॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇ

ಧಮ್ಮಪದ-ಅಟ್ಠಕಥಾ

(ಪಠಮೋ ಭಾಗೋ)

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ

೧. ಮಹಾಮೋಹತಮೋನದ್ಧೇ , ಲೋಕೇ ಲೋಕನ್ತದಸ್ಸಿನಾ।
ಯೇನ ಸದ್ಧಮ್ಮಪಜ್ಜೋತೋ, ಜಾಲಿತೋ ಜಲಿತಿದ್ಧಿನಾ॥

೨. ತಸ್ಸ ಪಾದೇ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ, ಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಿರೀಮತೋ।
ಸದ್ಧಮ್ಮಞ್ಚಸ್ಸ ಪೂಜೇತ್ವಾ, ಕತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚಞ್ಜಲಿಂ॥

೩. ತಂ ತಂ ಕಾರಣಮಾಗಮ್ಮ, ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇಸು ಕೋವಿದೋ।
ಸಮ್ಪತ್ತಸದ್ಧಮ್ಮಪದೋ, ಸತ್ಥಾ **ಧಮ್ಮಪದಂ** ಸುಭಂ॥

೪. ದೇಸೇಸಿ ಕರುಣಾವೇಗ-ಸಮುಸ್ಸಾಹಿತಮಾನಸೋ।
ಯಂ ವೇ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಪೀತಿಪಾಮೋಜ್ಜವಡ್ಢನಂ॥

೫. ಪರಮ್ಪರಾಭತಾ ತಸ್ಸ, ನಿಪುಣಾ **ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ**।
ಯಾ ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪಮ್ಹಿ, ದೀಪಭಾಸಾಯ ಸಣ್ಠಿತಾ॥

೬. ನ ಸಾಧಯತಿ ಸೇಸಾನಂ, ಸತ್ತಾನಂ ಹಿತಸಮ್ಪದಂ।
ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಸಾಧೇಯ್ಯ, ಸಬ್ಬಲೋಕಸ್ಸ ಸಾ ಹಿತಂ॥

೭. ಇತಿ ಆಸೀಸಮಾನೇನ, ದನ್ತೇನ ಸಮಚಾರಿನಾ।
ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೇನಾಹಂ, ಥೇರೇನ ಥಿರಚೇತಸಾ॥

೮. ಸದ್ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಕಾಮೇನ , ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಅಭಿಯಾಚಿತೋ।
ತಂ ಭಾಸಂ ಅತಿವಿತ್ಥಾರ-ಗತಞ್ಚ ವಚನಕ್ಕಮಂ॥

೯. ಪಹಾಯಾರೋಪಯಿತ್ವಾನ , ತನ್ತಿಭಾಸಂ ಮನೋರಮಂ।
ಗಾಥಾನಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಪದಂ, ಯಂ ತತ್ಥ ನ ವಿಭಾವಿತಂ॥

೧೦. ಕೇವಲಂ ತಂ ವಿಭಾವೇತ್ವಾ, ಸೇಸಂ ತಮೇವ ಅತ್ಥತೋ।

ಭಾಸನ್ತರೇನ ಭಾಸಿಸ್ಸಂ, ಆವಹನ್ತೋ ವಿಭಾವಿನಂ।
ಮನಸೋ ಪೀತಿಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಅತ್ಥಧಮ್ಮೂಪನಿಸ್ಸಿತನ್ತಿ॥

೧. ಯಮಕವಗ್ಗೋ

೧. ಚಕ್ಖುಪಾಲತ್ಥೇರವತ್ಥು

೧. “ಮನೋಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾ ಧಮ್ಮಾ, ಮನೋಸೇಟ್ಠಾ ಮನೋಮಯಾ।
ಮನಸಾ ಚೇ ಪದುಟ್ಠೇನ, ಭಾಸತಿ ವಾ ಕರೋತಿ ವಾ।
ತತೋ ನಂ ದುಕ್ಖಮನ್ವೇತಿ, ಚಕ್ಕಂವ ವಹತೋ ಪದ”ನ್ತಿ॥ –

ಅಯಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಕತ್ಥ ಭಾಸಿತಾತಿ? ಸಾವತ್ಥಿಯಂ। ಕಂ ಆರಬ್ಭಾತಿ? ಚಕ್ಖುಪಾಲತ್ಥೇರಂ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಮಹಾಸುವಣ್ಣೋ ನಾಮ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಅಹೋಸಿ ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಅಪುತ್ತಕೋ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ನ್ಹಾನತಿತ್ಥಂ ನ್ಹತ್ವಾ ನತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಮ್ಪನ್ನಪತ್ತಸಾಖಂ ಏಕಂ ವನಪ್ಪತಿಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಯಂ ಮಹೇಸಕ್ಖಾಯ ದೇವತಾಯ ಪರಿಗ್ಗಹಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗಂ ಸೋಧಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖೇಪಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಾಲುಕಂ ಓಕಿರಾಪೇತ್ವಾ ಧಜಪಟಾಕಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ವನಪ್ಪತಿಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕರಿತ್ವಾ “ಸಚೇ ಪುತ್ತಂ ವಾ ಧೀತರಂ ವಾ ಲಭೇಯ್ಯಂ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಅಥಸ್ಸ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಭರಿಯಾಯ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪರಿಹಾರಮದಾಸಿ। ಸಾ ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ತಂ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಸೇಟ್ಠಿ ಅತ್ತನಾ ಪಾಲಿತಂ ವನಪ್ಪತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಲದ್ಧತ್ತಾ ತಸ್ಸ **ಪಾಲೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿ। ತಸ್ಸ **ಚೂಳಪಾಲೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಇತರಸ್ಸ **ಮಹಾಪಾಲೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ। ತೇ ವಯಪ್ಪತ್ತೇ ಘರಬನ್ಧನೇನ ಬನ್ಧಿಂಸು। ಅಪರಭಾಗೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕಾಲಮಕಂಸು। ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ವಿಭವಂ ಇತರೇಯೇವ ವಿಚಾರಿಂಸು।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿನಾ ಚತುಪಣ್ಣಾಸಕೋಟಿಧನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕಾರಿತೇ ಜೇತವನಮಹಾವಿಹಾರೇ ವಿಹರತಿ ಮಹಾಜನಂ ಸಗ್ಗಮಗ್ಗೇ ಚ ಮೋಕ್ಖಮಗ್ಗೇ ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಪಯಮಾನೋ। ತಥಾಗತೋ ಹಿ ಮಾತಿಪಕ್ಖತೋ ಅಸೀತಿಯಾ, ಪಿತಿಪಕ್ಖತೋ ಅಸೀತಿಯಾತಿ ದ್ವೇಅಸೀತಿಞಾತಿಕುಲಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಕಾರಿತೇ ನಿಗ್ರೋಧಮಹಾವಿಹಾರೇ ಏಕಮೇವ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ವಸಿ, ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಕಾರಿತೇ ಜೇತವನಮಹಾವಿಹಾರೇ ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸಾನಿ, ವಿಸಾಖಾಯ ಸತ್ತವೀಸತಿಕೋಟಿಧನಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ಕಾರಿತೇ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನೀತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಕುಲಾನಂ ಗುಣಮಹತ್ತತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಾವತ್ಥಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಞ್ಚವೀಸತಿವಸ್ಸಾನಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ವಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋಪಿ ವಿಸಾಖಾಪಿ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ ನಿಬದ್ಧಂ ದಿವಸಸ್ಸ ದ್ವೇ ವಾರೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಚ “ದಹರಸಾಮಣೇರಾ ನೋ ಹತ್ಥೇ ಓಲೋಕೇಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ತುಚ್ಛಹತ್ಥಾ ನ ಗತಪುಬ್ಬಾ। ಪುರೇಭತ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾವ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಪಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಅಟ್ಠ ಚ ಪಾನಾನಿ। ನಿವೇಸನೇಸು ಪನ ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಂ ನಿಚ್ಚಂ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನಾನೇವ ಹೋನ್ತಿ। ಅನ್ನಪಾನಭೇಸಜ್ಜೇಸು ಯೋ ಯಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಸ ತಂ ಯಥಿಚ್ಛಿತಮೇವ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ। ತೇಸು ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಹಂ ನ ಪುಚ್ಛಿತಪುಬ್ಬೋ। ಸೋ ಕಿರ “ತಥಾಗತೋ ಬುದ್ಧಸುಖುಮಾಲೋ ಖತ್ತಿಯಸುಖುಮಾಲೋ, ‘ಬಹೂಪಕಾರೋ ಮೇ, ಗಹಪತೀ’ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಕಿಲಮೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಸತ್ಥರಿ ಅಧಿಮತ್ತಸಿನೇಹೇನ ಪಞ್ಹಂ ನ ಪುಚ್ಛತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಸಿನ್ನಮತ್ತೇಯೇವ “ಅಯಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಮಂ ಅರಕ್ಖಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ರಕ್ಖತಿ। ಅಹಞ್ಹಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಕ್ಖೀನಿ

ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಹದಯಮಂಸಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಪಾಣಸಮಂ ಪುತ್ತದಾರಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇನ್ತೋ ಪರೇಸಂ ಧಮ್ಮದೇಸನತ್ಥಮೇವ ಪೂರೇಸಿಂ। ಏಸ ಮಂ ಅರಕ್ಖಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ರಕ್ಖತೀ"ತಿ ಏಕಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಕಥೇತಿಯೇವ।

ತದಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸತ್ತ ಮನುಸ್ಸಕೋಟಿಯೋ ವಸನ್ತಿ। ತೇಸು ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಞ್ಚಕೋಟಿಮತ್ತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಅರಿಯಸಾವಕಾ ಜಾತಾ, ದ್ವೇಕೋಟಿಮತ್ತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಪುಥುಜ್ಜನಾ। ತೇಸು ಅರಿಯಸಾವಕಾನಂ ದ್ವೇಯೇವ ಕಿಚ್ಚಾನಿ ಅಹೇಸುಂ - ಪುರೇಭತ್ತಂ ದಾನಂ ದೇನ್ತಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ವತ್ಥಭೇಸಜ್ಜಪಾನಕಾದೀನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಮಹಾಪಾಲೋ ಅರಿಯಸಾವಕೇ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥೇ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಹಾಜನೋ ಕುಹಿಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಅಹಮ್ಪಿ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸೀದಿ।

ಬುದ್ಧಾ ಚ ನಾಮ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಾ ಸರಣಸೀಲಪಬ್ಬಜ್ಜಾದೀನಂ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಜ್ಝಾಸಯವಸೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ದಾನಕಥಂ, ಸೀಲಕಥಂ, ಸಗ್ಗಕಥಂ, ಕಾಮಾನಂ ಆದೀನವಂ, ಓಕಾರಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಕಾಸೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಪಾಲೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪುತ್ತಧೀತರೋ ವಾ ಭಾತರೋ ವಾ ಭೋಗಾ ವಾ ನಾನುಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಸರೀರಮ್ಪಿ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಘರಾವಾಸೇನ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ - "ಅತ್ಥಿ ತೇ ಕೋಚಿ ಆಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕೋ ಞಾತೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಮೇ ಅತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ತಂ ಆಪುಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ - "ತಾತ, ಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಮ್ಪಿ ಅವಿಞ್ಞಾಣಕಮ್ಪಿ ಧನಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ತವ ಭಾರೋ, ಪಟಿಪಜ್ಜಾಹಿ ನ"ನ್ತಿ। "ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಥೇಸಿ ಭಾತಿಕ, ತ್ವಂ ಮೇ ಮಾತರಿ ಮತಾಯ ಮಾತಾ ವಿಯ, ಪಿತರಿ ಮತೇ ಪಿತಾ ವಿಯ ಲದ್ಧೋ, ಗೇಹೇ ತೇ ಮಹಾವಿಭವೋ, ಸಕ್ಕಾ ಗೇಹಂ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತೇಹೇವ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕಾತುಂ , ಮಾ ಏವಂ ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ। "ತಾತ, ಅಹಂ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಘರಾವಾಸೇ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ। ಸತ್ಥಾರಾ ಹಿ ಅತಿಸಣ್ಹಸುಖುಮಂ ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಆದಿಮಜ್ಝಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣೋ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಸೋ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ವಸನ್ತೇನ ಪೂರೇತುಂ , ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಾತಾ"ತಿ। "ಭಾತಿಕ, ತರುಣಾಯೇವ ತಾವತ್ಥ, ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ। "ತಾತ, ಮಹಲ್ಲಕಸ್ಸ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥಪಾದಾಪಿ ಅನಸ್ಸವಾ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ವತ್ತನ್ತಿ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಞಾತಕಾ, ಸ್ವಾಹಂ ತವ ಕಥಂ ನ ಕರೋಮಿ, ಸಮಣಪಟಿಪತ್ತಿಂಯೇವ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮಿ"।

"ಜರಾಜಜ್ಜರಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಹತ್ಥಪಾದಾ ಅನಸ್ಸವಾ।
ಯಸ್ಸ ಸೋ ವಿಹತತ್ಥಾಮೋ, ಕಥಂ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿಸ್ಸತಿ"॥ -

ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೇವಾಹಂ, ತಾತಾತಿ ತಸ್ಸ ವಿರವನ್ತಸ್ಸೇವ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಪಬ್ಬಜ್ಜೂಪಸಮ್ಪದೋ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಞ್ಚ ವಸ್ಸಾನಿ ವಸಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠವಸ್ಸೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಮುಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಕತಿ ಧುರಾನೀ"ತಿ? "ಗನ್ಥಧುರಂ, ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರನ್ತಿ ದ್ವೇಯೇವ ಧುರಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ। "ಕತಮಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಗನ್ಥಧುರಂ, ಕತಮಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರ"ನ್ತಿ? "ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಾನುರೂಪೇನ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ನಿಕಾಯೇ ಸಕಲಂ ವಾ ಪನ ತೇಪಿಟಕಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಧಾರಣಂ, ಕಥನಂ, ವಾಚನನ್ತಿ ಇದಂ **ಗನ್ಥಧುರಂ** ನಾಮ, ಸಲ್ಲಹುಕವುತ್ತಿನೋ ಪನ ಪನ್ತಸೇನಾಸನಾಭಿರತಸ್ಸ ಅತ್ತಭಾವೇ ಖಯವಯಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸಾತಚ್ಚಕಿರಿಯವಸೇನ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಗ್ಗಹಣನ್ತಿ

ಇದಂ **ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರಂ** ನಾಮಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಗನ್ಥಧುರಂ ಪೂರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರಂ ಪನ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮಿ, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮೇ ಕಥೇಥಾ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಸಹಗಾಮಿನೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಸಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಲಭಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವೀಸಯೋಜನಸತಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಮಹನ್ತಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಪರಿವಾರೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾವ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನಾಹಾರೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕುಹಿಂ ಅಯ್ಯಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಯಥಾಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಮನುಸ್ಸಾ "ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ಸೇನಾಸನಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತಿ ಭದನ್ತಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಸಚೇ ಅಯ್ಯಾ ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ಇಧ ವಸೇಯ್ಯುಂ, ಮಯಂ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸೀಲಾನಿ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತೇಪಿ "ಮಯಂ ಇಮಾನಿ ಕುಲಾನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭವನಿಸ್ಸರಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅಧಿವಾಸೇಸುಂ।

ಮನುಸ್ಸಾ ತೇಸಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಅದಂಸು। ತೇ ನಿಬದ್ಧಂ ತಮೇವ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತಿ। ಅಥ ನೇ ಏಕೋ ವೇಜ್ಜೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಬಹೂನಂ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಅಫಾಸುಕಮ್ಪಿ ನಾಮ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಮಯ್ಹಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಥ, ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪವಾರೇಸಿ। ಥೇರೋ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ, "ಆವುಸೋ , ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ಕತಿಹಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಹಿ ವೀತಿನಾಮೇಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಚತೂಹಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನೇತಂ, ಆವುಸೋ, ಪತಿರೂಪಂ, ನನು ಅಪ್ಪಮತ್ತೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬಂ"? "ಮಯಞ್ಹಿ ಧರಮಾನಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತಾ, ಬುದ್ಧಾ ಚ ನಾಮ ನ ಸಕ್ಕಾ ಪಮಾದೇನ ಆರಾಧೇತುಂ, ಕಲ್ಯಾಣಜ್ಝಾಸಯೇನ ತೇ ವೋ ಆರಾಧೇತಬ್ಬಾ। ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಚ ನಾಮ ಚತ್ತಾರೋ ಅಪಾಯಾ ಸಕಗೇಹಸದಿಸಾ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಥಾವುಸೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಅಹಂ ತೀಹಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಹಿ ವೀತಿನಾಮೇಸ್ಸಾಮಿ, ಪಿಟ್ಠಿಂ ನ ಪಸಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಥಾ"ತಿ।

ಅಥ ಥೇರಸ್ಸ ನಿದ್ದಂ ಅನೋಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಪಠಮಮಾಸೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಮಜ್ಝಿಮಮಾಸೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಅಕ್ಖಿರೋಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಛಿದ್ದಘಟತೋ ಉದಕಧಾರಾ ವಿಯ ಅಕ್ಖೀಹಿ ಅಸ್ಸುಧಾರಾ ಪಗ್ಘರನ್ತಿ। ಸೋ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾಯ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ತೇನ ಹಿ, ಆವುಸೋ, ಗಣ್ಹಥ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ। ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಅಕ್ಖೀಹಿ ಅಸ್ಸೂನಿ ಪಗ್ಘರನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ, "ಕಿಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಅಕ್ಖೀನಿ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ವಾತಾ ವಿಜ್ಝನ್ತೀ"ತಿ। "ನನು, ಭನ್ತೇ, ವೇಜ್ಜೇನ ಪವಾರಿತಮ್ಹಾ, ತಸ್ಸ ಕಥೇಮಾ"ತಿ। "ಸಾಧಾವುಸೋ"ತಿ ತೇ ವೇಜ್ಜಸ್ಸ ಕಥಯಿಂಸು। ಸೋ ತೇಲಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ। ಥೇರೋ ನಾಸಾಯ ತೇಲಂ ಆಸಿಞ್ಚನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನಕೋವ ಆಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಪಾವಿಸಿ। ವೇಜ್ಜೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಕಿರ ಅಕ್ಖೀನಿ ವಾತೋ ವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ತೇಲಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಪೇಸಿತಂ, ನಾಸಾಯ ವೋ ತೇಲಂ ಆಸಿತ್ತ"ನ್ತಿ? "ಆಮ, ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಕೀದಿಸ"ನ್ತಿ? "ರುಜ್ಜತೇವ ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ। ವೇಜ್ಜೋ "ಮಯಾ ಏಕವಾರೇನೇವ ವೂಪಸಮನಸಮತ್ಥಂ ತೇಲಂ ಪಹಿತಂ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ರೋಗೋ ನ ವೂಪಸನ್ತೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವೋ ತೇಲಂ ಆಸಿತ್ತಂ, ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಥೇರೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋಪಿ ನ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ "ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ - "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಥೇರಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಚಙ್ಕಮನನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಮೇವ ದಿಸ್ವಾ ಸಯನಟ್ಠಾನಂ ಅದಿಸ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ನಿಸಿನ್ನೇಹಿ ವೋ ಆಸಿತ್ತಂ, ನಿಪನ್ನೇಹೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಥೇರೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। "ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಕರಿತ್ಥ, ಸಮಣಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ಸರೀರಂ ಯಾಪೇನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತುಂ, ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಆಸಿಞ್ಚಥಾ"ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿ। "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ತಾವಾವುಸೋ, ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವೇಜ್ಜಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಚ ತತ್ಥ ನೇವ ಞಾತೀ, ನ ಸಾಲೋಹಿತಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇಯ್ಯ?

ಕರಜಕಾಯೇನ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇನ್ತೋ "ವದೇಹಿ ತಾವ, ಆವುಸೋ ಪಾಲಿತ, ತ್ವಂ ಕಿಂ ಅಕ್ಖೀನಿ ಓಲೋಕೇಸ್ಸಸಿ, ಉದಾಹು ಬುದ್ಧಸಾಸನಂ? ಅನಮತಗ್ಗಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಂಸಾರವಟ್ಟೇ ತವ ಅಕ್ಖಿಕಾಣಸ್ಸ ಗಣನಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅನೇಕಾನಿ ಪನ ಬುದ್ಧಸತಾನಿ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅತೀತಾನಿ। ತೇಸು ತೇ ಏಕಬುದ್ಧೋಪಿ ನ ಪರಿಚಿಣ್ಣೋ, ಇದಾನಿ ಇಮಂ ಅನ್ತೋವಸ್ಸಂ ತಯೋ ಮಾಸೇ ನ ನಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ತೇಮಾಸಂ ನಿಬದ್ಧವೀರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ತಸ್ಮಾ ತೇ ಚಕ್ಖೂನಿ ನಸ್ಸನ್ತು ವಾ ಭಿಜ್ಜನ್ತು ವಾ, ಬುದ್ಧಸಾಸನಮೇವ ಧಾರೇಹಿ, ಮಾ ಚಕ್ಖೂನೀ"ತಿ ಭೂತಕಾಯಂ ಓವದನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

"ಚಕ್ಖೂನಿ ಹಾಯನ್ತು ಮಮಾಯಿತಾನಿ,
ಸೋತಾನಿ ಹಾಯನ್ತು ತಥೇವ ಕಾಯೋ।
ಸಬ್ಬಮ್ಪಿದಂ ಹಾಯತು ದೇಹನಿಸ್ಸಿತಂ,
ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಪಾಲಿತ ತ್ವಂ ಪಮಜ್ಜಸಿ॥

"ಚಕ್ಖೂನಿ ಜೀರನ್ತು ಮಮಾಯಿತಾನಿ,
ಸೋತಾನಿ ಜೀರನ್ತು ತಥೇವ ಕಾಯೋ।
ಸಬ್ಬಮ್ಪಿದಂ ಜೀರತು ದೇಹನಿಸ್ಸಿತಂ,
ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಪಾಲಿತ ತ್ವಂ ಪಮಜ್ಜಸಿ॥

"ಚಕ್ಖೂನಿ ಭಿಜ್ಜನ್ತು ಮಮಾಯಿತಾನಿ,
ಸೋತಾನಿ ಭಿಜ್ಜನ್ತು ತಥೇವ ಕಾಯೋ।
ಸಬ್ಬಮ್ಪಿದಂ ಭಿಜ್ಜತು ದೇಹನಿಸ್ಸಿತಂ,
ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಪಾಲಿತ ತ್ವಂ ಪಮಜ್ಜಸೀ"ತಿ॥

ಏವಂ ತೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅತ್ತನೋ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಕೋವ ನತ್ಥುಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ವೇಜ್ಜೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ನತ್ಥುಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ। "ಕೀದಿಸಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ರುಜ್ಜತೇವ ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ। "ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ನತ್ಥುಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ"ತಿ। ಥೇರೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋಪಿ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ವೇಜ್ಜೋ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಸಪ್ಪಾಯಂ ನ ಕರೋಥ, ಅಜ್ಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ 'ಅಸುಕೇನ ಮೇ ತೇಲಂ ಪಕ್ಕ'ನ್ತಿ ಮಾ ವದಿತ್ಥ, ಅಹಮ್ಪಿ 'ಮಯಾ ವೋ ತೇಲಂ ಪಕ್ಕ'ನ್ತಿ ನ ವಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ವೇಜ್ಜೇನ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತ್ವಂ ವೇಜ್ಜೇನಾಪಿ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತೋಸಿ, ಇರಿಯಾಪಥಂ ಮಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿ ಸಮಣಾತಿ।

"ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ತಿಕಿಚ್ಛಾಯ, ವೇಜ್ಜೇನಾಪಿ ವಿವಜ್ಜಿತೋ।
ನಿಯತೋ ಮಚ್ಚುರಾಜಸ್ಸ, ಕಿಂ ಪಾಲಿತ ಪಮಜ್ಜಸೀ"ತಿ॥ –

ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಅಪುಬ್ಬಂ ಅಚರಿಮಂ ಅಕ್ಖೀನಿ ಚೇವ ಕಿಲೇಸಾ ಚ ಭಿಜ್ಜಿಂಸು। ಸೋ ಸುಕ್ಖವಿಪಸ್ಸಕೋ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಕಾಲೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಕಾಲೋ, ಆವುಸೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಅಕ್ಖೀನಿ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹೀನಾನೀ"ತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಅಕ್ಖೀನಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸುಪುಣ್ಣನೇತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಮಯಂ ವೋ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಥೇರಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ ಥೇರಂ ಅದಿಸ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯೋ

ಕುಹಿ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಮಾದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಪರಿವತ್ತಮಾನಾ ರೋದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ವೋ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಬದ್ಧಂ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ವಿಹಾರಮೇವ ಪೇಸೇನ್ತಿ। ಥೇರೋಪಿ ಇತರೇ ಸಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿರನ್ತರಂ ಓವದತಿ। ತೇ ತಸ್ಸೋವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಉಪಕಟ್ಠಾಯ ಪವಾರಣಾಯ ಸಬ್ಬೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು । ತೇ ವುಟ್ಠವಸ್ಸಾ ಚ ಪನ ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಥೇರಮಾಹಂಸು, "ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಮ್ಹಾ"ತಿ । ಥೇರೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ದುಬ್ಬಲೋ, ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಚ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಾ ಅಟವೀ ಅತ್ಥಿ, ಮಯಿ ಏತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಕಿಲಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖಮ್ಪಿ ಲಭಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇಮೇ ಪುರೇತರಮೇವ ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನೇ ಆಹ - "ಆವುಸೋ, ತುಮ್ಹೇ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। "ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಅಹಂ ದುಬ್ಬಲೋ, ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಚ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಾ ಅಟವೀ ಅತ್ಥಿ, ಮಯಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಕಿಲಮಿಸ್ಸಥ, ತುಮ್ಹೇ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। "ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಕರಿತ್ಥ, ಮಯಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಮಾ ವೋ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ರುಚ್ಚಿತ್ಥ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಅಫಾಸುಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಕನಿಟ್ಠೋ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ಅಥಸ್ಸ ಮಮ ಚಕ್ಖೂನಂ ಪರಿಹೀನಭಾವಂ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಥ, ಸೋ ಮಯ್ಹಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಕಞ್ಚಿದೇವ ಪಹಿಣಿಸ್ಸತಿ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಮಮ ವಚನೇನ ದಸಬಲಞ್ಚ ಅಸೀತಿಮಹಾಥೇರೇ ಚ ವನ್ದಥಾ"ತಿ ತೇ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ।

ತೇ ಥೇರಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯಾನಂ ಗಮನಾಕಾರೋ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಉಪಾಸಕಾ, ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಮ್ಹಾ"ತಿ। ತೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಗಮನಛನ್ದಮೇವ ಞತ್ವಾ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ತೇಪಿ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಞ್ಚ ಅಸೀತಿಮಹಾಥೇರೇ ಚ ಥೇರಸ್ಸ ವಚನೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಯತ್ಥ ಥೇರಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠೋ ವಸತಿ, ತಂ ವೀಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ತೇ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ "ಭಾತಿಕತ್ಥೇರೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕುಹಿ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ತೇ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾವ ತೇಸಂ ಪಾದಮೂಲೇ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತೋ ರೋದಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಇದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ? "ಥೇರೋ ಇತೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಆಗಮನಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತಿ, ತಸ್ಸ ಗತಕಾಲೇ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಅಯಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಪಾಲಿತೋ ನಾಮ, ಏತಂ ಪೇಸೇಥಾ"ತಿ। "ಏವಂ ಪೇಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಮಗ್ಗೇ ಪರಿಪನ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಪೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಏವಂ ಕತ್ವಾ ಪೇಸೇಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢಮಾಸಮತ್ತಂ ಪತ್ತಚೀವರಗ್ಗಹಣಾದೀನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಹಿಣಿಂಸು।

ಸೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ತಂ ಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಏಕಂ ಮಹಲ್ಲಕಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಇಮಂ ಗಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕೋಚಿ ಆರಞ್ಞಕೋ ವಿಹಾರೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕೋ ನಾಮ ತತ್ಥ ವಸತೀ"ತಿ? "ಪಾಲಿತತ್ಥೇರೋ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಮಗ್ಗಂ ಮೇ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ। "ಕೋಸಿ ತ್ವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಥೇರಸ್ಸ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋಮ್ಹೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ನೇಸಿ। ಸೋ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಡ್ಢಮಾಸಮತ್ತಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಂ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಮಾತುಲಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಮೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಆಗಮನಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತಿ, ಏಥ, ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ತೇನ ಹಿ ಇಮಂ ಮೇ ಯಟ್ಠಿಕೋಟಿಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಯಟ್ಠಿಕೋಟಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಪಾವಿಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಥೇರಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಗಮನಾಕಾರೋ ವೋ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಆಮ, ಉಪಾಸಕಾ, ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತೇ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಅಲಭನ್ತಾ ಥೇರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಉಪಡ್ಢಪಥಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ಸಾಮಣೇರೋ ಥೇರಂ ಯಟ್ಠಿಕೋಟಿಯಾ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಅಟವಿಯಂ ಕಟ್ಠನಗರಂ ನಾಮ ಥೇರೇನ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವುಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ ಗಾಮಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ, ಸೋ ಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಗೀತಂ ಗಾಯಿತ್ವಾ ದಾರೂನಿ ಉದ್ಧರನ್ತಿಯಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಗೀತಸದ್ದಂ

ಸುತ್ವಾ ಸರೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ। ಇತ್ಥಿಸದ್ದೋ ವಿಯ ಹಿ ಅಞ್ಞೋ ಸದ್ದೋ ಪುರಿಸಾನಂ ಸಕಲಸರೀರಂ ಫರಿತ್ವಾ ಠಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ -

"ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞಂ ಏಕಸದ್ದಮ್ಪಿ ಸಮನುಪಸ್ಸಾಮಿ, ಯಂ ಏವಂ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಯಥಯಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥಿಸದ್ದೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨)।

ಸಾಮಣೇರೋ ತತ್ಥ ನಿಮಿತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಟ್ಠಿಕೋಟಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ "ತಿಟ್ಠಥ ತಾವ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಚ್ಚಂ ಮೇ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ। ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಿ। ಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇದಾನೇವ ಏಕೋ ಗೀತಸದ್ದೋ ಸುಯ್ಯಿತ್ಥ। ಸೋ ಚ ಖೋ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸದ್ದೋ ಭಿಜ್ಜಿ, ಸಾಮಣೇರೋಪಿ ಚಿರಾಯತಿ, ಸೋ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಾಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಪುಚ್ಛಿ - "ಪಾಪೋಜಾತೋಸಿ ಸಾಮಣೇರಾ"ತಿ। ಸೋ ತುಣ್ಹೀ ಹುತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪುಟ್ಠೋಪಿ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಆಹ - "ತಾದಿಸೇನ ಪಾಪೇನ ಮಮ ಯಟ್ಠಿಕೋಟಿಗ್ಗಹಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ಸೋ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ಕಾಸಾಯಾನಿ ಅಪನೇತ್ವಾ ಗಿಹಿನಿಯಾಮೇನ ಪರಿದಹಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಸಾಮಣೇರೋ, ಇದಾನಿ ಪನಮ್ಹಿ ಗಿಹೀ ಜಾತೋ, ಪಬ್ಬಜನ್ತೋಪಿ ಚ ಸ್ವಾಹಂ ನ ಸದ್ಧಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಮಗ್ಗಪರಿಪನ್ಥಭಯೇನ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಏಥ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ಆವುಸೋ, ಗಿಹಿಪಾಪೋಪಿ ಸಮಣಪಾಪೋಪಿ ಪಾಪೋಯೇವ, ತ್ವಂ ಸಮಣಭಾವೇ ಠತ್ವಾಪಿ ಸೀಲಮತ್ತಂ ಪೂರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಗಿಹೀ ಹುತ್ವಾ ಕಿಂ ನಾಮ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಕರಿಸ್ಸಸಿ, ತಾದಿಸೇನ ಪಾಪೇನ ಮಮ ಯಟ್ಠಿಕೋಟಿಗ್ಗಹಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। "ಭನ್ತೇ, ಅಮನುಸ್ಸುಪದ್ದವೋ ಮಗ್ಗೋ, ತುಮ್ಹೇ ಚ ಅನ್ಧಾ ಅಪರಿಣಾಯಕಾ, ಕಥಂ ಇಧ ವಸಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ, "ಆವುಸೋ, ತ್ವಂ ಮಾ ಏವಂ ಚಿನ್ತಯಿ, ಇಧೇವ ಮೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಮರನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಪರಾಪರಂ ಪರಿವತ್ತನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಮನಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

"ಹನ್ದಾಹಂ ಹತಚಕ್ಖುಸ್ಮಿ, ಕನ್ತಾರದ್ಧಾನಮಾಗತೋ।
ಸೇಯ್ಯಮಾನೋ ನ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ನತ್ಥಿ ಬಾಲೇ ಸಹಾಯತಾ॥

"ಹನ್ದಾಹಂ ಹತಚಕ್ಖುಸ್ಮಿ, ಕನ್ತಾರದ್ಧಾನಮಾಗತೋ।
ಮರಿಸ್ಸಾಮಿ ನೋ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ನತ್ಥಿ ಬಾಲೇ ಸಹಾಯತಾ"ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಇತರೋ ಸಂವೇಗಜಾತೋ "ಭಾರಿಯಂ ವತ ಮೇ ಸಾಹಸಿಕಂ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಕನ್ದನ್ತೋ ವನಸಣ್ಡಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ತಥಾ ಪಕ್ಕನ್ತೋವ ಅಹೋಸಿ। ಥೇರಸ್ಸಾಪಿ ಸೀಲತೇಜೇನ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಾಯಾಮಂ ಪಞ್ಞಾಸಯೋಜನವಿತ್ಥತಂ ಪನ್ನರಸಯೋಜನಬಹಲಂ ಜಯಸುಮನಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂ ನಿಸೀದನುಟ್ಠಹನಕಾಲೇಸು ಓನಮನುನ್ನಮನಪಕತಿಕಂ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಮಂ ಠಾನಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಥೇರಂ ಅದ್ದಸ। ತೇನಾಹು ಪೋರಾಣಾ -

"ಸಹಸ್ಸನೇತ್ತೋ ದೇವಿನ್ದೋ, ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಂ ವಿಸೋಧಯಿ।
ಪಾಪಗರಹೀ ಅಯಂ ಪಾಲೋ, ಆಜೀವಂ ಪರಿಸೋಧಯಿ॥

"ಸಹಸ್ಸನೇತ್ತೋ ದೇವಿನ್ದೋ, ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಂ ವಿಸೋಧಯಿ।
ಧಮ್ಮಗರುಕೋ ಅಯಂ ಪಾಲೋ, ನಿಸಿನ್ನೋ ಸಾಸನೇ ರತೋ"ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಸಚಾಹಂ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಪಾಪಗರಹಿನೋ ಧಮ್ಮಗರುಕಸ್ಸ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮುದ್ಧಾ ಮೇ ಸತ್ತಧಾ ಫಲೇಯ್ಯ, ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕ”ನ್ತಿ। ತತೋ -

> “ಸಹಸ್ಸನೇತ್ತೋ ದೇವಿನ್ದೋ, ದೇವರಜ್ಜಸಿರಿನ್ಧರೋ।
> ತಙ್ಖಣೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾನ, ಚಕ್ಖುಪಾಲಮುಪಾಗಮಿ”॥ -

ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಚ ಪನ ಥೇರಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಪದಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಪುಚ್ಛಿ - “ಕೋ ಏಸೋ”ತಿ? “ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅದ್ಧಿಕೋ”ತಿ। “ಕುಹಿಂ ಯಾಸಿ ಉಪಾಸಕಾ”ತಿ ? “ಸಾವತ್ಥಿಯಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಯಾಹಿ, ಆವುಸೋ”ತಿ। “ಅಯ್ಯೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕುಹಿಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ಅಹಮ್ಪಿ ತತ್ಥೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಏಕತೋವ ಗಚ್ಛಾಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ದುಬ್ಬಲೋ, ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ತವ ಪಪಞ್ಚೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। “ಮಯ್ಹಂ ಅಚ್ಚಾಯಿಕಂ ನತ್ಥಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಅಯ್ಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದಸಸು ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥೂಸು ಏಕಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏಕತೋವ ಗಚ್ಛಾಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ಥೇರೋ “ಏಸೋ ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ - “ತೇನ ಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಟ್ಠಿಕೋಟಿಂ ಗಣ್ಹ ಉಪಾಸಕಾ”ತಿ ಆಹ। ಸಕ್ಕೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಸಙ್ಖಿಪನ್ತೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಜೇತವನಂ ಸಮ್ಪಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ಸಙ್ಖಪಣವಾದಿಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ “ಕತ್ಥೇಸೋ ಸದ್ದೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಸಾವತ್ಥಿಯಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ಪುಬ್ಬೇ ಮಯಂ ಗಮನಕಾಲೇ ಚಿರೇನ ಗಮಿಮ್ಹಾ”ತಿ। “ಅಹಂ ಉಜುಮಗ್ಗಂ ಜಾನಾಮಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಥೇರೋ “ನಾಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ, ದೇವತಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ।

> “ಸಹಸ್ಸನೇತ್ತೋ ದೇವಿನ್ದೋ, ದೇವರಜ್ಜಸಿರಿನ್ಧರೋ।
> ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾನ ತಂ ಮಗ್ಗಂ, ಖಿಪ್ಪಂ ಸಾವತ್ಥಿಮಾಗಮೀ”ತಿ॥

ಸೋ ಥೇರಂ ನೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸೇವತ್ಥಾಯ ಕನಿಟ್ಠಕುಟುಮ್ಬಿಕೇನ ಕಾರಿತಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ನೇತ್ವಾ ಫಲಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಿಯಸಹಾಯಕವಣ್ಣೇನ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, “ಸಮ್ಮ, ಚೂಳಪಾಲಾ”ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಿ। “ಕಿಂ, ಸಮ್ಮಾ”ತಿ? “ಥೇರಸ್ಸಾಗತಭಾವಂ ಜಾನಾಸೀ”ತಿ? “ನ ಜಾನಾಮಿ, ಕಿಂ ಪನ ಥೇರೋ ಆಗತೋ”ತಿ? “ಆಮ, ಸಮ್ಮ, ಇದಾನಿ ಅಹಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ತಯಾ ಕಾರಿತಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ನಿಸಿನ್ನಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಗತೋಮ್ಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋಪಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಪರಿವತ್ತನ್ತೋ ರೋದಿತ್ವಾ “ಇದಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ನಾದಾಸಿ”ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ದ್ವೇ ದಾಸದಾರಕೇ ಭುಜಿಸ್ಸೇ ಕತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ “ಅನ್ತೋಗಾಮತೋ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಥೇರಂ ಉಪಟ್ಠಹಥಾ”ತಿ ಪಟಿಯಾದೇಸಿ। ಸಾಮಣೇರಾ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಂಸು।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ದಿಸಾವಾಸಿನೋ ಭಿಕ್ಖೂ “ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಜೇತವನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಸೀತಿಮಹಾಥೇರೇ ಚ, ವನ್ದಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಾ ಚಕ್ಖುಪಾಲತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ “ಇದಮ್ಪಿ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಸಾಯಂ ತದಭಿಮುಖಾ ಅಹೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಹಾಮೇಘೋ ಉಟ್ಠಹಿ। ತೇ “ಇದಾನಿ ಅತಿಸಾಯನ್ಹೋ, ಮೇಘೋ ಚ ಉಟ್ಠಿತೋ, ಪಾತೋವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ದೇವೋ ಪಠಮಯಾಮಂ ವಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ವಿಗತೋ। ಥೇರೋ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಆಚಿಣ್ಣಚಙ್ಕಮನೋ, ತಸ್ಮಾ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇ ಚಙ್ಕಮನಂ ಓತರಿ। ತದಾ ಚ ಪನ ನವವುಟ್ಠಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಬಹೂ ಇನ್ದಗೋಪಕಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ತೇ ಥೇರೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ವಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ಥೇರಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮನಟ್ಠಾನಂ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ನ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿಂಸು। ಇತರೇ ಭಿಕ್ಖೂ “ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಚಙ್ಕಮನೇ ಮತಪಾಣಕೇ ದಿಸ್ವಾ “ಕೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಚಙ್ಕಮತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ತೇ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು “ಪಸ್ಸಥಾವುಸೋ, ಸಮಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ, ಸಚಕ್ಖುಕಕಾಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಕತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಚಕ್ಖುವಿಕಲಕಾಲೇ ‘ಚಙ್ಕಮಾಮೀ’ತಿ ಏತ್ತಕೇ ಪಾಣಕೇ ಮಾರೇಸಿ ‘ಅತ್ಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಅನತ್ಥಂ ಕರೋತೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ, "ಭನ್ತೇ, ಚಕ್ಖುಪಾಲತ್ಥೇರೋ 'ಚಙ್ಕಮಾಮೀ'ತಿ ಬಹೂ ಪಾಣಕೇ ಮಾರೇಸೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಸೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಾರೇನ್ತೋ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ? "ನ ದಿಟ್ಠೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಯಥೇವ ತುಮ್ಹೇ ತಂ ನ ಪಸ್ಸಥ, ತಥೇವ ಸೋಪಿ ತೇ ಪಾಣೇ ನ ಪಸ್ಸತಿ। ಖೀಣಾಸವಾನಂ ಮರಣಚೇತನಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯೇ ಸತಿ ಕಸ್ಮಾ ಅನ್ಧೋ ಜಾತೋ"ತಿ? "ಅತ್ತನೋ ಕತಕಮ್ಮವಸೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ತೇನ ಕತ"ನ್ತಿ? ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಣಾಥ –

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಾಸಿರಞ್ಞೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಏಕೋ ವೇಜ್ಜೋ ಗಾಮನಿಗಮೇಸು ಚರಿತ್ವಾ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಏಕಂ ಚಕ್ಖುದುಬ್ಬಲಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ – "ಕಿಂ ತೇ ಅಫಾಸುಕ"ನ್ತಿ? "ಅಕ್ಖೀಹಿ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಭೇಸಜ್ಜಂ ತೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? "ಕರೋಹಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಮೇ ದಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಸಚೇ ಮೇ ಅಕ್ಖೀನಿ ಪಾಕತಿಕಾನಿ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಅಹಂ ತೇ ಸದ್ಧಿಂ ಪುತ್ತಧೀತಾಹಿ ದಾಸೀ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಸಂವಿದಹಿ, ಏಕಭೇಸಜ್ಜೇನೇವ ಅಕ್ಖೀನಿ ಪಾಕತಿಕಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಹಮೇತಸ್ಸ ಸಪುತ್ತಧೀತಾ ದಾಸೀ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಟಿಜಾನಿಂ, "ನ ಖೋ ಪನ ಮಂ ಸಣ್ಹೇನ ಸಮ್ಮಾಚಾರೇನ ಸಮುದಾಚರಿಸ್ಸತಿ, ವಞ್ಚೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ। ಸಾ ವೇಜ್ಜೇನಾಗನ್ತ್ವಾ "ಕೀದಿಸಂ, ಭದ್ದೇ"ತಿ ಪುಟ್ಠಾ "ಪುಬ್ಬೇ ಮೇ ಅಕ್ಖೀನಿ ಥೋಕಂ ರುಜ್ಜಿಂಸು, ಇದಾನಿ ಪನ ಅತಿರೇಕತರಂ ರುಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ವೇಜ್ಜೋ "ಅಯಂ ಮಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದಾತುಕಾಮಾ, ನ ಮೇ ಏತಾಯ ದಿನ್ನಾಯ ಭತಿಯಾ ಅತ್ಥೋ, ಇದಾನೇವ ನಂ ಅನ್ಧಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭರಿಯಾಯ ಏತಮತ್ಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ಇಮಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಅಞ್ಜೇಹೀ"ತಿ ಅಞ್ಜಾಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ದ್ವೇ ಅಕ್ಖೀನಿ ದೀಪಸಿಖಾ ವಿಯ ವಿಜ್ಝಾಯಿಂಸು। ಸೋ ವೇಜ್ಜೋ ಚಕ್ಖುಪಾಲೋ ಅಹೋಸಿ।

ಭಿಕ್ಖವೇ, ತದಾ ಮಮ ಪುತ್ತೇನ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಪಾಪಕಮ್ಮಞ್ಹಿ ನಾಮೇತಂ ಧುರಂ ವಹತೋ ಬಲಿಬದ್ದಸ್ಸ ಪದಂ ಚಕ್ಕಂ ವಿಯ ಅನುಗಚ್ಛತೀತಿ ಇದಂ ವತ್ಥುಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತಮತ್ತಿಕಂ ಸಾಸನಂ ರಾಜಮುದ್ದಾಯ ಲಞ್ಛನ್ತೋ ವಿಯ ಧಮ್ಮರಾಜಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧. "ಮನೋಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾ ಧಮ್ಮಾ, ಮನೋಸೇಟ್ಠಾ ಮನೋಮಯಾ।
ಮನಸಾ ಚೇ ಪದುಟ್ಠೇನ, ಭಾಸತಿ ವಾ ಕರೋತಿ ವಾ।
ತತೋ ನಂ ದುಕ್ಖಮನ್ವೇತಿ, ಚಕ್ಕಂವ ವಹತೋ ಪದ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮನೋತಿ** ಕಾಮಾವಚರಕುಸಲಾದಿಭೇದಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಚತುಭೂಮಿಕಚಿತ್ತಂ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಪದೇ ತದಾ ತಸ್ಸ ವೇಜ್ಜಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಚಿತ್ತವಸೇನ ನಿಯಮಿಯಮಾನಂ ವವತ್ಥಪಿಯಮಾನಂ ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜಿಯಮಾನಂ ದೋಮನಸ್ಸಸಹಗತಂ ಪಟಿಘಸಮ್ಪಯುತ್ತಚಿತ್ತಮೇವ ಲಬ್ಭತಿ। **ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾತಿ** ತೇನ ಪಠಮಗಾಮಿನಾ ಹುತ್ವಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ಧಮ್ಮಾತಿ** ಗುಣದೇಸನಾಪರಿಯತ್ತಿನಿಸ್ಸತ್ತನಿಜ್ಜೀವವಸೇನ ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ನಾಮ। ತೇಸು –

"ನ ಹಿ ಧಮ್ಮೋ ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಉಭೋ ಸಮವಿಪಾಕಿನೋ।
ಅಧಮ್ಮೋ ನಿರಯಂ ನೇತಿ, ಧಮ್ಮೋ ಪಾಪೇತಿ ಸುಗ್ಗತಿ"ನ್ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೩೦೪; ಜಾ॰ ೧.೧೫.೩೮೬) –

ಅಯಂ ಗುಣಧಮ್ಮೋ ನಾಮ। "ಧಮ್ಮಂ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣ"ನ್ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೪೨೦) ಅಯಂ ದೇಸನಾಧಮ್ಮೋ ನಾಮ। "ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೇ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಧಮ್ಮಂ ಪರಿಯಾಪುಣನ್ತಿ ಸುತ್ತಂ ಗೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೯) ಅಯಂ ಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ನಾಮ। "ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ಖನ್ಧಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ (ಧ॰ ಸ॰ ೧೨೧) ಅಯಂ ನಿಸ್ಸತ್ತಧಮ್ಮೋ ನಾಮ, ನಿಜ್ಜೀವಧಮ್ಮೋತಿಪಿ ಏಸೋ ಏವ। ತೇಸು ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿಸ್ಸತ್ತನಿಜ್ಜೀವಧಮ್ಮೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ।

ಸೋ ಅತ್ಥತೋ ತಯೋ ಅರೂಪಿನೋ ಖನ್ಧಾ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧೋ ಸಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೋ ಸಙ್ಖಾರಕ್ಖನ್ಧೋತಿ। ಏತೇ ಹಿ ಮನೋ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಮನೋಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾ** ನಾಮ।

ಕಥಂ ಪನೇತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕವತ್ಥುಕೋ ಏಕಾರಮ್ಮಣೋ ಅಪುಬ್ಬಂ ಅಚರಿಮಂ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೋ ಮನೋ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ? ಉಪ್ಪಾದಪಚ್ಚಯಟ್ಠೇನ। ಯಥಾ ಹಿ ಬಹೂಸು ಏಕತೋ ಗಾಮಘಾತಾದೀನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತೇಸು "ಕೋ ಏತೇಸಂ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಯೋ ನೇಸಂ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ, ಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತೇ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಸೋ ದತ್ತೋ ವಾ ಮಿತ್ತೋ ವಾ ತೇಸಂ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂಸಮ್ಪದಮಿದಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಇತಿ ಉಪ್ಪಾದಪಚ್ಚಯಟ್ಠೇನ ಮನೋ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮೋ ಏತೇಸನ್ತಿ ಮನೋಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾ। ನ ಹಿ ತೇ ಮನೇ ಅನುಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಮನೋ ಪನ ಏಕಚ್ಚೇಸು ಚೇತಸಿಕೇಸು ಅನುಪಜ್ಜನ್ತೇಸುಪಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವ। ಅಧಿಪತಿವಸೇನ ಪನ ಮನೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಮನೋಸೇಟ್ಠಾ**। ಯಥಾ ಹಿ ಚೋರಾದೀನಂ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕಾದಯೋ ಅಧಿಪತಿನೋ ಸೇಟ್ಠಾ। ತಥಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ಮನೋ ಅಧಿಪತಿ ಮನೋವ ಸೇಟ್ಠಾ। ಯಥಾ ಪನ ದಾರುಆದೀಹಿ ನಿಪ್ಫನ್ನಾನಿ ತಾನಿ ತಾನಿ ಭಣ್ಡಾನಿ ದಾರುಮಯಾದೀನಿ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ, ತಥಾ ತೇಪಿ ಮನತೋ ನಿಪ್ಫನ್ನತ್ತಾ **ಮನೋಮಯಾ** ನಾಮ।

ಪದುಟ್ಠೇನಾತಿ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಅಭಿಜ್ಝಾದೀಹಿ ದೋಸೇಹಿ ಪದುಟ್ಠೇನ। ಪಕತಿಮನೋ ಹಿ ಭವಙ್ಗಚಿತ್ತಂ, ತಂ ಅಪದುಟ್ಠಂ। ಯಥಾ ಹಿ ಪಸನ್ನಂ ಉದಕಂ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ನೀಲಾದೀಹಿ ಉಪಕ್ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ನೀಲೋದಕಾದಿಭೇದಂ ಹೋತಿ, ನ ಚ ನವಂ ಉದಕಂ, ನಾಪಿ ಪುರಿಮಂ ಪಸನ್ನಉದಕಮೇವ, ತಥಾ ತಮ್ಪಿ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಅಭಿಜ್ಝಾದೀಹಿ ದೋಸೇಹಿ ಪದುಟ್ಠಂ ಹೋತಿ, ನ ಚ ನವಂ ಚಿತ್ತಂ, ನಾಪಿ ಪುರಿಮಂ ಭವಙ್ಗಚಿತ್ತಮೇವ, ತೇನಾಹ ಭಗವಾ – "ಪಭಸ್ಸರಮಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಿತ್ತಂ, ತಞ್ಚ ಖೋ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಉಪಕ್ಕಿಲಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೪೯)। ಏವಂ **ಮನಸಾ ಚೇ ಪದುಟ್ಠೇನ, ಭಾಸತಿ ವಾ ಕರೋತಿ ವಾ** ಸೋ ಭಾಸಮಾನೋ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತಮೇವ ಭಾಸತಿ, ಕರೋನ್ತೋ ತಿವಿಧಂ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಮೇವ ಕರೋತಿ, ಅಭಾಸನ್ತೋ ಅಕರೋನ್ತೋ ತಾಯ ಅಭಿಜ್ಝಾದೀಹಿ ಪದುಟ್ಠಮಾನಸತಾಯ ತಿವಿಧಂ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತಂ ಪೂರೇತಿ। ಏವಮಸ್ಸ ದಸ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಾ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

ತತೋ ನಂ ದುಕ್ಖಮನ್ವೇತೀತಿ ತತೋ ತಿವಿಧದುಚ್ಚರಿತತೋ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನ್ವೇತಿ, ದುಚ್ಚರಿತಾನುಭಾವೇನ ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು, ಮನುಸ್ಸೇಸು ವಾ ತಮತ್ತಭಾವಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಕಾಯವತ್ಥುಕಮ್ಪಿ ಇತರಮ್ಪೀತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಯಾಯೇನ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕಂ ವಿಪಾಕದುಕ್ಖಂ ಅನುಗಚ್ಛತಿ। ಯಥಾ ಕಿಂ? **ಚಕ್ಕಂವ ವಹತೋ ಪದ**ನ್ತಿ ಧುರೇ ಯುತ್ತಸ್ಸ ಧುರಂ ವಹತೋ ಬಲಿಬದ್ದಸ್ಸ ಪದಂ ಚಕ್ಕಂ ವಿಯ। ಯಥಾ ಹಿ ಸೋ ಏಕಮ್ಪಿ ದಿವಸಂ ದ್ವೇಪಿ ಪಞ್ಚಪಿ ದಸಪಿ ಅಡ್ಢಮಾಸಮ್ಪಿ ಮಾಸಮ್ಪಿ ವಹನ್ತೋ ಚಕ್ಕಂ ನಿವತ್ತೇತುಂ ಜಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ , ಅಥ ಖ್ವಸ್ಸ ಪುರತೋ ಅಭಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಯುಗಂ ಗೀವಂ ಬಾಧತಿ, ಪಚ್ಛತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಚಕ್ಕಂ ಊರುಮಂಸಂ ಪಟಿಹನತಿ। ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಬಾಧನ್ತಂ ಚಕ್ಕಂ ತಸ್ಸ ಪದಾನುಪದಿಕಂ ಹೋತಿ; ತಥೇವ ಮನಸಾ ಪದುಟ್ಠೇನ ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಠಿತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ನಿರಯಾದೀಸು ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ದುಚ್ಚರಿತಮೂಲಕಂ ಕಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಮನುಬನ್ಧತೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ತಿಂಸಸಹಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ದೇಸನಾ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಸಫಲಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಚಕ್ಖುಪಾಲತ್ಥೇರವತ್ಥು ಪಠಮಂ

೨. ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀವತ್ಥು

೨. **ಮನೋಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾ ಧಮ್ಮಾ**ತಿ ದುತಿಯಗಾಥಾಪಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂಯೇವ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲಿಂ ಆರಬ್ಭ ಭಾಸಿತಾ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬಕೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇನ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ದಿನ್ನಪುಬ್ಬಂ, ತೇನ ತಂ "ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬಕೋ"ತ್ವೇವ ಸಞ್ಜಾನಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಅಹೋಸಿ ಪಿಯೋ ಮನಾಪೋ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿಲನ್ಧನಂ ಕಾರೇತುಕಾಮೋ "ಸಚೇ ಸುವಣ್ಣಕಾರೇ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ಭತ್ತವೇತನಂ ದಾತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಯಮೇವ ಸುವಣ್ಣಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಮಟ್ಠಾನಿ ಕುಣ್ಡಲಾನಿ ಕತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ತೇನಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ **ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀ**ತ್ವೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ತಸ್ಸ ಸೋಳಸವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ಪಣ್ಡುರೋಗೋ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ಪುತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ತೇ ರೋಗೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತಿಕಿಚ್ಛಾಪೇಹಿ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಭೋತಿ ಸಚೇ ವೇಜ್ಜಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮಿ, ಭತ್ತವೇತನಂ ದಾತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ; ಕಿಂ ತ್ವಂ ಮಮ ಧನಚ್ಛೇದಂ ನ ಓಲೋಕೇಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಅಥ ನಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ? "ಯಥಾ ಮೇ ಧನಚ್ಛೇದೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ವೇಜ್ಜಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಸುಕರೋಗಸ್ಸ ನಾಮ ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ತೇ ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾ ರುಕ್ಖತಚಾದಿಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ। ಸೋ ತಮಾಹರಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ। ತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸೇವಸ್ಸ ರೋಗೋ ಬಲವಾ ಅಹೋಸಿ, ಅತೇಕಿಚ್ಛಭಾವಂ ಉಪಾಗಮಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸ ದುಬ್ಬಲಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಏಕಂ ವೇಜ್ಜಂ ಪಕ್ಕೋಸಿ। ಸೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾವ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ಅಞ್ಞಂ ವೇಜ್ಜಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ತಿಕಿಚ್ಛಾಪೇಹೀ"ತಿ ತಂ ಪಹಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸ ಮರಣಸಮಯಂ ಞತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆಗತಾ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಬಹಿ ನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುತ್ತಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಬಹಿಆಳಿನ್ದೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸಿ।

ತಂ ದಿವಸಂ ಭಗವಾ ಬಲವಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಪುಬ್ಬಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರಾನಂ ಉಸ್ಸನ್ನಕುಸಲಮೂಲಾನಂ ವೇನೇಯ್ಯಬನ್ಧವಾನಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಬುದ್ಧಚಕ್ಖುನಾ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳೇಸು ಞಾಣಜಾಲಂ ಪತ್ಥರಿ। ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀ ಬಹಿಆಳಿನ್ದೇ ನಿಪನ್ನಾಕಾರೇನೇವ ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಗೇಹಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಪಜ್ಜಾಪಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಮಯ್ಹಂ ಏತ್ಥ ಗತಪಚ್ಚಯೇನ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಇದಂ ಅದ್ದಸ - ಅಯಂ ಮಾಣವೋ ಮಯಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕೇ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತಿ, ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ತಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ರೋದನ್ತೋ ಆಳಾಹನೇ ವಿಚರಿಸ್ಸತಿ। ದೇವಪುತ್ತೋ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಟ್ಠಿಸಕಟಭಾರಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಮ್ಮೇನ ಮಯಾ ಅಯಂ ಸಿರಿಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಮಯಿ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ ಲದ್ಧಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಧನಚ್ಛೇದಭಯೇನ ಮಮ ಭೇಸಜ್ಜಮಕತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಆಳಾಹನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರೋದತಿ, ವಿಪ್ಪಕಾರಪ್ಪತ್ತಂ ನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಿತರಿ ರೋದನ್ತೇ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲಿವಣ್ಣೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಳಾಹನಸ್ಸಾವಿದೂರೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ರೋದಿಸ್ಸತಿ। ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ। "ಅಹಂ ತೇ ಪುತ್ತೋ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ। "ಕುಹಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಸೀ"ತಿ? "ತಾವತಿಂಸಭವನೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಮಯಿ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ತುಮ್ಹೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ನಾಮ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಮಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ। ಅಥಸ್ಸಾಹಂ "ಏತ್ತಕಾನಿ ಸತಾನಿ ವಾ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ವಾತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಗಣನಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಪದೇ ಗಾಥಂ ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮಿ। ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಟ್ಠ ಕುಣ್ಡಲೀ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತಥಾ ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ। ಇತಿ ಇಮಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ದಿಸ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಕತಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನೋ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಗತೋ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀ ಅನ್ತೋಗೇಹಾಭಿಮುಖೋ ನಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಅತ್ತನೋ ಅಪಸ್ಸನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಏಕಂ ರಸ್ಮಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಮಾಣವೋ "ಕಿಂ ಓಭಾಸೋ ನಾಮೇಸೋ"ತಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋವ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಅನ್ಧಬಾಲಪಿತರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏವರೂಪಂ ಬುದ್ಧಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಾಯವೇಯ್ಯಾವಟಿಕಂ ವಾ ಕಾತುಂ ದಾನಂ ವಾ ದಾತುಂ

ಧಮ್ಮಂ ವಾ ಸೋತುಂ ನಾಲತ್ಥಂ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಹತ್ಥಾಪಿ ಅನಧಿಪತೇಯ್ಯಾ, ಅಞ್ಞಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಮನಮೇವ ಪಸಾದೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಅಲಂ ಏತ್ತಕೇನ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ ಇಮಸ್ಸಾ"ತಿ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತಥಾಗತೇ ಚಕ್ಖುಪಥಂ ವಿಜಹನ್ತೇಯೇವ ಪಸನ್ನಮನೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಸುತ್ತಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ವಿಯ ದೇವಲೋಕೇ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಆಳಾಹನೇ ರೋದನಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ, ದೇವಸಿಕಂ ಆಳಾಹನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರೋದತಿ - "ಕಹಂ ಏಕಪುತ್ತಕ, ಕಹಂ ಏಕಪುತ್ತಕಾ"ತಿ। ದೇವಪುತ್ತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, "ಕೇನ ಮೇ ಕಮ್ಮೇನ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಸತ್ಥರಿ ಮನೋಪಸಾದೇನಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಮ ಅಫಾಸುಕಕಾಲೇ ಭೇಸಜ್ಜಮಕಾರೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಆಳಾಹನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರೋದತಿ, ವಿಪ್ಪಕಾರಪ್ಪತ್ತಮೇವ ನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲಿವಣ್ಣೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಳಾಹನಸ್ಸಾವಿದೂರೇ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ರೋದನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹಂ ತಾವ ಪುತ್ತಸೋಕೇನ ರೋದಾಮಿ, ಏಸ ಕಿಮತ್ಥಂ ರೋದತಿ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಅಲಙ್ಕತೋ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀ,
ಮಾಲಧಾರೀ ಹರಿಚನ್ದನುಸ್ಸದೋ।
ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಕನ್ದಸಿ,
ವನಮಜ್ಝೇ ಕಿಂ ದುಕ್ಖಿತೋ ತುವ"ನ್ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೦೭; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೮೬)।

ಸೋ ಮಾಣವೋ ಆಹ -

"ಸೋವಣ್ಣಮಯೋ ಪಭಸ್ಸರೋ,
ಉಪ್ಪನ್ನೋ ರಥಪಞ್ಜರೋ ಮಮ।
ತಸ್ಸ ಚಕ್ಕಯುಗಂ ನ ವಿನ್ದಾಮಿ,
ತೇನ ದುಕ್ಖೇನ ಜಹಾಮಿ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥ (ವ॰ ೧೨೦೮; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೮೭)।

ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಹ -

"ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ ಮಣಿಮಯಂ,
ಲೋಹಿತಕಮಯಂ ಅಥ ರೂಪಿಯಮಯಂ।
ಆಚಿಕ್ಖ ಮೇ ಭದ್ದ ಮಾಣವ,
ಚಕ್ಕಯುಗಂ ಪಟಿಪಾದಯಾಮಿ ತೇ"ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೦೯; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೮೮)।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಾಣವೋ "ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಮಕತ್ವಾ ಪುತ್ತಪತಿರೂಪಕಂ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ರೋದನ್ತೋ 'ಸುವಣ್ಣಾದಿಮಯಂ ರಥಚಕ್ಕಂ ಕರೋಮೀ'ತಿ ವದತಿ, ಹೋತು ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಕೀವ ಮಹನ್ತಂ ಮೇ ಚಕ್ಕಯುಗಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಯಾವ ಮಹನ್ತಂ ಆಕಙ್ಖಸಿ, ತಾವ ಮಹನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇಹಿ ಮೇ ಅತ್ಥೋ, ತೇ ಮೇ ದೇಹೀ"ತಿ ಯಾಚನ್ತೋ ಆಹ -

"ಸೋ ಮಾಣವೋ ತಸ್ಸ ಪಾವದಿ,
ಚನ್ದಸೂರಿಯಾ ಉಭಯೇತ್ಥ ದಿಸ್ಸರೇ।
ಸೋವಣ್ಣಮಯೋ ರಥೋ ಮಮ,

ತೇನ ಚಕ್ಕಯುಗೇನ ಸೋಭತೀ"ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೧೦; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೮೯)।

ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಹ -

"ಬಾಲೋ ಖೋ ತ್ವಂ ಅಸಿ ಮಾಣವ,
ಯೋ ತ್ವಂ ಪತ್ಥಯಸೇ ಅಪತ್ಥಿಯಂ।
ಮಞ್ಞಾಮಿ ತುವಂ ಮರಿಸ್ಸಸಿ,
ನ ಹಿ ತ್ವಂ ಲಚ್ಛಸಿ ಚನ್ದಸೂರಿಯೇ"ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೧೧; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೯೦)।

ಅಥ ನಂ ಮಾಣವೋ ಆಹ -

"ಕಿಂ ಪನ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನಸ್ಸತ್ಥಾಯ ರೋದನ್ತೋ ಬಾಲೋ ಹೋತಿ, ಉದಾಹು ಅಪಞ್ಞಾಯಮಾನಸ್ಸತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ -

"ಗಮನಾಗಮನಮ್ಪಿ ದಿಸ್ಸತಿ,
ವಣ್ಣಧಾತು ಉಭಯತ್ಥ ವೀಥಿಯಾ।
ಪೇತೋ ಕಾಲಕತೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ,
ಕೋ ನಿಧ ಕನ್ದತಂ ಬಾಲ್ಯತರೋ"ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೧೨; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೯೧)।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಯುತ್ತಂ ಏಸ ವದತೀ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ -

"ಸಚ್ಚಂ ಖೋ ವದೇಸಿ ಮಾಣವ,
ಅಹಮೇವ ಕನ್ದತಂ ಬಾಲ್ಯತರೋ।
ಚನ್ದಂ ವಿಯ ದಾರಕೋ ರುದಂ,
ಪೇತಂ ಕಾಲಕತಾಭಿಪತ್ಥಯಿ"ನ್ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೧೩; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೯೨) -

ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕಥಾಯ ನಿಸ್ಸೋಕೋ ಹುತ್ವಾ ಮಾಣವಸ್ಸ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

"ಆದಿತ್ತಂ ವತ ಮಂ ಸನ್ತಂ, ಘತಸಿತ್ತಂವ ಪಾವಕಂ।
ವಾರಿನಾ ವಿಯ ಓಸಿಞ್ಚಂ, ಸಬ್ಬಂ ನಿಬ್ಬಾಪಯೇ ದರಂ॥

"ಅಬ್ಬಹೀ ವತ ಮೇ ಸಲ್ಲಂ, ಸೋಕಂ ಹದಯನಿಸ್ಸಿತಂ।
ಯೋ ಮೇ ಸೋಕಪರೇತಸ್ಸ, ಪುತ್ತಸೋಕಂ ಅಪಾನುದಿ॥

"ಸ್ವಾಹಂ ಅಬ್ಬೂಳ್ಹಸಲ್ಲೋಸ್ಮಿ, ಸೀತಿಭೂತೋಸ್ಮಿ ನಿಬ್ಬುತೋ।
ನ ಸೋಚಾಮಿ ನ ರೋದಾಮಿ, ತವ ಸುತ್ವಾನ ಮಾಣವಾ"ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೧೪-೧೨೧೬; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೯೩-೧೯೫)।

ಅಥ ನಂ "ಕೋ ನಾಮ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ -

"ದೇವತಾನುಸಿ ಗನ್ಧಬ್ಬೋ, ಅದು ಸಕ್ಕೋ ಪುರಿನ್ದದೋ।
ಕೋ ವಾ ತ್ವಂ ಕಸ್ಸ ವಾ ಪುತ್ತೋ, ಕಥಂ ಜಾನೇಮು ತಂ ಮಯ"ನ್ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೧೭; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೯೬) -

ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾಣವೋ -

“ಯಞ್ಚ ಕನ್ದಸಿ ಯಞ್ಚ ರೋದಸಿ,
ಪುತ್ತಂ ಆಳಾಹನೇ ಸಯಂ ದಹಿತ್ವಾ।
ಸ್ವಾಹಂ ಕುಸಲಂ ಕರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ,
ತಿದಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಗತೋ”ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೧೮; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೯೭) -

ಆಚಿಕ್ಖಿ । ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಹ -

“ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ ನಾದ್ದಸಾಮ,
ದಾನಂ ದದನ್ತಸ್ಸ ಸಕೇ ಅಗಾರೇ।
ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ವಾ ತಾದಿಸಂ,
ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಗತೋಸಿ ದೇವಲೋಕ”ನ್ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೧೯; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೯೮)।

ಮಾಣವೋ ಆಹ -

“ಆಬಾಧಿಕೋಹಂ ದುಕ್ಖಿತೋ ಗಿಲಾನೋ,
ಆತೂರರೂಪೋಮ್ಹಿ ಸಕೇ ನಿವೇಸನೇ।
ಬುದ್ಧಂ ವಿಗತರಜಂ ವಿತಿಣ್ಣಕಙ್ಖಂ,
ಅದ್ದಕ್ಖಿಂ ಸುಗತಂ ಅನೋಮಪಞ್ಞಂ॥

“ಸ್ವಾಹಂ ಮುದಿತಮನೋ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ,
ಅಞ್ಜಲಿಂ ಅಕರಿಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ।
ತಾಹಂ ಕುಸಲಂ ಕರಿತ್ವಾನ ಕಮ್ಮಂ,
ತಿದಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಗತೋ”ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೨೦-೧೨೨೧; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೯೯-೨೦೦)।

ತಸ್ಮಿಂ ಕಥೇನ್ತೇಯೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರಂ ಪೀತಿಯಾ ಪರಿಪೂರಿ। ಸೋ ತಂ ಪೀತಿಂ ಪವೇದೇನ್ತೋ -

“ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ ಅಬ್ಭುತಂ ವತ,
ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಯಮೀದಿಸೋ ವಿಪಾಕೋ।
ಅಹಮ್ಪಿ ಪಮುದಿತಮನೋ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ,
ಅಜ್ಜೇವ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ವಜಾಮೀ”ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೨೨; ಪೇ॰ ವ॰ ೨೦೧) -

ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಮಾಣವೋ -

“ಅಜ್ಜೇವ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ವಜಾಹಿ,
ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ।
ತಥೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಪಞ್ಚ,
ಅಖಣ್ಡಫುಲ್ಲಾನಿ ಸಮಾದಿಯಸ್ಸು॥

ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರಮಸ್ಸು ಖಿಪ್ಪಂ,
ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿವಜ್ಜಯಸ್ಸು।
ಅಮಜ್ಜಪೋ ಮಾ ಚ ಮುಸಾ ಭಣಾಹಿ,
ಸಕೇನ ದಾರೇನ ಚ ಹೋಹಿ ತುಟ್ಠೋ"ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೨೩-೧೨೨೪; ಪೇ॰ ವ॰ ೨೦೨-೨೦೩) -

ಆಹ । ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

"ಅತ್ಥಕಾಮೋಸಿ ಮೇ ಯಕ್ಖ, ಹಿತಕಾಮೋಸಿ ದೇವತೇ।
ಕರೋಮಿ ತುಯ್ಹಂ ವಚನಂ, ತ್ವಂಸಿ ಆಚರಿಯೋ ಮಮ॥

"ಉಪೇಮಿ ಸರಣಂ ಬುದ್ಧಂ, ಧಮ್ಮಞ್ಚಾಪಿ ಅನುತ್ತರಂ।
ಸಙ್ಘಞ್ಚ ನರದೇವಸ್ಸ, ಗಚ್ಛಾಮಿ ಸರಣಂ ಅಹಂ॥

"ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರಮಾಮಿ ಖಿಪ್ಪಂ,
ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿವಜ್ಜಯಾಮಿ।
ಅಮಜ್ಜಪೋ ನೋ ಚ ಮುಸಾ ಭಣಾಮಿ,
ಸಕೇನ ದಾರೇನ ಚ ಹೋಮಿ ತುಟ್ಠೋ"ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೨೫-೧೨೨೭; ಪೇ॰ ವ॰ ೨೦೪-೨೦೬)।

ಅಥ ನಂ ದೇವಪುತ್ತೋ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತೇ ಗೇಹೇ ಬಹುಂ ಧನಂ ಅತ್ಥಿ, ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ದಾನಂ ದೇಹಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾಹಿ, ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತರಧಾಯಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಭದ್ದೇ, ಅಹಂ ಅಜ್ಜ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ನೇವ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ನ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ, "ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಧಿವಾಸೇಹಿ ಅಜ್ಜತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಸಕೇ ನಿವೇಸನೇ ಪಣೀತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಞ್ಚ ಪಟಿಯಾದಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪರಿವಿಸಿ, ಮಹಾಜನೋ ಸನ್ನಿಪತಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೇನ ಕಿರ ತಥಾಗತೇ ನಿಮನ್ತಿತೇ ದ್ವೇ ಜನಕಾಯಾ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ "ಅಜ್ಜ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನಾಯ ವಿಹೇಠಿಯಮಾನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ "ಅಜ್ಜ ಬುದ್ಧವಿಸಯಂ ಬುದ್ಧಲೀಳಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ತಥಾಗತಮುಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ನೀಚಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭೋ ಗೋತಮ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾನಂ ಅದತ್ವಾ ಪೂಜಂ ಅಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಅಸುತ್ವಾ ಉಪೋಸಥವಾಸಂ ಅವಸಿತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಮನೋಪಸಾದಮತ್ತೇನೇವ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ? "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ಪುಚ್ಛಸಿ, ನನು ತೇ ಪುತ್ತೇನ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲಿನಾ ಮಯಿ ಮನಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಭಾವೋ ಕಥಿತೋ"ತಿ? "ಕದಾ, ಭೋ ಗೋತಮಾ"ತಿ? ನನು ತ್ವಂ ಅಜ್ಜ ಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕನ್ದನ್ತೋ ಅವಿದೂರೇ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಕನ್ದನ್ತಂ ಏಕಂ ಮಾಣವಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಲಙ್ಕತೋ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀ, ಮಾಲಧಾರೀ ಹರಿಚನ್ದನುಸ್ಸದೋ"ತಿ ದ್ವೀಹಿ ಜನೇಹಿ ಕಥಿತಕಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸಬ್ಬಂ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲಿವತ್ಥುಂ ಕಥೇಸಿ। ತೇನೇವೇತಂ ಬುದ್ಧಭಾಸಿತಂ ನಾಮ ಜಾತಂ।

ತಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಚ ಪನ "ನ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏಕಸತಂ ವಾ ನ ದ್ವೇಸತಂ, ಅಥ ಖೋ ಮಯಿ ಮನಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾನಂ ಗಣನಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ಮಹಾಜನೋ ನ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಹೋತಿ, ಅಥಸ್ಸ ಅನಿಬ್ಬೇಮತಿಕಭಾವಂ

ವಿದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲಿದೇವಪುತ್ತೋ ವಿಮಾನೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಚ್ಛತೂ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣೇನೇವ ದಿಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಮಾನತೋ ಓರುಯ್ಹ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ತ್ವಂ ಇಮಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಲಭೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ -

"ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವ ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞ"ನ್ತಿ॥ -

ಗಾಥಮಾಹ। "ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಯಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಪತ್ತಿ ತುಮ್ಹೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಲದ್ಧಾ"ತಿ। "ಮಯಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಲದ್ಧಾ ತೇ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಮಹಾಜನೋ ದೇವಪುತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಚ್ಛರಿಯಾ ವತ, ಭೋ, ಬುದ್ಧಗುಣಾ, ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಾಮ ಪುತ್ತೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪುಞ್ಞಂ ಅಕತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭೀ"ತಿ ತುಟ್ಠಿಂ ಪವೇದೇಸಿ।

ಅಥ ನೇಸಂ ಕುಸಲಾಕುಸಲಕಮ್ಮಕರಣೇ ಮನೋವ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮೋ, ಮನೋವ ಸೇಟ್ಠೋ। ಪಸನ್ನೇನ ಹಿ ಮನೇನ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ದೇವಲೋಕಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಛಾಯಾವ ನ ವಿಜಹತೀತಿ ಇದಂ ವತ್ಥುಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತಮತ್ತಿಕಂ ಸಾಸನಂ ರಾಜಮುದ್ದಾಯ ಲಞ್ಛನ್ತೋ ವಿಯ ಧಮ್ಮರಾಜಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨. "ಮನೋಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾ ಧಮ್ಮಾ, ಮನೋಸೇಟ್ಠಾ ಮನೋಮಯಾ।

ಮನಸಾ ಚೇ ಪಸನ್ನೇನ, ಭಾಸತಿ ವಾ ಕರೋತಿ ವಾ।
ತತೋ ನಂ ಸುಖಮನ್ವೇತಿ, ಛಾಯಾವ ಅನಪಾಯಿನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ **ಮನೋ**ತಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಚತುಭೂಮಿಕಚಿತ್ತಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಪದೇ ನಿಯಮಿಯಮಾನಂ ವವತ್ಥಾಪಿಯಮಾನಂ ಪರಿಚ್ಛಿಜ್ಜಿಯಮಾನಂ ಅಟ್ಠವಿಧಂ ಕಾಮಾವಚರಕುಸಲಚಿತ್ತಂ ಲಬ್ಭತಿ। ವತ್ಥುವಸೇನ ಪನಾಹರಿಯಮಾನಂ ತತೋಪಿ ಸೋಮನಸ್ಸಸಹಗತಂ ಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತಚಿತ್ತಮೇವ ಲಬ್ಭತಿ। **ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾ**ತಿ ತೇನ ಪಠಮಗಾಮಿನಾ ಹುತ್ವಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ಧಮ್ಮಾ**ತಿ ವೇದನಾದಯೋ ತಯೋ ಖನ್ಧಾ। ಏತೇ ಹಿ ಉಪ್ಪಾದಪಚ್ಚಯಟ್ಠೇನ ಸೋಮನಸ್ಸಸಮ್ಪಯುತ್ತಮನೋ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಮನೋಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾ** ನಾಮ। ಯಥಾ ಹಿ ಬಹೂಸು ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚೀವರದಾನಾದೀನಿ ವಾ ಉಳಾರಪೂಜಾಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾದೀನಿ ವಾ ಮಾಲಾಗನ್ಧಸಕ್ಕಾರಕರಣಾದೀನಿ ವಾ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೇಸು "ಕೋ ಏತೇಸಂ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಯೋ ತೇಸಂ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ, ಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತೇ ತಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ಸೋ ತಿಸ್ಸೋ ವಾ ಫುಸ್ಸೋ ವಾ ತೇಸಂ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂಸಮ್ಪದಮಿದಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಇತಿ ಉಪ್ಪಾದಪಚ್ಚಯಟ್ಠೇನ ಮನೋ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮೋ ಏತೇಸನ್ತಿ ಮನೋಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾ। ನ ಹಿ ತೇ ಮನೇ ಅನುಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಮನೋ ಪನ ಏಕಚ್ಚೇಸು ಚೇತಸಿಕೇಸು ಅನುಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೇಸುಪಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವ। ಏವಂ ಅಧಿಪತಿವಸೇನ ಪನ ಮನೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಮನೋಸೇಟ್ಠಾ**। ಯಥಾ ಹಿ ಗಣಾದೀನಂ ಅಧಿಪತಿ ಪುರಿಸೋ ಗಣಸೇಟ್ಠೋ ಸೇಣಿಸೇಟ್ಠೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಥಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ಮನೋವ ಸೇಟ್ಠೋ। ಯಥಾ ಪನ ಸುವಣ್ಣಾದೀಹಿ ನಿಪ್ಫಾದಿತಾನಿ ಭಣ್ಡಾನಿ ಸುವಣ್ಣಮಯಾದೀನಿ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ, ತಥಾ ಏತೇಪಿ ಮನತೋ ನಿಪ್ಫನ್ನತ್ತಾ **ಮನೋಮಯಾ** ನಾಮ।

ಪಸನ್ನೇನಾತಿ ಅನಭಿಜ್ಝಾದೀಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಪಸನ್ನೇನ। **ಭಾಸತಿ ವಾ ಕರೋತಿ ವಾ**ತಿ ಏವರೂಪೇನ ಮನೇನ ಭಾಸನ್ತೋ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ವಚೀಸುಚರಿತಮೇವ ಭಾಸತಿ, ಕರೋನ್ತೋ ತಿವಿಧಂ ಕಾಯಸುಚರಿತಮೇವ ಕರೋತಿ, ಅಭಾಸನ್ತೋ ಅಕರೋನ್ತೋ

ತಾಯ ಅನಭಿಜ್ಝಾದೀಹಿ ಪಸನ್ನಮಾನಸತಾಯ ತಿವಿಧಂ ಮನೋಸುಚರಿತಂ ಪೂರೇತಿ। ಏವಮಸ್ಸ ದಸ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಾ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

ತತೋ ನಂ ಸುಖಮನ್ವೇತೀತಿ ತತೋ ತಿವಿಧಸುಚರಿತತೋ ನಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸುಖ ಮನ್ವೇತಿ। ಇಧ ತೇಭೂಮಿಕಮ್ಪಿ ಕುಸಲಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ, ತಸ್ಮಾ ತೇಭೂಮಿಕಸುಚರಿತಾನುಭಾವೇನ ಸುಗತಿಭವೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ, ದುಗ್ಗತಿಯಂ ವಾ ಸುಖಾನುಭವನಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಂ ಕಾಯವತ್ಥುಕಮ್ಪಿ ಇತರವತ್ಥುಕಮ್ಪಿ ಅವತ್ಥುಕಮ್ಪೀತಿ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕಂ ವಿಪಾಕಸುಖಂ ಅನುಗಚ್ಛತಿ, ನ ವಿಜಹತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯಥಾ ಕಿಂ? **ಛಾಯಾವ ಅನಪಾಯಿನೀತಿ** ಯಥಾ ಹಿ ಛಾಯಾ ನಾಮ ಸರೀರಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾ ಸರೀರೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಗಚ್ಛತಿ, ತಿಟ್ಠನ್ತೇ ತಿಟ್ಠತಿ , ನಿಸೀದನ್ತೇ ನಿಸೀದತಿ, ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, "ಸಣ್ಹೇನ ವಾ ಫರುಸೇನ ವಾ ನಿವತ್ತಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ವಾ ನಿವತ್ತಾಪೇತುಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಸರೀರಪ್ಪಟಿಬದ್ಧತ್ತಾ। ಏವಮೇವ ಇಮೇಸಂ ದಸನ್ನಂ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಾನಂ ಆಚಿಣ್ಣಸಮಾಚಿಣ್ಣಕುಸಲಮೂಲಿಕಂ ಕಾಮಾವಚರಾದಿಭೇದಂ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕಸುಖಂ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ಅನಪಾಯಿನೀ ಛಾಯಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ನ ವಿಜಹತೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ, ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲಿದೇವಪುತ್ತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ತಥಾ ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ। ಸೋ ತಾವಮಹನ್ತಂ ವಿಭವಂ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ವಿಪ್ಪಕಿರೀತಿ।

ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅಕ್ಕೋಚ್ಛಿ ಮನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರಾಯಸ್ಮಾ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಭಗವತೋ ಪಿತುಚ್ಛಾಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಥೂಲಸರೀರೋ ಆಕೋಟಿತಪಚ್ಚಾಕೋಟಿತೇಹಿ ಚೀವರೇಹಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ನಿಸೀದತಿ। ತಥಾಗತಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆಗತಾ ಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಕೋ ಮಹಾಥೇರೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವತ್ತಂ ಆಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ಪಾದಸಮ್ಬಾಹನಾದೀನಿ ಆಪುಚ್ಛನ್ತಿ। ಸೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕೋ ದಹರಭಿಕ್ಖು "ಕತಿವಸ್ಸಾ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ವಸ್ಸಂ ನತ್ಥಿ, ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಮಯ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆವುಸೋ, ದುಬ್ಬಿನೀತ, ಮಹಲ್ಲಕ , ಅತ್ತನೋ ಪಮಾಣಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಏತ್ತಕೇ ಮಹಾಥೇರೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಕರೋಸಿ, ವತ್ತೇ ಆಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೇ ತುಣ್ಹೀ ಹೋಸಿ, ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಮತ್ತಮ್ಪಿ ತೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿ। ಸೋ ಖತ್ತಿಯಮಾನಂ ಜನೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮಂ ಪನ 'ಕೋ ಏಸೋ'ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಥ, ಮೂಲಮೇವ ವೋ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ರುದನ್ತೋ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ । ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ನು ತ್ವಂ ತಿಸ್ಸ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ಅಸ್ಸುಮುಖೋ ರೋದಮಾನೋ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ "ಏಸ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಲೋಳಂ ಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಪುಚ್ಛಿತೋ "ಇಮೇ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಹಂ ಪನ ತ್ವಂ ನಿಸಿನ್ನೋಸೀ"ತಿ? "ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಇಮೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ದಿಟ್ಠಾ"ತಿ? "ಆಮ, ದಿಟ್ಠಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಉಟ್ಠಾಯ ತೇ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ"ನ್ತಿ? "ನ ಕತಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಪರಿಕ್ಖಾರಗ್ಗಹಣಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ"ನ್ತಿ? "ನಾಪುಚ್ಛಿತಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ವತ್ತಂ ವಾ ಪಾನೀಯಂ ವಾ ಆಪುಚ್ಛಿತ"ನ್ತಿ। "ನಾಪುಚ್ಛಿತಂ ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಆಸನಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪಾದಸಮ್ಬಾಹನಂ ಕತ"ನ್ತಿ? "ನ ಕತಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತಿಸ್ಸ ಮಹಲ್ಲಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಬ್ಬಂ ಏತಂ ವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಏತಂ ವತ್ತಂ ಅಕರೋನ್ತೇನ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತವೇವ ದೋಸೋ, ಏತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಖಮಾಪೇಹೀ"ತಿ? "ಏತೇ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಕ್ಕೋಸಿಂಸು , ನಾಹಂ ಏತೇ ಖಮಾಪೇಮೀ"ತಿ। "ತಿಸ್ಸ ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ, ತವೇವ

ದೋಸೋ, ಖಮಾಪೇಹಿ ನೇ"ತಿ? "ನ ಖಮಾಪೇಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ "ದುಬ್ಬಚೋ ಏಸ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ದುಬ್ಬಚೋ ಏಸ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏಸ ದುಬ್ಬಚೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ತಾವಸ್ಸ, ಭನ್ತೇ, ದುಬ್ಬಚಭಾವೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಞಾತೋ, ಅತೀತೇ ಏಸ ಕಿಂ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಣಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಮಾಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ದೇವಿಲೋ ನಾಮ ತಾಪಸೋ ಅಟ್ಠ ಮಾಸೇ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸಿತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ನಗರಮುಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಿತುಕಾಮೋ ಹಿಮವನ್ತತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರೇ ದಾರಕೇ ದಿಸ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಇಮಂ ನಗರಂ ಸಮ್ಪತ್ತಪಬ್ಬಜಿತಾ ಕತ್ಥ ವಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಕುಮ್ಭಕಾರಸಾಲಾಯಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ತಾಪಸೋ ಕುಮ್ಭಕಾರಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ "ಸಚೇ ತೇ ಭಗ್ಗವ ಅಗರು, ವಸೇಯ್ಯಾಮ ಏಕರತ್ತಿಂ ಸಾಲಾಯ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಕುಮ್ಭಕಾರೋ "ಮಯ್ಹಂ ರತ್ತಿಂ ಸಾಲಾಯಂ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಮಹತೀ ಸಾಲಾ, ಯಥಾಸುಖಂ ವಸಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಸಾಲಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ಅಪರೋಪಿ ನಾರದೋ ನಾಮ ತಾಪಸೋ ಹಿಮವನ್ತತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಕಾರಂ ಏಕರತ್ತಿವಾಸಂ ಯಾಚಿ। ಕುಮ್ಭಕಾರೋ "ಪಠಮಂ ಆಗತೋ ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ವಸಿತುಕಾಮೋ ಭವೇಯ್ಯ ವಾ ನೋ ವಾ, ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಚೇ, ಭನ್ತೇ, ಪಠಮಂ ಉಪಗತೋ ರೋಚೇಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ರುಚಿಯಾ ವಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಮುಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಚೇ ತೇ, ಆಚರಿಯ ಅಗರು, ಮಯಞ್ಚೇತ್ಥ ಏಕರತ್ತಿಂ ವಸೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಯಾಚಿ। "ಮಹತೀ ಸಾಲಾ, ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ವಸಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪುರೇತರಂ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ದೇವಿಲಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ನಿಸೀದಿ। ಉಭೋಪಿ ಸಾರಣೀಯಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು।

ಸಯನಕಾಲೇ ನಾರದೋ ದೇವಿಲಸ್ಸ ನಿಪಜ್ಜನಟ್ಠಾನಞ್ಚ ದ್ವಾರಞ್ಚ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಪನ ದೇವಿಲೋ ನಿಪಜ್ಜಮಾನೋ ಅತ್ತನೋ ನಿಪಜ್ಜನಟ್ಠಾನೇ ಅನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಮಜ್ಝೇ ತಿರಿಯಂ ನಿಪಜ್ಜಿ। ನಾರದೋ ರತ್ತಿಂ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಜಟಾಸು ಅಕ್ಕಮಿ। "ಕೋ ಮಂ ಅಕ್ಕಮೀ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ, "ಆಚರಿಯ, ಅಹ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಕೂಟಜಟಿಲ, ಅರಞ್ಞತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಮ ಜಟಾಸು ಅಕ್ಕಮಸೀ"ತಿ। "ಆಚರಿಯ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಧ ನಿಪನ್ನಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಖಮಥ ಮೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕನ್ದನ್ತಸ್ಸೇವ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಇತರೋ "ಅಯಂ ಪವಿಸನ್ತೋಪಿ ಮಂ ಅಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಾದಟ್ಠಾನೇ ಸೀಸಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ನಾರದೋಪಿ ಪವಿಸನ್ತೋ "ಪಠಮಂಪಾಹಂ ಆಚರಿಯೇ ಅಪರಜ್ಝಿಂ, ಇದಾನಿಸ್ಸ ಪಾದಪಸ್ಸೇನ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಗೀವಾಯ ಅಕ್ಕಮಿ। "ಕೋ ಏಸೋ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ಅಹಂ, ಆಚರಿಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕೂಟಜಟಿಲ, ಪಠಮಂ ಮಮ ಜಟಾಸು ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಗೀವಾಯ ಅಕ್ಕಮಸಿ, ಅಭಿಸಪಿಸ್ಸಾಮಿ ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆಚರಿಯ, ಮಯ್ಹಂ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಏವಂ ನಿಪನ್ನಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, 'ಪಠಮಮ್ಪಿ ಮೇ ಅಪರದ್ಧಂ, ಇದಾನಿ ಪಾದಪಸ್ಸೇನ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಪವಿಟ್ಠೋಮ್ಹಿ, ಖಮಥ ಮೇ"ತಿ ಆಹ। "ಕೂಟಜಟಿಲ, ಅಭಿಸಪಿಸ್ಸಾಮಿ ತ"ನ್ತಿ। "ಮಾ ಏವಂ ಕರಿತ್ಥ ಆಚರಿಯಾ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ -

"ಸಹಸ್ಸರಂಸೀ ಸತತೇಜೋ, ಸೂರಿಯೋ ತಮವಿನೋದನೋ।
ಪಾತೋದಯನ್ತೇ ಸೂರಿಯೇ, ಮುದ್ಧಾ ತೇ ಫಲತು ಸತ್ತಧಾ"ತಿ॥ -

ತಂ ಅಭಿಸಪಿ ಏವ। ನಾರದೋ, "ಆಚರಿಯ, ಮಯ್ಹಂ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಮಮ ವದನ್ತಸ್ಸೇವ ತುಮ್ಹೇ ಅಭಿಸಪಥ, ಯಸ್ಸ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಮುದ್ಧಾ ಫಲತು, ಮಾ ನಿದ್ದೋಸಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ವಾ -

"ಸಹಸ್ಸರಂಸೀ ಸತತೇಜೋ, ಸೂರಿಯೋ ತಮವಿನೋದನೋ।
ಪಾತೋದಯನ್ತೇ ಸೂರಿಯೇ, ಮುದ್ಧಾ ತೇ ಫಲತು ಸತ್ತಧಾ"ತಿ॥ -

ಅಭಿಸಪಿ। ಸೋ ಪನ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಅತೀತೇ ಚತ್ತಾಲೀಸ, ಅನಾಗತೇ ಚತ್ತಾಲೀಸಾತಿ ಅಸೀತಿಕಪ್ಪೇ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ತಸ್ಮಾ "ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಉಪರಿ ಅಭಿಸಪೋ ಪತಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಆಚರಿಯಸ್ಸಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ

ಅರುಣುಗ್ಗಮನಂ ನಿವಾರೇತಿ।

ನಾಗರಾ ಅರುಣೇ ಅನುಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೇ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ, “ದೇವ, ತಯಿ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಅರುಣೋ ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ಅರುಣಂ ನೋ ಉಟ್ಠಾಪೇಹೀ”ತಿ ಕನ್ದಿಂಸು। ರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಕಾಯಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಯುತ್ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ವಿವಾದೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಪರಿಸಙ್ಕಮಾನೋ “ಕಚ್ಚಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಅತ್ಥೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಹಿಯ್ಯೋ ಸಾಯಂ ಕುಮ್ಭಕಾರಸಾಲಾಯಂ ಆಗತಾ ಅತ್ಥಿ ದೇವಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂಖಣಞ್ಞೇವ ರಾಜಾ ಉಕ್ಕಾಹಿ ಧಾರಿಯಮಾನಾಹಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾರದಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಆಹ -

“ಕಮ್ಮನ್ತಾ ನಪ್ಪವತ್ತನ್ತಿ, ಜಮ್ಬುದೀಪಸ್ಸ ನಾರದ।
ಕೇನ ಲೋಕೋ ತಮೋಭೂತೋ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ”ತಿ॥

ನಾರದೋ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಅಹಂ ಇಮಿನಾ ಅಭಿಸಪಿತೋ, ಅಥಾಹಂ “ಮಯ್ಹಂ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಯಸ್ಸ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸೇವ ಉಪರಿ ಅಭಿಸಪೋ ಪತತೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅಭಿಸಪಿಂ। ಅಭಿಸಪಿತ್ವಾ ಚ ಪನ “ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಉಪರಿ ಅಭಿಸಪೋ ಪತಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ “ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಮುದ್ಧಾ ಸತ್ತಧಾ ಫಲಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ದಿಸ್ವಾ ಏತಸ್ಮಿಂ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಅರುಣಸ್ಸ ಉಗ್ಗಮನಂ ನ ದೇಮೀತಿ। “ಕಥಂ ಪನ ಅಸ್ಸ, ಭನ್ತೇ, ಅನ್ತರಾಯೋ ನ ಭವೇಯ್ಯಾ”ತಿ। “ಸಚೇ ಮಂ ಖಮಾಪೇಯ್ಯ, ನ ಭವೇಯ್ಯಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಖಮಾಪೇಹೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಏಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಂ ಜಟಾಸು ಚ ಗೀವಾಯ ಚ ಅಕ್ಕಮಿ, ನಾಹಂ ಏತಂ ಕೂಟಜಟಿಲಂ ಖಮಾಪೇಮೀ”ತಿ। “ಖಮಾಪೇಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಾ ಏವಂ ಕರಿತ್ಥಾ”ತಿ। “ನ ಖಮಾಪೇಮೀ”ತಿ। “ಮುದ್ಧಾ ತೇ ಸತ್ತಧಾ ಫಲಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ನ ಖಮಾಪೇತಿಯೇವ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ “ನ ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಹತ್ಥಪಾದಕುಚ್ಛಿಗೀವಾಸು ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನಾರದಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಓನಮಾಪೇಸಿ। ನಾರದೋಪಿ “ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಆಚರಿಯ, ಖಮಾಮಿ ತೇ”ತಿ ವತ್ವಾ, “ಮಹಾರಾಜ, ನಾಯಂ ಯಥಾಮನೇನ ಖಮಾಪೇತಿ, ನಗರಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಏಕೋ ಸರೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ನಂ ಸೀಸೇ ಮತ್ತಿಕಾಪಿಣ್ಡಂ ಕತ್ವಾ ಗಲಪ್ಪಮಾಣೇ ಉದಕೇ ಠಪಾಪೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ। ನಾರದೋ ದೇವಿಲಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, “ಆಚರಿಯ, ಮಯಾ ಇದ್ಧಿಯಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಸೂರಿಯಸನ್ತಾಪೇ ಉಟ್ಠಹನ್ತೇ ಉದಕೇ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಠಾನೇನ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ ಆಹ। “ತಸ್ಸ ಸೂರಿಯರಂಸೀಹಿ ಸಂಫುಟ್ಠಮತ್ತೋವ ಮತ್ತಿಕಾಪಿಣ್ಡೋ ಸತ್ತಧಾ ಫಲಿ, ಸೋ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಠಾನೇನ ಪಲಾಯೀ”ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ “ತದಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ದೇವಿಲೋ ತಿಸ್ಸೋ, ನಾರದೋ ಅಹಮೇವಾತಿ ಏವಂ ತದಾಪೇಸ ದುಬ್ಬಚೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, “ತಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಾಮ ‘ಅಸುಕೇನಾಹಂ ಅಕ್ಕುಟ್ಠೋ, ಅಸುಕೇನ ಪಹಟೋ, ಅಸುಕೇನ ಜಿತೋ, ಅಸುಕೋ ಖೋ ಮೇ ಭಣ್ಡಂ ಅಹಾಸೀ’ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತಸ್ಸ ವೇರಂ ನಾಮ ನ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ, ಏವಂ ಪನ ಅನುಪನಯ್ಹನ್ತಸ್ಸೇವ ಉಪಸಮ್ಮತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩. “ಅಕ್ಕೋಚ್ಛಿ ಮಂ ಅವಧಿ ಮಂ, ಅಜಿನಿ ಮಂ ಅಹಾಸಿ ಮೇ।
ಯೇ ಚ ತಂ ಉಪನಯ್ಹನ್ತಿ, ವೇರಂ ತೇಸಂ ನ ಸಮ್ಮತಿ॥

೪. “ಅಕ್ಕೋಚ್ಛಿ ಮಂ ಅವಧಿ ಮಂ, ಅಜಿನಿ ಮಂ ಅಹಾಸಿ ಮೇ।
ಯೇ ಚ ತಂ ನುಪನಯ್ಹನ್ತಿ, ವೇರಂ ತೇಸೂಪಸಮ್ಮತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಕ್ಕೋಚ್ಛೀ**ತಿ ಅಕ್ಕೋಸಿ। **ಅವಧೀ**ತಿ ಪಹರಿ। **ಅಜಿನೀ**ತಿ ಕೂಟಸಕ್ಖಿಓತಾರಣೇನ ವಾ ವಾದಪಟಿವಾದೇನ ವಾ ಕರಣುತ್ತರಿಯಕರಣೇನ ವಾ ಅಜೇಸಿ। **ಅಹಾಸಿ ಮೇ**ತಿ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಪತ್ತಾದೀಸು ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಅವಹರಿ। **ಯೇ ಚ ತ**ನ್ತಿ ಯೇ ಕೇಚಿ

ದೇವತಾ ವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ವಾ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ ತಂ “ಅಕ್ಕೋಚ್ಛಿ ಮ”ನ್ತಿಆದಿವತ್ಥುಕಂ ಕೋಧಂ ಸಕಟಧುರಂ ವಿಯ ನದ್ಧಿನಾ ಪೂತಿಮಚ್ಛಾದೀನಿ ವಿಯ ಚ ಕುಸಾದೀಹಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಉಪನಯ್ಹನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಸಕಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ವೇರಂ **ನ ಸಮ್ಮತೀ**ತಿ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ। **ಯೇ ಚ ತಂ ನುಪನಯ್ಹನ್ತೀ**ತಿ ಅಸತಿಯಾ ಅಮನಸಿಕಾರವಸೇನ ವಾ ಕಮ್ಮಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾದಿವಸೇನ ವಾ ಯೇ ತಂ ಅಕ್ಕೋಸಾದಿವತ್ಥುಕಂ ಕೋಧಂ ತಯಾಪಿ ಕೋಚಿ ನಿದ್ದೋಸೋ ಪುರಿಮಭವೇ ಅಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಹಟೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕೂಟಸಕ್ಖಿಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಜಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕಸ್ಸಚಿ ತೇ ಪಸಯ್ಹ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಿದ್ದೋಸೋ ಹುತ್ವಾಪಿ ಅಕ್ಕೋಸಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಾಸೀತಿ ಏವಂ ನ ಉಪನಯ್ಹನ್ತಿ। ತೇಸು ಪಮಾದೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಮ್ಪಿ ವೇರಂ ಇಮಿನಾ ಅನುಪನಯ್ಹನೇನ ನಿರಿನ್ಧನೋ ವಿಯ ಜಾತವೇದೋ ವೂಪಸಮ್ಮತೀತಿ।

ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ದುಬ್ಬಚೋಪಿ ಸುಬ್ಬಚೋಯೇವ ಜಾತೋತಿ।

ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಕಾಳಯಕ್ಖಿನೀವತ್ಥು

ನ ಹಿ ವೇರೇನಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ವಞ್ಝಿತ್ಥಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೋ ಕಿರ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಪುತ್ತೋ ಪಿತರಿ ಕಾಲಕತೇ ಖೇತ್ತೇ ಚ ಘರೇ ಚ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಾನಿ ಅತ್ತನಾವ ಕರೋನ್ತೋ ಮಾತರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ “ಕುಮಾರಿಕಂ ತೇ, ತಾತ, ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। “ಅಮ್ಮ , ಮಾ ಏವಂ ವದೇಥ, ಅಹಂ ಯಾವಜೀವಂ ತುಮ್ಹೇ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ತಾತ, ಖೇತ್ತೇ ಚ ಘರೇ ಚ ಕಿಚ್ಚಂ ತ್ವಮೇವ ಕರೋಸಿ, ತೇನ ಮಯ್ಹಂ ಚಿತ್ತಸುಖಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಏಕಂ ಕುಲಂ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಥ ನಂ ಪುತ್ತೋ “ಕತರಂ ಕುಲಂ ಗಚ್ಛಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಅಸುಕಕುಲಂ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತತ್ಥ ಗಮನಂ ಪಟಿಸೇಧೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿರುಚಿತಂ ಕುಲಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮಾರಿಕಂ ವಾರೇತ್ವಾ ದಿವಸಂ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ತಂ ಆನೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಘರೇ ಅಕಾಸಿ। ಸಾ ವಞ್ಝಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ, ಪುತ್ತ, ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆಣಾಪೇಸಿ, ಸಾ ಇದಾನಿ ವಞ್ಝಾ ಜಾತಾ, ಅಪುತ್ತಕಞ್ಚ ನಾಮ ಕುಲಂ ವಿನಸ್ಸತಿ , ಪವೇಣೀ ನ ಘಟೀಯತಿ, ತೇನ ಅಞ್ಞಂ ತೇ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆನೇಮೀತಿ। ತೇನ “ಅಲಂ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನಾಪಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥೇಸಿ। ವಞ್ಝಿತ್ಥೀ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಪುತ್ತಾ ನಾಮ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ವಚನಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಇದಾನಿ ಅಞ್ಞಂ ವಿಜಾಯಿನಿಂ ಇತ್ಥಿಂ ಆನೇತ್ವಾ ಮಂ ದಾಸಿಭೋಗೇನ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಯಮೇವ ಏಕಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆನೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕುಮಾರಿಕಂ ವಾರೇತ್ವಾ “ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ, ಅಮ್ಮ, ವದೇಸೀ”ತಿ ತೇಹಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ “ಅಹಂ ವಞ್ಝಾ, ಅಪುತ್ತಕಂ ನಾಮ ಕುಲಂ ವಿನಸ್ಸತಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಧೀತಾ ಪುತ್ತಂ ವಾ ಧೀತರಂ ವಾ ಲಭಿತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಸಾಮಿನೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ನಂ ದೇಥಾ”ತಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಘರೇ ಅಕಾಸಿ।

ಅಥಸ್ಸಾ ಏತದಹೋಸಿ - “ಸಚಾಯಂ ಪುತ್ತಂ ವಾ ಧೀತರಂ ವಾ ಲಭಿಸ್ಸತಿ, ಅಯಮೇವ ಕುಟುಮ್ಬಸ್ಸ ಸಾಮಿನೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಯಥಾ ದಾರಕಂ ನ ಲಭತಿ, ತಥೇವ ನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಆಹ - “ಅಮ್ಮ, ಯದಾ ತೇ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ, ಅಥ ಮೇ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ। ಸಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಗಬ್ಭೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರೋಚೇಸಿ। ಇತರಿಸ್ಸಾ ಪನ ಸಾ ಸಯಮೇವ ನಿಚ್ಚಂ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ದೇತಿ, ಅಥಸ್ಸಾ ಆಹಾರೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಗಬ್ಭಪಾತನಭೇಸಜ್ಜಮದಾಸಿ, ಗಬ್ಭೋ ಪತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಗಬ್ಭೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೇ ಆರೋಚೇಸಿ , ಇತರಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಪಾತೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಪಟಿವಿಸ್ಸಕಿತ್ಥಿಯೋ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - “ಕಚ್ಚಿ ತೇ ಸಪತ್ತಿ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕರೋತೀ”ತಿ? ಸಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ “ಅನ್ಧಬಾಲೇ, ಕಸ್ಮಾ ಏವಮಕಾಸಿ, ಅಯಂ ತವ

ಇಸ್ಸರಿಯಭಯೇನ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪಾತನಭೇಸಜ್ಜಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ದೇತಿ, ತೇನ ತೇ ಗಬ್ಭೋ ಪತತಿ, ಮಾ ಪುನ ಏವಮಕತ್ಥಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ ತತಿಯವಾರೇ ನ ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ಸಾ ಇತರಿಸ್ಸಾ ಉದರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ ಮಯ್ಹಂ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ನ ಕಥೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಮಂ ಆನೇತ್ವಾ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ವಾರೇ ಗಬ್ಭಂ ಪಾತೇಸಿ, ಕಿಮತ್ಥಂ ತುಯ್ಹಂ ಕಥೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನಟ್ಠಾ ದಾನಿಮ್ಹೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪಮಾದಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಪರಿಣತೇ ಗಬ್ಭೇ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಗಬ್ಭೋ ಪರಿಣತತ್ತಾ ಪತಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತಿರಿಯಂ ನಿಪತಿ, ಖರಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಜೀವಿತಸಂಸಯಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸಾ "ನಾಸಿತಮ್ಹಿ ತಯಾ, ತ್ವಮೇವ ಮಂ ಆನೇತ್ವಾ ತ್ವಮೇವ ತಯೋಪಿ ವಾರೇ ದಾರಕೇ ನಾಸೇಸಿ, ಇದಾನಿ ಅಹಮ್ಪಿ ನಸ್ಸಾಮಿ, ಇತೋ ದಾನಿ ಚುತಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಹುತ್ವಾ ತವ ದಾರಕೇ ಖಾದಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗೇಹೇ ಮಜ್ಜಾರೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಇತರಮ್ಪಿ ಸಾಮಿಕೋ ಗಹೇತ್ವಾ "ತಯಾ ಮೇ ಕುಲೂಪಚ್ಛೇದೋ ಕತೋ"ತಿ ಕಪ್ಪರಜಣ್ಣುಕಾದೀಹಿ ಸುಪೋಥಿತಂ ಪೋಥೇಸಿ। ಸಾ ತೇನೇವಾಬಾಧೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಕುಕ್ಕುಟೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ।

ಕುಕ್ಕುಟೀ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅಣ್ಡಾನಿ ವಿಜಾಯಿ, ಮಜ್ಜಾರೀ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಾನಿ ಅಣ್ಡಾನಿ ಖಾದಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖಾದಿಯೇವ। ಕುಕ್ಕುಟೀ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ತಯೋ ವಾರೇ ಮಮ ಅಣ್ಡಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಮಮ್ಪಿ ಖಾದಿತುಕಾಮಾಸೀ"ತಿ। "ಇತೋ ಚುತಾ ಸಪುತ್ತಕಂ ತಂ ಖಾದಿತುಂ ಲಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ಅರಞ್ಞೇ ದೀಪಿನೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಇತರಾ ಮಿಗೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ವಿಜಾತಕಾಲೇ ದೀಪಿನೀ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಯೋ ವಾರೇ ಪುತ್ತಕೇ ಖಾದಿ। ಮಿಗೀ ಮರಣಕಾಲೇ "ಅಯಂ ಮೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪುತ್ತಕೇ ಖಾದಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಮಮ್ಪಿ ಖಾದಿಸ್ಸತಿ, ಇತೋ ದಾನಿ ಚುತಾ ಏತಂ ಸಪುತ್ತಕಂ ಖಾದಿತುಂ ಲಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಕತ್ವಾ ಇತೋ ಚುತಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ದೀಪಿನೀಪಿ ತಥೇವ ತತೋ ಚುತಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಧೀತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಸಾ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತಾ ದ್ವಾರಗಾಮಕೇ ಪತಿಕುಲಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಅಪರಭಾಗೇ ಚ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಯಕ್ಖಿನೀಪಿ ತಸ್ಸಾ ಪಿಯಸಹಾಯಿಕಾವಣ್ಣೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕುಹಿಂ ಮೇ ಸಹಾಯಿಕಾ"ತಿ "ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೇ ವಿಜಾತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಪುತ್ತಂ ನು ಖೋ ವಿಜಾತಾ, ಉದಾಹು ಧೀತರನ್ತಿ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತೀ ವಿಯ ದಾರಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದಿತ್ವಾ ಗತಾ। ಪುನ ದುತಿಯವಾರೇಪಿ ತಥೇವ ಖಾದಿ। ತತಿಯವಾರೇ ಇತರಾ ಗರುಭಾರಾ ಹುತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಏಕಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಮಮ ದ್ವೇ ಪುತ್ತೇ ಖಾದಿತ್ವಾ ಗತಾ, ಇದಾನಿ ಮಮ ಕುಲಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕುಲಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಜಾಯಿ।

ತದಾ ಸಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಉದಕವಾರಂ ಗತಾ ಹೋತಿ। ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ಹಿ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ ವಾರೇನ ಅನೋತತ್ತದಹತೋ ಸೀಸಪರಮ್ಪರಾಯ ಉದಕಮಾಹರನ್ತಿ। ತಾ ಚತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನಪಿ ಪಞ್ಚಮಾಸಚ್ಚಯೇನಪಿ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ। ಅಪರಾ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ ಕಿಲನ್ತಕಾಯಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಮ್ಪಿ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ಸಾ ಪನ ಉದಕವಾರತೋ ಮುತ್ತಮತ್ತಾವ ವೇಗೇನ ತಂ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕುಹಿಂ ಮೇ ಸಹಾಯಿಕಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಕುಹಿಂ ನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಸಿ, ತಸ್ಸಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಜಾತಜಾತದಾರಕೇ ಯಕ್ಖಿನೀ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಖಾದತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕುಲಗೇಹಂ ಗತಾ"ತಿ। ಸಾ "ಯತ್ಥ ವಾ ತತ್ಥ ವಾ ಗಚ್ಛತು, ನ ಮೇ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವೇರವೇಗಸಮುಸ್ಸಾಹಿತಮಾನಸಾ ನಗರಾಭಿಮುಖೀ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಇತರಾಪಿ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ನಂ ದಾರಕಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ನಾಮಂ ಕತ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಇದಾನಿ ಸಕಘರಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಪುತ್ತಮಾದಾಯ ಸಾಮಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ ಗತಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಪುತ್ತಂ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ದತ್ವಾ ವಿಹಾರಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ನ್ಹಾತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇ ನ್ಹಾಯನ್ತೇ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಥಞ್ಞಂ ಪಾಯಮಾನಾ ಠಿತಾ ಯಕ್ಖಿನಿಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ವೇಗೇನ ಏಹಿ, ಅಯಂ ಸಾ ಯಕ್ಖಿನೀ, ವೇಗೇನ ಏಹಿ, ಅಯಂ ಸಾ ಯಕ್ಖಿನೀ"ತಿ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರಾಭಿಮುಖೀ ಪಕ್ಖನ್ದಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ಪುತ್ತಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಾದಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಯಾ ಏಸ ದಿನ್ನೋ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಜೀವಿತಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅಧಿವತ್ಥೋ ಸುಮನದೇವೋ ನಾಮ ಯಕ್ಖಿನಿಯಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಿತುಂ ನಾದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಆನನ್ದ, ತಂ ಯಕ್ಖಿನಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಪಕ್ಕೋಸಿ। ಇತರಾ "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಏತು, ಮಾ ಸದ್ದಮಕಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಠಿತಂ "ಕಸ್ಮಾ

ಏವಂ ಕರೋಸಿ, ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವಂ ನಾಗಮಿಸ್ಸಥ, ಅಹಿನಕುಲಾನಂ ವಿಯ ಅಚ್ಛಭನ್ದನಾನಂ ವಿಯ ಕಾಕೋಲೂಕಾನಂ ವಿಯ ಚ ಕಪ್ಪಟ್ಠಿತಿಕಂ ವೋ ವೇರಂ ಅಭವಿಸ್ಸ , ಕಸ್ಮಾ ವೇರಂ ಪಟಿವೇರಂ ಕರೋಥ। ವೇರಞ್ಹಿ ಅವೇರೇನ ಉಪಸಮ್ಮತಿ, ನೋ ವೇರೇನಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫. "ನ ಹಿ ವೇರೇನ ವೇರಾನಿ, ಸಮ್ಮನ್ತೀಧ ಕುದಾಚನಂ।
ಅವೇರೇನ ಚ ಸಮ್ಮನ್ತಿ, ಏಸ ಧಮ್ಮೋ ಸನನ್ತನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಹಿ ವೇರೇನಾ**ತಿ ಯಥಾ ಹಿ ಖೇಳಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾದೀಹಿ ಅಸುಚೀಹಿ ಮಕ್ಖಿತಂ ಠಾನಂ ತೇಹೇವ ಅಸುಚೀಹಿ ಧೋವನ್ತಾ ಸುದ್ಧಂ ನಿಗ್ಗನ್ಧಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ತಂ ಠಾನಂ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಅಸುದ್ಧತರಞ್ಚೇವ ದುಗ್ಗನ್ಧತರಞ್ಚ ಹೋತಿ; ಏವಮೇವ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಂ ಪಚ್ಚಕ್ಕೋಸನ್ತೋ ಪಹರನ್ತಂ ಪಟಿಪಹರನ್ತೋ ವೇರೇನ ವೇರಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಭಿಯ್ಯೋ ಭಿಯ್ಯೋ ವೇರಮೇವ ಕರೋತಿ। ಇತಿ ವೇರಾನಿ ನಾಮ ವೇರೇನ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಕಾಲೇ ನ ಸಮ್ಮನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ವಡ್ಢನ್ತಿಯೇವ। **ಅವೇರೇನ ಚ ಸಮ್ಮನ್ತೀ**ತಿ ಯಥಾ ಪನ ತಾನಿ ಖೇಳಾದೀನಿ ಅಸುಚೀನಿ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಉದಕೇನ ಧೋವಿಯಮಾನಾನಿ ನಸ್ಸನ್ತಿ, ತಂ ಠಾನಂ ಸುದ್ಧಂ ಹೋತಿ ಸುಗನ್ಧಂ; ಏವಮೇವ ಅವೇರೇನ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತೋದಕೇನ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣೇನ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸಮ್ಮನ್ತಿ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನ್ತಿ ಅಭಾವಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಏಸ ಧಮ್ಮೋ ಸನನ್ತನೋ**ತಿ ಏಸ ಅವೇರೇನ ವೇರೂಪಸಮನಸಙ್ಖಾತೋ ಪೋರಾಣಕೋ ಧಮ್ಮೋ; ಸಬ್ಬೇಸಂ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಖೀಣಾಸವಾನಂ ಗತಮಗ್ಗೋತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಯಕ್ಖಿನೀ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಆಹ - "ಏತಿಸ್ಸಾ ತವ ಪುತ್ತಂ ದೇಹೀ"ತಿ। "ಭಾಯಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಮಾ ಭಾಯಿ, ನತ್ಥಿ ತೇ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪರಿಪನ್ಥೋ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತಸ್ಸಾ ಪುತ್ತಮದಾಸಿ। ಸಾ ತಂ ಚುಮ್ಬಿತ್ವಾ ಆಲಿಙ್ಗೇತ್ವಾ ಪುನ ಮಾತುಯೇವ ದತ್ವಾ ರೋದಿತುಂ ಆರಭಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಮೇತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಯಥಾ ವಾ ತಥಾ ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತೀಪಿ ಕುಚ್ಛಿಪೂರಂ ನಾಲತ್ಥಂ, ಇದಾನಿ ಕಥಂ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಮಾ ಚಿನ್ತಯೀ"ತಿ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ತಂ ಇತ್ಥಿಮಾಹ - "ಇಮಂ ನೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ನಿವಾಸಾಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಯಾಗುಭತ್ತೇಹಿ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಹೀ"ತಿ। ಸಾ ತಂ ನೇತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿವಂಸೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಯಾಗುಭತ್ತೇಹಿ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ, ತಸ್ಸಾ ವೀಹಿಪಹರಣಕಾಲೇ ಮುಸಲಗ್ಗೇನ ಮುದ್ಧಂ ಪಹರನ್ತಂ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ಸಹಾಯಿಕಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಮಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಮುಸಲಸಾಲಾಯ ಉದಕಚಾಟಿಯಂ ಉದ್ಧನೇ ನಿಬ್ಬಕೋಸೇ ಸಙ್ಕಾರಕೂಟೇ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಚಾತಿ ಏತೇಸು ಠಾನೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತಾಪಿ ಇಧ ಮೇ ಮುಸಲೇನ ಸೀಸಂ ಭಿನ್ದನ್ತಂ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ಇಧ ದಾರಕಾ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠೋದಕಂ ಓತಾರೇನ್ತಿ, ಇಧ ಸುನಖಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಇಧ ದಾರಕಾ ಅಸುಚಿಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಇಧ ಕಚವರಂ ಛಡ್ಡೇನ್ತಿ, ಇಧ ಗಾಮದಾರಕಾ ಲಕ್ಖಯೋಗ್ಗಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಅಥ ನಂ ಬಹಿಗಾಮೇ ವಿವಿತ್ತೋಕಾಸೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ತಸ್ಸಾ ಅಗ್ಗಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ಹರಿತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ಸಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಮೇ ಸಹಾಯಿಕಾ ಇದಾನಿ ಬಹೂಪಕಾರಾ, ಹನ್ದಾಹಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಗುಣಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ। ಸಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಸುಬ್ಬುಟ್ಠಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಥಲಟ್ಠಾನೇ ಸಸ್ಸಂ ಕರೋಹಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಿನ್ನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಸಸ್ಸಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಸಹಾಯಿಕಾಯ ಆರೋಚೇತಿ। ಸೇಸಜನೇಹಿ ಕತಸಸ್ಸಂ ಅತಿಉದಕೇನ ವಾ ಅನೋದಕೇನ ವಾ ನಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸಾ ಅತಿವಿಯ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೇಸಜನಾ, "ಅಮ್ಮ, ತಯಾ ಕತಸಸ್ಸಂ ನೇವ ಅಚ್ಚೋದಕೇನ, ನ ಅನುದಕೇನ ನಸ್ಸತಿ, ಸುಬ್ಬುಟ್ಠಿದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಸಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯಿಕಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಸುಬ್ಬುಟ್ಠಿದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖತಿ, ಮಯಂ ತಸ್ಸಾ ವಚನೇನ ಥಲೇಸು ನಿನ್ನೇಸು ಸಸ್ಸಾನಿ ಕರೋಮ, ತೇನ ನೋ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ। ಕಿಂ ನ ಪಸ್ಸಥ? ನಿಬದ್ಧಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹತೋ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ಹರಿಯಮಾನಾನಿ, ತಾನಿ ಏತಿಸ್ಸಾ ಹರೀಯನ್ತಿ, ತುಮ್ಹೇಪಿ ಏತಿಸ್ಸಾ ಅಗ್ಗಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ಹರಥ, ತುಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಓಲೋಕೇಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಂಸು।

ಸಾಪಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಲಾಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ ಮಹಾಪರಿವಾರಾ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಅಟ್ಠ ಸಲಾಕಭತ್ತಾನಿ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ತಾನಿ ಯಾವಜ್ಜಕಾಲಾ ದೀಯನ್ತಿಯೇವಾತಿ।

ಕಾಳಯಕ್ಖಿನೀವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಕೋಸಮ್ಬಕವತ್ಥು

ಪರೇ ಚ ನ ವಿಜಾನನ್ತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಸಮ್ಬಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಕೋಸಮ್ಬಿಯಞ್ಹಿ ಘೋಸಿತಾರಾಮೇ ಪಞ್ಚಸತಪಞ್ಚಸತಪರಿವಾರಾ ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹರಿಂಸು ವಿನಯಧರೋ ಚ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ। ತೇಸು ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸರೀರವಲಞ್ಜಂ ಕತ್ವಾ ಉದಕಕೋಟ್ಠಕೇ ಆಚಮನಉದಕಾವಸೇಸಂ ಭಾಜನೇ ಠಪೇತ್ವಾವ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಪಚ್ಛಾ ವಿನಯಧರೋ ತತ್ಥ ಪವಿಟ್ಠೋ ತಂ ಉದಕಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಇತರಂ ಪುಚ್ಛಿ, "ಆವುಸೋ, ತಯಾ ಉದಕಂ ಠಪಿತ"ನ್ತಿ? "ಆಮ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನೇತ್ಥ ಆಪತ್ತಿಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? "ಆಮ, ನ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। "ಹೋತಿ, ಆವುಸೋ, ಏತ್ಥ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ। "ಸಚೇ ಪನ ತೇ, ಆವುಸೋ, ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಅಸ್ಸತಿಯಾ ಕತಂ, ನತ್ಥಿ ಆಪತ್ತೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅನಾಪತ್ತಿದಿಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ। ವಿನಯಧರೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ನಿಸ್ಸಿತಕಾನಂ "ಅಯಂ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಮಾನೋಪಿ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಿತಕೇ ದಿಸ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾಪಿ ಆಪತ್ತಿಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ ಏವಮಾಹ - "ಅಯಂ ವಿನಯಧರೋ ಪುಬ್ಬೇ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ವತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಆಪತ್ತೀತಿ ವದತಿ, ಮುಸಾವಾದೀ ಏಸೋ"ತಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮುಸಾವಾದೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತೇ ಏವಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕಲಹಂ ವಡ್ಢಯಿಂಸು। ತತೋ ವಿನಯಧರೋ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಸ್ಸ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ ಉಕ್ಖೇಪನೀಯಕಮ್ಮಮಕಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇಸಂ ಪಚ್ಚಯದಾಯಕಾ ಉಪಟ್ಠಾಕಾಪಿ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ಓವಾದಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋಪಿ ಆರಕ್ಖದೇವತಾಪಿ ತಾಸಂ ಸನ್ದಿಟ್ಠಸಮ್ಭತ್ತಾ ಆಕಾಸಟ್ಠದೇವತಾಪೀತಿ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪುಥುಜ್ಜನಾ ದ್ವೇ ಪಕ್ಖಾ ಅಹೇಸುಂ। ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಅಕನಿಟ್ಠಭವನಾ ಪನ ಏಕನಿನ್ನಾದಂ ಕೋಲಾಹಲಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಅಥೇಕೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ತಥಾಗತಮುಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖೇಪಕಾನಂ ವಿನಯಧರಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ "ಧಮ್ಮಿಕೇನೇವಾಯಂ ವಿನಯಕಮ್ಮೇನ ಉಕ್ಖಿತ್ತೋ"ತಿ ಲದ್ಧಿಞ್ಚ, ಉಕ್ಖಿತ್ತಾನುವತ್ತಕಾನಂ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಪನ "ಅಧಮ್ಮಿಕೇನೇವ ಕಮ್ಮೇನ ಉಕ್ಖಿತ್ತೋ"ತಿ ಲದ್ಧಿಞ್ಚ, ಉಕ್ಖೇಪಕೇಹಿ ವಾರಿಯಮಾನಾನಮ್ಪಿ ಚ ತೇಸಂ ತಂ ಅನುಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ವಿಚರಣಭಾವಞ್ಚ ಆರೋಚೇಸಿ ಭಗವಾ "ಸಮಗ್ಗಾ ಕಿರ ಹೋನ್ತೂ"ತಿ ದ್ವೇ ವಾರೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ "ನ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಗ್ಗಾ ಭವಿತು"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ ತತಿಯವಾರೇ "ಭಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ, ಭಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ"ತಿ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಕ್ಖೇಪಕಾನಂ ಉಕ್ಖೇಪನೇ, ಇತರೇಸಞ್ಚ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ ಆದೀನವಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪುನ ತೇಸಂ ತತ್ಥೇವ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಉಪೋಸಥಾದೀನಿ ಅನುಜಾನಿತ್ವಾ ಭತ್ತಗ್ಗಾದೀಸು ಭಣ್ಡನಜಾತಾನಂ "ಆಸನನ್ತರಿಕಾಯ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೪೫೬) ಭತ್ತಗ್ಗೇ ವತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ "ಇದಾನಿಪಿ ಭಣ್ಡನಜಾತಾವ ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಲಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾ ಭಣ್ಡನ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಣ್ಡನಕಲಹವಿಗ್ಗಹವಿವಾದಾ ನಾಮೇತೇ ಅನತ್ಥಕಾರಕಾ। ಕಲಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಹಿ ಲಟುಕಿಕಾಪಿ ಸಕುಣಿಕಾ ಹತ್ಥಿನಾಗಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸೀ"ತಿ **ಲಟುಕಿಕಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೫.೩೯ ಆದಯೋ) ಕಥೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಗ್ಗಾ ಹೋಥ, ಮಾ ವಿವದಥ। ವಿವಾದಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಹಿ ಅನೇಕಸತಸಹಸ್ಸಾ ವಟ್ಟಕಾಪಿ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ **ವಟ್ಟಕಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೧೮) ಕಥೇಸಿ। ಏವಮ್ಪಿ ತೇಸು ಭಗವತೋ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯನ್ತೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಧಮ್ಮವಾದಿನಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಿಹೇಸಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೇನ "ಆಗಮೇತು, ಭನ್ತೇ

ಭಗವಾ, ಧಮ್ಮಸಾಮಿ, ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತು, ಮಯಮೇವ ತೇನ ಭಣ್ಡನೇನ ಕಲಹೇನ ವಿಗ್ಗಹೇನ ವಿವಾದೇನ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೪೫೭; ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೨೩೬) ವುತ್ತೇ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ಕಾಸಿರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇನ ದೀಘೀತಿಸ್ಸ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ರಜ್ಜಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಪಿತುನೋ ಮಾರಿತಭಾವಞ್ಚೇವ ದೀಘಾವುಕುಮಾರೇನ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತೇ ದಿನ್ನೇ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇಸಂ ಸಮಗ್ಗಭಾವಞ್ಚ ಕಥೇತ್ವಾ "ತೇಸಞ್ಹಿ ನಾಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜೂನಂ ಆದಿನ್ನದಣ್ಡಾನಂ ಆದಿನ್ನಸತ್ಥಾನಂ ಏವರೂಪಂ ಖನ್ತಿಸೋರಚ್ಚಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇಧ ಖೋ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋಭೇಥ, ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ಸ್ವಾಖಾತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಮಾನಾ ಖಮಾ ಚ ಭವೇಯ್ಯಾಥ ಸೋರತಾ ಚಾ"ತಿ ಓವದಿತ್ವಾಪಿ ನೇವ ತೇ ಸಮಗ್ಗೇ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಖಿ। ಸೋ ತಾಯ ಆಕಿಣ್ಣವಿಹಾರತಾಯ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ "ಅಹಂ ಖೋ ಇದಾನಿ ಆಕಿಣ್ಣೋ ದುಕ್ಖಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಇಮೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಮಮ ವಚನಂ ನ ಕರೋನ್ತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಏಕಕೋವ ಗಣಮ್ಹಾ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಅನಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಏಕಕೋವ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಬಾಲಕಲೋಣಕಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಭಗುತ್ಥೇರಸ್ಸ ಏಕಚಾರಿಕವತ್ತಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪಾಚೀನವಂಸಮಿಗದಾಯೇ ತಿಣ್ಣಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾನಿಸಂಸಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಯೇನ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕಂ ಅತ್ಥಿ, ತದವಸರಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ರಕ್ಖಿತವನಸಣ್ಡೇ ಭದ್ದಸಾಲಮೂಲೇ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕೇನ ಹತ್ಥಿನಾ ಉಪಟ್ಠಿಯಮಾನೋ ಫಾಸುಕಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ವಸಿ।

ಕೋಸಮ್ಬಿವಾಸಿನೋಪಿ ಖೋ ಉಪಾಸಕಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ "ಕುಹಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕವನಸಣ್ಡಂ ಗತೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಅಮ್ಹೇ ಸಮಗ್ಗೇ ಕಾತುಂ ವಾಯಮಿ, ಮಯಂ ಪನ ನ ಸಮಗ್ಗಾ ಅಹುಮ್ಹಾ"ತಿ। "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಾಮಗ್ಗಿಂ ಕರೋನ್ತೇ ಸಮಗ್ಗಾ ನಾಹುವತ್ಥಾ"ತಿ? "ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ। "ಮನುಸ್ಸಾ ಇಮೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಾಮಗ್ಗಿಂ ಕರೋನ್ತೇಪಿ ಸಮಗ್ಗಾ ನ ಜಾತಾ, ಮಯಂ ಇಮೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಲಭಿಮ್ಹಾ, ಇಮೇಸಂ ನೇವ ಆಸನಂ ದಸ್ಸಾಮ, ನ ಅಭಿವಾದನಾದೀನಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇಸಂ ಸಾಮೀಚಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಕರಿಂಸು। ತೇ ಅಪ್ಪಾಹಾರತಾಯ ಸುಸ್ಸಮಾನಾ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಉಜುಕಾ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಚ್ಚಯಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ "ಉಪಾಸಕಾ ಮಯಂ ಸಮಗ್ಗಾ ಜಾತಾ, ತುಮ್ಹೇಪಿ ನೋ ಪುರಿಮಸದಿಸಾ ಹೋಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಖಮಾಪಿತೋ ಪನ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥಾ"ತಿ। "ನ ಖಮಾಪಿತೋ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಖಮಾಪೇಥ, ಸತ್ಥು ಖಮಾಪಿತಕಾಲೇ ಮಯಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ಅನ್ತೋವಸ್ಸಭಾವೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತಾ ದುಕ್ಖೇನ ತಂ ಅನ್ತೋವಸ್ಸಂ ವೀತಿನಾಮೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತೇನ ಹತ್ಥಿನಾ ಉಪಟ್ಠಿಯಮಾನೋ ಸುಖಂ ವಸಿ। ಸೋಪಿ ಹಿ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ ಗಣಂ ಪಹಾಯ ಫಾಸುವಿಹಾರತ್ಥಾಯೇವ ತಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಯಥಾಹ - "ಅಹಂ ಖೋ ಆಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹರಾಮಿ ಹತ್ಥೀಹಿ ಹತ್ಥಿನೀಹಿ ಹತ್ಥಿಕಲಭೇಹಿ ಹತ್ಥಿಚ್ಛಾಪೇಹಿ, ಛಿನ್ನಗ್ಗಾನಿ ಚೇವ ತಿಣಾನಿ ಖಾದಾಮಿ, ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗಞ್ಚ ಮೇ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ಖಾದನ್ತಿ, ಆವಿಲಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವಾಮಿ, ಓಗಾಹಾ ಚಸ್ಸ ಮೇ ಉತ್ತಿಣ್ಣಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ಕಾಯಂ ಉಪನಿಘಂಸನ್ತಿಯೋ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಏಕೋವ ಗಣಮ್ಹಾ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೪೬೭; ಉದಾ॰ ೩೫)। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ ಯೂಥಾ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ ಯೇನ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕಂ ರಕ್ಖಿತವನಸಣ್ಡಂ ಭದ್ದಸಾಲಮೂಲಂ, ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪನ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾ ಭದ್ದಸಾಲಮೂಲಂ ಪಾದೇನೇವ ಪಹರನ್ತೋ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಸಾಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಘಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಉಣ್ಹೋದಕಂ ಪಟಿಯಾದೇತಿ। ಕಥಂ? ಹತ್ಥೇನ ಕಟ್ಠಾನಿ ಘಂಸಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ತತ್ಥ ದಾರೂನಿ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಾಸಾಣೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚಿತ್ವಾ ದಾರುದಣ್ಡಕೇನ ಪವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾಯ ಖುದ್ದಕಸೋಣ್ಡಿಕಾಯ ಖಿಪತಿ, ತತೋ ಹತ್ಥಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಉದಕಸ್ಸ ತತ್ತಭಾವಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಉದಕಂ ತೇ ತಾಪಿತಂ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕಾ"ತಿ ವತ್ವಾ

ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹಾಯತಿ । ಅಥಸ್ಸ ನಾನಾವಿಧಾನಿ ಫಲಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ದೇತಿ। ಯದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸತಿ, ತದಾ ಸತ್ಥು ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಕುಮ್ಭೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ಸತ್ಥಾ ಗಾಮೂಪಚಾರಂ ಪತ್ವಾ "ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಯಾ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಆಹಾರ ಮೇ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋಪಿ ಯಾವ ಸತ್ಥು ನಿಕ್ಖಮನಾ ತತ್ಥೇವ ಠತ್ವಾ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಓತಾರೇತ್ವಾ ವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಾಖಾಯ ಬೀಜತಿ, ರತ್ತಿಂ ವಾಳಮಿಗಪರಿಪನ್ಥನಿವಾರಣತ್ಥಂ ಮಹನ್ತಂ ದಣ್ಡಂ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ವನಸಣ್ಡಸ್ಸ ಅನ್ತರನ್ತರೇನ ವಿಚರತಿ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯಯೇವ ಕಿರ ಸೋ ವನಸಣ್ಡೋ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕರಕ್ಖಿತವನಸಣ್ಡೋ ನಾಮ ಜಾತೋ। ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇ ಮುಖೋದಕದಾನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ತೇನೇವೂಪಾಯೇನ ಸಬ್ಬವತ್ತಾನಿ ಕರೋತಿ।

ಅಥೇಕೋ ಮಕ್ಕಟೋ ತಂ ಹತ್ಥಿಂ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಂ ಕರೋನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹಮ್ಪಿ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಿಚರನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ನಿಮ್ಮಕ್ಖಿಕಂ ದಣ್ಡಕಮಧುಂ ದಿಸ್ವಾ ದಣ್ಡಕಂ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ದಣ್ಡಕೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಮಧುಪಟಲಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕದಲಿಪತ್ತಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಠಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ । ಸತ್ಥಾ ಗಣ್ಹಿ। ಮಕ್ಕಟೋ "ಕರಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಪರಿಭೋಗಂ ನ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದಣ್ಡಕೋಟಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಅಣ್ಡಕಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ತಾನಿ ಸಣಿಕಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಪುನ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪರಿಭೋಗಮಕಾಸಿ। ಸೋ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ತಂ ತಂ ಸಾಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಚ್ಚನ್ತೋವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಗಹಿತಸಾಖಾಪಿ ಅಕ್ಕನ್ತಸಾಖಾಪಿ ಭಿಜ್ಜಿಂಸು। ಸೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖಾಣುಮತ್ಥಕೇ ಪತಿತ್ವಾ ನಿವಿಟ್ಠಗತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೇನೇವ ಚಿತ್ತೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಮಕ್ಕಟದೇವಪುತ್ತೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ।

ತಥಾಗತಸ್ಸ ತತ್ಥ ಹತ್ಥಿನಾಗೇನ ಉಪಟ್ಠಿಯಮಾನಸ್ಸ ವಸನಭಾವೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿನಗರತೋ "ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ವಿಸಾಖಾ ಚ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ"ತಿಏವಮಾದೀನಿ ಮಹಾಕುಲಾನಿ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿಂಸು "ಸತ್ಥಾರಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ದಸ್ಸೇಥಾ"ತಿ। ದಿಸಾವಾಸಿನೋಪಿ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವುಟ್ಠವಸ್ಸಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಚಿರಸ್ಸುತಾ ನೋ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಧಮ್ಮೀ ಕಥಾ, ಸಾಧು ಮಯಂ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಲಭೇಯ್ಯಾಮ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಧಮ್ಮಿಂ ಕಥಂ ಸವನಾಯಾ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ಥೇರೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆದಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ "ತೇಮಾಸಂ ಏಕವಿಹಾರಿನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಏತ್ತಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಅಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಬಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ದಣ್ಡಮಾದಾಯ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಸತ್ಥಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಪೇಹಿ "ಅಪೇಹಿ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕ, ಮಾ ನಿವಾರಯಿ, ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕೋ ಏಸೋ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತತ್ಥೇವ ದಣ್ಡಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಥೇರೋ ನಾದಾಸಿ। ನಾಗೋ "ಸಚೇ ಉಗ್ಗಹಿತವತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸತ್ಥು ನಿಸೀದನಪಾಸಾಣಫಲಕೇ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ನ ಠಪೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಥೇರೋ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪೇಸಿ। ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹಿ ಗರೂನಂ ಆಸನೇ ವಾ ಸಯನೇ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ನ ಠಪೇನ್ತಿ।

ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ "ಆನನ್ದ, ಏಕೋವ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ಕಹಂ ಪನೇತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಬಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಪಕ್ಕೋಸಾಹಿ ನೇ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ, "ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಹಿ ಬುದ್ಧಸುಖುಮಾಲೋ ಚೇವ ಖತ್ತಿಯಸುಖುಮಾಲೋ ಚ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ತೇಮಾಸಂ ಏಕಕೇಹಿ ತಿಟ್ಠನ್ತೇಹಿ ನಿಸೀದನ್ತೇಹಿ ಚ ದುಕ್ಕರಂ ಕತಂ, ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಕಾರಕೋಪಿ ಮುಖೋದಕಾದಿದಾಯಕೋಪಿ ನಾಹೋಸಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕಹತ್ಥಿನಾ ಮಮ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕತಾನಿ।

ಏವರೂಪಞ್ಹಿ ಸಹಾಯಂ ಲಭನ್ತೇನ ಏಕತೋವ ವಸಿತುಂ ಯುತ್ತಂ, ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಏಕಚಾರಿಕಭಾವೋವ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ನಾಗವಗ್ಗೇ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

"ಸಚೇ ಲಭೇಥ ನಿಪಕಂ ಸಹಾಯಂ,
ಸದ್ಧಿಂಚರಂ ಸಾಧುವಿಹಾರಿ ಧೀರಂ।
ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಸಬ್ಬಾನಿ ಪರಿಸ್ಸಯಾನಿ,
ಚರೇಯ್ಯ ತೇನತ್ತಮನೋ ಸತೀಮಾ॥

"ನೋ ಚೇ ಲಭೇಥ ನಿಪಕಂ ಸಹಾಯಂ,
ಸದ್ಧಿಂಚರಂ ಸಾಧುವಿಹಾರಿ ಧೀರಂ।
ರಾಜಾವ ರಟ್ಠಂ ವಿಜಿತಂ ಪಹಾಯ,
ಏಕೋ ಚರೇ ಮಾತಙ್ಗರಞ್ಞೇವ ನಾಗೋ॥

"ಏಕಸ್ಸ ಚರಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ,
ನತ್ಥಿ ಬಾಲೇ ಸಹಾಯತಾ।
ಏಕೋ ಚರೇ ನ ಚ ಪಾಪಾನಿ ಕಯಿರಾ,
ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ಮಾತಙ್ಗರಞ್ಞೇವ ನಾಗೋ"ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ೪೬೪; ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೨೩೭; ಧ॰ ಪ॰ ೩೨೮-೩೩೦; ಸು॰ ನಿ॰ ೪೫-೪೬)।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋಪಿ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಾದೀಹಿ ಪೇಸಿತಸಾಸನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಪ್ಪಮುಖಾ ತೇ ಪಞ್ಚ ಅರಿಯಸಾವಕಕೋಟಿಯೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಆಗಮನಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ತೇನ ಹಿ ಗಣ್ಹಾಹಿ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ನಾಗೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಗತಮಗ್ಗೇ ತಿರಿಯಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। "ಕಿಂ ಕರೋತಿ, ಭನ್ತೇ, ನಾಗೋ"ತಿ? "ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖಂ ದಾತುಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತಿ, ದೀಘರತ್ತಂ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಕಾರಕೋ, ನಾಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಕೋಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನಿವತ್ತಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ಹತ್ಥೀಪಿ ವನಸಣ್ಡಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪನಸಕದಲಿಫಲಾದೀನಿ ನಾನಾಫಲಾನಿ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅದಾಸಿ। ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಬ್ಬಾನಿ ಖೇಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸತ್ಥಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಾಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ನಾಗೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರನ್ತರೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪುರತೋ ತಿರಿಯಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। "ಕಿಂ ಕರೋತಿ, ಭನ್ತೇ, ನಾಗೋ"ತಿ? "ಅಯಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಮಂ ನಿವತ್ತೇತುಕಾಮೋ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕ, ಇದಂ ಪನ ಮಮ ಅನಿವತ್ತಗಮನಂ, ತವ ಇಮಿನಾ ಅತ್ತಭಾವೇನ ಝಾನಂ ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಾ ಮಗ್ಗಫಲಂ ವಾ ನತ್ಥಿ, ತಿಟ್ಠ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ನಾಗೋ ಮುಖೇ ಸೋಣ್ಡಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ರೋದನ್ತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿವತ್ತೇತುಂ ಲಭನ್ತೋ ತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಯಾವಜೀವಂ ಪಟಿಜಗ್ಗೇಯ್ಯ, ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಂ ಗಾಮೂಪಚಾರಂ ಪತ್ವಾ "ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತವ ಅಭೂಮಿ, ಮನುಸ್ಸಾವಾಸೋ ಸಪರಿಪನ್ಥೋ, ತಿಟ್ಠ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ ರೋದಮಾನೋ ತತ್ಥೇವ ಠತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಚಕ್ಖುಪಥಂ ವಿಜಹನ್ತೇ ಹದಯೇನ ಫಲಿತೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಪಸಾದೇನ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಮಜ್ಝೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕದೇವಪುತ್ತೋಯೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಜೇತವನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಕೋಸಮ್ಬಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಖಮಾಪೇತುಂ ತತ್ಥ ಅಗಮಂಸು। ಕೋಸಲರಾಜಾ "ತೇ ಕಿರ ಕೋಸಮ್ಬಕಾ ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ

ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತೇಸಂ ಮಮ ವಿಜಿತಂ ಪವಿಸಿತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। “ಮಹಾರಾಜ, ಸೀಲವನ್ತಾ ಏತೇ ಭಿಕ್ಖೂ, ಕೇವಲಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿವಾದೇನ ಮಮ ವಚನಂ ನ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಇದಾನಿ ಮಂ ಖಮಾಪೇತುಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಆಗಚ್ಛನ್ತು ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋಪಿ “ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತೇಸಂ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಥೇವ ಭಗವತಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಪನ ತೇಸಂ ಭಗವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ವಿವಿತ್ತಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ದಾಪೇಸಿ। ಅಞ್ಞೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನೇವ ಏಕತೋ ನಿಸೀದನ್ತಿ, ನ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಆಗತಾಗತಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ - “ಕತಮೇತೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾ ಕೋಸಮ್ಬಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ? ಸತ್ಥಾ “ಏತೇ”ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಏತೇ ಕಿರ ತೇ, ಏತೇ ಕಿರ ತೇ”ತಿ ಆಗತಾಗತೇಹಿ ಅಙ್ಗುಲಿಕಾ ದಸ್ಸಿಯಮಾನಾ ಲಜ್ಜಾಯ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಖಮಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ “ಭಾರಿಯಂ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕತಂ, ತುಮ್ಹೇ ಹಿ ನಾಮ ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮಯಿ ಸಾಮಗ್ಗಿಂ ಕರೋನ್ತೇ ಮಮ ವಚನಂ ನ ಕರಿತ್ಥ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ವಜ್ಝಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಓವಾದಂ ಸುತ್ವಾ ತೇಸು ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪಿಯಮಾನೇಸುಪಿ ತಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ದ್ವೀಸು ರಟ್ಠೇಸು ರಜ್ಜಂ ಕಾರಯಿಂಸೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನದೇವ **ಕೋಸಮ್ಬಿಕಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೯.೧೦ ಆದಯೋ) ಕಥೇತ್ವಾ “ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೀಘಾವುಕುಮಾರೋ ಮಾತಾಪಿತೂಸು ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪಿಯಮಾನೇಸುಪಿ ತೇಸಂ ಓವಾದಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ಧೀತರಂ ಲಭಿತ್ವಾ ದ್ವೀಸು ಕಾಸಿಕೋಸಲರಟ್ಠೇಸು ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಪನ ಮಮ ವಚನಂ ಅಕರೋನ್ತೇಹಿ ಭಾರಿಯಂ ಕತ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬. “ಪರೇ ಚ ನ ವಿಜಾನನ್ತಿ, ಮಯಮೇತ್ಥ ಯಮಾಮಸೇ।
ಯೇ ಚ ತತ್ಥ ವಿಜಾನನ್ತಿ, ತತೋ ಸಮ್ಮನ್ತಿ ಮೇಧಗಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪರೇತಿ** ಪಣ್ಡಿತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತತೋ ಅಞ್ಞೇ ಭಣ್ಡನಕಾರಕಾ ಪರೇ ನಾಮ। ತೇ ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಕೋಲಾಹಲಂ ಕರೋನ್ತಾ “ಮಯಂ ಯಮಾಮಸೇ ಉಪರಮಾಮ ವಿನಸ್ಸಾಮ ಸತತಂ ಸಮಿತಂ ಮಚ್ಚುಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ”ತಿ ನ ವಿಜಾನನ್ತಿ। **ಯೇ ಚ ತತ್ಥ ವಿಜಾನನ್ತೀತಿ** ಯೇ ತತ್ಥ ಪಣ್ಡಿತಾ “ಮಯಂ ಮಚ್ಚುಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ”ತಿ ವಿಜಾನನ್ತಿ। **ತತೋ ಸಮ್ಮನ್ತಿ ಮೇಧಗಾತಿ** ಏವಞ್ಹಿ ತೇ ಜಾನನ್ತಾ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಮೇಧಗಾನಂ ಕಲಹಾನಂ ವೂಪಸಮಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ತಾಯ ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ತೇ ಮೇಧಗಾ ಸಮ್ಮನ್ತೀತಿ। ಅಥ ವಾ **ಪರೇ ಚಾತಿ** ಪುಬ್ಬೇ ಮಯಾ “ಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಣ್ಡನ”ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಓವದಿಯಮಾನಾಪಿ ಮಮ ಓವಾದಸ್ಸ ಅಪಟಿಗ್ಗಹಣೇನ ಅತಿಕ್ಕಮನೇನ ಅಮಾಮಕಾ ಪರೇ ನಾಮ। “ಮಯಂ ಛನ್ದಾದಿವಸೇನ ಮಿಚ್ಛಾಗಾಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏತ್ಥ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಯಮಾಮಸೇ ಭಣ್ಡನಾದೀನಂ ವುದ್ಧಿಯಾ ವಾಯಮಾಮಾ”ತಿ ನ ವಿಜಾನನ್ತಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ಯೋನಿಸೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನಾ ತತ್ಥ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತರೇ ಯೇ ಚ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸಾ “ಪುಬ್ಬೇ ಮಯಂ ಛನ್ದಾದಿವಸೇನ ವಾಯಮನ್ತಾ ಅಯೋನಿಸೋ ಪಟಿಪನ್ನಾ”ತಿ ವಿಜಾನನ್ತಿ, ತತೋ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಾ ತೇ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮೇ ದಾನಿ ಕಲಹಸಙ್ಖಾತಾ ಮೇಧಗಾ ಸಮ್ಮನ್ತೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಮ್ಪತ್ತಭಿಕ್ಖೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀಸು ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ಕೋಸಮ್ಬಕವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಮಹಾಕಾಳತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಸುಭಾನುಪಸ್ಸಿನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸೇತಬ್ಯನಗರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಸಿಂಸಪಾವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚೂಳಕಾಳಮಹಾಕಾಳೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೇತಬ್ಯನಗರವಾಸಿನೋ ಹಿ ಚೂಳಕಾಳೋ, ಮಜ್ಝಿಮಕಾಳೋ, ಮಹಾಕಾಳೋತಿ ತಯೋ ಭಾತರೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಾ । ತೇಸು ಜೇಟ್ಠಕನಿಟ್ಠಾ ದಿಸಾಸು ವಿಚರಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ಭಣ್ಡಂ ಆಹರನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಕಾಳೋ ಆಭತಂ ವಿಕ್ಕಿಣಾತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಭಾತರೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ನಾನಾಭಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಚ ಜೇತವನಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತರೇ ಸಕಟಾನಿ ಮೋಚಯಿಂಸು। ತೇಸು ಮಹಾಕಾಳೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದಿಹತ್ಥೇ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಅರಿಯಸಾವಕೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕುಹಿಂ ಇಮೇ ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಹಮ್ಪಿ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ತಾತ, ತೇಸು ಸಕಟೇಸು ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹಿ, ಅಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯವಸೇನ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೋ **ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಸುತ್ತಾ**ದಿವಸೇನ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೬೩ ಆದಯೋ) ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಕಾಮಾನಂ ಆದೀನವಂ ಓಕಾರಂ ಸಂಕಿಲೇಸಞ್ಚ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಕಾಳೋ "ಸಬ್ಬಂ ಕಿರ ಪಹಾಯ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ನೇವ ಭೋಗಾ, ನ ಞಾತಕಾ ಚ ಅನುಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಘರಾವಾಸೇನ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನೇ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ "ನತ್ಥಿ ತೇ ಕೋಚಿ ಅಪಲೋಕೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಕನಿಟ್ಠೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಹಿ "ಅಪಲೋಕೇಹಿ ನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ತಾತ, ಇಮಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥ ಭಾತಿಕಾ"ತಿ? "ಅಹಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ಸಾಧು, ಸಾಮಿ, ಯಥಾ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಮಹಾಕಾಳೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿ। "ಅಹಂ ಭಾತಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚೂಳಕಾಳೋಪಿ ಪಬ್ಬಜಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಮಹಾಕಾಳೋ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಧುರಾನಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ದ್ವೀಸು ಧುರೇಸು ಕಥಿತೇಸು "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತತ್ತಾ ಗನ್ಥಧುರಂ ಪೂರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರಂ ಪನ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಸೋಸಾನಿಕಧುತಙ್ಗಂ ಸಮಾದಾಯ ಪಠಮಯಾಮಾತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಸಬ್ಬೇಸು ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕನ್ತೇಸು ಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಸಬ್ಬೇಸು ಅನುಟ್ಠಿತೇಸುಯೇವ ವಿಹಾರಂ ಆಗಚ್ಛತಿ।

ಅಥೇಕಾ ಸುಸಾನಗೋಪಿಕಾ ಕಾಲೀ ನಾಮ ಛವಡಾಹಿಕಾ ಥೇರಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಚಙ್ಕಮಿತಟ್ಠಾನಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋ ನು ಖೋ ಇಧಾಗಚ್ಛತಿ, ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಏಕದಿವಸಂ ಸುಸಾನಕುಟಿಕಾಯಮೇವ ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಧೀತರೋ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ನಿಲೀಯಮಾನಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ಥೇರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯೋ, ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಿಹರತೀ"ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ಉಪಾಸಿಕೇ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಸುಸಾನೇ ವಿಹರನ್ತೇಹಿ ನಾಮ ವತ್ತಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಥೇರೋ "ಕಿಂ ಪನ ಮಯಂ ತಯಾ ಕಥಿತವತ್ತೇ ವತ್ತಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಕಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಉಪಾಸಿಕೇ"ತಿ ಆಹ। "ಭನ್ತೇ, ಸೋಸಾನಿಕೇಹಿ ನಾಮ ಸುಸಾನೇ ವಸನಭಾವೋ ಸುಸಾನಗೋಪಕಾನಞ್ಚ ವಿಹಾರೇ ಮಹಾಥೇರಸ್ಸ ಚ ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ಚ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಥೇರೋ ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಕತಕಮ್ಮಾ ಚೋರಾ ಧನಸಾಮಿಕೇಹಿ ಪದಾನುಪದಂ ಅನುಬದ್ಧಾ ಸುಸಾನೇ ಭಣ್ಡಕಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾಯನ್ತಿ, ಅಥ ಮನುಸ್ಸಾ ಸೋಸಾನಿಕಾನಂ ಪರಿಪನ್ಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏತೇಸಂ ಪನ ಕಥಿತೇ 'ಮಯಂ ಇಮಸ್ಸ ಭದ್ದನ್ತಸ್ಸ ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಕಾಲಂ ಏತ್ಥ ವಸನಭಾವಂ ಜಾನಾಮ, ಅಚೋರೋ ಏಸೋ'ತಿ ಉಪದ್ದವಂ ನಿವಾರೇನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಏತೇಸಂ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ।

"ಥೇರೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಸುಸಾನೇ ವಸನ್ತೇನ ನಾಮ ಅಯ್ಯೇನ ಮಚ್ಛಮಂಸತಿಲಪಿಟ್ಠತೇಲಗುಳಾದೀನಿ ವಜ್ಜೇತಬ್ಬಾನಿ, ದಿವಾ ನ ನಿದ್ದಾಯಿತಬ್ಬಂ, ಕುಸೀತೇನ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಅಸಠೇನ ಅಮಾಯಾವಿನಾ ಹುತ್ವಾ ಕಲ್ಯಾಣಜ್ಝಾಸಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಸಾಯಂ ಸಬ್ಬೇಸು ಸುತ್ತೇಸು ವಿಹಾರತೋ ಆಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಸಬ್ಬೇಸು ಅನುಟ್ಠಿತೇಸುಯೇವ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಏವಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ಮತಸರೀರಂ ಆನೇತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇನ್ತಿ, ಅಹಂ ಕಮ್ಬಲಕೂಟಾಗಾರಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ

ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ನೋ ಚೇ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಚಿತಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಸಙ್ಕುನಾ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಫರಸುನಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಝಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ "ಸಾಧು ಭದ್ದೇ, ಏಕಂ ಪನ ರೂಪಾರಮ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಥೇರೋ ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯೇನ ಸುಸಾನೇ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ। ಚೂಳಕಾಳತ್ಥೇರೋ ಪನ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ಚಿನ್ತೇತಿ, ಪುತ್ತದಾರಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। "ಭಾತಿಕೋ ಮೇ ಅತಿಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತಿ।

ಅಥೇಕಾ ಕುಲಧೀತಾ ತಂಮುಹುತ್ತಸಮುಟ್ಠಿತೇನ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಅಮಿಲಾತಾ ಅಕಿಲನ್ತಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ತಮೇನಂ ಞಾತಕಾದಯೋ ದಾರುತೇಲಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಾಯಂ ಸುಸಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಸುಸಾನಗೋಪಿಕಾಯ "ಇಮಂ ಝಾಪೇಹೀ"ತಿ ಭತಿಂ ದತ್ವಾ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಸಾ ತಸ್ಸಾ ಪಾರುತವತ್ಥಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ತಂಮುಹುತ್ತಮತಂ ಪೀಣಿತಪೀಣಿತಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸರೀರಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಇಮಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ದಸ್ಸೇತುಂ ಪತಿರೂಪಂ ಆರಮ್ಮಣ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಆರಮ್ಮಣಂ ಅತ್ಥಿ, ಓಲೋಕೇಥ ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಾರುಪನಂ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದತಲತೋ ಯಾವ ಕೇಸಗ್ಗಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅತಿಪೀಣಿತಮೇತಂ ರೂಪಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ನಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಹಾಜಾಲಾಹಿ ಗಹಿತಮತ್ತಕಾಲೇ ಮಯ್ಹಂ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಥೇರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಜಾಲಾಯ ಪಹಟಪಹಟಟ್ಠಾನಂ ಕಬರಗಾವಿಯಾ ವಿಯ ಸರೀರವಣ್ಣಂ ಅಹೋಸಿ, ಪಾದಾ ನಮಿತ್ವಾ ಓಲಮ್ಬಿಂಸು, ಹತ್ಥಾ ಪಟಿಕುಟಿಂಸು, ಉರುನಲಾಟಂ ನಿಚ್ಚಮ್ಮಂ ಅಹೋಸಿ । ಥೇರೋ "ಇದಂ ಸರೀರಂ ಇದಾನೇವ ಓಲೋಕೇನ್ತಾನಂ ಅಪರಿಯನ್ತಕರಂ ಹುತ್ವಾ ಇದಾನೇವ ಖಯಂ ಪತ್ತಂ ವಯಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಖಯವಯಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ –

"ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಉಪ್ಪಾದವಯಧಮ್ಮಿನೋ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ತೇಸಂ ವೂಪಸಮೋ ಸುಖೋ"ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೨೨೧, ೨೭೨; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೬; ೨.೧೪೩; ಜಾ॰ ೧.೧.೯೫) –

ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೇ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಸೇತಬ್ಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಂಸಪಾವನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಚೂಳಕಾಳಸ್ಸ ಭರಿಯಾಯೋ "ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಸಿಂಸಪಾವನ"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಮಿಕಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತಾಪೇಸುಂ। ಬುದ್ಧಾನಂ ಪನ ಅಪರಿಚಿಣ್ಣಟ್ಠಾನೇ ಆಸನಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೇನ ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಠಮತರಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಬುದ್ಧಾನಞ್ಹಿ ಮಜ್ಝಿಮಟ್ಠಾನೇ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ, ವಾಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಾಳತ್ಥೇರೋ ಚೀವರಪಾರುಪನಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ, "ಚೂಳಕಾಳ, ತ್ವಂ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಸನಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಾ"ತಿ ಚೂಳಕಾಳಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗೇಹಜನಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಹಾಸಂ ಕರೋನ್ತಾ ನೀಚಾಸನಾನಿ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ ಕೋಟಿಯಂ ಅತ್ಥರನ್ತಿ, ಉಚ್ಚಾಸನಾನಿ ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ಕೋಟಿಯಂ। ಇತರೋ "ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಥ, ನೀಚಾಸನಾನಿ ಉಪರಿ ಮಾ ಪಞ್ಞಾಪೇಥ, ಉಚ್ಚಾಸನಾನಿ ಉಪರಿ ಪಞ್ಞಾಪೇಥ, ನೀಚಾಸನಾನಿ ಹೇಟ್ಠಾ"ತಿ ಆಹ। ಇತ್ಥಿಯೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಸುಣನ್ತಿಯೋ ವಿಯ "ತ್ವಂ ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಚರಸಿ, ಕಿಂ ತವ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತ್ವಂ ಕಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಕೇನ ಪಬ್ಬಜಿತೋಸಿ, ಕಸ್ಮಾ ಇಧಾಗತೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸೇತಕಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಚ ಮಾಲಾಚುಮ್ಬಟಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ, "ಗಚ್ಛ ಸತ್ಥಾರಂ ಆನೇಹಿ, ಮಯಂ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪಹಿಣಿಂಸು। ನ ಚಿರಂ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ಠತ್ವಾ ಅವಸ್ಸಿಕೋವ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತತ್ತಾ ಲಜ್ಜಿತುಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ತೇನ ಆಕಪ್ಪೇನ ನಿರಾಸಙ್ಕೋವ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ

ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಆದಾಯ ಆಗತೋ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪನ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಮಹಾಕಾಳಸ್ಸ ಭರಿಯಾಯೋ "ಇಮಾಹಿ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕೋ ಗಹಿತೋ, ಮಯಮ್ಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಮಿಕಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತಯಿಂಸು। ತದಾ ಪನ ಆಸನಪಞ್ಞಾಪನತ್ಥಂ ಅಞ್ಞೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಗಮಾಸಿ। ತಾ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಓಕಾಸಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಅದಂಸು। ಚೂಳಕಾಳಸ್ಸ ಪನ ದ್ವೇ ಭರಿಯಾಯೋ, ಮಜ್ಝಿಮಕಾಳಸ್ಸ ಚತಸ್ಸೋ, ಮಹಾಕಾಳಸ್ಸ ಪನ ಅಟ್ಠ। ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತುಕಾಮಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಮಕಂಸು, ಬಹಿ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಅಗಮಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಪನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರಿ। ತಸ್ಸ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ, "ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಕಾಳೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುರತೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಗಾಮದ್ವಾರಂ ಪತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು "ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಸತ್ಥಾರಾ ಕತಂ, ಞತ್ವಾ ನು ಖೋ ಕತಂ, ಉದಾಹು ಅಜಾನಿತ್ವಾ। ಹಿಯ್ಯೋ ಚೂಳಕಾಳಸ್ಸ ಪುರತೋ ಗತತ್ತಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜನ್ತರಾಯೋ ಜಾತೋ, ಅಜ್ಜ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುರತೋ ಗತತ್ತಾ ಅನ್ತರಾಯೋ ನಾಹೋಸಿ। ಇದಾನಿ ಮಹಾಕಾಳಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಆಗತೋ, ಸೀಲವಾ ಖೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಕರಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜನ್ತರಾಯ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಠಿತೋ "ಕಿಂ ಕಥೇಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ । ತೇ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। "ಕಿಂ ಪನ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೂಳಕಾಳಂ ವಿಯ ಮಹಾಕಾಳಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"। ತಸ್ಸ ಹಿ ದ್ವೇ ಪಜಾಪತಿಯೋ, ಇಮಸ್ಸ ಅಟ್ಠ। "ಅಟ್ಠಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಹಿತೋ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? ಸತ್ಥಾ "ಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ಅವಚುತ್ಥ, ಚೂಳಕಾಳೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ಸುಭಾರಮ್ಮಣಬಹುಲೋ ವಿಹರತಿ, ಪಪಾತೇ ಠಿತೋ ದುಬ್ಬಲರುಕ್ಖಸದಿಸೋ। ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಪುತ್ತೋ ಮಹಾಕಾಳೋ ಅಸುಭಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ, ಘನಸೇಲಪಬ್ಬತೋ ವಿಯ ಅಚಲೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೭. "ಸುಭಾನುಪಸ್ಸಿಂ ವಿಹರನ್ತಂ, ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಅಸಂವುತಂ।
ಭೋಜನಮ್ಹಿ ಚಾಮತ್ತಞ್ಞುಂ, ಕುಸೀತಂ ಹೀನವೀರಿಯಂ।
ತಂ ವೇ ಪಸಹತಿ ಮಾರೋ, ವಾತೋ ರುಕ್ಖಂವ ದುಬ್ಬಲಂ॥

೮. "ಅಸುಭಾನುಪಸ್ಸಿಂ ವಿಹರನ್ತಂ, ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಸುಸಂವುತಂ।
ಭೋಜನಮ್ಹಿ ಚ ಮತ್ತಞ್ಞುಂ, ಸದ್ಧಂ ಆರದ್ಧವೀರಿಯಂ।
ತಂ ವೇ ನಪ್ಪಸಹತೀ ಮಾರೋ, ವಾತೋ ಸೇಲಂವ ಪಬ್ಬತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುಭಾನುಪಸ್ಸಿಂ ವಿಹರನ್ತ**ನ್ತಿ ಸುತಂ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತಂ, ಇಟ್ಠಾರಮ್ಮಣೇ ಮಾನಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೋ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹಂ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಗ್ಗಾಹಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ "ನಖಾ ಸೋಭನಾ"ತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, "ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ಸೋಭನಾ"ತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, "ಹತ್ಥಪಾದಾ, ಜಙ್ಘಾ, ಊರು, ಕಟಿ, ಉದರಂ, ಥನಾ, ಗೀವಾ, ಓಟ್ಠಾ, ದನ್ತಾ, ಮುಖಂ, ನಾಸಾ, ಅಕ್ಖೀನಿ, ಕಣ್ಣಾ, ಭಮುಕಾ, ನಲಾಟಂ, ಕೇಸಾ, ಸೋಭನಾ"ತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, "ಕೇಸಾ, ಲೋಮಾ, ನಖಾ, ದನ್ತಾ, ತಚೋ, ಸೋಭನಾ"ತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ವಣ್ಣೋ ಸುಭೋ, ಸಣ್ಠಾನಂ ಸುಭನ್ತಿ, ಅಯಂ ಸುಭಾನುಪಸ್ಸೀ ನಾಮ। ಏವಂ ತಂ ಸುಭಾನುಪಸ್ಸಿಂ ವಿಹರನ್ತಂ। **ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸೂ**ತಿ ಚಕ್ಖಾದೀಸು ಛಸು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು। **ಅಸಂವುತ**ನ್ತಿ ಚಕ್ಖುದ್ವಾರಾದೀನಿ ಅರಕ್ಖನ್ತಂ। ಪರಿಯೇಸನಮತ್ತಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಮತ್ತಾ ಪರಿಭೋಗಮತ್ತಾತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಮತ್ತಾಯ ಅಜಾನನತೋ **ಭೋಜನಮ್ಹಿ ಚಾಮತ್ತಞ್ಞುಂ**। ಅಪಿಚ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಮತ್ತಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಮತ್ತಾತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾಪಿ ಮತ್ತಾಯ ಅಜಾನನತೋ ಅಮತ್ತಞ್ಞುಂ, ಇದಂ ಭೋಜನಂ ಧಮ್ಮಿಕಂ, ಇದಂ ಅಧಮ್ಮಿಕನ್ತಿಪಿ ಅಜಾನನ್ತಂ। ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಬ್ಯಾಪಾದವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕವಸಿತಾಯ **ಕುಸೀತಂ**। **ಹೀನವೀರಿಯ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬೀರಿಯಂ ಚತೂಸು ಇರಿಯಾಪಥೇಸು ವೀರಿಯಕರಣರಹಿತಂ। **ಪಸಹತೀ**ತಿ ಅಭಿಭವತಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರತಿ। **ವಾತೋ ರುಕ್ಖಂವ ದುಬ್ಬಲ**ನ್ತಿ ಬಲವವಾತೋ ಛಿನ್ನಪಪಾತೇ ಜಾತಂ ದುಬ್ಬಲರುಕ್ಖಂ ವಿಯ। ಯಥಾ ಹಿ ಸೋ ವಾತೋ ತಸ್ಸ ದುಬ್ಬಲರುಕ್ಖಸ್ಸ ಪುಪ್ಫಫಲಪಲ್ಲವಾದೀನಿಪಿ ಪಾತೇತಿ, ಖುದ್ದಕಸಾಖಾಪಿ ಭಞ್ಜತಿ, ಮಹಾಸಾಖಾಪಿ ಭಞ್ಜತಿ, ಸಮೂಲಕಮ್ಪಿ ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಉದ್ಧಂಮೂಲಂ ಅಧೋಸಾಖಂ ಕತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಮೇವ ಏವರೂಪಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಅನ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಕಿಲೇಸಮಾರೋ ಪಸಹತಿ, ಬಲವವಾತೋ ದುಬ್ಬಲರುಕ್ಖಸ್ಸ

ಪುಪ್ಫಫಲಪಲ್ಲವಾದಿಪಾತನಂ ವಿಯ ಖುದ್ದಾನುಖುದ್ದಕಾಪತ್ತಿಆಪಜ್ಜನಮ್ಪಿ ಕರೋತಿ, ಖುದ್ದಕಸಾಖಾಭಞ್ಜನಂ ವಿಯ ನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯಾದಿಆಪತ್ತಿಆಪಜ್ಜನಮ್ಪಿ ಕರೋತಿ, ಮಹಾಸಾಖಾಭಞ್ಜನಂ ವಿಯ ತೇರಸಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಾಪತ್ತಿಆಪಜ್ಜನಮ್ಪಿ ಕರೋತಿ, ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಉದ್ಧಂ, ಮೂಲಕಂ ಹೇಟ್ಠಾಸಾಖಂ ಕತ್ವಾ ಪಾತನಂ ವಿಯ ಪಾರಾಜಿಕಾಪತ್ತಿಆಪಜ್ಜನಮ್ಪಿ ಕರೋತಿ, ಸ್ವಾಕ್ಖಾತಸಾಸನಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಗಿಹಿಭಾವಂ ಪಾಪೇತೀತಿ ಏವಂ ಏವರೂಪಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಕಿಲೇಸಮಾರೋ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ವತ್ತೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಸುಭಾನುಪಸ್ಸಿನ್ತಿ ದಸಸು ಅಸುಭೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಅಸುಭಂ ಪಸ್ಸನ್ತಂ ಪಟಿಕೂಲಮನಸಿಕಾರೇ ಯುತ್ತಂ ಕೇಸೇ ಅಸುಭತೋ ಪಸ್ಸನ್ತಂ ಲೋಮೇ ನಖೇ ದನ್ತೇ ತಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಣ್ಠಾನಂ ಅಸುಭತೋ ಪಸ್ಸನ್ತಂ। **ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸೂ**ತಿ ಛಸು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು। **ಸುಸಂವುತ**ನ್ತಿ ನಿಮಿತ್ತಾದಿಗ್ಗಾಹರಹಿತಂ ಪಿಹಿತದ್ವಾರಂ। ಅಮತ್ತಞ್ಞುತಾಪಟಿಕ್ಖೇಪೇನ **ಭೋಜನಮ್ಹಿ ಚ ಮತ್ತಞ್ಞುಂ। ಸದ್ಧ**ನ್ತಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಚೇವ ಫಲಸ್ಸ ಚ ಸದ್ದಹನಲಕ್ಖಣಾಯ ಲೋಕಿಕಾಯ ಸದ್ಧಾಯ ಚೇವ ತೀಸು ವತ್ಥೂಸು ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸಾದಸಙ್ಖಾತಾಯ ಲೋಕುತ್ತರಸದ್ಧಾಯ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತಂ। **ಆರದ್ಧವೀರಿಯ**ನ್ತಿ ಪಗ್ಗಹಿತವೀರಿಯಂ ಪರಿಪುಣ್ಣವೀರಿಯಂ। **ತಂ ವೇ**ತಿ ಏವರೂಪಂ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಯಥಾ ದುಬ್ಬಲವಾತೋ ಸಣಿಕಂ ಪಹರನ್ತೋ ಏಕಗ್ಘನಂ ಸೇಲಂ ಚಾಲೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಥಾ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೋಪಿ ದುಬ್ಬಲಕಿಲೇಸಮಾರೋ ನಪ್ಪಸಹತಿ, ಖೋಭೇತುಂ ವಾ ಚಾಲೇತುಂ ವಾ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಾಪಿ ಖೋ ತಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಯೋ ಥೇರಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಕಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಇದಾನಿ ಗಿಹೀ ಭವಿಸ್ಸಸಿ ನ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಕಾಸಾವಂ ನೀಹರಿತುಕಾಮಾ ಅಹೇಸುಂ। ಥೇರೋ ತಾಸಂ ಆಕಾರಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾಸನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಇದ್ಧಿಯಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಕೂಟಾಗಾರಕಣ್ಣಿಕಂ ದ್ವಿಧಾ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಗಾಥಾ ಪರಿಯೋಸಾಪೇನ್ತೇಯೇವ ಸತ್ಥು ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸರೀರಂ ಅಭಿತ್ಥವನ್ತೋ ಆಕಾಸತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಾದೇ ವನ್ದಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಮ್ಪತ್ತಭಿಕ್ಖೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀಸು ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ಮಹಾಕಾಳತ್ಥೇರವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ದೇವದತ್ತವತ್ಥು

ಅನಿಕ್ಕಸಾವೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ರಾಜಗಹೇ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಕಾಸಾವಲಾಭಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಪಞ್ಚಸತೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರೇ ಆದಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಜೇತವನತೋ ರಾಜಗಹಂ ಅಗಮಂಸು। ರಾಜಗಹವಾಸಿನೋ ದ್ವೇಪಿ ತಯೋಪಿ ಬಹೂಪಿ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಕದಾನಂ ಅದಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಉಪಾಸಕಾ ಏಕೋ ಸಯಂ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಪರಂ ನ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಭೋಗಸಮ್ಪದಂ ಲಭತಿ, ನೋ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪದಂ। ಏಕೋ ಸಯಂ ನ ದೇತಿ, ಪರಂ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪದಂ ಲಭತಿ, ನೋ ಭೋಗಸಮ್ಪದಂ। ಏಕೋ ಸಯಮ್ಪಿ ನ ದೇತಿ, ಪರಮ್ಪಿ ನ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಕಞ್ಜಿಕಮತ್ತಮ್ಪಿ ಕುಚ್ಛಿಪೂರಂ ನ ಲಭತಿ, ಅನಾಥೋ ಹೋತಿ ನಿಪ್ಪಚ್ಚಯೋ। ಏಕೋ ಸಯಮ್ಪಿ ದೇತಿ, ಪರಮ್ಪಿ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಅತ್ತಭಾವಸತೇಪಿ ಅತ್ತಭಾವಸಹಸ್ಸೇಪಿ ಅತ್ತಭಾವಸತಸಹಸ್ಸೇಪಿ ಭೋಗಸಮ್ಪದಞ್ಚೇವ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪದಞ್ಚ ಲಭತೀ"ತಿ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ।

ತಮೇಕೋ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ “ಅಚ್ಛರಿಯಾ ವತ ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಾ ವತ ಭೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ, ಸುಕಾರಣಂ ಕಥಿತಂ, ಮಯಾ ಇಮಾಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಮ್ಪತ್ತೀನಂ ನಿಪ್ಫಾದಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ - “ಭನ್ತೇ, ಸ್ವೇ ಮಯ್ಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಥೇರಂ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। “ಕಿತ್ತಕೇಹಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅತ್ಥೋ ಉಪಾಸಕಾ”ತಿ। “ಕಿತ್ತಕಾ ಪನ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಪರಿವಾರಾ”ತಿ? “ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಉಪಾಸಕಾ”ತಿ। “ಸಬ್ಬೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಸ್ವೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಥೇರೋ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ”। ಉಪಾಸಕೋ ನಗರವೀಥಿಯಂ ಚರನ್ತೋ - “ಅಮ್ಮಾ, ತಾತಾ, ಮಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಂ ನಿಮನ್ತಿತಂ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖಂ ದಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿತ್ತಕಾನ”ನ್ತಿ ಸಮಾದಪೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಹೋನಕನಿಯಾಮೇನ - “ಮಯಂ ದಸನ್ನಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಮಯಂ ವೀಸತಿಯಾ, ಮಯಂ ಸತಸ್ಸಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। ಉಪಾಸಕೋ - “ತೇನ ಹಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಮಾಗಮಂ ಕತ್ವಾ ಏಕತೋವ ಪರಿವಿಸಿಸ್ಸಾಮ , ಸಬ್ಬೇ ತಿಲತಣ್ಡುಲಸಪ್ಪಿಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿ ಸಮಾಹರಥಾ”ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಮಾಹರಾಪೇಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಏಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಗನ್ಧಕಾಸಾವವತ್ಥಂ ದತ್ವಾ - “ಸಚೇ ತೇ ದಾನವತ್ತಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ಇದಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಯಂ ಊನಂ, ತಂ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಸಚೇ ಪಹೋತಿ, ಯಸ್ಸಿಚ್ಛಸಿ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದದೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ ಆಹ। ತದಾ ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ದಾನವತ್ತಂ ಪಹೋಸಿ, ಕಿಞ್ಚಿ ಊನಂ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಸೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಪುಚ್ಛಿ - “ಇದಂ, ಅಯ್ಯಾ, ಕಾಸಾವಂ ಏಕೇನ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇನ ಏವಂ ನಾಮ ವತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಅತಿರೇಕಂ ಜಾತಂ, ಕಸ್ಸ ನಂ ದೇಮಾ”ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ “ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। ಏಕಚ್ಚೇ “ಥೇರೋ ಸಸ್ಸಪಾಕಸಮಯೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಮನಸೀಲೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮಙ್ಗಲಾಮಙ್ಗಲೇಸು ಸಹಾಯೋ ಉದಕಮಣಿಕೋ ವಿಯ ನಿಚ್ಚಂ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ತಸ್ಸ ತಂ ದೇಮಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। ಸಮ್ಬಹುಲಿಕಾಯ ಕಥಾಯಪಿ “ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ ಬಹುತರಾ ಅಹೇಸುಂ, ಅಥ ನಂ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅದಂಸು। ಸೋ ತಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ರಜಿತ್ವಾ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ವಿಚರತಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾ “ನಯಿದಂ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ। ದೇವದತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ವಿಚರತೀ”ತಿ ವದಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ದಿಸಾವಾಸಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ರಾಜಗಹಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಸತ್ಥಾರಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ “ನ ಖೋ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವೇಸೋ ಅತ್ತನೋ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ವತ್ಥಂ ಧಾರೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಧಾರೇಸಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ಏಕೋ ಹತ್ಥಿಮಾರಕೋ ಹತ್ಥಿಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ದನ್ತೇ ಚ ನಖೇ ಚ ಅನ್ತಾನಿ ಚ ಘನಮಂಸಞ್ಚ ಆಹರಿತ್ವಾ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸಾ ಹತ್ಥಿನೋ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ದಿಸ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗಚ್ಛಮಾನಾ ಗಮನಾಗಮನಕಾಲೇ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ನಿಪತಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಏಕದಿವಸಞ್ಚ ಹತ್ಥಿಮಾರಕೋ ತಂ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ - “ಅಹಂ ಇಮೇ ಕಿಚ್ಛೇನ ಮಾರೇಮಿ, ಇಮೇ ಚ ಗಮನಾಗಮನಕಾಲೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ವನ್ದನ್ತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದನ್ತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ - “ಕಾಸಾವ”ನ್ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ, “ಮಯಾಪಿ ಇದಾನಿ ಕಾಸಾವಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಜಾತಸ್ಸರಂ ಓರುಯ್ಹ ನ್ಹಾಯನ್ತಸ್ಸ ತೀರೇ ಠಪಿತೇಸು ಕಾಸಾವೇಸು ಚೀವರಂ ಥೇನೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಹತ್ಥೀನಂ ಗಮನಾಗಮನಮಗ್ಗೇ ಸತ್ತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ನಿಸೀದತಿ। ಹತ್ಥಿನೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ - “ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸತ್ತಿಯಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ದನ್ತಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಯೋನಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಜೇಟ್ಠಕೋ ಯೂಥಪತಿ ಅಹೋಸಿ। ತದಾಪಿ ಸೋ ತಥೇವ ಕರೋತಿ। ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿಹಾನಿಂ ಞತ್ವಾ, “ಕುಹಿಂ ಇಮೇ ಹತ್ಥೀ ಗತಾ, ಮನ್ದಾ ಜಾತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, “ನ ಜಾನಾಮ, ಸಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಮಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ನ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪರಿಪನ್ಥೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ, “ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಕಾಸಾವಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಪರಿಪನ್ಥೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಪರಿಸಙ್ಕಿತ್ವಾ, “ತಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಹತ್ಥೀ ಪುರತೋ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಪಚ್ಛತೋ ವಿಲಮ್ಬಮಾನೋ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಸೋ ಸೇಸಹತ್ಥೀಸು ವನ್ದಿತ್ವಾ

ಗತೇಸು ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚೀವರಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಸತ್ತಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿ। ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಸತಿಂ ಉಪ್ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸತ್ತಿಂ ವಿವಜ್ಜೇಸಿ। ಅಥ ನಂ "ಇಮಿನಾ ಇಮೇ ಹತ್ಥೀ ನಾಸಿತಾ"ತಿ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಇತರೋ ಏಕಂ ರುಕ್ಖಂ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ನಿಲೀಯಿ। ಅಥ "ನಂ ರುಕ್ಖೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪೋಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇನ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸಿತಂ ಕಾಸಾವಂ ದಿಸ್ವಾ - "ಸಚಾಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ದುಬ್ಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅನೇಕಸಹಸ್ಸೇಸು ಮೇ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಖೀಣಾಸವೇಸು ಲಜ್ಜಾ ನಾಮ ಭಿನ್ನಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ - "ತಯಾ ಮೇ ಏತ್ತಕಾ ಞಾತಕಾ ನಾಸಿತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಭಾರಿಯಕಮ್ಮಮಕಾಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ವೀತರಾಗಾನಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ವತ್ಥಂ ಪರಿದಹಿತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಭಾರಿಯಂ ತಯಾ ಕತ"ನ್ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಪಿ ನಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ "ಅನಿಕ್ಕಸಾವೋ ಕಾಸಾವಂ...ಪೇ॰... ಸ ವೇ ಕಾಸಾವಮರಹತೀ"ತಿ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ - "ಅಯುತ್ತಂ ತೇ ಕತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, "ತದಾ ಹತ್ಥಿಮಾರಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಸ ನಿಗ್ಗಾಹಕೋ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ ಅಹಮೇವಾ"ತಿ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ, "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ವತ್ಥಂ ಧಾರೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೯. "ಅನಿಕ್ಕಸಾವೋ ಕಾಸಾವಂ, ಯೋ ವತ್ಥಂ ಪರಿದಹಿಸ್ಸತಿ।
ಅಪೇತೋ ದಮಸಚ್ಚೇನ, ನ ಸೋ ಕಾಸಾವಮರಹತಿ॥

೧೦. "ಯೋ ಚ ವನ್ತಕಸಾವಸ್ಸ, ಸೀಲೇಸು ಸುಸಮಾಹಿತೋ।
ಉಪೇತೋ ದಮಸಚ್ಚೇನ, ಸ ವೇ ಕಾಸಾವಮರಹತೀ"ತಿ॥

ಛದ್ದನ್ತಜಾತಕೇನಾಪಿ (ಜಾ॰ ೧.೧೬.೧೨೨-೧೨೩) ಚ ಅಯಮತ್ಥೋ ದೀಪೇತಬ್ಬೋ।

ತತ್ಥ **ಅನಿಕ್ಕಸಾವೋ**ತಿ ರಾಗಾದೀಹಿ ಕಸಾವೇಹಿ ಸಕಸಾವೋ। **ಪರಿದಹಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಅತ್ಥರಣವಸೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸತಿ। ಪರಿಧಸ್ಸತೀತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಅಪೇತೋ ದಮಸಚ್ಚೇನಾ**ತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯದಮೇನ ಚೇವ ಪರಮತ್ಥಸಚ್ಚಪಕ್ಖಿಕೇನ ವಚೀಸಚ್ಚೇನ ಚ ಅಪೇತೋ, ವಿಯುತ್ತೋ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಸೋ**ತಿ ಸೋ ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಕಾಸಾವಂ ಪರಿದಹಿತುಂ ನಾರಹತಿ। **ವನ್ತಕಸಾವಸ್ಸಾ**ತಿ ಚತೂಹಿ ಮಗ್ಗೇಹಿ ವನ್ತಕಸಾವೋ ಛಡ್ಡಿತಕಸಾವೋ ಪಹೀನಕಸಾವೋ ಅಸ್ಸ। **ಸೀಲೇಸೂ**ತಿ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲೇಸು। **ಸುಸಮಾಹಿತೋ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಸಮಾಹಿತೋ ಸುಟ್ಠಿತೋ। **ಉಪೇತೋ**ತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯದಮೇನ ಚೇವ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ಚ ಸಚ್ಚೇನ ಉಪಗತೋ। **ಸ ವೇ**ತಿ ಸೋ ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಂ ಗನ್ಧಕಾಸಾವವತ್ಥಂ ಅರಹತೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ದಿಸಾವಾಸಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ದೇವದತ್ತವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅಸಾರೇ ಸಾರಮತಿನೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇಹಿ ನಿವೇದಿತಂ ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಅನಾಗಮನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ - ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ ಅಮರವತಿಯಾ ನಾಮ ನಗರೇ ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಅನೇಕಕೋಟಿಸಙ್ಖ್ಯಂ ಧನಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸನ್ತೋ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲಸ್ಸ ಸುದಸ್ಸನವಿಹಾರತೋ ರಮ್ಮವತೀನಗರಂ ಪವಿಸನತ್ಥಾಯ ಮಗ್ಗಂ ಸೋಧಯಮಾನಂ ಜನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಏಕಂ ಪದೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಸೋಧೇತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಅಸೋಧಿತೇಯೇವ ಆಗತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಅತ್ತಾನಂ ಸೇತುಂ ಕತ್ವಾ ಕಲಲೇ ಅಜಿನಚಮ್ಮಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾ ಸಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಕಲಲಂ ಅನಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಅಕ್ಕಮನ್ತೋ ಗಚ್ಛತೂ"ತಿ ನಿಪನ್ನೋ। ಸತ್ಥಾರಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಬುದ್ಧಙ್ಕುರೋ ಏಸ, ಅನಾಗತೇ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕತೋ। ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಅಪರಭಾಗೇ "ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ಮಙ್ಗಲೋ ಸುಮನೋ ರೇವತೋ ಸೋಭಿತೋ ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಪದುಮೋ ನಾರದೋ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಸುಮೇಧೋ ಸುಜಾತೋ ಪಿಯದಸ್ಸೀ ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ತಿಸ್ಸೋ ಫುಸ್ಸೋ ವಿಪಸ್ಸೀ ಸಿಖೀ ವೇಸ್ಸಭೂ ಕಕುಸನ್ಧೋ ಕೋಣಾಗಮನೋ ಕಸ್ಸಪೋ"ತಿ ಲೋಕಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಇಮೇಸಮ್ಪಿ ತೇವೀಸತಿಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಲದ್ಧಬ್ಯಾಕರಣೋ, "ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ, ದಸ ಉಪಪಾರಮಿಯೋ, ದಸ ಪರಮತ್ಥಪಾರಮಿಯೋ"ತಿ ಸಮತ್ತಿಂಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೇ ಠಿತೋ ಪಥವಿಕಮ್ಪನಾನಿ ಮಹಾದಾನಾನಿ ದತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ತುಸಿತಪುರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ದಸ ಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾಹಿ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ -

"ಕಾಲೋ ದೇವ ಮಹಾವೀರ, ಉಪ್ಪಜ್ಜ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಯಂ।
ಸದೇವಕಂ ತಾರಯನ್ತೋ, ಬುಜ್ಝಸ್ಸು ಅಮತಂ ಪದ"ನ್ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೧.೬೭) -

ವುತ್ತೇ -

"ಕಾಲಂ ದೇಸಞ್ಚ ದೀಪಞ್ಚ, ಕುಲಂ ಮಾತರಮೇವ ಚ।
ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿಲೋಕೇತ್ವಾ, ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಮಹಾಯಸೋ"ತಿ॥ -

ಪಞ್ಚ ಮಹಾವಿಲೋಕನಾನಿ ವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಸಕ್ಯರಾಜಕುಲೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ವಿಜಾಯಿ। ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ತತ್ಥ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿಹರಿಯಮಾನೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಭದ್ರಯೋಬ್ಬನಂ ಪತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೇಸು ತೀಸು ಪಾಸಾದೇಸು ದೇವಲೋಕಸಿರಿಂ ವಿಯ ರಜ್ಜಸಿರಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಾಯ ಗಮನಸಮಯೇ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಜಿಣ್ಣಬ್ಯಾಧಿಮತಸಙ್ಖಾತೇ ತಯೋ ದೇವದೂತೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸಂವೇಗೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥವಾರೇ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಸಾಧು ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ"ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ರುಚಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ದಿವಸಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಪೋಕ್ಖರಣೀತೀರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಕಪ್ಪಕವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೇನ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮೇನ ದೇವಪುತ್ತೇನ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೋ ರಾಹುಲಕುಮಾರಸ್ಸ ಜಾತಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪುತ್ತಸಿನೇಹಸ್ಸ ಬಲವಭಾವಂ ಞತ್ವಾ, "ಯಾವ ಇದಂ ಬನ್ಧನಂ ನ ವಡ್ಢತಿ, ತಾವದೇವ ನಂ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಾಯಂ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತೋ -

"ನಿಬ್ಬುತಾ ನೂನ ಸಾ ಮಾತಾ, ನಿಬ್ಬುತೋ ನೂನ ಸೋ ಪಿತಾ।
ನಿಬ್ಬುತಾ ನೂನ ಸಾ ನಾರೀ, ಯಸ್ಸಾಯಂ ಈದಿಸೋ ಪತೀ"ತಿ॥ -

ಕಿಸಾಗೋತಮಿಯಾ ನಾಮ ಪಿತುಚ್ಛಾಧೀತಾಯ ಭಾಸಿತಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಅಹಂ ಇಮಾಯ ನಿಬ್ಬುತಪದಂ ಸಾವಿತೋ"ತಿ ಮುತ್ತಾಹಾರಂ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಭವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಿರಿಸಯನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ನಿದ್ದೋಪಗತಾನಂ ನಾಟಕಿತ್ಥೀನಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ನಹದಯೋ ಛನ್ನಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಕಣ್ಡಕಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಆರುಯ್ಹ ಛನ್ನಸಹಾಯೋ

ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾಹಿ ಪರಿವುತೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನೋಮಾನದೀತೀರೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಣ್ಡವಪಬ್ಬತಪಬ್ಭಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಮಗಧರಞ್ಞೋ ರಜ್ಜೇನ ನಿಮನ್ತಿಯಮಾನೋ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಜಿತಂ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ತೇನ ಗಹಿತಪಟಿಞ್ಞೋ ಆಳಾರಞ್ಚ ಉದಕಞ್ಚ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಧಿಗತವಿಸೇಸಂ ಅನಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ಮಹಾಪಧಾನಂ ಪದಹಿತ್ವಾ ವಿಸಾಖಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಸುಜಾತಾಯ ದಿನ್ನಪಾಯಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ನದಿಯಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಪವಾಹೇತ್ವಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಮಹಾವನಸಣ್ಡೇ ನಾನಾಸಮಾಪತ್ತೀಹಿ ದಿವಸಭಾಗಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಸೋತ್ಥಿಯೇನ ದಿನ್ನಂ ತಿಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಳೇನ ನಾಗರಾಜೇನ ಅಭಿತ್ಥುತಗುಣೋ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಆರುಯ್ಹ ತಿಣಾನಿ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ "ನ ತಾವಿಮಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಾವ ಮೇ ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೂರಿಯೇ ಅನತ್ಥಙ್ಗಮಿತೇಯೇವ ಮಾರಬಲಂ ವಿಧಮಿತ್ವಾ ಪಠಮಯಾಮೇ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಞಾಣಂ, ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ಚುತೂಪಪಾತಞಾಣಂ ಪತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮಾವಸಾನೇ ಪಚ್ಚಯಾಕಾರೇ ಞಾಣಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ ದಸಬಲಚತುವೇಸಾರಜ್ಜಾದಿಸಬ್ಬಗುಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸತ್ತಸತ್ತಾಹಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮೇ ಸತ್ತಾಹೇ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಧಮ್ಮಗಮ್ಭೀರತಾಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣೇನ ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕತಂ ಆಪಜ್ಜಮಾನೋ ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಪರಿವಾರೇನ ಸಹಮ್ಪತಿಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಆಯಾಚಿತಧಮ್ಮದೇಸನೋ ಬುದ್ಧಚಕ್ಖುನಾ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಅಜ್ಝೇಸನಂ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ, "ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಪಠಮಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಆಳಾರುದಕಾನಂ ಕಾಲಕತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಬಹೂಪಕಾರತಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಕಾಸಿಪುರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಉಪಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ತೇ ಅನನುಚ್ಛವಿಕೇನ ಸಮುದಾಚಾರೇನ ಸಮುದಾಚರನ್ತೇ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾತಕೋಣ್ಡಞ್ಞಪ್ಪಮುಖೇ ಅಟ್ಠಾರಸ ಬ್ರಹ್ಮಕೋಟಿಯೋ ಅಮತಪಾನಂ ಪಾಯೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ಪಞ್ಚಮಿಯಂ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಯಸಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ನಿಕ್ಖನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಏಹಿ ಯಸಾ"ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಅಪರೇಪಿ ತಸ್ಸ ಸಹಾಯಕೇ ಚತುಪಣ್ಣಾಸ ಜನೇ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪೇಸಿ।

ಏವಂ ಲೋಕೇ ಏಕಸಟ್ಠಿಯಾ ಅರಹನ್ತೇಸು ಜಾತೇಸು ವುಟ್ಠವಸ್ಸೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ, "ಚರಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಾರಿಕ"ನ್ತಿ ಸಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸಾಸು ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಉರುವೇಲಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಕಪ್ಪಾಸಿಕವನಸಣ್ಡೇ ತಿಂಸ ಜನೇ ಭದ್ದವಗ್ಗಿಯಕುಮಾರೇ ವಿನೇಸಿ। ತೇಸು ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬುತ್ತಮೋ ಅನಾಗಾಮೀ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇನೇವ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ದಿಸಾಸು ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಉರುವೇಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಡ್ಢುಡ್ಢಾನಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಸಹಸ್ಸಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಾದಯೋ ಸಹಸ್ಸಜಟಿಲಪರಿವಾರೇ ತೇಭಾತಿಕಜಟಿಲೇ ವಿನೇತ್ವಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇನೇವ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಗಯಾಸೀಸೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ **ಆದಿತ್ತಪರಿಯಾಯದೇಸನಾಯ** (ಮಹಾವ॰ ೫೪; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೨೮) ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಅರಹನ್ತಸಹಸ್ಸೇನ ಪರಿವುತೋ "ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞೋ ದಿನ್ನಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಾಜಗಹನಗರೂಪಚಾರೇ ಲಟ್ಠಿವನುಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ಆಗತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ದ್ವಾದಸನಹುತೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಮಧುರಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಏಕಾದಸಹಿ ನಹುತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಏಕನಹುತಂ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸಕ್ಕೇನ ದೇವರಾಜೇನ ಮಾಣವಕವಣ್ಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಭಿತ್ಥುತಗುಣೋ ರಾಜಗಹನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನೇ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ವೇಳುವನಾರಾಮಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತತ್ಥ ನಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು।

ತತ್ರಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ - ಅನುಪ್ಪನ್ನೇಯೇವ ಹಿ ಬುದ್ಧೇ ರಾಜಗಹತೋ ಅವಿದೂರೇ ಉಪತಿಸ್ಸಗಾಮೋ ಕೋಲಿತಗಾಮೋತಿ ದ್ವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಉಪತಿಸ್ಸಗಾಮೇ ಸಾರಿಯಾ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತದಿವಸೇಯೇವ ಕೋಲಿತಗಾಮೇ ಮೋಗ್ಗಲಿಯಾ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾಪಿ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ತಾನಿ ಕಿರ ದ್ವೇಪಿ ಕುಲಾನಿ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಆಬದ್ಧಪಟಿಬದ್ಧಸಹಾಯಕಾನೇವ ಅಹೇಸುಂ, ತಾಸಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಏಕದಿವಸಮೇವ ಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಂ ಅದಂಸು। ತಾ ಉಭೋಪಿ ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪುತ್ತೇ ವಿಜಾಯಿಂಸು। ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಸಾರಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಉಪತಿಸ್ಸಗಾಮಕೇ ಜೇಟ್ಠಕುಲಸ್ಸ ಪುತ್ತತ್ತಾ **ಉಪತಿಸ್ಸೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು , ಇತರಸ್ಸ ಕೋಲಿತಗಾಮೇ ಜೇಟ್ಠಕುಲಸ್ಸ ಪುತ್ತತ್ತಾ **ಕೋಲಿತೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತೇ ಉಭೋಪಿ ವುಡ್ಢಿಮನ್ವಾಯ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಂ ಪಾರಂ ಅಗಮಂಸು। ಉಪತಿಸ್ಸಮಾಣವಸ್ಸ ಕೀಳನತ್ಥಾಯ ನದಿಂ ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ ಪಞ್ಚ ಸುವಣ್ಣಸಿವಿಕಸತಾನಿ ಪರಿವಾರಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಕೋಲಿತಮಾಣವಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಆಜಞ್ಞಯುತ್ತರಥಸತಾನಿ। ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಮಾಣವಕಸತಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ರಾಜಗಹೇ ಚ ಅನುಸಂವಚ್ಛರಂ ಗಿರಗ್ಗಸಮಜ್ಜೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಏಕಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಮಞ್ಚಂ ಬನ್ಧನ್ತಿ। ದ್ವೇಪಿ ಏಕತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಮಜ್ಜಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ಹಸಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ಹಸನ್ತಿ, ಸಂವೇಗಟ್ಠಾನೇ ಸಂವೇಜೇನ್ತಿ, ದಾಯಂ ದಾತುಂ ಯುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ದಾಯಂ ದೇನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ಏಕದಿವಸಂ ಸಮಜ್ಜಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಪರಿಪಾಕಗತತ್ತಾ ಞಾಣಸ್ಸ ಪುರಿಮದಿವಸೇಸು ವಿಯ ಹಸಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ಹಾಸೋ ವಾ ಸಂವೇಗಟ್ಠಾನೇ ಸಂವೇಗೋ ವಾ ದಾತುಂ ಯುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ದಾನಂ ವಾ ನಾಹೋಸಿ । ದ್ವೇಪಿ ಪನ ಜನಾ ಏವಂ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಕಿಮೇತ್ಥ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಅಪ್ಪತ್ತೇ ವಸ್ಸಸತೇ ಅಪ್ಪಣ್ಣತ್ತಿಕಭಾವಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪನ ಏಕಂ ಮೋಕ್ಖಧಮ್ಮಂ ಪರಿಯೇಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆರಮ್ಮಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತತೋ ಕೋಲಿತೋ ಉಪತಿಸ್ಸಂ ಆಹ - "ಸಮ್ಮ ಉಪತಿಸ್ಸ, ನ ತ್ವಂ ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ವಿಯ ಹಟ್ಠಪಹಟ್ಠೋ, ಇದಾನಿ ಅನತ್ತಮನಧಾತುಕೋಸಿ, ಕಿಂ ತೇ ಸಲ್ಲಕ್ಖಿತ"ನ್ತಿ? "ಸಮ್ಮ ಕೋಲಿತ, ಏತೇಸಂ ವೋಲೋಕನೇ ಸಾರೋ ನತ್ಥಿ , ನಿರತ್ಥಕಮೇತಂ, ಅತ್ತನೋ ಮೋಕ್ಖಧಮ್ಮಂ ಗವೇಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇದಂ ಚಿನ್ತಯನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋಮ್ಹಿ। ತ್ವಂ ಪನ ಕಸ್ಮಾ ಅನತ್ತಮನೋಸೀತಿ? ಸೋಪಿ ತಥೇವ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಜ್ಝಾಸಯತಂ ಞತ್ವಾ ಉಪತಿಸ್ಸೋ ಆಹ - "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸುಚಿನ್ತಿಕಂ, ಮೋಕ್ಖಧಮ್ಮಂ ಪನ ಗವೇಸನ್ತೇಹಿ ಏಕಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಾಮಾ"ತಿ?

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಞ್ಚಯೋ ನಾಮ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ರಾಜಗಹೇ ಪಟಿವಸತಿ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ। ತೇ "ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪಞ್ಚಮಾಣವಕಸತಾನಿ "ಸಿವಿಕಾಯೋ ಚ ರಥೇ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಏಕಾಯ ಸಿವಿಕಾಯ ಏಕೇನ ರಥೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತೇಸಂ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಞ್ಚಯೋ ಅತಿರೇಕಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಸಬ್ಬಂ ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಸಮಯಂ ಪರಿಮದ್ದಿತ್ವಾ, "ಆಚರಿಯ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜಾನನಸಮಯೋ ಏತ್ತಕೋವ, ಉದಾಹು ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಏತ್ತಕೋವ ಸಬ್ಬಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಞಾತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಏವಂ ಸತಿ ಇಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸೋ ನಿರತ್ಥಕೋ, ಮಯಂ ಯಂ ಮೋಕ್ಖಧಮ್ಮಂ ಗವೇಸಿತುಂ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ, ಸೋ ಇಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಮಹಾ ಖೋ ಪನ ಜಮ್ಬುದೀಪೋ, ಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನಿಯೋ ಚರನ್ತಾ ಅದ್ಧಾ ಮೋಕ್ಖಧಮ್ಮದೇಸಕಂ ಕಞ್ಚಿ ಆಚರಿಯಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, "ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಪಣ್ಡಿತಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತೇಹಿ ಪುಟ್ಠಂ ಪಞ್ಹಂ ಅಞ್ಞೇ ಕಥೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತೇ ಪನ ತೇಸಂ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ, "ಸಮ್ಮ ಕೋಲಿತ, ಅಮ್ಹೇಸು ಯೋ ಪಠಮಂ ಅಮತಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ, ಸೋ ಇತರಸ್ಸ ಆರೋಚೇತೂ"ತಿ ಕತಿಕಂ ಅಕಂಸು।

ಏವಂ ತೇಸು ಕತಿಕಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೇಸು ಸತ್ಥಾ ವುತ್ತಾನುಕ್ಕಮೇನ ರಾಜಗಹಂ ಪತ್ವಾ ವೇಳುವನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರತಿ। ತದಾ "ಚರಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಾರಿಕಂ ಬಹುಜನಹಿತಾಯಾ"ತಿ ರತನತ್ತಯಗುಣಪಕಾಸನತ್ಥಂ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾನಂ ಏಕಸಟ್ಠಿಯಾ ಅರಹನ್ತಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೋ ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರೋ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ರಾಜಗಹಂ ಆಗತೋ,

ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಉಪತಿಸ್ಸಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋಪಿ ಪಾತೋವ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾರಾಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಮಯಾ ಏವರೂಪೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಾಮ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋಯೇವ, ಯೇ ಲೋಕೇ ಅರಹನ್ತೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನಾ, ಅಯಂ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಞ್ಞತರೋ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಂ – 'ಕಂಸಿ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಕೋ ವಾ ತೇ ಸತ್ಥಾ, ಕಸ್ಸ ವಾ ತ್ವಂ ಧಮ್ಮಂ ರೋಚೇಸೀ'"ತಿ? ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಕಾಲೋ ಖೋ ಇಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತುಂ, ಅನ್ತರಘರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧೇಯ್ಯಂ, ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ ಉಪಞ್ಞಾತಂ ಮಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಥೇರಂ ಲದ್ಧಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಓಕಾಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಸೀದಿತುಕಾಮತಞ್ಚಸ್ಸ ಞತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಪೀಠಕಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ಸೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇಪಿಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಕುಣ್ಡಿಕಾಯ ಉದಕಂ ಅದಾಸಿ।

ಏವಂ ಆಚರಿಯವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೇನ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಧುರಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಏವಮಾಹ – "ವಿಪ್ಪಸನ್ನಾನಿ ಖೋ ಪನ ತೇ, ಆವುಸೋ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ, ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಛವಿವಣ್ಣೋ ಪರಿಯೋದಾತೋ, ಕಂಸಿ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಕೋ ವಾ ತೇ ಸತ್ಥಾ, ಕಸ್ಸ ವಾ ತ್ವಂ ಧಮ್ಮಂ ರೋಚೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಇಮೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ನಾಮ ಸಾಸನಸ್ಸ ಪಟಿಪಕ್ಖಭೂತಾ, ಇಮಸ್ಸ ಸಾಸನಸ್ಸ ಗಮ್ಭೀರತಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅತ್ತನೋ ನವಕಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ – "ಅಹಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ನವೋ ಅಚಿರಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಅಧುನಾಗತೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ, ನ ತಾವಾಹಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತು"ನ್ತಿ। ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ – "ಅಹಂ ಉಪತಿಸ್ಸೋ ನಾಮ, ತ್ವಂ ಯಥಾಸತ್ತಿಯಾ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ ವದ, ಏತಂ ನಯಸತೇನ ನಯಸಹಸ್ಸೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ ಮಯ್ಹಂ ಭಾರೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಹ –

> "ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ ಭಾಸಸ್ಸು, ಅತ್ಥಂಯೇವ ಮೇ ಬ್ರೂಹಿ।
> ಅತ್ಥೇನೇವ ಮೇ ಅತ್ಥೋ, ಕಿಂ ಕಾಹಸಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಬಹು"ನ್ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ೬೦)।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಥೇರೋ – "ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಹೇತುಪ್ಪಭವಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೦; ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೧.೨೮೬) ಗಾಥಮಾಹ। ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಪಠಮಪದದ್ವಯಮೇವ ಸುತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸನಯಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಇತರಂ ಪದದ್ವಯಂ ಸೋತಾಪನ್ನಕಾಲೇ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪರಿವಿಸೇಸೇ ಅಪ್ಪವತ್ತನ್ತೇ "ಭವಿಸ್ಸತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ಆಹ – "ಭನ್ತೇ, ಮಾ ಉಪರಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ವಡ್ಢಯಿತ್ಥ, ಏತ್ತಕಮೇವ ಹೋತು, ಕುಹಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತ್ಥಾ ವಸತೀ"ತಿ? "ವೇಳುವನೇ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಪುರತೋ ಯಾಥ, ಮಯ್ಹಂ ಏಕೋ ಸಹಾಯಕೋ ಅತ್ಥಿ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಚ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕತಿಕಾ ಕತಾ 'ಅಮ್ಹೇಸು ಯೋ ಅಮತಂ ಪಠಮಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ, ಸೋ ಇತರಸ್ಸ ಆರೋಚೇತೂ'ತಿ। ಅಹಂ ತಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಸಹಾಯಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗತಮಗ್ಗೇನೇವ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ನಿಪತಿತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾರಾಮಾಭಿಮುಖೋ ಅಗಮಾಸಿ"।

ಅಥ ಖೋ ಕೋಲಿತಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ತಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಮುಖವಣ್ಣೋ ನ ಅಞ್ಞದಿವಸೇಸು ವಿಯ, ಅದ್ಧಾ ತೇನ ಅಮತಂ ಅಧಿಗತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಮತಾಧಿಗಮಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋಪಿಸ್ಸ "ಆಮಾವುಸೋ, ಅಮತಂ ಅಧಿಗತ"ನ್ತಿ ಪಟಿಜಾನಿತ್ವಾ ತಮೇವ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ। ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೋಲಿತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಹ – "ಕುಹಿಂ ಕಿರ, ಸಮ್ಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತ್ಥಾ ವಸತೀ"ತಿ? "ವೇಳುವನೇ ಕಿರ, ಸಮ್ಮ, ಏವಂ ನೋ ಆಚರಿಯೇನ ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರೇನ ಕಥಿತ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಸಮ್ಮ, ಆಯಾಮ, ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಚ ನಾಮೇಸ ಸದಾಪಿ ಆಚರಿಯಪೂಜಕೋವ, ತಸ್ಮಾ ಸಹಾಯಂ ಏವಮಾಹ – "ಸಮ್ಮ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಧಿಗತಂ ಅಮತಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ

ಸಞ್ಚಯಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸಾಪಿ ಕಥೇಸ್ಸಾಮ, ಬುಜ್ಝಮಾನೋ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ, ಅಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು, ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಬುದ್ಧಾನಂ ದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಮಗ್ಗಫಲಪಟಿವೇಧಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತತೋ ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು।

ಸಞ್ಚಯೋ ತೇ ದಿಸ್ವಾವ - "ಕಿಂ, ತಾತಾ, ಕೋಚಿ ವೋ ಅಮತಮಗ್ಗದೇಸಕೋ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಆಚರಿಯ, ಲದ್ಧೋ, ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಧಮ್ಮೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಸಙ್ಘೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತುಮ್ಹೇ ತುಚ್ಛೇ ಅಸಾರೇ ವಿಚರಥ, ತಸ್ಮಾ ಏಥ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ, ನಾಹಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ । "ಕಿಂ ಕಾರಣಾಹಿ"? "ಅಹಂ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಚರಿಂ, ವಿಚರನ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕವಾಸೋ ಚಾಟಿಯಾ ಉದಞ್ಚನಭಾವಪ್ಪತ್ತಿ ವಿಯ ಹೋತಿ, ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಹಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕವಾಸಂ ವಸಿತು"ನ್ತಿ। "ಮಾ ಏವಂ ಕರಿತ್ಥ, ಆಚರಿಯಾ"ತಿ। "ಹೋತು, ತಾತಾ, ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ, ನಾಹಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಆಚರಿಯ, ಲೋಕೇ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಹಾಜನೋ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮೇವ ಪೂಜೇಸ್ಸತಿ, ಮಯಮ್ಪಿ ತತ್ಥೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ। "ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ತಾತಾ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ದನ್ಧಾ ಬಹೂ, ಉದಾಹು ಪಣ್ಡಿತಾ"ತಿ। "ದನ್ಧಾ, ಆಚರಿಯ, ಬಹೂ, ಪಣ್ಡಿತಾ ಚ ನಾಮ ಕತಿಪಯಾ ಏವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ತಾತಾ, ಪಣ್ಡಿತಾ ಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ದನ್ಧಾ ದನ್ಧಸ್ಸ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ , ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ, ನಾಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತೇ "ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸಥ ತುಮ್ಹೇ, ಆಚರಿಯಾ"ತಿ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ತೇಸು ಗಚ್ಛನ್ತೇಸು ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಪರಿಸಾ ಭಿಜ್ಜಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಆರಾಮೋ ತುಚ್ಛೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತುಚ್ಛಂ ಆರಾಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಣ್ಹಂ ಲೋಹಿತಂ ಛಡ್ಡೇಸಿ। ತೇಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸತೇಸು ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಸತಾನಿ ನಿವತ್ತಿಂಸು, ಅಥ ಖೋ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯೇಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವೇಳುವನಂ ಅಗಮಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ತೇ ದೂರತೋವ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಏತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ ಕೋಲಿತೋ ಚ ಉಪತಿಸ್ಸೋ ಚ, ಏತಂ ಮೇ ಸಾವಕಯುಗಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಗ್ಗಂ ಭದ್ದಯುಗ"ನ್ತಿ। ತೇ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು, ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಲಭೇಯ್ಯಾಮ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಾಮ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ। "ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ - "ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಚರಥ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ। ಸಬ್ಬೇಪಿ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಧರಾ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಿಕತ್ಥೇರಾ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಥ ನೇಸಂ ಪರಿಸಾಯ ಚರಿತವಸೇನ ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ವಡ್ಢೇಸಿ। ಠಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಅವಸೇಸಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಪನ ಉಪರಿಮಗ್ಗತ್ತಯಕಿಚ್ಚಂ ನ ನಿಟ್ಠಾಸಿ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? ಸಾವಕಪಾರಮಿಞಾಣಸ್ಸ ಮಹನ್ತತಾಯ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಪಬ್ಬಜಿತದಿವಸತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಕಲ್ಲವಾಲಗಾಮಕಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತೋ ಥಿನಮಿದ್ಧೇ ಓಕ್ಕಮನ್ತೇ ಸತ್ಥಾರಾ ಸಂವೇಜಿತೋ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ತಥಾಗತೇನ ದಿನ್ನಂ ಧಾತುಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸುಣನ್ತೋವ ಉಪರಿಮಗ್ಗತ್ತಯಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಾವಕಪಾರಮಿಞಾಣಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತೋ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತದಿವಸತೋ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ತಮೇವ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಸೂಕರಖತಲೇಣೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ದೀಘನಖಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ವೇದನಾಪರಿಗ್ಗಹಸುತ್ತನ್ತೇ ದೇಸಿಯಮಾನೇ ಸುತ್ತಾನುಸಾರೇನ ಞಾಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ವಡ್ಢಿತಭತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೋ ವಿಯ ಸಾವಕಪಾರಮಿಞಾಣಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತೋ। ನನು ಚಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತೋ ಚಿರತರೇನ ಸಾವಕಪಾರಮಿಞಾಣಂ ಪಾಪುಣೀತಿ? ಪರಿಕಮ್ಮಮಹನ್ತತಾಯ। ಯಥಾ ಹಿ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ, ರಾಜೂನಂ ಪನ ಹತ್ಥಿವಾಹನಕಪ್ಪನಾದಿಂ ಮಹನ್ತಂ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂಸಮ್ಪದಮಿದಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ತಂ ದಿವಸಞ್ಞೇವ ಪನ ಸತ್ಥಾ ವಡ್ಢಮಾನಕಚ್ಛಾಯಾಯ ವೇಳುವನೇ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಥೇರಾನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು - "ಸತ್ಥಾ ಮುಖೋಲೋಕನೇನ ಭಿಕ್ಖಂ ದೇತಿ,

ಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ ದದನ್ತೇನ ನಾಮ ಪಠಮಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾನಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏತೇ ಅನೋಲೋಕೇನ್ತೇನ ಯಸಥೇರಪ್ಪಮುಖಾನಂ ಪಞ್ಚಪಣ್ಣಾಸಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏತೇ ಅನೋಲೋಕೇನ್ತೇನ ಭದ್ದವಗ್ಗಿಯಾನಂ ತಿಂಸಜನಾನಂ, ಏತೇ ಅನೋಲೋಕೇನ್ತೇನ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಾದೀನಂ ತೇಭಾತಿಕಾನಂ, ಏತೇ ಪನ ಏತ್ತಕೇ ಮಹಾಥೇರೇ ಪಹಾಯ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ ದದನ್ತೇನ ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ, "ಕಿಂ ಕಥೇಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಇದಂ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ದೇಮಿ, ಏತೇಸಂ ಪನ ಅತ್ತನಾ ಅತ್ತನಾ ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥಿತಮೇವ ದೇಮಿ। ಅಞ್ಞಾತಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ಹಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಸ್ಸೇ ನವ ವಾರೇ ಅಗ್ಗಸಸ್ಸದಾನಂ ದದನ್ತೋ ಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ನಾದಾಸಿ, ಅಗ್ಗಧಮ್ಮಂ ಪನ ಅರಹತ್ತಂ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಅದಾಸೀ"ತಿ। "ಕದಾ ಪನ ಭಗವಾ"ತಿ? "ಸುಣಿಸ್ಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ, ಭಗವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಭಿಕ್ಖವೇ , ಇತೋ ಏಕನವುತಿಕಪ್ಪೇ ವಿಪಸ್ಸೀ ನಾಮ ಭಗವಾ ಲೋಕೇ ಉದಪಾದಿ। ತದಾ ಮಹಾಕಾಳೋ ಚೂಳಕಾಳೋತಿ ದ್ವೇಭಾತಿಕಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಾ ಮಹನ್ತಂ ಸಾಲಿಕ್ಖೇತ್ತಂ ವಪಾಪೇಸುಂ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಚೂಳಕಾಳೋ ಸಾಲಿಕ್ಖೇತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಸಾಲಿಗಬ್ಭಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಖಾದಿ, ತಂ ಅತಿಮಧುರಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಾಲಿಗಬ್ಭದಾನಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭಾತಿಕ, ಸಾಲಿಗಬ್ಭಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದೇಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ತಾತ, ಸಾಲಿಗಬ್ಭಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ದಾನಂ ನಾಮ ನೇವ ಅತೀತೇ ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ನ ಅನಾಗತೇಪಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಾ ಸಸ್ಸಂ ನಾಸಯೀ"ತಿ; ವುತ್ತೋಪಿ ಸೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿಯೇವ । ಅಥ ನಂ ಭಾತಾ, "ತೇನ ಹಿ ಸಾಲಿಕ್ಖೇತ್ತಂ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಮಮ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಖೇತ್ತೇ ಯಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಖೇತ್ತಂ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸೇ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸಾಲಿಗಬ್ಭಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ನಿರುದಕೇನ ಖೀರೇನ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿಮಧುಸಕ್ಖರಾದೀಹಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ - "ಇದಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಅಗ್ಗದಾನಂ ಅಗ್ಗಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಪಟಿವೇಧಾಯ ಸಂವತ್ತತೂ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಅನುಮೋದನಮಕಾಸಿ।

ಸೋ ಖೇತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸಕಲಕ್ಖೇತ್ತಂ ಕಣ್ಣಿಕಬದ್ಧೇಹಿ ವಿಯ ಸಾಲಿಸೀಸೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಞ್ಚವಿಧಪೀತಿಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ, "ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುಥುಕಕಾಲೇ ಪುಥುಕಗ್ಗಂ ನಾಮ ಅದಾಸಿ, ಗಾಮವಾಸೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗ್ಗಸಸ್ಸದಾನಂ ನಾಮ ಅದಾಸಿ, ಲಾಯನೇ ಲಾಯನಗ್ಗಂ, ವೇಣಿಕರಣೇ ವೇಣಗ್ಗಂ, ಕಲಾಪಾದೀಸು ಕಲಾಪಗ್ಗಂ, ಖಲಗ್ಗಂ, ಖಲಭಣ್ಡಗ್ಗಂ, ಕೋಟ್ಠಗ್ಗನ್ತಿ। ಏವಂ ಏಕಸಸ್ಸೇ ನವ ವಾರೇ ಅಗ್ಗದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬವಾರೇಸು ಗಹಿತಗಹಿತಟ್ಠಾನಂ ಪರಿಪೂರಿ, ಸಸ್ಸಂ ಅತಿರೇಕಂ ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಹೋಸಿ। ಧಮ್ಮೋ ಹಿ ನಾಮೇಸ ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖನ್ತಂ ರಕ್ಖತಿ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ -

"ಧಮ್ಮೋ ಹವೇ ರಕ್ಖತಿ ಧಮ್ಮಚಾರಿಂ,
ಧಮ್ಮೋ ಸುಚಿಣ್ಣೋ ಸುಖಮಾವಹಾತಿ।
ಏಸಾನಿಸಂಸೋ ಧಮ್ಮೇ ಸುಚಿಣ್ಣೇ,
ನ ದುಗ್ಗತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ ಧಮ್ಮಚಾರೀ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೩೦೩; ಜಾ॰ ೧.೧೦.೧೦೨) -

"ಏವಮೇಸ ವಿಪಸ್ಸೀಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಅಗ್ಗಧಮ್ಮಂ ಪಠಮಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ನವ ವಾರೇ ಅಗ್ಗದಾನಾನಿ ಅದಾಸಿ। ಇತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ ಪನ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಪದುಮುತ್ತರಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇಪಿ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪಠಮಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನತ್ಥಮೇವ ಪತ್ಥನಂ ಠಪೇಸಿ। ಇತಿ ಇಮಿನಾ ಪತ್ಥಿತಮೇವ ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ, ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ದೇಮೀ"ತಿ।

“ಯಸಕುಲಪುತ್ತಪ್ಪಮುಖಾ ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸ ಜನಾ ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಂಸು, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ಏತೇಪಿ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಾ ಬಹುಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಸಹಾಯಕಾ ಹುತ್ವಾ ವಗ್ಗಬನ್ಧನೇನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಅನಾಥಮತಸರೀರಾನಿ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸು। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಸಗಬ್ಭಂ ಇತ್ಥಿಂ ಕಾಲಕತಂ ದಿಸ್ವಾ, ‘ಝಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಸುಸಾನಂ ಹರಿಂಸು। ತೇಸು ಪಞ್ಚ ಜನೇ ‘ತುಮ್ಹೇ ಝಾಪೇಥಾ’ತಿ ಸುಸಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ, ಸೇಸಾ ಗಾಮಂ ಪವಿಟ್ಠಾ। ಯಸದಾರಕೋ ತಂ ಮತಸರೀರಂ ಸೂಲೇಹಿ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಝಾಪೇನ್ತೋ ಅಸುಭಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭಿ, ಇತರೇಸಮ್ಪಿ ಚತುನ್ನಂ ಜನಾನಂ - ‘ಪಸ್ಸಥ, ಭೋ, ಇಮಂ ಸರೀರಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಿದ್ಧಂಸಿತಚಮ್ಮಂ, ಕಬರಗೋರೂಪಂ ವಿಯ ಅಸುಚಿಂ ದುಗ್ಗನ್ಧಂ ಪಟಿಕೂಲ’ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇಸಿ। ತೇಪಿ ತತ್ಥ ಅಸುಭಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭಿಂಸು। ತೇ ಪಞ್ಚಪಿ ಜನಾ ಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಸಸಹಾಯಕಾನಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಯಸೋ ಪನ ದಾರಕೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಞ್ಚ ಭರಿಯಾಯ ಚ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಸುಭಂ ಭಾವಯಿಂಸು। ಇದಮೇತೇಸಂ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ। ತೇನೇವ ಯಸಸ್ಸ ಇತ್ಥಾಗಾರೇ ಸುಸಾನಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ತಾಯ ಚ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಏವಂ ಇಮೇಪಿ ಅತ್ತನಾ ಪತ್ಥಿತಮೇವ ಲಭಿಂಸು। ನಾಹಂ ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ದಮ್ಮೀ”ತಿ।

“ಭದ್ದವಗ್ಗಿಯಸಹಾಯಕಾ ಪನ ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಂಸು, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ಏತೇಪಿ ಪುಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ತಿಂಸ ಧುತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ತುಣ್ಡಿಲೋವಾದಂ ಸುತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖಿಂಸು। ಏವಂ ಇಮೇಪಿ ಅತ್ತನಾ ಪತ್ಥಿತಮೇವ ಲಭಿಂಸು। ನಾಹಂ ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ದಮ್ಮೀ”ತಿ।

“ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಾದಯೋ ಪನ ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಂಸು, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ತೇಪಿ ಅರಹತ್ತಮೇವ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಿಂಸು। ಇತೋ ಹಿ ದ್ವೇನವುತಿಕಪ್ಪೇ ತಿಸ್ಸೋ ಫುಸ್ಸೋತಿ ದ್ವೇ ಬುದ್ಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಂಸು। ಫುಸ್ಸಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮಹಿನ್ದೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತೇ ರಞ್ಞೋ ಕನಿಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಪಠಮಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಪುರೋಹಿತಪುತ್ತೋ ದುತಿಯಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ - ‘ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಮೇ ಬುದ್ಧೋ, ಕನಿಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಪಠಮಅಗ್ಗಸಾವಕೋ, ಪುರೋಹಿತಪುತ್ತೋ ದುತಿಯಅಗ್ಗಸಾವಕೋ’ತಿ ತೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, ‘ಮಮೇವ ಬುದ್ಧೋ, ಮಮೇವ ಧಮ್ಮೋ, ಮಮೇವ ಸಙ್ಘೋ, ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ’ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ , ‘ಭನ್ತೇ, ಇದಾನಿ ಮೇ ನವುತಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಪರಿಮಾಣಸ್ಸ ಆಯುನೋ ಕೋಟಿಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯನಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಯಾವಾಹಂ ಜೀವಾಮಿ, ತಾವ ಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಅಧಿವಾಸೇಥಾ’ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಬದ್ಧಂ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಂ ಕರೋತಿ। ರಞ್ಞೋ ಪನ ಅಪರೇಪಿ ತತೋ ಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಜೇಟ್ಠಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಯೋಧಸತಾನಿ ಪರಿವಾರಾನಿ, ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ತೀಣಿ, ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ದ್ವೇ। ತೇ ‘ಮಯಮ್ಪಿ ಭಾತಿಕಂ ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಪಿತರಂ ಓಕಾಸಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಅಲಭಮಾನಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚನ್ತಾಪಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತೇ ಕುಪಿತೇ ತಸ್ಸ ವೂಪಸಮನತ್ಥಾಯ ಪೇಸಿತಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಪಿತಾ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಚುಮ್ಬಿತ್ವಾ, ‘ವರಂ ವೋ, ತಾತಾ, ದಮ್ಮೀ’ತಿ ಆಹ।

“ತೇ ‘ಸಾಧು ದೇವಾ’ತಿ ವರಂ ಗಹಿತಕಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಪಿತರಾ ‘ಗಣ್ಹಥ, ತಾತಾ, ವರ’ನ್ತಿ ವುತ್ತಾ, “ದೇವ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಞ್ಞೇನ ಕೇನಚಿ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಯಂ ಭಾತಿಕಂ ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮ, ಇಮಂ ನೋ ವರಂ ದೇಹೀ”ತಿ ಆಹಂಸು। ‘ನ ದೇಮಿ, ತಾತಾ’ತಿ। ‘ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಅದೇನ್ತೋ ಸತ್ತ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ದೇಥ, ದೇವಾ’ತಿ। ‘ನ ದೇಮಿ, ತಾತಾ’ತಿ। ‘ತೇನ ಹಿ ಛ ಪಞ್ಚ ಚತ್ತಾರಿ ತೀಣಿ ದ್ವೇ ಏಕಂ ಸಂವಚ್ಛರಂ ದೇಥ, ದೇವಾ’ತಿ। ‘ನ ದೇಮಿ, ತಾತಾ’ತಿ। ‘ತೇನ ಹಿ, ದೇವ, ಸತ್ತ ಮಾಸೇ ದೇಥಾ’ತಿ। ‘ಛ ಮಾಸೇ ಪಞ್ಚ ಮಾಸೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ತಯೋ ಮಾಸೇ ದೇಥ, ದೇವಾ’ತಿ। ‘ನ ದೇಮಿ, ತಾತಾ’ತಿ। ‘ಹೋತು, ದೇವ, ಏಕೇಕಸ್ಸ ನೋ ಏಕೇಕಂ ಮಾಸಂ ಕತ್ವಾ ತಯೋ ಮಾಸೇ ದೇಥಾ’ತಿ। ‘ಸಾಧು, ತಾತಾ, ತೇನ ಹಿ ತಯೋ ಮಾಸೇ ಭೋಜೇಥಾ’ತಿ ಆಹ। ತೇ ತುಟ್ಠಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತಾ। ತೇಸಂ ಪನ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಏಕೋವ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರಿಕೋ, ಏಕೋವ

ಆಯುತ್ತಕೋ, ತಸ್ಸ ದ್ವಾದಸನಹುತಾ ಪುರಿಸಪರಿವಾರಾ। ತೇ ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ , 'ಮಯಂ ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ದಸ ಸೀಲಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಕಾಸಾವಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸಹವಾಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ದಾನವತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದೇವಸಿಕಂ ನವುತಿಸಹಸ್ಸಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯೋಧಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಚ ಸಬ್ಬಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಪವತ್ತೇಯ್ಯಾಥ। ಮಯಞ್ಹಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವಕ್ಖಾಮಾ'ತಿ ವದಿಂಸು।

"ತೇ ತಯೋಪಿ ಜನಾ ಪರಿವಾರಸಹಸ್ಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಸ ಸೀಲಾನಿ ಸಮಾದಾಯ ಕಾಸಾಯವತ್ಥಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ವಿಹಾರೇಯೇವ ವಸಿಂಸು। ಕೋಟ್ಠಾಗಾರಿಕೋ ಚ ಆಯುತ್ತಕೋ ಚ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ಭಾತಿಕಾನಂ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರೇಹಿ ವಾರೇನ ವಾರೇನ ದಾನವತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದೇನ್ತಿ, ಕಮ್ಮಕಾರಾನಂ ಪನ ಪುತ್ತಾ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ರೋದನ್ತಿ। ತೇ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಅನಾಗತೇಯೇವ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ದೇನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಅತಿರೇಕಂ ನ ಭೂತಪುಬ್ಬಂ। ತೇ 'ಅಪರಭಾಗೇ ದಾರಕಾನಂ ದೇಮಾ'ತಿ ಅತ್ತನಾಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದಿಂಸು। ಮನುಞ್ಞಂ ಆಹಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ತೇ ಪನ ಚತುರಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನದಾನವತ್ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ತೇಭಾತಿಕಾ ಪನ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ, ಮನುಸ್ಸಲೋಕಾ ದೇವಲೋಕಂ ಸಂಸರನ್ತಾ ದ್ವೇನವುತಿಕಪ್ಪೇ ಖೇಪೇಸುಂ। 'ಏವಂ ತೇ ತಯೋ ಭಾತರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಾ ತದಾ ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ಕರಿಂಸು। ತೇ ಅತ್ತನಾ ಪತ್ಥಿತಮೇವ ಲಭಿಂಸು। ನಾಹಂ ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ದಮ್ಮೀ'"ತಿ।

ತದಾ ಪನ ತೇಸಂ ಆಯುತ್ತಕೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ಕೋಟ್ಠಾಗಾರಿಕೋ ವಿಸಾಖೋ ಉಪಾಸಕೋ। ತಯೋ ರಾಜಕುಮಾರಾ ತಯೋ ಜಟಿಲಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸಂ ಕಮ್ಮಕಾರಾ ತದಾ ಪೇತೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸುಗತಿದುಗ್ಗತಿವಸೇನ ಸಂಸರನ್ತಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಚತ್ತಾರಿ ಬುದ್ಧನ್ತರಾನಿ ಪೇತಲೋಕೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ತೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಚತ್ತಾಲೀಸವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾಯುಕಂ ಕಕುಸನ್ಧಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಹಾರಂ ಲಭನಕಾಲಂ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ "ಮಮ ತಾವ ಕಾಲೇ ನ ಲಭಿಸ್ಸಥ, ಮಮ ಪಚ್ಛತೋ ಮಹಾಪಥವಿಯಾ ಯೋಜನಮತ್ತಂ ಅಭಿರುಳ್ಹಾಯ ಕೋಣಾಗಮನೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋಪಿ "ಮಮ ಕಾಲೇ ನ ಲಭಿಸ್ಸಥ, ಮಮ ಪಚ್ಛತೋ ಮಹಾಪಥವಿಯಾ ಯೋಜನಮತ್ತಂ ಅಭಿರುಳ್ಹಾಯ ಕಸ್ಸಪೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋಪಿ "ಮಮ ಕಾಲೇ ನ ಲಭಿಸ್ಸಥ, ಮಮ ಪನ ಪಚ್ಛತೋ ಮಹಾಪಥವಿಯಾ ಯೋಜನಮತ್ತಂ ಅಭಿರುಳ್ಹಾಯ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತಕೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಸತ್ಥು ದಾನಂ ದತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ತಿಂ ಪಾಪೇಸ್ಸತಿ, ತದಾ ಲಭಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇಸಂ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ಸ್ವೇದಿವಸಸದಿಸಂ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ತಥಾಗತೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞಾ ಪಠಮದಿವಸಂ ದಾನೇ ದಿನ್ನೇ ಪತ್ತಿಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಭೇರವಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸಯಿಂಸು। ಸೋ ಪುನದಿವಸೇ ವೇಳುವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ, "ಮಹಾರಾಜ, ಇತೋ ದ್ವೇನವುತಿಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ ಫುಸ್ಸಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಏತೇ ತವ ಞಾತಕಾ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿನ್ನದಾನವತ್ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪೇತಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸಂಸರನ್ತಾ ಕಕುಸನ್ಧಾದಯೋ ಬುದ್ಧೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ವುತ್ತಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತವ ದಾನಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಮಾನಾ ಹಿಯ್ಯೋ ತಯಾ ದಾನೇ ದಿನ್ನೇ ಪತ್ತಿಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಏವಮಕಂಸೂ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಇದಾನಿಪಿ ದಿನ್ನೇ ಲಭಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇತೋ ತೇಸಂ ಪೇತಾನಂ ದಿಬ್ಬಅನ್ನಪಾನಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೂ"ತಿ ಪತ್ತಿಂ ಅದಾಸಿ, ತೇಸಂ ತಥೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಪುನದಿವಸೇ ನಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಅಜ್ಜ, ಭನ್ತೇ, ನಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸು"ನ್ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। "ವತ್ಥಾನಿ ತೇ ನ ದಿನ್ನಾನಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ರಾಜಾಪಿ ಪುನದಿವಸೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚೀವರದಾನಂ ದತ್ವಾ, "ಇತೋ

ತೇಸಂ ಪೇತಾನಂ ದಿಬ್ಬವತ್ಥಾನಿ ಹೋನ್ತೂ"ತಿ ಪಾಪೇಸಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ತೇಸಂ ದಿಬ್ಬವತ್ಥಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಂಸು। ತೇ ಪೇತತ್ತಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬತ್ತಭಾವೇ ಸಣ್ಠಹಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ "ತಿರೋಕುಟ್ಟೇಸು ತಿಟ್ಠನ್ತೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಖು॰ ಪಾ॰ ೭.೧; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೪) ತಿರೋಕುಟ್ಟಾನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ಅನುಮೋದನಾವಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಇತಿ ಸತ್ಥಾ ತೇಭಾತಿಕಜಟಿಲಾನಂ ವತ್ಥುಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇಮಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿ।

ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಪನ, "ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ಕರಿಂಸೂ"ತಿ? "ಅಗ್ಗಸಾವಕಭಾವಾಯ ಪತ್ಥನಂ ಕರಿಂಸು"। ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಸ್ಸ ಹಿ ಕಪ್ಪಾನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ನಾಮೇನ ಸರದಮಾಣವೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ನಾಮೇನ ಸಿರಿವಡ್ಢನಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಸಹಪಂಸುಕೀಳಕಾ ಸಹಾಯಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಸರದಮಾಣವೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಕುಸಲನ್ತಕಂ ಮಹಾಧನಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ರಹೋಗತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಇಧಲೋಕತ್ತಭಾವಮೇವ ಜಾನಾಮಿ, ನೋ ಪರಲೋಕತ್ತಭಾವಂ। ಜಾತಸತ್ತಾನಞ್ಚ ಮರಣಂ ನಾಮ ಧುವಂ, ಮಯಾ ಏಕಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮೋಕ್ಖಧಮ್ಮಗವೇಸನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ಸಹಾಯಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಸಮ್ಮ ಸಿರಿವಡ್ಢನ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮೋಕ್ಖಧಮ್ಮಂ ಗವೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂಯೇವ ಪಬ್ಬಜಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸಹಾಯೇ ವಾ ಞಾತಿಮಿತ್ತೇ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅತ್ತನಾ ಕತಂ ಅತ್ತನೋವ ಹೋತೀ"ತಿ। ತತೋ ರತನಕೋಟ್ಠಾಗಾರಂ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ ಕಪಣದ್ಧಿಕವಣಿಬ್ಬಕಯಾಚಕಾನಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ತಸ್ಸ ಏಕೋ ದ್ವೇ ತಯೋತಿ ಏವಂ ಅನುಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಚತುಸತ್ತತಿಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಜಟಿಲಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾ, ಅಟ್ಠ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಜಟಿಲಾನಂ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಅಟ್ಠ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸುಂ।

ತೇನ ಸಮಯೇನ ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ನಾಮ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉದಪಾದಿ। ನಗರಂ ಚನ್ದವತೀ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಯಸವಾ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ, ಮಾತಾ ಯಸೋಧರಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ಬೋಧಿ ಅಜ್ಜುನರುಕ್ಖೋ, ನಿಸಭೋ ಚ ಅನೋಮೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ವರುಣೋ ನಾಮ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸುನ್ದರಾ ಚ ಸುಮನಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ಆಯು ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರಂ ಅಟ್ಠಪಞ್ಞಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ , ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಂ ಫರಿ, ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಸರದತಾಪಸಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ಸರದತಾಪಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತಪಚ್ಚಯೇನ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಚ ಮಹತೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಚ ಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ಥೇಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸಹಾಯಕೋ ಸಿರಿವಡ್ಢನಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ದುತಿಯಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ, ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚಸ್ಸ ಪರಿವಾರಾ ಚತುಸತ್ತತಿಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಜಟಿಲಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಯಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಅಞ್ಞಂ ಕಞ್ಚಿ ಅನಾಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸೀಹೋ ವಿಯ ಏಕಚರೋ ಹುತ್ವಾ ಸರದತಾಪಸಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಸು ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗತೇಸು "ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಮೇ ಜಾನಾತೂ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಸರದತಾಪಸಸ್ಸ ಆಕಾಸತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸರದತಾಪಸೋ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವಞ್ಚೇವ ಸರೀರನಿಪ್ಫತ್ತಿಞ್ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಮನ್ತೇ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ "ಇಮೇಹಿ ಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ನಾಮ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ವಸನ್ತೋ ರಾಜಾ ಹೋತಿ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ, ಪಬ್ಬಜನ್ತೋ ಲೋಕೇ ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಬುದ್ಧೋ"ತಿ ಜಾನಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ನಿಸೀದಿ ಭಗವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಅಗ್ಗಾಸನೇ। ಸರದತಾಪಸೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಆಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚತುಸತ್ತತಿಸಹಸ್ಸಜಟಿಲಾ ಪಣೀತಪಣೀತಾನಿ ಓಜವನ್ತಾನಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಸಮ್ಪತ್ತಾ ಬುದ್ಧಾನಞ್ಚೇವ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಚ ನಿಸಿನ್ನಾಸನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಆಹಂಸು - "ಆಚರಿಯ , ಮಯಂ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ

ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಹನ್ತತರೋ ನತ್ಥೀ’ತಿ ವಿಚರಾಮ, ಅಯಂ ಪನ ಪುರಿಸೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಹನ್ತತರೋ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ? “ತಾತಾ, ಕಿಂ ವದೇಥ, ಸಾಸಪೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿಯೋಜನಸತಸಹಸ್ಸುಬ್ಬೇಧಂ ಸಿನೇರುಂ ಸಮಂ ಕಾತುಂ ಇಚ್ಛಥ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಮಂ ಉಪಮಂ ಮಾ ಕರಿತ್ಥ ಪುತ್ತಕಾ”ತಿ। ಅಥ ತೇ ತಾಪಸಾ, “ಸಚಾಯಂ ಇತ್ತರಸತ್ತೋ ಅಭವಿಸ್ಸ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ನ ಏವರೂಪಂ ಉಪಮಂ ಆಹರಿಸ್ಸ, ಯಾವ ಮಹಾ ವತಾಯಂ ಪುರಿಸೋ”ತಿ ಸಬ್ಬೇವ ಪಾದೇಸು ನಿಪತಿತ್ವಾ ಸಿರಸಾ ವನ್ದಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಆಚರಿಯೋ ಆಹ - “ತಾತಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ನತ್ಥಿ, ಸತ್ಥಾ ಚ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾಯಂ ಇಧಾಗತೋ, ಮಯಂ ಯಥಾಸತ್ತಿ ಯಥಾಬಲಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ದಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ಯಂ ಯಂ ಪಣೀತಂ ಫಲಾಫಲಂ, ತಂ ತಂ ಆಹರಥಾ”ತಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಸಯಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾರಾ ಫಲಾಫಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮತ್ತೇ ದೇವತಾ ದಿಬ್ಬೋಜಂ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಸೋ ತಾಪಸೋ ಉದಕಮ್ಪಿ ಸಯಮೇವ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸತ್ಥರಿ ಸಬ್ಬೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಸಾರಣೀಯಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ “ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ತೇ ಸತ್ಥು ಚಿತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಖೀಣಾಸವಪರಿವಾರಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು।

ತತೋ ಸರದತಾಪಸೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ತಾತಾ, ಬುದ್ಧಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಾಸನಮ್ಪಿ ನೀಚಂ, ಸಮಣಸತಸಹಸ್ಸಾನಮ್ಪಿ ಆಸನಂ ನತ್ಥಿ, ಅಜ್ಜ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಉಳಾರಂ ಬುದ್ಧಸಕ್ಕಾರಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪಬ್ಬತಪಾದತೋ ವಣ್ಣಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಥಾ”ತಿ। ಕಥನಕಾಲೋ ಪಪಞ್ಚೋ ವಿಯ ಹೋತಿ, ಇದ್ಧಿಮತೋ ಪನ ಇದ್ಧಿವಿಸಯೋ ಅಚಿನ್ತೇಯ್ಯೋತಿ ಮುಹುತ್ತಮತ್ತೇನೇವ ತೇ ತಾಪಸಾ ವಣ್ಣಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ ಪುಪ್ಫಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸುಂ। ಉಭಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ತಿಗಾವುತಂ, ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಡ್ಢಯೋಜನಿಕಾದಿಭೇದಂ, ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ಉಸಭಮತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। “ಕಥಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸಮಪದೇ ತಾವ ಮಹನ್ತಾನಿ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞತ್ತಾನೀ”ತಿ ನ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಂ। ಇದ್ಧಿವಿಸಯೋ ಹೇಸ। ಏವಂ ಪಞ್ಞತ್ತೇಸು ಆಸನೇಸು ಸರದತಾಪಸೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಠಿತೋ, “ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಇಮಂ ಪುಪ್ಫಾಸನಂ ಅಭಿರುಹಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ನಾನಾಪುಪ್ಫಞ್ಚ ಗನ್ಧಞ್ಚ, ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾನ ಏಕತೋ।
ಪುಪ್ಫಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ, ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವಿ॥

“ಇದಂ ಮೇ ಆಸನಂ ವೀರ, ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತವನುಚ್ಛವಿಂ।
ಮಮ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇನ್ತೋ, ನಿಸೀದ ಪುಪ್ಫಮಾಸನೇ॥

“ಸತ್ತರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಬುದ್ಧೋ, ನಿಸೀದಿ ಪುಪ್ಫಮಾಸನೇ।
ಮಮ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ, ಹಾಸಯಿತ್ವಾ ಸದೇವಕೇ”ತಿ॥

ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸತ್ಥರಿ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸರದತಾಪಸೋ ಮಹನ್ತಂ ಪುಪ್ಫಚ್ಛತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಧಾರೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ “ಜಟಿಲಾನಂ ಅಯಂ ಸಕ್ಕಾರೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತೂ”ತಿ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಸತ್ಥು ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪನ್ನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾಪಿ ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿಂಸು। ತಥಾಗತೇ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಕಾಲೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ವನಮೂಲಫಲಾಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸೇಸಕಾಲೇ ಬುದ್ಧಾನಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ಸರದತಾಪಸೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಮ್ಪಿ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಚ್ಛತ್ತಂ ಧಾರಯಮಾನೋವ ಸತ್ತಾಹಂ ಪೀತಿಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ನಿರೋಧತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಠಮಅಗ್ಗಸಾವಕಂ ನಿಸಭತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ನಿಸಭ, ಸಕ್ಕಾರಕಾರಕಾನಂ

ತಾಪಸಾನಂ ಪುಪ್ಫಾಸನಾನುಮೋದನಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಪಟಿಲದ್ಧಮಹಾಲಾಭೋ ಮಹಾಯೋಧೋ ವಿಯ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಸಾವಕಪಾರಮಿಞಾಣೇ ಠತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾಸನಾನುಮೋದನಂ ಆರಭಿ। ತಸ್ಸ ದೇಸನಾವಸಾನೇ ದುತಿಯಸಾವಕಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ತ್ವಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಹೀ"ತಿ। ಅನೋಮತ್ಥೇರೋ ತೇಪಿಟಕಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ದೇಸನಾಯ ಏಕಸ್ಸಾಪಿ ಅಭಿಸಮಯೋ ನಾಹೋಸಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಅಪರಿಮಾಣೇ ಬುದ್ಧವಿಸಯೇ ಠತ್ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆರಭಿ। ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸರದತಾಪಸಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಚತುಸತ್ತತಿಸಹಸ್ಸಜಟಿಲಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು , ಸತ್ಥಾ "ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ತೇಸಂ ತಾವದೇವ ಕೇಸಮಸ್ಸೂನಿ ಅನ್ತರಧಾಯಿಂಸು, ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಕಾಯೇ ಪಟಿಮುಕ್ಕಾವ ಅಹೇಸುಂ।

ಸರದತಾಪಸೋ "ಕಸ್ಮಾ ಅರಹತ್ತಂ ನ ಪತ್ತೋ"ತಿ? ವಿಕ್ಖಿತ್ತಚಿತ್ತತ್ತಾ। ಸೋ ಕಿರ ಬುದ್ಧಾನಂ ದುತಿಯಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಾವಕಪಾರಮಿಞಾಣೇ ಠತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸಯತೋ ಅಗ್ಗಸಾವಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸೋತುಂ ಆರದ್ಧಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, "ಅಹೋ ವತಾಹಮ್ಪಿ ಅನಾಗತೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಇಮಿನಾ ಸಾವಕೇನ ಪಟಿಲದ್ಧಧುರಂ ಲಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪರಿವಿತಕ್ಕೇನ ಮಗ್ಗಫಲಪಟಿವೇಧಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ತಥಾಗತಂ ಪನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖೇ ಠತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನನ್ತರಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಸನೇ ಕೋ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ? "ಮಯಾ ಪವತ್ತಿತಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಅನುಪವತ್ತೇನ್ತೋ ಸಾವಕಪಾರಮಿಞಾಣಸ್ಸ ಕೋಟಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸೋಳಸ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಮಯ್ಹಂ ಸಾಸನೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ನಿಸಭೋ ನಾಮ ಏಸೋ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಯ್ವಾಯಂ ಮಯಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಪುಪ್ಫಚ್ಛತ್ತಂ ಧಾರೇನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೋ ಕತೋ, ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಫಲೇನ ಅಞ್ಞಂ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮತ್ತಂ ವಾ ನ ಪತ್ಥೇಮಿ, ಅನಾಗತೇ ಪನ ಅಯಂ ನಿಸಭತ್ಥೇರೋ ವಿಯ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾ"ತಿ ಅನಾಗತಂಸಞಾಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಂ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ಅದ್ದಸ। ದಿಸ್ವಾನ ಸರದತಾಪಸಂ ಆಹ - "ನ ತೇ ಅಯಂ ಪತ್ಥನಾ ಮೋಘಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅನಾಗತೇ ಪನ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಂ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ಮಹಾಮಾಯಾ ನಾಮ ದೇವೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಿತಾ ಸುದ್ಧೋದನೋ ನಾಮ ಮಹಾರಾಜಾ, ಪುತ್ತೋ ರಾಹುಲೋ ನಾಮ, ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಆನನ್ದೋ ನಾಮ, ದುತಿಯಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ನಾಮ, ತ್ವಂ ಪನಸ್ಸ ಪಠಮಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ । ಏವಂ ತಾಪಸಂ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ।

ಸರದತಾಪಸೋಪಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕತ್ಥೇರಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಸಿರಿವಡ್ಢನಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ, "ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ವದೇಥ, ಸಹಾಯಕೇನ ತೇ ಸರದತಾಪಸೇನ ಅನೋಮದಸ್ಸೀಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಅನಾಗತೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಸ್ಸ ಗೋತಮಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಪಠಮಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ಥಿತಂ, ತ್ವಂ ದುತಿಯಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ಥೇಹೀ"ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಥೇರೇಹಿ ಪುರೇತರಮೇವ ಏಕಪಸ್ಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿರಿವಡ್ಢನಸ್ಸ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಿರಿವಡ್ಢನೋ "ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಮೇ ಅಯ್ಯೋ ಆಗತೋ"ತಿ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ನೀಚಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, "ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಪರಿಸಾ ಪನ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಸಮ್ಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಬುದ್ಧೋ ಆಗತೋ, ಮಯಂ ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಬಲೇನ ಸಕ್ಕಾರಂ ಅಕರಿಮ್ಹಾ, ಸತ್ಥಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಂ ಸೇಸಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ಅಹಂ ಸತ್ಥು ಪಠಮಅಗ್ಗಸಾವಕಂ ನಿಸಭತ್ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನಾಗತೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಸ್ಸ ಗೋತಮಬುದ್ಧಸ್ಸ ನಾಮ ಸಾಸನೇ ಪಠಮಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ಥೇಸಿಂ, ತ್ವಮ್ಪಿ ತಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ದುತಿಯಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ಥೇಹೀ"ತಿ। "ಮಯ್ಹಂ ಬುದ್ಧೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಚಯೋ ನತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಬುದ್ಧೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥನಂ ಮಯ್ಹಂ ಭಾರೋ ಹೋತು, ತ್ವಂ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಸಜ್ಜೇಹೀ"ತಿ।

ಸಿರಿವಡ್ಢನೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ರಾಜಮಾನೇನ ಅಟ್ಠಕರೀಸಮತ್ತಂ ಠಾನಂ ಸಮತಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಾಲುಕಂ ಓಕಿರಾಪೇತ್ವಾ ಲಾಜಪಞ್ಚಮಾನಿಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಕಿರಾಪೇತ್ವಾ ನೀಲುಪ್ಪಲಚ್ಛದನಂ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಆಸನಾನಿ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ನಿಮನ್ತನತ್ಥಾಯ ಸರದತಾಪಸಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ। ತಾಪಸೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಿರಿವಡ್ಢನೋಪಿ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಣ್ಡಪಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇಸು ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ದತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ ಭೋಜನೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಮಹಾರಹೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ನಾಯಂ ಆರಮ್ಭೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಟ್ಠಾನತ್ಥಾಯ, ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ಸತ್ತಾಹಂ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಠಿತೋ ಆಹ - “ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಸಹಾಯೋ ಸರದತಾಪಸೋ ಯಸ್ಸ ಸತ್ಥುಸ್ಸ ಪಠಮಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಭವೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಪತ್ಥೇಸಿ, ಅಹಮ್ಪಿ “ತಸ್ಸೇವ ದುತಿಯಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಭವೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಪತ್ಥೇಮೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಅನಾಗತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾಯ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ - “ತ್ವಂ ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗೋತಮಬುದ್ಧಸ್ಸ ದುತಿಯಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ। ಬುದ್ಧಾನಂ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಸುತ್ವಾ ಸಿರಿವಡ್ಢನೋ ಹಟ್ಠಪಹಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಭತ್ತಾನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರೋ ವಿಹಾರಮೇವ ಗತೋ। “ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೇಹಿ ತದಾ ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನಾ। ತೇ ಯಥಾಪತ್ಥಿತಮೇವ ಲಭಿಂಸು। ನಾಹಂ ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ದೇಮೀ”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಅಗಾರಿಯಭೂತಾ ಸಮಾನಾ ಗಿರಗ್ಗಸಮಜ್ಜಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಗತಾ”ತಿ ಯಾವ ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಪಟಿವೇಧಾ ಸಬ್ಬಂ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥುಂ ಕಥೇತ್ವಾ, “ತೇ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾದಮೂಲೇ ಆನೇತುಕಾಮಾ ತಸ್ಸ ಲದ್ಧಿಯಾ ನಿಸ್ಸಾರಭಾವಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇಧಾಗಮನೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಕಥಯಿಮ್ಹಾ। ಸೋ ಇದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕವಾಸೋ ನಾಮ ಚಾಟಿಯಾ ಉದಞ್ಚನಭಾವಪ್ಪತ್ತಿಸದಿಸೋ, ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿವಾಸಂ ವಸಿತು”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ, “ಆಚರಿಯ, ಇದಾನಿ ಮಹಾಜನೋ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಮೇವ ಪೂಜೇಸ್ಸತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಕಥಂ ಭವಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಕಿಂ ಪನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಬಹೂ, ಉದಾಹು ದನ್ಧಾ”ತಿ? “ದನ್ಧಾ”ತಿ ಕಥಿತೇ “ತೇನ ಹಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ದನ್ಧಾ ದನ್ಧಸ್ಸ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಆಗನ್ತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚಯೋ ಅತ್ತನೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿತಾಯ ಅಸಾರಂ ಸಾರೋತಿ, ಸಾರಞ್ಚ ಅಸಾರೋತಿ ಗಣ್ಹಿ। ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಡಿತತಾಯ ಸಾರಞ್ಚ ಸಾರತೋ, ಅಸಾರಞ್ಚ ಅಸಾರತೋ ಞತ್ವಾ ಅಸಾರಂ ಪಹಾಯ ಸಾರಮೇವ ಗಣ್ಹಿತ್ಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೧. “ಅಸಾರೇ ಸಾರಮತಿನೋ, ಸಾರೇ ಚಾಸಾರದಸ್ಸಿನೋ।
ತೇ ಸಾರಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಗೋಚರಾ॥

೧೨. “ಸಾರಞ್ಚ ಸಾರತೋ ಞತ್ವಾ, ಅಸಾರಞ್ಚ ಅಸಾರತೋ।
ತೇ ಸಾರಂ ಅಧಿಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಗೋಚರಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸಾರೇ ಸಾರಮತಿನೋ**ತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯಾ, ದಸವತ್ಥುಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ತಸ್ಸಾ ಉಪನಿಸ್ಸಯಭೂತಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾತಿ ಅಯಂ ಅಸಾರೋ ನಾಮ, ತಸ್ಮಿಂ ಸಾರದಿಟ್ಠಿನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾರೇ ಚಾಸಾರದಸ್ಸಿನೋ**ತಿ ದಸವತ್ಥುಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ತಸ್ಸಾ ಉಪನಿಸ್ಸಯಭೂತಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾತಿ ಅಯಂ ಸಾರೋ ನಾಮ, ತಸ್ಮಿಂ “ನಾಯಂ ಸಾರೋ”ತಿ ಅಸಾರದಸ್ಸಿನೋ। **ತೇ ಸಾರ**ನ್ತಿ ತೇ ಪನ ತಂ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಗ್ಗಹಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಾ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಾದೀನಂ ವಸೇನ

ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಗೋಚರಾ ಹುತ್ವಾ ಸೀಲಸಾರಂ, ಸಮಾಧಿಸಾರಂ, ಪಞ್ಞಾಸಾರಂ, ವಿಮುತ್ತಿಸಾರಂ, ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಸಾರಂ, "ಪರಮತ್ಥಸಾರಂ, ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ನಾಧಿಗಚ್ಛ"ನ್ತಿ। **ಸಾರಞ್ಚಾ**ತಿ ತಮೇವ ಸೀಲಸಾರಾದಿಸಾರಂ "ಸಾರೋ ನಾಮಾಯ"ನ್ತಿ, ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಞ್ಚ ಅಸಾರಂ "ಅಸಾರೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ। **ತೇ ಸಾರ**ನ್ತಿ ತೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಏವಂ ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸಙ್ಕಪ್ಪಾದೀನಂ ವಸೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಗೋಚರಾ ಹುತ್ವಾ ತಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಸಾರಂ ಅಧಿಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನನ್ದತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯಥಾ ಅಗಾರನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಹಿ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ - "ಪುತ್ತಂ ಮೇ ಆನೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಥಾ"ತಿ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜೇನ ಪೇಸಿತಾನಂ ಸಹಸ್ಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಾನಂ ದಸನ್ನಂ ದೂತಾನಂ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತೇನ ಕಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರೇನ ಗಮನಕಾಲಂ ಞತ್ವಾ ಮಗ್ಗವಣ್ಣಂ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಖೀಣಾಸವಪರಿವುತೋ ಕಪಿಲಪುರಂ ನೀತೋ ಞಾತಿಸಮಾಗಮೇ ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸಂ ಅತ್ಥುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ **ವೇಸ್ಸನ್ತರಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೧೬೫೫ ಆದಯೋ) ಕಥೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠೋ, "ಉತ್ತಿಟ್ಠೇ ನಪ್ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೬೮) ಗಾಥಾಯ ಪಿತರಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ, "ಧಮ್ಮಞ್ಚರೇ"ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೬೯) ಗಾಥಾಯ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ, ರಾಜಾನಞ್ಚ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಪನ ರಾಹುಲಮಾತುಗುಣಕಥಂ ನಿಸ್ಸಾಯ **ಚನ್ದಕಿನ್ನರೀಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧೪.೧೮ ಆದಯೋ) ಕಥೇತ್ವಾ ತತೋ ತತಿಯದಿವಸೇ ನನ್ದಕುಮಾರಸ್ಸ ಅಭಿಸೇಕಗೇಹಪ್ಪವೇಸನವಿವಾಹಮಙ್ಗಲೇಸು ಪವತ್ತಮಾನೇಸು ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನನ್ದಕುಮಾರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪತ್ತಂ ದತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಂ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತೋ ನನ್ದಕುಮಾರಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪತ್ತಂ ನ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋಪಿ ತಥಾಗತಗಾರವೇನ "ಪತ್ತಂ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವತ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಏವಂ ಪನ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸೋಪಾನಸೀಸೇ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಠಾನೇ ನ ಗಣ್ಹಿ। ಇತರೋ "ಸೋಪಾನಪಾದಮೂಲೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥಾಪಿ ನ ಗಣ್ಹಿ। ಇತರೋ "ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥಾಪಿ ನ ಗಣ್ಹಿ। ಕುಮಾರೋ ನಿವತ್ತಿತುಕಾಮೋ ಅರುಚಿಯಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ಥುಗಾರವೇನ "ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವತ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। "ಇಧ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತಿ, ಏತ್ಥ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಗಚ್ಛತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅಞ್ಞಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಯಾ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು - "ಅಯ್ಯೇ, ಭಗವಾ ನನ್ದಕುಮಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ತಂ ವಿನಾ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸಾ ಉದಕಬಿನ್ದೂಹಿ ಪಗ್ಘರನ್ತೇಹೇವ ಅಡ್ಢುಲ್ಲಿಖಿತೇಹಿ ಕೇಸೇಹಿ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ, "ತುವಟಂ ಖೋ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ತಸ್ಸ ಹದಯೇ ತಿರಿಯಂ ಪತಿತ್ವಾ ವಿಯ ಠಿತಂ। ಸತ್ಥಾಪಿಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪತ್ತಂ ಅಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾವ ತಂ ವಿಹಾರಂ ನೇತ್ವಾ, "ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಸಿ ನನ್ದಾ"ತಿಆಹ। ಸೋ ಬುದ್ಧಗಾರವೇನ "ನ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾ, "ಆಮ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ತೇನ ಹಿ ನನ್ದಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಕಪಿಲಪುರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತಿಯದಿವಸೇ ನನ್ದಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ।

ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ರಾಹುಲಮಾತಾ ಕುಮಾರಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಪಸ್ಸ, ತಾತ, ಏತಂ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಸಮಣಪರಿವುತಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಿವಣ್ಣಂ ಸಮಣಂ, ಅಯಂ ತೇ ಪಿತಾ, ಏತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಾ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಯೋ

ಅಹೇಸುಂ। ತ್ಯಾಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಪಸ್ಸಾಮ, ಗಚ್ಛ ನಂ ದಾಯಜ್ಜಂ ಯಾಚಸ್ಸು - 'ಅಹಂ , ತಾತ, ಕುಮಾರೋ, ಅಭಿಸೇಕಂ ಪತ್ವಾ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಧನೇನ ಮೇ ಅತ್ಥೋ, ಧನಂ ಮೇ ದೇಹಿ। ಸಾಮಿಕೋ ಹಿ ಪುತ್ತೋ ಪಿತುಸನ್ತಕಸ್ಸಾ'"ತಿ। ಕುಮಾರೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾವ ಪಿತುಸಿನೇಹಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಹಟ್ಠಚಿತ್ತೋ "ಸುಖಾ ತೇ, ಸಮಣ, ಛಾಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಬಹುಂ ಅತ್ತನೋ ಅನುರೂಪಂ ವದನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭಗವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಕುಮಾರೋಪಿ "ದಾಯಜ್ಜಂ ಮೇ, ಸಮಣ, ದೇಹಿ, ದಾಯಜ್ಜಂ ಮೇ, ಸಮಣ, ದೇಹೀ"ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಭಗವಾಪಿ ಕುಮಾರಂ ನ ನಿವತ್ತಾಪೇಸಿ। ಪರಿಜನೋಪಿ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ನಿವತ್ತೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಇತಿ ಸೋ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆರಾಮಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ತತೋ ಭಗವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಯಂ ಅಯಂ ಪಿತುಸನ್ತಕಂ ಧನಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತಂ ವಟ್ಟಾನುಗತಂ ಸವಿಘಾತಂ, ಹನ್ದಸ್ಸ ಬೋಧಿತಲೇ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಸತ್ತವಿಧಂ ಅರಿಯಧನಂ ದೇಮಿ, ಲೋಕುತ್ತರದಾಯಜ್ಜಸ್ಸ ನಂ ಸಾಮಿಕಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ರಾಹುಲಕುಮಾರಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಹೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ಕುಮಾರಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಚ ಪನ ಕುಮಾರೇ ರಞ್ಞೋ ಅಧಿಮತ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಭಗವತೋ ನಿವೇದೇತ್ವಾ, "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯಾ, ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಅನನುಞ್ಞಾತಂ ಪುತ್ತಂ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ವರಂ ಯಾಚಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ತಂ ವರಂ ದತ್ವಾ ಪುನೇಕದಿವಸಂ ರಾಜನಿವೇಸನೇ ಕತಪಾತರಾಸೋ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೇನ ರಞ್ಞಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಕಾಲೇ ಏಕಾ ದೇವತಾ ಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, 'ಪುತ್ತೋ ತೇ ಕಾಲಕತೋ'ತಿ ಆಹ। ಅಹಂ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಅಸದ್ದಹನ್ತೋ 'ನ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಬೋಧಿಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕರೋತೀ'ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ - "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಸದ್ದಹಿಸ್ಸಥ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಟ್ಠಿಕಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ, 'ಪುತ್ತೋ ತೇ ಮತೋ'ತಿ ವುತ್ತೇ ನ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ"ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅತ್ಥುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ **ಮಹಾಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧೦.೯೨ ಆದಯೋ) ಕಥೇಸಿ। ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ರಾಜಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಇತಿ ಭಗವಾ ಪಿತರಂ ತೀಸು ಫಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಪುನದೇವ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ಗಹಿತಪಟಿಞ್ಞೋ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಜೇತವನೇ ವಿಹಾರೇ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥರಿ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಅನಭಿರತೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮಿ, ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ, ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಏತದವೋಚ - "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ನನ್ದ, ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ಆರೋಚೇಸಿ - 'ಅನಭಿರತೋ, ಆವುಸೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮಿ, ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ, ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ'"ತಿ? "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಸ್ಸ ಪನ ತ್ವಂ, ನನ್ದ, ಅನಭಿರತೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಸಿ, ನ ಸಕ್ಕೋಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ, ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಸಾಕಿಯಾನೀ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ ಘರಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸ ಅಡ್ಢುಲ್ಲಿಖಿತೇಹಿ ಕೇಸೇಹಿ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಮಂ ಏತದವೋಚ - 'ತುವಟಂ ಖೋ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ'ತಿ, ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಂ ಅನುಸ್ಸರಮಾನೋ ಅನಭಿರತೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮಿ, ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ, ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಬಾಹಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕಂ ಆನೇನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಝಾಮಖೇತ್ತೇ ಝಾಮಖಾಣುಕೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಛಿನ್ನಕಣ್ಣನಾಸನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಏಕಂ ಪಲುಟ್ಠಮಕ್ಕಟಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಾನಿ ಕಕುಟಪಾದಾನಿ ಪಞ್ಚ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಿ ದಸ್ಸೇಸಿ। **ಕಕುಟಪಾದಾನೀ**ತಿ ರತ್ತವಣ್ಣತಾಯ ಪಾರೇವತಪಾದಸದಿಸಪಾದಾನಿ। ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚ ಪನಾಹ - "ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ನನ್ದ, ಕತಮಾ ನು ಖೋ ಅಭಿರೂಪತರಾ ವಾ ದಸ್ಸನೀಯತರಾ ವಾ ಪಾಸಾದಿಕತರಾ ವಾ ಸಾಕಿಯಾನೀ ವಾ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ, ಇಮಾನಿ ವಾ ಪಞ್ಚ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಿ ಕಕುಟಪಾದಾನೀ"ತಿ? ತಂ ಸುತ್ವಾ ಆಹ - "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಛಿನ್ನಕಣ್ಣನಾಸನಙ್ಗುಟ್ಠಾ

ಪಲುಟ್ಠಮಕ್ಕಟೀ, ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಾಕಿಯಾನೀ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ, ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಉಪನಿಧಾಯ ಸಙ್ಖ್ಯಮ್ಪಿ ನ ಉಪೇತಿ, ಕಲಮ್ಪಿ ನ ಉಪೇತಿ, ಕಲಭಾಗಮ್ಪಿ ನ ಉಪೇತಿ। ಅಥ ಖೋ ಇಮಾನೇವ ಪಞ್ಚ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಿ ಅಭಿರೂಪತರಾನಿ ಚೇವ ದಸ್ಸನೀಯತರಾನಿ ಚ ಪಾಸಾದಿಕತರಾನಿ ಚಾ"ತಿ। "ಅಭಿರಮ, ನನ್ದ, ಅಭಿರಮ, ನನ್ದ, ಅಹಂ ತೇ ಪಾಟಿಭೋಗೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಕಕುಟಪಾದಾನ"ನ್ತಿ। "ಸಚೇ ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಪಾಟಿಭೋಗೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಕಕುಟಪಾದಾನಂ, ಅಭಿರಮಿಸ್ಸಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಜೇತವನೇಯೇವ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಖೋ ಭಿಕ್ಖೂ, "ಆಯಸ್ಮಾ ಕಿರ ನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಭಾತಾ ಮಾತುಚ್ಛಾಪುತ್ತೋ ಅಚ್ಛರಾನಂ ಹೇತು ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ। ಭಗವಾ ಕಿರಸ್ಸ ಪಾಟಿಭೋಗೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಕಕುಟಪಾದಾನ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ನನ್ದಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಭತಕವಾದೇನ ಚ ಉಪಕ್ಕಿತಕವಾದೇನ ಚ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, "ಭತಕೋ ಕಿರಾಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ, ಉಪಕ್ಕಿತಕೋ ಕಿರಾಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ, ಅಚ್ಛರಾನಂ ಹೇತು ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ। ಭಗವಾ ಕಿರಸ್ಸ ಪಾಟಿಭೋಗೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಕಕುಟಪಾದಾನ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ಸಹಾಯಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭತಕವಾದೇನ ಚ ಉಪಕ್ಕಿತಕವಾದೇನ ಚ ಅಟ್ಟಿಯಮಾನೋ ಹರಾಯಮಾನೋ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನೋ ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ, ತದನುತ್ತರಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹಾಸಿ, "ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ"ತಿ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕಾ ದೇವತಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಸಕಲಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇಸಿ – "ಆಯಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಭಾತಾ ಮಾತುಚ್ಛಾಪುತ್ತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತೀ"ತಿ। ಭಗವತೋಪಿ ಖೋ ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ "ನನ್ದೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತೀ"ತಿ। ಸೋಪಾಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚ – "ಯಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಪಾಟಿಭೋಗೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಕಕುಟಪಾದಾನಂ, ಮುಞ್ಚಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಏತಸ್ಮಾ ಪಟಿಸ್ಸವಾ"ತಿ। "ಮಯಾಪಿ ಖೋ ತೇ, ನನ್ದ, ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ವಿದಿತೋ 'ನನ್ದೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತೀ'ತಿ। ದೇವತಾಪಿ ಮೇ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ – 'ಆಯಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ನನ್ದೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತೀ'ತಿ। ಯದೇವ ಖೋ ತೇ, ನನ್ದ, ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ, ಅಥಾಹಂ ಮುತ್ತೋ ಏತಸ್ಮಾ ಪಟಿಸ್ಸವಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

> "ಯಸ್ಸ ನಿತ್ತಿಣ್ಣೋ ಪಙ್ಕೋ, ಮದ್ದಿತೋ ಕಾಮಕಣ್ಟಕೋ।
> ಮೋಹಕ್ಖಯಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಸುಖದುಕ್ಖೇಸು ನ ವೇಧತೀ ಸ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ॥ (ಉದಾ॰ ೨೨)।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು – "ಆವುಸೋ ನನ್ದ, ಪುಬ್ಬೇ ತ್ವಂ 'ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಮ್ಹೀ'ತಿ ವದೇಸಿ, ಇದಾನಿ ತೇ ಕಥ"ನ್ತಿ? "ನತ್ಥಿ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಗಿಹಿಭಾವಾಯ ಆಲಯೋ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ – "ಅಭೂತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ಕಥೇತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ಅತೀತದಿವಸೇಸು 'ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಮ್ಹೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಇದಾನಿ 'ನತ್ಥಿ ಮೇ ಗಿಹಿಭಾವಾಯ ಆಲಯೋ'ತಿ

ಕಥೇತೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಭಗವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತೀತದಿವಸೇಸು ನನ್ದಸ್ಸ ಅತ್ತಭಾವೋ ದುಚ್ಛನ್ನಗೇಹಸದಿಸೋ ಅಹೋಸಿ, ಇದಾನಿ ಸುಚ್ಛನ್ನಗೇಹಸದಿಸೋ ಜಾತೋ। ಅಯಞ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಚ್ಛರಾನಂ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪೇತುಂ ವಾಯಮನ್ತೋ ತಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೩. "ಯಥಾ ಅಗಾರಂ ದುಚ್ಛನ್ನಂ, ವುಟ್ಠೀ ಸಮತಿವಿಜ್ಝತಿ।
ಏವಂ ಅಭಾವಿತಂ ಚಿತ್ತಂ, ರಾಗೋ ಸಮತಿವಿಜ್ಝತಿ॥

೧೪. "ಯಥಾ ಅಗಾರಂ ಸುಚ್ಛನ್ನಂ, ವುಟ್ಠೀ ನ ಸಮತಿವಿಜ್ಝತಿ।
ಏವಂ ಸುಭಾವಿತಂ ಚಿತ್ತಂ, ರಾಗೋ ನ ಸಮತಿವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಗಾರ**ನ್ತಿ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಗೇಹಂ। **ದುಚ್ಛನ್ನ**ನ್ತಿ ವಿರಳಚ್ಛನ್ನಂ ಛಿದ್ದಾವಛಿದ್ದಂ। **ಸಮತಿವಿಜ್ಝತೀ**ತಿ ವಸ್ಸವುಟ್ಠಿ ವಿನಿವಿಜ್ಝತಿ। **ಅಭಾವಿತ**ನ್ತಿ ತಂ ಅಗಾರಂ ವುಟ್ಠಿ ವಿಯ ಭಾವನಾಯ ರಹಿತತ್ತಾ ಅಭಾವಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ರಾಗೋ ಸಮತಿ ವಿಜ್ಝತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ರಾಗೋವ, ದೋಸಮೋಹಮಾನಾದಯೋ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ತಥಾರೂಪಂ ಚಿತ್ತಂ ಅತಿವಿಯ ವಿಜ್ಝನ್ತಿಯೇವ। **ಸುಭಾವಿತ**ನ್ತಿ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಭಾವನಾಹಿ ಸುಭಾವಿತಂ। ಏವರೂಪಂ ಚಿತ್ತಂ ಸುಚ್ಛನ್ನಂ ಗೇಹಂ ವುಟ್ಠಿ ವಿಯ ರಾಗಾದಯೋ ಕಿಲೇಸಾ ಅತಿವಿಜ್ಝಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಮಹಾಜನಸ್ಸ ದೇಸನಾ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ, "ಆವುಸೋ, ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಅಚ್ಛರಿಯಾ, ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ನಾಮಾಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ಸತ್ಥಾರಾ ದೇವಚ್ಛರಾ ಆಮಿಸಂ ಕತ್ವಾ ವಿನೀತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ - "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ , ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಮಯಾ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ವಿನೀತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ಕಪ್ಪಟೋ ನಾಮ ವಾಣಿಜೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸೇಕೋ ಗದ್ರಭೋ ಕುಮ್ಭಭಾರಂ ವಹತಿ, ಏಕದಿವಸೇನ ಸತ್ತ ಯೋಜನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ। ಸೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಗದ್ರಭಭಾರಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾವ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ, ತಾವ ಗದ್ರಭಂ ಚರಿತುಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸೋ ಗದ್ರಭೋ ಪರಿಖಾಪಿಟ್ಠೇ ಚರಮಾನೋ ಏಕಂ ಗದ್ರಭಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಸಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕರೋನ್ತೀ ಆಹ - "ಕುತೋ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ? "ಬಾರಾಣಸಿತೋ"ತಿ। "ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನಾ"ತಿ? "ವಾಣಿಜ್ಜಕಮ್ಮೇನಾ"ತಿ। "ಕಿತ್ತಕಂ ಭಾರಂ ವಹಸೀ"ತಿ ? "ಕುಮ್ಭಭಾರ"ನ್ತಿ? "ಏತ್ತಕಂ ಭಾರಂ ವಹನ್ತೋ ಕತಿ ಯೋಜನಾನಿ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ? "ಸತ್ತ ಯೋಜನಾನೀ"ತಿ। "ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ತೇ ಕಾಚಿ ಪಾದಪರಿಕಮ್ಮಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಕರಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? "ನತ್ಥೀ"ತಿ। "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ನಾಮ ಅನುಭೋಸೀ"ತಿ? "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹಿ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ಪಾದಪರಿಕಮ್ಮಾದಿಕಾರಕಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಕಾಮಸಂಯೋಜನಘಟ್ಟನತ್ಥಾಯ ಪನ ಏವರೂಪಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ"? ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಕಥಾಯ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿ। ಕಪ್ಪಟೋಪಿ ಭಣ್ಡಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ - "ಏಹಿ, ತಾತ, ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ, ನಾಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ, "ಅನಿಚ್ಛನ್ತಂ ಪರಿಭಾಸೇತ್ವಾ ನಂ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಪತೋದಂ ತೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಾಳಸಙ್ಗುಲಿಕಣ್ಟಕಂ।
ಸಞ್ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಕಾಯಂ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಗದ್ರಭಾ"ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಗದ್ರಭೋ "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅಹಮ್ಪಿ ತೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಪತೋದಂ ಮೇ ಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಸೋಳಸಙ್ಗುಲಿಕಣ್ಟಕಂ।
ಪುರತೋ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾನ, ಉದ್ಧರಿತ್ವಾನ ಪಚ್ಛತೋ।
ದನ್ತಂ ತೇ ಪಾತಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಕಪ್ಪಟಾ"ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ವಾಣಿಜೋ - "ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಏಸ ಏವಂ ವದತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಗದ್ರಭಿಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಇಮಾಯೇಸ ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಾಪಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, 'ಏವರೂಪಿಂ ನಾಮ ತೇ ಗದ್ರಭಿಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಮಾತುಗಾಮೇನ ನಂ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಚತುಪ್ಪದಿಂ ಸಙ್ಖಮುಖಿಂ, ನಾರಿಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಸೋಭಿನಿಂ।
ಭರಿಯಂ ತೇ ಆನಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಗದ್ರಭಾ"ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಗದ್ರಭೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಚತುಪ್ಪದಿಂ ಸಙ್ಖಮುಖಿಂ, ನಾರಿಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಸೋಭಿನಿಂ।
ಭರಿಯಂ ಮೇ ಆನಯಿಸ್ಸಸಿ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಕಪ್ಪಟ।
ಕಪ್ಪಟ ಭಿಯ್ಯೋ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೋಜನಾನಿ ಚತುದ್ದಸಾ"ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಕಪ್ಪಟೋ, "ತೇನ ಹಿ ಏಹೀ"ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ನಂ ಆಹ - "ನನು ಮಂ ತುಮ್ಹೇ 'ಭರಿಯಂ ತೇ ಆನಯಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಅವೋಚುತ್ಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ವುತ್ತಂ, ನಾಹಂ ಅತ್ತನೋ ಕಥಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭರಿಯಂ ತೇ ಆನೇಸ್ಸಾಮಿ, ವೇತನಂ ಪನ ತುಯ್ಹಂ ಏಕಕಸ್ಸೇವ ದಸ್ಸಾಮಿ, ತುಯ್ಹಂ ವೇತನಂ ದುತಿಯಸ್ಸ ಪಹೋತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ತ್ವಮೇವ ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ। ಉಭಿನ್ನಂ ಪನ ವೋ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ಪುತ್ತಾ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇಹಿಪಿ ಬಹೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತುಯ್ಹಂ ತಂ ಪಹೋತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ತ್ವಮೇವ ಜಾನೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಗದ್ರಭೋ ತಸ್ಮಿಂ ಕಥೇನ್ತೇಯೇವ ಅನಪೇಕ್ಖೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, "ತದಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗದ್ರಭೀ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ ಅಹೋಸಿ, ಗದ್ರಭೋ ನನ್ದೋ, ವಾಣಿಜೋ ಅಹಮೇವ। ಏವಂ ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಮಯಾ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ವಿನೀತೋ"ತಿ ಜಾತಕಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸೀತಿ।

ನನ್ದತ್ಥೇರವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಚುನ್ದಸೂಕರಿಕವತ್ಥು

ಇಧ ಸೋಚೇತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚುನ್ದಸೂಕರಿಕಂ ನಾಮ ಪುರಿಸಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಪಞ್ಚಪಣ್ಣಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಸೂಕರೇ ವಧಿತ್ವಾ ಖಾದನ್ತೋ ಚ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ಚ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಛಾತಕಾಲೇ ಸಕಟೇನ ವೀಹಿಂ ಆದಾಯ ಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕನಾಳಿದ್ವೇನಾಳಿಮತ್ತೇನ ಗಾಮಸೂಕರಪೋತಕೇ ಕಿಣಿತ್ವಾ ಸಕಟಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾನಿವೇಸನೇ ವಜಂ ವಿಯ ಏಕಂ ಠಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ತೇಸಂ ನಿವಾಪಂ ರೋಪೇತ್ವಾ, ತೇಸು ನಾನಾಗಚ್ಛೇ ಚ ಸರೀರಮಲಞ್ಚ ಖಾದಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಿತೇಸು ಯಂ ಯಂ ಮಾರೇತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತಂ ತಂ ಆಳಾನೇ ನಿಚ್ಚಲಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸರೀರಮಂಸಸ್ಸ ಉದ್ಧುಮಾಯಿತ್ವಾ ಬಹಲಭಾವತ್ಥಂ ಚತುರಸ್ಸಮುಗ್ಗರೇನ ಪೋಥೇತ್ವಾ, "ಬಹಲಮಂಸೋ ಜಾತೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ

ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಅನ್ತರೇ ದಣ್ಡಕಂ ದತ್ವಾ ಲೋಹಥಾಲಿಯಾ ಪಕ್ಕುಥಿತಂ ಉಣ್ಹೋದಕಂ ಮುಖೇ ಆಸಿಞ್ಚತಿ। ತಂ ಕುಚ್ಛಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕುಥಿತಂ ಕರೀಸಂ ಆದಾಯ ಅಧೋಭಾಗೇನ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ಯಾವ ಥೋಕಮ್ಪಿ ಕರೀಸಂ ಅತ್ಥಿ, ತಾವ ಆವಿಲಂ ಹುತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ಸುದ್ಧೇ ಉದರೇ ಅಚ್ಛಂ ಅನಾವಿಲಂ ಹುತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅವಸೇಸಂ ಉದಕಂ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಆಸಿಞ್ಚತಿ। ತಂ ಕಾಳಚಮ್ಮಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ। ತತೋ ತಿಣುಕ್ಕಾಯ ಲೋಮಾನಿ ಝಾಪೇತ್ವಾ ತಿಖಿಣೇನ ಅಸಿನಾ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದತಿ। ಪಗ್ಘರಣತಂ ಲೋಹಿತಂ ಭಾಜನೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಲೋಹಿತೇನ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪಚಿತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖಾದಿತ್ವಾ ಸೇಸಂ ವಿಕ್ಕಿಣಾತಿ। ತಸ್ಸ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ ಪಞ್ಚಪಣ್ಣಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾನಿ । ತಥಾಗತೇ ಧುರವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತೇ ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಪುಪ್ಫಮುಟ್ಠಿಮತ್ತೇನ ಪೂಜಾ ವಾ ಕಟಚ್ಛುಮತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖದಾನಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಪುಞ್ಞಂ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸರೀರೇ ರೋಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಜೀವನ್ತಸ್ಸೇವ ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯಸನ್ತಾಪೋ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ಅವೀಚಿಸನ್ತಾಪೋ ನಾಮ ಯೋಜನಸತೇ ಠತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ಅಕ್ಖೀನಂ ಭಿಜ್ಜನಸಮತ್ಥೋ ಪರಿಳಾಹೋ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ -

"ತಸ್ಸ ಅಯೋಮಯಾ ಭೂಮಿ, ಜಲಿತಾ ತೇಜಸಾಯುತಾ।
ಸಮನ್ತಾ ಯೋಜನಸತಂ, ಫರಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ಸಬ್ಬದಾ"ತಿ॥ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೨೬೭; ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೩೬)।

ನಾಗಸೇನತ್ಥೇರೇನ ಪನಸ್ಸ ಪಾಕತಿಕಗ್ಗಿಸನ್ತಾಪತೋ ಅಧಿಮತ್ತತಾಯ ಅಯಂ ಉಪಮಾ ವುತ್ತಾ - "ಯಥಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಕೂಟಾಗಾರಮತ್ತೋ ಪಾಸಾಣೋಪಿ ನೇರಯಿಕಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಖಣೇನ ವಿಲಯಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನಿಬ್ಬತ್ತಸತ್ತಾ ಪನೇತ್ಥ ಕಮ್ಮಬಲೇನ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಗತಾ ವಿಯ ನ ವಿಲೀಯನ್ತೀ"ತಿ (ಮಿ॰ ಪ॰ ೨.೪.೬)। ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸನ್ತಾಪೇ ಉಪಟ್ಠಿತೇ ಕಮ್ಮಸರಿಕ್ಖಕೋ ಆಕಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಗೇಹಮಜ್ಝೇಯೇವ ಸೂಕರರವಂ ರವಿತ್ವಾ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ವಿಚರನ್ತೋ ಪುರತ್ಥಿಮವತ್ಥುಮ್ಪಿ ಪಚ್ಛಿಮವತ್ಥುಮ್ಪಿ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಗೇಹಮಾನುಸಕಾ ತಂ ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮುಖಂ ಪಿದಹನ್ತಿ। ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ ನಾಮ ನ ಸಕ್ಕಾ ಕೇನಚಿ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ। ಸೋ ವಿರವನ್ತೋವ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಚರತಿ। ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಸು ಘರೇಸು ಮನುಸ್ಸಾ ನಿದ್ದಂ ನ ಲಭನ್ತಿ। ಮರಣಭಯೇನ ತಜ್ಜಿತಸ್ಸ ಪನ ಬಹಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿವಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸಬ್ಬೋ ಗೇಹಜನೋ ಯಥಾ ಅನ್ತೋಠಿತೋ ಬಹಿ ವಿಚರಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಥಾ ಗೇಹದ್ವಾರಾನಿ ಥಕೇತ್ವಾ ಬಹಿಗೇಹಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಅಚ್ಛತಿ। ಇತರೋ ಅನ್ತೋಗೇಹೇಯೇವ ನಿರಯಸನ್ತಾಪೇನ ವಿರವನ್ತೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಚರತಿ। ಏವಂ ಸತ್ತದಿವಸಾನಿ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯೋ **ದೇವದೂತಸುತ್ತೇನ** (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೨೬೧ ಆದಯೋ; ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೩೬) ವಣ್ಣೇತಬ್ಬೋತಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಘರದ್ವಾರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ, "ಸೂಕರಸದ್ದೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಚುನ್ದಸೂಕರಿಕಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಸೂಕರಾನಂ ಮಾರಿಯಮಾನಾನಂ ಅಜ್ಜ ಸತ್ತಮೋ ದಿವಸೋ, ಗೇಹೇ ಕಾಚಿ ಮಙ್ಗಲಕಿರಿಯಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ। ಏತ್ತಕೇ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ, ಸೂಕರೇ ಮಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಏಕಮ್ಪಿ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ವಾ ಕಾರುಞ್ಞಂ ವಾ ನತ್ಥಿ, ನ ವತ ನೋ ಏವರೂಪೋ ಕಕ್ಖಳೋ ಫರುಸೋ ಸತ್ತೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ - "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಇಮೇ ಸತ್ತದಿವಸೇ ಸೂಕರೇ ಮಾರೇತಿ, ಕಮ್ಮಸರಿಕ್ಖಕಂ ಪನಸ್ಸ ವಿಪಾಕಂ ಉದಪಾದಿ, ಜೀವನ್ತಸ್ಸೇವ ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯಸನ್ತಾಪೋ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಸನ್ತಾಪೇನ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಸೂಕರರವಂ ರವನ್ತೋ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನೇ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇಧ ಲೋಕೇ ಏವಂ ಸೋಚಿತ್ವಾ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೋಚನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಮತ್ತಾ ನಾಮ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಹೋನ್ತು ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ, ಉಭಯತ್ಥ ಸೋಚನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫. "ಇಧ ಸೋಚತಿ ಪೇಚ್ಚ ಸೋಚತಿ,
ಪಾಪಕಾರೀ ಉಭಯತ್ಥ ಸೋಚತಿ।
ಸೋ ಸೋಚತಿ ಸೋ ವಿಹಞ್ಞತಿ।

ದಿಸ್ವಾ ಕಮ್ಮಕಿಲಿಟ್ಠಮತ್ತನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಾಪಕಾರೀ**ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರಸ್ಸ ಪಾಪಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಕೋ ಪುಗ್ಗಲೋ "ಅಕತಂ ವತ ಮೇ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಕತಂ ಪಾಪ"ನ್ತಿ ಏಕಂಸೇನೇವ ಮರಣಸಮಯೇ ಇಧ **ಸೋಚತಿ,** ಇದಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸೋಚನಂ। ವಿಪಾಕಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ಪನ **ಪೇಚ್ಚ ಸೋಚತಿ।** ಇದಮಸ್ಸ ಪರಲೋಕೇ ವಿಪಾಕಸೋಚನಂ। ಏವಂ ಸೋ **ಉಭಯತ್ಥ ಸೋಚತಿ**ಯೇವ। ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ ಜೀವಮಾನೋಯೇವ **ಸೋ** ಚುನ್ದಸೂಕರಿಕೋಪಿ **ಸೋಚತಿ। ದಿಸ್ವಾ ಕಮ್ಮಕಿಲಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಕಿಲಿಟ್ಠಕಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಕಂ ವಿಲಪನ್ತೋ ವಿಹಞ್ಞತೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಜಾತಾತಿ।

ಚುನ್ದಸೂಕರಿಕವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ಧಮ್ಮಿಕಉಪಾಸಕವತ್ಥು

ಇಧ ಮೋದತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಧಮ್ಮಿಕಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಪಞ್ಚಸತಾ ಧಮ್ಮಿಕಉಪಾಸಕಾ ನಾಮ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಏಕೇಕಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚ ಉಪಾಸಕಸತಾನಿ ಪರಿವಾರಾ। ಯೋ ತೇಸಂ ಜೇಟ್ಠಕೋ, ತಸ್ಸ ಸತ್ತ ಪುತ್ತಾ ಸತ್ತ ಧೀತರೋ। ತೇಸು ಏಕೇಕಸ್ಸ ಏಕೇಕಾ ಸಲಾಕಯಾಗು ಸಲಾಕಭತ್ತಂ ಪಕ್ಖಿಕಭತ್ತಂ ನಿಮನ್ತನಭತ್ತಂ ಉಪೋಸಥಿಕಭತ್ತಂ ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತಂ ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಅಹೋಸಿ। ತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇವ ಅನುಜಾತಪುತ್ತಾ ನಾಮ ಅಹೇಸುಂ। ಇತಿ ಚುದ್ದಸನ್ನಂ ಪುತ್ತಾನಂ ಭರಿಯಾಯ ಉಪಾಸಕಸ್ಸಾತಿ ಸೋಳಸ ಸಲಾಕಯಾಗುಆದೀನಿ ಪವತ್ತನ್ತಿ। ಇತಿ ಸೋ ಸಪುತ್ತದಾರೋ ಸೀಲವಾ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೋ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ರೋಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಆಯುಸಙ್ಖಾರೋ ಪರಿಹಾಯಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮೋ "ಅಟ್ಠ ವಾ ಮೇ ಸೋಳಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪೇಸೇಥಾ"ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣಿ। ಸತ್ಥಾ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಞ್ಚಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇಸು ಆಸನೇಸು ನಿಸಿನ್ನಾ। "ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯಾನಂ ಮೇ ದಸ್ಸನಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದುಬ್ಬಲೋಮ್ಹಿ, ಏಕಂ ಮೇ ಸುತ್ತಂ ಸಜ್ಝಾಯಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕತರಂ ಸುತ್ತಂ ಸೋತುಕಾಮೋ ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ? "ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಅವಿಜಹಿತಂ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಸುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ - "ಏಕಾಯನೋ ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಗ್ಗೋ ಸತ್ತಾನಂ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೩೭೩; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೦೬) ಸುತ್ತನ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಛಹಿ ದೇವಲೋಕೇಹಿ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ಸಹಸ್ಸಸಿನ್ಧವಯುತ್ತಾ ದಿಯಡ್ಢಯೋಜನಸತಿಕಾ ಛ ರಥಾ ಆಗಮಿಂಸು। ತೇಸು ಠಿತಾ ದೇವತಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವಲೋಕಂ ನೇಸ್ಸಾಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವಲೋಕಂ ನೇಸ್ಸಾಮ, ಅಮ್ಭೋ ಮತ್ತಿಕಭಾಜನಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಭಾಜನಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವಿಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವಲೋಕೇ ಅಭಿರಮಿತುಂ ಇಧ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಹಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವಲೋಕೇ ಅಭಿರಮಿತುಂ ಇಧ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಹೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಉಪಾಸಕೋ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನನ್ತರಾಯಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೋ - "ಆಗಮೇಥ ಆಗಮೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಮ್ಹೇ ವಾರೇತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತಧೀತರೋ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತಾ ಪುಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇನ ಅತಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ವಾರೇತಿ, ಮರಣಸ್ಸ ಅಭಾಯನಕಸತ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವಿರವಿಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂ "ಇದಾನಿ ಅನೋಕಾಸೋ"ತಿ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಉಪಾಸಕೋ ಥೋಕಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಸತಿಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಪುತ್ತೇ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಸ್ಮಾ ಕನ್ದಥಾ"ತಿ? "ತಾತ, ತುಮ್ಹೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಾ ಸಯಮೇವ ವಾರಯಿತ್ಥ, ಅಥ ಮಯಂ 'ಮರಣಸ್ಸ ಅಭಾಯನಕಸತ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ'ತಿ ಕನ್ದಿಮ್ಹಾ"ತಿ । "ಅಯ್ಯಾ ಪನ ಕುಹಿ"ನ್ತಿ? "'ಅನೋಕಾಸೋ'ತಿ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕನ್ತಾ, ತಾತಾ"ತಿ। "ನಾಹಂ, ಅಯ್ಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಥ ಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ। "ಛಹಿ

ದೇವಲೋಕೇಹಿ ದೇವತಾ ಛ ರಥೇ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ‘ಅಮ್ಹಾಹಿ ದೇವಲೋಕೇ ಅಭಿರಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವಲೋಕೇ ಅಭಿರಮಾ’ತಿ ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಮೀ”ತಿ। “ಕುಹಿಂ, ತಾತ, ರಥಾ, ನ ಮಯಂ ಪಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ? “ಅತ್ಥಿ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ಗನ್ಥಿತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನೀ”ತಿ? “ಅತ್ಥಿ, ತಾತಾ”ತಿ। “ಕತರೋ ದೇವಲೋಕೋ ರಮಣೀಯೋ”ತಿ? “ಸಬ್ಬಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಮಾತಾಪಿತೂನಞ್ಚ ವಸಿತಟ್ಠಾನಂ ತುಸಿತಭವನಂ ರಮಣೀಯಂ, ತಾತಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ‘ತುಸಿತಭವನತೋ ಆಗತರಥೇ ಲಗ್ಗತೂ’ತಿ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ಖಿಪಥಾ”ತಿ। ತೇ ಖಿಪಿಂಸು। ತಂ ರಥಧುರೇ ಲಗ್ಗಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಓಲಮ್ಬಿ। ಮಹಾಜನೋ ತದೇವ ಪಸ್ಸತಿ, ರಥಂ ನ ಪಸ್ಸತಿ। ಉಪಾಸಕೋ “ಪಸ್ಸಥೇತಂ ಪುಪ್ಫದಾಮ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ, “ಆಮ, ಪಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ – “ಏತಂ ತುಸಿತಭವನತೋ ಆಗತರಥೇ ಓಲಮ್ಬತಿ, ಅಹಂ ತುಸಿತಭವನಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ , ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಮಯಾ ಕತನಿಯಾಮೇನೇವ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ರಥೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ತಾವದೇವಸ್ಸ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣೋ ಸಟ್ಠಿಸಕಟಭಾರಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಅತ್ತಭಾವೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಂ ಪರಿವಾರೇಸಿ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯೋಜನಿಕಂ ಕನಕವಿಮಾನಂ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ತೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹಾರಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೇ ಸತ್ಥಾ ಪುಚ್ಛಿ – “ಸುತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪಾಸಕೇನ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ”ತಿ? “ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಅನ್ತರಾಯೇವ ಪನ ‘ಆಗಮೇಥಾ’ತಿ ವಾರೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತಧೀತರೋ ಕನ್ದಿಂಸು । ಮಯಂ ‘ಇದಾನಿ ಅನೋಕಾಸೋ’ತಿ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ”ತಿ। “ನ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಸಿ, ಛಹಿ ದೇವಲೋಕೇಹಿ ದೇವತಾ ಛ ರಥೇ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಂ ಉಪಾಸಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಿಂಸು। ಸೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಅನ್ತರಾಯಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೋ ತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಸೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ। “ಇದಾನಿ ಕುಹಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ”ತಿ? “ತುಸಿತಭವನೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಇದಾನಿ ಇಧ ಞಾತಿಮಜ್ಝೇ ಮೋದಮಾನೋ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಇದಾನೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ಮೋದನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ”ತಿ। “ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹಿ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಮೋದನ್ತಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೬. “ಇಧ ಮೋದತಿ ಪೇಚ್ಚ ಮೋದತಿ,
ಕತಪುಞ್ಞೋ ಉಭಯತ್ಥ ಮೋದತಿ।
ಸೋ ಮೋದತಿ ಸೋ ಪಮೋದತಿ,
ದಿಸ್ವಾ ಕಮ್ಮವಿಸುದ್ಧಿಮತ್ತನೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕತಪುಞ್ಞೋ**ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರಸ್ಸ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಾರಕೋ ಪುಗ್ಗಲೋ “ಅಕತಂ ವತ ಮೇ ಪಾಪಂ, ಕತಂ ಮೇ ಕಲ್ಯಾಣ”ನ್ತಿ ಇಧ ಕಮ್ಮಮೋದನೇನ, ಪೇಚ್ಚ ವಿಪಾಕಮೋದನೇನ ಮೋದತಿ। ಏವಂ **ಉಭಯತ್ಥ ಮೋದತಿ** ನಾಮ। **ಕಮ್ಮವಿಸುದ್ಧಿ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮಿಕಉಪಾಸಕೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮವಿಸುದ್ಧಿಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಾಲಕಿರಿಯತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಇಧಲೋಕೇಪಿ ಮೋದತಿ, ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪರಲೋಕೇಪಿ ಅತಿಮೋದತಿಯೇವಾತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಜಾತಾತಿ।

ಧಮ್ಮಿಕಉಪಾಸಕವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ದೇವದತ್ತವತ್ಥು

ಇಧ ತಪ್ಪತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ವತ್ಥು ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಪಥವಿಪ್ಪವೇಸನಾ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಭಾಸಿತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಜಾತಕಾನಿ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥಿತಂ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ - ಸತ್ಥರಿ ಅನುಪಿಯಂ ನಾಮ ಮಲ್ಲಾನಂ ನಿಗಮೋ ಅತ್ಥಿ। ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅನುಪಿಯಮ್ಬವನೇ ವಿಹರನ್ತೇಯೇವ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಪಟಿಗ್ಗಹಣದಿವಸೇಯೇವ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಞಾತಿಕುಲೇಹಿ "ರಾಜಾ ವಾ ಹೋತು, ಬುದ್ಧೋ ವಾ, ಖತ್ತಿಯಪರಿವಾರೋವ ವಿಚರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಪುತ್ತಾ ಪಟಿಞ್ಞಾತಾ। ತೇಸು ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಬ್ಬಜಿತೇಸು ಭದ್ದಿಯಂ ನಾಮ ರಾಜಾನಂ, ಅನುರುದ್ಧಂ, ಆನನ್ದಂ, ಭಗುಂ, ಕಿಮಿಲಂ, ದೇವದತ್ತನ್ತಿ ಇಮೇ ಛ ಸಕ್ಯೇ ಅಪಬ್ಬಜನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ, "ಮಯಂ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತೇ ಪಬ್ಬಾಜೇಮ, ಇಮೇ ಛ ಸಕ್ಯಾ ನ ಞಾತಕಾ ಮಞ್ಞೇ, ಕಸ್ಮಾ ನ ಪಬ್ಬಜನ್ತೀ"ತಿ? ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ ಮಹಾನಾಮೋ ಸಕ್ಯೋ ಅನುರುದ್ಧಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ತಾತ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನತ್ಥಿ, ತ್ವಂ ವಾ ಪಬ್ಬಜ, ಅಹಂ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಪನ ಸುಖುಮಾಲೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಪನ್ನಭೋಗೋ, "ನತ್ಥೀ"ತಿ ವಚನಮ್ಪಿ ತೇನ ನ ಸುತಪುಬ್ಬಂ। ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ತೇಸು ಛಸು ಖತ್ತಿಯೇಸು ಗುಳಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೇಸು ಅನುರುದ್ಧೋ ಪೂವೇನ ಪರಾಜಿತೋ ಪೂವತ್ಥಾಯ ಪಹಿಣಿ, ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ಪೂವೇ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಹಿಣಿ । ತೇ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪುನ ಕೀಳಿಂಸು। ಪುನಪ್ಪುನಂ ತಸ್ಸೇವ ಪರಾಜಯೋ ಹೋತಿ। ಮಾತಾ ಪನಸ್ಸ ಪಹಿತೇ ಪಹಿತೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪೂವೇ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥವಾರೇ "ಪೂವಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪಹಿಣಿ। ಸೋ "ನತ್ಥೀ"ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಅಸುಕಪುಬ್ಬತ್ತಾ "ಏಸಾಪೇಕಾ ಪೂವವಿಕತಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ "ನತ್ಥಿಪೂವಂ ಮೇ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಮಾತಾ ಪನಸ್ಸ "ನತ್ಥಿಪೂವಂ ಕಿರ, ಅಯ್ಯೇ, ದೇಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಮಮ ಪುತ್ತೇನ 'ನತ್ಥೀ'ತಿ ಪದಂ ನ ಸುತಪುಬ್ಬಂ, ಇಮಿನಾ ಪನ ಉಪಾಯೇನ ನಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಜಾನಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತುಚ್ಛಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಅಞ್ಞಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಾ ಪಟಿಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ। ನಗರಪರಿಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದೇವತಾ ಚಿನ್ತೇಸುಂ - "ಅನುರುದ್ಧಸಕ್ಯೇನ ಅನ್ನಭಾರಕಾಲೇ ಅತ್ತನೋ ಭಾಗಭತ್ತಂ ಉಪರಿಟ್ಠಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ದತ್ವಾ "'ನತ್ಥೀ'ತಿ ಮೇ ವಚನಸ್ಸ ಸವನಂ ಮಾ ಹೋತು, ಭೋಜನುಪ್ಪತ್ತಿಟ್ಠಾನಜಾನನಂ ಮಾ 'ಹೋತೂ'ತಿ ಪತ್ಥನಾ ಕತಾ, ಸಚಾಯಂ ತುಚ್ಛಪಾತಿಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ದೇವಸಮಾಗಮಂ ಪವಿಸಿತುಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮ, ಸೀಸಮ್ಪಿ ನೋ ಸತ್ತಧಾ ಫಲೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಪಾತಿಂ ದಿಬ್ಬಪೂವೇಹಿ ಪುಣ್ಣಂ ಅಕಂಸು। ಕಸ್ಸಾ ಗುಳಮಣ್ಡಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಉಗ್ಘಾಟಿತಮತ್ತಾಯ ಪೂವಗನ್ಧೋ ಸಕಲನಗರೇ ಛಾದೇತ್ವಾ ಠಿತೋ। ಪೂವಖಣ್ಡಂ ಮುಖೇ ಠಪಿತಮತ್ತಮೇವ ಸತ್ತರಸಹರಣೀಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅನುಫರಿ।

ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ನಾಹಂ ಮಾತು ಪಿಯೋ, ಏತ್ತಕಂ ಮೇ ಕಾಲಂ ಇಮಂ ನತ್ಥಿಪೂವಂ ನಾಮ ನ ಪಚಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಞ್ಞಂ ಪೂವಂ ನಾಮ ನ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ, ಸೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾವ ಮಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅಮ್ಮ , ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಹಂ ಪಿಯೋ, ಅಪ್ಪಿಯೋ"ತಿ? "ತಾತ, ಏಕಕ್ಖಿನೋ ಅಕ್ಖಿ ವಿಯ ಚ ಹದಯಂ ವಿಯ ಚ ಅತಿವಿಯ ಪಿಯೋ ಮೇ ಅಹೋಸೀ"ತಿ। "ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಮಯ್ಹಂ ನತ್ಥಿ ಪೂವಂ ನ ಪಚಿತ್ಥ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? ಸಾ ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾತಿಯಂ, ತಾತಾ"ತಿ? "ಪರಿಪುಣ್ಣಾ, ಅಯ್ಯೇ, ಪಾತಿ ಪೂವೇಹಿ, ಏವರೂಪಾ ಪೂವಾ ನಾಮ ಮೇ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ"ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಪುಞ್ಞವಾ ಕತಾಭಿನೀಹಾರೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದೇವತಾಹಿ ಪಾತಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪೂವಾ ಪಹಿತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। "ಅಥ ನಂ ಪುತ್ತೋ, ಅಮ್ಮ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾಹಂ ಅಞ್ಞಂ ಪೂವಂ ನಾಮ ನ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ, ನತ್ಥಿಪೂವಮೇವ ಪಚೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸಾಪಿಸ್ಸ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ಪೂವಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತುಚ್ಛಪಾತಿಮೇವ ಅಞ್ಞಾಯ ಪಾತಿಯಾ ಪಟಿಕುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ। ಯಾವ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ವಸಿ, ತಾವಸ್ಸ ದೇವತಾವ ಪೂವೇ ಪಹಿಣಿಂಸು।

ಸೋ ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ಅಜಾನನ್ತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ನಾಮ ಕಿಂ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ? ತಸ್ಮಾ "ಕಾ ಏಸಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮಾ"ತಿ ಭಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಓಹಾರಿತಕೇಸಮಸ್ಸುನಾ ಕಾಸಾಯನಿವತ್ಥೇನ ಕಟ್ಠತ್ಥರಕೇ ವಾ ಬಿದಲಮಞ್ಚಕೇ ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೇನ ವಿಹರಿತಬ್ಬಂ। ಏಸಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಾತಿಕ, ಅಹಂ ಸುಖುಮಾಲೋ। ನಾಹಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ಪಬ್ಬಜಿತು"ನ್ತಿ ಆಹ। "ತೇನ ಹಿ, ತಾತ, ಕಮ್ಮನ್ತಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ವಸ। ನ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ಅಮ್ಹೇಸು ಏಕೇನ ಅಪಬ್ಬಜಿತು"ನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ "ಕೋ ಏಸ ಕಮ್ಮನ್ತೋ ನಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭತ್ತುಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಅಜಾನನ್ತೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಕಮ್ಮನ್ತಂ ನಾಮ ಕಿಂ ಜಾನಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ತಿಣ್ಣಂ

ಖತ್ತಿಯಾನಂ ಕಥಾ ಉದಪಾದಿ - "ಭತ್ತಂ ನಾಮ ಕುಹಿಂ ಉಟ್ಠಹತೀ"ತಿ? ಕಿಮಿಲೋ ಆಹ - "ಕೋಟ್ಠೇ ಉಟ್ಠಹತೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಭದ್ದಿಯೋ "ತ್ವಂ ಭತ್ತಸ್ಸ ಉಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಭತ್ತಂ ನಾಮ ಉಕ್ಖಲಿಯಂ ಉಟ್ಠಹತೀ"ತಿ ಆಹ। ಅನುರುದ್ಧೋ "ತುಮ್ಹೇ ದ್ವೇಪಿ ನ ಜಾನಾಥ, ಭತ್ತಂ ನಾಮ ರತನಮಕುಳಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಂ ಉಟ್ಠಹತೀ"ತಿ ಆಹ।

ತೇಸು ಕಿರ ಏಕದಿವಸಂ ಕಿಮಿಲೋ ಕೋಟ್ಠತೋ ವೀಹೀ ಓತಾರಿಯಮಾನೇ ದಿಸ್ವಾ, "ಏತೇ ಕೋಟ್ಠೇಯೇವ ಜಾತಾ"ತಿ ಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿ। ಭದ್ದಿಯೋ ಏಕದಿವಸಂ ಉಕ್ಖಲಿತೋ ಭತ್ತಂ ವಡ್ಢಿಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಉಕ್ಖಲಿಯಞ್ಞೇವ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿ। ಅನುರುದ್ಧೇನ ಪನ ನೇವ ವೀಹೀ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತಾ, ನ ಭತ್ತಂ ಪಚನ್ತಾ, ನ ವಡ್ಢೇನ್ತಾ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ, ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪನ ಪುರತೋ ಠಪಿತಮೇವ ಪಸ್ಸತಿ। ಸೋ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮಕಾಲೇ "ಭತ್ತಂ ಪಾತಿಯಂ ಉಟ್ಠಹತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಮಕಾಸಿ। ಏವಂ ತಯೋಪಿ ತೇ ಭತ್ತುಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ। ತೇನಾಯಂ "ಕೋ ಏಸ ಕಮ್ಮನ್ತೋ ನಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಪಠಮಂ ಖೇತ್ತಂ ಕಸಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿಕಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಸುತ್ವಾ, "ಕದಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಕದಾ ಮಯಂ ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕಾ ಭೋಗೇ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾನಂ ಅಪರಿಯನ್ತತಾಯ ಅಕ್ಖಾತಾಯ "ತೇನ ಹಿ ತ್ವಞ್ಞೇವ ಘರಾವಾಸಂ ವಸ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಏತೇನತ್ಥೋ"ತಿ ಮಾತರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ , "ಅನುಜಾನಾಹಿ ಮಂ, ಅಮ್ಮ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಾಯ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ, "ಸಚೇ ತೇ ಸಹಾಯಕೋ ಭದ್ದಿಯರಾಜಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತಿ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬಜಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಮಮ ಖೋ, ಸಮ್ಮ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ತವ ಪಟಿಬದ್ಧಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬಜನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಿ।

ತತೋ ಭದ್ದಿಯೋ ಸಕ್ಯರಾಜಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಆನನ್ದೋ ಭಗು ಕಿಮಿಲೋ ದೇವದತ್ತೋತಿ ಇಮೇ ಛ ಖತ್ತಿಯಾ ಉಪಾಲಿಕಪ್ಪಕಸತ್ತಮಾ ದೇವಾ ವಿಯ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ವಿಯ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಯಾ ಸೇನಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪರವಿಸಯಂ ಪತ್ವಾ ರಾಜಾಣಾಯ ಸೇನಂ ನಿವತ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಪರವಿಸಯಂ ಓಕ್ಕಮಿಂಸು। ತತ್ಥ ಛ ಖತ್ತಿಯಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಆಭರಣಾನಿ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಕತ್ವಾ, "ಹನ್ದ ಭಣೇ, ಉಪಾಲಿ, ನಿವತ್ತಸ್ಸು, ಅಲಂ ತೇ ಏತ್ತಕಂ ಜೀವಿಕಾಯಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ಅದಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ಪಾದಮೂಲೇ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಆಣಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ತೇಸಂ ದ್ವಿಧಾ ಜಾತಕಾಲೇ, ವನಂ ಆರೋದನಪ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಪಥವೀಕಮ್ಪಮಾನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತಾ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಉಪಾಲಿ ಕಪ್ಪಕೋಪಿ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ "ಚಣ್ಡಾ ಖೋ ಸಾಕಿಯಾ, 'ಇಮಿನಾ ಕುಮಾರಾ ನಿಪ್ಪಾತಿತಾ'ತಿ ಘಾತೇಯ್ಯುಮ್ಪಿ ಮಂ। ಇಮೇ ಹಿ ನಾಮ ಸಕ್ಯಕುಮಾರಾ ಏವರೂಪಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಇಮಾನಿ ಅನಗ್ಘಾನಿ ಆಭರಣಾನಿ ಖೇಳಪಿಣ್ಡಂ ವಿಯ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನಾಹ"ನ್ತಿ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ತಾನಿ ಆಭರಣಾನಿ ರುಕ್ಖೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ "ಅತ್ಥಿಕಾ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಹಿ "ಕಸ್ಮಾ ನಿವತ್ತೋಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ತೇ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ , "ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಾಕಿಯಾ ನಾಮ ಮಾನನಿಸ್ಸಿತಾ, ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಪರಿಚಾರಕೋ, ಇಮಂ ಪಠಮತರಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಥ, ಮಯಮಸ್ಸ ಅಭಿವಾದನಾದೀನಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಏವಂ ನೋ ಮಾನೋ ನಿಮ್ಮಾನಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಪಠಮತರಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಸಯಂ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತೇಸು ಆಯಸ್ಮಾ ಭದ್ದಿಯೋ ತೇನೇವ ಅನ್ತರವಸ್ಸೇನ ತೇವಿಜ್ಜೋ ಅಹೋಸಿ। ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ **ಮಹಾವಿತಕ್ಕಸುತ್ತಂ** (ಅಂ॰ ನಿ॰ ೮.೩೦) ಸುತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಭಗುತ್ಥೇರೋ ಚ ಕಿಮಿಲತ್ಥೇರೋ ಚ ಅಪರಭಾಗೇ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ದೇವದತ್ತೋ ಪೋಥುಜ್ಜನಿಕಂ ಇದ್ಧಿಂ ಪತ್ತೋ।

ಅಪರಭಾಗೇ ಸತ್ಥರಿ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಸಸಾವಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಮಹನ್ತೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ವತ್ಥಭೇಸಜ್ಜಾದಿಹತ್ಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಕುಹಿಂ ಸತ್ಥಾ, ಕುಹಿಂ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ, ಕುಹಿಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ, ಕುಹಿಂ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋ, ಕುಹಿಂ ಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರೋ, ಕುಹಿಂ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರೋ, ಕುಹಿಂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ, ಕುಹಿಂ ಭಗುತ್ಥೇರೋ, ಕುಹಿಂ ಕಿಮಿಲತ್ಥೇರೋ"ತಿ ಅಸೀತಿಮಹಾಸಾವಕಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ।

“ದೇವದತ್ತತ್ಥೇರೋ ಕುಹಿಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಾ, ಠಿತೋ ವಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅಹಮ್ಪಿ ಏತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಞ್ಞೇವ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಏತೇಪಿ ಖತ್ತಿಯಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಅಹಮ್ಪಿ ಖತ್ತಿಯಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಹತ್ಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಏತೇಯೇವ ಪರಿಯೇಸನ್ತಿ, ಮಮ ನಾಮಂ ಗಹೇತಾಪಿ ನತ್ಥಿ। ಕೇನ ನು ಖೋ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಕಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಮಮ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಅಯಂ ಖೋ ರಾಜಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ಪಠಮದಸ್ಸನೇನೇವ ಏಕಾದಸಹಿ ನಹುತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಏತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಭವಿತುಂ, ಕೋಸಲರಞ್ಞಾಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಭವಿತುಂ। ಅಯಂ ಖೋ ಪನ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ಕುಮಾರೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಗುಣದೋಸೇ ನ ಜಾನಾತಿ, ಏತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ಕೋಸಮ್ಬಿತೋ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮಾರಕವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಆಸೀವಿಸೇ ಚತೂಸು ಹತ್ಥಪಾದೇಸು ಏಕಂ ಗೀವಾಯ ಪಿಲನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಸೀಸೇ ಚುಮ್ಬಟಕಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಏಕಂಸಂ ಕರಿತ್ವಾ ಇಮಾಯ ಅಹಿಮೇಖಲಾಯ ಆಕಾಸತೋ ಓರುಯ್ಹ ಅಜಾತಸತ್ತುಸ್ಸ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತೇನ ಭೀತೇನ “ಕೋಸಿ ತ್ವ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ಅಹಂ ದೇವದತ್ತೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಯವಿನೋದನತ್ಥಂ ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಪಟಿಸಂಹರಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಪತ್ತಚೀವರಧರೋ ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ಸೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾಭಿಭೂತೋ “ಅಹಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿಹರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಾಪಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸಹ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದೇನ ಇದ್ಧಿತೋ ಪರಿಹಾಯಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವೇಳುವನವಿಹಾರೇ ಸರಾಜಿಕಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ - “ಭಗವಾ, ಭನ್ತೇ, ಏತರಹಿ ಜಿಣ್ಣೋ ವುಡ್ಢೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಂ ಅನುಯುಞ್ಜತು, ಅಹಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿಹರಿಸ್ಸಾಮಿ, ನಿಯ್ಯಾದೇಥ ಮೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಖೇಳಾಸಕವಾದೇನ ಅಪಸಾದೇತ್ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನತ್ತಮನೋ ಇಮಂ ಪಠಮಂ ತಥಾಗತೇ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ಪಕಾಸನೀಯಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋ “ಪರಿಚ್ಚತ್ತೋ ದಾನಿ ಅಹಂ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ, ಇದಾನಿಸ್ಸ ಅನತ್ಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, “ಪುಬ್ಬೇ ಖೋ, ಕುಮಾರ, ಮನುಸ್ಸಾ ದೀಘಾಯುಕಾ, ಏತರಹಿ ಅಪ್ಪಾಯುಕಾ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ, ಯಂ ತ್ವಂ ಕುಮಾರೋವ ಸಮಾನೋ ಕಾಲಂ ಕರೇಯ್ಯಾಸಿ, ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ, ಕುಮಾರ, ಪಿತರಂ ಹನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾ ಹೋಹಿ, ಅಹಂ ಭಗವನ್ತಂ ಹನ್ತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಧಾಯ ಪುರಿಸೇ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ತೇಸು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ನಿವತ್ತೇಸು ಸಯಂ ಗಿಜ್ಝಕೂಟಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ, “ಅಹಮೇವ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಲಂ ಪವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ರುಹಿರುಪ್ಪಾದಕಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಇಮಿನಾಪಿ ಉಪಾಯೇನ ಮಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಪುನ ನಾಳಾಗಿರಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಂ ಸತ್ಥು ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ನಾಗಂ ದಮೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಅಭಿಹಟಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಸಙ್ಖಾತಾನಂ ರಾಜಗಹವಾಸೀನಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೇ ಜಾತೇ “ಅಹೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಮಹಾಗುಣೋ, ತಥಾರೂಪೇ ನಾಮ ಹತ್ಥಿನಾಗೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪುರತೋವ ಅಟ್ಠಾಸೀ”ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಮಮತ್ಥಾಯ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾಚಿತೋ **ಚೂಳಹಂಸ** (ಜಾ॰ ೧.೧೫.೧೩೩ ಆದಯೋ; ೨.೨೧.೧ ಆದಯೋ) - **ಮಹಾಹಂಸ** (ಜಾ॰ ೨.೨೧.೮೯ ಆದಯೋ) - **ಕಕ್ಕಟಕಜಾತಕಾನಿ** (ಜಾ॰ ೧.೩.೪೯ ಆದಯೋ) ಕಥೇಸಿ। ದೇವದತ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಕಮ್ಮಂ ನೇವ ಪಾಕಟಂ, ತಥಾ ರಞ್ಞೋ ಮಾರಾಪಿತತ್ತಾ, ನ ವಧಕಾನಂ ಪಯೋಜಿತತ್ತಾ ನ ಸಿಲಾಯ ಪವಿದ್ಧತ್ತಾ ಪಾಕಟಂ ಅಹೋಸಿ, ಯಥಾ ನಾಳಾಗಿರಿಹತ್ಥಿನೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತತ್ತಾ। ತದಾ ಹಿ ಮಹಾಜನೋ “ರಾಜಾಪಿ ದೇವದತ್ತೇನೇವ ಮಾರಾಪಿತೋ, ವಧಕೋಪಿ ಪಯೋಜಿತೋ, ಸಿಲಾಪಿ ಅಪವಿದ್ಧಾ। ಇದಾನಿ ಪನ ತೇನ ನಾಳಾಗಿರಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪಿತೋ, ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಪಾಪಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಾಜಾ ವಿಚರತೀ”ತಿ ಕೋಲಾಹಲಮಕಾಸಿ।

ರಾಜಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಥಾಲಿಪಾಕಸತಾನಿ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ ನ ಪುನ ತಸ್ಸೂಪಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ, ನಾಗರಾಪಿಸ್ಸ ಕುಲಂ ಉಪಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಾಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಅದಂಸು। ಸೋ ಪರಿಹೀನಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಕೋಹಞ್ಞೇನ ಜೀವಿತುಕಾಮೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ವತ್ಥೂನಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ "ಅಲಂ, ದೇವದತ್ತ, ಯೋ ಇಚ್ಛತಿ, ಸೋ ಆರಞ್ಞಕೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಕಸ್ಸಾವುಸೋ, ವಚನಂ ಸೋಭನಂ, ಕಿಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಉದಾಹು ಮಮ, ಅಹಞ್ಹಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠವಸೇನ ಏವಂ ವದಾಮಿ, "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಯಾವಜೀವಂ ಆರಞ್ಞಕಾ ಅಸ್ಸು, ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾ, ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾ, ರುಕ್ಖಮೂಲಿಕಾ, ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ನ ಖಾದೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ। "ಯೋ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮೋ, ಸೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಚ್ಛತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕಚ್ಚೇ ನವಕಪಬ್ಬಜಿತಾ ಮನ್ದಬುದ್ಧಿನೋ "ಕಲ್ಯಾಣಂ ದೇವದತ್ತೋ ಆಹ, ಏತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಚರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಅಹೇಸುಂ। ಇತಿ ಸೋ ಪಞ್ಚಸತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ ಲೂಖಪ್ಪಸನ್ನಂ ಜನಂ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತೋ ಕುಲೇಸು ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಸಙ್ಘಭೇದಾಯ ಪರಕ್ಕಮಿ। ಸೋ ಭಗವತಾ, "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ದೇವದತ್ತ, ಸಙ್ಘಭೇದಾಯ ಪರಕ್ಕಮಸಿ ಚಕ್ಕಭೇದಾಯಾ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಸಚ್ಚಂ ಭಗವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಗರುಕೋ ಖೋ, ದೇವದತ್ತ, ಸಙ್ಘಭೇದೋ"ತಿಆದೀಹಿ ಓವದಿತೋಪಿ ಸತ್ಥು ವಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ದಾನಾಹಂ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಭಗವತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ತಮತ್ಥಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಉಪ್ಪನ್ನಧಮ್ಮಸಂವೇಗೋ ಹುತ್ವಾ, "ದೇವದತ್ತೋ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನತ್ಥನಿಸ್ಸಿತಂ ಅತ್ತನೋ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ಪಚ್ಚನಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ವಿತಕ್ಕೇತ್ವಾ -

"ಸುಕರಾನಿ ಅಸಾಧೂನಿ, ಅತ್ತನೋ ಅಹಿತಾನಿ ಚ।
ಯಂ ವೇ ಹಿತಞ್ಚ ಸಾಧುಞ್ಚ, ತಂ ವೇ ಪರಮದುಕ್ಕರ"ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೬೩) -

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಪುನ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಸುಕರಂ ಸಾಧುನಾ ಸಾಧು, ಸಾಧು ಪಾಪೇನ ದುಕ್ಕರಂ।
ಪಾಪಂ ಪಾಪೇನ ಸುಕರಂ, ಪಾಪಮರಿಯೇಹಿ ದುಕ್ಕರ"ನ್ತಿ॥ (ಉದಾ॰ ೪೮; ಚೂಳವ॰ ೩೪೩)।

ಅಥ ಖೋ ದೇವದತ್ತೋ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ, "ಯಸ್ಸಿಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ವತ್ಥೂನಿ ಖಮನ್ತಿ , ಸೋ ಸಲಾಕಂ ಗಣ್ಹತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತೇಹಿ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕೇಹಿ ನವಕೇಹಿ ಅಪ್ಪಕತಞ್ಞೂಹಿ ಸಲಾಕಾಯ ಗಹಿತಾಯ ಸಙ್ಘಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆದಾಯ ಗಯಾಸೀಸಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ಗತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆನಯನತ್ಥಾಯ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಾನುಸಾಸನಿಯಾ ಚೇವ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಾನುಸಾಸನಿಯಾ ಚ ಅನುಸಾಸನ್ತಾ ತೇ ಅಮತಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಆಕಾಸೇನ ಆಗಮಿಂಸು। ಕೋಕಾಲಿಕೋಪಿ ಖೋ "ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಆವುಸೋ ದೇವದತ್ತ, ನೀತಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಹಿ, ನನು ತ್ವಂ ಮಯಾ ವುತ್ತೋ 'ಮಾ, ಆವುಸೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇ ವಿಸ್ಸಾಸೀ'ತಿ। ಪಾಪಿಚ್ಛಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ, ಪಾಪಿಕಾನಂ ಇಚ್ಛಾನಂ ವಸಂ ಗತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಣ್ಣುಕೇನ ಹದಯಮಜ್ಝೇ ಪಹರಿ, ತಸ್ಸ ತತ್ಥೇವ ಉಣ್ಹಂ ಲೋಹಿತಂ ಮುಖತೋ ಉಗ್ಗಞ್ಛಿ। ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪನ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತಂ ಆಕಾಸೇನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಹಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಗಮನಕಾಲೇ ಅತ್ತದುತಿಯೋ ಗತೋ, ಇದಾನಿ ಮಹಾಪರಿವಾರೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸೋಭತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಸೋಭತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಕಾಲೇಪಿ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸೋಭಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ -

"ಹೋತಿ ಸೀಲವತಂ ಅತ್ಥೋ, ಪಟಿಸನ್ಥಾರವುತ್ತಿನಂ।
ಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸ ಆಯನ್ತಂ, ಞಾತಿಸಙ್ಘಪುರಕ್ಖತಂ।

ಅಥ ಪಸ್ಸಸಿಮಂ ಕಾಳಂ, ಸುವಿಹೀನಂವ ಞಾತಿಭೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೧) -

ಇದಂ ಜಾತಕಂ ಕಥೇಸಿ। ಪುನ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ, "ಭನ್ತೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಕಿರ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ 'ಬುದ್ಧಲೀಳಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನುಕಿರಿಯಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ನ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಮಮ ಅನುಕಿರಿಯಂ ಕಾತುಂ ವಾಯಮಿ, ನ ಪನ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ ವತ್ವಾ -

"ಅಪಿ ವೀರಕ ಪಸ್ಸೇಸಿ, ಸಕುಣಂ ಮಞ್ಜುಭಾಣಕಂ।
ಮಯೂರಗೀವಸಙ್ಕಾಸಂ, ಪತಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಸವಿಟ್ಠಕಂ॥

"ಉದಕಥಲಚರಸ್ಸ ಪಕ್ಖಿನೋ,
ನಿಚ್ಚಂ ಆಮಕಮಚ್ಛಭೋಜಿನೋ।
ತಸ್ಸಾನುಕರಂ ಸವಿಟ್ಠಕೋ,
ಸೇವಾಲೇ ಪಲಿಗುಣ್ಠಿತೋ ಮತೋ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೨.೧೦೭-೧೦೮) -

ಆದಿನಾ ಜಾತಕಂ ವತ್ವಾ ಅಪರಾಪರೇಸುಪಿ ದಿವಸೇಸು ತಥಾನುರೂಪಮೇವ ಕಥಂ ಆರಬ್ಭ -

"ಅಚಾರಿ ವತಾಯಂ ವಿತುದಂ ವನಾನಿ,
ಕಟ್ಠಙ್ಗರುಕ್ಖೇಸು ಅಸಾರಕೇಸು।
ಅಥಾಸದಾ ಖದಿರಂ ಜಾತಸಾರಂ,
ಯತ್ಥಬ್ಭಿದಾ ಗರುಳೋ ಉತ್ತಮಙ್ಗ"ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೨.೧೨೦)।

"ಲಸೀ ಚ ತೇ ನಿಪ್ಫಲಿಕಾ, ಮತ್ಥಕೋ ಚ ಪದಾಲಿತೋ।
ಸಬ್ಬಾ ತೇ ಫಾಸುಕಾ ಭಗ್ಗಾ, ಅಜ್ಜ ಖೋ ತ್ವಂ ವಿರೋಚಸೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೪೩) -

ಏವಮಾದೀನಿ ಜಾತಕಾನಿ ಕಥೇಸಿ। ಪುನ "ಅಕತಞ್ಞೂ ದೇವದತ್ತೋ"ತಿ ಕಥಂ ಆರಬ್ಭ -

"ಅಕರಮ್ಹಸ ತೇ ಕಿಚ್ಚಂ, ಯಂ ಬಲಂ ಅಹುವಮ್ಹಸೇ।
ಮಿಗರಾಜ ನಮೋ ತ್ಯತ್ಥು, ಅಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಲಭಾಮಸೇ॥

"ಮಮ ಲೋಹಿತಭಕ್ಖಸ್ಸ, ನಿಚ್ಚಂ ಲುದ್ದಾನಿ ಕುಬ್ಬತೋ।
ದನ್ತನ್ತರಗತೋ ಸನ್ತೋ, ತಂ ಬಹುಂ ಯಮ್ಪಿ ಜೀವಸೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೪.೧೯-೨೦) -

ಆದೀನಿ ಜಾತಕಾನಿ ಕಥೇಸಿ। ಪುನ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನಮಸ್ಸ ಆರಬ್ಭ -

"ಞಾತಮೇತಂ ಕುರುಙ್ಗಸ್ಸ, ಯಂ ತ್ವಂ ಸೇಪಣ್ಣಿ ಸಿಯ್ಯಸಿ।
ಅಞ್ಞಂ ಸೇಪಣ್ಣಿ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ನ ಮೇ ತೇ ರುಚ್ಚತೇ ಫಲ"ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೨೧) -

ಆದೀನಿ ಜಾತಕಾನಿ ಕಥೇಸಿ। ಪುನದಿವಸೇ "ಉಭತೋ ಪರಿಹೀನೋ ದೇವದತ್ತೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರತೋ ಚ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಚಾ"ತಿ ಕಥಾಸು ಪವತ್ತಮಾನಾಸು "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೋ ಪರಿಹೀನೋ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಪರಿಹೀನೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ -

“ಅಕ್ಖೀ ಭಿನ್ನಾ ಪಟೋ ನಟ್ಠೋ, ಸಖಿಗೇಹೇ ಚ ಭಣ್ಡನಂ।
ಉಭತೋ ಪದುಟ್ಠಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾ, ಉದಕಮ್ಹಿ ಥಲಮ್ಹಿ ಚಾ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೩೯) -

ಆದೀನಿ ಜಾತಕಾನಿ ಕಥೇಸಿ। ಏವಂ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರನ್ತೋವ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಬಹೂನಿ ಜಾತಕಾನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ರಾಜಗಹತೋ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹಾರೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ದೇವದತ್ತೋಪಿ ಖೋ ನವ ಮಾಸೇ ಗಿಲಾನೋ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಕಾಲೇ ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕೇ ಆಹ - “ಅಹಂ ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ, ತಂ ಮೇ ದಸ್ಸೇಥಾ”ತಿ। “ತ್ವಂ ಸಮತ್ಥಕಾಲೇ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ವೇರೀ ಹುತ್ವಾ ಅಚರಿ, ನ ಮಯಂ ತತ್ಥ ನೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಮಾ ಮಂ ನಾಸೇಥ, ಮಯಾ ಸತ್ಥರಿ ಆಘಾತೋ ಕತೋ, ಸತ್ಥು ಪನ ಮಯಿ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತೋಪಿ ಆಘಾತೋ ನತ್ಥಿ”। ಸೋ ಹಿ ಭಗವಾ -

“ವಧಕೇ ದೇವದತ್ತಮ್ಹಿ, ಚೋರೇ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲಕೇ।
ಧನಪಾಲೇ ರಾಹುಲೇ ಚ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಮಮಾನಸೋ”ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೧.೫೮೭; ಮಿ॰ ಪ॰ ೬.೬.೫) -

“ದಸ್ಸೇಥ ಮೇ ಭಗವನ್ತ”ನ್ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿ। ಅಥ ನಂ ತೇ ಮಞ್ಚಕೇನಾದಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ - “ಭನ್ತೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಕಿರ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆಗಚ್ಛತೀ”ತಿ। “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ತೇನತ್ತಭಾವೇನ ಮಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ದೇವದತ್ತೋ ಕಿರ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ವತ್ಥೂನಂ ಆಯಾಚಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುನ ಬುದ್ಧಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಲಭತಿ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮತಾ। “ಅಸುಕಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಅಸುಕಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಆಗತೋ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಯಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತಂ ಕರೋತು, ನ ಸೋ ಮಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಇತೋ ಯೋಜನಮತ್ತಂ ಆಗತೋ, ಅಡ್ಢಯೋಜನಂ, ಗಾವುತಂ, ಜೇತವನಪೋಕ್ಖರಣೀಸಮೀಪಂ ಆಗತೋ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಸಚೇಪಿ ಅನ್ತೋಜೇತವನಂ ಪವಿಸತಿ, ನೇವ ಮಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ದೇವದತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತಾ ಜೇತವನಪೋಕ್ಖರಣೀತೀರೇ ಮಞ್ಚಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಓತರಿಂಸು। ದೇವದತ್ತೋಪಿ ಖೋ ಮಞ್ಚತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಉಭೋ ಪಾದೇ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಪಾದಾ ಪಥವಿಂ ಪವಿಸಿಂಸು । ಸೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಯಾವ ಗೋಪ್ಫಕಾ, ಯಾವ ಜಣ್ಣುಕಾ, ಯಾವ ಕಟಿತೋ, ಯಾವ ಥನತೋ, ಯಾವ ಗೀವತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಹನುಕಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಭೂಮಿಯಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ -

“ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠೀಹಿ ತಮಗ್ಗಪುಗ್ಗಲಂ,
ದೇವಾತಿದೇವಂ ನರದಮ್ಮಸಾರಥಿಂ।
ಸಮನ್ತಚಕ್ಖುಂ ಸತಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣಂ,
ಪಾಣೇಹಿ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಉಪೇಮೀ”ತಿ॥ (ಮಿ॰ ಪ॰ ೪.೧.೩) -

ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ। ಇದಂ ಕಿರ ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ತಥಾಗತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸಚೇ ಹಿ ನ ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸ, ಗಿಹೀ ಹುತ್ವಾ ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಭಾರಿಯಂ ಅಕರಿಸ್ಸ, ಆಯತಿಂ ಭವನಿಸ್ಸರಣಪಚ್ಚಯಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸ, ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಭಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಆಯತಿಂ ಭವನಿಸ್ಸರಣಪಚ್ಚಯಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀತಿ ತಂ ಸತ್ಥಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಇತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ ಅಟ್ಠಿಸ್ಸರೋ ನಾಮ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಪಥವಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ನಿಚ್ಚಲೇ ಬುದ್ಧೇ ಅಪರಜ್ಝಭಾವೇನ ಪನ ನಿಚ್ಚಲೋವ ಹುತ್ವಾ ಪಚ್ಚತೂತಿ ಯೋಜನಸತಿಕೇ ಅನ್ತೋ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ಯೋಜನಸತುಬ್ಬೇಧಮೇವಸ್ಸ ಸರೀರಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೀಸಂ ಯಾವ ಕಣ್ಣಸಕ್ಖಲಿತೋ ಉಪರಿ ಅಯಕಪಲ್ಲಂ ಪಾವಿಸಿ, ಪಾದಾ ಯಾವ ಗೋಪ್ಫಕಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಅಯಪಥವಿಯಂ ಪವಿಟ್ಠಾ, ಮಹಾತಾಲಕ್ಖನ್ಧಪರಿಮಾಣಂ ಅಯಸೂಲಂ ಪಚ್ಛಿಮಭಿತ್ತಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಮಜ್ಝಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪುರಿಮಭಿತ್ತಿಂ ಪಾವಿಸಿ, ಅಪರಂ ದಕ್ಖಿಣಭಿತ್ತಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾಮಪಸ್ಸೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಭಿತ್ತಿಂ ಪಾವಿಸಿ, ಅಪರಂ ಉಪರಿ ಕಪಲ್ಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮತ್ಥಕಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಧೋಭಾಗೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಯಪಥವಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಏವಂ ಸೋ ತತ್ಥ ನಿಚ್ಚಲೋವ ಪಚ್ಚಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ “ಏತ್ತಕಂ ಠಾನಂ ದೇವದತ್ತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಂ ಅಲಭಿತ್ವಾವ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋ”ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಮಯಿ ಅಪರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪಾವಿಸಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪವಿಟ್ಠೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಹತ್ಥಿರಾಜಕಾಲೇ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಂ ಪುರಿಸಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಖೇಮನ್ತಂ ಪಾಪಿತಸ್ಸ ಪುನ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಮಜ್ಝಿಮಟ್ಠಾನೇ ಮೂಲೇಹಿ ಏವಂ ದನ್ತೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತತಿಯವಾರೇ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಚಕ್ಖುಪಥಂ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠಭಾವಂ ದೀಪೇತುಂ -

“ಅಕತಞ್ಞುಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ, ನಿಚ್ಚಂ ವಿವರದಸ್ಸಿನೋ।
ಸಬ್ಬಂ ಚೇ ಪಥವಿಂ ದಜ್ಜಾ, ನೇವ ನಂ ಅಭಿರಾಧಯೇ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೭೨; ೧.೯.೧೦೭) -

ಇದಂ ಜಾತಕಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪುನಪಿ ತಥೇವ ಕಥಾಯ ಸಮುಟ್ಠಿತಾಯ ಖನ್ತಿವಾದಿಭೂತೇ ಅತ್ತನಿ ಅಪರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕಲಾಬುರಾಜಭೂತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠಭಾವಂ ದೀಪೇತುಂ **ಖನ್ತಿವಾದಿಜಾತಕಞ್ಚ** (ಜಾ॰ ೧.೪.೪೯ ಆದಯೋ), ಚೂಳಧಮ್ಮಪಾಲಭೂತೇ ಅತ್ತನಿ ಅಪರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಹಾಪತಾಪರಾಜಭೂತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠಭಾವಂ ದೀಪೇತುಂ **ಚೂಳಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕಞ್ಚ** (ಜಾ॰ ೧.೫.೪೪ ಆದಯೋ) ಕಥೇಸಿ।

ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ಪನ ದೇವದತ್ತೇ ಮಹಾಜನೋ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೋ ಧಜಪಟಾಕಕದಲಿಯೋ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಣ್ಣಘಟೇ ಠಪೇತ್ವಾ “ಲಾಭಾ ವತ ನೋ”ತಿ ಮಹನ್ತಂ ಛಣಂ ಅನುಭೋತಿ। ತಮತ್ಥಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಭಗವಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೇ ಮತೇ ಮಹಾಜನೋ ತುಸ್ಸತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತುಸ್ಸಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬಜನಸ್ಸ ಅಪ್ಪಿಯೇ ಚಣ್ಡೇ ಫರುಸೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಪಿಙ್ಗಲರಞ್ಞೇ ನಾಮ ಮತೇ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ತುಟ್ಠಭಾವಂ ದೀಪೇತುಂ -

“ಸಬ್ಬೋ ಜನೋ ಹಿಂಸಿತೋ ಪಿಙ್ಗಲೇನ,
ತಸ್ಮಿಂ ಮತೇ ಪಚ್ಚಯಾ ವೇದಯನ್ತಿ।
ಪಿಯೋ ನು ತೇ ಆಸಿ ಅಕಣ್ಹನೇತ್ತೋ,
ಕಸ್ಮಾ ತುವಂ ರೋದಸಿ ದ್ವಾರಪಾಲ॥

“ನ ಮೇ ಪಿಯೋ ಆಸಿ ಅಕಣ್ಹನೇತ್ತೋ,
ಭಾಯಾಮಿ ಪಚ್ಚಾಗಮನಾಯ ತಸ್ಸ।
ಇತೋ ಗತೋ ಹಿಂಸೇಯ್ಯ ಮಚ್ಚುರಾಜಂ,
ಸೋ ಹಿಂಸಿತೋ ಆನೇಯ್ಯ ಪುನ ಇಧಾ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೨.೧೭೯-೧೮೦) -

ಇದಂ **ಪಿಙ್ಗಲಜಾತಕಂ** ಕಥೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - “ಇದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಕುಹಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ”ತಿ? “ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಇಧ ತಪ್ಪನ್ತೋ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ ತಪ್ಪನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ”ತಿ। “ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ ಹೋನ್ತು ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ, ಪಮಾದವಿಹಾರಿನೋ ಉಭಯತ್ಥ ತಪ್ಪನ್ತಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭. “ಇಧ ತಪ್ಪತಿ ಪೇಚ್ಚ ತಪ್ಪತಿ, ಪಾಪಕಾರೀ ಉಭಯತ್ಥ ತಪ್ಪತಿ।
ಪಾಪಂ ಮೇ ಕತನ್ತಿ ತಪ್ಪತಿ, ಭಿಯ್ಯೋ ತಪ್ಪತಿ ದುಗ್ಗತಿಂ ಗತೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಧ ತಪ್ಪತೀ**ತಿ ಇಧ ಕಮ್ಮತಪ್ಪನೇನ ದೋಮನಸ್ಸಮತ್ತೇನ ತಪ್ಪತಿ। **ಪೇಚ್ಚಾ**ತಿ ಪರಲೋಕೇ ಪನ ವಿಪಾಕತಪ್ಪನೇನ ಅತಿದಾರುಣೇನ ಅಪಾಯದುಕ್ಖೇನ ತಪ್ಪತಿ। **ಪಾಪಕಾರೀ**ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರಸ್ಸ ಪಾಪಸ್ಸ ಕತ್ತಾ। **ಉಭಯತ್ಥಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ

ತಪ್ಪನೇನ ಉಭಯತ್ಥ ತಪ್ಪತಿ ನಾಮ। **ಪಾಪಂ ಮೇತಿ** ಸೋ ಹಿ ಕಮ್ಮತಪ್ಪನೇನ ಕಪ್ಪನ್ತೋ "ಪಾಪಂ ಮೇ ಕತ"ನ್ತಿ ತಪ್ಪತಿ। ತಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ತಪ್ಪನಂ, ವಿಪಾಕತಪ್ಪನೇನ ಪನ ತಪ್ಪನ್ತೋ **ಭಿಯ್ಯೋ ತಪ್ಪತಿ ದುಗ್ಗತಿಂ ಗತೋ** ಅತಿಫರುಸೇನ ತಪ್ಪನೇನ ಅತಿವಿಯ ತಪ್ಪತೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ದೇವದತ್ತವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಮಂ।

೧೩. ಸುಮನಾದೇವೀವತ್ಥು

ಇಧ ನನ್ದತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುಮನಾದೇವಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಞ್ಹಿ ದೇವಸಿಕಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ತಥಾ ವಿಸಾಖಾಯ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಯೋ ಯೋ ದಾನಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಸೋ ತೇಸಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾವ ಕರೋತಿ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? "ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾನಗ್ಗಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ವಾ ವಿಸಾಖಾ ವಾ ಆಗತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ನಾಗತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕತದಾನಮ್ಪಿ "ಕಿಂ ದಾನಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ ಗರಹನ್ತಿ। ಉಭೋಪಿ ಹಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ರುಚಿಞ್ಚ ಅನುಚ್ಛವಿಕಕಿಚ್ಚಾನಿ ಚ ಅತಿವಿಯ ಜಾನನ್ತಿ, ತೇಸು ವಿಚಾರೇನ್ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಚಿತ್ತರೂಪಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ದಾನಂ ದಾತುಕಾಮಾ ತೇ ಗಹೇತ್ವಾವ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಇತಿ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಘರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪರಿವಿಸಿತುಂ ನ ಲಭನ್ತಿ। ತತೋ ವಿಸಾಖಾ, "ಕೋ ನು ಖೋ ಮಮ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೀ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಧೀತರಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸಾ ತಸ್ಸಾ ನಿವೇಸನೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸತಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋಪಿ ಮಹಾಸುಭದ್ದಂ ನಾಮ ಜೇಟ್ಠಧೀತರಂ ಠಪೇಸಿ। ಸಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತೀ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೀ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಹುತ್ವಾ ಪತಿಕುಲಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತೋ ಚೂಳಸುಭದ್ದಂ ಠಪೇಸಿ। ಸಾಪಿ ತಥೇವ ಕರೋನ್ತೀ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಹುತ್ವಾ ಪತಿಕುಲಂ ಗತಾ। ಅಥ ಸುಮನದೇವಿಂ ನಾಮ ಕನಿಟ್ಠಧೀತರಂ ಠಪೇಸಿ। ಸಾ ಪನ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಕುಮಾರಿಕಾವ ಹುತ್ವಾ ತಥಾರೂಪೇನ ಅಫಾಸುಕೇನ ಆತುರಾ ಆಹಾರುಪಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಪಿತರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಾನಗ್ಗೇ ತಸ್ಸಾ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾವ ಆಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಿಂ, ಅಮ್ಮ ಸುಮನೇ"ತಿ ಆಹ। ಸಾಪಿ ನಂ ಆಹ - "ಕಿಂ, ತಾತ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕಾ"ತಿ? "ವಿಲಪಸಿ ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ನ ವಿಲಪಾಮಿ, ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕಾ"ತಿ। "ಭಾಯಸಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ನ ಭಾಯಾಮಿ, ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕಾ"ತಿ। ಏತ್ತಕಂ ವತ್ವಾಯೇವ ಪನ ಸಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಸೋ ಸೋತಾಪನ್ನೋಪಿ ಸಮಾನೋ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತರಿ ಉಪ್ಪನ್ನಸೋಕಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಧೀತು ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ರೋದನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಿಂ, ಗಹಪತಿ, ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ಅಸ್ಸುಮುಖೋ ರೋದಮಾನೋ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಧೀತಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸುಮನದೇವೀ ಕಾಲಕತಾ"ತಿ ಆಹ। "ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಸೋಚಸಿ, ನನು ಸಬ್ಬೇಸಂ ಏಕಂಸಿಕಂ ಮರಣ"ನ್ತಿ? "ಜಾನಾಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪಾ ನಾಮ ಮೇ ಹಿರಿಓತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಧೀತಾ, ಸಾ ಮರಣಕಾಲೇ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ವಿಲಪಮಾನಾ ಮತಾ, ತೇನ ಮೇ ಅನಪ್ಪಕಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತಾಯ ಕಥಿತಂ ಮಹಾಸೇಟ್ಠೀ"ತಿ? "ಅಹಂ ತಂ, ಭನ್ತೇ, 'ಅಮ್ಮ, ಸುಮನೇ'ತಿ ಆಮನ್ತೇಸಿಂ। ಅಥ ಮಂ ಆಹ - 'ಕಿಂ, ತಾತ, ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕಾ'ತಿ? 'ವಿಲಪಸಿ, ಅಮ್ಮಾ'ತಿ? 'ನ ವಿಲಪಾಮಿ, ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕಾ'ತಿ। 'ಭಾಯಸಿ, ಅಮ್ಮಾ'ತಿ? 'ನ ಭಾಯಾಮಿ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕಾ'ತಿ। ಏತ್ತಕಂ ವತ್ವಾ ಕಾಲಮಕಾಸೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಭಗವಾ ಆಹ - "ನ ತೇ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಧೀತಾ ವಿಲಪತೀ"ತಿ। "ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಭನ್ತೇ ಏವಮಾಹಾ"ತಿ? "ಕನಿಟ್ಠತ್ತಾಯೇವ । ಧೀತಾ ಹಿ ತೇ, ಗಹಪತಿ, ಮಗ್ಗಫಲೇಹಿ ತಯಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ। ತ್ವಞ್ಹಿ ಸೋತಾಪನ್ನೋ, ಧೀತಾ ಪನ ತೇ ಸಕದಾಗಾಮಿನೀ। ಸಾ ಮಗ್ಗಫಲೇಹಿ ತಯಾ ಮಹಲ್ಲಿಕತ್ತಾ ತಂ ಏವಮಾಹಾ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಏವಂ, ಗಹಪತೀ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಕುಹಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ತುಸಿತಭವನೇ, ಗಹಪತೀ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಧೀತಾ ಇಧ

ಞಾತಕಾನಂ ಅನ್ತರೇ ನನ್ದಮಾನಾ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಇತೋ ಗನ್ತ್ವಾಪಿ ನನ್ದನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ''ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ''ಆಮ, ಗಹಪತಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ನಾಮ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ ಇಧ ಲೋಕೇ ಚ ಪರಲೋಕೇ ಚ ನನ್ದನ್ತಿಯೇವಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮. ''ಇಧ ನನ್ದತಿ ಪೇಚ್ಚ ನನ್ದತಿ, ಕತಪುಞ್ಞೋ ಉಭಯತ್ಥ ನನ್ದತಿ।
ಪುಞ್ಞಂ ಮೇ ಕತನ್ತಿ ನನ್ದತಿ, ಭಿಯ್ಯೋ ನನ್ದತಿ ಸುಗ್ಗತಿಂ ಗತೋ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಧಾತಿ** ಇಧ ಲೋಕೇ ಕಮ್ಮನನ್ದನೇನ ನನ್ದತಿ। **ಪೇಚ್ಚಾತಿ** ಪರಲೋಕೇ ವಿಪಾಕನನ್ದನೇನ ನನ್ದತಿ। **ಕತಪುಞ್ಞೋತಿ** ನಾನಪ್ಪಕಾರಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಕತ್ತಾ। **ಉಭಯತ್ಥಾತಿ** ಇಧ ''ಕತಂ ಮೇ ಕುಸಲಂ, ಅಕತಂ ಮೇ ಪಾಪ''ನ್ತಿ ನನ್ದತಿ, ಪರತ್ಥ ವಿಪಾಕಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ನನ್ದತಿ। **ಪುಞ್ಞಂ ಮೇತಿ** ಇಧ ನನ್ದನ್ತೋ ಪನ ''ಪುಞ್ಞಂ ಮೇ ಕತ''ನ್ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಮತ್ತೇನೇವ ಕಮ್ಮನನ್ದನಂ ಉಪಾದಾಯ ನನ್ದತಿ। **ಭಿಯ್ಯೋತಿ** ವಿಪಾಕನನ್ದನೇನ ಪನ ಸುಗತಿಂ ಗತೋ ಸತ್ತಪಞ್ಞಾಸವಸ್ಸಕೋಟಿಯೋ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ತುಸಿತಪುರೇ ಅತಿವಿಯ ನನ್ದತೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಜಾತಾತಿ।

ಸುಮನಾದೇವೀವತ್ಥು ತೇರಸಮಂ।

೧೪. ದ್ವೇಸಹಾಯಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಬಹುಮ್ಪಿ ಚೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಹಿ ದ್ವೇ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಹಾಯಕಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ವಸ್ಸಾನಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಧುರಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರಞ್ಚ ಗನ್ಥಧುರಞ್ಚ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಸುತ್ವಾ ಏಕೋ ತಾವ ''ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ಗನ್ಥಧುರಂ ಪೂರೇತುಂ, ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರಂ ಪನ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಘಟೇನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಇತರೋ ಪನ ''ಅಹಂ ಗನ್ಥಧುರಂ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ತೇಪಿಟಕಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತಿ, ಸರಭಞ್ಞಂ ಭಣತಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ವಾಚೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಅಟ್ಠಾರಸನ್ನಂ ಮಹಾಗಣಾನಂ ಆಚರಿಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇತರಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, ''ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಮ್ಹಾ''ತಿ ವದನ್ತಿ। ಥೇರೋ ''ಗಚ್ಛಥ, ಆವುಸೋ, ಮಮ ವಚನೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಸೀತಿ ಮಹಾಥೇರೇ ವನ್ದಥ, ಸಹಾಯಕತ್ಥೇರಮ್ಪಿ ಮೇ 'ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ತುಮ್ಹೇ ವನ್ದತೀ'ತಿ ವದಥಾ''ತಿ ಪೇಸೇತಿ। ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಞ್ಚೇವ ಅಸೀತಿ ಮಹಾಥೇರೇ ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗನ್ಥಿಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ''ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ತುಮ್ಹೇ ವನ್ದತೀ''ತಿ ವದನ್ತಿ। ಇತರೇನ ಚ ''ಕೋ ನಾಮ ಸೋ''ತಿ ವುತ್ತೇ, ''ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯಕಭಿಕ್ಖು, ಭನ್ತೇ''ತಿ ವದನ್ತಿ। ಏವಂ ಥೇರೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣನ್ತೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಥೋಕಂ ಕಾಲಂ ಸಹಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಸಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ''ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ತುಮ್ಹೇ ವನ್ದತೀ''ತಿ ವುತ್ತೇ, ''ಕೋ ಏಸೋ''ತಿ ವತ್ವಾ ''ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯಕಭಿಕ್ಖೂ''ತಿ ವುತ್ತೇ, ''ಕಿಂ ಪನ ತುಮ್ಹೇಹಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಗ್ಗಹಿತಂ, ಕಿಂ ದೀಘನಿಕಾಯಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರೋ ನಿಕಾಯೋ, ಕಿಂ ತೀಸು ಪಿಟಕೇಸು ಏಕಂ ಪಿಟಕ''ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ''ಚತುಪ್ಪದಿಕಮ್ಪಿ ಗಾಥಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಪಂಸುಕೂಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇಯೇವ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠೋ, ಬಹೂ ವತ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಲಭಿ, ತಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲೇ ಮಯಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ।

ಅಥ ಅಪರಭಾಗೇ ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಂ ಆಗತೋ। ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಞ್ಚೇವ ಅಸೀತಿ ಮಹಾಥೇರೇ ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪಚ್ಚಾಗಮಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸೋ ವತ್ತಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಮಪ್ಪಮಾಣಂ ಆಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ, "ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ "ಏಸ ಏವರೂಪಂ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ವಿಹೇಠೇತ್ವಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಯ್ಯಾ"ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ವಿಹಾರಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ವಿಯ ತೇಸಂ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ತತ್ಥ ತತ್ಥ ನಿಸೀದನ್ತಾ ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಬುದ್ಧಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾವ ನಿಸೀದನ್ತಿ। ತೇನ ಸತ್ಥಾ ಪಕತಿಪಞ್ಞತ್ತೇಯೇವ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಪನ ಗನ್ಥಿಕಭಿಕ್ಖುಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅಕಥಿತೇ ದುತಿಯಜ್ಝಾನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಸುಪಿ ಸಮಾಪತ್ತೀಸು ರೂಪಾರೂಪೇಸು ಚ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಗನ್ಥಿಕತ್ಥೇರೋ ಏಕಮ್ಪಿ ಕಥೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಇತರೋ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಗನ್ಥಿಕತ್ಥೇರೋ ಕಥೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ತತೋ ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಥೇರೋ ಕಥೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಸೇಸಮಗ್ಗೇಸುಪಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಗನ್ಥಿಕೋ ಏಕಮ್ಪಿ ಕಥೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಖೀಣಾಸವೋ ಪುಚ್ಛಿತಂ ಪುಚ್ಛಿತಂ ಕಥೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಚತೂಸುಪಿ ಠಾನೇಸು ತಸ್ಸ ಸಾಧುಕಾರಂ ಅದಾಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭುಮ್ಮದೇವೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಸಬ್ಬಾ ದೇವತಾ ಚೇವ ನಾಗಸುಪಣ್ಣಾ ಚ ಸಾಧುಕಾರಂ ಅದಂಸು। ತಂ ಸಾಧುಕಾರಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ಚೇವ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿನೋ ಚ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು - "ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಸತ್ಥಾರಾ ಕತಂ, ಕಿಞ್ಚಿ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು ಸಾಧುಕಾರಂ ಅದಾಸಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನಾಚರಿಯಸ್ಸ ಸಬ್ಬಪರಿಯತ್ತಿಧರಸ್ಸ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಪಾಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಪಸಂಸಾಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಕರೀ"ತಿ। ಅಥ ನೇ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ಆರೋಚಿತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ಮಮ ಸಾಸನೇ ಭತಿಯಾ ಗಾವೋ ರಕ್ಖಣಸದಿಸೋ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಪುತ್ತೋ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ಪಞ್ಚ ಗೋರಸೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನಕಸಾಮಿಸದಿಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೯. "ಬಹುಮ್ಪಿ ಚೇ ಸಂಹಿತ ಭಾಸಮಾನೋ,
ನ ತಕ್ಕರೋ ಹೋತಿ ನರೋ ಪಮತ್ತೋ।
ಗೋಪೋವ ಗಾವೋ ಗಣಯಂ ಪರೇಸಂ,
ನ ಭಾಗವಾ ಸಾಮಞ್ಞಸ್ಸ ಹೋತಿ॥

೨೦. "ಅಪ್ಪಮ್ಪಿ ಚೇ ಸಂಹಿತ ಭಾಸಮಾನೋ,
ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಹೋತಿ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರೀ।
ರಾಗಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಮೋಹಂ,
ಸಮ್ಮಪ್ಪಜಾನೋ ಸುವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತೋ॥
"ಅನುಪಾದಿಯಾನೋ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ,
ಸ ಭಾಗವಾ ಸಾಮಞ್ಞಸ್ಸ ಹೋತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಂಹಿತ**ನ್ತಿ ತೇಪಿಟಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧವಚನಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ। ತಂ ಆಚರಿಯೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಬಹುಮ್ಪಿ ಪರೇಸಂ **ಭಾಸಮಾನೋ** ವಾಚೇನ್ತೋ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಯಂ ಕಾರಕೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ತಕ್ಕರೋ ನ ಹೋತಿ। ಕುಕ್ಕುಟಸ್ಸ ಪಕ್ಖಪಹರಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅನಿಚ್ಚಾದಿವಸೇನ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ನಪ್ಪವತ್ತೇತಿ। ಏಸೋ ಯಥಾ ನಾಮ ದಿವಸಂ ಭತಿಯಾ ಗಾವೋ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಗೋಪೋ ಪಾತೋವ ನಿರವಸೇಸಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಾನಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ದಿವಸಭತಿಮತ್ತಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಯಥಾರುಚಿಯಾ ಪನ ಪಞ್ಚ ಗೋರಸೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ಲಭತಿ, ಏವಮೇವ ಕೇವಲಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಕರಣಮತ್ತಸ್ಸ ಭಾಗೀ ಹೋತಿ, ಸಾಮಞ್ಞಸ್ಸ ಪನ ಭಾಗೀ ನ ಹೋತಿ। ಯಥಾ ಪನ ಗೋಪಾಲಕೇನ ನಿಯ್ಯಾದಿತಾನಂ ಗುನ್ನಂ ಗೋರಸಂ ಸಾಮಿಕಾವ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ತಥಾ ತೇನ ಕಥಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ

ಕಾರಕಪುಗ್ಗಲಾ ಯಥಾನುಸಿಟ್ಠಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕೇಚಿ ಪಠಮಜ್ಝಾನಾದೀನಿ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಕೇಚಿ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಗೋಣಸಾಮಿಕಾ ಗೋರಸಸ್ಸೇವ ಸಾಮಞ್ಞಸ್ಸ ಭಾಗಿನೋ ಹೋನ್ತಿ।

ಇತಿ ಸತ್ಥಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಪಮಾದವಿಹಾರಿನೋ ಅನಿಚ್ಚಾದಿವಸೇನ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೇ ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಸೇನ ಪಠಮಂ ಗಾಥಂ ಕಥೇಸಿ, ನ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ। ದುತಿಯಗಾಥಾ ಪನ ಅಪ್ಪಸ್ಸುತಸ್ಸಪಿ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕಾರಕಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಥಿತಾ।

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಮ್ಪಿ ಚೇತಿ** ಥೋಕಂ ಏಕವಗ್ಗದ್ವಿವಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ। **ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಹೋತಿ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರೀತಿ** ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ನವಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ ಧಮ್ಮಂ ಪುಬ್ಬಭಾಗಪಟಿಪದಾಸಙ್ಖಾತಂ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಧುತಙ್ಗಅಸುಭಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾದಿಭೇದಂ ಚರನ್ತೋ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರೀ ಹೋತಿ। ಸೋ "ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜೇವಾ"ತಿ ಪಟಿವೇಧಂ ಆಕಙ್ಖನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಸೋ ಇಮಾಯ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ರಾಗಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಮೋಹಂ ಸಮ್ಮಾ ಹೇತುನಾ ನಯೇನ ಪರಿಜಾನಿತಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮೇ ಪರಿಜಾನನ್ತೋ ತದಙ್ಗವಿಕ್ಖಮ್ಭನಸಮುಚ್ಛೇದಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿನಿಸ್ಸರಣವಿಮುತ್ತೀನಂ ವಸೇನ ಸುವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತೋ, **ಅನುಪಾದಿಯಾನೋ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾತಿ** ಇಧಲೋಕಪರಲೋಕಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ವಾ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಬಾಹಿರಾ ವಾ ಖನ್ಧಾಯತನಧಾತುಯೋ ಚತೂಹಿ ಉಪಾದಾನೇಹಿ ಅನುಪಾದಿಯನ್ತೋ ಮಹಾಖೀಣಾಸವೋ ಮಗ್ಗಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಸಾಮಞ್ಞಸ್ಸ ವಸೇನ ಆಗತಸ್ಸ ಫಲಸಾಮಞ್ಞಸ್ಸ ಚೇವ ಪಞ್ಚಅಸೇಕ್ಖಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಚ ಭಾಗವಾ ಹೋತೀತಿ ರತನಕೂಟೇನ ವಿಯ ಅಗಾರಸ್ಸ ಅರಹತ್ತೇನ ದೇಸನಾಯ ಕೂಟಂ ಗಣ್ಹೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ದ್ವೇಸಹಾಯಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಚುದ್ದಸಮಂ।

ಯಮಕವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಠಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೨. ಅಪ್ಪಮಾದವಗ್ಗೋ

೧. ಸಾಮಾವತೀವತ್ಥು

ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಅಮತಪದನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಘೋಸಿತಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾಮಾವತಿಪ್ಪಮುಖಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇತ್ಥಿಸತಾನಂ, ಮಾಗಣ್ಡಿಯಪ್ಪಮುಖಾನಞ್ಚ ಏತಿಸ್ಸಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಞಾತಿಸತಾನಂ ಮರಣಬ್ಯಸನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ - ಅತೀತೇ ಅಲ್ಲಕಪ್ಪರಟ್ಠೇ ಅಲ್ಲಕಪ್ಪರಾಜಾ ನಾಮ, ವೇಠದೀಪಕರಟ್ಠೇ ವೇಠದೀಪಕರಾಜಾ ನಾಮಾತಿ ಇಮೇ ದ್ವೇ ದಹರಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಹಾಯಕಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕಾಚರಿಯಕುಲೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಿತೂನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಯಾಮೇನ ದಸದಸಯೋಜನಿಕೇ ರಟ್ಠೇ ರಾಜಾನೋ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ಏಕತೋ ತಿಟ್ಠನ್ತಾ ನಿಸೀದನ್ತಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಾ ಮಹಾಜನಂ ಜಾಯಮಾನಞ್ಚ ಜೀಯಮಾನಞ್ಚ ಮೀಯಮಾನಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ "ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಅನುಗಚ್ಛನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅನ್ತಮಸೋ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಮ್ಪಿ ನಾನುಗಚ್ಛತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಪಹಾಯ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಕಿಂ ನೋ ಘರಾವಾಸೇನ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಾನಿ ಪುತ್ತದಾರಾನಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ವಸನ್ತಾ ಮನ್ತಯಿಂಸು - "ಮಯಂ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ನ ಜೀವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ। ತೇ ಮಯಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ವಸನ್ತಾ ಅಪಬ್ಬಜಿತಸದಿಸಾಯೇವ ಹೋಮ, ತಸ್ಮಾ ವಿಸುಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮ। ತ್ವಂ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬತೇ ವಸ, ಅಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬತೇ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ। ಅನ್ವದ್ಧಮಾಸಂ ಪನ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಏಕತೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ನೇಸಂ ಏತದಹೋಸಿ - "ಏವಮ್ಪಿ ನೋ ಗಣಸಙ್ಗಣಿಕಾವ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತ್ವಂ ಪನ ತವ ಪಬ್ಬತೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಹಂ ಮಮ ಪಬ್ಬತೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇಸ್ಸಾಮಿ, ತಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು।

ಅಥ ಅಪರಭಾಗೇ ವೇಠದೀಪಕತಾಪಸೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಮಹೇಸಕ್ಖೋ ದೇವರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ತತೋ ಅಡ್ಢಮಾಸೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಅದಿಸ್ವಾವ ಇತರೋ "ಸಹಾಯಕೋ ಮೇ ಕಾಲಕತೋ"ತಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಇತರೋಪಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಅತ್ತನೋ ದೇವಸಿರಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ನಿಕ್ಖಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ತಪಚರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ಗನ್ತ್ವಾ ಮಮ ಸಹಾಯಕಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗಿಕಪುರಿಸೋ ವಿಯ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆಹ - "ಕುತೋ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ? "ಮಗ್ಗಿಕಪುರಿಸೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದೂರತೋವ ಆಗತೋಮ್ಹಿ। ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಏಕಕೋವ ವಸತಿ, ಅಞ್ಞೋಪಿ ಕೋಚಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? "ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಏಕೋ ಸಹಾಯಕೋ"ತಿ। "ಕುಹಿಂ ಸೋ"ತಿ? "ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬತೇ ವಸತಿ, ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಪನ ಅಗ್ಗಿಂ ನ ಜಾಲೇತಿ, ಮತೋ ನೂನ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ। "ಅಹಂ ಸೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕುಹಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಸೀ"ತಿ? "ದೇವಲೋಕೇ ಮಹೇಸಕ್ಖೋ ದೇವರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಸ್ಮಿ, ಭನ್ತೇ, 'ಅಯ್ಯಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಪುನ ಆಗತೋಮ್ಹಿ। ಅಪಿ ನು ಖೋ ಅಯ್ಯಾನಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸನ್ತಾನಂ ಕೋಚಿ ಉಪದ್ದವೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಆವುಸೋ, ಹತ್ಥೀ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಿಲಮಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಹತ್ಥೀ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ? "ಸಮ್ಮಜ್ಜನಟ್ಠಾನೇ ಲಣ್ಡಂ ಪಾತೇನ್ತಿ, ಪಾದೇಹಿ ಭೂಮಿಯಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಂಸುಂ ಉದ್ಧರನ್ತಿ, ಸ್ವಾಹಂ ಲಣ್ಡಂ ಛಡ್ಡೇನ್ತೋ ಪಂಸುಂ ಸಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕಿಲಮಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತೇಸಂ ಅನಾಗಮನಂ ಇಚ್ಛಥಾ"ತಿ? "ಆಮಾವುಸೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ತೇಸಂ ಅನಾಗಮನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಾಪಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಿಕನ್ತವೀಣಞ್ಚೇವ ಹತ್ಥಿಕನ್ತಮನ್ತಞ್ಚ ಅದಾಸಿ। ದದನ್ತೋ ಚ ಪನ ವೀಣಾಯ ತಿಸ್ಸೋ ತನ್ತಿಯೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಯೋ ಮನ್ತೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ತನ್ತಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮನ್ತೇ ವುತ್ತೇ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತುಮ್ಪಿ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಹತ್ಥೀ ಪಲಾಯನ್ತಿ, ಇಮಂ ತನ್ತಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮನ್ತೇ ವುತ್ತೇ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ಪಲಾಯನ್ತಿ, ಇಮಂ ತನ್ತಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮನ್ತೇ ವುತ್ತೇ ಹತ್ಥಿಯೂಥಪತಿ ಪಿಟ್ಠಿಂ

ಉಪನಾಮೇನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ, "ಯಂ ವೋ ರುಚ್ಚತಿ, ತಂ ಕರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಾಪಸಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತಾಪಸೋ ಪಲಾಯನಮನ್ತಂ ವತ್ವಾ ಪಲಾಯನತನ್ತಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೀ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ವಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಪೂರನ್ತಪ್ಪೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಹೋತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಗಬ್ಭಿನಿಯಾ ದೇವಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಬಾಲಸೂರಿಯತಪಂ ತಪ್ಪಮಾನೋ ಅಬ್ಭೋಕಾಸತಲೇ ನಿಸೀದಿ। ದೇವೀ ರಞ್ಞೋ ಪಾರುಪನಂ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮುಲ್ಲಪಮಾನಾ ರಞ್ಞೋ ಅಙ್ಗುಲಿತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ರಾಜಮುದ್ದಿಕಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಗುಲಿಯಂ ಪಿಲನ್ಧಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಸಕುಣೋ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದೂರತೋ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಪಾರುಪನಂ ದೇವಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಂಸಪೇಸೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಪಕ್ಖೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಓತರಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಓತರಣಸದ್ದೇನ ಭೀತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನಂ ಪಾವಿಸಿ। ದೇವೀ ಗರುಗಬ್ಭತಾಯ ಚೇವ ಭೀರುಕಜಾತಿಕತಾಯ ಚ ವೇಗೇನ ಗನ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಸಕುಣೋ ಅಜ್ಝಪ್ಪತ್ತೋ ನಖಪಞ್ಜರೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ತೇ ಕಿರ ಸಕುಣಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಹತ್ಥೀನಂ ಬಲಂ ಧಾರೇನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಆಕಾಸೇನ ನೇತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿತಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತಿ। ಸಾಪಿ ತೇನ ನೀಯಮಾನಾ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚಾಹಂ ವಿರವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮನುಸ್ಸಸದ್ದೋ ನಾಮ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ಉಬ್ಬೇಜನೀಯೋ, ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಂ ಛಡ್ಡೇಸ್ಸತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಹ ಗಬ್ಭೇನ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮಂ ಖಾದಿತುಂ ಆರಭಿಸ್ಸತಿ, ತತ್ರ ನಂ ಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಪಲಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಡಿತತಾಯ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ।

ತದಾ ಚ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಥೋಕಂ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಮಣ್ಡಪಾಕಾರೇನ ಠಿತೋ ಏಕೋ ಮಹಾನಿಗ್ರೋಧೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಸಕುಣೋ ಮಿಗರೂಪಾದೀನಿ ತತ್ಥ ನೇತ್ವಾ ಖಾದತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಮ್ಪಿ ತತ್ಥೇವ ನೇತ್ವಾ ವಿಟಪಬ್ಭನ್ತರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಆಗತಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಆಗತಮಗ್ಗೋಲೋಕನಂ ಕಿರ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮತಾ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ದೇವೀ, "ಇದಾನಿ ಇಮಂ ಪಲಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಉಭೋ ಹತ್ಥೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಾಣಿಸದ್ದಞ್ಚೇವ ಮುಖಸದ್ದಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ತಂ ಪಲಾಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮನಕಾಲೇ ಗಬ್ಭೇ ಕಮ್ಮಜವಾತಾ ಚಲಿಂಸು। ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಗಜ್ಜನ್ತೋ ಮಹಾಮೇಘೋ ಉಟ್ಠಹಿ। ಸುಖೇಧಿತಾಯ ರಾಜಮಹೇಸಿಯಾ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ವಚನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಲಭಮಾನಾಯ ದುಕ್ಖಪರೇತಾಯ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ನಿದ್ದಾ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ವಿಭಾತಾಯ ಪನ ರತ್ತಿಯಾ ವಲಾಹಕವಿಗಮೋ ಚ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಞ್ಚ ತಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಏಕಕ್ಖಣೇಯೇವ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಮೇಘಉತುಞ್ಚ ಪಬ್ಬತಉತುಞ್ಚ ಅರುಣಉತುಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಜಾತತ್ತಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಉತೇನೋತಿ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅಲ್ಲಕಪ್ಪತಾಪಸಸ್ಸಪಿ ಖೋ ತತೋ ಅವಿದೂರೇ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ। ಸೋ ಪಕತಿಯಾವ ವಸ್ಸದಿವಸೇ ಸೀತಭಯೇನ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ವನಂ ನ ಪವಿಸತಿ, ತಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಕುಣೇಹಿ ಖಾದಿತಮಂಸಾನಂ ಅಟ್ಠಿಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ರಸಂ ಕತ್ವಾ ಪಿವತಿ। ತಸ್ಮಾ ತಂ ದಿವಸಂ "ಅಟ್ಠಿಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಅಟ್ಠಿಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಉಪರಿ ದಾರಕಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಉಲ್ಲೋಕೇನ್ತೋ ದೇವಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಾಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಮಾನುಸಿತ್ಥಿಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಕಥಂ ಆಗತಾಸೀ"ತಿ? "ಹತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಸಕುಣೇನಾನೀತಾಮ್ಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಓತರಾಹೀ"ತಿ ಆಹ । "ಜಾತಿಸಮ್ಭೇದತೋ ಭಾಯಾಮಿ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಕಾಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ? "ಖತ್ತಿಯಾಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಅಹಮ್ಪಿ ಖತ್ತಿಯೋಯೇವಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಖತ್ತಿಯಮಾಯಂ ಕಥೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಖತ್ತಿಯಮಾಯಂ ಕಥೇಸಿ। "ತೇನ ಹಿ ಆರುಯ್ಹ ಪುತ್ತಂ ಮೇ ಓತಾರೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಅಭಿರುಹನಮಗ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ದಾರಕಂ ಗಣ್ಹಿ। "ಮಾ ಮಂ ಹತ್ಥೇನ ಛುಪೀ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ತಂ ಅಛುಪಿತ್ವಾವ ದಾರಕಂ ಓತಾರೇಸಿ। ದೇವೀಪಿ ಓತರಿ। ಅಥ ನಂ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ನೇತ್ವಾ ಸೀಲಭೇದಂ ಅಕತ್ವಾವ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ, ನಿಮ್ಮಕ್ಖಿಕಮಧುಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಯಂಜಾತಸಾಲಿಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಏವಂ ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೇ ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ನೇವ ಆಗತಮಗ್ಗಂ ಜಾನಾಮಿ, ನ ಗಮನಮಗ್ಗಂ ಜಾನಾಮಿ, ಇಮಿನಾಪಿ ಮೇ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಮತ್ತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ। ಸಚೇ ಪನಾಯಂ ಅಮ್ಹೇ ಪಹಾಯ ಕತ್ಥಚಿ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಉಭೋಪಿ ಇಧೇವ ಮರಣಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮ, ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಕತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಸೀಲಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಯಥಾ ಮಂ ನ ಮುಞ್ಚತಿ, ತಥಾ ತಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ।

ಅಥ ನಂ ದುನ್ನಿವತ್ಥದುಪ್ಪಾರುತದಸ್ಸನೇನ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಸೀಲವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವೇಪಿ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸಿಂಸು।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಾಪಸೋ ನಕ್ಖತ್ತಯೋಗಂ ಉಲ್ಲೋಕೇನ್ತೋ ಪೂರನ್ತಪ್ಪಸ್ಸ ನಕ್ಖತ್ತಮಿಲಾಯನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಭದ್ದೇ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಪೂರನ್ತಪ್ಪರಾಜಾ ಮತೋ"ತಿ ಆಹ। "ಕಸ್ಮಾ, ಅಯ್ಯ, ಏವಂ ವದೇಸಿ? ಕಿಂ ತೇ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಘಾತೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ಭದ್ದೇ, ನಕ್ಖತ್ತಮಿಲಾಯನಮಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಏವಂ ವದಾಮೀ"ತಿ, ಸಾ ಪರೋದಿ। ಅಥ ನಂ "ಕಸ್ಮಾ ರೋದಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಾಯ ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಭಾವೇ ಅಕ್ಖಾತೇ ಆಹ - "ಮಾ, ಭದ್ದೇ, ರೋದಿ, ಜಾತಸ್ಸ ನಾಮ ನಿಯತೋ ಮಚ್ಚೂ"ತಿ। "ಜಾನಾಮಿ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ರೋದಸೀ"ತಿ? "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಕುಲಸನ್ತಕಸ್ಸ ರಜ್ಜಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, 'ಸಚೇ ತತ್ರ ಅಭವಿಸ್ಸ, ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪಯಿಸ್ಸ। ಇದಾನಿ ಮಹಾಜಾನಿಕೋ ವತ ಜಾತೋ'ತಿ ಸೋಕೇನ ರೋದಾಮಿ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಹೋತು, ಭದ್ದೇ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಸಚಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ಥೇಸಿ, ಅಹಮಸ್ಸ ರಜ್ಜಲಭನಾಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಹತ್ಥಿಕನ್ತವೀಣಞ್ಚೇವ ಹತ್ಥಿಕನ್ತಮನ್ತೇ ಚ ಅದಾಸಿ। ತದಾ ಅನೇಕಾನಿ ಹತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಟರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಆಹ - "ಹತ್ಥೀಸು ಅನಾಗತೇಸುಯೇವ ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ತೇಸು ಆಗತೇಸು ಇಮಂ ಮನ್ತಂ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ತನ್ತಿಂ ಪಹರ, ಸಬ್ಬೇ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತುಮ್ಪಿ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಪಲಾಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಥ ಓತರಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಆಹ - "ಅಜ್ಜ ಇಮಂ ಮನ್ತಂ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ತನ್ತಿಂ ಪಹರೇಯ್ಯಾಸಿ , ಸಬ್ಬೇ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ಪಲಾಯಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ತದಾಪಿ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚೇಸಿ । ಅಥ ನಂ ತತಿಯದಿವಸೇ ಆಹ - "ಅಜ್ಜ ಇಮಂ ಮನ್ತಂ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ತನ್ತಿಂ ಪಹರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಯೂಥಪತಿ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಉಪನಾಮೇನ್ತೋ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತದಾಪಿ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಮಾತರಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಭದ್ದೇ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ತೇ ಸಾಸನಂ ವದೇಹಿ, ಏತ್ತೋವ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ತಾತ, ತ್ವಂ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಪೂರನ್ತಪ್ಪರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ, ಮಂ ಸಗಬ್ಭಂ ಹತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಸಕುಣೋ ಆನೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸೇನಾಪತಿಆದೀನಂ ನಾಮಾನಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಅಸದ್ದಹನ್ತಾನಂ ಇಮಂ ಪಿತು ಪಾರುಪನಕಮ್ಬಲಞ್ಚೇವ ಪಿಲನ್ಧನಮುದ್ದಿಕಞ್ಚ ದಸ್ಸೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಕುಮಾರೋ ತಾಪಸಂ "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಿಮಸಾಖಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಮನ್ತಂ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ತನ್ತಿಂ ಪಹರ, ಜೇಟ್ಠಕಹತ್ಥೀ ತೇ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ರಟ್ಠಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಆಗತಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನೋ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಣ್ಣೇ ಮನ್ತಯಿ - "ಅಹಂ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಪೂರನ್ತಪ್ಪರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ, ಪೇತ್ತಿಕಂ ಮೇ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ದೇಹಿ ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಅನೇಕಾನಿ ಹತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸನ್ನಿಪತನ್ತೂ"ತಿ ಹತ್ಥಿರವಂ ರವಿ, ಅನೇಕಾನಿ ಹತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಪುನ "ಜಿಣ್ಣಾ ಹತ್ಥೀ ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತೂ"ತಿ ಹತ್ಥಿರವಂ ರವಿ, ಜಿಣ್ಣಾ ಹತ್ಥೀ ಪಟಿಕ್ಕಮಿಂಸು। ಪುನ "ಅತಿತರುಣಾ ಹತ್ಥೀ ನಿವತ್ತನ್ತೂ"ತಿ ಹತ್ಥಿರವಂ ರವಿ, ತೇಪಿ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ಸೋ ಅನೇಕೇಹಿ ಯೂಥಹತ್ಥಿಸಹಸ್ಸೇಹೇವ ಪರಿವುತೋ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ "ಅಹಂ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ, ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ಥಯಮಾನಾ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ಆಹ। "ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ನಗರಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ 'ಯುದ್ಧಂ ವಾ ಮೇ ದೇತು, ರಜ್ಜಂ ವಾ'"ತಿ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ನಾಗರಾ ಆಹಂಸು - "ಮಯಂ ದ್ವೇಪಿ ನ ದಸ್ಸಾಮ। ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಹಿ ದೇವೀ ಗರುಗಬ್ಭಾ ಹತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಸಕುಣೇನ ನೀತಾ, ತಸ್ಸಾ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ವಾ ನತ್ಥಿಭಾವಂ ವಾ ಮಯಂ ನ ಜಾನಾಮ। ಯಾವ ತಸ್ಸಾ ಪವತ್ತಿಂ ನ ಸುಣಾಮ। ತಾವ ನೇವ ಯುದ್ಧಂ ದಸ್ಸಾಮ, ನ ರಜ್ಜ"ನ್ತಿ। ತದಾ ಕಿರ ತಂ ಪವೇಣಿರಜ್ಜಂ ಅಹೋಸಿ। ತತೋ ಕುಮಾರೋ "ಅಹಂ ತಸ್ಸಾ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸೇನಾಪತಿಆದೀನಂ ನಾಮಾನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ತಥಾಪಿ ಅಸದ್ದಹನ್ತಾನಂ ಕಮ್ಬಲಞ್ಚ ಮುದ್ದಿಕಞ್ಚ ದಸ್ಸೇಸಿ। ತೇ ಕಮ್ಬಲಞ್ಚ ಮುದ್ದಿಕಞ್ಚ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಕಙ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ತಂ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಂಸು। ಅಯಂ ತಾವ ಉತೇನಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿ।

ಅಲ್ಲಕಪ್ಪರಟ್ಠೇ ಪನ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖೇ ಜೀವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಏಕೋ ಕೋತುಹಲಿಕೋ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸೋ ಕಾಪಿಂ ನಾಮ ತರುಣಪುತ್ತಞ್ಚ ಕಾಳಿಂ ನಾಮ ಭರಿಯಞ್ಚ ಆದಾಯ "ಕೋಸಮ್ಬಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। "ಅಹಿವಾತರೋಗೇನ ಮಹಾಜನೇ ಮರನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮೀ"ತಿಪಿ ವದನ್ತಿಯೇವ। ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಪಾಥೇಯ್ಯೇ ಪರಿಕ್ಖೀಣೇ ಖುದಾಭಿಭೂತಾ ದಾರಕಂ ವಹಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಅಥ ಸಾಮಿಕೋ ಪಜಾಪತಿಂ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಮಯಂ ಜೀವನ್ತಾ ಪುನ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮ, ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। ಮಾತು ಹದಯಂ ನಾಮ ಮುದುಕಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸಾ ಆಹ - "ನಾಹಂ ಜೀವನ್ತಮೇವ ಪುತ್ತಂ ಛಡ್ಡೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಅಥ ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ? "ವಾರೇನ ನಂ ವಹಾಮಾ"ತಿ। ಮಾತಾ ಅತ್ತನೋ ವಾರೇ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ವಿಯ ನಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉರೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಅಙ್ಕೇನ ವಹಿತ್ವಾ ಪಿತುನೋ ದೇತಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ ಛಾತಕತೋಪಿ ಬಲವತರಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಮಯಂ ಜೀವನ್ತಾ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮ, ಛಡ್ಡೇಮ ನ"ನ್ತಿ। ಸಾಪಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಟಿವಚನಂ ನಾದಾಸಿ। ದಾರಕೋ ವಾರೇನ ಪರಿವತ್ತಿಯಮಾನೋ ಕಿಲನ್ತೋ ಪಿತು ಹತ್ಥೇ ನಿದ್ದಾಯಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ನಿದ್ದಾಯನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಗಚ್ಛಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಣ್ಣಸನ್ಥರೇ ತಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಿ। ಮಾತಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಪುತ್ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಕುಹಿಂ ಮೇ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಏಕಸ್ಸ ಮೇ ಗಚ್ಛಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪಿತೋ"ತಿ। "ಸಾಮಿ, ಮಾ ಮಂ ನಾಸಯಿ, ಪುತ್ತಂ ವಿನಾ ಜೀವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಆನೇಹಿ ಮೇ ಪುತ್ತ"ನ್ತಿ ಉರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪರಿದೇವಿ। ಅಥ ನಂ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಆನೇಸಿ। ಪುತ್ತೋಪಿ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಮತೋ ಹೋತಿ। ಇತಿ ಸೋ ಏತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ಪುತ್ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಭವನ್ತರೇ ಸತ್ತ ವಾರೇ ಛಡ್ಡಿತೋ। "ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನಾಮೇತಂ ಅಪ್ಪಕ"ನ್ತಿ ನ ಅವಮಞ್ಞಿತಬ್ಬಂ।

ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕಂ ಗೋಪಾಲಕುಲಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತಂ ದಿವಸಞ್ಚ ಗೋಪಾಲಕಸ್ಸ ಧೇನುಮಙ್ಗಲಂ ಹೋತಿ। ಗೋಪಾಲಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನಿಬದ್ಧಂ ಏಕೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಭುಞ್ಜತಿ। ಸೋ ತಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಮಕಾಸಿ। ಬಹು ಪಾಯಾಸೋ ಪಟಿಯತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಗೋಪಾಲಕೋ ತೇ ಆಗತೇ ದಿಸ್ವಾ, "ಕುತೋ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಮುದುಜಾತಿಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ತೇಸು ಅನುಕಮ್ಪಂ ಕತ್ವಾ ಬಹುಕೇನ ಸಪ್ಪಿನಾ ಪಾಯಾಸಂ ದಾಪೇಸಿ। ಭರಿಯಾ "ಸಾಮಿ, ತಯಿ ಜೀವನ್ತೇ ಅಹಮ್ಪಿ ಜೀವಾಮಿ ನಾಮ, ದೀಘರತ್ತಂ ಊನೋದರೋಸಿ, ಯಾವದತ್ಥಂ ಭುಞ್ಜಾಹೀ"ತಿ ಸಪ್ಪಿಞ್ಚ ದಧಿಞ್ಚ ತದಭಿಮುಖಞ್ಞೇವ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಮನ್ದಸಪ್ಪಿನಾ ಥೋಕಮೇವ ಭುಞ್ಜಿ। ಇತರೋ ಬಹುಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸತ್ತಟ್ಠದಿವಸೇ ಛಾತತಾಯ ಆಹಾರತಣ್ಹಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಗೋಪಾಲಕೋ ತೇಸಂ ಪಾಯಾಸಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಆರಭಿ। ಕೋತುಹಲಿಕೋ ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಪೀಠೇ ನಿಪನ್ನಾಯ ಸುನಖಿಯಾ ಗೋಪಾಲಕೇನ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಪಾಯಾಸಪಿಣ್ಡಂ ದಿಸ್ವಾ "ಪುಞ್ಞಾ ವತಾಯಂ ಸುನಖೀ, ನಿಬದ್ಧಂ ಏವರೂಪಂ ಭೋಜನಂ ಲಭತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸೋ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ತಂ ಪಾಯಾಸಂ ಜೀರಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸುನಖಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗೇಹೇ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪಚಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ, "ದಾಸಸ್ಸ ವೋ ಪಾಪುಣಾತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯಾ ಇಧೇವ ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನಿಬದ್ಧಂ, ಅಯ್ಯೋ, ಇಧಾಗಚ್ಛತಿ, ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ಹೋತು ವಾ, ಮಾ ವಾ, ದೇವಸಿಕಂ ವನ್ದನ್ತೀ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತೀ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇನ್ತೀ ಬಹುಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ತತ್ಥೇವ ಭತಿಂ ಕರೋನ್ತೀ ವಸಿ। ಸಾಪಿ ಸುನಖೀ ಛಟ್ಠೇ ವಾ ಸತ್ತಮೇ ವಾ ಮಾಸೇ ಏಕಮೇವ ಕುಕ್ಕುರಂ ವಿಜಾಯಿ। ಗೋಪಾಲಕೋ ತಸ್ಸ ಏಕಧೇನುಯಾ ಖೀರಂ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ವಡ್ಢಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ನಿಬದ್ಧಂ ಏಕಂ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡಂ ದೇತಿ। ಸೋ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಸಿನೇಹಮಕಾಸಿ। ಗೋಪಾಲಕೋಪಿ ನಿಬದ್ಧಂ ದ್ವೇ ವಾರೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸುಪಟ್ಠಾನಂ ಯಾತಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ವಾಳಮಿಗಟ್ಠಾನೇ ದಣ್ಡೇನ ಗಚ್ಛೇ ಚ ಭೂಮಿಞ್ಚ ಪಹರಿತ್ವಾ "ಸುಸೂ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ವಾಳಮಿಗೇ ಪಲಾಪೇತಿ। ಸುನಖೋಪಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛತಿ।

ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಆಹ - “ಭನ್ತೇ, ಯದಾ ಮೇ ಓಕಾಸೋ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ ಇಮಂ ಸುನಖಂ ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ತೇನ ಸಞ್ಞಾಣೇನ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನೋಕಾಸದಿವಸೇ, “ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಅಯ್ಯಂ ಆನೇಹೀ”ತಿ ಸುನಖಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಏಕವಚನೇನೇವ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಗಚ್ಛಪೋಥನಭೂಮಿಪೋಥನಟ್ಠಾನೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಭುಸ್ಸಿತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ದೇನ ವಾಳಮಿಗಾನಂ ಪಲಾತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನಂ ಕತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಭುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಗತಭಾವಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ವೇಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಭುಸ್ಸನ್ತೋ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛತಿ। ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ತಂ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ಅಞ್ಞಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುರತೋ ತಿರಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಭುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಇತರಮಗ್ಗಮೇವ ನಂ ಆರೋಪೇತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಅಞ್ಞಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತೇನ ಪುರತೋ ತಿರಿಯಂ ಠತ್ವಾ ವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ ಅನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸುನಖಂ ಪಾದೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಿ। ಸುನಖೋ ತಸ್ಸ ಅನಿವತ್ತನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ನಿವಾಸನಕಣ್ಣೇ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢನ್ತೋ ಇತರಮಗ್ಗಮೇವ ನಂ ಆರೋಪೇಸಿ। ಏವಂ ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಬಲವಸಿನೇಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ।

ತತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಜೀರಿ। ಅಥಸ್ಸ ಗೋಪಾಲಕೋ ಚೀವರವತ್ಥಾನಿ ಅದಾಸಿ। ತಮೇನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಆಹ - “ಆವುಸೋ, ಚೀವರಂ ನಾಮ ಏಕಕೇನ ಕಾತುಂ ದುಕ್ಕರಂ, ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಇಧೇವ, ಭನ್ತೇ, ಕರೋಥಾ”ತಿ। “ನ ಸಕ್ಕಾ, ಆವುಸೋ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಾ ಚಿರಂ ಬಹಿ ವಸಿತ್ಥಾ”ತಿ। ಸುನಖೋ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುಣನ್ತೋವ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋಪಿ “ತಿಟ್ಠ, ಉಪಾಸಕಾ”ತಿ ಗೋಪಾಲಕಂ ನಿವತ್ತಾಪೇತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾದನಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ಸುನಖಸ್ಸ ತಂ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭುಕ್ಕರಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಚಕ್ಖುಪಥಂ ವಿಜಹನ್ತೇ ಹದಯಂ ಫಲಿತ್ವಾ ಮತೋ। ತಿರಚ್ಛಾನಾ ಕಿರ ನಾಮೇತೇ ಉಜುಜಾತಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ ಅಕುಟಿಲಾ। ಮನುಸ್ಸಾ ಪನ ಅಞ್ಞಂ ಹದಯೇನ ಚಿನ್ತೇನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಮುಖೇನ ಕಥೇನ್ತಿ। ತೇನೇವಾಹ - “ಗಹನಞ್ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಯದಿದಂ ಮನುಸ್ಸಾ, ಉತ್ತಾನಕಞ್ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಯದಿದಂ ಪಸವೋ”ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೩)।

ಇತಿ ಸೋ ತಾಯ ಉಜುಚಿತ್ತತಾಯ ಅಕುಟಿಲತಾಯ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಕಣ್ಣಮೂಲೇ ಮನ್ತಯನ್ತಸ್ಸ ಸದ್ದೋ ಸೋಳಸಯೋಜನಟ್ಠಾನಂ ಫರತಿ, ಪಕತಿಕಥಾಸದ್ದೋ ಪನ ಸಕಲಂ ದಸಯೋಜನಸಹಸ್ಸಂ ದೇವನಗರಂ ಛಾದೇತಿ। ತೇನೇವಸ್ಸ “ಘೋಸಕದೇವಪುತ್ತೋ”ತಿ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। “ಕಿಸ್ಸ ಪನೇಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೋ”ತಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಪೇಮೇನ ಭುಕ್ಕರಣಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೋ। ಸೋ ತತ್ಥ ನ ಚಿರಂ ಠತ್ವಾ ಚವಿ। ದೇವಲೋಕತೋ ಹಿ ದೇವಪುತ್ತಾ ಆಯುಕ್ಖಯೇನ ಪುಞ್ಞಕ್ಖಯೇನ ಆಹಾರಕ್ಖಯೇನ ಕೋಪೇನಾತಿ ಚತೂಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಚವನ್ತಿ।

ತತ್ಥ ಯೇನ ಬಹುಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಸೋ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಉಪರೂಪರಿ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ। ಏವಂ **ಆಯುಕ್ಖಯೇನ** ಚವತಿ ನಾಮ। ಯೇನ ಪರಿತ್ತಂ ಪುಞ್ಞಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ರಾಜಕೋಟ್ಠಾಗಾರೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ತಿಚತುನಾಳಿಮತ್ತಂ ಧಞ್ಞಂ ವಿಯ ಅನ್ತರಾವ ತಂ ಪುಞ್ಞಂಖೀಯತಿ, ಅನ್ತರಾವ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ । ಏವಂ **ಪುಞ್ಞಕ್ಖಯೇನ** ಚವತಿ ನಾಮ। ಅಪರೋಪಿ ಕಾಮಗುಣೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಮಾನೋ ಸತಿಸಮ್ಮೋಸೇನ ಆಹಾರಂ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಕಿಲನ್ತಕಾಯೋ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ। ಏವಂ **ಆಹಾರಕ್ಖಯೇನ** ಚವತಿ ನಾಮ। ಅಪರೋಪಿ ಪರಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅಸಹನ್ತೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ। ಏವಂ **ಕೋಪೇನ** ಚವತಿ ನಾಮ।

ಅಯಂ ಪನ ಕಾಮಗುಣೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಹುತ್ವಾ ಆಹಾರಕ್ಖಯೇನ ಚವಿ, ಚವಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ನಗರಸೋಭಿನಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸಾಪಿ ಜಾತದಿವಸೇ “ಕಿಂ ಏತ”ನ್ತಿ ದಾಸಿಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, “ಪುತ್ತೋ, ಅಯ್ಯೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ - “ಹನ್ದ, ಜೇ, ಇಮಂ ದಾರಕಂ ಕತ್ತರಸುಪ್ಪೇ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಙ್ಕಾರಕೂಟೇ ಛಡ್ಡೇಹೀ”ತಿ ಛಡ್ಡಾಪೇಸಿ। ನಗರಸೋಭಿನಿಯೋ ಹಿ ಧೀತರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತಿ, ನ ಪುತ್ತಂ। ಧೀತರಾ ಹಿ ತಾಸಂ ಪವೇಣೀ ಘಟೀಯತಿ। ದಾರಕಂ ಕಾಕಾಪಿ ಸುನಖಾಪಿ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ

ನಿಸೀದಿಂಸು। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಸಿನೇಹಪ್ಪಭವಸ್ಸ ಭುಕ್ಕರಣಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಏಕೋಪಿ ಉಪಗನ್ತುಂ ನ ವಿಸಹಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಏಕೋ ಮನುಸ್ಸೋ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ತಂ ಕಾಕಸುನಖಸನ್ನಿಪಾತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುತ್ತಸಿನೇಹಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಗೇಹಂ ನೇಸಿ। ತದಾ ಕೋಸಮ್ಬಕಸೇಟ್ಠಿ ರಾಜಕುಲಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ರಾಜನಿವೇಸನತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪುರೋಹಿತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಕಿಂ, ಆಚರಿಯ, ಅಜ್ಜ ತೇ ತಿಥಿಕರಣನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೋ ಓಲೋಕಿತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಂ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಚ್ಚನ್ತಿ? ಜನಪದಸ್ಸ ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? "ಅಞ್ಞಂ ನತ್ಥಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ನಗರೇ ಅಜ್ಜ ಜಾತದಾರಕೋ ಜೇಟ್ಠಕಸೇಟ್ಠಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತದಾ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಭರಿಯಾ ಗರುಗಬ್ಭಾ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಸೀಘಂ ಗೇಹಂ ಪುರಿಸಂ ಪೇಸೇಸಿ – "ಗಚ್ಛ ಭಣೇ, ಜಾನಾಹಿ ನಂ ವಿಜಾತಾ ವಾ, ನೋ ವಾ"ತಿ। "ನ ವಿಜಾಯತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾವ ವೇಗೇನ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಾಳಿಂ ನಾಮ ದಾಸಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ, "ಗಚ್ಛ ಜೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಜಾತದಾರಕಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ। ಸಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತೀ ತಂ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಯಂ ದಾರಕೋ ಕದಾ ಜಾತೋ"ತಿ ಗಹಪತಾನಿಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಜಾತೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಇಮಂ ಮಯ್ಹಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಏಕಕಹಾಪಣಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಮೂಲಂ ವಡ್ಢೇನ್ತೀ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಆನೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ "ಸಚೇ ಮೇ ಧೀತಾ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸತಿ, ತಾಯ ನಂ ಸದ್ಧಿಂ ನಿವೇಸೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಸಾಮಿಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ಗೇಹೇ ಕಾರೇಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಸೇಟ್ಠಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಮಮ ಪುತ್ತೋವ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನೇವ ತಂ ಮಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಾಳಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಗಚ್ಛ, ಜೇ, ವಜತೋ ಗುನ್ನಂ ನಿಕ್ಖಮನವೇಲಾಯ ವಜದ್ವಾರಮಜ್ಝೇ ಇಮಂ ತಿರಿಯಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಹಿ, ಗಾವಿಯೋ ನಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಮಾರೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಮದ್ದಿತಾಮದ್ದಿತಭಾವಂ ಪನಸ್ಸ ಞತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಗೋಪಾಲಕೇನ ವಜದ್ವಾರೇ ವಿವಟಮತ್ತೇಯೇವ ತಂ ತಥಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ಗೋಗಣಜೇಟ್ಠಕೋ ಉಸಭೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋಪಿ ತಂ ದಿವಸಂ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದಾರಕಂ ಚತುನ್ನಂ ಪಾದಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅನೇಕಸತಗಾವಿಯೋ ಉಸಭಸ್ಸ ದ್ವೇ ಪಸ್ಸಾನಿ ಘಂಸನ್ತಿಯೋ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಗೋಪಾಲಕೋಪಿ "ಅಯಂ ಉಸಭೋ ಪುಬ್ಬೇ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ಅಜ್ಜ ಪನ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಜದ್ವಾರಮಜ್ಝೇ ನಿಚ್ಚಲೋವ ಠಿತೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ನಿಪನ್ನಂ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುತ್ತಸಿನೇಹಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ, "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಗೇಹಂ ನೇಸಿ।

ಕಾಳೀ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಪುಚ್ಛಿತಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ, "ಗಚ್ಛ, ನಂ ಪುನ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಆನೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಪುನ ಆನೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆಹ – "ಅಮ್ಮ, ಕಾಳಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಉಟ್ಠಾಯ ವಾಣಿಜ್ಜಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಇಮಂ ನೇತ್ವಾ ಚಕ್ಕಮಗ್ಗೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಹಿ, ಗೋಣಾ ವಾ ನಂ ಮದ್ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಚಕ್ಕಾ ವಾ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪವತ್ತಿಂ ಚಸ್ಸ ಞತ್ವಾವ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸಾ ತಂ ನೇತ್ವಾ ಚಕ್ಕಮಗ್ಗೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ತದಾ ಸಾಕಟಿಕಜೇಟ್ಠಕೋ ಪುರತೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಗೋಣಾ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಧುರಂ ಛಡ್ಡೇಸುಂ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪಾಜಿಯಮಾನಾಪಿ ಪುರತೋ ನ ಗಚ್ಛಿಂಸು। ಏವಂ ತಸ್ಸ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸೇವ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಹಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಗೋಣಾ ಕರಿಂಸೂ"ತಿ ಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಭಾರಿಯಂ ವತ ಮೇ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ತಂ ಗೇಹಂ ನೇಸಿ।

ಕಾಳೀ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಪುಚ್ಛಿತಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ, "ಗಚ್ಛ, ನಂ ಪುನ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಆನೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆಹ – "ಇದಾನಿ ನಂ ಆಮಕಸುಸಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತರೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಹಿ, ತತ್ಥ ಸುನಖಾದೀಹಿ ವಾ ಖಾದಿತೋ, ಅಮನುಸ್ಸೇಹಿ ವಾ ಪಹಟೋ ಮರಿಸ್ಸತಿ, ಮತಾಮತಭಾವಞ್ಚಸ್ಸ ಜಾನಿತ್ವಾವ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸಾ ತಂ ನೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ಸುನಖೋ ವಾ ಕಾಕೋ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। "ನನು

ಚಸ್ಸ ನೇವ ಮಾತಾ ನ ಪಿತಾ ನ ಭಾತಿಕಾದೀಸು ಕೋಚಿ ರಕ್ಖಿತಾ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಕೋ ತಂ ರಕ್ಖತೀ"ತಿ? ಸುನಖಕಾಲೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಸಿನೇಹೇನ ಪವತ್ತಿತಭುಕ್ಕರಣಮತ್ತಮೇವ ತಂ ರಕ್ಖತಿ। ಅಥೇಕೋ ಅಜಪಾಲಕೋ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸಾ ಅಜಾ ಗೋಚರಂ ನೇನ್ತೋ ಸುಸಾನಪಸ್ಸೇನ ಗಚ್ಛತಿ। ಏಕಾ ಅಜಾ ಪಣ್ಣಾನಿ ಖಾದಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತರಂ ಪವಿಟ್ಠಾ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ಠತ್ವಾ ದಾರಕಸ್ಸ ಥನಂ ಅದಾಸಿ, ಅಜಪಾಲಕೇನ "ಹೇ ಹೇ"ತಿ ಸದ್ದೇ ಕತೇಪಿ ನ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸೋ "ಯಟ್ಠಿಯಾ ನಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ನೀಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ಠತ್ವಾ ದಾರಕಂ ಖೀರಂ ಪಾಯನ್ತಿಂ ಅಜಿಂ ದಿಸ್ವಾ ದಾರಕೇ ಪುತ್ತಸಿನೇಹಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ, "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಕಾಳೀ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಪುಚ್ಛಿತಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ, "ಗಚ್ಛ, ತಂ ಪುನ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಆನೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆಹ – "ಅಮ್ಮ ಕಾಳಿ, ಇಮಂ ಆದಾಯ ಚೋರಪಪಾತಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಪಪಾತೇ ಖಿಪ, ಪಬ್ಬತಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಟಿಹಞ್ಞಮಾನೋ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಸ್ಸತಿ, ಮತಾಮತಭಾವಞ್ಚಸ್ಸ ಞತ್ವಾವ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸಾ ತಂ ತತ್ಥ ನೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಠತ್ವಾ ಖಿಪಿ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಪಬ್ಬತಕುಚ್ಛಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾವೇಳುಗುಮ್ಬೋ ಪಬ್ಬತಾನುಸಾರೇನೇವ ವಡ್ಢಿ, ತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಘನಜಾತೋ ಜಿಞ್ಜುಕಗುಮ್ಬೋ ಅವತ್ಥರಿ। ದಾರಕೋ ಪತನ್ತೋ ಕೋಜವಕೇ ವಿಯ ತಸ್ಮಿಂ ಪತಿ। ತಂ ದಿವಸಞ್ಚ ನಳಕಾರಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ವೇಳುಬಲಿ ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ವೇಳುಗುಮ್ಬಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಆರಭಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಚಲನ್ತೇ ದಾರಕೋ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ಸೋ "ದಾರಕಸದ್ದೋ ವಿಯಾ"ತಿ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಆದಾಯ ಗತೋ।

ಕಾಳೀ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ, "ಗಚ್ಛ, ನಂ ಪುನ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಆನೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕರೋನ್ತಸ್ಸೇವ ದಾರಕೋ ವಡ್ಢಿತೋ "ಘೋಸಕೋ"ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ಕಣ್ಟಕೋ ವಿಯ ಖಾಯಿ, ಉಜುಕಂ ತಂ ಓಲೋಕೇತುಮ್ಪಿ ನ ವಿಸತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾರಣೂಪಾಯಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಕುಮ್ಭಕಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಕದಾ ತ್ವಂ ಆವಾಪಂ ಆಲಿಮ್ಪೇಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ – "ಸ್ವೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ತೇನ ಹಿ ಇದಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಮ ಏಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ, ಸಾಮೀ"ತಿ? "ಏಕೋ ಮೇ ಅವಜಾತಪುತ್ತೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ತವ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅಥ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಬ್ಭಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ತಿಖಿಣಾಯ ವಾಸಿಯಾ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚಾಟಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆವಾಪೇ ಪಚೇಯ್ಯಾಸಿ, ಇದಂ ತೇ ಸಹಸ್ಸಂ ಸಚ್ಚಕಾರಸದಿಸಂ। ಉತ್ತರಿಂ ಪನ ತೇ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಪಚ್ಛಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಕುಮ್ಭಕಾರೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ಪುನದಿವಸೇ ಘೋಸಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ, "ಹಿಯ್ಯೋ ಮಯಾ ಕುಮ್ಭಕಾರೋ ಏಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಆಣತ್ತೋ, ಏಹಿ, ತ್ವಂ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏವಂ ವದೇಹಿ – 'ಹಿಯ್ಯೋ ಕಿರ ಮೇ ಪಿತರಾ ಆಣತ್ತಂ ಕಮ್ಮಂ ನಿಪ್ಫಾದೇಹೀ'"ತಿ ಪಹಿಣಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಅಗಮಾಸಿ। ತಂ ತತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಇತರೋ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಪುತ್ತೋ ದಾರಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗುಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ, "ಕುಹಿಂ ಗಚ್ಛಸಿ ಭಾತಿಕಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಪಿತು ಸಾಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಕಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಹಂ ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ। ಇಮೇ ಮಂ ದಾರಕಾ ಬಹುಂ ಲಕ್ಖಂ ಜಿನಿಂಸು, ತಂ ಮೇ ಪಟಿಜಿನಿತ್ವಾ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ ಪಿತು ಭಾಯಾಮೀ"ತಿ। "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಭಾತಿಕ, ಅಹಂ ತಂ ಸಾಸನಂ ಹರಿಸ್ಸಾಮಿ। ಬಹೂಹಿ ಜಿತೋ, ಯಾವಾಹಂ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ, ತಾವ ಮೇ ಲಕ್ಖಂ ಪಟಿಜಿನಾ"ತಿ।

ಘೋಸಕೋ ಕಿರ ಗುಳಕೀಳಾಯ ಛೇಕೋ, ತೇನ ನಂ ಏವಂ ನಿಬನ್ಧಿ। ಸೋಪಿ ತಂ "ತೇನ ಹಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಕಾರಂ ವದೇಹಿ – 'ಪಿತರಾ ಕಿರ ಮೇ ಹಿಯ್ಯೋ ಏಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಆಣತ್ತಂ, ತಂ ನಿಪ್ಫಾದೇಹೀ'"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾ ಅವಚ। ಅಥ ನಂ ಕುಮ್ಭಕಾರೋ ಸೇಟ್ಠಿನಾ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ಮಾರೇತ್ವಾ ಆವಾಪೇ ಖಿಪಿ। ಘೋಸಕೋಪಿ ದಿವಸಭಾಗಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ, ತಾತ, ನ ಗತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅತ್ತನೋ ಅಗತಕಾರಣಞ್ಚ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಗತಕಾರಣಞ್ಚ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿ "ಅಹಂ ಧೀ"ತಿ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವಿತ್ವಾ ಸಕಲಸರೀರೇ ಪಕ್ಕುಥಿತಲೋಹಿತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ, "ಅಮ್ಭೋ, ಕುಮ್ಭಕಾರ, ಮಾ ಮಂ ನಾಸಯಿ, ಮಾ ಮಂ ನಾಸಯೀ"ತಿ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಕನ್ದನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ

ಅಗಮಾಸಿ। ಕುಮ್ಭಕಾರೋ ತಂ ತಥಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಮಾ ಸದ್ದಂ ಕರಿ, ಕಮ್ಮಂ ತೇ ನಿಪ್ಫನ್ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಪಬ್ಬತೇನ ವಿಯ ಮಹನ್ತೇನ ಸೋಕೇನ ಅವತ್ಥಟೋ ಹುತ್ವಾ ಅನಪ್ಪಕಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇಸಿ। ಯಥಾ ತಂ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಸ್ಸ ಪದುಸ್ಸಮಾನೋ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ –

"ಯೋ ದಣ್ಡೇನ ಅದಣ್ಡೇಸು, ಅಪ್ಪದುಟ್ಠೇಸು ದುಸ್ಸತಿ।
ದಸನ್ನಮಞ್ಞತರಂ ಠಾನಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಿಗಚ್ಛತಿ॥

"ವೇದನಂ ಫರುಸಂ ಜಾನಿಂ, ಸರೀರಸ್ಸ ಚ ಭೇದನಂ।
ಗರುಕಂ ವಾಪಿ ಆಬಾಧಂ, ಚಿತ್ತಕ್ಖೇಪಞ್ಚ ಪಾಪುಣೇ॥

"ರಾಜತೋ ವಾ ಉಪಸಗ್ಗಂ, ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಞ್ಚ ದಾರುಣಂ।
ಪರಿಕ್ಖಯಞ್ಚ ಞಾತೀನಂ, ಭೋಗಾನಞ್ಚ ಪಭಙ್ಗುರಂ॥

"ಅಥ ವಾಸ್ಸ ಅಗಾರಾನಿ, ಅಗ್ಗಿ ಡಹತಿ ಪಾವಕೋ।
ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ, ನಿರಯಂ ಸೋಪಪಜ್ಜತೀ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೩೭-೧೪೦)।

ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಪುನ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಉಜುಕಂ ಓಲೋಕೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। "ಕಿನ್ತಿ ನಂ ಮಾರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ, "ಮಮ ಗಾಮಸತೇ ಆಯುತ್ತಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪಾಯಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಯಂ ಮೇ ಅವಜಾತಪುತ್ತೋ, ಇಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ವಚ್ಚಕೂಪೇ ಖಿಪತು, ಏವಂ ಕತೇ ಅಹಂ ಮಾತುಲಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಪಚ್ಛಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಂ ಲಿಖಿತ್ವಾ, "ತಾತ ಘೋಸಕ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗಾಮಸತೇ ಆಯುತ್ತಕೋ ಅತ್ಥಿ, ಇಮಂ ಪಣ್ಣಂ ಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಣ್ಣಂ ತಸ್ಸ ದುಸ್ಸನ್ತೇ ಬನ್ಧಿ। ಸೋ ಪನ ಅಕ್ಖರಸಮಯಂ ನ ಜಾನಾತಿ। ದಹರಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹಿ ನಂ ಮಾರಾಪೇನ್ತೋವ ಸೇಟ್ಠಿ ಮಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಕಿಂ ಅಕ್ಖರಸಮಯಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸ್ಸತಿ? ಇತಿ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಮಾರಾಪನಪಣ್ಣಮೇವ ದುಸ್ಸನ್ತೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ಆಹ – "ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಮೇ, ತಾತ, ನತ್ಥೀ"ತಿ। "ಪಾಥೇಯ್ಯೇನ ತೇ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ 'ಅಸುಕಗಾಮೇ ನಾಮ ಮಮಸಹಾಯಕೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಘರೇ ಪಾತರಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛಾಹೀ'"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಿತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ತಂ ಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಘರಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಜಾಯಂ ಪಸ್ಸಿ। "ತ್ವಂ ಕುತೋ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ, "ಅನ್ತೋನಗರತೋ"ತಿ ಆಹ। "ಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋಸೀ"ತಿ? "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯಕಸೇಟ್ಠಿನೋ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। "ತ್ವಂಸಿ ಘೋಸಕೋ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಸಹ ದಸ್ಸನೇನೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಪುತ್ತಸಿನೇಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಪನೇಕಾ ಧೀತಾ ಅತ್ಥಿ ಪನ್ನರಸಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಪಾಸಾದಿಕಾ, ತಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಏಕಮೇವ ಪೇಸನಕಾರಿಕಂ ದಾಸಿಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿಮತಲೇ ಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ವಸಾಪೇನ್ತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತಂ ದಾಸಿಂ ಅನ್ತರಾಪಣಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿಜಾಯಾ ದಿಸ್ವಾ, "ಕುಹಿಂ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯಧೀತಾಯ ಪೇಸನೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಇತೋ ತಾವ ಏಹಿ, ತಿಟ್ಠತು ಪೇಸನಂ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಪೀಠಕಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ತೇಲಂ ಮಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸಯನಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ದೇಹಿ, ಪಚ್ಛಾ ಪೇಸನಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಚಿರೇನಾಗತಂ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಸನ್ತಜ್ಜೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಆಹ – "ಮಾ ಮೇ ಕುಜ್ಝಿ, ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಘೋಸಕೋ ಆಗತೋ, ತಸ್ಸ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಗತಾಮ್ಹೀ"ತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ "ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಘೋಸಕೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಸುತ್ವಾವ ಪೇಮಂ ಛವಿಯಾದೀನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಿಮಿಞ್ಜಂ ಆಹಚ್ಚ ಠಿತಂ। ಕೋತುಹಲಕಾಲಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಾ ತಸ್ಸ ಪಜಾಪತೀ ಹುತ್ವಾ ನಾಳಿಕೋದನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ಇತಿ ತಂ ಸೋ ಪುಬ್ಬಸಿನೇಹೋ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ –

“ಪುಬ್ಬೇವ ಸನ್ನಿವಾಸೇನ, ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಹಿತೇನ ವಾ।
ಏವಂ ತಂ ಜಾಯತೇ ಪೇಮಂ, ಉಪ್ಪಲಂವ ಯಥೋದಕೇ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೨.೧೭೪)।

ಅಥ ನಂ ಪುಚ್ಛಿ – “ಕುಹಿಂ ಸೋ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ? “ಸಯನೇ ನಿಪನ್ನೋ ನಿದ್ದಾಯತೀ”ತಿ। “ಅತ್ಥಿ ಪನಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಕಿಞ್ಚೀ”ತಿ? “ದುಸ್ಸನ್ತೇ ಪಣ್ಣಂ ಅತ್ಥೀ”ತಿ। ಸಾ “ಕಿಂ ಪಣ್ಣಂ ನು ಖೋ ಏತ”ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೇ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಞ್ಞವಿಹಿತತಾಯ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪಣ್ಣಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಅತ್ತನೋ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪಿಧಾಯ ವಾತಪಾನಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಅಕ್ಖರಸಮಯೇ ಕುಸಲತಾಯ ಪಣ್ಣಂ ವಾಚೇತ್ವಾ, “ಅಹೋ ವತ ಬಾಲೋ, ಅತ್ತನೋ ಮರಣಪಣ್ಣಂ ದುಸ್ಸನ್ತೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಿಚರತಿ, ಸಚೇ ಮಯಾ ನ ದಿಟ್ಠಂ ಅಸ್ಸ, ನತ್ಥಿಸ್ಸ ಜೀವಿತ”ನ್ತಿ ತಂ ಪಣ್ಣಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ವಚನೇನ ಅಪರಂ ಪಣ್ಣಂ ಲಿಖಿ – “ಅಯಂ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಘೋಸಕೋ ನಾಮ, ಗಾಮಸತತೋ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಜನಪದಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಗಾಮಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ದ್ವಿಭೂಮಕಂ ಗೇಹಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖೇಪೇನ ಚೇವ ಪುರಿಸಗುತ್ತಿಯಾ ಚ ಸುಸಂವಿಹಿತಾರಕ್ಖಂ ಕರೋತು, ಮಯ್ಹಞ್ಚ ‘ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಮಯಾ ಕತ’ನ್ತಿ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇತು, ಏವಂ ಕತೇ ಅಹಂ ಮಾತುಲಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಪಚ್ಛಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ, ಲಿಖಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಓತರಿತ್ವಾ ದುಸ್ಸನ್ತೇಯೇವಸ್ಸ ಬನ್ಧಿ।

ಸೋ ದಿವಸಭಾಗಂ ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ತಂ ಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಯುತ್ತಕಂ ಗಾಮಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಂಯೇವ ಪಸ್ಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ, “ಕಿಂ, ತಾತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಪಿತರಾ ಮೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸಿತ”ನ್ತಿ। “ಕಿಂ ಪಣ್ಣಂ, ತಾತ, ಆಹರಾ”ತಿ ಪಣ್ಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾಚೇತ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ “ಪಸ್ಸಥ, ಭೋ, ಮಮ ಸಾಮಿನೋ ಮಯಿ ಸಿನೇಹಂ ಕತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಮಙ್ಗಲಂ ಕರೋತೂ”ತಿ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣಿ। “ಸೀಘಂ ದಾರುಆದೀನಿ ಆಹರಥಾ”ತಿ ಗಹಪತಿಕೇ ವತ್ವಾ ಗಾಮಮಜ್ಝೇ ವುತ್ತಪಕಾರಂ ಗೇಹಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಸತತೋ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಜನಪದಸೇಟ್ಠಿನೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಧೀತರಂ ಆನೇತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ “ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಮಯಾ ಕತ”ನ್ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿನೋ “ಯಂ ಕಾರೇಮಿ, ತಂ ನ ಹೋತಿ; ಯಂ ನ ಕಾರೇಮಿ, ತದೇವ ಹೋತೀ”ತಿ ಮಹನ್ತಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಪುತ್ತಸೋಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋ ಸೋಕೋ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಕುಚ್ಛಿಡಾಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಅತಿಸಾರಂ ಜನೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಪಿ “ಸಚೇ ಕೋಚಿ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಮಮ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಠಮತರಂ ಮಾ ಕಥಯಿತ್ಥಾ”ತಿ ಜನೇ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಖೋ “ದಾನಿ ತಂ ದುಟ್ಠಪುತ್ತಂ ಮಮ ಸಾಪತೇಯ್ಯಸ್ಸ ಸಾಮಿಕಂ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಆಯುತ್ತಕಂ ಆಹ – “ಮಾತುಲ, ಪುತ್ತಂ ಮೇ ದಟ್ಠುಕಾಮೋಮ್ಹಿ, ಏಕಂ ಪಾದಮೂಲಿಕಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಣ್ಣಂ ದತ್ವಾ ಏಕಂ ಪುರಿಸಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಪಿ ತಸ್ಸ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ಠಿತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, “ಕಿಂ, ತಾತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ಆಹ – “ಸೇಟ್ಠಿ ಗಿಲಾನೋ, ಪುತ್ತಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ, ಅಯ್ಯೇ”ತಿ। “ಕಿಂ, ತಾತ, ಬಲವಾ, ದುಬ್ಬಲೋ”ತಿ? “ಬಲವಾ ತಾವ, ಆಹಾರಂ ಭುಞ್ಜತಿಯೇವ, ಅಯ್ಯೇ”ತಿ। ಸಾ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾವ ತಸ್ಸ ನಿವೇಸನಞ್ಚ ಪರಿಬ್ಬಯಞ್ಚ ದಾಪೇತ್ವಾ “ಮಯಾ ಪೇಸಿತಕಾಲೇ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ, ಅಚ್ಛಸ್ಸು ತಾವಾ”ತಿ ಆಹ। ಸೇಟ್ಠಿ ಪುನ ಆಯುತ್ತಕಂ ಅವಚ, “ಕಿಂ, ಮಾತುಲ, ನ ತೇ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿತ”ನ್ತಿ? “ಪಹಿತಂ, ಸಾಮಿ, ಗತಪುರಿಸೋ ನ ತಾವ ಏತೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಪುನ ಅಪರಂ ಪೇಸೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ರೋಗೋ ಬಲವಾ ಜಾತೋ, ಏಕಂ ಭಾಜನಂ ಪವಿಸತಿ, ಏಕಂ ನಿಕ್ಖಮತಿ। ಪುನ ಸೇಟ್ಠಿ ಆಯುತ್ತಕಂ ಪುಚ್ಛಿ – “ಕಿಂ, ಮಾತುಲ, ನ ತೇ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿತ”ನ್ತಿ? “ಪಹಿತಂ, ಸಾಮಿ, ಗತಪುರಿಸೋ ನ ತಾವ ಏತೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಪುನ ಅಪರಂ ಪೇಸೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ತತಿಯವಾರೇ ಆಗತಮ್ಪಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ “ಬಾಳ್ಹಗಿಲಾನೋ, ಅಯ್ಯೇ, ಸೇಟ್ಠಿ ಆಹಾರಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಚ್ಚುಪರಾಯಣೋ ಜಾತೋ, ಏಕಂ ಭಾಜನಂ ನಿಕ್ಖಮತಿ , ಏಕಂ ಪವಿಸತೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ “ಇದಾನಿ ಗನ್ತುಂ ಕಾಲೋ”ತಿ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸ “ಪಿತಾ ತೇ ಕಿರ ಗಿಲಾನೋ”ತಿ ಆರೋಚೇತ್ವಾ “ಕಿಂ ವದೇಸಿ ಭದ್ದೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಅಫಾಸುಕಮಸ್ಸ, ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ।

“ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ? ಸಾಮಿ? “ಗಾಮಸತತೋ ವುಟ್ಠಾನಕಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮ ನ”ನ್ತಿ। ಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಸಕಟೇಹಿ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಅಥ ನಂ ಸಾ “ಪಿತಾ ತೇ ದುಬ್ಬಲೋ, ಏತ್ತಕಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಪಪಞ್ಚೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏತಂ ನಿವತ್ತಾಪೇಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಕುಲಗೇಹಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಪುನ ತಂ ಆಹ - “ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಪಿತು ಪಾದಪಸ್ಸೇ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಹಂ ಉಸ್ಸೀಸಕಪಸ್ಸೇ ಠಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಗೇಹಂ ಪವಿಸಮಾನಾಯೇವ ಚ “ಗೇಹಸ್ಸ ಪುರತೋ ಚ ಪಚ್ಛತೋ ಚ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಸೇ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಪನ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಪಿತು ಪಾದಪಸ್ಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಇತರಾ ಉಸ್ಸೀಸಕಪಸ್ಸೇ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೇಟ್ಠಿ ಉತ್ತಾನಕೋ ನಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಆಯುತ್ತಕೋ ಪನ ತಸ್ಸ ಪಾದೇ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ “ಪುತ್ತೋ ತೇ, ಸಾಮಿ, ಆಗತೋ”ತಿ ಆಹ। “ಕುಹಿಂ ಸೋ”ತಿ? “ಏಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಿತೋ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಯಕಮ್ಮಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, “ಮಮ ಗೇಹೇ ಕಿತ್ತಕಂ ಧನ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಸಾಮಿ, ಧನಸ್ಸೇವ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಯೋ, ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗಭಣ್ಡಾನಂ ಪನ ವನಗಾಮಕ್ಖೇತ್ತದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದಯಾನವಾಹನಾನಞ್ಚ ಅಯಞ್ಚ ಅಯಞ್ಚ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಅಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಘೋಸಕಸ್ಸ ನ ದೇಮೀ”ತಿ ವತ್ತುಕಾಮೋ “ದೇಮೀ”ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ “ಅಯಂ ಪುನ ಕಥೇನ್ತೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸೋಕಾತುರಾ ವಿಯ ಕೇಸೇ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ರೋದಮಾನಾ “ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ, ತಾತ, ವದೇಥ, ಇದಮ್ಪಿ ನಾಮ ವೋ ವಚನಂ ಸುಣೋಮ, ಅಲಕ್ಖಿಕಾ ವತಮ್ಹಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಮತ್ಥಕೇನ ನಂ ಉರಮಜ್ಝೇ ಪಹರನ್ತೀ ಪತಿತ್ವಾ ಯಥಾ ಪುನ ವತ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಥಾಸ್ಸ ಉರಮಜ್ಝೇ ಮತ್ಥಕೇನ ಘಂಸೇನ್ತೀ ಆರೋದನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ತಂಖಣಞ್ಞೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। “ಸೇಟ್ಠಿ ಮತೋ”ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಉತೇನಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ, “ಅತ್ಥಿ ಪನಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ವಾ ಧೀತಾ ವಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಅತ್ಥಿ, ದೇವ, ಘೋಸಕೋ ನಾಮ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ, ಸಬ್ಬಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ತಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾವ ಮತೋ, ದೇವಾ”ತಿ।

ರಾಜಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ದಿವಸೇ ದೇವೋ ವಸ್ಸಿ। ರಾಜಙ್ಗಣೇ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಉದಕಂ ಸಣ್ಠಾತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ “ರಾಜಾನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಾಯಾಸಿ। ರಾಜಾ ವಾತಪಾನಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಉದಕಂ ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಂ “ತ್ವಂ ಘೋಸಕೋ ನಾಮ, ತಾತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಆಮ, ದೇವಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಪಿತಾ ಮೇ ಮತೋತಿ ಮಾ ಸೋಚಿ, ತವ ಪೇತ್ತಿಕಂ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ತುಯ್ಹಮೇವ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ “ಗಚ್ಛ, ತಾತಾ”ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ರಾಜಾ ಗಚ್ಛನ್ತಞ್ಚ ನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಲಙ್ಘಿತಂ ಉದಕಂ ಗಮನಕಾಲೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಸಣಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ತತೋವ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, “ಕಿಂ ನು ಖೋ, ತಾತ, ತ್ವಂ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಉದಕಂ ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಆಗಮ್ಮ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಸಣಿಕಂ ಗಚ್ಛಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ದೇವ, ಅಹಂ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಕುಮಾರಕೋ, ಕೀಳನಕಾಲೋ ನಾಮ, ಸೋ ಇದಾನಿ ಪನ ಮೇ ದೇವೇನ ಠಾನನ್ತರಂ ಪಟಿಸ್ಸುತಂ। ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ಪುರೇ ಅಚರಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೇನ ಹುತ್ವಾ ಚರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ “ಧಿತಿಮಾಯಂ ಪುರಿಸೋ, ಇದಾನೇವಸ್ಸ ಠಾನನ್ತರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಿತರಾ ಭುತ್ತಂ ಭೋಗಂ ದತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸತೇನ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿ।

ಸೋ ರಥೇ ಠತ್ವಾ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಅಕಾಸಿ। ಓಲೋಕಿತೋಲೋಕಿತಟ್ಠಾನಂ ಕಮ್ಪತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಕಾಳಿದಾಸಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತಯಮಾನಾ ನಿಸಿನ್ನಾ “ಅಮ್ಮ ಕಾಳಿ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ತೇ ಏತ್ತಿಕಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾ”ತಿ ಆಹ। “ಕಿಂ ಕಾರಣಾ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ? “ಅಯಞ್ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಮರಣಪಣ್ಣಂ ದುಸ್ಸನ್ತೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಘರಂ ಆಗತೋ, ಅಥಸ್ಸ ಮಯಾ ತಂ ಪಣ್ಣಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮಙ್ಗಲಕರಣತ್ಥಾಯ ಅಞ್ಞಂ ಪಣ್ಣಂ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತತ್ಥ ಆರಕ್ಖೋ ಕತೋ”ತಿ। “ಅಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಏತ್ತಕಂ ಪಸ್ಸಸಿ, ಇಮಂ ಪನ ಸೇಟ್ಠಿ ದಹರಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾರೇತುಕಾಮೋ ಮಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಕೇವಲಂ ಇಮಂ

ನಿಸ್ಸಾಯ ಬಹುಂ ಧನಂ ಖೀಯೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ಅತಿಭಾರಿಯಂ ವತ ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಕತ"ನ್ತಿ। ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪವಿಸನ್ತಂ ಪನ ನಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಯಂ ಏತ್ತಿಕಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾ"ತಿ ಹಸಿತಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ದಿಸ್ವಾ, "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಹಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಏಕಂ ಕಾರಣಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾ"ತಿ। "ಕಥೇಹಿ ನ"ನ್ತಿ? "ಸಾ ನ ಕಥೇಸಿ"। ಸೋ "ಸಚೇ ನ ಕಥೇಸ್ಸಸಿ, ದ್ವಿಧಾ ತಂ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಸಿಂ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿ। ಸಾ "ಅಯಂ ಏತ್ತಿಕಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ತಯಾ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಲದ್ಧಾತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಹಸಿತ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಯದಿ ಮಮ ಪಿತರಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಮಯ್ಹಂ ನಿಯ್ಯಾದಿತಂ, ತ್ವಂ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಹೋಸೀ"ತಿ? ಸೋ ಕಿರ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ತೇನಸ್ಸಾ ವಚನಂ ನ ಸದ್ದಹಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತರಾ ಮರಣಪಣ್ಣಂ ದತ್ವಾ ಪೇಸಿತಾ, ತುಮ್ಹೇ ಮಯಾ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ರಕ್ಖಿತಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಕಥೇಸಿ। "ತ್ವಂ ಅಭೂತಂ ಕಥೇಸೀ"ತಿ ಅಸದ್ದಹನ್ತೋ "ಮಾತರಂ ಕಾಳಿಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಏವಂ ಕಿರ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। "ಆಮ, ತಾತ, ದಹರಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಮಾರೇತುಕಾಮೋ ಮಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬಹುಂ ಧನಂ ಖೀಯಿ, ಸತ್ತಸು ಠಾನೇಸು ತ್ವಂ ಮರಣತೋ ಮುತ್ತೋ, ಇದಾನಿ ಭೋಗಗಾಮತೋ ಆಗಮ್ಮ ಸಬ್ಬಸತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಭಾರಿಯಂ ವತ ಕಮ್ಮಂ, ಏವರೂಪಾ ಖೋ ಪನ ಮರಣಾ ಮುತ್ತಸ್ಸ ಮಮ ಪಮಾದಜೀವಿತಂ ಜೀವಿತುಂ ಅಯುತ್ತಂ, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದೇವಸಿಕಂ ಸಹಸ್ಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅದ್ಧಿಕಕಪಣಾದೀನಂ ದಾನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಮಿತ್ತೋ ನಾಮಸ್ಸ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ದಾನಬ್ಯಾವಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಯಂ ಘೋಸಕಸೇಟ್ಠಿನೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ಭದ್ದವತೀನಗರೇ ಭದ್ದವತಿಯಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಘೋಸಕಸೇಟ್ಠಿನೋ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಸಹಾಯಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಭದ್ದವತೀನಗರತೋ ಆಗತಾನಂ ವಾಣಿಜಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಘೋಸಕಸೇಟ್ಠಿ ಭದ್ದವತಿಯಸೇಟ್ಠಿನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ವಯಪ್ಪದೇಸಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಹಾಯಕಭಾವಂ ಇಚ್ಛನ್ತೋ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಭದ್ದವತಿಯಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಕೋಸಮ್ಬಿತೋ ಆಗತಾನಂ ವಾಣಿಜಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಘೋಸಕಸೇಟ್ಠಿನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ವಯಪ್ಪದೇಸಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಹಾಯಕಭಾವಂ ಇಚ್ಛನ್ತೋ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಏವಂ ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಸಹಾಯಕಾ ಹುತ್ವಾ ವಸಿಂಸು। ಅಪರಭಾಗೇ ಭದ್ದವತಿಯಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗೇಹೇ ಅಹಿವಾತರೋಗೋ ಪತಿತೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಪತಿತೇ ಪಠಮಂ ಮಕ್ಖಿಕಾ ಮರನ್ತಿ, ತತೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನೇವ ಕೀಟಾ ಮೂಸಿಕಾ ಕುಕ್ಕುಟಾ ಸೂಕರಾ ಗಾವೋ ದಾಸೀ ದಾಸಾ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ಘರಮಾನುಸಕಾಪಿ ಮರನ್ತಿ। ತೇಸು ಯೇ ಭಿತ್ತಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾಯನ್ತಿ, ತೇ ಜೀವಿತಂ ಲಭನ್ತಿ, ತದಾ ಪನ ಸೇಟ್ಠಿ ಚ ಭರಿಯಾ ಚ ಧೀತಾ ಚಸ್ಸ ತಥಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಘೋಸಕಸೇಟ್ಠಿಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ತೇ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇಯೇವ ಖೀಣಪಾಥೇಯ್ಯಾ ವಾತಾತಪೇನ ಚೇವ ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಾಹಿ ಚ ಕಿಲನ್ತಸರೀರಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ಕೋಸಮ್ಬಿಂ ಪತ್ವಾ ಉದಕಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರೇ ಏಕಂ ಸಾಲಂ ಪವಿಸಿಂಸು।

ತತೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಭರಿಯಂ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಇಮಿನಾ ನೀಹಾರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ವಿಜಾತಮಾತುಯಾಪಿ ಅಮನಾಪಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಾಯಕೋ ಕಿರ ಮೇ ಅದ್ಧಿಕಕಪಣಾದೀನಂ ದೇವಸಿಕಂ ಸಹಸ್ಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದಾಪೇಸಿ। ತತ್ಥ ಧೀತರಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಾಹಂ ದ್ವೀಹಂ ಇಧೇವ ಸರೀರಂ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ ಸಹಾಯಕಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸಾ "ಸಾಧು, ಸಾಮೀ"ತಿ। ತೇ ಸಾಲಾಯಮೇವ ವಸಿಂಸು। ಪುನದಿವಸೇ ಕಾಲೇ ಆರೋಚಿತೇ ಕಪಣದ್ಧಿಕಾದೀಸು ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇಸು ಮಾತಾಪಿತರೋ, "ಅಮ್ಮ, ಗನ್ತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಹಾರಂ ಆಹರಾ"ತಿ ಧೀತರಂ ಪೇಸಯಿಂಸು। ಮಹಾಭೋಗಕುಲಸ್ಸ ಧೀತಾ ವಿಪತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನಲಜ್ಜಿತಾಯ ಅಲಜ್ಜಮಾನಾ ಪಾತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಪಣಜನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕತಿ ಪಟಿವೀಸೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಸಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ಪುಟ್ಠಾ ಚ ಪನ "ತಯೋ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸಾ ತಯೋ ಪಟಿವೀಸೇ ಅದಾಸಿ। ತಾಯ ಭತ್ತೇ ಆಹಟೇ ತಯೋಪಿ ಏಕತೋ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ನಿಸೀದಿಂಸು।

ಅಥ ಮಾತಾಧೀತರೋ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಆಹಂಸು - "ಸಾಮಿ, ವಿಪತ್ತಿ ನಾಮ ಮಹಾಕುಲಾನಮ್ಪಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಮಾ ಅಮ್ಹೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯೀ"ತಿ। ಇತಿ ನಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಭೋಜೇಸುಂ। ಸೋ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಜೀರಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಮಾತಾಧೀತರೋ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ರೋದಿಂಸು।

ಕುಮಾರಿಕಾ ಪುನದಿವಸೇ ರೋದಮಾನಾ ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ, “ಕತಿ ಪಟಿವೀಸೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ವುತ್ತಾ, “ದ್ವೇ”ತಿ ವತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಭೋಜೇಸಿ। ಸಾಪಿ ತಾಯ ಯಾಚಿಯಮಾನಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಜೀರಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಕುಮಾರಿಕಾ ಏಕಿಕಾವ ರೋದಿತ್ವಾ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ತಾಯ ದುಕ್ಖುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಅತಿವಿಯ ಸಞ್ಜಾತಘಾತಕದುಕ್ಖಾ ಪುನದಿವಸೇ ಯಾಚಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ರೋದನ್ತೀ ಆಹಾರತ್ಥಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ, “ಕತಿ ಪಟಿವೀಸೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಸಿ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ “ಏಕ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಮಿತ್ತಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ತಂ ತಯೋ ದಿವಸೇ ಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿಂ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ, ತೇನ ತಂ “ಅಪೇಹಿ ನಸ್ಸ, ವಸಲಿ, ಅಜ್ಜ ತವ ಕುಚ್ಛಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಞ್ಞಾಸೀ”ತಿ ಆಹ। ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಕುಲಧೀತಾ ಪಚ್ಚೋರಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಿಪಹಾರಂ ವಿಯ ವಣೇ ಖಾರೋದಕಸೇಚನಕಂ ವಿಯ ಚ ಪತ್ವಾ “ಕಿಂ, ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। “ತಯಾ ಪುರೇ ತಯೋ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಗಹಿತಾ, ಹಿಯ್ಯೋ ದ್ವೇ, ಅಜ್ಜ ಏಕಂ ಗಣ್ಹಾಸಿ। ಅಜ್ಜ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಕುಚ್ಛಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಞಾತ”ನ್ತಿ। “ಮಾ ಮಂ, ಸಾಮಿ, ‘ಅತ್ತನೋವ ಅತ್ಥಾಯ ಗಣ್ಹೀ’ತಿ ಮಞ್ಞಿತ್ಥಾ”ತಿ। “ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಗಣ್ಹೀ”ತಿ? “ಪುರೇ ತಯೋ ಜನಾ ಅಹುಮ್ಹ, ಸಾಮಿ, ಹಿಯ್ಯೋ ದ್ವೇ, ಅಜ್ಜ ಏಕಿಕಾವ ಜಾತಾಮ್ಹೀ”ತಿ। ಸೋ “ಕೇನ ಕಾರಣೇನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಾಯ ಕಥಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಅಸ್ಸೂನಿ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸಞ್ಜಾತಬಲವದೋಮನಸ್ಸೋ ಹುತ್ವಾ, “ಅಮ್ಮ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ತ್ವಂ ಭದ್ದವತಿಯಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತಾ ಅಜ್ಜಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಮ ಧೀತಾಯೇವ ನಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಚುಮ್ಬಿತ್ವಾ ಘರಂ ನೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಜೇಟ್ಠಧೀತುಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ।

ಸಾ ದಾನಗ್ಗೇ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಂ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ, “ತಾತ, ಕಸ್ಮಾ ಏತಂ ಜನಂ ನಿಸ್ಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಂ ನ ದೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। “ನ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತುಂ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ। “ಸಕ್ಕಾ, ತಾತಾ”ತಿ। “ಕಥಂ ಸಕ್ಕಾ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ? “ತಾತ ದಾನಗ್ಗಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಕೇಕಸ್ಸೇವ ಪವೇಸನಪ್ಪಮಾಣೇನ ದ್ವೇ ದ್ವಾರಾನಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ, ‘ಏಕೇನ ದ್ವಾರೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಏಕೇನ ನಿಕ್ಖಮಥಾ’ತಿ ವದೇಥ, ಏವಂ ನಿಸ್ಸದ್ದಾ ಹುತ್ವಾವ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ, “ಭದ್ದಕೋವ, ಅಮ್ಮ, ಉಪಾಯೋ”ತಿ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ। ಸಾಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಸಾಮಾ ನಾಮ। ವತಿಯಾ ಪನ ಕಾರಿತತ್ತಾ **ಸಾಮಾವತೀ** ನಾಮ ಜಾತಾ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾನಗ್ಗೇ ಕೋಲಾಹಲಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿ। ಘೋಸಕಸೇಟ್ಠಿ ಪುಬ್ಬೇ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುಣನ್ತೋ “ಮಯ್ಹಂ ದಾನಗ್ಗೇ ಸದ್ದೋ”ತಿ ತುಸ್ಸತಿ। ದ್ವೀಹತೀಹಂ ಪನ ಸದ್ದಂ ಅಸುಣನ್ತೋ ಮಿತ್ತಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಂ ಪುಚ್ಛಿ - “ದಿಯ್ಯತಿ ಕಪಣದ್ಧಿಕಾದೀನಂ ದಾನ”ನ್ತಿ? “ಆಮ, ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಅಥ ಕಿಂ ದ್ವೀಹತೀಹಂ ಸದ್ದೋ ನ ಸುಯ್ಯತೀ”ತಿ? “ಯಥಾ ನಿಸ್ಸದ್ದಾ ಹುತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ತಥಾ ಮೇ ಉಪಾಯೋ ಕತೋ”ತಿ। “ಅಥ ಪುಬ್ಬೇವ ಕಸ್ಮಾ ನಾಕಾಸೀ”ತಿ? “ಅಜಾನನತಾಯ, ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಇದಾನಿ ಕಥಂ ತೇ ಞಾತೋ”ತಿ? “ಧೀತರಾ ಮೇ ಅಕ್ಖಾತೋ, ಸಾಮೀ”ತಿ। ಮಯ್ಹಂ ಅವಿದಿತಾ “ತವ ಧೀತಾ ನಾಮ ಅತ್ಥೀ”ತಿ। ಸೋ ಅಹಿವಾತರೋಗುಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಂ ಭದ್ದವತಿಯಸೇಟ್ಠಿನೋ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಜೇಟ್ಠಧೀತುಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತಭಾವಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ “ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಮ ಕಸ್ಮಾ ನ ಕಥೇಸಿ, ಮಮ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಧೀತಾ ಮಮ ಧೀತಾ ನಾಮಾ”ತಿ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ಅಮ್ಮ, ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತಾಸೀ”ತಿ? “ಆಮ, ತಾತಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ತ್ವಂ ಮಮ ಧೀತಾಸೀ”ತಿ ತಂ ಸೀಸೇ ಚುಮ್ಬಿತ್ವಾ ಪರಿವಾರತ್ಥಾಯ ತಸ್ಸಾ ಪಞ್ಚ ಇತ್ಥಿಸತಾನಿ ದತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಜೇಟ್ಠಧೀತುಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಸಙ್ಘುಟ್ಠಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ನಕ್ಖತ್ತೇ ಬಹಿ ಅನಿಕ್ಖಮನಕಾ ಕುಲಧೀತರೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪದಸಾವ ನದಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹಾಯನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ತಂ ದಿವಸಂ ಸಾಮಾವತೀಪಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಇತ್ಥಿಸತೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇನೇವ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಉತೇನೋ ಸೀಹಪಞ್ಜರೇ ಠಿತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕಸ್ಸಿಮಾ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ನ ಕಸ್ಸಚಿ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಅಥ ಕಸ್ಸ ಧೀತರೋ”ತಿ? “ಘೋಸಕಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತಾ ದೇವ, ಸಾಮಾವತೀ ನಾಮೇಸಾ”ತಿ। ಸೋ ದಿಸ್ವಾವ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹೋ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಸಾಸನಂ ಪಾಹೇಸಿ - “ಧೀತರಂ ಕಿರ ಮೇ ಪೇಸೇತೂ”ತಿ। “ನ ಪೇಸೇಮಿ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಮಾ ಕಿರ ಏವಂ ಕರೋತು, ಪೇಸೇತುಯೇವಾ”ತಿ। “ಮಯಂ ಗಹಪತಿಕಾ ನಾಮ ಕುಮಾರಿಕಾನಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ವಿಹೇಠೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢನಭಯೇನ ನ ದೇಮ, ದೇವಾ”ತಿ। ರಾಜಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಲಞ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಞ್ಚ ಭರಿಯಞ್ಚ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಹಿ ಕಾರಾಪೇಸಿ। ಸಾಮಾವತೀ, ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತುಂ ಓಕಾಸಂ ಅಲಭನ್ತೀ, “ಕಿಂ ಏತಂ, ತಾತಾ”ತಿ

ಪುಚ್ಛಿ। “ಅಮ್ಮ, ರಾಜಾ ತವ ಕಾರಣಾ ಪಹಿಣಿ। ಅಥ ‘ನ ಮಯಂ ದಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ವುತ್ತೇ ಘರಂ ಲಞ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ಬಹಿ ಕಾರಾಪೇಸೀ”ತಿ। “ತಾತ, ಭಾರಿಯಂ ವೋ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ರಞ್ಞಾ ನಾಮ ಪಹಿತೇ ‘ನ, ದೇಮಾ’ತಿ ಅವತ್ವಾ ‘ಸಚೇ ಮೇ ಧೀತರಂ ಸಪರಿವಾರಂ ಗಣ್ಹಥ, ದೇಮಾ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯ, ತಾತಾ”ತಿ। “ಸಾಧು, ಅಮ್ಮ, ತವ ರುಚಿಯಾ ಸತಿ ಏವಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ತಥಾ ಸಾಸನಂ ಪಾಹೇಸಿ। ರಾಜಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಸಪರಿವಾರಂ ಆನೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೇಸಾ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಪರಿವಾರಿತ್ಥಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಅಯಂ ಸಾಮಾವತಿಯಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ।

ಉತೇನಸ್ಸ ಪನ ಅಪರಾಪಿ ವಾಸುಲದತ್ತಾ ನಾಮ ದೇವೀ ಅಹೋಸಿ ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತಸ್ಸ ಧೀತಾ। ಉಜ್ಜೇನಿಯಞ್ಹಿ ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಉಯ್ಯಾನತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, “ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸಪಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಏವರೂಪಾ ಸಮ್ಪತ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ “ಕಿಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ನಾಮೇಸಾ, ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಉತೇನಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಅತಿಮಹತೀ ಸಮ್ಪತೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾ ಆಹ - “ತೇನ ಹಿ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ ನ”ನ್ತಿ? “ನ ಸಕ್ಕಾ ಸೋ ಗಹೇತು”ನ್ತಿ। “ಕಿಞ್ಚಿ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಯೇವಾ”ತಿ? “ನ ಸಕ್ಕಾ ದೇವಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಕಾರಣಾ”ತಿ? “ಸೋ ಹತ್ಥಿಕನ್ತಂ ನಾಮ ಸಿಪ್ಪಂ ಜಾನಾತಿ, ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಕನ್ತವೀಣಂ ವಾದೇನ್ತೋ ನಾಗೇ ಪಲಾಪೇತಿಪಿ ಗಣ್ಹಾತಿಪಿ। ಹತ್ಥಿವಾಹನಸಮ್ಪನ್ನೋ ತೇನ ಸದಿಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ”ತಿ। “ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ಸೋ ಗಹೇತು”ನ್ತಿ। “ಸಚೇ ತೇ, ದೇವ, ಏಕನ್ತೇನ ಅಯಂ ನಿಚ್ಛಯೋ, ತೇನ ಹಿ ದಾರುಹತ್ಥಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾಸನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಪೇಸೇಹಿ। ಸೋ ಹತ್ಥಿವಾಹನಂ ವಾ ಅಸ್ಸವಾಹನಂ ವಾ ಸುತ್ವಾ ದೂರಮ್ಪಿ ಗಚ್ಛತಿ। ತತ್ಥ ನಂ ಆಗತಂ ಗಹೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ।

ರಾಜಾ “ಅತ್ಥೇಸೋ ಉಪಾಯೋ”ತಿ ದಾರುಮಯಂ ಯನ್ತಹತ್ಥಿಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಬಹಿ ಪಿಲೋತಿಕಾಹಿ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕತಚಿತ್ತಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಿಜಿತೇ ಆಸನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸರತೀರೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ಹತ್ಥಿನೋ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಯಂ ಸಟ್ಠಿ ಪುರಿಸಾ ಅಪರಾಪರಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತಿ, ಹತ್ಥಿಲಣ್ಡಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಛಡ್ಡೇಸುಂ। ಏಕೋ ವನಚರಕೋ ಹತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ, “ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ - “ದೇವ, ಮಯಾ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಕೇಲಾಸಕೂಟಪಟಿಭಾಗೋ ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಞೇವ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ ವರವಾರಣೋ ದಿಟ್ಠೋ”ತಿ। ಉತೇನೋ ತಮೇವ ಮಗ್ಗದೇಸಕಂ ಕತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಸಪರಿವಾರೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ ಚರಪುರಿಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ತುಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಬಲಕಾಯಂ ಪಯೋಜೇಸಿ। ಉತೇನೋ ತಸ್ಸಾಗಮನಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಹತ್ಥಿಂ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಅನ್ತೋ ಠಿತಮನುಸ್ಸಾ ವೇಗೇನ ಪಲಾಪೇಸುಂ। ಕಟ್ಠಹತ್ಥೀ ರಞ್ಞೋ ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ವೀಣಂ ವಾದೇನ್ತಸ್ಸ ತನ್ತಿಸದ್ದಂ ಅಸುಣನ್ತೋ ವಿಯ ಪಲಾಯತಿಯೇವ। ರಾಜಾ ಹತ್ಥಿನಾಗಂ ಪಾಪುಣಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಅಸ್ಸಂ ಆರುಯ್ಹ ಅನುಬನ್ಧಿ। ತಸ್ಮಿಂ ವೇಗೇನ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೇ ಬಲಕಾಯೋ ಓಹೀಯಿ। ರಾಜಾ ಏಕಕೋವ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಪಯುತ್ತಾ ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತಸ್ಸ ಪುರಿಸಾ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರಞ್ಞೋ ಅದಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಬಲಕಾಯೋ ಅಮಿತ್ತವಸಂ ಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಬಹಿನಗರೇವ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ನಿವೇಸೇತ್ವಾ ಅಚ್ಛಿ।

ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತೋಪಿ ಉತೇನಂ ಜೀವಗ್ಗಾಹಮೇವ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಚೋರಗೇಹೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಾಪೇತ್ವಾ ತಯೋ ದಿವಸೇ ಜಯಪಾನಂ ಪಿವಿ। ಉತೇನೋ ತತಿಯದಿವಸೇ ಆರಕ್ಖಕೇ ಪುಚ್ಛಿ - “ಕಹಂ ವೋ, ತಾತ, ರಾಜಾ”ತಿ? “‘ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೋ ಮೇ ಗಹಿತೋ’ತಿ ಜಯಪಾನಂ ಪಿವತೀ”ತಿ। “ಕಾ ನಾಮೇಸಾ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ವಿಯ ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಕಿರಿಯಾ, ನನು ಪಟಿರಾಜೂನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ ವಾ ಮಾರೇತುಂ ವಾ ವಟ್ಟತಿ, ಅಮ್ಹೇ ದುಕ್ಖಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಜಯಪಾನಂ ಕಿರ ಪಿವತೀ”ತಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಏವಂ ವದಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। “ಸಾಧು ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮಿ, ಏವರೂಪೋ ಕಿರ ತೇ ಮನ್ತೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಮಯ್ಹಂ ದಸ್ಸಸೀ”ತಿ। “ಸಾಧು ದಸ್ಸಾಮಿ, ಗಹಣಸಮಯೇ ಮಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಂ ಗಣ್ಹಾಹಿ। ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ? “ಕ್ಯಾಹಂ ತಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ? “ಅಹಮ್ಪಿ ತೇ ನ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ । “ಏವಂ ಸನ್ತೇ ರಾಜಾಣಂ ತೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಕರೋಹಿ, ಸರೀರಸ್ಸ ಮೇ ಇಸ್ಸರೋ, ನ ಪನ

ಚಿತ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಸೂರಗಜ್ಜಿತಂ ಸುತ್ವಾ, "ಕಥಂ ನು ಖೋ ಇಮಂ ಮನ್ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಇಮಂ ಮನ್ತಂ ಅಞ್ಞಂ ಜಾನಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಮಮ ಧೀತರಂ ಏತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಹಂ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಆಹ - "ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ದಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಘರೇ ಏಕಾ ಖುಜ್ಜಾ ಅತ್ಥಿ ತಸ್ಸಾ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾಯ ತ್ವಂ ಬಹಿಸಾಣಿಯಂ ಠಿತೋವ ಮನ್ತಂ ವಾಚೇಹೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಮಹಾರಾಜ, ಖುಜ್ಜಾ ವಾ ಹೋತು ಪೀಠಸಪ್ಪಿ ವಾ, ವನ್ದನ್ತಿಯಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತತೋ ರಾಜಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಧೀತರಂ ವಾಸುಲದತ್ತಂ ಆಹ - "ಅಮ್ಮ, ಏಕೋ ಸಙ್ಖಕುಟ್ಠೀ ಅನಗ್ಘಮನ್ತಂ ಜಾನಾತಿ, ತಂ ಅಞ್ಞಂ ಜಾನಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। ತ್ವಂ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮನ್ತಂ ಗಣ್ಹ, ಸೋ ಬಹಿಸಾಣಿಯಂ ಠತ್ವಾ ತುಯ್ಹಂ ವಾಚೇಸ್ಸತಿ। ತವ ಸನ್ತಿಕಾ ಅಹಂ ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸನ್ಥವಕರಣಭಯೇನ ಧೀತರಂ ಖುಜ್ಜಂ, ಇತರಂ ಸಙ್ಖಕುಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾಯ ಬಹಿ ಠಿತೋ ಮನ್ತಂ ವಾಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನಮ್ಪಿ ಮನ್ತಪದಂ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಿಂ "ಅರೇ ಖುಜ್ಜೇ ಅತಿಬಹಲೋಟ್ಠಕಪೋಲಂ ತೇ ಮುಖಂ, ಏವಂ ನಾಮ ವದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಸಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅರೇ ದುಟ್ಠಸಙ್ಖಕುಟ್ಠಿ ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ಕಿಂ ಮಾದಿಸಾ ಖುಜ್ಜಾ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ? ಸಾಣಿಕಣ್ಣಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಕಾಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ರಞ್ಞೋ ಧೀತಾ ವಾಸುಲದತ್ತಾ ನಾಮಾಹ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಪಿತಾ ತೇ ತಂ ಮಯ್ಹಂ ಕಥೇನ್ತೋ 'ಖುಜ್ಜಾ'ತಿ ಕಥೇಸೀ"ತಿ। "ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಕಥೇನ್ತೋ ತಂ ಸಙ್ಖಕುಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಸೀ"ತಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ "ತೇನ ಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ಥವಕರಣಭಯೇನ ಕಥಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಯಞ್ಞೇವ ಸನ್ಥವಂ ಕರಿಂಸು।

ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮನ್ತಗ್ಗಹಣಂ ವಾ ಸಿಪ್ಪಗ್ಗಹಣಂ ವಾ ನತ್ಥಿ। ರಾಜಾಪಿ ಧೀತರಂ ನಿಚ್ಚಂ ಪುಚ್ಛತಿ - "ಸಿಪ್ಪಂ ಗಣ್ಹಸಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ಗಣ್ಹಾಮಿ, ತಾತಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಉತೇನೋ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಸಾಮಿಕೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ನಾಮ ನೇವ ಮಾತಾಪಿತರೋ ನ ಭಾತುಭಗಿನಿಯೋ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಸಚೇ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತಂ ದಸ್ಸಸಿ, ಪಞ್ಚ ತೇ ಇತ್ಥಿಸತಾನಿ ಪರಿವಾರಂ ದತ್ವಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಸಚೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ ಪತಿಟ್ಠಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥ, ದಸ್ಸಾಮಿ ವೋ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ। "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭದ್ದೇ"ತಿ। ಸಾ "ಸಾಧು, ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅಮ್ಮ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಸಿಪ್ಪ"ನ್ತಿ? "ನ ತಾವ ನಿಟ್ಠಿತಂ, ತಾತ, ಸಿಪ್ಪ"ನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಿಂ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಂ ದ್ವಾರಞ್ಚ ಏಕಂ ವಾಹನಞ್ಚ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಾತಾ"ತಿ। "ಇದಂ ಕಿಂ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ತಾತ, ರತ್ತಿಂ ಕಿರ ತಾರಕಸಞ್ಞಾಯ ಮನ್ತಸ್ಸ ಉಪಚಾರತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ಓಸಧಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ। ತಸ್ಮಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವೇಲಾಯ ವಾ ಅವೇಲಾಯ ವಾ ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ ಏಕಂ ದ್ವಾರಞ್ಚೇವ ಏಕಂ ವಾಹನಞ್ಚ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ತೇ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿರುಚಿತಂ ಏಕಂ ದ್ವಾರಂ ಹತ್ಥಗತಂ ಕರಿಂಸು। ರಞ್ಞೋ ಪನ ಪಞ್ಚ ವಾಹನಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಭದ್ದವತೀ ನಾಮ ಕರೇಣುಕಾ ಏಕದಿವಸಂ ಪಞ್ಞಾಸ ಯೋಜನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ, ಕಾಕೋ ನಾಮ ದಾಸೋ ಸಟ್ಠಿ ಯೋಜನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ, ಚೇಲಕಟ್ಠಿ ಚ ಮುಞ್ಚಕೇಸೀ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಅಸ್ಸಾ ಯೋಜನಸತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನಾಳಾಗಿರಿ ಹತ್ಥೀ ವೀಸತಿ ಯೋಜನಸತನ್ತಿ।

ಸೋ ಕಿರ ರಾಜಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಏಕಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಇಸ್ಸರೇ ಬಹಿನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಏಕೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ನಗರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಕಲನಗರವಾಸೀನಂ ಮಾರೇನ ಆವಟ್ಟಿತತ್ತಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖಾಮ್ಪಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಯಥಾಧೋತೇನ ಪತ್ತೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಥ ನಂ ನಗರದ್ವಾರಂ ಪತ್ತಕಾಲೇ ಮಾರೋ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಅಪಿ, ಭನ್ತೇ, ವೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಮೇ ತ್ವಂ ಅಲಭನಾಕಾರಂ ಕರೀ"ತಿ? "ತೇನ ಹಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪುನ ಪವಿಸಥ, ಇದಾನಿ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ನಾಹಂ ಪುನ ನಿವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಚೇ ಹಿ ನಿವತ್ತೇಯ್ಯ, ಪುನ ಸೋ ಸಕಲನಗರವಾಸೀನಂ ಸರೀರೇ ಅಧಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪಾಣಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಹಸನಕೇಳಿಂ ಕರೇಯ್ಯ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಅನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಗತೇ ಮಾರೋ ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ಅಥ ಸೋ ಇಸ್ಸರೋ ಯಥಾಧೋತೇನೇವ ಪತ್ತೇನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಅಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಞ್ಚಿ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಚರಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಮ್ಹಾವುಸೋ"ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯ್ಯೋ, ಮಯಾ ಪುಚ್ಛಿತಂ ಅಕಥೇತ್ವಾ

ಅಞ್ಞಂ ವದತಿ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಲದ್ಧಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತುಚ್ಛಂ ದಿಸ್ವಾ ಗೇಹೇ ಭತ್ತಸ್ಸ ನಿಟ್ಠಿತಾನಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಅಜಾನನತಾಯ ಸೂರೋ ಹುತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತೋ "ಥೋಕಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಧಿವಾಸೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ನಿಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಂ ಆಹ - "ತಾತ, ಅಞ್ಞೋ ತಯಾ ಸಮ್ಪನ್ನವೇಗತರೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸೀಘೇನ ಜವೇನ ಭದನ್ತಂ ಪತ್ವಾ 'ಪತ್ತಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ದೇಥಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಏಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಏಕವಚನೇನೇವ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಹರಿ। ಇಸ್ಸರೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಭೋಜನಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಸೀಘಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಸಮ್ಪಾದೇಹಿ, ಅಹಂ ತೇ ಇತೋ ಪತ್ತಿಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಆಹ।

ಸೋಪಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜವೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ದತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, 'ವೇಲಾ ಉಪಕಟ್ಠಾ'ತಿ ಅಹಂ ಅತಿಸೀಘೇನ ಜವೇನ ಆಗತೋ ಚ ಗತೋ ಚ, ಏತಸ್ಸ ಮೇ ಜವಸ್ಸ ಫಲೇನ ಯೋಜನಾನಂ ಪಣ್ಣಾಸಸಟ್ಠಿಸತವೀಸಸತಗಮನಸಮತ್ಥಾನಿ ಪಞ್ಚ ವಾಹನಾನಿ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತು, ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಚ ಮೇ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಚ ಸರೀರಂ ಸೂರಿಯತೇಜೇನ ತತ್ಥಂ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಫಲೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಆಣಾ ಸೂರಿಯತೇಜಸದಿಸಾ ಹೋತು, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇ ಸಾಮಿನಾ ಪತ್ತಿ ದಿನ್ನಾ, ತಸ್ಸಾ ಮೇ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸ್ಸ ಭಾಗೀ ಹೋಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ "ಏವಂ ಹೋತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ -

"ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ತುಯ್ಹಂ, ಸಬ್ಬಮೇವ ಸಮಿಜ್ಝತು।
ಸಬ್ಬೇ ಪೂರೇನ್ತು ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಚನ್ದೋ ಪನ್ನರಸೋ ಯಥಾ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೫ ಪುಬ್ಬೂಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪತ್ತಿಕಥಾ; ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೧೯೨)।

"ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ತುಯ್ಹಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಸಮಿಜ್ಝತು।
ಸಬ್ಬೇ ಪೂರೇನ್ತು ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಮಣಿಜೋತಿರಸೋ ಯಥಾ"ತಿ॥ -

ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಕಿರ ಇಮಾವ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅನುಮೋದನಗಾಥಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಜೋತಿರಸೋತಿ** ಸಬ್ಬಕಾಮದದಂ ಮಣಿರತನಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಇದಂ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಚರಿತಂ। ಸೋ ಏತರಹಿ ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಚ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ವಾಹನಾನಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಉತೇನೋ "ಅಜ್ಜ ಪಲಾಯಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಮಹನ್ತಾಮಹನ್ತೇ ಚಮ್ಮಪಸಿಬ್ಬಕೇ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕರೇಣುಕಾಪಿಟ್ಠೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವಾಸುಲದತ್ತಂ ಆದಾಯ ಪಲಾಯಿ। ಅನ್ತೇಪುರಪಾಲಕಾ ಪಲಾಯನ್ತಂ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಸೀಘಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಬಲಂ ಪಹಿಣಿ। ಉತೇನೋ ಬಲಸ್ಸ ಪಕ್ಖನ್ದಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಕಹಾಪಣಪಸಿಬ್ಬಕಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪಾತೇಸಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಕಹಾಪಣೇ ಉಚ್ಚಿನಿತ್ವಾ ಪುನ ಪಕ್ಖನ್ದಿಂಸು। ಇತರೋ ಸುವಣ್ಣಪಸಿಬ್ಬಕಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪಾತೇತ್ವಾ ನೇಸಂ ಸುವಣ್ಣಲೋಭೇನ ಪಪಞ್ಚೇನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಬಹಿ ನಿವುಟ್ಠಂ ಅತ್ತನೋ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಅತ್ತನೋ ಬಲಕಾಯೋ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಪತ್ವಾವ ವಾಸುಲದತ್ತಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸೀತಿ। ಅಯಂ ವಾಸುಲದತ್ತಾಯ ಉಪ್ಪತ್ತಿ।

ಅಪರಾ ಪನ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ನಾಮ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿ। ಸಾ ಕಿರ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧೀತಾ। ಮಾತಾಪಿಸ್ಸಾ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾಯೇವ ನಾಮಂ। ಚೂಳಪಿತಾಪಿಸ್ಸಾ ಮಾಗಣ್ಡಿಯೋವ, ಸಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಅಹೋಸಿ ದೇವಚ್ಛರಪಟಿಭಾಗಾ। ಪಿತಾ ಪನಸ್ಸಾ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಸಾಮಿಕಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಮಹನ್ತೇಹಿ ಮಹನ್ತೇಹಿ ಕುಲೇಹಿ ಯಾಚಿತೋಪಿ "ನ ಮಯ್ಹಂ ಧೀತು ತುಮ್ಹೇ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ"ತಿ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸಪಜಾಪತಿಕಸ್ಸ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ

ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ತಸ್ಸ ಬಹಿನಿಗಮೇ ಅಗ್ಗಿಪರಿಚರಣಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಇಮಿನಾ ಪುರಿಸೇನ ಸದಿಸೋ ಅಞ್ಞೋ ಪುರಿಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಧೀತು ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಇಮಸ್ಸ ಪೋಸಾಪನತ್ಥಾಯ ಧೀತರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಸಮಣ, ಏಕಾ ಮೇ ಧೀತಾ ಅತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತಸ್ಸಾ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಪುರಿಸಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ತಸ್ಸಾ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ, ಸಾ ಚ ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಞೇವ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ। ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಹಿ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ, ತಸ್ಸಾ ಚ ಭತ್ತಾ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಂ ವೋ ಅಹಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಯಾವ ಮಮಾಗಮನಾ ಇಧೇವ ತಿಟ್ಠಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವೇಗೇನ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಭೋತಿ, ಭೋತಿ ಧೀತು ಮೇ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ ಪುರಿಸೋ ದಿಟ್ಠೋ, ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ನಂ ಅಲಙ್ಕರೋಹೀ"ತಿ ತಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಪಾಯಾಸಿ। ಸಕಲನಗರಂ ಸಙ್ಖುಭಿ। ಅಯಂ "ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಮಯ್ಹಂ ಧೀತು ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಅದತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಧೀತು ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ ಕಿರ ವದೇತಿ, "ಕೀದಿಸೋ ನು ಖೋ ಸೋ ಪುರಿಸೋ, ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ಮಹಾಜನೋ ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಧೀತರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಸತ್ಥಾ ತೇನ ವುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪದಚೇತಿಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬುದ್ಧಾನಞ್ಹಿ ಪದಚೇತಿಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ಅಞ್ಞತ್ಥ। ಯೇಸಞ್ಚತ್ಥಾಯ ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ತೇಯೇವ ನಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಪನ ಅದಸ್ಸನಕರಣತ್ಥಂ ಹತ್ಥಿಆದಯೋ ವಾ ಅಕ್ಕಮನ್ತು, ಮಹಾಮೇಘೋ ವಾ ಪವಸ್ಸತು, ವೇರಮ್ಭವಾತಾ ವಾ ಪಹರನ್ತು, ನ ತಂ ಕೋಚಿ ಮಕ್ಖೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಅಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆಹ - "ಕುಹಿಂ ಸೋ ಪುರಿಸೋ"ತಿ। "'ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠಾಹೀ'ತಿ ನಂ ಅವಚಂ, ಕುಹಿಂ ನು ಖೋ ಸೋ ಗತೋ"ತಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪದಚೇತಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಮಸ್ಸ ಪದವಲಞ್ಜೋ"ತಿ ಆಹ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಸಲಕ್ಖಣಮನ್ತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಗುಣತಾಯ ಲಕ್ಖಣಮನ್ತೇ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪದಲಕ್ಖಣಂ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ, "ನಯಿದಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಸೇವಿನೋ ಪದ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ರತ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ಪದಂ ಭವೇ,
ದುಟ್ಠಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸಹಸಾನುಪೀಳಿತಂ।
ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ಹೋತಿ ಅವಕಡ್ಢಿತಂ ಪದಂ,
ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದಸ್ಸ ಇದಮೀದಿಸಂ ಪದ"ನ್ತಿ॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೬೦-೨೬೧; ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೪೫)।

ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏವಮಾಹ - "ಭೋತಿ ತ್ವಂ ಉದಕಪಾತಿಯಂ ಕುಮ್ಭೀಲಂ, ಗೇಹಮಜ್ಝೇ ಚ ಪನ ಚೋರಂ ವಿಯ ಮನ್ತೇ ಪಸ್ಸನಸೀಲಾ, ತುಣ್ಹೀ ಹೋಹೀ"ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಂ ವದೇಹಿ, ನಯಿದಂ ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಸೇವಿನೋ ಪದನ್ತಿ। ತತೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಯಂ ಸೋ ಪುರಿಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಸಮಣ, ಧೀತರಂ ಮೇ ತವ ಪೋಸಾಪನತ್ಥಾಯ ದೇಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಧೀತರಾ ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ ವಾ ನತ್ಥಿ ವಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾವ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏಕಂ ತೇ ಕಾರಣಂ ಕಥೇಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಕಥೇಹಿ ಸಮಣಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧಮೂಲಾ ಮಾರೇನ ಅನುಬದ್ಧಭಾವಂ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ಚ ಪನ "ಅತೀತೋ ದಾನಿ ಮೇ ಏಸ ವಿಸಯ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಸೋಕಾತುರಸ್ಸ ಸೋಕವೂಪಸಮನತ್ಥಂ ಆಗತಾಹಿ ಮಾರಧೀತಾಹಿ ಕುಮಾರಿಕವಣ್ಣಾದಿವಸೇನ ಪಯೋಜಿತಂ ಪಲೋಭನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ, "ತದಾಪಿ ಮಯ್ಹಂ ಛನ್ದೋ ನಾಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ -

"ದಿಸ್ವಾನ ತಣ್ಹಂ ಅರತಿಂ ರಗಞ್ಚ,
ನಾಹೋಸಿ ಛನ್ದೋ ಅಪಿ ಮೇಥುನಸ್ಮಿಂ।
ಕಿಮೇವಿದಂ ಮುತ್ತಕರೀಸಪುಣ್ಣಂ,

ಪಾದಾಪಿ ನಂ ಸಮ್ಫುಸಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛೇ”ತಿ॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೬೦-೨೬೧; ಸು॰ ನಿ॰ ೮೪೧) -

ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ। ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾಪಿ ಖೋ “ಸಚಸ್ಸ ಮಯಾ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಅನತ್ಥಿಕಭಾವೋವ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ಅಯಂ ಪನ ಮಂ ಮುತ್ತಕರೀಸಪುಣ್ಣಂ ಕರೋತಿ, ಪಾದಾಪಿ ನಂ ಸಮ್ಫುಸಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛೇತಿ, ಹೋತು, ಅತ್ತನೋ ಜಾತಿಕುಲಪದೇಸಭೋಗಯಸವಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾರೂಪಂ ಭತ್ತಾರಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸತ್ಥರಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿ। “ಕಿಂ ಪನ ಸತ್ಥಾ ತಾಯ ಅತ್ತನಿ ಆಘಾತುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಜಾನಾತಿ, ನೋ”ತಿ? “ಜಾನಾತಿಯೇವ। ಜಾನನ್ತೋ ಕಸ್ಮಾ ಗಾಥಮಾಹಾ”ತಿ? ಇತರೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಸೇನ। ಬುದ್ಧಾ ಹಿ ಆಘಾತಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಫಲಾಧಿಗಮಾರಹಾನಂ ವಸೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಿಯೇವ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ತಂ ನೇತ್ವಾ ಚೂಳಮಾಗಣ್ಡಿಯಂ ಕನಿಟ್ಠಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಚೂಳಮಾಗಣ್ಡಿಯೋಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಮಮ ಧೀತಾ ಓಮಕಸತ್ತಸ್ಸ ನ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ, ಏಕಸ್ಸ ರಞ್ಞೋವ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ”ತಿ। ತಂ ಆದಾಯ ಕೋಸಮ್ಬಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ, “ಇಮಂ ಇತ್ಥಿರತನಂ ದೇವಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕ”ನ್ತಿ ಉತೇನಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಉಪ್ಪನ್ನಬಲವಸಿನೇಹೋ ಅಭಿಸೇಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಮಾತುಗಾಮಪರಿವಾರಂ ದತ್ವಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಅಯಂ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾಯ ಉಪ್ಪತ್ತಿ।

ಏವಮಸ್ಸ ದಿಯಡ್ಢಸಹಸ್ಸನಾಟಕಿತ್ಥಿಪರಿವಾರಾ ತಿಸ್ಸೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇ ಘೋಸಕಸೇಟ್ಠಿ ಕುಕ್ಕುಟಸೇಟ್ಠಿ ಪಾವಾರಿಕಸೇಟ್ಠೀತಿ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ತಯೋ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ಉಪಕಟ್ಠಾಯ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾಯ ಪಞ್ಚಸತತಾಪಸೇ ಹಿಮವನ್ತತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಗರೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ವಸ್ಸಾರತ್ತೇ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸುಂ। ತಾಪಸಾಪಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಟ್ಠ ಮಾಸೇ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿಂಸು। ತೇ ಅಪರಭಾಗೇ ಹಿಮವನ್ತತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಏಕಂ ಮಹಾನಿಗ್ರೋಧಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತೇಸು ಜೇಟ್ಠಕತಾಪಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಇಮಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಓರಮತ್ತಿಕಾ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಹೇಸಕ್ಖೇನೇವೇತ್ಥ ದೇವರಾಜೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ , ಸಾಧು ವತ ಸಚಾಯಂ ಇಸಿಗಣಸ್ಸ ಪಾನೀಯಂ ದದೇಯ್ಯಾ”ತಿ। ಸೋಪಿ ಪಾನೀಯಂ ಅದಾಸಿ। ತಾಪಸೋ ನ್ಹಾನೋದಕಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ತಮ್ಪಿ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಭೋಜನಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ತಮ್ಪಿ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಅಯಂ ದೇವರಾಜಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಚಿನ್ತಿತಂ ಚಿನ್ತಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ದೇತಿ, ಅಹೋ ವತ ನಂ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ। ಸೋ ರುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಂ ಪದಾಲೇತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ತಾಪಸಾ, “ದೇವರಾಜ, ಮಹತೀ ತೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕತ್ವಾ ಅಯಂ ತೇ ಲದ್ಧಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। “ಮಾ ಪುಚ್ಛಥ, ಅಯ್ಯಾ”ತಿ। “ಆಚಿಕ್ಖ, ದೇವರಾಜಾ”ತಿ। ಸೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪರಿತ್ತಕತ್ತಾ ಲಜ್ಜಮಾನೋ ಕಥೇತುಂ ನ ವಿಸಹಿ। ತೇಹಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿಪ್ಪೀಳಿಯಮಾನೋ ಪನ “ತೇನ ಹಿ ಸುಣಾಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರೇಕೋ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸೋ ಹುತ್ವಾ ಭತಿಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಭತಿಕಮ್ಮಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ವಿಹಾರತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ತಸ್ಸ ಭತಿಕಸ್ಸ ಅಜ್ಜುಪೋಸಥದಿವಸಭಾವೋ ಕೇನಚಿ ಕಥಿತೋ”ತಿ? “ನ ಕಥಿತೋ, ಸಾಮೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿಸ್ಸ ಸಾಯಮಾಸಂ ಪಚಥಾ”ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪತ್ಥೋದನಂ ಪಚಿಂಸು। ಸೋ ದಿವಸಂ ಅರಞ್ಞೇ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತೇ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ದಿನ್ನೇ “ಛಾತೋಮ್ಹೀ”ತಿ ಸಹಸಾ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾವ “ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ‘ಭತ್ತಂ ದೇಥ, ಸೂಪಂ ದೇಥ, ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ದೇಥಾ’ತಿ ಮಹಾಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ, ಅಜ್ಜ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ನಿಸ್ಸದ್ದಾ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು, ಮಯ್ಹಮೇವ ಏಕಸ್ಸಾಹಾರಂ ವಡ್ಢಯಿಂಸು, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ಅವಸೇಸಾ ಭುಞ್ಜಿಂಸು, ನ ಭುಞ್ಜಿಂಸೂ”ತಿ? “ನ ಭುಞ್ಜಿಂಸು, ತಾತಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಕಾರಣಾ”ತಿ? ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಸು ಸಾಯಮಾಸಂ ನ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಉಪೋಸಥಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅನ್ತಮಸೋ ಥನಪಾಯಿನೋಪಿ ದಾರಕೇ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲಾಪೇತ್ವಾ ಚತುಮಧುರಂ ಮುಖೇ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಉಪೋಸಥಿಕೇ ಕಾರೇತಿ।

ಗನ್ಧತೇಲಪ್ಪದೀಪೇ ಜಾಲನ್ತೇ ಖುದ್ದಕಮಹಲ್ಲಕದಾರಕಾ ಸಯನಗತಾ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಂ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತಿ। ತುಯ್ಹಂ ಪನ ಉಪೋಸಥದಿವಸಭಾವಂ ಕಥೇತುಂ ಸತಿಂ ನ ಕರಿಮ್ಹಾ। ತಸ್ಮಾ ತವೇವ ಭತ್ತಂ ಪಕ್ಕಂ, ನಂ ಭುಞ್ಜಸ್ಸೂತಿ। ಸಚೇ ಇದಾನಿ ಉಪೋಸಥಿಕೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಭವೇಯ್ಯನ್ತಿ। "ಇದಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಜಾನಾತೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ನಂ ಪುಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ಏವಮಾಹ - "ಇದಾನಿ ಪನ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಙ್ಗಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋ ಉಪಡ್ಢಂ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಇತರೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ।

ತಸ್ಸ ಸಕಲದಿವಸಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಛಾತಸ್ಸ ಸರೀರೇ ವಾತಾ ಕುಪ್ಪಿಂಸು। ಸೋ ಯೋತ್ತೇನ ಉರಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಯೋತ್ತಕೋಟಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತತಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾಹಿ ಧಾರಿಯಮಾನಾಹಿ ಚತುಮಧುರಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಿಂ, ತಾತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸಾಮಿ, ವಾತಾ ಮೇ ಕುಪ್ಪಿತಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಉಟ್ಠಾಯ ಇದಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಖಾದಾಹೀ"ತಿ। "ತುಮ್ಹೇಪಿ ಖಾದಥ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಫಾಸುಕಂ ನತ್ಥಿ, ತ್ವಂ ಖಾದಾಹೀ"ತಿ। "ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಕಲಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ಉಪಡ್ಢಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಮೇ ವಿಕಲಂ ಮಾ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ನ ಇಚ್ಛಿ। "ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ, ತಾತಾ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ ಅನಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅರುಣೇ ಉಟ್ಠಹನ್ತೇ ಮಿಲಾತಮಾಲಾ ವಿಯ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೇ ದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಇಮಮತ್ಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ "ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಬುದ್ಧಮಾಮಕೋ, ಧಮ್ಮಮಾಮಕೋ, ಸಙ್ಘಮಾಮಕೋ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕತಸ್ಸ ಉಪಡ್ಢುಪೋಸಥಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನೇಸಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಮಯಾ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ಆಹ।

"ಬುದ್ಧೋ"ತಿ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾವ ಪಞ್ಚಸತಾ ತಾಪಸಾ ಉಟ್ಠಾಯ ದೇವತಾಯ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ "ಬುದ್ಧೋತಿ ವದೇಸಿ, ಬುದ್ಧೋತಿ ವದೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಬುದ್ಧೋತಿ ವದಾಮಿ, ಬುದ್ಧೋತಿ ವದಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಟಿಜಾನಾಪೇತ್ವಾ "ಘೋಸೋಪಿ ಖೋ ಏಸೋ ದುಲ್ಲಭೋ ಲೋಕಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ "ದೇವತೇ ಅನೇಕೇಸು ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸೇಸು ಅಸುತಪುಬ್ಬಂ ಸದ್ದಂ ತಯಾ ಸುಣಾಪಿತಮ್ಹಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಅಥ ಅನ್ತೇವಾಸಿನೋ ಆಚರಿಯಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ತೇನ ಹಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। "ತಾತಾ, ತಯೋ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬಹೂಪಕಾರಾ, ಸ್ವೇ ತೇಸಂ ನಿವೇಸನೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ಅಧಿವಾಸೇಥ, ತಾತಾ"ತಿ। ತೇ ಅಧಿವಾಸಯಿಂಸು। ಪುನದಿವಸೇ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ನೋ ಅಯ್ಯಾನಂ ಆಗಮನದಿವಸೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ತೇ ಆದಾಯ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಅದಂಸು। ತೇ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿನೋ "ಮಯಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। "ನನು, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಚತ್ತಾರೋ ವಸ್ಸಿಕೇ ಮಾಸೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗಹಿತಾವ ಪಟಿಞ್ಞಾ, ಇದಾನಿ ಕುಹಿಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ? "ಲೋಕೇ ಕಿರ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಧಮ್ಮೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಸಙ್ಘೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತಸ್ಮಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಞೇವ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ಅವಾರಿತಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಆಗಮೇಥ, ಮಯಮ್ಪಿ ಗಮನಪರಿವಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। "ತುಮ್ಹೇಸು ಪರಿವಚ್ಛಂ ಕರೋನ್ತೇಸು ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಪಞ್ಚೋ ಹೋತಿ, ಮಯಂ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ಪಚ್ಛಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇ ಪುರೇತರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಭಿತ್ಥವಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಸತ್ಥಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ "ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ವಚನಸಮನನ್ತರಂಯೇವ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಧರಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ।

ತೇಪಿ ಖೋ ತಯೋ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ಭತ್ತಚ್ಛಾದನಸಪ್ಪಿಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿ ದಾನೂಪಕರಣಾನಿ ಆದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಕಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅದ್ಧಮಾಸಮತ್ತಮ್ಪಿ ದಾನಂ ದದಮಾನಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿತ್ವಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಂ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದದನ್ತೇನ "ಸುಞ್ಞಾಗಾರೇ ಖೋ ಗಹಪತಯೋ ತಥಾಗತಾ ಅಭಿರಮನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಅಞ್ಞಾತಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪಹಿತಸಾಸನೇನ ಆಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಘೋಸಕಸೇಟ್ಠಿ ಘೋಸಿತಾರಾಮಂ, ಕುಕ್ಕುಟಸೇಟ್ಠಿ

ಕುಕ್ಕುಟಾರಾಮಂ, ಪಾವಾರಿಕಸೇಟ್ಠಿ ಪಾವಾರಿಕಾರಾಮನ್ತಿ ತಯೋ ಮಹಾವಿಹಾರೇ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವಿಹಾರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ವಾರೇನ ವಾರೇನ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ದೇವಸಿಕಂ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸತಿ। ಯಸ್ಸ ವಿಹಾರೇ ವುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಘರದ್ವಾರೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ। ತೇಸಂ ಪನ ತಿಣ್ಣಂ ಸೇಟ್ಠೀನಂ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಸುಮನೋ ನಾಮ ಮಾಲಾಕಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತೇ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಏವಮಾಹ - "ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಉಪಕಾರಕೋ, ಸತ್ಥಾರಂ ಭೋಜೇತುಕಾಮೋಮ್ಹಿ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾರಂ ದೇಥಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಭಣೇ ಸ್ವೇ ಭೋಜೇಹೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಾರಂ ಪಟಿಯಾದೇಸಿ।

ತದಾ ರಾಜಾ ಸಾಮಾವತಿಯಾ ದೇವಸಿಕಂ ಪುಪ್ಫಮೂಲೇ ಅಟ್ಠ ಕಹಾಪಣೇ ದೇತಿ। ತಸ್ಸಾ ಖುಜ್ಜುತ್ತರಾ ನಾಮ ದಾಸೀ ಸುಮನಮಾಲಾಕಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಬದ್ಧಂ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಥ ನಂ ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಆಗತಂ ಮಾಲಾಕಾರೋ ಆಹ - "ಮಯಾ ಸತ್ಥಾ ನಿಮನ್ತಿತೋ, ಅಜ್ಜ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇಸ್ಸಾಮಿ, ತಿಟ್ಠ ತಾವ, ತ್ವಂ ಪರಿವೇಸನಾಯ ಸಹಾಯಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ । ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಸುಮನೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಕರಣತ್ಥಾಯ ಪತ್ತಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆರಭಿ। ಖುಜ್ಜುತ್ತರಾಪಿ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣನ್ತೀಯೇವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಾ ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ಚತ್ತಾರೋ ಕಹಾಪಣೇ ಅತ್ತನೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಚತೂಹಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ತಂ ದಿವಸಂ ಅಟ್ಠಹಿಪಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತಾ। ಅಥ ನಂ ಸಾಮಾವತೀ ಆಹ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಅಮ್ಮ, ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಪ್ಫಮೂಲಂ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ? "ನೋ, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ। "ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಬಹೂನಿ ಪುಪ್ಫಾನೀ"ತಿ? "ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ಅಹಂ ಚತ್ತಾರೋ ಕಹಾಪಣೇ ಅತ್ತನೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಚತೂಹಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಾಮೀ"ತಿ। "ಅಜ್ಜ ಕಸ್ಮಾ ನ ಗಣ್ಹೀ"ತಿ? "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಧಿಗತತ್ತಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ "ಅರೇ, ದುಟ್ಠದಾಸಿ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತಯಾ ಗಹಿತಕಹಾಪಣೇ ಮೇ ದೇಹೀ"ತಿ ಅತಜ್ಜೇತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ, ತಯಾ ಪಿವಿತಂ ಅಮತಂ ಅಮ್ಹೇಪಿ ಪಾಯೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ಮಂ ನ್ಹಾಪೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸೋಳಸಹಿ ಗನ್ಧೋದಕಘಟೇಹಿ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಮಟ್ಠಸಾಟಕೇ ದಾಪೇಸಿ। ಸಾ ಏಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಏಕಂಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಬೀಜನಿಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಚಿತ್ರಬೀಜನಿಂ ಆದಾಯ ಪಞ್ಚ ಮಾತುಗಾಮಸತಾನಿ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ತಾಸಂ ಸತ್ಥಾರಾ ದೇಸಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು।

ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಖುಜ್ಜುತ್ತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ , ಅಜ್ಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತ್ವಂ ಕಿಲಿಟ್ಠಕಮ್ಮಂ ಮಾ ಕರಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮಾತುಟ್ಠಾನೇ ಚ ಆಚರಿಯಟ್ಠಾನೇ ಚ ಠತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಥೇಹೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಸಾ ತಥಾ ಕರೋನ್ತೀ ಅಪರಭಾಗೇ ತಿಪಿಟಕಧರಾ ಜಾತಾ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಿಕಾನಂ ಉಪಾಸಿಕಾನಂ ಬಹುಸ್ಸುತಾನಂ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಾನಂ ಯದಿದಂ ಖುಜ್ಜುತ್ತರಾ"ತಿ ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ। ತಾಪಿ ಖೋ ಪಞ್ಚಸತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ತಂ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಅಮ್ಮ, ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾಮ್ಹಾ, ತಂ ನೋ ದಸ್ಸೇಹಿ, ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ತಂ ಪೂಜೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಅಯ್ಯೇ, ರಾಜಕುಲಂ ನಾಮ ಭಾರಿಯಂ, ತುಮ್ಹೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಹಿ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ನೋ ಮಾ ನಾಸೇಹಿ, ದಸ್ಸೇಹೇವ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತ್ಥಾರ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಸನಗಬ್ಭಾನಂ ಭಿತ್ತೀಸು ಯತ್ತಕೇನ ಓಲೋಕೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ತತ್ತಕಂ ಛಿದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸೇಟ್ಠೀನಂ ಘರದ್ವಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ತುಮ್ಹೇ ತೇಸು ತೇಸು ಠಾನೇಸು ಠತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಥ ಚೇವ, ಹತ್ಥೇ ಚ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ವನ್ದಥ, ಪೂಜೇಥ ಚಾ"ತಿ। ತಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಞ್ಚ ಆಗಚ್ಛನ್ತಞ್ಚ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ವನ್ದಿಂಸು ಚೇವ ಪೂಜೇಸುಞ್ಚ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ಅತ್ತನೋ ಪಾಸಾದತಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಚಙ್ಕಮಮಾನಾ ತಾಸಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಬ್ಭೇಸು ಛಿದ್ದಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಇದಂ ಕಿ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, ತಾಹಿ ತಸ್ಸಾ ಸತ್ಥರಿ ಆಘಾತಬದ್ಧಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೀಹಿ "ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ನಗರಂ

ಆಗತೋ, ಮಯಂ ಏತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಾಮ ಚೇವ ಪೂಜೇಮ ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆಗತೋ ನಾಮ ಇಮಂ ನಗರಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಇದಾನಿಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇಮಾಪಿ ತಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಾ, ಇಮಾಸಮ್ಪಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಮಹಾರಾಜ, ಸಾಮಾವತಿಮಿಸ್ಸಿಕಾನಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ಪತ್ಥನಾ ಅತ್ಥಿ, ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ತೇ ಜೀವಿತಂ ಮಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ರಾಜಾ "ನ ತಾ ಏವರೂಪಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ನ ಸದ್ದಹಿ। ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುತ್ತೇಪಿ ನ ಸದ್ದಹಿ ಏವ। ಅಥ ನಂ ಏವಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಅಸದ್ದಹನ್ತಂ "ಸಚೇ ಮೇ ನ ಸದ್ದಹಸಿ, ತಾಸಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಬ್ಭೇಸು ಛಿದ್ದಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಇದಂ ಕಿ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ಆರೋಚಿತೇ ತಾಸಂ ಅಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ, ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾವ ಛಿದ್ದಾನಿ ಪಿದಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಗಬ್ಭೇಸು ಉದ್ಧಚ್ಛಿದ್ದಕವಾತಪಾನಾನಿ ಕಾರೇಸಿ। ಉದ್ಧಚ್ಛಿದ್ದಕವಾತಪಾನಾನಿ ಕಿರ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾನಿ। ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ತಾಸಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣಿತ್ವಾ, "ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸೇವ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಾಗರಾನಂ ಲಞ್ಜಂ ದತ್ವಾ, "ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಅನ್ತೋನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಂ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಪೋರಿಸೇಹಿ ಅಕ್ಕೋಸೇತ್ವಾ ಪರಿಭಾಸೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ತೀಸು ರತನೇಸು ಅಪ್ಪಸನ್ನಾ ಅನ್ತೋನಗರಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ , "ಚೋರೋಸಿ , ಬಾಲೋಸಿ, ಮೂಳ್ಹೋಸಿ, ಓಟ್ಠೋಸಿ, ಗೋಣೋಸಿ, ಗದ್ರಭೋಸಿ, ನೇರಯಿಕೋಸಿ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋಸಿ, ನತ್ಥಿ ತುಯ್ಹಂ ಸುಗತಿ, ದುಗ್ಗತಿಯೇವ ತುಯ್ಹಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ"ತಿ ದಸಹಿ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಹಿ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ ಪರಿಭಾಸನ್ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏತದವೋಚ - "ಭನ್ತೇ, ಇಮೇ ನಾಗರಾ ಅಮ್ಹೇ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ ಪರಿಭಾಸನ್ತಿ, ಇತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। "ಕುಹಿಂ, ಆನನ್ದೋತಿ"? "ಅಞ್ಞಂ ನಗರಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೇಸು ಪುನ ಕತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ಆನನ್ದಾ"ತಿ? "ತತೋಪಿ ಅಞ್ಞಂ ನಗರಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತತ್ಥಾಪಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೇಸು ಕುಹಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ? "ತತೋಪಿ ಅಞ್ಞಂ ನಗರಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಆನನ್ದ, ಏವಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಯತ್ಥ ಅಧಿಕರಣಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತತ್ಥೇವ ತಸ್ಮಿಂ ವೂಪಸನ್ತೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಕೇ ಪನ ತೇ, ಆನನ್ದ, ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ದಾಸಕಮ್ಮಕರೇ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬೇ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೀ"ತಿ। "ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಸಙ್ಗಾಮಂ ಓತಿಣ್ಣಹತ್ಥಿಸದಿಸೋ, ಸಙ್ಗಾಮಂ ಓತಿಣ್ಣಹತ್ಥಿನೋ ಹಿ ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹಿ ಆಗತೇ ಸರೇ ಸಹಿತುಂ ಭಾರೋ, ತಥೇವ ಬಹೂಹಿ ದುಸ್ಸೀಲೇಹಿ ಕಥಿತಕಥಾನಂ ಸಹನಂ ನಾಮ ಮಯ್ಹಂ ಭಾರೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ನಾಗವಗ್ಗೇ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

"ಅಹಂ ನಾಗೋವ ಸಙ್ಗಾಮೇ, ಚಾಪತೋ ಪತಿತಂ ಸರಂ।
ಅತಿವಾಕ್ಯಂ ತಿತಿಕ್ಖಿಸ್ಸಂ, ದುಸ್ಸೀಲೋ ಹಿ ಬಹುಜ್ಜನೋ॥

"ದನ್ತಂ ನಯನ್ತಿ ಸಮಿತಿಂ, ದನ್ತಂ ರಾಜಾಭಿರೂಹತಿ।
ದನ್ತೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಯೋತಿವಾಕ್ಯಂ ತಿತಿಕ್ಖತಿ॥

"ವರಮಸ್ಸತರಾ ದನ್ತಾ, ಆಜಾನೀಯಾ ಚ ಸಿನ್ಧವಾ।
ಕುಞ್ಜರಾ ಚ ಮಹಾನಾಗಾ, ಅತ್ತದನ್ತೋ ತತೋ ವರ"ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೨೦-೩೨೨)।

ಧಮ್ಮಕಥಾ ಸಮ್ಪತ್ತಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಆನನ್ದ, ಏತೇ ಸತ್ತಾಹಮತ್ತಮೇವ ಅಕ್ಕೋಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ತುಣ್ಹೀ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಬುದ್ಧಾನಞ್ಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಧಿಕರಣಂ ಸತ್ತಾಹತೋ ಉತ್ತರಿ ನ ಗಚ್ಛತಿ। ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ, "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಇಮಾ ಏತಸ್ಸ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಭೂತಾ, ಏತಾಸಮ್ಪಿ ಬ್ಯಸನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕದಿವಸಂ ರಞ್ಞೋ ಸುರಾಪಾನಟ್ಠಾನೇ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕರೋನ್ತೀ ಚೂಳಪಿತು ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ "ಅತ್ಥೋ ಮೇ ಕಿರ ಕುಕ್ಕುಟೇಹಿ , ಅಟ್ಠ ಮತಕುಕ್ಕುಟೇ, ಅಟ್ಠ ಸಜೀವಕುಕ್ಕುಟೇ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ

ಆಗಚ್ಛತು, ಆಗನ್ತ್ವಾ ಚ ಸೋಪಾನಮತ್ಥಕೇ ಠತ್ವಾ ಆಗತಭಾವಂ ನಿವೇದೇತ್ವಾ 'ಪವಿಸತೂ'ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಅಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಅಟ್ಠ ಸಜೀವಕುಕ್ಕುಟೇ ಪಹಿಣತು, 'ಪಚ್ಛಾ ಇತರೇ'"ತಿ। ಚೂಳಾಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಚ "ಮಮ ವಚನಂ ಕರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಲಞ್ಜಂ ಅದಾಸಿ। ಮಾಗಣ್ಡಿಯೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ, ರಞ್ಞೋ ನಿವೇದಾಪೇತ್ವಾ, "ಪವಿಸತೂ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ರಞ್ಞೋ ಆಪಾನಭೂಮಿಂ ನ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಇತರಾ ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕಂ ಪಹಿಣಿ - "ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಮಮ ಚೂಳಪಿತು ಸನ್ತಿಕ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನ ದಿನ್ನೇ ಅಟ್ಠ ಸಜೀವಕುಕ್ಕುಟೇ ಆನೇತ್ವಾ, "ದೇವ, ಪುರೋಹಿತೇನ ಪಣ್ಣಾಕಾರೋ ಪಹಿತೋ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಭದ್ದಕೋ ವತ ನೋ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಕೋ ನು ಖೋ ಪಚೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಆಹ। ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ, "ಮಹಾರಾಜ, ಸಾಮಾವತಿಪ್ಪಮುಖಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಿಕ್ಕಮ್ಮಿಕಾ ವಿಚರನ್ತಿ, ತಾಸಂ ಪೇಸೇಹಿ, ತಾ ಪಚಿತ್ವಾ ಆಹರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಗಚ್ಛ, ತಾಸಂ ದತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಕಿರ ಹತ್ಥೇ ಅದತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಮಾರೇತ್ವಾ ಪಚನ್ತೂ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕೋ "ಸಾಧು ದೇವಾ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾ ವತ್ವಾ ತಾಹಿ "ಮಯಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ನ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ "ದಿಟ್ಠಂ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಇದಾನಿ ತಾಸಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಸ್ಸ ಕರಣಂ ವಾ ಅಕರಣಂ ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಸಿ, 'ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಪಚಿತ್ವಾ ಪೇಸೇನ್ತೂ'ತಿ ವದೇಹಿ ದೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ತಥಾ ವತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ। ಇತರೋ ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ಕುಕ್ಕುಟೇ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಮತಕುಕ್ಕುಟೇ ತಾಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ, "ಇಮೇ ಕಿರ ಕುಕ್ಕುಟೇ ಪಚಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತಾ, "ಸಾಮಿ, ಆಹರ, ಇದಂ ನಾಮ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಿಂ, ತಾತಾ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ, "ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಪಚಿತ್ವಾ ಪೇಸೇಥಾತಿ ವುತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ಪಟಿಮಗ್ಗಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಂಸೂ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ "ಪಸ್ಸ, ಮಹಾರಾಜ, ನ ತಾ ತುಮ್ಹಾದಿಸಾನಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಪತ್ಥನಾ ತಾಸಂ ಅತ್ಥೀತಿ ವುತ್ತೇ ನ ಸದ್ದಹಸೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ತಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಯೇವ ಅಹೋಸಿ। ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ।

ತದಾ ಪನ ರಾಜಾ "ಸಾಮಾವತಿಯಾ ವಾಸುಲದತ್ತಾಯ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾಯ ಚಾ"ತಿ ತಿಸ್ಸನ್ನಮ್ಪಿ ಏತಾಸಂ ಪಾಸಾದತಲೇ ವಾರೇನ ವಾರೇನ ಸತ್ತಾಹಂ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇತಿ । ಅಥ ನಂ "ಸ್ವೇ ವಾ ಪರಸುವೇ ವಾ ಸಾಮಾವತಿಯಾ ಪಾಸಾದತಲಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ಚೂಳಪಿತು ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ - "ಅಗದೇನ ಕಿರ ದಾಠಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಸಪ್ಪಂ ಪೇಸೇತೂ"ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಗಮನಟ್ಠಾನಂ ಹತ್ಥಿಕನ್ತವೀಣಂ ಆದಾಯಯೇವ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪೋಕ್ಖರೇ ಏಕಂ ಛಿದ್ದಂ ಅತ್ಥಿ। ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ತೇನ ಛಿದ್ದೇನ ಸಪ್ಪಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಛಿದ್ದಂ ಮಾಲಾಗುಳೇನ ಥಕೇಸಿ। ಸಪ್ಪೋ ದ್ವೀಹತೀಹಂ ಅನ್ತೋವೀಣಾಯಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ರಞ್ಞೋ ಗಮನದಿವಸೇ "ಅಜ್ಜ ಕತರಿಸ್ಸಿತ್ಥಿಯಾ ಪಾಸಾದಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ ದೇವಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಾಮಾವತಿಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಅಜ್ಜ ಮಯಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಮನಾಪೋ ಸುಪಿನೋ ದಿಟ್ಠೋ। ನ ಸಕ್ಕಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತುಂ, ದೇವಾ"ತಿ? "ಗಚ್ಛಾಮೇವಾ"ತಿ। ಸಾ ಯಾವ ತತಿಯಂ ವಾರೇತ್ವಾ, "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿಯಮಾನಾಪಿ ಅನಿವತ್ತಿತ್ವಾ, "ನ ಜಾನಾಮಿ, ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ದೇವಾ"ತಿ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ರಾಜಾ ಸಾಮಾವತಿಮಿಸ್ಸಿಕಾಹಿ ದಿನ್ನಾನಿ ವತ್ಥಪುಪ್ಫಗನ್ಧಾಭರಣಾನಿ ಧಾರೇತ್ವಾ ಸುಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವೀಣಂ ಉಸ್ಸೀಸಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಯನೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ಅಪರಾಪರಂ ವಿಚರನ್ತೀ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ವೀಣಾಛಿದ್ದತೋ ಪುಪ್ಫಗುಳಂ ಅಪನೇಸಿ। ಸಪ್ಪೋ ದ್ವೀಹತೀಹಂ ನಿರಾಹಾರೋ ತೇನ ಛಿದ್ದೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಸ್ಸಸನ್ತೋ ಫಣಂ ಕತ್ವಾ ಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪಜ್ಜಿ । ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಧೀ ಧೀ, ದೇವ, ಸಪ್ಪೋ"ತಿ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ರಾಜಾನಞ್ಚ ತಾ ಚ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೀ, "ಅಯಂ ಅನ್ಧಬಾಲರಾಜಾ ಅಲಕ್ಖಿಕೋ ಮಯ್ಹಂ ವಚನಂ ನ ಸುಣಾತಿ, ಇಮಾಪಿ ನಿಸ್ಸಿರೀಕಾ ದುಬ್ಬಿನೀತಾ, ಕಿಂ ನಾಮ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ ನ ಲಭನ್ತಿ, ಕಿಂ ನು ತುಮ್ಹೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮತೇಯೇವ ಸುಖಂ ಜೀವಿಸ್ಸಥ, ಜೀವನ್ತೇ ದುಕ್ಖಂ ಜೀವಥ, 'ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಪಾಪಸುಪಿನೋ ದಿಟ್ಠೋ, ಸಾಮಾವತಿಯಾ ಪಾಸಾದಂ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ವಾರೇನ್ತಿಯಾಪಿ ಮೇ ವಚನಂ ನ ಸುಣಸಿ, ದೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಸಪ್ಪಂ ದಿಸ್ವಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ "ಏವರೂಪಮ್ಪಿ ನಾಮ ಇಮಾ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಹೋ ಪಾಪಾ, ಅಹಂ ಇಮಾಸಂ ಪಾಪಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿಯಾಪಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ವಚನಂ ನ

ಸದ್ದಹಿಂ, ಪಠಮಂ ಅತ್ತನೋ ಗಬ್ಭೇಸು ಛಿದ್ದಾನಿ ಕತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ, ಪುನ ಮಯಾ ಪೇಸಿತೇ ಕುಕ್ಕುಟೇ ಪಟಿಪಹಿಣಿಂಸು, ಅಜ್ಜ ಸಯನೇ ಸಪ್ಪಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಂಸೂ"ತಿ ಕೋಧೇನ ಸಮ್ಪಜ್ಜಲಿತೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ।

ಸಾಮಾವತೀಪಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇತ್ಥಿಸತಾನಂ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ - "ಅಮ್ಮಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಞ್ಞಂ ಪಟಿಸರಣಂ ನತ್ಥಿ, ನರಿನ್ದೇ ಚ ದೇವಿಯಾ ಚ ಅತ್ತನಿ ಚ ಸಮಮೇವ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಪವತ್ತೇಥ, ಮಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಕೋಪಂ ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಸಹಸ್ಸಥಾಮಂ ಸಿಙ್ಗಧನುಂ ಆದಾಯ ಜಿಯಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ವಿಸಪೀತಂ ಸರಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಸಾಮಾವತಿಂ ಧುರೇ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾ ತಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಮಾವತಿಯಾ ಉರೇ ಸರಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಮೇತ್ತಾನುಭಾವೇನ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಆಗತಮಗ್ಗಾಭಿಮುಖೋವ ಹುತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಹದಯಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ವಿಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯಾ ಖಿತ್ತೋ ಸರೋ ಸಿಲಮ್ಪಿ ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಆಕಾಸೇ ಪಟಿಹನನಕಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥಿ, ಅಥ ಚ ಪನೇಸ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಮಮ ಹದಯಾಭಿಮುಖೋ ಜಾತೋ, ಅಯಞ್ಹಿ ನಾಮ ನಿಸ್ಸತ್ತೋ ನಿಜ್ಜೀವೋ ಸರೋಪಿ ಏತಿಸ್ಸಾ ಗುಣಂ ಜಾನಾತಿ, ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋಪಿ ನ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ, ಸೋ ಧನುಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಸಾಮಾವತಿಯಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಸಮ್ಮುಯ್ಹಾಮಿ ಪಮುಯ್ಹಾಮಿ, ಸಬ್ಬಾ ಮುಯ್ಹನ್ತಿ ಮೇ ದಿಸಾ।
ಸಾಮಾವತಿ ಮಂ ತಾಯಸ್ಸು, ತ್ವಞ್ಚ ಮೇ ಸರಣಂ ಭವಾ"ತಿ॥

ಸಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, "ಸಾಧು, ದೇವ, ಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ, "ಯಮಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಸರಣಂ ಗತಾ, ತಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಇದಂ ವತ್ವಾ ಸಾಮಾವತೀ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾವಿಕಾ -

"ಮಾ ಮಂ ತ್ವಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛ, ಯಮಹಂ ಸರಣಂ ಗತಾ।
ಏಸ ಬುದ್ಧೋ ಮಹಾರಾಜ, ಏಸ ಬುದ್ಧೋ ಅನುತ್ತರೋ।
ಸರಣಂ ಗಚ್ಛ ತಂ ಬುದ್ಧಂ, ತ್ವಞ್ಚ ಮೇ ಸರಣಂ ಭವಾ"ತಿ॥ -

ಆಹ । ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, "ಇದಾನಾಹಂ ಅತಿರೇಕತರಂ ಭಾಯಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಏಸ ಭಿಯ್ಯೋ ಪಮುಯ್ಹಾಮಿ, ಸಬ್ಬಾ ಮುಯ್ಹನ್ತಿ ಮೇ ದಿಸಾ।
ಸಾಮಾವತಿ ಮಂ ತಾಯಸ್ಸು, ತ್ವಞ್ಚ ಮೇ ಸರಣಂ ಭವಾ"ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಸಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪುನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ, "ತೇನ ಹಿ ತ್ವಞ್ಚ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಸತ್ಥಾರಞ್ಚ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ವರಞ್ಚ ತೇ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ವರೋ ಗಹಿತೋ ಹೋತು, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸರಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸಾಮಾವತಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಉಟ್ಠೇಹಿ, ವರಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಆಹ। "ಮಹಾರಾಜ, ಮಯ್ಹಂ ಹಿರಞ್ಞಾದೀಹಿ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಇಮಂ ಪನ ಮೇ ವರಂ ದೇಹಿ, ತಥಾ ಕರೋಹಿ, ಯಥಾ ಸತ್ಥಾ ನಿಬದ್ಧಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಇಧಾಗಚ್ಛತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಬದ್ಧಂ ಇಧಾಗಚ್ಛಥ, ಸಾಮಾವತಿಮಿಸ್ಸಿಕಾ 'ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। "ಮಹಾರಾಜ, ಬುದ್ಧಾನಂ ನಾಮ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿಬದ್ಧಂ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಮಹಾಜನೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಣಾಪೇಥಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಆದಾಯ ನಿಬದ್ಧಂ ರಾಜಕುಲಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತಾಪಿ ದೇವಿಯೋ ನಿಬದ್ಧಂ ಥೇರಂ ಸಪರಿವಾರಂ ಭೋಜೇನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ। ತಾ ಏಕದಿವಸಂ ಥೇರಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸೀದಿತ್ವಾ, ಪಞ್ಚಹಿ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಸತೇಹಿ ಧಮ್ಮಪೂಜಂ ಅಕಂಸು । ಏಕೇಕೋ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ ಪಞ್ಚ ಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸತಾನಿ ಅಗ್ಘತಿ।

ತಾ ಏಕವತ್ಥಾ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ಕುಹಿಂ ವೋ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ”ತಿ। “ಅಯ್ಯಸ್ಸ ನೋ ದಿನ್ನಾ”ತಿ। “ತೇನ ಸಬ್ಬೇ ಗಹಿತಾ”ತಿ? “ಆಮ, ಗಹಿತಾ”ತಿ। ರಾಜಾ ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಾಹಿ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಾನಂ ದಿನ್ನಭಾವಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಾಹಿ ದಿನ್ನಭಾವಞ್ಚ ಥೇರೇನ ಗಹಿತಭಾವಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ, “ನನು, ಭನ್ತೇ, ಅತಿಬಹೂನಿ ವತ್ಥಾನಿ, ಏತ್ತಕೇಹಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಹೋನಕಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಸೇಸಾನಿ ಜಿಣ್ಣಚೀವರಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। “ತೇ ಅತ್ತನೋ ಜಿಣ್ಣಚೀವರಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ? “ಜಿಣ್ಣತರಚೀವರಿಕಾನಂ ದಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। “ತೇ ಅತ್ತನೋ ಜಿಣ್ಣತರಚೀವರಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ? “ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾನಿ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। “ಪುರಾಣಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ? “ಭೂಮತ್ಥರಣಾನಿ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। “ಪುರಾಣಭೂಮತ್ಥರಣಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ? “ಪಾದಪುಞ್ಛನಾನಿ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। “ಪುರಾಣಪಾದಪುಞ್ಛನಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ? “ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಯ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಭಿತ್ತಿಂ ಲಿಮ್ಪಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಏತ್ತಕಾನಿ ಕತ್ವಾಪಿ ಅಯ್ಯಾನಂ ದಿನ್ನಾನಿ ನ ನಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ? “ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। ರಾಜಾ ಪಸನ್ನೋ ಅಪರಾನಿಪಿ ಪಞ್ಚ ವತ್ಥಸತಾನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ಕಿರ ಪಞ್ಚಸತಗ್ಘನಕಾನೇವ ವತ್ಥಾನಿ ಪಞ್ಚಸತಭಾಗೇನ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಾನಿ ಪಞ್ಚಸತಕ್ಖತ್ತುಂ ಲಭಿ, ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಾನಿ ಸಹಸ್ಸಭಾಗೇನ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಾನಿ ಸಹಸ್ಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಲಭಿ, ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಾನಿ ಸತಸಹಸ್ಸಭಾಗೇನ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಾನಿ ಸತಸಹಸ್ಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಲಭಿ। ಏಕಂ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪಞ್ಚ ದಸಾತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಲದ್ಧಾನಂ ಪನ ಗಣನಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತಥಾಗತೇ ಕಿರ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಥೇರೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬವಿಹಾರೇಸು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಾನೇವ ಪತ್ತಚೀವರಾನಿ ಅದಾಸಿ।

ತದಾ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾಪಿ “ಯಮಹಂ ಕರೋಮಿ। ತಂ ತಥಾ ಅಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಥಾವ ಹೋತಿ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, “ಅತ್ಥೇಸೋ ಉಪಾಯೋ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಚೂಳಪಿತು ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ - “ಸಾಮಾವತಿಯಾ ಪಾಸಾದಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ದುಸ್ಸಕೋಟ್ಠಾಗಾರಾನಿ ಚ ತೇಲಕೋಟ್ಠಾಗಾರಾನಿ ಚ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ, ದುಸ್ಸಾನಿ ತೇಲಚಾಟೀಸು ತೇಮೇತ್ವಾ ತೇಮೇತ್ವಾ ಥಮ್ಭೇ ವೇಠೇತ್ವಾ ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಯನ್ತಕಂ ದತ್ವಾ ದಣ್ಡದೀಪಿಕಾಹಿ ಗೇಹೇ ಅಗ್ಗಿಂ ದದಮಾನೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೂ”ತಿ। ಸೋ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರಾನಿ ವಿವರಿತ್ವಾ ವತ್ಥಾನಿ ತೇಲಚಾಟೀಸು ತೇಮೇತ್ವಾ ತೇಮೇತ್ವಾ ಥಮ್ಭೇ ವೇಠೇತುಂ ಆರಭಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾಮಾವತಿಪ್ಪಮುಖಾ ಇತ್ಥಿಯೋ “ಕಿಂ ಏತಂ ಚೂಳಪಿತಾ”ತಿ ವದನ್ತಿಯೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು। “ಅಮ್ಮಾ, ರಾಜಾ ದಳ್ಹಿಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ ಇಮೇ ಥಮ್ಭೇ ತೇಲಪಿಲೋತಿಕಾಹಿ ವೇಠಾಪೇತಿ, ರಾಜಗೇಹೇ ನಾಮ ಸುಯುತ್ತಂ ದುಯುತ್ತಂ ದುಜ್ಜಾನಂ, ಮಾ ಮೇ ಸನ್ತಿಕೇ ಹೋಥ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ ತಾ ಆಗತಾ ಗಬ್ಭೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ದ್ವಾರಾನಿ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಯನ್ತಕಂ ದತ್ವಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಗ್ಗಿಂ ದೇನ್ತೋ ಓತರಿ। ಸಾಮಾವತೀ ತಾಸಂ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ - “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನಮತಗ್ಗೇ ಸಂಸಾರೇ ವಿಚರನ್ತೀನಂ ಏವಮೇವ ಅಗ್ಗಿನಾ ಝಾಯಮಾನಾನಂ ಅತ್ತಭಾವಾನಂ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಬುದ್ಧಞಾಣೇನಪಿ ನ ಸುಕರೋ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಥಾ”ತಿ। ತಾ ಗೇಹೇ ಝಾಯನ್ತೇ ವೇದನಾಪರಿಗ್ಗಹಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿಕರೋನ್ತಿಯೋ ಕಾಚಿ ದುತಿಯಫಲಂ, ಕಾಚಿ ತತಿಯಫಲಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತೇನ ವುತ್ತಂ - “ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು, ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - ‘ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ರಞ್ಞೋ ಉತೇನಸ್ಸ ಉಯ್ಯಾನಗತಸ್ಸ ಅನ್ತೇಪುರಂ ದಡ್ಢಂ, ಪಞ್ಚ ಚ ಇತ್ಥಿಸತಾನಿ ಕಾಲಕತಾನಿ ಸಾಮಾವತಿಪ್ಪಮುಖಾನಿ। ತಾಸಂ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಿಕಾನಂ ಕಾ ಗತಿ, ಕೋ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯೋ’ತಿ? ಸನ್ತೇತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಸೋತಾಪನ್ನಾ , ಸನ್ತಿ ಸಕದಾಗಾಮಿಯೋ, ಸನ್ತಿ ಅನಾಗಾಮಿಯೋ, ಸಬ್ಬಾ ತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಅನಿಪ್ಫಲಾ ಕಾಲಕತಾ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಮೋಹಸಮ್ಬನ್ಧನೋ ಲೋಕೋ, ಭಬ್ಬರೂಪೋವ ದಿಸ್ಸತಿ।
ಉಪಧೀಬನ್ಧನೋ ಬಾಲೋ, ತಮಸಾ ಪರಿವಾರಿತೋ।

ಸಸ್ಸತೋರಿವ ಖಾಯತಿ, ಪಸ್ಸತೋ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚನ"ನ್ತಿ॥ (ಉದಾ॰ ೭೦)।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ನಾಮ ವಟ್ಟೇ ವಿಚರನ್ತಾ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಮೇವ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ಪಮಾದಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಪಾಪಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಕರೋನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ವಟ್ಟೇ ವಿಚರನ್ತಾ ಸುಖಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಮ್ಪಿ ಅನುಭವನ್ತೀ"ತಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ।

ರಾಜಾ "ಸಾಮಾವತಿಯಾ ಗೇಹಂ ಕಿರ ಝಾಯತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ವೇಗೇನಾಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಅದಡ್ಢೇ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪನ ಗೇಹಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇನ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಬಲವದೋಮನಸ್ಸೋ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಾಮಾವತಿಯಾ ಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ, "ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಇದಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ - "ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾಯ ಕಾರಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ, "ತಾಸೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನಾ ನ ಕಥೇಸ್ಸತಿ, ಸಣಿಕಂ ಉಪಾಯೇನ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಆಹ - "ಅಮ್ಭೋ, ಅಹಂ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ಆಸಙ್ಕಿತಪರಿಸಙ್ಕಿತೋವ ಹೋಮಿ, ಸಾಮಾವತೀ ಮೇ ನಿಚ್ಚಂ ಓತಾರಮೇವ ಗವೇಸತಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ನಿಬ್ಬುತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸುಖೇನ ಚ ವಸಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ, ತೇ "ಕೇನ ನು ಖೋ, ದೇವ, ಇದಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಆಹಂಸು। "ಮಯಿ ಸಿನೇಹೇನ ಕೇನಚಿ ಕತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾಪಿ ಸಮೀಪೇ ಠಿತಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ, "ನಾಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಾ ಕತಂ, ದೇವ, ಅಹಂ ಚೂಳಪಿತರಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಕಾರೇಸಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೋ ಮಯಿ ಸಿನೇಹೋ ಸತ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಪಸನ್ನೋಸ್ಮಿ, ವರಂ ತೇ ದಮ್ಮಿ, ಅತ್ತನೋ ಞಾತಿಗಣಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಸಾ ಞಾತಕಾನಂ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ - "ರಾಜಾ ಮೇ ಪಸನ್ನೋ ವರಂ ದೇತಿ, ಸೀಘಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ। ರಾಜಾ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅಞ್ಞಾತಕಾಪಿ ಲಞ್ಜಂ ದತ್ವಾ "ಮಯಂ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾಯ ಞಾತಕಾ"ತಿ ಆಗಚ್ಛಿಂಸು। ರಾಜಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ನಾಭಿಪ್ಪಮಾಣೇ ಆವಾಟೇ ಖಣಾಪೇತ್ವಾ ತೇ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಂಸೂಹಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪಲಾಲೇ ವಿಕಿರಾಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ದಾಪೇಸಿ। ಚಮ್ಮಸ್ಸ ದಡ್ಢಕಾಲೇ ಅಯನಙ್ಗಲೇನ ಕಸಾಪೇತ್ವಾ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಂ ಹೀರಾಹೀರಂ ಕಾರೇಸಿ। ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾಯ ಸರೀರತೋಪಿ ತಿಖಿಣೇನ ಸತ್ಥೇನ ಘನಘನಟ್ಠಾನೇಸು ಮಂಸಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ತೇಲಕಪಾಲಂ ಉದ್ಧನಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪೂವೇ ವಿಯ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ತಮೇವ ಖಾದಾಪೇಸಿ।

ಧಮ್ಮಸಭಾಯಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ, "ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ವತ, ಆವುಸೋ, ಏವರೂಪಾಯ ಸದ್ಧಾಯ ಪಸನ್ನಾಯ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಏವರೂಪಂ ಮರಣ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಸಾಮಾವತಿಪ್ಪಮುಖಾನಂ ಇತ್ಥೀನಂ ಏತಂ ಅಯುತ್ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಂ। ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪನ ಯುತ್ತಮೇವ ಏತಾಹಿ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ, "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತಾಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಂ, ತಂ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ರಾಜಗೇಹೇ ನಿಬದ್ಧಂ ಅಟ್ಠ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ಪಞ್ಚಸತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ತೇ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ। ತೇಸು ಸತ್ತ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏಕೋ ನದೀತೀರೇ ಏಕಂ ತಿಣಗಹನಂ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಸು ಗತೇಸು ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಆದಾಯ ನದಿಯಂ ಉದಕಕೀಳಂ ಕೀಳಿತುಂ ಗತೋ। ತತ್ಥ ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ದಿವಸಭಾಗಂ ಉದಕೇ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಸೀತಪೀಳಿತಾ ಅಗ್ಗಿಂ ವಿಸಿಬ್ಬೇತುಕಾಮಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಗ್ಗಿಕರಣಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇಥಾ"ತಿ ಅಪರಾಪರಂ ವಿಚರನ್ತಿಯೋ ತಂ ತಿಣಗಹನಂ ದಿಸ್ವಾ, "ತಿಣರಾಸೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ತಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಠಿತಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಅದಂಸು। ತಿಣೇಸು ಝಾಯಿತ್ವಾ ಪತನ್ತೇಸು ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ, "ನಟ್ಠಾಮ್ಹಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಝಾಯತಿ, ರಾಜಾ ಞತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ನಾಸೇಸ್ಸತಿ, ಸುದಡ್ಢಂ ನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಾ ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ದಾರೂನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ದಾರುರಾಸಿಂ ಕರಿಂಸು। ಮಹಾದಾರುರಾಸಿ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆಲಿಮ್ಪೇತ್ವಾ, "ಇದಾನಿ ಝಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ತಾ ಪಠಮಂ ಅಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಕಮ್ಮುನಾ ನ ಬಜ್ಝಿಂಸು,

ಇದಾನಿ ಪಚ್ಛಾ ಸಞ್ಚೇತನಾಯ ಕಮ್ಮುನಾ ಬಜ್ಝಿಂಸು। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಪನ ಅನ್ತೋಸಮಾಪತ್ತಿಯಂ ಸಕಟಸಹಸ್ಸೇಹಿ ದಾರೂನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಆಲಿಮ್ಪೇನ್ತಾಪಿ ಉಸ್ಮಾಕಾರಮತ್ತಮ್ಪಿ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಉಟ್ಠಾಯ ಯಥಾಸುಖಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಅತ್ತಭಾವಸತೇ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ಗೇಹೇ ಝಾಯಮಾನೇ ಝಾಯಿಂಸು। ಇದಂ ಏತಾಸಂ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮನ್ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಖುಜ್ಜುತ್ತರಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಖುಜ್ಜಾ ಜಾತಾ, ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಮಹಾಪಞ್ಞಾ, ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಅಧಿಗತಾ, ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಪರೇಸಂ ಪೇಸನಕಾರಿತಾ ಜಾತಾ"ತಿ? ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಸ್ಸೇವ ರಞ್ಞೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಜ್ಜಂ ಕರಣಕಾಲೇ ಸ್ವೇವ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಥೋಕಂ ಖುಜ್ಜಧಾತುಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕಾ ಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಾ ಇತ್ಥೀ ಕಮ್ಬಲಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಸರಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ, "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಏವಞ್ಚ ಏವಞ್ಚ ವಿಚರತೀ"ತಿ ಖುಜ್ಜಾ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಿಚರಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಖುಜ್ಜಾ ಜಾತಾ। ತೇ ಪನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಪಠಮದಿವಸೇ ರಾಜಗೇಹೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪತ್ತೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ದಾಪೇಸಿ। ಉಣ್ಹಪಾಯಾಸಸ್ಸ ಪೂರೇ ಪತ್ತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿ। ಸಾ ಇತ್ಥೀ ತೇ ತಥಾ ಕರೋನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಾನಿ ಅಟ್ಠ ದನ್ತವಲಯಾನಿ ದತ್ವಾ, "ಇಧ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇಸು ತಥಾ ಕತ್ವಾ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಠಿತೇಸು ತೇಸಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಞತ್ವಾ, "ನತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತೇಹಿ ಅತ್ಥೋ। ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಞೇವ ಏತಾನಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾನಿ, ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರಂ ಅಗಮಂಸು। ಅಜ್ಜತನಾಪಿ ತಾನಿ ವಲಯಾನಿ ಅರೋಗಾನೇವ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಇದಾನಿ ತಿಪಿಟಕಧರಾ ಮಹಾಪಞ್ಞಾ ಜಾತಾ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಕತಉಪಟ್ಠಾನಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಪನ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತಾ। ಇದಮಸ್ಸಾ ಬುದ್ಧನ್ತರೇ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ।

ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಪನ ಏಕಾ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತಾ ವಡ್ಢಮಾನಕಚ್ಛಾಯಾಯ ಆದಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅಲಙ್ಕರೋನ್ತೀ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾ ಏಕಾ ಖೀಣಾಸವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತಂ ದಟ್ಠುಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಹಿ ಖೀಣಾಸವಾಪಿ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲಾನಿ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಖಣೇ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ಸನ್ತಿಕೇ ಕಾಚಿ ಪೇಸನಕಾರಿಕಾ ನತ್ಥಿ, ಸಾ "ವನ್ದಾಮಿ, ಅಯ್ಯೇ, ಏತಂ ತಾವ ಮೇ ಪಸಾಧನಪೇಳಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೀ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚಸ್ಸಾ ಇಮಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ನ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಮಯಿ ಆಘಾತಂ ಕತ್ವಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತಿ। ಸಚೇ ಪನ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಪರಸ್ಸ ಪೇಸನಕಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತಿ। ನಿರಯಸನ್ತಾಪತೋ ಖೋ ಪನ ಪರಸ್ಸ ಪೇಸನಭಾವೋವ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ। "ಸಾ ಅನುದಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅದಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಪರೇಸಂ ಪೇಸನಕಾರಿಕಾ ಜಾತಾ"ತಿ।

ಅಥ ಪುನೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಸಾಮಾವತಿಪ್ಪಮುಖಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಗೇಹೇ ಅಗ್ಗಿನಾ ಝಾಯಿಂಸು, ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾಯ ಞಾತಕಾ ಉಪರಿ ಪಲಾಲಗ್ಗಿಂ ದತ್ವಾ ಅಯನಙ್ಗಲೇಹಿ ಭಿನ್ನಾ, ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ಪಕ್ಕುಥಿತತೇಲೇ ಪಕ್ಕಾ, ಕೇ ನು ಖೋ ಏತ್ಥ ಜೀವನ್ತಿ ನಾಮ, ಕೇ ಮತಾ ನಾಮಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಪಮತ್ತಾ, ತೇ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವನ್ತಾಪಿ ಮತಾಯೇವ ನಾಮ। ಯೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ, ತೇ ಮತಾಪಿ ಜೀವನ್ತಿಯೇವ। ತಸ್ಮಾ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ಜೀವನ್ತೀಪಿ ಮತಾಯೇವ ನಾಮ, ಸಾಮಾವತಿಪ್ಪಮುಖಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಮತಾಪಿ ಜೀವನ್ತಿಯೇವ ನಾಮ। ನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಮರನ್ತಿ ನಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೧. "ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಅಮತಪದಂ, ಪಮಾದೋ ಮಚ್ಚುನೋ ಪದಂ।
ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ನ ಮೀಯನ್ತಿ, ಯೇ ಪಮತ್ತಾ ಯಥಾ ಮತಾ॥

೨೧. “ಏವಂ ವಿಸೇಸತೋ ಞತ್ವಾ, ಅಪ್ಪಮಾದಮ್ಹಿ ಪಣ್ಡಿತಾ।
ಅಪ್ಪಮಾದೇ ಪಮೋದನ್ತಿ, ಅರಿಯಾನಂ ಗೋಚರೇ ರತಾ॥

೨೩. “ತೇ ಝಾಯಿನೋ ಸಾತತಿಕಾ, ನಿಚ್ಚಂ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮಾ।
ಫುಸನ್ತಿ ಧೀರಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮಂ ಅನುತ್ತರ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಮಾದೋ**ತಿ ಪದಂ ಮಹನ್ತಂ ಅತ್ಥಂ ದೀಪೇತಿ, ಮಹನ್ತಂ ಅತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸಕಲಮ್ಪಿ ಹಿ ತೇಪಿಟಕಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕಥಿಯಮಾನಂ ಅಪ್ಪಮಾದಪದಮೇವ ಓತರತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

> “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾನಿ ಕಾನಿಚಿ ಜಙ್ಗಲಾನಂ ಪಾಣಾನಂ ಪದಜಾತಾನಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ಹತ್ಥಿಪದೇ ಸಮೋಧಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಹತ್ಥಿಪದಂ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ ಯದಿದಂ ಮಹನ್ತತ್ತೇನ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಸಬ್ಬೇತೇ ಅಪ್ಪಮಾದಮೂಲಕಾ ಅಪ್ಪಮಾದಸಮೋಸರಣಾ, ಅಪ್ಪಮಾದೋ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತೀ”ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೪೦)।

ಸೋ ಪನೇಸ ಅತ್ಥತೋ ಸತಿಯಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸೋ ನಾಮ। ನಿಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಿತಾಯ ಸತಿಯಾ ಚೇತಂ ನಾಮಂ। **ಅಮತಪದ**ನ್ತಿ ಅಮತಂ ವುಚ್ಚತಿ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ತಞ್ಹಿ ಅಜಾತತ್ತಾ ನ ಜೀಯತಿ ನ ಮೀಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಮತನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಇಮಿನಾತಿ ಪದಂ, ಅಮತಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಮತಸ್ಸ ಪದಂ ಅಮತಪದಂ, ಅಮತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮೂಪಾಯೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ, **ಪಮಾದೋ**ತಿ ಪಮಜ್ಜನಭಾವೋ, ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಸತಿಯಾ ವೋಸಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ। **ಮಚ್ಚುನೋ**ತಿ ಮರಣಸ್ಸ। **ಪದ**ನ್ತಿ ಉಪಾಯೋ ಮಗ್ಗೋ। ಪಮತ್ತೋ ಹಿ ಜಾತಿಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ, ಜಾತೋ ಜೀಯತಿ ಚೇವ ಮೀಯತಿ ಚಾತಿ ಪಮಾದೋ ಮಚ್ಚುನೋ ಪದಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಮರಣಂ ಉಪೇತಿ। **ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ನ ಮೀಯನ್ತೀ**ತಿ ಸತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಹಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ನ ಮರನ್ತಿ। ಅಜರಾ ಅಮರಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ ಕೋಚಿ ಸತ್ತೋ ಅಜರೋ ಅಮರೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಪನ ವಟ್ಟಂ ನಾಮ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ। ತಸ್ಮಾ ಪಮತ್ತಾ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಅಪರಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಜೀವನ್ತಾಪಿ ಮತಾಯೇವ ನಾಮ। ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಪನ ಅಪ್ಪಮಾದಲಕ್ಖಣಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಂ ಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ದುತಿಯತತಿಯಅತ್ತಭಾವೇಸು ನ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ತೇ ಜೀವನ್ತಾಪಿ ಮತಾಪಿ ನ ಮೀಯನ್ತಿಯೇವ ನಾಮ। **ಯೇ ಪಮತ್ತಾ ಯಥಾ ಮತಾ**ತಿ ಯೇ ಪನ ಸತ್ತಾ ಪಮತ್ತಾ, ತೇ ಪಮಾದಮರಣೇನ ಮತತ್ತಾ, ಯಥಾ ಹಿ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯುಪಚ್ಛೇದೇನ ಮತಾ ದಾರುಕ್ಖನ್ಧಸದಿಸಾ ಅಪಗತವಿಞ್ಞಾಣಾ , ತಥೇವ ಹೋನ್ತಿ। ತೇಸಮ್ಪಿ ಹಿ ಮತಾನಂ ವಿಯ ಗಹಟ್ಠಾನಂ ತಾವ “ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಏಕಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಾನಮ್ಪಿ “ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಾದೀನಿ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮ, ಧುತಙ್ಗಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿಸ್ಸಾಮ, ಭಾವನಂ ವಡ್ಢೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ಮತೇನ ತೇ ಕಿಂ ನಾನಾಕರಣಾವ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - “ಯೇ ಪಮತ್ತಾ ಯಥಾ ಮತಾ”ತಿ।

ಏವಂ ವಿಸೇಸತೋ ಞತ್ವಾತಿ ಪಮತ್ತಸ್ಸ ವಟ್ಟತೋ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನತ್ಥಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಏವಂ ವಿಸೇಸತೋವ ಜಾನಿತ್ವಾ। ಕೇ ಪನೇತಂ ವಿಸೇಸಂ ಜಾನನ್ತೀತಿ? **ಅಪ್ಪಮಾದಮ್ಹಿ ಪಣ್ಡಿತಾ**ತಿ ಯೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಮೇಧಾವಿನೋ ಸಪ್ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ತನೋ ಅಪ್ಪಮಾದೇ ಠತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ವಡ್ಢೇನ್ತಿ, ತೇ ಏವಂ ವಿಸೇಸಕಾರಣಂ ಜಾನನ್ತಿ। **ಅಪ್ಪಮಾದೇ ಪಮೋದನ್ತೀ**ತಿ ತೇ ಏವಂ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತನೋ ಅಪ್ಪಮಾದೇ ಪಮೋದನ್ತಿ, ಪಹಂಸಿತಮುಖಾ ತುಟ್ಠಪಹಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಅರಿಯಾನಂ ಗೋಚರೇ ರತಾ**ತಿ ತೇ ಏವಂ ಅಪ್ಪಮಾದೇ ಪಮೋದನ್ತಾ ತಂ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಿಯಾನಂ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಬುದ್ಧಸಾವಕಾನಂ ಗೋಚರಸಙ್ಖಾತೇ ಚತುಸತಿಪಟ್ಠಾನಾದಿಭೇದೇ ಸತ್ತತಿಂಸ ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮೇ ನವವಿಧಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೇ ಚ ರತಾ ನಿರತಾ, ಅಭಿರತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತೇ ಝಾಯಿನೋತಿ ತೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತೇನ ಆರಮ್ಮಣೂಪನಿಜ್ಝಾನೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾಮಗ್ಗಫಲಸಙ್ಖಾತೇನ ಲಕ್ಖಣೂಪನಿಜ್ಝಾನೇನ ಚಾತಿ ದುವಿಧೇನಪಿ ಝಾನೇನ ಝಾಯಿನೋ। **ಸಾತತಿಕಾತಿ** ಅಭಿನಿಕ್ಖಮನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಾ ಸತತಂ ಪವತ್ತಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕವೀರಿಯಾ। **ನಿಚ್ಚಂ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮಾತಿ** ಯಂ ತಂ ಪುರಿಸಥಾಮೇನ ಪುರಿಸವೀರಿಯೇನ ಪುರಿಸಪರಕ್ಕಮೇನ ಪತ್ತಬ್ಬಂ, ನ ತಂ ಅಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ವೀರಿಯಸ್ಸ ಸಣ್ಠಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಏವರೂಪೇನ ವೀರಿಯೇನ ಅನ್ತರಾ ಅನೋಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಪ್ಪವತ್ತೇನ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ಫುಸನ್ತೀತಿ** ಏತ್ಥ ದ್ವೇ ಫುಸನಾ ಞಾಣಫುಸನಾ ಚ, ವಿಪಾಕಫುಸನಾ ಚ। ತತ್ಥ ಚತ್ತಾರೋ ಮಗ್ಗಾ ಞಾಣಫುಸನಾ ನಾಮ, ಚತ್ತಾರಿ ಫಲಾನಿ ವಿಪಾಕಫುಸನಾ ನಾಮ। ತೇಸು ಇಧ ವಿಪಾಕಫುಸನಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ಅರಿಯಫಲೇನ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಧೀರಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ತಾಯ ವಿಪಾಕಫುಸನಾಯ ಫುಸನ್ತಿ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ। **ಯೋಗಕ್ಖೇಮಂ ಅನುತ್ತರನ್ತಿ** ಯೇ ಚತ್ತಾರೋ ಯೋಗಾ ಮಹಾಜನಂ ವಟ್ಟೇ ಓಸೀದಾಪೇನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಖೇಮಂ ನಿಬ್ಭಯಂ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೇಹಿ ಸೇಟ್ಠತ್ತಾ ಅನುತ್ತರನ್ತಿ।

ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಸಾಮಾವತೀವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಕುಮ್ಭಘೋಸಕಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು

ಉಟ್ಠಾನವತೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕುಮ್ಭಘೋಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಗಹನಗರಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗೇಹೇ ಅಹಿವಾತರೋಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಮಕ್ಖಿಕಾ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಗಾವಾ ಪಠಮಂ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ ಮರನ್ತಿ, ತತೋ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾ, ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ಗೇಹಸಾಮಿಕಾ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ರೋಗೋ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ಸೇಟ್ಠಿಞ್ಚ ಜಾಯಞ್ಚ ಗಣ್ಹಿ। ತೇ ರೋಗೇನ ಫುಟ್ಠಾ ಪುತ್ತಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸುಪುಣ್ಣೇಹಿ ನೇತ್ತೇಹಿ ತಂ ಆಹಂಸು – "ತಾತ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ರೋಗೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಭಿತ್ತಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾಯನ್ತಾವ ಜೀವಿತಂ ಲಭನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಅಮ್ಹೇ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಜೀವನ್ತೋ ಪುನಾಗನ್ತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಚತ್ತಾಲೀಸ ಧನಕೋಟಿಯೋ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಠಪಿತಾ, ತಾ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ರುದಮಾನೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ಭಿತ್ತಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಗಹನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ತತ್ಥ ವಸಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತುವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪಚ್ಚಾಗಞ್ಛಿ।

ಅಥ ನಂ ದಹರಕಾಲೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರೂಳ್ಹಕೇಸಮಸ್ಸುಕಾಲೇ ಆಗತತ್ತಾ ನ ಕೋಚಿ ಸಞ್ಜಾನಿ। ಸೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ದಿನ್ನಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಧನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧನಸ್ಸ ಅರೋಗಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಮಂ ನ ಕೋಚಿ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ, ಸಚಾಹಂ ಧನಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ವಲಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ, 'ಏಕೇನ ದುಗ್ಗತೇನ ನಿಧಿ ಉದ್ಧಟೋ'ತಿ ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹೇಠೇಯ್ಯುಂ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥೇಕಂ ಪಿಲೋತಿಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ, "ಅತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಭತಕೇನ ಅತ್ಥಿಕೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಭತಕವೀಥಿಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ನಂ ಭತಕಾ ದಿಸ್ವಾ, "ಸಚೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಭತ್ತವೇತನಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಪಬೋಧನಚೋದನಕಮ್ಮಂ। ಸಚೇ ಉಸ್ಸಹಸಿ, ಪಾತೋವ ಉಟ್ಠಾಯ 'ತಾತಾ, ಉಟ್ಠಹಥ, ಸಕಟಾನಿ ಸನ್ನಯ್ಹಥ, ಗೋಣೇ ಯೋಜೇಥ, ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾನಂ ತಿಣತ್ಥಾಯ ಗಮನವೇಲಾ; ಅಮ್ಮಾ, ತುಮ್ಹೇಪಿ ಉಟ್ಠಹಥ, ಯಾಗುಂ ಪಚಥ, ಭತ್ತಂ ಪಚಥಾ'ತಿ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ವಸನತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ಘರಂ ಅದಂಸು। ಸೋ ದೇವಸಿಕಂ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಏಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ಸದ್ದಮಸ್ಸೋಸಿ। ಸೋ ಪನ ಸಬ್ಬರವಞ್ಞೂ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಾ "ಮಹಾಧನಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸೇಸ ಸದ್ದೋ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತಾ ಏಕಾ ಪರಿಚಾರಿಕಾ "ರಾಜಾ ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾ ನ ಕಥೇಸ್ಸತಿ, ಇದಂ ಮಯಾ

ಞಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ – "ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಏತಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ ಏಕಂ ಪುರಿಸಂ ಪಹಿಣಿ। ಸೋ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ, "ಏಕೋ ಭತಕಾನಂ ಭತಿಕಾರಕೋ ಕಪಣಮನುಸ್ಸೋ ಏಸೋ"ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಹುತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇಪಿ ತತಿಯದಿವಸೇಪಿ ತಂ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ತಥೇವ ಆಹ। ಸಾಪಿ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ತಥೇವ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ, "ಕಪಣಮನುಸ್ಸೋ ಏಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ರಾಜಾ 'ಕಪಣಮನುಸ್ಸೋ ಏಸೋ'ತಿ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ನ ಸದ್ದಹತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ 'ಮಹಾಧನಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸೇಸ ಸದ್ದೋ'ತಿ ವದತಿ, ಭವಿತಬ್ಬಮೇತ್ಥ ಕಾರಣೇನ, ಯಥಾಸಭಾವತೋ ಏತಂ ಞಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸಾ ರಾಜಾನಂ ಆಹ, "ದೇವ , ಅಹಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಲಭಮಾನಾ ಧೀತರಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಏತಂ ಧನಂ ರಾಜಕುಲಂ ಪವೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದಾಪೇಸಿ।

ಸಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಧೀತರಂ ಏಕಂ ಮಲಿನಧಾತುಕಂ ವತ್ಥಂ ನಿವಾಸಾಪೇತ್ವಾ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜಗೇಹತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನಾ ವಿಯ ಭತಕವೀಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಘರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ, ಮಯಂ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನಾ, ಏಕಾಹದ್ವೀಹಂ ಇಧ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ಅಮ್ಮ, ಬಹೂನಿ ಘರಮಾನುಸಕಾನಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಇಧ ವಸಿತುಂ, ಏತಂ ಕುಮ್ಭಘೋಸಕಸ್ಸ ಗೇಹಂ ತುಚ್ಛಂ, ತತ್ಥ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ಸಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಮಯಂ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನಕಾ, ಏಕಾಹದ್ವೀಹಂ ಇಧ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ, "ಸಾಮಿ, ಅಜ್ಜೇಕದಿವಸಮತ್ತಂ ವಸಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಸಾ ತತ್ಥೇವ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ತಸ್ಸ ಅರಞ್ಞಗಮನವೇಲಾಯ, "ಸಾಮಿ, ತವ ನಿವಾಪಂ ದತ್ವಾ ಯಾಹಿ , ಆಹಾರಂ ತೇ ಪಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಅಲಂ, ಅಮ್ಮ, ಅಹಮೇವ ಪಚಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತೇನ ದಿನ್ನೇ ಗಹಿತಮತ್ತಕೇಯೇವ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಪಣತೋ ಭಾಜನಾನಿ ಚೇವ ಪರಿಸುದ್ಧತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ಚ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಕುಲೇ ಪಚನನಿಯಾಮೇನ ಸುಪರಿಸುದ್ಧಂ ಓದನಂ, ಸಾಧುರಸಾನಿ ಚ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಪಚಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅರಞ್ಞತೋ ಆಗತಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಮುದುಚಿತ್ತತಂ ಆಪನ್ನಂ ಞತ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಕಿಲನ್ತಮ್ಹ, ಏಕಾಹದ್ವೀಹಂ ಇಧೇವ ಹೋಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಸಾಯಮ್ಪಿ ಪುನದಿವಸೇಪಿ ಮಧುರಭತ್ತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ಮುದುಚಿತ್ತತಂ ತಸ್ಸ ಞತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಕತಿಪಾಹಂ ಇಧೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತತ್ಥ ವಸಮಾನಾ ತಿಖಿಣೇನ ಸತ್ಥೇನ ತಸ್ಸ ಮಞ್ಚವಾಣಂ ಹೇಟ್ಠಾಅಟನಿಯಂ ತಹಂ ತಹಂ ಛಿನ್ದಿ। ಮಞ್ಚೋ ತಸ್ಮಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಮತ್ತೇಯೇವ ಹೇಟ್ಠಾ ಓಲಮ್ಬಿ। ಸೋ "ಕಸ್ಮಾ ಅಯಂ ಮಞ್ಚೋ ಏವಂ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗತೋ"ತಿ ಆಹ। "ಸಾಮಿ, ದಹರದಾರಕೇ ವಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಏತ್ಥೇವ ಸನ್ನಿಪತನ್ತೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ಇದಂ ಮೇ ದುಕ್ಖಂ ತುಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜಾತಂ। ಅಹಞ್ಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತ್ಥಚಿ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ತಾತ, ವಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ। ಸಾ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ದ್ವೇ ತಯೋ ದಿವಸೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತೇನ ಉಜ್ಝಾಯಿತ್ವಾ ಖೀಯಿತ್ವಾ ವುಚ್ಚಮಾನಾಪಿ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ಪುನ ಏಕಂ ದ್ವೇ ರಜ್ಜುಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸೇ ಛಿನ್ದಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಸಿನ್ನಮತ್ತೇಯೇವ ಸಬ್ಬಂ ವಾಣಂ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿ, ಸೀಸಂ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯ, "ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ಇದಾನಿ ಕುಹಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ , ನಿಪಜ್ಜನಮಞ್ಚಸ್ಸಪಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಸಾಮಿಕೋ ವಿಯ ಕತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ತಾತ, ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ಪಟಿವಿಸ್ಸಕದಾರಕೇ ವಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಹೋತು, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಇಮಾಯ ನಾಮ ವೇಲಾಯ ಕುಹಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಧೀತರಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ, ತವ ಭಾತಿಕಸ್ಸ ನಿಪಜ್ಜನೋಕಾಸಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಏಕಪಸ್ಸೇ ಸಯಿತ್ವಾ "ಇಧಾಗಚ್ಛ, ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಇತರೋಪಿ ನಂ "ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಭಗಿನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಪಜ್ಜಾ"ತಿ ವದೇಸಿ। ಸೋ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಮಞ್ಚೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಞ್ಞೇವ ಸನ್ಥವಂ ಅಕಾಸಿ, ಕುಮಾರಿಕಾ ಪರೋದಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ ಪುಚ್ಛಿ – "ಕಿಂ, ಅಮ್ಮ, ರೋದಸೀ"ತಿ? "ಅಮ್ಮ, ಇದಂ ನಾಮ ಜಾತ"ನ್ತಿ। "ಹೋತು, ಅಮ್ಮ, ಕಿಂ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತುಂ, ತಯಾಪಿ ಏಕಂ ಭತ್ತಾರಂ ಇಮಿನಾಪೇಕಂ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತಂ ಜಾಮಾತರಂ ಅಕಾಸಿ। ತೇ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸಿಂಸು।

ಸಾ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಭತಕವೀಥಿಯಂ ಛಣಂ ಕರೋನ್ತು। ಯಸ್ಸ ಪನ ಘರೇ ಛಣೋ ನ ಕರೀಯತಿ, ತಸ್ಸ ಏತ್ತಕೋ ನಾಮ ದಣ್ಡೋತಿ ಘೋಸನಂ ಕಾರೇತೂ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಸ್ಸು ಆಹ - "ತಾತ, ಭತಕವೀಥಿಯಂ ರಾಜಾಣಾಯ ಛಣೋ ಕತ್ತಬ್ಬೋ ಜಾತೋ, ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ? "ಅಮ್ಮ, ಅಹಂ ಭತಿಂ ಕರೋನ್ತೋಪಿ ಜೀವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? "ತಾತ, ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತಾ ನಾಮ ಇಣಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ರಞ್ಞೋ ಆಣಾ ಅಕಾತುಂ ನ ಲಬ್ಭಾ। ಇಣತೋ ನಾಮ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ಮುಚ್ಚಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಗಚ್ಛ, ಕುತೋಚಿ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಕಹಾಪಣೇ ಆಹರಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತೋ ಖೀಯನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಟ್ಠಾನತೋ ಏಕಮೇವ ಕಹಾಪಣಂ ಆಹರಿ। ಸಾ ತಂ ಕಹಾಪಣಂ ರಞ್ಞೋ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕಹಾಪಣೇನ ಛಣಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ತಥೇವ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ। ಪುನ ರಾಜಾ ತಥೇವ "ಛಣಂ ಕರೋನ್ತು, ಅಕರೋನ್ತಾನಂ ಏತ್ತಕೋ ದಣ್ಡೋ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಪುನಪಿ ಸೋ ತಾಯ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ನಿಪ್ಪೀಳಿಯಮಾನೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಯೋ ಕಹಾಪಣೇ ಆಹರಿ। ಸಾ ತೇಪಿ ಕಹಾಪಣೇ ರಞ್ಞೋ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಪುನ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ತಥೇವ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ - "ಇದಾನಿ ಪುರಿಸೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತೂ"ತಿ। ರಾಜಾ ಪೇಸೇಸಿ। ಪುರಿಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಕುಮ್ಭಘೋಸಕೋ ನಾಮ ಕತರೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಹಿ, ಭೋ ರಾಜಾ, ತಂ ಪಕ್ಕೋಸತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ಭೀತೋ "ನ ಮಂ ರಾಜಾ ಜಾನಾತೀ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಹತ್ಥಾದೀಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢಿಂಸು। ಸಾ ಇತ್ಥೀ ತೇ ದಿಸ್ವಾ, "ಅರೇ, ದುಬ್ಬಿನೀತಾ, ತುಮ್ಹೇ ಮಮ ಜಾಮಾತರಂ ಹತ್ಥಾದೀಸು ಗಹೇತುಂ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಾ"ತಿ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ, "ಏಹಿ, ತಾತ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ತವ ಹತ್ಥಾದಿಗಾಹಕಾನಂ ಹತ್ಥೇಯೇವ ಛಿನ್ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧೀತರಂ ಆದಾಯ ಪುರತೋ ಹುತ್ವಾ ರಾಜಗೇಹಂ ಪತ್ವಾ ವೇಸಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಇತರಮ್ಪಿ ಪರಿಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಆನಯಿಂಸುಯೇವ।

ಅಥ ನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ರಾಜಾ ಆಹ - "ತ್ವಂ ಕುಮ್ಭಘೋಸಕೋ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ । "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಮಹಾಧನಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಖಾದಸೀ"ತಿ ? "ಕುತೋ ಮೇ, ದೇವ, ಧನಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ? "ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ, ಕಿಂ ಅಮ್ಹೇ ವಞ್ಚೇಸೀ"ತಿ? "ನ ವಞ್ಚೇಮಿ, ದೇವ, ನತ್ಥಿ ಮೇ ಧನ"ನ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಾ ತೇ ಕಹಾಪಣೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ, "ಇಮೇ ಕಸ್ಸ ಕಹಾಪಣಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ, "ಅಹೋ ಬಾಲೋಮ್ಹಿ, ಕಥಂ ನು ಖೋ ಇಮೇ ರಞ್ಞೋ ಹತ್ಥಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಾ ದ್ವೇಪಿ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತಪಸಾಧನಾ ಗಬ್ಭದ್ವಾರಮೂಲೇ ಠಿತಾ ದಿಸ್ವಾ, "ಭಾರಿಯಂ ವತಿದಂ ಕಮ್ಮಂ, ಇಮಾಹಿ ರಞ್ಞಾ ಪಯೋಜಿತಾಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ವದೇಹಿ, ಭೋ, ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ನಿಸ್ಸಯೋ ಮೇ ನತ್ಥಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಮಾದಿಸೋ ನಿಸ್ಸಯೋ ಭವಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಕಲ್ಯಾಣಂ, ದೇವ, ಸಚೇ ಮೇ ದೇವೋ ಅವಸ್ಸಯೋ ಹೋತೀ"ತಿ। "ಹೋಮಿ, ಭೋ, ಕಿತ್ತಕಂ ತೇ ಧನ"ನ್ತಿ? "ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಯೋ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಸಕಟಾನಿ ದೇವಾ"ತಿ? ರಾಜಾ ಅನೇಕಸತಾನಿ ಸಕಟಾನಿ ಯೋಜಾಪೇತ್ವಾ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ ತಂ ಧನಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ರಾಸಿಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಗಹವಾಸಿನೋ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ, "ಅತ್ಥಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ "ಏತ್ತಕಂ ಧನ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ನತ್ಥಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನಸ್ಸ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಸಕ್ಕಾರಂ, ದೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ತಂ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಧೀತರಂ ತಸ್ಸೇವ ದತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಪಸ್ಸಥಿಮಂ ಪುರಿಸಂ, ಏವರೂಪೋ ಧಿತಿಮಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿವಿಭವೋ ಹೋನ್ತೋಪಿ ಉಪ್ಪಿಲಾವಿತಾಕಾರಂ ವಾ ಅಸ್ಮಿಮಾನಮತ್ತಂ ವಾ ನ ಕರೋತಿ, ಕಪಣೋ ವಿಯ ಪಿಲೋತಿಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಭತಕವೀಥಿಯಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವನ್ತೋ ಮಯಾ ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಉಪಾಯೇನ ಞಾತೋ। ಜಾನಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಧನಭಾವಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಧನಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತೋ, ಧೀತಾ ಚಸ್ಸ ಮಯಾ ದಿನ್ನಾ। ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಚ ಏವರೂಪೋ ಧಿತಿಮಾ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ"ತಿ ಆಹ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಜೀವನ್ತಸ್ಸ ಜೀವಿಕಂ ಧಮ್ಮಿಕಜೀವಿಕಂ ನಾಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಚೋರಿಕಾದಿಕಮ್ಮಂ ಪನ ಇಧಲೋಕೇ ಚೇವ ಪೀಳೇತಿ ಹಿಂಸೇತಿ, ಪರಲೋಕೇ ಚ, ತತೋನಿದಾನಂ ಸುಖಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹಿ ಧನಪಾರಿಜುಞ್ಞಕಾಲೇ ಕಸಿಂ ವಾ

ಭತಿಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿಕಮೇವ ಧಮ್ಮಿಕಜೀವಿಕಂ ನಾಮ। ಏವರೂಪಸ್ಸ ಹಿ ವೀರಿಯಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸತಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ಪರಿಸುದ್ಧಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಯ ನಿಸಮ್ಮಕಾರಿನೋ ಕಾಯಾದೀಹಿ ಸಞ್ಞತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಜೀವಿಕಂ ಜೀವನ್ತಸ್ಸ ಸತಿಅವಿಪ್ಪವಾಸೇ ಠಿತಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ವಡ್ಢತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೪. "ಉಟ್ಠಾನವತೋ ಸತೀಮತೋ,
ಸುಚಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸಮ್ಮಕಾರಿನೋ।
ಸಞ್ಞತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಜೀವಿನೋ,
ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಯಸೋಭಿವಡ್ಢತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಟ್ಠಾನವತೋತಿ** ಉಟ್ಠಾನವೀರಿಯವನ್ತಸ್ಸ। **ಸತಿಮತೋತಿ** ಸತಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ। **ಸುಚಿಕಮ್ಮಸ್ಸಾತಿ** ನಿದ್ದೋಸೇಹಿ ನಿರಪರಾಧೇಹಿ ಕಾಯಕಮ್ಮಾದೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ। **ನಿಸಮ್ಮಕಾರಿನೋತಿ** ಏವಞ್ಚೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ವಾ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ ಏವಂ ಕತೇ ಇದಂ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ವಾ ಏವಂ ನಿದಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ರೋಗತಿಕಿಚ್ಛನಂ ವಿಯ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಾನಿ ನಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ। **ಸಞ್ಞತಸ್ಸಾತಿ** ಕಾಯಾದೀಹಿ ಸಞ್ಞತಸ್ಸ ನಿಚ್ಛಿದ್ದಸ್ಸ। **ಧಮ್ಮಜೀವಿನೋತಿ** ಅಗಾರಿಕಸ್ಸ ತುಲಾಕೂಟಾದೀನಿ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕಸಿಗೋರಕ್ಖಾದೀಹಿ, ಅನಗಾರಿಕಸ್ಸ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮದೂತಕಮ್ಮಾದೀನಿ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾಯ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ। **ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಅವಿಪ್ಪವುತ್ಥಸತಿನೋ। **ಯಸೋಭಿವಡ್ಢತೀತಿ** ಇಸ್ಸರಿಯಭೋಗಸಮ್ಪನ್ನಸಙ್ಖಾತೋ ಚೇವ ಕಿತ್ತಿವಣ್ಣಭಣನಸಙ್ಖಾತೋ ಚ ಯಸೋ ಅಭಿವಡ್ಢತೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕುಮ್ಭಘೋಸಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಏವಂ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಜಾತಾತಿ।

ಕುಮ್ಭಘೋಸಕಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಚೂಳಪನ್ಥಕತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಉಟ್ಠಾನೇನಪ್ಪಮಾದೇನಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚೂಳಪನ್ಥಕತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ರಾಜಗಹೇ ಕಿರ ಧನಸೇಟ್ಠಿಕುಲಸ್ಸ ಧೀತಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿಮತಲೇ ಅತಿವಿಯ ರಕ್ಖಿಯಮಾನಾ ಯೋಬ್ಬನಮದಮತ್ತತಾಯ ಪುರಿಸಲೋಲಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ದಾಸೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವಂ ಕತ್ವಾ, "ಅಞ್ಞೇಪಿ ಮೇ ಇದಂ ಕಮ್ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ಭೀತಾ ಏವಮಾಹ - "ಅಮ್ಹೇಹಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನ ಸಕ್ಕಾ ವಸಿತುಂ। ಸಚೇ ಮೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಇಮಂ ದೋಸಂ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಮಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ। ವಿದೇಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ಹತ್ಥಸಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ, "ಯತ್ಥ ವಾ ತತ್ಥ ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಜಾನನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಉಭೋಪಿ ಅಗಮಂಸು। ತೇಸಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸನ್ತಾನಂ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ತಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ಗಬ್ಭಪರಿಪಾಕಂ ಆಗಮ್ಮ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇಸಿ, "ಗಬ್ಭೋ ಮೇ ಪರಿಪಾಕಂ ಗತೋ, ಞಾತಿಬನ್ಧುವಿರಹಿತೇ ಠಾನೇ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದುಕ್ಖಾವಹಂ, ಕುಲಗೇಹಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। ಸೋ "ಸಚಾಹಂ ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಜೀವಿತಂ ಮೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಭಯೇನ "ಅಜ್ಜ ಗಚ್ಛಾಮ, ಸ್ವೇ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ದಿವಸೇ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಸಿ। ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಬಾಲೋ ಅತ್ತನೋ ದೋಸಮಹನ್ತತಾಯ ಗನ್ತುಂ ನ ಉಸ್ಸಹತಿ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ನಾಮ ಏಕನ್ತಹಿತಾವ, ಅಯಂ ಗಚ್ಛತು ವಾ, ಮಾ ವಾ, ಅಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಗೇಹಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕುಲಘರಂ ಗತಭಾವಂ ಅನನ್ತರಗೇಹವಾಸೀನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ।

ಸೋಪಿ ಘರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಪಟಿವಿಸ್ಸಕೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, “ಸಾ ಕುಲಘರಂ ಗತಾ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತತ್ಥೇವ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ “ಕಿಂ ಇದಂ, ಭದ್ದೇ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಸಾಮಿ, ಮೇ ಏಕೋ ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ”ತಿ। “ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ? “ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಮಯಂ ಕುಲಘರಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ, ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇವ ನಿಪ್ಫನ್ನಂ, ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ನಿವತ್ತಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ದ್ವೇಪಿ ಏಕಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಚ ದಾರಕಸ್ಸ ಪನ್ಥೇ ಜಾತತ್ತಾ **ಪನ್ಥಕೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತಸ್ಸಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅಪರೋಪಿ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಬ್ಬಂ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಸಪಿ ದಾರಕಸ್ಸ ಪನ್ಥೇ ಜಾತತ್ತಾ ಪಠಮಜಾತಸ್ಸ **ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಇತರಸ್ಸ **ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತೇ ದ್ವೇಪಿ ದಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತಾ। ತೇಸಂ ತತ್ಥ ವಸನ್ತಾನಂ ಮಹಾಪನ್ಥಕದಾರಕೋ ಅಞ್ಞೇ ದಾರಕೇ “ಚೂಳಪಿತಾ ಮಹಾಪಿತಾತಿ, ಅಯ್ಯಕೋ ಅಯ್ಯಿಕಾ”ತಿ ಚ ವದನ್ತೇ ಸುತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿ - “ಅಮ್ಮ, ಅಞ್ಞೇ ದಾರಕಾ ‘ಅಯ್ಯಕೋ ಅಯ್ಯಿಕಾ’ತಿಪಿ, ‘ಮಹಾಪಿತಾ ಚೂಳಪಿತಾ’ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ, ಕಚ್ಚಿ ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಞೇವ ಞಾತಕಾ ನತ್ಥೀ”ತಿ? “ಆಮ, ತಾತ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತ್ಥ ಞಾತಕಾ ನತ್ಥಿ। ರಾಜಗಹನಗರೇ ಪನ ವೋ ಧನಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಅಯ್ಯಕೋ, ತತ್ಥ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬಹೂ ಞಾತಕಾ”ತಿ। “ಕಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ನ ಗಚ್ಛಥ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ? ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಅಗಮನಕಾರಣಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಪುತ್ತೇಸು ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥೇನ್ತೇಸು ಸಾಮಿಕಂ ಆಹ - “ಇಮೇ ದಾರಕಾ ಮಂ ಅತಿವಿಯ ಕಿಲಮೇನ್ತಿ, ಕಿಂ ನೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ದಿಸ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏಹಿ, ದಾರಕಾನಂ ಅಯ್ಯಕಕುಲಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ? “ಅಹಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ತೇ ಪನ ನಯಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಸಾಧು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ದಾರಕಾನಂ ಅಯ್ಯಕಕುಲಮೇವ ದಟ್ಠುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ ದಾರಕೇ ಆದಾಯ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ರಾಜಗಹಂ ಪತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಸಾಲಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದಾರಕಮಾತಾ ದ್ವೇ ದಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಗತಭಾವಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ತೇ ತಂ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ, “ಸಂಸಾರೇ ವಿಚರನ್ತಾನಂ ನ ಪುತ್ತೋ ನ ಧೀತಾ ಭೂತಪುಬ್ಬಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮಹಾಪರಾಧಿಕಾ, ನ ಸಕ್ಕಾ ತೇಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಚಕ್ಖುಪಥೇ ಠಾತುಂ, ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೀವನ್ತು, ದಾರಕೇ ಪನ ಇಧ ಪೇಸೇನ್ತೂ”ತಿ ಧನಂ ದತ್ವಾ ದೂತಂ ಪಾಹೇಸುಂ।

ತೇಹಿ ಪೇಸಿತಂ ಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಾರಕೇ ಆಗತದೂತಾನಞ್ಞೇವ ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ ಪಹಿಣಿಂಸು। ದಾರಕಾ ಅಯ್ಯಕಕುಲೇ ವಡ್ಢನ್ತಿ। ತೇಸು ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಅತಿದಹರೋ, ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ ಪನ ಅಯ್ಯಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸೋತುಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಸ ನಿಚ್ಚಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮಿ। ಸೋ ಅಯ್ಯಕಂ ಆಹ - “ಸಚೇ ಮಂ ಅನುಜಾನೇಯ್ಯಾಥ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ । “ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ತಾತ, ಸಕಲಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸಪಿ ಮೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾತೋ ತವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಭದ್ದಿಕಾ। ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋಸಿ ಪಬ್ಬಜಾಹೀ”ತಿ। ತಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ, “ಕಿಂ, ಗಹಪತಿ, ದಾರಕೋ ತೇ ಲದ್ಧೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಮೇ ನತ್ತಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ”ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಚಾರಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ “ಇಮಂ ದಾರಕಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಹೀ”ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ತಚಪಞ್ಚಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸೋ ಬಹುಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣವಸ್ಸೋ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೇನ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ಝಾನಸುಖೇನ ಫಲಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ ಇದಂ ಸುಖಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ದಾತು”ನ್ತಿ! ತತೋ ಅಯ್ಯಕಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - “ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಸಚೇ ಅನುಜಾನೇಯ್ಯಾಥ, ಅಹಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। “ಪಬ್ಬಾಜೇಥ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ಕಿರ ಸಾಸನೇ ಚ ಸುಪ್ಪಸನ್ನೋ, “ಕತರಧೀತಾಯ ವೋ ಏತೇ ಪುತ್ತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋ ಚ “ಪಲಾತಧೀತಾಯಾ”ತಿ ವತ್ತುಂ ಲಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸುಖೇನೇವ ತೇಸಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅನುಜಾನಿ। ಥೇರೋ ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾವ ದನ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ।

“ಪದ್ಮಂ ಯಥಾ ಕೋಕನದಂ ಸುಗನ್ಧಂ,
ಪಾತೋ ಸಿಯಾ ಫುಲ್ಲಮವೀತಗನ್ಧಂ।

ಅಙ್ಗೀರಸಂ ಪಸ್ಸ ವಿರೋಚಮಾನಂ,

ತಪನ್ತಮಾದಿಚ್ಚಮಿವನ್ತಲಿಕ್ಖೇ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೨೩; ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೧೯೫) –

ಇಮಂ ಏಕಂ ಗಾಥಂ ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಸೋ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞವಾ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ದನ್ಧಭಿಕ್ಖುನೋ ಉದ್ದೇಸಗ್ಗಹಣಕಾಲೇ ಪರಿಹಾಸಕೇಳಿಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನ ಪರಿಹಾಸೇನ ಲಜ್ಜಿತೋ ನೇವ ಉದ್ದೇಸಂ ಗಣ್ಹಿ, ನ ಸಜ್ಝಾಯಮಕಾಸಿ। ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಅಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾವ ದನ್ಧೋ ಜಾತೋ, ಗಹಿತಗಹಿತಂ ಪದಂ ಉಪರೂಪರಿಪದಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ನಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಇಮಮೇವ ಗಾಥಂ ಉಗ್ಗಹೇತುಂ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ, "ಚೂಳಪನ್ಥಕ, ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಅಭಬ್ಬೋ, ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಏಕಂ ಗಾಥಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಪನ ಕಥಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಸಿ, ನಿಕ್ಖಮ ಇತೋ"ತಿ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿ। ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಸಿನೇಹೇನ ಗಿಹಿಭಾವಂ ನ ಪತ್ಥೇತಿ।

ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಕಾಲೇ ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಜೀವಕೋ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚೋ ಬಹುಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಆದಾಯ ಅತ್ತನೋ ಅಮ್ಬವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ದಸಬಲಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮಹಾಪನ್ಥಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಕಿತ್ತಕಾ , ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನೀ"ತಿ। "ಸ್ವೇ, ಭನ್ತೇ, ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಆದಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಿವೇಸನೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। "ಉಪಾಸಕ, ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ದನ್ಧೋ ಅವಿರುಳ್ಹಿಧಮ್ಮೋ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಾನಂ ನಿಮನ್ತನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಥೇರೋ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಥೇರೋ ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಮನ್ತನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ ಮಂ ಬಾಹಿರಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ, ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಭಾತಿಕಸ್ಸ ಮಯಿ ಚಿತ್ತಂ ಭಿನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಇಮಿನಾ ಸಾಸನೇನ, ಗಿಹೀ ಹುತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? ಸೋ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ವಿಬ್ಭಮಿತುಂ ಪಾಯಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇಯೇವ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಠಮತರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ಗಮನಮಗ್ಗೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕುಹಿಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಚೂಳಪನ್ಥಕ, ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಭಾತಾ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ನಿಕ್ಕಡ್ಢತಿ, ತೇನಾಹಂ ವಿಬ್ಭಮಿತುಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ। "ಚೂಳಪನ್ಥಕ, ತವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮ ಮಮ ಸನ್ತಕಾ, ಭಾತರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತೋ ಕಸ್ಮಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ನಾಗಞ್ಛಿ, ಏಹಿ, ಕಿಂ ತೇ ಗಿಹಿಭಾವೇನ, ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಚಕ್ಕಙ್ಕಿತತಲೇನ ಪಾಣಿನಾ ತಂ ಸಿರಸಿ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಪ್ಪಮುಖೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ, "ಚೂಳಪನ್ಥಕ, ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಪಿಲೋತಿಕಂ 'ರಜೋಹರಣಂ ರಜೋಹರಣ'ನ್ತಿ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ ಇಧೇವ ಹೋಹೀ"ತಿ ಇದ್ಧಿಯಾ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಪಿಲೋತಿಕಂ ದತ್ವಾ ಕಾಲೇ ಆರೋಚಿತೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಜೀವಕಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಚೂಳಪನ್ಥಕೋಪಿ ಸೂರಿಯಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಪಿಲೋತಿಕಂ "ರಜೋಹರಣಂ ರಜೋಹರಣ"ನ್ತಿ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡಂ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಅಹೋಸಿ। ತತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಇದಂ ಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡಂ ಅತಿವಿಯ ಪರಿಸುದ್ಧಂ, ಇಮಂ ಪನ ಅತ್ತಭಾವಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುರಿಮಪಕತಿಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಏವಂ ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಜಾತಂ, ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾ"ತಿ ಖಯವಯಂ ಪಟ್ಠಪೇನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರುಳ್ಹ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ, "ಚೂಳಪನ್ಥಕ, ತ್ವಂ ಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡಮೇವ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಂ 'ರಜಂ ರಜ'ನ್ತಿ ಮಾ ಸಞ್ಞಂ ಕರಿ, ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಪನ ತೇ ರಾಗರಜಾದಯೋ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಹರಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನರೂಪೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

"ರಾಗೋ ರಜೋ ನ ಚ ಪನ ರೇಣು ವುಚ್ಚತಿ,

ರಾಗಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ರಜೋತಿ।

ಏತಂ ರಜ್ಜಂ ವಿಪ್ಪಜಹಿತ್ವ ಭಿಕ್ಖವೋ,
ವಿಹರನ್ತಿ ತೇ ವಿಗತರಜಸ್ಸ ಸಾಸನೇ॥

“ದೋಸೋ ರಜೋ ನ ಚ ಪನ ರೇಣು ವುಚ್ಚತಿ,
ದೋಸಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ರಜೋತಿ।
ಏತಂ ರಜಂ ವಿಪ್ಪಜಹಿತ್ವ ಭಿಕ್ಖವೋ,
ವಿಹರನ್ತಿ ತೇ ವಿಗತರಜಸ್ಸ ಸಾಸನೇ॥

“ಮೋಹೋ ರಜೋ ನ ಚ ಪನ ರೇಣು ವುಚ್ಚತಿ,
ಮೋಹಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ರಜೋತಿ।
ಏತಂ ರಜಂ ವಿಪ್ಪಜಹಿತ್ವ ಭಿಕ್ಖವೋ,
ವಿಹರನ್ತಿ ತೇ ವಿಗತರಜಸ್ಸ ಸಾಸನೇ”ತಿ॥ (ಮಹಾನಿ॰ ೨೦೯)।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿಯೇವಸ್ಸ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಆಗಮಿಂಸು।

ಸೋ ಕಿರ ಪುಬ್ಬೇ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಲಾಟತೋ ಸೇದೇ ಮುಚ್ಚನ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಸಾಟಕೇನ ನಲಾಟನ್ತಂ ಪುಞ್ಛಿ, ಸಾಟಕೋ ಕಿಲಿಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ “ಇಮಂ ಸರೀರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏವರೂಪೋ ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಸಾಟಕೋ ಪಕತಿಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಕಿಲಿಟ್ಠೋ ಜಾತೋ, ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾ”ತಿ ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭಿ। ತೇ ಕಾರಣೇನಸ್ಸ ರಜೋಹರಣಮೇವ ಪಚ್ಚಯೋ ಜಾತೋ।

ಜೀವಕೋಪಿ ಖೋ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ “ನನು, ಜೀವಕ, ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತ್ಥೀ”ತಿ ಹತ್ಥೇನ ಪತ್ತಂ ಪಿದಹಿ। ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ “ನನು, ಭನ್ತೇ, ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನತ್ಥೀ”ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ “ಅತ್ಥಿ, ಜೀವಕಾ”ತಿ ಆಹ। ಜೀವಕೋ “ತೇನ ಹಿ ಭಣೇ ಗಚ್ಛ, ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ವಾ ನತ್ಥಿಭಾವಂ ವಾ ತ್ವಞ್ಞೇವ ಜಾನಾಹೀ”ತಿ ಪುರಿಸಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ “ಮಯ್ಹಂ ಭಾತಿಕೋ ‘ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನತ್ಥೀ’ತಿ ಭಣತಿ , ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಮಸ್ಸ ಪಕಾಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಕಲಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಞೇವ ಪೂರೇಸಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ರಜನಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಅಸದಿಸಂ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಂ ಮಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ವಿಹಾರೇ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ, “ಅಯ್ಯ, ಸಕಲಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಪುಣ್ಣ”ನ್ತಿ ಜೀವಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಥೇರೋಪಿ ಖೋ ತತ್ಥೇವ -

“ಸಹಸ್ಸಕ್ಖತ್ತುಮತ್ತಾನಂ , ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾನ ಪನ್ಥಕೋ।
ನಿಸೀದಮ್ಬವನೇ ರಮ್ಮೇ, ಯಾವ ಕಾಲಪ್ಪವೇದನಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪುರಿಸಂ ಆಹ - “ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ‘ಸತ್ಥಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ ನಾಮ ಪಕ್ಕೋಸತೀ’ತಿ ವದೇಹೀ”ತಿ। ತೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾ ವುತ್ತೇ, “ಅಹಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ, ಅಹಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ”ತಿ ಮುಖಸಹಸ್ಸಂ ಉಟ್ಠಹಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ, “ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ಚೂಳಪನ್ಥಕಾಯೇವ ನಾಮಾ”ತಿ ಆಹ। “ತೇನ ಹಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಯೋ ‘ಅಹಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ’ತಿ ಪಠಮಂ ವದತಿ, ತಂ ಹತ್ಥೇ ಗಣ್ಹ, ಅವಸೇಸಾ ಅನ್ತರಧಾಯಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತಾವದೇವ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನ್ತರಧಾಯಿಂಸು। ಥೇರೋಪಿ ತೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಜೀವಕಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಜೀವಕ, ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಾಹಿ, ಅಯಂ ತೇ ಅನುಮೋದನಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಜೀವಕೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಥೇರೋ ಸೀಹನಾದಂ ನದನ್ತೋ ತರುಣಸೀಹೋ

ವಿಯ ತೀಹಿ ಪಿಟಕೇಹಿ ಸಙ್ಘೋಭೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಮಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವತ್ತೇ ದಸ್ಸಿತೇ ಗನ್ಧಕುಟಿಪ್ಪಮುಖೇ ಠತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸುಗತೋವಾದಂ ದತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸುರಭಿಗನ್ಧವಾಸಿತಂ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಉಪಗತೋ। ಅಥ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಸಮೋಸರಿತ್ವಾ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಸಾಣಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ವಿಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಗುಣಕಥಂ ಆರಭಿಂಸು, "ಆವುಸೋ, ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಏಕಂ ಗಾಥಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, 'ದನ್ಧೋ ಅಯ'ನ್ತಿ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಅನುತ್ತರಧಮ್ಮರಾಜತಾಯ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವಸ್ಸ ಅನ್ತರಭತ್ತೇ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಅದಾಸಿ, ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿಯೇವ ಆಗತಾನಿ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಬಲಂ ನಾಮ ಮಹನ್ತ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಇಮಂ ಕಥಾಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ, "ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಬುದ್ಧಸೇಯ್ಯಾಯ ಉಟ್ಠಾಯ ಸುರತ್ತದುಪಟ್ಟಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ವಿಜ್ಜುಲತಂ ವಿಯ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಸದಿಸಂ ಸುಗತಮಹಾಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಸುರಭಿಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಮತ್ತವರವಾರಣಸೀಹವಿಜಮ್ಭಿತವಿಲಾಸೇನ ಅನನ್ತಾಯ ಬುದ್ಧಲೀಳಾಯ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಮಣ್ಡಲಮಾಳಮಜ್ಝೇ ಸುಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಂಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಅಣ್ಣವಕುಚ್ಛಿಂ ಖೋಭಯಮಾನೋ ಯುಗನ್ಧರಮತ್ಥಕೇ ಬಾಲಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಆಸನಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಪನ ಆಗತಮತ್ತೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಕಥಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಮುದುಕೇನ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, "ಅಯಂ ಪರಿಸಾ ಅತಿವಿಯ ಸೋಭತಿ, ಏಕಸ್ಸಪಿ ಹತ್ಥಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ವಾ ಪಾದಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ವಾ ಉಕ್ಕಾಸಿತಸದ್ದೋ ವಾ ಖಿಪಿತಸದ್ದೋ ವಾ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಇಮೇ ಬುದ್ಧಗಾರವೇನ ಸಗಾರವಾ, ಬುದ್ಧತೇಜೇನ ತಜ್ಜಿತಾ। ಮಯಿ ಆಯುಕಪ್ಪಮ್ಪಿ ಅಕಥೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ಪಠಮಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ನ ಕಥೇಸ್ಸನ್ತಿ। ಕಥಾಸಮುಟ್ಠಾಪನವತ್ತಂ ನಾಮ ಮಯಾವ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ, ಅಹಮೇವ ಪಠಮಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಧುರೇನ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಸರೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ, ಕಾ ಚ ಪನ ವೋ ಅನ್ತರಾಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಇದಾನೇವ ದನ್ಧೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದನ್ಧೋಯೇವ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚಸ್ಸಾಹಂ ಇದಾನೇವ ಅವಸ್ಸಯೋ ಜಾತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅವಸ್ಸಯೋ ಅಹೋಸಿಮೇವ। ಪುಬ್ಬೇ ಪನಾಹಂ ಇಮಂ ಲೋಕಿಯಕುಟುಮ್ಬಸ್ಸ ಸಾಮಿಕಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಇದಾನಿ ಲೋಕುತ್ತರಕುಟುಮ್ಬಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಸೋತುಕಾಮೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

"ಅತೀತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾರಾಣಸಿನಗರವಾಸೀ ಏಕೋ ಮಾಣವೋ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪುಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಮಾಣವಕಸತಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಅತಿವಿಯ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಉಪಕಾರಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಾದಪರಿಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋತಿ। ದನ್ಧತಾಯ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋ"ತಿ। ಆಚರಿಯೋ "ಅಯಂ ಮಮ ಬಹೂಪಕಾರೋ, ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ವಾಯಮನ್ತೋಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಸೋ ಚಿರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಏಕಗಾಥಮ್ಪಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ "ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಚರಿಯಂ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಆಚರಿಯೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಕಾರಕೋ, ಪಣ್ಡಿತಭಾವಮಸ್ಸ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಾಮಿ, ನ ನಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ , ಅವಸ್ಸಂ ಮಯಾ ಇಮಸ್ಸ ಪಚ್ಚುಪಕಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಏಕಮಸ್ಸ ಮನ್ತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋ ತಂ ಅರಞ್ಞಂ ನೇತ್ವಾ "ಘಟ್ಟೇಸಿ ಘಟ್ಟೇಸಿ, ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಘಟ್ಟೇಸಿ? ಅಹಮ್ಪಿ ತಂ ಜಾನಾಮಿ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ ಇಮಂ ಮನ್ತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇನ್ತೋ ಅನೇಕಸತಕ್ಖತ್ತುಂ ಪರಿವತ್ತಾಪೇತ್ವಾ, "ಪಗುಣೋ ಜಾತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಆಮ, ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ದನ್ಧೇನ ನಾಮ ವಾಯಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಗುಣಂ ಕತಂ ಸಿಪ್ಪಂ ನ ಪಲಾಯತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ, "ಗಚ್ಛ, ಇಮಂ ಮನ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿಸ್ಸಸಿ, ಅಪಲಾಯನತ್ಥಾಯ ಪನಸ್ಸ ನಿಚ್ಚಂ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಕಾಲೇ "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಆಗತೋ"ತಿ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಅಕಾಸಿ।

ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಕಾಯಕಮ್ಮಾದೀಸು ಕೋಚಿ ದೋಸೋ"ತಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಅರುಚ್ಚನಕಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಅತ್ತನೋ ವಜ್ಜಂ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪರೇಸಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ನಾಗರಾನಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ, "ಸಾಯಮಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ ನಾಮ ನಾನಪ್ಪಕಾರಕೋ ಹೋತಿ, 'ಸಚಾಹಂ ಅಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಮಿ, ಪಾಪೇನ ಅಧಮ್ಮಿಕೇನ ರಞ್ಞಾ ದಣ್ಡಬಲಿಆದೀಹಿ ಹತಮ್ಹಾ'ತಿ ವಕ್ಖನ್ತಿ। 'ಸಚೇ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಮಿ, ದೀಘಾಯುಕೋ ಹೋತು ನೋ ರಾಜಾ'ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಮಮ ಗುಣಂ ಕಥೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಗೇಹಾನಂ ಭಿತ್ತಿಅನುಸಾರೇನೇವ ವಿಚರತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಉಮಙ್ಗಚೋರಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಗೇಹಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಉಮಙ್ಗಂ ಭಿನ್ದನ್ತಿ ಏಕಉಮಙ್ಗೇನೇವ ದ್ವೇ ಗೇಹಾನಿ ಪವಿಸನತ್ಥಾಯ। ರಾಜಾ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಗೇಹಚ್ಛಾಯಾಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತೇಸಂ ಉಮಙ್ಗಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಕಂ ಓಲೋಕಿತಕಾಲೇ ಮಾಣವೋ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಂ ಮನ್ತಂ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತೋ "ಘಟ್ಟೇಸಿ ಘಟ್ಟೇಸಿ, ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಘಟ್ಟೇಸಿ? ಅಹಮ್ಪಿ ತಂ ಜಾನಾಮಿ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಂ ಸುತ್ವಾ, "ಇಮಿನಾ ಕಿರಮ್ಹಾ ಞಾತಾ, ಇದಾನಿ ನೋ ನಾಸೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ನಿವತ್ಥವತ್ಥಾನಿಪಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಭೀತಾ ಸಮ್ಮುಖಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇನೇವ ಪಲಾಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ತೇ ಪಲಾಯನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಇತರಸ್ಸ ಚ ಮನ್ತಸಜ್ಝಾಯನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಗೇಹಞ್ಚೇವ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ನಾಗರಾನಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ನಿವೇಸನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋ ವಿಭಾತಾಯ ಪನ ರತ್ತಿಯಾ ಪಾತೋವೇಕಂ ಪುರಿಸಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಗಚ್ಛ ಭಣೇ, ಅಸುಕವೀಥಿಯಂ ನಾಮ ಯಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಉಮಙ್ಗೋ ಭಿನ್ನೋ, ತತ್ಥ ತಕ್ಕಸಿಲತೋ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಆಗತಮಾಣವೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ "ರಾಜಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಮಾಣವಂ ಆನೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಆಹ - "ತ್ವಂ, ತಾತ, ತಕ್ಕಸಿಲತೋ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಆಗತಮಾಣವೋ"ತಿ? "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ತಂ ಸಿಪ್ಪಂ ದೇಹೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ದೇವ, ಸಮಾನಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। ರಾಜಾಪಿ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಮನ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ತೇ ಆಚರಿಯಭಾಗೋ"ತಿ ಸಹಸ್ಸಂ ಅದಾಸಿ।

ತದಾ ಸೇನಾಪತಿ ರಞ್ಞೋ ಕಪ್ಪಕಂ ಆಹ - "ಕದಾ ರಞ್ಞೋ ಮಸ್ಸುಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಸ್ವೇ ವಾ ಪರಸುವೇ ವಾ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ "ಕಿಚ್ಚಂ ಮೇ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಕಿಂ, ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ರಞ್ಞೋ ಮಸ್ಸುಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಖುರಂ ಅತಿವಿಯ ಪಹಂಸಿತ್ವಾ ಗಲನಾಳಿಂ ಛಿನ್ದ, ತ್ವಂ ಸೇನಾಪತಿ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಅಹಂ ರಾಜಾ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಮಸ್ಸುಕಮ್ಮಕರಣದಿವಸೇ ಗನ್ಧೋದಕೇನ ಮಸ್ಸುಂ ತೇಮೇತ್ವಾ ಖುರಂ ಪಹಂಸಿತ್ವಾ ನಲಾಟನ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ, "ಖುರೋ ಥೋಕಂ ಕುಣ್ಠಧಾರೋ, ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಗಲನಾಳಿಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪುನ ಏಕಮನ್ತಂ ಠತ್ವಾ ಖುರಂ ಪಹಂಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಮನ್ತಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಘಟ್ಟೇಸಿ ಘಟ್ಟೇಸಿ, ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಘಟ್ಟೇಸಿ? ಅಹಮ್ಪಿ ತಂ ಜಾನಾಮಿ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ನ್ಹಾಪಿತಸ್ಸ ನಲಾಟತೋ ಸೇದಾ ಮುಚ್ಚಿಂಸು। ಸೋ "ಜಾನಾತಿ ಮಮ ಕಾರಣಂ ರಾಜಾ"ತಿ ಭೀತೋ ಖುರಂ ಭೂಮಿಯಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಉರೇನ ನಿಪಜ್ಜಿ। ರಾಜಾನೋ ನಾಮ ಛೇಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇನ ತಂ ಏವಮಾಹ - "ಅರೇ, ದುಟ್ಠ, ನ್ಹಾಪಿತ, 'ನ ಮಂ ರಾಜಾ ಜಾನಾತೀ'ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ। "ಅಭಯಂ ಮೇ ದೇಹಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಹೋತು, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಕಥೇಹೀ"ತಿ। ಸೇನಾಪತಿ ಮೇ, ದೇವ, ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ, "ರಞ್ಞೋ ಮಸ್ಸುಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಯ ಗಲನಾಳಿಂ ಛಿನ್ದ, ಅಹಂ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಸೇನಾಪತಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹಾತಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಆಚರಿಯಂ ಮೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸೇನಾಪತಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ಅಮ್ಭೋ, ಸೇನಾಪತಿ, ಕಿಂ ನಾಮ ತಯಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ನ ಲದ್ಧಂ, ಇದಾನಿ ತಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಮಮ ರಟ್ಠಾ ನಿಕ್ಖಮಾಹೀ"ತಿ ತಂ ರಟ್ಠಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ಆಚರಿಯ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯಾ ಜೀವಿತಂ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿ। "ಸೋ ತದಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಸತ್ಥಾ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ"ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ದನ್ಧೋಯೇವ ಅಹೋಸಿ, ತದಾಪಿಸ್ಸಾಹಂ ಅವಸ್ಸಯೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಲೋಕಿಯಕುಟುಮ್ಬೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ಏಕದಿವಸಂ "ಅಹೋ ಸತ್ಥಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ

ಅವಸ್ಸಯೋ ಜಾತೋ"ತಿ ಕಥಾಯ ಸಮುಟ್ಠಿತಾಯ **ಚೂಳಸೇಟ್ಠಿಜಾತಕೇ** ಅತೀತವತ್ಥುಂ ಕಥೇತ್ವಾ -

"ಅಪ್ಪಕೇನಾಪಿ ಮೇಧಾವೀ, ಪಾಭತೇನ ವಿಚಕ್ಖಣೋ।
ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ ಅತ್ತಾನಂ, ಅಣುಂ ಅಗ್ಗಿಂವ ಸನ್ಧಮ"ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೪) -

ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ, "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವಾಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಅವಸ್ಸಯೋ ಜಾತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅವಸ್ಸಯೋ ಅಹೋಸಿಮೇವ। ಪುಬ್ಬೇ ಪನಾಹಂ ಇಮಂ ಲೋಕಿಯಕುಟುಮ್ಬಸ್ಸ ಸಾಮಿಕಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಇದಾನಿ ಲೋಕುತ್ತರಕುಟುಮ್ಬಸ್ಸ। ತದಾ ಹಿ ಚೂಳನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಚೂಳಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ ನಕ್ಖತ್ತಕೋವಿದೋ ಅಹಮೇವಾ"ತಿ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ।

ಪುನೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ, "ಆವುಸೋ, ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಚತುಪ್ಪದಂ ಗಾಥಂ ಗಹೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋಪಿ ವೀರಿಯಂ ಅನೋಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾವ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ , ಇದಾನಿ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಕುಟುಮ್ಬಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ ಜಾತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾಸನೇ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ ಹೋತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೫. "ಉಟ್ಠಾನೇನಪ್ಪಮಾದೇನ , ಸಂಯಮೇನ ದಮೇನ ಚ।
ದೀಪಂ ಕಯಿರಾಥ ಮೇಧಾವೀ, ಯಂ ಓಘೋ ನಾಭಿಕೀರತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದೀಪಂ ಕಯಿರಾಥಾ**ತಿ ವೀರಿಯಸಙ್ಖಾತೇನ ಉಟ್ಠಾನೇನ, ಸತಿಯಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸಾಕಾರಸಙ್ಖಾತೇನ ಅಪ್ಪಮಾದೇನ, ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಸಙ್ಖಾತೇನ ಸಂಯಮೇನ, ಇನ್ದ್ರಿಯದಮೇನ ಚಾತಿ ಇಮೇಹಿ ಕಾರಣಭೂತೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಧಮ್ಮೋಜಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮೇಧಾವೀ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತಿವಿಯ ದುಲ್ಲಭಪತಿಟ್ಠತಾಯ ಅತಿಗಮ್ಭೀರೇ ಸಂಸಾರಸಾಗರೇ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಾನಭೂತಂ ಅರಹತ್ತಫಲಂ ದೀಪಂ ಕಯಿರಾಥ ಕರೇಯ್ಯ, ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೀದಿಸಂ? **ಯಂ ಓಘೋ ನಾಭಿಕೀರತೀ**ತಿ ಯಂ ಚತುಬ್ಬಿಧೋಪಿ ಕಿಲೇಸೋಘೋ ಅಭಿಕಿರಿತುಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ನ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ಅರಹತ್ತಂ ಓಘೇನ ಅಭಿಕಿರಿತುನ್ತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಏವಂ ದೇಸನಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಚೂಳಪನ್ಥಕತ್ಥೇರವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಬಾಲನಕ್ಖತ್ತಸಙ್ಘುಟ್ಠವತ್ಥು

ಪಮಾದಮನುಯುಞ್ಜನ್ತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಬಾಲನಕ್ಖತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಬಾಲನಕ್ಖತ್ತಂ ನಾಮ ಸಙ್ಘುಟ್ಠಂ। ತಸ್ಮಿಂ ನಕ್ಖತ್ತೇ ಬಾಲಾ ದುಮ್ಮೇಧಿನೋ ಜನಾ ಛಾರಿಕಾಯ ಚೇವ ಗೋಮಯೇನ ಚ ಸರೀರಂ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಅಸಬ್ಭಂ ಭಣನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಕಿಞ್ಚಿ ಞಾತಿ ಸುಹಜ್ಜಂ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಲಜ್ಜನ್ತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ದ್ವಾರೇ ದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಅಸಬ್ಭಂ ಭಣನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತೇಸಂ ಅಸಬ್ಭಂ ಸೋತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಯಥಾಬಲಂ ಅಡ್ಢಂ ವಾ ಪಾದಂ ವಾ ಕಹಾಪಣಂ ವಾ ಪೇಸೇನ್ತಿ। ತೇ ತೇಸಂ ದ್ವಾರೇ ಲದ್ಧಂ ಲದ್ಧಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ। ತದಾ ಪನ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಞ್ಚ ಕೋಟಿಮತ್ತಾ ಅರಿಯಸಾವಕಾ ವಸನ್ತಿ, ತೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಸಾಸನಂ ಪೇಸಯಿಂಸು - "ಭಗವಾ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ತಾಹಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಗರಂ ಅಪ್ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಿಹಾರೇಯೇವ ಹೋತೂ"ತಿ। ತಞ್ಚ ಪನ ಸತ್ತಾಹಂ

ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಿಹಾರೇಯೇವ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪಹಿಣಿಂಸು, ಸಯಮ್ಪಿ ಗೇಹಾ ನ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ತೇ ನಕ್ಖತ್ತೇ ಪನ ಪರಿಯೋಸಿತೇ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅತಿದುಕ್ಖೇನ ನೋ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾನಿ, ಬಾಲಾನಂ ಅಸಬ್ಭಾನಿ ಸುಣನ್ತಾನಂ ಕಣ್ಣಾ ಭಿಜ್ಜನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೋಚಿ ಕಸ್ಸಚಿ ನ ಲಜ್ಜತಿ, ತೇನ ಮಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತೋನಗರಂ ಪವಿಸಿತುಂ ನಾದಮ್ಹ, ಮಯಮ್ಪಿ ಗೇಹತೋ ನ ನಿಕ್ಖಮಿಮ್ಹಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಬಾಲಾನಂ ದುಮ್ಮೇಧಾನಂ ಕಿರಿಯಾ ನಾಮ ಏವರೂಪಾ ಹೋತಿ, ಮೇಧಾವಿನೋ ಪನ ಧನಸಾರಂ ವಿಯ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೨೬. "ಪಮಾದಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಿ, ಬಾಲಾ ದುಮ್ಮೇಧಿನೋ ಜನಾ।
ಅಪ್ಪಮಾದಞ್ಚ ಮೇಧಾವೀ, ಧನಂ ಸೇಟ್ಠಂವ ರಕ್ಖತಿ॥

೨೭. "ಮಾ ಪಮಾದಮನುಯುಞ್ಜೇಥ, ಮಾ ಕಾಮರತಿಸನ್ಥವಂ।
ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹಿ ಝಾಯನ್ತೋ, ಪಪ್ಪೋತಿ ವಿಪುಲಂ ಸುಖ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಾಲಾ**ತಿ ಬಾಲ್ಯೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಇಧಲೋಕಪರಲೋಕತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತಾ। **ದುಮ್ಮೇಧಿನೋ**ತಿ ನಿಪ್ಪಞ್ಞಾ। ತೇ ಪಮಾದೇ ಆದೀನವಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಪಮಾದಂ ಅನುಯುಞ್ಜನ್ತಿ ಪವತ್ತೇನ್ತಿ, ಪಮಾದೇನ ಕಾಲಂ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತಿ। **ಮೇಧಾವೀ**ತಿ ಧಮ್ಮೋಜಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪನ ಪಣ್ಡಿತೋ ಕುಲವಂಸಾಗತಂ ಸೇಟ್ಠಂ ಉತ್ತಮಂ ಸತ್ತರತನಧನಂ ವಿಯ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ರಕ್ಖತಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಉತ್ತಮಂ ಧನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ "ಕಾಮಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮ, ಪುತ್ತದಾರಂ ಪೋಸೇಸ್ಸಾಮ, ಪರಲೋಕಗಮನಮಗ್ಗಂ ಸೋಧೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಧನೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ತಂ ರಕ್ಖನ್ತಿ, ಏವಂ ಪಣ್ಡಿತೋಪಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ "ಪಠಮಜ್ಝಾನಾದೀನಿ ಪಟಿಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಗ್ಗಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ, ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಮ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಪ್ಪಮಾದೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಧನಂ ಸೇಟ್ಠಂವ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ರಕ್ಖತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಾ ಪಮಾದ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಪಮಾದಮನುಯುಞ್ಜೇಥ ಮಾ ಪಮಾದೇನ ಕಾಲಂ ವೀತಿನಾಮಯಿತ್ಥ। **ಮಾ ಕಾಮರತಿಸನ್ಥವ**ನ್ತಿ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇಸು ರತಿಸಙ್ಖಾತಂ ತಣ್ಹಾಸನ್ಥವಮ್ಪಿ ಮಾ ಅನುಯುಞ್ಜೇಥ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ ಮಾ ಪಟಿಲಭಿತ್ಥ। **ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೀ**ತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿತಾಯ ಹಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಝಾಯನ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ವಿಪುಲಂ ಉಳಾರಂ ನಿಬ್ಬಾನಸುಖಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಜಾತಾತಿ।

ಬಾಲನಕ್ಖತ್ತಸಙ್ಘುಟ್ಠವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಪಮಾದಂ ಅಪ್ಪಮಾದೇನಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ಥೇರೋ ಪಿಪ್ಫಲಿಗುಹಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಆಲೋಕಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪಮತ್ತೇ ಚ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇ ಚ ಉದಕಪಥವೀಪಬ್ಬತಾದೀಸು ಚವನಕೇ ಉಪಪಜ್ಜನಕೇ ಚ ಸತ್ತೇ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ನಿಸಿನ್ನಕೋವ "ಕೇನ ನು ಖೋ ವಿಹಾರೇನ ಅಜ್ಜ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಕಸ್ಸಪೋ ವಿಹರತೀ"ತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಸತ್ತಾನಂ ಚುತೂಪಪಾತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ವಿಹರತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಸತ್ತಾನಂ ಚುತೂಪಪಾತೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧಞಾಣೇನಪಿ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ, ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ

ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಚವನಸತ್ತಾನಂ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತೇ ಜಾನಿತುಂ ತವ ಅವಿಸಯೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ ತವ ವಿಸಯೋ, ಸಬ್ಬಸೋ ಪನ ಚವನ್ತೇ ಚ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತೇ ಚ ಜಾನಿತುಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಬುದ್ಧಾನಮೇವ ವಿಸಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೮. "ಪಮಾದಂ ಅಪ್ಪಮಾದೇನ, ಯದಾ ನುದತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಪಞ್ಞಾಪಾಸಾದಮಾರುಯ್ಹ, ಅಸೋಕೋ ಸೋಕಿನಿಂ ಪಜಂ।
ಪಬ್ಬತಟ್ಠೋವ ಭೂಮಟ್ಠೇ, ಧೀರೋ ಬಾಲೇ ಅವೇಕ್ಖತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನುದತೀ**ತಿ ಯಥಾ ನಾಮ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಪವಿಸನ್ತಂ ನವೋದಕಂ ಪುರಾಣೋದಕಂ ಖೋಭೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೋಕಾಸಂ ಅದತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಮತ್ಥಕಮತ್ಥಕೇನ ಪಲಾಯನ್ತಂ ನುದತಿ ನೀಹರತಿ, ಏವಮೇವ ಪಣ್ಡಿತೋ ಅಪ್ಪಮಾದಲಕ್ಖಣಂ ಬ್ರೂಹೇನ್ತೋ ಪಮಾದಸ್ಸೋಕಾಸಂ ಅದತ್ವಾ ಯದಾ ಅಪ್ಪಮಾದವೇಗೇನ ತಂ ನುದತಿ ನೀಹರತಿ, ಅಥ ಸೋ ಪನುನ್ನಪಮಾದೋ ಅಚ್ಚುಗ್ಗತಟ್ಠೇನ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಸಙ್ಖಾತಂ ಪಞ್ಞಾಪಾಸಾದಂ ತಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಪಟಿಪದಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ತಾಯ ಪಟಿಪದಾಯ ನಿಸ್ಸೇಣಿಯಾ ಪಾಸಾದಂ ವಿಯ ಆರುಯ್ಹ ಪಹೀನಸೋಕಸಲ್ಲತಾಯ **ಅಸೋಕೋ,** ಅಪ್ಪಹೀನಸೋಕಸಲ್ಲತಾಯ **ಸೋಕಿನಿಂ ಪಜಂ** ಸತ್ತನಿಕಾಯಂ ಚವಮಾನಞ್ಚೇವ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನಞ್ಚ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ **ಅವೇಕ್ಖತಿ** ಪಸ್ಸತಿ। ಯಥಾ ಕಿಂ? **ಪಬ್ಬತಟ್ಠೋವ ಭೂಮಟ್ಠೇ**ತಿ ಪಬ್ಬತಮುದ್ಧನಿ ಠಿತೋ ಭೂಮಿಯಂ ಠಿತೇ, ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ವಾ ಪನ ಠಿತೋ ಪಾಸಾದಪರಿವೇಣೇ ಠಿತೇ ಅಕಿಚ್ಛೇನ ಅವೇಕ್ಖತಿ, ತಥಾ ಸೋಪಿ ಧೀರೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಮಹಾಖೀಣಾಸವೋ ಅಸಮುಚ್ಛಿನ್ನವಟ್ಟಬೀಜೇ ಬಾಲೇ ಚವನ್ತೇ ಚ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತೇ ಚ ಅಕಿಚ್ಛೇನ ಅವೇಕ್ಖತೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಸಚ್ಛಿಕರಿಂಸೂತಿ।

ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಪಮತ್ತಾಪಮತ್ತದ್ವೇಸಹಾಯಕವತ್ಥು

ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಪಮತ್ತೇಸೂತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆರಞ್ಞಕವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕೋ ಕಿರ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ದಾರೂನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರಕಪಲ್ಲಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ದಹರಸಾಮಣೇರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಪಠಮಯಾಮಂ ವಿಸಿಬ್ಬಮಾನೋ ನಿಸೀದತಿ। ಏಕೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇತರಂ ಓವದತಿ, "ಆವುಸೋ, ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ, ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಚತ್ತಾರೋ ಅಪಾಯಾ ಸಕಘರಸದಿಸಾ। ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಸಾಠೇಯ್ಯೇನ ಆರಾಧೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ಸೋ ತಸ್ಸೋವಾದಂ ನ ಸುಣಾತಿ। ಇತರೋ "ನಾಯಂ ವಚನಕ್ಖಮೋ"ತಿ ತಂ ಅವತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋವ ಸಮಣಧಮ್ಮಮಕಾಸಿ। ಅಲಸತ್ಥೇರೋಪಿ ಪಠಮಯಾಮೇ ವಿಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ಇತರಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಪವಿಸಿತ್ವಾ, "ಮಹಾಕುಸೀತ, ತ್ವಂ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಯನತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠೋಸಿ, ಕಿಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸುಪತಿ। ಇತರೋಪಿ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ। ಸೋ ಏವಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಇತರೋ ಪಮಾದೇನೇವ ಕಾಲಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ತೇ ವುಟ್ಠವಸ್ಸಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ, "ಕಚ್ಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿತ್ಥ, ಕಚ್ಚಿ ವೋ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಪಠಮಂ ಪಮತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಹ - "ಕುತೋ, ಭನ್ತೇ, ಏತಸ್ಸ ಅಪ್ಪಮಾದೋ, ಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋ ಕಾಲಂ ವೀತಿನಾಮೇಸೀ"ತಿ। "ತ್ವಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ। "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಲಸ್ಸೇವ ದಾರೂನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರಕಪಲ್ಲಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ

ಪಠಮಯಾಮೇ ವಿಸಿಬ್ಬೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅನಿದ್ದಾಯನ್ತೋವ ಕಾಲಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ"ನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ತ್ವಂ ಪಮತ್ತೋ ಕಾಲಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ 'ಅಪ್ಪಮತ್ತೋಮ್ಹೀ'ತಿ ವದಸಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಂ ಪನ ಪಮತ್ತಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಪುನ ಪಮಾದೇ ದೋಸೇ, ಅಪ್ಪಮಾದೇ ಆನಿಸಂಸೇ ಪಕಾಸೇತುಂ, "ತ್ವಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಜವಚ್ಛಿನ್ನೋ ದುಬ್ಬಲಸ್ಸೋ ವಿಯ, ಏಸ ಪನ ತವ ಸನ್ತಿಕೇ ಸೀಘಜವಸ್ಸೋ ವಿಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೯. "ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಪಮತ್ತೇಸು, ಸುತ್ತೇಸು ಬಹುಜಾಗರೋ।
ಅಬಲಸ್ಸಂವ ಸೀಘಸ್ಸೋ, ಹಿತ್ವಾ ಯಾತಿ ಸುಮೇಧಸೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ**ತಿ ಸತಿವೇಪುಲ್ಲಪ್ಪತ್ತತಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಸಮ್ಪನ್ನೋ ಖೀಣಾಸವೋ। **ಪಮತ್ತೇಸೂ**ತಿ ಸತಿವೋಸಗ್ಗೇ ಠಿತೇಸು ಸತ್ತೇಸು। **ಸುತ್ತೇಸೂ**ತಿ ಸತಿಜಾಗರಿಯಾಭಾವೇನ ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇಸು ನಿದ್ದಾಯನ್ತೇಸು। **ಬಹುಜಾಗರೋ**ತಿ ಮಹನ್ತೇ ಸತಿವೇಪುಲ್ಲೇ ಜಾಗರಿಯೇ ಠಿತೋ। **ಅಬಲಸ್ಸಂವಾ**ತಿ ಕುಣ್ಠಪಾದಂ ಛಿನ್ನಜವಂ ದುಬ್ಬಲಸ್ಸಂ ಸೀಘಜವೋ ಸಿನ್ಧವಾಜಾನೀಯೋ ವಿಯ। **ಸುಮೇಧಸೋ**ತಿ ಉತ್ತಮಪಞ್ಞೋ। ತಥಾರೂಪಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಆಗಮೇನಪಿ ಅಧಿಗಮೇನಪಿ **ಹಿತ್ವಾ ಯಾತಿ**। ಮನ್ದಪಞ್ಞಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಏಕಂ ಸುತ್ತಂ ಗಹೇತುಂ ವಾಯಮನ್ತೇಯೇವ ಸುಮೇಧಸೋ ಏಕಂ ವಗ್ಗಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಏವಂ ತಾವ ಆಗಮೇನ ಹಿತ್ವಾ ಯಾತಿ। ಮನ್ದಪಞ್ಞೇ ಪನ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಕಾತುಂ ವಾಯಮನ್ತೇಯೇವ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತೇಯೇವ ಚ ಸುಮೇಧಸೋ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇಪಿ ಪರೇನ ಕತಂ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನಂ ವಾ ದಿವಾಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಖೇಪೇತ್ವಾ ನೇವ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೇ ಹತ್ಥಗತೇ ಕರೋತಿ, ಏವಂ ಅಧಿಗಮೇನಪಿ ಹಿತ್ವಾ ಯಾತಿ। ವಟ್ಟೇ ಪನ ನಂ ಹಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವಟ್ಟತೋ ನಿಸ್ಸರನ್ತೋ ಯಾತಿಯೇವಾತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಮತ್ತಾಪಮತ್ತದ್ವೇಸಹಾಯಕವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಮಘವತ್ಥು

ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಮಘವಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವರಾಜಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ವೇಸಾಲಿಯಞ್ಹಿ ಮಹಾಲಿ ನಾಮ ಲಿಚ್ಛವೀ ವಸತಿ, ಸೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ **ಸಕ್ಕಪಞ್ಹಸುತ್ತನ್ತದೇಸನಂ** (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೩೪೪ ಆದಯೋ) ಸುತ್ವಾ "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಸಕ್ಕಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಮಹತಿಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ, 'ದಿಸ್ವಾ ನು ಖೋ ಕಥೇಸಿ, ಉದಾಹು ಅದಿಸ್ವಾ। ಜಾನಾತಿ ನು ಖೋ ಸಕ್ಕಂ, ಉದಾಹು ನೋ'ತಿ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಲಿಚ್ಛವೀ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ, ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಲಿಚ್ಛವೀ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ದಿಟ್ಠೋ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ"ತಿ? "ದಿಟ್ಠೋ ಖೋ ಮೇ , ಮಹಾಲಿ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ"ತಿ। "ಸೋ ಹಿ ನುನ, ಭನ್ತೇ, ಸಕ್ಕಪತಿರೂಪಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ । ದುದ್ದಸೋ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ"ತಿ। "ಸಕ್ಕಞ್ಚ ಖ್ವಾಹಂ, ಮಹಾಲಿ, ಪಜಾನಾಮಿ ಸಕ್ಕಕರಣೇ ಚ ಧಮ್ಮೇ, ಯೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಕ್ಕೋ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಅಜ್ಝಗಾ, ತಞ್ಚ ಪಜಾನಾಮಿ"।

ಸಕ್ಕೋ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಮಘೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ "ಮಘವಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಸಕ್ಕೋ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಪುರೇ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಮಾ “ಪುರಿನ್ದದೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಸಕ್ಕೋ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಮಾ “ಸಕ್ಕೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಸಕ್ಕೋ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಆವಸಥಂ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಮಾ “ವಾಸವೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಸಕ್ಕೋ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಂ ಮುಹುತ್ತೇನ ಚಿನ್ತೇತಿ, ತಸ್ಮಾ “ಸಹಸ್ಸಕ್ಖೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಸಕ್ಕಸ್ಸ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಸುಜಾ ನಾಮ ಅಸುರಕಞ್ಞಾ, ಪಜಾಪತಿ, ತಸ್ಮಾ “ಸುಜಮ್ಪತೀ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಸಕ್ಕೋ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ದೇವಾನಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತಿ, ತಸ್ಮಾ “ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಸಕ್ಕಸ್ಸ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ ಸಮತ್ತಾನಿ ಸಮಾದಿನ್ನಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಯೇಸಂ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಕ್ಕೋ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಅಜ್ಝಗಾ। ಕತಮಾನಿ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ? ಯಾವಜೀವಂ ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯೀ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಸಣ್ಹವಾಚೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಅಪಿಸುಣವಾಚೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸೇಯ್ಯಂ, ಮುತ್ತಚಾಗೋ ಪಯತಪಾಣಿ ವೋಸಗ್ಗರತೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ ಅಸ್ಸಂ। ಯಾವಜೀವಂ ಸಚ್ಚವಾಚೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಅಸ್ಸಂ, “ಸಚೇಪಿ ಮೇ ಕೋಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನ ಪಟಿವಿನೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ಸಕ್ಕಸ್ಸ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ ಸಮತ್ತಾನಿ ಸಮಾದಿನ್ನಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಯೇಸಂ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಕ್ಕೋ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಅಜ್ಝಗಾತಿ।

“ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರಂ ಜನ್ತುಂ, ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿನಂ।
ಸಣ್ಹಂ ಸಖಿಲಸಮ್ಭಾಸಂ, ಪೇಸುಣೇಯ್ಯಪ್ಪಹಾಯಿನಂ॥

“ಮಚ್ಛೇರವಿನಯೇ ಯುತ್ತಂ, ಸಚ್ಚಂ ಕೋಧಾಭಿಭುಂ ನರಂ।
ತಂ ವೇ ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ, ಆಹು ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಇತೀ”ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೫೭) –

ಇದಂ, ಮಹಾಲಿ, ಸಕ್ಕೇನ ಮಘಮಾಣವಕಾಲೇ ಕತಕಮ್ಮನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ತೇನ “ಕಥಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಘಮಾಣವೋ ಪಟಿಪಜ್ಜೀ”ತಿ? ತಸ್ಸ ಪಟಿಪತ್ತಿಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಸೋತುಕಾಮೇನ ಪುಟ್ಠೋ “ತೇನ ಹಿ, ಮಹಾಲಿ, ಸುಣಾಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ –

ಅತೀತೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಮಚಲಗಾಮೇ ಮಘೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಗಾಮಕಮ್ಮಕರಣಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಪಾದನ್ತೇನ ಪಂಸುಂ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ರಮಣೀಯಂ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಪರೋ ತಂ ಬಾಹುನಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ತತೋ ಅಪನೇತ್ವಾ ಸಯಂ ತತ್ಥ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಅಕುಜ್ಝಿತ್ವಾವ ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ ರಮಣೀಯಂ ಕತ್ವಾ ಠಿತೋ। ತತೋಪಿ ನಂ ಅಞ್ಞೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬಾಹುನಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ಅಪನೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಪಿ ಅಕುಜ್ಝಿತ್ವಾವ ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ ರಮಣೀಯಂ ಕತ್ವಾ ಠಿತೋ, ಇತಿ ತಂ ಗೇಹತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ಪುರಿಸಾ ಬಾಹುನಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ಠಿತಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಅಪನೇಸುಂ। ಸೋ “ಸಬ್ಬೇಪೇತೇ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ

ಸುಖಿತಾ ಜಾತಾ, ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮೇನ ಮಯ್ಹಂ ಸುಖದಾಯಕೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, ಪುನದಿವಸೇ ಕುದಾಲಂ ಆದಾಯ ಖಲಮಣ್ಡಲಮತ್ತಂ ಠಾನಂ ರಮಣೀಯಂ ಅಕಾಸಿ। ಸಬ್ಬೇ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಸೀತಸಮಯೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಕತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ಗಿಮ್ಹಕಾಲೇ ಉದಕಂ। ತತೋ "ರಮಣೀಯಂ ಠಾನಂ ನಾಮ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಿಯಂ, ಕಸ್ಸಚಿ ಅಪ್ಪಿಯಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಯಾ ಮಗ್ಗಂ ಸಮಂ ಕರೋನ್ತೇನ ವಿಚರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, ಪಾತೋವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ, ಮಗ್ಗಂ ಸಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ, ಹರಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಾ ರುಕ್ಖಸಾಖಾ ಹರನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಅಥ ನಂ ಅಪರೋ ದಿಸ್ವಾ ಆಹ - "ಸಮ್ಮ, ಕಿಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ? "ಮಯ್ಹಂ ಸಗ್ಗಗಾಮಿನಂ ಮಗ್ಗಂ ಕರೋಮಿ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅಹಮ್ಪಿ ತೇ ಸಹಾಯೋ ಹೋಮೀ"ತಿ। "ಹೋಹಿ, ಸಮ್ಮ, ಸಗ್ಗೋ ನಾಮ ಬಹೂನಮ್ಪಿ ಮನಾಪೋ ಸುಖಬಹುಲೋ"ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವೇ ಜನಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಚ ಸುತ್ವಾ ಚ ಅಪರೋಪಿ ತೇಸಂ ಸಹಾಯೋ ಜಾತೋ, ಏವಂ ಅಪರೋಪಿ ಅಪರೋಪೀತಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇತ್ತಿಂಸ ಜನಾ ಜಾತಾ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕುದಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ಮಗ್ಗಂ ಸಮಂ ಕರೋನ್ತಾ ಏಕಯೋಜನದ್ವಿಯೋಜನಮತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಗಾಮಭೋಜಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಅಯೋಗೇ ಯುತ್ತಾ, ಸಚೇ ಇಮೇ ಅರಞ್ಞತೋ ಮಚ್ಛಮಂಸಾದೀನಿ ವಾ ಆಹರೇಯ್ಯುಂ। ಸುರಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಪಿವೇಯ್ಯುಂ, ಅಞ್ಞಂ ವಾ ತಾದಿಸಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ಅಹಮ್ಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಲಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥ ನೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಿಂ ಕರೋನ್ತಾ ವಿಚರಥಾ"ತಿ? "ಸಗ್ಗಮಗ್ಗಂ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೇಹಿ ನಾಮ ಏವಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅರಞ್ಞತೋ ಮಚ್ಛಮಂಸಾದೀನಿ ಆಹರಿತುಂ, ಸುರಂ ಕತ್ವಾ ಪಾತುಂ, ನಾನಪ್ಪಕಾರೇ ಚ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿಂಸು, ಏವಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನಾಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿಂಸುಯೇವ। ಸೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ನಾಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನೇ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಚೋರೇ ತೇ, ದೇವ, ವಗ್ಗಬನ್ಧನೇನ ವಿಚರನ್ತೇ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಗಚ್ಛ, ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆನೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ಅವೀಮಂಸಿತ್ವಾವ "ಹತ್ಥಿನಾ ಮದ್ದಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಮಘೋ ಸೇಸಾನಂ ಓವಾದಮದಾಸಿ - "ಸಮ್ಮಾ, ಠಪೇತ್ವಾ ಮೇತ್ತಂ ಅಞ್ಞೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅವಸ್ಸಯೋ ನತ್ಥಿ, ತುಮ್ಹೇ ಕತ್ಥಚಿ ಕೋಪಂ ಅಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೇ ಚ ಗಾಮಭೋಜಕೇ ಚ ಮದ್ದನಹತ್ಥಿಮ್ಹಿ ಚ ಅತ್ತನಿ ಚ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಸಮಚಿತ್ತಾವ ಹೋಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಮೇತ್ತಾನುಭಾವೇನ ಹತ್ಥೀ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಮ್ಪಿ ನ ವಿಸಹಿ। ರಾಜಾ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಮದ್ದಿತುಂ ನ ವಿಸಹಿಸ್ಸತಿ? "ಗಚ್ಛಥ, ನೇ ಕಿಲಞ್ಜೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಮದ್ದಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಕಿಲಞ್ಜೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಮದ್ದಿತುಂ ಪೇಸಿಯಮಾನೋಪಿ ಹತ್ಥೀ ದೂರತೋವ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ।

ರಾಜಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ಕಾರಣೇನೇತ್ಥ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ತಾತಾ, ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ನ ಲಭಥಾ"ತಿ? "ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ, ದೇವಾ"ತಿ? "ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ವಗ್ಗಬನ್ಧನೇನ ಚೋರಾ ಹುತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಚರಥಾ"ತಿ? "ಕೋ ಏವಮಾಹ, ದೇವಾ"ತಿ? "ಗಾಮಭೋಜಕೋ, ತಾತಾ"ತಿ। "ನ ಮಯಂ, ದೇವ, ಚೋರಾ, ಮಯಂ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಸಗ್ಗಮಗ್ಗಂ ಸೋಧೇನ್ತಾ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕರೋಮ, ಗಾಮಭೋಜಕೋ ಅಮ್ಹೇ ಅಕುಸಲಕಿರಿಯಾಯ ನಿಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಚನಂ ಅಕರೋನ್ತೇ ನಾಸೇತುಕಾಮೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹಾ"ತಿ। ಅಥ ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ, "ತಾತಾ, ಅಯಂ ತಿರಚ್ಛಾನೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗುಣೇ ಜಾನಾತಿ, ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಜಾನಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ಖಮಥ ಮೇ"ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಸಪುತ್ತದಾರಂ ಗಾಮಭೋಜಕಂ ತೇಸಂ ದಾಸಂ, ಹತ್ಥಿಂ ಆರೋಹನಿಯಂ, ತಞ್ಚ ಗಾಮಂ ಯಥಾಸುಖಂ ಪರಿಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ತೇ "ಇಧೇವ ನೋ ಕತಪುಞ್ಞಸ್ಸಾನಿಸಂಸೋ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಸನ್ನಮಾನಸಾ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಹತ್ಥಿಂ ವಾರೇನ ವಾರೇನ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಮನ್ತಯಿಂಸು "ಇದಾನಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅತಿರೇಕತರಂ ಪುಞ್ಞಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಕಿಂ ಕರೋಮ? ಚತುಮಹಾಪಥೇ ಥಾವರಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಮನಸಾಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ವಡ್ಢಕಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಲಂ ಪಟ್ಠಪೇಸುಂ। ಮಾತುಗಾಮೇಸು ಪನ ವಿಗತಚ್ಛನ್ದತಾಯ ತಸ್ಸಾ ಸಾಲಾಯ ಮಾತುಗಾಮಾನಂ ಪತ್ತಿಂ ನಾದಂಸು।

ಮಘಸ್ಸ ಪನ ಗೇಹೇ ನನ್ದಾ, ಚಿತ್ತಾ, ಸುಧಮ್ಮಾ, ಸುಜಾತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಇತ್ಥಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ। ತಾಸು **ಸುಧಮ್ಮಾ** ವಡ್ಢಕಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ, "ಭಾತಿಕ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಸಾಲಾಯ ಮಂ ಜೇಟ್ಠಿಕಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಲಞ್ಜಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ

ಸಮ್ಪುಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಠಮಮೇವ ಕಣ್ಣಿಕತ್ಥಾಯ ರುಕ್ಖಂ ಸುಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕಣ್ಣಿಕಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ, "ಸುಧಮ್ಮಾ ನಾಮ ಅಯಂ ಸಾಲಾ"ತಿ ಅಕ್ಖರಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವತ್ಥೇನ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ। ಅಥ ನೇ ವಡ್ಢಕೀ ಸಾಲಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಕಣ್ಣಿಕಾರೋಪನದಿವಸೇ "ಅಹೋ, ಅಯ್ಯಾ, ಏಕಂ ಕರಣೀಯಂ ನ ಸರಿಮ್ಹಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ನಾಮ, ಭೋ"ತಿ? "ಕಣ್ಣಿಕ"ನ್ತಿ। "ಹೋತು ತಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಛಿನ್ನರುಕ್ಖೇನ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಯೇವ ತಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಠಪಿತಕಣ್ಣಿಕಾ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ? "ಸಚೇ ಕಸ್ಸಚಿ ಗೇಹೇ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಠಪಿತಾ ವಿಕ್ಕಾಯಿಕಕಣ್ಣಿಕಾ ಅತ್ಥಿ, ಸಾ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಾ"ತಿ। ತೇ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾ ಸುಧಮ್ಮಾಯ ಗೇಹೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾಪಿ ಮೂಲೇನ ನ ಲಭಿಂಸು। "ಸಚೇ ಮಂ ಸಾಲಾಯ ಪತ್ತಿಂ ಕರೋಥ, ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ "ಮಯಂ ಮಾತುಗಾಮಾನಂ ಪತ್ತಿಂ ನ ದಮ್ಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ಅಥ ನೇ ವಡ್ಢಕೀ ಆಹ - "ಅಯ್ಯಾ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಕಥೇಥ, ಠಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಅಞ್ಞಂ ಮಾತುಗಾಮರಹಿತಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಗಣ್ಹಥ ಕಣ್ಣಿಕಂ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ ನಿಟ್ಠಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಕಣ್ಣಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಲಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತಿಧಾ ವಿಭಜಿಂಸು। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಇಸ್ಸರಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಕರಿಂಸು, ಏಕಸ್ಮಿಂ ದುಗ್ಗತಾನಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಿಲಾನಾನಂ। ತೇತ್ತಿಂಸ ಜನಾ ತೇತ್ತಿಂಸ ಫಲಕಾನಿ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ಅದಂಸು - "ಆಗನ್ತುಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಯಸ್ಸ ಅತ್ಥತಫಲಕೇ ನಿಸೀದತಿ, ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಫಲಕಸಾಮಿಕಸ್ಸೇವ ಗೇಹೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇಹಿ, ತಸ್ಸ ಪಾದಪರಿಕಮ್ಮಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಪಾನೀಯಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಸಯನಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಫಲಕಸಾಮಿಕಸ್ಸೇವ ಭಾರೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಹತ್ಥೀ ಆಗತಾಗತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಫಲಕಸಾಮಿಕಸ್ಸೇವ ಘರಂ ನೇತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ತಂ ದಿವಸಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರೋತಿ। ಮಘೋ ಸಾಲಾಯ ಅವಿದೂರೇ ಕೋವಿಳಾರರುಕ್ಖಂ ರೋಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮೂಲೇ ಪಾಸಾಣಫಲಕಂ ಅತ್ಥರಿ। ಸಾಲಂ ಪವಿಟ್ಠಪವಿಟ್ಠಾ ಜನಾ ಕಣ್ಣಿಕಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಕ್ಖರಾನಿ ವಾಚೇತ್ವಾ, "ಸುಧಮ್ಮಾ ನಾಮೇಸಾ ಸಾಲಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ತೇತ್ತಿಂಸಜನಾನಂ ನಾಮಂ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। **ನನ್ದಾ** ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮೇ ಸಾಲಂ ಕರೋನ್ತಾ ಅಮ್ಹೇ ಅಪತ್ತಿಕಾ ಕರಿಂಸು, ಸುಧಮ್ಮಾ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಬ್ಯತ್ತತಾಯ ಕಣ್ಣಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಪತ್ತಿಕಾ ಜಾತಾ, ಮಯಾಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? ಅಥಸ್ಸಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಸಾಲಂ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಪಾನೀಯಞ್ಚೇವ ನ್ಹಾನೋದಕಞ್ಚ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಖಣಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಕಾರೇಸಿ। **ಚಿತ್ತಾ** ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸುಧಮ್ಮಾಯ ಕಣ್ಣಿಕಾ ದಿನ್ನಾ, ನನ್ದಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಕಾರಿತಾ, ಮಯಾಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? ಅಥಸ್ಸಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಸಾಲಂ ಆಗತಾಗತೇಹಿ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲೇಪಿ ಮಾಲಂ ಪಿಲನ್ಧಿತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪುಪ್ಫಾರಾಮಂ ಕಾರಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ರಮಣೀಯಂ ಪುಪ್ಫಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ತಸ್ಮಿಂ ಆರಾಮೇ "ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಪುಪ್ಫೂಪಗಫಲೂಪಗರುಕ್ಖೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ನಾಹೋಸಿ।

ಸುಜಾ ಪನ "ಅಹಂ ಮಘಸ್ಸ ಮಾತುಲಧೀತಾ ಚೇವ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಚ, ಏತೇನ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ಮಯ್ಹಮೇವ, ಮಯಾ ಕತಂ ಏತಸ್ಸೇವಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, ಕಿಞ್ಚಿ ಅಕತ್ವಾ ಅತ್ತಭಾವಮೇವ ಮಣ್ಡಯಮಾನಾ ಕಾಲಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ಮಘೋಪಿ ಮಾತಾಪಿತುಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯನಕಮ್ಮಂ ಸಚ್ಚವಾಚಂ ಅಫರುಸವಾಚಂ ಅಪಿ, ಸುಣವಾಚಂ ಮಚ್ಛೇರವಿನಯಂ ಅಕ್ಕೋಧನನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ -

"ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರಂ ಜನ್ತುಂ, ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿನಂ।
ಸಣ್ಹಂ ಸಖಿಲಸಮ್ಭಾಸಂ, ಪೇಸುಣೇಯ್ಯಪ್ಪಹಾಯಿನಂ॥

"ಮಚ್ಛೇರವಿನಯೇ ಯುತ್ತಂ, ಸಚ್ಚಂ ಕೋಧಾಭಿಭುಂ ನರಂ।
ತಂ ವೇ ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ, ಆಹು 'ಸಪ್ಪುರಿಸೋ'ಇತೀ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೫೭) -

ಏವಂ ಪಸಂಸಿಯಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತೇಪಿಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು, ವಡ್ಢಕೀ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತದಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಅಸುರಾ ವಸನ್ತಿ। ತೇ "ಅಭಿನವಾ ದೇವಪುತ್ತಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ"ತಿ ದಿಬ್ಬಪಾನಂ ಸಜ್ಜಯಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಪಿವನತ್ಥಾಯ ಸಞ್ಞಮದಾಸಿ। ಅಸುರಾ ದಿಬ್ಬಪಾನಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮಜ್ಜಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋ "ಕಿಂ ಮೇ ಇಮೇಹಿ ಸಾಧಾರಣೇನ ರಜ್ಜೇನಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ತೇ ಪಾದೇಸು ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ತೇ ಅವಂಸಿರಾ ಸಮುದ್ದೇ ಪತಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಪುಞ್ಞಾನುಭಾವೇನ ಸಿನೇರುನೋ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲೇ ಅಸುರವಿಮಾನಂ ನಾಮ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಚಿತ್ತಪಾಟಲಿ ನಾಮ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ದೇವಾಸುರಸಙ್ಗಾಮೇ ಪನ ಅಸುರೇಸು ಪರಾಜಿತೇಸು ದಸಯೋಜನಸಹಸ್ಸಂ ತಾವತಿಂಸದೇವನಗರಂ ನಾಮ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ನಗರಸ್ಸ ಪಾಚೀನಪಚ್ಛಿಮದ್ವಾರಾನಂ ಅನ್ತರಾ ದಸಯೋಜನಸಹಸ್ಸಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ದಕ್ಖಿಣುತ್ತರದ್ವಾರಾನಂ। ತಂ ಖೋ ಪನ ನಗರಂ ದ್ವಾರಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ ಆರಾಮಪೋಕ್ಖರಣಿಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ। ತಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಸಾಲಾಯ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ತಿಯೋಜನಸತುಬ್ಬೇಧೇಹಿ ಧಜೇಹಿ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಸತ್ತರತನಮಯೋ ಸತ್ತಯೋಜನಸತುಬ್ಬೇಧೋ ವೇಜಯನ್ತೋ ನಾಮ ಪಾಸಾದೋ ಉಗ್ಗಞ್ಛಿ। ಸುವಣ್ಣಯಟ್ಠೀಸು ಮಣಿಧಜಾ ಅಹೇಸುಂ, ಮಣಿಯಟ್ಠೀಸು ಸುವಣ್ಣಧಜಾ; ಪವಾಳಯಟ್ಠೀಸು ಮುತ್ತಧಜಾ, ಮುತ್ತಯಟ್ಠೀಸು ಪವಾಳಧಜಾ; ಸತ್ತರತನಮಯಾಸು ಯಟ್ಠೀಸು ಸತ್ತರತನಧಜಾ, ಮಜ್ಝೇ ಠಿತೋ ಧಜೋ ತಿಯೋಜನಸತುಬ್ಬೇಧೋ ಅಹೋಸಿ। ಇತಿ ಸಾಲಾಯ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಯೋಜನಸಹಸ್ಸುಬ್ಬೇಧೋ ಪಾಸಾದೋ ಸತ್ತರತನಮಯೋವ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಕೋವಿಳಾರರುಕ್ಖಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಸಮನ್ತಾ ತಿಯೋಜನಸತಪರಿಮಣ್ಡಲೋ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಪಾಸಾಣಫಲಕಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಮೂಲೇ ದೀಘತೋ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಾ ಪುಥುಲತೋ ಪಣ್ಣಾಸಯೋಜನಾ ಬಹಲತೋ ಪಞ್ಚದಸಯೋಜನಾ ಜಯಸುಮನರತ್ತಕಮ್ಬಲವಣ್ಣಾ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಉಪಡ್ಢಕಾಯೋ ಪವಿಸತಿ, ಉಟ್ಠಿತಕಾಲೇ ಊನಂ ಪರಿಪೂರತಿ।

ಹತ್ಥೀ ಪನ ಏರಾವಣೋ ನಾಮ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ದೇವಲೋಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ ನ ಹೋನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಾಯ ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ ಅತ್ತಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ದಿಯಡ್ಢಯೋಜನಸತಿಕೋ ಏರಾವಣೋ ನಾಮ ಹತ್ಥೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತೇತ್ತಿಂಸಜನಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ತೇತ್ತಿಂಸ ಕುಮ್ಭೇ ಮಾಪೇಸಿ ಆವಟ್ಟೇನ ತಿಗಾವುತಅಡ್ಢಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣೇ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಮಜ್ಝೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಸುದಸ್ಸನಂ ನಾಮ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕಂ ಕುಮ್ಭಂ ಮಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೋ ರತನಮಣ್ಡಪೋ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಸತ್ತರತನಮಯಾ ಯೋಜನುಬ್ಬೇಧಾ ಧಜಾ ಉಟ್ಠಹನ್ತಿ। ಪರಿಯನ್ತೇ ಕಿಙ್ಕಿಣಿಕಜಾಲಂ ಓಲಮ್ಬತಿ। ಯಸ್ಸ ಮನ್ದವಾತೇರಿತಸ್ಸ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕತೂರಿಯಸದ್ದಸಂಮಿಸ್ಸೋ ದಿಬ್ಬಗೀತಸದ್ದೋ ವಿಯ ರವೋ ನಿಚ್ಛರತಿ। ಮಣ್ಡಪಮಜ್ಝೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಯೋಜನಿಕೋ ಮಣಿಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಪಞ್ಞತ್ತೋ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಸಕ್ಕೋ ನಿಸೀದಿ। ತೇತ್ತಿಂಸ ದೇವಪುತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಕುಮ್ಭೇ ರತನಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತೇತ್ತಿಂಸಾಯ ಕುಮ್ಭಾನಂ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಕುಮ್ಭೇ ಸತ್ತ ಸತ್ತ ದನ್ತೇ ಮಾಪೇಸಿ। ತೇಸು ಏಕೇಕೋ ಪಣ್ಣಾಸಯೋಜನಾಯಾಮೋ, ಏಕೇಕಸ್ಮಿಞ್ಚೇತ್ಥ ದನ್ತೇ ಸತ್ತ ಸತ್ತ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕೇಕಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಸತ್ತ ಸತ್ತ ಪದುಮಿನೀಗಚ್ಛಾನಿ, ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಗಚ್ಛೇ ಸತ್ತ ಸತ್ತ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಪುಪ್ಫೇ ಸತ್ತ ಸತ್ತ ಪತ್ತಾನಿ, ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಪತ್ತೇ ಸತ್ತ ಸತ್ತ ದೇವಧೀತರೋ ನಚ್ಚನ್ತಿ। ಏವಂ ಸಮನ್ತಾ ಪಣ್ಣಾಸಯೋಜನಠಾನೇಸು ಹತ್ಥಿದನ್ತೇಸುಯೇವ ನಟಸಮಜ್ಜಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ವಿಚರತಿ।

ಸುಧಮ್ಮಾಪಿ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಸುಧಮ್ಮಾ ನಾಮ ನವ ಯೋಜನಸತಿಕಾ ದೇವಸಭಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತತೋ ರಮಣೀಯತರಂ ಕಿರ ಅಞ್ಞಂ ಠಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ , ಮಾಸಸ್ಸ ಅಟ್ಠ ದಿವಸೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ತತ್ಥೇವ ಹೋತಿ। ಯಾವಜ್ಜತನಾ ಅಞ್ಞತರಂ ರಮಣೀಯಂ ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಸುಧಮ್ಮಾ ದೇವಸಭಾ ವಿಯಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ನನ್ದಾಪಿ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಾ ನನ್ದಾ ನಾಮ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಚಿತ್ತಾಪಿ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ , ತಸ್ಸಾಪಿ ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಂ ಚಿತ್ತಲತಾವನಂ ನಾಮ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತತ್ಥ ಉಪ್ಪನ್ನಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇ ದೇವಪುತ್ತೇ ನೇತ್ವಾ

ಮೋಹಯಮಾನಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಸುಜಾ ಪನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಗಿರಿಕನ್ದರಾಯ ಏಕಾ ಬಕಸಕುಣಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸಕ್ಕೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಸುಧಮ್ಮಾ ಇಧೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ತಥಾ ನನ್ದಾ ಚ ಚಿತ್ತಾ ಚ, ಸುಜಾ ನು ಖೋ ಕುಹಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ತಂ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಬಾಲಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಪುಞ್ಞಂ ಅಕತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಇದಾನಿ ಪನ ತಂ ಪುಞ್ಞಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಇಧಾನೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅತ್ತಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೀ ಇಧ ವಿಚರಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಕೋ ಪನ ತ್ವಂ, ಸಾಮೀ"ತಿ? "ಅಹಂ ತೇ ಸಾಮಿಕೋ ಮಘೋ"ತಿ। "ಕುಹಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಸಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ? "ಅಹಂ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"। "ತವ ಸಹಾಯಿಕಾನಂ ಪನ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತಾಪಿ ಮಮೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಸಿ ತಾ ಸಹಾಯಿಕಾ"ತಿ। "ಕಥಾಹಂ ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? ಸಕ್ಕೋ "ಅಹಂ ತಂ ತತ್ಥ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಹತ್ಥತಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಂ ನೇತ್ವಾ ನನ್ದಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಇತರಾಸಂ ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ಆರೋಚೇಸಿ - "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯಿಕಂ ಸುಜಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ। "ಕುಹಿಂ ಸಾ, ದೇವಾ"ತಿ ? "ನನ್ದಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ ಠಿತಾ"ತಿ ಆಹ। ತಾ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಅಹೋ ಅಯ್ಯಾಯ ಏವರೂಪಂ ಅತ್ತಭಾವಮಣ್ಡನಸ್ಸ ಫಲಂ, ಇದಾನಿಸ್ಸಾ ತುಣ್ಡಂ ಪಸ್ಸಥ, ಪಾದೇ ಪಸ್ಸಥ, ಜಙ್ಘಾ ಪಸ್ಸಥ, ಸೋಭತಿ ವತಸ್ಸಾ ಅತ್ತಭಾವೋ"ತಿ ಕೇಳಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಪುನ ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ದಿಟ್ಠಾ ತೇ ಸಹಾಯಿಕಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ದಿಟ್ಠಾ ಮಂ ಉಪ್ಪಣ್ಡೇತ್ವಾ ಗತಾ, ತತ್ಥೇವ ಮಂ ನೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ತತ್ಥೇವ ನೇತ್ವಾ ಉದಕೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ, "ದಿಟ್ಠಾ ತೇ ತಾಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ದಿಟ್ಠಾ, ದೇವಾ"ತಿ? "ತಯಾಪಿ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತನೂಪಾಯಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ? "ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ ಓವಾದಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ದತ್ವಾ, "ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ರಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಯಂಮತಮಚ್ಛಕೇಯೇವ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಖಾದತಿ। ಸಕ್ಕೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ತಸ್ಸಾ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ, ವಾಲುಕಾಪಿಟ್ಠೇ ಮತಮಚ್ಛಕೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಉತ್ತಾನೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮತಮಚ್ಛಕೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಮಚ್ಛೋ ಗಿಲನಕಾಲೇ ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಚಾಲೇಸಿ। ಸಾ "ಸಜೀವಮಚ್ಛಕೋ"ತಿ ಉದಕೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ಥೋಕಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪುನ ತಸ್ಸಾ ಪುರತೋ ಉತ್ತಾನೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಪುನ ಸಾ "ಮತಮಚ್ಛಕೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಿಲನಕಾಲೇ ಅಗ್ಗನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಚಾಲೇಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಜೀವಮಚ್ಛೋ"ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಏವಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ "ಸಾಧುಕಂ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖತೀ"ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ "ಅಹಂ ತವ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯ ಆಗತೋ, ಸಾಧುಕಂ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಸಿ, ಏವಂ ರಕ್ಖಮಾನಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸಸಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಸಯಂಮತಮಚ್ಛಂ ಲಭತಿ ವಾ, ನ ವಾ। ಅಲಭಮಾನಾ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನೇವ ಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸೀಲಸ್ಸ ಫಲೇನ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕುಮ್ಭಕಾರಸ್ಸ ಧೀತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಪನ್ನರಸಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಕಾಲೇ ಸಕ್ಕೋ "ಕುಹಿಂ ನು ಖೋ ಸಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ದಿಸ್ವಾ, "ಇದಾನಿ ಮಯಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಏಳಾಲುಕವಣ್ಣೇನ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಯಾನಕಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ತಂ ಪಾಜೇನ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮತಾತಾ, ಏಳಾಲುಕಾನಿ ಗಣ್ಹಥ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಉಗ್ಘೋಸೇನ್ತೋ ವೀಥಿಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಮುಗ್ಗಮಾಸಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೇ ಪನ "ಮೂಲೇನ ನ ದೇಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಕಥಂ ದೇಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಸೀಲರಕ್ಖಿಕಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಸೀಲಂ ನಾಮ, ಸಾಮಿ, ಕೀದಿಸಂ, ಕಿಂ ಕಾಳಂ, ಉದಾಹು ನೀಲಾದಿವಣ್ಣ"ನ್ತಿ? "ತುಮ್ಹೇ 'ಸೀಲಂ ಕೀದಿಸ'ನ್ತಿಪಿ ನ ಜಾನಾಥ, ಕಿಮೇವ ನಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಥ, ಸೀಲರಕ್ಖಿಕಾಯ ಪನ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಸಾಮಿ, ಏಸಾ ಕುಮ್ಭಕಾರಸ್ಸ ಧೀತಾ 'ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಾಮೀ'ತಿ ವಿಚರತಿ, ಏತಿಸ್ಸಾ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸಾಪಿ ನಂ "ತೇನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ದೇಹಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಾಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ? "ಅಹಂ ಅವಿಜಹಿತಪಞ್ಚಸೀಲಾ"ತಿ। "ತುಯ್ಹಮೇವೇತಾನಿ ಮಯಾ ಆನೀತಾನೀ"ತಿ ಯಾನಕಂ ಪಾಜೇನ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅನಾಹರಿಯಂ ಕತ್ವಾ

ಏಳಾಲುಕವಣ್ಣೇನ ದೇವದತ್ತಿಯಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ, “ಇದಂ ತೇ ಜೀವಿತವುತ್ತಿಯಾ ಧನಂ, ಪಞ್ಚಸೀಲಾನಿ ಅಖಣ್ಡಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ರಕ್ಖಾಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸಾಪಿ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಅಸುರಭವನೇ ಅಸುರಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಧೀತಾ ಹುತ್ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ವೇರಿಘರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ದ್ವೀಸು ಪನ ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಸೀಲಸ್ಸ ಸುರಕ್ಖಿತತ್ತಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಅಹೋಸಿ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾ ಅಸಾಧಾರಣಾಯ ರೂಪಸಿರಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। ವೇಪಚಿತ್ತಿಅಸುರಿನ್ದೋ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಅಸುರಾನಂ “ತುಮ್ಹೇ ಮಮ ಧೀತು ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ ನ ಹೋಥಾ”ತಿ ತಂ ಕಸ್ಸಚಿ ಅದತ್ವಾ, “ಮಮ ಧೀತಾ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಸಾಮಿಕಂ ಗಹೇಸ್ಸತೀ”ತಿ ಅಸುರಬಲಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ, “ತುಯ್ಹಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಸಾಮಿಕಂ ಗಣ್ಹಾ”ತಿ ತಸ್ಸಾ, ಹತ್ಥೇ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ಅದಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ, “ಇದಾನಿ ಮಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಆನೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಮಹಲ್ಲಕಅಸುರವಣ್ಣಂ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾಪಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ತಂ ದಿಟ್ಠಮತ್ತಾವ ಪುಬ್ಬಸನ್ನಿವಾಸವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಪೇಮೇನ ಮಹೋಘೇನೇವ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟಹದಯಾ ಹುತ್ವಾ, “ಏಸೋ ಮೇ ಸಾಮಿಕೋ”ತಿ ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ಖಿಪಿ । ಅಸುರಾ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಧೀತು ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಲಭಿ, ಅಯಮೇವಸ್ಸ ಧೀತು ಪಿತಾಮಹತೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ”ತಿ ಲಜ್ಜಮಾನಾ ಅಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋಪಿ ತಂ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ “ಸಕ್ಕೋಹಮಸ್ಮೀ”ತಿ ನದಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಅಸುರಾ “ವಞ್ಚಿತಮ್ಹಾ ಜರಸಕ್ಕೇನಾ”ತಿ ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿಂಸು। ಮಾತಲಿ, ಸಙ್ಗಾಹಕೋ ವೇಜಯನ್ತರಥಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಂ ತತ್ಥ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ದೇವನಗರಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಿಪ್ಪಲಿವನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ರಥಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಭೀತಾ ಗರುಳಪೋತಕಾ ವಿರವಿಂಸು। ತೇಸಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ಮಾತಲಿಂ ಪುಚ್ಛಿ - “ಕೇ ಏತೇ ವಿರವನ್ತೀ”ತಿ? “ಗರುಳಪೋತಕಾ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಕಾರಣಾ”ತಿ? “ರಥಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಮರಣಭಯೇನಾ”ತಿ। “ಮಂ ಏಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏತ್ತಕೋ ದಿಜೋ ರಥವೇಗೇನ ವಿಚುಣ್ಣಿತೋ ಮಾ ನಸ್ಸಿ, ನಿವತ್ತೇಹಿ ರಥ”ನ್ತಿ। ಸೋಪಿ ಸಿನ್ಧವಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ದಣ್ಡಕಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ರಥಂ ನಿವತ್ತೇಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ “ಜರಸಕ್ಕೋ ಅಸುರಪುರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಲಾಯನ್ತೋ ಇದಾನಿ ರಥಂ ನಿವತ್ತೇಸಿ, ಅದ್ಧಾ ತೇನ ಉಪತ್ಥಮ್ಭೋ ಲದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಆಗಮನಮಗ್ಗೇನೇವ ಅಸುರಪುರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪುನ ಸೀಸಂ ನ ಉಕ್ಖಿಪಿಂಸು।

ಸಕ್ಕೋಪಿ ಸುಜಂ ಅಸುರಕಞ್ಞಂ ದೇವನಗರಂ ನೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾನಂ ಅಚ್ಛರಾಕೋಟೀನಂ ಜೇಟ್ಠಿಕಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸಾ ಸಕ್ಕಂ ವರಂ ಯಾಚಿ - “ಮಹಾರಾಜ, ಮಮ ಇಮಸ್ಮಿಂ ದೇವಲೋಕೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವಾ ಭಾತಿಕಭಗಿನಿಯೋ ವಾ ನತ್ಥಿ, ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಗಚ್ಛಸಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ। ಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ತಸ್ಸಾ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚಿತ್ತಪಾಟಲಿಯಾ ಪುಪ್ಫಿತಾಯ ಅಸುರಾ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ದಿಬ್ಬಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಸ್ಸ ಪುಪ್ಫನಕಾಲೋ”ತಿ ಯುದ್ಧತ್ಥಾಯ ಸಗ್ಗಂ ಅಭಿರುಹನ್ತಿ। ಸಕ್ಕೋ ಹೇಟ್ಠಾಸಮುದ್ದೇ ನಾಗಾನಂ ಆರಕ್ಖಂ ಅದಾಸಿ, ತತೋ ಸುಪಣ್ಣಾನಂ, ತತೋ ಕುಮ್ಭಣ್ಡಾನಂ, ತತೋ ಯಕ್ಖಾನಂ। ತತೋ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾರಾಜಾನಂ। ಸಬ್ಬೂಪರಿ ಪನ ಉಪದ್ದವನಿವತ್ತನತ್ಥಾಯ ದೇವನಗರದ್ವಾರೇಸು ವಜಿರಹತ್ಥಾ ಇನ್ದಪಟಿಮಾ ಠಪೇಸಿ। ಅಸುರಾ ನಾಗಾದಯೋ ಜಿನಿತ್ವಾ ಆಗತಾಪಿ ಇನ್ದಪಟಿಮಾ ದೂರತೋ ದಿಸ್ವಾ “ಸಕ್ಕೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ”ತಿ ಪಲಾಯನ್ತಿ। ಏವಂ, ಮಹಾಲಿ, ಮಘೋ ಮಾಣವೋ ಅಪ್ಪಮಾದಪಟಿಪದಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಏವಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಪನೇಸ ಏವರೂಪಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಪತ್ವಾ ದ್ವೀಸು ದೇವಲೋಕೇಸು ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಅಪ್ಪಮಾದೋ ನಾಮೇಸ ಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಪಸತ್ಥೋ। ಅಪ್ಪಮಾದಞ್ಹಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಾನಂ ವಿಸೇಸಾನಂ ಅಧಿಗಮೋ ಹೋತೀತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೦. “ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಮಘವಾ, ದೇವಾನಂ ಸೇಟ್ಠತಂ ಗತೋ।
ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಪಮಾದೋ ಗರಹಿತೋ ಸದಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಮಾದೇನಾ**ತಿ ಮಚಲಗಾಮೇ ಭೂಮಿಪ್ಪದೇಸಸೋಧನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಕತೇನ ಅಪ್ಪಮಾದೇನ। **ಮಘವಾ**ತಿ ಇದಾನಿ “ಮಘವಾ”ತಿಪಞ್ಞಾತೋ ಮಘೋ ಮಾಣವೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ದೇವಲೋಕಾನಂ ರಾಜಭಾವೇನ **ದೇವಾನಂ ಸೇಟ್ಠತಂ ಗತೋ**।

ಪಸಂಸನ್ತೀತಿ ಬುದ್ಧಾದಯೋ ಪಣ್ಡಿತಾ ಅಪ್ಪಮಾದಮೇವ ಥೋಮೇನ್ತಿ ವಣ್ಣಯನ್ತಿ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? ಸಬ್ಬೇಸಂ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಾನಂ ವಿಸೇಸಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಕಾರಣತ್ತಾ। **ಪಮಾದೋ ಗರಹಿತೋ ಸದಾ**ತಿ ಪಮಾದೋ ಪನ ತೇಹಿ ಅರಿಯೇಹಿ ನಿಚ್ಚಂ ಗರಹಿತೋ ನಿನ್ದಿತೋ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? ಸಬ್ಬವಿಪತ್ತೀನಂ ಮೂಲಭಾವತೋ। ಮನುಸ್ಸದೋಭಗ್ಗಂ ವಾ ಹಿ ಅಪಾಯುಪ್ಪತ್ತಿ ವಾ ಸಬ್ಬಾ ಪಮಾದಮೂಲಿಕಾಯೇವಾತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಮಹಾಲಿ ಲಿಚ್ಛವೀ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಜಾತಾತಿ।

ಮಘವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅಞ್ಞತರಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಅಪ್ಪಮಾದರತೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಘಟೇನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಸೋ "ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಮಹನ್ತಂ ದಾವಗ್ಗಿಂ ಉಟ್ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ವೇಗೇನ ಏಕಂ ಮುಣ್ಡಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅರಞ್ಞಂ ಡಯ್ಹಮಾನಂ ಅಗ್ಗಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಆರಮ್ಮಣಂ ಗಣ್ಹಿ - "ಯಥಾ ಅಯಂ ಅಗ್ಗಿ ಮಹನ್ತಾನಿ ಚ ಖುದ್ದಕಾನಿ ಚ ಉಪಾದಾನಾನಿ ಡಹನ್ತೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಂ ಅರಿಯಮಗ್ಗಞಾಣಗ್ಗಿನಾಪಿ ಮಹನ್ತಾನಿ ಚ ಖುದ್ದಕಾನಿ ಚ ಸಂಯೋಜನಾನಿ ಡಹನ್ತೇನ ಗನ್ತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಞತ್ವಾ, "ಏವಮೇವ, ಭಿಕ್ಖು, ಮಹನ್ತಾನಿಪಿ ಖುದ್ದಕಾನಿಪಿ ಉಪಾದಾನಾನಿ ವಿಯ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾನಿ ಅಣುಂಥೂಲಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ, ತಾನಿ ಞಾಣಗ್ಗಿನಾ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಅಭಬ್ಬುಪ್ಪತ್ತಿಕಾನಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಭಿಮುಖೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನೋ ಇಮಂ ಓಭಾಸಗಾಥಮಾಹ -

೩೧. "ಅಪ್ಪಮಾದರತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಪಮಾದೇ ಭಯದಸ್ಸಿ ವಾ।
ಸಂಯೋಜನಂ ಅಣುಂ ಥೂಲಂ, ಡಹಂ ಅಗ್ಗೀವ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಮಾದರತೋ**ತಿ ಅಪ್ಪಮಾದೇ ರತೋ ಅಭಿರತೋ, ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಮಾದೇ ಭಯದಸ್ಸಿ ವಾ**ತಿ ನಿರಯುಪ್ಪತ್ತಿಆದಿಕಂ ಪಮಾದೇ ಭಯಂ ಭಯತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ, ತಾಸಂ ವಾ ಉಪ್ಪತ್ತೀನಂ ಮೂಲತ್ತಾ ಪಮಾದಂ ಭಯತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ। **ಸಂಯೋಜನ**ನ್ತಿ ವಟ್ಟದುಕ್ಖೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯೋಜನಂ ಬನ್ಧನಂ ಪಜಾನಂ ವಟ್ಟೇ ಓಸೀದಾಪನಸಮತ್ಥಂ ದಸವಿಧಂ ಸಂಯೋಜನಂ। **ಅಣುಂ ಥೂಲ**ನ್ತಿ ಮಹನ್ತಞ್ಚ ಖುದ್ದಕಞ್ಚ। **ಡಹಂ ಅಗ್ಗೀವ ಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಯಥಾ ಅಯಂ ಅಗ್ಗೀ ಏತಂ ಮಹನ್ತಞ್ಚ ಖುದ್ದಕಞ್ಚ ಉಪಾದಾನಂ ಡಹನ್ತೋವ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇಸೋ ಅಪ್ಪಮಾದರತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಪ್ಪಮಾದಾಧಿಗತೇನ ಞಾಣಗ್ಗಿನಾ ಏತಂ ಸಂಯೋಜನಂ ಡಹನ್ತೋ ಅಭಬ್ಬುಪ್ಪತ್ತಿಕಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಥಾನಿಸಿನ್ನೋವ ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಾನಿ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸರೀರಂ ಥೋಮೇತ್ವಾ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ ವನ್ದಮಾನೋವ ಪಕ್ಕಾಮೀತಿ।

ಅಞ್ಞತರಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನಿಗಮವಾಸಿತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅಪ್ಪಮಾದರತೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ನಿಗಮವಾಸಿತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ನಾಮ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಗಮಗಾಮೇ ಜಾತಸಂವಡ್ಢೋ ಏಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ "ನಿಗಮವಾಸಿತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಪವಿವಿತ್ತೋ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ"ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸೋ ನಿಬದ್ಧಂ ಞಾತಿಗಾಮೇಯೇವ ಪಿಣ್ಡಾಯ ವಿಚರತಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಾದೀಸು ಮಹಾದಾನಾನಿ ಕರೋನ್ತೇಸು, ಪಸೇನದಿಕೋಸಲೇ ಅಸದಿಸದಾನಂ ಕರೋನ್ತೇಪಿ ಸಾವತ್ಥಿಂ ನಾಗಚ್ಛತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಯಂ ನಿಗಮವಾಸಿತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ಞಾತಿಸಂಸಟ್ಠೋ ವಿಹರತಿ, ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಾದೀಸು ಮಹಾದಾನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೇಸು, ಪಸೇನದಿಕೋಸಲೇ ಅಸದಿಸದಾನಂ ಕರೋನ್ತೇಪಿ ನೇವ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಏವಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ನತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಞಾತಿಸಂಸಗ್ಗೋ, ಅಹಂ ಏತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯಮತ್ತಂ ಆಹಾರಂ ಲಭಾಮಿ ಲೂಖೇ ವಾ ಪಣೀತೇ ವಾ। ಯಾಪನಮತ್ತೇ ಲದ್ಧೇ ಪುನ ಕಿಂ ಆಹಾರಪರಿಯೇಸನೇನಾತಿ ನ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಞಾತೀಹಿ ಪನ ಮೇ ಸಂಸಗ್ಗೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥಾ ಪಕತಿಯಾಪಿ ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ವಿಜಾನನ್ತೋ - "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ, "ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ಭಿಕ್ಖು, ಯಂ ತ್ವಂ ಮಾದಿಸಂ ಆಚರಿಯಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಯಞ್ಹಿ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾ ನಾಮ ಮಮ ತನ್ತಿ, ಮಮ ಪವೇಣೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಅತೀತೇ ಹಿಮವನ್ತೇ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉದುಮ್ಬರವನೇ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸಾ ಸುವಾ ವಸಿಂಸು। ತತ್ರೇಕೋ ಸುವರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವಾಸರುಕ್ಖಸ್ಸ ಫಲೇಸು ಖೀಣೇಸು ಯಂ ಯದೇವ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ಹೋತಿ ಅಙ್ಕುರೋ ವಾ ಪತ್ತಂ ವಾ ತಚೋ ವಾ, ತಂ ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯಂ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಪರಮಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ನ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಸ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸನ್ತುಟ್ಠಭಾವಗುಣೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭವನಂ ಕಮ್ಪಿ। ಸಕ್ಕೋ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ವೀಮಂಸನತ್ಥಂ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಸುಕ್ಖಾಪೇಸಿ। ರುಕ್ಖೋ ಓಭಗ್ಗೋ ಖಾಣುಮತ್ತೋ ಛಿದ್ದಾವಛಿದ್ದೋವ ಹುತ್ವಾ ವಾತೇ ಪಹರನ್ತೇ ಆಕೋಟಿತೋ ವಿಯ ಸದ್ದಂ ನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಛಿದ್ದೇಹಿ ಚುಣ್ಣಾನಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ। ಸುವರಾಜಾ ತಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯಂ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗನ್ತ್ವಾ ವಾತಾತಪಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ ಉದುಮ್ಬರಖಾಣುಮತ್ಥಕೇ ನಿಸೀದತಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸ ಪರಮಪ್ಪಿಚ್ಛಭಾವಂ ಞತ್ವಾ, "ಮಿತ್ತಧಮ್ಮಗುಣಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ವರಮಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಉದುಮ್ಬರಂ ಅಮತಫಲಂ ಕತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕೋ ಹಂಸರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಸುಜಂ ಅಸುರಕಞ್ಞಂ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಉದುಮ್ಬರವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಾಖಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಸನ್ತಿ ರುಕ್ಖಾ ಹರಿಪತ್ತಾ, ದುಮಾನೇಕಫಲಾ ಬಹೂ।
ಕಸ್ಮಾ ನು ಸುಕ್ಖೇ ಕೋಳಾಪೇ, ಸುವಸ್ಸ ನಿರತೋ ಮನೋ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೯.೩೦)।

ಸಬ್ಬಂ ಸುವಜಾತಕಂ ನವಕನಿಪಾತೇ ಆಗತನಯೇನೇವ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ। ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯೇವ ಹಿ ತತ್ಥ ಚ ಇಧ ಚ ನಾನಾ, ಸೇಸಂ ತಾದಿಸಮೇವ। ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, "ತದಾ ಸಕ್ಕೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಸುವರಾಜಾ ಅಹಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾ ನಾಮೇಸಾ ಮಮ ತನ್ತಿ, ಮಮ ಪವೇಣೀ, ಅನಚ್ಛರಿಯಾ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ನಿಗಮವಾಸಿತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಮಾದಿಸಂ ಆಚರಿಯಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ನಿಗಮವಾಸಿತಿಸ್ಸೇನ ವಿಯ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಏವರೂಪೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು ಅಭಬ್ಬೋ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಧಮ್ಮೇಹಿ ವಾ ಮಗ್ಗಫಲೇಹಿ ವಾ ಪರಿಹಾನಾಯ, ಅಞ್ಞದತ್ಥು ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೨. “ಅಪ್ಪಮಾದರತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಪಮಾದೇ ಭಯದಸ್ಸಿ ವಾ।
ಅಭಬ್ಬೋ ಪರಿಹಾನಾಯ, ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಭಬ್ಬೋ ಪರಿಹಾನಾಯಾ**ತಿ ಸೋ ಏವರೂಪೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಧಮ್ಮೇಹಿ ವಾ ಮಗ್ಗಫಲೇಹಿ ವಾ ಪರಿಹಾನಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ, ನಾಪಿ ಪತ್ತೇಹಿ ಪರಿಹಾಯತಿ, ನ ಅಪ್ಪತ್ತಾನಿ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ। **ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ**ತಿ ಕಿಲೇಸಪರಿನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸಪಿ ಅನುಪಾದಾಪರಿನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸಾಪಿ ಸನ್ತಿಕೇಯೇವಾತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ನಿಗಮವಾಸಿತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಜಾತಾತಿ।

ನಿಗಮವಾಸಿತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ನವಮಂ।

ಅಪ್ಪಮಾದವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ। ದುತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

೩. ಚಿತ್ತವಗ್ಗೋ

೧. ಮೇಘಿಯತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಫನ್ದನಂ ಚಪಲಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಚಾಲಿಕಾಯ ಪಬ್ಬತೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮೇಘಿಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸ ವತ್ಥುಂ ವಿಭಾವನತ್ಥಂ ಸಬ್ಬಂ **ಮೇಘಿಯಸುತ್ತನ್ತಂ** (ಉದಾ॰ ೩೧) ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತೀಹಿ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ಅನ್ವಾಸತ್ತತಾಯ ತಸ್ಮಿಂ ಅಮ್ಬವನೇ ಪಧಾನಂ ಅನುಯುಞ್ಜಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣಿತ್ವಾ ಆಗತಂ ಮೇಘಿಯತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, “ಅತಿಭಾರಿಯಂ ತೇ, ಮೇಘಿಯ, ಕತಂ ‘ಆಗಮೇಹಿ ತಾವ, ಮೇಘಿಯ, ಏಕಕೋಮ್ಹಿ ಯಾವ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಆಗಚ್ಛತೀ’ತಿ ಮಂ ಯಾಚನ್ತಂ ಏಕಕಂ ಪಹಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಏವಂ ಚಿತ್ತವಸಿಕೇನ ಭವಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಚಿತ್ತಂ ನಾಮೇತಂ ಲಹುಕಂ, ತಂ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ವತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೩೩. “ಫನ್ದನಂ ಚಪಲಂ ಚಿತ್ತಂ, ದೂರಕ್ಖಂ ದುನ್ನಿವಾರಯಂ।
ಉಜುಂ ಕರೋತಿ ಮೇಧಾವೀ, ಉಸುಕಾರೋವ ತೇಜನಂ॥

೩೪. “ವಾರಿಜೋವ ಥಲೇ ಖಿತ್ತೋ, ಓಕಮೋಕತಉಬ್ಭತೋ।
ಪರಿಫನ್ದತಿದಂ ಚಿತ್ತಂ, ಮಾರಧೇಯ್ಯಂ ಪಹಾತವೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಫನ್ದನ**ನ್ತಿ ರೂಪಾದೀಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ವಿಪ್ಫನ್ದಮಾನಂ। **ಚಪಲ**ನ್ತಿ ಏಕಇರಿಯಾಪಥೇನ ಅಸಣ್ಠಹನ್ತೋ ಗಾಮದಾರಕೋ ವಿಯ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಆರಮ್ಮಣೇ ಅಸಣ್ಠಹನತೋ ಚಪಲಂ। **ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ಭೂಮಿವತ್ಥುಆರಮ್ಮಣಕಿರಿಯಾದಿವಿಚಿತ್ತತಾಯ ಪನೇತಂ “ಚಿತ್ತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ದೂರಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಕಿಟ್ಠಸಮ್ಬಾಧೇ ಠಾನೇ ಕಿಟ್ಠಖಾದಕಗೋಣಂ ವಿಯ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಸಪ್ಪಾಯಾರಮ್ಮಣೇಯೇವ ದುಟ್ಠಪನತೋ ದೂರಕ್ಖಂ। **ದುನ್ನಿವಾರಯ**ನ್ತಿ ವಿಸಭಾಗಾರಮ್ಮಣಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪಟಿಸೇಧೇತುಂ ದುಕ್ಖತ್ತಾ ದುನ್ನಿವಾರಯಂ। **ಉಸುಕಾರೋವ ತೇಜನ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ನಾಮ ಉಸುಕಾರೋ ಅರಞ್ಞತೋ ಏಕಂ ವಙ್ಕದಣ್ಡಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ನಿತ್ತಚಂ ಕತ್ವಾ ಕಞ್ಜಿಯತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರಕಪಲ್ಲೇ ತಾಪೇತ್ವಾ ರುಕ್ಖಾಲಕೇ ಉಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ನಿವಙ್ಕಂ ಉಜುಂ ವಾಲವಿಜ್ಝನಯೋಗ್ಗಂ ಕರೋತಿ, ಕತ್ವಾ ಚ ಪನ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಲಭತಿ, ಏವಮೇವ ಮೇಧಾವೀ ಪಣ್ಡಿತೋ ವಿಞ್ಞೂ ಪುರಿಸೋ ಫನ್ದನಾದಿಸಭಾವಮೇತಂ ಚಿತ್ತಂ ಧುತಙ್ಗಾರಞ್ಞವಾಸವಸೇನ, ನಿತ್ತಚಂ ಅಪಗತಓಳಾರಿಕಕಿಲೇಸಂ ಕತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಸಿನೇಹೇನ ತೇಮೇತ್ವಾ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕವೀರಿಯೇನ ತಾಪೇತ್ವಾ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಲಕೇ ಉಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ಉಜುಂ ಅಕುಟಿಲಂ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕರೋತಿ, ಕತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಅವಿಜ್ಜಕ್ಖನ್ಧಂ ಪದಾಲೇತ್ವಾ, “ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ, ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾ, ನವ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೇ”ತಿ ಇಮಂ ವಿಸೇಸಂ ಹತ್ಥಗತಮೇವ ಕತ್ವಾ ಅಗ್ಗದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಭಾವಂ ಲಭತಿ।

ವಾರಿಜೋವಾತಿ ಮಚ್ಛೋ ವಿಯ, **ಥಲೇ ಖಿತ್ತೋ**ತಿ ಹತ್ಥೇನ ವಾ ಪಾದೇನ ವಾ ಜಾಲಾದೀನಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನ ಥಲೇ ಛಡ್ಡಿತೋ। **ಓಕಮೋಕತಉಬ್ಭತೋ**ತಿ “ಓಕಪುಣ್ಣೇಹಿ ಚೀವರೇಹೀ”ತಿ ಏತ್ಥ (ಮಹಾವ॰ ೩೦೯) ಉದಕಂ ಓಕಂ, “ಓಕಂ ಪಹಾಯ ಅನಿಕೇತಸಾರೀ”ತಿ ಏತ್ಥ (ಸು॰ ನಿ॰ ೮೫೦) ಆಲಯೋ, ಏತ್ಥ ಉಭಯಮ್ಪಿ ಲಬ್ಭತಿ। “ಓಕಮೋಕತಉಬ್ಭತೋ”ತಿ ಹಿ ಏತ್ಥ **ಓಕಮೋಕತೋ**ತಿ ಉದಕಸಙ್ಖಾತಾ ಆಲಯಾತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ। **ಉಬ್ಭತೋ**ತಿ ಉದ್ಧಟೋ। **ಪರಿಫನ್ದತಿದಂ ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಸೋ ಉದಕಾಲಯತೋ ಉಬ್ಭತೋ ಥಲೇ ಖಿತ್ತೋ ಮಚ್ಛೋ ಉದಕಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಪರಿಫನ್ದತಿ, ಏವಮಿದಂ

ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಾಲಯಾಭಿರತಂ ಚಿತ್ತಂ ತತೋ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಮಾರಧೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಂ ವಟ್ಟಂ ಪಹಾತುಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ ಖಿತ್ತಂ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕವೀರಿಯೇನ ಸನ್ತಾಪಿಯಮಾನಂ ಪರಿಪ್ಫನ್ದತಿ, ಸಣ್ಠಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಧುರಂ ಅನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮೇಧಾವೀ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಉಜುಂ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಪರೋ ನಯೋ - ಇದಂ ಮಾರಧೇಯ್ಯಂ ಕಿಲೇಸವಟ್ಟಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಸೋ ವಾರಿಜೋ ವಿಯ ಪರಿಪ್ಫನ್ದತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಮಾರಧೇಯ್ಯಂ ಪಹಾತವೇ,** ಯೇನ ಕಿಲೇಸವಟ್ಟಸಙ್ಖಾತೇನ ಮಾರಧೇಯ್ಯೇನೇವ ಪರಿಪ್ಫನ್ದತಿ, ತಂ ಪಹಾತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಮೇಘಿಯತ್ಥೇರೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಜಾತಾತಿ।

ಮೇಘಿಯತ್ಥೇರವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಅಞ್ಞತರಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ದುನ್ನಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಲಹುನೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಕಿರ ವಿಜಿತೇ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಮಾತಿಕಗಾಮೋ ನಾಮ ಏಕೋ ಘನವಾಸೋ ಗಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸಟ್ಠಿಮತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಯೋ ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ ಮಾತಿಕೋ ನಾಮ, ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ದಿಸ್ವಾ ಗೇಹೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸೇನ ಯಾಗುಭತ್ತೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕತ್ಥ ಗನ್ತುಕಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಯಥಾ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕೇ"ತಿ। ಸಾ "ವಸ್ಸಾವಾಸಟ್ಠಾನಂ, ಅಯ್ಯಾ, ಪರಿಯೇಸನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ, "ಸಚೇ, ಅಯ್ಯಾ, ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ಇಧ ವಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಹಂ ತೀಣಿ ಸರಣಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಮಯಂ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಅಕಿಲಮನ್ತಾ ಭವನಿಸ್ಸರಣಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅಧಿವಾಸಯಿಂಸು। ಸಾ ತೇಸಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ವಿಹಾರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ।

ತೇ ತತ್ಥೇವ ವಸನ್ತಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಓವದಿಂಸು, "ಆವುಸೋ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪಮಾದಚಾರಂ ಚರಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಹಿ ಸಕಗೇಹಂ ವಿಯ ಅಟ್ಠ ಮಹಾನಿರಯಾ ವಿವಟದ್ವಾರಾಯೇವ, ಧರಮಾನಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಖೋ ಪನ ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಯಂ ಆಗತಾ, ಬುದ್ಧಾ ಚ ನಾಮ ಪದಾನುಪದಿಕಂ ವಿಚರನ್ತೇನಾಪಿ ಸಠೇನ ಆರಾಧೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯೇನೇವ ಆರಾಧೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಥ, ದ್ವೀಹಿ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ನ ಠಾತಬ್ಬಂ, ನ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ಸಾಯಂ ಖೋ ಪನ ಥೇರೂಪಟ್ಠಾನಕಾಲೇ ಪಾತೋವ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಕಾಲೇ ಏಕತೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮ, ಸೇಸಕಾಲೇ ದ್ವೇ ಏಕತೋ ನ ಭವಿಸ್ಸಾಮ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಅಫಾಸುಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ ಘಣ್ಡಿಯಾ ಪಹತಾಯ ಘಣ್ಡಿಸಞ್ಞಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ತೇಸು ಏವಂ ಕತಿಕಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೇಸು ಏಕದಿವಸಂ ಸಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಸಪ್ಪಿತೇಲಫಾಣಿತಾದೀನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದಾಸದಾಸಿಕಮ್ಮಕರಾದೀಹಿ ಪರಿವುತಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ತಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅದಿಸ್ವಾ, "ಕಹಂ ನು ಖೋ, ಅಯ್ಯಾ, ಗತಾ"ತಿ ಪುರಿಸೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನೇಸು ನಿಸಿನ್ನಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕತ್ವಾ ದಟ್ಠುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕತಿಕವತ್ತಂ ಜಾನನಮನುಸ್ಸಾ ಆಹಂಸು - "ಘಣ್ಡಿಯಾ ಪಹತಾಯ ಸನ್ನಿಪತಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ। ಸಾ ಚ ಘಣ್ಡಿಂ ಪಹರಾಪೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಘಣ್ಡಿಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ, "ಕಸ್ಸಚಿ ಅಫಾಸುಕಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ

ಸಕಸಕಟ್ಠಾನೇಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ ಏಕಮಗ್ಗೇನಾಗತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ಏಕೇಕಟ್ಠಾನತೋ ಏಕೇಕಮೇವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಮಮ ಪುತ್ತೇಹಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕಲಹೋ ಕತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಲಹಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ? "ನ ಕರೋಮ, ಮಹಾಉಪಾಸಿಕೇ"ತಿ। "ಸಚೇ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಕಲಹೋ ನತ್ಥಿ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಯಥಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಸಬ್ಬೇ ಏಕತೋವ ಆಗಚ್ಛಥ, ಏವಂ ಅನಾಗನ್ತ್ವಾ ಏಕೇಕಟ್ಠಾನತೋ ಏಕೇಕಾವ ಆಗತಾ"ತಿ? "ಮಹಾಉಪಾಸಿಕೇ, ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಮ್ಹಾ"ತಿ। "ಕೋ ಏಸ , ಭನ್ತೇ, ಸಮಣಧಮ್ಮೋ ನಾಮಾ"ತಿ? "ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರೇ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕರೋಮ, ಅತ್ತಭಾವೇ ಚ ಖಯವಯಂ ಪಟ್ಠಪೇಮ, ಮಹಾಉಪಾಸಿಕೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರೇ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕಾತುಂ, ಅತ್ತಭಾವೇ ಚ ಖಯವಯಂ ಪಟ್ಠಪೇತುಂ ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ವಟ್ಟತಿ, ಉದಾಹು ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪೀತಿ, ಕಸ್ಸಚಿಪಿ ಅವಾರಿತೋ ಏಸ ಧಮ್ಮೋ, ಮಹಾಉಪಾಸಿಕೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಂ ದೇಥ, ಅತ್ತಭಾವೇ ಚ ಖಯವಯಪಟ್ಠಪನಂ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹ, ಮಹಾಉಪಾಸಿಕೇ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸುಂ।

ಸಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರೇ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನಿ ಖಯವಯಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪುರೇತರಮೇವ ತಯೋ ಮಗ್ಗೇ, ತೀಣಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಪಾಪುಣಿ। ಮಗ್ಗೇನೇವ ಚಸ್ಸಾ ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಲೋಕಿಯಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಆಗಮಿಂಸು। ಸಾ ಮಗ್ಗಫಲಸುಖತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, "ಕದಾ ನು ಖೋ ಮಮ ಪುತ್ತೇಹಿ ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಧಿಗತೋ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೀ ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಸರಾಗಾ ಸದೋಸಾ ಸಮೋಹಾ ಝಾನವಿಪಸ್ಸನಾಮತ್ತಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ನತ್ಥಿ, "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಾನಂ ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯೋ ಅತ್ಥಿ, ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ, "ಅತ್ಥೀ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ, "ಸೇನಾಸನಸಪ್ಪಾಯಂ ನು ಖೋ ಅತ್ಥಿ, ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ, "ಪುಗ್ಗಲಸಪ್ಪಾಯಂ ನು ಖೋ ಲಭನ್ತಿ, ನ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇಸಿ, ಪುಗ್ಗಲಸಪ್ಪಾಯಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ, "ಆಹಾರಸಪ್ಪಾಯಂ ನು ಖೋ ಲಭನ್ತಿ, ನ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೀ "ಆಹಾರಸಪ್ಪಾಯಂ ನೇಸಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಾನಾವಿಧಂ ಯಾಗುಂ, ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಂ ಖಜ್ಜಕಂ, ನಾನಗ್ಗರಸಞ್ಚ ಭೋಜನಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಗೇಹೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ದತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ , ತುಮ್ಹಾಕಂ ಯಂ ಯಂ ರುಚ್ಚತಿ, ತಂ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ತೇ ಯಥಾರುಚಿ ಯಾಗುಆದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಸಪ್ಪಾಯಾಹಾರಂ ಲಭನ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗಂ ಅಹೋಸಿ।

ತೇ ಏಕಗ್ಗೇನ ಚಿತ್ತೇನ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಅಹೋ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪತಿಟ್ಠಾ ಜಾತಾ, ಸಚೇ ಮಯಂ ಸಪ್ಪಾಯಾಹಾರಂ ನ ಲಭಿಮ್ಹ, ನ ನೋ ಮಗ್ಗಫಲಪಟಿವೇಧೋ ಅಭವಿಸ್ಸ, ಇದಾನಿ ವುಟ್ಠವಸ್ಸಾ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ "ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಮ್ಹಾ"ತಿ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಂ ಆಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ ಸಾಧು, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। ತೇ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ಪುನಪಿ, "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇ ಓಲೋಕೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಬಹೂನಿ ಪಿಯವಚನಾನಿ ವತ್ವಾ ಪಟಿನಿವತ್ತಿ। ತೇಪಿ ಖೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ "ಕಚ್ಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖಮನೀಯಂ, ಕಚ್ಚಿ ಯಾಪನೀಯಂ, ನ ಚ ಪಿಣ್ಡಕೇನ ಕಿಲಮಿತ್ಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಖಮನೀಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಯಾಪನೀಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಿಣ್ಡಕೇನ ಪನ ನೇವ ಕಿಲಮಿಮ್ಹ। ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಹಿ ಮಾತಿಕಮಾತಾ ನಾಮೇಕಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಞತ್ವಾ, 'ಅಹೋ ವತ ನೋ ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಆಹಾರಂ ಪಟಿಯಾದೇಯ್ಯಾ'ತಿ ಚಿನ್ತಿತೇ ಯಥಾಚಿನ್ತಿತಂ ಆಹಾರಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಅದಾಸೀ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಗುಣಕಥಂ ಕಥಯಿಂಸು।

ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ತಸ್ಸಾ ಗುಣಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತಂ ಗಾಮಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಜೇತವನತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ತಂ ಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸನದಿವಸೇಯೇವ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಕಿರ ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಿನ್ತಿತಚಿನ್ತಿತಂ ಜಾನಾತಿ, ಅಹಞ್ಚ ಮಗ್ಗಕಿಲನ್ತೋ ವಿಹಾರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹೋ ವತ ಮೇ ವಿಹಾರಪಟಿಜಗ್ಗಕಂ ಮನುಸ್ಸಂ ಪೇಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ಗೇಹೇ ನಿಸಿನ್ನಾವ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೀ ತಮತ್ಥಂ ಞತ್ವಾ, "ಗಚ್ಛ, ವಿಹಾರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ ಮನುಸ್ಸಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಇತರೋಪಿ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತುಕಾಮೋ

“ಅಹೋ ವತ ಮೇ ಸಕ್ಖರಪಾನಕಂ ಕತ್ವಾ ಪೇಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ತಮ್ಪಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಪುನದಿವಸೇ “ಪಾತೋವ ಸಿನಿದ್ಧಯಾಗುಂ ಮೇ ಸಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಂ ಪೇಸೇತೂ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ । ಸೋ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿತ್ವಾ, “ಅಹೋ ವತ ಮೇ ಏವರೂಪಂ ಖಜ್ಜಕಂ ಪೇಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ತಮ್ಪಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅಯಂ ಉಪಾಸಿಕಾ ಮಯಾ ಸಬ್ಬಂ ಚಿನ್ತಿತಚಿನ್ತಿತಂ ಪೇಸೇಸಿ, ಅಹಂ ಏತಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ, ಅಹೋ ವತ ಮೇ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ”ತಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ “ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಮಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ, ಆಗಮನಂ ಮೇ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತೀ”ತಿ ಭೋಜನಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ “ಮಾತಿಕಮಾತಾ ನಾಮ ತ್ವಂ, ಮಹಾಉಪಾಸಿಕೇ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ತಾತಾ”ತಿ। “ತ್ವಂ ಪರಚಿತ್ತಂ ಜಾನಾಸೀ”ತಿ? “ಕಿಂ ಮಂ ಪುಚ್ಛಸಿ, ತಾತಾ”ತಿ? “ಮಯಾ ಚಿನ್ತಿತಚಿನ್ತಿತಂ ಸಬ್ಬಮಕಾಸಿ, ತೇನ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ। “ಪರಚಿತ್ತಜಾನನಕಭಿಕ್ಖೂ ಬಹೂ, ತಾತಾ”ತಿ? “ನಾಹಂ ಅಞ್ಞೇ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ತುವಂ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ಉಪಾಸಿಕೇ”ತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಉಪಾಸಿಕಾ “ಪರಚಿತ್ತಂ ಜಾನಾಮೀ”ತಿ ಅವತ್ವಾ “ಪರಚಿತ್ತಂ ಜಾನನ್ತಾ ನಾಮ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಿ ಪುತ್ತಾ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಭಾರಿಯಂ ವತಿದಂ ಕಮ್ಮಂ, ಪುಥುಜ್ಜನಾ ನಾಮ ಸೋಭನಮ್ಪಿ ಅಸೋಭನಮ್ಪಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತಿ, ಸಚಾಹಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಯುತ್ತಂ ಚಿನ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಹ ಭಣ್ಡಕೇನ ಚೋರಂ ಚೂಳಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತೀ ವಿಯ ಮಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪಾಪೇಯ್ಯ, ಮಯಾ ಇತೋ ಪಲಾಯಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, “ಉಪಾಸಿಕೇ, ಅಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। “ಕಹಂ, ಅಯ್ಯಾ”ತಿ? “ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ, ಉಪಾಸಿಕೇ”ತಿ। “ವಸಥ ತಾವ, ಭನ್ತೇ, ಇಧಾ”ತಿ। “ನ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಉಪಾಸಿಕೇ, ಗಮಿಸ್ಸಾಮೇವಾ”ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಕಿಂ ಭಿಕ್ಖು ನ ತ್ವಂ ತತ್ಥ ವಸಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ನ ಸಕ್ಕಾ ತತ್ಥ ವಸಿತು”ನ್ತಿ। “ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ? “ಭನ್ತೇ, ಸಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಿನ್ತಿತಚಿನ್ತಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತಿ, ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಚ ನಾಮ ಸೋಭನಮ್ಪಿ ಅಸೋಭನಮ್ಪಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತಿ, ಸಚಾಹಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಯುತ್ತಂ ಚಿನ್ತೇಸ್ಸಾಮಿ, ಸಹ ಭಣ್ಡಕೇನ ಚೋರಂ ಚೂಳಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತೀ ವಿಯ ಮಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪಾಪೇಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಗತೋಮ್ಹೀತಿ। “ಭಿಕ್ಖು, ತತ್ಥೇವ ತಯಾ ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ , “ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಭನ್ತೇ, ನಾಹಂ ತತ್ಥ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಏಕಮೇವ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ। “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ತವ ಚಿತ್ತಮೇವ ರಕ್ಖ, ಚಿತ್ತಂ ನಾಮೇತಂ ದುರಕ್ಖಂ, ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಮೇವ ನಿಗ್ಗಣ್ಹ, ಮಾ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಚಿನ್ತಯಿ, ಚಿತ್ತಂ ನಾಮೇತಂ ದುನ್ನಿಗ್ಗಹ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೫. “ದುನ್ನಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಲಹುನೋ, ಯತ್ಥಕಾಮನಿಪಾತಿನೋ।
ಚಿತ್ತಸ್ಸ ದಮಥೋ ಸಾಧು, ಚಿತ್ತಂ ದನ್ತಂ ಸುಖಾವಹ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ನಾಮೇತಂ ದುಕ್ಖೇನ ನಿಗ್ಗಯ್ಹತೀತಿ ದುನ್ನಿಗ್ಗಹಂ। ಲಹುಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಚ ನಿರುಜ್ಝತಿ ಚಾತಿ ಲಹು। ತಸ್ಸ **ದುನ್ನಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಲಹುನೋ। ಯತ್ಥಕಾಮನಿಪಾತಿನೋ**ತಿ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿದೇವ ನಿಪತನಸೀಲಸ್ಸ। ಏತಞ್ಹಿ ಲಭಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಅಲಭಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಯುತ್ತಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಅಯುತ್ತಟ್ಠಾನಂ ವಾ ನ ಜಾನಾತಿ, ನೇವ ಜಾತಿಂ ಓಲೋಕೇತಿ, ನ ಗೋತ್ತಂ, ನ ವಯಂ। ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಇಚ್ಛತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ನಿಪತತೀತಿ “ಯತ್ಥಕಾಮನಿಪಾತೀ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಸ ಏವರೂಪಸ್ಸ **ಚಿತ್ತಸ್ಸ ದಮಥೋ ಸಾಧು** ಚತೂಹಿ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇಹಿ ದನ್ತಭಾವೋ ಯಥಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಕತಭಾವೋ ಸಾಧು। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? ಇದಞ್ಹಿ **ಚಿತ್ತಂ ದನ್ತಂ ಸುಖಾವಹಂ** ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತಂ ಮಗ್ಗಫಲಸುಖಂ ಪರಮತ್ಥನಿಬ್ಬಾನಸುಖಞ್ಚ ಆವಹತೀತಿ।

ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಜಾತಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇಮಂ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ, “ಗಚ್ಛ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಚಿನ್ತಯಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ವಸಾಹೀ”ತಿ ಪಹಿಣಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಾ ಓವಾದಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಕಿಞ್ಚಿ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚಿನ್ತನಂ ನಾಮ ನ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಪಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ, “ಇದಾನಿ ಓವಾದದಾಯಕಂ ಆಚರಿಯಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪುನಾಗತೋ ಮಮ ಪುತ್ತೋ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣೇನೇವ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಪ್ಪಾಯಾಹಾರಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಸಪ್ಪಾಯಭೋಜನಂ ಸೇವಿತ್ವಾ

ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಮಗ್ಗಫಲಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ "ಅಹೋ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ ಮಯ್ಹಂ ಪತಿಟ್ಠಾ ಜಾತಾ, ಅಹಂ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭವನಿಸ್ಸರಣಂ ಪತ್ತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಇಮಸ್ಮಿಂ ತಾವ ಮೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಪತಿಟ್ಠಾ ಜಾತಾ, ಸಂಸಾರೇ ಪನ ಮೇ ಸಂಸರನ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞೇಸುಪಿ ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಅಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾ ಭೂತಪುಬ್ಬಾ, ನೋ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಏಕೂನಅತ್ತಭಾವಸತಂ ಅನುಸ್ಸರಿ। ಸಾಪಿ ಏಕೂನಅತ್ತಭಾವಸತೇ ತಸ್ಸ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಅಞ್ಞೇಸು ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸಾ ಏತ್ತಕಂ ಅಗುಣಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಹೋ ಮಯಂ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ।

ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಪಿ ಗೇಹೇ ನಿಸಿನ್ನಾವ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಮತ್ತಕಂ ಪತ್ತಂ, ನೋ"ತಿ ಉಪಧಾರಯಮಾನಾ ತಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಪತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಉತ್ತರಿ ಉಪಧಾರಿಯಮಾನಾ, "ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅಹೋ ವತ ಮೇ ಅಯಂ ಉಪಾಸಿಕಾ ಮಹತೀ ಪತಿಟ್ಠಾ ಜಾತಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಅತೀತೇಪಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಅಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾ ಭೂತಪುಬ್ಬಾ, ನೋ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಏಕೂನಅತ್ತಭಾವಸತಂ ಅನುಸ್ಸರಿ, "ಅಹಂ ಖೋ ಪನ ಏಕೂನಅತ್ತಭಾವಸತೇ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಏತಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿಂ, ಅಯಂ ಮೇ ಏತ್ತಕಂ ಅಗುಣಂ ದಿಸ್ವಾ 'ಅಹೋ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಉಪಾಸಿಕಾಯಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಏವಂ ಸಂಸಾರೇ ಸಂಸರನ್ತಿಯಾ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಉಪಕಾರೋ ಕತಪುಬ್ಬೋ"ತಿ ಉಪಧಾರಯಮಾನಾ ತತೋ ಉತ್ತರಿಂ ಸತಮಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಸತಮೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಮಯಾ ಏತಸ್ಸ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾಯ ಹುತ್ವಾ ಏತಸ್ಮಿಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪನಟ್ಠಾನೇ ಜೀವಿತದಾನಂ ದಿನ್ನಂ, ಅಹೋ ಮಯಾ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮಹಾಉಪಕಾರೋ ಕತಪುಬ್ಬೋ"ತಿ ಗೇಹೇ ನಿಸಿನ್ನಾವ ಉತ್ತರಿಂ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ "ಉಪಧಾರೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಸತಮಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತಾಯ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಹೋ ಮಮ ಇಮಾಯ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯ ಉಪಕಾರೋ ಕತಪುಬ್ಬೋ"ತಿ ಅತ್ತಮನೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ತತ್ಥೇವ ಚತೂಸು ಮಗ್ಗಫಲೇಸು ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀತಿ।

ಅಞ್ಞತರಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಅಞ್ಞತರಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಸುದುದ್ದಸನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸತ್ಥರಿ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಏಕೋ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಕುಲೂಪಗತ್ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮೋ, ಏಕಂ ಮೇ ದುಕ್ಖತೋ ಮುಚ್ಚನಕಾರಣಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಸಾಧಾವುಸೋ, ಸಚೇಸಿ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮೋ, ಸಲಾಕಭತ್ತಂ ದೇಹಿ, ಪಕ್ಖಿಕಭತ್ತಂ ದೇಹಿ, ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ದೇಹಿ, ಚೀವರಾದಯೋ ಪಚ್ಚಯೇ ದೇಹಿ, ಅತ್ತನೋ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ತಯೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಏಕೇನ ಕಮ್ಮನ್ತಂ ಪಯೋಜೇಹಿ, ಏಕೇನ ಪುತ್ತದಾರಂ ಪೋಸೇಹಿ, ಏಕಂ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಥೇರಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ತತೋ ಉತ್ತರಿಂ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಆವುಸೋ, ತೀಣಿ ಸರಣಾನಿ ಗಣ್ಹ, ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। ತಾನಿಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತತೋ ಉತ್ತರಿಂ ಪುಚ್ಛಿ। "ತೇನ ಹಿ ದಸ ಸೀಲಾನಿ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ ಏವಂ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಅನುಪುಬ್ಬಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ನಾಮ ಜಾತೋ। ತತೋ "ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಪುನ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ತೇನ ಹಿ ಪಬ್ಬಜಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ತಸ್ಸೇಕೋ ಆಭಿಧಮ್ಮಿಕಭಿಕ್ಖು ಆಚರಿಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಏಕೋ ವಿನಯಧರೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ। ತಸ್ಸ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದಸ್ಸ ಆಚರಿಯೋ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಕಾಲೇ ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸಿ - "ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ನಾಮ ಇದಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಇದಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಉಪಜ್ಝಾಯೋಪಿಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಕಾಲೇ ವಿನಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸಿ - "ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ

ನಾಮ ಇದಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಇದಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಇದಂ ಕಪ್ಪತಿ, ಇದಂ ನ ಕಪ್ಪತೀ"ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹೋ ಭಾರಿಯಂ ಇದಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅಹಂ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಇಧ ಚ ಮಮ ಹತ್ಥಪಸಾರಣಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಗೇಹೇ ಠತ್ವಾವ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಮಯಾ ಗಿಹಿನಾ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಅನಭಿರತೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರೇ ಸಜ್ಝಾಯಂ ನ ಕರೋತಿ, ಉದ್ದೇಸಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಕಿಸೋ ಲೂಖೋ ಧಮನಿಸನ್ಥತಗತ್ತೋ ಆಲಸ್ಸಿಯಾಭಿಭೂತೋ ಕಚ್ಛುಪರಿಕಿಣ್ಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ನಂ ದಹರಸಾಮಣೇರಾ, "ಆವುಸೋ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ಠಿತಟ್ಠಾನೇ ಠಿತೋವ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡುರೋಗಾಭಿಭೂತೋ ಕಿಸೋ ಲೂಖೋ ಧಮನಿಸನ್ಥತಗತ್ತೋ ಆಲಸ್ಸಿಯಾಭಿಭೂತೋ ಕಚ್ಛುಪರಿಕಿಣ್ಣೋ, ಕಿಂ ತೇ ಕತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಮ್ಹಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? ಸೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ ತಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಸನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ। "ಏವಂ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮೋವ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಆಚರಿಯೋ ಅಭಿಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಿನಯಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಸ್ವಾಹಂ 'ಇಧ ಮೇ ಹತ್ಥಪಸಾರಣಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ಗಿಹಿನಾ ಹುತ್ವಾ ಸಕ್ಕಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತುಂ, ಗಿಹಿ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಮಕಾಸಿಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಸಚೇ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಏಕಮೇವ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಅವಸೇಸಾನಂ ರಕ್ಖನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ। "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ತವ ಚಿತ್ತಮೇವ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಮೇವ ರಕ್ಖಾಹಿ, ಸಕ್ಕಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತು"ನ್ತಿ ಇಮಂ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೬. "ಸುದುದ್ದಸಂ ಸುನಿಪುಣಂ, ಯತ್ಥಕಾಮನಿಪಾತಿನಂ।
ಚಿತ್ತಂ ರಕ್ಖೇಥ ಮೇಧಾವೀ, ಚಿತ್ತಂ ಗುತ್ತಂ ಸುಖಾವಹ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುದುದ್ದಸ**ನ್ತಿ ಸುಟ್ಠು ದುದ್ದಸಂ। **ಸುನಿಪುಣ**ನ್ತಿ ಸುಟ್ಠು ನಿಪುಣಂ ಪರಮಸಣ್ಹಂ। **ಯತ್ಥಕಾಮನಿಪಾತಿನ**ನ್ತಿ ಜಾತಿಆದೀನಿ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಲಭಿತಬ್ಬಾಲಭಿತಬ್ಬಯುತ್ತಾಯುತ್ತಟ್ಠಾನೇಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ನಿಪತನಸೀಲಂ। **ಚಿತ್ತಂ ರಕ್ಖೇಥ ಮೇಧಾವೀ**ತಿ ಅನ್ಧಬಾಲೋ ದುಮ್ಮೇಧೋ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಚಿತ್ತವಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಮೇಧಾವೀ ಪನ ಪಣ್ಡಿತೋವ ಚಿತ್ತಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತ್ವಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಮೇವ ಗೋಪೇಹಿ। ಇದಞ್ಹಿ **ಚಿತ್ತಂ ಗುತ್ತಂ ಸುಖಾವಹಂ** ಮಗ್ಗಫಲನಿಬ್ಬಾನಸುಖಾನಿ ಆವಹತೀತಿ।

ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅಞ್ಞತರಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತಭಾಗಿನೇಯ್ಯತ್ಥೇರವತ್ಥು

ದೂರಙ್ಗಮನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತಂ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಭಗಿನೀ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತೋ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಥೇರಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ

ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕಾರಾಮೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ, "ಏಕಂ ಸತ್ತಹತ್ಥಂ, ಏಕಂ ಅಟ್ಠಹತ್ಥ"ನ್ತಿ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಸಾಟಕೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಹತ್ಥಂ "ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಸತ್ತಹತ್ಥಂ ಮಯ್ಹಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವುಟ್ಠವಸ್ಸೋ "ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರೇ ವಿಹಾರಂ ಅನಾಗತೇಯೇವ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ದಿವಾಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಾದೋದಕಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸಾಗಮನಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ, "ನಿಸೀದಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಥೇರಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ತಾಲವಣ್ಟಂ ಆದಾಯ ಬೀಜಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ದತ್ವಾ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ತಂ ಸಾಟಕಂ ಆನೇತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬೀಜಯಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಆಹ - "ಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತ, ಮಯ್ಹಂ ಚೀವರಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ, ತ್ವಮೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಲದ್ಧಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ಸಲ್ಲಕ್ಖಿತೋ, ಪರಿಭೋಗಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ। "ಹೋತು, ಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತ, ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಮೇ ಚೀವರಂ, ತ್ವಮೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಥ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಪರಿಭುತ್ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ತಸ್ಸ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸಪಿ ಥೇರೋ ನ ಇಚ್ಛಿಯೇವ।

ಏವಂ ಸೋ ಬೀಜಯಮಾನೋ ಠಿತೋವ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಥೇರಸ್ಸ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ, ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ, ಏವಮ್ಪಿ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಪರಿಭೋಗಂ ನ ಕತ್ತುಕಾಮೋ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಭೋಗಂ ಅಕರೋನ್ತೇ ಕಿಂ ಮೇ ಸಮಣಭಾವೇನ, ಗಿಹಿ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ದುಸ್ಸಣ್ಠಾಪಿತೋ ಘರಾವಾಸೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕತ್ವಾ ಗಿಹಿಭೂತೋ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಟ್ಠಹತ್ಥಸಾಟಕಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಏಳಿಕಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏಳಿಕಾ ನಾಮ ಖಿಪ್ಪಂ ವಿಜಾಯತಿ, ಸ್ವಾಹಂ ವಿಜಾತಂ ವಿಜಾತಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಮೂಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮೂಲೇ ಬಹೂ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಜಾಪತಿಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮಿ, ಸಾ ಏಕಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಮ ಮಾತುಲಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಚೂಳಯಾನಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಮಮ ಪುತ್ತಞ್ಚ ಭರಿಯಞ್ಚ ಆದಾಯ ಮಾತುಲಂ ವನ್ದಿತುಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಮಮ ಭರಿಯಂ ಏವಂ ವಕ್ಖಾಮಿ - 'ಆನೇಹಿ ತಾವ ಮೇ ಪುತ್ತಂ ವಹಿಸ್ಸಾಮಿನ'ನ್ತಿ। ಸಾ 'ಕಿಂ ತೇ ಪುತ್ತೇನ, ಏಹಿ, ಇಮಂ ಯಾನಕಂ ಪಾಜೇಹೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ, 'ಅಹಂ ನೇಸ್ಸಾಮಿ ನ'ನ್ತಿ ನೇತ್ವಾ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಚಕ್ಕಪಥೇ ಛಡ್ಡೇಸ್ಸತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಚಕ್ಕಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಅಥ ನಂ 'ತ್ವಂ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ನೇವ ಮಯ್ಹಂ ಅದಾಸಿ, ನಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ ನಾಸಿತೋಸ್ಮಿ ತಯಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಪತೋದಯಟ್ಠಿಯಾ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಸೋ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋವ ಠತ್ವಾ ಬೀಜಯಮಾನೋ ಥೇರಸ್ಸ ಸೀಸೇ ತಾಲವಣ್ಟೇನ ಪಹರಿ। ಥೇರೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತೇನ ಸೀಸೇ ಪಹತೋ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ತೇನ ಚಿನ್ತಿತಚಿನ್ತಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ಞತ್ವಾ, "ಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತ, ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಪಹಾರಂ ದಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಕೋ ಏತ್ಥ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ದೋಸೋ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಅಹೋ ನಟ್ಠೋಮ್ಹಿ, ಞಾತಂ ಕಿರ ಮೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಚಿನ್ತಿತಚಿನ್ತಿತಂ, ಕಿಂ ಮೇ ಸಮಣಭಾವೇನಾ"ತಿ ತಾಲವಣ್ಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತುಂ ಆರದ್ಧೋ।

ಅಥ ನಂ ದಹರಾ ಚ ಸಾಮಣೇರಾ ಚ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾವ "ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಗತತ್ಥ, ಏಕೋ ವೋ ಭಿಕ್ಖು ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ದಹರಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ ಪಲಾಯನ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಮ್ಹಾ"ತಿ। "ಏವಂ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಮತ್ಥಂ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ನನು ತ್ವಂ ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ, ಮಾದಿಸಸ್ಸ ನಾಮ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ದಮೇತ್ವಾ ಸೋತಾಪನ್ನೋತಿ ವಾ ಸಕದಾಗಾಮೀತಿ ವಾ ಅನಾಗಾಮೀತಿ ವಾ ಅರಹಾತಿ ವಾ ವದಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಕಿಮತ್ಥಂ ಏವಂ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಮಕಾಸೀ"ತಿ? "ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸ್ಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ? ಸೋ ಏವಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಸಾಟಕಾನಂ ಲದ್ಧದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಥೇರಸ್ಸ ತಾಲವಣ್ಟೇನ ಪಹಾರಾ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ,

“ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಪಲಾತೋಸ್ಮಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಏಹಿ ಭಿಕ್ಖು, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ ಚಿತ್ತಂ ನಾಮೇತಂ ದೂರೇ ಹೋನ್ತಮ್ಪಿ ಆರಮ್ಮಣಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನಕಜಾತಿಕಂ, ರಾಗದೋಸಮೋಹಬನ್ಧನಾ ಮುಚ್ಚನತ್ಥಾಯ ವಾಯಮಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೭. “ದೂರಙ್ಗಮಂ ಏಕಚರಂ, ಅಸರೀರಂ ಗುಹಾಸಯಂ।
ಯೇ ಚಿತ್ತಂ ಸಂಯಮೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಮೋಕ್ಖನ್ತಿ ಮಾರಬನ್ಧನಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದೂರಙ್ಗಮ**ನ್ತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಮಕ್ಕಟಸುತ್ತಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಪುರತ್ಥಿಮಾದಿದಿಸಾಭಾಗೇನ ಗಮನಾಗಮನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ದೂರೇ ಸನ್ತಮ್ಪಿ ಪನ ಆರಮ್ಮಣಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತೀತಿ ದೂರಙ್ಗಮಂ ನಾಮ ಜಾತಂ। ಸತ್ತಟ್ಠಚಿತ್ತಾನಿ ಪನ ಏಕತೋ ಕಣ್ಣಿಕಬದ್ಧಾನಿ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾನಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಉಪ್ಪತ್ತಿಕಾಲೇ ಏಕೇಕಮೇವ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ನಿರುದ್ಧೇ ಪುನ ಏಕೇಕಮೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ **ಏಕಚರಂ** ನಾಮ ಜಾತಂ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸರೀರಸಣ್ಠಾನಂ ವಾ ನೀಲಾದಿಪ್ಪಕಾರೋ ವಣ್ಣಭೇದೋ ವಾ ನತ್ಥೀತಿ **ಅಸರೀರಂ** ನಾಮ ಜಾತಂ। ಗುಹಾ ನಾಮ ಚತುಮಹಾಭೂತಗುಹಾ, ಇದಞ್ಚ ಹದಯರೂಪಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪವತ್ತತೀತಿ **ಗುಹಾಸಯಂ** ನಾಮ ಜಾತಂ। **ಯೇ ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಯೇ ಕೇಚಿ ಪುರಿಸಾ ವಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ವಾ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ ಅನುಪ್ಪಜ್ಜನಕಕಿಲೇಸಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತುಂ ಅದೇನ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಮೋಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಕಿಲೇಸಂ ಪಜಹನ್ತಾ **ಚಿತ್ತಂ ಸಂಯಮೇಸ್ಸನ್ತಿ** ಸಂಯತಂ ಅವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ। **ಮೋಕ್ಖನ್ತಿ ಮಾರಬನ್ಧನಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇತೇ ಕಿಲೇಸಬನ್ಧನಾಭಾವೇನ ಮಾರಬನ್ಧನಸಙ್ಖಾತಾ ತೇಭೂಮಕವಟ್ಟಾ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ।

ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತತ್ಥೇರೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಜಾತಾ, ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತಭಾಗಿನೇಯ್ಯತ್ಥೇರವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಚಿತ್ತಹತ್ಥತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅನವಟ್ಠಿತಚಿತ್ತಸ್ಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಚಿತ್ತಹತ್ಥತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕುಲಪುತ್ತೋ ನಟ್ಠಗೋಣಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೇ ಕಾಲೇ ಗೋಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಗೋಯೂಥೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ, “ಅವಸ್ಸಂ ಅಯ್ಯಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಆಹಾರಮತ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಾಪೀಳಿತೋ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅವಕ್ಕಾರಪಾತಿಯಂ ಭುತ್ತಾವಸೇಸಕಂ ಭತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತೇ ತಂ ಛಾತಕಪೀಳಿತಂ ದಿಸ್ವಾ, “ಇತೋ ಭತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಾಹೀ”ತಿ ವದಿಂಸು। ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಚ ಪನ ಅನೇಕಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಭತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸೋ ತತೋ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ, ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮನ್ತನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಂಸೂ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ನತ್ಥಿ, ಉಪಾಸಕ, ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಿನಾವ ನೀಹಾರೇನ ನಿಬದ್ಧಂ ಲಭನ್ತೀ”ತಿ। ಸೋ “ಮಯಂ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ನಿಬದ್ಧಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾಪಿ ಏವಂ ಮಧುರಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಭತ್ತಂ ನ ಲಭಾಮ, ಇಮೇ ಕಿರ ನಿಬದ್ಧಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಗಿಹಿಭಾವೇನ, ಭಿಕ್ಖು ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ “ಸಾಧು ಉಪಾಸಕಾ”ತಿ ಪಬ್ಬಾಜೇಸುಂ।

ಸೋ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ಸಬ್ಬಪ್ಪಕಾರಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೇನ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಥೂಲಸರೀರೋ ಅಹೋಸಿ। ತತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಕಿಂ ಮೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತೇನ, ಗಿಹೀ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ವಿಬ್ಭಮಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಸರೀರಂ ಮಿಲಾಯಿ। ತತೋ “ಕಿಂ ಮೇ

ಇಮಿನಾ ದುಕ್ಖೇನ, ಸಮಣೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋ ಕತಿಪಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪುನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ ವಿಬ್ಭಮಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಉಪಕಾರಕೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಪುನಪಿ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ, "ಕಿಂ ಮೇ ಗಿಹಿಭಾವೇನ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಕಾರವಸೇನ ಪುನ ಪಬ್ಬಾಜಯಿಂಸು। ಏವಂ ಸೋ ಇಮಿನಾ ನಿಯಾಮೇನೇವ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತೋ। ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂ "ಏಸ ಚಿತ್ತವಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಚರತೀ"ತಿ **ಚಿತ್ತಹತ್ಥತ್ಥೇರೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು।

ತಸ್ಸೇವಂ ಅಪರಾಪರಂ ವಿಚರನ್ತಸ್ಸೇವ ಭರಿಯಾ ಗಬ್ಭಿನೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಸತ್ತಮೇ ವಾರೇ ಅರಞ್ಞತೋ ಕಸಿಭಣ್ಡಮಾದಾಯ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಣ್ಡಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ಅತ್ತನೋ ಕಾಸಾವಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಬ್ಭಂ ಪಾವಿಸಿ । ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯತಿ। ತಸ್ಸಾ ನಿವತ್ಥಸಾಟಕೋ ಅಪಗತೋ ಹೋತಿ, ಮುಖತೋ ಚ ಲಾಲಾ ಪಗ್ಘರತಿ, ನಾಸಾ ಘುರಘುರಾಯತಿ, ಮುಖಂ ವಿವಟ್ಟಂ, ದನ್ತೇ ಖಾದತಿ, ಸಾ ತಸ್ಸ ಉದ್ಧುಮಾತಕಸರೀರಂ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ "ಅನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖಂ ಇದ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಲಭಿತ್ವಾ, "ಅಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ಸಣ್ಠಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ"ನ್ತಿ ಕಾಸಾಯಕೋಟಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉದರೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಅನನ್ತರಗೇಹೇ ಠಿತಾ ಸಸ್ಸು ತಂ ತಥಾ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಯಂ ಪಟಿಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನೇವ ಅರಞ್ಞತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಾಸಾವಂ ಉದರೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾವ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ವಿಹಾರಾಭಿಮುಖೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ"ತಿ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯಮಾನಂ ಧೀತರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ "ಇಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಹುತ್ವಾ ಗತೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಧೀತರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ "ಉಟ್ಠೇಹಿ ಕಾಳಕಣ್ಣಿ, ಸಾಮಿಕೋ ತೇ ತಂ ನಿದ್ದಾಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಹುತ್ವಾ ಗತೋ, ನತ್ಥಿ ಸೋ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಯ್ಹ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಅಪೇಹಿ ಅಪೇಹಿ, ಅಮ್ಮ, ಕುತೋ ತಸ್ಸ ಗಮನಂ ಅತ್ಥಿ, ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಪುನಾಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋಪಿ "ಅನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। "ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ ಮಯಂ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ, ಕುತೋ ತುಯ್ಹಂ ಸಮಣಭಾವೋ, ಸತ್ಥಕನಿಸಾನಪಾಸಾಣಸದಿಸಂ ತವ ಸೀಸ"ನ್ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಇದಾನಿ ಮಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಏಕವಾರಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಂ ಉಪಕಾರವಸೇನ ಪಬ್ಬಾಜಯಿಂಸು। ಸೋ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ತೇಪಿ ನಂ ಆಹಂಸು - "ಆವುಸೋ ಚಿತ್ತಹತ್ಥ, ತವ ಗಮನಸಮಯಂ ತ್ವಮೇವ ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಾರೇ ತೇ ಚಿರಾಯಿತ"ನ್ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಸಂಸಗ್ಗಸ್ಸ ಅತ್ಥಿಭಾವಕಾಲೇ ಗತಮ್ಹಾ, ಸೋ ನೋ ಸಂಸಗ್ಗೋ ಛಿನ್ನೋ, ಇದಾನಿ ಅಗಮನಧಮ್ಮಾ ಜಾತಮ್ಹಾ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏವಂ ವುತ್ತೋ ಏವಂ ನಾಮ ಕಥೇಸಿ, ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ಅಭೂತಂ ವದತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಅನವಟ್ಠಿತಚಿತ್ತಕಾಲೇ ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಅಜಾನನಕಾಲೇ ಗಮನಾಗಮನಂ ಅಕಾಸಿ, ಇದಾನಿಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಞ್ಚ ಪಾಪಞ್ಚ ಪಹೀನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೩೮. "ಅನವಟ್ಠಿತಚಿತ್ತಸ್ಸ, ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಅವಿಜಾನತೋ।
ಪರಿಪ್ಲವಪಸಾದಸ್ಸ, ಪಞ್ಞಾ ನ ಪರಿಪೂರತಿ॥

೩೯. "ಅನವಸ್ಸುತಚಿತ್ತಸ್ಸ, ಅನನ್ವಾಹತಚೇತಸೋ।
ಪುಞ್ಞಪಾಪಪಹೀನಸ್ಸ, ನತ್ಥಿ ಜಾಗರತೋ ಭಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನವಟ್ಠಿತಚಿತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಚಿತ್ತಂ ನಾಮೇತಂ ಕಸ್ಸಚಿ ನಿಬದ್ಧಂ ವಾ ಥಾವರಂ ವಾ ನತ್ಥಿ। ಯೋ ಪನ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠೇ ಠಪಿತಕುಮ್ಭಣ್ಡಂ ವಿಯ ಚ ಥುಸರಾಸಿಮ್ಹಿ ಕೋಟ್ಟಿತಖಾಣುಕೋ ವಿಯ ಚ ಖಲ್ಲಾಟಸೀಸೇ ಠಪಿತಕದಮ್ಬಪುಪ್ಫಂ ವಿಯ ಚ ನ ಕತ್ಥಚಿ ಸಣ್ಠಾತಿ, ಕದಾಚಿ ಬುದ್ಧಸಾವಕೋ ಹೋತಿ, ಕದಾಚಿ ಆಜೀವಕೋ, ಕದಾಚಿ ನಿಗಣ್ಠೋ, ಕದಾಚಿ ತಾಪಸೋ। ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ

ಅನವಟ್ಠಿತಚಿತ್ತೋ ನಾಮ। ತಸ್ಸ ಅನವಟ್ಠಿತಚಿತ್ತಸ್ಸ। **ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಅವಿಜಾನತೋ**ತಿ ಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮಭೇದಂ ಇಮಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಅವಿಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಪರಿತ್ತಸದ್ಧತಾಯ ವಾ ಉಪ್ಲವಸದ್ಧತಾಯ ವಾ **ಪರಿಪ್ಲವಪಸಾದಸ್ಸ** ಕಾಮಾವಚರರೂಪಾವಚರಾದಿಭೇದಾ **ಪಞ್ಞಾ ನ ಪರಿಪೂರತಿ**। ಕಾಮಾವಚರಾಯಪಿ ಅಪರಿಪೂರಯಮಾನಾಯ ಕುತೋವ ರೂಪಾವಚರಾರೂಪಾವಚರಲೋಕುತ್ತರಪಞ್ಞಾ ಪರಿಪೂರಿಸ್ಸತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಅನವಸ್ಸುತಚಿತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ರಾಗೇನ ಅತಿನ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸ। **ಅನನ್ವಾಹತಚೇತಸೋ**ತಿ "ಆಹತಚಿತ್ತೋ ಖಿಲಜಾತೋ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೧೯; ವಿಭ॰ ೯೪೧; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೫) ಆಗತಟ್ಠಾನೇ ದೋಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪಹತಭಾವೋ ವುತ್ತೋ, ಇಧ ಪನ ದೋಸೇನ ಅಪ್ಪಟಿಹತಚಿತ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುಞ್ಞಪಾಪಪಹೀನಸ್ಸಾ**ತಿ ಚತುತ್ಥಮಗ್ಗೇನ ಪಹೀನಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಚೇವ ಪಹೀನಪಾಪಸ್ಸ ಚ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ। **ನತ್ಥಿ ಜಾಗರತೋ ಭಯ**ನ್ತಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಜಾಗರನ್ತಸ್ಸೇವ ಅಭಯಭಾವೋ ಕಥಿತೋ ವಿಯ। ಸೋ ಪನ ಸದ್ಧಾದೀಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಜಾಗರಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಜಾಗರೋ ನಾಮ। ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಜಾಗರನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಜಾಗರನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಕಿಲೇಸಭಯಂ ನತ್ಥಿ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಅಪಚ್ಚಾವತ್ತನತೋ। ನ ಹಿ ತಂ ಕಿಲೇಸಾ ಅನುಬನ್ಧನ್ತಿ ತೇನ ತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಪಹೀನಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪುನ ಅನುಪಗಮನತೋ। ತೇನೇವಾಹ - "ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇನ ಯೇ ಕಿಲೇಸಾ ಪಹೀನಾ, ತೇ ಕಿಲೇಸೇ ನ ಪುನೇತಿ ನ ಪಚ್ಚೇತಿ ನ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛತಿ, ಸಕದಾಗಾಮಿಅನಾಗಾಮಿಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಯೇ ಕಿಲೇಸಾ ಪಹೀನಾ, ತೇ ಕಿಲೇಸೇ ನ ಪುನೇತಿ ನ ಪಚ್ಚೇತಿ ನ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛತೀ"ತಿ (ಚೂಳನಿ॰ ಮೇತ್ತಗೂಮಾಣವಪುಚ್ಛಾನಿದ್ದೇಸ ೨೭)।

ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಸಫಲಾ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಭಾರಿಯಾ ವತಿಮೇ, ಆವುಸೋ, ಕಿಲೇಸಾ ನಾಮ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಆಲೋಳಿತೋ ಸತ್ತವಾರೇ ಗಿಹೀ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತವಾರೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ತಂ ಕಥಾಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಾನುರೂಪೇನ ಗಮನೇನ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಏವಮೇವ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಲೇಸಾ ನಾಮ ಭಾರಿಯಾ, ಸಚೇ ಏತೇ ರೂಪಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಕತ್ಥಚಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ, ಚಕ್ಕವಾಳಂ ಅತಿಸಮ್ಬಾಧಂ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೋ ಅತಿನೀಚಕೋತಿ ಓಕಾಸೋ ನೇಸಂ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ಮಾದಿಸಮ್ಪಿ ನಾಮೇತೇ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪುರಿಸಾಜಾನೇಯ್ಯಂ ಆಲೋಳೇನ್ತಿ, ಅವಸೇಸೇಸು ಕಾ ಕಥಾ? "ಅಹಞ್ಹಿ ಅಡ್ಢನಾಳಿಮತ್ತಂ ವರಕಚೋರಕಂ ಕುಣ್ಠಕುದಾಲಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಾಯ ಛ ವಾರೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತಪುಬ್ಬೋ"ತಿ। "ಕದಾ, ಭನ್ತೇ, ಕದಾ ಸುಗತಾ"ತಿ? "ಸುಣಿಸ್ಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಸುಣಾಥಾ"ತಿ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಕುದಾಲಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮ ಬಾಹಿರಕಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಮಾಸೇ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಾರತ್ತಸಮಯೇ ಭೂಮಿಯಾ ತಿನ್ತಾಯ "ಗೇಹೇ ಮೇ ಅಡ್ಢನಾಳಿಮತ್ತೋ ವರಕಚೋರಕೋ ಚ ಕುಣ್ಠಕುದಾಲಕೋ ಚ ಅತ್ಥಿ, ವರಕಚೋರಕಬೀಜಂ ಮಾ ನಸ್ಸೀ"ತಿ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಠಾನಂ ಕುದಾಲೇನ ಕಸಿತ್ವಾ ತಂ ಬೀಜಂ ವಪಿತ್ವಾ ವತಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಕಾಲೇ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ನಾಳಿಮತ್ತಬೀಜಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಖಾದಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ಮೇ ದಾನಿ ಗೇಹೇನ, ಪುನ ಅಟ್ಠ ಮಾಸೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಇಮಿನಾವ ನೀಹಾರೇನ ನಾಳಿಮತ್ತಂ ವರಕಚೋರಕಞ್ಚ ಕುಣ್ಠಕುದಾಲಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸತ್ತವಾರೇ ಗಿಹೀ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತವಾರೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ಪನ ವಾರೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಛ ವಾರೇ ಇಮಂ ಕುಣ್ಠಕುದಾಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಗಿಹೀ ಹುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಕತ್ಥಚಿದೇವ ನಂ ಛಡ್ಡೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಗಙ್ಗಾಯ ತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಪತಿತಟ್ಠಾನಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಂ, ಯಥಾಸ್ಸ ಪತಿತಟ್ಠಾನಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ತಥಾ ನಂ ಛಡ್ಡೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಾಳಿಮತ್ತಂ ಬೀಜಂ ಪಿಲೋತಿಕಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಿಲೋತಿಕಂ ಕುದಾಲಫಲಕೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕುದಾಲಂ ಅಗ್ಗದಣ್ಡಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯ ತೀರೇ ಠಿತೋ ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಮೀಲೇತ್ವಾ ಉಪರಿಸೀಸೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಆವಿಞ್ಛಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪತಿತಟ್ಠಾನಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಜಿತಂ ಮೇ, ಜಿತಂ ಮೇ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನದೀತೀರೇ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ನ್ಹಾನತ್ಥಾಯ ನದಿಂ ಓತಿಣ್ಣೋ ತಂ ಸದ್ದಂ ಅಸ್ಸೋಸಿ। ರಾಜೂನಞ್ಚ ನಾಮ "ಜಿತಂ ಮೇ"ತಿ ಸದ್ದೋ ಅಮನಾಪೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಅಹಂ ಇದಾನಿ ಅಮಿತ್ತಮದ್ದನಂ ಕತ್ವಾ 'ಜಿತಂ ಮೇ'ತಿ ಆಗತೋ, ತ್ವಂ ಪನ 'ಜಿತಂ ಮೇ, ಜಿತಂ ಮೇ'ತಿ ವಿರವಸಿ, ಕಿಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಕುದಾಲಪಣ್ಡಿತೋ "ತ್ವಂ ಬಾಹಿರಕಚೋರೇ ಜಿನಿ, ತಯಾ ಜಿತಂ ಪುನ ಅವಜಿತಮೇವ ಹೋತಿ, ಮಯಾ ಪನ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕೋ ಲೋಭಚೋರೋ ಜಿತೋ, ಸೋ ಪುನ ಮಂ ನ ಜಿನಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಜಯೋ ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

> "ನ ತಂ ಜಿತಂ ಸಾಧು ಜಿತಂ, ಯಂ ಜಿತಂ ಅವಜೀಯತಿ।
> ತಂ ಖೋ ಜಿತಂ ಸಾಧು ಜಿತಂ, ಯಂ ಜಿತಂ ನಾವಜೀಯತೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೭೦)।

ತಂ ಖಣಂಯೇವ ಚ ಗಙ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಆಪೋಕಸಿಣಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಅಧಿಗತವಿಸೇಸೋ ಆಕಾಸೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಬಲಕಾಯೇನ ಪಬ್ಬಜಿ। ಯೋಜನಮತ್ತಾ ಪರಿಸಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಪರೋಪಿ ಸಾಮನ್ತರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ, "ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾ ಸಮಿದ್ಧಂ ನಗರಂ ಸುಞ್ಞಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಏವರೂಪಂ ನಗರಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ರಾಜಾ ಓರಕೇ ಠಾನೇ ನ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಾಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಪಬ್ಬಜಿ। ಏತೇನೇವ ನೀಹಾರೇನ ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ಸತ್ತಯೋಜನಿಕೋ ಅಸ್ಸಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ ಭೋಗೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಜನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, "ಅಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತದಾ ಕುದಾಲಪಣ್ಡಿತೋ ಅಹೋಸಿಂ, ಕಿಲೇಸಾ ನಾಮೇತೇ ಏವಂ ಭಾರಿಯಾ"ತಿ ಆಹ।

ಚಿತ್ತಹತ್ಥತ್ಥೇರವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಕುಮ್ಭೂಪಮನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಆರದ್ಧವಿಪಸ್ಸಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ, "ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಯೋಜನಸತಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಮಹಾವಾಸಗಾಮಂ ಅಗಮಂಸು। ಅಥ ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ದಿಸ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇಹಿ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀಹಿ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ, "ಕಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಯಥಾಫಾಸುಕಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ಇಧೇವ ವಸಥ, ಮಯಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ, "ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ಮಹನ್ತೋ ವನಸಣ್ಡೋ ಅತ್ಥಿ, ಏತ್ಥ ವಸಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸುಂ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ "ಸೀಲವನ್ತೋ, ಅಯ್ಯಾ, ಇಮಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ, ಅಯುತ್ತಂ ಖೋ ಪನ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಅಯ್ಯೇಸು ಇಧ ವಸನ್ತೇಸು ಪುತ್ತದಾರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ರುಕ್ಖೇ ಅಭಿರುಯ್ಹ ವಸಿತು"ನ್ತಿ ರುಕ್ಖತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು, "ಅಯ್ಯಾ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಜ್ಜೇಕರತ್ತಿಂ ವಸಿತ್ವಾ ಅದ್ಧಾ ಸ್ವೇ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಪುನದಿವಸೇ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪುನ ತಮೇವ ವನಸಣ್ಡಂ ಆಗಮಿಂಸು। ದೇವತಾ "ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ಕೇನಚಿ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪುನಾಗಚ್ಛತಿ , ಅಜ್ಜ ಗಮನಂ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸ್ವೇ ಗಮಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಅಡ್ಢಮಾಸಮತ್ತಂ ಭೂಮಿಯಮೇವ ಅಚ್ಛಿಂಸು।

ತತೋ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಭದನ್ತಾ ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ಇಧೇವ ಮಞ್ಞೇ ವಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇಧೇವ ಖೋ ಪನ ಇಮೇಸು ವಸನ್ತೇಸು ಅಮ್ಹಾಕಂ ರುಕ್ಖೇ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತುಮ್ಪಿ ನ ಯುತ್ತಂ, ತೇಮಾಸಂ ಪುತ್ತದಾರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಾನಿಪಿ ದುಕ್ಖಾನಿ, ಕಿಞ್ಚಿ ಕತ್ವಾ ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಲಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ತಾ ತೇಸು ತೇಸು ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನೇಸು ಚೇವ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟೀಸು ಚ ಛಿನ್ನಸೀಸಾನಿ ಕಬನ್ಧಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ಅಮನುಸ್ಸಸದ್ದಞ್ಚ ಭಾವೇತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಖಿಪಿತಕಾಸಾದಯೋ ರೋಗಾ ಪವತ್ತಿಂಸು। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ "ತುಯ್ಹಂ, ಆವುಸೋ, ಕಿಂ ರುಜ್ಜತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ, "ಮಯ್ಹಂ ಖಿಪಿತರೋಗೋ, ಮಯ್ಹಂ ಕಾಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಆವುಸೋ, ಅಹಂ ಅಜ್ಜ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ಛಿನ್ನಸೀಸಂ ಅದ್ದಸಂ, ಅಹಂ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನೇ ಕಬನ್ಧಂ ಅದ್ದಸಂ , ಅಹಂ ದಿವಾಟ್ಠಾನೇ ಅಮನುಸ್ಸಸದ್ದಂ ಅಸ್ಸೋಸಿಂ, ಪರಿವಜ್ಜೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕಮಿದಂ ಠಾನಂ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಧ ಅಫಾಸುಕಂ ಅಹೋಸಿ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು।

ಅಥ ನೇ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸನ್ತಾನಂ ಏವರೂಪಾನಿ ಭೇರವಾರಮ್ಮಣಾನಿ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಅಫಾಸುಕಂ ಹೋತಿ, ತೇನ ಮಯಂ 'ವಜ್ಜೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕಮಿದಂ ಠಾನ'ನ್ತಿ ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಾ"ತಿ। "ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತ್ಥೇವ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ನ ಸಕ್ಕಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹೇ ಆವುಧಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗತಾ, ಇದಾನಿ ಆವುಧಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। "ಕತರಾವುಧಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? ಸತ್ಥಾ "ಅಹಂ ಆವುಧಂ ವೋ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ ಆವುಧಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ -

"ಕರಣೀಯಮತ್ಥಕುಸಲೇನ, ಯನ್ತ ಸನ್ತಂ ಪದಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ।
ಸಕ್ಕೋ ಉಜೂ ಚ ಸುಹುಜೂ ಚ, ಸುವಚೋ ಚಸ್ಸ ಮುದು ಅನತಿಮಾನೀ"ತಿ॥ (ಖು॰ ಪಾ॰ ೯.೧; ಸು॰ ನಿ॰ ೧೪೩) -

ಸಕಲಂ **ಮೇತ್ತಸುತ್ತಂ** ಕಥೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಂ ತುಮ್ಹೇ ಬಹಿ ವಿಹಾರಸ್ಸ ವನಸಣ್ಡತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರಂ ಪವಿಸೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ತೇ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಬಹಿವಿಹಾರೇ ಗಣಸಜ್ಝಾಯಂ ಕತ್ವಾ ಸಜ್ಝಾಯಮಾನಾ ವನಸಣ್ಡಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ಸಕಲವನಸಣ್ಡೇ ದೇವತಾ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಆಪುಚ್ಛಿಂಸು, ಹತ್ಥಪಾದಸಮ್ಬಾಹನಂ ಆಪುಚ್ಛಿಂಸು, ತೇಸಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಆರಕ್ಖಂ ಸಂವಿದಹಿಂಸು, ಪಕ್ಕಧೂಪನತೇಲಂ ವಿಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ। ಕತ್ಥಚಿ ಅಮನುಸ್ಸಸದ್ದೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗಂ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನೇಸು ನಿಸಿನ್ನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಿ ಖಯವಯಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ, "ಅಯಂ ಅತ್ತಭಾವೋ ನಾಮ ಭಿಜ್ಜನಕಟ್ಠೇನ ಅಥಾವರಟ್ಠೇನ ಕುಲಾಲಭಾಜನಸದಿಸೋ"ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢಯಿಂಸು। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತೇಸಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಆರದ್ಧಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಏವಮೇವ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಅತ್ತಭಾವೋ ನಾಮ ಭಿಜ್ಜನಕಟ್ಠೇನ ಅಥಾವರಟ್ಠೇನ ಕುಲಾಲಭಾಜನಸದಿಸೋ ಏವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ಯೋಜನಸತೇ ಠಿತೋಪಿ ಅಭಿಮುಖೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಿಯ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ದಿಸ್ಸಮಾನೇನ ರೂಪೇನ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦. "ಕುಮ್ಭೂಪಮಂ ಕಾಯಮಿಮಂ ವಿದಿತ್ವಾ, ನಗರೂಪಮಂ ಚಿತ್ತಮಿದಂ ಠಪೇತ್ವಾ।
ಯೋಧೇಥ ಮಾರಂ ಪಞ್ಞಾವುಧೇನ, ಜಿತಞ್ಚ ರಕ್ಖೇ ಅನಿವೇಸನೋ ಸಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕುಮ್ಭೂಪಮ**ನ್ತಿ ಅಬಲದುಬ್ಬಲಟ್ಠೇನ ಅನದ್ಧನಿಯತಾವಕಾಲಿಕಟ್ಠೇನ ಇಮಂ ಕೇಸಾದಿಸಮೂಹಸಙ್ಖಾತಂ ಕಾಯಂ ಕುಮ್ಭೂಪಮಂ ಕುಲಾಲಭಾಜನಸದಿಸಂ ವಿದಿತ್ವಾ। **ನಗರೂಪಮಂ ಚಿತ್ತಮಿದಂ ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ನಗರಂ ನಾಮ ಬಹಿದ್ಧಾ ಥಿರಂ ಹೋತಿ, ಗಮ್ಭೀರಪರಿಖಂ ಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ದ್ವಾರಟ್ಟಾಲಕಯುತ್ತಂ, ಅನ್ತೋಸುವಿಭತ್ತವೀಥಿಚತುಕ್ಕಸಿಙ್ಘಾಟಕಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅನ್ತರಾಪಣಂ, ತಂ

“ವಿಲುಮ್ಪಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚೋರಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪವಿಸಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಪಬ್ಬತಂ ಆಸಜ್ಜ ಪಟಿಹತಾ ವಿಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ಪಣ್ಡಿತೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವಿಪಸ್ಸನಾಚಿತ್ತಂ ಥಿರಂ ನಗರಸದಿಸಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ನಗರೇ ಠಿತೋ ಏಕತೋಧಾರಾದಿನಾನಪ್ಪಕಾರಾವುಧೇನ ಚೋರಗಣಂ ವಿಯ ವಿಪಸ್ಸನಾಮಯೇನ ಚ ಅರಿಯಮಗ್ಗಮಯೇನ ಚ ಪಞ್ಞಾವುಧೇನ ತಂತಂಮಗ್ಗವಜ್ಝಂ ಕಿಲೇಸಮಾರಂ ಪಟಿಬಾಹನ್ತೋ ತಂ ತಂ ಕಿಲೇಸಮಾರಂ ಯೋಧೇಥ, ಪಹರೇಯ್ಯಾಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜಿತಞ್ಚ ರಕ್ಖೇತಿ** ಜಿತಞ್ಚ ಉಪ್ಪಾದಿತಂ ತರುಣವಿಪಸ್ಸನಂ ಆವಾಸಸಪ್ಪಾಯಉತುಸಪ್ಪಾಯಭೋಜನಸಪ್ಪಾಯಪುಗ್ಗಲಸಪ್ಪಾಯಧಮ್ಮಸ್ಸವನಸಪ್ಪಾಯಾದೀನಿ ಆಸೇವನ್ತೋ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ।

ಅನಿವೇಸನೋ ಸಿಯಾತಿ ಅನಾಲಯೋ ಭವೇಯ್ಯ। ಯಥಾ ನಾಮ ಯೋಧೋ ಸಙ್ಗಾಮಸೀಸೇ ಬಲಕೋಟ್ಠಕಂ ಕತ್ವಾ ಅಮಿತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝನ್ತೋ ಛಾತೋ ವಾ ಪಿಪಾಸಿತೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಸನ್ನಾಹೇ ವಾ ಸಿಥಿಲೇ ಆವುಧೇ ವಾ ಪತಿತೇ ಬಲಕೋಟ್ಠಕಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ಸನ್ನಹಿತ್ವಾ ಆವುಧಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಯುಜ್ಝನ್ತೋ ಪರಸೇನಂ ಮದ್ದತಿ, ಅಜಿತಂ ಜಿನಾತಿ, ಜಿತಂ ರಕ್ಖತಿ। ಸೋ ಹಿ ಸಚೇ ಬಲಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಿತೋ ಏವಂ ವಿಸ್ಸಮನ್ತೋ ತಂ ಅಸ್ಸಾದೇನ್ತೋ ಅಚ್ಛೇಯ್ಯ, ರಜ್ಜಂ ಪರಹತ್ಥಗತಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವ, ಭಿಕ್ಖು, ಪಟಿಲದ್ಧಂ ತರುಣವಿಪಸ್ಸನಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಉತ್ತರಿಮಗ್ಗಫಲಪಟಿಲಾಭೇನ ಕಿಲೇಸಮಾರಂ ಜಿನಾತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಸೋ ಸಮಾಪತ್ತಿಮೇವ ಅಸ್ಸಾದೇತಿ, ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಙ್ಖಾರೇ ನ ಸಮ್ಮಸತಿ, ಮಗ್ಗಫಲಪಟಿವೇಧಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ರಕ್ಖಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಅನಿವೇಸನೋ ಸಿಯಾ, ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ನಿವೇಸನಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ನ ನಿವೇಸೇಯ್ಯ, ಆಲಯಂ ನ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಅದ್ಧಾ ತುಮ್ಹೇಪಿ ಏವಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನಾಯೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸರೀರಂ ವಣ್ಣಯನ್ತಾ ಥೋಮೇನ್ತಾ ವನ್ದನ್ತಾವ ಆಗಚ್ಛಿಂಸೂತಿ।

ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪೂತಿಗತ್ತತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅಚಿರಂ ವತಯಂ ಕಾಯೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಪೂತಿಗತ್ತತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಸೋ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ತಸ್ಸ ಸರೀರೇ ರೋಗೋ ಉದಪಾದಿ। ಸಾಸಪಮತ್ತಿಯೋ ಪಿಳಕಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ತಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಮುಗ್ಗಮತ್ತಾ ಕಲಾಯಮತ್ತಾ ಕೋಲಟ್ಠಿಮತ್ತಾ ಆಮಲಕಮತ್ತಾ ಬೇಳುವಸಲಾಟುಮತ್ತಾ ಬೇಳುವಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಪಭಿಜ್ಜಿಂಸು, ಸಕಲಸರೀರಂ ಛಿದ್ದಾವಛಿದ್ದಂ ಅಹೋಸಿ। **ಪೂತಿಗತ್ತತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ**ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಉದಪಾದಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಅಟ್ಠೀನಿ ಭಿಜ್ಜಿಂಸು। ಸೋ ಅಪ್ಪಟಿಜಗ್ಗಿಯೋ ಅಹೋಸಿ। ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ಪುಬ್ಬಲೋಹಿತಮಕ್ಖಿತಂ ಜಾಲಪೂವಸದಿಸಂ ಅಹೋಸಿ। ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದಯೋ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಛಡ್ಡಯಿಂಸು। ಸೋ ಅನಾಥೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಬುದ್ಧಾನಞ್ಚ ನಾಮ ದ್ವೇ ವಾರೇ ಲೋಕವೋಲೋಕನಂ ಅವಿಜಹಿತಂ ಹೋತಿ। ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತಾ ಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗನ್ಧಕುಟಿಅಭಿಮುಖಂ ಞಾಣಂ ಕತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತಿ, ಸಾಯಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬಾಹಿರಾಭಿಮುಖಂ ಞಾಣಂ ಕತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮಯೇ ಭಗವತೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ

ಪೂತಿಗತ್ತತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ, “ಅಯಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀಹಿ ಛಡ್ಡಿತೋ, ಇದಾನಿಸ್ಸ ಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಪಟಿಸರಣಂ ನತ್ಥೀ”ತಿ ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ವಿಯ ಅಗ್ಗಿಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಕ್ಖಲಿಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಉದಕಂ ದತ್ವಾ ಉದ್ಧನಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಉದಕಸ್ಸ ತತ್ತಭಾವಂ ಆಗಮಯಮಾನೋ ಅಗ್ಗಿಸಾಲಾಯಮೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತತ್ತಭಾವಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಿಪನ್ನಮಞ್ಚಕೋಟಿಯಂ ಗಣ್ಹಿ, ತದಾ ಭಿಕ್ಖೂ “ಅಪೇಥ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಮಞ್ಚಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಸಾಲಂ ಆನಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಅಮ್ಬಣಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಉಣ್ಹೋದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತಸ್ಸ ಪಾರುಪನಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಉಣ್ಹೋದಕೇ ಮದ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಮನ್ದಾತಪೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠತ್ವಾ ಸರೀರಂ ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ತೇಮೇತ್ವಾ ಘಂಸಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಪೇಸಿ, ತಸ್ಸ ನಹಾನಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಾರುಪನಂ ಸುಕ್ಖಿ। ಅಥ ನಂ ತಂ ನಿವಾಸಾಪೇತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಕಾಸಾವಂ ಉದಕೇ ಮದ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಆತಪೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಗತ್ತೇ ಉದಕೇ ಛಿನ್ನಮತ್ತೇ ತಮ್ಪಿ ಸುಕ್ಖಿ। ಸೋ ಏಕಂ ಕಾಸಾವಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಸಲ್ಲಹುಕಸರೀರೋ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತೋ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಉಸ್ಸೀಸಕೇ ಠತ್ವಾ, “ಭಿಕ್ಖು ಅಯಂ ತವ ಕಾಯೋ ಅಪೇತವಿಞ್ಞಾಣೋ ನಿರುಪಕಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಕಲಿಙ್ಗರಂ ವಿಯ ಪಥವಿಯಂ ಸೇಸ್ಸತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೧. “ಅಚಿರಂ ವತಯಂ ಕಾಯೋ, ಪಥವಿಂ ಅಧಿಸೇಸ್ಸತಿ।
ಛುದ್ಧೋ ಅಪೇತವಿಞ್ಞಾಣೋ, ನಿರತ್ಥಂವ ಕಲಿಙ್ಗರ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಚಿರಂ ವತಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ **ಅಯಂ ಕಾಯೋ ಪಥವಿಂ ಅಧಿಸೇಸ್ಸತಿ,** ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪಕತಿಸಯನೇನ ಸಯಿತಾಯ ಪಥವಿಯಾ ಉಪರಿ ಸಯಿಸ್ಸತಿ । **ಛುದ್ಧೋ**ತಿ ಅಪವಿದ್ಧೋ, ಅಪಗತವಿಞ್ಞಾಣತಾಯ ತುಚ್ಛೋ ಹುತ್ವಾ ಸೇಸ್ಸತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಥಾ ಕಿಂ? **ನಿರತ್ಥಂವ ಕಲಿಙ್ಗರಂ** ನಿರುಪಕಾರಂ ನಿರತ್ಥಕಂ ಕಟ್ಠಖಣ್ಡಂ ವಿಯ। ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರತ್ಥಿಕಾ ಹಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಜುಕಂ ಉಜುಕಸಣ್ಠಾನೇನ ವಙ್ಕಂ ವಙ್ಕಸಣ್ಠಾನೇನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಅವಸೇಸಂ ಪನ ಸುಸಿರಞ್ಚ ಪೂತಿಕಞ್ಚ ಅಸಾರಕಞ್ಚ ಗಣ್ಠಿಜಾತಞ್ಚ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಛಡ್ಡೇನ್ತಿ। ಅಞ್ಞೇ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರತ್ಥಿಕಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಗಹೇತಾರೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪಕಾರಕಮೇವ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಇತರಂ ಪಥವೀಗತಮೇವ ಹೋತಿ। ತಂ ಪನ ತೇನ ತೇನ ಉಪಾಯೇನ ಮಞ್ಚಪಟಿಪಾದಕಂ ವಾ ಪಾದಕಥಲಿಕಂ ವಾ ಫಲಕಪೀಠಂ ವಾ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾಪಿ ಭವೇಯ್ಯ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಅತ್ತಭಾವೇ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಯ ಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ಏಕಕೋಟ್ಠಾಸೋಪಿ ಮಞ್ಚಪಟಿಪಾದಕಾದಿವಸೇನ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಉಪಕಾರಮುಖೇನ ಗಯ್ಹೂಪಗೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಕೇವಲಂ ನಿರತ್ಥಂವ ಕಲಿಙ್ಗರಂ ಅಯಂ ಕಾಯೋ ಅಪಗತವಿಞ್ಞಾಣೋ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಸೇಸ್ಸತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪೂತಿಗತ್ತತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಥೇರೋಪಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾವ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಧಾತುಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಚೇತಿಯಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - “ಭನ್ತೇ, ಪೂತಿಗತ್ತತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಕುಹಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ”ತಿ। “ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ಪನ ಅರಹತ್ತೂಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಗತ್ತಂ ಪುತಿಕಂ ಜಾತಂ, ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಅಟ್ಠೀನಿ ಭಿನ್ನಾನಿ, ಕಿಮಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಭಾವಂ ಪತ್ತ”ನ್ತಿ? “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮೇನೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತ”ನ್ತಿ। “ಕಿಂ ಪನ ತೇನ, ಭನ್ತೇ, ಕತ”ನ್ತಿ? “ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಣಾಥಾ”ತಿ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಅಯಂ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಸಾಕುಣಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಬಹೂ ಸಕುಣೇ ವಧಿತ್ವಾ ಇಸ್ಸರಜನಂ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ತೇಸಂ ದಿನ್ನಾವಸೇಸೇ ವಿಕ್ಕಿಣಾತಿ, “ವಿಕ್ಕಿತಾವಸೇಸಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ಠಪಿತಾ ಪೂತಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ಯಥಾ ಉಪ್ಪತಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತಥಾ ತೇಸಂ ಜಙ್ಘಟ್ಠೀನಿ ಚ ಪಕ್ಖಟ್ಠೀನಿ ಚ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇತಿ, ತೇ ಪುನದಿವಸೇ ವಿಕ್ಕಿಣಾತಿ। ಅತಿಬಹೂನಂ ಪನ ಲದ್ಧಕಾಲೇ ಅತ್ತನೋಪಿ ಅತ್ಥಾಯ ಪಚಾಪೇತಿ। ತಸ್ಸೇಕದಿವಸಂ ರಸಭೋಜನೇ ಪಕ್ಕೇ ಏಕೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ, “ಮಯಾ ಬಹೂ ಪಾಣಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ಖಾದಿತಾ, ಅಯ್ಯೋ ಚ ಮೇ

ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ, ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ಚ ರಸಭೋಜನಂ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ, ಪಿಣ್ಡಪಾತಮಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ಪೂರೇತ್ವಾ ರಸಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ "ಏವಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। "ಭಿಕ್ಖವೇ, ತದಾ ಕತಕಮ್ಮವಸೇನೇತಂ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ನಿಪ್ಫನ್ನಂ, ಸಕುಣಾನಂ ಅಟ್ಠಿಭೇದನನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಗತ್ತಞ್ಚ ಪೂತಿಕಂ ಜಾತಂ, ಅಟ್ಠೀನಿ ಚ ಭಿನ್ನಾನಿ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ರಸಪಿಣ್ಡಪಾತದಾನನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ।

ಪೂತಿಗತ್ತತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ನನ್ದಗೋಪಾಲಕವತ್ಥು

ದಿಸೋ ದಿಸನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಕೋಸಲಜನಪದೇ ನನ್ದಗೋಪಾಲಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿನೋ ನನ್ದೋ ನಾಮ ಗೋಪಾಲಕೋ ಗೋಯೂಥಂ ರಕ್ಖತಿ ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ। ಸೋ ಕಿರ ಯಥಾ ಕೇಣಿಯೋ ಜಟಿಲೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾವೇಸೇನ, ಏವಂ ಗೋಪಾಲಕತ್ತೇನ ರಾಜಬಲಿಂ ಪರಿಹರನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಕುಟುಮ್ಬಂ ರಕ್ಖತಿ। ಸೋ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಪಞ್ಚ ಗೋರಸೇ ಆದಾಯ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ, ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಯಾಚತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಞಾಣಪರಿಪಾಕಂ ಆಗಮಯಮಾನೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಪಕ್ಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಾಸನ್ನೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ನನ್ದೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಣೀತಂ ಪಞ್ಚಗೋರಸದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಕಥಾದಿಭೇದಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಕಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ನನ್ದಗೋಪಾಲಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸತ್ಥು ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನುಗಚ್ಛನ್ತೋ ದೂರಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ತಿಟ್ಠ, ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ ನಿವತ್ತಿಯಮಾನೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕೋ ಲುದ್ದಕೋ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಾರೇಸಿ। ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹಂಸು - "ನನ್ದೋ, ಭನ್ತೇ, ಗೋಪಾಲಕೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಧಾಗತತ್ತಾ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತೇನ್ತೋ ಮಾರಿತೋ, ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ನಾಗಚ್ಛಿಸ್ಸಥ, ನಾಸ್ಸ ಮರಣಂ ಅಭವಿಸ್ಸಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ , "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಿ ಆಗತೇಪಿ ಅನಾಗತೇಪಿ ತಸ್ಸ ಚತಸ್ಸೋ ದಿಸಾ ಚತಸ್ಸೋ ಅನುದಿಸಾ ಚ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಮರಣತೋ ಮುಚ್ಚನೂಪಾಯೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಯಞ್ಹಿ ನೇವ ಚೋರಾ, ನ ವೇರಿನೋ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅನ್ತೋಪದುಟ್ಠಂ ಮಿಚ್ಛಾಪಣಿಹಿತಂ ಚಿತ್ತಮೇವ ಕರೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೨. "ದಿಸೋ ದಿಸಂ ಯಂ ತಂ ಕಯಿರಾ, ವೇರೀ ವಾ ಪನ ವೇರಿನಂ।
ಮಿಚ್ಛಾಪಣಿಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ, ಪಾಪಿಯೋ ನಂ ತತೋ ಕರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದಿಸೋ ದಿಸ**ನ್ತಿ ಚೋರೋ ಚೋರಂ। "ದಿಸ್ವಾ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ಯಂ ತಂ ಕಯಿರಾ**ತಿ ಯಂ ತಂ ತಸ್ಸ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಕರೇಯ್ಯ। ದುತಿಯಪದೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಏಕೋ ಏಕಸ್ಸ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ಚೋರೋ ಪುತ್ತದಾರಖೇತ್ತವತ್ಥು ಗೋಮಹಿಂಸಾದೀಸು ಅಪರಜ್ಝನ್ತೋ ಯಸ್ಸ ಅಪರಜ್ಝತಿ, ತಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಅತ್ತನಿ ಅಪರಜ್ಝನ್ತಂ ಚೋರಂ ದಿಸ್ವಾ, **ವೇರಿ ವಾ ಪನ** ಕೇನಚಿದೇವ ಕಾರಣೇನ ಬದ್ಧವೇರಂ ವೇರಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕಕ್ಖಳತಾಯ ದಾರುಣತಾಯ ಯಂ ತಂ ತಸ್ಸ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಪುತ್ತದಾರಂ ವಾ ಪೀಳೇಯ್ಯ, ಖೇತ್ತಾದೀನಿ ವಾ ನಾಸೇಯ್ಯ, ಜೀವಿತಾ ವಾ ಪನ ನಂ ವೋರೋಪೇಯ್ಯ, ದಸಸು ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇಸು ಮಿಚ್ಛಾಠಪಿತತ್ತಾ **ಮಿಚ್ಛಾಪಹಿಣಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಾಪಿಯೋ ನಂ ತತೋ ಕರೇ** ತಂ ಪುರಿಸಂ ತತೋ ಪಾಪತರಂ ಕರೇಯ್ಯ। ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇಹಿ, ದಿಸೋ ದಿಸಸ್ಸ ವಾ ವೇರೀ ವೇರಿನೋ ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ತಭಾವೇ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಉಪ್ಪಾದೇಯ್ಯ,

ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ವಾ ಕರೇಯ್ಯ। ಇದಂ ಪನ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇಸು ಮಿಚ್ಛಾಠಪಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಪಾಪೇತಿ, ಅತ್ತಭಾವಸತಸಹಸ್ಸೇಸುಪಿ ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ದೇತೀತಿ।

ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪತ್ತಾ। ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ದೇಸನಾ ಜಾತಾ। ಉಪಾಸಕೇನ ಪನ ಭವನ್ತರೇ ಕತಕಮ್ಮಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ನ ಪುಚ್ಛಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸತ್ಥಾರಾ ನ ಕಥಿತನ್ತಿ।

ನನ್ದಗೋಪಾಲಕವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸೋರೇಯ್ಯತ್ಥೇರವತ್ಥು

ನ ತಂ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಕಯಿರಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸೋರೇಯ್ಯತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ವತ್ಥು ಸೋರೇಯ್ಯನಗರೇ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ, ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಸೋರೇಯ್ಯನಗರೇ ಸೋರೇಯ್ಯಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಏಕೇನ ಸಹಾಯಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸುಖಯಾನಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನ್ಹಾನತ್ಥಾಯ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರೋ ಸೋರೇಯ್ಯನಗರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಬಹಿನಗರೇ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಾರುಪತಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಚ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸರೀರಂ। ಸೋರೇಯ್ಯಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಹೋ ವತ ಅಯಂ ವಾ ಥೇರೋ ಮಮ ಭರಿಯಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಮಮ ವಾ ಭರಿಯಾಯ ಸರೀರವಣ್ಣೋ ಏತಸ್ಸ ಸರೀರವಣ್ಣೋ ವಿಯ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ತಸ್ಸ ಚಿನ್ತಿತಮತ್ತೇಯೇವ ಪುರಿಸಲಿಙ್ಗಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಂ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಸೋ ಲಜ್ಜಮಾನೋ ಯಾನಕಾ ಓರುಯ್ಹ ಪಲಾಯಿ। ಪರಿಜನೋ ತಂ ಅಸಞ್ಜಾನನ್ತೋ "ಕಿಮೇತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸಾಪಿ ತಕ್ಕಸಿಲಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಸಹಾಯಕೋಪಿಸ್ಸಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಚರಿತ್ವಾಪಿ ನಾದ್ದಸ। ಸಬ್ಬೇ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಅಗಮಿಂಸು। "ಕಹಂ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ, "ನ್ಹತ್ವಾ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಮಞ್ಞಿಮ್ಹಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ, "ಮತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮತಕಭತ್ತಂ ಅದಂಸು। ಸಾ ಏಕಂ ತಕ್ಕಸಿಲಗಾಮಿಂ ಸತ್ಥವಾಹಂ ದಿಸ್ವಾ ಯಾನಕಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಅನುಬನ್ಧಿ।

ಅಥ ನಂ ಮನುಸ್ಸಾ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಯಾನಕಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಅನುಗಚ್ಛತಿ, ಮಯಂ 'ಕಸ್ಸೇಸಾ ದಾರಿಕಾ'ತಿ ತಂ ನ ಜಾನಾಮಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಸಾಪಿ "ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ತನೋ ಯಾನಕಂ ಪಾಜೇಥ, ಅಹಂ ಪದಸಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಅಙ್ಗುಲಿಮುದ್ದಿಕಂ ದತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಯಾನಕೇ ಓಕಾಸಂ ಕಾರೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು – "ತಕ್ಕಸಿಲನಗರೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ಮಹಾಪಣ್ಣಾಕಾರೋ ನೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತೇ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಂ ಇತ್ಥಿರತನಂ ಆನೀತ"ನ್ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಯಾನುರೂಪಂ ಅಭಿರೂಪಂ ಪಾಸಾದಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹೋ ಗೇಹೇ ಅಕಾಸಿ। ಪುರಿಸಾ ಹಿ ಇತ್ಥಿಯೋ, ಇತ್ಥಿಯೋ ವಾ ಪುರಿಸಾ ಅಭೂತಪುಬ್ಬಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಪುರಿಸಾ ಹಿ ಪರಸ್ಸ ದಾರೇಸು ಅತಿಚರಿತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅತ್ತಭಾವಸತೇ ಇತ್ಥಿಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ।

ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋಪಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪೂರಿತಪಾರಮೀ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಸಂಸಾರೇ ಸಂಸರನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಕಮ್ಮಾರಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಪರದಾರಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾವಸೇಸೇನ ಚುದ್ದಸಸು ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಪುರಿಸಸ್ಸ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಇತ್ಥೀ ಅಹೋಸಿ, ಸತ್ತಸು ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಬೀಜುದ್ಧರಣಂ ಪಾಪುಣಿ। ಇತ್ಥಿಯೋ ಪನ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ

ಇತ್ಥಿಭಾವೇ ಛನ್ದಂ ವಿರಾಜೇತ್ವಾ, “ಇದಂ ನೋ ಪುಞ್ಞಂ ಪುರಿಸತ್ತಭಾವಪಟಿಲಾಭಾಯ ಸಂವತ್ತತೂ”ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಪುರಿಸತ್ತಭಾವಂ ಪಟಿಲಭನ್ತಿ, ಪತಿದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪತ್ತಿವಸೇನಾಪಿ ಪುರಿಸತ್ತಭಾವಂ ಪಟಿಲಭನ್ತೇವ।

ಅಯಂ ಪನ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಥೇರೇ ಅಯೋನಿಸೋ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ತಭಾವೇ ಇತ್ಥಿಭಾವಂ ಪಟಿಲಭಿ। ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ಪನ ತಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪದಸಾ ಗಮನಕಾಲೇ ಅಪರಮ್ಪಿ ಪುತ್ತಂ ಪಟಿಲಭಿ। ಏವಮಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವುತ್ಥಾ ದ್ವೇ, ಸೋರೇಯ್ಯನಗರೇ ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ದ್ವೇತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸೋರೇಯ್ಯನಗರತೋ ತಸ್ಸಾ ಸಹಾಯಕೋ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುಖಯಾನಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಉಪರಿಪಾಸಾದತಲೇ ವಾತಪಾನಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ಠಿತಾ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ದಾಸಿಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾತಲೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆಹ - “ಭದ್ದೇ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಅಮ್ಹೇಹಿ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ, ಅಥ ಚ ಪನ ನೋ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋಸಿ, ಜಾನಾಸಿ ತ್ವಂ ಅಮ್ಹೇ”ತಿ। “ಆಮ, ಸಾಮಿ, ಜಾನಾಮಿ, ನನು ತುಮ್ಹೇ ಸೋರೇಯ್ಯನಗರವಾಸಿನೋ”ತಿ? “ಆಮ, ಭದ್ದೇ”ತಿ। ಸಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಞ್ಚ ಭರಿಯಾಯ ಚ ಪುತ್ತಾನಞ್ಚ ಅರೋಗಭಾವಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಇತರೋ “ಆಮ, ಭದ್ದೇ, ಅರೋಗಾ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಜಾನಾಸಿ ತ್ವಂ ಏತೇ”ತಿ ಆಹ। “ಆಮ ಸಾಮಿ, ಜಾನಾಮಿ। ತೇಸಂ ಏಕೋ ಪುತ್ತೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಕಹಂ, ಸಾಮೀ”ತಿ? “ಭದ್ದೇ, ಮಾ ಏತಂ ಕಥೇಹಿ, ಮಯಂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕದಿವಸಂ ಸುಖಯಾನಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ನೇವಸ್ಸ ಗತಿಂ ಜಾನಾಮ, ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಚರಿತ್ವಾ ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಆರೋಚಯಿಮ್ಹಾ, ತೇಪಿಸ್ಸ ರೋದಿತ್ವಾ ಕನ್ದಿತ್ವಾ ಪೇತಕಿಚ್ಚಂ ಕಿರಿಂಸೂ”ತಿ। “ಅಹಂ ಸೋ, ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಅಪೇಹಿ, ಭದ್ದೇ, ಕಿಂ ಕಥೇಸಿ ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯೋ ದೇವಕುಮಾರೋ ವಿಯ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ”ತಿ? “ಹೋತು, ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಸೋ”ತಿ। “ಅಥ ಇದಂ ಕಿಂ ನಾಮಾ”ತಿ? “ತಂ ದಿವಸಂ ತೇ ಅಯ್ಯೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರೋ ದಿಟ್ಠೋ”ತಿ? “ಆಮ, ದಿಟ್ಠೋ”ತಿ। ಅಹಂ ಅಯ್ಯಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, “ಅಹೋ ವತ ಅಯಂ ವಾ ಥೇರೋ ಮಮ ಭರಿಯಾ ಭವೇಯ್ಯ , ಏತಸ್ಸ ವಾ ಸರೀರವಣ್ಣೋ ವಿಯ ಮಮ ಭರಿಯಾಯ ಸರೀರವಣ್ಣೋ ಭವೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿಂ। ಚಿನ್ತಿತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಮೇ ಪುರಿಸಲಿಙ್ಗಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಂ ಪಾತುಭವಿ। ಅಥಾಹಂ ಲಜ್ಜಮಾನಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣಿತ್ವಾ ತತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಇಧಾಗತಾ, ಸಾಮೀತಿ।

“ಅಹೋ ವತ ತೇ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಕಸ್ಮಾ ಮಯ್ಹಂ ನಾಚಿಕ್ಖಿ, ಅಪಿಚ ಪನ ತೇ ಥೇರೋ ಖಮಾಪಿತೋ”ತಿ? “ನ ಖಮಾಪಿತೋ, ಸಾಮಿ। ಜಾನಾಸಿ ಪನ ತ್ವಂ ಕಹಂ ಥೇರೋ”ತಿ? “ಇಮಮೇವ ನಗರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತೀ”ತಿ। “ಸಚೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಇಧಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಅಹಂ ಮಮ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಾಹಾರಂ ದದೇಯ್ಯಂ, ಸಾಮೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಸೀಘಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋಹಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯಂ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಸೋ ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ, “ಭನ್ತೇ, ಸ್ವೇ ಮಯ್ಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಆಹ। “ನನು ತ್ವಂ, ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತ, ಆಗನ್ತುಕೋಸೀ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಮಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಗನ್ತುಕಭಾವಂ ಪುಚ್ಛಥ, ಸ್ವೇ ಮೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ। ಥೇರೋ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ, ಗೇಹೇಪಿ ಥೇರಸ್ಸ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರೋ ಪಟಿಯತ್ತೋ। ಥೇರೋ ಪುನದಿವಸೇ ತಂ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನಾಹಾರೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯಿಕಾಯ ಖಮಥಾ”ತಿ ಆಹ। “ಕಿಮೇತ”ನ್ತಿ? “ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಮಯ್ಹಂ ಪಿಯಸಹಾಯಕೋ ಹುತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಏವಂ ನಾಮ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ಅಥಸ್ಸ ಪುರಿಸಲಿಙ್ಗಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಂ ಪಾತುಭವಿ, ಖಮಥ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಉಟ್ಠಹಥ, ಖಮಾಮಿ ವೋ ಅಹ”ನ್ತಿ। ಥೇರೇನ “ಖಮಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಪುರಿಸಲಿಙ್ಗಂ ಪಾತುಭವಿ।

ಪುರಿಸಲಿಙ್ಗೇ ಪಾತುಭೂತಮತ್ತೇಯೇವ ತಂ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಆಹ - “ಸಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ, ಇಮೇ ದ್ವೇ ದಾರಕಾ ತವ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವುತ್ಥತ್ತಾ ಮಂ ಪಟಿಚ್ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತತ್ತಾ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿನೋ ಪುತ್ತಾ ಏವ, ಇಧೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮ, ಮಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠೀ”ತಿ। “ಸಮ್ಮ,

ಅಹಂ ಏಕೇನತ್ತಭಾವೇನ ಪಠಮಂ ಪುರಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ಪುನ ಪುರಿಸೋ ಜಾತೋತಿ ವಿಪ್ಪಕಾರಪ್ಪತ್ತೋ, ಪಠಮಂ ಮಂ ಪಟಿಚ್ಚ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಕುಚ್ಛಿತೋ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ, ಸ್ವಾಹಂ ಏಕೇನತ್ತಭಾವೇನ ವಿಪ್ಪಕಾರಪ್ಪತ್ತೋ, ಪುನ 'ಗೇಹೇ ವಸಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಮಾ ಕರಿ, ಅಹಂ ಮಮ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ। ಇಮೇ ದ್ವೇ ದಾರಕಾ ತವ ಭಾರಾತಿ, ಇಮೇಸು ಮಾ ಪಮಜ್ಜೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುತ್ತೇ ಸೀಸೇ ಪರಿಚುಮ್ಬಿತ್ವಾ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಉರೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಪಿತು ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ಥೇರೋಪಿ ನಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾವ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಸ **ಸೋರೇಯ್ಯತ್ಥೇರೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಜನಪದವಾಸಿನೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಸಙ್ಖುಭಿತ್ವಾ ಕೋತೂಹಲಜಾತಾ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಏವಂ ಕಿರ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಆಮ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪಮ್ಪಿ ಕಾರಣಂ ನಾಮ ಹೋತಿ"? "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಕಿರ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ತುಮ್ಹೇ ಪಟಿಚ್ಚ ದ್ವೇ ಜಾತಾ, ತೇಸಂ ವೋ ಕತರೇಸು ಬಲವಸಿನೇಹೋ ಹೋತೀ"ತಿ? "ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವುತ್ಥಕೇಸು, ಆವುಸೋ"ತಿ। ಆಗತಾಗತಾ ನಿಬದ್ಧಂ ತಥೇವ ಪುಚ್ಛಿಂಸು।

ಥೇರೋ "ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವುತ್ಥಕೇಸು ಏವ ಸಿನೇಹೋ ಬಲವಾ"ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಹರಾಯಮಾನೋ ಏಕೋವ ನಿಸೀದತಿ, ಏಕೋವ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸೋ ಏವಂ ಏಕತ್ತೂಪಗತೋ ಅತ್ತಭಾವೇ ಖಯವಯಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ನಂ ಆಗತಾಗತಾ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ - "ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಕಿರ ನಾಮ ಅಹೋಸೀ"ತಿ? "ಆಮಾವುಸೋ"ತಿ। "ಕತರೇಸು ಸಿನೇಹೋ ಬಲವಾ"ತಿ? "ಮಯ್ಹಂ ಕತ್ಥಚಿ ಸಿನೇಹೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಯಂ ಅಭೂತಂ ಕಥೇಸಿ, ಪುರಿಮದಿವಸೇಸು 'ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವುತ್ಥಪುತ್ತೇಸು ಸಿನೇಹೋ ಬಲವಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಇದಾನಿ 'ಮಯ್ಹಂ ಕತ್ಥಚಿ ಸಿನೇಹೋ ನತ್ಥೀ'ತಿ ವದತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಪಣಿಹಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಕತ್ಥಚಿ ಸಿನೇಹೋ ಜಾತೋ, ಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ನೇವ ಮಾತಾ, ನ ಪಿತಾ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಂ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಪವತ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಪಣಿಹಿತಂ ಚಿತ್ತಮೇವ ದೇತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೩. "ನ ತಂ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಕಯಿರಾ, ಅಞ್ಞೇ ವಾಪಿ ಚ ಞಾತಕಾ।
ಸಮ್ಮಾಪಣಿಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ, ಸೇಯ್ಯಸೋ ನಂ ತತೋ ಕರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ತ**ನ್ತಿ ತಂ ಕಾರಣಂ ನೇವ ಮಾತಾ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಪಿತಾ, ನ ಅಞ್ಞೇ ಞಾತಕಾ। **ಸಮ್ಮಾಪಣಿಹಿತ**ನ್ತಿ ದಸಸು ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇಸು ಸಮ್ಮಾ ಠಪಿತಂ। **ಸೇಯ್ಯಸೋ ನಂ ತತೋ ಕರೇ**ತಿ ತತೋ ಕಾರಣತೋ ಸೇಯ್ಯಸೋ ನಂ ವರತರಂ ಉತ್ತರಿತರಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ಹಿ ಪುತ್ತಾನಂ ಧನಂ ದದಮಾನಾ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ತಭಾವೇ ಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಸುಖೇನ ಜೀವಿಕಕಪ್ಪನಂ ಧನಂ ದಾತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ವಿಸಾಖಾಯ ಮಾತಾಪಿತರೋಪಿ ತಾವ ಮಹದ್ಧನಾ ಮಹಾಭೋಗಾ, ತಸ್ಸಾ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ತಭಾವೇ ಸುಖೇನ ಜೀವಿಕಕಪ್ಪನಂ ಧನಂ ಅದಂಸು। ಚತೂಸು ಪನ ದೀಪೇಸು ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಿರಿಂ ದಾತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಮಾತಾಪಿತರೋಪಿ ನಾಮ ಪುತ್ತಾನಂ ನತ್ಥಿ, ಪಗೇವ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ವಾ ಪಠಮಜ್ಝಾನಾದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ವಾ, ಲೋಕುತ್ತರಸಮ್ಪತ್ತಿದಾನೇ ಕಥಾವ ನತ್ಥಿ, ಸಮ್ಮಾಪಣಿಹಿತಂ ಪನ ಚಿತ್ತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪೇತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಾತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಸೇಯ್ಯಸೋ ನಂ ತತೋ ಕರೇ"ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪತ್ತಾ। ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಸೋರೇಯ್ಯತ್ಥೇರವತ್ಥು ನವಮಂ।

ಚಿತ್ತವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ತತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

೪. ಪುಪ್ಫವಗ್ಗೋ

೧. ಪಥವಿಕಥಾಪಸುತಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಕೋ ಇಮಂ ಪಥವಿಂ ವಿಚೇಸ್ಸತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಥವಿಕಥಾಪಸುತೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರಿತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಅತ್ತನಾ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇಸು "ಅಸುಕಗಾಮತೋ ಅಸುಕಗಾಮಗಮನಟ್ಠಾನೇ ಸಮಂ ವಿಸಮಂ ಕದ್ದಮಬಹುಲಂ ಸಕ್ಖರಬಹುಲಂ ಕಾಳಮತ್ತಿಕಂ ತಮ್ಬಮತ್ತಿಕ"ನ್ತಿ ಪಥವಿಕಥಂ ಕಥೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ವಿಚರಿತಟ್ಠಾನೇ ಪಥವಿಕಥಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಸಾ ಬಾಹಿರಪಥವೀ ನಾಮ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಪಥವಿಯಂ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೪೪. "ಕೋ ಇಮಂ ಪಥವಿಂ ವಿಚೇಸ್ಸತಿ,
ಯಮಲೋಕಞ್ಚ ಇಮಂ ಸದೇವಕಂ।
ಕೋ ಧಮ್ಮಪದಂ ಸುದೇಸಿತಂ,
ಕುಸಲೋ ಪುಪ್ಫಮಿವ ಪಚೇಸ್ಸತಿ॥

೪೫. "ಸೇಖೋ ಪಥವಿಂ ವಿಚೇಸ್ಸತಿ,
ಯಮಲೋಕಞ್ಚ ಇಮಂ ಸದೇವಕಂ।
ಸೇಖೋ ಧಮ್ಮಪದಂ ಸುದೇಸಿತಂ,
ಕುಸಲೋ ಪುಪ್ಫಮಿವ ಪಚೇಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋ ಇಮ**ನ್ತಿ ಕೋ ಇಮಂ ಅತ್ತಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ಪಥವಿಂ। **ವಿಚೇಸ್ಸತೀತಿ** ಅತ್ತನೋ ಞಾಣೇನ ವಿಚಿನಿಸ್ಸತಿ ವಿಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ, ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಮಲೋಕಞ್ಚಾತಿ** ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಅಪಾಯಲೋಕಞ್ಚ। **ಇಮಂ ಸದೇವಕ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಞ್ಚ ದೇವಲೋಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೋ ವಿಚೇಸ್ಸತಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸತಿ ವಿಜಾನಿಸ್ಸತಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ ಪುಚ್ಛಿ। **ಕೋ ಧಮ್ಮಪದಂ ಸುದೇಸಿತ**ನ್ತಿ ಯಥಾಸಭಾವತೋ ಕಥಿತತ್ತಾ ಸುದೇಸಿತಂ ಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಂ ಧಮ್ಮಪದಂ **ಕುಸಲೋ** ಮಾಲಾಕಾರೋ **ಪುಪ್ಫಂ** ವಿಚಿನನ್ತೋ ವಿಯ **ಕೋ ಪಚೇಸ್ಸತಿ** ವಿಚಿನಿಸ್ಸತಿ ವಿಜಾನಿಸ್ಸತಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ, ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಖೋತಿ** ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾ, ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ, ಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಿಕ್ಖಾತಿ ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾ ಸಿಕ್ಖನತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಟ್ಠಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಟ್ಠಾ ಸತ್ತವಿಧೋ ಸೇಖೋ ಇಮಂ ಅತ್ತಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ಪಥವಿಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ತತೋ ಛನ್ದರಾಗಂ ಅಪಕಡ್ಢನ್ತೋ ವಿಚೇಸ್ಸತಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸತಿ ವಿಜಾನಿಸ್ಸತಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತಿ। **ಯಮಲೋಕಞ್ಚಾ**ತಿ ತಂ ಯಥಾವುತ್ತಪಕಾರಂ ಯಮಲೋಕಞ್ಚ ಇಮಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಞ್ಚ ಸಹ ದೇವೇಹಿ ಸದೇವಕಂ ಸ್ವೇವ ವಿಚೇಸ್ಸತಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸತಿ ವಿಜಾನಿಸ್ಸತಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತಿ। **ಸೇಖೋತಿ** ಸ್ವೇವ ಸತ್ತವಿಧೋ ಸೇಖೋ, ಯಥಾ ನಾಮ ಕುಸಲೋ ಮಾಲಾಕಾರೋ ಪುಪ್ಫಾರಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತರುಣಮಕುಳಾನಿ ಚ ಪಾಣಕವಿದ್ಧಾನಿ ಚ ಮಿಲಾತಾನಿ ಚ ಗಣ್ಠಿಕಜಾತಾನಿ ಚ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸೋಭನಾನಿ ಸುಜಾತಸುಜಾತಾನೇವ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಚಿನಾತಿ, ಏವಮೇವ ಇಮಂ ಸುಕಥಿತಂ ಸುನಿದ್ದಿಟ್ಠಂ ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮಪದಮ್ಪಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಪಚೇಸ್ಸತಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸತಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ ಸತ್ಥಾ ಸಯಮೇವ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಪಥವಿಕಥಾಪಸುತಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಮರೀಚಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಿಕತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಫೇಣೂಪಮನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಮರೀಚಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ, "ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಘಟೇತ್ವಾ ವಾಯಮಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಮರೀಚಿಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಯಥಾ ಅಯಂ ಗಿಮ್ಹಸಮಯೇ ಉಟ್ಠಿತಾ ಮರೀಚಿ ದೂರೇ ಠಿತಾನಂ ರೂಪಗತಾ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ನೇವ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ತಭಾವೋಪಿ ಉಪ್ಪಾದವಯಟ್ಠೇನ ಏವರೂಪೋ"ತಿ ಮರೀಚಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಗ್ಗಕಿಲನ್ತೋ ಅಚಿರವತಿಯಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಚಣ್ಡಸೋತತೀರೇ ರುಕ್ಖಛಾಯಾಯ ನಿಸಿನ್ನೋ ಉದಕವೇಗಾಭಿಘಾತೇನ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇ ಮಹನ್ತೇ ಫೇಣಪಿಣ್ಡೇ ಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಯಂ ಅತ್ತಭಾವೋಪಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭಿಜ್ಜನಟ್ಠೇನ ಏವರೂಪೋಯೇವಾ"ತಿ ಆರಮ್ಮಣಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ಠಿತೋವ ತಂ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಏವಮೇವ, ಭಿಕ್ಖು, ಏವರೂಪೋವಾಯಂ ಅತ್ತಭಾವೋ ಫೇಣಪಿಣ್ಡೋ ವಿಯ ಮರೀಚಿ ವಿಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಭಿಜ್ಜನಸಭಾವೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೪೬. "ಫೇಣೂಪಮಂ ಕಾಯಮಿಮಂ ವಿದಿತ್ವಾ,
ಮರೀಚಿಧಮ್ಮಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುಧಾನೋ।
ಛೇತ್ವಾನ ಮಾರಸ್ಸ ಪಪುಪ್ಫಕಾನಿ,
ಅದಸ್ಸನಂ ಮಚ್ಚುರಾಜಸ್ಸ ಗಚ್ಛೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಫೇಣೂಪಮ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಕೇಸಾದಿಸಮೂಹಸಙ್ಖಾತಂ ಕಾಯಂ ಅಬಲದುಬ್ಬಲಟ್ಠೇನ ಅನದ್ಧನಿಯತಾವಕಾಲಿಕಟ್ಠೇನ ಫೇಣಪಿಣ್ಡಸರಿಕ್ಖಕೋತಿ ವಿದಿತ್ವಾ। **ಮರೀಚಿಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಮರೀಚಿ ದೂರೇ ಠಿತಾನಂ ರೂಪಗತಾ ವಿಯ ಗಯ್ಹೂಪಗಾ ವಿಯ ಹೋತಿ, ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ರಿತ್ತಾ ತುಚ್ಛಾ ಅಗಯ್ಹೂಪಗಾ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಏವಮೇವ ಖಣಿಕಇತ್ತರಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಅಯಂ ಕಾಯೋಪಿ ಮರೀಚಿಧಮ್ಮೋತಿ **ಅಭಿಸಮ್ಬುಧಾನೋ** ಬುಜ್ಝನ್ತೋ, ಜಾನನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಾರಸ್ಸ ಪಪುಪ್ಫಕಾನೀ**ತಿ ಮಾರಸ್ಸ ಪಪುಪ್ಫಕಸಙ್ಖಾತಾನಿ ತೇಭೂಮಕಾನಿ ವಟ್ಟಾನಿ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಮಚ್ಚುರಾಜಸ್ಸ ಅದಸ್ಸನಂ ಅವಿಸಯಂ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಥೇರೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸರೀರಂ ಥೋಮೇನ್ತೋ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ ವನ್ದನ್ತೋವ ಆಗತೋತಿ।

ಮರೀಚಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಿಕತ್ಥೇರವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ವಿಟಟೂಭವತ್ಥು

ಪುಪ್ಫಾನಿಹೇವ ಪಚಿನನ್ತನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಪರಿಸಂ ಮಹೋಘೇನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ಮಾರಿತಂ ವಿಟಟೂಭಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ - ಸಾವತ್ಥಿಯಞ್ಹಿ ಮಹಾಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಪಸೇನದಿಕುಮಾರೋ ನಾಮ। ವೇಸಾಲಿಯಂ ಲಿಚ್ಛವಿರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಲಿಚ್ಛವಿಕುಮಾರೋ ಮಹಾಲಿ ನಾಮ, ಕುಸಿನಾರಾಯಂ ಮಲ್ಲರಾಜಪುತ್ತೋ ಬನ್ಧುಲೋ ನಾಮಾತಿ ಇಮೇ ತಯೋ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಸ್ಸಾಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪುಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಹಿನಗರೇ ಸಾಲಾಯ ಸಮಾಗತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಆಗತಕಾರಣಞ್ಚ ಕುಲಞ್ಚ ನಾಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಹಾಯಕಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕತೋವ ಆಚರಿಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖನ್ತಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಉಗ್ಗಹಿತಸಿಪ್ಪಾ ಆಚರಿಯಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಏಕತೋವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಕಸಕಟ್ಠಾನಾನಿ ಅಗಮಂಸು। ತೇಸು **ಪಸೇನದಿಕುಮಾರೋ** ಪಿತು ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಸನ್ನೇನ ಪಿತರಾ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿತ್ತೋ। **ಮಹಾಲಿಕುಮಾರೋ** ಲಿಚ್ಛವೀನಂ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಮಹನ್ತೇನ ಉಸ್ಸಾಹೇನ ದಸ್ಸೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಅಕ್ಖೀನಿ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। ಲಿಚ್ಛವಿರಾಜಾನೋ "ಅಹೋ ವತ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ಅಕ್ಖಿವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ, ನ ನಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿಸ್ಸಾಮ, ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಸತಸಹಸ್ಸುಟ್ಠಾನಕಂ ಏಕಂ ದ್ವಾರಂ ಅದಂಸು। ಸೋ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಞ್ಚಸತೇ ಲಿಚ್ಛವಿರಾಜಪುತ್ತೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇನ್ತೋ ವಸಿ। **ಬನ್ಧುಲಕುಮಾರೋ** ಸಟ್ಠಿಂ ಸಟ್ಠಿಂ ವೇಳೂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಅಯಸಲಾಕಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿಕಲಾಪೇ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಠಪಿತೇ ಮಲ್ಲರಾಜಕುಲೇಹಿ "ಇಮೇ ಕಪ್ಪೇತೂ"ತಿ ವುತ್ತೋ ಅಸೀತಿಹತ್ಥಂ ಆಕಾಸಂ ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಅಸಿನಾ ಕಪ್ಪೇನ್ತೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಓಸಾನಕಲಾಪೇ ಅಯಸಲಾಕಾಯ "ಕಿರೀ"ತಿ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ, "ಕಿಂ ಏತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕಲಾಪೇಸು ಅಯಸಲಾಕಾನಂ ಠಪಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅಸಿಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ರೋದಮಾನೋ "ಮಯ್ಹಂ ಏತ್ತಕೇಸು ಞಾತಿಸುಹಜ್ಜೇಸು ಏಕೋಪಿ ಸಸಿನೇಹೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ನಾಚಿಕ್ಖಿ। ಸಚೇ ಹಿ ಅಹಂ ಜಾನೇಯ್ಯಂ, ಅಯಸಲಾಕಾಯ ಸದ್ದಂ ಅನುಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋವ ಛಿನ್ದೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ, "ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಕರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಕಥೇಸಿ। ತೇಹಿ "ಪವೇಣಿರಜ್ಜಂ ನಾಮ, ತಾತ, ಇದಂ ನ ಲಬ್ಭಾ ಏವಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ವಾರಿತೋ "ತೇನ ಹಿ ಮಮ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ರಾಜಾ ತಸ್ಸಾಗಮನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ತಂ ನಗರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ಠಿತೋ ಅನ್ತರವೀಥಿಂ ಓಲೋಕಯಮಾನೋ "ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಚೂಳಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ವಿಸಾಖಾಯ ಸುಪ್ಪವಾಸಾಯಾ"ತಿ ಏತೇಸಂ ಗೇಹೇ ನಿಚ್ಚಂ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ, "ಕಹಂ, ಅಯ್ಯಾ, ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ದೇವ, ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಸಲಾಕಭತ್ತಗಿಲಾನಭತ್ತಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ದೇವಸಿಕಂ ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಚೂಳಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಪಞ್ಚಸತಾನಿ, ತಥಾ ವಿಸಾಖಾಯ ತಥಾ ಸುಪ್ಪವಾಸಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಯಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಉಪಟ್ಠಹಿತುಕಾಮೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಸಹತ್ಥಾ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಪಞ್ಚಹಿ ಮೇ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಬದ್ಧಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಮಹಾರಾಜ ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಬದ್ಧಂ ಭಿಕ್ಖಂ ನ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಬಹೂ ಜನಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಆಗಮನಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ನಿಬದ್ಧಂ ಪೇಸೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಭಾರಂ ಅಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಆಗತೇ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ, "ಇಮೇ ನಾಮ ಪರಿವಿಸನ್ತೂ"ತಿ ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾವ ಸತ್ತಾಹಂ ಸಯಮೇವ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಚಿತ್ತೋ ಪಮಜ್ಜಮಕಾಸಿ। ರಾಜಕುಲೇ ನಾಮ ಅನಾಣತ್ತಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿವಿಸಿತುಂ ನ ಲಭನ್ತಿ "ನ ಮಯಂ ಇಧ ಠಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ರಾಜಾ ದುತಿಯದಿವಸೇಪಿ ಪಮಜ್ಜಿ, ದುತಿಯದಿವಸೇಪಿ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ತತಿಯದಿವಸೇಪಿ ಪಮಜ್ಜಿ, ತದಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಏಕಕಮೇವ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಪುಞ್ಞವನ್ತಾ ನಾಮ ಕಾರಣವಸಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕುಲಾನಂ ಪಸಾದಂ ರಕ್ಖನ್ತಿ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಚ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋತಿ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಖೇಮಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾತಿ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಉಪಾಸಕೇಸು ಚಿತ್ತೋ, ಗಹಪತಿ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋತಿ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಉಪಾಸಕಾ,

ಉಪಾಸಿಕಾಸು ವೇಳುಕಣ್ಡಕೀ ನನ್ದಮಾತಾ, ಖುಜ್ಜುತ್ತರಾತಿ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಉಪಾಸಿಕಾ, ಇತಿ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಜನೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಠಾನನ್ತರಪತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಾವಕಾ ಏಕದೇಸೇನ ದಸನ್ನಂ ಪಾರಮೀನಂ ಪೂರಿತತ್ತಾ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾ ಅಭಿನೀಹಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ। ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋಪಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪೂರಿತಪಾರಮೀ ಅಭಿನೀಹಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮಹಾಪುಞ್ಞೋ ಅತ್ತನೋ ಕಾರಣವಸಿಕತಾಯ ಕುಲಸ್ಸ ಪಸಾದಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ಏಕಕಮೇವ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿವಿಸಿಂಸು।

ರಾಜಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಗತಕಾಲೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾನಿ ತಥೇವ ಠಿತಾನಿ ದಿಸ್ವಾ, "ಕಿಂ, ಅಯ್ಯಾ, ನಾಗಮಿಂಸೂ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಏಕಕೋವ ಆಗತೋ ದೇವಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ, "ಅದ್ಧಾ ಏತ್ತಕಂ ಮೇ ಭತ್ತಚ್ಛೇದನಮಕಂಸೂ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕುದ್ಧೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಭಿಕ್ಖಾ ಪಟಿಯತ್ತಾ, ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಕಿರ ಏಕಕೋವಾಗತೋ, ಪಟಿಯತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖಾ ತಥೇವ ಠಿತಾ, ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಮಮ ಗೇಹೇ ಸಞ್ಞಂ ನ ಕರಿಂಸು, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದೋಸಂ ಅವತ್ವಾ, "ಮಹಾರಾಜ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ನತ್ಥಿ, ತೇನ ನ ಗತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಕುಲಾನಂ ಅನುಪಗಮನಕಾರಣಞ್ಚ ಉಪಗಮನಕಾರಣಞ್ಚ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಸುತ್ತಮಾಹ –

"ನವಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಕುಲಂ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ನಾಲಂ ಉಪಗನ್ತುಂ, ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ನಾಲಂ ಉಪನಿಸೀದಿತುಂ। ಕತಮೇಹಿ ನವಹಿ? ನ ಮನಾಪೇನ ಪಚ್ಚುಟ್ಠೇನ್ತಿ, ನ ಮನಾಪೇನ ಅಭಿವಾದೇನ್ತಿ, ನ ಮನಾಪೇನ ಆಸನಂ ದೇನ್ತಿ, ಸನ್ತಮಸ್ಸ ಪರಿಗುಹನ್ತಿ, ಬಹುಕಮ್ಪಿ ಥೋಕಂ ದೇನ್ತಿ, ಪಣೀತಮ್ಪಿ ಲೂಖಂ ದೇನ್ತಿ, ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದೇನ್ತಿ ನೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ, ನ ಉಪನಿಸೀದನ್ತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ, ಭಾಸಿತಮಸ್ಸ ನ ಸುಸ್ಸೂಸನ್ತಿ । ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಕುಲಂ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ನಾಲಂ ಉಪಗನ್ತುಂ, ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ನಾಲಂ ಉಪನಿಸೀದಿತುಂ।

"ನವಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಕುಲಂ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಅಲಂ ಉಪಗನ್ತುಂ, ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಅಲಂ ಉಪನಿಸೀದಿತುಂ। ಕತಮೇಹಿ ನವಹಿ? ಮನಾಪೇನ ಪಚ್ಚುಟ್ಠೇನ್ತಿ, ಮನಾಪೇನ ಅಭಿವಾದೇನ್ತಿ, ಮನಾಪೇನ ಆಸನಂ ದೇನ್ತಿ, ಸನ್ತಮಸ್ಸ ನ ಪರಿಗುಹನ್ತಿ, ಬಹುಕಮ್ಪಿ ಬಹುಕಂ ದೇನ್ತಿ, ಪಣೀತಮ್ಪಿ ಪಣೀತಂ ದೇನ್ತಿ, ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದೇನ್ತಿ ನೋ ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ, ಉಪನಿಸೀದನ್ತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ, ಭಾಸಿತಮಸ್ಸ ಸುಸ್ಸೂಸನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಕುಲಂ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಅಲಂ ಉಪಗನ್ತುಂ, ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಅಲಂ ಉಪನಿಸೀದಿತು"ನ್ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೯.೧೭)।

ಇತಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಮ ಸಾವಕಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಾ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಅಲಭನ್ತಾ ನ ಗತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ। ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಹಿ ಅವಿಸ್ಸಾಸಿಕಟ್ಠಾನೇ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಿಯಮಾನಾಪಿ ಮಾರಣನ್ತಿಕಂ ವೇದನಂ ಪತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಗಮಿಂಸೂತಿ। "ಕದಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ರಞ್ಞಾ ಪುಟ್ಠೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ –

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಕೇಸವೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ತಂ ಪಞ್ಚ ಪುರಿಸಸತಾನಿ ಅನುಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ಸೋ ಕೇಸವತಾಪಸೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಪಸಾಧನಕಪ್ಪಕೋ ಪನಸ್ಸ ಅನುಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಪ್ಪಕೋ ನಾಮ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಕೇಸವತಾಪಸೋ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಅಟ್ಠ ಮಾಸೇ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಾರತ್ತಸಮಯೇ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ದಿಸ್ವಾ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಚತುಮಾಸಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇವ ವಸಾಪೇನ್ತೋ ಸಯಂ ಸಾಯಂಪಾತಂ ಅಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅವಸೇಸಾ ತಾಪಸಾ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಸದ್ದಾದೀಹಿ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹಾ ಹುತ್ವಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ, "ಆಚರಿಯ, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಮ್ಹಾ, ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಕಹಂ, ತಾತಾ"ತಿ? "ಹಿಮವನ್ತಂ, ಆಚರಿಯಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಗತದಿವಸೇಯೇವ ಚತುಮಾಸಂ ಇಧ ವಸನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಿ। "ಕಥಂ ಗಮಿಸ್ಸಥ, ತಾತಾ"ತಿ? "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ಪಟಿಞ್ಞಾ

ದಿನ್ನಾ, ಮಯಂ ಇಧ ನ ಸಕ್ಕೋಮ ವಸಿತುಂ, ಇತೋ ಅವಿದೂರೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪವತ್ತಿಸ್ಸವನಟ್ಠಾನೇ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಕಪ್ಪನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಚರಿಯೋ ಓಹೀಯಿ।

ರಾಜಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತೋ, "ಕಹಂ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸಬ್ಬೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಮ್ಹಾತಿ ವತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗತಾ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಆಹ। ಕಪ್ಪಕೋಪಿ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ "ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಇತರೇಸಂ ಪನ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಂ ಸುಣನ್ತೋ ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ವಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಅನುಸ್ಸರನ್ತಸ್ಸ ಕುಚ್ಛಿರೋಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ರಾಜಾ ವೇಜ್ಜೇಹಿ ತಿಕಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ, ರೋಗೋ ನ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ। ತಾಪಸೋ ಆಹ - "ಕಿಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಚ್ಛಸಿ ಮೇ ರೋಗವೂಪಸಮ"ನ್ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಸಚಾಹಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಂ, ಇದಾನೇವ ವೋ ಫಾಸುಕಂ ಕರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ಸಚೇ ಮೇ ಫಾಸುಕಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ಮಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಹೀ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧು , ಭನ್ತೇ"ತಿ ತಂ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ನಾರದಅಮಚ್ಚಪ್ಪಮುಖೇ ಚತ್ತಾರೋ ಅಮಚ್ಚೇ "ಮಮ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ, ಮಯ್ಹಂ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಕಪ್ಪನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಇತರೇ "ಕಹ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಕಿರ ವಸನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇಪಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸಾಗಮನಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಸಮೋಸರಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಉಣ್ಹೋದಕಂ ದತ್ವಾ ಫಲಾಫಲಂ ಅದಂಸು। ತಂ ಖಣಞ್ಞೇವ ರೋಗೋ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ। ಸೋ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ನಾರದೋ ಪುಚ್ಛಿ -

"ಮನುಸ್ಸಿನ್ದಂ ಜಹಿತ್ವಾನ, ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಿನಂ।
ಕಥಂ ನು ಭಗವಾ ಕೇಸೀ, ಕಪ್ಪಸ್ಸ ರಮತಿ ಅಸ್ಸಮೇ॥

"ಸಾದೂನಿ ರಮಣೀಯಾನಿ, ಸನ್ತಿ ವಕ್ಖಾ ಮನೋರಮಾ।
ಸುಭಾಸಿತಾನಿ ಕಪ್ಪಸ್ಸ, ನಾರದ ರಮಯನ್ತಿ ಮಂ॥

"ಸಾಲೀನಂ ಓದನಂ ಭುಞ್ಜೇ, ಸುಚಿಂ ಮಂಸೂಪಸೇಚನಂ।
ಕಥಂ ಸಾಮಾಕನೀವಾರಂ, ಅಲೋಣಂ ಛಾದಯನ್ತಿ ತಂ॥

"ಸಾದುಂ ವಾ ಯದಿ ವಾಸಾದುಂ, ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಬಹುಂ।
ವಿಸ್ಸತ್ಥೋ ಯತ್ಥ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ವಿಸ್ಸಾಸಪರಮಾ ರಸಾ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೪.೧೮೧-೧೮೪)।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇನ್ತೋ "ತದಾ ರಾಜಾ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಅಹೋಸಿ, ನಾರದೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಕಪ್ಪನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಆನನ್ದೋ, ಕೇಸವತಾಪಸೋ ಅಹಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಏವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಮಾರಣನ್ತಿಕಂ ವೇದನಂ ಪತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಟ್ಠಾನಂ ಗಮಿಂಸು, ಮಮ ಸಾವಕಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ನ ಲಭನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಯಾ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕಥಂ ನು ಖೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಞಾತಿಧೀತರಂ ಮಮ ಗೇಹೇ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ 'ದಹರಾ ಚ ಸಾಮಣೇರಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಞಾತಿರಾಜಾ'ತಿ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ವಿಸ್ಸತ್ಥಾ ನಿಬದ್ಧಂ ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ - "ಏಕಂ ಮೇ ಧೀತರಂ ದೇನ್ತೂ"ತಿ ಸಾಕಿಯಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। "ಕತರಸ್ಸ ಸಕ್ಯಸ್ಸ ಧೀತಾ"ತಿ ಚ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಞತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದೂತೇ ಆಣಾಪೇಸಿ। ದೂತಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಕಿಯೇ ದಾರಿಕಂ ಯಾಚಿಂಸು। ತೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ, "ಪಕ್ಖನ್ತರಿಕೋ ರಾಜಾ, ಸಚೇ ನ ದಸ್ಸಾಮ, ವಿನಾಸೇಸ್ಸತಿ ನೋ, ನ ಖೋ ಪನ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಕುಲೇನ ಸದಿಸೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಮನ್ತಯಿಂಸು। ಮಹಾನಾಮೋ "ಮಮ ದಾಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಜಾತಾ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ನಾಮ ಧೀತಾ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದೂತೇ ಆಹ - "ಸಾಧು,

ರಞ್ಞೋ ದಾರಿಕಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಸಾ ಕಸ್ಸ, ಧೀತಾ"ತಿ? "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಚೂಳಪಿತುಪುತ್ತಸ್ಸ ಮಹಾನಾಮಸ್ಸ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಧೀತಾ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ನಾಮಾ"ತಿ।

ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ರಾಜಾ "ಯದಿ ಏವಂ, ಸಾಧು, ಸೀಘಂ ಆನೇಥ, ಖತ್ತಿಯಾ ಚ ನಾಮ ಬಹುಮಾಯಾ, ದಾಸಿಧೀತರಮ್ಪಿ ಪಹಿಣೇಯ್ಯುಂ, ಪಿತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಭಾಜನೇ ಭುಞ್ಜನ್ತಿಂ ಆನೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ, "ದೇವ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಭುಞ್ಜನ್ತಿಂ ರಾಜಾ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಮಹಾನಾಮೋ "ಸಾಧು, ತಾತಾ"ತಿ ತಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಭೋಜನಕಾಲೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಭುಞ್ಜನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ದೂತಾನಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ತೇ ತಂ ಆದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ತಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇತ್ಥಿಸತಾನಂ ಜೇಟ್ಠಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿ। ಸಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ।

ಅಥಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ರಾಜಾ ದಾರಕಸ್ಸ ಅಯ್ಯಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ "ಸಕ್ಯರಾಜಧೀತಾ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾತಾ, ಕಿಮಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ? ತಂ ಪನ ಸಾಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಥೋಕಂ ಬಧಿರಧಾತುಕೋ, ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅಯ್ಯಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ, ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಪುತ್ತಂ ಅವಿಜಾಯಿತ್ವಾಪಿ ಸಬ್ಬಜನಂ ಅಭಿಭವಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ರಞ್ಞೋ ಅತಿವಿಯ ವಲ್ಲಭಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಬಧಿರೋ ಅಮಚ್ಚೋ "ವಲ್ಲಭಾ"ತಿ ವಚನಂ ದುಸ್ಸುತಂ ಸುತ್ವಾ "ವಿಟಟೂಭೋ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ, "ದೇವ, ಕುಮಾರಸ್ಸ ಕಿರ 'ವಿಟಟೂಭೋ'ತಿ ನಾಮಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಪೋರಾಣಕಂ ನೋ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ನಾಮಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ದಹರಕಾಲೇಯೇವ ರಾಜಾ "ಸತ್ಥು ಪಿಯಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿ।

ಸೋ ಕುಮಾರಪರಿಹಾರೇನ ವಡ್ಢನ್ತೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಕುಮಾರಾನಂ ಮಾತಾಮಹಕುಲತೋ ಹತ್ಥಿರೂಪಕಅಸ್ಸರೂಪಕಾದೀನಿ ಆಹರಿಯಮಾನಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅಮ್ಮ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಮಾತಾಮಹಕುಲತೋ ಪಣ್ಣಾಕಾರೋ ಆಹರೀಯತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಕೋಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಪೇಸೇಸಿ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ನಿಮಾತಾ ನಿಪಿತಾ"ತಿ? ಅಥ ನಂ ಸಾ, "ತಾತ, ತವ ಸಕ್ಯರಾಜಾನೋ ಮಾತಾಮಹಾ ದೂರೇ ಪನ ವಸನ್ತಿ, ತೇನ ತೇ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಪೇಸೇನ್ತೀ"ತಿ ವಞ್ಚೇಸಿ। ಸೋಳಸವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ, "ಅಮ್ಮ, ತವ ಮಾತಾಮಹಕುಲಂ ಪಸ್ಸಿತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಅಲಂ, ತಾತ, ಕಿಂ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಸೋ ಪಿತು ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ। ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಪುರೇತರಂ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಅಹಂ ಇಧ ಸುಖಂ ವಸಾಮಿ, ಮಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಾಮಿನೋ ಅನ್ತರಂ ದಸ್ಸಯಿಂಸೂ"ತಿ। ಸಾಕಿಯಾ ವಿಟಟೂಭಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ, "ವನ್ದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ದಹರದಹರೇ ಕುಮಾರೇ ಜನಪದಂ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕಪಿಲಪುರಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಕುಮಾರೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ "ಅಯಂ ತೇ, ತಾತ, ಮಾತಾಮಹೋ, ಅಯಂ ಮಾತುಲೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ವನ್ದಾಪೇಸುಂ। ಸೋ ಸಬ್ಬೇ ವನ್ದಮಾನೋ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಏಕಮ್ಪಿ ಅತ್ತಾನಂ ವನ್ದನ್ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಂ ವನ್ದನ್ತಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾಕಿಯಾ, "ತಾತ, ತೇ ಕನಿಟ್ಠಕುಮಾರಾ ಜನಪದಂ ಗತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಥೇಕಾ ದಾಸೀ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ ತೇನ ನಿಸಿನ್ನಫಲಕಂ "ಇದಂ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾಯ ದಾಸಿಯಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಫಲಕ"ನ್ತಿ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ ಖೀರೋದಕೇನ ಧೋವಿ। ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ಅತ್ತನೋ ಆವುಧಂ ಪಮುಸ್ಸಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತೋ ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವಿಟಟೂಭಕುಮಾರಸ್ಸ ಅಕ್ಕೋಸನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ದಾಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಮಹಾನಾಮಸಕ್ಕಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಜಾತಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಬಲಕಾಯಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ। "ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಕಿರ ದಾಸಿಧೀತಾ"ತಿ ಮಹಾಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ವಿಟಟೂಭೋ "ಏತೇ ತಾವ ಮಮ ನಿಸಿನ್ನಫಲಕಂ ಖೀರೋದಕೇನ ಧೋವನ್ತು, ಅಹಂ ಪನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಕಾಲೇ ಏತೇಸಂ ಗಲಲೋಹಿತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಮ ನಿಸಿನ್ನಫಲಕಂ ಧೋವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ

ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗತೇ ಅಮಚ್ಚಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ರಾಜಾ “ಮಯ್ಹಂ ದಾಸಿಧೀತರಂ ಅದಂಸೂ”ತಿ ಸಾಕಿಯಾನಂ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾಯ ಚ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಚ ದಿನ್ನಪರಿಹಾರಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಾಸದಾಸೀಹಿ ಲದ್ಧಬ್ಬಮತ್ತಮೇವ ದಾಪೇಸಿ।

ತತೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಸತ್ಥಾ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿರ ಞಾತಕೇಹಿ ದಾಸಿಧೀತಾ ಮಯ್ಹಂ ದಿನ್ನಾ, ತೇನಸ್ಸಾ ಅಹಂ ಸಪುತ್ತಾಯ ಪರಿಹಾರಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಾಸದಾಸೀಹಿ ಲದ್ಧಬ್ಬಮತ್ತಮೇವ ದಾಪೇಸಿ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ “ಅಯುತ್ತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಾಕಿಯೇಹಿ ಕತಂ, ದದನ್ತೇಹಿ ನಾಮ ಸಮಾನಜಾತಿಕಾ ದಾತಬ್ಬಾ ಅಸ್ಸ, ತಂ ಪನ , ಮಹಾರಾಜ, ವದಾಮಿ, ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಖತ್ತಿಯರಾಜಧೀತಾ ಖತ್ತಿಯರಞ್ಞೋ ಗೇಹೇ ಅಭಿಸೇಕಂ ಲಭಿ। ವಿಟಟೂಭೋಪಿ ಖತ್ತಿಯರಾಜಾನಮೇವ ಪಟಿಚ್ಚ ಜಾತೋ, ಮಾತುಗೋತ್ತಂ ನಾಮ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಪಿತುಗೋತ್ತಮೇವ ಪಮಾಣನ್ತಿ। ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ದಲಿದ್ದಿತ್ಥಿಯಾ ಕಟ್ಠಹಾರಿಕಾಯ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನಂ ಅದಂಸು, ತಸ್ಸಾ ಚ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಜಾತಕುಮಾರೋ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಯಾ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ವಾ ಕಟ್ಠವಾಹನರಾಜಾ ನಾಮ ಜಾತೋ”ತಿ **ಕಟ್ಠಹಾರಿಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೭) ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಪಿತುಗೋತ್ತಮೇವ ಕಿರ ಪಮಾಣ”ನ್ತಿ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾಯ ಚ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಚ ಪಕತಿಪರಿಹಾರಮೇವ ದಾಪೇಸಿ।

ಬನ್ಧುಲಸೇನಾಪತಿಸ್ಸಪಿ ಖೋ ಕುಸಿನಾರಾಯಂ ಮಲ್ಲರಾಜಧೀತಾ ಮಲ್ಲಿಕಾ ನಾಮ ಭರಿಯಾ ದೀಘರತ್ತಂ ಪುತ್ತಂ ನ ವಿಜಾಯಿ। ಅಥ ನಂ ಬನ್ಧುಲೋ “ಅತ್ತನೋ ಕುಲಘರಮೇವ ಗಚ್ಛಾ”ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸಾ “ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಜೇತವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಾ, “ಕಹಂ ಗಚ್ಛಸೀ”ತಿ ವುತ್ತಾ “ಸಾಮಿಕೋ ಮಂ ಭನ್ತೇ, ಕುಲಘರಂ ಪೇಸೇತೀ” ಆಹ। “ಕಿಂ ಕಾರಣಾ”ತಿ? “ವಞ್ಝಾ ಕಿರಸ್ಮಿ ಅಪುತ್ತಿಕಾ”ತಿ। “ಯದಿ ಏವಂ, ಗಮನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ನಿವತ್ತಸ್ಸೂ”ತಿ। ಸಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಕಸ್ಮಾ ನಿವತ್ತಾಸೀ”ತಿ ವುತ್ತಾ “ದಸಬಲೇನ ನಿವತ್ತಿತಾಮ್ಹೀ”ತಿ ಆಹ ಬನ್ಧುಲೋ “ದಿಟ್ಠಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ದೀಘದಸ್ಸಿನಾ ಕಾರಣ”ನ್ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಸಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಗಬ್ಭಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನದಾಹಳಾ “ದೋಹಳೋ ಮೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। “ಕಿಂ ದೋಹಳೋ”ತಿ? “ವೇಸಾಲಿನಗರೇ ಗಣರಾಜಕುಲಾನಂ ಅಭಿಸೇಕಮಙ್ಗಲಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ಓತರಿತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಾತುಕಾಮಾಮ್ಹಿ, ಸಾಮೀ”ತಿ। ಬನ್ಧುಲೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಥಾಮಧನುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ರಥಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಥಂ ಪಾಜೇನ್ತೋ ಮಹಾಲಿಲಿಚ್ಛವಿನೋ ದಿನ್ನದ್ವಾರೇನ ವೇಸಾಲಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಮಹಾಲಿಲಿಚ್ಛವಿನೋ ಚ ದ್ವಾರಸಮೀಪೇ ಏವ ನಿವೇಸನಂ ಹೋತಿ। ಸೋ ರಥಸ್ಸ ಉಮ್ಮಾರೇ ಪನಿಘಾತಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾವ “ಬನ್ಧುಲಸ್ಸ ರಥಸದ್ದೋ ಏಸೋ, ಅಜ್ಜ ಲಿಚ್ಛವೀನಂ ಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಆಹ।

ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಆರಕ್ಖಾ ಬಲವತೀ, ಉಪರಿ ಲೋಹಜಾಲಂ ಪತ್ಥಟಂ, ಸಕುಣಾನಮ್ಪಿ ಓಕಾಸೋ ನತ್ಥಿ। ಬನ್ಧುಲಸೇನಾಪತಿ ಪನ ರಥಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಕೇ ಮನುಸ್ಸೇ ವೇತ್ತೇನ ಪಹರನ್ತೋ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಲೋಹಜಾಲಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಪೋಕ್ಖರಣೀಯಂ ಭರಿಯಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ನ್ಹತ್ವಾ ಪುನ ತಂ ರಥಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಆಗತಮಗ್ಗೇನೇವ ಪಾಯಾಸಿ। ತೇ ಆರಕ್ಖಮನುಸ್ಸಾ ಲಿಚ್ಛವಿರಾಜೂನಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಲಿಚ್ಛವಿರಾಜಾನೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ರಥಸತಾನಿ ಆರುಯ್ಹ “ಬನ್ಧುಲಮಲ್ಲಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಮಹಾಲಿಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಮಹಾಲಿ, “ಮಾ ಗಮಿತ್ಥ, ಸೋ ಹಿ ವೋ ಸಬ್ಬೇ ಘಾತೇಸ್ಸತೀ”ತಿ ಆಹ। ತೇಪಿ “ಮಯಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ ಏವಾ”ತಿ ವದಿಂಸು। “ತೇನ ಹಿ ತಸ್ಸ ರಥಚಕ್ಕಸ್ಸ ಯಾವ ನಾಭಿತೋ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿವತ್ತೇಯ್ಯಾಥ, ತತೋ ಅನಿವತ್ತನ್ತಾ ಪುರತೋ ಅಸನಿಸದ್ದಂ ವಿಯ ಸುಣಿಸ್ಸಥ, ತಮ್ಹಾ ಠಾನಾ ನಿವತ್ತೇಯ್ಯಾಥ। ತತೋ ಅನಿವತ್ತನ್ತಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಥಧುರೇಸು ಛಿದ್ದಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಥ, ತಮ್ಹಾ ಠಾನಾ ನಿವತ್ತೇಯ್ಯಾಥ, ಪುರತೋ ಮಾ ಗಮಿತ್ಥಾ”ತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ವಚನೇನ ಅನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿಂಸು ಏವ। ಮಲ್ಲಿಕಾ ದಿಸ್ವಾ, “ರಥಾ, ಸಾಮಿ, ಪಞ್ಞಾಯನ್ತೀ”ತಿ ಆಹ। “ತೇನ ಹಿ ಏಕಸ್ಸೇವ ರಥಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಯನಕಾಲೇ ಮಂ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ। ಸಾ ಯದಾ ಸಬ್ಬೇ ರಥಾ ಏಕೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಯಿಂಸು, ತದಾ “ಏಕಮೇವ, ಸಾಮಿ, ರಥಸೀಸಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀ”ತಿ ಆಹ। ಬನ್ಧುಲೋ “ತೇನ ಹಿ

ಇಮಾ ರಸ್ಮಿಯೋ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ರಸ್ಮಿಯೋ ದತ್ವಾ ರಥೇ ಠಿತೋವ ಧನುಂ ಆರೋಪೇಸಿ, ರಥಚಕ್ಕಂ ಯಾವ ನಾಭಿತೋ ಪಥವಿಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಲಿಚ್ಛವಿನೋ ತಂ ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ನ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ಇತರೋ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜಿಯಂ ಪೋಥೇಸಿ, ಅಸನಿಸದ್ದೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ತತೋಪಿ ನ ನಿವತ್ತಿಂಸು, ಅನುಬನ್ಧನ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇವ। ಬನ್ಧುಲೋ ರಥೇ ಠಿತಕೋವ ಏಕಸರಂ ಖಿಪಿ, ಸೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ರಥಸತಾನಂ ರಥಸೀಸೇ ಛಿದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ರಾಜಸತಾನಿ ಪರಿಕರಬನ್ಧನಟ್ಠಾನೇ ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ತೇ ಅತ್ತನೋ ಪವಿದ್ಧಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ, "ತಿಟ್ಠ, ರೇ, ತಿಟ್ಠ, ರೇ"ತಿ ವದನ್ತಾ ಅನುಬನ್ಧಿಂಸು ಏವ। ಬನ್ಧುಲೋ ರಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಮತಕಾ, ಮತಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಯುದ್ಧಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। "ಮತಕಾ ನಾಮ ಅಮ್ಹಾದಿಸಾ ನ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸ ಪರಿಕರಂ ಮೋಚೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ಮೋಚಯಿಂಸು। ಸೋ ಮುತ್ತಮತ್ತೇ ಏವ ಮರಿತ್ವಾ ಪತಿತೋ। ಅಥ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ "ತುಮ್ಹೇ ಏವರೂಪಾ, ಅತ್ತನೋ ಘರಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಂವಿಧಾತಬ್ಬಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಂ ಅನುಸಾಸಿತ್ವಾ ಸನ್ನಾಹಂ ಮೋಚೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾ। ಬನ್ಧುಲೋಪಿ ಮಲ್ಲಿಕಂ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆನೇಸಿ। ಸಾ ಸೋಳಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಯಮಕೇ ಯಮಕೇ ಪುತ್ತೇ ವಿಜಾಯಿ। ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸೂರಾ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ, ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಏಕೇಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಂ ಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಪಿತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ತೇಹೇವ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಪರಿಪೂರಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಕೂಟಟ್ಟಪರಾಜಿತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಬನ್ಧುಲಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವನ್ತಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಅಮಚ್ಚಾನಂ ಕೂಟಟ್ಟಕರಣಂ ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಅಟ್ಟಂ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಮೇವ ಸಾಮಿಕಂ ಅಕಾಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಮಹಾಸದ್ದೇನ ಸಾಧುಕಾರಂ ಪವತ್ತೇತಿ। ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಅಮಚ್ಚೇ ಹಾರೇತ್ವಾ ಬನ್ಧುಲಸ್ಸೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಮ್ಮಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಿ। ತತೋ ತೇ ಪೋರಾಣಕವಿನಿಚ್ಛಯಿಕಾ ಅಮಚ್ಚಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಲಞ್ಜಂ ಅಲಭನ್ತಾ ಅಪ್ಪಲಾಭಾ ಹುತ್ವಾ "ಬನ್ಧುಲೋ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ಥೇತೀ"ತಿ ರಾಜಕುಲೇ ಪರಿಭಿನ್ದಿಂಸು। ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಇಧೇವ ಘಾತಿಯಮಾನೇ ಗರಹಾ ಮೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುನ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಯುತ್ತಪುರಿಸೇಹಿ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಪಹಾರಾಪೇತ್ವಾ ಬನ್ಧುಲಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ಪಚ್ಚನ್ತೋ ಕಿರ ಕುಪಿತೋ, ತವ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ , ಚೋರೇ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ, "ಏತ್ಥೇವಸ್ಸ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಯ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹರಥಾ"ತಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಸಮತ್ಥೇ ಮಹಾಯೋಧೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇಯೇವ "ಸೇನಾಪತಿ ಕಿರ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಪಯುತ್ತಚೋರಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಸೋ ತಂ ಪದೇಸಂ ಆವಾಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಣ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ನಗರತೋ ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ತೇ ಯೋಧಾ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿಂಸು। ತಂ ದಿವಸಂ ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ನಿಮನ್ತಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹೇ ಏವ "ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ತೇ ಸದ್ಧಿಂ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಪಣ್ಣಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಂಸು। ಸಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಪಣ್ಣಂ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಮೇವ ಪರಿವಿಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಪರಿಚಾರಿಕಾಯೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭತ್ತಂ ದತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿಚಾಟಿಂ ಆಹರನ್ತಿಯೋ ಥೇರಾನಂ ಪುರತೋ ಸಪ್ಪಿಚಾಟಿಂ ಭಿನ್ದಿಂಸು। ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ "ಭೇದನಧಮ್ಮಂ ಭಿನ್ನಂ, ನ ಚಿನ್ತಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಉಚ್ಛಙ್ಗತೋ ಪಣ್ಣಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ "ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಯ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿತುಸೀಸಂ ಛಿನ್ನನ್ತಿ ಮೇ ಇಮಂ ಪಣ್ಣಂ ಆಹರಿಂಸು, ಅಹಂ ಇದಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ನ ಚಿನ್ತೇಮಿ, ಸಪ್ಪಿಚಾಟಿಯಾ ಭಿನ್ನಾಯ ಕಿಂ ಚಿನ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ "ಅನಿಮಿತ್ತಮನಞ್ಞಾತಂ , ಮಚ್ಚಾನಂ ಇಧ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿಆದೀನಿ (ಸು॰ ನಿ॰ ೫೭೯) ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾಪಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಸುಣಿಸಾಯೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಮಿಕಾ ನಿರಪರಾಧಾ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಮಕಮ್ಮಫಲಂ ಲಭಿಂಸು , ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಸೋಚಯಿತ್ಥ, ಮಾ ಪರಿದೇವಿತ್ಥ, ರಞ್ಞೋ ಉಪರಿ ಮನೋಪದೋಸಂ ಮಾ ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ ಓವದಿ।

ರಞ್ಞೋ ಚರಪುರಿಸಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ನಿದ್ದೋಸಭಾವಂ ರಞ್ಞೋ ಕಥಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಲ್ಲಿಕಞ್ಚ ಸುಣಿಸಾಯೋ ಚಸ್ಸಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ವರಂ ಅದಾಸಿ। ಸಾ "ವರೋ ಗಹಿತೋ ಮೇ ಹೋತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗತೇ ಮತಕಭತ್ತಂ ದತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ದೇವ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಯ್ಹಂ ವರೋ ದಿನ್ನೋ, ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಅಞ್ಞೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಯ ಮೇ ಸುಣಿಸಾನಂ ಮಮಞ್ಚ ಕುಲಘರಗಮನಂ ಅನುಜಾನಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಸಾ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಸುಣಿಸಾಯೋ ಯಥಾಸಕಾನಿ ಕುಲಾನಿ ಪೇಸೇಸಿ, ಸಯಮ್ಪಿ ಕುಸಿನಾರಾನಗರೇ ಅತ್ತನೋ ಕುಲಘರಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ರಾಜಾಪಿ ಬನ್ಧುಲಸೇನಾಪತಿನೋ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ದೀಘಕಾರಾಯನಸ್ಸ ನಾಮ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಪನ "ಮಾತುಲೋ ಮೇ ಇಮಿನಾ ಮಾರಿತೋ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಓತಾರಂ ಗವೇಸನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ರಾಜಾಪಿ ನಿರಪರಾಧಸ್ಸ ಬನ್ಧುಲಸ್ಸ ಮಾರಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಹುತ್ವಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸಾದಂ ನ ಲಭತಿ, ರಜ್ಜಸುಖಂ ನಾನುಭೋತಿ। ತದಾ ಸತ್ಥಾ ಸಕ್ಯಾನಂ ಮೇದಾಳುಪಂ ನಾಮ ನಿಗಮಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತಿ। ರಾಜಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರಾಮತೋ ಅವಿದೂರೇ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ, "ಮನ್ದೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ರಾಜಾಕಕುಧಭಣ್ಡಾನಿ ದೀಘಕಾರಾಯನಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಬ್ಬಂ **ಧಮ್ಮಚೇತಿಯಸುತ್ತ**ನಿಯಾಮೇನ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೩೬೪ ಆದಯೋ) ದೀಪೇತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ದೀಘಕಾರಾಯನೋ ತಾನಿ ಪಞ್ಚ ರಾಜಕಕುಧಭಣ್ಡಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಟಟೂಭಂ ರಾಜಾನಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಏಕಂ ಅಸ್ಸಂ ಏಕಞ್ಚ ಉಪಟ್ಠಾನಕಾರಿಕಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ರಾಜಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಯಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಸೇನಂ ಅದಿಸ್ವಾ ತಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ, "ಅಹಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ, ವಿಟಟೂಭಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಾಜಗಹನಗರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಕಾಲೇ ದ್ವಾರೇಸು ಪಿದಹಿತೇಸು ನಗರಂ ಪತ್ವಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಸಾಲಾಯ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಾತಾತಪೇಹಿ ಕಿಲನ್ತೋ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ತತ್ಥೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ವಿಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ, "ದೇವ, ಕೋಸಲನರಿನ್ದ ಅನಾಥೋ ಜಾತೋಸೀ"ತಿ ವಿಪ್ಪಲಪನ್ತಿಯಾ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ ಮಾತುಲಸ್ಸ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇಸಿ।

ವಿಟಟೂಭೋಪಿ ರಜ್ಜಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಂ ವೇರಂ ಸರಿತ್ವಾ "ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಾಕಿಯೇ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಹತಿಯಾ ಸೇನಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಞಾತಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಿನಾಸಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಞಾತಿಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ, ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ, ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ, ಕಪಿಲವತ್ಥುಸಾಮನ್ತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಬರಚ್ಛಾಯೇ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ತತೋ ವಿಟಟೂಭಸ್ಸ ರಜ್ಜಸೀಮಾಯ ಮಹನ್ತೋ ಸನ್ದಚ್ಛಾಯೋ ನಿಗ್ರೋಧೋ ಅತ್ಥಿ। ವಿಟಟೂಭೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಏವರೂಪಾಯ ಉಣ್ಹವೇಲಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಬರಚ್ಛಾಯೇ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಥ, ಏತಸ್ಮಿಂ ಸನ್ದಚ್ಛಾಯೇ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ನಿಸೀದಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಹೋತು, ಮಹಾರಾಜ, ಞಾತಕಾನಂ ಛಾಯಾ ನಾಮ ಸೀತಲಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಞಾತಕಾನುರಕ್ಖನತ್ಥಾಯ ಸತ್ಥಾ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂಯೇವ ಪಚ್ಚಾಗಮಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಜೇತವನಮೇವ ಗತೋ।

ರಾಜಾ ಸಾಕಿಯಾನಂ ದೋಸಂ ಸರಿತ್ವಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪುನ ನಿವತ್ತಿ। ತತಿಯವಾರೇಪಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪುನ ನಿವತ್ತಿ। ಚತುತ್ಥವಾರೇ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಸತ್ಥಾ ಸಾಕಿಯಾನಂ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಏಕದಿವಸಂ ನದಿಯಂ ವಿಸಪಕ್ಖಿಪನಪಾಪಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಪ್ಪಟಿಬಾಹಿಯಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಚತುತ್ಥವಾರೇ ನಾಗಮಾಸಿ। ವಿಟಟೂಭೋ "ಸಾಕಿಯೇ ಘಾತೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಬಲಕಾಯೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪನ ಞಾತಕಾ ಅಸತ್ತಘಾತಕಾ ನಾಮ, ಅತ್ತನಾ ಮರನ್ತಾಪಿ ಪರೇಸಂ ಜೀವಿತಂ ನ ವೋರೋಪೇನ್ತಿ। ತೇ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಮಯಂ ಸುಸಿಕ್ಖಿತಾ

ಕತಹತ್ಥಾ ಕತೂಪಾಸನಾ ಮಹಿಸ್ಸಾಸಾ, ನ ಖೋ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪರಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತುಂ, ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತೇ ಕತಸನ್ನಾಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಯುದ್ಧಂ ಆರಭಿಂಸು। ತೇಹಿ ಖಿತ್ತಾ ಸರಾ ವಿಟಟೂಭಸ್ಸ ಪುರಿಸಾನಂ ಅನ್ತರನ್ತರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಫಲಕನ್ತರಕಣ್ಣಛಿದ್ದನ್ತರಾದೀಹಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ। ವಿಟಟೂಭೋ ದಿಸ್ವಾ ನನು ಭಣೇ "ಸಾಕಿಯಾ ಅಸತ್ತಘಾತಕಾಮ್ಹಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ಅಥ ಚ ಪನ ಮೇ ಪುರಿಸೇ ನಾಸೇನ್ತೀತಿ।

ಅಥ ನಂ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ಆಹ – "ಕಿಂ ಸಾಮಿ, ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸೀ"ತಿ? "ಸಾಕಿಯಾ ಮೇ ಪುರಿಸೇ ನಾಸೇನ್ತೀ"ತಿ। "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕೋಚಿ ಪುರಿಸೋ ಮತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಇಙ್ಘ ತೇ ಗಣಾಪೇಥಾ"ತಿ। ಗಣಾಪೇನ್ತೋ ಏಕಸ್ಸಪಿ ಖಯಂ ನ ಪಸ್ಸಿ। ಸೋ ತತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ "ಯೇ ಯೇ ಪನ ಭಣೇ 'ಸಾಕಿಯಮ್ಹಾ'ತಿ ಭಣನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ಮಾರೇಥ, ಮಾತಾಮಹಸ್ಸ ಪನ ಮಹಾನಾಮಸಕ್ಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತಾನಂ ಜೀವಿತಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಾಕಿಯಾ ಗಹೇತಬ್ಬಗಹಣಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಏಕಚ್ಚೇ ತಿಣಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ, ಏಕಚ್ಚೇ ನಳಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। "ತುಮ್ಹೇ ಸಾಕಿಯಾ, ನೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಯಸ್ಮಾ ತೇ ಮರನ್ತಾಪಿ ಮುಸಾವಾದಂ ನ ಭಣನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಿಣಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಠಿತಾ "ನೋ ಸಾಕೋ, ತಿಣ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ನಳಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಾ "ನೋ ಸಾಕೋ, ನಳೋ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಯೇ ಚ ಮಹಾನಾಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತಾ, ತೇ ಚ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಂಸು। ತೇಸು ತಿಣಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಠಿತಾ **ತಿಣಸಾಕಿಯಾ** ನಾಮ, ನಳಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಾ **ನಳಸಾಕಿಯಾ** ನಾಮ ಜಾತಾತಿ, ವಿಟಟೂಭೋ ಅವಸೇಸೇ ಖೀರಪಕೇಪಿ ದಾರಕೇ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಘಾತಾಪೇನ್ತೋ ಲೋಹಿತನದಿಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಗಲಲೋಹಿತೇನ ಫಲಕಂ ಧೋವಾಪೇಸಿ। ಏವಂ ಸಾಕಿಯವಂಸೋ ವಿಟಟೂಭೇನ ಉಪಚ್ಛಿನ್ನೋ।

ಸೋ ಮಹಾನಾಮಸಕ್ಕಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತೋ "ಪಾತರಾಸವೇಲಾಯ ಪಾತರಾಸಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಭೋಜನೇ ಉಪನೀತೇ "ಏಕತೋವ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅಯ್ಯಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ। ಖತ್ತಿಯಾ ಪನ ಜೀವಿತಂ ಚಜನ್ತಾಪಿ ದಾಸಿಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಮಹಾನಾಮೋ ಏಕಂ ಸರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಕಿಲಿಟ್ಠಗತ್ತೋಮ್ಹಿ, ನ್ಹಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಾತಾ"ತಿ ಆಹ। "ಸಾಧು, ಅಯ್ಯಕ, ನ್ಹಾಯಥಾ"ತಿ। ಸೋ "ಅಯಂ ಮಂ ಏಕತೋ ಅಭುಞ್ಜನ್ತಂ ಘಾತೇಸ್ಸತಿ, ಸಯಮೇವ ಮೇ ಮತಂ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ಕೇಸೇ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗೇ ಗಣ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಕೇಸೇಸು ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠಕೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಉದಕೇ ನಿಮುಜ್ಜಿ। ತಸ್ಸ ಗುಣತೇಜೇನ ನಾಗಭವನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ನಾಗರಾಜಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ತಂ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಫಣೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ನಾಗಭವನಂ ಪವೇಸೇಸಿ। ಸೋ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ತತ್ಥೇವ ವಸಿ। ವಿಟಟೂಭೋಪಿ "ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯಕೋ ಇದಾನಿ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಗಮಯಮಾನೋವ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಅತಿಚಿರಾಯನ್ತೇ ಸರಂ ವಿಚಿನಾಪೇತ್ವಾ ದೀಪಾಲೋಕೇನ ಪುರಿಸಬ್ಭನ್ತರಾನಿಪಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅದಿಸ್ವಾ "ಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಅಚಿರವತಿಂ ಪತ್ವಾ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ನಿವಾಸೇಸಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಅನ್ತೋನದಿಯಂ ವಾಲುಕಾಪುಲಿನೇ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು , ಏಕಚ್ಚೇ ಬಹಿಥಲೇ, ಅನ್ತೋನಿಪನ್ನೇಸುಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಕತಪಾಪಕಮ್ಮಾ ಅತ್ಥಿ, ಬಹಿನಿಪನ್ನೇಸುಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪಾಪಕಮ್ಮಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇಸಂ ನಿಪನ್ನಟ್ಠಾನೇಸು ಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ತೇ "ಮಯ್ಹಂ ನಿಪನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾ, ಮಯ್ಹಂ ನಿಪನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾ"ತಿ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಕತಪಾಪಕಮ್ಮಾ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಥಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು, ಕತಪಾಪಕಮ್ಮಾ ಓತರಿತ್ವಾ ವಾಲುಕಾಪುಲಿನೇ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಹಾಮೇಘೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಘನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿ। ನದಿಯಾ ಓಘೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಟಟೂಭಂ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಸಾಯ ಸಮುದ್ದಮೇವ ಪಾಪೇಸಿ। ಸಬ್ಬೇ ತತ್ಥ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಭಕ್ಖಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಮಹಾಜನೋ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ "ಸಾಕಿಯಾನಂ ಮರಣಂ ಅಯುತ್ತಂ, 'ಏವಂ ನಾಮ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಸಾಕಿಯಾ ಮಾರೇತಬ್ಬಾ'ತಿ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಮೇತ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸಾಕಿಯಾನಂ ಏವಂ ಮರಣಂ ಅಯುತ್ತಂ, ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪಾಪಕಮ್ಮವಸೇನ ಪನ ಯುತ್ತಮೇವೇತೇಹಿ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಏತೇ ಪುಬ್ಬೇ ಅಕಂಸೂ"ತಿ? ಸಬ್ಬೇ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ನದಿಯಂ ವಿಸಂ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸೂತಿ। ಪುನೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – "ವಿಟಟೂಭೋ ಏತ್ತಕೇ ಸಾಕಿಯೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಮನೋರಥೇ ಮತ್ಥಕಂ

ಅಪ್ಪತ್ತೇಯೇವ ಏತ್ತಕಂ ಜನಂ ಆದಾಯ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಭಕ್ಖೋ ಜಾತೋ"ತಿ । ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಮನೋರಥೇ ಮತ್ಥಕಂ ಅಪ್ಪತ್ತೇಯೇವ ಮಚ್ಚುರಾಜಾ ಸುತ್ತಂ ಗಾಮಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೋ ಮಹೋಘೋ ವಿಯ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚತೂಸು ಅಪಾಯಸಮುದ್ದೇಸು ನಿಮುಜ್ಜಾಪೇತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೭. "ಪುಪ್ಫಾನಿ ಹೇವ ಪಚಿನನ್ತಂ, ಬ್ಯಾಸತ್ತಮನಸಂ ನರಂ।
ಸುತ್ತಂ ಗಾಮಂ ಮಹೋಘೋವ, ಮಚ್ಚು ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬ್ಯಾಸತ್ತಮನಸಂ ನರ**ನ್ತಿ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ವಾ ಅಸಮ್ಪತ್ತೇ ವಾ ಲಗ್ಗಮಾನಸಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಮಾಲಾಕಾರೋ ಪುಪ್ಫಾರಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಚಿನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತತೋ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಾ ಗಚ್ಛಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಸಕಲೇ ಪುಪ್ಫಾರಾಮೇ ಮನಂ ಪೇಸೇತಿ, "ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಚಿನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತತೋ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಮನಂ ಪೇಸೇಸಿ, ತಮೇವ ಗಚ್ಛಂ ಪಚಿನನ್ತೋ ಪಮಾದಮಾಪಜ್ಜತಿ, ಏವಮೇವ ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಪ್ಫಾರಾಮಸದಿಸಂ ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಮಜ್ಝಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಮನೋರಮಂ ರೂಪಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಮನೋರಮಾನಂ ಸದ್ದಗನ್ಧರಸಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಪತ್ಥೇತಿ। ಅಞ್ಞೋ ತೇಸು ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಪತ್ಥೇತಿ , ರೂಪಮೇವ ವಾ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಪತ್ಥೇನ್ತೋ ತಮೇವ ಅಸ್ಸಾದೇತಿ, ಸದ್ದಾದೀಸು ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಗೋಮಹಿಂಸದಾಸಿದಾಸಖೇತ್ತವತ್ಥುಗಾಮನಿಗಮಜನಪದಾದೀಸು, ಪಬ್ಬಜಿತಾನಮ್ಪಿ ಪರಿವೇಣವಿಹಾರಪತ್ತಚೀವರಾದೀಸೂತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಏವ ಪಚಿನನ್ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ವಾ ಅಸಮ್ಪತ್ತೇ ವಾ ಕಾಮಗುಣೇ ಬ್ಯಾಸತ್ತಮನಸಂ ನರಂ। **ಸುತ್ತಂ ಗಾಮ**ನ್ತಿ ಗಾಮಸ್ಸ ಗೇಹಭಿತ್ತಿಆದೀನಂ ಪನ ಸುಪನವಸೇನ ಸುಪನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸತ್ತಾನಂ ಪನ ಸುತ್ತಪಮತ್ತತಂ ಉಪಾದಾಯ ಸುತ್ತೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸುತ್ತಂ ಗಾಮಂ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಯೋಜನಾನಿ ಆಯತಗಮ್ಭೀರೋ ಮಹೋಘೋವ ಮಚ್ಚು ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತಿ। ಯಥಾ ಸೋ ಮಹೋಘೋ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಗೋಮಹಿಂಸಕುಕ್ಕುಟಾದೀಸು ಕಿಞ್ಚಿ ಅನವಸೇಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಗಾಮಂ ಸಮುದ್ದಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಭಕ್ಖಂ ಕರೋತಿ, ಏವಮೇವ ಬ್ಯಾಸತ್ತಮನಸಂ ನರಂ ಮಚ್ಚು ಆದಾಯ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಮಸ್ಸ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚತೂಸು ಅಪಾಯಸಮುದ್ದೇಸು ನಿಮುಜ್ಜಾಪೇತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪತ್ತಾ। ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ದೇಸನಾ ಜಾತಾತಿ।

ವಿಟಟೂಭವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಪತಿಪೂಜಿಕಕುಮಾರಿವತ್ಥು

ಪುಪ್ಫಾನಿ ಹೇವಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಪತಿಪೂಜಿಕಂ ನಾಮ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕೇ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ।

ತತ್ಥ ಕಿರ ಮಾಲಭಾರೀ ನಾಮ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಪಞ್ಚಸತಾ ದೇವಧೀತರೋ ರುಕ್ಖಂ ಆರುಯ್ಹ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಾತೇನ್ತಿ, ಪಞ್ಚಸತಾ ಪತಿತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ದೇವಪುತ್ತಂ ಅಲಙ್ಕರೋನ್ತಿ। ತಾಸು ಏಕಾ ದೇವಧೀತಾ ರುಕ್ಖಸಾಖಾಯಮೇವ ಚುತಾ, ಸರೀರಂ ದೀಪಸಿಖಾ ವಿಯ ನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಸಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜಾತಕಾಲೇ ಜಾತಿಸ್ಸರಾ ಹುತ್ವಾ "ಮಾಲಭಾರೀದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾಮ್ಹೀ"ತಿ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೀ ವುಡ್ಢಿಮನ್ವಾಯ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿಂ ಪತ್ಥೇಸಿ। ಸಾ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ಪರಕುಲಂ ಗತಾಪಿ ಸಲಾಕಭತ್ತಪಕ್ಖಿಕಭತ್ತವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಾದೀನಿ ದತ್ವಾ, "ಅಯಂ ಮೇ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನತ್ಥಾಯ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತೂ"ತಿ ವದತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಯಂ ಕುಮಾರಿಕಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ಪತಿಮೇವ ಪತ್ಥೇತೀತಿ ಪತಿಪೂಜಿಕಾ"ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು।

ಸಾಪಿ ನಿಬದ್ಧಂ ಆಸನಸಾಲಂ ಪಟಿಜಗ್ಗತಿ, ಪಾನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತಿ, ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಪೇತಿ। ಅಞ್ಞೇಪಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಲಾಕಭತ್ತಾದೀನಿ ದಾತುಕಾಮಾ, "ಅಮ್ಮ, ಇಮಾನಿಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಟಿಪಾದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ। ಸಾಪಿ ಏತೇನ ನಿಯಾಮೇನ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಏಕಪದವಾರೇ ಛಪಞ್ಞಾಸ ಕುಸಲಧಮ್ಮೇ (ಧ॰ ಸ॰ ೧; ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧ ಯೇವಾಪನಕವಣ್ಣನಾ) ಪಟಿಲಭತಿ। ತಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಾ ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ತಸ್ಸ ಪದಸಾ ಗಮನಕಾಲೇ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞಮ್ಪೀತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಪುತ್ತೇ ಪಟಿಲಭಿ।

ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ದಿವಸಪರಿಯೋಸಾನೇ ತಂ ಖಣಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ ಕೇನಚಿ ರೋಗೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಇತರಾಪಿ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಅಲಙ್ಕರೋನ್ತಿ ಏವ। ದೇವಪುತ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ತ್ವಂ ಪಾತೋವ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ದಿಸ್ಸಸಿ, ಕುಹಿಂ ಗತಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಚುತಾಮ್ಹಿ ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ವದೇಸೀ"ತಿ? "ಏವಮೇತಂ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕುಹಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಸೀ"ತಿ? "ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ"ತಿ। "ಕಿತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತತ್ಥ ಠಿತಾಸೀ"ತಿ? "ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಮಾತು ಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ಪರಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಪುತ್ತೇ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಮ್ಹಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಿತ್ತಕಂ ಆಯೂ"ತಿ? "ವಸ್ಸಸತಮತ್ತ"ನ್ತಿ। "ಏತ್ತಕಮೇವಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏತ್ತಕಂ ಆಯುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಮನುಸ್ಸಾ ಕಿಂ ನು ಖೋ ಸುತ್ತಪಮತ್ತಾ ಕಾಲಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇನ್ತಿ, ಉದಾಹು ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ವದೇಥ, ಸಾಮಿ"? "ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಆಯುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ವಿಯ ಅಜರಾಮರಾ ವಿಯ ಚ ನಿಚ್ಚಂ ಪಮತ್ತಾ, ಮನುಸ್ಸಾ"ತಿ। ಮಾಲಭಾರೀದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ಮಹಾಸಂವೇಗೋ ಉದಪಾದಿ "ವಸ್ಸಸತಮತ್ತಮಾಯುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಮನುಸ್ಸಾ ಕಿರ ಪಮತ್ತಾ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಿ, ಕದಾ ನು ಖೋ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪನ ವಸ್ಸಸತಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ದೇವಾನಂ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ, ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಯೋ ಮಾಸೋ, ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಕೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ, ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ದಿಬ್ಬವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ , ತಂ ಮನುಸ್ಸಗಣನಾಯ ತಿಸ್ಸೋ ವಸ್ಸಕೋಟಿಯೋ, ಸಟ್ಠಿ ಚ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ಏಕದಿವಸೋಪಿ ನಾತಿಕ್ಕನ್ತೋ ಮುಹುತ್ತಸದಿಸೋವ ಕಾಲೋ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ಅಪ್ಪಾಯುಕಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಮಾದೋ ನಾಮ ಅತಿವಿಯ ಅಯುತ್ತೋತಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಾಮಂ ಪವಿಟ್ಠಾ ಆಸನಸಾಲಂ ಅಪಟಿಜಗ್ಗಿತಂ, ಆಸನಾನಿ ಅಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ, ಪಾನೀಯಂ ಅನುಟ್ಠಪಿತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಕಹಂ ಪತಿಪೂಜಿಕಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಭನ್ತೇ, ಕಹಂ ತುಮ್ಹೇ ತಂ ದಕ್ಖಿಸ್ಸಥ, ಹಿಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೇಸು ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗತೇಸು ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಮತಾ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸಾ ಉಪಕಾರಂ ಸರನ್ತಾ ಅಸ್ಸೂನಿ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಖೀಣಾಸವಾನಂ ಧಮ್ಮಸಂವೇಗೋ ಉದಪಾದಿ। ತೇ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಪತಿಪೂಜಿಕಾ ನಾಮ ಉಪಾಸಿಕಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಮೇವ ಪತ್ಥೇಸಿ, ಸಾ ಇದಾನಿ ಮತಾ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ"ತಿ? "ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ। "ನತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ"ತಿ। "ನ ಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತಂ ಸಾಮಿಕಂ ಪತ್ಥೇತಿ, ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ತಸ್ಸಾ ಮಾಲಭಾರೀದೇವಪುತ್ತೋ ನಾಮ ಸಾಮಿಕೋ, ಸಾ ತಸ್ಸ ಪುಪ್ಫಪಿಲನ್ಧನಟ್ಠಾನತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ"ತಿ। "ಏವಂ ಕಿರ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ। "ಅಹೋ ಪರಿತ್ತಂ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತಂ, ಪಾತೋವ ಅಮ್ಹೇ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನಬ್ಯಾಧಿನಾ ಮತಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿತ್ತಂ ಸತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತಂ ನಾಮ, ತೇನೇವ ಇಮೇ ಸತ್ತೇ ವತ್ಥುಕಾಮೇಹಿ ಚೇವ ಕಿಲೇಸಕಾಮೇಹಿ ಚ ಅತಿತ್ತೇ ಏವ ಅನ್ತಕೋ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ವತ್ತೇತ್ವಾ ಕನ್ದನ್ತೇ ಪರಿದೇವನ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೮. "ಪುಪ್ಫಾನಿ ಹೇವ ಪಚಿನನ್ತಂ, ಬ್ಯಾಸತ್ತಮನಸಂ ನರಂ।
ಅತಿತ್ತಂಯೇವ ಕಾಮೇಸು, ಅನ್ತಕೋ ಕುರುತೇ ವಸ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪುಪ್ಫಾನಿ ಹೇವ ಪಚಿನನ್ತನ್ತಿ** ಪುಪ್ಫಾರಾಮೇ ಮಾಲಾಕಾರೋ ನಾನಾಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಯ ಅತ್ತಭಾವಪಟಿಬದ್ಧಾನಿ ಚೇವ ಉಪಕರಣಪಟಿಬದ್ಧಾನಿ ಚ ಕಾಮಗುಣಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಚಿನನ್ತಮೇವ । **ಬ್ಯಾಸತ್ತಮನಸಂ ನರನ್ತಿ** ಅಸಮ್ಪತ್ತೇಸು ಪತ್ಥನಾವಸೇನ, ಸಮ್ಪತ್ತೇಸು ಗೇಧವಸೇನ ವಿವಿಧೇನಾಕಾರೇನ ಆಸತ್ತಚಿತ್ತಂ। **ಅತಿತ್ತಂಯೇವ ಕಾಮೇಸೂತಿ** ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇಸು ಪರಿಯೇಸನೇನಪಿ ಪಟಿಲಾಭೇನಪಿ ಪರಿಭೋಗೇನಪಿ ನಿಧಾನೇನಪಿ ಅತಿತ್ತಂ ಏವ ಸಮಾನಂ। **ಅನ್ತಕೋ ಕುರುತೇ ವಸನ್ತಿ** ಮರಣಸಙ್ಖಾತೋ ಅನ್ತಕೋ ಕನ್ದನ್ತಂ ಪರಿದೇವನ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವಸಂ ಪಾಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪತ್ತಾ, ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಪತಿಪೂಜಿಕಕುಮಾರಿವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಮಚ್ಛರಿಯಕೋಸಿಯಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು

ಯಥಾಪಿ ಭಮರೋ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಚ್ಛರಿಯಕೋಸಿಯಸೇಟ್ಠಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ವತ್ಥು ರಾಜಗಹೇ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ।

ರಾಜಗಹನಗರಸ್ಸ ಕಿರ ಅವಿದೂರೇ ಸಕ್ಕಾರಂ ನಾಮ ನಿಗಮೋ ಅಹೋಸಿ। ತತ್ಥೇಕೋ ಮಚ್ಛರಿಯಕೋಸಿಯೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವೋ ಪಟಿವಸತಿ। ಸೋ ತಿಣಗ್ಗೇನ ತೇಲಬಿನ್ದುಮ್ಪಿ ಪರೇಸಂ ನ ದೇತಿ, ನ ಅತ್ತನಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ। ಇತಿಸ್ಸ ತಂ ವಿಭವಜಾತಂ ನೇವ ಪುತ್ತದಾರಾದೀನಂ, ನ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಅನುಭೋತಿ, ರಕ್ಖಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ವಿಯ ಅಪರಿಭೋಗಂ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸತ್ಥಾ ಏಕದಿವಸಂ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಸಕಲಲೋಕಧಾತುಯಂ ಬೋಧನೇಯ್ಯಬನ್ಧವೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಸಪಜಾಪತಿಕಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ಅದ್ದಸ। ತತೋ ಪುರಿಮದಿವಸೇ ಪನ ಸೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ರಾಜಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜೂಪಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಂ ಛಾತಜ್ಝತ್ತಂ ಜನಪದಮನುಸ್ಸಂ ಕುಮ್ಮಾಸಪೂರಂ ಕಪಲ್ಲಕಪೂವಂ ಖಾದನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಿಪಾಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚಾಹಂ ಕಪಲ್ಲಕಪೂವಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಮ್ಹೀತಿ ವಕ್ಖಾಮಿ, ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸಾ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಖಾದಿತುಕಾಮಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏವಂ ಮೇ ಬಹೂನಿ ತಿಲತಣ್ಡುಲಸಪ್ಪಿಫಾಣಿತಾದೀನಿ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಣ್ಹಂ ಅಧಿವಾಸೇನ್ತೋ ಚರತಿ। ಸೋ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಉಪ್ಪಣ್ಡುಪ್ಪಣ್ಡುಕಜಾತೋ ಧಮನಿಸನ್ಥತಗತ್ತೋ ಜಾತೋ। ತತೋ ತಣ್ಹಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ಉಪಗೂಹಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಏವಂ ಗತೋಪಿ ಧನಹಾನಿಭಯೇನ ನ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಭರಿಯಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ, "ಕಿಂ ತೇ, ಸಾಮಿ, ಅಫಾಸುಕಂ ಜಾತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ನ ಮೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಫಾಸುಕಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ನು ಖೋ ತೇ ರಾಜಾ ಕುಪಿತೋ"ತಿ? "ರಾಜಾಪಿ ಮೇ ನ ಕುಪ್ಪತೀ"ತಿ। "ಅಥ ಕಿಂ ತೇ ಪುತ್ತಧೀತಾಹಿ ವಾ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾದೀಹಿ ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಮನಾಪಂ ಕತಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? "ಏವರೂಪಮ್ಪಿ ನತ್ಥೀ"ತಿ। "ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಪನ ತೇ ತಣ್ಹಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಧನಹಾನಿಭಯೇನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ನಿಸ್ಸದ್ದೋವ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಅಥ ನಂ ಭರಿಯಾ "ಕಥೇಹಿ, ಸಾಮಿ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ತೇ ತಣ್ಹಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ವಚನಂ ಪರಿಗಿಲನ್ತೋ ವಿಯ "ಅತ್ಥಿ ಮೇ ತಣ್ಹಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ತಣ್ಹಾ, ಸಾಮೀ"ತಿ? "ಕಪಲ್ಲಕಪೂವಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಅಥ ಕಿಮತ್ಥಂ ಮೇ ನ ಕಥೇಸಿ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ದಲಿದ್ದೋಸಿ, ಇದಾನಿ ಸಕಲನಿಗಮವಾಸೀನಂ ಪಹೋನಕೇ ಕಪಲ್ಲಕಪೂವೇ ಪಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ತೇ ಏತೇಹಿ, ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ತೇನ ಹಿ ಏಕರಚ್ಛವಾಸೀನಂ ಪಹೋನಕೇ ಪಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಜಾನಾಮಹಂ ತವ ಮಹದ್ಧನಭಾವ"ನ್ತಿ। "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹಸಾಮನ್ತೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಹೋನಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಚಾಮೀ"ತಿ। "ಜಾನಾಮಹಂ ತವ ಮಹಜ್ಝಾಸಯಭಾವ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ತೇ ಪುತ್ತದಾರಮತ್ತಸ್ಸೇವ ಪಹೋನಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಚಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ತೇ ಏತೇಹೀ"ತಿ? "ಕಿಂ ಪನ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಪಹೋನಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಚಾಮೀ"ತಿ? "ತ್ವಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ? "ತೇನ ಹಿ

ಏಕಕಸ್ಸೇವ ತೇ ಪಹೋನಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಚಾಮೀ"ತಿ। "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಚಮಾನೇ ಬಹೂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಸ್ಸನ್ತಿ। ಸಕಲತಣ್ಡುಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿನ್ನತಣ್ಡುಲೇ ಚ ಉದ್ಧನಕಪಲ್ಲಾನಿ ಚ ಆದಾಯ ಥೋಕಂ ಖೀರಸಪ್ಪಿಮಧುಫಾಣಿತಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿಮತಲಂ ಆರುಯ್ಹ ಪಚ, ತತ್ಥಾಹಂ ಏಕಕೋವ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ದಾಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ, ಸೋ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವಾರಾನಿ ಪಿದಹನ್ತೋ ಸಬ್ಬದ್ವಾರೇಸು ಸೂಚಿಘಟಿಕಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಮತಲಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ತತ್ಥಪಿ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ ಉದ್ಧನೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಕಪಲ್ಲಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪೂವೇ ಪಚಿತುಂ ಆರಭಿ।

ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಪಾತೋವ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಏಸೋ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ರಾಜಗಹಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಸಕ್ಕಾರನಿಗಮೇ ಮಚ್ಛರಿಯಸೇಟ್ಠಿ 'ಕಪಲ್ಲಕಪೂವೇ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಸ್ಸನಭಯೇನ ಸತ್ತಭೂಮಿಕೇ ಪಾಸಾದೇ ಕಪಲ್ಲಕಪೂವೇ ಪಚಾಪೇತಿ, ತ್ವಂ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ದಮೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಜಾಯಮ್ಪತಿಕೇ ಪೂವೇ ಚ ಖೀರಸಪ್ಪಿಮಧುಫಾಣಿತಾನಿ ಚ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲೇನ ಜೇತವನಂ ಆನೇಹಿ, ಅಜ್ಜಾಹಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರೇ ಏವ ನಿಸೀದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪೂವೇಹೇವ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಥೇರೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಸತ್ಥು ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಾವದೇವ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ತಂ ನಿಗಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸೀಹಪಞ್ಜರದ್ವಾರೇ ಸುನಿವತ್ಥೋ ಸುಪಾರುತೋ ಆಕಾಸೇ ಏವ ಮಣಿರೂಪಕಂ ವಿಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿನೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾವ ಹದಯಮಂಸಂ ಕಮ್ಪಿ। ಸೋ ಅಹಂ ಏವರೂಪಾನಂಯೇವ ದಸ್ಸನಭಯೇನ ಇಮಂ ಠಾನಮಾಗತೋ, ಅಯಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖು ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ವಾತಪಾನದ್ವಾರೇ ಠಿತೋತಿ। ಸೋ ಗಹೇತಬ್ಬಗಹಣಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತಲೋಣಸಕ್ಖರಾ ವಿಯ ದೋಸೇನ ತಟತಟಾಯನ್ತೋ ಏವಮಾಹ - "ಸಮಣ, ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾಪಿ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಆಕಾಸೇ ಅಪದೇ ಪದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋಪಿ ನೇವ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಮಿಂ ಏವ ಠಾನೇ ಅಪರಾಪರಂ ಚಙ್ಕಮಿ। ಸೇಟ್ಠಿ "ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಆಕಾಸೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದನ್ತೋಪಿ ನ ಲಭಿಸ್ಸಸಿಯೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ "ಆಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಾತಪಾನಸ್ಸ ಉಮ್ಮಾರೇ ಠಿತೋಪಿ ನ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಉಮ್ಮಾರೇ ಠಿತೋ। "ಉಮ್ಮಾರೇ ಠಿತೋಪಿ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಧೂಮಾಯನ್ತೋಪಿ ನ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ ಏವಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋಪಿ ಧೂಮಾಯಿ। ಸಕಲಪಾಸಾದೋ ಏಕಧೂಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಅಕ್ಖೀನಂ ಸೂಚಿಯಾ ವಿಜ್ಝನಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ಗೇಹಜ್ಝಾಯನಭಯೇನ ಪನ "ತ್ವಂ ಪಜ್ಜಲನ್ತೋಪಿ ನ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಅಯಂ ಸಮಣೋ ಸುಟ್ಠು ಲಗ್ಗೋ, ಅಲದ್ಧಾ ನ ಗಮಿಸ್ಸತಿ , ಏಕಮಸ್ಸ ಪೂವಂ ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭರಿಯಂ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ ಏಕಂ ಖುದ್ದಕಪೂವಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಸಮಣಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಹಿ ನ"ನ್ತಿ। ಸಾ ಥೋಕಂ ಏವ ಪಿಟ್ಠಂ ಕಪಲ್ಲಪಾತಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿ, ಮಹಾಪೂವೋ ಹುತ್ವಾ ಸಕಲಪಾತಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಉದ್ಧುಮಾತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಸೇಟ್ಠಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಬಹುಂ ತಯಾ ಪಿಟ್ಠಂ ಗಹಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಯಮೇವ ದಬ್ಬಿಕಣ್ಣೇನ ಥೋಕಂ ಪಿಟ್ಠಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಖಿಪಿ, ಪೂವೋ ಪುರಿಮಪೂವತೋ ಮಹನ್ತತರೋ ಜಾತೋ । ಏವಂ ಯಂ ಯಂ ಪಚತಿ, ಸೋ ಸೋ ಮಹನ್ತಮಹನ್ತೋವ ಹೋತಿ। ಸೋ ನಿಬ್ಬಿನ್ನೋ ಭರಿಯಂ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಇಮಸ್ಸ ಏಕಂ ಪೂವಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಪಚ್ಛಿತೋ ಏಕಂ ಪೂವಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಏಕಾಬದ್ಧಾ ಅಲ್ಲೀಯಿಂಸು। ಸಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಆಹ - "ಸಾಮಿ, ಸಬ್ಬೇ ಪೂವಾ ಏಕತೋ ಲಗ್ಗಾ, ವಿಸುಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ। "ಅಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋಪಿ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಉಭೋಪಿ ಜನಾ ಕೋಟಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢನ್ತಾಪಿ ವಿಯೋಜೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು ಏವ । ಅಥಸ್ಸ ಪೂವೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸೇವ ಸರೀರತೋ ಸೇದಾ ಮುಚ್ಚಿಂಸು, ಪಿಪಾಸಾ ಉಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿ। ತತೋ ಭರಿಯಂ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ನ ಮೇ ಪೂವೇಹಿ ಅತ್ಥೋ, ಪಚ್ಛಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಇಮಸ್ಸ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸಾ ಪಚ್ಛಿಂ ಆದಾಯ ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ, "ಅತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ, ಅತ್ಥಿ ಯಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ ದಿನ್ನದಾನಾದೀನಂ ಫಲಂ ಗಗನತಲೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಂ ವಿಯ ದಸ್ಸೇಸಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿ "ಭನ್ತೇ, ಆಗನ್ತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ, "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ 'ಪೂವೇ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ರುಚಿಯಾ ಸತಿ ಅಹಂ ವೋ ನೇಸ್ಸಾಮಿ, ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಂ ಪೂವೇ ಚ ಖೀರಾದೀನಿ ಚ ಗಣ್ಹಾಪೇಥ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಹಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಏತರಹಿ ಸತ್ಥಾ"ತಿ? "ಇತೋ ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ ಜೇತವನವಿಹಾರೇ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠೀ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಕಾಲಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಅದ್ಧಾನಂ ಕಥಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ರುಚಿಯಾ ಸತಿ ಅಹಂ ವೋ ಅತ್ತನೋ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ನೇಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಸಾದೇ ಸೋಪಾನಸೀಸಂ ಅತ್ತನೋ ಠಾನೇ ಏವ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋಪಾನಪರಿಯೋಸಾನಂ ಪನ ವೋ ಜೇತವನದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉಪರಿಪಾಸಾದಾ ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದಂ ಓತರಣಕಾಲಮತ್ತೇನೇವ ಜೇತವನಂ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ಥೇರೋ ಸೋಪಾನಸೀಸಂ ತತ್ಥೇವ ಕತ್ವಾ "ಸೋಪಾನಪಾದಮೂಲಂ ಜೇತವನದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಹೋತೂ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತಥೇವ ಅಹೋಸಿ। ಇತಿ ಥೇರೋ ಸೇಟ್ಠಿಞ್ಚ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಞ್ಚ ಉಪರಿಪಾಸಾದಾ ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದಂ ಓತರಣಕಾಲತೋ ಖಿಪ್ಪತರಂ ಜೇತವನಂ ಸಮ್ಪಾಪೇಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಗ್ಗಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ಅದಾಸಿ। ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪೂವಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅತ್ತನೋ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ, ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಸೇಟ್ಠಿ ಖೀರಸಪ್ಪಿಮಧುಸಕ್ಖರಾದೀನಿ ದದಮಾನೋ ನ ಖಯಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭರಿಯಾಯ ಯಾವದತ್ಥಂ ಖಾದಿ। ಪೂವಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಮೇವ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಸಕಲವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ವಿಘಾಸಾದಾನಞ್ಚ ದಿನ್ನೇಸುಪಿ ಪರಿಯನ್ತೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೇವ। "ಭನ್ತೇ, ಪೂವಾ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ನ ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। "ತೇನ ಹಿ ಜೇತವನದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಛಡ್ಡೇಥಾ"ತಿ। ಅಥ ನೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಪಬ್ಭಾರಟ್ಠಾನೇ ಛಡ್ಡಯಿಂಸು। ಯಾವಜ್ಜತನಾಪಿ ತಂ ಠಾನಂ **ಕಪಲ್ಲಕಪೂವಪಬ್ಭಾರ**ನ್ತೇವ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಸಹ ಭರಿಯಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಮಕಾಸಿ। ಅನುಮೋದನಾವಸಾನೇ ಉಭೋಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಸೋಪಾನಂ ಆರುಯ್ಹ ಅತ್ತನೋ ಪಾಸಾದೇಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು।

ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇಯೇವ ವಿಕ್ಕಿರಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಪಸ್ಸಥಾವುಸೋ, ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಆನುಭಾವಂ, ಅನುಪಹಚ್ಚ ನಾಮ ಸದ್ಧಂ, ಅನುಪಹಚ್ಚ ಭೋಗೇ ಮಚ್ಛರಿಯಸೇಟ್ಠಿಂ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ದಮೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ ಪೂವೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಆನೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸಮ್ಮುಖಂ ಕತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ, ಅಹೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಥೇರೋ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲದಮಕೇನ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅನುಪಹಚ್ಚ ಸದ್ಧಂ, ಅನುಪಹಚ್ಚ ಭೋಗೇ, ಕುಲಂ ಅಕಿಲಮೇತ್ವಾ ಅವಿಹೇಠೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫತೋ ರೇಣುಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇನ ಭಮರೇನ ವಿಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಗುಣಂ ಜಾನಾಪೇತಬ್ಬಂ, ತಾದಿಸೋ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ"ತಿ ಥೇರಂ ಪಸಂಸಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೪೯. "ಯಥಾಪಿ ಭಮರೋ ಪುಪ್ಫಂ, ವಣ್ಣಗನ್ಧಮಹೇಠಯಂ।
ಪಲೇತಿ ರಸಮಾದಾಯ, ಏವಂ ಗಾಮೇ ಮುನೀ ಚರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಮರೋತಿ** ಯಾ ಕಾಚಿ ಮಧುಕರಜಾತಿ। **ಪುಪ್ಫನ್ತಿ** ಪುಪ್ಫಾರಾಮೇ ಚರನ್ತೋ ಪುಪ್ಫಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಗನ್ಧಞ್ಚ ಅಹೇಠಯನ್ತೋ ಅವಿನಾಸೇನ್ತೋ ವಿಚರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಲೇತೀತಿ** ಏವಂ ಚರಿತ್ವಾ ಯಾವದತ್ಥಂ ರಸಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅಪರಮ್ಪಿ ಮಧುಕರಣತ್ಥಾಯ

ಆದಾಯ ಪಲೇತಿ, ಸೋ ಏವಂ ವನಗಹನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಸುಸಿರೇ ತಂ ರಜಮಿಸ್ಸಕಂ ರಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಮಧುರರಸಂ ಮಧುಂ ಕರೋತಿ, ನ ತಸ್ಸ ಪುಪ್ಫಾರಾಮೇ ವಿಚರಿತಪಚ್ಚಯಾ ಪುಪ್ಫಂ ವಾ ವಣ್ಣಗನ್ಧಂ ವಾಸ್ಸ ವಿಗಚ್ಛತಿ, ಅಥ ಖೋ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಕತಿಕಮೇವ ಹೋತಿ। **ಏವಂ ಗಾಮೇ ಮುನೀ ಚರೇ**ತಿ ಏವಂ ಸೇಖಾಸೇಖಭೇದೋ ಅನಾಗಾರಿಯಮುನಿ ಕುಲಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಗಾಮೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವಿಚರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ನ ಹಿ ತಸ್ಸ ಗಾಮೇ ಚರಣಪಚ್ಚಯಾ ಕುಲಾನಂ ಸದ್ಧಾಹಾನಿ ವಾ ಭೋಗಹಾನಿ ವಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸದ್ಧಾಪಿ ಭೋಗಾಪಿ ಪಾಕತಿಕಾವ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಚರಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸೇಖಮುನಿ ತಾವ ಬಹಿಗಾಮೇ ಉದಕಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಕ್ಖಬ್ಭಞ್ಜನವಣಪಟಿಚ್ಛಾದನಪುತ್ತಮಂಸೂಪಮಾದಿವಸೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಥಾರೂಪಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಅನುಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಮಗ್ಗೇ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ ಹತ್ಥಗತಾನೇವ ಕರೋತಿ। ಅಸೇಖಮುನಿ ಪನ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಮನುಯುಞ್ಜತಿ । ಅಯಮಸ್ಸ ಭಮರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಧುಕರಣಸರಿಕ್ಖತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಇಧ ಪನ ಖೀಣಾಸವೋವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ವತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಪಿ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಂ ಪಕಾಸೇತುಂ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಮಚ್ಛರಿಯಸೇಟ್ಠಿ ದಮಿತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ನಂ ದಮೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಫಲಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಜಾನಾಪೇಸಿ ಏವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

“ಉಭೋ ಖಞ್ಜಾ ಉಭೋ ಕುಣೀ, ಉಭೋ ವಿಸಮಚಕ್ಖುಕಾ।
ಉಭಿನ್ನಂ ಪಿಳಕಾ ಜಾತಾ, ನಾಹಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಇಲ್ಲಿಸ”ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೭೮) -

ಇಮಂ **ಇಲ್ಲಿಸಜಾತಕಂ** ಕಥೇಸೀತಿ।

ಮಚ್ಛರಿಯಕೋಸಿಯಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಪಾವೇಯ್ಯಕಾಜೀವಕವತ್ಥು

ನ ಪರೇಸಂ ವಿಲೋಮಾನೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಾವೇಯ್ಯಂ ನಾಮ ಆಜೀವಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕಾ ಗಹಪತಾನೀ ಪುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಾವೇಯ್ಯಂ ನಾಮ ಆಜೀವಕಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ತಸ್ಸಾನನ್ತರಘರೇಸು ಮನುಸ್ಸಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ, “ಅಹೋ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ”ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ವಣ್ಣೇನ್ತಿ। ಸಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಗುಣಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮಾ ಆಜೀವಕಸ್ಸ ಏತಮತ್ಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ, “ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ಅಹಂ ಬುದ್ಧಸನ್ತಿಕಂ, ಅಯ್ಯಾ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಮಾ ಗಚ್ಛಾಹೀ”ತಿ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ತಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಮಾನಮ್ಪಿ ನಿವಾರೇಸಿ ಏವ। ಸಾ “ಅಯಂ ಮಮ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ ನ ದೇತಿ, ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಇಧೇವ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಪುತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ, “ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಸ್ವಾತನಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇಹೀ”ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮತರಂ ಆಜೀವಕಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ “ಕಹಂ ಗಚ್ಛಸೀ”ತಿ ಆಹ। “ಮಾತು ವಚನೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತುಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। “ಮಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಹೀ”ತಿ। “ಅಲಂ, ಅಯ್ಯ, ಮಮ ಮಾತು ಭಾಯಾಮಿ, ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಹ”ನ್ತಿ। “ಏತಸ್ಸ ಕತಸಕ್ಕಾರಂ ಉಭೋಪಿ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮ, ಮಾ ಗಚ್ಛಾಹೀ”ತಿ। “ಅಲಂ, ಅಯ್ಯ, ಮಾತಾ ಮೇ

ತಜ್ಜೇಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛ, ಗನ್ತ್ವಾ ಪನ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹಂ ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ವಾ ಅಸುಕವೀಥಿಯಂ ವಾ ಅಸುಕಮಗ್ಗೇನ ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಮಾ ಆಚಿಕ್ಖಿ। "ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತೋ ವಿಯ ಅಞ್ಞೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಯ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಆಜೀವಕಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಆಜೀವಕೇನ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ಸಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಿಂ ತೇ ಕತ"ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋ, "ಸಬ್ಬಂ ಕತಂ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ಆಹ। "ಭದ್ದಕಂ ತೇ ಕತಂ, ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಉಭೋಪಿ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಆಜೀವಕೋ ಪಾತೋವ ತಂ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಗಬ್ಭೇ ನಿಸೀದಾಪೇಸುಂ।

ಪಟಿವಿಸ್ಸಕಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ಗೇಹಂ ಅಲ್ಲಗೋಮಯೇನ ಉಪಲಿಮ್ಪಿತ್ವಾ ಲಾಜಪಞ್ಚಮಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ನಿಸೀದನತ್ಥಾಯ ಮಹಾರಹಂ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸುಂ। ಬುದ್ಧೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಪರಿಚಿತಮನುಸ್ಸಾ ಹಿ ಆಸನಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಬುದ್ಧಾನಞ್ಚ ಮಗ್ಗದೇಸಕೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಬೋಧಿಮೂಲೇ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಕಮ್ಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತದಿವಸೇಯೇವ ಹಿ ನೇಸಂ "ಅಯಂ ಮಗ್ಗೋ ನಿರಯಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಅಯಂ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಂ, ಅಯಂ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಂ, ಅಯಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ, ಅಯಂ ದೇವಲೋಕಂ, ಅಯಂ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನ"ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಮಗ್ಗಾ ಆವಿಭೂತಾ। ಗಾಮನಿಗಮಾದೀನಂ ಪನ ಮಗ್ಗೇ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥಿ। ತಸ್ಮಾ ಸತ್ಥಾ ಪಾತೋವ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಗತೋ। ಸಾ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ದತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಪರಿವಿಸಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕಾರೇತುಕಾಮಾ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸತ್ಥಾ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ಅನುಮೋದನಧಮ್ಮಕಥಂ ಆರಭಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ "ಸಾಧು, ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಾಧುಕಾರಂ ದದಮಾನಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿ। ಆಜೀವಕೋಪಿ ಪಚ್ಛಾಗಬ್ಭೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತಸ್ಸಾ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿಯಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। "ನ ಇದಾನೇಸಾ ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ನಟ್ಠಾಸಿ ಕಾಳಕಣ್ಣಿ, ಏತಸ್ಸ ಏವಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಉಪಾಸಿಕಞ್ಚ ಸತ್ಥಾರಞ್ಚ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೋ ಪಲಾಯಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ತಸ್ಸ ಕಥಾಯ ಲಜ್ಜಿತಾ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ದೇಸನಾನುಸಾರೇನ ಞಾಣಂ ಪೇಸೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ಉಪಾಸಿಕೇ ಚಿತ್ತಂ ದೇಸನಾನುಗತಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಸೀ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಏತಸ್ಸ ಮೇ ಕಥಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಉಪಗತ"ನ್ತಿ । ಸತ್ಥಾ "ಏವರೂಪಸ್ಸ ವಿಸಭಾಗಜನಸ್ಸ ಕಥಿತಂ ಕಥಂ ನಾಮ ಆವಜ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಏವರೂಪಂ ಅಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕತಾಕತಮೇವ ಓಲೋಕೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೦. "ನ ಪರೇಸಂ ವಿಲೋಮಾನಿ, ನ ಪರೇಸಂ ಕತಾಕತಂ।
ಅತ್ತನೋವ ಅವೇಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಕತಾನಿ ಅಕತಾನಿ ಚಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಪರೇಸಂ ವಿಲೋಮಾನೀ**ತಿ ಪರೇಸಂ ವಿಲೋಮಾನಿ ಫರುಸಾನಿ ಮಮ್ಮಚ್ಛೇದಕವಚನಾನಿ ನ ಮನಸಿಕಾತಬ್ಬಾನಿ। **ನ ಪರೇಸಂ ಕತಾಕತ**ನ್ತಿ "ಅಸುಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ, ನಾಪಿಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಾದೀನಿ ದಿಯ್ಯನ್ತಿ, ನ ಸಲಾಕಭತ್ತಾದೀನಿ, ನ ಚೀವರಾದಿಪಚ್ಚಯದಾನಂ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಿ, ತಥಾ ಅಸುಕಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಅಸ್ಸದ್ಧಾ ಅಪ್ಪಸನ್ನಾ, ನಾಪಿಸ್ಸಾ ಗೇಹೇ ಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಾದೀನಿ ದಿಯ್ಯನ್ತಿ, ನ ಸಲಾಕಭತ್ತಾದೀನಿ, ನ ಚೀವರಾದಿಪಚ್ಚಯದಾನಂ ಏತಿಸ್ಸಾ ಅತ್ಥಿ, ತಥಾ ಅಸುಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ, ನಾಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಂ ಕರೋತಿ, ನ ಆಚರಿಯವತ್ತಂ, ನ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಂ, ನ ಗಮಿಕವತ್ತಂ, ನ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣವತ್ತಂ, ನ ಉಪೋಸಥಾಗಾರವತ್ತಂ, ನ ಭೋಜನಸಾಲಾವತ್ತಂ, ನ ಜನ್ತಾಘರವತ್ತಾದೀನಿ, ನಾಪಿಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಧುತಙ್ಗಂ ಅತ್ಥಿ, ನ ಭಾವನಾರಾಮತಾಯ ಉಸ್ಸಾಹಮತ್ತಮ್ಪೀ"ತಿ ಏವಂ ಪರೇಸಂ ಕತಾಕತಂ ನಾಮ ನ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಂ। **ಅತ್ತನೋವ ಅವೇಕ್ಖೇಯ್ಯಾ**ತಿ "ಕಥಂ ಭೂತಸ್ಸ ಮೇ ರತ್ತಿನ್ದಿವಾ ವೀತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೪೮) ಇಮಂ ಓವಾದಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಹಂ 'ಅನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನತ್ತಾ'ತಿ ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಯೋಗೇ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಂ , ನಾಸಕ್ಖಿ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಕತಾಕತಾನಿ ಓಲೋಕೇಯ್ಯಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ, ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಪಾವೇಯ್ಯಕಾಜೀವಕವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಛತ್ತಪಾಣಿಉಪಾಸಕವತ್ಥು

ಯಥಾಪಿ ರುಚಿರಂ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಛತ್ತಪಾಣಿಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಞ್ಹಿ ಛತ್ತಪಾಣಿ ನಾಮ ಉಪಾಸಕೋ ತಿಪಿಟಕಧರೋ ಅನಾಗಾಮೀ। ಸೋ ಪಾತೋವ ಉಪೋಸಥಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅನಾಗಾಮಿಅರಿಯಸಾವಕಾನಞ್ಹಿ ಸಮಾದಾನವಸೇನ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಗ್ಗೇನೇವ ತೇಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಞ್ಚ ಏಕಭತ್ತಿಕಞ್ಚ ಆಗತಂ। ತೇನೇವಾಹ - “ಘಟಿಕಾರೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಕುಮ್ಭಕಾರೋ ಏಕಭತ್ತಿಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಸೀಲವಾ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೋ”ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೨೮೮)। ಏವಂ ಅನಾಗಾಮಿನೋ ಪಕತಿಯಾವ ಏಕಭತ್ತಿಕಾ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ ಚ ಹೋನ್ತಿ। ಸೋಪಿ ತಥೇವ ಉಪೋಸಥಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸತ್ಥು ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಛತ್ತಪಾಣಿ ಉಪಾಸಕೋ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಉಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ ನು ಖೋ, ನೋ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ - “ಅಹಂ ಅಗ್ಗರಾಜಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಪದೇಸರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಟ್ಠಾತುಂ ನ ಯುತ್ತಂ, ರಾಜಾ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅನುಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ, ಏತಸ್ಮಿಂ ಕುಜ್ಝನ್ತೇಪಿ ನೇವ ಉಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ । ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಟ್ಠಹನ್ತೇನ ಹಿ ರಾಜಾ ಗರುಕತೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಸತ್ಥಾ, ತಸ್ಮಾ ನೇವ ಉಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ನ ಉಟ್ಠಹಿ। ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸಾ ನಾಮ ಗರುತರಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅನುಟ್ಠಹನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ಕುಜ್ಝನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಪನ ತಂ ಅನುಟ್ಠಹನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಕುಪಿತಮಾನಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ಕುಪಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ, “ಮಹಾರಾಜ, ಅಯಂ ಛತ್ತಪಾಣಿ ಉಪಾಸಕೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೋ ತಿಪಿಟಕಧರೋ ಅತ್ಥಾನತ್ಥಕುಸಲೋ”ತಿ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ। ರಞ್ಞೋ ತಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಸುಣನ್ತಸ್ಸೇವ ಚಿತ್ತಂ ಮುದುಕಂ ಜಾತಂ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ಠಿತೋ ಛತ್ತಪಾಣಿಂ ಉಪಾಸಕಂ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಛತ್ತಮಾದಾಯ ಉಪಾಹನಮಾರುಯ್ಹ ರಾಜಙ್ಗಣೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಛತ್ತುಪಾಹನಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಮುಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಆಹ - “ಭೋ ಉಪಾಸಕ, ಕಿನ್ತೇ ಛತ್ತುಪಾಹನಂ ಅಪನೀತ”ನ್ತಿ। “‘ರಾಜಾ ಪಕ್ಕೋಸತೀ’ತಿ ಸುತ್ವಾ ಅಪನೇತ್ವಾ ಆಗತೋಮ್ಹೀ”ತಿ। “ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಭಾವೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಞಾತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। “ಸದಾಪಿ ಮಯಂ, ದೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಭಾವಂ ಜಾನಾಮಾ”ತಿ। “ಯದಿ ಏವಂ ಕಸ್ಮಾ ಪುರಿಮದಿವಸೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ಉಟ್ಠಹೀ”ತಿ? “ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ಅಗ್ಗರಾಜಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಪದೇಸರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಟ್ಠಹನ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಅಗಾರವಂ ಪವೇದೇಯ್ಯಂ, ತಸ್ಮಾ ನ ಉಟ್ಠಹಿ”ನ್ತಿ। “ಹೋತು, ಭೋ, ತಿಟ್ಠತೇತಂ”। “ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಸಮ್ಪರಾಯಿಕಾನಂ ಅತ್ಥಾನತ್ಥಾನಂ ಕುಸಲಾ ತಿಪಿಟಕಧರಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಧಮ್ಮಂ ವಾಚೇಥಾ”ತಿ। “ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಕಾರಣಾ”ತಿ? “ರಾಜಗೇಹಂ ನಾಮ ಮಹಾಸಾವಜ್ಜಂ, ದುಯುತ್ತಸುಯುತ್ತಕಾನಿ ಗರುಕಾನೇತ್ಥ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಮಾ ಏವಂ ವದೇಥ, ‘ಪುರಿಮದಿವಸೇ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ಉಟ್ಠಿತೋಮ್ಹೀ’ತಿ ಮಾ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ। “ದೇವ, ಗಿಹೀನಂ ವಿಚರಣಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಮಹಾಸಾವಜ್ಜಂ, ಏಕಂ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ವಾಚಾಪೇಥಾ”ತಿ। ರಾಜಾ “ಸಾಧು, ಭೋ, ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ”ತಿ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಯಾಚಿ, “ಭನ್ತೇ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ಚ ದೇವೀ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ವದನ್ತಿ, ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಬದ್ಧಂ ಮಮ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಾಸಂ ಧಮ್ಮಂ ಉದ್ದಿಸಥಾ”ತಿ। “ಬುದ್ಧಾನಂ ನಿಬದ್ಧಂ ಏಕಟ್ಠಾನಗಮನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದೇಥಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಭಾರಮಕಾಸಿ। ಥೇರೋ ನಿಬದ್ಧಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಾಸಂ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸತಿ। ತಾಸು ಮಲ್ಲಿಕಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಗಹೇತ್ವಾ

ಸಜ್ಝಾಯಿತ್ವಾ ಉದ್ದೇಸಂ ಪಟಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಪನ ನೇವ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ನ ಸಜ್ಝಾಯತಿ, ನ ಉದ್ದೇಸಂ ಪಟಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಥೇರಂ ಪುಚ್ಛಿ – "ಕಿಮಾನನ್ದ, ಉಪಾಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಂ ಪರಿಯಾಪುಣನ್ತೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ? "ಮಲ್ಲಿಕಾ, ಭನ್ತೇ, ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸಜ್ಝಾಯತಿ, ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉದ್ದೇಸಂ ಪಟಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ। ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಞಾತಿಧೀತಾ ನೇವ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ನ ಸಜ್ಝಾಯತಿ, ನ ಉದ್ದೇಸಂ ಪಟಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಥೇರಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, "ಆನನ್ದ, ಮಯಾ ಕಥಿತಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ಸಕ್ಕಚ್ಚಮಸುಣನ್ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಅಸಜ್ಝಾಯನ್ತಸ್ಸ ಅದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಗನ್ಧಕಪುಪ್ಫಂ ವಿಯ ಅಫಲೋ ಹೋತಿ, ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪನ ಸವನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೫೧. "ಯಥಾಪಿ ರುಚಿರಂ ಪುಪ್ಫಂ, ವಣ್ಣವನ್ತಂ ಅಗನ್ಧಕಂ।
ಏವಂ ಸುಭಾಸಿತಾ ವಾಚಾ, ಅಫಲಾ ಹೋತಿ ಅಕುಬ್ಬತೋ॥

೫೨. "ಯಥಾಪಿ ರುಚಿರಂ ಪುಪ್ಫಂ, ವಣ್ಣವನ್ತಂ ಸಗನ್ಧಕಂ।
ಏವಂ ಸುಭಾಸಿತಾ ವಾಚಾ, ಸಫಲಾ ಹೋತಿ ಕುಬ್ಬತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರುಚಿರ**ನ್ತಿ ಸೋಭನಂ। **ವಣ್ಣವನ್ತ**ನ್ತಿ ವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನಂ, **ಅಗನ್ಧಕ**ನ್ತಿ ಗನ್ಧವಿರಹಿತಂ ಪಾಲಿಭದ್ದಕಗಿರಿಕಣ್ಣಿಕಜಯಸುಮನಾದಿಭೇದಂ। **ಏವಂ ಸುಭಾಸಿತಾ ವಾಚಾ**ತಿ ಸುಭಾಸಿತಾ ವಾಚಾ ನಾಮ ತೇಪಿಟಕಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ। ತಂ ವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಗನ್ಧಕಪುಪ್ಫಸದಿಸಂ। ಯಥಾ ಪನ ಅಗನ್ಧಕಪುಪ್ಫಂ ಯೋ ನಂ ಧಾರೇತಿ, ತಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಗನ್ಧಂ ನ ಫರತಿ, ಏವಂ ಏತಮ್ಪಿ ಯೋ ನಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸವನಾದೀಹಿ ನ ಸಮಾಚರತಿ, ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಅಸಮಾಚರನ್ತಸ್ಸ ಯಂ ತತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಅಕುಬ್ಬತೋ ಸುತಗನ್ಧಞ್ಚ ವಾಚಾಗನ್ಧಞ್ಚ ಪಟಿಪತ್ತಿಗನ್ಧಞ್ಚ ನ ಆವಹತಿ ಅಫಲಾ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ – "ಏವಂ ಸುಭಾಸಿತಾ ವಾಚಾ, ಅಫಲಾ ಹೋತಿ ಅಕುಬ್ಬತೋ"ತಿ। **ಸಗನ್ಧಕ**ನ್ತಿ ಚಮ್ಪಕನೀಲುಪ್ಪಲಾದಿಭೇದಂ। **ಏವ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ತಂ ಪುಪ್ಫಂ ಧಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಗನ್ಧೋ ಫರತಿ, ಏವಂ ತೇಪಿಟಕಬುದ್ಧವಚನಸಙ್ಖಾತಾ ಸುಭಾಸಿತಾ ವಾಚಾಪಿ। **ಕುಬ್ಬತೋ**ತಿ ಯೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸವನಾದೀಹಿ ತತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರೋತಿ, ಸಾ ಅಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸಫಲಾ ಹೋತಿ, ಸುತಗನ್ಧವಾಚಾಗನ್ಧಪಟಿಪತ್ತಿಗನ್ಧಾನಂ ಆವಹನತೋ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋತಿ, ಮಹಾನಿಸಂಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪತ್ತಾ। ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಛತ್ತಪಾಣಿಉಪಾಸಕವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ವಿಸಾಖಾವತ್ಥು

ಯಥಾಪಿ ಪುಪ್ಫರಾಸಿಮ್ಹಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಸಾಖಂ ಉಪಾಸಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾ ಕಿರ ಅಙ್ಗರಟ್ಠೇ ಭದ್ದಿಯನಗರೇ ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿನೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಸುಮನದೇವಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ಸತ್ಥಾ ಸೇಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದೀನಂ ಬೋಧನೇಯ್ಯಬನ್ಧವಾನಂ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪದಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವಾರೋ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ತಂ ನಗರಂ ಪಾಪುಣಿ।

ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಮಯೇ ಮೇಣ್ಡಕೋ, ಗಹಪತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾನಂ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಕರೋತಿ। **ಪಞ್ಚ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾ** ನಾಮ ಮೇಣ್ಡಕೋ ಸೇಟ್ಠಿ, ಚನ್ದಪದುಮಾ ನಾಮ ತಸ್ಸೇವ ಜೇಟ್ಠಕಭರಿಯಾ, ತಸ್ಸೇವ ಜೇಟ್ಠಕಪುತ್ತೋ ಧನಞ್ಚಯೋ ನಾಮ, ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಸುಮನದೇವೀ ನಾಮ, ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿನೋ ದಾಸೋ ಪುಣ್ಣೋ ನಾಮಾತಿ। ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿಯೇವ, ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞೋ ಪನ ವಿಜಿತೇ **ಪಞ್ಚ ಅಮಿತಭೋಗಾ** ನಾಮ ಅಹೇಸುಂ - ಜೋತಿಕೋ, ಜಟಿಲೋ, ಮೇಣ್ಡಕೋ, ಪುಣ್ಣಕೋ, ಕಾಕವಲಿಯೋತಿ। ತೇಸು ಅಯಂ ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿ ದಸಬಲಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ನಗರಂ ಸಮ್ಪತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತರಂ ವಿಸಾಖಂ ದಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ - "ಅಮ್ಮ, ತುಯ್ಹಮ್ಪಿ ಮಙ್ಗಲಂ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಮಙ್ಗಲಂ, ತವ ಪರಿವಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ದಾರಿಕಾಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚ ರಥಸತಾನಿ ಆರುಯ್ಹ ಪಞ್ಚಹಿ ದಾಸಿಸತೇಹಿ ಪರಿವುತಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ। ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಕಾರಣಾಕಾರಣೇಸು ಪನ ಕುಸಲತ್ತಾ ಯಾವತಿಕಾ ಯಾನಸ್ಸ ಭೂಮಿ, ಯಾನೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾನಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಿತ್ವಾ ಪತ್ತಿಕಾವ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಚರಿಯಾವಸೇನ ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಞ್ಚಹಿ ದಾರಿಕಾಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಖೋ ಸತ್ಥಾರಮುಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನೇ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ಮಹಾದಾನಮದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಭದ್ದಿಯನಗರೇ ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ಚ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಚ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಭಗಿನಿಪತಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಕೋಸಲರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸ್ಸ ವಿಜಿತೇ ಪಞ್ಚ ಅಮಿತಭೋಗಾ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾ ವಸನ್ತಿ, ಮಯ್ಹಂ ವಿಜಿತೇ ಏಕೋಪಿ ತಾದಿಸೋ ನತ್ಥಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಮಹಾಪುಞ್ಞಂ ಯಾಚೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "'ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಜಿತೇ ಪಞ್ಚ ಅಮಿತಭೋಗಾ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾ ವಸನ್ತಿ, ತತೋ ಏಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಗತೋಮ್ಹಿ, ತೇಸು ಮೇ ಏಕಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಮಹಾಕುಲಾನಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಚಾಲೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ ಅಲದ್ಧಾ ನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಜೋತಿಕಾದೀನಂ ಮಹಾಕುಲಾನಂ ಚಾಲನಂ ನಾಮ ಮಹಾಪಥವಿಯಾ ಚಾಲನಸದಿಸಂ, ಮೇಣ್ಡಕಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಟಿವಚನಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, ತಾತ, ಕೋಸಲರಾಜಾ "'ಏಕಂ ಧನಸೇಟ್ಠಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ವದತಿ, ತ್ವಂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ। "ತುಮ್ಹೇಸು ಪಹಿಣನ್ತೇಸು ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಪರಿವಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ಗಚ್ಛ, ತಾತಾ"ತಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಮಕಾಸಿ। ರಾಜಾಪಿಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ, "ಇಮಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಪಸೇನದಿರಾಜಾನಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಆದಾಯ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಏಕರತ್ತಿವಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಂ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ನಿವಾಸಂ ಗಣ್ಹಿ, ಅಥ ನಂ ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿ ಪುಚ್ಛಿ - "ಇದಂ ಕಸ್ಸ ವಿಜಿತ"ನ್ತಿ? "ಮಯ್ಹಂ, ಸೇಟ್ಠೀ"ತಿ। "ಕೀವ ದೂರೋ ಇತೋ ಸಾವತ್ಥೀ"ತಿ ? "ಸತ್ತಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ"ತಿ। "ಅನ್ತೋನಗರಂ ಸಮ್ಬಾಧಂ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪರಿಜನೋ ಮಹನ್ತೋ, ಸಚೇ ರೋಚೇಥ, ಇಧೇವ ವಸೇಯ್ಯಾಮ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಗರಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಸಯಂ ವಸನಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಗಹಿತತ್ತಾ ನಗರಸ್ಸ ಸಾಕೇತನ್ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಮಿಗಾರಸೇಟ್ಠಿನೋ ಪುತ್ತೋ ಪುಣ್ಣವಡ್ಢನಕುಮಾರೋ ನಾಮ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವದಿಂಸು - "ತಾತ, ತವ ರುಚ್ಚನಟ್ಠಾನೇ ಏಕಂ ದಾರಿಕಂ ಉಪಧಾರೇಹೀ"ತಿ। "'ಮಯ್ಹಂ ಏವರೂಪಾಯ ಭರಿಯಾಯ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ'ತಿ, ಪುತ್ತ, ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ, ಕುಲಂ ನಾಮ ಅಪುತ್ತಕಂ ನ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ। ಸೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋ "ತೇನ ಹಿ ಪಞ್ಚಕಲ್ಯಾಣಸಮನ್ನಾಗತಂ ದಾರಿಕಂ ಲಭಮಾನೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಚನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಾನಿ ಪನೇತಾನಿ **ಪಞ್ಚ ಕಲ್ಯಾಣಾನಿ** ನಾಮ, ತಾತಾ"ತಿ। ಕೇಸಕಲ್ಯಾಣಂ, ಮಂಸಕಲ್ಯಾಣಂ, ಅಟ್ಠಿಕಲ್ಯಾಣಂ, ಛವಿಕಲ್ಯಾಣಂ, ವಯಕಲ್ಯಾಣನ್ತಿ।

ಮಹಾಪುಞ್ಞಾಯ ಹಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಕೇಸಾ ಮೋರಕಲಾಪಸದಿಸಾ ಹುತ್ವಾ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾ ನಿವಾಸನನ್ತಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಉದ್ಧಗ್ಗಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಇದಂ **ಕೇಸಕಲ್ಯಾಣಂ** ನಾಮ, ದನ್ತಾವರಣಂ ಬಿಮ್ಬಫಲಸದಿಸಂ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಮಂ ಸುಫುಸಿತಂ ಹೋತಿ , ಇದಂ **ಮಂಸಕಲ್ಯಾಣಂ** ನಾಮ, ದನ್ತಾ ಸುಕ್ಕಾ ಸಮಾ ಅವಿರಳಾ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಠಪಿತವಜಿರಪನ್ತಿ ವಿಯ ಸಮಚ್ಛಿನ್ನಸಙ್ಖಪನ್ತಿ ವಿಯ ಚ ಸೋಭನ್ತಿ, ಇದಂ **ಅಟ್ಠಿಕಲ್ಯಾಣಂ** ನಾಮ, ಕಾಳಿಯಾ ಚುಣ್ಣಕಾದೀಹಿ ಅವಿಲಿತ್ತೋ ಏವ ಛವಿವಣ್ಣೋ ಸಿನಿದ್ಧೋ ನೀಲುಪ್ಪಲದಾಮಸದಿಸೋ ಹೋತಿ, ಓದಾತಾಯ ಚ ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫದಾಮಸದಿಸೋ ಹೋತಿ, ಇದಂ **ಛವಿಕಲ್ಯಾಣಂ** ನಾಮ, ದಸಕ್ಖತ್ತುಂ ವಿಜಾತಾಪಿ ಖೋ ಪನ ಸಕಿಂ ವಿಜಾತಾ ವಿಯ ಅವಿಗತಯೋಬ್ಬನಾಯೇವ ಹೋತಿ, ಇದಂ **ವಯಕಲ್ಯಾಣಂ** ನಾಮ ಹೋತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅಟ್ಠುತ್ತರಸತಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ "ಪಞ್ಚಕಲ್ಯಾಣಸಮನ್ನಾಗತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಆಮ, ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಏವರೂಪಂ ದಾರಿಕಂ ಪರಿಯೇಸಿತುಂ ಅಟ್ಠ ಜನಾ ಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ಬಹುಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ "ಆಗತಕಾಲೇ ವೋ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮ, ಗಚ್ಛಥ, ಏವರೂಪಂ ದಾರಿಕಂ ಪರಿಯೇಸಥ, ದಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಚ ಇಮಂ ಪಿಲನ್ಧನಂ ದದೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಮಾಲಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸುಂ।

ತೇ ಮಹನ್ತಮಹನ್ತಾನಿ ನಗರಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಯೇಸಮಾನಾ ಪಞ್ಚಕಲ್ಯಾಣಸಮನ್ನಾಗತಂ ದಾರಿಕಂ ಅದಿಸ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ವಿವಟನಕ್ಖತ್ತದಿವಸೇ ಸಾಕೇತಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ - "ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ ನಿಪ್ಫಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ನಗರೇ ಅನುಸಂವಚ್ಛರಂ ವಿವಟನಕ್ಖತ್ತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತದಾ ಬಹಿ ಅನಿಕ್ಖಮನಕುಲಾನಿಪಿ ಪರಿವಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇನ ಸರೀರೇನ ಪದಸಾವ ನದೀತೀರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾದೀನಂ ಪುತ್ತಾಪಿ "ಅತ್ತನೋ ಸಮಾನಜಾತಿಕಂ ಮನಾಪಂ ಕುಲದಾರಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಾಲಾಗುಳೇನ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ತೇಪಿ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನದೀತೀರೇ ಏಕಂ ಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। "ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ವಿಸಾಖಾ ಪನ್ನರಸಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಕುಮಾರಿಕಾಸತೇಹಿ ಪರಿವುತಾ ನದಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಪದೇಸಂ ಪತ್ತಾ, ಅಥ ಖೋ ಮೇಘೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಾವಸ್ಸಿ। ಪಞ್ಚಸತಾ ಕುಮಾರಿಕಾಯೋ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಲಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ತಾಸು ಏಕಮ್ಪಿ ಪಞ್ಚಕಲ್ಯಾಣಸಮನ್ನಾಗತಂ ನ ಪಸ್ಸಿಂಸು। ಅಥ ವಿಸಾಖಾ ಪಕತಿಗಮನೇನೇವ ಸಾಲಂ ಪಾವಿಸಿ, ವತ್ಥಾಭರಣಾನಿ ತೇಮಿಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತಸ್ಸಾ ಚತ್ತಾರಿ ಕಲ್ಯಾಣಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ದನ್ತೇ ಪಸ್ಸಿತುಕಾಮಾ "ಅಲಸಜಾತಿಕಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಧೀತಾ, ಏತಿಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕೋ ಕಞ್ಜಿಕಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಲಭಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ವಿಸಾಖಾ ಆಹ - "ಕಂ ವದೇಥ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ? "ತಂ ಕಥೇಮ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। ಮಧುರೋ ಹಿ ತಸ್ಸಾ ಸದ್ದೋ ಕಂಸತಾಳಸರೋ ವಿಯ ನಿಚ್ಛರತಿ। ಅಥ ನೇ ಪುನ ಮಧುರಸದ್ದೇನ "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಭಣಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ತವ ಪರಿವಾರಿತ್ಥಿಯೋ ವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರೇ ಅತೇಮೇತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಸಾಲಂ ಪವಿಟ್ಠಾ, ತುಯ್ಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಠಾನಂ ವೇಗೇನ ಆಗಮನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ವತ್ಥಾಭರಣಾನಿ ತೇಮೇತ್ವಾ ಆಗತಾಸಿ। ತಸ್ಮಾ ಕಥೇಮ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ।

"ತಾತಾ, ಏವಂ ಮಾ ವದೇಥ, ಅಹಂ ಏತಾಹಿ ಬಲವತರಾ, ಕಾರಣಂ ಪನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಜವೇನ ನಾಗತಾಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಕಿಂ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ತಾತಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಜವಮಾನಾ ನ ಸೋಭನ್ತಿ, ಅಪರಮ್ಪಿ ಕಾರಣಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಜವಮಾನಾ ನ ಸೋಭನ್ತಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? ತಾತಾ, **ಅಭಿಸಿತ್ತರಾಜಾ** ತಾವ ಸಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಕಚ್ಛಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಜವಮಾನೋ ನ ಸೋಭತಿ, "ಕಿಂ ಅಯಂ ರಾಜಾ ಗಹಪತಿಕೋ ವಿಯ ಧಾವತೀ"ತಿ ಅಞ್ಞದತ್ಥು ಗರಹಂ ಲಭತಿ, ಸಣಿಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋವ ಸೋಭತಿ। ರಞ್ಞೋ **ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥೀಪಿ** ಅಲಙ್ಕತೋ ಜವಮಾನೋ ನ ಸೋಭತಿ, ವಾರಣಲೀಳಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋವ ಸೋಭತಿ। **ಪಬ್ಬಜಿತೋ** ಜವಮಾನೋ ನ ಸೋಭತಿ, "ಕಿಂ ಅಯಂ ಸಮಣೋ ಗಿಹೀ ವಿಯ ಧಾವತೀ"ತಿ ಕೇವಲಂ ಗರಹಮೇವ ಲಭತಿ, ಸಮಿತಗಮನೇನ ಪನ ಸೋಭತಿ। **ಇತ್ಥೀ** ಜವಮಾನಾ ನ ಸೋಭತಿ, "ಕಿಂ ಏಸಾ ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸೋ ವಿಯ ಧಾವತೀ"ತಿ ಗರಹಿತಬ್ಬಾವ ಹೋತಿ, "ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಜವಮಾನಾ ನ ಸೋಭನ್ತಿ, ತಾತಾ"ತಿ। "ಕತಮಂ ಪನ ಅಪರಂ ಕಾರಣಂ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ತಾತಾ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ನಾಮ ಧೀತರಂ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಾನಿ ಸಣ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪೋಸೇನ್ತಿ। ಮಯಞ್ಹಿ ವಿಕ್ಕಿಣೇಯ್ಯಭಣ್ಡಂ ನಾಮ, ಅಮ್ಹೇ ಪರಕುಲಪೇಸನತ್ಥಾಯ ಪೋಸೇನ್ತಿ। ಸಚೇ ಜವಮಾನಾನಂ ನಿವತ್ಥದುಸ್ಸಕಣ್ಣೇ ವಾ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ವಾ ಪಕ್ಖಲಿತ್ವಾ

ಪತಿತಕಾಲೇ ಹತ್ಥೋ ವಾ ಪಾದೋ ವಾ ಭಿಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಕುಲಸ್ಸೇವ ಭಾರೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಪಸಾಧನಭಣ್ಡಂ ಪನ ಮೇ ತೇಮೇತ್ವಾ ಸುಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ। ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ನ ಧಾವಿತಾಮ್ಹಿ, ತಾತಾ"ತಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತಸ್ಸಾ ಕಥನಕಾಲೇ ದನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏವರೂಪಾ ನೋ ದನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ, ತುಯ್ಹಮೇವೇಸಾ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಸುವಣ್ಣಮಾಲಂ ಪಿಲನ್ಧಯಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕತರನಗರತೋ ಆಗತಾತ್ಥ, ತಾತಾ"ತಿ? "ಸಾವತ್ಥಿತೋ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। "ಸೇಟ್ಠಿಕುಲಂ ಕತರಂ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಮಿಗಾರಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। "ಅಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಕೋ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಪುಣ್ಣವಡ್ಢನಕುಮಾರೋ ನಾಮ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। ಸಾ "ಸಮಾನಜಾತಿಕಂ ನೋ ಕುಲ"ನ್ತಿ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪಿತು ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಥಂ ಪೇಸೇತೂ"ತಿ । ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹಿ ಸಾ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಪದಸಾ ಆಗತಾ, ಸುವಣ್ಣಮಾಲಾಯ ಪನ ಪಿಲನ್ಧನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಥಾ ಗನ್ತುಂ ನ ಲಭತಿ, ಇಸ್ಸರದಾರಿಕಾ ರಥಾದೀಹಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಇತರಾ ಪಕತಿಯಾನಕಂ ವಾ ಅಭಿರುಹನ್ತಿ, ಛತ್ತಂ ವಾ ತಾಲಪಣ್ಣಂ ವಾ ಉಪರಿ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಅಸತಿ ನಿವತ್ಥಸಾಟಕಸ್ಸ ದಸನ್ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಂಸೇ ಖಿಪನ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಏವ। ತಸ್ಸಾ ಪನ ಪಿತಾ ಪಞ್ಚ ರಥಸತಾನಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾ ಸಪರಿವಾರಾ ರಥಂ ಆರುಯ್ಹ ಗತಾ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಪಿ ಏಕತೋವ ಅಗಮಂಸು। ಅಥ ನೇ ಸೇಟ್ಠಿ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕುತೋ ಆಗತಾತ್ಥಾ"ತಿ? "ಸಾವತ್ಥಿತೋ ಮಹಾಸೇಟ್ಠೀ"ತಿ। "ಸೇಟ್ಠಿ ಕತರೋ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಮಿಗಾರಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮಾ"ತಿ। "ಪುತ್ತೋ ಕೋ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಪುಣ್ಣವಡ್ಢನಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಮಹಾಸೇಟ್ಠೀ"ತಿ। "ಧನಂ ಕಿತ್ತಕ"ನ್ತಿ? "ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಯೋ ಮಹಾಸೇಟ್ಠೀ"ತಿ। "ಧನಂ ತಾವ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಧನಂ ಉಪಾದಾಯ ಕಾಕಣಿಕಮತ್ತಂ, ದಾರಿಕಾಯ ಪನ ಆರಕ್ಖಮತ್ತಾಯ ಲದ್ಧಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಿಂ ಅಞ್ಞೇನ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಾಹದ್ವೀಹಂ ವಸಾಪೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ।

ತೇ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಿಗಾರಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ "ಲದ್ಧಾ ನೋ ದಾರಿಕಾ"ತಿ ಆರೋಚಯಿಂಸು। "ಕಸ್ಸ ಧೀತಾ"ತಿ? "ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿನೋ"ತಿ। ಸೋ "ಮಹಾಕುಲಸ್ಸ ಮೇ ದಾರಿಕಾ ಲದ್ಧಾ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಂ ಆನೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತತ್ಥ ಗಮನತ್ಥಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "'ಮಹಾಕುಲಂ ಏತಂ ಮಯಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಆನೇತ್ವಾ ಸಾಕೇತೇ ನಿವೇಸಿತಂ, ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ಅಹಮ್ಪಿ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ, ಸೋ "ಸಾಧು, ದೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿನೋ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಮಯಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ರಾಜಾಪಿ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಮಹನ್ತಂ ರಾಜಬಲಂ ಏತ್ತಕಸ್ಸ ಜನಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? ಇತರೋಪಿ "ಸಚೇಪಿ ದಸ ರಾಜಾನೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ಪಟಿಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಮಿಗಾರಸೇಟ್ಠಿ ತಾವ ಮಹನ್ತೇ ನಗರೇ ಗೇಹಗೋಪಕಮತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಜನಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಡ್ಢಯೋಜನಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ "ಆಗತಾಮ್ಹಾ"ತಿ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ। ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿ ಬಹುಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಧೀತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇಸಿ, "ಅಮ್ಮ, ಸಸುರೋ ಕಿರ ತೇ ಕೋಸಲರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತೋ, ತಸ್ಸ ಕತರಂ ಗೇಹಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತಬ್ಬಂ, ರಞ್ಞೋ ಕತರಂ , ಉಪರಾಜಾದೀನಂ ಕತರಾನೀ"ತಿ? ಪಣ್ಡಿತಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ವಜಿರಗ್ಗತಿಖಿಣಞಾಣಾ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನಾ ಅಭಿನೀಹಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ "ಸಸುರಸ್ಸ ಮೇ ಅಸುಕಗೇಹಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಥ, ರಞ್ಞೋ ಅಸುಕಗೇಹಂ, ಉಪರಾಜಾದೀನಂ ಅಸುಕಾನೀ"ತಿ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ದಾಸಕಮ್ಮಕರೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಏತ್ತಕಾ ರಞ್ಞೋ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋಥ, ಏತ್ತಕಾ ಉಪರಾಜಾದೀನಂ, ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದಯೋಪಿ ತುಮ್ಹೇಯೇವ ಪಟಿಜಗ್ಗಥ, ಅಸ್ಸಬನ್ಧಾದಯೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಛಣಂ ಅನುಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಸಂವಿದಹಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"? "'ಮಯಂ ವಿಸಾಖಾಯ ಮಙ್ಗಲಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಲಭಿಮ್ಹ, ಅಸ್ಸರಕ್ಖಣಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಸುಖಂ ನ ವಿಚರಿಮ್ಹಾ'ತಿ ಕೇಚಿ ವತ್ತುಂ ಮಾ ಲಭಿಂಸೂ"ತಿ।

ತಂ ದಿವಸಮೇವ ವಿಸಾಖಾಯ ಪಿತಾ ಪಞ್ಚಸತೇ ಸುವಣ್ಣಕಾರೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಧೀತು ಮೇ **ಮಹಾಲತಾಪಸಾಧನಂ** ನಾಮ ಕರೋಥಾ"ತಿ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಸಹಸ್ಸಂ, ತದನುರೂಪಾನಿ ಚ ರಜತಮಣಿಮುತ್ತಾಪವಾಳವಜಿರಾದೀನಿ ದಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾವ ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ "ನ ಸಕ್ಕಾ ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಚಿರಂ ಪೋಸನಂ ನಾಮ ಕಾತುಂ, ದಾನಿ ದಾರಿಕಾಯ ಗಮನಕಾಲಂ ಜಾನಾತೂ"ತಿ। ಸೋಪಿ ರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಇದಾನಿ ವಸ್ಸಕಾಲೋ ಆಗತೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಚತುಮಾಸಂ ವಿಚರಿತುಂ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಬಲಕಾಯಸ್ಸ ಯಂ ಯಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಮಮ ಭಾರೋ, ಮಯಾ

ಪೇಸಿತಕಾಲೇ ದೇವೋ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಾಕೇತನಗರಂ ನಿಚ್ಚನಕ್ಖತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವತ್ಥಾದೀನಿ ಪಟಿಯತ್ತಾನೇವ ಹೋನ್ತಿ। ತತೋ ತೇ ಜನಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಸೇಟ್ಠಿ ಅಮ್ಹಾಕಮೇವ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋತೀ"ತಿ, ಏವಂ ತಯೋ ಮಾಸಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಪಸಾಧನಂ ಪನ ತಾವ ನ ನಿಟ್ಠಾತಿ। ಕಮ್ಮನ್ತಾಧಿಟ್ಠಾಯಕಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಆರೋಚೇಸುಂ - "ಅಞ್ಞಂ ಅಸನ್ತಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಬಲಕಾಯಸ್ಸ ಪನ ಭತ್ತಪಚನದಾರೂನಿ ನಪ್ಪಹೋನ್ತೀ"ತಿ। "ಗಚ್ಛಥ, ತಾತಾ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಪರಿಜಿಣ್ಣಾ ಹತ್ಥಿಸಾಲಾದಯೋ ಚೇವ ಪರಿಜಿಣ್ಣಕಾನಿ ಚ ಗೇಹಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚಥಾ"ತಿ। ಏವಂ ಪಚನ್ತಾನಮ್ಪಿ ಅಡ್ಢಮಾಸೋ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ। ತತೋ ಪುನಪಿ "ದಾರೂನಿ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆರೋಚಯಿಂಸು । "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ನ ಸಕ್ಕಾ ದಾರೂನಿ ಲದ್ಧುಂ, ದುಸ್ಸಕೋಟ್ಠಾಗಾರಾನಿ ವಿವರಿತ್ವಾ ಥೂಲಸಾಟಕೇಹಿ ವಟ್ಟಿಯೋ ಕತ್ವಾ ತೇಲಚಾಟೀಸು ತೇಮೇತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಪಚಥಾ"ತಿ। ತೇ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ಏವಂ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಪಸಾಧನಮ್ಪಿ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪಸಾಧನೇ ಚತಸ್ಸೋ ವಜಿರನಾಳಿಯೋ ಉಪಯೋಗಂ ಅಗಮಂಸು, ಮುತ್ತಾನಂ ಏಕಾದಸ ನಾಳಿಯೋ, ಪವಾಳಸ್ಸ ಬಾವೀಸತಿ ನಾಳಿಯೋ, ಮಣೀನಂ ತೇತ್ತಿಂಸ ನಾಳಿಯೋ। ಇತಿ ಏತೇಹಿ ಚ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಚ ರತನೇಹಿ ನಿಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಸುತ್ತಮಯಂ ಪಸಾಧನಂ ರಜತೇನ ಸುತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರಿಂಸು। ತಂ ಸೀಸೇ ಪಟಿಮುಕ್ಕಂ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮುದ್ದಿಕಾ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕತಾ ಸುವಣ್ಣಮಯಾ ಗಣ್ಠಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ರಜತಮಯಾ ಪಾಸಕಾ, ಮತ್ಥಕಮಜ್ಝೇ ಏಕಾ ಮುದ್ದಿಕಾ, ದ್ವೀಸು ಕಣ್ಣಪಿಟ್ಠೀಸು ದ್ವೇ, ಗಲವಾಟಕೇ ಏಕಾ, ದ್ವೀಸು ಜಣ್ಣೂಸು ದ್ವೇ, ದ್ವೀಸು ಕಪ್ಪರೇಸು ದ್ವೇ, ದ್ವೀಸು ಕಟಿಪಸ್ಸೇಸು ದ್ವೇತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಪಸಾಧನೇ ಏಕಂ ಮೋರಂ ಕರಿಂಸು, ತಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣಪಕ್ಖೇ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಮಯಾನಿ ಪಞ್ಚ ಪತ್ತಸತಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ವಾಮಪಕ್ಖೇ ಪಞ್ಚ ಪತ್ತಸತಾನಿ, ತುಣ್ಡಂ ಪವಾಳಮಯಂ, ಅಕ್ಖೀನಿ ಮಣಿಮಯಾನಿ, ತಥಾ ಗೀವಾ ಚ ಪಿಞ್ಛಾನಿ ಚ, ಪತ್ತನಾಳಿಯೋ ರಜತಮಯಾ, ತಥಾ ಜಙ್ಘಾಯೋ। ಸೋ ವಿಸಾಖಾಯ ಮತ್ಥಕಮಜ್ಝೇ ಪಬ್ಬತಕೂಟೇ ಠತ್ವಾ ನಚ್ಚನಮಯೂರೋ ವಿಯ ಖಾಯತಿ। ಪತ್ತನಾಳಿಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಸದ್ದೋ ದಿಬ್ಬಸಙ್ಗೀತಂ ವಿಯ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕತೂರಿಯಘೋಸೋ ವಿಯ ಚ ಪವತ್ತತಿ। ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಗತಾಯೇವ ತಸ್ಸಾ ಅಮೋರಭಾವಂ ಜಾನನ್ತಿ। ಪಸಾಧನಂ ನವಕೋಟಿಅಗ್ಘನಕಂ ಅಹೋಸಿ, ಸತಸಹಸ್ಸಂ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಮೂಲಂ ದೀಯಿತ್ಥ।

"ಕಿಸ್ಸ ಪನ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ತಾಯೇತಂ ಪಸಾಧನಂ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ? ಸಾ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಂ ಚೀವರಸಾಟಕಂ ದತ್ವಾ ಸುತ್ತಮ್ಪಿ ಸೂಚಿಯೋಪಿ ರಜನಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಮೇವ ಅದಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಚೀವರದಾನಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಇಮಂ ಮಹಾಲತಾಪಸಾಧನಂ ಲಭಿ। ಇತ್ಥೀನಞ್ಹಿ ಚೀವರದಾನಂ ಮಹಾಲತಾಪಸಾಧನಭಣ್ಡೇನ ಮತ್ಥಕಂ ಪಪ್ಪೋತಿ, ಪುರಿಸಾನಂ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರೇನಾತಿ। ಏವಂ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಧೀತು ಪರಿವಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ದದಮಾನೋ ಕಹಾಪಣಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಅದಾಸಿ, ಸುವಣ್ಣಭಾಜನಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ, ರಜತಭಾಜನಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ, ತಮ್ಬಭಾಜನಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ, ಪತ್ತುಣ್ಣವತ್ಥಕೋಸೇಯ್ಯವತ್ಥಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ, ಸಪ್ಪಿಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ, ತೇಲಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ, ಸಾಲಿತಣ್ಡುಲಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ, ನಙ್ಗಲಫಾಲಾದಿಉಪಕರಣಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚಸಕಟಸತಾನಿ ಅದಾಸಿ। ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ - "ಮಮ ಧೀತು ಗತಟ್ಠಾನೇ 'ಅಸುಕೇನ ನಾಮ ಮೇ ಅತ್ಥೋ'ತಿ ಮಾ ಪರಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಪಹಿಣೀ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೂಪಕರಣಾನಿ ದಾಪೇಸಿ। ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ರಥೇ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ತಿಸ್ಸೋ ತಿಸ್ಸೋ ವಣ್ಣದಾಸಿಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ರಥಸತಾನಿ ಅದಾಸಿ। "ಏತಂ ನ್ಹಾಪೇನ್ತಿಯೋ ಭೋಜೇನ್ತಿಯೋ ಅಲಙ್ಕರೋನ್ತಿಯೋ ವಿಚರಥಾ"ತಿ ದಿಯಡ್ಢಸಹಸ್ಸಪರಿಚಾರಿಕಾಯೋ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಮ ಧೀತು ಗಾವೋ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೇ ಆಣಾಪೇಸಿ - "ಗಚ್ಛಥ ಭಣೇ ಚೂಳವಜಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ತೀಸು ಗಾವುತೇಸು ತಿಸ್ಸೋ ಭೇರಿಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ತಿಟ್ಠಥ, ಪುಥುಲತೋ ಉಸಭಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ತಿಟ್ಠಥ। ಗಾವೀನಂ ತತೋ ಪರಂ ಗನ್ತುಂ ಮಾ ಅದತ್ಥ। ಏವಂ ಠಿತಕಾಲೇ ಭೇರಿಸಞ್ಞಂ ಕರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ತೇ ಗಾವೀನಂ ವಜತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಾವುತಂ ಗತಕಾಲೇ ಭೇರಿಸಞ್ಞಂ ಅಕಂಸು, ಪುನ ಅಡ್ಢಯೋಜನಂ ಗತಕಾಲೇ ಅಕಂಸು। ಪುನಪಿ ತಿಗಾವುತಂ ಗತಕಾಲೇ ಭೇರಿಸಞ್ಞಂ ಅಕಂಸು, ಪುಥುಲತೋ ಗಮನಞ್ಚ ನಿವಾರೇಸುಂ। ಏವಂ ದೀಘತೋ ತಿಗಾವುತೇ, ಪುಥುಲತೋ ಉಸಭಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಗಾವಿಯೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಿಘಂಸನ್ತಿಯೋ ಅಟ್ಠಂಸು।

ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ "ಮಮ ಧೀತು ಏತ್ತಕಾ ಗಾವೋ ಅಲಂ, ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಥಾ"ತಿ ವಜದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಾಪೇಸಿ। ದ್ವಾರಸ್ಮಿಂ ಪಿದಹಿತೇ ವಿಸಾಖಾಯ ಪುಞ್ಞಬಲೇನ ಬಲವಗಾವೋ ಚ ಧೇನುಯೋ ಚ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಾರೇನ್ತಾನಂ ವಾರೇನ್ತಾನಮೇವ ಸಟ್ಠಿಸಹಸ್ಸಾ ಬಲವಗಾವೋ ಚ ಸಟ್ಠಿಸಹಸ್ಸಾ ಧೇನುಯೋ ಚ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ, ತತ್ತಕಾ ಬಲವವಚ್ಛಾ ತಾಸಂ ಧೇನೂನಂ ಉಸಭಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅನುಬನ್ಧಾ ಅಹೇಸುಂ। "ಕಿಸ್ಸ ಪನ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಏವಂ ಗಾವೋ ಗತಾ"ತಿ? ನಿವಾರೇನ್ತಾನಂ ನಿವಾರೇನ್ತಾನಂ ದಿನ್ನದಾನಸ್ಸ। ಸಾ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಕಿಕಿಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಸತ್ತನ್ನಂ ಧೀತಾನಂ ಕನಿಟ್ಠಾ ಸಙ್ಘದಾಸೀ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಂ ಪಞ್ಚಗೋರಸದಾನಂ ದದಮಾನಾ ಥೇರಾನಞ್ಚ ದಹರಾನಞ್ಚ ಸಾಮಣೇರಾನಞ್ಚ ಪತ್ತಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ, "ಅಲಂ, ಅಲ"ನ್ತಿ ನಿವಾರೇನ್ತಾನಮ್ಪಿ "ಇದಂ ಮಧುರಂ, ಇದಂ ಮನಾಪ"ನ್ತಿ ಅದಾಸಿ। ಏವಂ ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ವಾರಿಯಮಾನಾಪಿ ಗಾವೋ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಏತ್ತಕಸ್ಸ ಧನಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲೇ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ ಆಹ - "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಧೀತು ಸಬ್ಬಂ ಸಂವಿದಹಿತಂ, ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಾ ಪನ ದಾಸದಾಸಿಯೋ ನ ಸಂವಿದಹಿತಾ, ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಮಮ ಧೀತರಿ ಸಸಿನೇಹನಿಸ್ಸಿನೇಹಾನಂ ಜಾನನತ್ಥಂ। ಅಹಞ್ಹಿ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಚ್ಛಮಾನಕೇ ಗೀವಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ನ ಪಹಿಣಾಮಿ, ಯಾನಂ ಆರುಯ್ಹ ಗಮನಕಾಲೇಯೇವ ಏತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಗಚ್ಛನ್ತು, ಮಾ ಅಗನ್ತುಕಾಮಾತಿ ವಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ಆಹ।

ಅಥ "ಸ್ವೇ ಮಮ ಧೀತಾ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಗಬ್ಭೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಧೀತರಂ ಸಮೀಪೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ, ಪತಿಕುಲೇ ವಸನ್ತಿಯಾ ನಾಮ ಇಮಞ್ಚ ಇಮಞ್ಚ ಆಚಾರಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಓವಾದಮದಾಸಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಮಿಗಾರಸೇಟ್ಠಿ ಅನನ್ತರಗಬ್ಭೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿನೋ ಓವಾದಂ ಅಸ್ಸೋಸಿ। ಸೋಪಿ ಸೇಟ್ಠಿ ಧೀತರಂ ಏವಂ ಓವದಿ -

> "ಅಮ್ಮ, ಸಸುರಕುಲೇ ವಸನ್ತಿಯಾ ನಾಮ ಅನ್ತೋಅಗ್ಗಿ ಬಹಿ ನ ನೀಹರಿತಬ್ಬೋ, ಬಹಿಅಗ್ಗಿ ಅನ್ತೋ ನ ಪವೇಸೇತಬ್ಬೋ, ದದನ್ತಸ್ಸೇವ ದಾತಬ್ಬಂ, ಅದದನ್ತಸ್ಸ ನ ದಾತಬ್ಬಂ, ದದನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅದದನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ದಾತಬ್ಬಂ, ಸುಖಂ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ಸುಖಂ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಸುಖಂ ನಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ಅಗ್ಗಿ ಪರಿಚರಿತಬ್ಬೋ, ಅನ್ತೋದೇವತಾ ನಮಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ"ತಿ।

ಇಮಂ ದಸವಿಧಂ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸಬ್ಬಾ ಸೇನಿಯೋ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ರಾಜಸೇನಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಅಟ್ಠ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇ ಪಾಟಿಭೋಗೇ ಗಹೇತ್ವಾ, "ಸಚೇ ಮೇ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಧೀತು ದೋಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸೋಧೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ನವಕೋಟಿಅಗ್ಘನಕೇನ ಮಹಾಲತಾಪಸಾಧನೇನ ಧೀತರಂ ಪಸಾಧೇತ್ವಾ ನ್ಹಾನಚುಣ್ಣಮೂಲಕಂ ಚತುಪಣ್ಣಾಸಕೋಟಿಧನಂ ದತ್ವಾ ಯಾನಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಾಕೇತಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇಸು ಅನುರಾಧಪುರಮತ್ತೇಸು ಚುದ್ದಸಸು ಭತ್ತಗಾಮೇಸು ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ - "ಮಮ ಧೀತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ। ತೇ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾವ - "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯಾಯ ಗಮನಕಾಲೇ ಕಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಧಾ"ತಿ ಚುದ್ದಸ ಗಾಮಕಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಸೇಸೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು? ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿಪಿ ರಞ್ಞೋ ಚ ಮಿಗಾರಸೇಟ್ಠಿನೋ ಚ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಧೀತರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ।

ಮಿಗಾರಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛತೋ ಯಾನಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಬಲಕಾಯಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಕೇ ನಾಮೇತೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸುಣಿಸಾಯ ವೋ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಾ ದಾಸಿದಾಸಾ"ತಿ। "ಏತ್ತಕೇ ಕೋ ಪೋಸೇಸ್ಸ"ತಿ? "ಪೋಥೇತ್ವಾ ತೇ ಪಲಾಪೇಥ, ಅಪಲಾಯನ್ತೇ ಇತೋ ದಣ್ಡಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ। ವಿಸಾಖಾ ಪನ "ಅಪೇಥ, ಮಾ ವಾರೇಥ, ಬಲಮೇವ ಬಲಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ದಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೇಟ್ಠಿ ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ, "ಅಮ್ಮ, ನತ್ಥಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತೇಹಿ ಅತ್ಥೋ, ಕೋ ಏತೇ ಪೋಸೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಕೇ "ಅಲಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತ್ತಕೇಹೀ"ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಿ। ಅಥ ವಿಸಾಖಾ ಸಾವತ್ಥಿನಗರದ್ವಾರಂ ಸಮ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಯಾನಸ್ಮಿಂ ನು ಖೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಉದಾಹು ರಥೇ ಠತ್ವಾ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಯಾನೇನ ಮೇ ಪವಿಸನ್ತಿಯಾ ಮಹಾಲತಾಪಸಾಧನಸ್ಸ ವಿಸೇಸೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸಾ ಸಕಲನಗರಸ್ಸ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ ರಥೇ ಠತ್ವಾ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ವಿಸಾಖಾಯ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಏಸಾ ಕಿರ ವಿಸಾಖಾ ನಾಮ, ಏವರೂಪಾ ಅಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಏತಿಸ್ಸಾವ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಇತಿ ಸಾ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗೇಹಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಗತದಿವಸೇ ಚಸ್ಸಾ ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿ ಅತ್ತನೋ ನಗರಂ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ಯಥಾಸತ್ತಿ ಯಥಾಬಲಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಪಹಿಣಿಂಸು। ವಿಸಾಖಾ ಪಹಿತಪಹಿತಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಗರೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞೇಸು ಕುಲೇಸು ಸಬ್ಬತ್ಥಕಮೇವ ದಾಪೇಸಿ। ಇತಿ ಸಾ "ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ಮಾತು ದೇಥ, ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತು ದೇಥ, ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ಭಾತು ದೇಥ, ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ಭಗಿನಿಯಾ ದೇಥಾ"ತಿ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ವಯಾನುರೂಪಂ ಪಿಯವಚನಂ ವತ್ವಾ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಪೇಸೇನ್ತೀ ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ಞಾತಕೇ ವಿಯ ಅಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಭಾಗಸಮನನ್ತರೇ ಆಜಞ್ಞವಳವಾಯ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಂ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ದಾಸೀಹಿ ದಣ್ಡದೀಪಿಕಾ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ವಳವಂ ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ತೇಲೇನ ಮಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಮಿಗಾರಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆವಾಹಮಙ್ಗಲಂ ಕರೋನ್ತೋ ಧುರವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಂ ಅಮನಸಿಕರಿತ್ವಾ ದೀಘರತ್ತಂ ನಗ್ಗಸಮಣಕೇಸು ಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ಪೇಮೇನ ಚೋದಿಯಮಾನೋ "ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯಾನಮ್ಪಿ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕದಿವಸಂ ಅನೇಕಸತೇಸು ನವಭಾಜನೇಸು ನಿರುದಕಪಾಯಾಸಂ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತೇ ಅಚೇಲಕೇ ನಿಮನ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗೇಹಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ, "ಆಗಚ್ಛತು ಮೇ ಸುಣಿಸಾ, ಅರಹನ್ತೇ ವನ್ದತೂ"ತಿ ವಿಸಾಖಾಯ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ। ಸಾ "ಅರಹನ್ತೋ"ತಿ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅರಿಯಸಾವಿಕಾ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ಹುತ್ವಾ ತೇಸಂ ಭೋಜನಟ್ಠಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, "ಏವರೂಪಾ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪವಿರಹಿತಾ ಅರಹನ್ತಾ ನಾಮ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ಸಸುರೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸೀ"ತಿ, "ಧೀ, ಧೀ"ತಿ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತಾ। ಅಚೇಲಕಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಗರಹಿಂಸು - "ಕಿಂ ತ್ವಂ, ಗಹಪತಿ, ಅಞ್ಞಂ ನಾಲತ್ಥ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಿಕಂ ಮಹಾಕಾಳಕಣ್ಣಿಂ ಇಧ ಪವೇಸೇಸಿ, ವೇಗೇನ ನಂ ಇಮಸ್ಮಾ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ಇಮೇಸಂ ವಚನಮತ್ತೇನೇವ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇತುಂ, ಮಹಾಕುಲಸ್ಸ ಸಾ ಧೀತಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯಾ, ದಹರಾ ನಾಮ ಜಾನಿತ್ವಾ ವಾ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ವಾ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ತುಮ್ಹೇ ತುಣ್ಹೀ ಹೋಥಾ"ತಿ ತೇ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಮಹಾರಹೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಂ ನಿರುದಕಂ ಮಧುಪಾಯಾಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಏಕೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕತ್ಥೇರೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ತಂ ನಿವೇಸನಂ ಪಾವಿಸಿ। ವಿಸಾಖಾ ಸಸುರಂ ಬೀಜಯಮಾನಾ ಠಿತಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಸುರಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿತುಂ ಅಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಯಥಾ ಸೋ ಥೇರಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಅಪಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಪನ ಬಾಲೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಅಧೋಮುಖೋ ಭುಞ್ಜತೇವ। ವಿಸಾಖಾ "ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಮೇ ಸಸುರೋ ಸಞ್ಞಂ ನ ಕರೋತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ, "ಅತಿಚ್ಛಥ, ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಸಸುರೋ ಪುರಾಣಂ ಖಾದತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ನಿಗಣ್ಠೇಹಿ ಕಥಿತಕಾಲೇ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾಪಿ "ಪುರಾಣಂ ಖಾದತೀ"ತಿ ವುತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಹತ್ಥಂ ಅಪನೇತ್ವಾ, "ಇಮಂ ಪಾಯಾಸಂ ಇತೋ ನೀಹರಥ, ಏತಂ ಇಮಸ್ಮಾ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಥ, ಅಯಂ ಮಂ ಏವರೂಪೇ ಮಙ್ಗಲಕಾಲೇ ಅಸುಚಿಖಾದಕಂ ನಾಮ ಕರೋತೀ"ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ನಿವೇಸನೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾ ವಿಸಾಖಾಯ ಸನ್ತಕಾವ, ಕೋ ನಂ ಹತ್ಥೇ ವಾ ಪಾದೇ ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತಿ, ಮುಖೇನ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋಪಿ ನತ್ಥಿ। ವಿಸಾಖಾ ಸಸುರಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಆಹ - "ತಾತ, ನ ಏತ್ತಕೇನೇವ ಮಯಂ ನಿಕ್ಖಮಾಮ, ನಾಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಉದಕತಿತ್ಥತೋ ಕುಮ್ಭದಾಸೀ ವಿಯ ಆನೀತಾ, ಧರಮಾನಕಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಧೀತರೋ ನಾಮ ನ ಏತ್ತಕೇನೇವ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ, ಏತೇನೇವ ಮೇ ಕಾರಣೇನ ಪಿತಾ ಇಧಾಗಮನಕಾಲೇ ಅಟ್ಠ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ 'ಸಚೇ ಮೇ ಧೀತು ದೋಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸೋಧೇಯ್ಯಾಥಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಮಂ ತೇಸಂ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ, ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ದೋಸಾದೋಸಂ ಸೋಧಾಪೇಥಾ"ತಿ।

ಸೇಟ್ಠಿ "ಕಲ್ಯಾಣಂ ಏಸಾ ಕಥೇತೀ"ತಿ ಅಟ್ಠ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ಅಯಂ ದಾರಿಕಾ ಮಙ್ಗಲಕಾಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಂ ನಿರುದಕಪಾಯಾಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಂ ಮಂ 'ಅಸುಚಿಖಾದಕೋ'ತಿ ವದತೀ"ತಿ ಆಹ, "ಇಮಿಸ್ಸಾ ದೋಸಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗೇಹತೋ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಥಾ"ತಿ। "ಏವಂ ಕಿರ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। ನಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪನ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕತ್ಥೇರೇ ಘರದ್ವಾರೇ ಠಿತೇ ಸಸುರೋ ಮೇ ಅಪ್ಪೋದಕಂ ಮಧುಪಾಯಾಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೋ ತಂ ನ ಮನಸಿಕರೋತಿ,

ಅಹಂ “ಮಯ್ಹಂ ಸಸುರೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಪುಞ್ಞಂ ನ ಕರೋತಿ, ಪುರಾಣಪುಞ್ಞಮೇವ ಖಾದತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, “ಅತಿಚ್ಛಥ, ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಸಸುರೋ ಪುರಾಣಂ ಖಾದತೀ”ತಿ ಅವಚಂ, “ಏತ್ಥ ಮೇ ಕೋ ದೋಸೋ”ತಿ? “ಅಯ್ಯ, ಇಧ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಧೀತಾ ಯುತ್ತಂ ಕಥೇತಿ, ತ್ವಂ ಕಸ್ಮಾ ಕುಜ್ಝಸೀ”ತಿ? “ಅಯ್ಯಾ, ಏಸ ತಾವ ದೋಸೋ ಮಾ ಹೋತು, ಅಯಂ ಪನ ಏಕದಿವಸಂ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ದಾಸೀಪರಿವುತಾ ಪಚ್ಛಾಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸೀ”ತಿ। “ಏವಂ ಕಿರ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ। “ತಾತಾ, ನಾಹಂ ಅಞ್ಞೇನ ಕಾರಣೇನ ಗತಾ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಗೇಹೇ ಆಜಾನೇಯ್ಯವಳವಾಯ ವಿಜಾತಾಯ ಸಞ್ಞಮ್ಪಿ ಅಕತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ನಾಮ ಅಯುತ್ತ”ನ್ತಿ ದಣ್ಡದೀಪಿಕಾ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಉಣ್ಹೋದಕಾದೀನಿಪಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದಾಸೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಳವಾಯ ವಿಜಾತಪರಿಹಾರಂ ಕಾರಾಪೇಸಿಂ, “ಏತ್ಥ ಮೇ ಕೋ ದೋಸೋ”ತಿ? “ಅಯ್ಯ, ಇಧ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಧೀತಾ ತವ ಗೇಹೇ ದಾಸೀಹಿಪಿ ಅಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ತ್ವಂ ಕಿಂ ಏತ್ಥ ದೋಸಂ ಪಸ್ಸಸೀ”ತಿ?

ಅಯ್ಯಾ, ಇಧಾಪಿ ತಾವ ದೋಸೋ ಮಾ ಹೋತು, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪನ ಪಿತಾ ಇಧಾಗಮನಕಾಲೇ ಇಮಂ ಓವದನ್ತೋ ಗುಯ್ಹೇ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ದಸ ಓವಾದೇ ಅದಾಸಿ, ತೇಸಂ ಅತ್ಥಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ತೇಸಂ ಮೇ ಅತ್ಥಂ ಕಥೇತು। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪನ ಪಿತಾ **“ಅನ್ತೋಅಗ್ಗಿ ಬಹಿ ನ ನೀಹರಿತಬ್ಬೋ”**ತಿ ಆಹ, “ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಉಭತೋ ಪಟಿವಿಸ್ಸಕಗೇಹಾನಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಅದತ್ವಾ ವಸಿತು”ನ್ತಿ? “ಏವಂ ಕಿರ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ। “ತಾತಾ, ಮಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ನ ಏತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಕಥೇಸಿ। ಇದಂ ಪನ ಸನ್ಧಾಯ ಕಥೇಸಿ - ‘ಅಮ್ಮ, ತವ ಸಸ್ಸುಸಸುರಸಾಮಿಕಾನಂ ಅಗುಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಬಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಠತ್ವಾ ಮಾ ಕಥೇಸಿ। ಏವರೂಪೋ ಹಿ ಅಗ್ಗಿಸದಿಸೋ ಅಗ್ಗಿ ನಾಮ ನತ್ಥೀ’”ತಿ।

ಅಯ್ಯಾ, ಏತಂ ತಾವ ಏವಂ ಹೋತು, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪನ ಪಿತಾ **“ಬಾಹಿರತೋ ಅಗ್ಗಿ ನ ಅನ್ತೋ ಪವೇಸೇತಬ್ಬೋ”**ತಿ ಆಹ, “ಕಿಂ ಸಕ್ಕಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅನ್ತೋ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬುತೇ ಬಾಹಿರತೋ ಅಗ್ಗಿಂ ಅನಾಹರಿತು”ನ್ತಿ? “ಏವಂ ಕಿರ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ। ತಾತಾ, ಮಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ನ ಏತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಕಥೇಸಿ, ಇದಂ ಪನ ಸನ್ಧಾಯ ಕಥೇಸಿ - ಸಚೇ ಪಟಿವಿಸ್ಸಕಗೇಹೇಸು ಇತ್ಥಿಯೋ ವಾ ಪುರಿಸಾ ವಾ ಸಸ್ಸುಸಸುರಸಾಮಿಕಾನಂ ಅಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಕಥಿತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ “ಅಸುಕೋ ನಾಮ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಏವಞ್ಚ ಏವಞ್ಚ ಅಗುಣಂ ಕಥೇತೀ”ತಿ ಪುನ ಮಾ ಕಥೇಯ್ಯಾಸಿ। “ಏತೇನ ಹಿ ಅಗ್ಗಿನಾ ಸದಿಸೋ ಅಗ್ಗಿ ನಾಮ ನತ್ಥೀ”ತಿ। ಏವಂ ಇಮಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಕಾರಣೇ ಸಾ ನಿದ್ದೋಸಾವ ಅಹೋಸಿ। ಯಥಾ ಚ ಏತ್ಥ, ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ।

ತೇಸು ಪನ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಯಮ್ಪಿ ಹಿ ತಸ್ಸಾ ಪಿತರಾ **“ಯೇ ದದನ್ತಿ, ತೇಸಂಯೇವ ದಾತಬ್ಬ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಂ “ಯಾಚಿತಕಂ ಉಪಕರಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇ ಪಟಿದೇನ್ತಿ, ತೇಸಞ್ಞೇವ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

“ಯೇ ನ ದೇನ್ತಿ, ತೇಸಂ ನ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಯೇ ಯಾಚಿತಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನ ಪಟಿದೇನ್ತಿ, ತೇಸಂ ನ ದಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

“ದದನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅದದನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇದಂ ಪನ ದಲಿದ್ದೇಸು ಞಾತಿಮಿತ್ತೇಸು ಸಮ್ಪತ್ತೇಸು ತೇ ಪಟಿದಾತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ತೇಸಂ ದಾತುಮೇವ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

“ಸುಖಂ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಸಸ್ಸುಸಸುರಸಾಮಿಕೇ ದಿಸ್ವಾ ವುಟ್ಠಾತಬ್ಬಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

“ಸುಖಂ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಇದಂ ಪನ ಸಸ್ಸುಸಸುರಸಾಮಿಕೇಹಿ ಪುರೇತರಂ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಲದ್ಧಾಲದ್ಧಂ ಞತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಸಯಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

“**ಸುಖಂ ನಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ**”ನ್ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಸಸ್ಸುಸಸುರಸಾಮಿಕೇಹಿ ಪುರೇತರಂ ಸಯನಂ ಆರುಯ್ಹ ನ ನಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ, ತೇಸಂ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಸಯಂ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ಯುತ್ತನ್ತಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

“**ಅಗ್ಗಿ ಪರಿಚರಿತಬ್ಬೋ**”ತಿ ಇದಂ ಪನ ಸಸ್ಸುಮ್ಪಿ ಸಸುರಮ್ಪಿ ಸಾಮಿಕಮ್ಪಿ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಂ ವಿಯ ಉರಗರಾಜಾನಂ ವಿಯ ಚ ಕತ್ವಾ ಪಸ್ಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ।

“**ಅನ್ತೋದೇವತಾ ನಮಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ**”ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಸಸ್ಸುಞ್ಚ ಸಸುರಞ್ಚ ಸಾಮಿಕಞ್ಚ ದೇವತಾ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ದಟ್ಠುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಇಮೇಸಂ ದಸಓವಾದಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿವಚನಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅಧೋಮುಖೋ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥ ನಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಾ “ಕಿಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಧೀತು ದೋಸೋ ಅತ್ಥೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। “ನತ್ಥಿ, ಅಯ್ಯಾ”ತಿ। “ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ನಂ ನಿದ್ದೋಸಂ ಅಕಾರಣೇನ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇಸೀ”ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತೇ ವಿಸಾಖಾ ಆಹ - “ತಾತಾ, ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಮಯ್ಹಂ ಸಸುರಸ್ಸ ವಚನೇನ ಪಠಮಮೇವ ಗಮನಂ ನ ಯುತ್ತಂ, ಪಿತಾ ಪನ ಮೇ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಮಮ ದೋಸಸೋಧನತ್ಥಾಯ ಮಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಚ ಮೇ ನಿದ್ದೋಸಭಾವೋ ಞಾತೋ, ಇದಾನಿ ಚ ಮಯ್ಹಂ ಗನ್ತುಂ ಯುತ್ತ”ನ್ತಿ ದಾಸಿದಾಸೇ “ಯಾನಾದೀಹಿ ಸಜ್ಜಾಪೇಥಾ”ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ “ಅಮ್ಮ, ಮಯಾ ಅಜಾನಿತ್ವಾವ ಕಥಿತಂ, ಖಮಾಹಿ ಮೇ”ತಿ ಆಹ। “ತಾತ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಖಮಿತಬ್ಬಂ ತಾವ ಖಮಾಮಿ, ಅಹಂ ಪನ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸನ್ನಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಧೀತಾ, ನ ಮಯಂ ವಿನಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ವತ್ತಾಮ, ಸಚೇ ಮಮ ರುಚಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ಲಭಾಮಿ, ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಅಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ತವ ಸಮಣೇ ಪಟಿಜಗ್ಗಾ”ತಿ ಆಹ।

ವಿಸಾಖಾ ದಸಬಲಂ ನಿಮನ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ನಿವೇಸನಂ ಪವೇಸೇಸಿ। ನಗ್ಗಸಮಣಾಪಿ ಸತ್ಥು ಮಿಗಾರಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗೇಹಂ ಗಮನಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ವಿಸಾಖಾ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ದತ್ವಾ “ಸಬ್ಬೋ ಸಕ್ಕಾರೋ ಪಟಿಯಾದಿತೋ, ಸಸುರೋ ಮೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಸಬಲಂ ಪರಿವಿಸತೂ”ತಿ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಗನ್ತುಕಾಮಂ ಆಜೀವಕಾ “ಮಾ ಖೋ ತ್ವಂ, ಗಹಪತಿ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾ”ತಿ ನಿವಾರೇಸುಂ। ಸೋ “ಸುಣ್ಹಾ ಮೇ ಸಯಮೇವ ಪರಿವಿಸತೂ”ತಿ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ। ಸಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚೇ ಪುನ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ - “ಸಸುರೋ ಮೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣಾತೂ”ತಿ। ಅಥ ನಂ “ಇದಾನಿ ಅಗಮನಂ ನಾಮ ಅತಿವಿಯ ಅಯುತ್ತ”ನ್ತಿ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮತಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪುನ ತೇ ಆಹಂಸು - “ತೇನ ಹಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಬಹಿಸಾಣಿಯಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸುಣಾಹೀ”ತಿ। ಪುರೇತರಮೇವಸ್ಸ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಣಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಹಿಸಾಣಿಯಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ “ತ್ವಂ ಬಹಿಸಾಣಿಯಂ ವಾ ನಿಸೀದ, ಪರಕುಟ್ಟೇ ವಾ ಪರಸೇಲೇ ವಾ ಪರಚಕ್ಕವಾಳೇ ವಾ ಪನ ನಿಸೀದ, ಅಹಂ ಬುದ್ಧೋ ನಾಮ ಸಕ್ಕೋಮಿ ತಂ ಮಮ ಸದ್ದಂ ಸಾವೇತು”ನ್ತಿ ಮಹಾಜಮ್ಬುಂ ಖನ್ಧೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಾಲೇನ್ತೋ ವಿಯ ಅಮತವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸೇನ್ತೋ ವಿಯ ಚ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಆರಭಿ।

ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಚ ಪನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೇ ಪುರತೋ ಠಿತಾಪಿ ಪಚ್ಛತೋ ಠಿತಾಪಿ ಚಕ್ಕವಾಳಸತಂ ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತಾಪಿ ಅಕನಿಟ್ಠಭವನೇ ಠಿತಾಪಿ “ಸತ್ಥಾ ಮಮಞ್ಞೇವ ಓಲೋಕೇತಿ, ಮಯ್ಹಮೇವ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಹಿ ತಂ ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ವಿಯ ತೇನ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ವಿಯ ಚ ಅಹೋಸಿ। ಚನ್ದಸಮಾ ಕಿರ ಬುದ್ಧಾ। ಯಥಾ ಚನ್ದೋ ಗಗನಮಜ್ಝೇ ಠಿತೋ “ಮಯ್ಹಂ ಉಪರಿ ಚನ್ದೋ, ಮಯ್ಹಂ ಉಪರಿ ಚನ್ದೋ”ತಿ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಖಾಯತಿ, ಏವಮೇವ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಠಿತಾನಂ ಅಭಿಮುಖೇ ಠಿತಾ ವಿಯ ಖಾಯನ್ತಿ। ಇದಂ ಕಿರ ತೇಸಂ ಅಲಙ್ಕತಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಿತಅಕ್ಖೀನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಹದಯಮಂಸಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ದಾಸತ್ಥಾಯ ಜಾಲಿಸದಿಸೇ ಪುತ್ತೇ ಕಣ್ಹಾಜಿನಾಸದಿಸಾ ಧೀತರೋ ಮದ್ದಿಸದಿಸಾ ಪಜಾಪತಿಯೋ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ದಿನ್ನದಾನಸ್ಸ ಫಲಂ। ಮಿಗಾರಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಖೋ ತಥಾಗತೇ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ವಿನಿವತ್ತೇನ್ತೇ ಬಹಿಸಾಣಿಯಂ

ನಿಸಿನ್ನೋವ ಸಹಸ್ಸ ನಯಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅಚಲಾಯ ಸದ್ಧಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ತೀಸು ರತನೇಸು ನಿಕ್ಕಙ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ಸಾಣಿಕಣ್ಣಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸುಣ್ಹಾಯ ಥನಂ ಮುಖೇನ ಗಹೇತ್ವಾ, "ತ್ವಂ ಮೇ ಅಜ್ಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾತಾ"ತಿ ತಂ ಮಾತುಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ **ಮಿಗಾರಮಾತಾ** ನಾಮ ಜಾತಾ। ಪಚ್ಛಾಭಾಗೇ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿತ್ವಾಪಿ ಮಿಗಾರೋತಿಸ್ಸ ನಾಮಮಕಾಸಿ।

ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಸುಣ್ಹಾಯ ಥನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ದ್ವೀಸು ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಪಾದೇ ಪಾಣೀಹಿ ಚ ಪರಿಸಮ್ಬಾಹನ್ತೋ ಮುಖೇನ ಚ ಪರಿಚುಮ್ಬನ್ತೋ "ಮಿಗಾರೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಿಗಾರೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ನಾಮಂ ಸಾವೇತ್ವಾ, "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಯತ್ಥ ನಾಮ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲನ್ತಿ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಇದಾನಿ ಚ ಮೇ ಸುಣಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಞಾತಂ, ಸಬ್ಬಾ ಅಪಾಯದುಕ್ಖಾ ಮುತ್ತೋಮ್ಹಿ, ಸುಣಿಸಾ ಮೇ ಇಮಂ ಗೇಹಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ ಮಮ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಆಗತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಸೋಹಂ ಅಜ್ಜ ಪಜಾನಾಮಿ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ।
ಅತ್ಥಾಯ ವತ ಮೇ ಭದ್ದಾ, ಸುಣಿಸಾ ಘರಮಾಗತಾ"ತಿ॥

ವಿಸಾಖಾ ಪುನದಿವಸತ್ಥಾಯಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಪುನದಿವಸೇಪಿ ಸಸ್ಸು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತಾ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಗೇಹಂ ಸಾಸನಸ್ಸ ವಿವಟದ್ವಾರಂ ಅಹೋಸಿ। ತತೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಬಹೂಪಕಾರಾ ಮೇ ಸುಣಿಸಾ ಪಸನ್ನಾಕಾರಮಸ್ಸಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏತಿಸ್ಸಾ ಭಾರಿಯಂ ಪಸಾಧನಂ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಪಸಾಧೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಸಲ್ಲಹುಕಮಸ್ಸಾ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ ಸಬ್ಬಇರಿಯಾಪಥೇಸು ಪಸಾಧನಯೋಗ್ಗಂ ಪಸಾಧನಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಘನಮಟ್ಠಕಂ ನಾಮ ಪಸಾಧನಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ವಿಸಾಖಂ ಸೋಳಸಹಿ ಗನ್ಧೋದಕಘಟೇಹಿ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸಮ್ಮುಖೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಸಾಧೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹಾರಮೇವ ಗತೋ। ವಿಸಾಖಾಪಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೀ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಾ **ಅಟ್ಠ ವರೇ** (ಮಹಾವ॰ ೩೫೦) ಲಭಿತ್ವಾ ಗಗನತಲೇ ಚನ್ದಲೇಖಾ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನಾ ಪುತ್ತಧೀತಾಹಿ ವುಡ್ಢಿಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಸಾ ಕಿರ ದಸ ಪುತ್ತಾ ದಸ ಧೀತರೋ ಚ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಏಕೇಕಸ್ಸ ದಸ ದಸ ಪುತ್ತಾ ದಸ ದಸ ಧೀತರೋ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ತೇಸುಪಿ ಏಕೇಕಸ್ಸ ದಸ ದಸ ಪುತ್ತಾ ದಸ ದಸ ಧೀತರೋ ಚಾತಿ ಏವಮಸ್ಸಾ ಪುತ್ತನತ್ತಪನತ್ತಸನ್ತಾನವಸೇನ ಪವತ್ತಾನಿ ವೀಸಾಧಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸತಾನಿ ಅಟ್ಠ ಚ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತೇನಾಹು ಪೋರಾಣಾ -

"ವಿಸಾಖಾ ವೀಸತಿ ಪುತ್ತಾ, ನತ್ತಾ ಚ ಚತುರೋ ಸತಾ।
ಪನತ್ತಾ ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸಾ, ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಸುಪಾಕಟಾ"ತಿ॥

ಆಯು ವೀಸವಸ್ಸಸತಂ ಅಹೋಸಿ, ಸೀಸೇ ಏಕಮ್ಪಿ ಪಲಿತಂ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ, ನಿಚ್ಚಂ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಾ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ಪುತ್ತನತ್ತಪನತ್ತಪರಿವಾರಂ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಕತಮಾ ಏತ್ಥ ವಿಸಾಖಾ"ತಿ ಪರಿಪುಚ್ಛಿತಾರೋ ಹೋನ್ತಿ? ಯೇ ನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, "ಇದಾನಿ ಥೋಕಂ ಗಚ್ಛತು, ಗಚ್ಛಮಾನಾವ ನೋ, ಅಯ್ಯಾ ಸೋಭತೀ"ತಿ, ಚಿನ್ತೇನ್ತಿ। ಯೇ ನಂ ಠಿತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ನಿಪನ್ನಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, "ಇದಾನಿ ಥೋಕಂ ನಿಪಜ್ಜತು, ನಿಪನ್ನಾವ ನೋ, ಅಯ್ಯಾ, ಸೋಭತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತಿ। ಇತಿ ಸಾ "ಚತೂಸು ಇರಿಯಾಪಥೇಸು ಅಸುಕಇರಿಯಾಪಥೇನ ನಾಮ ನ ಸೋಭತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಾ ನ ಹೋತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖೋ ಪನ ಹತ್ಥೀನಂ ಬಲಂ ಧಾರೇತಿ। ರಾಜಾ "ವಿಸಾಖಾ ಕಿರ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಹತ್ಥೀನಂ ಬಲಂ ಧಾರೇತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಆಗಮನವೇಲಾಯ ಥಾಮಂ ವೀಮಂಸಿತುಕಾಮೋ ಹತ್ಥಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿ, ಸೋ ಸೋಣ್ಡಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿಸಾಖಾಭಿಮುಖೋ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಪರಿವಾರಿತ್ಥಿಯೋ ಪಞ್ಚಸತಾ ಏಕಚ್ಚಾ ಪಲಾಯಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚಾ ನ ಪರಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ - "ರಾಜಾ

ಕಿರ ತೇ, ಅಯ್ಯೇ, ಬಲಂ ವೀಮಂಸಿತುಕಾಮೋ ಹತ್ಥಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। ವಿಸಾಖಾ ಇಮಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಕಿಂ ಪಲಾಯಿತೇನ, ಕಥಂ ನು ಖೋ ತಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಸಚೇ ತಂ ದಳ್ಹಂ ಗಣ್ಹೇಸ್ಸಾಮಿ, ವಿನಸ್ಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ ದ್ವೀಹಿ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಣಾಮೇಸಿ। ಹತ್ಥೀ ಅತ್ತಾನಂ ಸನ್ಧಾರೇತ್ವಾ ಠಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಉಕ್ಕುಟಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪತಿತೋ। ಮಹಾಜನೋ ಸಾಧುಕಾರಂ ಅದಾಸಿ। ಸಾಪಿ ಸಪರಿವಾರಾ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಸಾಖಾ ಮಿಗಾರಮಾತಾ ಬಹುಪುತ್ತಾ ಹೋತಿ ಬಹುನತ್ತಾ ಅರೋಗಪುತ್ತಾ ಅರೋಗನತ್ತಾ ಅಭಿಮಙ್ಗಲಸಮ್ಮತಾ, ತಾವತಕೇಸು ಪುತ್ತನತ್ತೇಸು ಏಕೋಪಿ ಅನ್ತರಾ ಮರಣಂ ಪತ್ತೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಮಙ್ಗಲೇಸು ಛಣೇಸು ವಿಸಾಖಂ ಪಠಮಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಭೋಜೇನ್ತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಉಸ್ಸವದಿವಸೇ ಮಹಾಜನೇ ಮಣ್ಡಿತಪಸಾಧಿತೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ವಿಸಾಖಾಪಿ ನಿಮನ್ತಿತಟ್ಠಾನೇ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಮಹಾಲತಾಪಸಾಧನಂ ಪಸಾಧೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಭರಣಾನಿ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ದಾಸಿಯಾ ಅದಾಸಿ। ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ -

> "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಉಸ್ಸವೋ ಹೋತಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಾ ಆರಾಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ವಿಸಾಖಾಪಿ ಮಿಗಾರಮಾತಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಾ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ಖೋ ವಿಸಾಖಾ ಮಿಗಾರಮಾತಾ ಆಭರಣಾನಿ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ದಾಸಿಯಾ ಅದಾಸಿ 'ಹನ್ದ ಜೇ ಇಮಂ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ'"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೦೨)।

ಸಾ ಕಿರ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಏವರೂಪಂ ಮಹಗ್ಘಂ ಪಸಾಧನಂ ಸೀಸೇ ಪಟಿಮುಕ್ಕಂ ಯಾವ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಂ ಅಲಙ್ಕಾರಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತುಂ ಅಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ನಂ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞೇನೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಯ ಪಞ್ಚಹತ್ಥಿಥಾಮಧರಾಯ ದಾಸಿಯಾ ಹತ್ಥೇ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ಏವ ಕಿರ ತಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ। ತೇನ ನಂ ಆಹ - "ಅಮ್ಮ, ಇಮಂ ಪಸಾಧನಂ ಗಣ್ಹ, ಸತ್ಥುಸನ್ತಿಕಾ ನಿವತ್ತನಕಾಲೇ ಪಸಾಧೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ। ತಂ ಪನ ದತ್ವಾ ಘನಮಟ್ಠಕಂ ಪಸಾಧನಂ ಪಸಾಧೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಅಸ್ಸೋಸಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾವಸಾನೇ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಾಪಿಸ್ಸಾ ದಾಸೀ ತಂ ಪಸಾಧನಂ ಪಮುಟ್ಠಾ। ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪನ ಪಕ್ಕನ್ತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಸಚೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಮುಟ್ಠಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಪಟಿಸಾಮೇತಿ। ಇತಿ ಸೋ ತಂ ದಿವಸಂ ಮಹಾಲತಾಪಸಾಧನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸಿ - "ಭನ್ತೇ, ವಿಸಾಖಾ ಪಸಾಧನಂ ಪಮುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಗತಾ"ತಿ। "ಏಕಮನ್ತಂ ಠಪೇಹಿ, ಆನನ್ದಾ"ತಿ। ಥೇರೋ ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸೋಪಾನಪಸ್ಸೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ।

ವಿಸಾಖಾಪಿ ಸುಪ್ಪಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ "ಆಗನ್ತುಕಗಮಿಕಗಿಲಾನಾದೀನಂ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ವಿಚರಿ। ತಾ ಪನ ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಪ್ಪಿಮಧುತೇಲಾದೀಹಿ ಅತ್ಥಿಕಾ ಪಕತಿಯಾವ ದಹರಾ ಚ ಸಾಮಣೇರಾ ಚ ಥಾಲಕಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ದಿವಸೇ ತಥೇವ ಕರಿಂಸು। ಅಥೇಕಂ ಗಿಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುಪ್ಪಿಯಾ (ಮಹಾವ॰ ೨೮೦) "ಕೇನತ್ಥೋ ಅಯ್ಯಸ್ಸಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಪಟಿಚ್ಛಾದನೀಯೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಹೋತು, ಅಯ್ಯ, ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಕಪ್ಪಿಯಮಂಸಂ ಅಲಭನ್ತೀ ಅತ್ತನೋ ಊರುಮಂಸೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಸತ್ಥರಿ ಪಸಾದೇನ ಪಾಕತಿಕಸರೀರಾವ ಅಹೋಸಿ। ವಿಸಾಖಾಪಿ ಗಿಲಾನೇ ಚ ದಹರೇ ಚ ಸಾಮಣೇರೇ ಚ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಿಹಾರೂಪಚಾರೇ ಠಿತಾ, "ಅಮ್ಮ, ಪಸಾಧನಂ ಆಹರ ಪಸಾಧೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಾ ದಾಸೀ ಪಮುಸ್ಸಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯೇ, ಪಮುಟ್ಠಾಮ್ಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ತೇನ ಹಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಏಹಿ, ಸಚೇ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯೇನ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠಪಿತಂ ಹೋತಿ, ಮಾ ಆಹರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಯ್ಯಸ್ಸೇವ ತಂ ಮಯಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತ"ನ್ತಿ। ಜಾನಾತಿ ಕಿರ ಸಾ "ಕುಲಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಮುಟ್ಠಭಣ್ಡಕಂ ಥೇರೋ ಪಟಿಸಾಮೇತೀ"ತಿ; ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। ಥೇರೋಪಿ ತಂ ದಾಸಿಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಕಿಮತ್ಥಂ ಆಗತಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯಾಯ ಮೇ ಪಸಾಧನಂ ಪಮುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಆಗತಾಮ್ಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಏತಸ್ಮಿಂ ಮೇ

ಸೋಪಾನಪಸ್ಸೇ ಠಪಿತಂ, ಗಚ್ಛ ನಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ, "ಅಯ್ಯ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಹತ್ಥೇನ ಆಮಟ್ಠಭಣ್ಡಕಂ ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯಾಯ ಅನಾಹಾರಿಯಂ ಕತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತುಚ್ಛಹತ್ಥಾವ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಿಂ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ವಿಸಾಖಾಯ ಪುಟ್ಠಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। "ಅಮ್ಮ , ನಾಹಂ ಮಮ ಅಯ್ಯೇನ ಆಮಟ್ಠಭಣ್ಡಂ ಪಿಲನ್ಧಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ಮಯಾ। ಅಯ್ಯಾನಂ ಪನ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ದುಕ್ಖಂ, ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಉಪನೇಸ್ಸಾಮಿ, ಗಚ್ಛ, ತಂ ಆಹರಾಹೀ"ತಿ। ಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಹರಿ। ವಿಸಾಖಾ ತಂ ಅಪಿಲನ್ಧಿತ್ವಾವ ಕಮ್ಮಾರೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಘಾಪೇಸಿ। ತೇಹಿ "ನವ ಕೋಟಿಯೋ ಅಗ್ಘತಿ, ಹತ್ಥಕಾರಾಪಣಿಯಂ ಪನಸ್ಸ ಸತಸಹಸ್ಸ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಸಾಧನಂ ಯಾನೇ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ತಂ ವಿಕ್ಕಿಣಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಭತ್ತಕಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಂತು ನ ಕೋಚಿ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ। ತಞ್ಹಿ ಪಸಾಧನಂ ಪಸಾಧೇತುಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ದುಲ್ಲಭಾ। ಪಥವಿಮಣ್ಡಲಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ತಿಸ್ಸೋವ ಇತ್ಥಿಯೋ ಮಹಾಲತಾಪಸಾಧನಂ ಲಭಿಂಸು ವಿಸಾಖಾ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ, ಬನ್ಧುಲಮಲ್ಲಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಭರಿಯಾ, ಮಲ್ಲಿಕಾ, ಬಾರಾಣಸೀಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತಾತಿ।

ತಸ್ಮಾ ವಿಸಾಖಾ ಸಯಮೇವ ತಸ್ಸ ಮೂಲಂ ದತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾ ನವ ಕೋಟಿಯೋ ಸಕಟೇ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ನೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯೇನ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಮಮ ಪಸಾಧನಂ ಹತ್ಥೇನ ಆಮಟ್ಠಂ, ತೇನ ಆಮಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಸಕ್ಕಾ ತಂ ಮಯಾ ಪಿಲನ್ಧಿತುಂ। ತಂ ಪನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಉಪನೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ವಿಕ್ಕಿಣಾಪೇನ್ತೀ ಅಞ್ಞಂ ತಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಅಹಮೇವ ತಸ್ಸ ಮೂಲಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಆಗತಾ, ಚತೂಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ಕತರಪಚ್ಚಯೇನ ಉಪನೇಸ್ಸಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಪಾಚೀನದ್ವಾರೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಕಾತುಂ ತೇ ಯುತ್ತಂ ವಿಸಾಖೇತಿ "ಯುತ್ತಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವಿಸಾಖಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ನವಕೋಟೀಹಿ ಭೂಮಿಮೇವ ಗಣ್ಹಿ। ಅಪರಾಹಿ ನವಕೋಟೀಹಿ ವಿಹಾರಂ ಕಾತುಂ ಆರಭಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ದೇವಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ಭದ್ದಿಯನಗರೇ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಸ್ಸ ಭದ್ದಿಯಸ್ಸ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಉತ್ತರದ್ವಾರಾಭಿಮುಖೋ ಅಹೋಸಿ। ಪಕತಿಯಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ ವಿಸಾಖಾಯ ಗೇಹೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಜೇತವನೇ ವಸತಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾಚೀನದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ವಸತಿ। ಉತ್ತರದ್ವಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಂಯೇವ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಜಾನನ್ತಿ। ವಿಸಾಖಾಪಿ ತಂ ದಿವಸಂ "ಸತ್ಥಾ ಉತ್ತರದ್ವಾರಾಭಿಮುಖೋ ಗತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಚಾರಿಕಂ ಗನ್ತುಕಾಮತ್ಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಆಮ, ವಿಸಾಖೇ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇಮಿ, ನಿವತ್ತಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಅನಿವತ್ತಗಮನಂ ಇದಂ ವಿಸಾಖೇ"ತಿ। ಸಾ "ಅದ್ಧಾ ಹೇತುಸಮ್ಪನ್ನಂ ಕಞ್ಚಿ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ ಭಗವಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಕತಾಕತವಿಜಾನನಕಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಯಂ ರುಚ್ಚಸಿ, ತಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹ ವಿಸಾಖೇ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಪಿಯಾಯತಿ, "ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಇದ್ಧಿಮಾ, ಏತಂ ಮೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಲಹುಂ ನಿಪ್ಫಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪನ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ। ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ತವ ಪರಿವಾರೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ಪಞ್ಞಾಸಸಟ್ಠಿಯೋಜನಾನಿಪಿ ರುಕ್ಖತ್ಥಾಯ ಚ ಪಾಸಾಣತ್ಥಾಯ ಚ ಗತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಮಹನ್ತೇ ಮಹನ್ತೇ ರುಕ್ಖೇ ಚ ಪಾಸಾಣೇ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನೇವ ಸಕಟೇ ರುಕ್ಖಪಾಸಾಣೇ ಆರೋಪೇನ್ತಾ ಕಿಲಮನ್ತಿ, ನ ಅಕ್ಖೋ ಭಿಜ್ಜತಿ। ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ದ್ವೇಭೂಮಿಕಂ ಪಾಸಾದಂ ಕರಿಂಸು। ಹೇಟ್ಠಾಭೂಮಿಯಂ ಪಞ್ಚ ಗಬ್ಭಸತಾನಿ, ಉಪರಿಭೂಮಿಯಂ ಪಞ್ಚ ಗಬ್ಭಸತಾನೀತಿ ಗಬ್ಭಸಹಸ್ಸಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಪಾಸಾದೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಟ್ಠಕರೀಸೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಪಾಸಾದಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ, "ಸುದ್ಧಪಾಸಾದೋ ಪನ ನ ಸೋಭತೀ"ತಿ ತಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಪಧಾನವೇತ್ತಗೇಹಸತಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಚೂಳಪಾಸಾದಸತಾನಿ, ಪಞ್ಚ ದೀಘಮಾಳಕಸತಾನಿ ಕಾರಾಪೇಸಿ।

ಅಥ ಸತ್ಥಾ ನವಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಚಾರಿಕಂ ಚರಿತ್ವಾ ಪುನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ವಿಸಾಖಾಯಪಿ ಪಾಸಾದೇ ಕಮ್ಮಂ ನವಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ನಿಟ್ಠಿತಂ। ಪಾಸಾದಕೂಟಂ ಘನಕೋಟ್ಟಿತರತ್ತಸುವಣ್ಣೇನೇವ ಸಟ್ಠಿಉದಕಘಟಗಣ್ಹನಕಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ। "ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಚ ಸುತ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅತ್ತನೋ ವಿಹಾರಂ ನೇತ್ವಾ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಿ, "ಭನ್ತೇ,

ಇಮಂ ಚತುಮಾಸಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಧೇವ ವಸಥ, ಪಾಸಾದಮಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಸಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಿಹಾರೇ ಏವ ದಾನಂ ದೇತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಏಕಾ ಸಹಾಯಿಕಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಏಕಂ ವತ್ಥಂ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ, "ಸಹಾಯಿಕೇ ಅಹಂ ಇಮಂ ವತ್ಥಂ ತವ ಪಾಸಾದೇ ಭೂಮತ್ಥರಣಸಙ್ಖೇಪೇನ ಅತ್ಥರಿತುಕಾಮಾ, ಅತ್ಥರಣಟ್ಠಾನಂ ಮೇ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಸಾಧು ಸಹಾಯಿಕೇ, ಸಚೇ ತ್ಯಾಹಂ 'ಓಕಾಸೋ ನತ್ಥೀ'ತಿ ವಕ್ಖಾಮಿ, ತ್ವಂ 'ಮೇ ಓಕಾಸಂ ಅದಾತುಕಾಮಾ'ತಿ ಮಞ್ಞಿಸ್ಸಸಿ, ಸಯಮೇವ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ದ್ವೇ ಭೂಮಿಯೋ ಗಬ್ಭಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ಥರಣಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ವತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಿಚರನ್ತೀ ತತೋ ಅಪ್ಪತರಮೂಲಂ ವತ್ಥಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ನಾಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾದೇ ಪುಞ್ಞಭಾಗಂ ಲಭಾಮೀ"ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ರೋದನ್ತೀ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ದಿಸ್ವಾ, "ಕಸ್ಮಾ ರೋದಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಥೇರೋ "ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಅಹಂ ತೇ ಅತ್ಥರಣಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಸೋಪಾನಪಾದಮೂಲೇ ಪಾದಧೋವನಟ್ಠಾನೇ ಇಮಂ ಪಾದಪುಞ್ಛನಕಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ಥರಾಹಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಏತ್ಥ ಪಾದಂ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏವಂ ತೇ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ವಿಸಾಖಾಯ ಕಿರೇತಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖಿತಟ್ಠಾನಂ।

ವಿಸಾಖಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ಅವಸಾನದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚೀವರಸಾಟಕೇ ಅದಾಸಿ। ಸಙ್ಘನವಕೇನ ಲದ್ಧಚೀವರಸಾಟಕಾ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪತ್ತಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಅದಾಸಿ। ದಾನಪರಿಚ್ಚಾಗೇ ನವ ಕೋಟಿಯೋ ಅಗಮಂಸು। ಇತಿ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಭೂಮಿಗ್ಗಹಣೇ ನವ ಕೋಟಿಯೋ, ವಿಹಾರಸ್ಸ ಕಾರಾಪನೇ ನವ, ವಿಹಾರಮಹೇ ನವಾತಿ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸತ್ತವೀಸತಿ ಕೋಟಿಯೋ ಸಾ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪರಿಚ್ಚಜಿ। ಇತ್ಥಿಭಾವೇ ಠತ್ವಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ವಸಮಾನಾಯ ಏವರೂಪೋ ಮಹಾಪರಿಚ್ಚಾಗೋ ನಾಮ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ನತ್ಥಿ। ಸಾ ವಿಹಾರಮಹಸ್ಸ ನಿಟ್ಠಿತದಿವಸೇ ವಡ್ಢಮಾನಕಚ್ಛಾಯಾಯ ಪುತ್ತನತ್ತಪನತ್ತಪರಿವುತಾ "ಯಂ ಯಂ ಮಯಾ ಪುಬ್ಬೇ ಪತ್ಥಿತಂ, ಸಬ್ಬಮೇವ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ಪಾಸಾದಂ ಅನುಪರಿಯಾಯನ್ತೀ ಪಞ್ಚಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಮಧುರಸದ್ದೇನ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಕದಾಹಂ ಪಾಸಾದಂ ರಮ್ಮಂ, ಸುಧಾಮತ್ತಿಕಲೇಪನಂ।
ವಿಹಾರದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಮಯ್ಹ ಪೂರಿತೋ॥

"ಕದಾಹಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಞ್ಚ, ಭಿಸಿಬಿಮ್ಬೋಹನಾನಿ ಚ।
ಸೇನಾಸನಭಣ್ಡಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಮಯ್ಹ ಪೂರಿತೋ॥

"ಕದಾಹಂ ಸಲಾಕಭತ್ತಂ, ಸುಚಿಂ ಮಂಸೂಪಸೇಚನಂ।
ಭೋಜನದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಮಯ್ಹ ಪೂರಿತೋ॥

"ಕದಾಹಂ ಕಾಸಿಕಂ ವತ್ಥಂ, ಖೋಮಕಪ್ಪಾಸಿಕಾನಿ ಚ।
ಚೀವರದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಮಯ್ಹ ಪೂರಿತೋ॥

"ಕದಾಹಂ ಸಪ್ಪಿನವನೀತಂ, ಮಧುತೇಲಞ್ಚ ಫಾಣಿತಂ।
ಭೇಸಜ್ಜದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಮಯ್ಹ ಪೂರಿತೋ"ತಿ॥

ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚಯಿಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏತ್ತಕೇ ಅದ್ಧಾನೇ ವಿಸಾಖಾಯ ಗಾಯನಂ ನಾಮ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ, ಸಾ ಅಜ್ಜ ಪುತ್ತನತ್ತಪನತ್ತಪರಿವುತಾ ಗಾಯಮಾನಾ ಪಾಸಾದಂ ಅನುಪರಿಯಾಯತಿ, ಕಿಂ ನು ಖ್ವಸ್ಸಾ ಪಿತ್ತಂ ವಾ ಕುಪಿತಂ, ಉದಾಹು ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾ ಜಾತಾ"ತಿ? ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯ್ಹಂ ಧೀತಾ ಗಾಯತಿ, ಅತ್ತನೋ ಪನಸ್ಸಾ ಅಜ್ಝಾಸಯೋ

ಪರಿಪುಣ್ಣೋ, ಸಾ ‘ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನಾ ಮೇ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತಾ’ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೀ ವಿಚರತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಕದಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ತಾಯ ಪತ್ಥನಾ ಪತ್ಥಿತಾ”ತಿ? “ಸುಣಿಸ್ಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ। “ಸುಣಿಸ್ಸಾಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

“ಅತೀತೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಮತ್ಥಕೇ ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆಯು ಅಹೋಸಿ, ಖೀಣಾಸವಾನಂ ಸತಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ, ನಗರಂ ಹಂಸವತೀ ನಾಮ, ಪಿತಾ ಸುನನ್ದೋ ನಾಮ ರಾಜಾ, ಮಾತಾ ಸುಜಾತಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಾ ಏಕಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಅಟ್ಠ ವರೇ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಮಾತುಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೀ ಸಾಯಂಪಾತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಸಾ ಏಕಾ ಸಹಾಯಿಕಾ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ನಿಬದ್ಧಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಸಾ ತಸ್ಸಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ಕಥನಞ್ಚ ವಲ್ಲಭಭಾವಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ, ‘ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ವಲ್ಲಭಾ ಹೋತೀ’ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ - ‘ಭನ್ತೇ, ಏಸಾ ಇತ್ಥೀ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಂ ಹೋತೀ’”ತಿ? “ಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಾನಂ ಅಗ್ಗಾ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ಕತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಾನಂ ಅಗ್ಗಾ ಹೋತೀ”ತಿ? “ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪತ್ಥನಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ”ತಿ। “ಇದಾನಿ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಲದ್ಧುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಆಮ, ಸಕ್ಕಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಯ್ಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಸಾ ಸತ್ತಾಹಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಓಸಾನದಿವಸೇ ಚೀವರಸಾಟಕೇ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ನಾಹಂ ಇಮಸ್ಸ ದಾನಸ್ಸ ಫಲೇನ ದೇವಿಸ್ಸರಿಯಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಪತ್ಥೇಮಿ, ತುಮ್ಹಾದಿಸಸ್ಸ ಪನೇಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಟ್ಠ ವರೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಮಾತುಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾನಂ ಅಗ್ಗಾ ಭವೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ “ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪತ್ಥನಾ”ತಿ ಅನಾಗತಂ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ “ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಪರಿಯೋಸಾನೇ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ ತ್ವಂ ವಿಸಾಖಾ ನಾಮ ಉಪಾಸಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಟ್ಠ ವರೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಮಾತುಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೀನಂ ಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಾನಂ ಅಗ್ಗಾ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಸಾ ಸಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಸ್ವೇವ ಲದ್ಧಬ್ಬಾ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ।

ಸಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಪುಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೀ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಕಿಕಿಸ್ಸ ಕಾಸಿರಞ್ಞೋ ಸತ್ತನ್ನಂ ಧೀತಾನಂ ಕನಿಟ್ಠಾ ಸಙ್ಘದಾಸೀ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ಪರಕುಲಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ತಾಹಿ ಜೇಟ್ಠಭಗಿನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದೀಘರತ್ತಂ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇಪಿ “ಅನಾಗತೇ ತುಮ್ಹಾದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮಾತುಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಚತುಪಚ್ಚಯದಾಯಿಕಾನಂ ಅಗ್ಗಾ ಭವೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೀ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ಮಯ್ಹಂ ಸಾಸನೇ ಬಹೂನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಅಕಾಸಿ। ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, “ನ ಮಯ್ಹಂ ಧೀತಾ ಗಾಯತಿ, ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನಾಯ ಪನ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಥಾ ನಾಮ ಛೇಕೋ ಮಾಲಾಕಾರೋ ನಾನಾಪುಪ್ಫಾನಂ ಮಹನ್ತಂ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇ ಮಾಲಾಗುಣೇ ಕರೋತಿ, ಏವಮೇವ ವಿಸಾಖಾಯ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕಾತುಂ ಚಿತ್ತಂ ನಮತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೩. “ಯಥಾಪಿ ಪುಪ್ಫರಾಸಿಮ್ಹಾ, ಕಯಿರಾ ಮಾಲಾಗುಣೇ ಬಹೂ।
ಏವಂ ಜಾತೇನ ಮಚ್ಚೇನ, ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕುಸಲಂ ಬಹು”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪುಪ್ಫರಾಸಿಮ್ಹಾ**ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಂ ಪುಪ್ಫಾನಂ ರಾಸಿಮ್ಹಾ। **ಕಯಿರಾ**ತಿ ಕರೇಯ್ಯ। **ಮಾಲಾಗುಣೇ ಬಹೂ**ತಿ ಏಕತೋ ವಣ್ಟಿಕಮಾಲಾದಿಭೇದಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಮಾಲಾವಿಕತಿಯೋ। **ಮಚ್ಚೇನಾ**ತಿ ಮರಿತಬ್ಬಸಭಾವತಾಯ “ಮಚ್ಚೋ”ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೇನ ಸತ್ತೇನ ಚೀವರದಾನಾದಿಭೇದಂ **ಬಹುಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ**। ತತ್ಥ ಪುಪ್ಫರಾಸಿಗ್ಗಹಣಂ ಬಹುಪುಪ್ಫದಸ್ಸನತ್ಥಂ। ಸಚೇ ಹಿ ಅಪ್ಪಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಮಾಲಾಕಾರೋ ಚ ಛೇಕೋ ನೇವ ಬಹೂ ಮಾಲಾಗುಣೇ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಅಛೇಕೋ ಪನ ಅಪ್ಪೇಸು ಬಹೂಸುಪಿ ಪುಪ್ಫೇಸು ನ ಸಕ್ಕೋತಿಯೇವ। ಬಹೂಸು ಪನ ಪುಪ್ಫೇಸು ಸತಿ ಛೇಕೋ ಮಾಲಾಕಾರೋ ದಕ್ಖೋ ಕುಸಲೋ ಬಹೂ

ಮಾಲಾಗುಣೇ ಕರೋತಿ, ಏವಮೇವ ಸಚೇ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಸದ್ಧಾ ಮನ್ದಾ ಹೋತಿ, ಭೋಗಾ ಚ ಬಹೂ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ನೇವ ಸಕ್ಕೋತಿ ಬಹೂನಿ ಕುಸಲಾನಿ ಕಾತುಂ, ಮನ್ದಾಯ ಚ ಪನ ಸದ್ಧಾಯ ಮನ್ದೇಸು ಚ ಪನ ಭೋಗೇಸು ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಉಳಾರಾಯ ಚ ಪನ ಸದ್ಧಾಯ ಮನ್ದೇಸು ಚ ಭೋಗೇಸು ನ ಸಕ್ಕೋತಿಯೇವ। ಉಳಾರಾಯ ಚ ಪನ ಸದ್ಧಾಯ ಉಳಾರೇಸು ಚ ಭೋಗೇಸು ಸತಿ ಸಕ್ಕೋತಿ। ತಥಾರೂಪಾ ಚ ವಿಸಾಖಾ ಉಪಾಸಿಕಾ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ - "ಯಥಾಪಿ...ಪೇ॰... ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕುಸಲಂ ಬಹು"ನ್ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಜಾತಾತಿ।

ವಿಸಾಖಾವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ

೯. ಆನನ್ದತ್ಥೇರಪಞ್ಹಾವತ್ಥು

ನ ಪುಪ್ಫಗನ್ಧೋ ಪಟಿವಾತಮೇತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಕಥೇಸಿ।

ಥೇರೋ ಕಿರ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಭಗವತಾ ಮೂಲಗನ್ಧೋ, ಸಾರಗನ್ಧೋ, ಪುಪ್ಫಗನ್ಧೋತಿ ತಯೋ ಉತ್ತಮಗನ್ಧಾ ವುತ್ತಾ, ತೇಸಂ ಅನುವಾತಮೇವ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತಿ, ನೋ ಪಟಿವಾತಂ। ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ತಂ ಗನ್ಧಜಾತಂ, ಯಸ್ಸ ಪಟಿವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಅತ್ತನಾ ವಿನಿಚ್ಛಿತೇನ, ಸತ್ಥಾರಂಯೇವ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

> "ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ , ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ, ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -
>
> "ತೀಣಿಮಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಗನ್ಧಜಾತಾನಿ, ಯೇಸಂ ಅನುವಾತಮೇವ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತಿ, ನೋ ಪಟಿವಾತಂ। ಕತಮಾನಿ ತೀಣಿ? ಮೂಲಗನ್ಧೋ, ಸಾರಗನ್ಧೋ, ಪುಪ್ಫಗನ್ಧೋ , ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ತೀಣಿ ಗನ್ಧಜಾತಾನಿ। ಯೇಸಂ ಅನುವಾತಮೇವ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತಿ, ನೋ ಪಟಿವಾತಂ। ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಞ್ಚಿ ಗನ್ಧಜಾತಂ ಯಸ್ಸ ಅನುವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಪಟಿವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಅನುವಾತಪಟಿವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ? (ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೮೦)

ಅಥಸ್ಸ ಭಗವಾ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ -

> "ಅತ್ಥಾನನ್ದ, ಕಿಞ್ಚಿ ಗನ್ಧಜಾತಂ, ಯಸ್ಸ ಅನುವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಪಟಿವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಅನುವಾತಪಟಿವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ। "ಕತಮಂ ಪನ ತಂ, ಭನ್ತೇ, ಗನ್ಧಜಾತಂ"? "ಯಸ್ಸ ಅನುವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಪಟಿವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಅನುವಾತಪಟಿವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ?
>
> "ಇಧಾನನ್ದ, ಯಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಾ ನಿಗಮೇ ವಾ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೋ, ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ

ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಮುತ್ತಚಾಗೋ ಪಯತಪಾಣಿ ವೋಸ್ಸಗ್ಗರತೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ।

“ತಸ್ಸ ದಿಸಾಸು ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ, ‘ಅಮುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಗಾಮೇ ವಾ ನಿಗಮೇ ವಾ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ... ಪೇ॰... ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ’”ತಿ।

“ದೇವತಾಪಿಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ, ‘ಅಮುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಗಾಮೇ ವಾ ನಿಗಮೇ ವಾ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ’”ತಿ। “ಇದಂ ಖೋ ತಂ, ಆನನ್ದ, ಗನ್ಧಜಾತಂ, ಯಸ್ಸ ಅನುವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಪಟಿವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತಿ , ಅನುವಾತಪಟಿವಾತಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಗಚ್ಛತೀ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೮೦) ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೫೪. “ನ ಪುಪ್ಫಗನ್ಧೋ ಪಟಿವಾತಮೇತಿ,
ನ ಚನ್ದನಂ ತಗರಮಲ್ಲಿಕಾ ವಾ।
ಸತಞ್ಚ ಗನ್ಧೋ ಪಟಿವಾತಮೇತಿ,
ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಪವಾಯತಿ॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೮೦)।

೫೫. “ಚನ್ದನಂ ತಗರಂ ವಾಪಿ, ಉಪ್ಪಲಂ ಅಥ ವಸ್ಸಿಕೀ।
ಏತೇಸಂ ಗನ್ಧಜಾತಾನಂ, ಸೀಲಗನ್ಧೋ ಅನುತ್ತರೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಪುಪ್ಫಗನ್ಧೋ**ತಿ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಪರಿಚ್ಛತ್ತಕರುಕ್ಖೋ ಆಯಾಮತೋ ಚ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ಯೋಜನಸತಿಕೋ, ತಸ್ಸ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಆಭಾ ಪಞ್ಞಾಸ ಯೋಜನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ, ಗನ್ಧೋ ಯೋಜನಸತಂ, ಸೋಪಿ ಅನುವಾತಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ, ಪಟಿವಾತಂ ಪನ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಏವರೂಪೋಪಿ ನ ಪುಪ್ಫಗನ್ಧೋ ಪಟಿವಾತಮೇತಿ। **ಚನ್ದನ**ನ್ತಿ ಚನ್ದನಗನ್ಧೋ। **ತಗರಮಲ್ಲಿಕಾ ವಾ**ತಿ ಇಮೇಸಮ್ಪಿ ಗನ್ಧೋ ಏವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಸಾರಗನ್ಧಾನಂ ಅಗ್ಗಸ್ಸ ಹಿ ಲೋಹಿತಚನ್ದನಸ್ಸಾಪಿ ತಗರಸ್ಸಪಿ ಮಲ್ಲಿಕಾಯಪಿ ಅನುವಾತಮೇವ ವಾಯತಿ, ನೋ ಪಟಿವಾತಂ। **ಸತಞ್ಚ ಗನ್ಧೋ**ತಿ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಪನ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸಾವಕಾನಂ ಸೀಲಗನ್ಧೋ ಪಟಿವಾತಮೇತಿ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? **ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಪವಾಯತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಸೀಲಗನ್ಧೇನ ಸಬ್ಬಾಪಿ ದಿಸಾ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾವ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ “ತಸ್ಸ ಗನ್ಧೋ ನ ಪಟಿವಾತಮೇತೀ”ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬೋ । ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಪಟಿವಾತಮೇತೀ”ತಿ। **ವಸ್ಸಿಕೀ**ತಿ ಜಾತಿಸುಮನಾ। **ಏತೇಸ**ನ್ತಿ ಇಮೇಸಂ ಚನ್ದನಾದೀನಂ ಗನ್ಧಜಾತಾನಂ ಗನ್ಧತೋ ಸೀಲವನ್ತಾನಂ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಸೀಲಗನ್ಧೋವ ಅನುತ್ತರೋ ಅಸದಿಸೋ ಅಪ್ಪಟಿಭಾಗೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪತ್ತಾ। ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಆನನ್ದತ್ಥೇರಪಞ್ಹಾವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಪಿಣ್ಡಪಾತದಿನ್ನವತ್ಥು

ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಅಯಂ ಗನ್ಧೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತದಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ಥೇರೋ ಸತ್ತಾಹಚ್ಚಯೇನ ನಿರೋಧಾ ವುಟ್ಠಾಯ "ರಾಜಗಹೇ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮಯೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಕಕುಟಪಾದಿನಿಯೋ ಪಞ್ಚಸತಾ ಅಚ್ಛರಾಯೋ "ಥೇರಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತಾ ಪಞ್ಚ ಪಿಣ್ಡಪಾತಸತಾನಿ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಠತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಗಣ್ಹಥ, ಸಙ್ಗಹಂ ನೋ ಕರೋಥಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। "ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ, ಅಹಂ ದುಗ್ಗತಾನಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಮಾ ನೋ ನಾಸೇಥ, ಸಙ್ಗಹಂ ನೋ ಕರೋಥಾ"ತಿ। ಥೇರೋ ಞತ್ವಾ ಪುನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುನಪಿ ಅಪಗನ್ತುಂ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಾ ಯಾಚನ್ತಿಯೋ "ಅತ್ತನೋ ಪಮಾಣಂ ನ ಜಾನಾಥ, ಅಪಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿ। ತಾ ಥೇರಸ್ಸ ಅಚ್ಛರಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಸನ್ಥಮ್ಭಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಿಯೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಕ್ಕೇನ "ಕಹಂ ಗತಾತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಟ್ಠಾ, "'ಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಗತಾಮ್ಹಾ, ದೇವಾ"ತಿ। "ದಿನ್ನೋ ಪನ ವಾ"ತಿ? "ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಥೇಸೀ"ತಿ? "'ದುಗ್ಗತಾನಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಹ, ದೇವಾ"ತಿ। "ತುಮ್ಹೇ ಕೇನಾಕಾರೇನ ಗತಾ"ತಿ। "ಇಮಿನಾವ, ದೇವಾ"ತಿ। ಸಕ್ಕೋ "ತುಮ್ಹಾದಿಸಿಯೋ ಥೇರಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಕಿಂ ದಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಸಯಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ, ಜರಾಜಿಣ್ಣೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಖಣ್ಡದನ್ತೋ ಪಲಿತಕೇಸೋ ಓತಗ್ಗಸರೀರೋ ಮಹಲ್ಲಕತನ್ತ ವಾಯೋ ಹುತ್ವಾ ಸುಜಮ್ಪಿ ದೇವಧೀತರಂ ತಥಾರೂಪಮೇವ ಮಹಲ್ಲಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಪೇಸಕಾರವೀಥಿಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ತನ್ತಂ ಪಸಾರೇನ್ತೋ ಅಚ್ಛಿ।

ಥೇರೋಪಿ "ದುಗ್ಗತಾನಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಗರಾಭಿಮುಖೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಬಹಿನಗರೇ ಏವ ತಂ ವೀಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ದ್ವೇ ಜನೇ ಅದ್ದಸ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕೋ ತನ್ತಂ ಪಸಾರೇತಿ, ಸುಜಾ ತಸರಂ ವಟ್ಟೇತಿ। ಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮೇ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿಯೇವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಇಮೇಹಿ ದುಗ್ಗತತರಾ ನತ್ಥಿ ಮಞ್ಞೇ, ಇಮೇಹಿ ದಿನ್ನಂ ಉಳುಙ್ಕಮತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾಕಮತ್ತಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಮೇಸಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ಗೇಹಾಭಿಮುಖೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುಜಂ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯೋ ಇತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ತ್ವಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ ವಿಯ ತುಣ್ಹೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದ, ಖಣೇನ ಥೇರಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಥೇರೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತೇಪಿ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ವಿಯ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಮೇವ ಕರೋನ್ತಾ ಥೋಕಂ ಆಗಮಿಂಸು।

ಅಥ ಸಕ್ಕೋ "ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಏಕೋ ಥೇರೋ ವಿಯ ಠಿತೋ, ಉಪಧಾರೇಹಿ ತಾವಾ"ತಿ ಆಹ। "ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇಥ, ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಜಣ್ಣುಕಾನಿ ಓಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ನಿತ್ಥುನನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯ "ಕತರೋ ಥೇರೋ ನು ಖೋ ಅಯ್ಯೋ"ತಿ ಥೋಕಂ ಓಸಕ್ಕಿತ್ವಾ, "ಅಕ್ಖೀನಿ ಮೇ ಧೂಮಾಯನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಲಾಟೇ ಹತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಉದ್ಧಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಹೋ ದುಕ್ಖಂ, ಅಯ್ಯೋ ನೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋ ಚಿರಸ್ಸಂ ಮೇ ಕುಟಿದ್ವಾರಂ ಆಗತೋ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಗೇಹೇ"ತಿ ಆಹ। ಸುಜಾ ಥೋಕಂ ಆಕುಲಂ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ "ಅತ್ಥಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಟಿವಚನಂ ಅದಾಸಿ। ಸಕ್ಕೋ, "ಭನ್ತೇ, ಲೂಖಂ ವಾ ಪಣೀತಂ ವಾತಿ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಙ್ಗಹಂ ನೋ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ। ಥೇರೋ "ಏತೇಹಿ ದಿನ್ನಂ ಸಾಕಂ ವಾ ಹೋತು ಕುಣ್ಡಕಮುಟ್ಠಿ ವಾ, ಸಙ್ಗಹಂ ನೇಸಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಅನ್ತೋಘರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಘಟಿಓದನಂ ನಾಮ ಘಟಿಯಾ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಅಹೋಸಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಅನೇಕಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನೋ, ಸಕಲಂ ರಾಜಗಹನಗರಂ ಗನ್ಧೇನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿ।

ತದಾ ಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ ಅಪ್ಪೇಸಕ್ಖೋ, ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಮಹೇಸಕ್ಖೋ, ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭೋಜನಸದಿಸೋ, ಕೋ ನು ಖೋ ಏಸೋ"ತಿ। ಅಥ ನಂ "ಸಕ್ಕೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಆಹ - "ಭಾರಿಯಂ ತೇ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ದುಗ್ಗತಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತೇನ, ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಕೋಚಿದೇವ ದುಗ್ಗತೋ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಲಭೇಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಮಯಾ ದುಗ್ಗತತರೋ ನತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ತ್ವಂ ದುಗ್ಗತೋ ದೇವಲೋಕೇ ರಜ್ಜಸಿರಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ನಾಮೇತಂ, ಮಯಾ ಪನ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಚೂಳರಥದೇವಪುತ್ತೋ ಮಹಾರಥದೇವಪುತ್ತೋ ಅನೇಕವಣ್ಣದೇವಪುತ್ತೋತಿ ಇಮೇ ತಯೋ ಸಮಾನದೇವಪುತ್ತಾ ಮಮ

ಆಸನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಮಯಾ ತೇಜವನ್ತತರಾ। ಅಹಞ್ಹಿ ತೇಸು ದೇವಪುತ್ತೇಸು ‘ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಪರಿಚಾರಿಕಾಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಂ ಓತಿಣ್ಣೇಸು ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಾಮಿ। ತೇಸಞ್ಹಿ ಸರೀರತೋ ತೇಜೋ ಮಮ ಸರೀರಂ ಓತ್ಥರತಿ, ಮಮ ಸರೀರತೋ ತೇಜೋ ತೇಸಂ ಸರೀರಂ ನ ಓತ್ಥರತಿ, ‘ಕೋ ಮಯಾ ದುಗ್ಗತತರೋ, ಭನ್ತೇ’ತಿ। ‘ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಯ್ಹಂ ಮಾ ಏವಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ದಾನಮದಾಸೀ’”ತಿ। “ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾನೇ ದಿನ್ನೇ ಮಯ್ಹಂ ಕುಸಲಂ ಅತ್ಥಿ, ನ ಅತ್ಥೀ”ತಿ? “ಅತ್ಥಾವುಸೋ”ತಿ। “ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕುಸಲಕಮ್ಮಕರಣಂ ನಾಮ ಮಯ್ಹಂ ಭಾರೋ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ಸೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸುಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ “ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತ”ನ್ತಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಪಿಪ್ಫಲಿಗುಹಾಯಂ ವಿಹರತಿ, ಸತ್ತಾಹಂ ಏಕಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ತಮ್ಹಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಯಂನೂನಾಹಂ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ।

“ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ದೇವತಾಸತಾನಿ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಆಪನ್ನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಲಾಭಾಯ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ತಾನಿ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ದೇವತಾಸತಾನಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ।

“ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ। ಪೇಸಕಾರವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ತನ್ತಂ ವಿನಾತಿ, ಸುಜಾ ಅಸುರಕಞ್ಞಾ ತಸರಂ ಪೂರೇತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ರಾಜಗಹೇ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನೋ ಯೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ, ದಿಸ್ವಾ ಘರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಹತ್ಥತೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಘರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಘಟಿಯಾ ಓದನಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಅಹೋಸಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಅನೇಕಸೂಪೋ ಅನೇಕಬ್ಯಞ್ಜನೋ ಅನೇಕರಸಬ್ಯಞ್ಜನೋ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಕೋ ನು ಖೋ ಅಯಂ ಸತ್ತೋ, ಯಸ್ಸಾಯಂ ಏವರೂಪೋ ಇದ್ಧಾನುಭಾವೋ’ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಸಕ್ಕೋ ಖೋ ಅಯಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ’ತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚ - ‘ಕತಂ ಖೋ ತೇ ಇದಂ, ಕೋಸಿಯ, ಮಾ ಪುನಪಿ ಏವರೂಪಮಕಾಸೀ’”ತಿ। “ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ ಕಸ್ಸಪ, ಪುಞ್ಞೇನ ಅತ್ಥೋ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಪುಞ್ಞೇನ ಕರಣೀಯ”ನ್ತಿ।

“ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - ‘ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂ, ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂ, ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತ’”ನ್ತಿ (ಉದಾ॰ ೨೭)।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ವಿಹಾರೇ ಠಿತೋ ಏವ ತಸ್ಸ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ - “ಪಸ್ಸಥ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತ”ನ್ತಿ ಆಹ। “ಕಿಂ ಪನ ತೇನ ಕತಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ತೇನ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ದಿನ್ನೋ, ತಂ ದತ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ ಗಚ್ಛತೀ”ತಿ। “ಥೇರಸ್ಸ

ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ ಕಥಂ, ಭನ್ತೇ, ತೇನ ಞಾತನ್ತಿ। ''ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೇನ ಸದಿಸಂ ನಾಮ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಂ ದೇವಾಪಿ ಮನುಸ್ಸಾಪಿ ಪಿಹಯನ್ತೀತಿ ವತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇ''ಸಿ। ಸುತ್ತೇ ಪನ ಏತ್ತಕಮೇವ ಆಗತಂ -

''ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಭಗವಾ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ವಿಸುದ್ಧಾಯ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಿಕಾಯ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತಸ್ಸ ''ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂ, ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂ, ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತ''ನ್ತಿ (ಉದಾ॰ ೨೭)।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

''ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ,
ಅತ್ತಭರಸ್ಸ ಅನಞ್ಞಪೋಸಿನೋ।
ದೇವಾ ಪಿಹಯನ್ತಿ ತಾದಿನೋ,
ಉಪಸನ್ತಸ್ಸ ಸದಾ ಸತೀಮತೋ''ತಿ॥ (ಉದಾ॰ ೨೭)।

ಇಮಞ್ಚ ಪನ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ, ''ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಸೀಲಗನ್ಧೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅದಾಸೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೬. ''ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಅಯಂ ಗನ್ಧೋ, ಯ್ವಾಯಂ ತಗರಚನ್ದನಂ।
ಯೋ ಚ ಸೀಲವತಂ ಗನ್ಧೋ, ವಾತಿ ದೇವೇಸು ಉತ್ತಮೋ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ**ತಿ ಪರಿತ್ತಪ್ಪಮಾಣೋ। **ಯೋ ಚ ಸೀಲವತ**ನ್ತಿ ಯೋ ಪನ ಸೀಲವನ್ತಾನಂ ಸೀಲಗನ್ಧೋ, ಸೋ ತಗರಂ ವಿಯ ಲೋಹಿತಚನ್ದನಂ ವಿಯ ಚ ಪರಿತ್ತಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಅತಿವಿಯ ಉಳಾರೋ ವಿಪ್ಫಾರಿತೋ। ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ **ವಾತಿ ದೇವೇಸು ಉತ್ತಮೋ**ತಿ ಪವರೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾ ದೇವೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಸಬ್ಬತ್ಥಮೇವ ವಾಯತಿ, ಓತ್ಥರನ್ತೋ ಗಚ್ಛತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪತ್ತಾ। ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಪಿಣ್ಡಪಾತದಿನ್ನವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ಗೋಧಿಕತ್ಥೇರಪರಿನಿಬ್ಬಾನವತ್ಥು

ತೇಸಂ ಸಮ್ಪನ್ನಸೀಲಾನನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಗೋಧಿಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಹಿ ಆಯಸ್ಮಾ ಇಸಿಗಿಲಿಪಸ್ಸೇ ಕಾಳಸಿಲಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ಸಾಮಾಯಿಕಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಫುಸಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಅನುಸ್ಸಾಯಿಕಸ್ಸ ರೋಗಸ್ಸ ವಸೇನ ತತೋ ಪರಿಹಾಯಿ। ಸೋ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಪರಿಹೀನೋ, ಸತ್ತಮೇ ವಾರೇ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - ''ಅಹಂ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಝಾನಾ ಪರಿಹೀನೋ, ಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನಸ್ಸ ಖೋ ಪನ ಅನಿಯತಾ ಗತಿ, ಇದಾನೇವ ಸತ್ಥಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಕೇಸೋರೋಪನಸತ್ಥಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಲನಾಳಿಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಪಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಮಾರೋ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ''ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥಂ ಆಹರಿತುಕಾಮೋ, ಸತ್ಥಂ ಆಹರನ್ತಾ

ಖೋ ಪನ ಜೀವಿತೇ ನಿರಪೇಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಮ್ಪಿ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಸಚಾಹಂ ಏತಂ ವಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಮೇ ವಚನಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಸತ್ಥಾರಂ ವಾರಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ -

"ಮಹಾವೀರ ಮಹಾಪಞ್ಞ, ಇದ್ಧಿಯಾ ಯಸಸಾ ಜಲಂ।
ಸಬ್ಬವೇರಭಯಾತೀತ, ಪಾದೇ ವನ್ದಾಮಿ ಚಕ್ಖುಮ॥

"ಸಾವಕೋ ತೇ ಮಹಾವೀರ, ಮರಣಂ ಮರಣಾಭಿಭೂ।
ಆಕಙ್ಖತಿ ಚೇತಯತಿ, ತಂ ನಿಸೇಧ ಜುತಿನ್ಧರ॥

"ಕಥಞ್ಹಿ ಭಗವಾ ತುಯ್ಹಂ, ಸಾವಕೋ ಸಾಸನೇ ರತೋ।
ಅಪ್ಪತ್ತಮಾನಸೋ ಸೇಕ್ಖೋ, ಕಾಲಂ ಕಯಿರಾ ಜನೇ ಸುತಾ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೫೯)।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಥೇರೇನ ಸತ್ಥಂ ಆಹರಿತಂ ಹೋತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಮಾರೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಏವಞ್ಹಿ ಧೀರಾ ಕುಬ್ಬನ್ತಿ, ನಾವಕಙ್ಖನ್ತಿ ಜೀವಿತಂ।
ಸಮೂಲಂ ತಣ್ಹಮಬ್ಬುಯ್ಹ, ಗೋಧಿಕೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೫೯)।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಮ್ಬಹುಲೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಥೇರಸ್ಸ ಸತ್ಥಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಧಿವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪತಿಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ ಧೂಮರಾಸಿ ವಿಯ ತಿಮಿರಪುಞ್ಜೋ ವಿಯ ಚ ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಥೇರಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸಮನ್ವೇಸತಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಧೂಮತಿಮಿರಭಾವಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಏಸೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಗೋಧಿಕಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸಮನ್ವೇಸತಿ 'ಕತ್ಥ ಗೋಧಿಕಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪತಿಟ್ಠಿತ'ನ್ತಿ। ಅಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಞ್ಞಾಣೇನ ಗೋಧಿಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ"ತಿ ಆಹ। ಮಾರೋಪಿ ತಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಣಟ್ಠಾನಂ ದಟ್ಠುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಕುಮಾರಕವಣ್ಣೋ ಹುತ್ವಾ ಬೇಲುವಪಣ್ಡುವೀಣಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ -

"ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ಚ ತಿರಿಯಂ, ದಿಸಾ ಅನುದಿಸಾ ಸ್ವಹಂ।
ಅನ್ವೇಸಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಾಮಿ, ಗೋಧಿಕೋ ಸೋ ಕುಹಿಂ ಗತೋ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೫೯)।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

"ಯೋ ಧೀರೋ ಧಿತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಝಾಯೀ ಝಾನರತೋ ಸದಾ।
ಅಹೋರತ್ತಂ ಅನುಯುಞ್ಜಂ, ಜೀವಿತಂ ಅನಿಕಾಮಯಂ॥

"ಜೇತ್ವಾನ ಮಚ್ಚುನೋ ಸೇನಂ, ಅನಾಗನ್ತ್ವಾ ಪುನಬ್ಭವಂ।
ಸಮೂಲಂ ತಣ್ಹಮಬ್ಬುಯ್ಹ, ಗೋಧಿಕೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೫೯)।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ತಸ್ಸ ಸೋಕಪರೇತಸ್ಸ, ವೀಣಾ ಕಚ್ಛಾ ಅಭಸ್ಸಥ।
ತತೋ ಸೋ ದುಮ್ಮನೋ ಯಕ್ಖೋ, ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಥಾ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೫೯)।

ಸತ್ಥಾಪಿ “ಕಿಂ ತೇ, ಪಾಪಿಮ, ಗೋಧಿಕಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇನ? ತಸ್ಸ ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ತುಮ್ಹಾದಿಸಾನಂ ಸತಮ್ಪಿ ಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ದಟ್ಠುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೭. “ತೇಸಂ ಸಮ್ಪನ್ನಸೀಲಾನಂ, ಅಪ್ಪಮಾದವಿಹಾರಿನಂ।
ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಾನಂ, ಮಾರೋ ಮಗ್ಗಂ ನ ವಿನ್ದತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇಸನ್ತಿ** ಯಥಾ ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವಿಞ್ಞಾಣೇನ ಗೋಧಿಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ, ಯೇ ಚ ಏವಂ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯನ್ತಿ, ತೇಸಂ **ಸಮ್ಪನ್ನಸೀಲಾನನ್ತಿ** ಪರಿಪುಣ್ಣಸೀಲಾನಂ। **ಅಪ್ಪಮಾದವಿಹಾರಿನನ್ತಿ** ಸತಿಅವಿಪ್ಪವಾಸಸಙ್ಖಾತೇನ ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ವಿಹರನ್ತಾನಂ। **ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಾನನ್ತಿ** ಹೇತುನಾ ಞಾಯೇನ ಕಾರಣೇನ ಜಾನಿತ್ವಾ “ತದಙ್ಗವಿಮುತ್ತಿಯಾ, ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿಮುತ್ತಿಯಾ, ಸಮುಚ್ಛೇದವಿಮುತ್ತಿಯಾ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿಮುತ್ತಿಯಾ, ನಿಸ್ಸರಣವಿಮುತ್ತಿಯಾ”ತಿ ಇಮಾಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವಿಮುತ್ತೀಹಿ ವಿಮುತ್ತಾನಂ। **ಮಾರೋ ಮಗ್ಗಂ ನ ವಿನ್ದತೀತಿ** ಏವರೂಪಾನಂ ಮಹಾಖೀಣಾಸವಾನಂ ಸಬ್ಬಥಾಮೇನ ಮಗ್ಗನ್ತೋಪಿ ಮಾರೋ ಗತಮಗ್ಗಂ ನ ವಿನ್ದತಿ ನ ಲಭತಿ ನ ಪಸ್ಸತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪತ್ತಾ। ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಗೋಧಿಕತ್ಥೇರಪರಿನಿಬ್ಬಾನವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ಗರಹದಿನ್ನವತ್ಥು

ಯಥಾ ಸಙ್ಕಾರಟ್ಠಾನಸ್ಮಿನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಗರಹದಿನ್ನಂ ನಾಮ ನಿಗಣ್ಠಸಾವಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಞ್ಹಿ ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ಚ ಗರಹದಿನ್ನೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ಉಪಾಸಕೋ ಬುದ್ಧಸಾವಕೋ, ಗರಹದಿನ್ನೋ ನಿಗಣ್ಠಸಾವಕೋ । ತಂ ನಿಗಣ್ಠಾ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಏವಂ ವದನ್ತಿ - “ತವ ಸಹಾಯಕಂ ಸಿರಿಗುತ್ತಂ ‘ಕಿಂ ತ್ವಂ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಸಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ’ತಿ ವತ್ವಾ ಯಥಾ ಅಮ್ಹೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ದಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ಏವಂ ಓವದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಗರಹದಿನ್ನೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಠಿತನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಸಿರಿಗುತ್ತಂ ಏವಂ ಓವದತಿ - “ಸಮ್ಮ, ಕಿಂ ತೇ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ, ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಕಿಂ ತೇ ಮಮ, ಅಯ್ಯೇ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ದಾನಂ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ? ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ಬಹೂ ದಿವಸೇ ತುಣ್ಹೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ, “ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಂ ಠಿತಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಏವಂ ವದೇಸಿ, ‘ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಮಮ, ಅಯ್ಯೇ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ದಾನಂ ದೇಹೀ’ತಿ, ಕಥೇಹಿ ತಾವ ಮೇ, ತವ, ಅಯ್ಯಾ, ಕಿಂ ಜಾನನ್ತೀ”ತಿ? “‘ಅಹೋ, ಸಾಮಿ, ಮಾ ಏವಂ ವದ, ಮಮ ಅಯ್ಯಾನಂ ಅಞ್ಞಾತಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಸಬ್ಬಂ ಕಾಯವಚೀಮನೋಕಮ್ಮಂ ಇದಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇದಂ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಭಬ್ಬಾಭಬ್ಬಂ ಜಾನನ್ತೀ”ತಿ? “ಏವಂ ವದೇಸೀ”ತಿ। “ಆಮ, ವದೇಮೀ”ತಿ। “ಯದಿ ಏವಂ, ಅತಿಭಾರಿಯಂ ತೇ ಕತಂ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಮಯ್ಹಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಅನಾಚಿಕ್ಖನ್ತೇನ, ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಅಯ್ಯಾನಂ ಞಾಣಾನುಭಾವೋ ಞಾತೋ, ಗಚ್ಛ, ಸಮ್ಮ, ಅಯ್ಯೇ, ಮಮ ವಚನೇನ ನಿಮನ್ತೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ ನಿಗಣ್ಠಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ “ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯಕೋ ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ತುಮ್ಹೇ ನಿಮನ್ತೇತೀ”ತಿ ಆಹ। “ಸಿರಿಗುತ್ತೇನ ಸಾಮಂ ತ್ವಂ ವುತ್ತೋ”ತಿ? “ಆಮ, ಅಯ್ಯಾ”ತಿ। ತೇ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ಹುತ್ವಾ “ನಿಪ್ಫನ್ನಂ ನೋ ಕಿಚ್ಚಂ, ಸಿರಿಗುತ್ತಸ್ಸ ಅಮ್ಹೇಸು ಪಸನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಾ ನಾಮ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವದಿಂಸು।

ಸಿರಿಗುತ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಮಹನ್ತಂ ನಿವೇಸನಂ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಗೇಹಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಉಭತೋ ದೀಘಂ ಆವಾಟಂ ಖಣಾಪೇತ್ವಾ ಗೂಥಕಲಲಸ್ಸ ಪೂರಾಪೇಸಿ। ಬಹಿಆವಾಟೇ ದ್ವೀಸು ಪರಿಯನ್ತೇಸು ಖಾಣುಕೇ ಕೋಟ್ಟಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸು ರಜ್ಜುಯೋ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಆಸನಾನಂ ಪುರಿಮಪಾದೇ ಆವಾಟಸ್ಸ ಪುರಿಮಪಸ್ಸೇ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಪಾದೇ ರಜ್ಜುಕೇಸು ಠಪಾಪೇಸಿ। "ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಏವಂ ಅವಂಸಿರಾ ಪತಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಯಥಾ ಆವಾಟೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏವಂ ಆಸನಾನಂ ಉಪರಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾನಿ ದಾಪೇಸಿ। ಮಹನ್ತಾ ಮಹನ್ತಾ ಚಾಟಿಯೋ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ಕದಲಿಪಣ್ಣೇಹಿ ಚ ಸೇತಪಿಲೋತಿಕಾಹಿ ಚ ಮುಖಾನಿ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ತಾ ತುಚ್ಛಾ ಏವ ಗೇಹಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಭಾಗೇ ಬಹಿ ಯಾಗುಭತ್ತಸಿತ್ಥಸಪ್ಪಿತೇಲಮಧುಫಾಣಿತಪೂವಚುಣ್ಣಮಕ್ಖಿತಾ ಕತ್ವಾ ಠಪಾಪೇಸಿ। ಗರಹದಿನ್ನೋ ಪಾತೋವ ತಸ್ಸ ಘರಂ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯಾನಂ ಸಕ್ಕಾರೋ ಸಜ್ಜಿತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಸಮ್ಮ, ಸಜ್ಜಿತೋ"ತಿ। "ಕಹಂ ಪನ ಏಸೋ"ತಿ। "ಏತಾಸು ಏತ್ತಿಕಾಸು ಚಾಟೀಸು ಯಾಗು, ಏತ್ತಿಕಾಸು ಭತ್ತಂ, ಏತ್ತಿಕಾಸು ಸಪ್ಪಿಫಾಣಿತಪೂವಾದೀನಿ ಪೂರಿತಾನಿ, ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞತ್ತಾನೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗತೋ ತಸ್ಸ ಗತಕಾಲೇ ಪಞ್ಚಸತಾ ನಿಗಣ್ಠಾ ಆಗಮಿಂಸು। ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ನಿಗಣ್ಠೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪುರತೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಠಿತೋ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ಅತೀತಾದಿಭೇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾಥ, ಏವಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಟ್ಠಾಕೇನ ಮಯ್ಹಂ ಕಥಿತಂ। ಸಚೇ ಸಬ್ಬಂ ತುಮ್ಹೇ ಜಾನಾಥ, ಮಯ್ಹಂ ಗೇಹಂ ಮಾ ಪವಿಸಿತ್ಥ। ಮಮ ಗೇಹಂ ಪವಿಟ್ಠಾನಞ್ಹಿ ವೋ ನೇವ ಯಾಗು ಅತ್ಥಿ, ನ ಭತ್ತಾದೀನಿ। ಸಚೇ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಪವಿಸಿಸ್ಸಥ, ಗೂಥಆವಾಟೇ ವೋ ಪಾತೇತ್ವಾ ಪೋಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುರಿಸಾನಂ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ। ಏವಂ ತೇಸಂ ನಿಸೀದನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾ ಆಸನಾನಂ ಉಪರಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾನಿ ಅಪನೇಯ್ಯಾಥ, ಮಾ ತಾನಿ ಅಸುಚಿನಾ ಮಕ್ಖಯಿಂಸೂತಿ।

ಅಥ ನಿಗಣ್ಠೇ "ಇತೋ ಏಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। ನಿಗಣ್ಠಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇಸು ನಿಸೀದಿತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಮನುಸ್ಸಾ ವದಿಂಸು - "ಆಗಮೇಥ, ಭನ್ತೇ, ಮಾ ತಾವ ನಿಸೀದಥಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹಂ ಪವಿಟ್ಠಾನಂ ಅಯ್ಯಾನಂ ವತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ? "ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಾಸನಮೂಲೇಸು ಠತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ನಿಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಇದಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - "ಏಕಸ್ಮಿಂ ಆವಾಟೇ ಪತಿತೇ 'ಮಾ, ಆವುಸೋ, ಅವಸೇಸಾ ಆಸನೇ ನಿಸೀದನ್ತೂ'ತಿ ವತ್ತುಂ ಮಾ ಲಭತೂ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಇಮೇಹಿ ಕಥಿತಕಥಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು। ಅಥ ಸಬ್ಬೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಾಸನಮೂಲೇ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ನೇ, "ಭನ್ತೇ, ಖಿಪ್ಪಂ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ನಿಸೀದಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ನಿಸಿನ್ನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಆಸನಾನಂ ಉಪರಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾನಿ ನೀಹರಿಂಸು। ನಿಗಣ್ಠಾ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ನಿಸಿನ್ನಾ, ರಜ್ಜೂನಂ ಉಪರಿ ಠಪಿತಾ ಆಸನಪಾದಾ ಭಟ್ಠಾ, ನಿಗಣ್ಠಾ ಅವಂಸಿರಾ ಆವಾಟೇ ಪತಿಂಸು। ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ತೇಸು ಪತಿತೇಸು ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ತೇ ಉತ್ತಿಣ್ಣುತ್ತಿಣ್ಣೇ "ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ ದಣ್ಡೇಹಿ ಪಾಥೇತ್ವಾ "ಏತ್ತಕಂ ಏತೇಸಂ ವಟ್ಟಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಾಪೇಸಿ। ತೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ಗಮನಮಗ್ಗೇ ಪನ ತೇಸಂ ಸುಧಾಪರಿಕಮ್ಮಕತಂ ಭೂಮಿಂ ಪಿಚ್ಛಿಲಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ। ತೇ ತತ್ಥ ಅಸಣ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪತಿತೇ ಪತಿತೇ ಪುನ ಪೋಥಾಪೇತ್ವಾ "ಅಲಂ ಏತ್ತಕಂ ತುಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ತೇ "ನಾಸಿತಮ್ಹಾ ತಯಾ, ನಾಸಿತಮ್ಹಾ ತಯಾ"ತಿ ಕನ್ದನ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಂಸು।

ಗರಹದಿನ್ನೋ ತಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಕುದ್ಧೋ "ನಾಸಿತಮ್ಹಿ ಸಿರಿಗುತ್ತೇನ, ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ವನ್ದನ್ತಾನಂ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ದಾತುಂ ಸಮತ್ಥೇ ನಾಮ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಭೂತೇ ಮಮ, ಅಯ್ಯೇ , ಪೋಥಾಪೇತ್ವಾ ಬ್ಯಸನಂ ಪಾಪೇಸೀ"ತಿ ರಾಜಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಂ ದಣ್ಡಂ ಕಾರೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಾ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ದೇವ, ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ದಣ್ಡಂ ಗಣ್ಹಥ, ಮಾ ಅನುಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ"ತಿ ಆಹ। "ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ದೇವಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। ದೇವ, ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯಕೋ ನಿಗಣ್ಠಸಾವಕೋ ಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಅಭಿಣ್ಹಂ ಏವಂ ವದೇಸಿ - "ಸಮ್ಮ, ಕಿಂ ತೇ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ, ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಇದಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ

ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ದೇವ, ಸಚೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾರಣೇ ದಣ್ಡಂ ಗಹೇತುಂ ಯುತ್ತಂ, ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಗರಹದಿನ್ನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತೇ ಏವಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಸಚ್ಚಂ, ದೇವಾ"ತಿ। ತ್ವಂ ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ಅಜಾನನ್ತೇ ಸತ್ಥಾರೋತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ "ಸಬ್ಬಂ ಜಾನನ್ತೀ"ತಿ ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ತಥಾಗತಸಾವಕಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ। "ತಯಾ ಆರೋಪಿತದಣ್ಡೋ ತುಯ್ಹಮೇವ ಹೋತೂ"ತಿ ಏವಂ ಸ್ವೇವ ದಣ್ಡಂ ಪಾಪಿತೋ, ತಸ್ಸೇವ ಕುಲೂಪಕಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ನೀಹಟಾ।

ಸೋ ತಂ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಡ್ಢಮಾಸಮತ್ತಮ್ಪಿ ಸಿರಿಗುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಏವಂ ವಿಚರಿತುಂ ಮಯ್ಹಂ ಅಯುತ್ತಂ, ಏತಸ್ಸ ಕುಲೂಪಕಾನಮ್ಪಿ ಮಯಾ ಬ್ಯಸನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸಿರಿಗುತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಸಹಾಯ ಸಿರಿಗುತ್ತಾ"ತಿ। "ಕಿಂ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ? "ಞಾತಿಸುಹಜ್ಜಾನಂ ನಾಮ ಕಲಹೋಪಿ ಹೋತಿ ವಿವಾದೋಪಿ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಕಥೇಸಿ, ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ? "ಸಮ್ಮ, ತವ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಕಥನತೋ ನ ಕಥೇಮೀ"ತಿ। "ಯಂ, ಸಮ್ಮ, ಕತಂ, ಕತಮೇವ ತಂ ನ ಮಯಂ ಮೇತ್ತಿಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಭೋಪಿ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ನಿಸೀದನ್ತಿ । ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ಗರಹದಿನ್ನಂ ಆಹ - "ಕಿಂ ತೇ ನಿಗಣ್ಠೇಹಿ, ತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಮಮ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ವಾ ಅಯ್ಯಾನಂ ದಾನಂ ದಾತುಂ ವಾ ಕಿಂ ತೇ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? ಸೋಪಿ ಏತಮೇವ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತಿ, ತೇನಸ್ಸ ಕಣ್ಡುವನಟ್ಠಾನೇ ನಖೇನ ವಿಲೇಖಿತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ, "ಸಿರಿಗುತ್ತ, ತವ ಸತ್ಥಾ ಕಿಂ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಮ್ಭೋ, ಮಾ ಏವಂ ವದ, ಸತ್ಥು ಮೇ ಅಜಾನಿತಬ್ಬಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅತೀತಾದಿಭೇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತಿ, ಸೋಳಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಸತ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದತೀ"ತಿ। "ಅಹಂ ಏವಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಕಸ್ಮಾ ಮಯ್ಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ನ ಕಥೇಸಿ, ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ಗಚ್ಛ, ತವ ಸತ್ಥಾರಂ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇಹಿ, ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮಿ, ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಮ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವದೇಹೀ"ತಿ।

ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಸಹಾಯಕೋ ಗರಹದಿನ್ನೋ ತುಮ್ಹೇ ನಿಮನ್ತಾಪೇತಿ, ಪಞ್ಚಹಿ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸ್ವೇ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥ, ಪುರಿಮದಿವಸೇ ಖೋ ಪನ ತಸ್ಸ ಕುಲೂಪಕಾನಂ ಮಯಾ ಇದಂ ನಾಮ ಕತಂ, ಮಯಾ ಕತಸ್ಸ ಪಟಿಕರಣಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖಂ ದಾತುಕಾಮತಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಯುತ್ತಂ ಚೇ, ಅಧಿವಾಸೇಥ। ನೋ ಚೇ, ಮಾ ಅಧಿವಾಸಯಿತ್ಥಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಸೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಾತು ಕಾಮೋ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅದ್ದಸ "ದ್ವಿನ್ನಂ ಗೇಹಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಮಹನ್ತಂ ಆವಾಟಂ ಖಣಾಪೇತ್ವಾ ಅಸೀತಿಸಕಟಮತ್ತಾನಿ ಖದಿರದಾರೂನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪೂರಾಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ದತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ಅಙ್ಗಾರಆವಾಟೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮೋ"ತಿ। ಪುನ ಆವಜ್ಜೇಸಿ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ ತತ್ಥ ಗತಪಚ್ಚಯಾ ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ, ನತ್ಥೀ"ತಿ। ತತೋ ಇದಂ ಅದ್ದಸ - "ಅಹಂ ಅಙ್ಗಾರಆವಾಟೇ ಪಾದಂ ಪಸಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಠಪಿತಕಿಲಞ್ಜಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚಕ್ಕಮತ್ತಂ ಮಹಾಪದುಮಂ ಉಟ್ಠಹಿಸ್ಸತಿ, ಅಥಾಹಂ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾ ಅಕ್ಕಮನ್ತೋ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ತಥೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಹಾಜನೋ ಸನ್ನಿಪತಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಂ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಾಗಮೇ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅನುಮೋದನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅನುಮೋದನಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ಚ ಗರಹದಿನ್ನೋ ಚ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅತ್ತನೋ ಚ ಧನರಾಸಿಂ ಸಾಸನೇ ವಿಕಿರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇಮಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ।

ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಅಧಿವಾಸನಂ ಗರಹದಿನ್ನಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಲೋಕಜೇಟ್ಠಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಗರಹದಿನ್ನೋ "ಇದಾನಿಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಗೇಹಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಮಹನ್ತಂ ಆವಾಟಂ ಖಣಾಪೇತ್ವಾ ಅಸೀತಿಸಕಟಮತ್ತಾನಿ ಖದಿರದಾರೂನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪೂರಾಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ದತ್ವಾ ಖದಿರಙ್ಗಾರರಾಸೀನಂ ಯೋಜಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಧಮಾಪೇತ್ವಾ ಖದಿರಙ್ಗಾರರಾಸಿಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಆವಾಟಮತ್ಥಕೇ ರುಕ್ಖಪದರಾನಿ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ಕಿಲಞ್ಜೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಗೋಮಯೇನ ಲಿಮ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ದುಬ್ಬಲದಣ್ಡಕೇ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಗಮನಮಗ್ಗಂ ಕಾರೇಸಿ, "ಏವಂ ಅಕ್ಕನ್ತಅಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇ ದಣ್ಡಕೇಸು ಭಗ್ಗೇಸು ಪರಿವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಯಂ ಪತಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಗೇಹಪಚ್ಛಾಭಾಗೇ

ಸಿರಿಗುತ್ತೇನ ಠಪಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಚಾಟಿಯೋ ಠಪಾಪೇಸಿ, ಆಸನಾನಿಪಿ ತಥೇವ ಪಞ್ಞಾಪೇಸಿ। ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ಪಾತೋವ ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕತೋ ತೇ, ಸಮ್ಮ, ಸಕ್ಕಾರೋ"ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ। "ಕಹಂ ಪನ ಸೋ"ತಿ? "ಏಹಿ, ಪಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಸಿರಿಗುತ್ತೇನ ದಸ್ಸಿತನಯೇನೇವ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಿರಿಗುತ್ತೋ "ಸಾಧು, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಮಹಾಜನೋ ಸನ್ನಿಪತಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೇನ ಹಿ ನಿಮನ್ತಿತೇ ಮಹನ್ತೋ ಸನ್ನಿಪಾತೋ ಅಹೋಸಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾಪಿ "ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾಪಿ "ಅಜ್ಜ ಸತ್ಥಾ ಮಹಾಧಮ್ಮದೇಸನಂ ದೇಸೇಸ್ಸತಿ, ಬುದ್ಧವಿಸಯಂ ಬುದ್ಧಲೀಲಂ ಉಪಧಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗರಹದಿನ್ನಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಠಿತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಭನ್ತೇ, 'ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ಅತೀತಾದಿಭೇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾಥ, ಸತ್ತಾನಂ ಸೋಳಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಥಾ'ತಿ ಏವಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಟ್ಠಾಕೇನ ಮಯ್ಹಂ ಕಥಿತಂ। ಸಚೇ ಜಾನಾಥ, ಮಯ್ಹಂ ಗೇಹಂ ಮಾ ಪವಿಸಿತ್ಥ। ಪವಿಟ್ಠಾನಞ್ಹಿ ವೋ ನೇವ ಯಾಗು ಅತ್ಥಿ, ನ ಭತ್ತಾದೀನಿ, ಸಬ್ಬೇ ಖೋ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಯಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಏವಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಇತೋ ಏಥ ಭಗವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹಂ ಆಗತಾನಂ ವತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ? "ಏಕೇಕಸ್ಸ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಪಚ್ಛಾ ಅಞ್ಞೇನ ಆಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ - "ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಯಂ ಪತಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅವಸೇಸಾ ನ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏಕೇಕಮೇವ ಪಾತೇತ್ವಾ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಪಾಯಾಸಿ। ಗರಹದಿನ್ನೋ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಂ ಪತ್ವಾ ಅಪಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ಠಿತೋ "ಪುರತೋ ಯಾಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಮತ್ಥಕೇ ಪಾದಂ ಪಸಾರೇಸಿ, ಕಿಲಞ್ಜಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚಕ್ಕಮತ್ತಾನಿ ಪದುಮಾನಿ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು । ಸತ್ಥಾ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾ ಅಕ್ಕಮನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ, ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ತಥೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಗರಹದಿನ್ನಸ್ಸ ಕಾಯತೋ ಡಾಹೋ ಉಟ್ಠಹಿ।

ಸೋ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿರಿಗುತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಮೇ ತಾಣಂ ಹೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ಏತ"ನ್ತಿ? "ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಗೇಹೇ ಯಾಗು ವಾ ಭತ್ತಾದೀನಿ ವಾ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರೋಮೀ"ತಿ? "ಕಿಂ ಪನ ತಯಾ ಕತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಹಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಗೇಹಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಮಹನ್ತಂ ಆವಾಟಂ ಅಙ್ಗಾರಸ್ಸ ಪೂರಂ ಕಾರೇಸಿಂ - "ತತ್ಥ ಪಾತೇತ್ವಾ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಅಥ ನಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಹಾಪದುಮಾನಿ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಸಬ್ಬೇ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇಸು ನಿಸಿನ್ನಾ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ? ನನು ತ್ವಂ ಇದಾನೇವ ಮಯ್ಹಂ "'ಏತ್ತಿಕಾ ಚಾಟಿಯೋ, ಏತ್ತಿಕಾ ಯಾಗು, ಏತ್ತಕಾನಿ ಸತ್ತಾದೀನೀ'ತಿ ದಸ್ಸೇಸೀ"ತಿ। "ಮುಸಾ ತಂ, ಸಾಮಿ, ತುಚ್ಛಾವ ಚಾಟಿಯೋ"ತಿ। ಹೋತು, "ಗಚ್ಛ, ತಾಸು ಚಾಟೀಸು ಯಾಗುಆದೀನಿ ಓಲೋಕೇಹೀ"ತಿ। ತಂ ಖಣಞ್ಞೇವ ತೇನ ಯಾಸು ಚಾಟೀಸು "ಯಾಗೂ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಾ ಯಾಗುಯಾ ಪೂರಯಿಂಸು, ಯಾಸು "ಭತ್ತಾದೀನೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಾ ಭತ್ತಾದೀನಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಾವ ಅಹೇಸುಂ। ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾವ ಗರಹದಿನ್ನಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಪೀತಿಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಪರಿಪೂರಿತಂ, ಚಿತ್ತಂ ಪಸನ್ನಂ। ಸೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕಾರೇತುಕಾಮೋ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾಚಕ್ಖುನೋ ಅಭಾವೇನೇವ ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಬುದ್ಧಸಾಸನಸ್ಸ ಗುಣಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ। ಪಞ್ಞಾಚಕ್ಖುವಿರಹಿತಾ ಹಿ ಅನ್ಧಾ ನಾಮ, ಪಞ್ಞವನ್ತೋ ಸಚಕ್ಖುಕಾ ನಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೫೮. "ಯಥಾ ಸಙ್ಕಾರಧಾನಸ್ಮಿಂ, ಉಜ್ಝಿತಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಪಥೇ।
ಪದುಮಂ ತತ್ಥ ಜಾಯೇಥ, ಸುಚಿಗನ್ಧಂ ಮನೋರಮಂ॥

೫೯. "ಏವಂ ಸಙ್ಕಾರಭೂತೇಸು, ಅನ್ಧಭೂತೇ ಪುಥುಜ್ಜನೇ।

ಅತಿರೋಚತಿ ಪಞ್ಞಾಯ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾವಕೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಙ್ಕಾರಧಾನಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಸಙ್ಕಾರಠಾನಸ್ಮಿಂ, ಕಚವರರಾಸಿಮ್ಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಜ್ಝಿತಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಪಥೇತಿ** ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ಛಡ್ಡಿತಸ್ಮಿಂ। **ಸುಚಿಗನ್ಧನ್ತಿ** ಸುರಭಿಗನ್ಧಂ। ಮನೋ ಏತ್ಥ ರಮತೀತಿ **ಮನೋರಮಂ। ಸಙ್ಕಾರಭೂತೇಸೂತಿ** ಸಙ್ಕಾರಮಿವ ಭೂತೇಸು। **ಪುಥುಜ್ಜನೇತಿ** ಪುಥೂನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಜನನತೋ ಏವಂಲದ್ಧನಾಮೇ ಲೋಕಿಯಮಹಾಜನೇ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ನಾಮ ಮಹಾಪಥೇ ಛಡ್ಡಿತೇ ಸಙ್ಕಾರರಾಸಿಮ್ಹಿ ಅಸುಚಿಜೇಗುಚ್ಛಿಯಪಟಿಕೂಲೇಪಿ ಸುಚಿಗನ್ಧಂ ಪದುಮಂ ಜಾಯೇಥ, ತಂ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದೀನಂ ಮನೋರಮಂ ಪಿಯಂ ಮನಾಪಂ ಉಪರಿಮತ್ಥಕೇ ಪತಿಟ್ಠಾನಾರಹಮೇವ ಭವೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವ ಸಙ್ಕಾರಭೂತೇಸುಪಿ ಪುಥುಜ್ಜನೇಸು ಜಾತೋ ನಿಪ್ಪಞ್ಞಸ್ಸ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಅಚಕ್ಖುಕಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಾಬಲೇನ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚ ಆನಿಸಂಸಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಮತ್ತೇನಪಿ, ಕತೋ ಉತ್ತರಿಂ ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿ ಆರಾಧೇತ್ವಾಪಿ ಅತಿರೋಚತಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾವಕೋ ಹಿ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನ್ಧಭೂತೇ ಪುಥುಜ್ಜನೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ರೋಚತಿ ವಿರೋಚತಿ ಸೋಭತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಗರಹದಿನ್ನೋ ಚ ಸಿರಿಗುತ್ತೋ ಚ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತೇ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಧನಂ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ವಿಪ್ಪಕಿರಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಮಗಮಾಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಅಹೋ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಬುದ್ಧಗುಣಾ ನಾಮ, ತಥಾರೂಪಂ ನಾಮ ಖದಿರಙ್ಗಾರರಾಸಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪದುಮಾನಿ ಉಟ್ಠಹಿಂಸೂ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ - "ಅನಚ್ಛರಿಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಮಮ ಏತರಹಿ ಬುದ್ಧಭೂತಸ್ಸ ಅಙ್ಗಾರರಾಸಿಮ್ಹಾ ಪದುಮಾನಿ ಉಟ್ಠಿತಾನಿ, ಅಪರಿಪಕ್ಕೇ ಞಾಣೇ ವತ್ತಮಾನಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಭೂತಸ್ಸಪಿ ಮೇ ಉಟ್ಠಹಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಕದಾ, ಭನ್ತೇ, ಆಚಿಕ್ಖಥ ನೋ"ತಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

"ಕಾಮಂ ಪತಾಮಿ ನಿರಯಂ, ಉದ್ಧಂಪಾದೋ ಅವಂಸಿರೋ।
ನಾನರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಹನ್ದ ಪಿಣ್ಡಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಾ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೪೦) -

ಇದಂ **ಖದಿರಙ್ಗಾರಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇಸೀತಿ।

ಗರಹದಿನ್ನವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಮಂ।

ಪುಪ್ಫವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಚತುತ್ಥೋ ವಗ್ಗೋ।

೫. ಬಾಲವಗ್ಗೋ

೧. ಅಞ್ಞತರಪುರಿಸವತ್ಥು

ದೀಘಾ ಜಾಗರತೋ ರತ್ತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಸೇನದಿಕೋಸಲಞ್ಚೇವ ಅಞ್ಞತರಞ್ಚ ಪುರಿಸಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ರಾಜಾ ಕಿರ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಛಣದಿವಸೇ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಸಬ್ಬಸೇತಂ ಏಕಂ ಪುಣ್ಡರೀಕಂ ನಾಮ ಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಮಹನ್ತೇನ ರಾಜಾನುಭಾವೇನ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋತಿ। ಉಸ್ಸಾರಣಾಯ ವತ್ತಮಾನಾಯ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಪೋಥಿಯಮಾನೋ ಮಹಾಜನೋ ಪಲಾಯನ್ತೋ ಗೀವಂ ಪರಿವಟ್ಟೇತ್ವಾಪಿ ಓಲೋಕೇತಿಯೇವ। ರಾಜೂನಂ ಕಿರ ಸುದಿನ್ನದಾನಸ್ಸೇತಂ ಫಲಂ। ಅಞ್ಞತರಸ್ಸಾಪಿ ದುಗ್ಗತಪುರಿಸಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿತಲೇ ಠಿತಾ ಏಕಂ ವಾತಪಾನಕವಾಟಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾವ ಅಪಗಚ್ಛಿ। ರಞ್ಞೋ ಪುಣ್ಣಚನ್ದೋ ವಲಾಹಕನ್ತರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧತೋ ಪತನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಂ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತೇಪುರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಏಕಂ ವಿಸ್ಸಾಸಕಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಆಹ – "ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ತೇ ಮಯಾ ಓಲೋಕಿತಪಾಸಾದೋ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ? "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ತತ್ಥೇಕಂ ಇತ್ಥಿಂ ಅದ್ದಸಾ"ತಿ? "ಅದ್ದಸಂ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಗಚ್ಛ, ತಸ್ಸಾ ಸಸಾಮಿಕಅಸಾಮಿಕಭಾವಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸಸಾಮಿಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ "ಸಸಾಮಿಕಾ"ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ರಞ್ಞಾ "ತೇನ ಹಿ ತಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಏಹಿ, ಭೋ, ರಾಜಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಭರಿಯಂ ಮೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಯೇನ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆಣಂ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ಮಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪಟ್ಠಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಅಲಂ, ದೇವ, ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸುಙ್ಕಂ ದದಾಮಿ, ಘರೇಯೇವ ಮೇ ಜೀವಿಕಾ ಹೋತೂ"ತಿ। "ತವ ಸುಙ್ಕೇನ ಮಯ್ಹಂ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಅಜ್ಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಂ ಉಪಟ್ಠಾಹೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಫಲಕಞ್ಚ ಆವುಧಞ್ಚ ದಾಪೇಸಿ। ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ – "ಕಞ್ಚಿದೇವಸ್ಸ ದೋಸಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಘಾತೇತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ದೋಸಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕಾಮಪರಿಳಾಹೇ ವಡ್ಢನ್ತೇ "ಏಕಮಸ್ಸ ದೋಸಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ರಾಜಾಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ – "ಅಮ್ಭೋ ಇತೋ ಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ ನದಿಯಾ ಅಸುಕಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಮಮ ನ್ಹಾನವೇಲಾಯ ಕುಮುದುಪ್ಪಲಾನಿ ಚೇವ ಅರುಣವತೀಮತ್ತಿಕಞ್ಚ ಆಹರ। ಸಚೇ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ನಾಗಚ್ಛಸಿ, ಆಣಂ ತೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೇವಕೋ ಕಿರ ಚತೂಹಿಪಿ ದಾಸೇಹಿ ಪತಿಕಿಟ್ಠತರೋ। ಧನಕ್ಕೀತಾದಯೋ ಹಿ ದಾಸಾ "ಸೀಸಂ ಮೇ ರುಜ್ಜತಿ, ಪಿಟ್ಠಿ ಮೇ ರುಜ್ಜತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಚ್ಛಿತುಂ ಲಭನ್ತಿಯೇವ। ಸೇವಕಸ್ಸೇತಂ ನತ್ಥಿ, ಆಣತ್ತಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಮೇವ ವಟ್ಟತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ "ಅವಸ್ಸಂ ಮಯಾ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಕುಮುದುಪ್ಪಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅರುಣವತೀಮತ್ತಿಕಾ ನಾಮ ನಾಗಭವನೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅಹಂ ಕುಹಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ವೇಗೇನ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಭದ್ದೇ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಮೇ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಉದ್ಧನಮತ್ಥಕೇ, ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಯಾವ ಭತ್ತಂ ಓತರತಿ, ತಾವ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉಳುಙ್ಕೇನ ಕಞ್ಜಿಕಂ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ಯಥಾಲದ್ಧೇನ ಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಲ್ಲಮೇವ ಭತ್ತಂ ಪಚ್ಛಿಯಂ ಓಪೀಳೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಯೋಜನಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಕ್ಖನ್ದೋ, ತಸ್ಸ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸೇವ ಭತ್ತಂ ಪಕ್ಕಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅನುಚ್ಛಿಟ್ಠಂ ಕತ್ವಾವ ಥೋಕಂ ಭತ್ತಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಏಕಂ ಅದ್ಧಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಯಾ ಅಪನೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಥೋಕಂ ಅನುಚ್ಛಿಟ್ಠಂ ಭತ್ತಮೇವ ಅತ್ಥಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜ ಸಾಮೀತಿ। ಸೋ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿ। ಇತರೋಪಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಭತ್ತಮುಟ್ಠಿಂ ಉದಕೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸದ್ದೇನ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ನದೀಪದೇಸೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ನಾಗಾ ಸುಪಣ್ಣಾ ದೇವತಾ ಚ ವಚನಂ ಮೇ ಸುಣನ್ತು, ರಾಜಾ ಮಯ್ಹಂ ಆಣಂ ಕಾತುಕಾಮೋ 'ಕುಮುದುಪ್ಪಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅರುಣವತೀಮತ್ತಿಕಂ ಆಹರಾ'ತಿ ಮಂ ಆಣಾಪೇಸಿ,

ಅಡ್ಢಿಕಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ಚ ಮೇ ಭತ್ತಂ ದಿನ್ನಂ, ತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಿಸಂಸಂ, ಉದಕೇ ಮಚ್ಛಾನಂ ದಿನ್ನಂ, ತಂ ಸತಾನಿಸಂಸಂ। ಏತ್ತಕಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ದಮ್ಮಿ, ಮಯ್ಹಂ ಕುಮುದುಪ್ಪಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅರುಣವತೀಮತ್ತಿಕಂ ಆಹರಥಾ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅನುಸ್ಸಾವೇಸಿ। ತತ್ಥ ಅಧಿವತ್ಥೋ ನಾಗರಾಜಾ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಲ್ಲಕವೇಸೇನ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ವದೇಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಪುನಪಿ ತಥೇವ ವತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ತಂ ಪತ್ತಿಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ದೇಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಪುನಪಿ "ದೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ದೇಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಏವಂ ಸೋ ದ್ವೇ ತಯೋ ವಾರೇ ಪತ್ತಿಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಕುಮುದುಪ್ಪಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅರುಣವತೀಮತ್ತಿಕಂ ಅದಾಸಿ।

ರಾಜಾ ಪನ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಮನುಸ್ಸಾ ನಾಮ ಬಹುಮಾಯಾ, ಸಚೇ ಸೋ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ಲಭೇಯ್ಯ, ಕಿಚ್ಚಂ ಮೇ ನ ನಿಪ್ಫಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಸೋ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಾಪೇತ್ವಾ ಮುದ್ದಿಕಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಹರಾಪೇಸಿ। ಇತರೋಪಿ ಪುರಿಸೋ ರಞ್ಞೋ ನ್ಹಾನವೇಲಾಯಮೇವಾಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಅಲಭನ್ತೋ ದ್ವಾರಪಾಲಂ ಪಕ್ಕೋಸೇತ್ವಾ "ದ್ವಾರಂ ವಿವರಾ"ತಿ ಆಹ। "ನ ಸಕ್ಕಾ ವಿವರಿತುಂ, ರಾಜಾ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಮುದ್ದಿಕಂ ದತ್ವಾ ರಾಜಗೇಹಂ ಆಹರಾಪೇಸೀ"ತಿ। ಸೋ "ರಾಜದೂತೋ ಅಹಂ, ದ್ವಾರಂ ವಿವರಾ"ತಿ ವತ್ವಾಪಿ "ದ್ವಾರಂ ಅಲಭನ್ತೋ ನತ್ಥಿ ಮೇ ಇದಾನಿ ಜೀವಿತಂ। ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದ್ವಾರಸ್ಸ ಉಪರಿಉಮ್ಮಾರೇ ಮತ್ತಿಕಾಪಿಣ್ಡಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೂಪರಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತೋ, "ಅಮ್ಭೋ, ನಗರವಾಸಿನೋ ರಞ್ಞೋ ಮಯಾ ಆಣತ್ತಿಯಾ ಗತಭಾವಂ ಜಾನಾಥ, ರಾಜಾ ಮಂ ಅಕಾರಣೇನ ವಿನಾಸೇತುಕಾಮೋ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಿರವಿತ್ವಾ "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖೂ ನಾಮ ಮುದುಹದಯಾ, ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಮಕಾಸಿ। ಇಮೇ ಹಿ ನಾಮ ಸತ್ತಾ ಸುಖಿತಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಮ್ಪಿ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಾಭಿಭೂತಕಾಲೇ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋಪಿ "ಮೇ ಅಞ್ಞಂ ತಾಣಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ರಞ್ಞೋಪಿ ತಂ ರತ್ತಿಂ ನಿದ್ದಂ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತಸ್ಸ ಕಾಮಪರಿಳಾಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ವಿಭಾತಕ್ಖಣೇಯೇವ ತಂ ಪುರಿಸಂ ಘಾತಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇಯೇವ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಿಕಾಯ ಲೋಹಕುಮ್ಭಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಚತ್ತಾರೋ ಪುರಿಸಾ ಪಕ್ಕುಥಿತಾಯ ಉಕ್ಖಲಿಯಾ ತಣ್ಡುಲಾ ವಿಯ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಕಂ ಪಚ್ಚಮಾನಾ ತಿಂಸಾಯ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲಂ ಪತ್ವಾ ಅಪರೇಹಿ ತಿಂಸಾಯ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪುನ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತೇ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಏಕೇಕಂ ಗಾಥಂ ವತ್ತುಕಾಮಾ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಏಕೇಕಂ ಅಕ್ಖರಂ ವತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಲೋಹಕುಮ್ಭಿಮೇವ ಪವಿಟ್ಠಾ। ರಾಜಾ ನಿದ್ದಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಸಮನನ್ತರೇ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಭೀತೋ ಉತ್ರಸ್ತಮಾನಸೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉದಾಹು ಮೇ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ, ಉದಾಹು ಮೇ ರಜ್ಜಂ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಸಕಲರತ್ತಿಂ ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಮೀಲೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಸೋ ಅರುಣುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ಏವ ಪುರೋಹಿತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ಆಚರಿಯ, ಮಯಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಸಮನನ್ತರೇ ಮಹನ್ತಾ ಭೇರವಸದ್ದಾ ಸುತಾ, 'ರಜ್ಜಸ್ಸ ವಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ವಾ ಮಯ್ಹಂ ವಾ ಕಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ನ ಜಾನಾಮಿ, ತೇನ ಮೇ ತ್ವಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪಿತೋ"ತಿ ಆಹ। ಮಹಾರಾಜ, ಕಿಂ ತೇ ಸದ್ದಾ ಸುತಾತಿ? "ಆಚರಿಯ, **ದು**-ಇತಿ **ಸ**-ಇತಿ **ನ**-ಇತಿ **ಸೋ**-ಇತೀತಿ ಇಮೇ ಸದ್ದೇ ಅಸ್ಸೋಸಿಂ, ಇಮೇಸಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಉಪಧಾರೇಹೀ"ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಮಹಾಅನ್ಧಕಾರಂ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿಯ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, "ನ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಪನ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಮೇ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಭಾಯಿತ್ವಾ "ಭಾರಿಯಂ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ, ಆಚರಿಯಾ"ತಿ? "ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ ತೇ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ। ಸೋ ದ್ವಿಗುಣಂ ಭೀತೋ, "ಆಚರಿಯ, ಅತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಪನ ಪಟಿಘಾತಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಅತ್ಥಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಅಹಂ ತಯೋ ವೇದೇ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಸಬ್ಬಸತಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? ಹತ್ಥಿಸತಂ ಅಸ್ಸಸತಂ ಉಸಭಸತಂ ಧೇನುಸತಂ ಅಜಸತಂ ಉರಬ್ಭಸತಂ ಕುಕ್ಕುಟಸತಂ ಸೂಕರಸತಂ ದಾರಕಸತಂ ದಾರಿಕಾಸತನ್ತಿ ಏವಂ ಏಕೇಕಂ ಪಾಣಜಾತಿಂ ಸತಂ ಸತಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಪೇನ್ತೋ "ಸಚೇ ಮಿಗಜಾತಿಮೇವ ಗಣ್ಹಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, 'ಅತ್ತನೋ ಖಾದನೀಯಮೇವ ಗಣ್ಹಾಪೇತೀ'ತಿ

ವಕ್ಖನ್ತೀ"ತಿ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಮನುಸ್ಸೇಪಿ ಗಣ್ಹಾಪೇತಿ। ರಾಜಾ "ಮಮ ಜೀವಿತಮೇವ ಮಯ್ಹಂ ಲಾಭೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಬ್ಬಪಾಣೇ ಸೀಘಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಆಣತ್ತಮನುಸ್ಸಾ ಅಧಿಕತರಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ ಕೋಸಲಸಂಯುತ್ತೇ -

> "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಮಹಾಯಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೋ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಚ ಚ ಉಸಭಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ವಚ್ಛತರಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ವಚ್ಛತರಿಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಅಜಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಉರಬ್ಭಸತಾನಿ ಥೂಣೂಪನೀತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಯಞ್ಞತ್ಥಾಯ। ಯೇಪಿಸ್ಸ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ದಾಸಾತಿ ವಾ ಪೇಸ್ಸಾತಿ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾತಿ ವಾ, ತೇಪಿ ದಣ್ಡತಜ್ಜಿತಾ ಭಯತಜ್ಜಿತಾ ಅಸ್ಸುಮುಖಾ ರುದಮಾನಾ ಪರಿಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೨೦)।

ಮಹಾಜನೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಧೀತುಞಾತೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ಮಹಾಸದ್ದಮಕಾಸಿ, ಮಹಾಪಥವೀಉನ್ದ್ರಿಯನಸದ್ದೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಮಲ್ಲಿಕಾ ದೇವೀ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅಪಾಕತಿಕಾನಿ, ಕಿಲನ್ತರೂಪಾನಿ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಕಿಂ ತುಯ್ಹಂ , ಮಲ್ಲಿಕೇ, ತ್ವಂ ಮಮ ಕಣ್ಣಮೂಲೇನ ಆಸಿವಿಸಮ್ಪಿ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? "ಕಿಂ ಪನೇತಂ, ದೇವಾ"ತಿ? "ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಮೇ ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ಸದ್ದೋ ಸುತೋ , ಸ್ವಾಹಂ ಪುರೋಹಿತಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ ತೇ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಸಬ್ಬಸತಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಮಮ ಜೀವಿತಮೇವ ಮಯ್ಹಂ ಲಾಭೋ"ತಿ ಇಮೇ ಪಾಣೇ ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿನ್ತಿ। ಮಲ್ಲಿಕಾ ದೇವೀ, "ಅನ್ಧಬಾಲೋಸಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಮಹಾಭಕ್ಖೋಸಿ, ಅನೇಕಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನವಿಕತಿಕಂ ದೋಣಪಾಕಂ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಸಿ, ದ್ವೀಸು ರಟ್ಠೇಸು ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ಪಞ್ಞಾ ಪನ ತೇ ಮನ್ದಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ವದೇಸಿ, ದೇವೀ"ತಿ? "ಕಹಂ ತಯಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಮರಣೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಜೀವಿತಲಾಭೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಅನ್ಧಬಾಲಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಉಪರಿ ದುಕ್ಖಂ ಖಿಪಸಿ, ಧುರವಿಹಾರೇ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲೋ ಅತೀತಾದೀಸು ಅಪ್ಪಟಿಹತಞಾಣೋ ಸತ್ಥಾ ವಸತಿ, ತಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೋವಾದಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾ ಸಲ್ಲಹುಕೇಹಿ ಯಾನೇಹಿ ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಹನ್ದ ಕುತೋ ನು ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಆಗಚ್ಛಸಿ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಾ"ತಿ ಪಠಮತರಂ ಆಲಪಿ। ಸೋ ತುಣ್ಹೀಯೇವ ನಿಸೀದಿ। ತತೋ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಭನ್ತೇ, ರಞ್ಞಾ ಕಿರ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಸಮನನ್ತರೇ ಸದ್ದೋ ಸುತೋ। ಅಥ ನಂ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಪುರೋಹಿತೋ 'ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ ತೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಪಟಿಘಾತತ್ಥಾಯ ಸಬ್ಬಸತೇ ಪಾಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಗಲಲೋಹಿತೇನ ಯಞ್ಞೇ ಯಜಿತೇ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ'ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಪಾಣೇ ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ, ತೇನಾಯಂ ಮಯಾ ಇಧಾನೀತೋ"ತಿ। "ಏವಂ ಕಿರ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ? "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿನ್ತಿ ತೇ ಸದ್ದೋ ಸುತೋ"ತಿ? ಸೋ ಅತ್ತನಾ ಸುತನಿಯಾಮೇನೇವ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಂ ಸುತ್ವಾವ ಏಕೋಭಾಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಮಹಾರಾಜ, ತವ ಅನ್ತರಾಯೋ ನತ್ಥಿ, ಪಾಪಕಮ್ಮಿನೋ ಸತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖಂ ಆವೀಕರೋನ್ತಾ ಏವಮಾಹಂಸೂ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ತೇಹಿ ಕತ"ನ್ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತೇಸಂ ಕಮ್ಮಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತುಂ "ತೇನ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಸುಣಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಅತೀತೇ ವೀಸತಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾಯುಕೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗವಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವೀಸತಿಯಾ ಖೀಣಾಸವಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಬಾರಾಣಸಿಮಗಮಾಸಿ। ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿನೋ ದ್ವೇಪಿ ತಯೋಪಿ ಬಹುತರಾಪಿ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಕದಾನಂ ಪವತ್ತಯಿಂಸು। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿವಿಭವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಾ ಸಹಾಯಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಮನ್ತಯಿಂಸು - "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ ಬಹುಧನಂ, ತೇನ ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ? "ಏವರೂಪೇ ಬುದ್ಧೇ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೇ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ಪೂಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಏಕೋಪಿ ಅವತ್ವಾ ತೇಸು ಏಕೋ ತಾವ ಏವಮಾಹ - "ತಿಖಿಣಸುರಂ ಪಿವನ್ತಾ ಮಧುರಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತಾ ವಿಚರಿಸ್ಸಾಮ, ಇದಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜೀವಿತಫಲ"ನ್ತಿ। ಅಪರೋಪಿ

ಏವಮಾಹ - "ದೇವಸಿಕಂ ತಿವಸ್ಸಿಕಗನ್ಧಸಾಲಿಭತ್ತಂ ನಾನಗ್ಗರಸೇಹಿ ಭುಞ್ಜನ್ತಾ ವಿಚರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಅಪರೋಪಿ ಏವಮಾಹ - "ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಪೂವಖಜ್ಜಕವಿಕತಿಂ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಾ ವಿಚರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಅಪರೋಪಿ ಏವಮಾಹ - "ಸಮ್ಮಾ ಮಯಂ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, 'ಧನಂ ದಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಾ ಇತ್ಥೀ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಧನೇನ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಪಾರದಾರಿಕಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಬ್ಬೇವ ತಸ್ಸ ಕಥಾಯ ಅಟ್ಠಂಸು।

ತೇ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಭಿರೂಪಾನಂ ಇತ್ಥೀನಂ ಧನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ವೀಸತಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಾರದಾರಿಕಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಅವೀಚಿನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ತೇ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾವಸೇಸೇನ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಿಕಾಯ ಲೋಹಕುಮ್ಭಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತಿಂಸಾಯ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲಂ ಪತ್ವಾ ಪುನಪಿ ತಿಂಸಾಯ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಲೋಹಕುಮ್ಭಿಮುಖಂ ಪತ್ವಾ ಏಕೇಕಂ ಗಾಥಂ ವತ್ತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಏಕೇಕಂ ಅಕ್ಖರಂ ವತ್ವಾ ಪುನ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ, ಲೋಹಕುಮ್ಭಿಮೇವ ಪವಿಟ್ಠಾ। "ವದೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಠಮಂ ತೇ ಕಿಂ ಸದ್ದೋ ನಾಮ ಸುತೋ"ತಿ? "ದು-ಇತಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇನ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ ಗಾಥಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹ -

"ದುಜ್ಜೀವಿತಮಜೀವಿಮ್ಹ , ಯೇ ಸನ್ತೇ ನ ದದಮ್ಹಸೇ।
ವಿಜ್ಜಮಾನೇಸು ಭೋಗೇಸು, ದೀಪಂ ನಾಕಮ್ಹ ಅತ್ತನೋ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೪.೫೩; ಪೇ॰ ವ॰ ೮೦೪)।

ಅಥ ರಞ್ಞೋ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಅತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ, "ಕಿಂ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ದುತಿಯಸದ್ದೋ ತತಿಯಸದ್ದೋ ಚತುತ್ಥಸದ್ದೋ ಸುತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏವಂ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅವಸೇಸಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತೋ -

"ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ ಸಬ್ಬಸೋ।
ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಮಾನಾನಂ, ಕದಾ ಅನ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ॥

"ನತ್ಥಿ ಅನ್ತೋ ಕುತೋ ಅನ್ತೋ, ನ ಅನ್ತೋ ಪಟಿದಿಸ್ಸತಿ।
ತದಾ ಹಿ ಪಕತಂ ಪಾಪಂ, ಮಮ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಮಾರಿಸಾ॥

"ಸೋಹಂ ನೂನ ಇತೋ ಗನ್ತ್ವಾ, ಯೋನಿಂ ಲದ್ಧಾನ ಮಾನುಸಿಂ।
ವದಞ್ಞೂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಕಾಹಾಮಿ ಕುಸಲಂ ಬಹು"ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೪.೫೪-೫೬; ಪೇ॰ ವ॰ ೮೦೨, ೮೦೩, ೮೦೫) -

ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ವತ್ವಾ ತಾಸಂ ಅತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ "ಇತಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಏಕೇಕಂ ಗಾಥಂ ವತ್ತುಕಾಮಾಪಿ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಏಕಕಮೇವ ಅಕ್ಖರಂ ವತ್ವಾ ಪುನ ಲೋಹಕುಮ್ಭಿಮೇವ ಪವಿಟ್ಠಾ"ತಿ ಆಹ।

ರಞ್ಞಾ ಕಿರ ಪಸೇನದಿಕೋಸಲೇನ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಸ್ಸ ಸುತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಭಸ್ಸನ್ತಿ ಏವ, ಅಜ್ಜಾಪಿ ಏಕಂ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ। ರಞ್ಞೋ ತಂ ದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸಂವೇಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ "ಭಾರಿಯಂ ವತಿದಂ ಪಾರದಾರಿಕಕಮ್ಮಂ ನಾಮ, ಏಕಂ ಕಿರ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಿಕಾಯ ಲೋಹಕುಮ್ಭಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಏವಮ್ಪಿ ನೇಸಂ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚನಕಾಲೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಪರದಾರೇ ಸಿನೇಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ನಿದ್ದಂ ನ ಲಭಿಂ, ಇದಾನಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರದಾರೇ ಮಾನಸಂ ನ ಬನ್ಧಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ ಮೇ ರತ್ತಿಯಾ ದೀಘಭಾವೋ ಞಾತೋ"ತಿ। ಸೋಪಿ ಪುರಿಸೋ ತತ್ಥೇವ ನಿಸಿನ್ನೋ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಲದ್ಧೋ ಮೇ ಬಲವಪ್ಪಚ್ಚಯೋ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ರಞ್ಞಾ ತಾವ ಅಜ್ಜ ರತ್ತಿಯಾ ದೀಘಭಾವೋ ಞಾತೋ, ಅಹಂ ಪನ ಹಿಯ್ಯೋ ಸಯಮೇವ ಯೋಜನಸ್ಸ ದೀಘಭಾವಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಕಥಂ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ "ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ರತ್ತಿ ದೀಘಾ

ಹೋತಿ, ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಯೋಜನಂ ದೀಘಂ ಹೋತಿ, ಬಾಲಸ್ಸ ಪನ ಸಂಸಾರೋ ದೀಘೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೦. "ದೀಘಾ ಜಾಗರತೋ ರತ್ತಿ, ದೀಘಂ ಸನ್ತಸ್ಸ ಯೋಜನಂ।
ದೀಘೋ ಬಾಲಾನ ಸಂಸಾರೋ, ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಅವಿಜಾನತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದೀಘಾ**ತಿ ರತ್ತಿ ನಾಮೇಸಾ ತಿಯಾಮಮತ್ತಾವ, ಜಾಗರನ್ತಸ್ಸ ಪನ ದೀಘಾ ಹೋತಿ, ದ್ವಿಗುಣತಿಗುಣಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಖಾಯತಿ। ತಸ್ಸಾ ದೀಘಭಾವಂ ಅತ್ತಾನಂ ಮಙ್ಕುಣಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಾ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಕಂ ಸೇಮಾನೋ ಮಹಾಕುಸೀತೋಪಿ, ಸುಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸಿರಿಸಯನೇ ಸಯಮಾನೋ ಕಾಮಭೋಗೀಪಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಪನ ಪಧಾನಂ ಪದಹನ್ತೋ ಯೋಗಾವಚರೋ ಚ, ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ಆಸನಸಮೀಪೇ ಠತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಚ, ಸೀಸರೋಗಾದಿಫುಟ್ಠೋ ವಾ ಹತ್ಥಪಾದಚ್ಛೇದನಾದಿಂ ಪತ್ತೋ ವಾ ವೇದನಾಭಿಭೂತೋ ಚ, ರತ್ತಿಂ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನೋ ಅದ್ಧಿಕೋ ಚ ಜಾನಾತಿ। **ಯೋಜನ**ನ್ತಿ ಯೋಜನಮ್ಪಿ ಚತುಗಾವುತಮತ್ತಮೇವ, **ಸನ್ತಸ್ಸ** ಪನ ಕಿಲನ್ತಸ್ಸ **ದೀಘಂ** ಹೋತಿ, ದ್ವಿಗುಣತಿಗುಣಂ ವಿಯ ಖಾಯತಿ। ಸಕಲದಿವಸಞ್ಹಿ ಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಿಲನ್ತೋ ಪಟಿಪಥಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಪುರತೋ ಗಾಮೋ ಕೀವದೂರೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಯೋಜನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪರಮ್ಪಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇನಾಪಿ "ಯೋಜನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುನ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪರಮ್ಪಿ ಪುಚ್ಛತಿ। ಸೋಪಿ "ಯೋಜನ"ನ್ತಿ ವದತಿ। ಸೋ ಪುಚ್ಛಿತಪುಚ್ಛಿತಾ ಯೋಜನನ್ತೇವ ವದನ್ತಿ, ದೀಘಂ ವತಿದಂ ಯೋಜನಂ, ಏಕಯೋಜನಂ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಯೋಜನಾನಿ ವಿಯ ಮಞ್ಞೇತಿ। **ಬಾಲಾನ**ನ್ತಿ ಇಧಲೋಕಪರಲೋಕತ್ಥಂ ಪನ ಅಜಾನನ್ತಾನಂ ಬಾಲಾನಂ ಸಂಸಾರವಟ್ಟಸ್ಸ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾನಂ ಯಂ ಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಭೇದಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಞತ್ವಾ ಸಂಸಾರಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ **ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಅವಿಜಾನತಂ ಸಂಸಾರೋ ದೀಘೋ** ನಾಮ ಹೋತಿ। ಸೋ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಏವ ದೀಘೋ ನಾಮ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ - "ಅನಮತಗ್ಗೋಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಂಸಾರೋ, ಪುಬ್ಬಾ ಕೋಟಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೧೨೪)। ಬಾಲಾನಂ ಪನ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾನಂ ಅತಿದೀಘೋಯೇವಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತೋ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪತ್ತಾ। ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಜಾತಾತಿ।

ರಾಜಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋಯೇವ ತೇ ಸತ್ತೇ ಬನ್ಧನಾ ಮೋಚೇಸಿ। ತತ್ಥ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾ ಬನ್ಧನಾ ಮುತ್ತಾ ಸೀಸಂ ನ್ಹತ್ವಾ ಸಕಾನಿ ಗೇಹಾನಿ ಗಚ್ಛನ್ತಾ "ಚಿರಂ ಜೀವತು ನೋ, ಅಯ್ಯಾ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ದೇವೀ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಮ್ಹಾ"ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ಗುಣಕಥಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಅಹೋ ಪಣ್ಡಿತಾ ವತಾಯಂ, ಮಲ್ಲಿಕಾ, ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏತ್ತಕಸ್ಸ ಜನಸ್ಸ ಜೀವಿತದಾನಂ ಅದಾಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಲ್ಲಿಕಾ, ಇದಾನೇವ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಜೀವಿತದಾನಂ ದೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅದಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸನ್ತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಏಕಂ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಆಯಾಚಿ - "ಸಾಮಿ ದೇವರಾಜ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಏಕಸತರಾಜಾನೋ ಏಕಸತಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯೋ, ಸಚಾಹಂ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ, ಏತೇಸಂ ಗಲಲೋಹಿತೇನ ಬಲಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಪಿತರಿ ಕಾಲಕತೇ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ವಾ "ದೇವತಾಯ ಮೇ ಆನುಭಾವೇನ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ತಂ, ಬಲಿಮಸ್ಸಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಹತಿಯಾ ಸೇನಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಏಕಂ ರಾಜಾನಂ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ವತ್ತೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಪರಮ್ಪಿ ಅಪರಮ್ಪೀತಿ ಸಬ್ಬೇ ರಾಜಾನೋ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಕತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀಹಿ ಆದಾಯ

ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಉಗ್ಗಸೇನಸ್ಸ ನಾಮ ಸಬ್ಬಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮದಿನ್ನಾ ನಾಮ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಗರುಗಬ್ಭಾ, ತಂ ಓಹಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಏತ್ತಕಜನಂ ವಿಸಪಾನಕಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಸೋಧಾಪೇಸಿ। ದೇವತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ರಾಜಾ ಏತ್ತಕೇ ರಾಜಾನೋ ಗಣ್ಹನ್ತೋ 'ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಗಹಿತಾ ಇಮೇ'ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಗಲಲೋಹಿತೇನ ಮಯ್ಹಂ ಬಲಿಂ ಕಾತುಕಾಮೋ, ಸಚೇ ಪನಾಯಂ ಏತೇ ಘಾತೇಸ್ಸತಿ, ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ರಾಜವಂಸೋ ಉಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ರುಕ್ಖಮೂಲೇಪಿ, ಮೇ ಅಸುಚಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ನು ಖೋ ಏತಂ ನಿವಾರೇತು"ನ್ತಿ। ಸಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತೀ "ನಾಹಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ದೇವತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। ತಾಯಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞಮ್ಪೀತಿ ಏವಂ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾಯೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಾಹಿಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾರಾಜೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಮಯಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ರಾಜಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪುಞ್ಞೇನ ಚ ಪಞ್ಞಾಯ ಚ ವಿಸಿಟ್ಠೋ, ತಂ ಪುಚ್ಛಾ"ತಿ ತೇಹಿಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಕಾಲೇ ಸಕ್ಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ, "ದೇವ, ತುಮ್ಹೇಸು ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕತಂ ಆಪನ್ನೇಸು ಖತ್ತಿಯವಂಸೋ ಉಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಪಟಿಸರಣಂ ಹೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಕ್ಕೋ "ಅಹಮ್ಪಿ ನಂ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಉಪಾಯಂ ಪನ ತೇ ವಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಪಾಯಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ - "ಗಚ್ಛ, ತ್ವಂ ರಞ್ಞೋ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ರತ್ತವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರುಕ್ಖತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಮನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಹಿ। ಅಥ ತಂ ರಾಜಾ 'ದೇವತಾ ಗಚ್ಛತಿ, ನಿವತ್ತಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ ನ'ನ್ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಯಾಚಿಸ್ಸತಿ। ಅಥ ನಂ ವದೇಯ್ಯಾಸಿ 'ತ್ವಂ ಏಕಸತರಾಜಾನೋ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀಹಿ ಆನೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಗಲಲೋಹಿತೇನ ಬಲಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಆಯಾಚಿತ್ವಾ ಉಗ್ಗಸೇನಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ದೇವಿಂ ಓಹಾಯ ಆಗತೋ, ನಾಹಂ ತಾದಿಸಸ್ಸ ಮುಸಾವಾದಸ್ಸ ಬಲಿಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ, "ಏವಂ ಕಿರ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾ ತಂ ಆಣಾಪೇಸ್ಸತಿ, ಸಾ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಏತ್ತಕಸ್ಸ ಜನಸ್ಸ ಜೀವಿತದಾನಂ ದಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಸಕ್ಕೋ ದೇವತಾಯ ಇಮಂ ಉಪಾಯಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ದೇವತಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ।

ರಾಜಾಪಿ ತಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ರಾಜೂನಂ ಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ರಾಜಾನಮೇವ ವನ್ದಿ। ರಾಜಾ "ಮಯಿ ಸಬ್ಬರಾಜಜೇಟ್ಠಕೇ ಠಿತೇ ಸಬ್ಬಕನಿಟ್ಠಂ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಂ ವನ್ದತೀ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಕುಜ್ಝಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಆಹ - "ಕಿಂ ಮಯ್ಹಂ ತಯಿ ಪಟಿಬದ್ಧಂ, ಅಯಂ ಪನ ಮೇ ಸಾಮಿಕೋ ಇಸ್ಸರಿಯಸ್ಸ ದಾಯಕೋ, ಇಮಂ ಅವನ್ದಿತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ತಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಮಹಾಜನಸ್ಸ "ಏವಂ, ಭದ್ದೇ, ಏವಂ, ಭದ್ದೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಪುಪ್ಫಮುಟ್ಠಿನಾ ಪೂಜೇಸಿ । ಪುನ ರಾಜಾ ಆಹ - "ಸಚೇ ಮಂ ನ ವನ್ದಸಿ, ಮಯ್ಹಂ ರಜ್ಜಸಿರಿದಾಯಿಕಂ ಏವಂ ಮಹಾನುಭಾವಂ ದೇವತಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ವನ್ದಸೀ"ತಿ? "ಮಹಾರಾಜ, ತಯಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞೇ ಠತ್ವಾ ರಾಜಾನೋ ಗಹಿತಾ, ನ ದೇವತಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಾ"ತಿ। ಪುನಪಿ ತಂ ದೇವತಾ "ಏವಂ, ಭದ್ದೇ, ಏವಂ, ಭದ್ದೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಥೇವ ಪೂಜೇಸಿ। ಪುನ ಸಾ ರಾಜಾನಂ ಆಹ - "ತ್ವಂ 'ದೇವತಾಯ ಮೇ ಏತ್ತಕಾ ರಾಜಾನೋ ಗಹೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಾ'ತಿ ವದೇಸಿ, ಇದಾನಿ ತೇ ದೇವತಾಯ ಉಪರಿ ವಾಮಪಸ್ಸೇ ರುಕ್ಖೋ ಅಗ್ಗಿನಾ ದಡ್ಢೋ, ಸಾ ತಂ ಅಗ್ಗಿಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇತುಂ ಕಸ್ಮಾ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಯದಿ ಏವಂ ಮಹಾನುಭಾವಾ"ತಿ। ಪುನಪಿ ತಂ ದೇವತಾ "ಏವಂ, ಭದ್ದೇ, ಏವಂ, ಭದ್ದೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಥೇವ ಪೂಜೇಸಿ।

ಸಾ ಕಥಯಮಾನಾ ಠಿತಾ ರೋದಿ ಚೇವ ಹಸಿ ಚ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಸ್ಮಾ ದೇವ ಏವಂ ವದೇಸಿ"? "ನ ಮಾದಿಸಿಯೋ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। ಅಥ "ನಂ ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ರೋದಸಿ ಚೇವ ಹಸಸಿ ಚಾ"ತಿ? "ಸುಣಾಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಞ್ಹಿ ಅತೀತೇ ಕುಲಧೀತಾ ಹುತ್ವಾ ಪತಿಕುಲೇ ವಸನ್ತೀ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಂ ಪಾಹುನಕಂ ಆಗತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಪಚಿತುಕಾಮಾ 'ಮಂಸಂ ಆಹರಾ'ತಿ ದಾಸಿಯಾ ಕಹಾಪಣಂ ದತ್ವಾ ತಾಯ ಮಂಸಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಆಗತಾಯ 'ನತ್ಥಿ ಮಂಸ'ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಗೇಹಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಭಾಗೇ ಸಯಿತಾಯ ಏಳಿಕಾಯ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಸಮ್ಪಾದೇಸಿಂ। ಸಾಹಂ ಏಕಿಸ್ಸಾಯ ಏಳಿಕಾಯ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾವಸೇಸೇನ ತಸ್ಸಾ ಲೋಮಗಣನಾಯ ಸೀಸಚ್ಛೇದಂ ಪಾಪುಣಿಂ, 'ತ್ವಂ ಏತ್ತಕಂ ಜನಂ ವಧಿತ್ವಾ ಕದಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಸೀ'ತಿ ಏವಮಹಂ ತವ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೀ ರೋದಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಏಕಿಸ್ಸಾ ಕಣ್ಠಂ ಛೇತ್ವಾನ, ಲೋಮಗಣನಾಯ ಪಚ್ಚಿಸಂ।
ಬಹೂನಂ ಕಣ್ಠೇ ಛೇತ್ವಾನ, ಕಥಂ ಕಾಹಸಿ ಖತ್ತಿಯಾ"ತಿ॥

ಅಥ “ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಹಸಸೀ”ತಿ? “‘ಏತಸ್ಮಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುತ್ತಾಮ್ಹೀ’ತಿ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ । ಪುನಪಿ ತಂ ದೇವತಾ “ಏವಂ, ಭದ್ದೇ, ಏವಂ, ಭದ್ದೇ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಮುಟ್ಠಿನಾ ಪೂಜೇಸಿ। ರಾಜಾ “ಅಹೋ ಮೇ ಭಾರಿಯಂ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅಯಂ ಕಿರ ಏಕಂ ಏಳಿಕಂ ವಧಿತ್ವಾ ನಿರಯೇ ಪಕ್ಕಾವಸೇಸೇನ ತಸ್ಸಾ ಲೋಮಗಣನಾಯ ಸೀಸಚ್ಛೇದಂ ಪಾಪುಣಿ, ಅಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಜನಂ ವಧಿತ್ವಾ ಕದಾ ಸೋತ್ಥಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಬ್ಬೇ ರಾಜಾನೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮಹಲ್ಲಕತರೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ದಹರದಹರಾನಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಸಬ್ಬೇ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಸಕಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಪಹಿಣಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ “ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಇದಾನೇವ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ದೇವೀ, ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಜೀವಿತದಾನಂ ದೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅದಾಸಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಅಹೋಸಿ, ಧಮ್ಮದಿನ್ನಾ, ದೇವೀ ಮಲ್ಲಿಕಾ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಅಹಮೇವಾ”ತಿ। ಏವಂ ಅತೀತಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಪುನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ನಾಮ ನ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕೋ। ಪಾಣಾತಿಪಾತಿನೋ ಹಿ ದೀಘರತ್ತಂ ಸೋಚನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ -

“ಇಧ ಸೋಚತಿ ಪೇಚ್ಚ ಸೋಚತಿ,
ಪಾಪಕಾರೀ ಉಭಯತ್ಥ ಸೋಚತಿ।
ಸೋ ಸೋಚತಿ ಸೋ ವಿಹಞ್ಞತಿ,
ದಿಸ್ವಾ ಕಮ್ಮಕಿಲಿಟ್ಠಮತ್ತನೋ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೫)।

“ಏವಂ ಚೇ ಸತ್ತಾ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ, ದುಕ್ಖಾಯಂ ಜಾತಿಸಮ್ಭವೋ।
ನ ಪಾಣೋ ಪಾಣಿನಂ ಹಞ್ಞೇ, ಪಾಣಘಾತೀ ಹಿ ಸೋಚತೀ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೮)।

ಅಞ್ಞತರಪುರಿಸವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕವತ್ಥು

ಚರಞ್ಚೇ ನಾಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇಸನಾ ರಾಜಗಹೇ ಸಮುಟ್ಠಿತಾ।

ಥೇರಂ ಕಿರ ರಾಜಗಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಿಪ್ಪಲಿಗುಹಾಯಂ ವಸನ್ತಂ ದ್ವೇ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾ ಉಪಟ್ಠಹಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ವತ್ತಂ ಕರೋತಿ, ಏಕೋ ತೇನ ಕತಂ ಕತಂ ಅತ್ತನಾ ಕತಂ ವಿಯ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಮುಖೋದಕದನ್ತಕಟ್ಠಾನಂ ಪಟಿಯಾದಿತಭಾವಂ ಇತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಮುಖೋದಕದನ್ತಕಟ್ಠಾನಿ ಮೇ ಪಟಿಯಾದಿತಾನಿ, ಮುಖಂ ಧೋವಥಾ”ತಿ ವದತಿ, ಪಾದಧೋವನನ್ಹಾನಾದಿಕಾಲೇಪಿ ಏವಮೇವ ವದತಿ। ಇತರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅಯಂ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಮಯಾ ಕತಂ ಕತಂ ಅತ್ತನಾ ಕತಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ಹೋತು, ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಮಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ತಸ್ಸ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸುಪನ್ತಸ್ಸೇವ ನ್ಹಾನೋದಕಂ ತಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಘಟೇ ಕತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಪೇಸಿ, ಉದಕತಾಪನಭಾಜನೇ ಪನ ನಾಳಿಮತ್ತಂ ಉದಕಂ ಸೇಸೇತ್ವಾ ಉಸುಮಂ ಮುಞ್ಚನ್ತಂ ಠಪೇಸಿ। ತಂ ಇತರೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಉಸುಮಂ ನಿಕ್ಖನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಉದಕಂ ತಾಪೇತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಪಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಕೋಟ್ಠಕೇ ಉದಕಂ ಠಪಿತಂ, ನ್ಹಾಯಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಕೋಟ್ಠಕಂ ಪಾವಿಸಿ। ಥೇರೋ ಉದಕಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ “ಕಹಂ ಉದಕಂ, ಆವುಸೋ”ತಿ ಆಹ। ದಹರೋ ಅಗ್ಗಿಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಾಜನೇ ಉಳುಙ್ಕಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ತುಚ್ಛಭಾವಂ ಇತ್ವಾ “ಪಸ್ಸಥ ದುಟ್ಠಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ತುಚ್ಛಭಾಜನಂ ಉದ್ಧನೇ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಕುಹಿಂ ಗತೋ, ಅಹಂ

‘ಕೋಟ್ಠಕೇ ಉದಕ’ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಆರೋಚೇಸಿ”ನ್ತಿ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತೋ ಘಟಂ ಆದಾಯ ತಿತ್ಥಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಇತರೋಪಿ ಪಿಟ್ಠಿಕೋಟ್ಠಕತೋ ಉದಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಪೇಸಿ।

ಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅಯಂ ದಹರೋ ‘ಉದಕಂ ಮೇ ತಾಪೇತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಪಿತಂ, ಏಥ, ಭನ್ತೇ, ನ್ಹಾಯಥಾ’ತಿ ವತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತೋ ಘಟಂ ಆದಾಯ ತಿತ್ಥಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ”ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ “ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಏಸ ದಹರೋ ಇಮಿನಾ ಕತಂ ವತ್ತಂ ಅತ್ತನಾವ ಕತಂ ವಿಯ ಪಕಾಸೇತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಓವಾದಮದಾಸಿ, “ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ‘ಅತ್ತನಾ ಕತಮೇವ ಕತ’ನ್ತಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನೋ ಅಕತಂ, ತ್ವಂ ಇದಾನೇವ ‘ಕೋಟ್ಠಕೇ ಉದಕಂ ಠಪಿತಂ, ನ್ಹಾಯಥ, ಭನ್ತೇ’ತಿ ವತ್ವಾ ಮಯಿ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಠಿತೇ ಘಟಂ ಆದಾಯ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತೋ ಗಚ್ಛಸಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ನಾಮ ಏವಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಸೋ “ಪಸ್ಸಥ ಥೇರಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ, ಉದಕಮತ್ತಕಂ ನಾಮ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಂ ಏವಂ ವದೇಸೀ”ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ನ ಪಾವಿಸಿ। ಥೇರೋ ಇತರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಂ ಪದೇಸಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಗತೇ ಥೇರಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಥೇರೋ ಕಹಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಪುಟ್ಠೋ “ಥೇರಸ್ಸ ಅಫಾಸುಕಂ ಜಾತಂ, ವಿಹಾರೇಯೇವ ನಿಸಿನ್ನೋ”ತಿ ಆಹ। “ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ? “ಏವರೂಪಂ ಕಿರ ನಾಮ ಆಹಾರಂ ದೇಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇನ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಅದಂಸು। ಸೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇವ ತಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗತೋ। ಥೇರೋಪಿ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಮಹನ್ತಂ ಸುಖುಮವತ್ಥಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗತದಹರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ರಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ಅಕಾಸಿ।

ಥೇರೋ ಪುನದಿವಸೇ ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ‘ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿರ ಅಫಾಸುಕಂ ಜಾತ’ನ್ತಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ದಹರೇನ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಆಹಾರೋ ಪೇಸಿತೋ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವೋ ಫಾಸುಕಂ ಜಾತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ವಿಹಾರಂ ಪನ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಹರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಏವಮಾಹ - “ಆವುಸೋ, ತಯಾ ಕಿರ ಹಿಯ್ಯೋ, ಇದಂ ನಾಮ ಕತಂ, ಇದಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ನ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ, ವಿಞ್ಞತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಸೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಥೇರೇ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ “ಪುರಿಮದಿವಸೇ ಉದಕಮತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಂ ಮುಸಾವಾದಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲೇ ಭತ್ತಮುಟ್ಠಿಯಾ ಭುತ್ತಕಾರಣಾ ಮಂ ‘ವಿಞ್ಞತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ವದತಿ, ವತ್ಥಮ್ಪಿ ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸೇವ ದಿನ್ನಂ, ಅಹೋ ಥೇರಸ್ಸ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕ”ನ್ತಿ ಪುನದಿವಸೇ ಥೇರೇ ಗಾಮಂ ಪವಿಸನ್ತೇ ಸಯಂ ವಿಹಾರೇ ಓಹೀಯಿತ್ವಾ ದಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗಭಾಜನಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ಅಗ್ಗಿಂ ದತ್ವಾ ಯಂ ನ ಝಾಯತಿ, ತಂ ಮುಗ್ಗರೇನ ಪಹರನ್ತೋ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಲಾತೋ। ಸೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಮಹಾಜನೋ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ - “ಥೇರಸ್ಸ ಕಿರ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ ಓವಾದಮತ್ತಂ ಅಸಹನ್ತೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಪಲಾತೋ”ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಪರಭಾಗೇ ರಾಜಗಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ “ಕುತೋ ಆಗತೋಸೀ”ತಿ ಪುಟ್ಠೋ “ರಾಜಗಹತೋ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಆಹ। “ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಖಮನೀಯ”ನ್ತಿ? “ಖಮನೀಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಏಕೋ ಪನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ ಓವಾದಮತ್ತೇನ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಪಲಾತೋ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ನ ಸೋ ಇದಾನೇವ ಓವಾದಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಜ್ಝತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕುಜ್ಝಿಯೇವ। ನ ಇದಾನೇವ ಕುಟಿಂ ದೂಸೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೂಸೇಸಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಏಕೋ ಸಿಙ್ಗಿಲಸಕುಣೋ ಕುಲಾವಕಂ ಕತ್ವಾ ವಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಏಕೋ ಮಕ್ಕಟೋ ಸೀತೇನ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ತಂ ಪದೇಸಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಿಙ್ಗಿಲೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

“ಮನುಸ್ಸಸ್ಸೇವ ತೇ ಸೀಸಂ, ಹತ್ಥಪಾದಾ ಚ ವಾನರ।

ಅಥ ಕೇನ ನು ವಣ್ಣೇನ, ಅಗಾರಂ ತೇ ನ ವಿಜ್ಜತೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೪.೮೧)।

ಮಕ್ಕಟೋ "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಮೇ ಹತ್ಥಪಾದಾ ಅತ್ಥಿ, ಯಾಯ ಪನ ಪಞ್ಞಾಯ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಅಗಾರಂ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಸಾ ಮೇ ಪಞ್ಞಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತುಕಾಮೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಮನುಸ್ಸಸ್ಸೇವ ಮೇ ಸೀಸಂ, ಹತ್ಥಪಾದಾ ಚ ಸಿಙ್ಗಿಲ।
ಯಾಹು ಸೇಟ್ಠಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಸಾ ಮೇ ಪಞ್ಞಾ ನ ವಿಜ್ಜತೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೪.೮೨)।

ಅಥ ನಂ "ಏವರೂಪಸ್ಸ ತವ ಕಥಂ ಘರಾವಾಸೋ ಇಜ್ಝಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಗರಹನ್ತೋ ಸಿಙ್ಗಿಲೋ ಇಮಂ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

"ಅನವಟ್ಠಿತಚಿತ್ತಸ್ಸ , ಲಹುಚಿತ್ತಸ್ಸ ದುಬ್ಭಿನೋ।
ನಿಚ್ಚಂ ಅದ್ಧುವಸೀಲಸ್ಸ, ಸುಖಭಾವೋ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

"ಸೋ ಕರಸ್ಸು ಆನುಭಾವಂ, ವೀತಿವತ್ತಸ್ಸು ಸೀಲಿಯಂ।
ಸೀತವಾತಪರಿತ್ತಾಣಂ, ಕರಸ್ಸು ಕುಟವಂ ಕಪೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೪.೮೩-೮೪)।

ಮಕ್ಕಟೋ "ಅಯಂ ಮಂ ಅನವಟ್ಠಿತಚಿತ್ತಂ ಲಹುಚಿತ್ತಂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಂ ಅದ್ಧುವಸೀಲಂ ಕರೋತಿ, ಇದಾನಿಸ್ಸ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಭಾವಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕುಲಾವಕಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ ವಿಪ್ಪಕಿರಿ। ಸಕುಣೋ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲಾವಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇ ಏವ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಕ್ಕಟೋ ಕುಟಿದೂಸಕಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಸಿಙ್ಗಿಲಸಕುಣೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ । ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸೋ ಓವಾದಕ್ಖಣೇ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕುಟಿಂ ದೂಸೇಸಿ, ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಏವರೂಪೇನ ಬಾಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಸನತೋ ಏಕಕಸ್ಸೇವ ನಿವಾಸೋ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೧. "ಚರಞ್ಚೇ ನಾಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಸೇಯ್ಯಂ ಸದಿಸಮತ್ತನೋ।
ಏಕಚರಿಯಂ ದಳ್ಹಂ ಕಯಿರಾ, ನತ್ಥಿ ಬಾಲೇ ಸಹಾಯತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚರ**ನ್ತಿ ಇರಿಯಾಪಥಚಾರಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಮನಸಾಚಾರೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇಯ್ಯಂ ಸದಿಸಮತ್ತನೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾಗುಣೇಹಿ ಅಧಿಕತರಂ ವಾ ಸದಿಸಂ ವಾ ನ ಲಭೇಯ್ಯ ಚೇ। **ಏಕಚರಿಯ**ನ್ತಿ ಏತೇಸು ಹಿ ಸೇಯ್ಯಂ ಲಭಮಾನೋ ಸೀಲಾದೀಹಿ ವಡ್ಢತಿ, ಸದಿಸಂ ಲಭಮಾನೋ ನ ಪರಿಹಾಯತಿ, ಹೀನೇನ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ವಸನ್ತೋ ಏಕತೋ ಸಮ್ಭೋಗಪರಿಭೋಗಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸೀಲಾದೀಹಿ ಪರಿಹಾಯತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - "ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ ನ ಭಜಿತಬ್ಬೋ ನ ಪಯಿರುಪಾಸಿತಬ್ಬೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನುದ್ದಯಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅನುಕಮ್ಪಾ"ತಿ (ಪು॰ ಪ॰ ೧೨೧; ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೨೬)। ತಸ್ಮಾ ಸಚೇ ಕಾರುಞ್ಞಂ ಪಟಿಚ್ಚ "ಅಯಂ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೀಲಾದೀಹಿ ವಡ್ಢಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಮ್ಹಾ ಪುಗ್ಗಲಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೋ ತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ । ನೋ ಚೇ ಸಕ್ಕೋತಿ, **ಏಕಚರಿಯಂ ದಳ್ಹಂ ಕಯಿರಾ** ಏಕೀಭಾವಮೇವ ಥಿರಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಇರಿಯಾಪಥೇಸು ಏಕಕೋವ ವಿಹರೇಯ್ಯ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? **ನತ್ಥಿ ಬಾಲೇ ಸಹಾಯತಾ**ತಿ ಸಹಾಯತಾ ನಾಮ ಚೂಳಸೀಲಂ ಮಜ್ಝಿಮಸೀಲಂ ಮಹಾಸೀಲಂ ದಸ ಕಥಾವತ್ಥೂನಿ ತೇರಸ ಧುತಙ್ಗಗುಣಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಗುಣಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಗ್ಗಾ ಚತ್ತಾರಿ ಫಲಾನಿ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾ। ಅಯಂ ಸಹಾಯತಾಗುಣೋ ಬಾಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನತ್ಥೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಆಗನ್ತುಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತೋ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಆನನ್ದಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು

ಪುತ್ತಾ ಮತ್ಥೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಆನನ್ದಸೇಟ್ಠಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಆನನ್ದಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿವಿಭವೋ ಮಹಾಮಚ್ಛರೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅನ್ವಡ್ಢಮಾಸಂ ಞಾತಕೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಮೂಲಸಿರಿಂ ನಾಮ ತೀಸು ವೇಲಾಸು ಏವಂ ಓವದತಿ – “ಇದಂ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಂ ‘ಬಹೂ’”ತಿ ಮಾ ಸಞ್ಞಂ ಕರಿ, ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಧನಂ ನ ದಾತಬ್ಬಂ, ನವಂ ಧನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬಂ। ಏಕೇಕಮ್ಪಿ ಹಿ ಕಹಾಪಣಂ ವಯಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಖೀಯತೇವ। ತಸ್ಮಾ –

> “ಅಞ್ಜನಾನಂ ಖಯಂ ದಿಸ್ವಾ, ಉಪಚಿಕಾನಞ್ಚ ಆಚಯಂ।
> ಮಧೂನಞ್ಚ ಸಮಾಹಾರಂ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಘರಮಾವಸೇ”ತಿ॥

ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಚ ಮಹಾನಿಧಿಯೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಧನನಿಸ್ಸಿತೋ ಮಚ್ಛೇರಮಲಮಲಿನೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ನಗರಸ್ಸ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದ್ವಾರಗಾಮಕೇ ಚಣ್ಡಾಲಾನಂ ಕುಲಸಹಸ್ಸಂ ಪಟಿವಸತಿ। ತತ್ಥೇಕಿಸ್ಸಾ ಚಣ್ಡಾಲಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಕಾಲಕಿರಿಯಂ ಸುತ್ವಾ ಪುತ್ತಮಸ್ಸ ಮೂಲಸಿರಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ತಮ್ಪಿ ಚಣ್ಡಾಲಕುಲಸಹಸ್ಸಂ ಏಕತೋವ ಭತಿಯಾ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಮಾನಂ ತಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನೇವ ಭತಿಂ ಲಭತಿ, ನ ಯಾಪನಮತ್ತತೋ ಪರಂ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡಮ್ಪಿ। ತೇ “ಮಯಂ ಏತರಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾಪಿ ಪಿಣ್ಡಭತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಲಭಾಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತರೇ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಯಾ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಹುತ್ವಾ ಯಾವ ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವಿಸುಂ ಹೋನ್ತಿ, ತಾವ ವಿಭಜಿತ್ವಾ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ ಉಪ್ಪನ್ನಾ”ತಿ ತಸ್ಸ ಮಾತರಂ ನೀಹರಿಂಸು।

ಸಾಪಿ ಯಾವಸ್ಸಾ ಸೋ ಕುಚ್ಛಿಗತೋ, ತಾವ ಯಾಪನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಕಿಚ್ಛೇನ ಲಭಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಾ ಚ ಪಾದಾ ಚ ಅಕ್ಖೀನಿ ಚ ಕಣ್ಣಾ ಚ ನಾಸಾ ಚ ಮುಖಞ್ಚ ಯಥಾಠಾನೇ ನ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ ಏವರೂಪೇನ ಅಙ್ಗವೇಕಲ್ಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪಂಸುಪಿಸಾಚಕೋ ವಿಯ ಅತಿವಿರೂಪೋ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ತಂ ಮಾತಾ ನ ಪರಿಚ್ಚಜಿ। ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವಸಿತಪುತ್ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಿನೇಹೋ ಬಲವಾ ಹೋತಿ। ಸಾ ತಂ ಕಿಚ್ಛೇನ ಪೋಸಯಮಾನಾ ತಂ ಆದಾಯ ಗತದಿವಸೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಗೇಹೇ ಕತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಗತದಿವಸೇ ಭತಿಂ ಲಭತಿ। ಅಥ ನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತುಂ ಸಮತ್ಥಕಾಲೇ ಸಾ ಕಪಾಲಕಂ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ, “ತಾತ , ಮಯಂ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಪತ್ತಾ, ಇದಾನಿ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ತಂ ಪೋಸೇತುಂ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಕಪಣದ್ಧಿಕಾದೀನಂ ಪಟಿಯತ್ತಭತ್ತಾನಿ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಜೀವಾಹೀ”ತಿ ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ಘರಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಚರನ್ತೋ ಆನನ್ದಸೇಟ್ಠಿಕಾಲೇ ನಿವುತ್ಥಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜಾತಿಸ್ಸರೋ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ತೀಸು ಪನ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇಸು ನ ಕೋಚಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ। ಚತುತ್ಥೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಮೂಲಸಿರಿಸೇಟ್ಠಿನೋ ಪುತ್ತಕಾ ದಿಸ್ವಾ ಉಬ್ಬಿಗ್ಗಹದಯಾ ಪರೋದಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿಪುರಿಸಾ “ನಿಕ್ಖಮ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ”ತಿ ಪೋಥೇತ್ವಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಸಙ್ಕಾರಟ್ಠಾನೇ ಖಿಪಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ತೋ ಥೇರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇನ ಪುಟ್ಠೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಥೇರೋ ಮೂಲಸಿರಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ। ಅಥ ಮಹಾಜನಕಾಯೋ ಸನ್ನಿಪತಿ। ಸತ್ಥಾ ಮೂಲಸಿರಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ಜಾನಾಸಿ ಏತ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ನ ಜಾನಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಪಿತಾ ತೇ ಆನನ್ದಸೇಟ್ಠೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅಸದ್ದಹನ್ತಂ “ಆನನ್ದಸೇಟ್ಠಿ ಪುತ್ತಸ್ಸ ತೇ ಪಞ್ಚ

ಮಹಾನಿಧಿಯೋ ಆಚಿಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಸದ್ದಹಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಸರಣಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೨. "ಪುತ್ತಾ ಮತ್ಥಿ ಧನಮ್ಮತ್ಥಿ, ಇತಿ ಬಾಲೋ ವಿಹಞ್ಞತಿ।
ಅತ್ತಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ನತ್ಥಿ, ಕುತೋ ಪುತ್ತಾ ಕುತೋ ಧನ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - **ಪುತ್ತಾ ಮೇ ಅತ್ಥಿ, ಧನಂ ಮೇ ಅತ್ಥಿ, ಇತಿ ಬಾಲೋ** ಪುತ್ತತಣ್ಹಾಯ ಚೇವ ಧನತಣ್ಹಾಯ ಚ ಹಞ್ಞತಿ **ವಿಹಞ್ಞತಿ** ದುಕ್ಖಯತಿ, "ಪುತ್ತಾ ಮೇ ನಸ್ಸಿಂಸೂ"ತಿ ವಿಹಞ್ಞತಿ, "ನಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ವಿಹಞ್ಞತಿ, "ನಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ವಿಹಞ್ಞತಿ। ಧನೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಇತಿ ಛಹಾಕಾರೇಹಿ ವಿಹಞ್ಞತಿ। "ಪುತ್ತೇ ಪೋಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರತ್ತಿಞ್ಚ ದಿವಾ ಚ ಥಲಜಲಪಥಾದೀಸು ನಾನಪ್ಪಕಾರತೋ ವಾಯಮನ್ತೋಪಿ ವಿಹಞ್ಞತಿ, "ಧನಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕಸಿವಾಣಿಜ್ಜಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೋಪಿ ವಿಹಞ್ಞತೇವ। ಏವಂ ವಿಹಞ್ಞಸ್ಸ ಚ **ಅತ್ತಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ನತ್ಥಿ** ತೇನ ವಿಘಾತೇನ ದುಕ್ಖಿತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖಿತಂ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಮ್ಪಿಸ್ಸ ಅತ್ತಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ನತ್ಥಿ, ಮರಣಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ಮಾರಣನ್ತಿಕಾಹಿ ವೇದನಾಹಿ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾಹಿ ವಿಯ ಪರಿಡಯ್ಹಮಾನಸ್ಸ ಛಿಜ್ಜಮಾನೇಸು ಸನ್ಧಿಬನ್ಧನೇಸು, ಭಿಜ್ಜಮಾನೇಸು ಅಟ್ಠಿಸಙ್ಘಾಟೇಸು ನಿಮೀಲೇತ್ವಾ ಪರಲೋಕಂ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಇಧಲೋಕಂ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪೋಸಿತೋಪಿ ಸಹಾಯಭಾವೇನ ದುಕ್ಖಪರಿತ್ತಾಣಂ ಕಾತುಂ ಅಸಮತ್ಥತಾಯ ಅತ್ತಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ನತ್ಥಿ। **ಕುತೋ ಪುತ್ತಾ ಕುತೋ ಧನಂ** ಪುತ್ತಾ ವಾ ಧನಂ ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಕಿಮೇವ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಆನನ್ದಸೇಟ್ಠಿನೋಪಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಧನಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ವಾ ಮರಣಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ, ಇದಾನಿ ವಾ ಇಮಂ ದುಕ್ಖಂ ಪತ್ತಸ್ಸ ಕುತೋ ಪುತ್ತಾ ಕುತೋ ಧನಂ। ಪುತ್ತಾ ವಾ ಧನಂ ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಕಿಂ ದುಕ್ಖಂ ಹರಿಂಸು, ಕಿಂ ವಾ ಸುಖಂ ಉಪ್ಪಾದಯಿಂಸೂತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಆನನ್ದಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಗಣ್ಠಿಭೇದಕಚೋರವತ್ಥು

ಯೋ ಬಾಲೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಗಣ್ಠಿಭೇದಕಚೋರೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಮಹಾಜನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕೋ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಅಸ್ಸೋಸಿ, ಏಕೋ ಅತ್ತನೋ ಗಯ್ಹೂಪಗಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ತೇಸು ಏಕೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಮಾನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ, ಇತರೋ ಏಕಸ್ಸ ದುಸ್ಸನ್ತೇ ಬದ್ಧಂ ಪಞ್ಚಮಾಸಕಮತ್ತಂ ಲಭಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಗೇಹೇ ಪಾಕಭತ್ತಂ ಜಾತಂ, ಇತರಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನ ಪಚ್ಚತಿ। ಅಥ ನಂ ಸಹಾಯಕಚೋರೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪ್ಪಣ್ಡಯಮಾನೋ "ತ್ವಂ ಅತಿಪಣ್ಡಿತತಾಯ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ಪಾಕಭತ್ತಮೂಲಮ್ಪಿ ನ ನಿಪ್ಫಾದೇಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಇತರೋ ಪನ "ಬಾಲಭಾವೇನೇವ ವತಾಯಂ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಡಿತಭಾವಂ ಮಞ್ಞತೀ"ತಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇತುಂ ಞಾತೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೩. "ಯೋ ಬಾಲೋ ಮಞ್ಞತಿ ಬಾಲ್ಯಂ, ಪಣ್ಡಿತೋ ವಾಪಿ ತೇನ ಸೋ।
ಬಾಲೋ ಚ ಪಣ್ಡಿತಮಾನೀ, ಸ ವೇ 'ಬಾಲೋ'ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೋ ಬಾಲೋ**ತಿ ಯೋ ಅನ್ಧಬಾಲೋ ಅಪಣ್ಡಿತೋ ಸಮಾನೋ "ಬಾಲೋ ಅಹ"ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಬಾಲ್ಯಂ ಬಾಲಭಾವಂ ಮಞ್ಞತಿ ಜಾನಾತಿ। **ತೇನ ಸೋ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ **ಪಣ್ಡಿತೋ ವಾಪಿ** ಹೋತಿ ಪಣ್ಡಿತಸದಿಸೋ ವಾ। ಸೋ ಹಿ "ಬಾಲೋ ಅಹ"ನ್ತಿ ಜಾನಮಾನೋ ಅಞ್ಞಂ ಪಣ್ಡಿತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೋ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತೋ ತೇನ ಪಣ್ಡಿತಭಾವತ್ಥಾಯ ಓವದಿಯಮಾನೋ ಅನುಸಾಸಿಯಮಾನೋ ತಂ ಓವಾದಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಣ್ಡಿತೋ ವಾ ಹೋತಿ ಪಣ್ಡಿತತರೋ ವಾ। **ಸ ವೇ ಬಾಲೋ**ತಿ ಯೋ ಚ ಬಾಲೋ ಸಮಾನೋ "ಕೋ ಅಞ್ಞೋ ಮಯಾ ಸದಿಸೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ವಾ ವಿನಯಧರೋ ವಾ ಧುತಙ್ಗಧರೋ ವಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಏವಂ ಪಣ್ಡಿತಮಾನೀ ಹೋತಿ। ಸೋ ಅಞ್ಞಂ ಪಣ್ಡಿತಂ ಅನುಪಸಙ್ಕಮನ್ತೋ ಅಪಯಿರುಪಾಸನ್ತೋ ನೇವ ಪರಿಯತ್ತಿಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ನ ಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಪೂರೇತಿ, ಏಕನ್ತಬಾಲಭಾವಮೇವ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಸೋ ಗಣ್ಠಿಭೇದಕಚೋರೋ ವಿಯ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಸ ವೇ 'ಬಾಲೋ'ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ।

ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಇತರಸ್ಸ ಞಾತಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಹಾಜನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣೀತಿ।

ಗಣ್ಠಿಭೇದಕಚೋರವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಉದಾಯಿತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯಾವಜೀವಮ್ಪಿ ಚೇ ಬಾಲೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉದಾಯಿತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಮಹಾಥೇರೇಸು ಪಟಿಕ್ಕನ್ತೇಸು ಧಮ್ಮಸಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಮಹಾಥೇರೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಖನ್ಧಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಜಾನಮಾನಂ "ಕೋ ಏಸೋ, ಬುದ್ಧೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕವಿಹಾರೇ ವಸಮಾನೋ ಖನ್ಧಧಾತುಆಯತನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಗರಹಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೪. "ಯಾವಜೀವಮ್ಪಿ ಚೇ ಬಾಲೋ, ಪಣ್ಡಿತಂ ಪಯಿರುಪಾಸತಿ।
ನ ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ವಿಜಾನಾತಿ, ದಬ್ಬೀ ಸೂಪರಸಂ ಯಥಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - **ಬಾಲೋ** ನಾಮೇಸ ಯಾವಜೀವಮ್ಪಿ ಪಣ್ಡಿತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೋ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತೋ "ಇದಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ, ಏತ್ತಕಂ ಬುದ್ಧವಚನ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮಂ ವಾ "ಅಯಂ ಚಾರೋ, ಅಯಂ ವಿಹಾರೋ, ಅಯಂ ಆಚಾರೋ, ಅಯಂ ಗೋಚರೋ, ಇದಂ ಸಾವಜ್ಜಂ, ಇದಂ ಅನವಜ್ಜಂ, ಇದಂ ಸೇವಿತಬ್ಬಂ, ಇದಂ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬಂ, ಇದಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತಬ್ಬಂ, ಇದಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಪಟಿಪತ್ತಿಪಟಿವೇಧಧಮ್ಮಂ ವಾ ನ ಜಾನಾತಿ। ಯಥಾ ಕಿಂ? **ದಬ್ಬೀ ಸೂಪರಸಂ ಯಥಾ**ತಿ। ಯಥಾ ಹಿ ದಬ್ಬೀ ಯಾವ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾಯ ಸೂಪವಿಕತಿಯಾ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಮಾನಾಪಿ "ಇದಂ ಲೋಣಿಕಂ, ಇದಂ ಅಲೋಣಿಕಂ, ಇದಂ ತಿತ್ತಕಂ, ಇದಂ ಖಾರಿಕಂ, ಇದಂ ಕಟುಕಂ, ಇದಂ ಅಮ್ಬಿಲಂ, ಇದಂ ಅನಮ್ಬಿಲಂ, ಇದಂ ಕಸಾವ"ನ್ತಿ ಸೂಪರಸಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಏವಮೇವ ಬಾಲೋ ಯಾವಜೀವಮ್ಪಿ ಪಣ್ಡಿತಂ ಪಯಿರುಪಾಸಮಾನೋ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಧಮ್ಮಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಾನಿ ವಿಮುಚ್ಚಿಂಸೂತಿ।

ಉದಾಯಿತ್ಥೇರವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ತಿಂಸಮತ್ತಪಾವೇಯ್ಯಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಮುಹುತ್ತಮಪಿ ಚೇ ವಿಞ್ಞೂತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತಿಂಸಮತ್ತೇ ಪಾವೇಯ್ಯಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇಸಞ್ಹಿ ಭಗವಾ ಇತ್ಥಿಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾನಂ ಕಪ್ಪಾಸಿಕವನಸಣ್ಡೇ ಪಠಮಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತದಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇವ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಧರಾ ಹುತ್ವಾ ತೇರಸ ಧುತಙ್ಗಾನಿ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತಮಾನಾ ಪುನಪಿ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ **ಅನಮತಗ್ಗಧಮ್ಮದೇಸನಂ** ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಆಸನೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಹೋ ವತಿಮೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಧಮ್ಮೋ ವಿಞ್ಞಾತೋ"ತಿ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಇಮೇ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಸಹಾಯಕಾ ಧುತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ **ತುಣ್ಡಿಲಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೬.೮೮ ಆದಯೋ) ಮಹಾತುಣ್ಡಿಲಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಧಮ್ಮಂ ವಿಞ್ಞಾಯ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿಂಸು, ತೇ ತೇನೇವ ಉಪನಿಸ್ಸಯೇನ ಏತರಹಿ ನಿಸಿನ್ನಾಸನೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೬೫. "ಮುಹುತ್ತಮಪಿ ಚೇ ವಿಞ್ಞೂ, ಪಣ್ಡಿತಂ ಪಯಿರುಪಾಸತಿ।
ಖಿಪ್ಪಂ ಧಮ್ಮಂ ವಿಜಾನಾತಿ, ಜಿವ್ಹಾ ಸೂಪರಸಂ ಯಥಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ – **ವಿಞ್ಞೂ** ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ **ಮುಹುತ್ತಮಪಿ ಚೇ** ಅಞ್ಞಂ **ಪಣ್ಡಿತಂ ಪಯಿರುಪಾಸತಿ,** ಸೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಪರಿಪುಚ್ಛನ್ತೋ **ಖಿಪ್ಪ**ಮೇವ ಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮಂ **ವಿಜಾನಾತಿ**। ತತೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಪತ್ತಿಯಂ ಘಟೇನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ ಯಥಾ ನಾಮ ಅನುಪಹತಜಿವ್ಹಾಪಸಾದೋ ಪುರಿಸೋ ರಸವಿಜಾನನತ್ಥಂ ಜಿವ್ಹಗ್ಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಏವ ಲೋಣಿಕಾದಿಭೇದಂ ರಸಂ ವಿಜಾನಾತಿ, ಏವಂ ಪಣ್ಡಿತೋ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಮ್ಪಿ ವಿಜಾನಾತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ತಿಂಸಮತ್ತಪಾವೇಯ್ಯಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಕುಟ್ಠಿವತ್ಥು

ಚರನ್ತಿ ಬಾಲಾ ದುಮ್ಮೇಧಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಕುಟ್ಠಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಕುಟ್ಠಿವತ್ಥು **ಉದಾನೇ** (ಉದಾ॰ ೪೩) ಆಗತಮೇವ।

ತದಾ ಹಿ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಕುಟ್ಠಿ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಗುಣಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇತುಕಾಮೋ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಓಗಾಹಿತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತೋ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತನಕಾಲೇ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ "ಅಯಂ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಕುಟ್ಠಿ ಅತ್ತನೋ ಸತ್ಥು ಸಾಸನೇ ಪಟಿಲದ್ಧಗುಣಂ ಪಾಕಟಂ ಕಾತುಕಾಮೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋವ ಏತದವೋಚ – "ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧ, ತ್ವಂ ಮನುಸ್ಸದಲಿದ್ದೋ ಮನುಸ್ಸವರಾಕೋ, ಅಹಂ ತೇ ಅಪರಿಯನ್ತಂ ಧನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, 'ಬುದ್ಧೋ ನ ಬುದ್ಧೋ, ಧಮ್ಮೋ ನ ಧಮ್ಮೋ, ಸಙ್ಘೋ ನ ಸಙ್ಘೋ, ಅಲಂ ಮೇ ಬುದ್ಧೇನ, ಅಲಂ ಮೇ ಧಮ್ಮೇನ, ಅಲಂ ಮೇ ಸಙ್ಘೇನಾ'ತಿ ವದೇಹೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆಹ – "ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ? "ಅಹಂ ಸಕ್ಕೋ"ತಿ। ಅನ್ಧಬಾಲ, ಅಹಿರಿಕ ತ್ವಂ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇತುಂ ನ ಯುತ್ತರೂಪೋ, ತ್ವಂ ಮಂ "ದುಗ್ಗತೋ ದಲಿದ್ದೋ ಕಪಣೋ"ತಿ ವದೇಸಿ, ನೇವಾಹಂ ದುಗ್ಗತೋ, ನ ದಲಿದ್ದೋ, ಸುಖಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹಮಸ್ಮಿ ಮಹದ್ಧನೋ –

"ಸದ್ಧಾಧನಂ ಸೀಲಧನಂ, ಹಿರೀ ಓತ್ತಪ್ಪಿಯಂ ಧನಂ।

ಸುತಧನಞ್ಚ ಚಾಗೋ ಚ, ಪಞ್ಞಾ ವೇ ಸತ್ತಮಂ ಧನಂ॥

“ಯಸ್ಸ ಏತೇ ಧನಾ ಅತ್ಥಿ, ಇತ್ಥಿಯಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ।
‘ಅದಲಿದ್ದೋ’ತಿ ತಂ ಆಹು, ಅಮೋಘಂ ತಸ್ಸ ಜೀವಿತ”ನ್ತಿ॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ೭.೫-೬) -

ಇಮಾನಿ ಮೇ ಸತ್ತವಿಧಅರಿಯಧನಾನಿ ಸನ್ತಿ, ಯೇಸಞ್ಹಿ ಇಮಾನಿ ಸತ್ತ ಧನಾನಿ ಸನ್ತಿ, ನ ತೇ ಬುದ್ಧೇಹಿ ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಹಿ ವಾ “ದಲಿದ್ದಾ”ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತೀತಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಓಹಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ವಚನಪಟಿವಚನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭಗವಾ ಆಹ - “ನ ಖೋ, ಸಕ್ಕ, ಸಕ್ಕಾ ತಾದಿಸಾನಂ ಸತೇನಪಿ ಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಕುಟ್ಠಿಂ ‘ಬುದ್ಧೋ ನ ಬುದ್ಧೋ’ತಿ ವಾ, ‘ಧಮ್ಮೋ ನ ಧಮ್ಮೋ’ತಿ ವಾ, ‘ಸಙ್ಘೋ ನ ಸಙ್ಘೋ’ತಿ ವಾ ಕಥಾಪೇತು”ನ್ತಿ। ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋಪಿ ಖೋ ಕುಟ್ಠಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಸಮ್ಮೋದಮಾನೋ ಅತ್ತನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಗುಣಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ವುಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ನಂ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಂ ಗಾವೀ ತರುಣವಚ್ಛಾ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ।

ಸಾ ಕಿರ ಏಕಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಪುಕ್ಕುಸಾತಿಕುಲಪುತ್ತಂ, ಬಾಹಿಯಂ ದಾರುಚೀರಿಯಂ, ತಮ್ಬದಾಠಿಕಚೋರಘಾತಕಂ, ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಕುಟ್ಠಿನ್ತಿ ಇಮೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ಜನಾನಂ ಅನೇಕಸತೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಗಾವೀ ಹುತ್ವಾ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ। ತೇ ಕಿರ ಅತೀತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕಂ ನಗರಸೋಭಿನಿಂ ಗಣಿಕಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ನೇತ್ವಾ ದಿವಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಏವಂ ಸಮ್ಮನ್ತಯಿಂಸು - “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಞ್ಞೋ ನತ್ಥಿ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ದಿನ್ನಂ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಸಬ್ಬಞ್ಚ ಪಸಾಧನಭಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮಾ”ತಿ। ಸಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಇಮೇ ನಿಲ್ಲಜ್ಜಾ, ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಭಿರಮಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಮಂ ಮಾರೇತುಕಾಮಾ, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ ನೇಸಂ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕ”ನ್ತಿ ತೇಹಿ ಮಾರಿಯಮಾನಾ “ಅಹಂ ಯಕ್ಖಿನೀ ಹುತ್ವಾ ಯಥಾ ಮಂ ಏತೇ ಮಾರೇನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ತೇ ಮಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಭವೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಇಮೇ ಮಾರೇಸಿ। ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಕಾಲಕಿರಿಯಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇತ್ವಾ “ತಸ್ಸ ಕಾ ಗತಿ, ಕೇನ ಚ ಕಾರಣೇನ ಕುಟ್ಠಿಭಾವಂ ಪತ್ತೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ತಸ್ಸ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಞ್ಚ ತಗರಸಿಖಿಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಟ್ಠುಭಿತ್ವಾ ಅಪಸಬ್ಯಂ ಕತ್ವಾ ದೀಘರತ್ತಂ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಇದಾನಿ ಕುಟ್ಠಿಭಾವಪ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಕಟುಕವಿಪಾಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಉತ್ತರಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೬. “ಚರನ್ತಿ ಬಾಲಾ ದುಮ್ಮೇಧಾ, ಅಮಿತ್ತೇನೇವ ಅತ್ತನಾ।
ಕರೋನ್ತಾ ಪಾಪಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಯಂ ಹೋತಿ ಕಟುಕಪ್ಫಲ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚರನ್ತೀ**ತಿ ಚತೂಹಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಹಿ ಅಕುಸಲಮೇವ ಕರೋನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। **ಬಾಲಾ**ತಿ ಇಧಲೋಕತ್ಥಞ್ಚ ಪರಲೋಕತ್ಥಞ್ಚ ಅಜಾನನ್ತಾ ಇಧ ಬಾಲಾ ನಾಮ। **ದುಮ್ಮೇಧಾ**ತಿ ದುಪ್ಪಞ್ಞಾ। **ಅಮಿತ್ತೇನೇವ ಅತ್ತನಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಅಮಿತ್ತಭೂತೇನ ವಿಯ ವೇರಿನಾ ಹುತ್ವಾ। **ಕಟುಕಪ್ಫಲ**ನ್ತಿ ತಿಖಿಣಫಲಂ ದುಕ್ಖಫಲನ್ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಕುಟ್ಠಿವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಕಸ್ಸಕವತ್ಥು

ನ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಸಾಧೂತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕಸ್ಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಂ ಖೇತ್ತಂ ಕಸತಿ। ಚೋರಾ ಉದಕನಿದ್ಧಮನೇನ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಡ್ಢಕುಲೇ ಉಮಙ್ಗಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಬಹುಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉದಕನಿದ್ಧಮನೇನೇವ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಏಕೋ ಚೋರೋ ತೇ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ಓವಟ್ಟಿಕಾಯ ಕತ್ವಾ ತಂ ಖೇತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಣ್ಡಂ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಓವಟ್ಟಿಕತೋ ಪತಮಾನಂ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಕಸ್ಸಕಂ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರಯಮಾನೋ ಇದಂ ಅದ್ದಸ - "ಅಯಂ ಕಸ್ಸಕೋ ಪಾತೋವ ಕಸಿತುಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಭಣ್ಡಸಾಮಿಕಾ ಚೋರಾನಂ ಅನುಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಓವಟ್ಟಿಕತೋ ಪತಮಾನಂ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞೋ ಸಕ್ಖೀ ನಾಮ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯೋಪಿಸ್ಸ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಮಯಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋಪಿ ಕಸ್ಸಕೋ ಪಾತೋವ ಕಸಿತುಂ ಗತೋ। ಸತ್ಥಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಕಸ್ಸಕೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನ ಕಸಿತುಂ ಆರಭಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾವ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಾಯ ಪತಿತಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಹ - "ಪಸ್ಸ, ಆನನ್ದ, ಆಸೀವಿಸೋ"ತಿ। "ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಭನ್ತೇ, ಘೋರವಿಸೋ"ತಿ।

ಕಸ್ಸಕೋ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಮ ವೇಲಾಯ ವಾ ಅವೇಲಾಯ ವಾ ವಿಚರಣಟ್ಠಾನಮೇತಂ, ಆಸೀವಿಸೋ ಕಿರೇತ್ಥ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಏತ್ತಕಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತೇ "ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಪತೋದಲಟ್ಠಿಂ ಆದಾಯ ಗತೋ ಸಹಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ಸತ್ಥಾರಾ ಕಥಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ನಿವತ್ತೋ, ಅಬ್ಯತ್ತತಾಯ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಂಸುನಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪುನ ಕಸಿತುಂ ಆರಭಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಚ ವಿಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಗೇಹೇ ಚೋರೇಹಿ ಕತಕಮ್ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಪದಾನುಪದಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ತಂ ಖೇತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಚೋರೇಹಿ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಭಾಜಿತಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಸ್ಸಕಸ್ಸ ಪದವಲಞ್ಜಂ ಅದ್ದಸಂಸು। ತೇ ತಸ್ಸ ಪದಾನುಸಾರೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಥವಿಕಾಯ ಠಪಿತಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಂಸುಂ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ಥವಿಕಂ ಆದಾಯ "ತ್ವಂ ಗೇಹಂ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ಖೇತ್ತಂ ಕಸಮಾನೋ ವಿಯ ವಿಚರಸೀ"ತಿ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ನೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಧಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ರಾಜಪುರಿಸಾ ತಂ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕಸಾಹಿ ತಾಳೇನ್ತಾ ಆಘಾತನಂ ನಯಿಂಸು। ಸೋ ಕಸಾಹಿ ತಾಳಿಯಮಾನೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ "ಪಸ್ಸಾನನ್ದ, ಆಸೀವಿಸೋತಿ, ಪಸ್ಸಾಮಿ ಭಗವಾ ಘೋರವಿಸೋ"ತಿ ವದನ್ತೋ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಪುರಿಸಾ "ತ್ವಂ ಸತ್ಥು ಚೇವ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಚ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಕಿಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ - "ರಾಜಾನಂ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಮಾನೋ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಕಥೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ "ನಾಹಂ, ದೇವ, ಚೋರೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಕಸನತ್ಥಾಯ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಯಂ ಭಣೇ ಲೋಕೇ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಸಕ್ಖಿಂ ಅಪದಿಸತಿ, ನ ಯುತ್ತಂ ಏತಸ್ಸ ದೋಸಂ ಆರೋಪೇತುಂ, ಅಹಮೇತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭಗವಾ ಕಚ್ಚಿ ತುಮ್ಹೇ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏತಸ್ಸ ಕಸ್ಸಕಸ್ಸ ಕಸನಟ್ಠಾನಂ ಗತಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ವೋ ತತ್ಥ ದಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ? "ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಾ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ದಿಸ್ವಾ ಕಿಂ ಅವೋಚುತ್ಥಾ"ತಿ? "ಇದಂ ನಾಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಸಚಾಯಂ ಪುರಿಸೋ ತುಮ್ಹಾದಿಸಂ ಅಪದಿಸಂ ನಾಕರಿಸ್ಸ, ನ ಜೀವಿತಂ ಅಲಭಿಸ್ಸ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಪನ ಕಥಿತಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ತೇನ ಜೀವಿತಂ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಮ್ಪಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವತ್ವಾ ಗತೋ, ಪಣ್ಡಿತೇನ ನಾಮ ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪಂ ಹೋತಿ, ತಂ ನ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೭. "ನ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಸಾಧು, ಯಂ ಕತ್ವಾ ಅನುತಪ್ಪತಿ।
ಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸುಮುಖೋ ರೋದಂ, ವಿಪಾಕಂ ಪಟಿಸೇವತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ತಂ ಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಯಂ ನಿರಯಾದೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತನಸಮತ್ಥಂ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಅನುಸ್ಸರಿತಾನುಸ್ಸರಿತಕ್ಖಣೇ ಅನುತಪ್ಪತಿ ಅನುಸೋಚತಿ, ತಂ ಕತಂ **ನ ಸಾಧು** ನ ಸುನ್ದರಂ ನಿರತ್ಥಕಂ। **ಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸುಮುಖೋತಿ**

ಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸೂಹಿ ತಿನ್ತಮುಖೋ ರೋದನ್ತೋ ವಿಪಾಕಂ ಅನುಭೋತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಕಸ್ಸಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತೋ, ಸಮ್ಪತ್ತಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಕಸ್ಸಕವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸುಮನಮಾಲಾಕಾರವತ್ಥು

ತಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಸಾಧೂತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುಮನಂ ನಾಮ ಮಾಲಾಕಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ದೇವಸಿಕಂ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಾಜಾನಂ ಪಾತೋವ ಅಟ್ಠಹಿ ಸುಮನಪುಪ್ಫನಾಳೀಹಿ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೋ ಅಟ್ಠ ಕಹಾಪಣೇ ಲಭತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಸ್ಮಿಂ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಟ್ಠಮತ್ತೇ ಭಗವಾ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಹತಾ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ಮಹತಿಯಾ ಬುದ್ಧಲೀಳಾಯ ನಗರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಭಗವಾ ಹಿ ಏಕದಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸಿಯೋ ಚೀವರೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋ ವಿಯ ಚರತಿ ತಿಂಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲಸ್ಸ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಯ, ಏಕದಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಪ್ಪವೇಸನಾದೀಸು ವಿಯ। ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ದಿವಸೇ ಸರೀರತೋ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಮಹನ್ತೇನ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ಮಹತಿಯಾ ಬುದ್ಧಲೀಳಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ಮಾಲಾಕಾರೋ ಭಗವತೋ ರತನಗ್ಘಿಯಸದಿಸಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಅಸೀತಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಸರೀರಸೋಭಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ''ಕಿಂ ನು ಖೋ ಸತ್ಥು ಅಧಿಕಾರಂ ಕರೋಮೀ''ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ''ಇಮೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನ ಚಿನ್ತೇಸಿ – ''ಇಮಾನಿ ರಞ್ಞೋ ನಿಬದ್ಧಂ ಉಪಟ್ಠಾನಪುಪ್ಫಾನಿ, ರಾಜಾ ಇಮಾನಿ ಅಲಭನ್ತೋ ಮಂ ಬನ್ಧಾಪೇಯ್ಯ ವಾ ಘಾತಾಪೇಯ್ಯ ವಾ ರಟ್ಠತೋ ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರೋಮೀ''ತಿ? ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ ''ರಾಜಾ ಮಂ ಘಾತೇತು ವಾ ಬನ್ಧಾಪೇತು ವಾ ರಟ್ಠತೋ ಪಬ್ಬಾಜೇತು ವಾ, ಸೋ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ದದಮಾನೋಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಜೀವಿತಮತ್ತಂ ಧನಂ ದದೇಯ್ಯ, ಸತ್ಥುಪೂಜಾ ಪನ ಮೇ ಅನೇಕಾಸು ಕಪ್ಪಕೋಟೀಸು ಅಲಂ ಹಿತಾಯ ಚೇವ ಸುಖಾಯ ಚಾ''ತಿ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಜಿ।

ಸೋ ''ಯಾವ ಮೇ ಪಸನ್ನಂ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪತಿಕುಟತಿ, ತಂ ತಾವದೇವ ಪೂಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೋ ಉದಗ್ಗುದಗ್ಗೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇಸಿ। ಕಥಂ? ಪಠಮಂ ತಾವ ದ್ವೇವ ಪುಪ್ಫಮುಟ್ಠಿಯೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಖಿಪಿ, ತಾ ಉಪರಿಮತ್ಥಕೇ ವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಪರಾ ದ್ವೇ ಮುಟ್ಠಿಯೋ ಖಿಪಿ, ತಾ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಪಸ್ಸೇನ ಮಾಲಾಪಟಚ್ಛನ್ನೇನ ಓತರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಪರಾ ದ್ವೇ ಮುಟ್ಠಿಯೋ ಖಿಪಿ, ತಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇನ ಓತರಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಪರಾ ದ್ವೇ ಮುಟ್ಠಿಯೋ ಖಿಪಿ, ತಾ ವಾಮಹತ್ಥಪಸ್ಸೇನ ಓತರಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏವಂ ಅಟ್ಠ ನಾಳಿಯೋ ಅಟ್ಠ ಮುಟ್ಠಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು ತಥಾಗತಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಪುರತೋ ಗಮನದ್ವಾರಮತ್ತಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ಪುಪ್ಫಾನಂ ವಣ್ಟಾನಿ ಅನ್ತೋ ಅಹೇಸುಂ, ಪತ್ತಾನಿ ಬಹಿಮುಖಾನಿ। ಭಗವಾ ರಜತಪತ್ತಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಿ। ಪುಪ್ಫಾನಿ ಅಚೇತ್ತಕಾನಿಪಿ ಸಚೇತ್ತಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಚೇತ್ತಕಾನಿ ವಿಯ ಅಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಪತಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಠಿತಠಿತಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ಸತ್ಥು ಸರೀರತೋ ಸತಸಹಸ್ಸವಿಜ್ಜುಲತಾ ವಿಯ ರಂಸಿಯೋ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಪುರತೋ ಚ ಪಚ್ಛತೋ ಚ ದಕ್ಖಿಣತೋ ಚ ವಾಮತೋ ಚ ಸೀಸಮತ್ಥಕತೋ ಚ ನಿರನ್ತರಂ ನಿಕ್ಖನ್ತರಂಸೀಸು ಏಕಾಪಿ ಸಮ್ಮುಖಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇನೇವ ಅಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತರುಣತಾಲಕ್ಖನ್ಧಪ್ಪಮಾಣಾ ಹುತ್ವಾ ಪುರತೋ ಏವ ಧಾವನ್ತಿ। ಸಕಲನಗರಂ ಸಙ್ಖುಭಿ। ಅನ್ತೋನಗರೇ ನವ ಕೋಟಿಯೋ, ಬಹಿನಗರೇ ನವ ಕೋಟಿಯೋತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಸು

ಕೋಟೀಸು ಏಕೋಪಿ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನಿಕ್ಖನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಮಹಾಜನೋ ಸೀಹನಾದಂ ನದನ್ತೋ ಚೇಲುಕ್ಖೇಪಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಪುರತೋವ ಗಚ್ಛತಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಮಾಲಾಕಾರಸ್ಸ ಗುಣಂ ಪಾಕಟಂ ಕಾತುಂ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣೇ ನಗರೇ ಭೇರಿಚರಣಮಗ್ಗೇನೇವ ಅಚರಿ। ಮಾಲಾಕಾರಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರಂ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾಯ ಪೀತಿಯಾ ಪರಿಪೂರಿ।

ಸೋ ಥೋಕಞ್ಞೇವ ತಥಾಗತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಚರಿತ್ವಾ ಮನೋಸಿಲಾರಸೇ ನಿಮುಗ್ಗೋ ವಿಯ ಬುದ್ಧರಸ್ಮೀನಂ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಥೋಮೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತುಚ್ಛಪಚ್ಛಿಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭರಿಯಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಹಂ ಪುಪ್ಫಾನೀ"ತಿ? "ಸತ್ಥಾ ಮೇ ಪೂಜಿತೋ"ತಿ। "ರಞ್ಞೋ ದಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ರಾಜಾ ಮಂ ಘಾತೇತು ವಾ ರಟ್ಠತೋ ವಾ ನೀಹರತು, ಅಹಂ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇಸಿಂ, ಸಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಿ ಅಟ್ಠ ಮುಟ್ಠಿಯೋವ ಅಹೇಸುಂ, ಏವರೂಪಾ ನಾಮ ಪೂಜಾ ಜಾತಾ। ಮಹಾಜನೋ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಚರತಿ, ಯೋ ಏಸ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಸದ್ದೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಏಸೋ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಅನ್ಧಬಾಲತಾಯ ಏವರೂಪೇ ಪಾಟಿಹಾರಿಯೇ ಪಸಾದಂ ನಾಮ ಅಜನೇತ್ವಾ ತಂ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ "ರಾಜಾನೋ ನಾಮ ಚಣ್ಡಾ, ಸಕಿಂ ಕುದ್ಧಾ ಹತ್ಥಪಾದಾದಿಚ್ಛೇದನೇನ ಬಹುಮ್ಪಿ ಅನತ್ಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಯಾ ಕತಕಮ್ಮೇನ ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಅನತ್ಥೋ ಸಿಯಾ"ತಿ ಪುತ್ತೇ ಆದಾಯ ರಾಜಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ಏತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಆಹ - "ಮಮ ಸಾಮಿಕೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಟ್ಠಾನಪುಪ್ಫೇಹಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ತುಚ್ಛಹತ್ಥೋ ಘರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ 'ಕಹಂ ಪುಪ್ಫಾನೀ'ತಿ ಮಯಾ ಪುಟ್ಠೋ ಇದಂ ನಾಮ ವದೇಸಿ, ಅಹಂ ತಂ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ 'ರಾಜಾನೋ ನಾಮ ಚಣ್ಡಾ, ಸಕಿಂ ಕುದ್ಧಾ ಹತ್ಥಪಾದಾದಿಚ್ಛೇದನೇನ ಬಹುಮ್ಪಿ ಅನತ್ಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಯಾ ಕತಕಮ್ಮೇನ ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಅನತ್ಥೋ ಸಿಯಾ'ತಿ ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಇಧಾಗತಾ, ತೇನ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ಸುಕತಂ ವಾ ಹೋತು, ದುಕ್ಕಟಂ ವಾ, ತಸ್ಸೇವೇತಂ, ಮಯಾ ತಸ್ಸ ಛಡ್ಡಿತಭಾವಂ ಜಾನಾಹಿ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಪಠಮದಸ್ಸನೇನೇವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹೋ ಅಯಂ ಇತ್ಥೀ ಅನ್ಧಬಾಲಾ, ಏವರೂಪೇ ಗುಣೇ ಪಸಾದಂ ನ ಉಪ್ಪಾದೇಸೀ"ತಿ। ಸೋ ಕುದ್ಧೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ, ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ಮಯ್ಹಂ ಉಪಟ್ಠಾನಪುಪ್ಫೇಹಿ ತೇನ ಪೂಜಾ ಕತಾ"ತಿ? "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಭದ್ದಕಂ ತೇ ಕತಂ ತಂ ಛಡ್ಡೇನ್ತಿಯಾ, ಮಮ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜಾಕಾರಸ್ಸ ಅಹಂ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ವಿಚರಿ।

ಸತ್ಥಾ ರಞ್ಞೋ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದಂ ಞತ್ವಾ ಭೇರಿಚರಣವೀಥಿಯಾ ನಗರಂ ಚರಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಘರದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಗೇಹಂ ಪವೇಸೇತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ರಾಜಙ್ಗಣೇಯೇವ ನಿಸೀದನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ । ರಾಜಾ ತಂ ಞತ್ವಾ "ಸೀಘಂ ಮಣ್ಡಪಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ। ನಿಸೀದಿ ಸತ್ಥಾ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ ರಾಜಗೇಹಂ ನ ಪಾವಿಸಿ?

ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ - "ಸಚಾಹಂ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸೀದೇಯ್ಯಂ, ಮಹಾಜನೋ ಮಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಲಭೇಯ್ಯ, ಮಾಲಾಕಾರಸ್ಸ ಗುಣೋ ಪಾಕಟೋ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಪನ ಮಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಮಹಾಜನೋ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಿಸ್ಸತಿ, ಮಾಲಾಕಾರಸ್ಸ ಗುಣೋ ಪಾಕಟೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಗುಣವನ್ತಾನಞ್ಹಿ ಗುಣಂ ಬುದ್ಧಾ ಏವ ಪಾಕಟಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಅವಸೇಸಜನೋ ಗುಣವನ್ತಾನಂ ಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಮಚ್ಛರಾಯತಿ। ಚತ್ತಾರೋ ಪುಪ್ಫಪಟಾ ಚತುದ್ದಿಸಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಮಹಾಜನೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪರಿವಾರೇಸಿ। ರಾಜಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪಣೀತೇನಾಹಾರೇನ ಪರಿವಿಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಚತೂಹಿ ಪುಪ್ಫಪಟೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಸೀಹನಾದಂ ನದನ್ತೋ ಮಹಾಜನೇನ ಪರಿವುತೋ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತೋ ಮಾಲಾಕಾರಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಮಮ ಆಹರಿತಪುಪ್ಫೇಹಿ ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಮಾಲಾಕಾರೋ "ರಾಜಾ ಮಂ ಘಾತೇತು ವಾ ರಟ್ಠತೋ ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತೂತಿ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿಂ ದೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ತ್ವಂ ಮಹಾಪುರಿಸೋ ನಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಹತ್ಥೀ ಚ ಅಸ್ಸೇ ಚ ದಾಸೇ ಚ ದಾಸಿಯೋ ಚ

ಮಹಾಪಸಾಧನಾನಿ ಚ ಅಟ್ಠ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚ ರಾಜಕುಲತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪ್ಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ಅಟ್ಠ ನಾರಿಯೋ ಚ ಅಟ್ಠ ಗಾಮವರೇ ಚಾತಿ ಇದಂ ಸಬ್ಬಟ್ಠಕಂ ನಾಮ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ।

ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಜ್ಜ ಪಾತೋವ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೀಹನಾದಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚೇವ ಚೇಲುಕ್ಖೇಪಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚ ಪವತ್ತನ್ತಿ, ಕೋ ನು ಖೋ ಮಾಲಾಕಾರಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ"ತಿ? ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ – "ಆನನ್ದ, ಇಮಿನಾ ಮಾಲಾಕಾರೇನ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಮಾ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ, ಅಯಞ್ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಏವಂ ಮಯಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ –

"ಕಪ್ಪಾನಂ ಸತಸಹಸ್ಸಂ, ದುಗ್ಗತಿಂ ನ ಗಮಿಸ್ಸತಿ।
ಠತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು, ಫಲಂ ಏತಸ್ಸ ಕಮ್ಮುನೋ।
ಪಚ್ಛಾ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಸುಮನೋ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥ –

ಆಹ। ಸತ್ಥು ಪನ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಪವಿಸನಕಾಲೇ ತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಪತಿಂಸು। ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – "ಅಹೋ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ಮಾಲಾಕಾರಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ, ಧರಮಾನಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಸಬ್ಬಟ್ಠಕಂ ನಾಮ ಲಭತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ಗಮನಾನಂ ಅಞ್ಞತರೇನ ಗಮನೇನ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪಂ ನ ಹೋತಿ, ಅನುಸ್ಸರಿತಾನುಸ್ಸರಿತಕ್ಖಣೇ ಸೋಮನಸ್ಸಮೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಏವರೂಪಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬಮೇವಾ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೬೮. "ತಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಸಾಧು, ಯಂ ಕತ್ವಾ ನಾನುತಪ್ಪತಿ।
ಯಸ್ಸ ಪತೀತೋ ಸುಮನೋ, ವಿಪಾಕಂ ಪಟಿಸೇವತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಯಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತೀನಞ್ಚೇವ ನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತನಸಮತ್ಥಂ ಸುಖುದ್ರಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ನಾನುತಪ್ಪತಿ, ಅಥ ಖೋ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇಯೇವ ಅನುಸ್ಸರಿತಾನುಸ್ಸರಿತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಪೀತಿವೇಗೇನ ಪತೀತೋ ಸೋಮನಸ್ಸವೇಗೇನ ಚ ಸುಮನೋ ಹುತ್ವಾ ಆಯತಿಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಪಾಕಂ ಪಟಿಸೇವತಿ, **ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಸಾಧು** ಭದ್ದಕನ್ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸುಮನಮಾಲಾಕಾರವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣತ್ಥೇರೀವತ್ಥು

ಮಧುವಾ ಮಞ್ಞತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣತ್ಥೇರಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾ ಕಿರ ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕುರುಮಾನಾ ದೇವೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಸಂಸರನ್ತೀ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ದೇವಲೋಕತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ನೀಲುಪ್ಪಲಗಬ್ಭಸಮಾನವಣ್ಣತಾಯ ಚಸ್ಸಾ **ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ**ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಅಥಸ್ಸಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ

ರಾಜಾನೋ ಚ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಚ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿಂಸು - "ಧೀತರಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇತೂ"ತಿ । ಅಪಹಿಣನ್ತೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ತತೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಮನಂ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಉಪಾಯಂ ಪನೇಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧೀತರಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ, ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಸಾ ಪಚ್ಛಿಮಭವಿಕತ್ತಾ ತಂ ವಚನಂ ಸೀಸೇ ಆಸಿತ್ತಂ ಸತಪಾಕತೇಲಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಾ ಪಿತರಂ "ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಾತಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀಉಪಸ್ಸಯಂ ನೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ । ತಸ್ಸಾ ಅಚಿರಪಬ್ಬಜಿತಾಯ ಏವ ಉಪೋಸಥಾಗಾರೇ ಕಾಲವಾರೋ ಪಾಪುಣಿ। ಸಾ ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಾಗಾರಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ದೀಪಸಿಖಾಯ ನಿಮಿತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಠಿತಾವ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ತೇಜೋಕಸಿಣಾರಮ್ಮಣಂ ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ತಮೇವ ಪಾದಕಂ ಕತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಚೇವ ಅಭಿಞ್ಞಾಹಿ ಚ।

ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ಧವನಂ ಪಾವಿಸಿ। ತದಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅರಞ್ಞವಾಸೋ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ತತ್ಥ ಕುಟಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಣಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಸಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಮಾತುಲಪುತ್ತೋ ಪನಸ್ಸಾ ನನ್ದಮಾಣವೋ ನಾಮ ಗಿಹಿಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಆಗತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಥೇರಿಯಾ ಆಗಮನತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಅನ್ಧವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಕುಟಿಕಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚಕೇ ನಿಲೀನೋ ಥೇರಿಯಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕುಟಿಕಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪಿಧಾಯ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಸಿನ್ನಮತ್ತಾಯ ಬಹಿ ಆತಪತೋ ಆಗತತ್ತಾ ಚಕ್ಖುಪಥೇ ಅನ್ಧಕಾರೇ ಅವಿಗತೇಯೇವ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚಕತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ "ಮಾ ನಸ್ಸಿ ಬಾಲ, ಮಾ ನಸ್ಸಿ ಬಾಲಾ"ತಿ ಥೇರಿಯಾ ವಾರಿಯಮಾನೋಯೇವ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಪತ್ಥಿತಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅಗುಣಂ ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ವಿಯ ಮಹಾಪಥವೀ ದ್ವೇಧಾ ಭಿಜ್ಜಿ। ಸೋ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ಏವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಥೇರೀಪಿ ತಮತ್ಥಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀ ಉಪಾಸಕಉಪಾಸಿಕಾಸು ಯೋ ಕೋಚಿ ಬಾಲೋ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮಧುಸಕ್ಕರಾದೀಸು ಕಿಞ್ಚಿ ದೇವ ಮಧುರರಸಂ ಖಾದಮಾನೋ ಪುರಿಸೋ ವಿಯ ತುಟ್ಠಹಟ್ಠೋ ಉದಗ್ಗುದಗ್ಗೋ ವಿಯ ಕರೋತೀ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೯. "ಮಧುವಾ ಮಞ್ಞತಿ ಬಾಲೋ, ಯಾವ ಪಾಪಂ ನ ಪಚ್ಚತಿ।
ಯದಾ ಚ ಪಚ್ಚತಿ ಪಾಪಂ, ಬಾಲೋ ದುಕ್ಖಂ ನಿಗಚ್ಛತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಧುವಾ**ತಿ ಬಾಲಸ್ಸ ಹಿ ಪಾಪಂ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಮಧು ವಿಯ ಮಧುರರಸಂ ವಿಯ ಇಟ್ಠಂ ಕನ್ತಂ ಮನಾಪಂ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಇತಿ ನಂ ಸೋ ಮಧುಂವ ಮಞ್ಞತಿ। **ಯಾವಾ**ತಿ ಯತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ। **ಪಾಪಂ ನ ಪಚ್ಚತೀ**ತಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇ ವಾ ಸಮ್ಪರಾಯೇ ವಾ ವಿಪಾಕಂ ನ ದೇತಿ, ತಾವ ನಂ ಏವಂ ಮಞ್ಞತಿ। **ಯದಾ ಚಾ**ತಿ ಯದಾ ಪನಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇ ವಾ ವಿವಿಧಾ ಕಮ್ಮಕಾರಣಾ ಕಯಿರಮಾನಸ್ಸ, ಸಮ್ಪರಾಯೇ ವಾ ನಿರಯಾದೀಸು ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವನ್ತಸ್ಸ ತಂ ಪಾಪಂ ಪಚ್ಚತಿ, ಅಥ ಸೋ ಬಾಲೋ ದುಕ್ಖಂ ನಿಗಚ್ಛತಿ ವಿನ್ದತಿ ಪಟಿಲಭತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು।

ಅಪರೇನ ಪನ ಸಮಯೇನ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಮಹಾಜನೋ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ "ಖೀಣಾಸವಾಪಿ ಮಞ್ಞೇ ಕಾಮಸುಖಂ ಸಾದಿಯನ್ತಿ, ಕಾಮಂ ಸೇವನ್ತಿ, ಕಿಂ ನ ಸೇವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ಹಿ ಏತೇ ಕೋಳಾಪರುಕ್ಖಾ, ನ ಚ ವಮ್ಮಿಕಾ ಅಲ್ಲಮಂಸಸರೀರಾವ, ತಸ್ಮಾ ಏತೇಪಿ ಕಾಮಸುಖಂ ಸಾದಿಯನ್ತಿ, ಕಾಮಂ ಸೇವನ್ತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೀಣಾಸವಾ ಕಾಮಸುಖಂ ಸಾದಿಯನ್ತಿ, ನ ಕಾಮಂ ಸೇವನ್ತಿ। ಯಥಾ ಹಿ

ಪದುಮಪತ್ತೇ ಪತಿತಂ ಉದಕಬಿನ್ದು, ನ ವಿಲಿಮ್ಪತಿ, ನ ಸಣ್ಠಾತಿ, ವಿನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪತತೇವ, ಯಥಾ ಚ ಆರಗ್ಗೇ ಸಾಸಪೋ ನ ವಿಲಿಮ್ಪತಿ, ನ ಸಣ್ಠಾತಿ, ವಿನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪತತೇವ, ಏವಂ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಚಿತ್ತೇ ದುವಿಧೋಪಿ ಕಾಮೋ ನ ವಿಲಿಮ್ಪತಿ, ನ ಸಣ್ಠಾತೀ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಗ್ಗೇ ಗಾಥಮಾಹ -

> "ವಾರಿ ಪೋಕ್ಖರಪತ್ತೇವ, ಆರಗ್ಗೇರಿವ ಸಾಸಪೋ।
> ಯೋ ನ ಲಿಮ್ಪತಿ ಕಾಮೇಸು, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೪೦೧)।

ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅತ್ಥೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಗ್ಗೇಯೇವ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಕೋಸಲಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಯಥೇವ ಕುಲಪುತ್ತಾ, ಏವಂ ಕುಲಧೀತರೋಪಿ ಮಹನ್ತಂ ಞಾತಿಗಣಞ್ಚ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರನ್ತಿ। ತಾ ಏವಂ ವಿಹರಮಾನಾ ರಾಗರತ್ತಾ ಪಾಪಪುಗ್ಗಲಾ ಓಮಾನಾತಿಮಾನವಸೇನ ವಿಹೇಠೇನ್ತಿಪಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯಮ್ಪಿ ಪಾಪೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನ್ತೋನಗರೇ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ನಗರಸ್ಸ ಏಕಪಸ್ಸೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಅನ್ತೋಗಾಮೇಯೇವ ವಸನ್ತೀತಿ।

ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣತ್ಥೇರೀವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ಜಮ್ಬುಕತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಮಾಸೇ ಮಾಸೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಜಮ್ಬುಕಂ ಆಜೀವಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಗಾಮವಾಸೀ ಏಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಏಕಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ವಿಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ತತ್ಥ ವಿಹರನ್ತಂ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನಿಬದ್ಧಂ ಭುಞ್ಜತಿ। ಅಥೇಕೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ದಿವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಪಾಪುಣಿ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಇರಿಯಾಪಥೇ ಪಸನ್ನೋ ಗೇಹಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪಣೀತೇನ ಭೋಜನೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಸಾಟಕಂ ರಜಿತ್ವಾ ನಿವಾಸೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಮಹನ್ತಂ ಸಾಟಕಂ ದತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕೇಸಾ ವೋ ದೀಘಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕೇಸೋರೋಪನತ್ಥಾಯ ನ್ಹಾಪಿತಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮಿ, ಸಯನತ್ಥಾಯ ಚ ವೋ ಮಞ್ಚಕಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ನಿಬದ್ಧಂ ಗೇಹೇ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಕುಲೂಪಕೋ ಭಿಕ್ಖು ತಂ ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, "ಅಯಂ ತಂ ಮುಹುತ್ತಂ ದಿಟ್ಠಕಸ್ಸ ಏವರೂಪಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋತಿ, ನಿಬದ್ಧಂ ಗೇಹೇ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ನ ಕರೋತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಇತರೋಪಿ ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇನ ದಿನ್ನಸಾಟಕಂ ರಜಿತ್ವಾ ನಿವಾಸೇಸಿ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋಪಿ ನ್ಹಾಪಿತಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಕೇಸೇ ಓಹಾರಾಪೇತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕಂ ಅತ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಮಞ್ಚಕೇ ಸಯಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಥೇರೇ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ನೇವಾಸಿಕೋ ತಸ್ಸ ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕಯಿರಮಾನಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸೋ ಸಾಯಂ ಥೇರಸ್ಸ ನಿಪನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಥೇರಂ ಅಕ್ಕೋಸಿ, "ಆವುಸೋ, ಆಗನ್ತುಕ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ತೇ ಗೇಹೇ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜನತೋ ವರತರಂ ಮೀಳ್ಹಂ ಖಾದಿತುಂ, ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇನ ಆನೀತನ್ಹಾಪಿತೇನ ಕೇಸೋಹಾರಾಪನತೋ ವರತರಂ ತಾಲಟ್ಠಿಕೇನ ಕೇಸೇ ಲುಞ್ಚಾಪೇತುಂ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇನ ದಿನ್ನಸಾಟಕನಿವಾಸನತೋ ವರತರಂ ನಗ್ಗೇನ ವಿಚರಿತುಂ, ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇನ ಆಭತಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜನತೋ ವರತರಂ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಪಜ್ಜಿತು"ನ್ತಿ। ಥೇರೋಪಿ "ಮಾ ಏಸ ಬಾಲೋ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನಸ್ಸೀ"ತಿ ನಿಮನ್ತನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಉಟ್ಠಾಯ ಯಥಾಸುಖಂ ಅಗಮಾಸಿ । ನೇವಾಸಿಕೋಪಿ ಪಾತೋವ ವಿಹಾರೇ ಕತ್ತಬ್ಬವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾಯ "ಇದಾನಿಪಿ ಆಗನ್ತುಕೋ ನಿದ್ದಾಯತಿ, ಘಣ್ಡಿಕಸದ್ದೇನ ಪಬುಜ್ಝೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ನಖಪಿಟ್ಠೇನೇವ ಘಣ್ಡಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ।

ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋಪಿ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಾನಂ ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನೇವಾಸಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಥೇರೋ ಕುಹಿ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ನೇವಾಸಿಕೋ "ಮಾ, ಆವುಸೋ, ಕಿಞ್ಚಿ ಅವಚ, ತುಯ್ಹಂ ಕುಲೂಪಕೋ ಹಿಯ್ಯೋ, ತವ ನಿಕ್ಖನ್ತವೇಲಾಯ ಓವರಕಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕನ್ತೋ ಪಾತೋವ ಉಟ್ಠಾಯ ಮಮ ವಿಹಾರಸಮ್ಮಜ್ಜನಸದ್ದಮ್ಪಿ ಪಾನೀಯಘಟಪರಿಭೋಜನೀಯಘಟೇಸು ಉದಕಸಿಞ್ಚನಸದ್ದಮ್ಪಿ ಘಣ್ಡಿಕಸದ್ದಮ್ಪಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಆಹ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ತಾದಿಸಾಯ ಇರಿಯಾಪಥಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಮೇ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಯಾವ ಇಮಮ್ಹಾ ಕಾಲಾ ನಿದ್ದಾಯನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಂ ಪನ ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅದ್ಧಾ ಇಮಿನಾ ಭದನ್ತೇನ ಕಿಞ್ಚಿ ವುತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಡಿತಭಾವೇನ ತಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಸಾಧುಕಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಸಚೇ ಮೇ ಅಯ್ಯಂ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಾಥ, ಇಮಮಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದದೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಆಹ।

ಇತರೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಸಚೇ ಸೋ ಏವರೂಪಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಪಲುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ತತ್ಥ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನ ಅದ್ದಸ। ಅಥ ನಂ ಏತ್ತಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ವೀಸತಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕತೋಪಿ ಸಮಣಧಮ್ಮೋ ರಕ್ಖಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ರಾಜಗಹನಗರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಬಹ್ವನ್ನಪಾನೇ ಕುಲಘರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ಪದಸಾ ಗಮನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನೇವ ಸಯನೇ ಸಯಿತುಂ, ನ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಇಚ್ಛತಿ, ಅತ್ತನೋ ಸರೀರವಲಞ್ಜಮೇವ ಖಾದತಿ। "ಬಾಲತಾಯ ಅಜಾನನ್ತೋ ಕರೋತೀ"ತಿ ತಂ ಪೋಸಯಿಂಸು। ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇಪಿ ವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತುಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ನಗ್ಗೋವ ವಿಚರತಿ, ಭೂಮಿಯಂ ಸಯತಿ, ಅತ್ತನೋ ಸರೀರವಲಞ್ಜಮೇವ ಖಾದತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ "ನಾಯಂ ಕುಲಘರಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಕೇವಲಂ ಅಲಜ್ಜನಕೋ ಆಜೀವಕಾನಂ ಏಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ದಾರಕಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಥಾ"ತಿ ಅದಂಸು। ಅಥ ನಂ ತೇ ಪಬ್ಬಾಜೇಸುಂ। ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಾ ಚ ಪನ ಗಲಪ್ಪಮಾಣೇ ಆವಾಟೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಂಸಕೂಟಾನಂ ಉಪರಿಂ ಪದರಾನಿ ದತ್ವಾ ತೇಸಂ ಉಪರಿ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಾಲಟ್ಠಿಖಣ್ಡೇನ ಕೇಸೇ ಲುಞ್ಚಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಪುನದಿವಸೇ ಆಜೀವಕಾ "ಏಹಿ, ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ವದಿಂಸು। ಸೋ "ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ, ಅಹಂ ಇಧೇವ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವತ್ವಾ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಂ ಓಹಾಯ ಅಗಮಂಸು। ಸೋಪಿ ತೇಸಂ ಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ವಚ್ಚಕುಟಿಯಾ ಪದರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಓರುಯ್ಹ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಆಲೋಪಂ ಆಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ಗೂಥಂ ಖಾದಿ । ಆಜೀವಕಾ ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಗಾಮತೋ ಆಹಾರಂ ಪಹಿಣಿಂಸು। ತಮ್ಪಿ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ "ನ ಮೇ ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥೋ। ಲದ್ಧೋ ಮೇ ಆಹಾರೋ"ತಿ ಆಹ। "ಕಹಂ ಲದ್ಧೋ"ತಿ? "ಇಧೇವ ಲದ್ಧೋ"ತಿ। ಏವಂ ದುತಿಯೇ ತತಿಯೇ ಚತುತ್ಥೇಪಿ ದಿವಸೇ ತೇಹಿ ಬಹುಮ್ಪಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ "ಅಹಂ ಇಧೇವ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಾಮಂ ಗನ್ತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಆಜೀವಕಾ "ಅಯಂ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ನೇವ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತುಂ ಇಚ್ಛತಿ, ನ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪಹಿತಾಹಾರಂ ಆಹರಿತುಂ ಇಚ್ಛತಿ, 'ಇಧೇವ ಮೇ ಲದ್ಧೋ'ತಿ ವದತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರೋತಿ, ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ಗಾಮಂ ಪವಿಸನ್ತಾ ಏಕಂ ದ್ವೇ ಜನೇ ತಸ್ಸ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನತ್ಥಂ ಓಹಾಯ ಗಮಿಂಸು। ತೇ ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ನಿಲೀಯಿಂಸು। ಸೋಪಿ ತೇಸಂ ಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ವಚ್ಚಕುಟಿಂ ಓರುಯ್ಹ ಗೂಥಂ ಖಾದಿ।

ಇತರೇ ತಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಜೀವಕಾನಂ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಆಜೀವಕಾ "ಅಹೋ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ, ಸಚೇ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕಾ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ, 'ಆಜೀವಕಾ ಗೂಥಂ ಖಾದಮಾನಾ ವಿಚರನ್ತೀ'ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಕಿತ್ತಿಂ ಪಕಾಸೇಯ್ಯುಂ, ನಾಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಾ ನೀಹರಿಂಸು। ಸೋ ತೇಹಿ ನೀಹರಿತೋ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಉಚ್ಚಾರಕರಣಟ್ಠಾನೇ ಪತ್ಥರಿತೋ ಏಕೋ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೋ ಅತ್ಥಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಮಹನ್ತಂ ಸೋಣ್ಡಿಂ, ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಉಚ್ಚಾರಕರಣಟ್ಠಾನಂ। ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ಗೂಥಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸರೀರವಲಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಪಾಸಾಣಸ್ಸ ಏಕಂ ಅನ್ತಂ ಓಲುಬ್ಭ ಏಕಂ ಪಾದಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಜಣ್ಣುಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ

ಉದ್ಧಂವಾತಾಭಿಮುಖೋ ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ। ಮಹಾಜನೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕಸ್ಮಾ ಅಯ್ಯೋ ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಠಿತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। "ಅಹಂ ವಾತಭಕ್ಖೋ, ಅಞ್ಞೋ ಮೇ ಆಹಾರೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ಅಥ "ಕಸ್ಮಾ ಏಕಂ ಪಾದಂ ಜಣ್ಣುಕೇ ಕತ್ವಾ ಠಿತೋಸಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಅಹಂ ಉಗ್ಗತಪೋ ಘೋರತಪೋ, ಮಯಾ ದ್ವೀಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಅಕ್ಕನ್ತಾ ಪಥವೀ ಕಮ್ಪತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಕಂ ಪಾದಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಜಣ್ಣುಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಠಿತೋಮ್ಹಿ। ಅಹಞ್ಹಿ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಠಿತಕೋವ ವೀತಿನಾಮೇಮಿ, ನ ನಿಸೀದಾಮಿ, ನ ನಿಪಜ್ಜಾಮೀ"ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ನಾಮ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ವಚನಮತ್ತಮೇವ ಸದ್ದಹನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಅಹೋ ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಏವರೂಪಾಪಿ ನಾಮ ತಪಸ್ಸಿನೋ ಹೋನ್ತಿ, ನ ನೋ ಏವರೂಪಾ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ"ತಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಅಙ್ಗಮಗಧವಾಸಿನೋ ಸಙ್ಖುಭಿತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಾಸೇ ಮಾಸೇ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಅಭಿಹರನ್ತಿ। ಸೋ "ಅಹಂ ವಾತಮೇವ ಭಕ್ಖಾಮಿ, ನ ಅಞ್ಞಂ ಆಹಾರಂ। ಅಞ್ಞಞ್ಹಿ ಮೇ ಖಾದನ್ತಸ್ಸ ತಪೋ ನಸ್ಸತೀ"ತಿ ತೇಹಿ ಅಭಿಹಟಂ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಇಚ್ಛತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಮಾ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ನಾಸೇಥ, ತುಮ್ಹಾದಿಸೇನ ಘೋರತಪೇನ ಪರಿಭೋಗೇ ಕತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಸಂವತ್ತತೀ"ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞೋ ಆಹಾರೋ ನ ರುಚ್ಚತಿ। ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪನ ಯಾಚನಾಯ ಪೀಳಿತೋ ತೇಹಿ ಆಭತಾನಿ ಸಪ್ಪಿಫಾಣಿತಾದೀನಿ ಕುಸಗ್ಗೇನ ಜಿವ್ಹಗ್ಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ಅಲಂ ವೋ ಏತ್ತಕಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಚಾ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಏವಂ ಸೋ ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ ನಗ್ಗೋ ಗೂಥಂ ಖಾದನ್ತೋ ಕೇಸೇ ಲುಞ್ಚನ್ತೋ ಭೂಮಿಯಂ ಸಯಮಾನೋ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ।

ಬುದ್ಧಾನಮ್ಪಿ ಖೋ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕವೋಲೋಕನಂ ಅವಿಜಹಿತಮೇವ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಏಕದಿವಸಂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ಅಯಂ ಜಮ್ಬುಕಾಜೀವಕೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಸ್ಸೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹಂ ಏತಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಗಾಥಂ ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಾಥಾವಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇಮಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಜನೋ ಸೋತ್ಥಿಭಾವಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಆನನ್ದ, ಜಮ್ಬುಕಾಜೀವಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇಯೇವ ಗಮಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಅಹಮೇವಾ"ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ವಡ್ಢಮಾನಕಚ್ಛಾಯಾಯ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಾಯಾಸಿ।

ದೇವತಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಸತ್ಥಾ ಸಾಯಂ ಜಮ್ಬುಕಾಜೀವಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೋ ಚ ಜೇಗುಚ್ಛೇ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವದನ್ತಕಟ್ಠಕಿಲಿಟ್ಠೇ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ವಸತಿ, ದೇವಂ ವಸ್ಸಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ತಂ ಮುಹುತ್ತಂಯೇವ ದೇವಂ ವಸ್ಸಾಪೇಸುಂ। ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೋ ಸುಚಿ ನಿಮ್ಮಲೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಉಪರಿ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಂ ಪುಪ್ಫವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಸಾಯಂ ಜಮ್ಬುಕಾಜೀವಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಜಮ್ಬುಕಾ"ತಿ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ಜಮ್ಬುಕೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಏಸ, ದುಜ್ಜನೋ ಮಂ ಜಮ್ಬುಕವಾದೇನ ವದತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಕೋ ಏಸೋ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ ಸಮಣೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಮಹಾಸಮಣಾ"ತಿ? "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಏಕರತ್ತಿಂ ಇಧ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ದೇಹೀ"ತಿ। "ನತ್ಥಿ, ಮಹಾಸಮಣ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ । "ಜಮ್ಬುಕ, ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ, ಏಕರತ್ತಿಂ ಮೇ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ದೇಹಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಾ ನಾಮ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಮನುಸ್ಸಂ, ಪಸವೋ ಪಸವ"ನ್ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಪಬ್ಬಜಿತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಸಚೇ ತ್ವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಕಹಂ ತೇ ಲಾಬುಕಂ, ಕಹಂ ಧೂಮಕಟಚ್ಛುಕೋ, ಕಹಂ ಯಞ್ಞಸುತ್ತಕ"ನ್ತಿ? "'ಅತ್ಥೇತಂ ಮಯ್ಹಂ, ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಪನ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರಣಂ ದುಕ್ಖ'ನ್ತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರೇನೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಚರಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ "ಚರಿಸ್ಸಸಿ ತ್ವಂ ಏತಂ ಅಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಹೋತು, ಜಮ್ಬುಕ, ಮಾ ಕುಜ್ಝ, ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಮೇ ಆಚಿಕ್ಖಾ"ತಿ। "ನತ್ಥಿ, ಮಹಾಸಮಣ, ಏತ್ಥ ವಸನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಂ ಪಬ್ಭಾರಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ನಿದ್ದಿಸನ್ತೋ "ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಭಾರೇ ಕೋ ವಸತೀ"ತಿ ಆಹ। "ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ, ಮಹಾಸಮಣಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಏತಂ ಮಯ್ಹಂ ದೇಹೀ"ತಿ । "ತ್ವಞ್ಞೇವ ಜಾನ, ಮಹಾಸಮಣಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಬ್ಭಾರೇ ನಿಸೀದನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಪಠಮಯಾಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಚತುದ್ದಿಸಂ ಏಕೋಭಾಸಂ ಕರೋನ್ತಾ ಸತ್ಥು ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗಮಿಂಸು। ಜಮ್ಬುಕೋ ಓಭಾಸಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋ ಓಭಾಸೋ ನಾಮೇಸೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ

ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಆಗಮಿ। ಜಮ್ಬುಕೋ ತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋ ನಾಮೇಸೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇ ಏಕಾಯ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಏಕಂ, ದ್ವೀಹಿ ದ್ವೇ, ದಸಹಿ ದಸ ಚಕ್ಕವಾಳಾನಿ ಓಭಾಸೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕಲಂ ಅರಞ್ಞಂ ಏಕೋಭಾಸಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಗಮಿ। ಜಮ್ಬುಕೋ ತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋ ನು ಖೋ ಏಸೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಮಹಾಸಮಣ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಚತಸ್ಸೋ ದಿಸಾ ಓಭಾಸೇನ್ತೋ ಕೇ ಆಗತಾ"ತಿ? "ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಮಂ ಉಪಟ್ಠಾತು"ನ್ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಚತೂಹಿ ಮಹಾರಾಜೇಹಿ ಉತ್ತರಿತರೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಜಮ್ಬುಕ, ಮಹಾರಾಜೂನಮ್ಪಿ ಅತಿರಾಜಾ"ತಿ। "ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ಪನ ಕೋ ಆಗತೋ"ತಿ? "ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ, ಜಮ್ಬುಕಾ"ತಿ । "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಮಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಮೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಸಕ್ಕದೇವರಾಜತೋಪಿ ಉತ್ತರಿತರೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಜಮ್ಬುಕ, ಸಕ್ಕತೋಪಿ ಉತ್ತರಿತರೋಮ್ಹಿ, ಏಸೋ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕೋ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕಸಾಮಣೇರಸದಿಸೋ"ತಿ। "ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇ ಸಕಲಂ ಅರಞ್ಞಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಕೋ ಆಗತೋ"ತಿ? "ಯಂ ಲೋಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಯೋ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಖಲಿತ್ವಾ 'ನಮೋ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮುನೋ'ತಿ ವದನ್ತಿ, ಸೋ ಏವ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮತೋಪಿ ಉತ್ತರಿತರೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಜಮ್ಬುಕ, ಅಹಞ್ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮುನಾಪಿ ಅತಿಬ್ರಹ್ಮಾ"ತಿ। "ಅಚ್ಛರಿಯೋಸಿ ತ್ವಂ, ಮಹಾಸಮಣ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಇಧ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಏತೇಸು ಏಕೋಪಿ ಮಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ನಾಗತಪುಬ್ಬೋ। ಅಹಞ್ಹಿ ಏತ್ತಕಂ ಅದ್ಧಾನಂ ವಾತಭಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ವೀತಿನಾಮೇಸಿಂ, ನ ತಾವ ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಪುಬ್ಬಾ"ತಿ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - ಜಮ್ಬುಕ, ತ್ವಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಅನ್ಧಬಾಲಂ ಮಹಾಜನಂ ವಞ್ಚಯಮಾನೋ ಮಮ್ಪಿ ವಞ್ಚೇತುಕಾಮೋ ಜಾತೋ, ನನು ತ್ವಂ ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಗೂಥಮೇವ ಖಾದಿ, ಭೂಮಿಯಂಯೇವ ನಿಪಜ್ಜಿ, ನಗ್ಗೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಚರಿ, ತಾಲಟ್ಠಿಖಣ್ಡೇನ ಕೇಸೇ ಲುಞ್ಚಿ। ಅಥ ಚ ಪನ ಲೋಕಂ ವಞ್ಚೇನ್ತೋ "ಅಹಂ ವಾತಭಕ್ಖೋ, ಏಕಪಾದೇನ ತಿಟ್ಠಾಮಿ, ನ ನಿಸೀದಾಮಿ, ನ ನಿಪಜ್ಜಾಮೀ"ತಿ ವದೇಸಿ, "ಮಮಮ್ಪಿ ವಞ್ಚೇತುಕಾಮೋಸಿ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಪಾಪಿಕಂ ಲಾಮಿಕಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಗೂಥಭಕ್ಖೋ ಭೂಮಿಸಯೋ ನಗ್ಗೋ ವಿಚರನ್ತೋ ತಾಲಟ್ಠಿಖಣ್ಡೇನ ಕೇಸಲುಞ್ಚನಂ ಪತ್ತೋ, ಇದಾನಿಪಿ ಪಾಪಿಕಂ ಲಾಮಿಕಂ ದಿಟ್ಠಿಮೇವ ಗಣ್ಹಾಸೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಮಯಾ ಕತಂ, ಮಹಾಸಮಣಾ"ತಿ? ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಮ್ಮಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ತಸ್ಸ ಸತ್ಥರಿ ಕಥೇನ್ತೇಯೇವ ಸಂವೇಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಉಪಟ್ಠಿತಂ, ಸೋ ಉಕ್ಕುಟಿಕೋ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಉದಕಸಾಟಿಕಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾಪಿಸ್ಸ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸೋ ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಞ್ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಞ್ಚ ಯಾಚಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ತಸ್ಸ ಪುರಿಮಕಮ್ಮಂ ಪರಿಕ್ಖೀಣಂ। ಅಯಞ್ಹಿ ಖೀಣಾಸವಮಹಾಥೇರಂ ಚತೂಹಿ ಅಕ್ಕೋಸೇಹಿ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಯಾವಾಯಂ ಮಹಾಪಥವೀ ತಿಗಾವುತಾಧಿಕಂ ಯೋಜನಂ ಉಸ್ಸನ್ನಾ, ತಾವ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಕ್ಕಾವಸೇಸೇನ ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಇಮಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪತ್ತೋ। ತೇನಸ್ಸ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಖೀಣಂ। ವೀಸತಿ ಪನ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಇಮಿನಾ ಕತಸ್ಸ ಸಮಣಧಮ್ಮಸ್ಸ ಫಲಂ ನಾಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। ತಸ್ಮಾ ಸತ್ಥಾ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಭಿಕ್ಖು, ಚರ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ ಆಹ। ತಾವದೇವಸ್ಸ ಗಿಹಿಲಿಙ್ಗಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರಧರೋ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಿಕಮಹಾಥೇರೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ।

ಅಙ್ಗಮಗಧವಾಸೀನಂ ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತದಿವಸೋ ಕಿರೇಸ, ತಸ್ಮಾ ಉಭಯರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಸಕ್ಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತಾ ತಥಾಗತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯೋ ಜಮ್ಬುಕೋ ಮಹಾ, ಉದಾಹು ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಚೇ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಮಹಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಅಯಂ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಜಮ್ಬುಕಾಜೀವಕಸ್ಸ ಪನ ಮಹನ್ತತಾಯ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಇಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋ"ತಿ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪರಿವಿತಕ್ಕಂ ಞತ್ವಾ, "ಜಮ್ಬುಕ, ತವ ಉಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ಕಙ್ಖಂ ಛಿನ್ದಾಹೀ"ತಿ ಆಹ, ಸೋ "ಅಹಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಏತ್ತಕಮೇವ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ತಾಲಪ್ಪಮಾಣಂ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ,

ಸಾವಕೋಹಮಸ್ಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಓರುಯ್ಹ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನ ದ್ವಿತಾಲಮತ್ತಂ ತಿತಾಲಮತ್ತನ್ತಿ ಏವಂ ಸತ್ತತಾಲಮತ್ತಂ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಓರುಯ್ಹ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕಭಾವಂ ಜಾನಾಪೇಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ "ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅನೋಪಮಗುಣಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಮಹಾಜನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹ - "ಅಯಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಆಭತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕುಸಗ್ಗೇನ ಜಿವ್ಹಗ್ಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ 'ತಪಚರಣಂ ಪೂರೇಮೀ'ತಿ ಇಧ ನಿವುಟ್ಠೋ, ಸಚೇಪಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ವಸ್ಸಸತಂ ತಪಚರಣಂ ಪೂರೇಯ್ಯ, ಯಾ ಚಸ್ಸ ಇದಾನಿ ಕಾಲಂ ವಾ ಭತ್ತಂ ವಾ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯಿತ್ವಾ ಅಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಭತ್ತಚ್ಛೇದನಕುಸಲಚೇತನಾ, ತಸ್ಸಾ ತಂ ತಪಚರಣಂ ಸೋಳಸಿಂ ಕಲಮ್ಪಿ ನ ಅಗ್ಘತೀ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೦. "ಮಾಸೇ ಮಾಸೇ ಕುಸಗ್ಗೇನ, ಬಾಲೋ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಭೋಜನಂ।
ನ ಸೋ ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮಾನಂ, ಕಲಂ ಅಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸಚೇ **ಬಾಲೋ** ಅಪರಿಞ್ಞಾತಧಮ್ಮೋ ಸೀಲಾದಿಗುಣಾ ಪರಿಬಾಹಿರೋ ತಿತ್ಥಾಯತನೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ "ತಪಚರಣಂ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಾಸೇ ಮಾಸೇ ಪತ್ತೇ ಕುಸಗ್ಗೇನ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ವಸ್ಸಸತಂ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಭೋಜನಂ। **ನ ಸೋ ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮಾನಂ, ಕಲಂ ಅಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಞಾತಧಮ್ಮಾ ತುಲಿತಧಮ್ಮಾ। ತೇಸು ಹೇಟ್ಠಿಮಕೋಟಿಯಾ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮೋ, ಉಪರಿಮಕೋಟಿಯಾ ಖೀಣಾಸವೋ। ಇಮೇಸಂ ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮಾನಂ ಸೋ ಬಾಲೋ ಕಲಂ ನ ಅಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿನ್ತಿ ಪುಗ್ಗಲಾಧಿಟ್ಠಾನಾ ದೇಸನಾ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - ಯಾ ಚಸ್ಸ ತಥಾ ತಪಚರಣಂ ಪೂರೇನ್ತಸ್ಸ ವಸ್ಸಸತಂ ಚೇತನಾ ಯಾ ಚ ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮಾನಂ ಕಾಲಂ ವಾ ಭತ್ತಂ ವಾ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯಿತ್ವಾ ಅಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಏಕಾ ಭತ್ತಚ್ಛೇದನಕುಸಲಚೇತನಾ, ತಸ್ಸಾ ಚೇತನಾಯ ಸಾ ತಾವ ದೀಘರತ್ತಂ ಪವತ್ತಚೇತನಾ ಸೋಳಸಿಂ ಕಲಂ ನ ಅಗ್ಘತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಂ ತಸ್ಸಾ ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮಾನಂ ಚೇತನಾಯ ಫಲಂ, ತಂ ಸೋಳಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಏಕೇಕಂ ಪುನ ಸೋಳಸ ಸೋಳಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಏಕಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸಸ್ಸ ಯಂ ಫಲಂ, ತದೇವ ತಸ್ಸ ಬಾಲಸ್ಸ ತಪಚರಣತೋ ಮಹಪ್ಫಲತರನ್ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಜಮ್ಬುಕತ್ಥೇರವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ಅಹಿಪೇತವತ್ಥು

ನ ಹಿ ಪಾಪಂ ಕತಂ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಅಹಿಪೇತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ಜಟಿಲಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಲಕ್ಖಣತ್ಥೇರೋ ಚ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಚ "ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟತೋ ಓತರನ್ತಿ। ತೇಸು ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಏಕಂ ಅಹಿಪೇತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಲಕ್ಖಣತ್ಥೇರೋ "ಕಸ್ಮಾ, ಆವುಸೋ, ಸಿತಂ ಪಾತುಕರೋಸೀ"ತಿ ಸಿತಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಕಾಲೋ, ಆವುಸೋ ಲಕ್ಖಣ, ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಹಸ್ಸ, ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಮಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಥೇರೋ ಆಹ। ತೇಸು ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಲಕ್ಖಣತ್ಥೇರೋ ಪುಚ್ಛಿ, "ಆವುಸೋ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ ತ್ವಂ ಗಿಜ್ಝಕೂಟಾ ಓತರನ್ತೋ ಸಿತಂ ಪಾತುಕರಿತ್ವಾ ಮಯಾ ಸಿತಕಾರಣಂ ಪುಟ್ಠೋ 'ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಮಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ'ತಿ ಅವಚ, ಕಥೇಹಿ ಇದಾನಿ ತಂ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ। ಥೇರೋ ಆಹ - "ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಏಕಂ ಪೇತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿಂ। ತಸ್ಸ ಏವರೂಪೋ ಅತ್ತಭಾವೋ - ಮನುಸ್ಸಸೀಸಂ ವಿಯ ಅಸ್ಸ ಸೀಸಂ, ಅಹಿಸ್ಸ ವಿಯ ಸೇಸೋ ಅತ್ತಭಾವೋ, ಅಹಿಪೇತೋ ನಾಮೇಸ ಪಮಾಣತೋ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯೋಜನಿಕೋ, ತಸ್ಸ ಸೀಸತೋ ಉಟ್ಠಿತಾ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾ ಯಾವ ನಙ್ಗುಟ್ಠಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನಙ್ಗುಟ್ಠತೋ ಉಟ್ಠಿತಾ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾ ಯಾವ ಸೀಸಾ, ಮಜ್ಝೇಸೀಸತೋ ಉಟ್ಠಿತಾ ದ್ವೇ ಪಸ್ಸಾನಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ದ್ವೀಹಿ ಪಸ್ಸೇಹಿ ಉಟ್ಠಿತಾ ಮಜ್ಝೇ ಓತರನ್ತೀ"ತಿ । ದ್ವಿನ್ನಂಯೇವ ಕಿರ

ಪೇತಾನಂ ಅತ್ತಭಾವೋ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯೋಜನಿಕೋ, ಅವಸೇಸಾನಂ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣೋ। ಇಮಸ್ಸ ಚೇವ ಅಹಿಪೇತಸ್ಸ ಕಾಕಪೇತಸ್ಸ ಚ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯೋಜನಿಕೋ। ತೇಸು ಅಯಂ ತಾವ ಅಹಿಪೇತೋ। ಕಾಕಪೇತಮ್ಪಿ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಗಿಜ್ಝಕೂಟಮತ್ಥಕೇ ಪಚ್ಚಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಪಞ್ಚಯೋಜನಿಕಾ ಜಿವ್ಹಾ, ಸೀಸಂ ತೇ ನವಯೋಜನಂ।
ಕಾಯೋ ಅಚ್ಚುಗ್ಗತೋ ತುಯ್ಹಂ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯೋಜನಂ।
ಕಿಂ ನು ಕಮ್ಮಂ ಕರಿತ್ವಾನ, ಪತ್ತೋಸಿ ದುಕ್ಖಮೀದಿಸ"ನ್ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ ಪೇತೋ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ -

"ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನೋ।
ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಭತಂ ಭತ್ತಂ, ಆಹಾರೇಸಿಂ ಯದಿಚ್ಛಕ"ನ್ತಿ॥ -

ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು,। ಮನುಸ್ಸಾ ಥೇರೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಮ್ಪಿಯಾಯಮಾನಾ ಆಸನಸಾಲಾಯಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ತೇಲಂ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಕಾಲಂ ಆಗಮಯಮಾನಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಧಮ್ಮಕಥಾವಸಾನೇ ಥೇರಾನಂ ಪತ್ತೇ ಆದಾಯ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಾ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆಹರಿಂಸು। ತದಾ ಅಹಂ ಕಾಕೋ ಹುತ್ವಾ ಆಸನಸಾಲಾಯ ಛದನಪಿಟ್ಠೇ ನಿಲೀನೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕೇನ ಗಹಿತಪತ್ತತೋ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಮುಖಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ತಯೋ ಕಬಳೇ ಅಗ್ಗಹೇಸಿಂ। ತಂ ಪನ ಭತ್ತಂ ನೇವ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ, ನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ, ನ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಗಹಿತಾವಸೇಸಕಂ। ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಕಂ, ಕೇವಲಂ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಅಭಿಹಟಮತ್ತಮೇವ। ತತೋ ಮಯಾ ತಯೋ ಕಬಳಾ ಗಹಿತಾ, ಏತ್ತಕಂ ಮೇ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ। ಸ್ವಾಹಂ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಕ್ಕಾವಸೇಸೇನ ಇದಾನಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಕಾಕಪೇತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಇಮಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಾನುಭೋಮೀ"ತಿ। ಇದಂ ಕಾಕಪೇತಸ್ಸ ವತ್ಥು।

ಇಧ ಪನ ಥೇರೋ "ಅಹಿಪೇತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಸಕ್ಖೀ ಹುತ್ವಾಪಿ ಉಟ್ಠಾಯ "ಸಚ್ಚಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಆಹ। ಮಯಾಪೇಸ ಸಮ್ಬೋಧಿಪತ್ತದಿವಸೇಯೇವ ದಿಟ್ಠೋ, ಅಪಿಚಾಹಂ 'ಯೇ ಮೇ ವಚನಂ ನ ಸದ್ದಹೇಯ್ಯುಂ, ತೇಸಂ ಅಹಿತಾಯ ಭವೇಯ್ಯಾ'ತಿ ಪರಾನುದ್ದಯಾಯ ನ ಕಥೇಸಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। **ಲಕ್ಖಣಸಂಯುತ್ತೇಪಿ** (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೨೦೨ ಆದಯೋ) ಹಿ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ದಿಟ್ಠಕಾಲೇಯೇವ ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಸಕ್ಖೀ ಹುತ್ವಾ ವಿನೀತವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇಸಿ, ಇದಮ್ಪಿ ತೇನ ತಥೇವ ಕಥಿತಂ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾಪಿ ತೇಸಂ ಕಥೇಸಿ -

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನದೀತೀರೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ತತ್ಥ ವಿಹರನ್ತೋ ನಿಬದ್ಧಂ ನಗರೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ। ನಾಗರಾಪಿ ಸಾಯಂಪಾತಂ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾದಿಹತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸೂಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಏಕೋ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ಪುರಿಸೋ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಖೇತ್ತಂ ಕಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಸಾಯಂಪಾತಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸೂಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಖೇತ್ತಂ ಮದ್ದನ್ತೋ ಗಚ್ಛತಿ। ಕಸ್ಸಕೋ ಚ "ಮಾ ಮೇ ಖೇತ್ತಂ ಮದ್ದಥಾ"ತಿ ವಾರೇನ್ತೋಪಿ ವಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಸಚೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ಮೇ ಖೇತ್ತಂ ಮದ್ದೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ। ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಪರಿಭೋಗಭಾಜನಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಝಾಪೇಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ತಂ ಝಾಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಯಥಾಸುಖಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಮಹಾಜನೋ ಗನ್ಧಮಾಲಂ ಆದಾಯ ಆಗತೋ ಝಾಮಪಣ್ಣಸಾಲಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಹಂ ನು ಖೋ ನೋ ಅಯ್ಯೋ ಗತೋ"ತಿ ಆಹ। ಸೋಪಿ ಮಹಾಜನೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಗತೋ ಮಹಾಜನಮಜ್ಝೇ ಠಿತಕೋವ ಏವಮಾಹ - "ಮಯಾ ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಝಾಪಿತಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ "ಗಣ್ಹಥ, ಇಮಂ ಪಾಪಿಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಲಭಿಮ್ಹಾ"ತಿ

ದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸುಂ। ಸೋ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಯಾವಾಯಂ ಮಹಾಪಥವೀ ಯೋಜನಮತ್ತಂ ಉಸ್ಸನ್ನಾ, ತಾವ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾವಸೇಸೇನ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಅಹಿಪೇತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಇದಂ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನಾಮೇತಂ ಖೀರಸದಿಸಂ, ಯಥಾ ಖೀರಂ ದುಯ್ಹಮಾನಮೇವ ನ ಪರಿಣಮತಿ। ತಥಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಯಿರಮಾನಮೇವ ನ ವಿಪಚ್ಚತಿ। ಯದಾ ಪನ ವಿಪಚ್ಚತಿ, ತದಾ ಏವರೂಪೇನ ದುಕ್ಖೇನ ಸೋಚತೀ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೧. "ನ ಹಿ ಪಾಪಂ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ, ಸಜ್ಜುಖೀರಂವ ಮುಚ್ಚತಿ।
ಡಹನ್ತಂ ಬಾಲಮನ್ವೇತಿ, ಭಸ್ಮಚ್ಛನ್ನೋವ ಪಾವಕೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಜ್ಜುಖೀರಂ ವಾ**ತಿ ತಂ ಖಣಂಯೇವ ಧೇನುಯಾ ಥನೇಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಂ ಅಬ್ಭುಣ್ಹಂ ಖೀರಂ ನ ಮುಚ್ಚತಿ ನ ಪರಿಣಮತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಇದಂ ಸಜ್ಜುಖೀರಂ ತಂ ಖಣಞ್ಞೇವ ನ ಮುಚ್ಚತಿ ನ ಪರಿಣಮತಿ ನ ಪಕತಿಂ ವಿಜಹತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಭಾಜನೇ ದುಹಿತ್ವಾ ಗಹಿತಂ ಯಾವ ತತ್ಥ ತಕ್ಕಾದಿಅಮ್ಬಿಲಂ ನ ಪಕ್ಖಿಪತಿ, ಯಾವ ದಧಿಭಾಜನಾದಿಕಂ ಅಮ್ಬಿಲಭಾಜನಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತಾವ ಪಕತಿಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಜಹತಿ, ಏವಮೇವ ಪಾಪಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಕರಿಯಮಾನಮೇವ ನ ವಿಪಚ್ಚತಿ। ಯದಿ ವಿಪಚ್ಚೇಯ್ಯ, ನ ಕೋಚಿ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಿಸಹೇಯ್ಯ। ಯಾವ ಪನ ಕುಸಲಾಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಖನ್ಧಾ ಧರನ್ತಿ, ತಾವ ನಂ ತೇ ರಕ್ಖನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಭೇದಾ ಅಪಾಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಕ್ಖನ್ಧೇಸು ವಿಪಚ್ಚತಿ, ವಿಪಚ್ಚಮಾನಞ್ಚ **ಡಹನ್ತಂ ಬಾಲಮನ್ವೇತಿ**।"ಕಿಂ ವಿಯಾ"ತಿ? **"ಭಸ್ಮಚ್ಛನ್ನೋವ ಪಾವಕೋ"**ತಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಛಾರಿಕಾಯ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ ವೀತಚ್ಚಿತಙ್ಗಾರೋ ಅಕ್ಕನ್ತೋಪಿ ಛಾರಿಕಾಯ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನತ್ತಾ ನ ತಾವ ಡಹತಿ, ಛಾರಿಕಂ ಪನ ತಾಪೇತ್ವಾ ಚಮ್ಮಾದೀನಂ ಡಹನವಸೇನ ಯಾವ ಮತ್ಥಲುಙ್ಗಾ ಡಹನ್ತೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಮೇವ ಪಾಪಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಯೇನ ಕತಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಬಾಲಂ ದುತಿಯೇ ವಾ ತತಿಯೇ ವಾ ಅತ್ತಭಾವೇ ನಿರಯಾದೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಡಹನ್ತಂ ಅನುಗಚ್ಛತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುನ್ತಿ।

ಅಹಿಪೇತವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಮಂ।

೧೩. ಸಟ್ಠಿಕೂಟಪೇತವತ್ಥು

ಯಾವದೇವ ಅನತ್ಥಾಯಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಟ್ಠಿಕೂಟಪೇತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಹಿ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಲಕ್ಖಣತ್ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಿಜ್ಝಕೂಟಾ ಓರೋಹನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ। ಥೇರೇನ ಸಿತಕಾರಣಂ ಪುಟ್ಠೋ "ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಮಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಪುನ ಪುಟ್ಠೋ ಆಹ - "ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಏಕಂ ಪೇತಂ ಅದ್ದಸಂ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ, ತಸ್ಸ ಸಟ್ಠಿ ಅಯಕೂಟಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆದಿತ್ತಾನಿ ಸಮ್ಪಜ್ಜಲಿತಾನಿ ಉಪರಿಮತ್ಥಕೇ ಪತಿತ್ವಾ ಪತಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಹನ್ತಿ ಸೀಸಂ ಭಿನ್ದನ್ತಿ, ಭಿನ್ನಂ ಭಿನ್ನಂ ಪುನ ಸಮುಟ್ಠಹತಿ , ಇಮಿನಾ ಅತ್ತಭಾವೇನ ಮಯಾ ಏವರೂಪೋ ಅತ್ತಭಾವೋ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಅಹಂ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ"ನ್ತಿ। ಪೇತವತ್ಥುಸ್ಮಿಞ್ಹಿ -

"ಸಟ್ಠಿ ಕೂಟಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ ಸಬ್ಬಸೋ।
ಸೀಸೇ ತುಯ್ಹಂ ನಿಪತನ್ತಿ, ವೋಭಿನ್ದನ್ತೇವ ಮತ್ಥಕ"ನ್ತಿ॥ (ಪೇ॰ ವ॰ ೮೦೮, ೮೧೦, ೮೧೩) ಆದಿ -

ಇಮಮೇವ ಪೇತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸತ್ಥಾ ಥೇರಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾವ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಾಪೇಸ ಸತ್ತೋ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ನಿಸಿನ್ನೇನೇವ ದಿಟ್ಠೋ 'ಯೇ ಚ ಪನ ಮೇ ವಚನಂ ನ ಸದ್ದಹೇಯ್ಯುಂ, ತೇಸಂ ಅಹಿತಾಯ ಭವೇಯ್ಯಾ'ತಿ ಪರೇಸಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ

ನ ಕಥೇಸಿಂ, ಇದಾನಿ ಪನ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಸಕ್ಖೀ ಹುತ್ವಾ ಕಥೇಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾಪಿ ನೇಸಂ ಕಥೇಸಿ -

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಸಾಳಿತ್ತಕಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ಏಕೋ ಪೀಠಸಪ್ಪಿ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ನಗರದ್ವಾರೇ ಏಕಸ್ಸ ವಟರುಕ್ಖಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸಕ್ಖರಾನಿ ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಾನಿ ಛಿನ್ದನ್ತೋ "ಹತ್ಥಿರೂಪಕಂ ನೋ ದಸ್ಸೇಹಿ, ಅಸ್ಸರೂಪಕಂ ನೋ ದಸ್ಸೇಹೀ"ತಿ ಗಾಮದಾರಕೇಹಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಾನಿ ರೂಪಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಖಾದನೀಯಾದೀನಿ ಲಭತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಪದೇಸಂ ಪಾಪುಣಿ। ದಾರಕಾ ಪೀಠಸಪ್ಪಿಂ ಪಾರೋಹನ್ತರೇ ಕತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ರಞ್ಞೋ ಠಿತಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೇ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಛಿದ್ದಾವಛಿದ್ದಚ್ಛಾಯಾ ಸರೀರಂ ಫರಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಉದ್ಧಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ರುಕ್ಖಪಣ್ಣೇಸು ಹತ್ಥಿರೂಪಕಾದೀನಿ ದಿಸ್ವಾ "ಕಸ್ಸೇತಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಪೀಠಸಪ್ಪಿನೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ - "ಮಯ್ಹಂ ಪುರೋಹಿತೋ ಅತಿಮುಖರೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇಪಿ ವುತ್ತೇ ಬಹುಂ ಭಣನ್ತೋ ಮಂ ಉಪದ್ದವೇತಿ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ತಸ್ಸ ಮುಖೇ ನಾಳಿಮತ್ತಾ ಅಜಲಣ್ಡಿಕಾ ಖಿಪಿತು"ನ್ತಿ? "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವ। ಅಜಲಣ್ಡಿಕಾ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತುಮ್ಹೇ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಯಂ ನಿಸೀದಥ, ಅಹಮೇತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ರಾಜಾ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ। ಇತರೋ ಕತ್ತರಿಯಗ್ಗೇನ ಸಾಣಿಯಾ ಛಿದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ಮುಖೇ ವಿವಟಮತ್ತೇ ಏಕೇಕಂ ಅಜಲಣ್ಡಿಕಂ ಖಿಪಿ। ಪುರೋಹಿತೋ ಮುಖಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ಗಿಲಿ। ಪೀಠಸಪ್ಪೀ ಖೀಣಾಸು ಅಜಲಣ್ಡಿಕಾಸು ಸಾಣಿಂ ಚಾಲೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ಅಜಲಣ್ಡಿಕಾನಂ ಖೀಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಆಹ - "ಆಚರಿಯ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಕಥಂ ನಿತ್ಥರಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಅತಿಮುಖರತಾಯ ನಾಳಿಮತ್ತಾ ಅಜಲಣ್ಡಿಕಾ ಗಿಲನ್ತಾಪಿ ತುಣ್ಹೀಭಾವಂ ನಾಪಜ್ಜಥಾ"ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಙ್ಕುಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪಿತುಂ ನಸಕ್ಖಿ। ರಾಜಾ ಪೀಠಸಪ್ಪಿಗುಣಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮೇ ಸುಖಂ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ತುಟ್ಠೋ ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಟ್ಠಕಂ ನಾಮ ಧನಂ ದತ್ವಾ ನಗರಸ್ಸ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಚತ್ತಾರೋ ವರಗಾಮೇ ಅದಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಸಾಧು ಖೋ ಸಿಪ್ಪಕಂ ನಾಮ, ಅಪಿ ಯಾದಿಸ ಕೀದಿಸಂ।
ಪಸ್ಸ ಖಞ್ಜಪ್ಪಹಾರೇನ, ಲದ್ಧಾ ಗಾಮಾ ಚತುದ್ದಿಸಾ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೦೭)।

ಸೋ ಪನ ಅಮಚ್ಚೋ ತೇನ ಸಮಯೇನ ಅಯಮೇವ ಭಗವಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಪುರಿಸೋ ಪೀಠಸಪ್ಪಿನಾ ಲದ್ಧಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ನಾಮ ಪೀಠಸಪ್ಪೀ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಸಿಪ್ಪಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ, ಮಯಾಪೇತಂ ಸಿಕ್ಖಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಇದಂ ಮೇ , ಆಚರಿಯ, ಸಿಪ್ಪಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ನ ಸಕ್ಕಾ, ತಾತ, ದಾತು"ನ್ತಿ। ಸೋ ತೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ "ಹೋತು, ಆರಾಧೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾದಪರಿಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಚಿರಸ್ಸಂ ತಂ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿ, ಪೀಠಸಪ್ಪೀ "ಅಯಂ ಮೇ ಅತಿವಿಯ ಉಪಕಾರೋ"ತಿ ತಂ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ "ನಿಪ್ಫನ್ನಂ ತೇ, ತಾತ, ಸಿಪ್ಪಂ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಬಹಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಗಾವಿಂ ವಾ ಮನುಸ್ಸಂ ವಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತಾತಾ, ಗಾವಿಂ ಮಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಸತಂ ದಣ್ಡೋ ಹೋತಿ ಮನುಸ್ಸಂ ಮಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸಂ, ತ್ವಂ ಸಪುತ್ತದಾರೋಪಿ ತಂ ನಿತ್ಥರಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಮಾ ವಿನಸ್ಸ, ಯಮ್ಹಿ ಪಹಟೇ ದಣ್ಡೋ ನತ್ಥಿ, ತಾದಿಸಂ ನಿಮಾತಾಪಿತಿಕಂ ಕಞ್ಚಿ ಉಪಧಾರೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಕ್ಖರಾ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ ಕತ್ವಾ ತಾದಿಸಂ ಉಪಧಾರಯಮಾನೋ ವಿಚರನ್ತೋ ಗಾವಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಸಸಾಮಿಕಾ"ತಿ ಪಹರಿತುಂ ನ ವಿಸಹಿ, ಮನುಸ್ಸಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಸಮಾತಾಪಿತಿಕೋ"ತಿ ಪಹರಿತುಂ ನ ವಿಸತಿ।

ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸುನೇತ್ತೋ ನಾಮ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ತಂ ನಗರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ತಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತಂ ನಗರದ್ವಾರನ್ತರೇ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ನಿಮಾತಾಪಿತಿಕೋ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಹಟೇ ದಣ್ಡೋ ನತ್ಥಿ, ಇಮಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ

ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣಕಣ್ಣಸೋತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಸಕ್ಖರಂ ಖಿಪಿ। ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಕಣ್ಣಸೋತೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಾಮೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ, ದುಕ್ಖಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಆಕಾಸೇನ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತೇ "ಕಿಞ್ಚಿ ಅಫಾಸುಕಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಂ ದಿಸ್ವಾ ರೋದಿಂಸು ಪರಿದೇವಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಮಹಾಜನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತೋ ದ್ವಾರನ್ತರೇ ಮಮ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೋ, ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಸಿಪ್ಪಂ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ಇಮಂ ಪಹರಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಇಮಿನಾ ಕಿರ ಪಾಪಕೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಪಹಟೋ, ಗಣ್ಹಥ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಪೋಥೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸುಂ। ಸೋ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಯಾವಾಯಂ ಮಹಾಪಥವೀ ಯೋಜನಮತ್ತಂ ಉಸ್ಸನ್ನಾ, ತಾವ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಗಿಜ್ಝಕೂಟಮತ್ಥಕೇ ಸಟ್ಠಿಕೂಟಪೇತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಇಮಂ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾಲಸ್ಸ ನಾಮ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಂ ಅನತ್ಥಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಬಾಲೋ ಹಿ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ವಾ ಲಭಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅನತ್ಥಮೇವ ಕರೋತೀ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ।

೭೨. "ಯಾವದೇವ ಅನತ್ಥಾಯ, ಞತ್ತಂ ಬಾಲಸ್ಸ ಜಾಯತಿ।
ಹನ್ತಿ ಬಾಲಸ್ಸ ಸುಕ್ಕಂಸಂ, ಮುದ್ಧಮಸ್ಸ ವಿಪಾತಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಾವದೇವಾ**ತಿ ಅವಧಿಪರಿಚ್ಛೇದನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। **ಞತ್ತ**ನ್ತಿ ಜಾನನಸಭಾವೋ। ಯಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಜಾನಾತಿ , ಯಮ್ಹಿ ವಾ ಇಸ್ಸರಿಯೇ ಯಸೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯಞ್ಚ ಠಿತೋ ಜನೇನ ಞಾಯತಿ, ಪಾಕಟೋ ಪಞ್ಞಾತೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ। ಸಿಪ್ಪಂ ವಾ ಹಿ ಇಸ್ಸರಿಯಾದಿಭಾವೋ ವಾ ಬಾಲಸ್ಸ ಅನತ್ಥಾಯೇವ ಜಾಯತಿ। ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಅನತ್ಥಮೇವ ಕರೋತಿ। **ಹನ್ತೀ**ತಿ ವಿನಾಸೇತಿ। **ಸುಕ್ಕಂಸ**ನ್ತಿ ಕುಸಲಕೋಟ್ಠಾಸಂ, ಬಾಲಸ್ಸ ಹಿ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಂ ಕುಸಲಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಘಾತೇನ್ತಮೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। **ಮುದ್ಧ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಯೇತಂ ನಾಮಂ। **ವಿಪಾತಯ**ನ್ತಿ ವಿದ್ಧಂಸಯಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಹಿ ತಂ ಸುಕ್ಕಂಸಂ ಹನನ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾತಂ ಮುದ್ಧಂ ವಿಪಾತೇನ್ತಂ ವಿದ್ಧಂಸೇನ್ತಮೇವ ಹನ್ತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು।

ಸಟ್ಠಿಕೂಟಪೇತವತ್ಥು ತೇರಸಮಂ।

೧೪. ಚಿತ್ತಗಹಪತಿವತ್ಥು

ಅಸನ್ತಂ ಭಾವನಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುಧಮ್ಮತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇಸನಾ ಮಚ್ಛಿಕಾಸಣ್ಡೇ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಮಚ್ಛಿಕಾಸಣ್ಡನಗರಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಚಿತ್ತೋ ನಾಮ ಗಹಪತಿ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಮಹಾನಾಮತ್ಥೇರಂ ನಾಮ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಇರಿಯಾಪಥೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ಗೇಹಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಅಚಲಸದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಅಮ್ಬಾಟಕವನಂ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಥೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಉದಕಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ "ಪತಿಟ್ಠಿತಂ ಬುದ್ಧಸಾಸನ"ನ್ತಿ ಉದಕಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಪಥವೀ ಕಮ್ಪಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಉಯ್ಯಾನೇ ಮಹಾವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬದಿಸಾಹಿ ಆಗತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿವಟದ್ವಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಮಚ್ಛಿಕಾಸಣ್ಡೇ ಸುಧಮ್ಮತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ನೇವಾಸಿಕೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ತಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹಂ ಕತ್ತುಕಾಮಾ ಮಚ್ಛಿಕಾಸಣ್ಡಂ ಅಗಮಂಸು। ಚಿತ್ತೋ ಗಹಪತಿ ತೇಸಂ ಆಗಮನಂ ಸುತ್ವಾ ಅಡ್ಢಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ಆದಾಯ ಅತ್ತನೋ ವಿಹಾರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಥೋಕಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸೋತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಂ ಯಾಚಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ, "ಉಪಾಸಕ, ಅದ್ಧಾನೇನ ಆಗತಾಮ್ಹಾ ಕಿಲನ್ತರೂಪಾ। ಅಪಿಚ ಥೋಕಂ ಸುಣಾಹೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಥೇರಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋವ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಸ್ವೇ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಮ ಗೇಹೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ನೇವಾಸಿಕಂ ಸುಧಮ್ಮತ್ಥೇರಂ "ತುಮ್ಹೇಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಸ್ವೇ ಥೇರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ಸೋ "ಅಯಂ ಮಂ ಪಚ್ಛಾ ನಿಮನ್ತೇತೀ"ತಿ ಕುದ್ಧೋ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿಯಮಾನೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ ಏವ। ಉಪಾಸಕೋ "ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನೇ ಮಹಾದಾನಂ ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸುಧಮ್ಮತ್ಥೇರೋಪಿ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇಯೇವ "ಕೀದಿಸೋ ನು ಖೋ ಗಹಪತಿನಾ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಸಕ್ಕಾರೋ ಸಜ್ಜಿತೋ, ಸ್ವೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಆದಾಯ ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸೋ ಗಹಪತಿನಾ "ನಿಸೀದಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ "ನಾಹಂ ನಿಸೀದಾಮಿ, ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಪಟಿಯಾದಿತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಗಹಪತಿಂ ಜಾತಿಯಾ ಘಟ್ಟೇತುಕಾಮೋ "ಉಳಾರೋ ತೇ, ಗಹಪತಿ, ಸಕ್ಕಾರೋ, ಅಪಿಚೇತ್ಥ ಏಕಞ್ಞೇವ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ತಿಲಸಂಗುಳಿಕಾ, ಗಹಪತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗಹಪತಿನಾ ಕಾಕೋಪಮಾಯ ಅಪಸಾದಿತೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಏಸೋ ತೇ, ಗಹಪತಿ, ಆವಾಸೋ, ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮಹ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಯಾವತತಿಯಂ ವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚಿತ್ತೇನ ಚ ಅತ್ತನಾ ಚ ವುತ್ತವಚನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ತಯಾ ಉಪಾಸಕೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಹೀನೇನ ಖುಂಸಿತೋ"ತಿ ತಸ್ಸೇವ ದೋಸಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಸಾರಣೀಯಕಮ್ಮಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಚಿತ್ತಗಹಪತಿಂ ಖಮಾಪೇಹೀ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಗಹಪತಿ, ಮಯ್ಹಮೇವ ಸೋ ದೋಸೋ, ಖಮಾಹಿ ಮೇ"ತಿ ವತ್ವಾಪಿ "ನಾಹಂ ಖಮಾಮೀ"ತಿ ತೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಮಙ್ಕುಭೂತೋ ತಂ ಖಮಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಪುನದೇವ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಪಚ್ಚಾಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ನಾಸ್ಸ ಉಪಾಸಕೋ ಖಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಜಾನನ್ತೋಪಿ "ಮಾನಥದ್ಧೋ ಏಸ, ತಿಂಸಯೋಜನಂ ತಾವ ಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛತೂ"ತಿ ಖಮನೂಪಾಯಂ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುನಾಗತಕಾಲೇ ನಿಹತಮಾನಸ್ಸ ಅನುದೂತಂ ದತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಾಸಕಂ ಖಮಾಪೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಸಮಣೇನ ನಾಮ 'ಮಯ್ಹಂ ವಿಹಾರೋ, ಮಯ್ಹಂ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ, ಮಯ್ಹಂ ಉಪಾಸಕೋ, ಮಯ್ಹಂ ಉಪಾಸಿಕಾ'ತಿ ಮಾನಂ ವಾ ಇಸ್ಸಂ ವಾ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಇಚ್ಛಾಮಾನಾದಯೋ ಕಿಲೇಸಾ ವಡ್ಢನ್ತೀ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟ್ಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೭೩. "ಅಸನ್ತಂ ಭಾವನಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಪುರೇಕ್ಖಾರಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸು।
ಆವಾಸೇಸು ಇಸ್ಸರಿಯಂ, ಪೂಜಾ ಪರಕುಲೇಸು ಚ॥

೭೪. 'ಮಮೇವ ಕತ ಮಞ್ಞನ್ತು, ಗಿಹೀ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಉಭೋ।

ಮಮೇವಾತಿವಸಾ ಅಸ್ಸು, ಕಿಚ್ಚಾಕಿಚ್ಚೇಸು ಕಿಸ್ಮಿಚಿ।
ಇತಿ ಬಾಲಸ್ಸ ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಇಚ್ಛಾ ಮಾನೋ ಚ ವಡ್ಢತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸನ್ತ**ನ್ತಿ ಯೋ ಬಾಲೋ ಭಿಕ್ಖು ಅವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಸಮ್ಭಾವನಂ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯ, "ಅಸ್ಸದ್ಧೋವ ಸಮಾನೋ 'ಸದ್ಧೋ'ತಿ ಮಂ ಜನೋ ಜಾನಾತೂ'ತಿ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿ। **ಪಾಪಿಚ್ಛತಾ**ನಿದ್ದೇಸೇ (ವಿಭ॰ ೮೫೧) ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಬಾಲೋ "ಅಸದ್ಧೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಅಪ್ಪಸ್ಸುತೋ ಅಪ್ಪವಿವಿತ್ತೋ ಕುಸೀತೋ ಅನುಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ ಅಸಮಾಹಿತೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಅಖೀಣಾಸವೋವ ಸಮಾನೋ 'ಅಹೋ

ವತ ಮಂ ಜನೋ ಅಯಂ ಸದ್ಧೋ, ಸೀಲವಾ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ, ಪವಿವಿತ್ತೋ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ, ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ, ಸಮಾಹಿತೋ, ಪಞ್ಞವಾ , ಖೀಣಾಸವೋ'ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಇದಂ ಅಸನ್ತಸಮ್ಭಾವನಂ ಇಚ್ಛತಿ। **ಪುರೇಕ್ಖಾರ**ನ್ತಿ ಪರಿವಾರಂ। "ಅಹೋ ವತ ಮಂ ಸಕಲವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ವಿಹರೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ಏವಂ ಇಚ್ಛಾಚಾರೇ ಠತ್ವಾ ಪುರೇಕ್ಖಾರಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಇಚ್ಛತಿ। **ಆವಾಸೇಸೂ**ತಿ ಸಙ್ಘಿಕೇಸು ಚ ಆವಾಸೇಸು ಯಾನಿ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ ಪಣೀತಸೇನಾಸನಾನಿ, ತಾನಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಸಮ್ಭತ್ತಾದೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ "ತುಮ್ಹೇ ಇಧ ವಸಥಾ"ತಿ ವಿಚಾರೇನ್ತೋ ಸಯಮ್ಪಿ ವರತರಂ ಸೇನಾಸನಂ ಪಲಿಬೋಧೇನ್ತೋ, ಸೇಸಾನಂ ಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಚ್ಛನ್ತಿಮಾನಿ ಲಾಮಕಸೇನಾಸನಾನಿ ಚೇವ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಾನಿ ಚ "ತುಮ್ಹೇ ಇಧ ವಸಥಾ"ತಿ ವಿಚಾರೇನ್ತೋ ಆವಾಸೇಸು ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಇಚ್ಛತಿ। **ಪೂಜಾ ಪರಕುಲೇಸು ಚಾ**ತಿ ನೇವ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ನ ಞಾತಕಾನಂ ಪರೇಸುಯೇವ ಕುಲೇಸು "ಅಹೋ ವತಿಮೇ ಮಯ್ಹಮೇವ ದದೇಯ್ಯುಂ, ನ ಅಞ್ಞೇಸ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಚತುಪ್ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಪೂಜಂ ಇಚ್ಛತಿ।

ಮಮೇವ ಕತ ಮಞ್ಞನ್ತೂತಿ ಯಸ್ಸ ಚ ಬಾಲಸ್ಸ "ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ವಿಹಾರೇ ಉಪೋಸಥಾಗಾರಾದಿಕರಣವಸೇನ ಕತಂ ನವಕಮ್ಮಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಥೇರೇನ ಕತನ್ತಿ ಏವಂ ಗಿಹೀ ಚ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಚ ಉಭೋಪಿ ಮಮೇವ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕತಂ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ಮಞ್ಞನ್ತೂ"ತಿ ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। **ಮಮೇವಾತಿವಸಾ** ಅಸ್ಸೂತಿ "ಗಿಹೀ ಚ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಚ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಮಮೇವ ವಸೇ ವತ್ತನ್ತು, ಸಕಟಗೋಣವಾಸಿಫರಸುಆದೀನಿ ವಾ ಲದ್ಧಬ್ಬಾನಿ ಹೋನ್ತು, ಅನ್ತಮಸೋ ಯಾಗುಮತ್ತಮ್ಪಿ ತಾಪೇತ್ವಾ ಪಿವನಾದೀನಿ ವಾ, ಏವರೂಪೇಸು ಕಿಚ್ಚಾಕಿಚ್ಚೇಸು ಖುದ್ದಕಮಹನ್ತೇಸು ಕರಣೀಯೇಸು ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಏಕಕಿಚ್ಚೇಪಿ ಮಮೇವ ವಸೇ ವತ್ತನ್ತು, ಮಮೇವ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕರೋನ್ತೂ"ತಿ ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। **ಇತಿ ಬಾಲಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಬಾಲಸ್ಸ ಸಾ ಚ ಇಚ್ಛಾ ಅಯಞ್ಚ ಏವರೂಪೋ ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ನೇವ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ನ ಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ವಡ್ಢನ್ತಿ। ಕೇವಲಂ ಪನಸ್ಸ ಚನ್ದೋದಯೇ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಉದಕಂ ವಿಯ ಛಸು ದ್ವಾರೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ತಣ್ಹಾ ಚೇವ ನವವಿಧಮಾನೋ ಚ ವಡ್ಢತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸುಧಮ್ಮತ್ಥೇರೋಪಿ ಇಮಂ ಓವಾದಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತೇನ ಅನುದೂತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಚಕ್ಖುಪಥೇ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಕರಿತ್ವಾ ಉಪಾಸಕಂ ಖಮಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಉಪಾಸಕೇನ "ಖಮಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಚೇ ಮಯ್ಹಂ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ಖಮಥ ಮೇ"ತಿ ಪಟಿಖಮಾಪಿತೋ ಸತ್ಥಾರಾ ದಿನ್ನೇ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಉಪಾಸಕೋಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅದಿಸ್ವಾವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತಂ, ಅದಿಸ್ವಾ ಏವ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ಸತ್ಥಾರಂ ಮೇ ದಟ್ಠುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ತಿಲತಣ್ಡುಲಸಪ್ಪಿಫಾಣಿತವತ್ಥಚ್ಛಾದನಾದೀಹಿ ಪರಿಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಯೋಜಾಪೇತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತು, ಪಿಣ್ಡಪಾತಾದೀಹಿ ನ ಕಿಲಮಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀಸಙ್ಘಸ್ಸಾಪಿ ಉಪಾಸಕಾನಮ್ಪಿ ಉಪಾಸಿಕಾನಮ್ಪಿ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಸತಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಚ ಉಪಾಸಕಾ ಚ ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಚ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಞ್ಚೇವ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಚಾತಿ ತಿಣ್ಣಂ ಜನಸಹಸ್ಸಾನಂ ಯಥಾ ತಿಂಸಯೋಜನೇ ಮಗ್ಗೇ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀಹಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವೇಕಲ್ಲಂ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಸಂವಿದಹಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ನಿಕ್ಖನ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಯೋಜನೇ ಯೋಜನೇ ದೇವತಾ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಭತ್ತಪಾನಕಾದೀಹಿ ತಂ ಮಹಾಜನಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಂಸು, ಕಸ್ಸಚಿ ಕೇನಚಿ ವೇಕಲ್ಲಂ ನ ಹೋತಿ। ಏವಂ ದೇವತಾಹಿ ಉಪಟ್ಠಿಯಮಾನೋ ದೇವಸಿಕಂ ಯೋಜನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮಾಸೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಾಪುಣಿ, ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಯಥಾಪೂರಿತಾನೇವ ಅಹೇಸುಂ। ದೇವತಾಹಿ ಚೇವ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಚ ಅಭಿಹಟಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಹ - "ಆನನ್ದ, ಅಜ್ಜ ವಡ್ಢಮಾನಕಚ್ಛಾಯಾಯ ಚಿತ್ತೋ ಗಹಪತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಉಪಾಸಕಸತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಂ ವನ್ದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ತಸ್ಸ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವನ್ದನಕಾಲೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? "ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಆನನ್ದಾ"ತಿ। "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? ತಸ್ಸ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಮಂ ವನ್ದನಕಾಲೇ ರಾಜಮಾನೇನ ಅಟ್ಠಕರೀಸಮತ್ತೇ ಪದೇಸೇ ಜಣ್ಣುಕಮತ್ತೇನ

ಓಧಿನಾ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾನಂ ದಿಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಂ ಘನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ನಗರವಾಸಿನೋ "ಏವಂ ಮಹಾಪುಞ್ಞೋ ಕಿರ ಚಿತ್ತೋ ನಾಮ ಗಹಪತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿಸ್ಸತಿ, ಏವರೂಪಂ ಕಿರ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಮ್ಪಿ ತಂ ಮಹಾಪುಞ್ಞಂ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆದಾಯ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಅಟ್ಠಂಸು। ವಿಹಾರಸಮೀಪೇ ಆಗತಕಾಲೇ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಪಠಮಂ ಆಗಮಿಂಸು। ಚಿತ್ತೋ ಗಹಪತಿ, "ಅಮ್ಮಾ, ತುಮ್ಹೇ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಉಪಾಸಕಸತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇ ಪನ ಠಿತಾ ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ವಾ ಇತೋ ವಾ ಏತ್ತೋ ವಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಬುದ್ಧವೀಥಿಯಾ ದ್ವೀಸು ಪಸ್ಸೇಸು ನಿಚ್ಚಲಾವ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ಚಿತ್ತೋ ಗಹಪತಿ ಮಹನ್ತಂ ಬುದ್ಧವೀಥಿಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ತೀಣಿ ಫಲಾನಿ ಪತ್ತೇನ ಅರಿಯಸಾವಕೇನ ಓಲೋಕಿತೋಲೋಕಿತಟ್ಠಾನಂ ಕಮ್ಪಿ। "ಏಸೋ ಕಿರ ಚಿತ್ತೋ ಗಹಪತೀ"ತಿ ಮಹಾಜನೋ ಓಲೋಕೇಸಿ । ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣಾನಂ ಬುದ್ಧರಸ್ಮೀನಂ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದ್ವೀಸು ಗೋಪ್ಫಕೇಸು ಸತ್ಥು ಪಾದೇ ಗಹೇತ್ವಾ ವನ್ದಿ। ತಂ ಖಣಞ್ಞೇವ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಪುಪ್ಫವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿ, ಸಾಧುಕಾರಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪವತ್ತಯಿಂಸು। ಸೋ ಏಕಮಾಸಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿ, ವಸಮಾನೋ ಚ ಸಕಲಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ವಿಹಾರೇಯೇವ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತೇಪಿ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸಕಟೇಸು ಕಿಞ್ಚಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ನಾಹೋಸಿ, ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಆಭತಪಣ್ಣಾಕಾರೇನೇವ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ 'ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮಾಸಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಅಹೋಸಿಂ। ಇಧೇವ ಮೇ ಮಾಸೋ ವೀತಿವತ್ತೋ, ಮಯಾ ಆಭತಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಹೇತುಂ ನ ಲಭಾಮಿ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಆಭತಪಣ್ಣಾಕಾರೇನೇವ ದಾನಂ ಅದಾಸಿಂ, ಸೋಹಂ ಸಚೇಪಿ ಇಧ ಸಂವಚ್ಛರಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ನೇವ ಮಮ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ದಾತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ। ಅಹಂ ಸಕಟಾನಿ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ಇಚ್ಛಾಮಿ, ಪಟಿಸಾಮನಟ್ಠಾನಂ ಮೇ ಆರೋಚಾಪೇಥಾ"ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಹ - "ಆನನ್ದ, ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಏಕಂ ಪದೇಸಂ ತುಚ್ಛಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ದೇಹೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೯೫) ಕಿರ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಗಹಪತಿನೋ ಅನುಞ್ಞಾತಾ। ಉಪಾಸಕೋಪಿ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತೇಹಿ ತೀಹಿ ಜನಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತುಚ್ಛಸಕಟೇಹಿ ಪುನ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಉಟ್ಠಾಯ, "ಅಯ್ಯ, ತಯಾ ತುಚ್ಛಸಕಟೇಹಿ ಗಮನಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಸಕಟಾನಿ ಪೂರಯಿಂಸು। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಆಭತಪಣ್ಣಾಕಾರೇನೇವ ಮಹಾಜನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಮಾಸೇನ ಆಗತೋ, ಇಧಾಪಿ ಮಾಸಮೇವ ವುಟ್ಠೋ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಅಭಿಹಟಪಣ್ಣಾಕಾರೇನೇವ ಮಹಾವದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ಇದಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ತುಚ್ಛಾನಿ ಕತ್ವಾ ಮಾಸೇನೇವ ಕಿರ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಪನಸ್ಸ ಉಟ್ಠಾಯ, 'ಅಯ್ಯ , ತಯಾ ತುಚ್ಛಸಕಟೇಹಿ ಗಮನಕಮ್ಮಂ ಕತ'ನ್ತಿ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಸತ್ತರತನೇಹಿ ಪೂರಯಿಂಸು। ಸೋ ಪುನ ಅತ್ತನೋ ಆಭತಪಣ್ಣಾಕಾರೇನೇವ ಕಿರ ಮಹಾಜನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೋ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಏತಸ್ಸ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸೇವಾಯಂ ಸಕ್ಕಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ? "ಆನನ್ದ, ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಏತಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೇವ। ಅಯಞ್ಹಿ ಉಪಾಸಕೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಸಮ್ಪನ್ನಸೀಲೋ, ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಯಂ ಯಂ ಪದೇಸಂ ಭಜತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವಸ್ಸ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ನಿಬ್ಬತ್ತತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಪಕಿಣ್ಣಕವಗ್ಗೇ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಸದ್ಧೋ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಯಸೋ ಭೋಗಸಮಪ್ಪಿತೋ।
ಯಂ ಯಂ ಪದೇಸಂ ಭಜತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ಪೂಜಿತೋ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೦೩)।

ಅತ್ಥೋ ಪನಸ್ಸಾ ತತ್ಥೇವ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಆಹ -

ಆನನ್ದ, ಅಯಂ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಕತಾಭಿನೀಹಾರೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಮಿಗಲುದ್ದಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಏಕದಿವಸಂ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಮಿಗಾನಂ ಮಾರಣತ್ಥಾಯ ಸತ್ತಿಂ ಆದಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಿಗೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಕಟಪಬ್ಭಾರೇ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಕೋ, ಅಯ್ಯೋ, ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಭತ್ತಮಸ್ಸ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವೇಗೇನ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉದ್ಧನೇ ಹಿಯ್ಯೋ ಆಭತಮಂಸಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಭತ್ತಂ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಚಾರಿಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ಪತ್ತೇ ಆದಾಯ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯೇ, ಪರಿವಿಸಥಾ"ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಭತ್ತಂ ಪುಟಕೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ನಾನಾಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಪತ್ತಪುಟೇ ಕತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ಪೂರೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ "ಯಥಾ ಮೇ ಅಯಂ ರಸಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಪುಪ್ಫಪೂಜಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಚಿತ್ತಂ ತೋಸೇಸಿ, ಏವಂ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಪಣ್ಣಾಕಾರಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಚಿತ್ತಂ ತೋಸೇನ್ತು, ಪಞ್ಚವಣ್ಣಕುಸುಮವಸ್ಸಞ್ಚ ವಸ್ಸತೂ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಜಣ್ಣುಕಮತ್ತೇನ ಓಧಿನಾ ದಿಬ್ಬಪುಪ್ಫವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿ। ಇದಾನಿಪಿಸ್ಸ ಜಾತದಿವಸೇ ಚೇವ ಇಧ ಚ ಆಗತಸ್ಸ ಪುಪ್ಫವಸ್ಸವಸ್ಸನಞ್ಚ ಪಣ್ಣಾಕಾರಾಭಿಹಾರೋ ಚ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಸಕಟಪೂರಣಞ್ಚ ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೋತಿ।

ಚಿತ್ತಗಹಪತಿವತ್ಥು ಚುದ್ದಸಮಂ।

೧೫. ವನವಾಸೀತಿಸ್ಸಸಾಮಣೇರವತ್ಥು

ಅಞ್ಞಾ ಹಿ ಲಾಭೂಪನಿಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವನವಾಸಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇಸನಾ ರಾಜಗಹೇ ಸಮುಟ್ಠಿತಾ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ ಕಿರ ಪಿತು ವಙ್ಗನ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸಹಾಯಕೋ ಮಹಾಸೇನಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಾಮ ರಾಜಗಹೇ ವಸತಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ತಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಪನ ಪರಿಕ್ಖೀಣವಿಭವೋ ದಲಿದ್ದೋ। ಸೋ "ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತುಂ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಞ್ಚಮ್ಹಿ ದುಗ್ಗತೋ, ಮಯ್ಹಂ ದುಗ್ಗತಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತಿ ಮಞ್ಞೇ, ನತ್ಥಿ ಮೇ ಕೋಚಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾ ಭವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ನಿಲೀಯಿ। ಥೇರೋ ಅಪರಮ್ಪಿ ದಿವಸಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಥೇವ ನಿಲೀಯಿ। "ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಲಭಿತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋಪಿ ನಾಲಭಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾಚಕೇ ಥೂಲಸಾಟಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾಯಸಪಾತಿಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾವ ಥೇರಂ ಅನುಸ್ಸರಿ, "ಇಮಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಮಯಾ ಥೇರಸ್ಸ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಥೇರೋಪಿ ತಂ ಖಣಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಮಮ ಆಗಮನಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತಿ, ಮಯಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ತಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಠಿತಮೇವ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾವ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಯಸಪಾತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಆಕಿರಿ । ಥೇರೋ ಉಪಡ್ಢಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಪತ್ತಂ ಪಿದಹಿ। ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಏಕಪಟಿವೀಸಮತ್ತೋವ ಅಯಂ ಪಾಯಸೋ, ಪರಲೋಕಸಙ್ಗಹಂ ಮೇ ಕರೋಥ, ಮಾ ಇಧಲೋಕಸಙ್ಗಹಂ, ನಿರವಸೇಸಮೇವ ದಾತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಆಕಿರಿ। ಥೇರೋ ತತ್ಥೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಅಥಸ್ಸ

ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ತಮ್ಪಿ ಸಾಟಕಂ ದತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಭನ್ತೇ, ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಮೇವ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಥೇರೋ "ಏವಂ ಹೋತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಜೇತವನಂ ಅಗಮಾಸಿ। "ದುಗ್ಗತಕಾಲೇ ದಿನ್ನದಾನಂ ಪನ ಅತಿವಿಯ ತೋಸೇತೀ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ತಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಥೇರೇ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಸಿನೇಹಮಕಾಸಿ। ಸೋ ಥೇರೇ ಸಿನೇಹೇನೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಥೇರಸ್ಸೂಪಟ್ಠಾಕಕುಲೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ । ತಂಖಣೇಯೇವ ಪನಸ್ಸ ಮಾತಾ "ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಮೇ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಂ ಅದಾಸಿ।

ತಸ್ಸಾ ಅಚ್ಚುಣ್ಹಅತಿಸೀತಅತಿಅಮ್ಬಿಲಾದಿಪರಿಭೋಗಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸುಖೇನ ಗಬ್ಭಂ ಪರಿಹರಿಯಮಾನಾಯ ಏವರೂಪೋ ದೋಹಳೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ "ಅಹೋ ವತಾಹಂ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಪ್ಪಮುಖಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಗೇಹೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನಖೀರಪಾಯಸಂ ದತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಕಾಸಾಯವತ್ಥಾನಿ ಪರಿದಹಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಸರಕಂ ಆದಾಯ ಆಸನಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಪಾಯಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಕಿರ ಸೋ ಕಾಸಾಯವತ್ಥಪರಿದಹನೇ ದೋಹಳೋ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಞಾತಕಾ "ಧಮ್ಮಿಕೋ ನೋ ಧೀತಾಯ ದೋಹಳೋ"ತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನಖೀರಪಾಯಸಂ ಅದಂಸು। ಸಾಪಿ ಏಕಂ ಕಾಸಾವಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಸರಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಸನಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಪಾಯಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ದೋಹಳೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ। ತಸ್ಸಾ ಯಾವ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಾ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಕತಮಙ್ಗಲೇಸುಪಿ, ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾತಾಯ ಕತಮಙ್ಗಲೇಸುಪಿ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಪ್ಪಮುಖಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಅಪ್ಪೋದಕಮಧುಪಾಯಸಮೇವ ಅದಂಸು। ಪುಬ್ಬೇ ಕಿರೇಸ ದಾರಕೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾಲೇ ದಿನ್ನಪಾಯಸಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೋ।

ಜಾತಮಙ್ಗಲದಿವಸೇ ಪನ ತಂ ದಾರಕಂ ಪಾತೋವ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ಸಿರಿಸಯನೇ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಸ್ಸ ಕಮ್ಬಲಸ್ಸ ಉಪರಿ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸುಂ। ಸೋ ತತ್ಥ ನಿಪನ್ನಕೋವ ಥೇರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಮೇ ಪುಬ್ಬಾಚರಿಯೋ, ಮಯಾ ಥೇರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ, ಮಯಾ ಇಮಸ್ಸ ಏಕಂ ಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಗಹಣತ್ಥಾಯ ಆನೀಯಮಾನೋ ತಂ ಕಮ್ಬಲಂ ಚೂಳಙ್ಗುಲಿಯಾ ವೇಠೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ "ಅಙ್ಗುಲಿಯಂ ಕಮ್ಬಲೋ ಲಗ್ಗೋ"ತಿ ತೇ ತಂ ಹರಿತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ಸೋ ಪರೋದಿ। ಞಾತಕಾ "ಅಪೇಥ, ಮಾ ದಾರಕಂ ರೋದಾಪೇಥಾ"ತಿ ಕಮ್ಬಲೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಆನಯಿಂಸು। ಸೋ ಥೇರಂ ವನ್ದನಕಾಲೇ ಕಮ್ಬಲತೋ ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಅಪಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಕಮ್ಬಲಂ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಪಾತೇಸಿ। ಞಾತಕಾ "ದಹರಕುಮಾರೇನ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಕತ"ನ್ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಪುತ್ತೇನ ನೋ ದಿನ್ನಂ, ಪರಿಚ್ಚತ್ತಮೇವ ಹೋತು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕೇನ ಕಮ್ಬಲೇನ ಪೂಜಾಕಾರಕಸ್ಸ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾಸಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಕೋ ನಾಮೋ ಅಯಂ ದಾರಕೋ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯೇನ ಸಮಾನನಾಮಕೋ , ತಿಸ್ಸೋ ನಾಮೇಸ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ಕಿರ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಉಪತಿಸ್ಸಮಾಣವೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಮಾತಾಪಿಸ್ಸ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ನ ಮಯಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯೋ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬೋ"ತಿ। ಏವಂ ದಾರಕಸ್ಸ ನಾಮಕರಣಮಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ತಸ್ಸ ಆಹಾರಪರಿಭೋಗಮಙ್ಗಲೇಪಿ ಪುನ ತಸ್ಸ ಕಣ್ಣವಿಜ್ಝನಮಙ್ಗಲೇಪಿ ದುಸ್ಸಗಹಣಮಙ್ಗಲೇಪಿ ಚೂಳಾಕಪ್ಪನಮಙ್ಗಲೇಪಿ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಪ್ಪಮುಖಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಅಪ್ಪೋದಕಮಧುಪಾಯಸಮೇವ ಅದಂಸು।

ದಾರಕೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ಮಾತರಂ ಆಹ - "ಅಮ್ಮ, ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ತಾತ, ಪುಬ್ಬೇವಾಹಂ 'ನ ಮಯಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯೋ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬೋ'ತಿ ಮನಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಪಬ್ಬಜ, ಪುತ್ತಾ"ತಿ ಥೇರಂ ನಿಮನ್ತಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾಸೋ 'ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ವದತಿ, ಇಮಂ ಆದಾಯ ಸಾಯಂ ವಿಹಾರಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಥೇರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನೇನ ಪುತ್ತಂ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ಥೇರೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಸಿ - "ತಿಸ್ಸ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮ ದುಕ್ಕರಾ, ಉಣ್ಹೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಸೀತಂ

ಲಭತಿ, ಸೀತೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಉಣ್ಹಂ ಲಭತಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ಜೀವನ್ತಿ, ತ್ವಞ್ಚ ಸುಖೇಧಿತೋ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ಸಬ್ಬಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಥೇರೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಟಿಕೂಲಮನಸಿಕಾರವಸೇನ ತಚಪಞ್ಚಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸಕಲಮ್ಪಿ ಹಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಂ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ಸಬ್ಬಂ ಕಥೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ ಪನ ತಚಪಞ್ಚಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇತಬ್ಬಮೇವ। ಇದಞ್ಹಿ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಅವಿಜಹಿತಮೇವ। ಕೇಸಾದೀಸು ಏಕೇಕಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಮ್ಪಿ ಉಪಾಸಕಾನಮ್ಪಿ ಉಪಾಸಿಕಾನಮ್ಪಿ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನತ್ಥಿ। ಅಬ್ಯತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪನ ಪಬ್ಬಜೇನ್ತಾ ಅರಹತ್ತಸ್ಸೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ನಾಸೇನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಥೇರೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ದಸಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಾ ಸತ್ತಾಹಂ ವಿಹಾರೇಯೇವ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಪ್ಪೋದಕಮಧುಪಾಯಸಮೇವ ಅದಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂಪಿ "ನಿಬದ್ಧಂ ಅಪ್ಪೋದಕಮಧುಪಾಯಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಾ"ತಿ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು। ತಸ್ಸಪಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಾಯಂ ಗೇಹಂ ಅಗಮಂಸು। ಸಾಮಣೇರೋ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ "ಸಾಮಣೇರೋ ಕಿರ ಅಜ್ಜ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಸ್ಸತಿ, ಸಕ್ಕಾರಮಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಾಟಕಸತೇಹಿ ಚುಮ್ಬಟಕಾನಿ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಪಿಣ್ಡಪಾತಸತಾನಿ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಪಟಿಪಥೇ ಠತ್ವಾ ಅದಂಸು, ಪುನದಿವಸೇ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಉಪವನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅದಂಸು। ಏವಂ ಸಾಮಣೇರೋ ದ್ವೀಹೇವ ದಿವಸೇಹಿ ಸಾಟಕಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಸಹಸ್ಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾಪೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾಲೇ ದಿನ್ನಥೂಲಸಾಟಕಸ್ಸ ಕಿರೇಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೋ। ಅಥಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂ "ಪಿಣ್ಡಪಾತದಾಯಕತಿಸ್ಸೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು।

ಪುನೇಕದಿವಸಂ ಸಾಮಣೇರೋ ಸೀತಕಾಲೇ ವಿಹಾರಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಅಗ್ಗಿಸಾಲಾದೀಸು ವಿಸಿಬ್ಬೇನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಆಹ - "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ವಿಸಿಬ್ಬೇನ್ತಾ ನಿಸಿನ್ನಾತ್ಥಾ"ತಿ? "ಸೀತಂ ನೋ ಪೀಳೇತಿ ಸಾಮಣೇರಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಸೀತಕಾಲೇ ನಾಮ ಕಮ್ಬಲಂ ಪಾರುಪಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸೋ ಹಿ ಸೀತಂ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ"ತಿ। ಸಾಮಣೇರ "ತ್ವಂ ಮಹಾಪುಞ್ಞೋ ಕಮ್ಬಲಂ ಲಭೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುತೋ ಕಮ್ಬಲೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಕಮ್ಬಲತ್ಥಿಕಾ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ಸಕಲವಿಹಾರೇ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ಅಥ ಭಿಕ್ಖೂ "ಸಾಮಣೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಮ್ಬಲಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಸಾಮಣೇರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಸೋ "ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕುತೋ ಕಮ್ಬಲಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಅನುಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತೇ ಆದಾಯ ನಗರಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ಸುದಿನ್ನಸ್ಸ ಹಿ ದಾನಸ್ಸ ಏವರೂಪೋ ಆನುಭಾವೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಬಹಿನಗರೇಯೇವ ಘರಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಚರನ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಕಮ್ಬಲಸತಾನಿ ಲಭಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಕಮ್ಬಲೇ ಆಹರನ್ತಿ।

ಏಕೋ ಪನ ಪುರಿಸೋ ಆಪಣದ್ವಾರೇನ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಕಮ್ಬಲಸತಾನಿ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಏಕಂ ಆಪಣಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಹ - "ಅಮ್ಭೋ, ಏಕೋ ಸಾಮಣೇರೋ ಕಮ್ಬಲೇ ಸಂಹರನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ತವ ಕಮ್ಬಲೇ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಹೀ"ತಿ? "ಕಿಂ ಪನ ಸೋ ದಿನ್ನಕೇ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಉದಾಹು ಅದಿನ್ನಕೇ"ತಿ? "ದಿನ್ನಕೇ ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ । "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಚೇ ಇಚ್ಛಾಮಿ, ದಸ್ಸಾಮಿ, ನೋ ಚೇ, ನ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಗಚ್ಛ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಮಚ್ಛರಿನೋ ಹಿ ಅನ್ಧಬಾಲಾ ಏವರೂಪೇಸು ದಾನಂ ದದಮಾನೇಸು ಮಚ್ಛರಾಯಿತ್ವಾ ಅಸದಿಸದಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಚ್ಛರಾಯನ್ತೋ ಕಾಳೋ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೭೭) ವಿಯ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ಆಪಣಿಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಆಗಚ್ಛಮಾನೋ 'ತವ ಕಮ್ಬಲೇ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಹೀ'ತಿ ಮಂ ಆಹ। 'ಸಚೇಪಿ ಸೋ ದಿನ್ನಕಂ ಗಣ್ಹಾ'ತಿ, ಅಹಂ ಪನ 'ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಸಚೇ ಇಚ್ಛಾಮಿ, ದಸ್ಸಾಮಿ, ನೋ ಚೇ, ನ ದಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಅವಚಂ, ದಿಟ್ಠಕಂ ಪನ ಅದೇನ್ತಸ್ಸ ಲಜ್ಜಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತಸ್ಸ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಕಮ್ಬಲಸತೇಸು ದ್ವೇ ಕಮ್ಬಲಾನಿ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾನಿ, ಇಮಾನೇವ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ದ್ವೇಪಿ ಕಮ್ಬಲೇ ದಸಾಯ ದಸಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಅನ್ತರೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಸಿ। ಸಾಮಣೇರೋಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತಂ ಪದೇಸಂ ಪಾಪುಣಿ। ಆಪಣಿಕಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಂ ದಿಸ್ವಾವ ಪುತ್ತಸಿನೇಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ,

ಸಕಲಸರೀರಂ ಸಿನೇಹೇನ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ತಿಟ್ಠತು ಕಮ್ಬಲಾನಿ, ಇಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಹದಯಮಂಸಮ್ಪಿ ದಾತುಂ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ। ತೇ ದ್ವೇಪಿ ಕಮ್ಬಲೇ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತಯಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸ್ಸ ಭಾಗೀ ಅಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಅವಚ। ಸೋಪಿಸ್ಸ "ಏವಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸಾಮಣೇರೋ ಅನ್ತೋನಗರೇಪಿ ಪಞ್ಚ ಕಮ್ಬಲಸತಾನಿ ಲಭಿ। ಏವಂ ಏಕದಿವಸಂಯೇವ ಕಮ್ಬಲಸಹಸ್ಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಕಮ್ಬಲದಾಯಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಏವಂ ನಾಮಕರಣದಿವಸೇ ದಿನ್ನಕಮ್ಬಲೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ಕಮ್ಬಲಸಹಸ್ಸಭಾವಂ ಪಾಪುಣಿ। ಬುದ್ಧಸಾಸನಞ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ನತ್ಥಞ್ಞಂ ತಂ ಠಾನಂ, ಯತ್ಥ ಅಪ್ಪಂ ದಿನ್ನಂ ಬಹುಂ ಹೋತಿ, ಬಹುಂ ದಿನ್ನಂ ಬಹುತರಂ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ -

> "ತಥಾರೂಪೋಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ, ಯಥಾರೂಪೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಅಪ್ಪಂ ದಿನ್ನಂ ಬಹುಂ ಹೋತಿ, ಬಹುಂ ದಿನ್ನಂ ಬಹುತರ"ನ್ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೧೪೬) -

ಏವಂ ಸಾಮಣೇರೋ ಏಕಕಮ್ಬಲಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋವ ಕಮ್ಬಲಸಹಸ್ಸಂ ಲಭಿ। ತಸ್ಸ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಞಾತಿದಾಯಕಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯಾ ಇಧ ವಸನ್ತೇನ ಞಾತಿದಾಯಕೇಸು ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತೇಸು ಅಕಥೇತುಮ್ಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಏತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಪಪಞ್ಚೇನ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ಸಚೇ ಆಸನ್ನಟ್ಠಾನೇ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಞಾತಕಾ ಮಂ ಪಕ್ಕೋಸಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ವೀಸತಿ ಯೋಜನಸತಂ ಮಗ್ಗಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥೇಕೇನ ಗಾಮದ್ವಾರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಂ ಮಹಲ್ಲಕಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಮಹಾಉಪಾಸಕ , ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ವಸನ್ತಾನಂ ಆರಞ್ಞಕವಿಹಾರೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? "ಅತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಮೇ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ। ಮಹಲ್ಲಕಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಪನ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಪುತ್ತಸಿನೇಹೋ ಉದಪಾದಿ। ಅಥಸ್ಸ ತತ್ಥೇವ ಠಿತೋ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ತೇ"ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾಮಣೇರೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ನಾನಾಪುಪ್ಫಫಲಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ರುಕ್ಖಪಬ್ಬತಪದೇಸೇ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ, ಉಪಾಸಕ, ಕಿಂ ಪದೇಸೋ ನಾಮ, ಅಯಂ ಉಪಾಸಕ ಕಿಂ ಪದೇಸೋ ನಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋಪಿಸ್ಸ ತೇಸಂ ನಾಮಾನಿ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಆರಞ್ಞಕವಿಹಾರಂ ಪತ್ವಾ "ಇದಂ, ಭನ್ತೇ, ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ, ಇಧೇವ ವಸಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕೋ ನಾಮೋ ತ್ವ"ನ್ತಿ ನಾಮಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ವನವಾಸೀತಿಸ್ಸೋ ನಾಮ ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಸ್ವೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗಾಮೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗಾಮಮೇವ ಗತೋ। "ವನವಾಸೀತಿಸ್ಸೋ ನಾಮ ವಿಹಾರಂ ಆಗತೋ, ತಸ್ಸ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ಪಟಿಯಾದೇಥಾ"ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಸಾಮಣೇರೋ ಪಠಮಮೇವ ತಿಸ್ಸೋ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ತತೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತದಾಯಕತಿಸ್ಸೋ ಕಮ್ಬಲದಾಯಕತಿಸ್ಸೋ ವನವಾಸೀತಿಸ್ಸೋತಿ ತೀಣಿ ನಾಮಾನಿ ಲಭಿತ್ವಾ ಸತ್ತವಸ್ಸಬ್ಭನ್ತರೇ ಚತ್ತಾರಿ ನಾಮಾನಿ ಲಭಿ। ಸೋ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ತಂ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ ವನ್ದಿಂಸು। ಸಾಮಣೇರೋ "ಸುಖಿತಾ ಹೋಥ, ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಏಕಮನುಸ್ಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ ಪುನ ಗೇಹಂ ಗನ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಯಾಪನಮತ್ತಮೇವ ಗಣ್ಹಿ। ಸಕಲಗಾಮವಾಸಿನೋ ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಉರೇನ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಸು ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ಇಧ ವಸನ್ತೇಸು ಮಯಂ ತೀಣಿ ಸರಣಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಮಾಸಸ್ಸ ಅಟ್ಠ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಾನಿ ಉಪವಸಿಸ್ಸಾಮ, ಇಧ ವಸನತ್ಥಾಯ ನೋ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದೇಥಾ"ತಿ। ಸೋ ಉಪಕಾರಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ನಿಬದ್ಧಂ ತತ್ಥೇವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಚಾರಂ ಚರಿ। ವನ್ದಿತವನ್ದಿತಕ್ಖಣೇ ಚ "ಸುಖಿತಾ ಹೋಥ, ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಥಾ"ತಿ ಪದದ್ವಯಮೇವ ಕಥೇತ್ವಾ

ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತತ್ಥೇವಪಠಮಮಾಸಞ್ಚ ದುತಿಯಮಾಸಞ್ಚ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ತತಿಯಮಾಸೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಪವಾರೇತ್ವಾ ವುಟ್ಠವಸ್ಸಕಾಲೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - “ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಿಸ್ಸಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ। “ಗಚ್ಛ, ಸಾರಿಪುತ್ತಾ”ತಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕನ್ತೋ, “ಆವುಸೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಅಹಂ ತಿಸ್ಸಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ “ಅಹಮ್ಪಿ, ಆವುಸೋ, ಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರೋ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರೋ ಪುಣ್ಣತ್ಥೇರೋತಿ ಸಬ್ಬೇ ಮಹಾಸಾವಕಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಸಬ್ಬೇಪಿ ಮಹಾಸಾವಕಾನಂ ಪರಿವಾರಾ ಚತ್ತಾಲೀಸ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ವೀಸತಿಯೋಜನಸತಂ ಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗೋಚರಗಾಮಂ ಸಮ್ಪತ್ತಾ। ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ನಿಬದ್ಧೂಪಟ್ಠಾಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ದ್ವಾರೇಯೇವ ದಿಸ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿ।

ಅಥ ನಂ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಪುಚ್ಛಿ - “ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಉಪಾಸಕ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಆರಞ್ಞಕವಿಹಾರೋ”ತಿ? “ಅತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ, ಅಭಿಕ್ಖುಕೋ”ತಿ? “ಸಭಿಕ್ಖುಕೋ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಕೋ ನಾಮೋ ತತ್ಥ ವಸತೀ”ತಿ? “ವನವಾಸೀತಿಸ್ಸೋ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಮಗ್ಗಂ ನೋ ಆಚಿಕ್ಖಾ”ತಿ। “ಕೇ ತುಮ್ಹೇ, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ಮಯಂ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಾ”ತಿ। ಉಪಾಸಕೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಮಹಾಸಾವಕೇ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ನಿರನ್ತರಂ ಪೀತಿಯಾ ಫುಟ್ಠಸರೀರೋ ಹುತ್ವಾ “ತಿಟ್ಠಥ ತಾವ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವೇಗೇನ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ “ಏತೇ, ಅಯ್ಯಾ, ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಸೀತಿ ಮಹಾಸಾವಕಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಾ, ಮಞ್ಚಪೀಠಪಚ್ಚತ್ಥರಣದೀಪತೇಲಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವೇಗೇನ ನಿಕ್ಖಮಥಾ”ತಿ ಉಗ್ಘೋಸೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ “ತಾವದೇವ ಮಞ್ಚಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇರಾನಂ ಪದಾನುಪದಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಥೇರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ಸಾಮಣೇರೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಕತಿಪಯಾನಂ ಮಹಾಥೇರಾನಂ ಪತ್ತಚೀವರಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವತ್ತಮಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಥೇರಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಸಂವಿದಹನ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪಟಿಸಾಮೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಅನ್ಧಕಾರೋ ಜಾತಾ”ತಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಉಪಾಸಕೇ ಆಹ - “ಗಚ್ಛಥ, ಉಪಾಸಕಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ಧಕಾರೋ ಜಾತೋ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನದಿವಸೋ, ನ ಮಯಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮ, ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಮ್ಪಿ ನತ್ಥೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ, ಸಾಮಣೇರ, ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಸ್ಸ ಕಾಲಂ ಘೋಸೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಆಹ - “ತಿಸ್ಸ ತವ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ ‘ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮಾಮ್ಹಾ’ತಿ ವದನ್ತಿ , ಕಥೇಹಿ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮ”ನ್ತಿ। ಉಪಾಸಕಾ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಉಟ್ಠಾಯ, “ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯೋ ‘ಸುಖಿತಾ ಹೋಥ, ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಥಾ’ತಿ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಪದಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ನ ಜಾನಾತಿ , ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಞ್ಞಂ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಂ ದೇಥಾ”ತಿ ವದಿಂಸು। “ಸಾಮಣೇರೋ ಪನ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾಪಿ ನೇವ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸೀ”ತಿ।

ತದಾ ಪನ ನಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, “ಸಾಮಣೇರ, ಕಥಂ ಪನ ಸುಖಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ‘ಕಥಂ ಪನ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚನ್ತೀ’ತಿ ಇಮೇಸಂ ನೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪದಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಕಥೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಚಿತ್ತಬೀಜನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಾಸನಂ ಆರುಯ್ಹ ಪಞ್ಚಹಿ ನಿಕಾಯೇಹಿ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಕಾರಣಞ್ಚ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಘನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸನ್ತೋ ಚಾತುದ್ದೀಪಕಮಹಾಮೇಘೋ ವಿಯ ಖನ್ಧಧಾತುಆಯತನಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮೇ ವಿಭಜನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಕೂಟೇನ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಸುಖಂ ಹೋತಿ, ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋಯೇವ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚತಿ, ಸೇಸಜನಾ ಜಾತಿದುಕ್ಖಾದೀಹಿ ಚೇವ ನಿರಯದುಕ್ಖಾದೀಹಿ ಚ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತೀ”ತಿ ಆಹ। “ಸಾಧು, ಸಾಮಣೇರ, ಸುಕಥಿತೋ ತೇ ಪಟಿಭಾಣೋ, ಇದಾನಿ ಸರಭಞ್ಞಂ ಭಣಾಹೀ”ತಿ। ಸೋ ಸರಭಞ್ಞಮ್ಪಿ ಭಣಿ। ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕಮನುಸ್ಸಾ ದ್ವೇ ಭಾಗಾ ಅಹೇಸುಂ। ಏಕಚ್ಚೇ “ನ ವತ ನೋ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಏವರೂಪೋ ಕಕ್ಖಳೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ। ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಏವರೂಪಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಜಾನನ್ತೋ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಮಾತಾಪಿತುಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಏಕಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಪದಂ ನ ಕಥೇಸೀ”ತಿ ಕುಜ್ಝಿಂಸು। ಏಕಚ್ಚೇ “ಲಾಭಾ ವತ ನೋ, ಯೇ ಮಯಂ

ಏವರೂಪಂ ಭದನ್ತಂ ಗುಣಂ ವಾ ಅಗುಣಂ ವಾ ಅಜಾನನ್ತಾಪಿ ಉಪಟ್ಠಹಿಮ್ಹ , ಇದಾನಿ ಚ ಪನಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ ಲಭಿಮ್ಹಾ"ತಿ ತುಸ್ಸಿಂಸು।

ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋಪಿ ತಂ ದಿವಸಂ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ವನವಾಸೀತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕೇ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಇಮಮತ್ಥಂ ಉಪಧಾರೇಸಿ "ವನವಾಸೀತಿಸ್ಸಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ ಏಕಚ್ಚೇ ತುಟ್ಠಾ, ಏಕಚ್ಚೇ ಕುದ್ಧಾ, ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಕುದ್ಧಾ ನಿರಯಭಾಗಿನೋ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಗನ್ತಬ್ಬಮೇವ ತತ್ಥ ಮಯಾ, ಮಯಿ ಗತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಸಾಮಣೇರೇ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ತೇಪಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾಯ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತಾ ಸಾಮಣೇರಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು – "ಕಿಂ, ತಿಸ್ಸ, ತ್ವಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ, ಉದಾಹು ಪಚ್ಛಾ"ತಿ? "ಮಮ ಗಮನವೇಲಾಯಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನಸ್ಮಿಂಯೇವ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಪತ್ತಮಾದಾಯ ಏಕಚಿತ್ತಕ್ಖಣೇನೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪುರತೋ ಠಿತಮೇವ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಆಗತೋ"ತಿ ಸಕಲಗಾಮೋ ಸಙ್ಖುಭಿತ್ವಾ ಏಕಕೋಲಾಹಲೋ ಅಹೋಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ದತ್ವಾ ಖಜ್ಜಕಂ ಅದಂಸು। ಸಾಮಣೇರೋ ಭತ್ತೇ ಅನಿಟ್ಠಿತೇಯೇವ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಪಾವಿಸಿ। ಗಾಮವಾಸಿನೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಅದಂಸು। ಸೋ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಆಹರ, ತಿಸ್ಸಾ"ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಪಸ್ಸ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ತವ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ಹತ್ಥತೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ದತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹ।

ಗಾಮವಾಸಿನೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಏವಮಾಹ – "ಲಾಭಾ ವತ ವೋ ಉಪಾಸಕಾ, ಯೇ ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ತನೋ ಕುಲೂಪಕಂ ಸಾಮಣೇರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಕಸ್ಸಪಂ ಅನುರುದ್ಧನ್ತಿ ಅಸೀತಿಮಹಾಸಾವಕೇ ದಸ್ಸನಾಯ ಲಭಥ, ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲೂಪಕಮೇವ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಗತೋ, ಬುದ್ಧದಸ್ಸನಮ್ಪಿ ವೋ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯೇವ ಲದ್ಧಂ, ಲಾಭಾ ವೋ, ಸುಲದ್ಧಂ ವೋ"ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು – "ಅಹೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಲಾಭಾ, ಬುದ್ಧಾನಞ್ಚೇವ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಆರಾಧನಸಮತ್ಥಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಲಭಾಮ, ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಞ್ಚಸ್ಸ ದಾತುಂ ಲಭಾಮಾ"ತಿ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಕುದ್ಧಾ ಮನುಸ್ಸಾ ತುಸ್ಸಿಂಸು। ತುಟ್ಠಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಸೀದಿಂಸು। ಅನುಮೋದನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಸಾಮಣೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮಧುರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ , "ಸಾಮಣೇರ, ಅಯಂ ಪದೇಸೋ ಕೋನಾಮೋ, ಅಯಂ ಪದೇಸೋ ಕೋನಾಮೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛೇ ತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕೇನ ದಸ್ಸಿತಪದೇಸೇ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾಮಣೇರೋಪಿ, "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ, ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಮಾನೋವ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಂ ಅಭಿರುಹಿ। ತತ್ಥ ಠಿತಾನಂ ಪನ ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಸತ್ಥಾ ಸಾಮಣೇರಂ ಪುಚ್ಛಿ – "ತಿಸ್ಸ, ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಠಿತೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಿಂ ಪಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಿಂ ಚಿನ್ತೇಸೀ"ತಿ? "ಮಮ ದುಕ್ಖಿತಕಾಲೇ ರೋದನ್ತಸ್ಸ ಚತೂಹಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇಹಿ ಅತಿರೇಕತರೇನ ಅಸ್ಸುನಾ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ, ಭನ್ತೇ, ಚಿನ್ತೇಸಿ"ನ್ತಿ। "ಸಾಧು ಸಾಧು, ತಿಸ್ಸ, ಏವಮೇತಂ। ಏಕೇಕಸ್ಸ ಹಿ ಸತ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಖಿತಕಾಲೇ ಪಗ್ಘರಿತಅಸ್ಸೂನಿ ಚತೂಹಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇಹಿ ಅತಿರೇಕತರಾನೇವಾ"ತಿ। ಇದಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

“ಚತೂಸು ಸಮುದ್ದೇಸು ಜಲಂ ಪರಿತ್ತಕಂ,
ತತೋ ಬಹುಂ ಅಸ್ಸುಜಲಂ ಅನಪ್ಪಕಂ।
ದುಕ್ಖೇನ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ ನರಸ್ಸ ಸೋಚನಾ,
ಕಿಂಕಾರಣಾ ಸಮ್ಮ ತುವಂ ಪಮಜ್ಜಸೀ”ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಪುನ ಪುಚ್ಛಿ – “ತಿಸ್ಸ, ಕಹಂ ವಸಸೀ”ತಿ? “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಭಾರೇ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ತತ್ಥ ಪನ ವಸನ್ತೋ ಕಿಂ ಚಿನ್ತೇಸೀ”ತಿ? “ಮಯಾ ಮರನ್ತೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಕತಸ್ಸ ಸರೀರನಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ‘ನತ್ಥೀ’ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಸಾಧು ಸಾಧು, ತಿಸ್ಸ, ಏವಮೇತಂ। ಇಮೇಸಞ್ಹಿ ಸತ್ತಾನಂ ಪಥವಿಯಂ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಮತಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ”ತಿ ವತ್ವಾ –

“ಉಪಸಾಳಕನಾಮಾನಿ, ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚತುದ್ದಸ।
ಅಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ದಡ್ಢಾನಿ, ನತ್ಥಿ ಲೋಕೇ ಅನಾಮತಂ॥

“ಯಮ್ಹಿ ಸಚ್ಚಞ್ಚ ಧಮ್ಮೋ ಚ, ಅಹಿಂಸಾ ಸಂಯಮೋ ದಮೋ।
ಏತಂ ಅರಿಯಾ ಸೇವನ್ತಿ, ಏತಂ ಲೋಕೇ ಅನಾಮತ”ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰೧.೨.೨೦-೨೧) –

ಇಮಂ ದುಕನಿಪಾತೇ **ಉಪಸಾಳಕಜಾತಕಂ** ಕಥೇಸಿ। ಇತಿ ಪಥವಿಯಂ ಸರೀರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾ ಮರನ್ತೇಸು ಸತ್ತೇಸು ಅಮತಪುಬ್ಬಪದೇಸೇ ಮರನ್ತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸದಿಸಾ ಪನ ಅಮತಪುಬ್ಬಪದೇಸೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯನ್ತಿ।

ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಕಿರ ವೀಸವಸ್ಸಸತಿಕಕಾಲೇ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪರಿಕ್ಖೀಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ “ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ರೋಹಿಣೀನದಿಯಾ ಉಭಯತೀರವಾಸಿಕೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು ಓರಿಮತೀರವಾಸಿಕಾ “ಮಯಂ ಥೇರಸ್ಸ ಬಹೂಪಕಾರಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವದಿಂಸು। ಪರತೀರವಾಸಿಕಾಪಿ “ಮಯಂ ಥೇರಸ್ಸ ಬಹೂಪಕಾರಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವದಿಂಸು। ಥೇರೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ “ಉಭಯತೀರವಾಸಿನೋ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಕಾರಾ, ಇಮೇ ನಾಮ ಅನುಪಕಾರಾತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ, ಸಚಾಹಂ ಓರಿಮತೀರೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪರತೀರವಾಸಿನೋ ಧಾತುಗಹಣತ್ಥಂ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಲಹಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಸಚೇ ಪರತೀರೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಓರಿಮತೀರವಾಸಿನೋಪಿ ತಥಾ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಲಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೋಪಿ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ವೂಪಸಮಮಾನೋಪಿ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯೇವ ವೂಪಸಮಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಓರಿಮತೀರವಾಸಿನೋಪಿ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಕಾರಾ, ಪರತೀರವಾಸಿನೋಪಿ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಕಾರಾ, ಅನುಪಕಾರಾಪಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಓರಿಮತೀರವಾಸಿನೋ ಓರಿಮತೀರೇಯೇವ ಸನ್ನಿಪತನ್ತು, ಪರತೀರವಾಸಿನೋಪಿ ಪರತೀರೇಯೇವಾ”ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಮಜ್ಝೇನದಿಯಾ ಸತ್ತತಾಲಪ್ಪಮಾಣೇ ಆಕಾಸೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ “ಮಮ ಸರೀರಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕೋ ಭಾಗೋ ಓರಿಮತೀರೇ ಪತತು, ಏಕೋ ಭಾಗೋ ಪರತೀರೇ”ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಯಥಾನಿಸಿನ್ನೋವ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ, ಜಾಲಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಸರೀರಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕೋ ಭಾಗೋ ಓರಿಮತೀರೇ ಪತಿ, ಏಕೋ ಭಾಗೋ ಪರತೀರೇ। ತತೋ ಮಹಾಜನೋ ಪರಿದೇವಿ, ಪಥವಿಉನ್ದ್ರಿಯನಸದ್ದೋ ವಿಯ ಆರೋದನಸದ್ದೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥು ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇ ಆರೋದನಸದ್ದತೋಪಿ ಕಾರುಞ್ಞತರೋ ಅಹೋಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ರೋದನ್ತಾ ಪರಿದೇವನ್ತಾ “ಸತ್ಥು ಪತ್ತಚೀವರಗ್ಗಾಹಕೇ ತಿಟ್ಠನ್ತೇ ಸತ್ಥು ಠಿತಕಾಲೋ ವಿಯ ನೋ ಅಹೋಸಿ, ಇದಾನಿ ನೋ ಸತ್ಥಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ”ತಿ ವಿಪ್ಪಲಪನ್ತಾ ವಿರವನ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸೂತಿ।

ಪುನ ಸತ್ಥಾ ಸಾಮಣೇರಂ ಪುಚ್ಛಿ – “ತಿಸ್ಸ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ದೀಪಿಆದೀನಂ ಸದ್ದೇನ ಭಾಯಸಿ, ನ ಭಾಯಸೀ”ತಿ? “ನ ಭಾಯಾಮಿ ಭಗವಾ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಏತೇಸಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ವನರತಿ ನಾಮ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿಮತ್ತಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ವನವಣ್ಣನಂ ನಾಮ ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ತಿಸ್ಸಾ”ತಿ ಆಮನ್ತೇಸಿ। “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ಮಯಂ ಗಚ್ಛಾಮ, ತ್ವಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ,

ನಿವತ್ತಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ಮಯ್ಹಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೇ ಮಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ನಿವತ್ತೇನ್ತೇ ನಿವತ್ತಿಸ್ಸಾಮಿ , ಭನ್ತೇ"ತಿ । ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪನ ನಿವತ್ತಿತುಮೇವ ಅಜ್ಝಾಸಯೋ, ಥೇರೋ ತಂ ಞತ್ವಾ "ತಿಸ್ಸ, ಸಚೇ ನಿವತ್ತಿತುಕಾಮೋ, ನಿವತ್ತಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಾ ಉದಪಾದಿ - "ಅಹೋ ವತ ವನವಾಸೀತಿಸ್ಸಸಾಮಣೇರೋ ದುಕ್ಕರಂ ಕರೋತಿ, ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯಸ್ಸ ಞಾತಕಾ ಸತ್ತಸು ಮಙ್ಗಲೇಸು ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಅಪ್ಪೋದಕಮಧುಪಾಯಸಮೇವ ಅದಂಸು, ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಅಪ್ಪೋದಕಮಧುಪಾಯಸಮೇವ ಅದಂಸು। ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ದ್ವೀಹೇವ ದಿವಸೇಹಿ ಸಾಟಕಸಹಸ್ಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಸಹಸ್ಸಂ ಲಭಿ, ಪುನೇಕದಿವಸಂ ಕಮ್ಬಲಸಹಸ್ಸಂ ಲಭಿ। ಇತಿಸ್ಸ ಇಧ ವಸನಕಾಲೇ ಮಹಾಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಇದಾನಿ ಏವರೂಪಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಿಸ್ಸಕಾಹಾರೇನ ಯಾಪೇತಿ, ದುಕ್ಕರಕಾರಕೋ ವತ ತಿಸ್ಸಸಾಮಣೇರೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ, "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲಾಭೂಪನಿಸಾ ನಾಮೇಸಾ ಅಞ್ಞಾ, ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅಞ್ಞಾ। 'ಏವಂ ಲಾಭಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಹಿ ಆರಞ್ಞಿಕಾದಿಧುತಙ್ಗಸಮಾದಾನವಸೇನ ಲಾಭೂಪನಿಸಂ ರಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚತ್ತಾರೋ ಅಪಾಯಾ ವಿವಟದ್ವಾರಾ ಏವ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿನಿಯಾ ಪನ ಪಟಿಪದಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಪಹಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಘಟೇನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೫. "ಅಞ್ಞಾ ಹಿ ಲಾಭೂಪನಿಸಾ, ಅಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿನೀ।
ಏವಮೇತಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ, ಭಿಕ್ಖು ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾವಕೋ।
ಸಕ್ಕಾರಂ ನಾಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ, ವಿವೇಕಮನುಬ್ರೂಹಯೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಞ್ಞಾ ಹಿ ಲಾಭೂಪನಿಸಾ, ಅಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿನೀ**ತಿ ಲಾಭೂಪನಿಸಾ ನಾಮೇಸಾ ಅಞ್ಞಾ ಏವ, ಅಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ। ಲಾಭುಪ್ಪಾದಕೇನ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಥೋಕಂ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕಾಯವಙ್ಕಾದೀನಿ ಕಾತಬ್ಬಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಯಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಕಾಯವಙ್ಕಾದೀಸು ಕಿಞ್ಚಿ ಕರೋತಿ, ತದಾ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಪಾಯಸಪಾತಿಯಞ್ಹಿ ವಙ್ಕಂ ಅಕತ್ವಾ ಉಜುಕಮೇವ ಹತ್ಥಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೋ ಮಕ್ಖಿತಮತ್ತಕೋವ ಹೋತಿ, ವಙ್ಕಂ ಕತ್ವಾ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಪಾಯಸಪಿಣ್ಡಂ ಉದ್ಧರನ್ತೋವ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ಏವಂ ಕಾಯವಙ್ಕಾದೀನಿ ಕರಣಕಾಲೇಯೇವ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಲಾಭೂಪನಿಸ್ಸಾ ನಾಮ। ಉಪಧಿಸಮ್ಪದಾ ಚೀವರಧಾರಣಂ ಬಾಹುಸಚ್ಚಂ ಪರಿವಾರೋ ಅರಞ್ಞವಾಸೋತಿ ಏವರೂಪೇಹಿ ಪನ ಕಾರಣೇಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಲಾಭೋ ಧಮ್ಮಿಕೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಂ ಪೂರೇನ್ತೇನ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಾಯವಙ್ಕಾದೀನಿ ಪಹಾತಬ್ಬಾನಿ। ಅನನ್ಧೇನೇವ ಅನ್ಧೇನ ವಿಯ, ಅಮೂಗೇನೇವ ಮೂಗೇನ ವಿಯ, ಅಬಧಿರೇನೇವ ಬಧಿರೇನ ವಿಯ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಸಠೇನ ಅಮಾಯೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ಏವಮೇತ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಲಾಭುಪ್ಪಾದನಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಏವಂ ಞತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಙ್ಖತಾಸಙ್ಖತಧಮ್ಮಾನಂ ಬುಜ್ಝನಟ್ಠೇನ **ಬುದ್ಧಸ್ಸ** ಸವನನ್ತೇ ಜಾತಟ್ಠೇನ ಓವಾದಾನುಸಾಸನಿಂ ವಾ ಸವನಟ್ಠೇನ **ಸಾವಕೋ ಭಿಕ್ಖು** ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ಚತುಪಚ್ಚಯಸಕ್ಕಾರಂ ನಾಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ, ನ ಚೇವ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಪಟಿಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯ, ಕಾಯವಿವೇಕಾದಿಕಂ **ವಿವೇಕಂ ಅನುಬ್ರೂಹಯೇ**। ತತ್ಥ **ಕಾಯವಿವೇಕೋ**ತಿ ಕಾಯಸ್ಸ ಏಕೀಭಾವೋ। **ಚಿತ್ತವಿವೇಕೋ**ತಿ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ। **ಉಪಧಿವಿವೇಕೋ**ತಿ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ತೇಸು ಕಾಯವಿವೇಕೋ ಗಣಸಙ್ಗಣಿಕಂ ವಿನೋದೇತಿ, ಚಿತ್ತವಿವೇಕೋ ಕಿಲೇಸಸಙ್ಗಣಿಕಂ ವಿನೋದೇತಿ, ಉಪಧಿವಿವೇಕೋ ಸಙ್ಖಾರಸಙ್ಗಣಿಕಂ ವಿನೋದೇತಿ। ಕಾಯವಿವೇಕೋ ಚಿತ್ತವಿವೇಕಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ, ಚಿತ್ತವಿವೇಕೋ ಉಪಧಿವಿವೇಕಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ। ವುತ್ತಮ್ಪಿಹೇತಂ -

“ಕಾಯವಿವೇಕೋ ಚ ವಿವೇಕಟ್ಠಕಾಯಾನಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಭಿರತಾನಂ, ಚಿತ್ತವಿವೇಕೋ ಚ ಪರಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾನಂ ಪರಮವೋದಾನಪ್ಪತ್ತಾನಂ, ಉಪಧಿವಿವೇಕೋ ಚ ನಿರುಪಧೀನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ವಿಸಙ್ಖಾರಗತಾನ”ನ್ತಿ (ಮಹಾನಿ॰ ೧೫೦)। -

ಇಮಂ ತಿವಿಧಮ್ಪಿ ವಿವೇಕಂ ಬ್ರೂಹೇಯ್ಯ ವಡ್ಢೇಯ್ಯ, ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ವನವಾಸೀತಿಸ್ಸಸಾಮಣೇರವತ್ಥು ಪನ್ನರಸಮಂ।

ಬಾಲವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಞ್ಚಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೬. ಪಣ್ಡಿತವಗ್ಗೋ

೧. ರಾಧತ್ಥೇರವತ್ಥು

ನಿಧೀನಂವ ಪವತ್ತಾರನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ರಾಧತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ದುಗ್ಗತಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ''ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪ್ಪಹರಿತಕಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪರಿವೇಣಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತೋ ಮುಖಧೋವನಾದೀನಿ ದದನ್ತೋ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ವಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ಪನ ನ ಇಚ್ಛನ್ತಿ। ಸೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅಲಭಮಾನೋ ಕಿಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ ''ಕಿಂ ನು ಖೋ''ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ''ಅರಹಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ''ತಿ ಞತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ವಿಹಾರಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ವಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ''ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಚರಸೀ''ತಿ ಆಹ। ''ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೋ, ಭನ್ತೇ''ತಿ । ''ಲಭಸಿ ನೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಸಙ್ಗಹ''ನ್ತಿ? ''ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಆಹಾರಮತ್ತಂ ಲಭಾಮಿ, ನ ಪನ ಮಂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೀ''ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಏತಸ್ಮಿಂ ನಿದಾನೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, ''ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಇಮಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅಧಿಕಾರಂ ಸರತೀ''ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ''ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸರಾಮಿ, ಅಯಂ ಮೇ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿಹಟಂ ಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಂ ದಾಪೇಸಿ, ಇಮಮಸ್ಸಾಹಂ ಅಧಿಕಾರಂ ಸರಾಮೀ''ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಾ ''ಕಿಂ ಪನ ತೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಏವಂ ಕತೂಪಕಾರಂ ದುಕ್ಖತೋ ಮೋಚೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ ವುತ್ತೇ, ''ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಆಸನಪರಿಯನ್ತೇ ಆಸನಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀಹಿಪಿ ಕಿಲಮತಿ। ಥೇರೋ ತಂ ಆದಾಯ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ, ಅಭಿಕ್ಖಣಞ್ಚ ನಂ ''ಇದಂ ತೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ಇದಂ ತೇ ನ ಕತ್ತಬ್ಬ''ನ್ತಿ ಓವದಿ ಅನುಸಾಸಿ। ಸೋ ಸುವಚೋ ಅಹೋಸಿ ಪದಕ್ಖಿಣಗ್ಗಾಹೀ। ತಸ್ಮಾ ಯಥಾನುಸಿಟ್ಠಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನೋ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಥೇರೋ ತಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಆಹ - ''ಸುವಚೋ ನು ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ತೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ''ತಿ । ''ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಅತಿವಿಯ ಸುವಚೋ, ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ದೋಸೇ ವುಚ್ಚಮಾನೇ ನ ಕುದ್ಧಪುಬ್ಬೋ''ತಿ। ''ಸಾರಿಪುತ್ತ , ಏವರೂಪೇ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇ ಲಭನ್ತೋ ಕಿತ್ತಕೇ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಸೀ''ತಿ? ''ಭನ್ತೇ, ಬಹುಕೇಪಿ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಮೇವಾ''ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - ''ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಕಿರ ಕತಞ್ಞೂ ಕತವೇದೀ, ಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಾಮತ್ತಂ ಉಪಕಾರಂ ಸರಿತ್ವಾ ದುಗ್ಗತಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಥೇರೋಪಿ ಓವಾದಕ್ಖಮೋ ಓವಾದಕ್ಖಮಮೇವ ಲಭೀ''ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಕತಞ್ಞೂ ಕತವೇದೀಯೇವಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತುಂ -

''ಅಲೀನಚಿತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ, ಪಹಟ್ಠಾ ಮಹತೀ ಚಮೂ।
ಕೋಸಲಂ ಸೇನಾಸನ್ತುಟ್ಠಂ, ಜೀವಗ್ಗಾಹಂ ಅಗಾಹಯಿ॥

''ಏವಂ ನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ।
ಭಾವಯಂ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ।
ಪಾಪುಣೇ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ, ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯ''ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೨.೧೧-೧೨) -

ಇಮಂ ದುಕನಿಪಾತೇ **ಅಲೀನಚಿತ್ತಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಕಿರ ವಡ್ಢಕೀಹಿ ಪಾದಸ್ಸ ಅರೋಗಕರಣಭಾವೇನ ಕಹಂ ಅತ್ತನೋ ಉಪಕಾರಂ ಞತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸೇತಸ್ಸ ಹತ್ಥಿಪೋತಕಸ್ಸ ದಾಯಕೋ ಏಕಚಾರಿಕೋ ಹತ್ಥೀ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಅಹೋಸೀತಿ ಏವಂ ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಜಾತಕಂ ಕಥೇತ್ವಾ ರಾಧತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ರಾಧೇನ ವಿಯ ಸುವಚೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಓವದಿಯಮಾನೇನಪಿ ನ ಕುಜ್ಝಿತಬ್ಬಂ, ಓವಾದದಾಯಕೋ ಪನ ನಿಧಿಆಚಿಕ್ಖಣಕೋ ವಿಯ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೬. "ನಿಧೀನಂವ ಪವತ್ತಾರಂ, ಯಂ ಪಸ್ಸೇ ವಜ್ಜದಸ್ಸಿನಂ।
ನಿಗ್ಗಯ್ಹವಾದಿಂ ಮೇಧಾವಿಂ, ತಾದಿಸಂ ಪಣ್ಡಿತಂ ಭಜೇ।
ತಾದಿಸಂ ಭಜಮಾನಸ್ಸ, ಸೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ ನ ಪಾಪಿಯೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಿಧೀನ**ನ್ತಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಠಪಿತಾನಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾದಿಪೂರಾನಂ ನಿಧಿಕುಮ್ಭೀನಂ। **ಪವತ್ತಾರ**ನ್ತಿ ಕಿಚ್ಛಜೀವಿಕೇ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸೇ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಕತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಸುಖೇನ ಜೀವನೂಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಧಿಟ್ಠಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುಖೇನ ಜೀವಾ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತಾರಂ ವಿಯ। **ವಜ್ಜದಸ್ಸಿನ**ನ್ತಿ ದ್ವೇ ವಜ್ಜದಸ್ಸಿನೋ "ಇಮಿನಾ ನಂ ಅಸಾರುಪ್ಪೇನ ವಾ ಖಲಿತೇನ ವಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರನ್ಧಗವೇಸಕೋ ಚ, ಅಞ್ಞಾತಂ ಞಾಪನತ್ಥಾಯ ಞಾತಂ ಅನುಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಸೀಲಾದೀನಮಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಕಾಮತಾಯ ತಂ ತಂ ವಜ್ಜಂ ಓಲೋಕನೇನ ಉಲ್ಲುಮ್ಪನಸಭಾವಸಣ್ಠಿತೋ ಚ। ಅಯಂ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಯಥಾ ಹಿ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸೋ "ಇಮಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ತಜ್ಜೇತ್ವಾಪಿ ಪೋಥೇತ್ವಾಪಿ ನಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೇ ಕೋಪಂ ನ ಕರೋತಿ, ಪಮುದಿತೋ ಏವ ಹೋತಿ, ಏವಮೇವ ಏವರೂಪೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಅಸಾರುಪ್ಪಂ ವಾ ಖಲಿತಂ ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೇ ಕೋಪೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ, ತುಟ್ಠೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬಂ, "ಭನ್ತೇ, ಮಹನ್ತಂ ವೋ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ , ಮಯ್ಹಂ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಓವದನ್ತೇಹಿ ಪುನಪಿ ಮಂ ವದೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಪವಾರೇತಬ್ಬಮೇವ। **ನಿಗ್ಗಯ್ಹವಾದಿ**ನ್ತಿ ಏಕಚ್ಚೋ ಹಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದೀನಂ ಅಸಾರುಪ್ಪಂ ವಾ ಖಲಿತಂ ವಾ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮೇ ಮುಖೋದಕದಾನಾದೀಹಿ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹತಿ, ಸಚೇ ನಂ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನ ಮಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಮೇ ಪರಿಹಾನಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತೋ ನ ನಿಗ್ಗಯ್ಹವಾದೀ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಸೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಕಚವರಂ ಆಕಿರತಿ। ಯೋ ಪನ ತಥಾರೂಪಂ ವಜ್ಜಂ ದಿಸ್ವಾ ವಜ್ಜಾನುರೂಪಂ ತಜ್ಜೇನ್ತೋ ಪಣಾಮೇನ್ತೋ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಹಾರಾ ತಂ ನೀಹರನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತಿ, ಅಯಂ ನಿಗ್ಗಯ್ಹವಾದೀ ನಾಮ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ - "ನಿಗ್ಗಯ್ಹ ನಿಗ್ಗಯ್ಹಾಹಂ, ಆನನ್ದ, ವಕ್ಖಾಮಿ, ಪವಯ್ಹ ಪವಯ್ಹ, ಆನನ್ದ, ವಕ್ಖಾಮಿ, ಯೋ ಸಾರೋ ಸೋ ಠಸ್ಸತೀ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೧೯೬)। **ಮೇಧಾವಿ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮೋಜಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಂ। **ತಾದಿಸ**ನ್ತಿ ಏವರೂಪಂ **ಪಣ್ಡಿತಂ** ಭಜೇಯ್ಯ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯ। ತಾದಿಸಞ್ಹಿ ಆಚರಿಯಂ **ಭಜಮಾನಸ್ಸ** ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ **ಸೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ನ ಪಾಪಿಯೋ** ವಡ್ಢಿಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಿಹಾನೀತಿ।

ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ರಾಧತ್ಥೇರವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಅಸ್ಸಜಿಪುನಬ್ಬಸುಕವತ್ಥು

ಓವದೇಯ್ಯಾನುಸಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಸ್ಸಜಿಪುನಬ್ಬಸುಕಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇಸನಾ ಪನ ಕೀಟಾಗಿರಿಸ್ಮಿಂ ಸಮುಟ್ಠಿತಾ।

ತೇ ಕಿರ ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾ, ಅಲಜ್ಜಿನೋ ಪನ ಅಹೇಸುಂ ಪಾಪಭಿಕ್ಖೂ। ತೇ ಪಾಪಕೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕೀಟಾಗಿರಿಸ್ಮಿಂ ವಿಹರನ್ತಾ "ಮಾಲಾವಚ್ಛಂ ರೋಪೇನ್ತಿಪಿ ರೋಪಾಪೇನ್ತಿಪೀ"ತಿಆದಿಕಂ (ಪಾರಾ॰ ४३೧; ಚೂಳವ॰ ೨೧) ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಅನಾಚಾರಂ ಕರೋನ್ತಾ ಕುಲದೂಸಕಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೇಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಾ ತಂ ಆವಾಸಂ ಪೇಸಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನಾವಾಸಂ ಅಕಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮಕರಣತ್ಥಾಯ ಸಪರಿವಾರೇ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ಸಾರಿಪುತ್ತಾ, ತೇಸು ಯೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಚನಂ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮಂ ಕರೋಥ, ಯೇ ಪನ ಕರೋನ್ತಿ, ತೇ ಓವದಥ ಅನುಸಾಸಥ। ಓವದನ್ತೋ ಹಿ ಅನುಸಾಸನ್ತೋ ಅಪಣ್ಡಿತಾನಂಯೇವ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಹೋತಿ ಅಮನಾಪೋ, ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಪನ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ ಮನಾಪೋ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೭. "ಓವದೇಯ್ಯಾನುಸಾಸೇಯ್ಯ, ಅಸಬ್ಭಾ ಚ ನಿವಾರಯೇ।
ಸತಞ್ಹಿ ಸೋ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ಅಸತಂ ಹೋತಿ ಅಪ್ಪಿಯೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಓವದೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ವದನ್ತೋ ಓವದತಿ ನಾಮ, ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ "ಅಯಸೋಪಿ ತೇ ಸಿಯಾ"ತಿಆದಿವಸೇನ ಅನಾಗತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಅನುಸಾಸತಿ ನಾಮ। ಸಮ್ಮುಖಾ ವದನ್ತೋ ಓವದತಿ ನಾಮ, ಪರಮ್ಮುಖಾ ದೂತಂ ವಾ ಸಾಸನಂ ವಾ ಪೇಸೇನ್ತೋ ಅನುಸಾಸತಿ ನಾಮ। ಸಕಿಂ ವದನ್ತೋ ಓವದತಿ ನಾಮ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ವದನ್ತೋ ಅನುಸಾಸತಿ ನಾಮ। ಓವದನ್ತೋ ಏವ ವಾ ಅನುಸಾಸತಿ ನಾಮಾತಿ ಏವಂ ಓವದೇಯ್ಯ ಅನುಸಾಸೇಯ್ಯ। **ಅಸಬ್ಭಾ ಚಾ**ತಿ ಅಕುಸಲಧಮ್ಮಾ ಚ ನಿವಾರೇಯ್ಯ, ಕುಸಲಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸತಞ್ಹಿ ಸೋ ಪಿಯೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಸೋ ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ। ಯೇ ಪನ ಅದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಾ ಅವಿತಿಣ್ಣಪರಲೋಕಾ ಆಮಿಸಚಕ್ಖುಕಾ ಜೀವಿಕತ್ಥಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ತೇಸಂ **ಅಸತಂ** ಸೋ ಓವಾದಕೋ ಅನುಸಾಸಕೋ, "'ನ ತ್ವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ನ ಆಚರಿಯೋ, ಕಸ್ಮಾ ಅಮ್ಹೇ ಓವದಸೀ'ತಿ ಏವಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿಜ್ಝನ್ತಾನಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಹೋತೀ"ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾಪಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಓವದಿಂಸು ಅನುಸಾಸಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕಚ್ಚೇ ಓವಾದಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚೇ ವಿಬ್ಭಮಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚೇ ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮಂ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅಸ್ಸಜಿಪುನಬ್ಬಸುಕವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

३. ಛನ್ನತ್ಥೇರವತ್ಥು

ನ ಭಜೇ ಪಾಪಕೇ ಮಿತ್ತೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಛನ್ನತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಆಯಸ್ಮಾ "ಅಹಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ತದಾ ಅಞ್ಞಂ ಏಕಮ್ಪಿ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಇದಾನಿ ಪನ 'ಅಹಂ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ನಾಮ, ಅಹಂ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ನಾಮ, ಮಯಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಮ್ಹಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮೇ ವಿಚರನ್ತೀ"ತಿ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಅಕ್ಕೋಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಛನ್ನತ್ಥೇರಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಓವದತಿ। ಸೋ ತಙ್ಖಣೇಯೇವ ತುಣ್ಹೀ ಹುತ್ವಾ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರೇ ಅಕ್ಕೋಸತಿಯೇವ। ಏವಂ ಯಾವತತಿಯಂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಓವದಿತ್ವಾ "ಛನ್ನ, ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ನಾಮ ತುಯ್ಹಂ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಾ ಉತ್ತಮಪುರಿಸಾ, ಏವರೂಪೇ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೇ ಸೇವಸ್ಸು ಭಜಸ್ಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೮. “ನ ಭಜೇ ಪಾಪಕೇ ಮಿತ್ತೇ, ನ ಭಜೇ ಪುರಿಸಾಧಮೇ।
ಭಜೇಥ ಮಿತ್ತೇ ಕಲ್ಯಾಣೇ, ಭಜೇಥ ಪುರಿಸುತ್ತಮೇ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದಿಅಕುಸಲಕಮ್ಮಾಭಿರತಾ **ಪಾಪಮಿತ್ತಾ** ನಾಮ। ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದನಾದಿಕೇ ವಾ ಏಕವೀಸತಿಅನೇಸನಾದಿಭೇದೇ ವಾ ಅಟ್ಠಾನೇ ನಿಯೋಜಕಾ **ಪುರಿಸಾಧಮಾ** ನಾಮ। ಉಭೋಪಿ ವಾ ಏತೇ ಪಾಪಮಿತ್ತಾ ಚೇವ ಪುರಿಸಾಧಮಾ ಚ, ತೇ ನ ಭಜೇಯ್ಯ ನ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯ, ವಿಪರೀತಾ ಪನ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಾ ಚೇವ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಚ, ತೇ ಭಜೇಥ ಪಯಿರುಪಾಸೇಥಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಛನ್ನತ್ಥೇರೋ ಪನ ತಂ ಓವಾದಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ। ಪುನಪಿ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ । ಸತ್ಥಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಿ ಧರನ್ತೇ ಛನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥ, ಮಯಿ ಪನ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೇ ಆಯಸ್ಮತಾ ಆನನ್ದೇನ, “ಭನ್ತೇ, ಕಥಂ ಛನ್ನತ್ಥೇರೇ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಆನನ್ದ, ಛನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡೋ ದಾತಬ್ಬೋ”ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥರಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಆರೋಚಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಂ ಸುತ್ವಾ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಮುಚ್ಛಿತೋ ಪತಿತ್ವಾ “ಮಾ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ನಾಸಯಿತ್ಥಾ”ತಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣೀತಿ।

ಛನ್ನತ್ಥೇರವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಮಹಾಕಪ್ಪಿನತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಧಮ್ಮಪೀತಿ ಸುಖಂ ಸೇತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬೀ ಕಥಾ - ಅತೀತೇ ಕಿರ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಕತಾಭಿನೀಹಾರೋ ಸಂಸಾರೇ ಸಂಸರನ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪೇಸಕಾರಗಾಮೇ ಜೇಟ್ಠಕಪೇಸಕಾರೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತದಾ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಅಟ್ಠ ಮಾಸೇ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಿಕೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಜನಪದೇ ವಸನ್ತಿ। ತೇ ಏಕವಾರಂ ಬಾರಾಣಸಿಯಾ ಅವಿದೂರೇ ಓತರಿತ್ವಾ “ಸೇನಾಸನಕರಣತ್ಥಾಯ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಯಾಚಥಾ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಟ್ಠ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಪಹಿಣಿಂಸು। ತದಾ ಪನ ರಞ್ಞೋ ವಪ್ಪಮಙ್ಗಲಕಾಲೋ ಹೋತಿ। ಸೋ “ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಕಿರ ಆಗತಾ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಆಗತಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ, ಭನ್ತೇ, ಓಕಾಸೋ ನತ್ಥಿ, ಸ್ವೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಪ್ಪಮಙ್ಗಲಂ, ತತಿಯದಿವಸೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಅನಿಮನ್ತೇತ್ವಾವ ಪಾವಿಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ “ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜೇಟ್ಠಪೇಸಕಾರಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಅವೇಲಾಯ, ಅಯ್ಯಾ, ಆಗತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಥೇಸುಂ। ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಾ ಞಾಣಸಮ್ಪನ್ನಾ ಇತ್ಥೀ “ಸ್ವೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। “ಬಹುಕಾ ಮಯಂ ಭಗಿನೀ”ತಿ। “ಕಿತ್ತಕಾ, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಸಹಸ್ಸಪೇಸಕಾರಾ ವಸಿಮ್ಹ। ಏಕೇಕೋ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದಸ್ಸತಿ, ಭಿಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇಥ, ಅಹಮೇವ ವೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಅಧಿವಾಸಯಿಂಸು।

ಸಾ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಗ್ಘೋಸೇಸಿ - “ಅಹಂ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ದಿಸ್ವಾ ನಿಮನ್ತಯಿಂ, ಅಯ್ಯಾನಂ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಂ ಸಂವಿದಹಥ , ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ಸಮ್ಪಾದೇಥಾ”ತಿ । ಗಾಮಮಜ್ಝೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ

ಪುನದಿವಸೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಸಬ್ಬಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಆದಾಯ ತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತೇಮಾಸಂ ವಸನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದೇಥಾ"ತಿ ತೇಸಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುನ ಗಾಮೇ ಉಗ್ಘೋಸೇಸಿ - "ಅಮ್ಮತಾತಾ, ಏಕೇಕಕುಲತೋ ಏಕೇಕೋ ಪುರಿಸೋ ಫರಸುವಾಸಿಆದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಯ್ಯಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಕರೋತೂ"ತಿ। ಗಾಮವಾಸಿನೋ ತಸ್ಸಾಯೇವ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕೇಕೋ ಏಕೇಕಂ ಕತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನೇಹಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಸಹಸ್ಸಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ವಸ್ಸೂಪಗತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ "ಅಹಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪಟ್ಠಹಿಂಸು। ವಸ್ಸಂವುಟ್ಠಕಾಲೇ "ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ವಸ್ಸಂವುಟ್ಠಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಚೀವರಸಾಟಕೇ ಸಜ್ಜೇಥಾ"ತಿ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸಸಹಸ್ಸಮೂಲಂ ಚೀವರಂ ದಾಪೇಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ವುಟ್ಠವಸ್ಸಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಗಾಮವಾಸಿನೋಪಿ ಇದಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಇತೋ ಚುತಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಗಣದೇವಪುತ್ತಾ ನಾಮ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಗೇಹೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ಜೇಟ್ಠಕಪೇಸಕಾರೋ ಜೇಟ್ಠಕಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಕಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸೇವ ಧೀತಾ ಅಹೋಸಿ। ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಪರಕುಲಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯೋ ತೇಸಂ ತೇಸಂಯೇವ ಗೇಹಾನಿ ಅಗಮಿಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ವಿಹಾರೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಸಙ್ಘುಟ್ಠಂ। "ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಾ "ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಭರಿಯಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಿಂಸು। ತೇಸಂ ವಿಹಾರಮಜ್ಝಂ ಪವಿಟ್ಠಕ್ಖಣೇ ವಸ್ಸಂ ಉಟ್ಠಹಿ। ಯೇಸಂ ಕುಲೂಪಕಾ ವಾ ಞಾತಿಸಾಮಣೇರಾದಯೋ ವಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ತೇಸಂ ಪರಿವೇಣಾನಿ ಪವಿಸಿಂಸು। ತೇ ಪನ ತಥಾರೂಪಾನಂ ನತ್ಥಿತಾಯ ಕತ್ಥಚಿ, ಪವಿಸಿತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತಾ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇಯೇವ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ನೇ ಜೇಟ್ಠಕಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಆಹ - "ಪಸ್ಸಥ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ, ಕುಲಪುತ್ತೇಹಿ ನಾಮ ಏತ್ತಕೇನ ಲಜ್ಜಿತುಂ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ। "ಅಯ್ಯ, ಕಿಂ ಪನ ಕರೋಮಾ"ತಿ? "ಮಯಂ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಅಭಾವೇನ ಇಮಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪತ್ತಾ, ಸಬ್ಬೇ ಧನಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಪರಿವೇಣಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಸಹಸ್ಸಂ ಅದಾಸಿ, ಸೇಸಾ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚ ಸತಾನಿ। ಇತ್ಥಿಯೋ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾನಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾನಿ ಸತಾನಿ। ತೇ ತಂ ಧನಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಕೂಟಾಗಾರಪರಿವಾರಂ ಸತ್ಥು ವಸನತ್ಥಾಯ ಮಹಾಪರಿವೇಣಂ ನಾಮ ಆರಭಿಂಸು। ನವಕಮ್ಮಸ್ಸ ಮಹನ್ತತಾಯ ಧನೇ ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇ ಪುಬ್ಬೇ ದಿನ್ನಧನತೋ ಪುನ ಉಪಡ್ಢೂಪಡ್ಢಂ ಅದಂಸು। ನಿಟ್ಠಿತೇ ಪರಿವೇಣೇ ವಿಹಾರಮಹಂ ಕರೋನ್ತಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಂ ಚೀವರಾನಿ ಸಜ್ಜಿಂಸು।

ಜೇಟ್ಠಕಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಪನ ಭರಿಯಾ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಸಮಾನಂ ಅಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಠಿತಾ "ಅತಿರೇಕತರಂ ಕತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅನೋಜಪುಪ್ಫವಣ್ಣೇನ ಸಹಸ್ಸಮೂಲೇನ ಸಾಟಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅನೋಜಪುಪ್ಫಚಙ್ಕೋಟಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಕಾಲೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನೋಜಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ತಂ ಸಾಟಕಂ ಸತ್ಥು ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಅನೋಜಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂಯೇವ ಮೇ ಸರೀರಂ ಹೋತು, ಅನೋಜಾ ಏವ ಚ ಮೇ ನಾಮಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ದೇವಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಕಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಕುಕ್ಕುಟವತೀನಗರೇ ರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನರಾಜಾ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಸೇಸಾ ಅಮಚ್ಚಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ಜೇಟ್ಠಕಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಮದ್ದರಟ್ಠೇ ಸಾಗಲನಗರೇ ರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅನೋಜಪುಪ್ಫವಣ್ಣಮೇವಸ್ಸಾ ಸರೀರಂ ಅಹೋಸಿ, **ಅನೋಜಾತ್ವೇವಸ್ಸಾ** ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನರಞ್ಞೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನೋಜಾದೇವೀ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಸೇಸಿತ್ಥಿಯೋಪಿ ಅಮಚ್ಚಕುಲೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ತೇಸಂಯೇವ ಅಮಚ್ಚಪುತ್ತಾನಂ ಗೇಹಾನಿ ಅಗಮಂಸು। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ರಞ್ಞೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಸದಿಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿಂಸು। ಯದಾ ರಾಜಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ವಿಚರಿ, ತದಾ ತೇಪಿ

ತಥೇವ ವಿಚರನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸೇನ ವಾ ರಥೇನ ವಾ ವಿಚರನ್ತೇ ತೇಪಿ ತಥೇವ ವಿಚರನ್ತಿ? ಏವಂ ತೇ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಕತಾನಂ ಪುಞ್ಞಾನಂ ಆನುಭಾವೇನ ಏಕತೋವ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿಂಸು। ರಞ್ಞೋ ಪನ ಬಲೋ, ಬಲವಾಹನೋ, ಪುಪ್ಫೋ, ಪುಪ್ಫವಾಹನೋ, ಸುಪತ್ತೋತಿ ಪಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ರಾಜಾ ತೇಸು ಸುಪತ್ತಂ ಅಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಆರೋಹತಿ, ಇತರೇ ಚತ್ತಾರೋ ಅಸ್ಸಾರೋಹಾನಂ ಸಾಸನಾಹರಣತ್ಥಾಯ ಅದಾಸಿ। ರಾಜಾ ತೇ ಪಾತೋವ ಭೋಜೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ ದ್ವೇ ವಾ ತೀಣಿ ವಾ ಯೋಜನಾನಿ ಆಹಿಣ್ಡಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಸುಖಸಾಸನಂ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಚತೂಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತೀಣಿ ಯೋಜನಾನಿ ಆಹಿಣ್ಡಿತ್ವಾ ಸಾಸನಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛನ್ತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಸುಪತ್ತಂ ಅಸ್ಸಂ ಆರುಯ್ಹ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಕಿಲನ್ತರೂಪೇ ಪಞ್ಚಸತವಾಣಿಜಕೇ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇ ಅದ್ಧಾನಕಿಲನ್ತಾ, ಅದ್ಧಾ ಇಮೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಏಕಂ ಭದ್ದಕಂ ಸಾಸನಂ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಕುತೋ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅತ್ಥಿ, ದೇವ, ಇತೋ ವೀಸತಿಯೋಜನಸತಮತ್ಥಕೇ ಸಾವತ್ಥಿ ನಾಮ ನಗರಂ, ತತೋ ಆಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। "ಅತ್ಥಿ ಪನ ವೋ ಪದೇಸೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಾಸನಂ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ। "ದೇವ, ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನತ್ಥಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪನ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಾವದೇವ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾಯ ಪೀತಿಯಾ ಫುಟ್ಠಸರೀರೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಮುಹುತ್ತಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ, "ತಾತಾ, ಕಿಂ ವದೇಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಬುದ್ಧೋ, ದೇವ, ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ। ರಾಜಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ತಥೇವ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥೇ ವಾರೇ "ಕಿಂ ವದೇಥ, ತಾತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಬುದ್ಧೋ, ದೇವ, ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ತಾತಾ, ವೋ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದದಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಾಸನಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅತ್ಥಿ, ದೇವ, ಧಮ್ಮೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಮ್ಪಿ ಸುತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತಯೋ ವಾರೇ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥೇ ವಾರೇ "ಧಮ್ಮೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಇಧಾಪಿ ವೋ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಪರಮ್ಪಿ ಸಾಸನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಾತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅತ್ಥಿ, ದೇವ, ಸಙ್ಘರತನಂ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ। ರಾಜಾ ತಮ್ಪಿ ಸುತ್ವಾ ತಯೋ ವಾರೇ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥೇ ವಾರೇ "ಸಙ್ಘೋ"ತಿ ಪದೇ ವುತ್ತೇ "ಇಧಾಪಿ ವೋ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, "ತಾತಾ, ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ದೇವ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಅಹಂ, ತಾತಾ, 'ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಧಮ್ಮೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಸಙ್ಘೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ'ತಿ ಸುತ್ವಾ ನ ಪುನ ನಿವತ್ತಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸತ್ಥಾರಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಮಯಮ್ಪಿ, ದೇವ , ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಅಕ್ಖರಾನಿ ಲಿಖಾಪೇತ್ವಾ ವಾಣಿಜಕೇ ಆಹ - "ಅನೋಜಾ ನಾಮ ದೇವೀ ತುಮ್ಹಾಕಂ ತೀಣಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ದಸ್ಸತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪನ ನಂ ವದೇಯ್ಯಾಥ 'ರಞ್ಞೋ ಕಿರ ತೇ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಂ, ಯಥಾಸುಖಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಾಹೀ'ತಿ, ಸಚೇ ಪನ ವೋ 'ರಾಜಾ ಕಹ'ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ, 'ಸತ್ಥಾರಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ವತ್ವಾ ಗತೋ'ತಿ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ಅಮಚ್ಚಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾನಂ ತಥೇವ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿಂಸು । ರಾಜಾ ವಾಣಿಜಕೇ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ತಂ ಖಣಂಯೇವ ನಿಕ್ಖಮಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ತಂ ದಿವಸಂ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನರಾಜಾನಂ ಸಪರಿವಾರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ವಾಣಿಜಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ತೀಹಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಮಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಸ್ವೇ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸತಿ। ಸೋ ಸಪರಿವಾರೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ, ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಮಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುನದಿವಸೇ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ವಿಯ ಖುದ್ದಕಗಾಮಭೋಜಕಂ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸಯಮೇವ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವೀಸಯೋಜನಸತಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಚನ್ದಭಾಗಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಸ್ಮಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। "ರಾಜಾಪಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಂ ನದಿಂ ಪತ್ವಾ "ಕಾ ನಾಮೇಸಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಪರಚ್ಛಾ ನಾಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಮಸ್ಸಾ ಪರಿಮಾಣಂ, ತಾತಾ"ತಿ? "ಗಮ್ಭೀರತೋ ಗಾವುತಂ, ಪುಥುಲತೋ ದ್ವೇ ಗಾವುತಾನಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಅತ್ಥಿ ಪನೇತ್ಥ ನಾವಾ ವಾ ಉಳುಮ್ಪೋ ವಾ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ನಾವಾದೀನಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೇ ಅಮ್ಹೇ ಜಾತಿ ಜರಂ ಉಪನೇತಿ, ಜರಾ ಮರಣಂ। ಅಹಂ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ

ಉದ್ದಿಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ತೇಸಂ ಮೇ ಆನುಭಾವೇನ ಇಮಂ ಉದಕಂ ಉದಕಂ ವಿಯ ಮಾ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಗುಣಂ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ "ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಸಪರಿವಾರೋ ಅಸ್ಸಸಹಸ್ಸೇನ ಉದಕಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಸಿನ್ಧವಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ವಿಯ ಪಕ್ಖನ್ದಿಂಸು। ಖುರಾನಂ ಅಗ್ಗಾ ನೇವ ತೇಮಿಂಸು।

ಸೋ ತಂ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಪರಮ್ಪಿ ನದಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಕಾ ನಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ನೀಲವಾಹಿನೀ ನಾಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಮಸ್ಸಾ ಪರಿಮಾಣ"ನ್ತಿ? "ಗಮ್ಭೀರತೋಪಿ ಪುಥುಲತೋಪಿ ಅಡ್ಢಯೋಜನಂ, ದೇವಾ"ತಿ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ। ತಂ ಪನ ನದಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ"ತಿ ಧಮ್ಮಾನುಸ್ಸತಿಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ತಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಪರಮ್ಪಿ ನದಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಕಾ ನಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಚನ್ದಭಾಗಾ ನಾಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಮಸ್ಸಾ ಪರಿಮಾಣ"ನ್ತಿ? "ಗಮ್ಭೀರತೋಪಿ ಪುಥುಲತೋಪಿ ಯೋಜನಂ, ದೇವಾ"ತಿ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ। ಇಮಂ ಪನ ನದಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ"ತಿ ಸಙ್ಘಾನುಸ್ಸತಿಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ತಂ ಪನ ನದಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸರೀರತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಸ್ಮಿಯೋ ಅದ್ದಸ। ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಾಖಾವಿಟಪಪಲಾಸಾನಿ ಸೋವಣ್ಣಮಯಾನಿ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಯಂ ಪನ ಓಭಾಸೋ ನೇವ ಚನ್ದಸ್ಸ, ನ ಸೂರಿಯಸ್ಸ, ನ ದೇವಮಾರಬ್ರಹ್ಮನಾಗಸುಪಣ್ಣಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ, ಅದ್ಧಾ ಅಹಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮಹಾಗೋತಮಬುದ್ಧೇನ ದಿಟ್ಠೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಾವದೇವ ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠಿತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಓನತಸರೀರೋ ರಸ್ಮಿಅನುಸಾರೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮನೋಸಿಲಾರಸೇ ನಿಮುಜ್ಜನ್ತೋ ವಿಯ ಬುದ್ಧರಸ್ಮೀನಂ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸೇನ, ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ದೇಸನಾವಸಾನೇ ರಾಜಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಅಥ ಸಬ್ಬೇವ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಇಮೇಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಇಮೇ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಚೀವರಸಹಸ್ಸಂ ಅದಂಸು, ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಮ್ಪಿ ವೀಸತಿಚೀವರಸಹಸ್ಸಾನಿಪಿ ಅದಂಸು। ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಇಮೇಸಂ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಾಗಮನ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ "ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ, ಚರಥ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಾವದೇವ ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರಧರಾ ವಸ್ಸಸತಿಕತ್ಥೇರಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು।

ತೇಪಿ ವಾಣಿಜಕಾ ರಾಜಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಪಹಿತಭಾವಂ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ "ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ನೇ ದೇವೀ ಪುಚ್ಛಿ – "ತಾತಾ, ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಆಗತಾತ್ಥಾ"ತಿ? "ಮಯಂ ರಞ್ಞಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿತಾ, ತೀಣಿ ಕಿರ ನೋ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ದೇಥಾ"ತಿ। "ತಾತಾ, ಅತಿಬಹುಂ ಭಣಥ, ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ರಞ್ಞೋ ಕತಂ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ವೋ ರಾಜಾ ಪಸನ್ನೋ ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ದಾಪೇಸೀ"ತಿ? "ದೇವಿ, ನ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕತಂ, ರಞ್ಞೋ ಪನ ಏಕಂ ಸಾಸನಂ ಆರೋಚಯಿಮ್ಹಾ"ತಿ? "ಸಕ್ಕಾ ಪನ, ತಾತಾ, ಮಯ್ಹಂ ಆರೋಚೇತು"ನ್ತಿ। "ಸಕ್ಕಾ, ದೇವೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ತಾತಾ, ವದೇಥಾ"ತಿ। "ದೇವಿ ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ। ಸಾಪಿ "ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪೀತಿಯಾ ಫುಟ್ಠಸರೀರಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥೇ ವಾರೇ 'ಬುದ್ಧೋ'ತಿ ಪದಂ ಸುತ್ವಾ, ತಾತಾ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪದೇ ರಞ್ಞಾ ಕಿಂ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ? "ಸತಸಹಸ್ಸಂ, ದೇವೀ"ತಿ। "ತಾತಾ , ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ರಞ್ಞಾ ಕತಂ ಏವರೂಪಂ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದದಮಾನೇನ। ಅಹಞ್ಹಿ ವೋ ಮಮ ದುಗ್ಗತಪಣ್ಣಾಕಾರೇ ತೀಣಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ದಮ್ಮಿ, ಅಪರಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ರಞ್ಞೋ ಕಿಂ ಆರೋಚಿತ"ನ್ತಿ? ತೇ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚಾತಿ ಇತರಾನಿಪಿ ದ್ವೇ ಸಾಸನಾನಿ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ದೇವೀ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪೀತಿಯಾ ಫುಟ್ಠಸರೀರಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥೇ ವಾರೇ ತಥೇವ ಸುತ್ವಾ ತೀಣಿ ತೀಣಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ದಾಪೇಸಿ, ಏವಂ ತೇ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ದ್ವಾದಸ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಲಭಿಂಸು।

ಅಥ ನೇ ದೇವೀ ಪುಚ್ಛಿ – "ರಾಜಾ ಕಹಂ, ತಾತಾ"ತಿ? ದೇವಿ, "ಸತ್ಥಾರಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ 'ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಗತೋ"ತಿ। "ಮಯ್ಹಂ ತೇನ ಕಿಂ ಸಾಸನಂ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ? "ಸಬ್ಬಂ ಕಿರ ತೇನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಂ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ

ಅನುಭವಥಾ"ತಿ। "ಅಮಚ್ಚಾ ಪನ ಕಹಂ, ತಾತಾ"ತಿ? ತೇಪಿ "'ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಗತಾ, ದೇವೀ"ತಿ। ಸಾ ತೇಸಂ ಭರಿಯಾಯೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, ಅಮ್ಮಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಮಿಕಾ "ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಗತಾ, "ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಕಿಂ ಪನ ತೇಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಸನಂ ಪಹಿತಂ, ದೇವೀ"ತಿ? "ತೇಹಿ ಕಿರ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಯಥಾರುಚಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ। "ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ದೇವಿ, ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಅಮ್ಮಾ, ಸೋ ತಾವ ರಾಜಾ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಮಗ್ಗೇ ಠಿತಕೋವ ತೀಹಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಖೇಳಪಿಣ್ಡಂ ವಿಯ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ 'ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಮಯಾ ಪನ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ನವಹಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪೂಜಿತಾನಿ, ನ ಖೋ ಪನೇಸಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ ರಞ್ಞೋಯೇವ ದುಕ್ಖಾ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಾಯೇವ। ಕೋ ರಞ್ಞಾ ಛಡ್ಡಿತಖೇಳಪಿಣ್ಡಂ ಜಾಣುಕೇಹಿ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತಿ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಅತ್ಥೋ, ಅಹಮ್ಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ದೇವಿ, ಮಯಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇಹೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋಥ, ಸಾಧು, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ಸಕ್ಕೋಮ, ದೇವೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಅಮ್ಮಾ, ತೇನ ಹಿ ಏಥಾ"ತಿ ರಥಸಹಸ್ಸಂ ಯೋಜಾಪೇತ್ವಾ ರಥಂ ಆರುಯ್ಹ ತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪಠಮಂ ನದಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಯಥಾ ರಞ್ಞಾ ಪುಟ್ಠಂ, ತಥೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ರಞ್ಞೋ ಗತಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಸಿನ್ಧವಾನಂ ಪದವಲಞ್ಜಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮ, ದೇವೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ರಾಜಾ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅಹಮ್ಪಿ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ, ತೇಸಮೇವ ಅನುಭಾವೇನ ಇದಂ ಉದಕಂ ವಿಯ ಮಾ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಗುಣಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ರಥಸಹಸ್ಸಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಉದಕಂ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಸದಿಸಂ ಅಹೋಸಿ। ಚಕ್ಕಾನಂ ಅಗ್ಗಗ್ಗನೇಮಿವಟ್ಟಿಯೋ ನೇವ ತೇಮಿಂಸು। ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಇತರಾ ದ್ವೇ ನದಿಯೋ ಉತ್ತರಿ।

ಅಥ ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಾಗಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಯಥಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಏವಮಕಾಸಿ। ಸಾಪಿ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಸತ್ಥು ಸರೀರತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಸ್ಮಿಯೋ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಆಗತೋತ್ಥ ಮಞ್ಞೇ, ಕಹಂ ಸೋ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ನಂ ದಸ್ಸೇಥಾ"ತಿ? "ನಿಸೀದಥ ತಾವ, ಇಧೇವ ನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ । ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ "ಇಧೇವ ಕಿರ ನಿಸಿನ್ನಾ ಸಾಮಿಕೇ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತಾಸಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಅನೋಜಾದೇವೀ ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಪರಿವಾರಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಮಹಾಕಪ್ಪಿನತ್ಥೇರೋ ತಾಸಂ ವಡ್ಢಿತಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸಪರಿವಾರೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ ತಾಸಂ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತೇ ದಸ್ಸೇಸಿ। ತಾಸಂ ಕಿರ ಆಗತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕೇ ಕಾಸಾವಧರೇ ಮುಣ್ಡಕಸೀಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗಂ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ತೇನ ಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ಪತ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯುಂ। ತಸ್ಮಾ ಅಚಲಸದ್ಧಾಯ ಪತಿಟ್ಠಿತಕಾಲೇ ತಾಸಂ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತೇಯೇವ ದಸ್ಸೇಸಿ।

ತಾಪಿ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ತಾವ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಏವಂ ಕಿರ ವುತ್ತೇ "ಸತ್ಥಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾಯ ಆಗಮನಂ ಚಿನ್ತೇಸೀ"ತಿ ಏಕಚ್ಚೇ ವದನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಆಹ - "ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀಉಪಸ್ಸಯೇ ಪಬ್ಬಜೇಥಾ"ತಿ। ತಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಮಹಾಜನೇನ ಅಭಿಹಟಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಾ ಪದಸಾವ ವೀಸಯೋಜನಸತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀಉಪಸ್ಸಯೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸತ್ಥಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಂ ಆದಾಯ ಆಕಾಸೇನೇವ ಜೇತವನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಾದೀಸು "ಅಹೋ ಸುಖಂ , ಅಹೋ ಸುಖ"ನ್ತಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ - "ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ 'ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ'ನ್ತಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ, ಅತ್ತನೋ ಕಾಮಸುಖಂ ರಜ್ಜಸುಖಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಕಪ್ಪಿನ, ಕಾಮಸುಖಂ ರಜ್ಜಸುಖಂ ಆರಬ್ಭ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸೀ"ತಿ। "ಭಗವಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ತಂ ಆರಬ್ಭ ಉದಾನಭಾವಂ ವಾ ಅನುದಾನಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಾತೀ"ತಿ? ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಕಾಮಸುಖಂ ರಜ್ಜಸುಖಂ ಆರಬ್ಭ

ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತಿ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಮೇ ಧಮ್ಮಪೀತಿ ನಾಮ ಧಮ್ಮರತಿ ನಾಮ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸೋ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಏವ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸೀ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೯. "ಧಮ್ಮಪೀತಿ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ।
ಅರಿಯಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮೇ, ಸದಾ ರಮತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮಪೀತೀತಿ** ಧಮ್ಮಪಾಯಕೋ, ಧಮ್ಮಂ ಪಿವನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಧಮ್ಮೋ ಚ ನಾಮೇಸ ನ ಸಕ್ಕಾ ಭಾಜನೇನ ಯಾಗುಆದೀನಿ ವಿಯ ಪಾತುಂ? ನವವಿಧಂ ಪನ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಂ ನಾಮಕಾಯೇನ ಫುಸನ್ತೋ ಆರಮ್ಮಣತೋ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಪರಿಞ್ಞಾಭಿಸಮಯಾದೀಹಿ ದುಕ್ಖಾದೀನಿ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ಪಿವತಿ ನಾಮ। **ಸುಖಂ ಸೇತೀತಿ** ದೇಸನಾಮತ್ತಮೇವೇತಂ, ಚತೂಹಿಪಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಹಿ ಸುಖಂ ವಿಹರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನಾತಿ** ಅನಾವಿಲೇನ ನಿರುಪಕ್ಕಿಲೇಸೇನ। **ಅರಿಯಪ್ಪವೇದಿತೇತಿ** ಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಅರಿಯೇಹಿ ಪವೇದಿತೇ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾದಿಭೇದೇ ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮೇ। **ಸದಾ ರಮತೀತಿ** ಏವರೂಪೋ ಧಮ್ಮಪೀತಿ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಣ್ಡಿಚ್ಚೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸದಾ ರಮತಿ ಅಭಿರಮತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುನ್ತಿ।

ಮಹಾಕಪ್ಪಿನತ್ಥೇರವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಣ್ಡಿತಸಾಮಣೇರವತ್ಥು

ಉದಕಞ್ಹಿ ನಯನ್ತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಣ್ಡಿತಸಾಮಣೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವೀಸತಿಖೀಣಾಸವಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಪಿ ದಸಪಿ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಗನ್ತುಕದಾನಾದೀನಿ ಅದಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಏವಂ ಅನುಮೋದನಮಕಾಸಿ -

> "ಉಪಾಸಕಾ ಇಧ ಏಕಚ್ಚೋ 'ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಮೇವ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕಿಂ ಪರೇನ ಸಮಾದಪಿತೇನಾ'ತಿ ಅತ್ತನಾವ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಪರಂ ನ ಸಮಾದಪೇತಿ । ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಭೋಗಸಮ್ಪದಂ ಲಭತಿ, ನೋ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪದಂ। ಏಕಚ್ಚೋ ಪರಂ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಅತ್ತನಾ ನ ದೇತಿ। ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪದಂ ಲಭತಿ, ನೋ ಭೋಗಸಮ್ಪದಂ ಏಕಚ್ಚೋ ಅತ್ತನಾಪಿ ನ ದೇತಿ, ಪರಮ್ಪಿ ನ ಸಮಾದಪೇತಿ। ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ನೇವ ಭೋಗಸಮ್ಪದಂ ಲಭತಿ, ನ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪದಂ, ವಿಘಾಸಾದೋವ ಹುತ್ವಾ ಜೀವತಿ। ಏಕಚ್ಚೋ ಅತ್ತನಾ ಚ ದೇತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸಮಾದಪೇತಿ। ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಭೋಗಸಮ್ಪದಮ್ಪಿ ಲಭತಿ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪದಮ್ಪೀ"ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಮೀಪೇ ಠಿತೋ ಏಕೋ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ದಾನಿ ತಥಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಥಾ ಮೇ ದ್ವೇಪಿ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಸ್ವಾತನಾಯ ಮಯ್ಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। "ಕಿತ್ತಕೇಹಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ? "ಕಿತ್ತಕೋ ಪನ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಪರಿವಾರೋ"ತಿ? "ವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನೀ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸ್ವಾತನಾಯ ಮಯ್ಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಸೋ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮತಾತಾ, ಸ್ವಾತನಾಯ ಮಯಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ನಿಮನ್ತಿತೋ, ತುಮ್ಹೇ ಯತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಾತುಂ ಸಕ್ಕಿಸ್ಸಥ, ತತ್ತಕಾನಂ ದಾನಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಮಯಂ ದಸನ್ನಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಮಯಂ ವೀಸತಿಯಾ, ಮಯಂ ಸತಸ್ಸ, ಮಯಂ ಪಞ್ಚಸತಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಚನಂ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಣ್ಣೇ ಆರೋಪೇಸಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ತಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಅತಿದುಗ್ಗತಭಾವೇನೇವ “ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ”ತಿ ಪಞ್ಞಾತೋ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ಅತ್ಥಿ। ಸೋ ತಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮುಖಾಗತಂ ದಿಸ್ವಾ, ಸಮ್ಮ ಮಹಾದುಗ್ಗತ, ಮಯಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ನಿಮನ್ತಿತೋ, ಸ್ವೇ ನಗರವಾಸಿನೋ ದಾನಂ ದಸ್ಸನ್ತಿ, “ತ್ವಂ ಕತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಭೋಜೇಸ್ಸಸೀ”ತಿ? “ಸಾಮಿ, ಮಯ್ಹಂ ಕಿಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ನಾಮ ಸಧನಾನಂ ಅತ್ಥೋ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಸ್ವೇ ಯಾಗುಅತ್ಥಾಯ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಾಮಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಭಿಕ್ಖೂಹೀ”ತಿ? ಸಮಾದಪಕೇನ ನಾಮ ಬ್ಯತ್ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ ತೇನ “ನತ್ಥೀ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋ ಅಹುತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - “ಸಮ್ಮ ಮಹಾದುಗ್ಗತ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಸುಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸುಖುಮವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ನಾನಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ಸಿರಿಸಯನೇ ಸಯಮಾನಾ ಬಹೂ ಜನಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಪನ ದಿವಸಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಕುಚ್ಛಿಪೂರಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಲಭಸಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ‘ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಪುಞ್ಞಂ ಅಕತತ್ತಾ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಲಭಾಮೀ’ತಿ ನ ಜಾನಾಸೀ”ತಿ? “ಜಾನಾಮಿ, ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಇದಾನಿ ಪುಞ್ಞಂ ನ ಕರೋಸಿ, ತ್ವಂ ಯುವಾ ಬಲಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಕಿಂ ತಯಾ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾಪಿ ಯಥಾಬಲಂ ದಾನಂ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ? ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಕಥೇನ್ತೇಯೇವ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ “ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಣ್ಣೇ ಆರೋಪೇಹಿ, ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಇತರೋ “ಕಿಂ ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಣ್ಣೇ ಆರೋಪಿತೇನಾ”ತಿ ನ ಆರೋಪೇಸಿ? ಮಹಾದುಗ್ಗತೋಪಿ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಆಹ - “ಭದ್ದೇ, ನಗರವಾಸಿನೋ ಸ್ವೇ ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಸಮಾದಪಕೇನ ‘ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದೇಹೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ, ಮಯಮ್ಪಿ ಸ್ವೇ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ “ಮಯಂ ದಲಿದ್ದಾ, ಕಸ್ಮಾ ತಯಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ”ನ್ತಿ ಅವತ್ವಾವ, “ಸಾಮಿ, ಭದ್ದಕಂ ತೇ ಕತಂ, ಮಯಂ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದತ್ವಾ ಇದಾನಿ ದುಗ್ಗತಾ ಜಾತಾ, ಮಯಂ ಉಭೋಪಿ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಭತಿಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಂಸು।

ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂ, ಸಮ್ಮ ಮಹಾದುಗ್ಗತ, ಭತಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ಅಯ್ಯಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ? “ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಕಾರೇಸ್ಸಥ, ತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಮಯಂ ಸ್ವೇ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮ, ಏಹಿ, ದಾರೂನಿ ಫಾಲೇಹೀ”ತಿ ವಾಸಿಫರಸುಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದಾಪೇಸಿ। ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ ದಳ್ಹಂ ಕಚ್ಛಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮಹುಸ್ಸಾಹಪ್ಪತ್ತೋ ವಾಸಿಂ ಪಹಾಯ ಫರಸುಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ, ಫರಸುಂ ಪಹಾಯ ವಾಸಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ದಾರೂನಿ ಫಾಲೇತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಆಹ - “ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಅಜ್ಜ ಅತಿವಿಯ ಉಸ್ಸಾಹಪ್ಪತ್ತೋ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಸಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ”ನ್ತಿ? “ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಸ್ವೇ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅಹೋ ಇಮಿನಾ ದುಕ್ಕರಂ ಕತಂ, ‘ಅಹಂ ದುಗ್ಗತೋ’ತಿ ತುಣ್ಹೀಭಾವಂ ಅನಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ‘ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ವದತೀ”ತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾಪಿ ತಸ್ಸ ಭರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ, “ಅಮ್ಮ, ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಕಾರೇಸ್ಸಥ, ತಂ ಕರೋಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಉದುಕ್ಖಲಸಾಲಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಸುಪ್ಪಮುಸಲಾದೀನಿ ದಾಪೇಸಿ। ಸಾ ನಚ್ಚನ್ತೀ ವಿಯ ತುಟ್ಠಪಹಟ್ಠಾ ವೀಹಿಂ ಕೋಟ್ಟೇತಿ ಚೇವ ಓಫುಣಾತಿ ಚ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ಅಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಅತಿವಿಯ ತುಟ್ಠಪಹಟ್ಠಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಸಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ”ನ್ತಿ? “ಅಯ್ಯೇ, ಇಮಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಯಮ್ಪಿ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾಪಿ ತಸ್ಸಂ “ಅಹೋ ವತಾಯಂ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಾ”ತಿ ಪಸೀದಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ಮಹಾದುಗ್ಗತಸ್ಸ ದಾರೂನಂ ಫಾಲಿತಕಾಲೇ “ಅಯಂ ತೇ ಭತೀ”ತಿ ಸಾಲೀನಂ ಚತಸ್ಸೋ ನಾಳಿಯೋ ದಾಪೇತ್ವಾ “ಅಯಂ ತೇ ತುಟ್ಠಿದಾಯೋ”ತಿ ಅಪರಾಪಿ ಚತಸ್ಸೋ ನಾಳಿಯೋ ದಾಪೇಸಿ।

ಸೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಆಹ - “ಮಯಾ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಲಿ ಲದ್ಧೋ, ಅಯಂ ನಿವಾಪೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಯಾ ಲದ್ಧಾಯ ಭತಿಯಾ ದಧಿತೇಲಕಟುಕಭಣ್ಡಾನಿ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾಪಿ ಪುನ ತಸ್ಸಾ ಏಕಂ ಸಪ್ಪಿಕರೋಟಿಕಞ್ಚೇವ ದಧಿಭಾಜನಞ್ಚ ಕಟುಕಭಣ್ಡಞ್ಚ ಸುದ್ಧತಣ್ಡುಳಿನಾಳಿಞ್ಚ ದಾಪೇಸಿ। ಇತಿ ಚ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನವ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ “ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ನೋ ಲದ್ಧೋ”ತಿ ತುಟ್ಠಹಟ್ಠಾ ಪಾತೋವ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಭರಿಯಾ ಮಹಾದುಗ್ಗತಂ ಆಹ - “ಗಚ್ಛ, ಸಾಮಿ, ಪಣ್ಣಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಆಹರಾ”ತಿ। ಸೋ ಅನ್ತರಾಪಣೇ ಪಣ್ಣಂ ಅದಿಸ್ವಾ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ ಅಯ್ಯಾನಂ ಭೋಜನಂ ದಾತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಹಟ್ಠಮಾನಸೋ

ಗಾಯನ್ತೋ ಪಣ್ಣಂ ಉಚ್ಚಿನತಿ। ಮಹಾಜಾಲಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಕೇವಟ್ಟೋ "ಮಹಾದುಗ್ಗತಸ್ಸ ಸದ್ದೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅತಿವಿಯ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಗಾಯಸಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ? "ಪಣ್ಣಂ ಉಚ್ಚಿನಾಮಿ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಅಹೋ ಸುಖಿತೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಸೋ ತವ ಕಿಂ ಪಣ್ಣಂ ಖಾದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? "ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ಸಮ್ಮ, ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಪಣ್ಣೇನ ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? "ತೇನ ಹಿ ಏಹೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ? "ಇಮೇ ಮಚ್ಛೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾದಗ್ಘನಕಾನಿ ಅಡ್ಢಗ್ಘನಕಾನಿ ಕಹಾಪಣಗ್ಘನಕಾನಿ ಚ ಉದ್ದಾನಾನಿ ಕರೋಹೀ"ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಬದ್ಧಬದ್ಧೇ ಮಚ್ಛೇ ನಗರವಾಸಿನೋ ನಿಮನ್ತಿತನಿಮನ್ತಿತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಹರಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಮಚ್ಛುದ್ದಾನಾನಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ವೇಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಗಮಿಸ್ಸಾಮಹಂ, ಸಮ್ಮ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಗಮನವೇಲಾ"ತಿ ಆಹ। "ಅತ್ಥಿ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಚ್ಛುದ್ದಾನ"ನ್ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ಸಮ್ಮ, ಸಬ್ಬಾನಿ ಖೀಣಾನೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಮಯಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ವಾಲುಕಾಯ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ರೋಹಿತಮಚ್ಛಾ ಠಪಿತಾ, ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುಂ ಭೋಜೇತುಕಾಮೋಸಿ, ಇಮೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ತೇ ಮಚ್ಛೇ ತಸ್ಸ ಅದಾಸಿ।

ತಂ ದಿವಸಂ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಹಾದುಗ್ಗತಂ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ "ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ 'ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಹಿಯ್ಯೋ ಭತಿಂ ಅಕಾಸಿ, ಕತರಂ ನು ಖೋ ಭಿಕ್ಖುಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಮನುಸ್ಸಾ ಪಣ್ಣೇ ಆರೋಪಿತಸಞ್ಞಾಯ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇಸು ನಿಸೀದಾಪೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ ಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇಸಿ। ಬುದ್ಧಾ ಕಿರ ದುಗ್ಗತೇಸು ಅನುಕಮ್ಪಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸತ್ಥಾ ಪಾತೋವ ಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನಂ ಕತ್ವಾ "ಮಹಾದುಗ್ಗತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಮಹಾದುಗ್ಗತೇಪಿ ಮಚ್ಛೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪವಿಸನ್ತೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಹಿಯ್ಯೋ, ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ 'ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಭಿಕ್ಖಂ ದಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಭತಿಂ ಅಕಾಸಿ, ಕತರಂ ನು ಖೋ ಭಿಕ್ಖುಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ನತ್ಥೇತಸ್ಸ ಅಞ್ಞೋ ಭಿಕ್ಖು, ಸತ್ಥಾ ಪನ ಮಹಾದುಗ್ಗತಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ। ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ ಅತ್ತನೋ ಉಪಕಪ್ಪನಕಂ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ಪಣ್ಣಸೂಪೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ದದೇಯ್ಯ, "ಯಂನೂನಾಹಂ ಮಹಾದುಗ್ಗತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಕಾರಕಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ತಸ್ಸ ಗೇಹಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಭತಿಯಾ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಹ - "ಸಮ್ಮ, ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಅಹಂ, ಸಾಮಿ, ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಿಕೋ, ಮಯ್ಹಂ ಅಜಾನನಸಿಪ್ಪಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿಪಿ ಸಮ್ಪಾದೇತುಂ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। "ಸಮ್ಮ, ಮಯಂ ತವ ಕಮ್ಮೇನ ಅತ್ಥಿಕಾ, ತುಯ್ಹಂ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ದಾತಬ್ಬಂ ಭತಿಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ? "ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದಾತುಕಾಮೋಮ್ಹಿ, ತಸ್ಸ ಯಾಗುಭತ್ತಸಂವಿಧಾನಂ ಇಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ। "ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದಸ್ಸಸಿ, ನ ಮೇ ಭತಿಯಾ ಅತ್ಥೋ, ಕಿಂ ಮಮ ಪುಞ್ಞಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಾಧು, ಸಮ್ಮ, ಪವಿಸಾ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತೇಲತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಭಿಕ್ಖುಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ದಾನವೇಯ್ಯಾವಟಿಕೋಪಿ ಪಣ್ಣೇ ಆರೋಪಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಗೇಹಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಹಿಣಿ।

ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಪತ್ತಭಿಕ್ಖುಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತಿಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ತವ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಮುಟ್ಠೋ"ತಿ ಆಹ। ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ ತಿಖಿಣಾಯ ಸತ್ತಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಹಟೋ ವಿಯ, "ಸಾಮಿ, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ನಾಸೇಸಿ, ಅಹಂ ತಯಾ ಹಿಯ್ಯೋ ಸಮಾದಪಿತೋ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ದಿವಸಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಪಾತೋವ ಪಣ್ಣತ್ಥಾಯ ನದೀತೀರೇ ಆಹಿಣ್ಡಿತ್ವಾ ಆಗತೋ, ದೇಹಿ ಮೇ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖು"ನ್ತಿ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಪರಿದೇವಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಕಿಮೇತಂ, ಮಹಾದುಗ್ಗತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತೇ ವೇಯ್ಯಾವಟಿಕಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ಸಮ್ಮ, ತಯಾ ಏಸ 'ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದೇಹೀ'ತಿ ಸಮಾದಪಿತೋ"ತಿ? "ಆಮ , ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಭಾರಿಯಂ ತೇ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಯೋ ತ್ವಂ ಏತ್ತಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಂವಿದಹನ್ತೋ ಏತಸ್ಸ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ನಾದಾಸೀ"ತಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ವಚನೇನ ಮಙ್ಕುಭೂತೋ ತಂ ಆಹ -

“ಸಮ್ಮ ಮಹಾದುಗ್ಗತ, ಮಾ ಮಂ ನಾಸಯಿ, ಅಹಂ ತವ ಕಾರಣಾ ಮಹಾವಿಹೇಸಂ ಪತ್ತೋ, ಮನುಸ್ಸಾ ಪಣ್ಣೇ ಆರೋಪಿತನಿಯಾಮೇನ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಭಿಕ್ಖೂ ನಯಿಂಸು, ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ನಿಸಿನ್ನಭಿಕ್ಖುಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದೇನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸತ್ಥಾ ಪನ ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಮೇವ ನಿಸಿನ್ನೋ, ರಾಜಯುವರಾಜಸೇನಾಪತಿಆದಯೋ ಸತ್ಥು ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಸತ್ಥು ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ‘ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ। ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ದುಗ್ಗತೇ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತ್ವಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ‘ದುಗ್ಗತೋಮ್ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋಥಾ’ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದ, ಸಚೇ ತೇ ಪುಞ್ಞಂ ಅತ್ಥಿ, ಅದ್ಧಾ ಲಚ್ಛಸೀ”ತಿ।

ಸೋ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ವಿಹಾರೇ ವಿಘಾಸಾದಭಾವೇನ ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ರಾಜಯುವರಾಜಾದಯೋ, “ಮಹಾದುಗ್ಗತ, ನ ತಾವ ಭತ್ತಕಾಲೋ, ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಆಗಚ್ಛಸೀ”ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ “ಜಾನಾಮಿ, ಸಾಮಿ, ‘ನ ತಾವ ಭತ್ತಕಾಲೋ’ತಿ। ಸತ್ಥಾರಂ ಪನ ವನ್ದಿತುಂ ಆಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ವದನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ಉಮ್ಮಾರೇ ಸೀಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಮಯಾ ದುಗ್ಗತತರೋ ನತ್ಥಿ, ಅವಸ್ಸಯೋ ಮೇ ಹೋಥ, ಕರೋಥ ಮೇ ಸಙ್ಗಹ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಿರಿಂ ಪತ್ತೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಯುವರಾಜಾದಯೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಮುಖಾನಿ ಓಲೋಕಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾರಾ ದಿನ್ನಪತ್ತಞ್ಹಿ ಕೋಚಿ ಇಸ್ಸರಿಯವಸೇನ ಗಹೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏವಂ ಪನ ವದಿಂಸು, “ಸಮ್ಮ ಮಹಾದುಗ್ಗತ, ಸತ್ಥು ಪತ್ತಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇಹಿ ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ತೇ ಧನಂ ದಸ್ಸಾಮ, ತ್ವಂ ದುಗ್ಗತೋ ಧನಂ ಗಣ್ಹಾಹಿ, ಕಿಂ ತೇ ಪತ್ತೇನಾ”ತಿ? ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ “ನ ಕಸ್ಸಚಿ ದಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಮೇ ಧನೇನ ಅತ್ಥೋ, ಸತ್ಥಾರಂಯೇವ ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಅವಸೇಸಾ ತಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ರಾಜಾ ಪನ “ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ ಧನೇನ ಪಲೋಭಿಯಮಾನೋಪಿ ಸತ್ಥು ಪತ್ತಂ ನ ದೇತಿ, ಸತ್ಥಾರಾ ಚ ಸಯಂ ದಿನ್ನಪತ್ತಂ ಕೋಚಿ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಇಮಸ್ಸ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ಕಿತ್ತಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಿನಾ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ದಿನ್ನಕಾಲೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಆದಾಯ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಸಮ್ಪಾದಿತಂ ಆಹಾರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಕ್ಕೋಪಿ ದೇವರಾಜಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಭತ್ತಸೂಪೇಯ್ಯಪಣ್ಣಾದೀನಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ನಿಸೀದನಾರಹಂ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ।

ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ನೇತ್ವಾ “ಪವಿಸಥ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಆಹ। ವಸನಗೇಹಞ್ಚಸ್ಸ ನೀಚಂ ಹೋತಿ, ಅನೋನತೇನ ಪವಿಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। ಬುದ್ಧಾ ಚ ನಾಮ ಗೇಹಂ ಪವಿಸನ್ತಾ ನ ಓನಮಿತ್ವಾ ಪವಿಸನ್ತಿ। ಗೇಹಞ್ಹಿ ಪವಿಸನಕಾಲೇ ಮಹಾಪಥವೀ ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಓಗಚ್ಛತಿ, ಗೇಹಂ ವಾ ಉದ್ಧಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಇದಂ ತೇಸಂ ಸುದಿನ್ನದಾನಸ್ಸ ಫಲಂ। ಪುನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗತಕಾಲೇ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಕತಿಕಮೇವ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸತ್ಥಾ ಠಿತಕೋವ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥರಿ ನಿಸಿನ್ನೇ ರಾಜಾ ಆಹ - “ಸಮ್ಮ ಮಹಾದುಗ್ಗತ, ತಯಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಯಾಚನ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸತ್ಥು ಪತ್ತೋ ನ ದಿನ್ನೋ, ಪಸ್ಸಾಮ ತಾವ, ಕೀದಿಸೋ ತೇ ಸತ್ಥು ಸಕ್ಕಾರೋ ಕತೋ”ತಿ? ಅಥಸ್ಸ ಸಕ್ಕೋ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಾದೀನಿ ವಿವರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ। ತೇಸಂ ವಾಸಗನ್ಧೋ ಸಕಲನಗರಂ ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ ಯಾಗುಆದೀನಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಆಹ - “ಭನ್ತೇ, ‘ಅಹಂ ಮಹಾದುಗ್ಗತಸ್ಸ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ಕಿತ್ತಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಿನಾ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇ ದಿನ್ನೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪಾದಿತಂ ಆಹಾರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಗತೋ, ಮಯಾ ಏವರೂಪೋ ಆಹಾರೋ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಮಯಿ ಇಧ ಠಿತೇ ಮಹಾದುಗ್ಗತೋ ಕಿಲಮೇಯ್ಯ, ಗಚ್ಛಾಮಹ”ನ್ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಕ್ಕೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಯಾಗುಆದೀನಿ ದತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪರಿವಿಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸಕ್ಕೋ ಮಹಾದುಗ್ಗತಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನುಗಚ್ಛಿ। ಸಕ್ಕೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಮಹಾದುಗ್ಗತಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ ಆಕಾಸಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ತಾವದೇವ ಆಕಾಸತೋ ಸತ್ತರತನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಸಬ್ಬಭಾಜನಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಕಲಂ ಗೇಹಂ ಪೂರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಓಕಾಸೋ ನಾಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ದಾರಕೇ ಹತ್ಥೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತೋ ದಾರಕೇ ಬಹಿ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂ ಇದ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಸಾಮಿ, ಸಕಲಂ ನೋ ಗೇಹಂ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಪುಣ್ಣಂ, ಪವಿಸಿತುಂ ಓಕಾಸೋ ನತ್ಥೀ”ತಿ। ಸೋ “ಅಜ್ಜೇವ ಮೇ ದಾನೇನ ವಿಪಾಕೋ ದಿನ್ನೋ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ

ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ, “ಕಸ್ಮಾ ಆಗತೋಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಆಹ –“ದೇವ, ಗೇಹಂ ಮೇ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಪುಣ್ಣಂ, ತಂ ಧನಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ। ರಾಜಾ “ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ದಿನ್ನದಾನಂ, ಅಜ್ಜೇವ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ಆಹ - “ಕಿಂ ತೇ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ? “ಧನಹರಣತ್ಥಾಯ ಸಕಟಸಹಸ್ಸಂ, ದೇವಾ”ತಿ। ರಾಜಾ ಸಕಟಸಹಸ್ಸಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಧನಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಓಕಿರಾಪೇಸಿ। ತಾಲಪ್ಪಮಾಣೋ ರಾಸಿ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ನಗರೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಅತ್ಥಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಏತ್ತಕಂ ಧನ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ನತ್ಥಿ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಏವಂ ಮಹಾಧನಸ್ಸ ಕಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ? “ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ದೇವಾ”ತಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ದಾಪೇಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಏಕಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗೇಹಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಏತ್ಥ ಜಾತೇ ಗಚ್ಛೇ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವಸಾಹೀ”ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಸ ತಂ ಠಾನಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಾ ಖಞ್ಞಮಾನಾಯ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆಹಚ್ಚ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಯೋ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ತೇನ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಿತೇ “ತವ ಪುಞ್ಞೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ತ್ವಮೇವ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಗೇಹಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಪರಮ್ಪಿ ಯಾವತಾಯುಕಂ ತಿಟ್ಠನ್ತೋ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಿತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ।

ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ತತೋ ಚುತೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸೂಪಟ್ಠಾಕಕುಲೇ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತು ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಂ ಅದಂಸು। ತಸ್ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಏವರೂಪೋ ದೋಹಳೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ - “ಅಹೋ ವತಾಹಂ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ರೋಹಿತಮಚ್ಛರಸೇನ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಆಸನಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಭತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ಸಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ, ದೋಹಳೋ ಪಟಿಪಸ್ಸಮ್ಭಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ತತೋ ಅಪರೇಸುಪಿ ಸತ್ತಸು ಮಙ್ಗಲೇಸು ರೋಹಿತಮಚ್ಛರಸೇನೇವ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿತ್ಥೇರಪ್ಪಮುಖಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಭೋಜೇಸುಂ। ಸಬ್ಬಂ ತಿಸ್ಸಕುಮಾರಸ್ಸ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಯಮಸ್ಸ ಪನ ಮಹಾದುಗ್ಗತಕಾಲೇ ದಿನ್ನಸ್ಸ ರೋಹಿತಮಚ್ಛರಸದಾನಸ್ಸೇವ ನಿಸ್ಸನ್ದೋ। ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಪನಸ್ಸ, “ಭನ್ತೇ, ದಾಸಸ್ಸ ವೋ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ದೇಥಾ”ತಿ ಮಾತರಾ ವುತ್ತೇ ಥೇರೋ ಆಹ - “ಕೋನಾಮೋ ಅಯಂ ದಾರಕೋ”ತಿ? “ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಸ ದಾರಕಸ್ಸ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಜಳಾ ಏಳಮೂಗಾಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಜಾತಾ, ತಸ್ಮಾ ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ **ಪಣ್ಡಿತೋತ್ವೇವ** ನಾಮಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಥೇರೋ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಅದಾಸಿ। ಜಾತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನಸ್ಸ “ನಾಹಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಮಾತು ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ಮಾತರಂ ಆಹ - “ಅಮ್ಮ, ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಸಾಧು, ತಾತ, ‘ಅಹಂ ತವ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ನ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮಿಚ್ಚೇವ ಮನಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ’”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ದಾಸೋ ವೋ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ, ಅಹಂ ಇಮಂ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ವಿಹಾರಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಥೇರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಞಾತಕೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ “ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಕತ್ತಬ್ಬಸಕ್ಕಾರಂ ಅಜ್ಜೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಇಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಬ್ಬಾಜೇಥಾ”ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ।

ಥೇರೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ದುಕ್ಕರಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಕರಿಸ್ಸಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಓವಾದ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ತೇನ ಹಿ ಏಹೀ”ತಿ ಕೇಸೇ ತೇಮೇತ್ವಾ ತಚಪಞ್ಚಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಮಾತಾಪಿತರೋಪಿಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಂ ವಿಹಾರೇಯೇವ ವಸನ್ತಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ರೋಹಿತಮಚ್ಛರಸೇನೇವ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಾಯಂ ಗೇಹಂ ಅಗಮಂಸು। ಥೇರೋ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತಿ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಾಗಮಾಸಿ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? ನ ತಾವಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರಗ್ಗಹಣಾನಿ ವಾ ಇರಿಯಾಪಥೋ ವಾ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಹೋತಿ, ಅಪಿಚ ವಿಹಾರೇ ಥೇರಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬವತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ। ಥೇರೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ಸಕಲವಿಹಾರಂ ವಿಚರನ್ತೋ ಅಸಮ್ಮಜ್ಜನಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ತುಚ್ಛಭಾಜನೇಸು

ಪಾನೀಯಪರಿಭೋಜನೀಯಾನಿ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ದುನ್ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀನಿ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಗಾಮಂ ಪವಿಸತಿ। ಅಪಿಚ "ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ತುಚ್ಛವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ 'ಪಸ್ಸಥ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಾನೀ'ತಿ ವತ್ತುಂ ಮಾ ಲಭಿಂಸೂ"ತಿ ಸಕಲವಿಹಾರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಗಾಮಂ ಪವಿಸತಿ। ತಸ್ಮಾ ತಂ ದಿವಸಮ್ಪಿ ಸಾಮಣೇರೇನ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದಿವಾತರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ।

ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಮಾತಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇದಂ ಕಿಂ ನಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಮಾತಿಕಾ ನಾಮ, ಸಾಮಣೇರಾ"ತಿ। "ಇಮಾಯ ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ? "ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಉದಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಉದಕಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ? "ನತ್ಥಾವುಸೋ"ತಿ। "ಏವರೂಪಂ ಅಚಿತ್ತಕಂ ಅತ್ತನೋ ಇಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ ಹರನ್ತಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಆಮಾವುಸೋ"ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚೇ ಏವರೂಪಮ್ಪಿ ಅಚಿತ್ತಕಂ ಅತ್ತನೋ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ ಹರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಕಸ್ಮಾ ಸಚಿತ್ತಕಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಅಥೇಸೋ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಉಸುಕಾರೇ ಸರದಣ್ಡಕಂ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ತಾಪೇತ್ವಾ ಅಕ್ಖಿಕೋಟಿಯಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಉಜುಕಂ ಕರೋನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ, "ಇಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕೇ ನಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಉಸುಕಾರಾ ನಾಮಾವುಸೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನೇತೇ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ? "ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ತಾಪೇತ್ವಾ ಸರದಣ್ಡಕಂ ಉಜುಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ। "ಸಚಿತ್ತಕೋ, ಭನ್ತೇ, ಏಸೋ"ತಿ? "ಅಚಿತ್ತಕೋ, ಆವುಸೋ"ತಿ । ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚೇ ಅಚಿತ್ತಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ತಾಪೇತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಕಸ್ಮಾ ಸಚಿತ್ತಕಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಂ ವಸೇ ವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಅಥೇಸೋ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದಾರೂನಿ ಅರನೇಮಿನಾಭಿಆದೀನಿ ತಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇಮೇ ಕೇ ನಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ತಚ್ಛಕಾ ನಾಮಾವುಸೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನೇತೇ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ? "ದಾರೂನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾನಕಾದೀನಂ ಚಕ್ಕಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ಏತಾನಿ ಪನ ಸಚಿತ್ತಕಾನಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಅಚಿತ್ತಕಾನಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಸಚೇ ಅಚಿತ್ತಕಾನಿ ಕಟ್ಠಕಲಿಙ್ಗರಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಕ್ಕಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ಕಸ್ಮಾ ಸಚಿತ್ತಕಾ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಂ ವಸೇ ವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಸೋ ಇಮಾನಿ ಕಾರಣಾನಿ ದಿಸ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಸಚೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ತಚೀವರೇ ತುಮ್ಹೇ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಥ, ಅಹಂ ನಿವತ್ತೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಥೇರೋ "ಅಯಂ ಅಧುನಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ದಹರಸಾಮಣೇರೋ ಮಂ ಅನುಬನ್ಧಮಾನೋ ಏವಂ ವದೇತೀ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪ್ಪಾದೇತ್ವಾವ "ಆಹರ, ಸಾಮಣೇರಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ।

ಸಾಮಣೇರೋಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತನ್ತೋ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಆಹಾರಂ ಆಹರನ್ತೋ ರೋಹಿತಮಚ್ಛರಸೇನೇವ ಆಹರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಥಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಾವುಸೋ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞೇನ ಅಲಭನ್ತಾ ಮಮ ಪುಞ್ಞೇನ ಲಭಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ "ದಹರಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಬಹಿ ನಿಸಿನ್ನಕಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋಪಿ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಕುಞ್ಚಿಕಂ ದತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ವಸನಗಬ್ಭಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸೀದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕರಜಕಾಯೇ ಞಾಣಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಅತ್ತಭಾವಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ಗುಣತೇಜೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಪಣ್ಡಿತಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರಂ ದತ್ವಾ 'ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ನಿವತ್ತೋ, ಮಯಾಪಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ವಿಹಾರಸ್ಸ ಉಪವನೇ ವಸನ್ತೇ ಸಕುಣೇ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಸಮನ್ತತೋ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಚನ್ದದೇವಪುತ್ತಂ "ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ, ಸೂರಿಯದೇವಪುತ್ತಂ "ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆವಿಞ್ಛನರಜ್ಜುಟ್ಠಾನೇ ಆರಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ವಿಹಾರೇ ಪುರಾಣಪಣ್ಣಸ್ಸ ಪತನ್ತಸ್ಸಪಿ ಸದ್ದೋ ನಾಹೋಸಿ, ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅನ್ತರಾಭತ್ತೇಯೇವ ಅತ್ತಭಾವಂ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ತೀಣಿ ಫಲಾನಿ ಪಾಪುಣಿ।

ಥೇರೋಪಿ "ಸಾಮಣೇರೋ ವಿಹಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ಉಪಕಪ್ಪನಕಂ ಭೋಜನಂ ಅಸುಕಕುಲೇ ನಾಮ ಸಕ್ಕಾ ಲದ್ಧು"ನ್ತಿ ಏಕಂ ಪೇಮಗಾರವಯುತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥ ಚ ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ದಿವಸಂ ರೋಹಿತಮಚ್ಛೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸೇವ

ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತೇ ಥೇರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ , “ಭನ್ತೇ, ಭದ್ದಕಂ ವೋ ಕತಂ ಇಧಾಗಚ್ಛನ್ತೇಹೀ”ತಿ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಾದೀನಿ ದತ್ವಾ ರೋಹಿತಮಚ್ಛರಸೇನಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅದಂಸು। ಥೇರೋ ಹರಣಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ “ಪರಿಭುಞ್ಜಥ, ಭನ್ತೇ, ಹರಣಕಭತ್ತಮ್ಪಿ ಲಭಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಪತ್ತಂ ರೋಹಿತಮಚ್ಛರಸಭೋಜನಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಂಸು। ಥೇರೋ “ಸಾಮಣೇರೋ ಮೇ ಛಾತೋ”ತಿ ಸೀಘಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ತಂ ದಿವಸಂ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏವಂ ಆವಜ್ಜೇಸಿ - “ಪಣ್ಡಿತಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರಂ ದತ್ವಾ ‘ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ನಿವತ್ತೋ, ನಿಪ್ಫಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಅಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚ”ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ತಿಣ್ಣಂ ಫಲಾನಂ ಪತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ “ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯೋ ಅತ್ಥಿ, ನತ್ಥೀ”ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ “ಅತ್ಥೀ”ತಿ ದಿಸ್ವಾ “ಪುರೇಭತ್ತಮೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ “ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಆದಾಯ ಸೀಘಂ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಅನ್ತರಾಯಮ್ಪಿಸ್ಸ ಕರೇಯ್ಯ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಆರಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಥ ನಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಹೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಮಾನೇ ಸಾಮಣೇರೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ತತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ಥೇರಂ ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛಿ, ಪುಟ್ಠಂ ಪುಟ್ಠಂ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

ತತ್ರಿದಂ ಪುಚ್ಛಾವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ - ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ನಂ ಆಹ - “ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಕಿಂ ತೇ ಲದ್ಧ”ನ್ತಿ? “ಆಹಾರೋ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಆಹಾರೋ ನಾಮ ಕಿಂ ಆಹರತಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತಾ”ತಿ? “ವೇದನಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ವೇದನಂ ಕಿಂ ಆಹರತಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತಾ”ತಿ? “ರೂಪಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ರೂಪಂ ಪನ ಕಿಂ ಆಹರತಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತಾ”ತಿ ? “ಫಸ್ಸಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ತತ್ರಾಯಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - “ಜಿಘಚ್ಛಿತೇನ ಹಿ ಪರಿಭುತ್ತೋ ಆಹಾರೋ ತಸ್ಸ ಖುದ್ದಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಸುಖಂ ವೇದನಂ ಆಹರತಿ। ಆಹಾರಪರಿಭೋಗೇನ ಸುಖಿತಸ್ಸ ಸುಖಾಯ ವೇದನಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾಯ ಸರೀರೇ ವಣ್ಣಸಮ್ಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಏವಂ ವೇದನಾ ರೂಪಂ ಆಹರತಿ। ಸುಖಿತೋ ಪನ ಆಹಾರಜರೂಪವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಸುಖಸೋಮನಸ್ಸೋ ‘ಇದಾನಿ ಮೇ ಅಸ್ಸಾದೋ ಜಾತೋ’ತಿ ನಿಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೋ ವಾ ನಿಸೀದನ್ತೋ ವಾ ಸುಖಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿಲಭತೀ”ತಿ।

ಏವಂ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಪಞ್ಹೇಸು ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಕೇಸು ಸಾಮಣೇರೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಥೇರಂ ಆಹ - “ಗಚ್ಛ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ತವ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ದೇಹೀ”ತಿ। ಥೇರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಆಕೋಟೇಸಿ। ಸಾಮಣೇರೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತಾಲವಣ್ಟೇನ ಥೇರಂ ಬೀಜಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಆಹ - “ಸಾಮಣೇರ, ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋಹೀ”ತಿ। “ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಕತಂ ಮಯಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ, ತ್ವಂ ಕರೋಹೀ”ತಿ। ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕದಾರಕೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ತಂ ಖಣಂ ವಿಕಸಿತಪದುಮುಪ್ಪಲಸದಿಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಟ್ಠಾನಂ ಪನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಮಕಾಸಿ। ತೇನ ಪತ್ತಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪಟಿಸಾಮಿತಕಾಲೇ ಚನ್ದದೇವಪುತ್ತೋ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ಸೂರಿಯದೇವಪುತ್ತೋ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ। ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಚತುದ್ದಿಸಂ ಆರಕ್ಖಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಆವಿಞ್ಛನಕೇ ಆರಕ್ಖಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೂರಿಯೋ ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನತೋ ಗಲಿತ್ವಾ ಗತೋ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು, “ಛಾಯಾ ಅಧಿಕಪ್ಪಮಾಣಾ ಜಾತಾ, ಸೂರಿಯೋ ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನತೋ ಗಲಿತ್ವಾ ಗತೋ, ಸಾಮಣೇರೇನ ಚ ಇದಾನೇವ ಭುತ್ತಂ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ”ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಂ ಕಥೇಥಾ”ತಿ? “ಇದಂ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಞ್ಞವತೋ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಣಕಾಲೇ ಚನ್ದದೇವಪುತ್ತೋ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ, ಸೂರಿಯದೇವಪುತ್ತೋ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿ, ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ವಿಹಾರೋಪವನೇ ಚತುದ್ದಿಸಂ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಆವಿಞ್ಛನಕೇ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ‘ಬುದ್ಧೋಮ್ಹೀ’ತಿ ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ನಿಸೀದಿತುಂ ನಾಲತ್ಥಂ, ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆರಕ್ಖಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿಂ, ನೇತ್ತಿಕೇ ಚ ಮಾತಿಕಾಯ ಉದಕಂ ಹರನ್ತೇ, ಉಸುಕಾರೇ ಚ ಉಸುಂ ಉಜುಂ ಕರೋನ್ತೇ, ತಚ್ಛಕೇ ಚ ದಾರೂನಿ ತಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ಅತ್ತಾನಂ ದಮೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೦. “ಉದಕಞ್ಹಿ ನಯನ್ತಿ ನೇತ್ತಿಕಾ, ಉಸುಕಾರಾ ನಮಯನ್ತಿ ತೇಜನಂ।
ದಾರುಂ ನಮಯನ್ತಿ ತಚ್ಛಕಾ, ಅತ್ತಾನಂ ದಮಯನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉದಕ**ನ್ತಿ ಪಥವಿಯಾ ಥಲಟ್ಠಾನಂ ಖಣಿತ್ವಾ ಆವಾಟಟ್ಠಾನಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಮಾತಿಕಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ರುಕ್ಖದೋಣಿಂ ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ ಉದಕಂ। ನೇನ್ತೀತಿ **ನೇತ್ತಿಕಾ**। **ತೇಜನ**ನ್ತಿ ಕಣ್ಡಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ನೇತ್ತಿಕಾ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಉದಕಂ **ನಯನ್ತಿ, ಉಸುಕಾರಾ**ಪಿ ತಾಪೇತ್ವಾ ತೇಜನಂ **ನಮಯನ್ತಿ** ಉಸುಂ ಉಜುಂ ಕರೋನ್ತಿ। **ತಚ್ಛಕಾ**ಪಿ ನೇಮಿಆದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ತಚ್ಛನ್ತಾ **ದಾರುಂ ನಮಯನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಉಜುಂ ವಾ ವಙ್ಕಂ ವಾ ಕರೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಏತ್ತಕಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ **ಪಣ್ಡಿತಾ** ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಾದೀನಿ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಾ **ಅತ್ತಾನಂ ದಮಯನ್ತಿ,** ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಾ ಪನ ಏಕನ್ತದನ್ತಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಣ್ಡಿತಸಾಮಣೇರವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಸೇಲೋ ಯಥಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಕಿರ ಸಾಮಣೇರಾದಯೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೀಸೇಪಿ ಕಣ್ಣೇಸುಪಿ ನಾಸಾಯಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ “ಕಿಂ, ಚೂಳಪಿತ, ಸಾಸನಸ್ಮಿಂ ನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಸಿ, ಅಭಿರಮಸೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ಥೇರೋ ತೇಸು ನೇವ ಕುಜ್ಝತಿ, ನ ದುಸ್ಸತಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಪಸ್ಸಥಾವುಸೋ, ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಾದಯೋ ಏವಞ್ಚೇವಞ್ಚ ವಿಹೇಠೇನ್ತಿ, ಸೋ ತೇಸು ನೇವ ಕುಜ್ಝತಿ, ನ ದುಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಿಂ ಕಥೇಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಂ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೀಣಾಸವಾ ನಾಮ ನೇವ ಕುಜ್ಝನ್ತಿ, ನ ದುಸ್ಸನ್ತಿ। ಘನಸೇಲಸದಿಸಾ ಹೇತೇ ಅಚಲಾ ಅಕಮ್ಪಿಯಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೧. “ಸೇಲೋ ಯಥಾ ಏಕಘನೋ, ವಾತೇನ ನ ಸಮೀರತಿ।
ಏವಂ ನಿನ್ದಾಪಸಂಸಾಸು, ನ ಸಮಿಞ್ಜನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಿನ್ದಾಪಸಂಸಾಸೂ**ತಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಇಧ ದ್ವೇ ಲೋಕಧಮ್ಮಾ ವುತ್ತಾ, ಅತ್ಥೋ ಪನ ಅಟ್ಠನ್ನಮ್ಪಿ ವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯಥಾ ಹಿ **ಏಕಘನೋ** ಅಸುಸಿರೋ **ಸೇಲೋ** ಪುರತ್ಥಿಮಾದಿಭೇದೇನ **ವಾತೇನ ನ ಸಮೀರತಿ** ನ ಇಞ್ಜತಿ ನ ಚಲತಿ, ಏವಂ ಅಟ್ಠಸುಪಿ ಲೋಕಧಮ್ಮೇಸು ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೇಸು **ಪಣ್ಡಿತಾ ನ ಸಮಿಞ್ಜನ್ತಿ,** ಪಟಿಘವಸೇನ ವಾ ಅನುನಯವಸೇನ ವಾ ನ ಚಲನ್ತಿ ನ ಕಮ್ಪನ್ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಕಾಣಮಾತುವತ್ಥು

ಯಥಾಪಿ ರಹದೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಾಣಮಾತರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ವಿನಯೇ (ಪಾಚಿ॰ ೧೨೦) ಆಗತಮೇವ।

ತದಾ ಪನ ಕಾಣಮಾತರಾ ಅತುಚ್ಛಹತ್ಥಂ ಧೀತರಂ ಪತಿಕುಲಂ ಪೇಸೇತುಂ ಪಕ್ಕೇಸು ಪೂವೇಸು ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಚತುನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಿನ್ನಕಾಲೇ ಸತ್ಥಾರಾ ತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಕಾಣಾಯ ಸಾಮಿಕೇನ ಅಞ್ಞಾಯ ಪಜಾಪತಿಯಾ ಆನೀತಾಯ ಕಾಣಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಮೇಹಿ ಮೇ ಘರಾವಾಸೋ ನಾಸಿತೋ"ತಿ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ವೀಥಿಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತುಂ ನ ವಿಸಹಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಕಾಣಮಾತಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಂ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಕತಪಾತರಾಸೋ "ಕಹಂ ಕಾಣಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಏಸಾ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ ಮಙ್ಕುಭೂತಾ ರೋದನ್ತೀ ಠಿತಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಏಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ ಮಙ್ಕುಭೂತಾ ರೋದಮಾನಾ ಠಿತಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ - "ಕಾಣೇ, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಙ್ಕುಭೂತಾ ನಿಲೀಯಿತ್ವಾ ರೋದಸೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಮಾತಾ ತಾಯ ಕತಕಿರಿಯಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಕಿಂ ಪನ ಕಾಣಮಾತೇ ಮಮ ಸಾವಕಾ ತಯಾ ದಿನ್ನಕಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಅದಿನ್ನಕ"ನ್ತಿ? "ದಿನ್ನಕಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಸಚೇ ಮಮ ಸಾವಕಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಾ ತವ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಪತ್ತಾ ತಯಾ ದಿನ್ನಕಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಕೋ ತೇಸಂ ದೋಸೋ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯಾನಂ ದೋಸೋ"। "ಏತಿಸ್ಸಾಯೇವ ದೋಸೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಕಾಣಂ ಆಹ - "ಕಾಣೇ, ಮಯ್ಹಂ ಕಿರ ಸಾವಕಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನಾ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಆಗತಾ, ಅಥ ನೇಸಂ ತವ ಮಾತರಾ ಪೂವಾ ದಿನ್ನಾ, ಕೋ ನಾಮೇತ್ಥ ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ದೋಸೋ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯಾನಂ ದೋಸೋ, ಮಯ್ಹಮೇವ ದೋಸೋ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಖಮಾಪೇಸಿ।

ಅಥಸ್ಸಾ ಸತ್ಥಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಸಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸತ್ಥಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ರಾಜಙ್ಗಣೇನ ಪಾಯಾಸಿ। ರಾಜಾ ದಿಸ್ವಾ "ಸತ್ಥಾ ವಿಯ ಭಣೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಗಚ್ಛಥ, ಮಮ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದನಭಾವಂ ಆರೋಚೇಥಾ"ತಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಠಿತಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಕಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಗತಾತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಕಾಣಮಾತಾಯ ಗೇಹಂ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಕಾಣಾ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ, ತಂಕಾರಣಾ ಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ತಸ್ಸಾ ಅನಕ್ಕೋಸನಭಾವೋ ಕತೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಅನಕ್ಕೋಸಿಕಾ ಕತಾ, ಲೋಕುತ್ತರಕುಟುಮ್ಬಸಾಮಿನೀ ಚಾ"ತಿ । "ಹೋತು, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸಾ ಲೋಕುತ್ತರಕುಟುಮ್ಬಸಾಮಿನೀ ಕತಾ, ಅಹಂ ಪನ ನಂ ಲೋಕಿಯಕುಟುಮ್ಬಸಾಮಿನಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ರಾಜಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಟಿನಿವತ್ತೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮಹಾಯೋಗ್ಗಂ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ ಕಾಣಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಭರಣೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಧೀತುಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಮಮ ಧೀತರಂ ಪೋಸೇತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ಆಹ। ಅಥೇಕೋ ಸಬ್ಬತ್ಥಕಮಹಾಮತ್ತೋ "ಅಹಂ ದೇವಸ್ಸ ಧೀತರಂ ಪೋಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ "ಯಥಾರುಚಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಾಣಾ ಚತೂಸು ದ್ವಾರೇಸು ಪುರಿಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಉಪಟ್ಠಾತಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಚ ಪರಿಯೇಸಮಾನಾಪಿ ನ ಲಭತಿ। ಕಾಣಾಯ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಮಹೋಘೋ ವಿಯ ಪವತ್ತತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಪುಬ್ಬೇ, ಆವುಸೋ, ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಾ ಕಾಣಾಯ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಂ ಕರಿಂಸು, ಸಾ ಏವಂ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೀ ಹುತ್ವಾಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಗಮ್ಮ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿ। ಸತ್ಥಾರಾ ಪುನ ತಸ್ಸಾ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನಾರಹಂ ಕತಂ। ಇದಾನಿ ಉಪಟ್ಠಾತಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ವಾ ಪರಿಯೇಸಮಾನಾಪಿ ನ ಲಭತಿ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಅಚ್ಛರಿಯಗುಣಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ತೇಹಿ ಮಹಲ್ಲಕಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕಾಣಾಯ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಕತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕರಿಂಸುಯೇವ। ನ ಚ ಇದಾನೇವ ಮಯಾ ಕಾಣಾ ಮಮ ವಚನಕಾರಿಕಾ ಕತಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕತಾಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಸೋತುಕಾಮೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾಚಿತೋ -

"ಯತ್ಥೇಕೋ ಲಭತೇ ಬಬ್ಬು, ದುತಿಯೋ ತತ್ಥ ಜಾಯತಿ।
ತತಿಯೋ ಚ ಚತುತ್ಥೋ ಚ, ಇದಂ ತೇ ಬಬ್ಬುಕಾ ಬಿಲ"ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೩೭) -

ಇದಂ **ಬಬ್ಬುಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇನ ಕಥೇತ್ವಾ "ತದಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಲ್ಲಕಭಿಕ್ಖೂ ಚತ್ತಾರೋ ಬಿಳಾರಾ ಅಹೇಸುಂ, ಮೂಸಿಕಾ ಕಾಣಾ, ಮಣಿಕಾರೋ ಅಹಮೇವಾ"ತಿ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತೀತೇಪಿ ಕಾಣಾ ದುಮ್ಮನಾ ಆವಿಲಚಿತ್ತಾ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಮಮ ವಚನೇನ ಪಸನ್ನಉದಕರಹದೋ ವಿಯ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೨. "ಯಥಾಪಿ ರಹದೋ ಗಮ್ಭೀರೋ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಅನಾವಿಲೋ।
ಏವಂ ಧಮ್ಮಾನಿ ಸುತ್ವಾನ, ವಿಪ್ಪಸೀದನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರಹದೋ**ತಿ ಯೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಯಾಪಿ ಸೇನಾಯ ಓಗಾಹನ್ತಿಯಾ ನಖುಭತಿ ಏವರೂಪೋ ಉದಕಣ್ಣವೋ, ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ ಪನ ಚತುರಾಸೀತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸಗಮ್ಭೀರೋ ನೀಲಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ರಹದೋ ನಾಮ। ತಸ್ಸ ಹಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಚತ್ತಾಲೀಸಯೋಜನಸಹಸ್ಸಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಉದಕಂ ಮಚ್ಛೇಹಿ ಚಲತಿ, ಉಪರಿ ತಾವತ್ತಕೇಯೇವ ಠಾನೇ ಉದಕಂ ವಾತೇನ ಚಲತಿ, ಮಜ್ಝೇ ಚತುಯೋಜನಸಹಸ್ಸಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಉದಕಂ ನಿಚ್ಚಲಂ ತಿಟ್ಠತಿ। ಅಯಂ **ಗಮ್ಭೀರೋ** ರಹದೋ ನಾಮ। **ಏವಂ ಧಮ್ಮಾನೀ**ತಿ ದೇಸನಾಧಮ್ಮಾನಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ನಾಮ ರಹದೋ ಅನಾಕುಲತಾಯ **ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋ,** ಅಚಲತಾಯ **ಅನಾವಿಲೋ,** ಏವಂ ಮಮ ದೇಸನಾಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಾದಿವಸೇನ ನಿರುಪಕ್ಕಿಲೇಸಚಿತ್ತತಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಾ **ವಿಪ್ಪಸೀದನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ,** ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಾ ಪನ ಏಕನ್ತವಿಪ್ಪಸನ್ನಾವ ಹೋನ್ತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಕಾಣಮಾತುವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಸಬ್ಬತ್ಥ ವೇ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಚಜನ್ತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಚಸತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇಸನಾ ವೇರಞ್ಜಾಯಂ ಸಮುಟ್ಠಿತಾ।

ಪಠಮಬೋಧಿಯಞ್ಹಿ ಭಗವಾ ವೇರಞ್ಜಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವೇರಞ್ಜೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಞ್ಛಿ। ವೇರಞ್ಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಾರಾವಟ್ಟನೇನ ಆವಟ್ಟೋ ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಸತಿಂ ನ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। ವೇರಞ್ಜಾಪಿ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಾ ಅಹೋಸಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ತರಬಾಹಿರಂ ವೇರಞ್ಜಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅಲಭನ್ತಾ ಕಿಲಮಿಂಸು। ತೇಸಂ ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಕಾ ಪತ್ಥಪತ್ಥಪುಲಕಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸುಂ। ತೇ ಕಿಲಮನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಪಥವೋಜಂ ಭೋಜೇತುಕಾಮೋ, ಉತ್ತರಕುರುಞ್ಚ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವೇಸೇತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ, ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆರಬ್ಭ ಪರಿತ್ತಾಸೋ ನಾಹೋಸಿ , ಇಚ್ಛಾಚಾರಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಏವ ವಿಹರಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥ ತೇಮಾಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ವೇರಞ್ಜಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇನ ಕತಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನೋ ತಂ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪತ್ವಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹಾಸಿ, ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಸತ್ಥು ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತಾನಿ ಕರಿಂಸು। ತದಾ ಪನ ಪಞ್ಚಸತಮತ್ತಾ ವಿಘಾಸಾದಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ವಸನ್ತಿ। ತೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭುತ್ತಾವಸೇಸಾನಿ ಪಣೀತಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ, ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ, ಉಟ್ಠಾಯ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನದನ್ತಾ ವಗ್ಗನ್ತಾ ಮಲ್ಲಮುಟ್ಠಿಯುದ್ಧಂ ಯುಜ್ಝನ್ತಾ ಕೀಳನ್ತಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಪಿ ಬಹಿವಿಹಾರೇಪಿ ಅನಾಚಾರಮೇವ ಚರನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಪಸ್ಸಥಾವುಸೋ , ಇಮೇ ವಿಘಾಸಾದಾ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಕಾಲೇ ವೇರಞ್ಜಾಯಂ ಕಞ್ಚಿ ವಿಕಾರಂ ನ ದಸ್ಸೇಸುಂ, ಇದಾನಿ ಪನ ಏವರೂಪಾನಿ ಪಣೀತಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಂ ವಿಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ

ಪನ ವೇರಞ್ಜಾಯಮ್ಪಿ ಉಪಸನ್ತರೂಪಾ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಇದಾನಿಪಿ ಉಪಸನ್ತುಪಸನ್ತಾವ ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇದಂ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಪುಬ್ಬೇಪೇತೇ ಗದ್ರಭಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಗದ್ರಭಾ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಾನಂ ಆಜಾನೀಯಸಿನ್ಧವಾನಂ ಅಲ್ಲರಸಮುದ್ದಿಕಪಾನಕಪೀತಾವಸೇಸಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಕಸಟಂ ಉದಕೇನ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಮಕಚಿಪಿಲೋತಿಕಾಹಿ ಪರಿಸ್ಸಾವಿತತ್ತಾ 'ವಾಲೋದಕ'ನ್ತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗತಂ ಅಪ್ಪರಸಂ ನಿಹೀನಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮಧುಮತ್ತಾ ವಿಯ ನದನ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸೂತಿ ವತ್ವಾ -

"ವಾಲೋದಕಂ ಅಪ್ಪರಸಂ ನಿಹೀನಂ,
ಪಿತ್ವಾ ಮದೋ ಜಾಯತಿ ಗದ್ರಭಾನಂ।
ಇಮಞ್ಚ ಪಿತ್ವಾನ ರಸಂ ಪಣೀತಂ,
ಮದೋ ನ ಸಞ್ಜಾಯತಿ ಸಿನ್ಧವಾನಂ॥

"ಅಪ್ಪಂ ಪಿವಿತ್ವಾನ ನಿಹೀನಜಚ್ಚೋ,
ಸೋ ಮಜ್ಜತೀ ತೇನ ಜನಿನ್ದ ಪುಟ್ಠೋ।
ಧೋರಯ್ಹಸೀಲೀ ಚ ಕುಲಮ್ಹಿ ಜಾತೋ,
ನ ಮಜ್ಜತೀ ಅಗ್ಗರಸಂ ಪಿವಿತ್ವಾ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೨.೬೫)।

ಇದಂ **ವಾಲೋದಕಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇನ ಕಥೇತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಲೋಕಧಮ್ಮಂ ವಿವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸುಖಿತಕಾಲೇಪಿ ದುಕ್ಖಿತಕಾಲೇಪಿ ನಿಬ್ಬಿಕಾರಾವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೩. "ಸಬ್ಬತ್ಥ ವೇ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಚಜನ್ತಿ,
ನ ಕಾಮಕಾಮಾ ಲಪಯನ್ತಿ ಸನ್ತೋ।
ಸುಖೇನ ಫುಟ್ಠಾ ಅಥ ವಾ ದುಖೇನ,
ನ ಉಚ್ಚಾವಚಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ದಸ್ಸಯನ್ತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾದಿಭೇದೇಸು ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇಸು। **ಸಪ್ಪುರಿಸಾ**ತಿ ಸುಪುರಿಸಾ। **ಚಜನ್ತೀ**ತಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ಅಪಕಡ್ಢನ್ತಾ ಛನ್ದರಾಗಂ ವಿಜಹನ್ತಿ। **ಕಾಮಕಾಮಾ**ತಿ ಕಾಮೇ ಕಾಮಯನ್ತಾ ಕಾಮಹೇತು ಕಾಮಕಾರಣಾ। **ನ ಲಪಯನ್ತಿ ಸನ್ತೋ**ತಿ ಬುದ್ಧಾದಯೋ ಸನ್ತೋ ಕಾಮಹೇತು ನೇವ ಅತ್ತನಾ ಲಪಯನ್ತಿ, ನ ಪರಂ ಲಪಾಪೇನ್ತಿ। ಯೇ ಹಿ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಪವಿಟ್ಠಾ ಇಚ್ಛಾಚಾರೇ ಠಿತಾ "ಕಿಂ, ಉಪಾಸಕ, ಸುಖಂ ತೇ ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ, ರಾಜಚೋರಾದೀನಂ ವಸೇನ ದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದೇಸು ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಉಪದ್ದವೋ"ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತಿ, ತಾವ ತೇ ಲಪಯನ್ತಿ ನಾಮ। ತಥಾ ಪನ ವತ್ವಾ "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ನೋ ಸುಖಂ, ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಉಪದ್ದವೋ, ಇದಾನಿ ನೋ ಗೇಹಂ ಪಹೂತಅನ್ನಪಾನಂ, ಇಧೇವ ವಸಥಾ"ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ನಿಮನ್ತಾಪೇನ್ತಾ ಲಪಾಪೇನ್ತಿ ನಾಮ। ಸನ್ತೋ ಪನ ಇದಂ ಉಭಯಮ್ಪಿ ನ ಕರೋನ್ತಿ। **ಸುಖೇನ ಫುಟ್ಠಾ ಅಥ ವಾ ದುಖೇನಾ**ತಿ ದೇಸನಾಮತ್ತಮೇತಂ, ಅಟ್ಠಹಿ ಪನ ಲೋಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಫುಟ್ಠಾ ತುಟ್ಠಿಭಾವಮಙ್ಕುಭಾವವಸೇನ ವಾ ವಣ್ಣಭಣನಅವಣ್ಣಭಣನವಸೇನ ವಾ **ಉಚ್ಚಾವಚಂ** ಆಕಾರಂ **ಪಣ್ಡಿತಾ ನ ದಸ್ಸಯನ್ತೀ**ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಧಮ್ಮಿಕತ್ಥೇರವತ್ಥು

ನ ಅತ್ತಹೇತೂತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಧಮ್ಮಿಕತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ। ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸುಖಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಇಚ್ಛಾಮಹಂ ಪಬ್ಬಜಿತು"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಸಾಮಿ, ಆಗಮೇಹಿ ತಾವ , ಯಾವಾಹಂ ಕುಚ್ಛಿಗತಂ ದಾರಕಂ ವಿಜಾಯಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಆಗಮೇತ್ವಾ ದಾರಕಸ್ಸ ಪದಸಾ ಗಮನಕಾಲೇ ಪುನ ತಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಗಮೇಹಿ ತಾವ, ಸಾಮಿ, ಯಾವಾಯಂ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಿಂ ಮೇ ಇಮಾಯ ಅಪಲೋಕಿತಾಯ ವಾ ಅನಪಲೋಕಿತಾಯ ವಾ, ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖನಿಸ್ಸರಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಘಟೇನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಪುನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋಪಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ, ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಪಿಸ್ಸ "ಯೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯ ಅಹಂ ಘರಾವಾಸೇ ವಸೇಯ್ಯಂ, ತೇ ಉಭೋಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಕಿಂ ಘರಾವಾಸೇನ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ, ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮಿಕಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸಾಪಿ ಪತಿಟ್ಠಾ ಜಾತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ 'ಇಮಾಯ ನಾಮಾ'"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಣ್ಡಿತೇನ ನಾಮ ನೇವ ಅತ್ತಹೇತು, ನ ಪರಹೇತು ಸಮಿದ್ಧಿ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ, ಧಮ್ಮಿಕೇನೇವ ಪನ ಧಮ್ಮಪಟಿಸರಣೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೪. "ನ ಅತ್ತಹೇತು ನ ಪರಸ್ಸ ಹೇತು,
ನ ಪುತ್ತಮಿಚ್ಛೇ ನ ಧನಂ ನ ರಟ್ಠಂ।
ನ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯ ಅಧಮ್ಮೇನ ಸಮಿದ್ಧಿಮತ್ತನೋ,
ಸ ಸೀಲವಾ ಪಞ್ಞವಾ ಧಮ್ಮಿಕೋ ಸಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಅತ್ತಹೇತೂತಿ** ಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮ ಅತ್ತಹೇತು ವಾ ಪರಹೇತು ವಾ ಪಾಪಂ ನ ಕರೋತಿ। **ನ ಪುತ್ತಮಿಚ್ಛೇತಿ** ಪುತ್ತಂ ವಾ **ಧನಂ** ವಾ **ರಟ್ಠಂ** ವಾ ಪಾಪಕಮ್ಮೇನ ನ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಏತಾನಿಪಿ ಇಚ್ಛತೋ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೋತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಿದ್ಧಿಮತ್ತನೋತಿ** ಯಾ ಅತ್ತನೋ ಸಮಿದ್ಧಿ, ತಮ್ಪಿ **ಅಧಮ್ಮೇನ ನ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯ,**ಸಮಿದ್ಧಿಕಾರಣಾಪಿ ಪಾಪಂ ನ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸ ಸೀಲವಾತಿ** ಯೋ ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ , ಸೋ ಏವ ಸೀಲವಾ ಚ **ಪಞ್ಞವಾ ಚ ಧಮ್ಮಿಕೋಚ ಸಿಯಾ,** ನ ಅಞ್ಞೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಧಮ್ಮಿಕತ್ಥೇರವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಧಮ್ಮಸ್ಸವನವತ್ಥು

ಅಪ್ಪಕಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇಸೂತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಏಕವೀಥಿವಾಸಿನೋ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಮಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾ ಗಣಬನ್ಧೇನ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಕಾರೇಸುಂ, ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಪನ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಏಕಚ್ಚೇ ಕಾಮರತಿನಿಸ್ಸಿತಾ ಹುತ್ವಾ, ಪುನ ಗೇಹಮೇವ ಗತಾ,

ಏಕಚ್ಚೇ ದೋಸನಿಸ್ಸಿತಾ ಹುತ್ವಾ, ಏಕಚ್ಚೇ ಮಾನನಿಸ್ಸಿತಾ ಹುತ್ವಾ, ಏಕಚ್ಚೇ ಥಿನಮಿದ್ಧಸಮಙ್ಗಿನೋ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪಚಲಾಯನ್ತಾ ಸೋತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಪುನದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಾ ಸತ್ತಾ ನಾಮ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಭವನಿಸ್ಸಿತಾ, ಭವೇಸು ಏವ ಲಗ್ಗಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಪಾರಗಾಮಿನೋ ನಾಮ ಅಪ್ಪಕಾ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೮೫. "ಅಪ್ಪಕಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಯೇ ಜನಾ ಪಾರಗಾಮಿನೋ।
ಅಥಾಯಂ ಇತರಾ ಪಜಾ, ತೀರಮೇವಾನುಧಾವತಿ॥

೮೬. "ಯೇ ಚ ಖೋ ಸಮ್ಮದಕ್ಖಾತೇ, ಧಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಾನುವತ್ತಿನೋ।
ತೇ ಜನಾ ಪಾರಮೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಂ ಸುದುತ್ತರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಕಾತಿ** ಥೋಕಾ ನ ಬಹೂ। **ಪಾರಗಾಮಿನೋತಿ** ನಿಬ್ಬಾನಪಾರಗಾಮಿನೋ। **ಅಥಾಯಂ ಇತರಾ ಪಜಾತಿ** ಯಾ ಪನಾಯಂ ಅವಸೇಸಾ ಪಜಾ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿತೀರಮೇವ **ಅನುಧಾವತಿ,** ಅಯಮೇವ ಬಹುತರಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮ್ಮದಕ್ಖಾತೇತಿ** ಸಮ್ಮಾ ಅಕ್ಖಾತೇ ಸುಕಥಿತೇ। **ಧಮ್ಮೇತಿ** ದೇಸನಾಧಮ್ಮೇ। **ಧಮ್ಮಾನುವತ್ತಿನೋತಿ** ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ತದನುಚ್ಛವಿಕಂ ಪಟಿಪದಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಫಲಸಚ್ಛಿಕರಣೇನ ಧಮ್ಮಾನುವತ್ತಿನೋ। **ಪಾರಮೇಸ್ಸನ್ತೀತಿ** ತೇ ಏವರೂಪಾ ಜನಾ ನಿಬ್ಬಾನಪಾರಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ। **ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಕಿಲೇಸಮಾರಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಮಚ್ಚುಸ್ಸ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಭೂತಂ ತೇಭೂಮಿಕವಟ್ಟಂ। **ಸುದುತ್ತರನ್ತಿ** ಯೇ ಜನಾ ಧಮ್ಮಾನುವತ್ತಿನೋ, ತೇ ಏತಂ ಸುದುತ್ತರಂ ದುರತಿಕ್ಕಮಂ ಮಾರಧೇಯ್ಯಂ ತರಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಪಾರಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಧಮ್ಮಸ್ಸವನವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ಪಞ್ಚಸತಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಕಣ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ವಿಪ್ಪಹಾಯಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಚಸತೇ ಆಗನ್ತುಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಕೋಸಲರಟ್ಠೇ ಕಿರ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠವಸ್ಸಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಚರಿಯಪಟಿಪಕ್ಖಂ ನಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೮೭. "ಕಣ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ವಿಪ್ಪಹಾಯ, ಸುಕ್ಕಂ ಭಾವೇಥ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಓಕಾ ಅನೋಕಮಾಗಮ್ಮ, ವಿವೇಕೇ ಯತ್ಥ ದೂರಮಂ॥

೮೮. "ತತ್ರಾಭಿರತಿಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ , ಹಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಅಕಿಞ್ಚನೋ।
ಪರಿಯೋದಪೇಯ್ಯ ಅತ್ತಾನಂ, ಚಿತ್ತಕ್ಲೇಸೇಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

೮೯. "ಯೇಸಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಯಙ್ಗೇಸು, ಸಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಭಾವಿತಂ।
ಆದಾನಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ, ಅನುಪಾದಾಯ ಯೇ ರತಾ।

ಖೀಣಾಸವಾ ಜುತಿಮನ್ತೋ, ತೇ ಲೋಕೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಣ್ಹಂ ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದಿಭೇದಂ ಅಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ **ವಿಪ್ಪಹಾಯ** ಜಹಿತ್ವಾ। **ಸುಕ್ಕಂ ಭಾವೇಥಾ**ತಿ **ಪಣ್ಡಿತೋ** ಭಿಕ್ಖು ಅಭಿನಿಕ್ಖಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಾ ಕಾಯಸುಚರಿತಾದಿಭೇದಂ ಸುಕ್ಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಭಾವೇಯ್ಯ। ಕಥಂ? **ಓಕಾ ಅನೋಕಮಾಗಮ್ಮಾ**ತಿ ಓಕಂ ವುಚ್ಚತಿ ಆಲಯೋ, **ಅನೋಕಂ** ವುಚ್ಚತಿ ಅನಾಲಯೋ, ಆಲಯತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನಾಲಯಸಙ್ಖಾತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಆರಬ್ಭ ತಂ ಪತ್ಥಯಮಾನೋ ಭಾವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ರಾಭಿರತಿಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಅನಾಲಯಸಙ್ಖಾತೇ ವಿವೇಕೇ ನಿಬ್ಬಾನೇ ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತೇಹಿ ದುರಭಿರಮಂ, ತತ್ರ ಅಭಿರತಿಂ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯ। **ಹಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ**ತಿ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇ ಹಿತ್ವಾ **ಅಕಿಞ್ಚನೋ** ಹುತ್ವಾ ವಿವೇಕೇ ಅಭಿರತಿಂ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಿತ್ತಕ್ಲೇಸೇಹೀ**ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ನೀವರಣೇಹಿ, **ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಯೋದಪೇಯ್ಯ** ವೋದಾಪೇಯ್ಯ, ಪರಿಸೋಧೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮ್ಬೋಧಿಯಙ್ಗೇಸೂ**ತಿ ಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇಸು। **ಸಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಭಾವಿತ**ನ್ತಿ ಹೇತುನಾ ನಯೇನ ಚಿತ್ತಂ ಸುಟ್ಠು ಭಾವಿತಂ ವಡ್ಢಿತಂ। **ಆದಾನಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ**ತಿ ಆದಾನಂ ವುಚ್ಚತಿ ಗಹಣಂ, ತಸ್ಸ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಸಙ್ಖಾತೇ ಅಗ್ಗಹಣೇ ಚತೂಹಿ ಉಪಾದಾನೇಹಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅನುಪಾದಿಯಿತ್ವಾ **ಯೇ ರತಾ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜುತಿಮನ್ತೋ**ತಿ ಆನುಭಾವವನ್ತೋ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣಜುತಿಯಾ ಖನ್ಧಾದಿಭೇದೇ ಧಮ್ಮೇ ಜೋತೇತ್ವಾ ಠಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇ ಲೋಕೇ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖನ್ಧಾದಿಲೋಕೇ **ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ** ನಾಮ ಅರಹತ್ತಪತ್ತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಿಲೇಸವಟ್ಟಸ್ಸ ಖೇಪಿತತ್ತಾ ಸಉಪಾದಿಸೇಸೇನ, ಚರಿಮಚಿತ್ತನಿರೋಧೇನ ಖನ್ಧವಟ್ಟಸ್ಸ ಖೇಪಿತತ್ತಾ ಅನುಪಾದಿಸೇಸೇನ ಚಾತಿ ದ್ವೀಹಿ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇಹಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ, ಅನುಪಾದಾನೋ ವಿಯ ಪದೀಪೋ ಅಪಣ್ಣತ್ತಿಕಭಾವಂ ಗತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಞ್ಚಸತಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

ಪಣ್ಡಿತವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಛಟ್ಠೋ ವಗ್ಗೋ।

೭. ಅರಹನ್ತವಗ್ಗೋ

೧. ಜೀವಕಪಞ್ಹವತ್ಥು

ಗತದ್ಧಿನೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೀವಕಮ್ಬವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಜೀವಕೇನ ಪುಟ್ಠಪಞ್ಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಜೀವಕವತ್ಥು ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೩೨೬ ಆದಯೋ) ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ।

ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮಯೇ ದೇವದತ್ತೋ ಅಜಾತಸತ್ತುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಗಿಜ್ಝಕೂಟಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಪದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ''ಸತ್ಥಾರಂ ವಧಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಸಿಲಂ ಪವಿಜ್ಝಿ। ತಂ ದ್ವೇ ಪಬ್ಬತಕೂಟಾನಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಂಸು। ತತೋ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗತಾ ಪಪಟಿಕಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಲೋಹಿತಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ, ಭುಸಾ ವೇದನಾ ಪವತ್ತಿಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ಮದ್ದಕುಚ್ಛಿಂ ನಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತತೋಪಿ ಜೀವಕಮ್ಬವನಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ''ತತ್ಥ ಮಂ ನೇಥಾ''ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಆದಾಯ ಜೀವಕಮ್ಬವನಂ ಅಗಮಂಸು। ಜೀವಕೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಣಪಟಿಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ ತಿಖಿಣಭೇಸಜ್ಜಂ ದತ್ವಾ ವಣಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಏತದವೋಚ – ''ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಅನ್ತೋನಗರೇ ಏಕಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕತಂ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇದಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಯಾವ ಮಮಾಗಮನಾ ಬದ್ಧನಿಯಾಮೇನೇವ ತಿಟ್ಠತೂ''ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾರಪಿದಹನವೇಲಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ದ್ವಾರಂ ನ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – ''ಅಹೋ ಮಯಾ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಯ್ವಾಹಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಿಯ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಾದೇ ತಿಖಿಣಭೇಸಜ್ಜಂ ದತ್ವಾ ವಣಂ ಬನ್ಧಿಂ, ಅಯಂ ತಸ್ಸ ಮೋಚನವೇಲಾ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಮುಚ್ಚಮಾನೇ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಭಗವತೋ ಸರೀರೇ ಪರಿಳಾಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ''ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ''ಆನನ್ದ, ಜೀವಕೋ ಸಾಯಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ದ್ವಾರಂ ನ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ, 'ಅಯಂ ವಣಸ್ಸ ಮೋಚನವೇಲಾ'ತಿ ಪನ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ಮೋಚೇಸಿ ನ''ನ್ತಿ। ಥೇರೋ ಮೋಚೇಸಿ, ವಣೋ ರುಕ್ಖತೋ ಛಲ್ಲಿ ವಿಯ ಅಪಗತೋ। ಜೀವಕೋ ಅನ್ತೋಅರುಣೇಯೇವ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ವೇಗೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ''ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸರೀರೇ ವೋ ಪರಿಳಾಹೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ''ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ ''ತಥಾಗತಸ್ಸ ಖೋ, ಜೀವಕ, ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇಯೇವ ಸಬ್ಬಪರಿಳಾಹೋ ವೂಪಸನ್ತೋ''ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೯೦. ''ಗತದ್ಧಿನೋ ವಿಸೋಕಸ್ಸ, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಧಿ।
ಸಬ್ಬಗನ್ಥಪ್ಪಹೀನಸ್ಸ, ಪರಿಳಾಹೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಗತದ್ಧಿನೋ**ತಿ ಗತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಕನ್ತಾರದ್ಧಾ ವಟ್ಟದ್ಧಾತಿ ದ್ವೇ ಅದ್ಧಾ ನಾಮ। ತೇಸು ಕನ್ತಾರಪಟಿಪನ್ನೋ ಯಾವ ಇಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತಾವ ಅದ್ಧಿಕೋಯೇವ, ಏತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಪತ್ತೇ ಗತದ್ಧಿ ನಾಮ ಹೋತಿ। ವಟ್ಟಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಾಪಿ ಸತ್ತಾ ಯಾವ ವಟ್ಟೇ ವಸನ್ತಿ, ತಾವ ಅದ್ಧಿಕಾ ಏವ। ಕಸ್ಮಾ? ವಟ್ಟಸ್ಸ ಅಖೇಪಿತತ್ತಾ। ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋಪಿ ಅದ್ಧಿಕಾ ಏವ, ವಟ್ಟಂ ಪನ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಠಿತೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಗತದ್ಧಿ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಗತದ್ಧಿನೋ। **ವಿಸೋಕಸ್ಸಾ**ತಿ ವಟ್ಟಮೂಲಕಸ್ಸ ಸೋಕಸ್ಸ ವಿಗತತ್ತಾ ವಿಸೋಕಸ್ಸ। **ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಧೀ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಖನ್ಧಾದಿಧಮ್ಮೇಸು ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಸ್ಸ, **ಸಬ್ಬಗನ್ಥಪ್ಪಹೀನಸ್ಸಾ**ತಿ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಗನ್ಥಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಸಬ್ಬಾಗನ್ಥಪ್ಪಹೀನಸ್ಸ। **ಪರಿಳಾಹೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀ**ತಿ ದುವಿಧೋ ಪರಿಳಾಹೋ ಕಾಯಿಕೋ ಚೇತಸಿಕೋ ಚಾತಿ। ತೇಸು ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಸೀತುಣ್ಹಾದಿವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಕಾಯಿಕಪರಿಳಾಹೋ ಅನಿಬ್ಬುತೋವ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಜೀವಕೋ ಪುಚ್ಛತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ಧಮ್ಮರಾಜತಾಯ ದೇಸನಾವಿಧಿಕುಸಲತಾಯ ಚೇತಸಿಕಪರಿಳಾಹವಸೇನ ದೇಸನಂ ವಿನಿವತ್ತೇನ್ತೋ, ''ಜೀವಕ, ಪರಮತ್ಥೇನ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಪರಿಳಾಹೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀ''ತಿ ಆಹ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಜೀವಕಪಞ್ಹವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೧. ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಉಯ್ಯುಞ್ಜನ್ತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ರಾಜಗಹೇ ವುಟ್ಠವಸ್ಸೋ "ಅದ್ಧಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ವತ್ತಂ ಕಿರೇತಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಚಾರಿಕಂ ಚರಿತುಕಾಮಾನಂ "ಏವಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಪಚನಚೀವರರಜನಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಸುಖಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ "ಇದಾನಿ ಅದ್ಧಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚಾಪನಂ। ಭಿಕ್ಖೂಸು ಪನ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಚೀವರಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೇಸು ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋಪಿ ಚೀವರಾನಿ ಧೋವಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು "ಥೇರೋ ಕಸ್ಮಾ ಚೀವರಾನಿ ಧೋವತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಅಟ್ಠಾರಸ ಮನುಸ್ಸಕೋಟಿಯೋ ವಸನ್ತಿ । ತತ್ಥ ಯೇ ಥೇರಸ್ಸ ನ ಞಾತಕಾ, ತೇ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ, ಯೇ ನ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ, ತೇ ಞಾತಕಾ। ತೇ ಥೇರಸ್ಸ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಸಮ್ಮಾನಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಏತ್ತಕಂ ಉಪಕಾರಂ ಪಹಾಯ ಏಸ ಕಹಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ? ಸಚೇಪಿ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಮಾಪಮಾದಕನ್ದರತೋ ಪರಂ ನ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ಯಂ ಕನ್ದರಂ ಪತ್ವಾ ನಿವತ್ತೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ "ತುಮ್ಹೇ ಇತೋ ನಿವತ್ತಥ, ಮಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ಥಾ"ತಿ ವದತಿ। ತಂ "ಮಾಪಮಾದಕನ್ದರ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಅಟ್ಠಾರಸ ಮನುಸ್ಸಕೋಟಿಯೋ ವಸನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಮಙ್ಗಲಾಮಙ್ಗಲಟ್ಠಾನೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಗನ್ತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ವಿಹಾರಂ ತುಚ್ಛಂ ಕಾತುಂ, ಕಂ ನು ಖೋ ನಿವತ್ತೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ -"ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಹೇತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಞಾತಕಾ ಚ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ ಚ, ಕಸ್ಸಪಂ ನಿವತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ಥೇರಂ ಆಹ - "ಕಸ್ಸಪ, ನ ಸಕ್ಕಾ ವಿಹಾರಂ ತುಚ್ಛಂ ಕಾತುಂ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಮಙ್ಗಲಾಮಙ್ಗಲಟ್ಠಾನೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನಿವತ್ತಸ್ಸೂ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಥೇರೋ ಪರಿಸಂ ಆದಾಯ ನಿವತ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಜ್ಝಾಯಿಂಸು "ದಿಟ್ಠಂ ವೋ, ಆವುಸೋ, ನನು ಇದಾನೇವ ಅಮ್ಹೇಹಿ ವುತ್ತಂ 'ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಕಸ್ಮಾ ಚೀವರಾನಿ ಧೋವತಿ, ನ ಏಸೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀ'ತಿ, ಯಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ವುತ್ತಂ, ತದೇವ ಜಾತ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಆಹ - "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ? "ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಅತ್ತನಾ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಸಬ್ಬಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹೇ ಕಸ್ಸಪಂ 'ಕುಲೇಸು ಚ ಪಚ್ಚಯೇಸು ಚ ಲಗ್ಗೋ'ತಿ ವದೇಥ, ಸೋ 'ಮಮ ವಚನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ನಿವತ್ತೋ। ಏಸೋ ಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಪತ್ಥನಂ ಕರೋನ್ತೋಯೇವ 'ಚತೂಸು ಪಚ್ಚಯೇಸು ಅಲಗ್ಗೋ ಚನ್ದೂಪಮೋ ಹುತ್ವಾ ಕುಲಾನಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಭವೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ನತ್ಥೇತಸ್ಸ ಕುಲೇ ವಾ ಪಚ್ಚಯೇ ವಾ ಲಗ್ಗೋ, ಅಹಂ ಚನ್ದೋಪಮಪ್ಪಟಿಪದಞ್ಚೇವ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೧೪೬) ಅರಿಯವಂಸಪ್ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಕಥೇನ್ತೋ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ಕಸ್ಸಪಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ"ನ್ತಿ ಆಹ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಕದಾ ಪನ ಥೇರೇನ ಪತ್ಥನಾ ಠಪಿತಾ"ತಿ? "ಸೋತುಕಾಮಾತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಮತ್ಥಕೇ ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉದಪಾದೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪದುಮುತ್ತರಪಾದಮೂಲೇ ತೇನ ಠಪಿತಪತ್ಥನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಥೇರಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಚರಿತಂ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಥೇರಪಾಳಿಯಂ (ಥೇರಗಾ॰ ೧೦೫೪ ಆದಯೋ) ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ಇಮಂ ಥೇರಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಚರಿತಂ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ "ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಹಂ ಚನ್ದೋಪಮಪ್ಪಟಿಪದಞ್ಚೇವ ಅರಿಯವಂಸಪ್ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ಕಸ್ಸಪಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಸಿಂ, ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯೇಸು ವಾ ಕುಲೇಸು ವಾ ವಿಹಾರೇಸು ವಾ ಪರಿವೇಣೇಸು ವಾ ಲಗ್ಗೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ , ಪಲ್ಲಲೇ ಓತರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ

ಚರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ರಾಜಹಂಸೋ ವಿಯ ಕತ್ಥಚಿ ಅಲಗ್ಗೋಯೇವ ಮಮ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೧. "ಉಯ್ಯುಞ್ಜನ್ತಿ ಸತೀಮನ್ತೋ, ನ ನಿಕೇತೇ ರಮನ್ತಿ ತೇ।
ಹಂಸಾವ ಪಲ್ಲಲಂ ಹಿತ್ವಾ, ಓಕಮೋಕಂ ಜಹನ್ತಿ ತೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಯ್ಯುಞ್ಜನ್ತಿ ಸತೀಮನ್ತೋ**ತಿ ಸತಿವೇಪುಲ್ಲಪ್ಪತ್ತಾ ಖೀಣಾಸವಾ ಅತ್ತನಾ ಪಟಿವಿದ್ಧಗುಣೇಸು ಝಾನವಿಪಸ್ಸನಾದೀಸು ಆವಜ್ಜನಸಮಾಪಜ್ಜನವುಟ್ಠಾನಾಧಿಟ್ಠಾನಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಹಿ ಯುಞ್ಜನ್ತಿ ಘಟೇನ್ತಿ। **ನ ನಿಕೇತೇ ರಮನ್ತಿ ತೇ**ತಿ ತೇಸಂ ಆಲಯೇ ರತಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಹಂಸಾವಾ**ತಿ ದೇಸನಾಸೀಸಮೇತಂ, ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - ಯಥಾ ಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೇ ಪಲ್ಲಲೇ ಸಕುಣಾ ಅತ್ತನೋ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ "ಮಮ ಉದಕಂ, ಮಮ ಪದುಮಂ, ಮಮ ಉಪ್ಪಲಂ, ಮಮ ಕಣ್ಣಿಕಾ"ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಕಞ್ಚಿ ಆಲಯಂ ಅಕತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖಾವ ತಂ ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಕೀಳಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೀಣಾಸವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ವಿಹರನ್ತಾಪಿ ಕುಲಾದೀಸು ಅಲಗ್ಗಾ ಏವ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಗಮನಸಮಯೇಪಿ ತಂ ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಾ "ಮಮ ವಿಹಾರೋ, ಮಮ ಪರಿವೇಣಂ, ಮಮೂಪಟ್ಠಾಕಾ"ತಿ ಅನಾಲಯಾ ಅನಪೇಕ್ಖಾವ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಓಕಮೋಕ**ನ್ತಿ ಆಲಯಾಲಯಂ, ಸಬ್ಬಾಲಯೇ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಬೇಲಟ್ಠಸೀಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೇಸಂ ಸನ್ನಿಚಯೋ ನತ್ಥೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಬೇಲಟ್ಠಸೀಸಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರಾಯಸ್ಮಾ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಏಕಂ ವೀಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಅಪರಂ ವೀಥಿಂ ಚರಿತ್ವಾ ಸುಕ್ಖಂ ಕೂರಂ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಹರಿತ್ವಾ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ "ನಿಬದ್ಧಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪರಿಯೇಸನಂ ನಾಮ ದುಕ್ಖ"ನ್ತಿ ಕತಿಪಾಹಂ ಝಾನಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಆಹಾರೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಞತ್ವಾ ಉಜ್ಝಾಯಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಏತಸ್ಮಿಂ ನಿದಾನೇ ಆಯತಿಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಪರಿವಜ್ಜನತ್ಥಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾಪಿ ಥೇರೇನ ಪನ ಅಪಞ್ಞತ್ತೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕತತ್ತಾ ತಸ್ಸ ದೋಸಾಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೨. "ಯೇಸಂ ಸನ್ನಿಚಯೋ ನತ್ಥಿ, ಯೇ ಪರಿಞ್ಞಾತಭೋಜನಾ।
ಸುಞ್ಞತೋ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ಚ, ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಯೇಸಂ ಗೋಚರೋ।
ಆಕಾಸೇವ ಸಕುನ್ತಾನಂ, ಗತಿ ತೇಸಂ ದುರನ್ನಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ನಿಚಯೋ**ತಿ ದ್ವೇ ಸನ್ನಿಚಯಾ - ಕಮ್ಮಸನ್ನಿಚಯೋ ಚ, ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಚಯೋ ಚ। ತೇಸು ಕುಸಲಾಕುಸಲಕಮ್ಮಂ **ಕಮ್ಮಸನ್ನಿಚಯೋ** ನಾಮ, ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯಾ **ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಚಯೋ** ನಾಮ। ತತ್ಥ ವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏಕಂ ಗುಳಪಿಣ್ಡಂ, ಚತುಭಾಗಮತ್ತಂ ಸಪ್ಪಿಂ, ಏಕಞ್ಚ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಂ ಠಪೇನ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಚಯೋ ನತ್ಥಿ, ತತೋ ಉತ್ತರಿ ಹೋತಿ। **ಯೇಸಂ** ಅಯಂ ದುವಿಧೋಪಿ ಸನ್ನಿಚಯೋ **ನತ್ಥಿ**। **ಪರಿಞ್ಞಾತಭೋಜನಾ**ತಿ ತೀಹಿ ಪರಿಞ್ಞಾಹಿ ಪರಿಞ್ಞಾತಭೋಜನಾ।

ಯಾಗುಆದೀನಞ್ಚ ಯಾಗುಭಾವಾದಿಜಾನನಂ ಞಾತಪರಿಞ್ಞಾ, ಆಹಾರೇ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಪನ ಭೋಜನಸ್ಸ ಪರಿಜಾನನಂ ತೀರಣಪರಿಞ್ಞಾ, ಕಬಳೀಕಾರಾಹಾರೇ ಛನ್ದರಾಗಅಪಕಡ್ಢನಞಾಣಂ ಪಹಾನಪರಿಞ್ಞಾ। ಇಮಾಹಿ ತೀಹಿ ಪರಿಞ್ಞಾಹಿ **ಯೇ** ಪರಿಞ್ಞಾತಭೋಜನಾ। **ಸುಞ್ಞತೋ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಮೋಕ್ಖೋಪಿ ಗಹಿತೋಯೇವ। ತೀಣಿಪಿ ಚೇತಾನಿ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸೇವ ನಾಮಾನಿ। ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಹಿ ರಾಗದೋಸಮೋಹಾನಂ ಅಭಾವೇನ ಸುಞ್ಞತೋ, ತೇಹಿ ಚ ವಿಮುತ್ತನ್ತಿ ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ತಥಾ ರಾಗಾದಿನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಅಭಾವೇನ ಅನಿಮಿತ್ತಂ, ತೇಹಿ ಚ ವಿಮುತ್ತನ್ತಿ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ರಾಗಾದಿಪಣಿಧೀನಂ ಪನ ಅಭಾವೇನ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಂ , ತೇಹಿ ಚ ವಿಮುತ್ತನ್ತಿ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ತಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಾನಂ ಅಯಂ ತಿವಿಧೋ **ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಯೇಸಂ ಗೋಚರೋ**। **ಗತಿ ತೇಸಂ ದುರನ್ನಯಾ**ತಿ ಯಥಾ ನಾಮ ಆಕಾಸೇನ ಗತಾನಂ ಸಕುಣಾನಂ ಪದನಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅದಸ್ಸನೇನ ಗತಿ ದುರನ್ನಯಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ಜಾನಿತುಂ, ಏವಮೇವ ಯೇಸಂ ಅಯಂ ದುವಿಧೋ ಸನ್ನಿಚಯೋ ನತ್ಥಿ, ಇಮಾಹಿ ಚ ತೀಹಿ ಪರಿಞ್ಞಾಹಿ ಪರಿಞ್ಞಾತಭೋಜನಾ, ಯೇಸಞ್ಚ ಅಯಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಗೋಚರೋ, ತೇಸಂ ತಯೋ ಭವಾ, ಚತಸ್ಸೋ ಯೋನಿಯೋ, ಪಞ್ಚ ಗತಿಯೋ, ಸತ್ತ ವಿಞ್ಞಾಣಟ್ಠಿತಿಯೋ, ನವ ಸತ್ತಾವಾಸಾತಿ ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಗತಾತಿ ಗಮನಸ್ಸ ಅಪಞ್ಞಾಯನತೋ ಗತಿ ದುರನ್ನಯಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ಪಞ್ಞಾಪೇತುನ್ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಬೇಲಟ್ಠಸೀಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯಸ್ಸಾಸವಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ಥೇರೋ ಜಿಣ್ಣಚೀವರೋ ಸಙ್ಕಾರಕೂಟಾದೀಸು ಚೀವರಂ ಪರಿಯೇಸತಿ। ತಸ್ಸ ಇತೋ ತತಿಯೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಜಾಲಿನೀ ನಾಮ ದೇವಧೀತಾ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಥೇರಂ ಚೋಳಕಾನಿ ಪರಿಯೇಸಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ತೇರಸಹತ್ಥಾಯತಾನಿ ಚತುಹತ್ಥವಿತ್ಥತಾನಿ ತೀಣಿ ದಿಬ್ಬದುಸ್ಸಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ "ಸಚಾಹಂ ಇಮಾನಿ ಇಮಿನಾ ನೀಹಾರೇನ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಥೇರೋ ನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಚೋಳಕಾನಿ ಪರಿಯೇಸಮಾನಸ್ಸ ಪುರತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಕಾರಕೂಟೇ ಯಥಾ ನೇಸಂ ದಸನ್ತಮತ್ತಮೇವ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಥಾ ಠಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಚೋಳಕಪರಿಯೇಸಮಾನಂ ಚರನ್ತೋ ನೇಸಂ ದಸನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢಮಾನೋ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ದಿಬ್ಬದುಸ್ಸಾನಿ ದಿಸ್ವಾ "ಉಕ್ಕಟ್ಠಪಂಸುಕೂಲಂ ವತ ಇದ"ನ್ತಿ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥಸ್ಸ ಚೀವರಕರಣದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ, ಅಸೀತಿಮಹಾಥೇರಾಪಿ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದಿಂಸು, ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬೇತುಂ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋ ಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಮಜ್ಝೇ, ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಅಗ್ಗೇ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಸುತ್ತಂ ವಟ್ಟೇಸಿ, ಸತ್ಥಾ ಸೂಚಿಪಾಸಕೇ ಆವುಣಿ, ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಯೇನ ಯೇನ ಅತ್ಥೋ, ತಂ ತಂ ಉಪನೇನ್ತೋ ವಿಚರಿ।

ದೇವಧೀತಾಪಿ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಭೋನ್ತಾ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ನೋ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಅಸೀತಿಮಹಾಸಾವಕಪರಿವುತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರೇ ನಿಸೀದಿ, ಯಾಗುಆದೀನಿ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಭಿಕ್ಖಂ ಸಮಾದಪೇಸಿ। ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋಪಿ ಅನ್ತರಾಭತ್ತೇ ಮಹಾಜಮ್ಬುಪೇಸಿಂ ಆಹರಿ, ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪರಿಕ್ಖೀಣಂ ಖಾದಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ಚೀವರಕರಣಟ್ಠಾನೇ ಭೂಮಿಪರಿಭಣ್ಡಮಕಾಸಿ, ಭೂಮಿ ಅಲತ್ತಕರಸರಞ್ಜಿತಾ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಭುತ್ತಾವಸೇಸಾನಂ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಭತ್ತಾನಂ ಮಹಾರಾಸಿ ಅಹೋಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು "ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಿಂ ಏವಂಬಹುಕೇಹಿ ಯಾಗುಆದೀಹಿ, ನನು ನಾಮ ಪಮಾಣಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಞಾತಕಾ ಚ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ ಚ

ವತ್ತಬ್ಬಾ ಸಿಯುಂ, ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರೋ ಅತ್ತನೋ ಞಾತಿಉಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ಬಹುಭಾವಂ ಞಾಪೇತುಕಾಮೋ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ, ಅಥ ನೇ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇದಂ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಿಂ ಪನ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, 'ಇದಂ ಅನುರುದ್ಧೇನ ಆಹರಾಪಿತ'ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಅನುರುದ್ಧೋ ಏವರೂಪಂ ವದೇತಿ। ನ ಹಿ ಖೀಣಾಸವಾ ಪಚ್ಚಯಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಿ, ಅಯಂ ಪನ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೩. "ಯಸ್ಸಾಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ, ಆಹಾರೇ ಚ ಅನಿಸ್ಸಿತೋ।
ಸುಞ್ಞತೋ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ಚ, ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಯಸ್ಸ ಗೋಚರೋ।
ಆಕಾಸೇವ ಸಕುನ್ತಾನಂ, ಪದಂ ತಸ್ಸ ದುರನ್ನಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಸ್ಸಾಸವಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಚತ್ತಾರೋ ಆಸವಾ **ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ। ಆಹಾರೇ ಚ ಅನಿಸ್ಸಿತೋ**ತಿ ಆಹಾರಸ್ಮಿಞ್ಚ ತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠಿನಿಸ್ಸಯೇಹಿ ಅನಿಸ್ಸಿತೋ। **ಪದಂ ತಸ್ಸ ದುರನ್ನಯ**ನ್ತಿ ಯಥಾ **ಆಕಾಸೇ** ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಸಕುಣಾನಂ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಾದೇಹಿ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗತಾ, ಇದಂ ಠಾನಂ ಉರೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಗತಾ, ಇದಂ ಸೀಸೇನ, ಇದಂ ಪಕ್ಖೇಹೀ"ತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಞಾತುಂ, ಏವಮೇವ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ "ನಿರಯಪದೇನ ವಾ ಗತೋ, ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಪದೇನ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಪದಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತುಂ ನಾಮ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿ ಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಾನೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಭಗವಾ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಮಿಗಾರಮಾತುಯಾ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಮಹಾಸಾವಕಪರಿವುತೋ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರೋ ಅವನ್ತೀಸು ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ದೂರತೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿಯೇವ। ತಸ್ಮಾ ಮಹಾಥೇರಾ ನಿಸೀದನ್ತಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಆಸನಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ದ್ವೀಹಿ ದೇವಲೋಕೇಹಿ ದೇವಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಠಿತೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಮ, ಅಯ್ಯೋ, ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸಾಧು ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಸಚೇ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ। ಥೇರೋಪಿ ತಂ ಖಣಞ್ಞೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನಮೇವ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಗೋಪ್ಫಕೇಸು ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಸಾಧು ವತ ಮೇ, ಅಯ್ಯೋ, ಆಗತೋ, ಅಹಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಆಗಮನಮೇವ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಾದೇ ಸಮ್ಬಾಹಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು। "ಸಕ್ಕೋ ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋತಿ, ಅವಸೇಸಮಹಾಸಾವಕಾನಂ ಏವರೂಪಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಅಕರಿತ್ವಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನಂ ದಿಸ್ವಾ ವೇಗೇನ ಗೋಪ್ಫಕೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ 'ಸಾಧು ವತ ಮೇ, ಅಯ್ಯೋ, ಆಗತೋ, ಅಹಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಆಗಮನಮೇವ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಾಮೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಾದೇ ಸಮ್ಬಾಹಿತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೇನ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನೇನ ಸದಿಸಾ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದೇವಾನಮ್ಪಿ ಮನುಸ್ಸಾನಮ್ಪಿ ಪಿಯಾಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೪. “ಯಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮಥಙ್ಗತಾನಿ,

ಅಸ್ಸಾ ಯಥಾ ಸಾರಥಿನಾ ಸುದನ್ತಾ।

ಪಹೀನಮಾನಸ್ಸ ಅನಾಸವಸ್ಸ,

ದೇವಾಪಿ ತಸ್ಸ ಪಿಹಯನ್ತಿ ತಾದಿನೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - **ಯಸ್ಸ** ಭಿಕ್ಖುನೋ ಛೇಕೇನ **ಸಾರಥಿನಾ ಸುದನ್ತಾ ಅಸ್ಸಾ** ವಿಯ ಛ **ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮಥಂ** ದನ್ತಭಾವಂ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಭಾವಂ **ಗತಾನಿ,** ತಸ್ಸ ನವವಿಧಂ ಮಾನಂ ಪಹಾಯ ಠಿತತ್ತಾ **ಪಹೀನಮಾನಸ್ಸ** ಚತುನ್ನಂ ಆಸವಾನಂ ಅಭಾವೇನ **ಅನಾಸವಸ್ಸ। ತಾದಿನೋ**ತಿ ತಾದಿಭಾವಸಣ್ಠಿತಸ್ಸ ತಥಾರೂಪಸ್ಸ **ದೇವಾಪಿ ಪಿಹಯನ್ತಿ,** ಮನುಸ್ಸಾಪಿ ದಸ್ಸನಞ್ಚ ಆಗಮನಞ್ಚ ಪತ್ಥೇನ್ತಿಯೇವಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಪಥವಿಸಮೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ವುಟ್ಠವಸ್ಸೋ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿತುಕಾಮೋ ಭಗವನ್ತಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಂ ಅನುಗಚ್ಛಿಂಸು। ಥೇರೋ ಚ ನಾಮಗೋತ್ತವಸೇನ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನಾಮಗೋತ್ತವಸೇನ ಕಥೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಾಪೇಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ನಾಮಗೋತ್ತವಸೇನ ಅಪಾಕಟೋ ಭಿಕ್ಖು ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅಹೋ ವತ ಮಮ್ಪಿ ನಾಮಗೋತ್ತವಸೇನ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಕಥೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಥೇರೋ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ತಂ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ। ಸೋ “ಅಞ್ಞೇ ವಿಯ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಮಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತೀ”ತಿ ಥೇರೇ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿ। ಥೇರಸ್ಸಪಿ ಸಙ್ಘಾಟಿಕಣ್ಣೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸರೀರಂ ಫುಸಿ, ತೇನಾಪಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿಯೇವ। ಸೋ “ದಾನಿ ಥೇರೋ ವಿಹಾರೂಪಚಾರಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಆಯಸ್ಮಾ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋಮ್ಹೀತಿ ಕಣ್ಣಸಕ್ಖಲಿಂ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ವಿಯ ಪಹರಿತ್ವಾ ಅಖಮಾಪೇತ್ವಾವ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕನ್ತೋ”ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಥೇರಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಚ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಚ ಚಿನ್ತೇಸುಂ - “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಗ್ಗಜೇಟ್ಠಭಾತರಾ ಇಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪಹಟಭಾವಂ ಸತ್ಥಾ ನೋ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸೀಹನಾದಂ ಪನ ನದಾಪೇತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಪರಿಸಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ತೇ ಕುಞ್ಚಿಕಹತ್ಥಾ ಪರಿವೇಣದ್ವಾರಾನಿ ವಿವರಿತ್ವಾ “ಅಭಿಕ್ಕಮಥಾಯಸ್ಮನ್ತೋ , ಅಭಿಕ್ಕಮಥಾಯಸ್ಮನ್ತೋ, ಇದಾನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿಸ್ಸತೀ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೯.೧೧) ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇಸುಂ। ಥೇರೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಥೇರೋ “ನಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಮಯಾ ಪಹಟೋ”ತಿ ಅವತ್ವಾವ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೋ “ಯಸ್ಸ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಯೇ ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಅನುಪಟ್ಠಿತಾ ಅಸ್ಸ, ಸೋ ಇಧ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಪಥವಿಯಂ ಸುಚಿಮ್ಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತೀ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಪಥವೀಸಮಚಿತ್ತತಞ್ಚ ಆಪೋತೇಜೋವಾಯೋ ರಜೋಹರಣಚಣ್ಡಾಲಕುಮಾರಕಉಸಭಛಿನ್ನವಿಸಾಣಸಮಚಿತ್ತತಞ್ಚ ಅಹಿಕುಣಪಾದೀಹಿ ವಿಯ ಅತ್ತನೋ ಕಾಯೇನ ಅಟ್ಟಿಯನಞ್ಚ ಮೇದಕಥಾಲಿಕಾ ವಿಯ ಅತ್ತನೋ ಕಾಯಪರಿಹರಣಞ್ಚ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಇಮಾಹಿ ಚ ಪನ ನವಹಿ ಉಪಮಾಹಿ ಥೇರೇ ಅತ್ತನೋ ಗುಣೇ ಕಥೇನ್ತೇ ನವಸುಪಿ ಠಾನೇಸು ಉದಕಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಪಥವೀ ಕಮ್ಪಿ।

ರಜೋಹರಣಚಣ್ಡಾಲಕುಮಾರಕಮೇದಕಥಾಲಿಕೋ ಪಮಾನಂ ಪನ ಆಹರಣಕಾಲೇ ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಸ್ಸೂನಿ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಖೀಣಾಸವಾನಂ ಧಮ್ಮಸಂವೇಗೋ ಉದಪಾದಿ।

ಥೇರೇ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತೇಯೇವ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖನಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಕಲಸರೀರೇ ಡಾಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಸೋ ತಾವದೇವ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖನದೋಸಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಅಚ್ಚಯಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಖಮ ಇಮಸ್ಸ ಮೋಘಪುರಿಸಸ್ಸ, ಯಾವಸ್ಸ ಸತ್ತಧಾ ಮುದ್ಧಾ ನ ಫಲತೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ "ಖಮಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋ, ಖಮತು ಚ ಮೇ ಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ಸಚೇ ಮಯ್ಹಂ ದೋಸೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಯಿಂಸು "ಪಸ್ಸಥ ದಾನಾವುಸೋ, ಥೇರಸ್ಸ ಅನೋಪಮಗುಣಂ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ನಾಮ ಮುಸಾವಾದೇನ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖನಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಪರಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಕೋಪಂ ವಾ ದೋಸಂ ವಾ ಅಕತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಖಮಾಪೇತೀ"ತಿ। "ಸತ್ಥಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇದಂ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಸದಿಸಾನಂ ಕೋಪಂ ವಾ ದೋಸಂ ವಾ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ , ಮಹಾಪಥವೀಸದಿಸಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇನ್ದಖೀಲಸದಿಸಂ ಪಸನ್ನಉದಕರಹದಸದಿಸಞ್ಚ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೫. "ಪಥವಿಸಮೋ ನೋ ವಿರುಜ್ಝತಿ,
ಇನ್ದಖಿಲುಪಮೋ ತಾದಿ ಸುಬ್ಬತೋ।
ರಹದೋವ ಅಪೇತಕದ್ದಮೋ,
ಸಂಸಾರಾ ನ ಭವನ್ತಿ ತಾದಿನೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಥಾ ನಾಮ ಪಥವಿಯಂ ಸುಚೀನಿ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀನಿಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಅಸುಚೀನಿ ಮುತ್ತಕರೀಸಾದೀನಿಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಯಥಾ ನಾಮ ನಗರದ್ವಾರೇ ನಿಖಾತಂ ಇನ್ದಖೀಲಂ ದಾರಕಾದಯೋ ಓಮುತ್ತೇನ್ತಿಪಿ ಊಹದನ್ತಿಪಿ, ಅಪರೇ ಪನ ತಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಸಕ್ಕರೋನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಪಥವಿಯಾ ಇನ್ದಖೀಲಸ್ಸ ಚ ನೇವ ಅನುರೋಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ವಿರೋಧೋ; ಏವಮೇವ ಯ್ವಾಯಂ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಟ್ಠಹಿ ಲೋಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಕಮ್ಪಿಯಭಾವೇನ **ತಾದಿ,** ವತಾನಂ ಸುನ್ದರತಾಯ **ಸುಬ್ಬತೋ**। ಸೋ "ಇಮೇ ಮಂ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಸಕ್ಕರೋನ್ತಿ, ಇಮೇ ಪನ ನ ಸಕ್ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಸಕ್ಕಾರಞ್ಚ ಅಸಕ್ಕಾರಞ್ಚ ಕರೋನ್ತೇಸು ನೇವ ಅನುರುಜ್ಝತಿ, **ನೋ ವಿರುಜ್ಝತಿ,** ಅಥ ಖೋ **ಪಥವಿಸಮೋ** ಚ **ಇನ್ದಖಿಲುಪಮೋ** ಏವ ಚ ಹೋತಿ। ಯಥಾ ಚ ಅಪಗತಕದ್ದಮೋ **ರಹದೋ** ಪಸನ್ನೋದಕೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಅಪಗತಕಿಲೇಸತಾಯ ರಾಗಕದ್ದಮಾದೀಹಿ ಅಕದ್ದಮೋ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋವ ಹೋತಿ। **ತಾದಿನೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪನ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಸುಗತಿದುಗ್ಗತೀಸು ಸಂಸರಣವಸೇನ **ಸಂಸಾರಾ** ನಾಮ ನ ಹೋನ್ತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ನವ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಕೋಸಮ್ಬಿವಾಸೀತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಸಾಮಣೇರವತ್ಥು

ಸನ್ತಂ ತಸ್ಸ ಮನಂ ಹೋತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೋ ಕಿರ ಕೋಸಮ್ಬಿವಾಸೀ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧುಪಸಮ್ಪದೋ "ಕೋಸಮ್ಬಿವಾಸೀತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ"ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ತಸ್ಸ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ವುತ್ಥವಸ್ಸಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ತಿಚೀವರಞ್ಚೇವ ಸಪ್ಪಿಫಾಣಿತಞ್ಚ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಆಹ - "ಕಿಂ ಇದಂ ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ। "ನನು ಮಯಾ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ವಸ್ಸಂ ವಾಸಿತಾ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ವಿಹಾರೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ ಇಮಂ ಲಾಭಂ ಲಭನ್ತಿ, ಗಣ್ಹಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಹೋತು, ಉಪಾಸಕ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ಸಾಮಣೇರೋಪಿ ನತ್ಥಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ಸಚೇ, ಭನ್ತೇ, ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ನತ್ಥಿ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಾಮಣೇರೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಉಪಾಸಕೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಂ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಥಾ"ತಿ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಥೇರೋ ಕೇಸೇ ತೇಮೇತ್ವಾ ತಚಪಞ್ಚಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ । ಸೋ ಖುರಗ್ಗೇಯೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಥೇರೋ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ತತ್ಥ ವಸಿತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಾಮಣೇರಂ ಭಣ್ಡಕಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಏಕಂ ವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತಸ್ಸೇವ ವಿಕಾಲೋ ಜಾತೋ, ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಸೇನಾಸನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥ ನಂ ಉಪಟ್ಠಾನವೇಲಾಯಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಥೇರೋ ಪುಚ್ಛಿ - "ಸಾಮಣೇರ, ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ"ನ್ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ಓಕಾಸಂ ನಾಲತ್ಥ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಮಮ ವಸನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ವಸ, ದುಕ್ಖಂ ತೇ ಆಗನ್ತುಕಟ್ಠಾನೇ ಬಹಿ ವಸಿತು"ನ್ತಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ಸೇನಾಸನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಥೇರೋ ಪನ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ನಿಪನ್ನಮತ್ತೋವ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ಸಾಮಣೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತತಿಯೋ ದಿವಸೋ ಏಕಸೇನಾಸನೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ, 'ಸಚೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಥೇರೋ ಸಹಸೇಯ್ಯಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ'ತಿ ನಿಸಿನ್ನಕೋವ ವೀತಿನಾಮೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಮಞ್ಚಕಸಮೀಪೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಕೋವ ರತ್ತಿಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ಥೇರೋ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ "ಸಾಮಣೇರಂ ನಿಕ್ಖಮಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಮಞ್ಚಕಪಸ್ಸೇ ಠಪಿತಬೀಜನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೀಜನಿಪತ್ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗೇನ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಕಟಸಾರಕಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಬೀಜನಿಂ ಉದ್ಧಂ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತೋ "ಸಾಮಣೇರ, ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಾ"ತಿ ಆಹ, ಬೀಜನಿಪತ್ತದಣ್ಡಕೋ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಹಞ್ಞಿ, ತಾವದೇವ ಅಕ್ಖಿ ಭಿಜ್ಜಿ। ಸೋ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ "ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಕ್ಖಿ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಅವತ್ವಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ವತ್ತಕರಣಕಾಲೇ ಚ ಪನ "ಅಕ್ಖಿ ಮೇ ಭಿನ್ನ"ನ್ತಿ ತುಣ್ಹೀ ಅನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಅಕ್ಖಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಮುಟ್ಠಿಸಮ್ಮುಞ್ಜನಿಂ ಆದಾಯ ವಚ್ಚಕುಟಿಞ್ಚ ಮುಖಧೋವನಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಮುಖಧೋವನೋದಕಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಪರಿವೇಣಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿ। ಸೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ದದಮಾನೋ ಏಕೇನೇವ ಹತ್ಥೇನ ಅದಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಆಹ - "ಅಸಿಕ್ಖಿತೋ ವತಾಯಂ ಸಾಮಣೇರೋ, ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಜಾನಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, "ನ ಏವಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ, ಏಕೋ ಪನ ಮೇ ಹತ್ಥೋ ನ ತುಚ್ಛೋತಿ। "ಕಿಂ ಸಾಮಣೇರಾ"ತಿ? ಸೋ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಥೇರೋ ಸುತ್ವಾವ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ "ಅಹೋ ವತ ಮಯಾ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಖಮಾಹಿ ಮೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸ, ನಾಹಮೇತಂ ಜಾನಾಮಿ, ಅವಸ್ಸಯೋ ಮೇ ಹೋಹೀ"ತಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕದಾರಕಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾಮಣೇರೋ ಆಹ - "ನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದತ್ಥಾಯ ಕಥೇಸಿಂ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನುರಕ್ಖನ್ತೇನ ಮಯಾ ಏವಂ ವುತ್ತಂ ನೇವೇತ್ಥ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ನ ಮಯ್ಹಂ। ವಟ್ಟಸ್ಸೇವೇಸೋ ದೋಸೋ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಂ ರಕ್ಖನ್ತೇನೇವ ನಾರೋಚಿತ"ನ್ತಿ। ಥೇರೋ ಸಾಮಣೇರೇನ ಅಸ್ಸಾಸಿಯಮಾನೋಪಿ ಅನಸ್ಸಾಸಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸಂವೇಗೋ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಭಣ್ಡಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಪಾಯಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋವ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸಮ್ಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ "ಖಮನೀಯಂ ತೇ ಭಿಕ್ಖು, ಕಿಞ್ಚಿ ಅತಿರೇಕಂ ಅಫಾಸುಕಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಆಹ - "ಖಮನೀಯಂ, ಭನ್ತೇ, ನತ್ಥಿ ಮೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಅತಿರೇಕಂ ಅಫಾಸುಕಂ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ದಹರಸಾಮಣೇರೋ ವಿಯ ಅಞ್ಞೋ

ಅತಿರೇಕಗುಣೋ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಇಮಿನಾ ಕತಂ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ। ಸೋ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇನ್ತೋ ಆಹ - "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಖಮಾಪಿಯಮಾನೋ ಮಂ ಏವಂ ವದೇಸಿ 'ನೇವೇತ್ಥ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ನ ಮಯ್ಹಂ। ವಟ್ಟಸ್ಸೇವೇಸೋ ದೋಸೋ, ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ'ತಿ, ಇತಿ ಮಂ ಅಸ್ಸಾಸೇಸಿಯೇವ, ಮಯಿ ನೇವ ಕೋಪಂ, ನ ದೋಸಮಕಾಸಿ, ನ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪೋ ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖು ಖೀಣಾಸವಾ ನಾಮ ನ ಕಸ್ಸಚಿ ಕುಪ್ಪನ್ತಿ, ನ ದುಸ್ಸನ್ತಿ, ಸನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯಾ ಸನ್ತಮಾನಸಾವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೬. "ಸನ್ತಂ ತಸ್ಸ ಮನಂ ಹೋತಿ, ಸನ್ತಾ ವಾಚಾ ಚ ಕಮ್ಮ ಚ।
ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಸ್ಸ, ಉಪಸನ್ತಸ್ಸ ತಾದಿನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ತಂ ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಖೀಣಾಸವಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಅಭಿಜ್ಝಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ **ಮನಂ** ಸನ್ತಮೇವ **ಹೋತಿ** ಉಪಸನ್ತಂ ನಿಬ್ಬುತಂ । ತಥಾ ಮುಸಾವಾದಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ **ವಾಚಾ ಚ** ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ ಕಾಯಕಮ್ಮಞ್ಚ ಸನ್ತಮೇವ ಹೋತಿ। **ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ನಯೇನ ಹೇತುನಾ ಜಾನಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ವಿಮುತ್ತೀಹಿ ವಿಮುತ್ತಸ್ಸ। **ಉಪಸನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ರಾಗಾದೀನಂ ಉಪಸಮೇನ ಉಪಸನ್ತಸ್ಸ। **ತಾದಿನೋ**ತಿ ತಥಾರೂಪಸ್ಸ ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಕೋಸಮ್ಬಿವಾಸೀತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೇಸಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಕೋಸಮ್ಬಿವಾಸೀತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಸಾಮಣೇರವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅಸ್ಸದ್ಧೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಆರಞ್ಞಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಸ್ಸೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಸದ್ದಹಸಿ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವಿತಂ ಬಹುಲೀಕತಂ ಅಮತೋಗಧಂ ಹೋತಿ ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನ"ನ್ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೫೧೪) ಏವಂ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಆರಬ್ಭ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಥೇರೋ "ನ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತ್ಥ ಭಗವತೋ ಸದ್ಧಾಯ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ...ಪೇ॰... ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನಂ। ಯೇಸಞ್ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞಾತಂ ಅಸ್ಸ ಅದಿಟ್ಠಂ ಅವಿದಿತಂ ಅಸಚ್ಛಿಕತಂ ಅಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ, ತೇ ತತ್ಥ ಪರೇಸಂ ಸದ್ಧಾಯ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ...ಪೇ॰... ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನ"ನ್ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೫೧೪) ಏವಂ ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಮಿಚ್ಛಾಗಹಣಂ ನೇವ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ಅಜ್ಜಾಪಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ನ ಸದ್ದಹತಿಯೇವಾ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವದೇಥ। ಅಹಞ್ಹಿ 'ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅಭಾವೇತ್ವಾ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಅವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ಸಚ್ಛಿಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ಅತ್ಥೀತಿ ಸದ್ದಹಸಿ ತ್ವಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಾ'ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂ। ಸೋ 'ಏವಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಅತ್ಥಿ ನಾಮಾತಿ ನ ಸದ್ದಹಾಮಿ, ಭನ್ತೇ'ತಿ ಕಥೇಸಿ। ನ ದಿನ್ನಸ್ಸ ವಾ ಕತಸ್ಸ ವಾ ಫಲಂ ವಿಪಾಕಂ ನ ಸದ್ದಹತಿ, ನಾಪಿ ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ಗುಣಂ ನ ಸದ್ದಹತಿ। ಏಸೋ ಪನ ಅತ್ತನಾ ಪಟಿವಿದ್ಧೇಸು ಝಾನವಿಪಸ್ಸನಾಮಗ್ಗಫಲಧಮ್ಮೇಸು ಪರೇಸಂ ಸದ್ಧಾಯ ನ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಮಾ ಅನುಪವಜ್ಜೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೭. "ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಕತಞ್ಞೂ ಚ, ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದೋ ಚ ಯೋ ನರೋ,

ಹತಾವಕಾಸೋ ವನ್ತಾಸೋ, ಸ ವೇ ಉತ್ತಮಪೋರಿಸೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅತ್ತನೋ ಪಟಿವಿದ್ಧಗುಣಂ ಪರೇಸಂ ಕಥಾಯ ನ ಸದ್ದಹತೀತಿ **ಅಸ್ಸದ್ಧೋ**। ಅಕತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಜಾನಾತೀತಿ **ಅಕತಞ್ಞೂ** , ಸಚ್ಛಿಕತನಿಬ್ಬಾನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಟ್ಟಸನ್ಧಿಂ, ಸಂಸಾರಸನ್ಧಿಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತೋತಿ **ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದೋ**। ಕುಸಲಾಕುಸಲಕಮ್ಮಬೀಜಸ್ಸ ಖೀಣತ್ತಾ ನಿಬ್ಬತ್ತನಾವಕಾಸೋ ಹತೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಹತಾವಕಾಸೋ**। ಚತೂಹಿ ಮಗ್ಗೇಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ,ಸಬ್ಬಾ ಆಸಾ ಇಮಿನಾ ವನ್ತಾತಿ **ವನ್ತಾಸೋ**। ಸೋ ಏವರೂಪೋ **ನರೋ**। ಪಟಿವಿದ್ಧಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮತಾಯ ಪುರಿಸೇಸು ಉತ್ತಮಭಾವಂ ಪತ್ತೋತಿ **ಪುರಿಸುತ್ತಮೋ**ತಿ।

ಗಾಥಾವಸಾನೇ ತೇ ಆರಞ್ಞಿಕಾ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸೇಸಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಖದಿರವನಿಯರೇವತತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಗಾಮೇ ವಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಖದಿರವನಿಯರೇವತತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಆಯಸ್ಮಾ ಹಿ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಸತ್ತಾಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚಾಲಾ, ಉಪಚಾಲಾ, ಸೀಸೂಪಚಾಲಾತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಭಗಿನಿಯೋ, ಚುನ್ದೋ ಉಪಸೇನೋತಿ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಚ ಭಾತರೋ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ರೇವತಕುಮಾರೋ ಏಕೋವ ಗೇಹೇ ಅವಸಿಟ್ಠೋ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಉಪತಿಸ್ಸೋ ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ಚ ಭಗಿನಿಯೋ ದ್ವೇ ಚ ಭಾತರೋ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ, ರೇವತೋ ಏಕೋವ ಅವಸೇಸೋ। ಸಚೇ ಇಮಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸತಿ, ಏತ್ತಕಂ ನೋ ಧನಂ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಕುಲವಂಸೋ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ದಹರಕಾಲೇಯೇವ ನಂ ಘರಾವಾಸೇನ ಬನ್ಧಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋಪಿ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಸಚೇ, ಆವುಸೋ, ರೇವತೋ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಆಗತಮತ್ತಮೇವ ನಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯಾಥ, ಮಮ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ, ಕಿಂ ತೇಹಿ ಆಪುಚ್ಛಿತೇಹಿ, ಅಹಮೇವ ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ಚ ಪಿತಾ ಚಾ"ತಿ। ಮಾತಾಪಿಸ್ಸ ರೇವತಕುಮಾರಂ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಮೇವ ಘರಬನ್ಧನೇನ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮಾ ಸಮಾನಜಾತಿಕೇ ಕುಲೇ ದಾರಿಕಂ ವಾರೇತ್ವಾ ದಿವಸಂ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ಪಸಾಧೇತ್ವಾ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆದಾಯ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ಞಾತಿಘರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಕತಮಙ್ಗಲಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಞಾತಕೇಸು ಸನ್ನಿಪತಿತೇಸು ಉದಕಪಾತಿಯಂ ಹತ್ಥೇ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಾನಿ ವತ್ವಾ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ವುಡ್ಢಿಂ ಆಕಙ್ಖಮಾನಾ ಞಾತಕಾ "ತವ ಅಯ್ಯಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸ, ಅಯ್ಯಿಕಾ ವಿಯ ಚಿರಂ ಜೀವ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ರೇವತಕುಮಾರೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಯ್ಯಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಕತರಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಯ್ಯಿಕಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಆಹಂಸು, "ತಾತ, ಕಿಂ ನ ಪಸ್ಸಸಿ ಇಮಂ ವೀಸವಸ್ಸಸತಿಕಂ ಖಣ್ಡದನ್ತಂ ಪಲಿತಕೇಸಂ ವಲಿತ್ತಚಂ ತಿಲಕಾಹತಗತ್ತಂ ಗೋಪಾನಸಿವಙ್ಕಂ, ಏಸಾ ಏತಿಸ್ಸಾ ಅಯ್ಯಿಕಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಅಯಮ್ಪಿ ಏವರೂಪಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? "ಸಚೇ ಜೀವಿಸ್ಸತಿ, ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಾತಾ"ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಏವರೂಪಮ್ಪಿ ನಾಮ ಸರೀರಂ ಜರಾಯ ಇಮಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ಮೇ ಭಾತರಾ ಉಪತಿಸ್ಸೇನ ದಿಟ್ಠಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಜ್ಜೇವ ಮಯಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಞಾತಕಾ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಯಾನಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಸೋ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಅಪದಿಸಿತ್ವಾ "ಠಪೇಥ ತಾವ ಯಾನಂ, ಓತರಿತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಯಾನಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗುಮ್ಬೇ ಥೋಕಂ ಪಪಞ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಪುನಪಿ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನೇವ ಅಪದೇಸೇನ ಓತರಿತ್ವಾ ಅಭಿರುಹಿ, ಪುನಪಿ ತಥೇವ ಅಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಞಾತಕಾ "ಅದ್ಧಾ ಇಮಸ್ಸ ಉಟ್ಠಾನಾನಿ ವತ್ತನ್ತೀ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ನಾತಿದಳ್ಹಂ ಆರಕ್ಖಂ

ಕರಿಂಸು। ಸೋ ಪುನಪಿ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನೇವ ಅಪದೇಸೇನ ಓತರಿತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಪಾಜೇನ್ತೋ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛಥ, ಮಯಂ ಪಚ್ಛತೋ ಸಣಿಕಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಗುಮ್ಬಾಭಿಮುಖೋ ಅಹೋಸಿ। ಞಾತಕಾಪಿಸ್ಸ "ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಯಾನಂ ಪಾಜೇನ್ತಾ ಗಮಿಂಸು। ಸೋಪಿ ತತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಪಬ್ಬಾಜೇಥ ಮಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಆವುಸೋ, ತ್ವಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ, ಮಯಂ ತೇ ರಾಜಪುತ್ತಭಾವಂ ವಾ ಅಮಚ್ಚಪುತ್ತಭಾವಂ ವಾ ನ ಜಾನಾಮ, ಕಥಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ? "ತುಮ್ಹೇ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ನ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮಾವುಸೋ"ತಿ। "ಅಹಂ ಉಪತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕೋ"ತಿ। "ಕೋ ಏಸ ಉಪತಿಸ್ಸೋ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಭದ್ದನ್ತಾ ಮಮ ಭಾತರಂ 'ಸಾರಿಪುತ್ತೋ'ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಯಾ 'ಉಪತಿಸ್ಸೋ'ತಿ ವುತ್ತೇ ನ ಜಾನನ್ತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಏಹಿ, ಭಾತರಾ ತೇ ಅನುಞ್ಞಾತಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಆಭರಣಾನಿ ಓಮುಞ್ಚಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿಂಸು। ಥೇರೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಭನ್ತೇ, 'ಆರಞ್ಞಿಕಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಕಿರ ರೇವತೋ ಪಬ್ಬಾಜಿತೋ'ತಿ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿಂಸು, ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಅಧಿವಾಸೇಹಿ ತಾವ, ಸಾರಿಪುತ್ತಾ"ತಿ ಗನ್ತುಂ ನ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋ ಪುನ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ "ಅಧಿವಾಸೇಹಿ ತಾವ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಮಯಮ್ಪಿ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನೇವ ಗನ್ತುಂ ಅದಾಸಿ।

ಸಾಮಣೇರೋಪಿ "ಸಚಾಹಂ ಇಧ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ , ಞಾತಕಾ ಮಂ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ತತೋ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕೇ ಠಾನೇ ಖದಿರವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇಯೇವ ತೇಮಾಸಬ್ಭನ್ತರೇ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಥೇರೋಪಿ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುನ ತತ್ಥ ಗಮನತ್ಥಾಯ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ "ಮಯಮ್ಪಿ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ಸಾರಿಪುತ್ತಾ"ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಥೋಕಂ ಗತಕಾಲೇ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ದ್ವೇಧಾಪಥೇ ಠತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ರೇವತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮನಮಗ್ಗೇಸು ಅಯಂ ಪರಿಹಾರಪಥೋ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಿಕೋ ಮನುಸ್ಸಾವಾಸೋ, ಅಯಂ ಉಜುಮಗ್ಗೋ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕೋ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತೋ, ಕತರೇನ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। "ಸೀವಲಿ, ಪನ, ಆನನ್ದ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಸಚೇ, ಸೀವಲಿ, ಆಗತೋ, ಉಜುಮಗ್ಗಮೇವ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಕಿರ "ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮಿ, ಉಜುಮಗ್ಗಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಜನಾನಂ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ವಿಪಾಕದಾನಟ್ಠಾನಂ ಏತ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ "ಸಚೇ, ಸೀವಲಿ, ಆಗತೋ, ಉಜುಮಗ್ಗಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥರಿ ಪನ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನೇ ದೇವತಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಸೀವಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕೇಕಯೋಜನೇ ವಿಹಾರೇ ಕಾರೇತ್ವಾ ಏಕಯೋಜನತೋ ಉದ್ಧಂ ಗನ್ತುಂ ಅದತ್ವಾ ಪಾತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ದಿಬ್ಬಯಾಗುಆದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯೋ, ನೋ ಸೀವಲಿತ್ಥೇರೋ ಕಹಂ ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ ವಿಚರನ್ತಿ। ಥೇರೋ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿಹಟಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾಪೇಸಿ। ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಸಪರಿವಾರೋ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕಂ ಕನ್ತಾರಂ ಸೀವಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಂ ಅನುಭವಮಾನೋವ ಆಗಮಾಸಿ। ರೇವತತ್ಥೇರೋಪಿ ಸತ್ಥು ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಕೂಟಾಗಾರಸತಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಚಙ್ಕಮನಸತಾನಿ, ಪಞ್ಚರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಸತಾನಿ ಚ ಮಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಮಾಸಮತ್ತಮೇವ ವಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ವಸಮಾನೋಪಿ ಸೀವಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸೇವ ಪುಞ್ಞಂ ಅನುಭವಿ।

ತತ್ಥ ಪನ ದ್ವೇ ಮಹಲ್ಲಕಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಖದಿರವನಂ ಪವಿಸನಕಾಲೇ ಏವಂ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಏತ್ತಕಂ ನವಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕಿಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ, ಸತ್ಥಾ 'ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠೋ'ತಿ ಮುಖೋಲೋಕನಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತೋ ಏವರೂಪಸ್ಸ ನವಕಮ್ಮಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ತಂ ದಿವಸಂ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ತೇಸಂ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ಮಾಸಮತ್ತಂ ವಸಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನದಿವಸೇ ಯಥಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತ್ತನೋ ತೇಲನಾಳಿಞ್ಚ ಉದಕತುಮ್ಬಞ್ಚ ಉಪಾಹನಾನಿ ಚ ಪಮುಸ್ಸನ್ತಿ, ತಥಾ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ವಿಹಾರೂಪಚಾರತೋ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲೇ ಇದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಅಥ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ "ಮಯಾ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಪಮುಟ್ಠಂ , ಮಯಾಪಿ ಪಮುಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಉಭೋಪಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ

ತಂ ಠಾನಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಖದಿರರುಕ್ಖಕಣ್ಟಕೇಹಿ ವಿಜ್ಝಮಾನಾ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖದಿರರುಕ್ಖೇ ಓಲಮ್ಬನ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಭಣ್ಡಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಸತ್ಥಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಆದಾಯ ಪುನ ಮಾಸಮತ್ತೇನೇವ ಸೀವಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಂ ಅನುಭವಮಾನೋ ಪಟಿಗನ್ತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಾರಾಮಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಅಥ ತೇ ಮಹಲ್ಲಕಭಿಕ್ಖೂ ಪಾತೋವ ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ "ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತದಾಯಿಕಾಯ ವಿಸಾಖಾಯ ಘರಂ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಖಜ್ಜಕಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ವಿಸಾಖಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ತುಮ್ಹೇಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ರೇವತತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಿತ್ಥಾ"ತಿ। "ಆಮ, ಉಪಾಸಿಕೇತಿ, ರಮಣೀಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ। "ಕುತೋ ತಸ್ಸ ರಮಣೀಯತಾ ಸೇತಕಣ್ಟಕಖದಿರರುಕ್ಖಗಹನಂ ಪೇತಾನಂ ನಿವಾಸನಟ್ಠಾನಸದಿಸಂ ಉಪಾಸಿಕೇ"ತಿ। ಅಥಞ್ಞೇ ದ್ವೇ ದಹರಭಿಕ್ಖೂ ಆಗಮಿಂಸು। ಉಪಾಸಿಕಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ತಥೇವ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ । ತೇ ಆಹಂಸು - "ನ ಸಕ್ಕಾ ಉಪಾಸಿಕೇ ವಣ್ಣೇತುಂ, ಸುಧಮ್ಮದೇವಸಭಾಸದಿಸಂ ಇದ್ಧಿಯಾ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ವಿಯ ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಪಠಮಂ ಆಗತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಞ್ಞಥಾ ವದಿಂಸು, ಇಮೇ ಅಞ್ಞಥಾ ವದನ್ತಿ, ಪಠಮಂ ಆಗತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಪಮುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಯಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಕಾಲೇ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಗತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇಮೇ ಪನ ಇದ್ಧಿಯಾ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ನಿಮ್ಮಿತಕಾಲೇ ಗತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಡಿತಭಾವೇನ ಏತಮತ್ಥಂ ಞತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ಆಗತಕಾಲೇ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತತೋ ಮುಹುತ್ತಂಯೇವ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ವಿಸಾಖಾಯ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಸಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ - "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗತಭಿಕ್ಖೂಸು ಏಕಚ್ಚೇ ರೇವತತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ 'ಖದಿರಗಹನಂ ಅರಞ್ಞ'ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ 'ರಮಣೀಯ'ನ್ತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ? ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ಉಪಾಸಿಕೇ ಗಾಮೋ ವಾ ಹೋತು ಅರಞ್ಞಂ ವಾ, ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅರಹನ್ತೋ ವಿಹರನ್ತಿ, ತಂ ರಮಣೀಯಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೮. "ಗಾಮೇ ವಾ ಯದಿ ವಾರಞ್ಞೇ, ನಿನ್ನೇ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಥಲೇ।
ಯತ್ಥ ಅರಹನ್ತೋ ವಿಹರನ್ತಿ, ತಂ ಭೂಮಿರಾಮಣೇಯ್ಯಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅರಹನ್ತೋ ಗಾಮನ್ತೇ ಕಾಯವಿವೇಕಂ ನ ಲಭನ್ತಿ, ಚಿತ್ತವಿವೇಕಂ ಪನ ಲಭನ್ತೇವ। ತೇಸಞ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಪಟಿಭಾಗಾನಿಪಿ ಆರಮ್ಮಣಾನಿ ಚಿತ್ತಂ ಚಾಲೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಗಾಮೋ ವಾ ಹೋತು ಅರಞ್ಞಾದೀನಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ, **ಯತ್ಥ ಅರಹನ್ತೋ ವಿಹರನ್ತಿ, ತಂ ಭೂಮಿರಾಮಣೇಯ್ಯಕ**ನ್ತಿ ಸೋ ಭೂಮಿಪದೇಸೋ ರಮಣೀಯೋ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸೀವಲಿತ್ಥೇರೋ ಸತ್ತದಿವಸಸತ್ತಮಾಸಾಧಿಕಾನಿ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಮಾತು ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವಸಿ, ಕೇನ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿ, ಕೇನ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಜಾತೋ"ತಿ? ಸತ್ಥಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇದಂ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಸ್ಸಾಯಸ್ಮತೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಆಹ -

ಭಿಕ್ಖವೇ , ಇತೋ ಏಕನವುತಿಕಪ್ಪೇ ವಿಪಸ್ಸೀ ಭಗವಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರಿತ್ವಾ ಪಿತು ನಗರಂ ಪಚ್ಚಾಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಗನ್ತುಕದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಾಗರಾನಂ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ "ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ದಾನೇ ಸಹಾಯಕಾ ಹೋನ್ತೂ"ತಿ। ತೇ ತಥಾ ಕತ್ವಾ "ರಞ್ಞಾ ದಿನ್ನದಾನತೋ ಅತಿರೇಕತರಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ದಾನಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿಂಸು। ರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ದಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇತೋ ಅಧಿಕತರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುನದಿವಸತ್ಥಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇಸಿ, ನೇವ ರಾಜಾ ನಾಗರೇ ಪರಾಜೇತುಂ ಸಕ್ಖಿ, ನ

ನಾಗರಾ ರಾಜಾನಂ। ನಾಗರಾ ಛಟ್ಠೇ ವಾರೇ "ಸ್ವೇ ದಾನಿ ಯಥಾ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ದಾನೇ ಇದಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ'ತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ವತ್ತುಂ, ಏವಂ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ದಾನಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ್ಥ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ಅಲ್ಲಮಧುಮೇವ ನ ಅದ್ದಸಂಸು। ಪಕ್ಕಮಧು ಪನ ಬಹುಂ ಅತ್ಥಿ। ತೇ ಅಲ್ಲಮಧುಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಚತೂಸು ನಗರದ್ವಾರೇಸು ಚತ್ತಾರಿ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಾನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಹಿಣಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ಜನಪದಮನುಸ್ಸೋ ಗಾಮಭೋಜಕಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಮಧುಪಟಲಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಕ್ಖಿಕಾ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಖಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಾಖಾದಣ್ಡಕೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಮಧುಪಟಲಂ ಆದಾಯ "ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಮಧುಅತ್ಥಾಯ ಗತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಮ್ಭೋ, ವಿಕ್ಕಿಣಿಯಂ ಮಧು"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ನ ವಿಕ್ಕಿಣಿಯಂ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಹನ್ದ, ಇಮಂ ಕಹಾಪಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಂ ಮಧುಪಟಲಂ ಪಾದಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಅಗ್ಘತಿ, ಅಯಂ ಪನ ಕಹಾಪಣಂ ದೇತಿ। ಬಹುಕಹಾಪಣಕೋ ಮಞ್ಞೇ, ಮಯಾ ವಡ್ಢೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ "ನ ದೇಮೀ"ತಿ ಆಹ, "ತೇನ ಹಿ ದ್ವೇ ಕಹಾಪಣೇ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। "ದ್ವೀಹಿಪಿ ನ ದೇಮೀ"ತಿ। ಏವಂ ತಾವ ವಡ್ಢೇಸಿ, ಯಾವ ಸೋ "ತೇನ ಹಿ ಇದಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಉಪನೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆಹ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ ತ್ವಂ ಉಮ್ಮತ್ತಕೋ , ಉದಾಹು ಕಹಾಪಣಾನಂ ಠಪನೋಕಾಸಂ ನ ಲಭಸಿ, ಪಾದಮ್ಪಿ ನ ಅಗ್ಘನಕಂ ಮಧುಂ 'ಸಹಸ್ಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದೇಹೀ'ತಿ ವದಸಿ, 'ಕಿಂ ನಾಮೇತ'"ನ್ತಿ? 'ಜಾನಾಮಹಂ, ಭೋ, ಇಮಿನಾ ಪನ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥಿ, ತೇನೇವಂ ವದಾಮೀ'ತಿ। "ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ, ಸಾಮೀ"ತಿ? "ಅಮ್ಹೇಹಿ ವಿಪಸ್ಸೀಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿಸಮಣಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಸಜ್ಜಿತಂ, ತತ್ರೇಕಂ ಅಲ್ಲಮಧುಮೇವ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ। ಏವಂ, ಸನ್ತೇ, ನಾಹಂ ಮೂಲೇನ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸಚೇ "ಅಹಮ್ಪಿ ದಾನೇ ಪತ್ತಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾಗರಾನಂ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ನಾಗರಾ ತಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಯ ಬಲವಭಾವಂ ಞತ್ವಾ, "ಸಾಧು, ಪತ್ತಿಕೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಪಟಿಜಾನಿಂಸು, ತೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ಮಹತಿಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಮಧುಪಟಲಂ ಪೀಳಾಪೇಸುಂ। ತೇನೇವ ಮನುಸ್ಸೇನ ಪಣ್ಣಾಕಾರತ್ಥಾಯ ದಧಿವಾರಕೋಪಿ ಆಹಟೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ತಮ್ಪಿ ದಧಿಂ ಪಾತಿಯಂ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ತೇನ ಮಧುನಾ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅದಾಸಿ। ತಂ ಯಾವದತ್ಥಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಪುಣಿ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ಅಹೋಸಿಯೇವ। "ಏವಂ ಥೋಕಂ ಮಧು ಕಥಂ ತಾವ ಬಹೂನಂ ಪಾಪುಣೀ"ತಿ ನ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಂ। ತಞ್ಹಿ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ಪಾಪುಣಿ। ಬುದ್ಧವಿಸಯೋ ನ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬೋ। ಚತ್ತಾರಿ ಹಿ "ಅಚಿನ್ತೇಯ್ಯಾನೀ"ತಿ (ಅಂ॰ ನಿ॰ ೪.೭೭) ವುತ್ತಾನಿ। ತಾನಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಉಮ್ಮಾದಸ್ಸೇವ ಭಾಗೀ ಹೋತೀತಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಏತ್ತಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಸಂಸರನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ದೇವಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ "ಏಕಂ ನಗರಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿವಾರೇಸಿ, ನಾಗರಾನಞ್ಚ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ "ರಜ್ಜಂ ವಾ ಮೇ ದೇನ್ತು ಯುದ್ಧಂ ವಾ"ತಿ। ತೇ "ನೇವ ರಜ್ಜಂ ದಸ್ಸಾಮ, ನ ಯುದ್ಧ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಚೂಳದ್ವಾರೇಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದಾರೂದಕಾದೀನಿ ಆಹರನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ।

ಇತರೋಪಿ ಚತ್ತಾರಿ ಮಹಾದ್ವಾರಾನಿ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಸತ್ತಮಾಸಾಧಿಕಾನಿ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ನಗರಂ ಉಪರುನ್ಧಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ "ಕಿಂ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಕರೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇದಂ ನಾಮ ದೇವೀ"ತಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ಬಾಲೋ ಮಮ ಪುತ್ತೋ, ಗಚ್ಛಥ, ತಸ್ಸ 'ಚೂಳದ್ವಾರಾನಿಪಿ ಪಿಧಾಯ ನಗರಂ ಉಪರುನ್ಧತೂ'ತಿ ವದೇಥಾ"ತಿ। ಸೋ ಮಾತು ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ನಾಗರಾಪಿ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ಅಲಭನ್ತಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಅತ್ತನೋ ರಾಜಾನಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ಅದಂಸು। ಸೋ ಇಮಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಯಾವಾಯಂ ಪಥವೀ ಯೋಜನಮತ್ತಂ ಉಸ್ಸನ್ನಾ, ತಾವ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಚತುನ್ನಂ ಚೂಳದ್ವಾರಾನಂ ಪಿದಹಿತತ್ತಾ ತತೋ ಚುತೋ ತಸ್ಸಾ ಏವ ಮಾತು ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮಾಸಾಧಿಕಾನಿ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ವಸಿತ್ವಾ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಯೋನಿಮುಖೇ ತಿರಿಯಂ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀವಲಿ, ತದಾ ನಗರಂ ಉಪರುನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಹಿತಕಮ್ಮೇನ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಚತುನ್ನಂ ಚೂಳದ್ವಾರಾನಂ ಪಿದಹಿತತ್ತಾ ತತೋ ಚುತೋ ತಸ್ಸಾ

ಏವ ಮಾತು ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವಸಿ। ನವಮಧುನೋ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಜಾತೋತಿ।

ಪುನೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಅಹೋ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಲಾಭೋ, ಅಹೋ ಪುಞ್ಞಂ, ಯೇನ ಏಕಕೇನ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಪಞ್ಚಕೂಟಾಗಾರಸತಾದೀನಿ ಕತಾನೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ನೇವ ಪುಞ್ಞಂ ಅತ್ಥಿ, ನ ಪಾಪಂ, ಉಭಯಮಸ್ಸ ಪಹೀನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಗ್ಗೇ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಯೋಧ ಪುಞ್ಞಞ್ಚ ಪಾಪಞ್ಚ, ಉಭೋ ಸಙ್ಗಮುಪಚ್ಚಗಾ।
ಅಸೋಕಂ ವಿರಜಂ ಸುದ್ಧಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೪೧೨)।

ಖದಿರವನಿಯರೇವತತ್ಥೇರವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಅಞ್ಞತರಇತ್ಥಿವತ್ಥು

ರಮಣೀಯಾನೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಇತ್ಥಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೋ ಕಿರ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಜಿಣ್ಣಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ। ಏಕಾ ನಗರಸೋಭಿನೀ ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ "ಅಹಂ ಅಸುಕಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ತತ್ಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಸಙ್ಕೇತಂ ಕತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ನಾಗಚ್ಛಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಚರಮಾನಾ ತಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ಅಞ್ಞಂ ಕಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾ "ಅಯಞ್ಚ ಪುರಿಸೋ ಏವ, ಇಮಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಪಮೋಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿವತ್ಥಸಾಟಕಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ನಿವಾಸೇತಿ, ಕೇಸೇ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಬನ್ಧತಿ, ಪಾಣಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಹಸತಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಸಂವೇಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಕಲಸರೀರಂ ಫರಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇದ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ "ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ 'ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಾ ನು ಖೋ ಪವತ್ತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅನಾಚಾರಕಿರಿಯಂ, ಥೇರಸ್ಸ ಚ ಸಂವೇಗುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಸಿ - "ಭಿಕ್ಖು, ಕಾಮಗವೇಸಕಾನಂ ಅರಮಣಟ್ಠಾನಮೇವ ವೀತರಾಗಾನಂ ರಮಣಟ್ಠಾನಂ ಹೋತೀ"ತಿ । ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೯. "ರಮಣೀಯಾನಿ ಅರಞ್ಞಾನಿ, ಯತ್ಥ ನ ರಮತೀ ಜನೋ।
ವೀತರಾಗಾ ರಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ತೇ ಕಾಮಗವೇಸಿನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅರಞ್ಞಾನೀ**ತಿ ಸುಪುಪ್ಫಿತತರುವನಸಣ್ಡಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾನಿ ವಿಮಲಸಲಿಲಸಮ್ಪನ್ನಾನಿ ಅರಞ್ಞಾನಿ ನಾಮ **ರಮಣೀಯಾನಿ**। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯೇಸು ಅರಞ್ಞೇಸು ವಿಕಸಿತೇಸು ಪದುಮವನೇಸು ಗಾಮಮಕ್ಖಿಕಾ ವಿಯ ಕಾಮಗವೇಸಕೋ **ಜನೋ ನ ರಮತಿ**। **ವೀತರಾಗಾ**ತಿ ವಿಗತರಾಗಾ ಪನ ಖೀಣಾಸವಾ ನಾಮ ಭಮರಮಧುಕರಾ ವಿಯ ಪದುಮವನೇಸು ತಥಾರೂಪೇಸು ಅರಞ್ಞೇಸು **ರಮಿಸ್ಸನ್ತಿ**। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? **ನ ತೇ ಕಾಮಪವೇಸಿನೋ,** ಯಸ್ಮಾ ತೇ ಕಾಮಗವೇಸಿನೋ ನ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಥೇರೋ ಯಥಾನಿಸಿನ್ನೋವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಗಮಾಸೀತಿ।

ಅಞ್ಞತರಇತ್ಥಿವತ್ಥು ದಸಮಂ।

ಅರಹನ್ತವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸತ್ತಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೮. ಸಹಸ್ಸವಗ್ಗೋ

೧. ತಮ್ಬದಾಠಿಕಚೋರಘಾತಕವತ್ಥು

ಸಹಸ್ಸಮಪಿ ಚೇ ವಾಚಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತಮ್ಬದಾಠಿಕಚೋರಘಾತಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೂನಪಞ್ಚಸತಾ ಕಿರ ಚೋರಾ ಗಾಮಘಾತಕಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸುಂ। ಅಥೇಕೋ ಪುರಿಸೋ ನಿಬ್ಬಿದ್ಧಪಿಙ್ಗಲೋ ತಮ್ಬದಾಠಿಕೋ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಅಯಮ್ಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿತುಂ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಅಥ ನಂ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಾತು ಥನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಿತು ವಾ ಗಲಲೋಹಿತಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಖಾದನಸಮತ್ಥೋ ಅತಿಕಕ್ಖಳೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ನತ್ಥೇತಸ್ಸ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸನಕಿಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಸೋ ಏವಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ತಸ್ಸೇವ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೋ ಆರಾಧೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಆದಾಯ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಭದ್ದಕೋ ಏಸ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಕಾರಕೋ, ಸಙ್ಗಣ್ಹಥ ನ"ನ್ತಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ನಾಗರಾ ರಾಜಪುರಿಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ತೇ ಚೋರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಮಹಾಮಚ್ಚಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ನಯಿಂಸು। ಅಮಚ್ಚಾ ತೇಸಂ ಫರಸುನಾ ಸೀಸಚ್ಛೇದಂ ಆಣಾಪೇಸುಂ। ತತೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಇಮೇ ಮಾರೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾ ತೇ ಮಾರೇತುಂ ಇಚ್ಛನ್ತಂ ಕಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕಂ ಆಹಂಸು - "ತ್ವಂ ಇಮೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಞ್ಚೇವ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ ಸಮ್ಮಾನಞ್ಚ, ಮಾರೇಹಿ ನೇ"ತಿ। ಸೋಪಿ ಅತ್ತಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಿತತ್ತಾ ತೇ ಮಾರೇತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಏತೇನೂಪಾಯೇನ ಏಕೂನಪಞ್ಚಸತೇ ಪುಚ್ಛಿಂಸು, ಸಬ್ಬೇಪಿ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು। ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ತಂ ನಿಬ್ಬಿದ್ಧಪಿಙ್ಗಲಂ ತಮ್ಬದಾಠಿಕಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಮಾರೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಞ್ಚೇವ ಸಮ್ಮಾನಞ್ಚ ಲಭಿ। ಏತೇನೂಪಾಯೇನ ನಗರಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣತೋಪಿ ಪಞ್ಚ ಚೋರಸತಾನಿ ಆನೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ತೇಸಮ್ಪಿ ಸೀಸಚ್ಛೇದೇ ಆಣತ್ತೇ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ಕಞ್ಚಿ ಮಾರೇತುಂ ಇಚ್ಛನ್ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಪುರಿಮದಿವಸೇ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ಪಞ್ಚಸತೇ ಚೋರೇ ಮಾರೇಸಿ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ಸೋ"ತಿ। "ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಅಮ್ಹೇತಿ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಇಮೇ ಮಾರೇಹಿ, ಸಮ್ಮಾನಂ ಲಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸುಂ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಮಾರೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾನಂ ಲಭಿ। ಅಥ ನಂ "ಭದ್ದಕೋ ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ, ನಿಬದ್ಧಂ ಚೋರಘಾತಕಮೇವ ಏತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ದತ್ವಾವ ಸಮ್ಮಾನಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ಪಚ್ಛಿಮದಿಸತೋಪಿ ಉತ್ತರದಿಸತೋಪಿ ಆನೀತೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ಚೋರೇ ಘಾತೇಸಿಯೇವ। ಏವಂ ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹಿ ಆನೀತಾನಿ ದ್ವೇ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಮಾರೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೇವಸಿಕಂ ಏಕಂ ದ್ವೇತಿ ಆನೀತೇ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪಣ್ಣಾಸ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಚೋರಘಾತಕಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸೋ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ದ್ವೇ ತಯೋ ವಾರೇ ಪಹರನ್ತೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಕಿಲಮೇತಿ। ನಾಗರಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಅಞ್ಞೋಪಿ ಚೋರಘಾತಕೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಅಯಂ ಅತಿವಿಯ ಮನುಸ್ಸೇ ಕಿಲಮೇತಿ, ಕಿಂ ಇಮಿನಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಹರಿಂಸು। ಸೋ ಪುಬ್ಬೇ ಚೋರಘಾತಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಅಹತಸಾಟಕೇ ನಿವಾಸೇತುಂ, ನವಸಪ್ಪಿನಾ ಸಙ್ಖತಂ ಖೀರಯಾಗುಂ ಪಿವಿತುಂ, ಸುಮನಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಿಲನ್ಧಿತುಂ, ಗನ್ಧೇ ವಿಲಿಮ್ಪಿತು"ನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ನ ಲಭಿ। ಸೋ ಠಾನಾ ಚಾವಿತದಿವಸೇ "ಖೀರಯಾಗುಂ ಮೇ ಪಚಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಹತವತ್ಥಸುಮನಮಾಲಾವಿಲೇಪನಾನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನದಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಅಹತವತ್ಥಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಮಾಲಾ ಪಿಲನ್ಧಿತ್ವಾ ಗನ್ಧೇಹಿ ಅನುಲಿತ್ತಗತ್ತೋ ಗೇಹಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ನವಸಪ್ಪಿನಾ ಸಙ್ಖತಂ ಖೀರಯಾಗುಂ ಪುರತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಧೋವನೋದಕಂ ಆಹರಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ

ಖೀರಯಾಗುಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕರಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಪುರಿಸೋ ಸಙ್ಗಹ”ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ “ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಮ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಕರಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಲಭಿಸ್ಸತಿ ಅಯಂ ಕುಲಪುತ್ತೋ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ತಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಠಿತಮೇವ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ।

ಸೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಮಯಾ ಚಿರಂ ಚೋರಘಾತಕಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸಾ ಮಾರಿತಾ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಗೇಹೇ ಖೀರಯಾಗು ಪಟಿಯತ್ತಾ, ಥೇರೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಮ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ, ಇದಾನಿ ಮಯಾ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಪುರತೋ ಠಪಿತಯಾಗುಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪತ್ತೇ ಖೀರಯಾಗುಂ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ನವಸಪ್ಪಿಂ ಆಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಥೇರಂ ಬೀಜಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಚ ದೀಘರತ್ತಂ ಅಲದ್ಧಪುಬ್ಬತಾಯ ಖೀರಯಾಗುಂ ಪಾತುಂ ಬಲವಅಜ್ಝಾಸಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಞತ್ವಾ “ತ್ವಂ, ಉಪಾಸಕ, ಅತ್ತನೋ ಯಾಗುಂ ಪಿವಾ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಬೀಜನಿಂ ದತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿ। ಥೇರೋ ಬೀಜಮಾನಂ ಪುರಿಸಂ “ಗಚ್ಛ, ಉಪಾಸಕಮೇವ ಬೀಜಾಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಬೀಜಿಯಮಾನೋ ಕುಚ್ಛಿಪೂರಂ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ಬೀಜಮಾನೋ ಠತ್ವಾ ಕತಾಹಾರಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಂ ಆರಭಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಂ ಥೇರಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಾನುಗಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಥೇರೋ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ, “ಉಪಾಸಕ, ಕಸ್ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ದೇಸನಾನುಗಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ದೀಘರತ್ತಂ ಕಕ್ಖಳಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸಾ ಮಾರಿತಾ, ತಮಹಂ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಚಿತ್ತಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ದೇಸನಾನುಗಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ”ನ್ತಿ। ಥೇರೋ “ವಞ್ಚೇಸ್ಸಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಅಕಾಸಿ, ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕಾರಿತೋಸೀ”ತಿ? “ರಾಜಾ ಮಂ ಕಾರೇಸಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಕಿಂ ನು ಖೋ ತೇ, ಉಪಾಸಕ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅಕುಸಲಂ ಹೋತೀ”ತಿ? ಮನ್ದಧಾತುಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಥೇರೇನೇವಂ ವುತ್ತೇ “ನತ್ಥಿ ಮಯ್ಹಂ ಅಕುಸಲ”ನ್ತಿ ಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ ತೇನ ಹಿ, “ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಥಾ”ತಿ। ಸೋ ಥೇರೇ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೇ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಓರತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ಥೇರೋಪಿ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಉಪಾಸಕಂ ಥೇರಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತಮಾನಂ ಏಕಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಧೇನುವೇಸೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉರೇ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಾರೇಸಿ। ಸೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತುಸಿತಪುರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಚೋರಘಾತಕೋ ಪಞ್ಚಪಣ್ಣಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಕಕ್ಖಳಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಜ್ಜೇವ ತತೋ ಮುತ್ತೋ, ಅಜ್ಜೇವ ಥೇರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ ಅಜ್ಜೇವ ಕಾಲಂ ಕತೋ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ , “ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಸಿತಪುರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ”ತಿ ಆಹ। “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ವದೇಥ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಏತ್ತಕೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಘಾತೇತ್ವಾ ತುಸಿತವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ”ತಿ। “ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹನ್ತೋ ತೇನ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಲದ್ಧೋ, ಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಅನುಲೋಮಞಾಣಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಇತೋ ಚುತೋ ತುಸಿತವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

“ಸುಭಾಸಿತಂ ಸುಣಿತ್ವಾನ, ನಗರೇ ಚೋರಘಾತಕೋ।
ಅನುಲೋಮಖನ್ತಿಂ ಲದ್ಧಾನ, ಮೋದತೀ ತಿದಿವಂ ಗತೋ”ತಿ॥

“ಭನ್ತೇ , ಅನುಮೋದನಕಥಾ ನಾಮ ನ ಬಲವಾ, ತೇನ ಕತಂ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಮಹನ್ತಂ, ಕಥಂ ಏತ್ತಕೇನ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಮಯಾ ದೇಸಿತಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ’ತಿ ಮಾ ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹಥ। ಏಕವಾಚಾಪಿ ಹಿ ಅತ್ಥನಿಸ್ಸಿತಾ ಸೇಯ್ಯಾವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೦“ಸಹಸ್ಸಮಪಿ ಚೇ ವಾಚಾ, ಅನತ್ಥಪದಸಂಹಿತಾ।
ಏಕಂ ಅತ್ಥಪದಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಮತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಹಸ್ಸಮಪೀ**ತಿ ಪರಿಚ್ಛೇದವಚನಂ, ಏಕಂ ಸಹಸ್ಸಂ ದ್ವೇ ಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ ಏವಂ ಸಹಸ್ಸೇನ ಚೇಪಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಚಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಾ ಚ ಪನ **ಅನತ್ಥಪದಸಂಹಿತಾ** ಆಕಾಸವಣ್ಣನಾಪಬ್ಬತವಣ್ಣನಾವನವಣ್ಣನಾದೀನಿ ಪಕಾಸಕೇಹಿ ಅನಿಯ್ಯಾನದೀಪಕೇಹಿ ಅನತ್ಥಕೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಸಂಹಿತಾ ಯಾವ ಬಹುಕಾ ಹೋತಿ, ತಾವ ಪಾಪಿಕಾ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಂ ಅತ್ಥಪದನ್ತಿ ಯಂ** ಪನ "ಅಯಂ ಕಾಯೋ, ಅಯಂ ಕಾಯಗತಾಸತಿ, ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಕತಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನ"ನ್ತಿ ಏವರೂಪಂ ಏಕಂ ಅತ್ಥಪದಂ **ಸುತ್ವಾ** ರಾಗಾದಿವೂಪಸಮೇನ **ಉಪಸಮ್ಮತಿ,** ತಂ ಅತ್ಥಸಾಧಕಂ ನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಖನ್ಧಧಾತುಆಯತನಇನ್ದ್ರಿಯಬಲಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸತಿಪಟ್ಠಾನಪರಿದೀಪಕಂ ಏಕಮ್ಪಿ ಪದಂ ಸೇಯ್ಯೋಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ತಮ್ಬದಾಠಿಕಚೋರಘಾತಕವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಬಾಹಿಯದಾರುಚೀರಿಯತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಸಹಸ್ಸಮಪಿ ಚೇ ಗಾಥಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದಾರುಚೀರಿಯತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸಾ ನಾವಾಯ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಭಿನ್ನಾಯ ನಾವಾಯ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಭಕ್ಖಾ ಅಹೇಸುಂ। ಏಕೋವೇತ್ಥ ಏಕಂ ಫಲಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾಯಮನ್ತೋ ಸುಪ್ಪಾರಕಪಟ್ಟನತೀರಂ ಓಕ್ಕಮಿ, ತಸ್ಸ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ನತ್ಥಿ। ಸೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸುಕ್ಖಕಟ್ಠದಣ್ಡಕೇ ವಾಕೇಹಿ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಕುಲತೋ ಕಪಾಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುಪ್ಪಾರಕಪಟ್ಟನಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ದತ್ವಾ "ಅಯಂ ಏಕೋ ಅರಹಾ"ತಿ ಸಮ್ಭಾವೇಸುಂ। ಸೋ ವತ್ಥೇಸು ಉಪನೀತೇಸು "ಸಚಾಹಂ ನಿವಾಸೇಸ್ಸಾಮಿ ವಾ ಪಾರುಪಿಸ್ಸಾಮಿ ವಾ, ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಮೇ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಾರುಚೀರಾನೇವ ಪರಿದಹಿ। ಅಥಸ್ಸ ಬಹೂಹಿ "ಅರಹಾ ಅರಹಾ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ "ಯೇ ಖೋ ಕೇಚಿ ಲೋಕೇ ಅರಹನ್ತೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನಾ, ಅಹಂ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತರೋ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುರಾಣಸಾಲೋಹಿತಾ ದೇವತಾ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ।

ಪುರಾಣಸಾಲೋಹಿತಾತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಏಕತೋ ಕತಸಮಣಧಮ್ಮಾ। ಪುಬ್ಬೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಓಸಕ್ಕಮಾನೇ ಸಾಮಣೇರಾದೀನಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ತ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತಾ "ಯಾವ ಸಾಸನಸ್ಸ ಅನ್ತರಧಾನಂ ನ ಹೋತಿ, ತಾವ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠಾ ಏಕಂ ಪಬ್ಬತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಜೀವಿತೇ ಸಾಲಯಾ ನಿವತ್ತನ್ತು। ನಿರಾಲಯಾ ಇಮಂ ಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿರುಹನ್ತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಂಸು। ತೇಸು ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಏಕರತ್ತಾತಿಕ್ಕಮೇನೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ಅನೋತತ್ತದಹೇ ನಾಗಲತಾದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಕುರುತೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಹ – "ಆವುಸೋ, ಇಮಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ। ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏವಂ ಕತಿಕಾ ಕತಾ "ಯೋ ಪಠಮಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನಾಭತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅವಸೇಸಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ನೋ ಹೇತಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಸಚೇ ಮಯಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇ ವಿಯ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸ್ಸಾಮ, ಸಯಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು। ದುತಿಯದಿವಸೇ ದುತಿಯತ್ಥೇರೋ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋಪಿ ತಥೇವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಇತರೇ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು – "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏವಂ ಕತಿಕಾ ಕತಾ 'ಮಹಾಥೇರೇನ ಆಭತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನುಥೇರೇನ ಆಭತಂ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ'"ತಿ? "ನೋ ಹೇತಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತುಮ್ಹೇ ವಿಯ ಮಯಮ್ಪಿ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಸಕಾರೇನ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು। ತೇಸು ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ, ಅನಾಗಾಮೀ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಇತರೇ ಪಞ್ಚ ಥೇರಾ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ

ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಕುಲಘರೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕೋ **ಪುಕ್ಕುಸಾತಿ ರಾಜಾ** (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೩೪೨) ಅಹೋಸಿ, ಏಕೋ **ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ** (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೪೯), ಏಕೋ **ದಾರುಚೀರಿಯೋ** (ಉದಾ॰ ೧೦), ಏಕೋ **ದಬ್ಬೋ ಮಲ್ಲಪುತ್ತೋ** (ಪಾರಾ॰ ೩೮೦; ಉದಾ॰ ೭೯) ಏಕೋ **ಸಭಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ**ತಿ (ಸು॰ ನಿ॰ ಸಭಿಯಸುತ್ತಂ)। ತತ್ಥ ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ "ಪುರಾಣಸಾಲೋಹಿತಾ ದೇವತಾ"ತಿ।

ತಸ್ಸ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಯಂ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ, ಇದಾನಿ ಇಮಂ ಲದ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ವಿನಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಸಂವೇಜೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ – "ನೇವ ಖೋ ತ್ವಂ, ಬಾಹಿಯ, ಅರಹಾ, ನಪಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನೋ, ಸಾಪಿ ತೇ ಪಟಿಪದಾ ನತ್ಥಿ, ಯಾಯ ತ್ವಂ ಅರಹಾ ವಾ ಅಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನೋ"ತಿ। ಬಾಹಿಯೋ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತಂ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಹೋ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಅಹಂ 'ಅರಹನ್ತೋಮ್ಹೀ'ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿಂ, ಅಯಞ್ಚ ಮಂ 'ನ ತ್ವಂ ಅರಹಾ, ನಪಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನೋಸೀ'ತಿ ವದತಿ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಲೋಕೇ ಅಞ್ಞೋ ಅರಹಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಪುಚ್ಛಿ – "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಏತರಹಿ ದೇವತೇ ಲೋಕೇ ಅರಹಾ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನೋ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ದೇವತಾ ಆಚಿಕ್ಖಿ – "ಅತ್ಥಿ, ಬಾಹಿಯ, ಉತ್ತರೇಸು ಜನಪದೇಸು ಸಾವತ್ಥಿ ನಾಮ ನಗರಂ, ತತ್ಥ ಸೋ ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ಸೋ ಹಿ, ಬಾಹಿಯ, ಭಗವಾ ಅರಹಾ ಚೇವ ಅರಹತ್ತತ್ಥಾಯ ಚ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತೀ"ತಿ।

ಬಾಹಿಯೋ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ದೇವತಾಯ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ ತಂ ಖಣಂಯೇವ ಸುಪ್ಪಾರಕಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಏಕರತ್ತಿವಾಸೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಸಬ್ಬಂ ವೀಸಯೋಜನಸತಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಏಕರತ್ತಿವಾಸೇನೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚ ಪನ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಗತೋ। "ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನಾ"ತಿಪಿ ವದನ್ತಿಯೇವ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೇ ಕಾಯಆಲಸಿಯವಿಮೋಚನತ್ಥಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ "ಕಹಂ ಏತರಹಿ ಸತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು – "ತ್ವಂ ಪನ ಕುತೋ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ? "ಸುಪ್ಪಾರಕಾ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಕದಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಸೀ"ತಿ? "ಹಿಯ್ಯೋ ಸಾಯಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ದೂರತೋಸಿ ಆಗತೋ, ನಿಸೀದ, ತವ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮಾಹಿ, ಆಗತಕಾಲೇ ಸತ್ಥಾರಂ ದಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥು ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಏಕರತ್ತೇನೇವಮ್ಹಿ ಕತ್ಥಚಿ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ಅನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವೀಸಯೋಜನಸತಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಗತೋ, ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾವ ವಿಸ್ಸಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ತರಮಾನರೂಪೋ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅನೋಪಮಾಯ ಬುದ್ಧಸಿರಿಯಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಮೇ ಗೋತಮೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಓನತಸರೀರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಮೇವ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗೋಪ್ಫಕೇಸು ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ – "ದೇಸೇತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಂ, ದೇಸೇತು ಸುಗತೋ ಧಮ್ಮಂ, ಯಂ ಮಮಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಅಕಾಲೋ ಖೋ ತಾವ, ಬಾಹಿಯ, ಅನ್ತರಘರಂ ಪವಿಟ್ಠಮ್ಹಾ ಪಿಣ್ಡಾಯಾ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬಾಹಿಯೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಂಸಾರೇ ಸಂಸರನ್ತೇನ ಕಬಳೀಕಾರಾಹಾರೋ ನ ಅಲದ್ಧಪುಬ್ಬೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಾ ಮಯ್ಹಂ ವಾ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ದೇಸೇತು ಮೇ ಧಮ್ಮನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿಯೇವ। ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ – "ಇಮಸ್ಸ ಮಂ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಕಲಸರೀರಂ ಪೀತಿಯಾ ನಿರನ್ತರಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟಂ ಹೋತಿ, ಬಲವಪೀತಿವೇಗೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ, ಮಜ್ಝತ್ತುಪೇಕ್ಖಾಯ ತಾವ ತಿಟ್ಠತು, ಏಕರತ್ತೇನೇವ ವೀಸಯೋಜನಸತಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಗತತ್ತಾ ದರಥೋಪಿಸ್ಸ ಬಲವಾ, ಸೋಪಿ ತಾವ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೂ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಯಾಚಿತೋ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠಿತೋವ "ತಸ್ಮಾತಿಹ ತೇ, ಬಾಹಿಯ, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ 'ದಿಟ್ಠೇ ದಿಟ್ಠಮತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ'"ತಿಆದಿನಾ (ಉದಾ॰ ೧೦) ನಯೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋಯೇವ ಸಬ್ಬಾಸವೇ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ

ಪಾಪುಣಿ। ತಾವದೇವ ಚ ಪನ ಭಗವನ್ತಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ, “ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ತೇ ಪತ್ತಚೀವರ”ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋ “ನ ಪರಿಪುಣ್ಣ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ತೇನ ಹಿ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪರಿಯೇಸಾಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

“ಸೋ ಕಿರ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ‘ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಅತ್ತನಾ ಪಚ್ಚಯೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ಏಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾಪಿ ಪತ್ತೇನ ವಾ ಚೀವರೇನ ವಾ ಸಙ್ಗಹಂ ನ ಅಕಾಸಿ , ತೇನಸ್ಸ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಂ ನ ಉಪಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇನ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ನ ಅದಾಸಿ। ತಮ್ಪಿ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನಮೇವ ಏಕಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಧೇನುರೂಪೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉರಮ್ಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಬಾಹಿಯಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಸಙ್ಕಾರಟ್ಠಾನೇ ಪತಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಣಾಪೇಸಿ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಸರೀರಂ ನಗರತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಥೂಪಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಥಾ ಕರಿಂಸು, ಕತ್ವಾ ಚ ಪನ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಿಚ್ಚಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞಾನಂ ಯದಿದಂ ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೧೬) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - “ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ‘ಬಾಹಿಯೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ’ತಿ ವದೇಥ, ಕದಾ ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ”ತಿ? “ಮಮ ಧಮ್ಮಂ ಸುತಕಾಲೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ। “ಕದಾ ಪನಸ್ಸ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಧಮ್ಮೋ ಕಥಿತೋ”ತಿ? “ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೇನ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠತ್ವಾ”ತಿ। “ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಕಥಿತಧಮ್ಮೋ ಕಥಂ ಸೋ ತಾವತ್ತಕೇನ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸೀ”ತಿ, ಅಥ ನೇ ಸತ್ಥಾ “ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಧಮ್ಮಂ ‘ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ’ತಿ ಮಾ ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹಥ। ಅನೇಕಾನಿಪಿ ಹಿ ಗಾಥಾಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅನತ್ಥನಿಸ್ಸಿತಾನಿ ನ ಸೇಯ್ಯೋ, ಅತ್ಥನಿಸ್ಸಿತಂ ಪನ ಏಕಮ್ಪಿ ಗಾಥಾಪದಂ ಸೇಯ್ಯೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೧“ಸಹಸ್ಸಮಪಿ ಚೇ ಗಾಥಾ, ಅನತ್ಥಪದಸಂಹಿತಾ।
ಏಕಂ ಗಾಥಾಪದಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಮತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏಕಂ ಗಾಥಾಪದಂ ಸೇಯ್ಯೋ**ತಿ “ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಅಮತಪದಂ...ಪೇ॰... ಯಥಾ ಮಯಾ”ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೨೧) ಏವರೂಪಾ ಏಕಾ ಗಾಥಾಪಿ ಸೇಯ್ಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಬಾಹಿಯದಾರುಚೀರಿಯತ್ಥೇರವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಕುಣ್ಡಲಕೇಸಿತ್ಥೇರೀವತ್ಥು

ಯೋ ಚ ಗಾಥಾಸತಂ ಭಾಸೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕುಣ್ಡಲಕೇಸಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ರಾಜಗಹೇ ಕಿರ ಏಕಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಅಹೋಸಿ ದಸ್ಸನೀಯಾ ಪಾಸಾದಿಕಾ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ವಯೇ ಠಿತಾ ನಾರಿಯೋ ಪುರಿಸಜ್ಝಾಸಯಾ ಹೋನ್ತಿ ಪುರಿಸಲೋಲಾ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿಮತಲೇ ಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ನಿವಾಸಾಪೇಸುಂ। ಏಕಮೇವಸ್ಸಾ ದಾಸಿಂ ಪರಿಚಾರಿಕಂ ಅದಂಸು। ಅಥೇಕಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಚೋರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚತುಕ್ಕೇ ಚತುಕ್ಕೇ ಕಸಾಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಆಘಾತನಂ ನಯಿಂಸು। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ”ನ್ತಿ ಪಾಸಾದತಲೇ ಠತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ತಂ

ಪತ್ಥಯಮಾನಾ ಆಹಾರಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಿಂ ಇದಂ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ಸಚೇ ಏತಂ 'ಚೋರೋ'ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಯ್ಯಮಾನಂ ಪುರಿಸಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಜೀವಿಸ್ಸಾಮಿ। ನೋ ಚೇ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಜೀವಿತಂ ಮೇ ನತ್ಥಿ, ಇಧೇವ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜಾತಿಯಾ ಚ ಗೋತ್ತೇನ ಚ ಭೋಗೇನ ಚ ಸದಿಸಂ ಅಞ್ಞಂ ಸಾಮಿಕಂ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ಮಯ್ಹಂ ಅಞ್ಞೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಇಮಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಮಾತಾ ಧೀತರಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಪಿತುನೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ಕಿಂ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ಚೋರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ರಾಜಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏತಂ ಪುರಿಸಂ ಮಯ್ಹಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಕಹಾಪಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಮಾರೇತ್ವಾ "ಮಾರಿತೋ, ದೇವ, ಚೋರೋ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪಿ ತಸ್ಸ ಧೀತರಂ ಅದಾಸಿ।

ಸಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ಸಾಮಿಕಂ ಆರಾಧೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ಸಯಮೇವ ತಸ್ಸ ಯಾಗುಆದೀನಿ ಸಂವಿದಹತಿ, ಚೋರೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಕದಾ ನು ಖೋ ಇಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಏತಿಸ್ಸಾ ಆಭರಣಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸುರಾಗೇಹೇ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಖಾದಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? ಸೋ "ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಅಥ ನಂ ಸಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ತೇ, ಸಾಮಿ, ರುಜ್ಜತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಮೇ, ಭದ್ದೇತಿ, ಕಚ್ಚಿ ಪನ ಮೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ತುಯ್ಹಂ ಕುದ್ಧಾ"ತಿ? "ನ ಕುಜ್ಝನ್ತಿ, ಭದ್ದೇ"ತಿ । ಅಥ "ಕಿಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ? "ಭದ್ದೇ, ಅಹಂ ತಂ ದಿವಸಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಯ್ಯಮಾನೋ ಚೋರಪಪಾತೇ ಅಧಿವತ್ಥಾಯ ದೇವತಾಯ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಂ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಮಯಾ ತಸ್ಸಾ ಏವ ಆನುಭಾವೇನ ಲದ್ಧಾ, 'ತಂ ಮೇ ದೇವತಾಯ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಠಪಿತ'ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಮಿ, ಭದ್ದೇ"ತಿ। "ಸಾಮಿ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ, ವದೇಹಿ , ಕೇನತ್ಥೋ"ತಿ? "ಅಪ್ಪೋದಕಮಧುಪಾಯಸೇನ ಚ ಲಾಜಪಞ್ಚಮಕಪುಪ್ಫೇಹಿ ಚಾ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಪಟಿಯಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಾ ಸಬ್ಬಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಸಾಮಿ, ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ತೇನ ಹಿ, ಭದ್ದೇ, ತವ ಞಾತಕೇ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಗ್ಘಾನಿ ವತ್ಥಾಭರಣಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅಲಙ್ಕರೋಹಿ, ಹಸನ್ತಾ ಕೀಳನ್ತಾ ಸುಖಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಸೋ ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಗತಕಾಲೇ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಇತೋ ಪರಂ ಉಭೋವ ಜನಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ಸೇಸಜನಂ ಯಾನಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಿವತ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಭಾಜನಂ ಸಯಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। ಸಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಚೋರೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚೋರಪಪಾತಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿರುಹಿ। ತಸ್ಸ ಹಿ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಮನುಸ್ಸಾ ಅಭಿರುಹನ್ತಿ, ಏಕಂ ಪಸ್ಸಂ ಛಿನ್ನಪಪಾತಂ। ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಠಿತಾ ತೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಚೋರೇ ಪಾತೇನ್ತಿ। ತೇ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಂ ಹುತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪತನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ "ಚೋರಪಪಾತೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಠತ್ವಾ "ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ತೇ, ಸಾಮಿ, ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಪುನ ತಾಯ "ಕಸ್ಮಾ, ಸಾಮಿ, ತುಣ್ಹೀಭೂತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಆಹ - "ನ ಮಯ್ಹಂ ಬಲಿಕಮ್ಮೇನತ್ಥೋ, ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಪನ ತಂ ಆದಾಯ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ, ಸಾಮೀ"ತಿ? "ತಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ತವ ಆಭರಣಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾಯನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। ಸಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ ಆಹ - "ಸಾಮಿ, ಅಹಞ್ಚ ಆಭರಣಾನಿ ಚ ತವ ಸನ್ತಕಾನೇವ, ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ವದೇಸೀ"ತಿ? ಸೋ, "ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿಯಮಾನೋಪಿ "ಮಾರೇಮಿ ಏವಾ"ತಿ ಆಹ। "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕಿಂ ತೇ ಮಮ ಮರಣೇನ? ಇಮಾನಿ ಆಭರಣಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತಂ ದೇಹಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಂ 'ಮತಾ'ತಿ ಧಾರೇಹಿ, ದಾಸೀ ವಾ ತೇ ಹುತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಇದಂ ಸುವಣ್ಣಕೇಯೂರಂ, ಮುತ್ತಾ ವೇಳುರಿಯಾ ಬಹೂ।
ಸಬ್ಬಂ ಹರಸ್ಸು ಭದ್ದನ್ತೇ, ಮಂ ಚ ದಾಸೀತಿ ಸಾವಯಾ"ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರೀ ೨.೩.೨೭)।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಚೋರೋ "ಏವಂ ಕತೇ ತ್ವಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಿಯೇವ, ಮಾ ತ್ವಂ ಬಾಳ್ಹಂ ಪರಿದೇವಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಮಾ ಬಾಳ್ಹಂ ಪರಿದೇವೇಸಿ, ಖಿಪ್ಪಂ ಬನ್ಧಾಹಿ ಭಣ್ಡಿಕಂ।
ನ ತುಯ್ಹಂ ಜೀವಿತಂ ಅತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಂ ಗಣ್ಹಾಮಿ ಭಣ್ಡಕ"ನ್ತಿ॥ -

ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹೋ ಇದಂ ಕಮ್ಮಂ ಭಾರಿಯಂ। ಪಞ್ಞಾ ನಾಮ ನ ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದನತ್ಥಾಯ ಕತಾ, ಅಥ ಖೋ ವಿಚಾರಣತ್ಥಾಯ ಕತಾ, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ, ಅಥ ನಂ ಆಹ - "ಸಾಮಿ, ಯದಾ ತ್ವಂ 'ಚೋರೋ'ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಯಸಿ, ತದಾಹಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಂ, ತೇ ಸಹಸ್ಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಗೇಹೇ ಕರಿಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಹಂ ತುಯ್ಹಂ ಉಪಕಾರಿಕಾ, ಅಜ್ಜ ಮೇ ಸುದಿಟ್ಠಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ವನ್ದಿತುಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು, ಭದ್ದೇ, ಸುದಿಟ್ಠಂ ಕತ್ವಾ ವನ್ದಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಬ್ಬತನ್ತೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಇದಂ ತೇ ಪಚ್ಛಿಮದಸ್ಸನಂ, ಇದಾನಿ ತುಯ್ಹಂ ವಾ ಮಮ ದಸ್ಸನಂ, ಮಯ್ಹಂ ವಾ ತವ ದಸ್ಸನಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪುರತೋ ಚ ಪಚ್ಛತೋ ಚ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ಪಮತ್ತಂ ಹುತ್ವಾ ಪಬ್ಬತನ್ತೇ ಠಿತಂ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಖನ್ಧೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಪಿಟ್ಠಿಕಚ್ಛಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಪಾತೇ ಖಿಪಿ। ಸೋ ಪಬ್ಬತಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಟಿಹತೋ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಹುತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿ। ಚೋರಪಪಾತಮತ್ಥಕೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ನ ಹಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಠಾನೇಸು, ಪುರಿಸೋ ಹೋತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಇತ್ಥೀಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಿಚಕ್ಖಣಾ"ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರೀ ೧.೩.೨೧)।

ಸಾಪಿ ಚೋರಂ ಪಪಾತೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚಾಹಂ ಗೇಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, 'ಸಾಮಿಕೋ ತೇ ಕುಹಿ'ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಚಾಹಂ ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ 'ಮಾರಿತೋ ಮೇ'ತಿ ವಕ್ಖಾಮಿ, 'ದುಬ್ಬಿನೀತೇ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ನಂ ಮಾರೇಸೀ'ತಿ ಮಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿಜ್ಝಿಸ್ಸನ್ತಿ, 'ಆಭರಣತ್ಥಾಯ ಸೋ ಮಂ ಮಾರೇತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸೀ'ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ನ ಸದ್ದಹಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಲಂ ಮೇ ಗೇಹೇನಾ"ತಿ ತತ್ಥೇವಾಭರಣಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವಿಚರನ್ತೀ ಏಕಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಪತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸುಂ। ಸಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾವ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಕಿಂ ಉತ್ತಮ"ನ್ತಿ? "ಭದ್ದೇ, ದಸಸು ವಾ ಕಸಿಣೇಸು ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತಬ್ಬಂ , ವಾದಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಉತ್ತಮತ್ಥೋ"ತಿ। "ಝಾನಂ ತಾವ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ಅಹಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ವಾದಸಹಸ್ಸಂ ಪನ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ತೇ ವಾದಸಹಸ್ಸಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ "ಉಗ್ಗಹಿತಂ ತೇ ಸಿಪ್ಪಂ, ಇದಾನಿ ತ್ವಂ ಜಮ್ಬುದೀಪತಲೇ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥಂ ಓಲೋಕೇಹೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಜಮ್ಬುಸಾಖಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸುಂ - "ಗಚ್ಛ, ಭದ್ದೇ, ಸಚೇ ಕೋಚಿ ಗಿಹಿಭೂತೋ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಭವಾಹಿ, ಸಚೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಾಹೀ"ತಿ।

ಸಾ ನಾಮೇನ ಜಮ್ಬುಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದಿಟ್ಠೇ ದಿಟ್ಠೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೀ ವಿಚರತಿ। ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। "ಇತೋ ಜಮ್ಬುಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾವ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಲಾಯನ್ತಿ। ಸಾ ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಪವಿಸನ್ತೀ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ವಾಲುಕರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ಜಮ್ಬುಸಾಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಜಮ್ಬುಸಾಖಂ ಮದ್ದತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗಾಮಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಂ ಠಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಸಾಪಿ ಮಿಲಾತಾಯ ಜಮ್ಬುಸಾಖಾಯ ಅಞ್ಞಂ ಜಮ್ಬುಸಾಖಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಇಮಿನಾ ನೀಹಾರೇನ ವಿಚರನ್ತೀ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪತ್ವಾ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ವಾಲುಕರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಜಮ್ಬುಸಾಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಸಮ್ಬಹುಲಾ

ಗಾಮದಾರಕಾ ಜಮ್ಬುಸಾಖಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ತದಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ತೇ ದಾರಕೇ ಜಮ್ಬುಸಾಖಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಠಿತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ದಾರಕಾ ಥೇರಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। "ತೇನ ಹಿ ದಾರಕಾ ಇಮಂ ಸಾಖಂ ಮದ್ದಥಾ"ತಿ। "ಭಾಯಾಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ । "ಅಹಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಮದ್ದಥ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ। ತೇ ಥೇರಸ್ಸ ವಚನೇನ ಸಞ್ಜಾತುಸ್ಸಾಹಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಮದ್ದನ್ತಾ ಜಮ್ಬುಸಾಖಂ ಉಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಮ ಪಞ್ಹೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಕಸ್ಮಾ ಮೇ ಸಾಖಂ ಮದ್ದಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಅಯ್ಯೇನಮ್ಹಾ ಮದ್ದಾಪಿತಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮೇ ಸಾಖಾ ಮದ್ದಾಪಿತಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಭಗಿನೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ। "ಸಾಧು ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಸಾ ವಡ್ಢಮಾನಕಚ್ಛಾಯಾಯ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಸಕಲನಗರಂ ಸಙ್ಖುಭಿ। "ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಕಥಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಾಗರಾ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ಥೇರಂ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತೇ ಪಞ್ಹ"ನ್ತಿ। "ಪುಚ್ಛ, ಭಗಿನೀ"ತಿ। ಸಾ ವಾದಸಹಸ್ಸಂ ಪುಚ್ಛಿ, ಪುಚ್ಛಿತಂ ಪುಚ್ಛಿತಂ ಥೇರೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಆಹ - "ಏತ್ತಕಾ ಏವ ತೇ ಪಞ್ಹಾ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? "ಏತ್ತಕಾ ಏವ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತಯಾ ಬಹೂ ಪಞ್ಹಾ ಪುಟ್ಠಾ, ಮಯಮ್ಪಿ ಏಕಂ ಪುಚ್ಛಾಮ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಸ್ಸಸಿ ನೋ"ತಿ? "ಜಾನಮಾನಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ ಪುಚ್ಛಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಥೇರೋ "ಏಕಂ ನಾಮ ಕಿ"ನ್ತಿ (ಖು॰ ಪಾ॰ ೪.೧) ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾ "ಏವಂ ನಾಮೇಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಅಜಾನನ್ತೀ "ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಬುದ್ಧಪಞ್ಹೋ ನಾಮ, ಭಗಿನೀ"ತಿ। "ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ತಂ ದೇಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಸಚೇ ಮಾದಿಸಾ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಮಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಥಾ"ತಿ। ಥೇರೋ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದಾ ಕುಣ್ಡಲಕೇಸಿತ್ಥೇರೀ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಕುಣ್ಡಲಕೇಸಿತ್ಥೇರಿಯಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಕಿಚ್ಚ ಬಹುಂ ನತ್ಥಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಞ್ಚಸ್ಸಾ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತಂ, ಏಕೇನ ಕಿರ ಚೋರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಹಾಸಙ್ಗಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಜಿನಿತ್ವಾ ಆಗತಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಾ ದೇಸಿತಧಮ್ಮಂ 'ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ'ತಿ ಪಮಾಣಂ ಮಾ ಗಣ್ಹಥ, ಅನತ್ಥಕಂ ಪದಸತಮ್ಪಿ ಸೇಯ್ಯೋ ನ ಹೋತಿ, ಧಮ್ಮಪದಂ ಪನ ಏಕಮ್ಪಿ ಸೇಯ್ಯೋವ। ಅವಸೇಸಚೋರೇ ಜಿನನ್ತಸ್ಸ ಚ ಜಯೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಕಿಲೇಸಚೋರೇ ಜಿನನ್ತಸ್ಸೇವ ಪನ ಜಯೋ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೦೨."ಯೋ ಚ ಗಾಥಾಸತಂ ಭಾಸೇ, ಅನತ್ಥಪದಸಂಹಿತಾ।
ಏಕಂ ಧಮ್ಮಪದಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಮತಿ॥

೧೦೩."ಯೋ ಸಹಸ್ಸಂ ಸಹಸ್ಸೇನ, ಸಙ್ಗಾಮೇ ಮಾನುಸೇ ಜಿನೇ।
ಏಕಞ್ಚ ಜೇಯ್ಯಮತ್ತಾನಂ, ಸ ವೇ ಸಙ್ಗಾಮಜುತ್ತಮೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಗಾಥಾಸತನ್ತಿ** ಯೋ ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸತಪರಿಚ್ಛೇದಾ ಬಹೂಪಿ ಗಾಥಾ ಭಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನತ್ಥಪದಸಂಹಿತಾತಿ** ಆಕಾಸವಣ್ಣನಾದಿವಸೇನ ಅನತ್ಥಕೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಸಂಹಿತಾ। **ಧಮ್ಮಪದನ್ತಿ** ಅತ್ಥಸಾಧಕಂ ಖನ್ಧಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ, "ಚತ್ತಾರಿಮಾನಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಧಮ್ಮಪದಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ? ಅನಭಿಜ್ಝಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಧಮ್ಮಪದಂ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಧಮ್ಮಪದಂ, ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಧಮ್ಮಪದಂ , ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಧಮ್ಮಪದ"ನ್ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೩೦) ಏವಂ ವುತ್ತೇಸು ಚತೂಸು ಧಮ್ಮಪದೇಸು ಏಕಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಪದಂ **ಸೇಯ್ಯೋ। ಯೋ ಸಹಸ್ಸಂ ಸಹಸ್ಸೇನಾತಿ** ಯೋ ಏಕೋ ಸಙ್ಗಾಮಯೋಧೋ ಸಹಸ್ಸೇನ ಗುಣಿತಂ ಸಹಸ್ಸಂ **ಮಾನುಸೇ** ಏಕಸ್ಮಿಂ **ಸಙ್ಗಾಮೇ** ಜಿನೇಯ್ಯ, ದಸಮನುಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಜಿನಿತ್ವಾ

ಜಯಂ ಆಹರೇಯ್ಯ, ಅಯಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಾಮಜಿನತಂ ಉತ್ತಮೋ ಪವರೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। **ಏಕಞ್ಚ ಜೇಯ್ಯಮತ್ತಾನನ್ತಿ** ಯೋ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನೇಸು ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಲೋಭಾದಿಕಿಲೇಸಜಯೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಜಿನೇಯ್ಯ । **ಸ ವೇ ಸಙ್ಗಾಮಜುತ್ತಮೋತಿ** ಸೋ ಸಙ್ಗಾಮಜಿನಾನಂ ಉತ್ತಮೋ ಪವರೋ ಸಙ್ಗಾಮಸೀಸಯೋಧೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಕುಣ್ಡಲಕೇಸಿತ್ಥೇರೀವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಅನತ್ಥಪುಚ್ಛಕಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಅತ್ತಾ ಹವೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನತ್ಥಪುಚ್ಛಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅತ್ಥಮೇವ ಜಾನಾತಿ, ಉದಾಹು ಅನತ್ಥಮ್ಪಿ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ಥಮೇವ ಜಾನಾಥ ಮಞ್ಞೇ, ನೋ ಅನತ್ಥ"ನ್ತಿ? "ಅತ್ಥಞ್ಚಾಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಜಾನಾಮಿ ಅನತ್ಥಞ್ಚಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಮೇ ಅನತ್ಥಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಉಸ್ಸೂರಸೇಯ್ಯಂ ಆಲಸ್ಯಂ, ಚಣ್ಡಿಕ್ಕಂ ದೀಘಸೋಣ್ಡಿಯಂ।
ಏಕಸ್ಸದ್ಧಾನಗಮನಂ ಪರದಾರೂಪಸೇವನಂ।
ಏತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸೇವಸ್ಸು, ಅನತ್ಥಂ ತೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಾಧುಕಾರಮದಾಸಿ "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಗಣಾಚರಿಯ, ಗಣಜೇಟ್ಠಕ, ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಜಾನಾಥ ಅನತ್ಥಞ್ಚಾ"ತಿ । "ಏವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅತ್ಥಾನತ್ಥಜಾನನಕೋ ನಾಮ ಮಯಾ ಸದಿಸೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಜೀವಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಜೂತಕಮ್ಮೇನ, ಭೋ ಗೋತಮಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಜಯೋ ಹೋತಿ ಪರಾಜಯೋ"ತಿ । "ಜಯೋಪಿ ಹೋತಿ ಪರಾಜಯೋಪೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ ಏಸ, ಪರಂ ಜಿನನ್ತಸ್ಸ ಜಯೋ ನಾಮ ನ ಸೇಯ್ಯೋ। ಯೋ ಪನ ಕಿಲೇಸಜಯೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಜಿನಾತಿ, ತಸ್ಸ ಜಯೋ ಸೇಯ್ಯೋ। ನ ಹಿ ತಂ ಜಯಂ ಕೋಚಿ ಅಪಜಯಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೦೪."ಅತ್ತಾ ಹವೇ ಜಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಾ ಚಾಯಂ ಇತರಾ ಪಜಾ।
ಅತ್ತದನ್ತಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ, ನಿಚ್ಚಂ ಸಞ್ಞತಚಾರಿನೋ॥

೧೦೫.ನೇವ ದೇವೋ ನ ಗನ್ಧಬ್ಬೋ, ನ ಮಾರೋ ಸಹ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ।
ಜಿತಂ ಅಪಜಿತಂ ಕಯಿರಾ, ತಥಾರೂಪಸ್ಸ ಜನ್ತುನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹವೇತಿ** ನಿಪಾತೋ। **ಜಿತನ್ತಿ** ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ, ಅತ್ತನೋ ಕಿಲೇಸಜಯೇನ ಅತ್ತಾ ಜಿತೋ ಸೇಯ್ಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಾ ಚಾಯಂ ಇತರಾ ಪಜಾತಿ** ಯಾ ಪನಾಯಂ ಅವಸೇಸಾ ಪಜಾ ಜೂತೇನ ವಾ ಧನಹರಣೇನ ವಾ ಸಙ್ಗಾಮೇನ ವಾ ಬಲಾಭಿಭವೇನ ವಾ ಜಿತಾ ಭವೇಯ್ಯ, ತಂ ಜಿನನ್ತೇನ ಯಂ ಜಿತಂ, ನ ತಂ ಸೇಯ್ಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ ತದೇವ ಜಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಇದಂ ನ ಸೇಯ್ಯೋತಿ? ಯಸ್ಮಾ **ಅತ್ತದನ್ತಸ್ಸ...ಪೇ॰... ತಥಾರೂಪಸ್ಸ ಜನ್ತುನೋತಿ**। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಸ್ಮಾ ಹಿ ಯ್ವಾಯಂ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸತಾಯ ಅತ್ತದನ್ತೋ ಪೋಸೋ, ತಸ್ಸ ಅತ್ತದನ್ತಸ್ಸ ಕಾಯಾದೀಹಿ ನಿಚ್ಚಂ ಸಞ್ಞತಚಾರಿನೋ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಇಮೇಹಿ ಕಾಯಸಞ್ಞಮಾದೀಹಿ ಸಞ್ಞತಸ್ಸ ಜನ್ತುನೋ **ದೇವೋ** ವಾ **ಗನ್ಧಬ್ಬೋ** ವಾ **ಮಾರೋ** ವಾ **ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಸಹ** ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ "ಅಹಮಸ್ಸ

ಜಿತಂ ಅಪಜಿತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಗ್ಗಭಾವನಾಯ ಪಹೀನೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪುನ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಘಟೇನ್ತೋಪಿ ವಾಯಮನ್ತೋಪಿ ಯಥಾ ಧನಾದೀಹಿ ಪರಾಜಿತೋ ಪಕ್ಖನ್ತರೋ ಹುತ್ವಾ ಇತರೇನ ಜಿತಂ ಪುನ ಜಿನನ್ತೋ ಅಪಜಿತಂ ಕರೇಯ್ಯ, "ಏವಂ ಅಪಜಿತಂ ಕಾತುಂ ನೇವ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅನತ್ಥಪುಚ್ಛಕಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಮಾತುಲಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಮಾಸೇ ಮಾಸೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಮಾತುಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಥೇರೋ ಕಿರ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಹ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಕುಸಲಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ? "ಕರೋಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ? "ಮಾಸೇ ಮಾಸೇ ಸಹಸ್ಸಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ದಾನಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ। "ಕಸ್ಸ ದೇಸೀ"ತಿ? "ನಿಗಣ್ಠಾನಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪತ್ಥಯನ್ತೋ"ತಿ? "ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸ್ಸ ಅಯಂ ಮಗ್ಗೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕೋ ಏವಮಾಹಾ"ತಿ? "ಆಚರಿಯೇಹಿ ಮೇ ಕಥಿತಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ನೇವ ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಜಾನಾಸಿ, ನಾಪಿ ತೇ ಆಚರಿಯಾ, ಸತ್ಥಾವ ಏಕೋ ಜಾನಾತಿ, ಏಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸ್ಸ ತೇ ಮಗ್ಗಂ ಕಥಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏವಮಾಹಾ"ತಿ, "ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಸಾಧು ವತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಕಿರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ, ಭೋ ಗೋತಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಯಾ ಏವಂ ದದಮಾನೇನ ವಸ್ಸಸತಂ ದಿನ್ನದಾನತೋಪಿ ಮುಹುತ್ತಮತ್ತಂ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೇನ ಮಮ ಸಾವಕಸ್ಸ ಓಲೋಕನಂ ವಾ ಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಾಮತ್ತದಾನಂ ವಾ ಮಹಪ್ಫಲತರ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೬."ಮಾಸೇ ಮಾಸೇ ಸಹಸ್ಸೇನ, ಯೋ ಯಜೇಥ ಸತಂ ಸಮಂ।
ಏಕಞ್ಚ ಭಾವಿತತ್ತಾನಂ, ಮುಹುತ್ತಮಪಿ ಪೂಜಯೇ।
ಸಾಯೇವ ಪೂಜನಾ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಞ್ಚೇ ವಸ್ಸಸತಂ ಹುತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಹಸ್ಸೇನಾ**ಹಿ ಸಹಸ್ಸಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ। **ಯೋ ಯಜೇಥ ಸತಂ ಸಮ**ನ್ತಿ ಯೋ ವಸ್ಸಸತಂ ಮಾಸೇ ಮಾಸೇ ಸಹಸ್ಸಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೋ ಲೋಕಿಯಮಹಾಜನಸ್ಸ ದಾನಂ ದದೇಯ್ಯ, **ಏಕಞ್ಚ ಭಾವಿತತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಯೋ ಪನ ಏಕಂ ಸೀಲಾದಿಗುಣವಿಸೇಸೇನ ವಡ್ಢಿತಅತ್ತಾನಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಕೋಟಿಯಾ ಸೋತಾಪನ್ನಂ, ಉಪರಿಮಕೋಟಿಯಾ ಖೀಣಾಸವಂ ಘರದ್ವಾರಂ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಾದಾನವಸೇನ ವಾ ಯಾಪನಮತ್ತಆಹಾರದಾನವಸೇನ ವಾ ಥೂಲಸಾಟಕದಾನಮತ್ತೇನ ವಾ ಪೂಜೇಯ್ಯ। **ಯಂ** ಇತರೇನ **ವಸ್ಸಸತಂ ಹುತಂ**। ತತೋ **ಸಾಯೇವ ಪೂಜನಾ ಸೇಯ್ಯೋ**। ಸೇಟ್ಠೋ ಉತ್ತಮೋತಿ ಅತ್ಥೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತೋ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಮಾತುಲಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯವತ್ಥು

ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜನ್ತೂತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಮ್ಪಿ ಹಿ ಥೇರೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹ – "ಕಿಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಸಲಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ? "ಮಾಸೇ ಮಾಸೇ ಏಕಂ ಏಕಂ ಪಸುಂ ಘಾತೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಮತ್ಥಂ ಏವಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ? "ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮಗ್ಗೋ ಕಿರೇಸೋ"ತಿ। "ಕೇನೇವಂ ಕಥಿತ"ನ್ತಿ? "ಆಚರಿಯೇಹಿ ಮೇ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ನೇವ ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಜಾನಾಸಿ, ನಾಪಿ ತೇ ಆಚರಿಯಾ, ಏಹಿ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ, ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಕಿರಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವಸ್ಸಸತಮ್ಪಿ ಏವಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರನ್ತಸ್ಸ ತವ ಅಗ್ಗಿಪಾರಿಚರಿಯಾ ಮಮ ಸಾವಕಸ್ಸ ತಙ್ಖಣಮತ್ತಂ ಪೂಜಮ್ಪಿ ನ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೦೭."ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜನ್ತು, ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರೇ ವನೇ।
ಏಕಞ್ಚ ಭಾವಿತತ್ತಾನಂ, ಮುಹುತ್ತಮಪಿ ಪೂಜಯೇ।
ಸಾಯೇವ ಪೂಜನಾ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಞ್ಚೇ ವಸ್ಸಸತಂ ಹುತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜನ್ತೂ**ತಿ ಸತ್ತಾಧಿವಚನಮೇತಂ। **ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರೇ ವನೇ**ತಿ ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಭಾವಪತ್ಥನಾಯ ವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾಪಿ ತತ್ಥ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರೇಯ್ಯ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಯಿಟ್ಠಂ ವಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಮ್ಪಿ ಹಿ ಥೇರೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಿಞ್ಚಿ ಕುಸಲಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ? "ಯಿಟ್ಠಯಾಗಂ ಯಜಾಮೀ"ತಿ। "ತದಾ ಕಿರ ತಂ ಯಾಗಂ ಮಹಾಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ಯಜ"ನ್ತಿ। ಇತೋ ಪರಂ ಥೇರೋ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ, ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವಂ ಕಿರಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಯಾ ಸಂವಚ್ಛರಂ ಯಿಟ್ಠಯಾಗಂ ಯಜನ್ತೇನ ಲೋಕಿಯಮಹಾಜನಸ್ಸ ದಿನ್ನದಾನಂ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೇನ ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ವನ್ದನ್ತಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಕುಸಲಚೇತನಾಯ ಚತುಭಾಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಅಗ್ಘತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೦೮."ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಯಿಟ್ಠಂ ವ ಹುತಂ ವ ಲೋಕೇ,
ಸಂವಚ್ಛರಂ ಯಜೇಥ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋ।
ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ತಂ ನ ಚತುಭಾಗಮೇತಿ,

ಅಭಿವಾದನಾ ಉಜ್ಜುಗತೇಸು ಸೇಯ್ಯೋ’’ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀತಿ** ಅನವಸೇಸಪರಿಯಾದಾನವಚನಮೇತಂ। **ಯಿಟ್ಠನ್ತಿ** ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಮಙ್ಗಲಕಿರಿಯಾದಿವಸೇಸು ದಿನ್ನದಾನಂ। **ಹುತನ್ತಿ** ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಕತಂ ಪಾಹುನದಾನಞ್ಚೇವ, ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಫಲಞ್ಚ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಕತದಾನಞ್ಚ। **ಸಂವಚ್ಛರಂ ಯಜೇಥಾತಿ** ಏಕಸಂವಚ್ಛರಂ ನಿರನ್ತರಮೇವ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ದಾನಂ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳೇಪಿ ಲೋಕಿಯಮಹಾಜನಸ್ಸ ದದೇಯ್ಯ। **ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖೋತಿ** ಪುಞ್ಞಂ ಇಚ್ಛನ್ತೋ। **ಉಜ್ಜುಗತೇಸೂತಿ** ಹೇಟ್ಠಿಮಕೋಟಿಯಾ ಸೋತಾಪನ್ನೇಸು ಉಪರಿಮಕೋಟಿಯಾ ಖೀಣಾಸವೇಸು। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ‘‘ಏವರೂಪೇಸು ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೇನ ಸರೀರಂ ಓನಮಿತ್ವಾ ವನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಕುಸಲಚೇತನಾಯ ಯಂ ಫಲಂ, ತತೋ ಚತುಭಾಗಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ದಾನಂ ನ ಅಗ್ಘತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಜುಗತೇಸು ಅಭಿವಾದನಮೇವ ಸೇಯ್ಯೋ’’ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತೋ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಆಯುವಡ್ಢನಕುಮಾರವತ್ಥು

ಅಭಿವಾದನಸೀಲಿಸ್ಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ದೀಘಲಮ್ಬಿಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅರಞ್ಞಕುಟಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ದೀಘಾಯುಕುಮಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ದೀಘಲಮ್ಬಿಕನಗರವಾಸಿನೋ ಕಿರ ದ್ವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬಾಹಿರಕಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಚತ್ತಾಲೀಸ ವಸ್ಸಾನಿ ತಪಚರಣಂ ಕರಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕೋ ‘‘ಪವೇಣಿ ಮೇ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ವಿಬ್ಭಮಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಕತಂ ತಪಂ ಪರೇಸಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಗೋಸತೇನ ಚೇವ ಕಹಾಪಣಸತೇನ ಚ ಸದ್ಧಿಂ ಭರಿಯಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಇತರೋ ಪನಸ್ಸ ಸಹಾಯಕೋ ಪವಾಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನದೇವ ತಂ ನಗರಂ ಪಚ್ಚಾಗಮಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಆಗತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಂ ಆದಾಯ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಅಗಮಾಸಿ। ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಮಾತು ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ ಸಯಂ ತಾವ ವನ್ದಿ, ಮಾತಾಪಿ ಪುತ್ತಂ ಪಿತು ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ ವನ್ದಿ। ಸೋ ‘‘ದೀಘಾಯುಕಾ ಹೋಥಾ’’ತಿ ಆಹ, ಪುತ್ತೇ ಪನ ವನ್ದಾಪಿತೇ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ‘‘ಕಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ವನ್ದಿತೇ ‘ದೀಘಾಯುಕಾ ಹೋಥಾ’ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ವನ್ದನಕಾಲೇ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ವದೇಥಾ’’ತಿ ಆಹ। ‘‘ಇಮಸ್ಸೇಕೋ ಅನ್ತರಾಯೋ ಅತ್ಥಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ’’ತಿ। ‘‘ಕಿತ್ತಕಂ ಜೀವಿಸ್ಸತಿ, ಭನ್ತೇ’’ತಿ? ‘‘ಸತ್ತಾಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ’’ತಿ। ‘‘ಪಟಿಬಾಹನಕಾರಣಂ ಅತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ’’ತಿ? ‘‘ನಾಹಂ ಪಟಿಬಾಹನಕಾರಣಂ ಜಾನಾಮೀ’’ತಿ। ‘‘ಕೋ ಪನ ಜಾನೇಯ್ಯ, ಭನ್ತೇ’’ತಿ? ‘‘ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಜಾನೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಾಹೀ’’ತಿ। ‘‘ತತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಪಪರಿಹಾನಿತೋ ಭಾಯಾಮೀ’’ತಿ। ‘‘ಸಚೇ ತೇ ಪುತ್ತಸಿನೇಹೋ ಅತ್ಥಿ, ತಪಪರಿಹಾನಿಂ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಾಹೀ’’ತಿ।

ಸೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಯಂ ತಾವ ವನ್ದಿ। ಸತ್ಥಾ ‘‘ದೀಘಾಯುಕೋ ಹೋಹೀ’’ತಿ ಆಹ, ಪಜಾಪತಿಯಾ ವನ್ದನಕಾಲೇಪಿ ತಸ್ಸಾ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವನ್ದಾಪನಕಾಲೇ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ, ಸತ್ಥಾಪಿ ತಥೇವ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಅಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾವ ಅತ್ತನೋ ಮನ್ತಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣೇನ ಸಂಸನ್ದೇಸಿ, ಪಟಿಬಾಹನೂಪಾಯಂ ಪನ ನ ಜಾನಾತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ - ‘‘ಅತ್ಥಿ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಪಟಿಬಾಹನೂಪಾಯೋ’’ತಿ? ‘‘ಭವೇಯ್ಯ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ’’ತಿ। ‘‘ಕಿಂ ಭವೇಯ್ಯಾ’’ತಿ? ‘‘ಸಚೇ ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಪೀಠಿಕಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಅಟ್ಠ ವಾ ಸೋಳಸ ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸು ಮಮ ಸಾವಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರನ್ತರಂ ಪರಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾಸಿ, ಏವಮಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ ನಸ್ಸೇಯ್ಯಾ’’ತಿ। ‘‘ಭೋ ಗೋತಮ, ಮಯಾ ಮಣ್ಡಪಾದೀನಿ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತುಂ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಸಾವಕೇ ಕಥಂ ಲಚ್ಛಾಮೀ’’ತಿ? ‘‘ತಯಾ ಏತ್ತಕೇ ಕತೇ ಅಹಂ ಮಮ ಸಾವಕೇ ಪಹಿಣಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ।

“ಸಾಧು, ಭೋ ಗೋತಮಾ”ತಿ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಸಬ್ಬಂ ಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಹಿಣಿ, ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಿಂಸು, ದಾರಕಮ್ಪಿ ಪೀಠಿಕಾಯಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸುಂ, ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ತರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ನಿರನ್ತರಂ ಪರಿತ್ತಂ ಭಣಿಂಸು, ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಾಯಂ ಸತ್ಥಾ ಆಗಚ್ಛಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಆಗತೇ ಸಬ್ಬಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಏಕೋ ಪನ ಅವರುದ್ಧಕೋ ನಾಮ ಯಕ್ಖೋ ದ್ವಾದಸ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ವೇಸ್ಸವಣಂ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ವರಂ ಲಭನ್ತೋ “ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಇಮಂ ದಾರಕಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ ಲಭಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಸತ್ಥರಿ ಪನ ತತ್ಥ ಗತೇ ಮಹೇಸಕ್ಖಾಸು ದೇವತಾಸು ಸನ್ನಿಪತಿತಾಸು ಅಪ್ಪೇಸಕ್ಖಾ ದೇವತಾ ಓಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ಓಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ಓಕಾಸಂ ಅಲಭಮಾನಾ ದ್ವಾದಸ ಯೋಜನಾನಿ ಪಟಿಕ್ಕಮಿಂಸು। ಅವರುದ್ಧಕೋಪಿ ತಥೇವ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ, ಸತ್ಥಾಪಿ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಪರಿತ್ತಮಕಾಸಿ। ಸತ್ತಾಹೇ ವೀತಿವತ್ತೇ ಅವರುದ್ಧಕೋ ದಾರಕಂ ನ ಲಭಿ। ಅಟ್ಠಮೇ ಪನ ದಿವಸೇ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತಮತ್ತೇ ದಾರಕಂ ಆನೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ “ದೀಘಾಯುಕೋ ಹೋಹೀ”ತಿ ಆಹ। “ಕೀವಚಿರಂ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ದಾರಕೋ ಠಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ವೀಸವಸ್ಸಸತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ”ತಿ। ಅಥಸ್ಸ “ಆಯುವಡ್ಢನಕುಮಾರೋ”ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಪಞ್ಚಹಿ ಉಪಾಸಕಸತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ವಿಚರಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಪಸ್ಸಥಾವುಸೋ, ಆಯುವಡ್ಢನಕುಮಾರೇನ ಕಿರ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಮರಿತಬ್ಬಂ ಅಭವಿಸ್ಸ, ಸೋ ಇದಾನಿ ವೀಸವಸ್ಸಸತಟ್ಠಾಯೀ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಉಪಾಸಕಸತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ವಿಚರತಿ, ಅತ್ಥಿ ಮಞ್ಞೇ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಆಯುವಡ್ಢನಕಾರಣ”ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಕೇವಲಂ ಆಯುವಡ್ಢನಮೇವ, ಇಮೇ ಪನ ಸತ್ತಾ ಗುಣವನ್ತೇ ವನ್ದನ್ತಾ ಅಭಿವಾದೇನ್ತಾ ಚತೂಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ವಡ್ಢನ್ತಿ, ಪರಿಸ್ಸಯತೋ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಯಾವತಾಯುಕಮೇವ ತಿಟ್ಠನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೦೯.“ಅಭಿವಾದನಸೀಲಿಸ್ಸ , ನಿಚ್ಚಂ ವುಡ್ಢಾಪಚಾಯಿನೋ।
ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ವಡ್ಢನ್ತಿ, ಆಯು ವಣ್ಣೋ ಸುಖಂ ಬಲ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಭಿವಾದನಸೀಲಿಸ್ಸಾ**ತಿ ವನ್ದನಸೀಲಿಸ್ಸ, ಅಭಿಣ್ಹಂ ವನ್ದನಕಿಚ್ಚಪಸುತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವುಡ್ಢಾಪಚಾಯಿನೋ**ತಿ ಗಿಹಿಸ್ಸ ವಾ ತದಹುಪಬ್ಬಜಿತೇ ದಹರಸಾಮಣೇರೇಪಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ ಪನ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ವಾ ವುಡ್ಢತರೇ ಗುಣವುಡ್ಢೇ ಅಪಚಾಯಮಾನಸ್ಸ, ಅಭಿವಾದನೇನ ವಾ **ನಿಚ್ಚಂ** ಪೂಜೇನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ವಡ್ಢನ್ತೀ**ತಿ ಆಯುಮ್ಹಿ ವಡ್ಢಮಾನೇ ಯತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತಂ ವಡ್ಢತಿ, ತತ್ತಕಂ ಇತರೇಪಿ ವಡ್ಢನ್ತಿಯೇವ। ಯೇನ ಹಿ ಪಞ್ಞಾಸವಸ್ಸಆಯುಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಕುಸಲಂ ಕತಂ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿವಸ್ಸಕಾಲೇ ಚಸ್ಸ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಸೋ ಅಭಿವಾದನಸೀಲತಾಯ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಮೇವ ತಿಟ್ಠತಿ, ವಣ್ಣಾದಯೋಪಿಸ್ಸ ಆಯುನಾವ ಸದ್ಧಿಂ ವಡ್ಢನ್ತಿ। ಇತೋ ಉತ್ತರಿಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಪವತ್ತಸ್ಸಾಯುನೋ ವಡ್ಢನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಆಯುವಡ್ಢನಕುಮಾರೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಉಪಾಸಕಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಆಯುವಡ್ಢನಕುಮಾರವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸಂಕಿಚ್ಚಸಾಮಣೇರವತ್ಥು

ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಂಕಿಚ್ಚಸಾಮಣೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತೇ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಪಞ್ಚವಸ್ಸಾ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗನ್ಥಧುರಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರನ್ತಿ ದ್ವೇ ಧುರಾನೀತಿ ಸುತ್ವಾ "ಮಯಂ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ"ತಿ ಗನ್ಥಧುರೇ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಅಕತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರಂ ಪೂರೇತುಕಾಮಾ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಅರಞ್ಞಾಯತನಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಕತರಂ ಠಾನಂ ಗಮಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಸುಕಂ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತತ್ಥ ತೇಸಂ ಏಕಂ ವಿಘಾಸಾದಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತಞ್ಚ ಪನ ಸಂಕಿಚ್ಚಸಾಮಣೇರೇ ಗತೇ ವೂಪಸಮಿಸ್ಸತಿ, ಅಥ ನೇಸಂ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ।

ಸಂಕಿಚ್ಚಸಾಮಣೇರೋ ನಾಮ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋ ಜಾತಿಯಾ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ಮಾತಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅಡ್ಢಕುಲಸ್ಸ ಧೀತಾ। ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಚ್ಛಿಗತೇ ಏಕೇನ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಝಾಪಿಯಮಾನಾಯ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಬ್ಭಮಂಸಂ ಸೇಸಂ ಝಾಯಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭಮಂಸಂ ಚಿತಕತೋ ಓತಾರೇತ್ವಾ ದ್ವೀಸು ತೀಸು ಠಾನೇಸು ಸೂಲೇಹಿ ವಿಜ್ಝಿಂಸು। ಸೂಲಕೋಟಿ ದಾರಕಸ್ಸ ಅಕ್ಖಿಕೋಟಿಂ ಪಹರಿ। ಏವಂ ಗಬ್ಭಮಂಸಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರರಾಸಿಮ್ಹಿ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರೇಹೇವ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಗಬ್ಭಮಂಸಂ ಝಾಯಿ, ಅಙ್ಗಾರಮತ್ಥಕೇ ಪನ ಸುವಣ್ಣಬಿಮ್ಬಸದಿಸೋ ದಾರಕೋ ಪದುಮಗಬ್ಭೇ ನಿಪನ್ನೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಪಚ್ಛಿಮಭವಿಕಸ್ಸ ಸತ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಸಿನೇರುನಾ ಓತ್ಥರಿಯಮಾನಸ್ಸಪಿ ಅರಹತ್ತಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಪುನದಿವಸೇ "ಚಿತಕಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಗತಾ ತಥಾನಿಪನ್ನಂ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತಾ "ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಏತ್ತಕೇಸು ದಾರೂಸು ಖೀಯಮಾನೇಸು ಸಕಲಸರೀರೇ ಝಾಪಿಯಮಾನೇ ದಾರಕೋ ನ ಝಾಯಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದಾರಕಂ ಆದಾಯ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನೇಮಿತ್ತಕೇ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ನೇಮಿತ್ತಕಾ "ಸಚೇ ಅಯಂ ದಾರಕೋ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಿಸ್ಸತಿ, ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಞಾತಕಾ ದುಗ್ಗತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ? ಸಚೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತಿ, ಪಞ್ಚಹಿ ಸಮಣಸತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ವಿಚರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತಸ್ಸ ಸಙ್ಕುನಾ ಅಕ್ಖಿಕೋಟಿಯಾ ಭಿನ್ನತ್ತಾ **ಸಂಕಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಸಂಕಿಚ್ಚೋತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಅಥ ನಂ ಞಾತಕಾ "ಹೋತು, ವಡ್ಢಿತಕಾಲೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪೋಸಿಂಸು। ಸೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ "ತವ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಯಂ ವಸನಕಾಲೇ ಮಾತಾ ತೇ ಕಾಲಮಕಾಸಿ, ತಸ್ಸಾ ಸರೀರೇ ಝಾಪಿಯಮಾನೇಪಿ ತ್ವಂ ನ ಝಾಯೀ"ತಿ ಕುಮಾರಕಾನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಹಂ ಕಿರ ಏವರೂಪಾ ಭಯಾ ಮುತ್ತೋ, ಕಿಂ ಮೇ ಘರಾವಾಸೇನ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಞಾತಕಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತೇ "ಸಾಧು, ತಾತಾ"ತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಥಾ"ತಿ ಅದಂಸು। ಥೇರೋ ತಚಪಞ್ಚಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸೋ ಖುರಗ್ಗೇಯೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಯಂ ಸಂಕಿಚ್ಚಸಾಮಣೇರೋ ನಾಮ।

ಸತ್ಥಾ "ಏತಸ್ಮಿಂ ಗತೇ ತಂ ಭಯಂ ವೂಪಸಮಿಸ್ಸತಿ, ಅಥ ನೇಸಂ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕಂ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಮಯಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಆಪುಚ್ಛಿಮ್ಹಾ, ಅಥ ನೋ ಸತ್ಥಾ ಏವಮಾಹ - "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ? "ತೇನಮ್ಹಾ ಇಧಾಗತಾ"ತಿ। ಥೇರೋ "ಸತ್ಥಾರಾ ಇಮೇ ಏಕಂ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಇಧ ಪಹಿತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಮತ್ಥಂ ಞತ್ವಾ ಆಹ - "ಅತ್ಥಿ ಪನ ವೋ, ಆವುಸೋ, ಸಾಮಣೇರೋ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ಸಚೇ ನತ್ಥಿ, ಇಮಂ ಸಂಕಿಚ್ಚಸಾಮಣೇರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। "ಅಲಂ, ಆವುಸೋ, ಸಾಮಣೇರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನೋ ಪಲಿಬೋಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ವಸನ್ತಾನಂ ಸಾಮಣೇರೇನಾ"ತಿ? "ನಾವುಸೋ , ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಲಿಬೋಧೋ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮಸ್ಸ ಪಲಿಬೋಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ತುಮ್ಹೇ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣನ್ತೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪಹಿಣನಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೋ ಪಹಿಣಿ, ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತಿಂಸ ಜನಾ ಥೇರಂ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಾ ವೀಸಯೋಜನಸತಮತ್ಥಕೇ ಏಕಂ ಸಹಸ್ಸಕುಲಂ ಗಾಮಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು।

ಮನುಸ್ಸಾ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಕತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಯಥಾಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ, ಆವುಸೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ “ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯೇಸು ಇಮಂ ಠಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅನ್ತೋವಸ್ಸಂ ವಸನ್ತೇಸು ಪಞ್ಚಸೀಲಂ ಸಮಾದಾಯ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ಥೇರಾ ಅಧಿವಾಸೇಸುಂ। ಅಥ ನೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಚಙ್ಕಮನಪಣ್ಣಸಾಲಾಯೋ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ ಮಯಂ, ಸ್ವೇ ಮಯ”ನ್ತಿ ಉಸ್ಸಾಹಪ್ಪತ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾನಮಕಂಸು। ಥೇರಾ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ಕತಿಕವತ್ತಂ ಕರಿಂಸು, “ಆವುಸೋ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಧರಮಾನಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹಿತಂ, ನ ಖೋ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಟಿಪತ್ತಿಸಮ್ಪದಾಯ ಬುದ್ಧೇ ಆರಾಧೇತುಂ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಅಪಾಯದ್ವಾರಾನಿ ವಿವಟಾನೇವ, ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಾತೋ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಂ, ಸಾಯಂ ಥೇರೂಪಟ್ಠಾನವೇಲಞ್ಚ ಸೇಸಕಾಲೇ ದ್ವೇ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ನ ಭವಿಸ್ಸಾಮ, ಯಸ್ಸ ಅಫಾಸುಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತೇನ ಘಣ್ಡಿಯಾ ಪಹಟಾಯ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಇತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ವಾ ದಿವಸಭಾಗೇ ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನುಯುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ।

ತೇಸು ಏವಂ ಕತಿಕಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೇಸು ಏಕೋ ದುಗ್ಗತಪುರಿಸೋ ಧೀತರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವನ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅಪರಂ ಧೀತರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತುಕಾಮೋ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಥೇರಾಪಿ ಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ನದಿಯಾ ನ್ಹತ್ವಾ ವಾಲುಕಪುಲಿನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೋ ಪುರಿಸೋ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರಾ “ಕಹಂ ಗಚ್ಛಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಥೇರಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾರುಞ್ಞಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ, “ಉಪಾಸಕ, ಅತಿವಿಯ ಛಾತೋಸಿ, ಗಚ್ಛ, ಪಣ್ಣಂ ಆಹರ, ಏಕಮೇಕಂ ತೇ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡಂ ದಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಪಣ್ಣೇ ಆಹಟೇ ಅತ್ತನಾ ಅತ್ತನಾ ಭುಞ್ಜನನಿಯಾಮೇನೇವ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನೇಹಿ ಸನ್ನಹಿತ್ವಾ ಏಕಮೇಕಂ ಪಿಣ್ಡಂ ಅದಂಸು। ಏತದೇವ ಕಿರ ವತ್ತಂ, ಯಂ ಭೋಜನಕಾಲೇ ಆಗತಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ದದಮಾನೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಗ್ಗಭತ್ತಂ ಅದತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಭುಞ್ಜನನಿಯಾಮೇನೇವ ಥೋಕಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ ದಾತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಮಾ ತೇಪಿ ತಥಾ ಅದಂಸು। ಸೋ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಥೇರೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯಾ, ಕೇನಚಿ ನಿಮನ್ತಿತಾ”ತಿ? “ನತ್ಥಿ, ಉಪಾಸಕ, ನಿಮನ್ತನಂ, ಮನುಸ್ಸಾ ದೇವಸಿಕಂ ಏವರೂಪಮೇವ ಆಹಾರಂ ದೇನ್ತೀ”ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಮಯಂ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾಪಿ ಏವರೂಪಂ ಆಹಾರಂ ಲದ್ಧುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮ, ಕಿಂ ಮೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತೇನ, ಇಮೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇಯೇವ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಅಥ ನೇ ಆಹ - “ಅಹಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಅಯ್ಯಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿತುಂ ಇಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ। “ಸಾಧು, ಉಪಾಸಕಾ”ತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತೇಸಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತಿವಿಯ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ದ್ವೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಧೀತರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ “ಸಚೇ, ಅಯ್ಯೇ, ಆಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಮಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತೇಸಂ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಏತ್ತಕಮೇವ ಕಿರಸ್ಸ ಓಳಾರಿಕಂ ಖಲಿತಂ ಅಹೋಸಿ, ಯಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ತಸ್ಸ ಪನ ಗಮನಮಗ್ಗೇ ಏಕಾ ಅಟವೀ ಅತ್ಥಿ। ತತ್ಥ ಪಞ್ಚಸತಾನಂ ಚೋರಾನಂ “ಯೋ ಇಮಂ ಅಟವಿಂ ಪವಿಸತಿ, ತಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಂಸಲೋಹಿತೇನ ತುಯ್ಹಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ದೇವತಾಯ ಆಯಾಚನಂ ಕತ್ವಾ ವಸನ್ತಾನಂ ಸತ್ತಮೋ ದಿವಸೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ರುಕ್ಖಂ ಆರುಯ್ಹ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚೋರಾನಂ ಸಞ್ಞಮದಾಸಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಅಟವಿಮಜ್ಝಂ ಪವಿಟ್ಠಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಾಳ್ಹಬನ್ಧನಂ ಕತ್ವಾ ಅರಣಿಸಹಿತೇನ ಅಗ್ಗಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ದಾರೂನಿ ಸಙ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಸೂಲಾನಿ ತಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ತಂ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ, “ಸಾಮಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನೇವ ಸೂಕರಾ, ನ ಮಿಗಾದಯೋ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಇದಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ತಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ತವ ಮಂಸಲೋಹಿತೇನ ದೇವತಾಯ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ಸೋ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ತಂ ಉಪಕಾರಂ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಮೇವ ರಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಮಾಹ - “ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ವಿಘಾಸಾದೋ, ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಿತೋ, ವಿಘಾಸಾದೋ ನಾಮ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಕೋ, ಅಯ್ಯಾ ಪನ ಯತೋ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾಪಿ ಖತ್ತಿಯಾವ, ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಏಕತಿಂಸ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸನ್ತಿ, ತೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋಥ, ಅತಿವಿಯ ವೋ ದೇವತಾ

ತುಸ್ಸಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಚೋರಾ "ಭದ್ದಕಂ ಏಸ ವದೇತಿ, ಕಿಂ ಇಮಿನಾ ಕಾಳಕಣ್ಣಿನಾ, ಖತ್ತಿಯೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಏಹಿ, ನೇಸಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇಹೀ"ತಿ ತಮೇವ ಮಗ್ಗದೇಸಕಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಕಹಂ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ನಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ದ್ವೇ ಮಾಸೇ ವಸಿತತ್ತಾ ತೇಸಂ ಕತಿಕವತ್ತಂ ಜಾನನ್ತೋ ಏವಮಾಹ - "ಅತ್ತನೋ ದಿವಾಟ್ಠಾನರತ್ತಿಟ್ಠಾನೇಸು ನಿಸಿನ್ನಾ, ಏತಂ ಘಣ್ಡಿಂ ಪಹರಥ, ಘಣ್ಡಿಸದ್ದೇನ ಸನ್ನಿಪತಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಘಣ್ಡಿಂ ಪಹರಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಘಣ್ಡಿಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಕಾಲೇ ಘಣ್ಡಿ ಪಹಟಾ, ಕಸ್ಸಚಿ ಅಫಾಸುಕಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇಸು ಪಾಸಾಣಫಲಕೇಸು ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಚೋರೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಉಪಾಸಕಾ ಕೇನಾಯಂ ಘಣ್ಡಿ ಪಹಟಾ"ತಿ? ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಆಹ - "ಮಯಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಟವಿದೇವತಾಯ ಆಯಾಚಿತಂ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಕರಣತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಥೇರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಹ - "ಆವುಸೋ, ಭಾತಿಕಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕೇನ ನಿತ್ಥರಿತಬ್ಬಂ, ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಇಮೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅನ್ತರಾಯೋ ಹೋತು, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ। ಅನುಥೇರೋ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಜೇಟ್ಠಭಾತು ಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಭಾರೋ, ಅಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಥಾ"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ "ಅಹಮೇವ ಅಹಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ತಿಂಸಪಿ ಜನಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು, ಏವಂ ತೇ ನೇವ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಮಾತುಯಾ ಪುತ್ತಾ, ನ ಏಕಸ್ಸ ಪಿತುನೋ, ನಾಪಿ ವೀತರಾಗಾ, ಅಥ ಚ ಪನ ಅವಸೇಸಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕೋಪಿ "ತ್ವಂ ಯಾಹೀ"ತಿ ವತ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ।

ಸಂಕಿಚ್ಚಸಾಮಣೇರೋ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ತಿಟ್ಠಥ , ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಆಹಂಸು - "ಆವುಸೋ, ಮಯಂ ಸಬ್ಬೇ ಏಕತೋ ಮಾರಿಯಮಾನಾಪಿ ತಂ ಏಕಕಂ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "'ಆವುಸೋ, ತ್ವಂ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರೋ, ಸಚೇ ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮ, ಸಾಮಣೇರಂ ಮೇ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಚೋರಾನಂ ನಿಯ್ಯಾದಿಂಸೂ'ತಿ ಥೇರೋ ನೋ ಗರಹಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ನಿನ್ದಂ ನಿತ್ಥರಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ತೇನ ತಂ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ತುಮ್ಹೇ ಮಮ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣನ್ತೋಪಿ, ಮಮ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಹಿಣನ್ತೋಪಿ ಇದಮೇವ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಹಿಣಿ, ತಿಟ್ಠಥ ತುಮ್ಹೇ, ಅಹಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋ ತಿಂಸ ಭಿಕ್ಖೂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಸಚೇ, ಭನ್ತೇ, ಮೇ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ಖಮಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತದಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಮಹಾಸಂವೇಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಅಕ್ಖೀನಿ ಅಸ್ಸುಪುಣ್ಣಾನಿ ಹದಯಮಂಸಂ ಪವೇಧಿ। ಮಹಾಥೇರೋ ಚೋರೇ ಆಹ - "ಉಪಾಸಕಾ ಅಯಂ ದಹರಕೋ ತುಮ್ಹೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಕರೋನ್ತೇ, ಸೂಲಾನಿ ತಚ್ಛನ್ತೇ, ಪಣ್ಣಾನಿ ಅತ್ಥರನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಭಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಾನಿ ಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ಚೋರಾ ಸಾಮಣೇರಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರಿಂಸು।

ಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಅಸಿಂ ಅಬ್ಬಾಹಿತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಸಾಮಣೇರೋ ನಿಸೀದಮಾನೋ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾವ ನಿಸೀದಿ। ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಅಸಿಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಖನ್ಧೇ ಪಾತೇಸಿ, ಅಸಿ ನಮಿತ್ವಾ ಧಾರಾಯ ಧಾರಂ ಪಹರಿ, ಸೋ "ನ ಸಮ್ಮಾ ಪಹರಿ"ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಪುನ ತಂ ಉಜುಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಹರಿ। ಅಸಿ ತಾಲಪಣ್ಣಂ ವಿಯ ವೇಠಯಮಾನೋ ಥರುಮೂಲಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾಮಣೇರಞ್ಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸಿನೇರುನಾ ಅವತ್ಥರನ್ತೋಪಿ ಮಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಪಗೇವ ಅಸಿನಾ। ತಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಪುಬ್ಬೇ ಮೇ ಅಸಿ ಸಿಲಾಥಮ್ಭಂ ವಾ ಖದಿರಖಾಣುಂ ವಾ ಕಳೀರಂ ವಿಯ ಛಿನ್ದತಿ, ಇದಾನಿ ಏಕವಾರಂ ನಮಿ, ಏಕವಾರಂ ತಾಲಪತ್ತವೇಠಕೋ ವಿಯ ಜಾತೋ। ಅಯಂ ನಾಮ ಅಸಿ ಅಚೇತನಾ ಹುತ್ವಾಪಿ ಇಮಸ್ಸ ಗುಣಂ ಜಾನಾತಿ, ಅಹಂ ಸಚೇತನೋಪಿ ನ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಅಸಿಂ ಭೂಮಿಯಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಉರೇನ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಧನಕಾರಣಾ ಅಟವಿಂ ಪವಿಟ್ಠಾಮ್ಹಾ, ಅಮ್ಹೇ ದೂರತೋವ

ದಿಸ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾಪಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಪವೇಧನ್ತಿ, ದ್ವೇ ತಿಸ್ಸೋ ಕಥಾ ಕಥೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ತವ ಪನ ಸನ್ತಾಸಮತ್ತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ಉಕ್ಕಾಮುಖೇ ಸುವಣ್ಣಂ ವಿಯ ಸುಪುಪ್ಫಿತಕಣಿಕಾರಂ ವಿಯ ಚ ತೇ ಮುಖಂ ವಿರೋಚತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

"ತಸ್ಸ ತೇ ನತ್ಥಿ ಭೀತತ್ತಂ, ಭಿಯ್ಯೋ ವಣ್ಣೋ ಪಸೀದತಿ।
ಕಸ್ಮಾ ನ ಪರಿದೇವೇಸಿ, ಏವರೂಪೇ ಮಹಬ್ಭಯೇ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೭೦೬)।

ಸಾಮಣೇರೋ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ, "ಆವುಸೋ ಗಾಮಣಿ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಅತ್ತಭಾವೋ ನಾಮ ಸೀಸೇ ಠಪಿತಭಾರೋ ವಿಯ ಹೋತಿ, ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಭಿಜ್ಜನ್ತೇ ವಾ ನಸ್ಸನ್ತೇ ವಾ ತುಸ್ಸತೇವ, ನ ಭಾಯತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

"ನತ್ಥಿ ಚೇತಸಿಕಂ ದುಕ್ಖಂ, ಅನಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಗಾಮಣಿ।
ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಭಯಾ ಸಬ್ಬೇ, ಖೀಣಸಂಯೋಜನಸ್ಸ ವೇ॥

"ಖೀಣಾಯ ಭವನೇತ್ತಿಯಾ, ದಿಟ್ಠೇ ಧಮ್ಮೇ ಯಥಾತಥೇ।
ನ ಭಯಂ ಮರಣೇ ಹೋತಿ, ಭಾರನಿಕ್ಖೇಪನೇ ಯಥಾ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೭೦೭-೭೦೮)।

ಸೋ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಚೋರಸತಾನಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಆಹ – "ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಮಮ ತಾವ, ಭೋ, 'ಏವರೂಪಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ। ಮಯಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಸಾಧು, ತಾತಾ"ತಿ ತತೋ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ಚೋರಾ ಸಾಮಣೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿಂಸು । ಸೋ ತೇಸಂ ಅಸಿಧಾರಾಹಿ ಏವ ಕೇಸೇ ಚೇವ ವತ್ಥದಸಾ ಚ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಮ್ಬಮತ್ತಿಕಾಯ ರಜಿತ್ವಾ ತಾನಿ ಕಾಸಾಯಾನಿ ಅಚ್ಛಾದಾಪೇತ್ವಾ ದಸಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತೇ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಸಚಾಹಂ ಥೇರೇ ಅದಿಸ್ವಾವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ತೇ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಚೋರಾನಞ್ಹಿ ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇಸು ಏಕೋಪಿ ಅಸ್ಸೂನಿ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, 'ಮಾರಿತೋ ನು ಖೋ ಸಾಮಣೇರೋ, ನೋ'ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತಾನಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಅಭಿಮುಖಂ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ದಿಸ್ವಾವ ನೇ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ದಸ್ಸನೇನ ಪಟಿಲದ್ಧಅಸ್ಸಾಸೇಹಿ ತೇಹಿ "ಕಿಂ, ಸಪ್ಪುರಿಸ, ಸಂಕಿಚ್ಚ, ಲದ್ಧಂ ತೇ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಇಮೇ ಮಂ ಮಾರೇತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಮಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಮಮ ಗುಣೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಅಹಂ 'ತುಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಗತೋ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋಥ, ಅಹಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಇತರೇ ಆದಾಯ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ಸಂಕಿಚ್ಚ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ತೇ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಥೇರೇನ "ಗಚ್ಛ ಸಂಕಿಚ್ಚ, ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಸಾಧೂ"ತಿ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತೇ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾಪಿ "ಕಿಂ ಸಂಕಿಚ್ಚ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ತೇ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಕಿರ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚೋರಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ದುಸ್ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವನತೋ ಇದಾನಿ ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೧೦."ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇ, ದುಸ್ಸೀಲೋ ಅಸಮಾಹಿತೋ।
ಏಕಾಹಂ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಸೀಲವನ್ತಸ್ಸ ಝಾಯಿನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಸ್ಸೀಲೋತಿ** ನಿಸ್ಸೀಲೋ। **ಸೀಲವನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ **ವಸ್ಸಸತಂ** ಜೀವನತೋ **ಸೀಲವನ್ತಸ್ಸ** ದ್ವೀಹಿ ಝಾನೇಹಿ **ಝಾಯಿನೋ** ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಏಕಮುಹುತ್ತಮ್ಪಿ **ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ,** ಉತ್ತಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಸಂಕಿಚ್ಚೋ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿತ್ವಾ ದಸವಸ್ಸೋ ಹುತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ ಪನ ತಸ್ಸೇವ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಅಧಿಮುತ್ತಸಾಮಣೇರೋ ನಾಮ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಪರಿಪುಣ್ಣವಸ್ಸಕಾಲೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಉಪಸಮ್ಪದಂ ತೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಚ್ಛ, ಞಾತಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸ್ಸಪರಿಮಾಣಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಸತೇಹಿ ಚೋರೇಹಿ ಬಲಿಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ ಮಾರಿಯಮಾನೋ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೇಹಿ ತೇಹಿ "ನ ತೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ಥಿಭಾವೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಆರೋಚೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೋ ಪಟಿಪಥೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ತಮೇವ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಾನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಸಚ್ಚಮನುರಕ್ಖನ್ತೋ ನಾರೋಚೇಸಿ। ತೇಸಂ ಚೋರೇಹಿ ವಿಹೇಠಿಯಮಾನಾನಂ "ತ್ವಮ್ಪಿ ಚೋರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಮಞ್ಞೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಾರೋಚೇಸೀ"ತಿ ಪರಿದೇವನ್ತಾನಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ತೇ ಮಾತಾಪಿತೂನಮ್ಪಿ ಅನಾರೋಚಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಸಂಕಿಚ್ಚಸಾಮಣೇರೋ ವಿಯ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆನೇತ್ವಾ ತೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸಿತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಕಿರ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಮೇವ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇ, ದುಸ್ಸೀಲೋ ಅಸಮಾಹಿತೋ।
ಏಕಾಹಂ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಸೀಲವನ್ತಸ್ಸ ಝಾಯಿನೋ"ತಿ॥

ಇದಮ್ಪಿ **ಅಧಿಮುತ್ತಸಾಮಣೇರವತ್ಥು** ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಸಂಕಿಚ್ಚಸಾಮಣೇರವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಖಾಣುಕೋಣ್ಡಞ್ಞತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಖಾಣುಕೋಣ್ಡಞ್ಞತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ "ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಕಿಲನ್ತೋ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಅಥೇಕಂ ಗಾಮಂ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಚೋರಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲಾನುರೂಪೇನ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸೀಸೇನಾದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ದೂರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಿಲನ್ತರೂಪಾ "ದೂರಂ ಆಗತಾಮ್ಹ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ವಿಸ್ಸಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ "ಖಾಣುಕೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥೇಕೋ ಚೋರೋ ಥೇರಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಠಪೇಸಿ, ಅಪರೋಪಿ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಠಪೇಸಿ। ಏವಂ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ಚೋರಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಣ್ಡಿಕಸತೇಹಿ ಥೇರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ನಿಸಿನ್ನಾ ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಕಾಲೇ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಮನುಸ್ಸೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಪಲಾಯಿತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಥೇರೋ ಆಹ - "ಮಾ ಭಾಯಿತ್ಥ ಉಪಾಸಕಾ, ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಹ"ನ್ತಿ। ತೇ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಖಮಥ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಖಾಣುಕಸಞ್ಞಿನೋ ಅಹುಮ್ಹಾ"ತಿ ಥೇರಂ

ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೇನ "ಅಹಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸೇಸಾ "ಮಯಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಏಕಚ್ಛನ್ದಾ ಹುತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಥೇರೋ ಸಂಕಿಚ್ಚಸಾಮಣೇರೋ ವಿಯ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ **ಖಾಣುಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ "ಕಿಂ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ತೇ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಕಿರ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ನ ನೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಏವರೂಪೋ ಆನುಭಾವೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ತೇನಮ್ಹಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವರೂಪೇ ದುಪ್ಪಞ್ಞಕಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವನತೋ ಇದಾನಿ ವೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾಯ ವತ್ತಮಾನಾನಂ ಏಕಾಹಮ್ಪಿ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೧."ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಅಸಮಾಹಿತೋ।
ಏಕಾಹಂ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಪಞ್ಞವನ್ತಸ್ಸ ಝಾಯಿನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ** ನಿಪ್ಪಞ್ಞೋ। **ಪಞ್ಞವನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಪ್ಪಞ್ಞಸ್ಸ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸಮ್ಪತ್ತಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಖಾಣುಕೋಣ್ಡಞ್ಞತ್ಥೇರವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ಸಪ್ಪದಾಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಪ್ಪದಾಸತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ "ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಗಿಹಿಭಾವೋ ನಾಮ ಅಯುತ್ತೋ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಠತ್ವಾ ಮರಣಮ್ಪಿ ಮೇ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮರಣೂಪಾಯಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಪಾತೋವ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಸಾಲಾಯ ಸಪ್ಪಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಟೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕುಟಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಪಿ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಇದಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಪ್ಪೋ, ಆವುಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಇಮಿನಾ "ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಛಡ್ಡೇಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ। ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಅತ್ತಾನಂ ಡಂಸಾಪೇತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ "ಆಹರಥ, ಅಹಂ ತಂ ಛಡ್ಡೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇಸಂ ಹತ್ಥತೋ ಕುಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ತೇನ ಸಪ್ಪೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಡಂಸಾಪೇತಿ, ಸಪ್ಪೋ ಡಂಸಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ। ಸೋ ಕುಟೇ ಹತ್ಥಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಆಲೋಲೇತಿ, ಘೋರಸಪ್ಪಸ್ಸ ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಪಕ್ಖಿಪತಿ, ನೇವ ನಂ ಸಪ್ಪೋ ಡಂಸಿ। ಸೋ "ನಾಯಂ ಆಸೀವಿಸೋ, ಘರಸಪ್ಪೋ ಏಸೋ"ತಿ ತಂ ಪಹಾಯ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ "ಛಡ್ಡಿತೋ ತೇ, ಆವುಸೋ, ಸಪ್ಪೋ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ನ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಘೋರಸಪ್ಪೋ, ಘರಸಪ್ಪೋ ಏಸೋ"ತಿ। "ಘೋರಸಪ್ಪೋಯೇವಾವುಸೋ, ಮಹನ್ತಂ ಫಣಂ ಕತ್ವಾ ಸುಸುಯನ್ತೋ ದುಕ್ಖೇನ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಗಹಿತೋ, ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಏವಂ ತ್ವಂ ವದೇಸೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ತೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಡಂಸಾಪೇನ್ತೋಪಿ ಮುಖೇ ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಪಕ್ಖಿಪೇನ್ತೋಪಿ ತಂ ಡಂಸಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ"ನ್ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ನ್ಹಾಪಿತೋ ದ್ವೇ ತಯೋ ಖುರೇ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕೇಸೇ ಓಹಾರೇತಿ। ಸೋ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪಿತಂ ಖುರಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಗೀವಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ

ಗೀವಂ ಉಪನಿಧಾಯ ಖುರಧಾರಂ ಗಲನಾಳಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಠಿತೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಮಾಳತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಂ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ವಿಮಲಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ ಸುಧೋತಮಣಿಖನ್ಧಮಿವ ಚ ನಿಮ್ಮಲಂ ಸೀಲಂ ಅದ್ದಸ। ತಸ್ಸ ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರಂ ಫರನ್ತೀ ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಪೀತಿಂ ವಿಕ್ಖಮ್ಭೇತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇನ್ತೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಖುರಂ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಮಜ್ಝಂ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ "ಕಹಂ ಗತೋಸಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "'ಇಮಿನಾ ಖುರೇನ ಗಲನಾಳಿಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಗತೋಮ್ಹಿ , ಆವುಸೋ"ತಿ। ಅಥ "ಕಸ್ಮಾ ನ ಮತೋಸೀ"ತಿ? ಇದಾನಿಮ್ಹಿ ಸತ್ಥಂ ಆಹರಿತುಂ ಅಭಬ್ಬೋ ಜಾತೋ। ಅಹಞ್ಹಿ "ಇಮಿನಾ ಖುರೇನ ಗಲನಾಳಿಂ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಞಾಣಖುರೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಛಿನ್ದಿನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಯಂ ಅಭೂತೇನ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಭಗವಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಆಹ - "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೀಣಾಸವಾ ನಾಮ ಸಹತ್ಥಾ ಅತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇನ್ತೀ"ತಿ। ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ "ಖೀಣಾಸವೋ"ತಿ ವದಥ, ಏವಂ ಅರಹತ್ತೂಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪನಾಯಂ ಕಸ್ಮಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿ, ಕಿಮಸ್ಸ ಅರಹತ್ತೂಪನಿಸ್ಸಯಕಾರಣಂ "ಕಸ್ಮಾ ಸೋ ಸಪ್ಪೋ ಏತಂ ನ ಡಂಸತೀ"ತಿ? "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ತಾವ ಸಪ್ಪೋ ಇಮಸ್ಸ ಇತೋ ತತಿಯೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ದಾಸೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಡಂಸಿತುಂ ನ ವಿಸಹತೀ"ತಿ। ಏವಂ ತಾವ ನೇಸಂ ಸತ್ಥಾ ಏಕಂ ಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು **ಸಪ್ಪದಾಸೋ** ನಾಮ ಜಾತೋ।

ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಕಿರೇಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸಂವೇಗೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ಏಕಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಗಿಹಿಭಾವೇ ಆದೀನವಂ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಇತರೋ ಸಾಸನೇ ಅಭಿರಮಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಅನಭಿರತಕಾಲೇ ಮಲಗ್ಗಹಿತೇ ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸೋಣ್ಡಿತೀರೇ ನಿಮ್ಮಲೇ ಕರೋನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಸಹಾಯಕೋಪಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇಯೇವ ನಿಸಿನ್ನೋ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಏವಮಾಹ - "ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಉಪ್ಪಬ್ಬಜನ್ತೋ ಇಮೇ ಪರಿಕ್ಖಾರೇ ತುಯ್ಹಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಲೋಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಿನಾ ಮಯ್ಹಂ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ವಾ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ವಾ ಕೋ ಅತ್ಥೋ, ಇದಾನಿ ಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ಕಿಂ ದಾನಾವುಸೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜೀವಿತೇನ, ಯೇ ಮಯಂ ಕಪಾಲಹತ್ಥಾ ಪರಕುಲೇಸು ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಾಮ, ಪುತ್ತದಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಲಾಪಸಲ್ಲಾಪಂ ನ ಕರೋಮಾ"ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತೋ ಗಿಹಿಭಾವಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪುನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಮಯಾ 'ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಮ್ಹೀ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಠಮಂ ಗಿಹಿಭಾವೇ ಆದೀನವಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಗುಣಂ ಕಥೇತಿ, 'ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ'"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ "ಇಮೇಸು ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೇಸು ಲೋಭೇನಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಂ ನಿವತ್ತೇಸಿ। ಏವಮಸ್ಸ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಾಪಿತತ್ತಾ ಇದಾನಿ ಅನಭಿರತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾ। ಯೋ ಪನ ತೇನೇವ ತದಾ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಮಣಧಮ್ಮೋ ಕತೋ, ಸ್ವಸ್ಸ ಏತರಹಿ ಅರಹತ್ತೂಪನಿಸ್ಸಯೋ ಜಾತೋತಿ।

ಇಮಮತ್ಥಂ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಸುತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು ಖುರಧಾರಂ ಗಲನಾಳಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಠಿತೋವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಏತ್ತಕೇನ ಖಣೇನ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ"ತಿ। "ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾದಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪೇನ್ತಸ್ಸ ಪಾದೇ ಭೂಮಿಯಂ ಅಸಮ್ಪತ್ತೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಕುಸೀತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಹಿ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವನತೋ ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸ ಖಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೨."ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇ, ಕುಸೀತೋ ಹೀನವೀರಿಯೋ।
ಏಕಾಹಂ ಜೀವಿಕಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ವೀರಿಯಮಾರಭತೋ ದಳ್ಹ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕುಸೀತೋ**ತಿ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಾದೀಹಿ ತೀಹಿ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ। **ಹೀನವೀರಿಯೋ**ತಿ ನಿಬ್ಬೀರಿಯೋ। **ವೀರಿಯಮಾರಭತೋ ದಳ್ಹ**ನ್ತಿ ದುವಿಧಜ್ಝಾನನಿಬ್ಬತ್ತನಸಮತ್ಥಂ ಥಿರಂ ವೀರಿಯಂ ಆರಭನ್ತಸ್ಸ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಪ್ಪದಾಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ಪಟಾಚಾರಾಥೇರೀವತ್ಥು

ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಟಾಚಾರಂ ಥೇರಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿವಿಭವಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತಾ ಅಹೋಸಿ ಅಭಿರೂಪಾ। ತಂ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಕಾಲೇ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿಮತಲೇ ರಕ್ಖನ್ತಾ ವಸಾಪೇಸುಂ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಸಾ ಏಕೇನ ಅತ್ತನೋ ಚೂಳೂಪಟ್ಠಾಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜಿ । ಅಥಸ್ಸಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸಮಜಾತಿಕಕುಲೇ ಏಕಸ್ಸ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ವಿವಾಹದಿವಸಂ ಠಪೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಉಪಕಟ್ಠೇ ಸಾ ತಂ ಚೂಳೂಪಟ್ಠಾಕಂ ಆಹ - "ಮಂ ಕಿರ ಅಸುಕಕುಲಸ್ಸ ನಾಮ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಯಿ ಪತಿಕುಲಂ ಗತೇ ಮಮ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋಪಿ ತತ್ಥ ಪವೇಸನಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಸಚೇ ತೇ ಮಯಿ ಸಿನೇಹೋ ಅತ್ಥಿ, ಇದಾನೇವ ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ವಾ ತೇನ ವಾ ಪಲಾಯಸ್ಸೂ"ತಿ। "ಸೋ ಸಾಧು, ಭದ್ದೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅಹಂ ಸ್ವೇ ಪಾತೋವ ನಗರದ್ವಾರಸ್ಸ ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಠಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಏಕೇನ ಉಪಾಯೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಸಙ್ಕೇತಟ್ಠಾನೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾಪಿ ಪಾತೋವ ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕೇಸೇ ವಿಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ಕುಣ್ಡಕೇನ ಸರೀರಂ ಮಕ್ಖಿತ್ವಾ ಕುಟಂ ಆದಾಯ ದಾಸೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ವಿಯ ಘರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ಆದಾಯ ದೂರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ನಿವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಖೇತ್ತಂ ಕಸಿತ್ವಾ ದಾರುಪಣ್ಣಾದೀನಿ ಆಹರತಿ। ಇತರಾ ಕುಟೇನ ಉದಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಹತ್ಥಾ ಕೋಟ್ಟನಪಚನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೀ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪಸ್ಸ ಫಲಂ ಅನುಭೋತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಗಬ್ಭಾ "ಇಧ ಮೇ ಕೋಚಿ ಉಪಕಾರಕೋ ನತ್ಥಿ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ನಾಮ ಪುತ್ತೇಸು ಮುದುಹದಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಮಂ ನೇಹಿ, ತತ್ಥ ಮೇ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಾಮಿಕಂ ಯಾಚಿ। ಸೋ "ಕಿಂ, ಭದ್ದೇ, ಕಥೇಸಿ, ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ತವ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವಿವಿಧಾ ಕಮ್ಮಕಾರಣಾ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತು"ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಸಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ ಗಮನಂ ಅಲಭಮಾನಾ ತಸ್ಸ ಅರಞ್ಞಂ ಗತಕಾಲೇ ಪಟಿವಿಸ್ಸಕೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಚೇ ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ 'ಕಹಂ ಗತಾ'ತಿ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ಮಮ ಅತ್ತನೋ ಕುಲಘರಂ ಗತಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಟಿವಿಸ್ಸಕೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ನಿವತ್ತೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಯಾಚಿಯಮಾನೋಪಿ ನಿವತ್ತೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಕಮ್ಮಜವಾತಾ ಚಲಿಂಸು। ಸಾ ಏಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಕಮ್ಮಜವಾತಾ ಮೇ ಚಲಿತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಮಾನಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ದಾರಕಂ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ "ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯಾಹಂ ಕುಲಘರಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಸೋ ಅತ್ಥೋ ನಿಪ್ಫನ್ನೋ"ತಿ ಪುನದೇವ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗೇಹಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ।

ತಸ್ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಪುನ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಗಬ್ಭಾ ಹುತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಸಾಮಿಕಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಗಮನಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಪುತ್ತಂ ಅಙ್ಕೇನಾದಾಯ ತಥೇವ ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇನ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ತಿಟ್ಠಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ನಿವತ್ತಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಮಹಾ ಅಕಾಲಮೇಘೋ ಉದಪಾದಿ ಸಮನ್ತಾ ವಿಜ್ಜುಲತಾಹಿ ಆದಿತ್ತಂ ವಿಯ ಮೇಘತ್ಥನಿತೇಹಿ, ಭಿಜ್ಜಮಾನಂ ವಿಯ ಉದಕಧಾರಾನಿಪಾತನಿರನ್ತರಂ ನಭಂ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತಸ್ಸಾ ಕಮ್ಮಜವಾತಾ ಚಲಿಂಸು। ಸಾ ಸಾಮಿಕಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಕಮ್ಮಜವಾತಾ ಮೇ ಚಲಿತಾ, ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ, ಅನೋವಸ್ಸಕಟ್ಠಾನಂ ಮೇ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ ಆಹ।

ಸೋ ಹತ್ಥಗತಾಯ ವಾಸಿಯಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕಮತ್ಥಕೇ ಜಾತಂ ಗುಮ್ಬಂ ದಿಸ್ವಾ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಆರಭಿ। ಅಥ ನಂ ವಮ್ಮಿಕತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಘೋರವಿಸೋ ಆಸೀವಿಸೋ ಡಂಸಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಅನ್ತೋಸಮುಟ್ಠಿತಾಹಿ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾಹಿ ಡಯ್ಹಮಾನಂ ವಿಯ ನೀಲವಣ್ಣಂ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಪತಿ। ಇತರಾಪಿ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಮಾನಾ ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀಪಿ ತಂ ಅದಿಸ್ವಾವ ಅಪರಮ್ಪಿ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ದ್ವೇ ದಾರಕಾ ವಾತವುಟ್ಠಿವೇಗಂ ಅಸಹಮಾನಾ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವನ್ತಿ। ಸಾ ಉಭೋಪಿ ತೇ ಉರನ್ತರೇ ಕತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ಚೇವ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಭೂಮಿಯಂ ಉಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ತಥಾ ಠಿತಾವ ರತ್ತಿಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ಸಕಲಸರೀರಂ ನಿಲ್ಲೋಹಿತಂ ವಿಯ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸವಣ್ಣಂ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಉಟ್ಠಿತೇ ಅರುಣೇ ಮಂಸಪೇಸಿವಣ್ಣಂ ಏಕಂ ಪುತ್ತಂ ಅಙ್ಕೇನಾದಾಯ ಇತರಂ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಗಹೇತ್ವಾ "ಏಹಿ, ತಾತ, ಪಿತಾ ತೇ ಇತೋ ಗತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಗತಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ತಂ ವಮ್ಮಿಕಮತ್ಥಕೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಪತಿತಂ ನೀಲವಣ್ಣಂ ಥದ್ಧಸರೀರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಮ ಸಾಮಿಕೋ ಪನ್ಥೇ ಮತೋ"ತಿ ರೋದನ್ತೀ ಪರಿದೇವನ್ತೀ ಪಾಯಾಸಿ।

ಸಾ ಸಕಲರತ್ತಿಂ ದೇವೇನ ವುಟ್ಠತ್ತಾ ಅಚಿರವತಿಂ ನದಿಂ ಜಣ್ಣುಪ್ಪಮಾಣೇನ ಕಟಿಪ್ಪಮಾಣೇನ ಥನಪ್ಪಮಾಣೇನ ಉದಕೇನ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮನ್ದಬುದ್ಧಿತಾಯ ದ್ವೀಹಿ ದಾರಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉದಕಂ ಓತರಿತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತೀ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಂ ಓರಿಮತೀರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಇತರಂ ಆದಾಯ ಪರತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ "ಇತರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬಾಲಪುತ್ತಕಂ ಪಹಾಯ ತರಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ಪಾಯಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ನದೀಮಜ್ಝಂ ಗತಕಾಲೇ ಏಕೋ ಸೇನೋ ತಂ ಕುಮಾರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಂಸಪೇಸೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಆಕಾಸತೋ ಭಸ್ಸಿ। ಸಾ ತಂ ಪುತ್ತಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಭಸ್ಸನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಭೋ ಹತ್ಥೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಸೂಸೂ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಮಹಾಸದ್ದಂ ನಿಚ್ಛಾರೇಸಿ। ಸೇನೋ ದೂರಭಾವೇನ ತಂ ಅಸುತ್ವಾವ ಕುಮಾರಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಗತೋ। ಓರಿಮತೀರೇ ಠಿತಪುತ್ತೋ ಮಾತರಂ ನದೀಮಜ್ಝೇ ಉಭೋ ಹತ್ಥೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಹಾಸದ್ದಂ ನಿಚ್ಛಾರಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಂ ಪಕ್ಕೋಸತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ವೇಗೇನ ಉದಕೇ ಪತಿ। ಇತಿಸ್ಸಾ ಬಾಲಪುತ್ತಂ ಸೇನೋ ಹರಿ, ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಉದಕೇನ ವೂಳ್ಹೋ।

ಸಾ "ಏಕೋ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಸೇನೇನ ಗಹಿತೋ, ಏಕೋ ಉದಕೇನ ವೂಳ್ಹೋ, ಪನ್ಥೇ ಮೇ ಪತಿ ಮತೋ"ತಿ ರೋದನ್ತೀ ಪರಿದೇವನ್ತೀ ಗಚ್ಛಮಾನಾ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಏಕಂ ಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕತ್ಥ ವಾಸಿಕೋಸಿ, ತಾತಾ"ತಿ? "ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿಕೋಮ್ಹಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। "ಸಾವತ್ಥಿನಗರೇ ಅಸುಕವೀಥಿಯಂ ಏವರೂಪಂ ಅಸುಕಕುಲಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಜಾನಾಸಿ, ತಾತಾ"ತಿ? "ಜಾನಾಮಿ, ಅಮ್ಮ, ತಂ ಪನ ಮಾ ಪುಚ್ಛಿ, ಸಚೇ ಅಞ್ಞಂ ಜಾನಾಸಿ ಪುಚ್ಛಾ"ತಿ। "ಅಞ್ಞೇನ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ತದೇವ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ತಾತಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತುಂ ನ ದೇಸಿ, ಅಜ್ಜ ತೇ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ದೇವೋ ವಸ್ಸನ್ತೋ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ। "ದಿಟ್ಠೋ ಮೇ, ತಾತ, ಮಯ್ಹಮೇವೇಸೋ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ವುಟ್ಠೋ, ನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ। ಮಯ್ಹಂ ಪನ ವುಟ್ಠಕಾರಣಂ ಪಚ್ಛಾ ತೇ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಏತಸ್ಮಿಂ ತಾವ ಮೇ ಸೇಟ್ಠಿಗೇಹೇ ಪವತ್ತಿಂ ಕಥೇಹೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ಅಜ್ಜ ರತ್ತಿಂ ಸೇಟ್ಠಿಞ್ಚ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಞ್ಚ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಞ್ಚಾತಿ ತಯೋಪಿ ಜನೇ ಅವತ್ಥರಮಾನಂ ಗೇಹಂ ಪತಿ, ತೇ ಏಕಚಿತಕಸ್ಮಿಂ ಝಾಯನ್ತಿ। ಏಸ ಧೂಮೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ನಿವತ್ಥವತ್ಥಂ ಪತಮಾನಂ ನ ಸಞ್ಜಾನಿ, ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ಯಥಾಜಾತಾವ ರೋದನ್ತೀ ಪರಿದೇವನ್ತೀ -

"ಉಭೋ ಪುತ್ತಾ ಕಾಲಕತಾ, ಪನ್ಥೇ ಮಯ್ಹಂ ಪತೀ ಮತೋ।
ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಚ ಭಾತಾ ಚ, ಏಕಚಿತಮ್ಹಿ ಡಯ್ಹರೇ"ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರೀ ೨.೨.೪೯೮) -

ವಿಲಪನ್ತೀ ಪರಿಬ್ಭಮಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾ"ತಿ ಕಚವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಂಸುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮತ್ಥಕೇ ಓಕಿರನ್ತಾ ಲೇಡ್ಡೂಹಿ ಪಹರನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನಮಹಾವಿಹಾರೇ ಅಟ್ಠಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ತಂ ಆಗಚ್ಛಮಾನಂ ಅದ್ದಸ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪೂರಿತಪಾರಮಿಂ ಅಭಿನೀಹಾರಸಮ್ಪನ್ನಂ।

ಸಾ ಕಿರ ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಪದುಮುತ್ತರಸತ್ಥಾರಾ ಏಕಂ ವಿನಯಧರತ್ಥೇರಿಂ ಬಾಹಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ನನ್ದನವನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ವಿಯ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹಾದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವಿನಯಧರತ್ಥೇರೀನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನಂ ಲಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಅಧಿಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಪತ್ಥನಂ ಠಪೇಸಿ। ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧೋ ಅನಾಗತಂಸಞಾಣಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪತ್ಥನಾಯ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮಬುದ್ಧಸ್ಸ ನಾಮ ಸಾಸನೇ ಅಯಂ ಪಟಾಚಾರಾ ನಾಮೇನ ವಿನಯಧರತ್ಥೇರೀನಂ ಅಗ್ಗಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಂ ಏವಂ ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನಂ ಅಭಿನೀಹಾರಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸತ್ಥಾ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಿಸ್ಸಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಂ ಅಞ್ಞೋ ಅವಸ್ಸಯೋ ಭವಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ಯಥಾ ವಿಹಾರಾಭಿಮುಖಂ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಏವಂ ಅಕಾಸಿ। ಪರಿಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಇಮಿಸ್ಸಾ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾಯ ಇತೋ ಆಗನ್ತುಂ ಮಾ ದದಿತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಅಪೇಥ, ಮಾ ನಂ ವಾರಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅವಿದೂರಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಕಾಲೇ "ಸತಿಂ ಪಟಿಲಭ ಭಗಿನೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತಂ ಖಣಂಯೇವ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ಸತಿಂ ಪಟಿಲಭಿ। ತಸ್ಮಿಂಕಾಲೇ ನಿವತ್ಥವತ್ಥಸ್ಸ ಪತಿತಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ಉತ್ತರಸಾಟಕಂ ಖಿಪಿ। ಸಾ ತಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೇಸು ಪಾದೇಸು ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅವಸ್ಸಯೋ ಮೇ ಹೋಥ, ಪತಿಟ್ಠಾ ಮೇ ಹೋಥ। ಏಕಞ್ಹಿ ಮೇ ಪುತ್ತಂ ಸೇನೋ ಗಣ್ಹಿ, ಏಕೋ ಉದಕೇನ ವೂಳ್ಹೋ, ಪನ್ಥೇ ಮೇ ಪತಿ ಮತೋ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚೇವ ಮೇ ಭಾತಾ ಚ ಗೇಹೇನ ಅವತ್ಥಟಾ ಏಕಚಿತಕಸ್ಮಿಂ ಝಾಯನ್ತೀ"ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಪಟಾಚಾರೇ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ತವ ತಾಣಂ ಸರಣಂ ಅವಸ್ಸಯೋ ಭವಿತುಂ ಸಮತ್ಥಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ತವ ಇದಾನಿ ಏಕೋ ಪುತ್ತಕೋ ಸೇನೇನ ಗಹಿತೋ, ಏಕೋ ಉದಕೇನ ವೂಳ್ಹೋ, ಪನ್ಥೇ ಪತಿ ಮತೋ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚೇವ ಭಾತಾ ಚ ಗೇಹೇನ ಅವತ್ಥಟಾ; ಏವಮೇವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಂಸಾರೇ ಪುತ್ತಾದೀನಂ ಮತಕಾಲೇ ತವ ರೋದನ್ತಿಯಾ ಪಗ್ಘರಿತಅಸ್ಸು ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾಸಮುದ್ದಾನಂ ಉದಕತೋ ಬಹುತರ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಚತೂಸು ಸಮುದ್ದೇಸು ಜಲಂ ಪರಿತ್ತಕಂ,
ತತೋ ಬಹುಂ ಅಸ್ಸುಜಲಂ ಅನಪ್ಪಕಂ।
ದುಕ್ಖೇನ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ ನರಸ್ಸ ಸೋಚನಾ,
ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಅಮ್ಮ ತುವಂ ಪಮಜ್ಜಸೀ"ತಿ॥

ಏವಂ ಸತ್ಥರಿ **ಅನಮತಗ್ಗಪರಿಯಾಯಂ** ಕಥೇನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಸೋಕೋ ತನುತ್ತಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ತನುಭೂತಸೋಕಂ ಞತ್ವಾ ಪುನ ಸತ್ಥಾ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಪಟಾಚಾರೇ ಪುತ್ತಾದಯೋ ನಾಮ ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ತಾಣಂ ವಾ ಲೇಣಂ ವಾ ಸರಣಂ ವಾ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಜ್ಜಮಾನಾಪಿ ತೇ ನ ಸನ್ತಿಯೇವ, ಪಣ್ಡಿತೇನ ಪನ ಸೀಲಂ ವಿಸೋಧೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಸೋಧೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

"ನ ಸನ್ತಿ ಪುತ್ತಾ ತಾಣಾಯ, ನ ಪಿತಾ ನಾಪಿ ಬನ್ಧವಾ।
ಅನ್ತಕೇನಾಧಿಪನ್ನಸ್ಸ, ನತ್ಥಿ ಞಾತೀಸು ತಾಣತಾ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೨೮೮; ಅಪ॰ ಥೇರೀ ೨.೨.೫೦೧)।

"ಏತಮತ್ಥವಸಂ ಞತ್ವಾ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಸೀಲಸಂವುತೋ।
ನಿಬ್ಬಾನಗಮನಂ ಮಗ್ಗಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ವಿಸೋಧಯೇ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೨೮೯)।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಟಾಚಾರಾ ಮಹಾಪಥವಿಯಂ ಪಂಸುಪರಿಮಾಣೇ ಕಿಲೇಸೇ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ। ಸಾ ಪನ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದಾ ಪಟಿತಾಚಾರತ್ತಾ **ಪಟಾಚಾರಾ**ತ್ವೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸಾ

ಏಕದಿವಸಂ ಕುಟೇನ ಉದಕಂ ಆದಾಯ ಪಾದೇ ಧೋವನ್ತೀ ಉದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚಿ, ತಂ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿ। ದುತಿಯವಾರೇ ಆಸಿತ್ತಂ ತತೋ ದೂರತರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತಿಯವಾರೇ ಆಸಿತ್ತಂ ತತೋಪಿ ದೂರತರನ್ತಿ। ಸಾ ತದೇವ ಆರಮ್ಮಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಯೋ ವಯೇ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ "ಮಯಾ ಪಠಮಂ ಆಸಿತ್ತಂ ಉದಕಂ ವಿಯ ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಪಠಮವಯೇಪಿ ಮರನ್ತಿ, ತತೋ ದೂರತರಂ ಗತಂ ದುತಿಯವಾರೇ ಆಸಿತ್ತಂ ಉದಕಂ ವಿಯ ಮಜ್ಝಿಮವಯೇಪಿ ಮರನ್ತಿ, ತತೋಪಿ ದೂರತರಂ ಗತಂ ತತಿಯವಾರೇ ಆಸಿತ್ತಂ ಉದಕಂ ವಿಯ ಪಚ್ಛಿಮವಯೇಪಿ ಮರನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಮುಖೇ ಠತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತೋ ವಿಯ "ಏವಮೇತಂ ಪಟಾಚಾರೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಮ್ಪಿ ಖನ್ಧಾನಂ ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವನತೋ ತೇಸಂ ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಏಕಾಹಮ್ಪಿ ಏಕಕ್ಖಣಮ್ಪಿ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೩."ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇ, ಅಪಸ್ಸಂ ಉದಯಬ್ಬಯಂ।
ಏಕಾಹಂ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಪಸ್ಸತೋ ಉದಯಬ್ಬಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪಸ್ಸಂ ಉದಯಬ್ಬಯ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಉದಯಞ್ಚ ವಯಞ್ಚ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ। **ಪಸ್ಸತೋ ಉದಯಬ್ಬಯ**ನ್ತಿ ತೇಸಂ ಉದಯಞ್ಚ ವಯಞ್ಚ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ। ಇತರಸ್ಸ ಜೀವನತೋ ಏಕಾಹಮ್ಪಿ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಟಾಚಾರಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಪಟಾಚಾರಾಥೇರೀವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಮಂ।

೧೩. ಕಿಸಾಗೋತಮೀವತ್ಥು

ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಿಸಾಗೋತಮಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಂ ಅಙ್ಗಾರಾ ಏವ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸೋಕೋ ಆಹಾರಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಸೇಕೋ ಸಹಾಯಕೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಸಮ್ಮ, ಕಸ್ಮಾ ಸೋಚಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ, "ಸಮ್ಮ, ಮಾ ಸೋಚಿ, ಅಹಂ ಏಕಂ ಉಪಾಯಂ ಜಾನಾಮಿ, ತಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ? ಅತ್ತನೋ ಆಪಣೇ ಕಿಲಞ್ಜಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ತೇ ಅಙ್ಗಾರೇ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ವಿಯ ನಿಸೀದ, ಆಗತಾಗತೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು ಯೇ ಏವಂ ವದನ್ತಿ - "ಸೇಸಜನಾ ವತ್ಥತೇಲಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಪನ ಅಙ್ಗಾರೇ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ। ತೇ ವದೇಯ್ಯಾಸಿ - "ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಅವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ಕಿಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ? ಯೋ ಪನ ತಂ ಏವಂ ವದತಿ "ಸೇಸಜನಾ ವತ್ಥತೇಲಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಪನ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ। ತಂ ವದೇಯ್ಯಾಸಿ "ಕಹಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣ"ನ್ತಿ। "ಇದ"ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ಆಹರ, ತಾವ ನ"ನ್ತಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ। ಏವಂ ದಿನ್ನಂ ತವ ಹತ್ಥೇ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸಾ ಪನ ಸಚೇ ಕುಮಾರಿಕಾ ಹೋತಿ, ತವ ಗೇಹೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಂ ತಸ್ಸಾ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ತಾಯ ದಿನ್ನಂ ವಲಞ್ಜೇಯ್ಯಾಸಿ। ಸಚೇ ಕುಮಾರಕೋ ಹೋತಿ, ತವ ಗೇಹೇ ವಯಪ್ಪತ್ತಂ ಧೀತರಂ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ತೇನ ದಿನ್ನಂ ವಲಞ್ಜೇಯ್ಯಾಸೀತಿ। ಸೋ "ಭದ್ದಕೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಆಪಣೇ ಅಙ್ಗಾರೇ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ವಿಯ ನಿಸೀದಿ। ಯೇ ಪನ ನಂ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಸೇಸಜನಾ ವತ್ಥತೇಲಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತಿ, ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಅಙ್ಗಾರೇ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ? ತೇಸಂ "ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಅವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ಕಿಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಪಟಿವಚನಂ ಅದಾಸಿ। ಅಥೇಕಾ ಗೋತಮೀ ನಾಮ ಕುಮಾರಿಕಾ ಕಿಸಸರೀರತಾಯ **ಕಿಸಾಗೋತಮೀ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನಾ ಪರಿಜಿಣ್ಣಕುಲಸ್ಸ ಧೀತಾ ಅತ್ತನೋ ಏಕೇನ ಕಿಚ್ಚೇನ ಆಪಣದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಸೇಟ್ಠಿಂ ದಿಸ್ವಾ

ಏವಮಾಹ - “ಕಿಂ, ತಾತ, ಸೇಸಜನಾ ವತ್ಥತೇಲಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ”ತಿ? “ಕಹಂ, ಅಮ್ಮ, ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣ”ನ್ತಿ ? “ನನು ‘ತ್ವಂ ತದೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋಸೀ’ತಿ, ಆಹರ, ತಾವ ನಂ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ। ಸಾ ಹತ್ಥಪೂರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇಸು ಠಪೇಸಿ, ತಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಮೇವ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ “ಕತರಂ ತೇ, ಅಮ್ಮ, ಗೇಹ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಅಸುಕಂ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತಸ್ಸಾ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಧನಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆನೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ। ಸಬ್ಬಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಾ ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಸೋ ಪದಸಾ ಗಮನಕಾಲೇ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಸಾ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಮರಣತಾಯ ತಂ ಝಾಪೇತುಂ ನೀಹರನ್ತೇ ವಾರೇತ್ವಾ “ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಮತಕಳೇವರಂ ಅಙ್ಕೇನಾದಾಯ “ಅಪಿ ನು ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಜಾನಾಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೀ ಘರಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ವಿಚರತಿ। ಅಥ ನಂ ಮನುಸ್ಸಾ, “ಅಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾ ಜಾತಾ, ಮತಕಪುತ್ತಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೀ ವಿಚರಸೀ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ಸಾ “ಅವಸ್ಸಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಜಾನನಕಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ವಿಚರತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕೋ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ದಿಸ್ವಾ, “ಅಯಂ ಮಮ ಧೀತಾ ಪಠಮಂ ಪುತ್ತಕಂ ವಿಜಾತಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಮರಣಾ, ಮಯಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅವಸ್ಸಯೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಹ - “ಅಮ್ಮ, ಅಹಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಭೇಸಜ್ಜಜಾನನಕಂ ಪನ ಜಾನಾಮೀ”ತಿ। “ಕೋ ಜಾನಾತಿ, ತಾತಾ”ತಿ? “ಸತ್ಥಾ, ಅಮ್ಮ, ಜಾನಾತಿ, ಗಚ್ಛ, ತಂ ಪುಚ್ಛಾಹೀ”ತಿ। ಸಾ “ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಾತ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಾತಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಜಾನಾಥ, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ಆಮ, ಜಾನಾಮೀ”ತಿ। “ಕಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ? “ಅಚ್ಛರಗ್ಗಹಣಮತ್ತೇ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕೇ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। “ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭನ್ತೇ”। “ಕಸ್ಸ ಪನ ಗೇಹೇ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ? “ಯಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಪುತ್ತೋ ವಾ ಧೀತಾ ವಾ ನ ಕೋಚಿ ಮತಪುಬ್ಬೋ”ತಿ। ಸಾ “ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮತಪುತ್ತಕಂ ಅಙ್ಕೇನಾದಾಯ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಠಮಗೇಹಸ್ಸ ದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ “ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕೋ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕಿರ ಮೇ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಏತ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ “ಅತ್ಥೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇನ ಹಿ ದೇಥಾತಿ। ತೇಹಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕೇಸು ದಿಯ್ಯಮಾನೇಸು “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಪುತ್ತೋ ವಾ ಧೀತಾ ವಾ ಮತಪುಬ್ಬೋ ಕೋಚಿ ನತ್ಥಿ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ಅಮ್ಮ? ಜೀವಮಾನಾ ಹಿ ಕತಿಪಯಾ, ಮತಕಾ ಏವ ಬಹುಕಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ತೇನ ಹಿ ಗಣ್ಹಥ ವೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕೇ, ನೇತಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜ”ನ್ತಿ ಪಟಿಅದಾಸಿ।

ಸಾ ಇಮಿನಾ ನೀಯಾಮೇನ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೀ ವಿಚರಿ। ಸಾ ಏಕಗೇಹೇಪಿ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕೇ ಅಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅಹೋ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅಹಂ ‘ಮಮೇವ ಪುತ್ತೋ ಮತೋ’ತಿ ಸಞ್ಞಮಕಾಸಿಂ, ಸಕಲಗಾಮೇಪಿ ಪನ ಜೀವನ್ತೇಹಿ ಮತಕಾವ ಬಹುತರಾ”ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಏವಂ ಚಿನ್ತಯಮಾನಾಯ ಪುತ್ತಸಿನೇಹಂ ಮುದುಕಹದಯಂ ಥದ್ಧಭಾವಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ಪುತ್ತಂ ಅರಞ್ಞೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಲದ್ಧಾ ತೇ ಏಕಚ್ಛರಮತ್ತಾ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕಾ”ತಿ ಆಹ। “ನ ಲದ್ಧಾ, ಭನ್ತೇ, ಸಕಲಗಾಮೇ ಜೀವನ್ತೇಹಿ ಮತಕಾವ ಬಹುತರಾ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ತ್ವಂ ‘ಮಮೇವ ಪುತ್ತೋ ಮತೋ’ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ, ಧುವಧಮ್ಮೋ ಏಸ ಸತ್ತಾನಂ। ಮಚ್ಚುರಾಜಾ ಹಿ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಜ್ಝಾಸಯೇ ಏವ ಮಹೋಘೋ ವಿಯ ಪರಿಕಡ್ಢಮಾನೋಯೇವ ಅಪಾಯಸಮುದ್ದೇ ಪಕ್ಖಿಪತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

“ತಂ ಪುತ್ತಪಸುಸಮ್ಮತ್ತಂ, ಬ್ಯಾಸತ್ತಮನಸಂ ನರಂ।
ಸುತ್ತಂ ಗಾಮಂ ಮಹೋಘೋವ, ಮಚ್ಚು ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತೀ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೨೮೭)।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕಿಸಾಗೋತಮೀ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಾ ಪನ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ, ಸತ್ಥಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದಾ **ಕಿಸಾಗೋತಮೀ ಥೇರೀ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ಉಪೋಸಥಾಗಾರೇ ವಾರಂ ಪತ್ವಾ ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ದೀಪಜಾಲಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿಯೋ ಚ ಭಿಜ್ಜನ್ತಿಯೋ ಚ ದಿಸ್ವಾ "ಏವಮೇವ ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚೇವ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ ಚ, ನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪತ್ತಾ ಏವ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತೀ"ತಿ ಆರಮ್ಮಣಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಮುಖೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತೋ ವಿಯ "ಏವಮೇವ, ಗೋತಮಿ, ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ದೀಪಜಾಲಾ ವಿಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚೇವ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ ಚ, ನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪತ್ತಾ ಏವ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಏವಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವನತೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಖಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೪."ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇ, ಅಪಸ್ಸಂ ಅಮತಂ ಪದಂ।
ಏಕಾಹಂ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಪಸ್ಸತೋ ಅಮತಂ ಪದ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಮತಂ ಪದ**ನ್ತಿ ಮರಣವಿರಹಿತಕೋಟ್ಠಾಸಂ, ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಕಿಸಾಗೋತಮೀ ಯಥಾನಿಸಿನ್ನಾವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹೀತಿ।

ಕಿಸಾಗೋತಮೀವತ್ಥು ತೇರಸಮಂ।

೧೪. ಬಹುಪುತ್ತಿಕತ್ಥೇರೀವತ್ಥು

ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಬಹುಪುತ್ತಿಕಂ ಥೇರಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಸತ್ತ ಪುತ್ತಾ ಸತ್ತ ಚ ಧೀತರೋ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಗೇಹೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಸುಖಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸಂ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಪಿತಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ ಸಾಮಿಕೇ ನಟ್ಠೇಪಿ ನ ತಾವ ಕುಟುಮ್ಬಂ ವಿಭಜತಿ। ಅಥ ನಂ ಪುತ್ತಾ ಆಹಂಸು - "ಅಮ್ಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತರಿ ನಟ್ಠೇ ತುಯ್ಹಂ ಕೋ ಅತ್ಥೋ ಕುಟುಮ್ಬೇನ, ಕಿಂ ಮಯಂ ತಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಾ"ತಿ। ಸಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಹುತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ತೇಹಿ ವುಚ್ಚಮಾನಾ "ಪುತ್ತಾ ಮಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಿಂ ಮೇ ವಿಸುಂ ಕುಟುಮ್ಬೇನಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ "ಅಹೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ, ಅಯ್ಯಾ, 'ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಮೇ'ತಿ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ದತ್ವಾ ವಿಯ ಇಮಮೇವ ಗೇಹಂ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೇಸಪುತ್ತಾನಂ ಭರಿಯಾಪಿ ಏವಮೇವ ವದಿಂಸು। ಜೇಟ್ಠಧೀತರಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ತಾಸಂ ಗೇಹಂ ಗತಕಾಲೇಪಿ ನಂ ಏವಮೇವ ವದಿಂಸು। ಸಾ ಅವಮಾನಪ್ಪತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ "ಕಿಂ ಇಮೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವುಟ್ಠೇನ, ಭಿಕ್ಖುನೀ ಹುತ್ವಾ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಉಪಸ್ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ತಾ ನಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸುಂ। ಸಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದಾ ಹುತ್ವಾ **ಬಹುಪುತ್ತಿಕತ್ಥೇರೀ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸಾ "ಅಹಂ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾಯ ಮೇ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೀ "ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದೇ ಏಕಂ ಥಮ್ಭಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಆವಿಞ್ಛಮಾನಾವ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ಚಙ್ಕಮಮಾನಾಪಿ "ಅನ್ಧಕಾರಟ್ಠಾನೇ ಮೇ ರುಕ್ಖೇ ವಾ ಕತ್ಥಚಿ ವಾ ಸೀಸಂ ಪಟಿಹಞ್ಞೇಯ್ಯಾ"ತಿ ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಆವಿಞ್ಛಮಾನಾವ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, "ಸತ್ಥಾರಾ ದೇಸಿತಧಮ್ಮಮೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧಮ್ಮಂ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರಮಾನಾವ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಿಯ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತೋ "ಬಹುಪುತ್ತಿಕೇ ಮಯಾ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ಅನಾವಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ ಅಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವನತೋ ಮಯಾ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಮುಹುತ್ತಮ್ಪಿ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೫.“ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇ, ಅಪಸ್ಸಂ ಧಮ್ಮಮುತ್ತಮಂ।
ಏಕಾಹಂ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಪಸ್ಸತೋ ಧಮ್ಮಮುತ್ತಮ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮಮುತ್ತಮ**ನ್ತಿ ನವವಿಧಂ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಂ। ಸೋ ಹಿ ಉತ್ತಮೋ ಧಮ್ಮೋ ನಾಮ। ಯೋ ಹಿ ತಂ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ವಸ್ಸಸತಮ್ಪಿ ಜೀವನತೋ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತಸ್ಸ ಏಕಾಹಮ್ಪಿ ಏಕಕ್ಖಣಮ್ಪಿ **ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ**ತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹುಪುತ್ತಿಕತ್ಥೇರೀ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹೀತಿ।

ಬಹುಪುತ್ತಿಕತ್ಥೇರೀವತ್ಥು ಚುದ್ದಸಮಂ।

ಸಹಸ್ಸವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಅಟ್ಠಮೋ ವಗ್ಗೋ।

॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇ

ಧಮ್ಮಪದ-ಅಟ್ಠಕಥಾ

(ದುತಿಯೋ ಭಾಗೋ)

೯. ಪಾಪವಗ್ಗೋ

೧. ಚೂಳೇಕಸಾಟಕಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಅಭಿತ್ಥರೇಥ ಕಲ್ಯಾಣೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚೂಳೇಕಸಾಟಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ವಿಪಸ್ಸಿದಸಬಲಸ್ಸ ಕಾಲಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಮಹಾಏಕಸಾಟಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಅಯಂ ಪನ ಏತರಹಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಚೂಳೇಕಸಾಟಕೋ ನಾಮ। ತಸ್ಸ ಹಿ ಏಕೋ ನಿವಾಸನಸಾಟಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾಪಿ ಏಕೋ। ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಏಕಮೇವ ಪಾರುಪನಂ, ಬಹಿ ಗಮನಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ವಾ ತಂ ಪಾರುಪತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ವಿಹಾರೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಘೋಸಿತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಹ - "ಭೋತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಘೋಸಿತಂ, ಕಿಂ ದಿವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ, ಉದಾಹು ರತ್ತಿಂ। ಪಾರುಪನಸ್ಸ ಹಿ ಅಭಾವೇನ ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏಕತೋ ಗನ್ತು"ನ್ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ, "ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ದಿವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಾಟಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದಿವಸಭಾಗಂ ಗೇಹೇ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪುರತೋ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಧಮ್ಮಂ ಅಸ್ಸೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಫರಮಾನಾ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ "ಸಚೇ ಇಮಂ ಸಾಟಕಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ನೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಪಾರುಪನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಚ್ಛೇರಚಿತ್ತಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಪುನೇಕಂ ಸದ್ಧಾಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಪುನ ಮಚ್ಛೇರಸಹಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಇತಿಸ್ಸ ಬಲವಮಚ್ಛೇರಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಂ ವಿಯ ಸದ್ಧಾಚಿತ್ತಂ ಪಟಿಬಾಹತಿಯೇವ। ತಸ್ಸ "ದಸ್ಸಾಮಿ, ನ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಪಠಮಯಾಮೋ ಅಪಗತೋ, ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೋ ಸಮ್ಪತ್ತೋ। ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ದಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಮ ಸದ್ಧಾಚಿತ್ತೇನ ಮಚ್ಛೇರಚಿತ್ತೇನ ಚ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝನ್ತಸ್ಸೇವ ದ್ವೇ ಯಾಮಾ ವೀತಿವತ್ತಾ, ಇದಂ ಮಮ ಏತ್ತಕಂ ಮಚ್ಛೇರಚಿತ್ತಂ ವಡ್ಢಮಾನಂ ಚತೂಹಿ ಅಪಾಯೇಹಿ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ದಸ್ಸತಿ, ದಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಮಚ್ಛೇರಸಹಸ್ಸಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಚಿತ್ತಂ ಪುರೇಚಾರಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಟಕಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಜಿತಂ ಮೇ, ಜಿತಂ ಮೇ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಮಹಾಸದ್ದಮಕಾಸಿ।

ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಪುಚ್ಛಥ ನಂ, ಕಿಂ ಕಿರ ತೇನ ಜಿತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ ರಾಜಪುರಿಸೇಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ದುಕ್ಕರಂ ಕತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ, ಸಙ್ಗಹಮಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಂ ಸಾಟಕಯುಗಂ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸೇವ ಅದಾಸಿ। ಪುನ ರಾಜಾ ದ್ವೇ ಚತ್ತಾರಿ ಅಟ್ಠ ಸೋಳಸಾತಿ ದ್ವಿಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತಾನಿಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸೇವ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಾ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಯುಗಾನಿ ದಾಪೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಅತ್ತನೋ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಲದ್ಧಂ ಲದ್ಧಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವಾದಮೋಚನತ್ಥಂ ತತೋ ಏಕಂ ಯುಗಂ ಅತ್ತನೋ, ಏಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾತಿ ದ್ವೇ ಯುಗಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ತಿಂಸ ಯುಗಾನಿ ತಥಾಗತಸ್ಸೇವ ಅದಾಸಿ। ರಾಜಾ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಮ್ಪಿ ದದನ್ತೇ ಪುನ ದಾತುಕಾಮೋಯೇವ ಅಹೋಸಿ। ಪುಬ್ಬೇ ಮಹಾಏಕಸಾಟಕೋ ಚತುಸಟ್ಠಿಯಾ ಸಾಟಕಯುಗೇಸು ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ಅಯಂ ಪನ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಯ ಲದ್ಧಕಾಲೇ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ರಾಜಾ ಪುರಿಸೇ ಆಣಾಪೇಸಿ - "ದುಕ್ಕರಂ ಭಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಕತಂ, ಅನ್ತೇಪುರೇ ಮಮ ದ್ವೇ ಕಮ್ಬಲಾನಿ ಆಹರಾಪೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ರಾಜಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೇ ದ್ವೇ ಕಮ್ಬಲೇ ದಾಪೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ನ ಇಮೇ ಮಮ ಸರೀರೇ ಉಪಯೋಗಂ ಅರಹನ್ತಿ, ಬುದ್ಧಸಾಸನಸ್ಸೇವ ಏತೇ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ"ತಿ ಏಕಂ ಕಮ್ಬಲಂ ಅನ್ತೋಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ಸತ್ಥು ಸಯನಸ್ಸ ಉಪರಿ ವಿತಾನಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿ, ಏಕಂ ಅತ್ತನೋ ಘರೇ ನಿಬದ್ಧಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಟ್ಠಾನೇ ವಿತಾನಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿ। ರಾಜಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಕಮ್ಬಲಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕೇನ ಪೂಜಾ ಕತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏಕಸಾಟಕೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಮ ಪಸಾದಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಪಸೀದತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಚತ್ತಾರೋ ಹತ್ಥೀ ಚತ್ತಾರೋ ಅಸ್ಸೇ ಚತ್ತಾರಿ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚತಸ್ಸೋ ಇತ್ಥಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋ ದಾಸಿಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ಪುರಿಸೇ ಚತುರೋ ಗಾಮವರೇ"ತಿ ಏವಂ ಯಾವ ಸಬ್ಬಸತಾ ಚತ್ತಾರಿ ಚತ್ತಾರಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಚತುಕ್ಕಂ ನಾಮ ಅಸ್ಸ ದಾಪೇಸಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - “ಅಹೋ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ಚೂಳೇಕಸಾಟಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ, ತಂಮುಹುತ್ತಮೇವ ಸಬ್ಬಚತುಕ್ಕಂ ಲಭಿ, ಇದಾನಿ ಕತೇನ ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮೇನ ಅಜ್ಜಮೇವ ವಿಪಾಕೋ ದಿನ್ನೋ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಚಾಯಂ ಏಕಸಾಟಕೋ ಪಠಮಯಾಮೇ ಮಯ್ಹಂ ದಾತುಂ ಅಸಕ್ಖಿಸ್ಸ, ಸಬ್ಬಸೋಳಸಕಂ ಅಲಭಿಸ್ಸ। ಸಚೇ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ಅಸಕ್ಖಿಸ್ಸ, ಸಬ್ಬಟ್ಠಕಂ ಅಲಭಿಸ್ಸ । ಬಲವಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಪನೇಸ ಸಬ್ಬಚತುಕ್ಕಂ ಲಭಿ। ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಹಾಪೇತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ದನ್ಧಂ ಕತಂ ಕುಸಲಞ್ಹಿ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದದಮಾನಂ ದನ್ಧಮೇವ ದದಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಸಮನನ್ತರಮೇವ ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೬.“ಅಭಿತ್ಥರೇಥ ಕಲ್ಯಾಣೇ, ಪಾಪಾ ಚಿತ್ತಂ ನಿವಾರಯೇ।
ದನ್ಧಞ್ಹಿ ಕರೋತೋ ಪುಞ್ಞಂ, ಪಾಪಸ್ಮಿಂ ರಮತೀ ಮನೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಭಿತ್ಥರೇಥಾ**ತಿ ತುರಿತತುರಿತಂ ಸೀಘಸೀಘಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗಿಹಿನಾ ವಾ ಹಿ “ಸಲಾಕಭತ್ತದಾನಾದೀಸು ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಕುಸಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಯಥಾ ಅಞ್ಞೇ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭನ್ತಿ, ಏವಂ “ಅಹಂ ಪುರೇ, ಅಹಂ ಪುರೇ”ತಿ ತುರಿತತುರಿತಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಓಕಾಸಂ ಅದತ್ವಾ “ಅಹಂ ಪುರೇ, ಅಹಂ ಪುರೇ”ತಿ ತುರಿತತುರಿತಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಪಾಪಾ ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದಿಪಾಪಕಮ್ಮತೋ ವಾ ಅಕುಸಲಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದತೋ ವಾ ಸಬ್ಬಥಾಮೇನ ಚಿತ್ತಂ **ನಿವಾರಯೇ। ದನ್ಧಞ್ಹಿ ಕರೋತೋ**ತಿ ಯೋ ಪನ “ದಸ್ಸಾಮಿ, ನ ದಸ್ಸಾಮಿ ಸಮ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಮೇ, ನೋ”ತಿ ಏವಂ ಚಿಕ್ಖಲ್ಲಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಯ ದನ್ಧಂ ಪುಞ್ಞಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ಏಕಸಾಟಕಸ್ಸ ವಿಯ ಮಚ್ಛೇರಸಹಸ್ಸಂ ಪಾಪಂ ಓಕಾಸಂ ಲಭತಿ। ಅಥಸ್ಸ **ಪಾಪಸ್ಮಿಂ ರಮತೀ ಮನೋ,** ಕುಸಲಕಮ್ಮಕರಣಕಾಲೇಯೇವ ಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಕುಸಲೇ ರಮತಿ, ತತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪಾಪನಿನ್ನಮೇವ ಹೋತೀತಿ।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಚೂಳೇಕಸಾಟಕಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಸೇಯ್ಯಸಕತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಪಾಪಞ್ಚ ಪುರಿಸೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸೇಯ್ಯಸಕತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಹಿ ಲಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ, ಅತ್ತನೋ ಅನಭಿರತಿಂ ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತೇನ ಪಠಮಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಕಮ್ಮೇ ಸಮಾದಪಿತೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಾಯ ಅನಭಿರತಿಯಾ ತಂ ಕಮ್ಮಮಕಾಸಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೩೪)। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಏವಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಕರೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಆಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಕಸ್ಮಾ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ, ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ಮೋಘಪುರಿಸಾ”ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರತೋ ಗರಹಿತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ “ಏವರೂಪಞ್ಹಿ ಕಮ್ಮಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇಪಿ ಸಮ್ಪರಾಯೇಪಿ ದುಕ್ಖಸಂವತ್ತನಿಕಮೇವ ಹೋತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೭.“ಪಾಪಞ್ಚೇ ಪುರಿಸೋ ಕಯಿರಾ, ನ ನಂ ಕಯಿರಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ।
ನ ತಮ್ಹಿ ಛನ್ದಂ ಕಯಿರಾಥ, ದುಕ್ಖೋ ಪಾಪಸ್ಸ ಉಚ್ಚಯೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸಚೇ **ಪುರಿಸೋ** ಸಕಿಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ, ತಙ್ಖಣೇಯೇವ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಇದಂ ಅಪ್ಪತಿರೂಪಂ ಓಳಾರಿಕ"ನ್ತಿ **ನ ನಂ ಕಯಿರಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ**। ಯೋಪಿ **ತಮ್ಹಿ** ಛನ್ದೋ ವಾ ರುಚಿ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ತಮ್ಪಿ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ನ ಕಯಿರಾಥೇವ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? **ದುಕ್ಖೋ ಪಾಪಸ್ಸ ಉಚ್ಚಯೋ**। ಪಾಪಸ್ಸ ಹಿ ಉಚ್ಚಯೋ ವುಡ್ಢಿ ಇಧಲೋಕೇಪಿ ಸಮ್ಪರಾಯೇಪಿ ದುಕ್ಖಮೇವ ಆವಹತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸೇಯ್ಯಸಕತ್ಥೇರವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಲಾಜದೇವಧೀತಾವತ್ಥು

ಪುಞ್ಞಞ್ಚೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲಾಜದೇವಧೀತರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ರಾಜಗಹೇ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ।

ಆಯಸ್ಮಾ ಹಿ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಪಿಪ್ಫಲಿಗುಹಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ವುಟ್ಠಾಯ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಏಕಂ ಸಾಲಿಖೇತ್ತಪಾಲಿಕಂ ಇತ್ಥಿಂ ಸಾಲಿಸೀಸಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಲಾಜೇ ಕುರುಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸದ್ಧಾ ನು ಖೋ, ಅಸ್ಸದ್ಧಾ"ತಿ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ "ಸದ್ಧಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ, ನೋ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ವಿಸಾರದಾ ಕುಲಧೀತಾ ಮಮ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಕತ್ವಾ ಚ ಪನ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಪತ್ತಮಾದಾಯ ಸಾಲಿಖೇತ್ತಸಮೀಪೇಯೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಕುಲಧೀತಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾವ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾಯ ಪೀತಿಯಾ ಫುಟ್ಠಸರೀರಾ "ತಿಟ್ಠಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಲಾಜೇ ಆದಾಯ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸ್ಸ ಭಾಗಿನೀ ಅಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಥೇರೋ "ಏವಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಅನುಮೋದನಮಕಾಸಿ। ಸಾಪಿ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ದಿನ್ನದಾನಂ ಆವಜ್ಜಮಾನಾ ನಿವತ್ತಿ। ತಾಯ ಚ ಪನ ಕೇದಾರಮರಿಯಾದಾಯ ಗಮನಮಗ್ಗೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಬಿಲೇ ಘೋರವಿಸೋ ಸಪ್ಪೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಥೇರಸ್ಸ ಕಾಸಾಯಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಜಙ್ಘಂ ಡಂಸಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಇತರಾ ದಾನಂ ಆವಜ್ಜಮಾನಾ ನಿವತ್ತನ್ತೀ ತಂ ಪದೇಸಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸಪ್ಪೋ ಬಿಲಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಪಾತೇಸಿ। ಸಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ಸುತ್ತಪ್ಪಬುದ್ಧಾ ವಿಯ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇನ ತಿಗಾವುತೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಏಕಂ ದಿಬ್ಬವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವುತಾ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಪಕಾಸನತ್ಥಾಯ ಸುವಣ್ಣಲಾಜಭರಿತೇನ ಓಲಮ್ಬಕೇನ ಸುವಣ್ಣಸರಕೇನ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ವಿಮಾನದ್ವಾರೇ ಠಿತಾ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಕತ್ವಾ ಅಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತೀ "ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಮೇ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನಲಾಜನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಸಾ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ।

ಸಾ ಏವಂ ಪರಿತ್ತಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಏವರೂಪಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ನ ದಾನಿ ಮಯಾ ಪಮಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಯ್ಯಸ್ಸ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಥಾವರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಕನಕಮಯಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಞ್ಚೇವ ಕಚವರಛಡ್ಡನಕಞ್ಚ ಪಚ್ಛಿಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪರಿವೇಣಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೇನಚಿ ದಹರೇನ ವಾ ಸಾಮಣೇರೇನ ವಾ ವತ್ತಂ ಕತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ। ಸಾ ದುತಿಯದಿವಸೇಪಿ ತಥೇವ ಅಕಾಸಿ, ಥೇರೋಪಿ ತಥೇವ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ। ತತಿಯದಿವಸೇ ಪನ ಥೇರೋ ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ತಾಲಚ್ಛಿದ್ದಾದೀಹಿ ಚ ಪವಿಟ್ಠಂ ಸರೀರೋಭಾಸಂ ದಿಸ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ "ಕೋ ಏಸ ಸಮ್ಮಜ್ಜತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಾ ಲಾಜದೇವಧೀತಾ"ತಿ। "ನನು ಮಯ್ಹಂ ಏವಂನಾಮಿಕಾ ಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ। "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಾಲಿಖೇತ್ತಂ ರಕ್ಖಮಾನಾ ಲಾಜೇ ದತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ನಿವತ್ತನ್ತೀ ಸಪ್ಪೇನ ದಟ್ಠಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ಮಯಾ ಅಯ್ಯಂ

ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ, ಇದಾನಿಪಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ 'ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಥಾವರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಗತಾಮ್ಹಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಹಿಯ್ಯೋಪಿ ಪರೇಪಿ ತಯಾವೇತಂ ಠಾನಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತಂ, ತಯಾವ ಪಾನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತ"ನ್ತಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಅಪೇಹಿ ದೇವಧೀತೇ, ತಯಾ ಕತಂ ವತ್ತಂ ಕತಂವ ಹೋತು, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಂ ಠಾನಂ ಮಾ ಆಗಮೀ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಮಾ ಮಂ ನಾಸೇಥ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಮೇ ಥಿರಂ ಕಾತುಂ ದೇಥಾ"ತಿ। "ಅಪೇಹಿ ದೇವಧೀತೇ, ಮಾ ಮಂ ಅನಾಗತೇ ಚಿತ್ತಬೀಜನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇಹಿ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೇಹಿ 'ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಕಿರ ಏಕಾ ದೇವಧೀತಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಪಾನೀಯಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಸೀ'ತಿ ವತ್ತಬ್ಬತಂ ಕರಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಧ ಮಾ ಆಗಮಿ, ಪಟಿಕ್ಕಮಾ"ತಿ। ಸಾ "ಮಾ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ನಾಸೇಥಾ"ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿಯೇವ। ಥೇರೋ "ನಾಯಂ ಮಮ ವಚನಂ ಸುಣಾತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ತುವಂ ಪಮಾಣಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿ। ಸಾ ತತ್ಥ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಲದ್ಧಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಮಾ ನಾಸೇಥ, ಥಾವರಂ ಕಾತುಂ ದೇಥಾ"ತಿ ರೋದನ್ತೀ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತಸ್ಸಾ ರೋದಿತಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ದೇವಧೀತಾಯ ಸಮ್ಮುಖೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತೋ ವಿಯ "ದೇವಧೀತೇ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಸಂವರಕರಣಮೇವ ಭಾರೋ, ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕಾನಂ ಪನ 'ಅಯಂ ನೋ ಅತ್ಥೋ'ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಕರಣಮೇವ ಭಾರೋ। ಪುಞ್ಞಕರಣಞ್ಹಿ ಇಧ ಚೇವ ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಚ ಸುಖಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೮."ಪುಞ್ಞಞ್ಚೇ ಪುರಿಸೋ ಕಯಿರಾ, ಕಯಿರಾ ನಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ।
ತಮ್ಹಿ ಛನ್ದಂ ಕಯಿರಾಥ, ಸುಖೋ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಉಚ್ಚಯೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸಚೇ **ಪುರಿಸೋ ಪುಞ್ಞಂ** ಕರೇಯ್ಯ, "ಏಕವಾರಂ ಮೇ ಪುಞ್ಞಂ ಕತಂ, ಅಲಂ ಏತ್ತಾವತಾ"ತಿ ಅನೋರಮಿತ್ವಾ **ಪುನಪ್ಪುನಂ** ಕರೋಥೇವ। ತಸ್ಸ ಅಕರಣಕ್ಖಣೇಪಿ **ತಮ್ಹಿ** ಪುಞ್ಞೇ **ಛನ್ದಂ** ರುಚಿಂ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಕರೋಥೇವ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? **ಸುಖೋ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಉಚ್ಚಯೋ**। ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಹಿ ಉಚ್ಚಯೋ ವುಡ್ಢಿ ಇಧಲೋಕಪರಲೋಕಸುಖಾವಹನತೋ ಸುಖೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ದೇವಧೀತಾ ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ ಠಿತಾವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣೀತಿ।

ಲಾಜದೇವಧೀತಾವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು

ಪಾಪೋಪಿ ಪಸ್ಸತೀ ಭದ್ರನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಹಿ ವಿಹಾರಮೇವ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಚತುಪಣ್ಣಾಸಕೋಟಿಧನಂ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೇ ದೇವಸಿಕಂ ತೀಣಿ ಮಹಾಉಪಟ್ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ, ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಆದಾಯ ಆಗತೋತಿ ಸಾಮಣೇರಾ ವಾ ದಹರಾ ವಾ ಹತ್ಥಮ್ಪಿ ಮೇ ಓಲೋಕೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ತುಚ್ಛಹತ್ಥೋ ನಾಮ ನ ಗತಪುಬ್ಬೋ। ಪಾತೋವ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಯಾಗುಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾವ ಗಚ್ಛತಿ, ಕತಪಾತರಾಸೋ ಸಪ್ಪಿನವನೀತಾದೀನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ। ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನವತ್ಥಾದೀನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಂ ನಿಚ್ಚಕಾಲಮೇವ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖತಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಧನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛತಿ। ವೋಹಾರೂಪಜೀವಿನೋಪಿಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಧನಂ ಇಣಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಕುಲಸನ್ತಕಾಪಿಸ್ಸ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿರಞ್ಞಕೋಟಿಯೋ, ನದೀತೀರೇ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಠಪಿತಾ ಉದಕೇನ ಕೂಲೇ ಭಿನ್ನೇ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ಏವಮಸ್ಸ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಧನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಏವಂಭೂತೋಪಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದೇತಿಯೇವ, ಪಣೀತಂ ಪನ ಕತ್ವಾ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ।

ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾರಾ “ದೀಯತಿ ಪನ ತೇ, ಗಹಪತಿ, ಕುಲೇ ದಾನ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ದೀಯತಿ, ಭನ್ತೇ, ತಞ್ಚ ಖೋ ಕಣಾಜಕಂ ಬಿಲಙ್ಗದುತಿಯ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ, “ಗಹಪತಿ, ‘ಲೂಖಂ ದಾನಂ ದೇಮೀ’ತಿ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ। ಚಿತ್ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಪಣೀತೇ ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ದಿನ್ನದಾನಂ ಲೂಖಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಪಿಚ ತ್ವಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಾನಂ ದಾನಂ ದೇಸಿ, ಅಹಂ ಪನ ವೇಲಾಮಕಾಲೇ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಉನ್ನಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತಯಮಾನೋಪಿ ತಿಸರಣಗತಮ್ಪಿ ಕಞ್ಚಿ ನಾಲತ್ಥಂ, ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ನಾಮ ಏವಂ ದುಲ್ಲಭಾ। ತಸ್ಮಾ ‘ಲೂಖಂ ಮೇ ದಾನ’ನ್ತಿ ಮಾ ಚಿನ್ತಯೀ”ತಿ ವತ್ವಾ **ವೇಲಾಮಸುತ್ತ**ಮಸ್ಸ (ಅ॰ ನಿ॰ ೯.೨೦) ಕಥೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಸತ್ಥರಿ ಚೇವ ಸತ್ಥುಸಾವಕೇಸು ಚ ಗೇಹಂ ಪವಿಸನ್ತೇಸು ತೇಸಂ ತೇಜೇನ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ, “ಯಥಾ ಇಮೇ ಇಮಂ ಗೇಹಂ ನ ಪವಿಸನ್ತಿ, ತಥಾ ಗಹಪತಿಂ ಪರಿಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಂ ವತ್ತುಕಾಮಾಪಿ ಇಸ್ಸರಕಾಲೇ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಇದಾನಿ “ಪನಾಯಂ ದುಗ್ಗತೋ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತಿ ಮೇ ವಚನ”ನ್ತಿ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಸೇಟ್ಠಿ ನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕೋ ಏಸೋ”ತಿ ಆಹ। ಅಹಂ ತೇ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಚತುತ್ಥದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ, ತುಯ್ಹಂ ಓವಾದದಾನತ್ಥಾಯ ಆಗತಾತಿ। ತೇನ ಹಿ ಓವದೇಹೀತಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ತಯಾ ಪಚ್ಛಿಮಕಾಲಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾವ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಬಹುಂ ಧನಂ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಂ, ಇದಾನಿ ದುಗ್ಗತೋ ಹುತ್ವಾಪಿ ತಂ ನ ಮುಞ್ಚಸಿಯೇವ, ಏವಂ ವತ್ತಮಾನೋ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಘಾಸಚ್ಛಾದನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ , ಕಿಂ ತೇ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ, ಅತಿಪರಿಚ್ಚಾಗತೋ ಓರಮಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಪಯೋಜೇನ್ತೋ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇಹೀತಿ। ಅಯಂ ಮೇ ತಯಾ ದಿನ್ನಓವಾದೋತಿ। ಆಮ, ಸೇಟ್ಠೀತಿ। ಗಚ್ಛ, ನಾಹಂ ತಾದಿಸೀನಂ ಸತೇನಪಿ ಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ಸಕ್ಕಾ ಕಮ್ಪೇತುಂ, ಅಯುತ್ತಂ ತೇ ವುತ್ತಂ, ಕಂ ತಯಾ ಮಮ ಗೇಹೇ ವಸಮಾನಾಯ, ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಮೇ ಘರಾ ನಿಕ್ಖಮಾಹೀತಿ। ಸಾ ಸೋತಾಪನ್ನಸ್ಸ ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ದಾರಕೇ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿ, ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಅಞ್ಞತ್ಥ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಲಭಮಾನಾ “ಸೇಟ್ಠಿಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ನಗರಪರಿಗ್ಗಾಹಕಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಕತಾಪರಾಧಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಏಹಿ, ಮಂ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ದಾಪೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಅಯುತ್ತಂ ತಯಾ ವುತ್ತಂ, ನಾಹಂ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಂ ಉಸ್ಸಹಾಮೀ”ತಿ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಸಾ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾರಾಜಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಹಿಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಸಕ್ಕಂ ದೇವರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ, “ಅಹಂ, ದೇವ, ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಲಭಮಾನಾ ದಾರಕೇ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನಾಥಾ ವಿಚರಾಮಿ, ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಮೇ ದಾಪೇಹೀ”ತಿ ಸುಟ್ಠುತರಂ ಯಾಚಿ।

ಅಥ ನಂ ಸೋ “ಅಹಮ್ಪಿ ತವ ಕಾರಣಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ವತ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏಕಂ ಪನ ತೇ ಉಪಾಯಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಸಾಧು, ದೇವ, ಕಥೇಹೀತಿ। ಗಚ್ಛ, ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಆಯುತ್ತಕವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪಣ್ಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ವೋಹಾರೂಪಜೀವೀಹಿ ಗಹಿತಂ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಧನಂ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಸೋಧೇತ್ವಾ ತುಚ್ಛಗಬ್ಭೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಧನಂ ಅತ್ಥಿ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಧನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ತುಚ್ಛಗಬ್ಭೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಖಮಾಪೇಹೀತಿ। ಸಾ “ಸಾಧು, ದೇವಾ”ತಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ತಸ್ಸ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಓಭಾಸಯಮಾನಾ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ “ಕೋ ಏಸೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಹಂ ತೇ ಚತುತ್ಥದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ಅನ್ಧಬಾಲದೇವತಾ, ಮಯಾ ಅನ್ಧಬಾಲತಾಯ ಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಕಥಿತಂ, ತಂ ಮೇ ಖಮಥ। ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಹಿ ಮೇ ವಚನೇನ ಚತುಪಣ್ಣಾಸಕೋಟಿಧನಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ತುಚ್ಛಗಬ್ಭಪೂರಣಂ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಕಿಲಮಾಮೀತಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅಯಂ ದೇವತಾ ‘ದಣ್ಡಕಮ್ಮಞ್ಚ ಮೇ ಕತ’ನ್ತಿ ವದತಿ, ಅತ್ತನೋ ಚ ದೋಸಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ನಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ತಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ ತಾಯ ಕತಕಮ್ಮಂ ಸಬ್ಬಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ದೇವತಾ ಸತ್ಥು ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಯಂ ಮಯಾ ಅನ್ಧಬಾಲತಾಯ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗುಣೇ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಪಾಪಕಂ ವಚನಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಮೇ ಖಮಥಾ”ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಂ ಖಮಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಕಲ್ಯಾಣಪಾಪಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ವಿಪಾಕವಸೇನ ಸೇಟ್ಠಿಞ್ಚೇವ ದೇವತಞ್ಚ ಓವದನ್ತೋ “ಇಧ, ಗಹಪತಿ, ಪಾಪಪುಗ್ಗಲೋಪಿ ಯಾವ ಪಾಪಂ ನ ಪಚ್ಚತಿ, ತಾವ ಭದ್ರಮ್ಪಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಯದಾ ಪನಸ್ಸ ಪಾಪಂ ಪಚ್ಚತಿ, ತದಾ ಪಾಪಮೇವ ಪಸ್ಸತಿ। ಭದ್ರಪುಗ್ಗಲೋಪಿ ಯಾವ

ಭದ್ರಂ ನ ಪಚ್ಚತಿ, ತಾವ ಪಾಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಯದಾ ಪನಸ್ಸ ಭದ್ರಂ ಪಚ್ಚತಿ, ತದಾ ಭದ್ರಮೇವ ಪಸ್ಸತೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೧೯''ಪಾಪೋಪಿ ಪಸ್ಸತೀ ಭದ್ರಂ, ಯಾವ ಪಾಪಂ ನ ಪಚ್ಚತಿ।
ಯದಾ ಚ ಪಚ್ಚತೀ ಪಾಪಂ, ಅಥ ಪಾಪೋ ಪಾಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ॥

೧೨೦''ಭದ್ರೋಪಿ ಪಸ್ಸತೀ ಪಾಪಂ, ಯಾವ ಭದ್ರಂ ನ ಪಚ್ಚತಿ।
ಯದಾ ಚ ಪಚ್ಚತೀ ಭದ್ರಂ, ಅಥ ಭದ್ರೋ ಭದ್ರಾನಿ ಪಸ್ಸತೀ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಾಪೋತಿ** ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದಿನಾ ಪಾಪಕಮ್ಮೇನ ಯುತ್ತಪುಗ್ಗಲೋ। ಸೋಪಿ ಹಿ ಪುರಿಮಸುಚರಿತಾನುಭಾವೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಸುಖಂ ಅನುಭವಮಾನೋ **ಭದ್ರಮ್ಪಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಯಾವ ಪಾಪಂ ನ ಪಚ್ಚತೀತಿ** ಯಾವಸ್ಸ ತಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇ ವಾ ಸಮ್ಪರಾಯೇ ವಾ ವಿಪಾಕಂ ನ ದೇತಿ। **ಯದಾ** ಪನಸ್ಸ ತಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇ ವಾ ಸಮ್ಪರಾಯೇ ವಾ ವಿಪಾಕಂ ದೇತಿ, **ಅಥ** ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇ ವಿವಿಧಾ ಕಮ್ಮಕಾರಣಾ, ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಚ ಅಪಾಯದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋನ್ತೋ ಸೋ **ಪಾಪೋ ಪಾಪಾನಿಯೇವ ಪಸ್ಸತಿ**। ದುತಿಯಗಾಥಾಯಪಿ ಕಾಯಸುಚರಿತಾದಿನಾ ಭದ್ರಕಮ್ಮೇನ ಯುತ್ತೋ **ಭದ್ರೋ**। ಸೋಪಿ ಹಿ ಪುರಿಮದುಚ್ಚರಿತಾನುಭಾವೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಮಾನೋ **ಪಾಪಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಯಾವ ಭದ್ರಂ ನ ಪಚ್ಚತೀತಿ** ಯಾವಸ್ಸ ತಂ ಭದ್ರಂ ಕಮ್ಮಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇ ವಾ ಸಮ್ಪರಾಯೇ ವಾ ವಿಪಾಕಂ ನ ದೇತಿ। **ಯದಾ** ಪನ ತಂ ವಿಪಾಕಂ ದೇತಿ, **ಅಥ** ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾದಿಸುಖಂ, ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಚ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಸುಖಂ ಅನುಭವಮಾನೋ ಸೋ **ಭದ್ರೋ ಭದ್ರಾನಿಯೇವ ಪಸ್ಸತೀತಿ**।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಾ ದೇವತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಅಸಞ್ಞತಪರಿಕ್ಖಾರಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಮಾವಮಞ್ಞೇಥ ಪಾಪಸ್ಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅಸಞ್ಞತಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಭೇದಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಬಹಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಛಡ್ಡೇತಿ। ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ವಸ್ಸೇನಪಿ ಆತಪೇನಪಿ ಉಪಚಿಕಾದೀಹಿಪಿ ವಿನಸ್ಸತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ''ನನು, ಆವುಸೋ, ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ನಾಮ ಪಟಿಸಾಮಿತಬ್ಬೋ''ತಿ ವುತ್ತೇ ''ಅಪ್ಪಕಂ ಮಯಾ ಕತಂ, ಆವುಸೋ, ಏತಂ, ನ ಏತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ, ನ ಪಿತ್ತ''ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಥೇವ ಕರೋತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ''ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಕರೋಸೀ''ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಪುಚ್ಛಿತೋಪಿ ''ಕಿಂ ಏತಂ ಭಗವಾ ಅಪ್ಪಕಂ ಮಯಾ ಕತಂ, ನ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ, ನಾಸ್ಸ ಪಿತ್ತ''ನ್ತಿ ತಥೇವ ಅವಮಞ್ಞನ್ತೋ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ''ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಏವಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನಾಮ 'ಅಪ್ಪಕ'ನ್ತಿ ನ ಅವಮಞ್ಞಿತಬ್ಬಂ। ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಠಪಿತಞ್ಹಿ ವಿವಟಮುಖಂ ಭಾಜನಂ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಏಕಬಿನ್ದುನಾ ನ ಪೂರತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಪನ ಪೂರತೇವ, ಏವಮೇವಂ ಪಾಪಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಮಹನ್ತಂ ಪಾಪರಾಸಿಂ ಕರೋತೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೧''ಮಾವಮಞ್ಞೇಥ ಪಾಪಸ್ಸ, ನ ಮನ್ದಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ।
ಉದಬಿನ್ದುನಿಪಾತೇನ, ಉದಕುಮ್ಭೋಪಿ ಪೂರತಿ।

ಬಾಲೋ ಪೂರತಿ ಪಾಪಸ್ಸ, ಥೋಕಂ ಥೋಕಮ್ಪಿ ಆಚಿನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾವಮಞ್ಞೇಥಾ**ತಿ ನ ಅವಜಾನೇಯ್ಯ। **ಪಾಪಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಾಪಂ। **ನ ಮನ್ದಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ**ತಿ "ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಮೇ ಪಾಪಕಂ ಕತಂ, ಕದಾ ಏತಂ ವಿಪಚ್ಚಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏವಂ ಪಾಪಂ ನಾವಜಾನೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉದಕುಮ್ಭೋಪೀ**ತಿ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕುಲಾಲಭಾಜನಂ ಯಥಾ ತಂ ಏಕೇಕಸ್ಸಾಪಿ ಉದಕಬಿನ್ದುನೋ ನಿಪಾತೇನ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ **ಪೂರತಿ,** ಏವಂ ಬಾಲಪುಗ್ಗಲೋ ಥೋಕಂ ಥೋಕಮ್ಪಿ ಪಾಪಂ ಆಚಿನನ್ತೋ ಕರೋನ್ತೋ ವಡ್ಢೇನ್ತೋ **ಪಾಪಸ್ಸ ಪೂರತಿಯೇವಾ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸತ್ಥಾಪಿ "ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಸೇಯ್ಯಂ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಕತಿಕಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಇಮಂ ನಾಮ ಆಪತ್ತಿಮಾಪಜ್ಜತೀ"ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೧೦೮-೧೧೦) ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸೀತಿ।

ಅಸಞ್ಞತಪರಿಕ್ಖಾರಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಬಿಳಾಲಪಾದಕಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು

ಮಾವಮಞ್ಞೇಥ ಪುಞ್ಞಸ್ಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಬಿಳಾಲಪಾದಕಸೇಟ್ಠಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ವಗ್ಗಬನ್ಧನೇನ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದೇನ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಏವಮಾಹ -

> "ಉಪಾಸಕಾ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅತ್ತನಾವ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಪರಂ ನ ಸಮಾದಪೇತಿ। ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಭೋಗಸಮ್ಪದಂ ಲಭತಿ, ನೋ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪದಂ। ಏಕಚ್ಚೋ ಅತ್ತನಾ ದಾನಂ ನ ದೇತಿ, ಪರಂ ಸಮಾದಪೇತಿ। ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪದಂ ಲಭತಿ, ನೋ ಭೋಗಸಮ್ಪದಂ। ಏಕಚ್ಚೋ ಅತ್ತನಾ ಚ ನ ದೇತಿ, ಪರಞ್ಚ ನ ಸಮಾದಪೇತಿ। ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ನೇವ ಭೋಗಸಮ್ಪದಂ ಲಭತಿ, ನ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪದಂ, ವಿಘಾಸಾದೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಚರತಿ। ಏಕಚ್ಚೋ ಅತ್ತನಾ ಚ ದೇತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸಮಾದಪೇತಿ। ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಭೋಗಸಮ್ಪದಞ್ಚೇವ ಲಭತಿ, ಪರಿವಾರಸಮ್ಪದಞ್ಚಾ"ತಿ।

ಅಥೇಕೋ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಹೋ ಅಚ್ಛರಿಯಮಿದಂ ಕಾರಣಂ, ಅಹಂ ದಾನಿ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಟ್ಠಾಯ ಗಮನಕಾಲೇ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಸ್ವೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। ಕಿತ್ತಕೇಹಿ ಪನ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅತ್ಥೋತಿ? ಸಬ್ಬಭಿಕ್ಖೂಹಿ, ಭನ್ತೇತಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ । ಸೋಪಿ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮತಾತಾ, ಮಯಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ನಿಮನ್ತಿತೋ, ಯೋ ಯತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಸೋ ತತ್ತಕಾನಂ ಯಾಗುಆದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ದೇತು, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಉಗ್ಘೋಸೇನ್ತೋ ವಿಚರಿ।

ಅಥ ನಂ ಏಕೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅತ್ತನೋ ಆಪಣದ್ವಾರಂ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಅತ್ತನೋ ಪಹೋನಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪನ ಸಕಲಗಾಮಂ ಸಮಾದಪೇನ್ತೋ ವಿಚರತೀ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ತಯಾ ಗಹಿತಭಾಜನಂ ಆಹರಾ"ತಿ ತೀಹಿ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೋಕೇ ತಣ್ಡುಲೇ ಅದಾಸಿ, ತಥಾ ಮುಗ್ಗೇ, ತಥಾ ಮಾಸೇತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ **ಬಿಳಾಲಪಾದಕಸೇಟ್ಠಿ** ನಾಮ ಜಾತೋ, ಸಪ್ಪಿಫಾಣಿತಾದೀನಿ ದೇನ್ತೋಪಿ ಕರಣ್ಡಂ ಕುಟೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಕತೋ ಕೋಣಂ ಕತ್ವಾ ಬಿನ್ದುಂ ಬಿನ್ದುಂ ಪಗ್ಘರಾಯನ್ತೋ ಥೋಕಥೋಕಮೇವ ಅದಾಸಿ। ಉಪಾಸಕೋ ಅವಸೇಸೇಹಿ ದಿನ್ನಂ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಇಮಿನಾ ದಿನ್ನಂ ವಿಸುಂಯೇವ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿ ತಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏಸ ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ ವಿಸುಂ ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಏಕಂ

ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕಂ ಪಹಿಣಿ “ಗಚ್ಛ, ಯಂ ಏಸ ಕರೋತಿ, ತಂ ಜಾನಾಹೀ”ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ “ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತೂ”ತಿ ಯಾಗುಭತ್ತಪೂವಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ದ್ವೇ ತಣ್ಡುಲೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮುಗ್ಗಮಾಸೇಪಿ ತೇಲಫಾಣಿತಾದಿಬಿನ್ದೂನಿಪಿ ಸಬ್ಬಭಾಜನೇಸು ಪಕ್ಖಿಪಿ। ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ । ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಸಚೇ ಮೇ ಸೋ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸಿಸ್ಸತಿ, ಮಮ ನಾಮೇ ಗಹಿತಮತ್ತೇಯೇವ ನಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ನಿವಾಸನನ್ತರೇ ಛುರಿಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಆಹ - “ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಮಹಾಜನಂ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಇಮಂ ದಾನಂ ದಿನ್ನಂ, ತತ್ಥ ಸಮಾದಪಿತಮನುಸ್ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಬಲೇನ ಬಹೂನಿಪಿ ಥೋಕಾನಿಪಿ ತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ಅದಂಸು, ತೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತೂ”ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅಹಂ ‘ಅಸುಕೇನ ನಾಮ ಅಚ್ಛರಾಯ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ದಿನ್ನಾನೀತಿ ಮಮ ನಾಮೇ ಗಹಿತಮತ್ತೇ ಇಮಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಆಗತೋ, ಅಯಂ ಪನ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕಂ ಕತ್ವಾ ‘ಯೇಹಿಪಿ ನಾಳಿಆದೀಹಿ ಮಿನಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ, ಯೇಹಿಪಿ ಅಚ್ಛರಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತೂ’ತಿ ವದತಿ। ಸಚಾಹಂ ಏವರೂಪಂ ನ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವದಣ್ಡೋ ಮಮ ಮತ್ಥಕೇ ಪತಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ “ಖಮಾಹಿ ಮೇ, ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। “ಕಿಂ ಇದ”ನ್ತಿ ಚ ತೇನ ವುತ್ತೇ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಂ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾ “ಕಿಂ ಇದ”ನ್ತಿ ದಾನವೇಯ್ಯಾವಟಿಕಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ಅತೀತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಏವಂ ಕಿರ ಸೇಟ್ಠೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, “ಆಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಉಪಾಸಕ, ಪುಞ್ಞಂ ನಾಮ ‘ಅಪ್ಪಕ’ನ್ತಿ ನ ಅವಮಞ್ಞಿತಬ್ಬಂ, ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ‘ಅಪ್ಪಕ’ನ್ತಿ ನ ಅವಮಞ್ಞಿತಬ್ಬಂ। ಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸಾ ಹಿ ಪುಞ್ಞಂ ಕರೋನ್ತಾ ವಿವಟಭಾಜನಂ ವಿಯ ಉದಕೇನ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಪೂರನ್ತಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೨“ಮಾವಮಞ್ಞೇಥ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ, ನ ಮನ್ದಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ।
ಉದಬಿನ್ದುನಿಪಾತೇನ, ಉದಕುಮ್ಭೋಪಿ ಪೂರತಿ।
ಧೀರೋ ಪೂರತಿ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ, ಥೋಕಂ ಥೋಕಮ್ಪಿ ಆಚಿನ”ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸೋ ಪುಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ “ಅಪ್ಪಕಮತ್ತಂ ಮಯಾ ಕತಂ, **ನ ಮನ್ದಂ** ವಿಪಾಕವಸೇನ **ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ,** ಏವಂ ಪರಿತ್ತಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಹಂ ಮಂ ದಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಂ ವಾ ತಂ ಕಹಂ ದಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕದಾ ಏತಂ ವಿಪಚ್ಚಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಏವಂ ಪುಞ್ಞಂ **ಮಾವಮಞ್ಞೇಥ** ನ ಅವಜಾನೇಯ್ಯ। ಯಥಾ ಹಿ ನಿರನ್ತರಂ **ಉದಬಿನ್ದುನಿಪಾತೇನ** ವಿವರಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಕುಲಾಲಭಾಜನಂ **ಪೂರತಿ,** ಏವಂ **ಧೀರೋ** ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ **ಥೋಕಂ ಥೋಕಮ್ಪಿ** ಪುಞ್ಞಂ ಆಚಿನನ್ತೋ **ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಪೂರತೀ**ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಬಿಳಾಲಪಾದಕಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಮಹಾಧನವಾಣಿಜವತ್ಥು

ವಾಣಿಜೋವಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಧನವಾಣಿಜಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸ ಕಿರ ವಾಣಿಜಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಪಞ್ಚಸತಾ ಚೋರಾ ಓತಾರಂ ಗವೇಸಮಾನಾ ಓತಾರಂ ನ ಲಭಿಂಸು। ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ವಾಣಿಜೋ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ - “ಅಹಂ ಅಸುಕಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ವಾಣಿಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಯೇ, ಅಯ್ಯಾ, ತಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತುಕಾಮಾ, ತೇ ನಿಕ್ಖಮನ್ತು, ಮಗ್ಗೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ನ ಕಿಲಮಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ತೇಪಿ ಚೋರಾ “ಸೋ ಕಿರ ವಾಣಿಜೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ”ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಟವಿಯಂ ಅಟ್ಠಂಸು।

ವಾಣಿಜೋಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಟವಿಮುಖೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಾಸಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವೇ ತಯೋಪಿ ದಿವಸೇ ಗೋಣಸಕಟಾದೀನಿ ಸಂವಿದಹಿ, ತೇಸಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಬದ್ಧಂ ಭಿಕ್ಖಂ ದೇತಿಯೇವ। ಚೋರಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅತಿಚಿರಾಯನ್ತೇ "ಗಚ್ಛ, ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಮನದಿವಸಂ ಞತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ ಏಕಂ ಪುರಿಸಂ ಪಹಿಣಿಂಸು। ಸೋ ತಂ ಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಸಹಾಯಕಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕದಾ ವಾಣಿಜೋ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ "ದ್ವೀಹತೀಹಚ್ಚಯೇನಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಮತ್ಥಂ ಪನ ಪುಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಸೋ "ಮಯಂ ಪಞ್ಚಸತಾ ಚೋರಾ ಏತಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಅಟವಿಯಂ ಠಿತಾ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಇತರೋ "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛ, ಸೀಘಂ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ, "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಚೋರೇ ವಾರೇಮಿ, ಉದಾಹು ವಾಣಿಜ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಕಿಂ ಮೇ ಚೋರೇಹಿ, ವಾಣಿಜಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಜೀವನ್ತಿ, ವಾಣಿಜಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕದಾ ಗಮಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ತತಿಯದಿವಸೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಮಯ್ಹಂ ವಚನಂ ಕರೋಥ, ಅಟವಿಯಂ ಕಿರ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ಥಾಯ ಪಞ್ಚಸತಾ ಚೋರಾ ಠಿತಾ, ಮಾ ತಾವ ಗಮಿತ್ಥಾತಿ। ತ್ವಂ ಕಥಂ ಜಾನಾಸೀತಿ? ತೇಸಂ ಅನ್ತರೇ ಮಮ ಸಹಾಯೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಕಥಾಯ ಞಾತನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ 'ಕಿಂ ಮೇ ಏತ್ತೋ ಗತೇನಾ'ತಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಗೇಹಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಮಿಂ ಚಿರಾಯನ್ತೇ ಪುನ ತೇಹಿ ಚೋರೇಹಿ ಪೇಸಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಸಹಾಯಕಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಗೇಹಮೇವ ಕಿರ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಚೋರಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಚೋರಾ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಇತರಸ್ಮಿಂ ಮಗ್ಗೇ ಅಟ್ಠಂಸು, ತಸ್ಮಿಂ ಚಿರಯನ್ತೇ ಪುನಪಿ ತೇ ಚೋರಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪುರಿಸಂ ಪೇಸೇಸುಂ। ಸೋ ತೇಸಂ ತತ್ಥ ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪುನ ವಾಣಿಜಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ವಾಣಿಜೋ "ಇಧಾಪಿ ಮೇ ವೇಕಲ್ಲಂ ನತ್ಥಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ನೇವ ಏತ್ತೋ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಇತೋ, ಇಧೇವ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಚೋರಾ ಕಿರ ಮಂ ವಿಲುಮ್ಪಿತುಕಾಮಾ ಮಗ್ಗೇ ಠಿತಾ, 'ಪುನ ನಿವತ್ತಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಸುತ್ವಾ ಇತರಸ್ಮಿಂ ಮಗ್ಗೇ ಠಿತಾ, ಅಹಂ ಏತ್ತೋ ವಾ ಇತೋ ವಾ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಇಧೇವ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭದನ್ತಾ ಇಧೇವ ವಸಿತುಕಾಮಾ ವಸನ್ತು, ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಂ ಕರೋನ್ತೂ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಯಂ ನಿವತ್ತಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವಾಣಿಜಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪುನದೇವ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಧನವಾಣಿಜೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಗಮಿತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಧನವಾಣಿಜಸ್ಸ ವಿಲುಮ್ಪನತ್ಥಾಯ ದ್ವೀಸುಪಿ ಮಗ್ಗೇಸು ಚೋರಾ ಪರಿಯುಟ್ಠಿಂಸು, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥೇವ ಠಿತೋ, ಮಯಂ ಪನ ತಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆಗತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಧನವಾಣಿಜೋ ಚೋರಾನಂ ಅತ್ಥಿತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ಪರಿವಜ್ಜತಿ, ಜೀವಿತುಕಾಮೋ ವಿಯ ಪುರಿಸೋ ಹಲಾಹಲಂ ವಿಸಂ ಪರಿವಜ್ಜೇತಿ, ಭಿಕ್ಖುನಾಪಿ 'ತಯೋ ಭವಾ ಚೋರೇಹಿ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತಮಗ್ಗಸದಿಸಾ'ತಿ ಞತ್ವಾ ಪಾಪಂ ಪರಿವಜ್ಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೩."ವಾಣಿಜೋವ ಭಯಂ ಮಗ್ಗಂ, ಅಪ್ಪಸತ್ಥೋ ಮಹದ್ಧನೋ।
ವಿಸಂ ಜೀವಿತುಕಾಮೋವ, ಪಾಪಾನಿ ಪರಿವಜ್ಜಯೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಯ**ನ್ತಿ ಭಾಯಿತಬ್ಬಂ, ಚೋರೇಹಿ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತತ್ತಾ ಸಪ್ಪಟಿಭಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಮಹಾಧನವಾಣಿಜೋ **ಅಪ್ಪಸತ್ಥೋ** ಸಪ್ಪಟಿಭಯಂ **ಮಗ್ಗಂ,** ಯಥಾ ಚ **ಜೀವಿತುಕಾಮೋ** ಹಲಾಹಲಂ **ವಿಸಂ** ಪರಿವಜ್ಜೇತಿ, ಏವಂ ಪಣ್ಡಿತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಾನಿಪಿ **ಪಾಪಾನಿ** ಪರಿವಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಮಹಾಧನವಾಣಿಜವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಕುಕ್ಕುಟಮಿತ್ತನೇಸಾದವತ್ಥು

ಪಾಣಿಮ್ಹಿ ಚೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕುಕ್ಕುಟಮಿತ್ತಂ ನಾಮ ನೇಸಾದಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ರಾಜಗಹೇ ಕಿರ ಏಕಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿ ಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ಆರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ಪರಿಚಾರಿಕಂ ದತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ವಾಸಿಯಮಾನಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ವಾತಪಾನೇನ ಅನ್ತರವೀಥಿಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಪಞ್ಚ ಪಾಸಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸೂಲಸತಾನಿ ಆದಾಯ ಮಿಗೇ ವಧಿತ್ವಾ ಜೀವಮಾನಂ ಏಕಂ ಕುಕ್ಕುಟಮಿತ್ತಂ ನಾಮ ನೇಸಾದಂ ಪಞ್ಚ ಮಿಗಸತಾನಿ ವಧಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಮಂಸೇನ ಮಹಾಸಕಟಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಕಟಧುರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮಂಸವಿಕ್ಕಿಣನತ್ಥಾಯ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಪರಿಚಾರಿಕಾಯ ಹತ್ಥೇ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ದತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಏತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲಂ ಞತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕದಾ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? ಸೋ "ಅಜ್ಜ ಮಂಸಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಅಸುಕದ್ವಾರೇನ ನಾಮ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತೇನ ಕಥಿತಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಅತ್ತನಾ ಗಹೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ವತ್ಥಾಭರಣಜಾತಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಮಲಿನವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕುಟಂ ಆದಾಯ ದಾಸೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉದಕತಿತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ವಿಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾಗಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋಪಿ ಪಾತೋವ ಸಕಟಂ ಪಾಜೇನ್ತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಪಾಯಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹಂ ತಂ 'ಅಸುಕಸ್ಸ ನಾಮ ಧೀತಾ'ತಿ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಮಾ ಮಂ ಅನುಬನ್ಧಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ಆಹ। ನ ಮಂ ತ್ವಂ ಪಕ್ಕೋಸಸಿ, ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ, ತ್ವಂ ತುಣ್ಹೀ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಕಟಂ ಪಾಜೇಹೀತಿ। ಸೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ತಂ ನಿವಾರೇತಿಯೇವ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಆಹ - "ಸಾಮಿ, ಸಿರೀ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ ನಿವಾರೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ನಿಸ್ಸಂಸಯೇನ ಆಗಮನಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ತಂ ಸಕಟಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಪರಿಯೇಸಾಪೇತ್ವಾ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ "ಮತಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮತಕಭತ್ತಂ ಕರಿಂಸು। ಸಾಪಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸತ್ತ ಪುತ್ತೇ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ ತೇ ವಯಪ್ಪತ್ತೇ ಘರಬನ್ಧನೇನ ಬನ್ಧಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಕುಕ್ಕುಟಮಿತ್ತಂ ಸಪುತ್ತಂ ಸಸುಣಿಸಂ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ತೇಸಂ ಪನ್ನರಸನ್ನಮ್ಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾತೋವ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಆದಾಯ ತಸ್ಸ ಪಾಸಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ । ತಂ ದಿವಸಂ ಪಾಸೇ ಬದ್ಧೋ ಏಕಮಿಗೋಪಿ ನಾಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಪಾಸಮೂಲೇ ಪದವಲಞ್ಜಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ಏಕಸ್ಸ ಗುಮ್ಬಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಛಾಯಾಯಂ ನಿಸೀದಿ। ಕುಕ್ಕುಟಮಿತ್ತೋ ಪಾತೋವ ಧನುಂ ಆದಾಯ ಪಾಸಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾಸೇ ಓಲೋಕಯಮಾನೋ ಪಾಸೇ ಬದ್ಧಂ ಏಕಮ್ಪಿ ಮಿಗಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪದವಲಞ್ಜಂ ಅದ್ದಸ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕೋ ಮಯ್ಹಂ ಬದ್ಧಮಿಗೇ ಮೋಚೇನ್ತೋ ವಿಚರತೀ"ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥರಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಗುಮ್ಬಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಇಮಿನಾ ಮಮ ಮಿಗಾ ಮೋಚಿತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಧನುಂ ಆಕಡ್ಢಿ। ಸತ್ಥಾ ಧನುಂ ಆಕಡ್ಢಿತುಂ ದತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ ನಾದಾಸಿ। ಸೋ ಸರಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಮ್ಪಿ ಓರೋಪೇತುಮ್ಪಿ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಫಾಸುಕಾಹಿ ಭಿಜ್ಜನ್ತೀಹಿ ವಿಯ ಮುಖತೋ ಖೇಳೇನ ಪಗ್ಘರನ್ತೇನ ಕಿಲನ್ತರೂಪೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಪಿತಾ ನೋ ಚಿರಾಯತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ತಾತಾ, ಪಿತು ಸನ್ತಿಕ"ನ್ತಿ ಮಾತರಾ ಪೇಸಿತಾ ಧನೂನಿ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿತರಂ ತಥಾಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ನೋ ಪಿತು ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸತ್ತಪಿ ಜನಾ ಧನೂನಿ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ಯಥಾ ನೇಸಂ ಪಿತಾ ಠಿತೋ, ತಥೇವ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಮಾತಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಪುತ್ತಾಪಿ ಚಿರಾಯನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ತಹಿ ಸುಣಿಸಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ತಥಾಠಿತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಇಮೇ ಧನೂನಿ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಠಿತಾ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ - "ಮಾ ಮೇ ಪಿತರಂ ನಾಸೇಥ, ಮಾ ಮೇ ಪಿತರಂ ನಾಸೇಥಾ"ತಿ ಮಹಾಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ಕುಕ್ಕುಟಮಿತ್ತೋ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ನಟ್ಠೋ ವತಮ್ಹಿ, ಸಸುರೋ ಕಿರ ಮೇ ಏಸ, ಅಹೋ ಮಯಾ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ। ಪುತ್ತಾಪಿಸ್ಸ "ಅಯ್ಯಕೋ ಕಿರ ನೋ ಏಸ, ಅಹೋ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು। ಕುಕ್ಕುಟಮಿತ್ತೋ "ಅಯಂ ಸಸುರೋ ಮೇ"ತಿ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಪೇಸಿ, ಪುತ್ತಾಪಿಸ್ಸ "ಅಯ್ಯಕೋ ನೋ"ತಿ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಪೇಸುಂ। ಅಥ ತೇ ನೇಸಂ ಮಾತಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ "ಖಿಪ್ಪಂ ಧನೂನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಮೇ ಖಮಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಹ।

ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಮುದುಚಿತ್ತತಂ ಞತ್ವಾ ಧನುಂ ಓತಾರೇತುಂ ಅದಾಸಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಖಮಥ ನೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಸತ್ಥಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಕುಕ್ಕುಟಮಿತ್ತೋ ಸದ್ಧಿಂ ಪುತ್ತೇಹಿ ಚೇವ ಸುಣಿಸಾಹಿ ಚ ಅತ್ತಪಞ್ಚದಸಮೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭನ್ತೇ, ಕಹಂ ಗಮಿತ್ಥಾ"ತಿ। ಕುಕ್ಕುಟಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ , ಆನನ್ದಾತಿ। ಪಾಣಾತಿಪಾತಕಮ್ಮಸ್ಸ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಕಾರಕೋ ಕತೋತಿ। ಆಮಾನನ್ದ, ಸೋ ಅತ್ತಪಞ್ಚದಸಮೋ ಅಚಲಸದ್ಧಾಯ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ತೀಸು ರತನೇಸು ನಿಕ್ಕಙ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕಾರಕೋ ಜಾತೋತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಆಹಂಸು - "ನನು, ಭನ್ತೇ, ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾ ಕುಲಗೇಹೇ ಕುಮಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತಾತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಕುಕ್ಕುಟಮಿತ್ತಸ್ಸ ಕಿರ ಭರಿಯಾ ಕುಮಾರಿಕಕಾಲೇ ಏವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ತ ಪುತ್ತೇ ಲಭಿ, ಸಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಸಾಮಿಕೇನ 'ಧನುಂ ಆಹರ, ಸರೇ ಆಹರ, ಸತ್ತಿಂ ಆಹರ, ಸೂಲಂ ಆಹರ, ಜಾಲಂ ಆಹರಾ'ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನಾ ತಾನಿ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ ತಾಯ ದಿನ್ನಾನಿ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಕರೋತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಸೋತಾಪನ್ನಾಪಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಸಾ ಪನ 'ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ವಚನಂ ಕರೋಮೀ'ತಿ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। 'ಇದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಸ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಕರೋತೂ'ತಿ ತಸ್ಸಾ ಚಿತ್ತಂ ನತ್ಥಿ। ಪಾಣಿತಲಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ವಣೇ ಅಸತಿ ವಿಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ತಂ ವಿಸಂ ಅನುಡಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಏವಮೇವಂ ಅಕುಸಲಚೇತನಾಯ ಅಭಾವೇನ ಪಾಪಂ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಧನುಆದೀನಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದದತೋಪಿ ಪಾಪಂ ನಾಮ ನ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೪"ಪಾಣಿಮ್ಹಿ ಚೇ ವಣೋ ನಾಸ್ಸ, ಹರೇಯ್ಯ ಪಾಣಿನಾ ವಿಸಂ।
ನಾಬ್ಬಣಂ ವಿಸಮನ್ವೇತಿ, ನತ್ಥಿ ಪಾಪಂ ಅಕುಬ್ಬತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾಸ್ಸಾ**ತಿ ನ ಭವೇಯ್ಯ। **ಹರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಹರಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? ಯಸ್ಮಾ **ನಾಬ್ಬಣಂ ವಿಸಮನ್ವೇತಿ** ಅವಣಞ್ಹಿ ಪಾಣಿಂ ವಿಸಂ ಅನ್ವೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಏವಮೇವ ಧನುಆದೀನಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಕುಸಲಚೇತನಾಯ ಅಭಾವೇನ ಪಾಪಂ **ಅಕುಬ್ಬತೋ ಪಾಪಂ** ನಾಮ **ನತ್ಥಿ,** ಅವಣಂ ಪಾಣಿಂ ವಿಸಂ ವಿಯ ನಾಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಪಾಪಂ ಅನುಗಚ್ಛತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಕೋ ನು ಖೋ ಕುಕ್ಕುಟಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಸುಣಿಸಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸೂಪನಿಸ್ಸಯೋ, ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ನೇಸಾದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತೀತೇ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಧಾತುಚೇತಿಯಂ ಸಂವಿದಹನ್ತಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಮತ್ತಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ಉದಕ"ನ್ತಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಏತದಹೋಸಿ - "ಹರಿತಾಲಮನೋಸಿಲಾ ಮತ್ತಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಿಲತೇಲಂ ಉದಕ"ನ್ತಿ। ತೇ ಹರಿತಾಲಮನೋಸಿಲಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ತಿಲತೇಲೇನ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ಇಟ್ಠಕಾಯ ಘಟೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣೇನ ಖಚಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಚಿನಿಂಸು, ಬಹಿಮುಖೇ ಪನ ಏಕಗ್ಘನಸುವಣ್ಣಇಟ್ಠಕಾವ ಅಹೇಸುಂ। ಏಕೇಕಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಯಾವ ಧಾತುನಿಧಾನಾ ಚೇತಿಯೇ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಧಾತುನಿಧಾನಕಾಲೇ ಬಹುನಾ ಧನೇನ ಅತ್ಥೋ, ಕಂ ನು ಖೋ ಜೇಟ್ಠಕಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ।

ಅಥೇಕೋ ಗಾಮವಾಸಿಕೋ ಸೇಟ್ಠಿ "ಅಹಂ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧಾತುನಿಧಾನೇ ಏಕಂ ಹಿರಞ್ಞಕೋಟಿಂ ಪಕ್ಖಿಪಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಟ್ಠವಾಸಿನೋ "ಅಯಂ ನಗರಸೇಟ್ಠಿ ಧನಮೇವ ಸಂಹರತಿ, ಏವರೂಪೇ ಚೇತಿಯೇ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ,

ಗಾಮವಾಸೀ ಪನ ಕೋಟಿಧನಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಜಾತೋ"ತಿ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಹಂ ದ್ವೇ ಕೋಟಿಯೋ ದತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದ್ವೇ ಕೋಟಿಯೋ ಅದಾಸಿ। ಇತರೋ "ಅಹಮೇವ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಕೋಟಿಯೋ ಅದಾಸಿ। ಏವಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಗರವಾಸೀ ಅಟ್ಠ ಕೋಟಿಯೋ ಅದಾಸಿ। ಗಾಮವಾಸಿನೋ ಪನ ಗೇಹೇ ನವಕೋಟಿಧನಮೇವ ಅತ್ಥಿ, ನಗರವಾಸಿನೋ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಂ। ತಸ್ಮಾ ಗಾಮವಾಸೀ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಸಚಾಹಂ ನವ ಕೋಟಿಯೋ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಅಯಂ 'ದಸ ಕೋಟಿಯೋ ದಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ವಕ್ಖತಿ, ಅಥ ಮೇ ನಿದ್ಧನಭಾವೋ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ಏವಮಾಹ – "ಅಹಂ ಏತ್ತಕಞ್ಚ ಧನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸಪುತ್ತದಾರೋ ಚ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ದಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ತ ಪುತ್ತೇ ಸತ್ತ ಸುಣಿಸಾಯೋ ಭರಿಯಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ರಟ್ಠವಾಸಿನೋ "ಧನಂ ನಾಮ ಸಕ್ಕಾ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ, ಅಯಂ ಪನ ಸಪುತ್ತದಾರೋ ಅತ್ತಾನಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ, ಅಯಮೇವ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಹೋತೂ"ತಿ ತಂ ಜೇಟ್ಠಕಂ ಕರಿಂಸು। ಇತಿ ತೇ ಸೋಳಸಪಿ ಜನಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ದಾಸಾ ಅಹೇಸುಂ। ರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಪನ ತೇ ಭುಜಿಸ್ಸೇ ಅಕಂಸು। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಚೇತಿಯಮೇವ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ದೇವಲೋಕೇ ವಸನ್ತೇಸು ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಭರಿಯಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ರಾಜಗಹೇ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸಾ ಕುಮಾರಿಕಾವ ಹುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅದಿಟ್ಠಸಚ್ಚಸ್ಸ ಪನ ಪಟಿಸನ್ಧಿ ನಾಮ ಭಾರಿಯಾತಿ ತಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕೋ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಮಾನೋ ಗನ್ತ್ವಾ ನೇಸಾದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಸಹ ದಸ್ಸನೇನೇವ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತರಂ ಪುಬ್ಬಸಿನೇಹೋ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ –

"ಪುಬ್ಬೇವ ಸನ್ನಿವಾಸೇನ, ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಹಿತೇನ ವಾ।
ಏವಂ ತಂ ಜಾಯತೇ ಪೇಮಂ, ಉಪ್ಪಲಂವ ಯಥೋದಕೇ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೨.೧೭೪)।

ಸಾ ಪುಬ್ಬಸಿನೇಹೇನೇವ ನೇಸಾದಕುಲಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಪುತ್ತಾಪಿಸ್ಸಾ ದೇವಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಏವ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಸುಣಿಸಾಯೋಪಿಸ್ಸಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ತೇಸಂಯೇವ ಗೇಹಂ ಅಗಮಂಸು। ಏವಂ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತದಾ ಚೇತಿಯಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತಾತಿ।

ಕುಕ್ಕುಟಮಿತ್ತನೇಸಾದವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಕೋಕಸುನಖಲುದ್ದಕವತ್ಥು

ಯೋ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಸ್ಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಕಂ ನಾಮ ಸುನಖಲುದ್ದಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಏಕದಿವಸಂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ ಧನುಂ ಆದಾಯ ಸುನಖಪರಿವುತೋ ಅರಞ್ಞಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಏಕಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಕಾಳಕಣ್ಣಿ ಮೇ ದಿಟ್ಠೋ, ಅಜ್ಜ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಥೇರೋಪಿ ಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಪುನ ವಿಹಾರಂ ಪಾಯಾಸಿ। ಇತರೋಪಿ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪುನ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಜ್ಜಾಹಂ ಇಮಂ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಗತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಲಭಿಂ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಪುನಪಿ ಅಭಿಮುಖೋ ಜಾತೋ, ಸುನಖೇಹಿ ನಂ ಖಾದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ಸುನಖೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಥೇರೋಪಿ "ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ ಯಾಚಿ। ಸೋ "ಅಜ್ಜಾಹಂ ತವ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತತ್ತಾ ಕಿಞ್ಚಿ ನಾಲತ್ಥಂ, ಪುನಪಿ ಮೇ ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವಮಾಗತೋಸಿ, ಖಾದಾಪೇಸ್ಸಾಮೇವ ತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸುನಖೇ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಥೇರೋ ವೇಗೇನ ಏಕಂ ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಪುರಿಸಪ್ಪಮಾಣೇ ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿ। ಸುನಖಾ ರುಕ್ಖಂ ಪರಿವಾರೇಸುಂ। ಲುದ್ದಕೋ ಗನ್ತ್ವಾ "ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹತೋಪಿ ತೇ ಮೋಕ್ಖೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ತಂ ಸರತುಣ್ಡೇನ ಪಾದತಲೇ ವಿಜ್ಝಿ। ಥೇರೋ "ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ತಂ ಯಾಚಿಯೇವ। ಇತರೋ ತಸ್ಸ

ಯಾಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಿಜ್ಝಿಯೇವ। ಥೇರೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಾದತಲೇ ವಿಜ್ಝಿಯಮಾನೇ ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಪಾದಂ ಓಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಜ್ಝಿಯಮಾನೇ ತಮ್ಪಿ ಉಕ್ಖಿಪತಿ, ಏವಮಸ್ಸ ಸೋ ಯಾಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾವ ದ್ವೇಪಿ ಪಾದತಲಾನಿ ವಿಜ್ಝಿಯೇವ। ಥೇರಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಉಕ್ಕಾಹಿ ಆದಿತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ವೇದನಾನುವತ್ತಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಪಾರುತಚೀವರಂ ಭಸ್ಸನ್ತಮ್ಪಿ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ। ತಂ ಪತಮಾನಂ ಕೋಕಂ ಸೀಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತಮೇವ ಪತಿ। ಸುನಖಾ "ಥೇರೋ ಪತಿತೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಚೀವರನ್ತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಂ ಲುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಾ ಅಟ್ಠಿಮತ್ತಾವಸೇಸಂ ಕರಿಂಸು। ಸುನಖಾ ಚೀವರನ್ತರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಅಟ್ಠಂಸು।

ಅಥ ನೇಸಂ ಥೇರೋ ಏಕಂ ಸುಕ್ಖದಣ್ಡಕಂ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಖಿಪಿ। ಸುನಖಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಾಮಿಕೋವ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಖಾದಿತೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ಥೇರೋ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ "ಮಮ ಚೀವರನ್ತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಏಸ ನಟ್ಠೋ, ಅರೋಗಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಸೀಲ"ನ್ತಿ। ಸೋ ರುಕ್ಖಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ - "ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಚೀವರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೋ ಉಪಾಸಕೋ ನಟ್ಠೋ, ಕಚ್ಚಿ ಮೇ ಅರೋಗಂ ಸೀಲಂ, ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಸಮಣಭಾವೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖು ಅರೋಗಂ ತೇ ಸೀಲಂ, ಅತ್ಥಿ ತೇ ಸಮಣಭಾವೋ, ಸೋ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಸ್ಸ ಪದುಸ್ಸಿತ್ವಾ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ, ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಇದಾನೇವ, ಅತೀತೇಪಿ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಾನಂ ಪದುಸ್ಸಿತ್ವಾ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಅತೀತೇ ಕಿರೇಕೋ ವೇಜ್ಜೋ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ ಗಾಮಂ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಛಾತಜ್ಝತ್ತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಕುಮಾರಕೇ ಕೀಳನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇ ಸಪ್ಪೇನ ಡಂಸಾಪೇತ್ವಾ ತಿಕಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಬಿಲೇ ಸೀಸಂ ನಿಹರಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನಂ ಸಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ, "ಅಮ್ಭೋ, ಕುಮಾರಕಾ ಏಸೋ ಸಾಳಿಕಪೋತಕೋ, ಗಣ್ಹಥ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥೇಕೋ ಕುಮಾರಕೋ ಸಪ್ಪಂ ಗೀವಾಯಂ ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಪ್ಪಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ವಿರವನ್ತೋ ಅವಿದೂರೇ ಠಿತಸ್ಸ ವೇಜ್ಜಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಖಿಪಿ। ಸಪ್ಪೋ ವೇಜ್ಜಸ್ಸ ಖನ್ಧಟ್ಠಿಕಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಳ್ಹಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ, ಏವಮೇಸ ಕೋಕೋ ಸುನಖಲುದ್ದಕೋ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಸ್ಸ ಪದುಸ್ಸಿತ್ವಾ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋಯೇವಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೫."ಯೋ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಸ್ಸ ನರಸ್ಸ ದುಸ್ಸತಿ, ಸುದ್ಧಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ ಅನಙ್ಗಣಸ್ಸ।
ತಮೇವ ಬಾಲಂ ಪಚ್ಚೇತಿ ಪಾಪಂ, ಸುಖುಮೋ ರಜೋ ಪಟಿವಾತಂವ ಖಿತ್ತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಸ್ಸಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ವಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ವಾ ಅದುಟ್ಠಸ್ಸ। **ನರಸ್ಸಾತಿ** ಸತ್ತಸ್ಸ। **ದುಸ್ಸತೀತಿ** ಅಪರಜ್ಝತಿ। **ಸುದ್ಧಸ್ಸಾತಿ** ನಿರಪರಾಧಸ್ಸೇವ। **ಪೋಸಸ್ಸಾತಿ** ಇದಮ್ಪಿ ಅಪರೇನಾಕಾರೇನ ಸತ್ತಾಧಿವಚನಮೇವ। **ಅನಙ್ಗಣಸ್ಸಾತಿ** ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಸ್ಸ। **ಪಚ್ಚೇತೀತಿ** ಪತಿಏತಿ। **ಪಟಿವಾತ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಏಕೇನ ಪುರಿಸೇನ ಪಟಿವಾತೇ ಠಿತಂ ಪಹರಿತುಕಾಮತಾಯ **ಖಿತ್ತೋ ಸುಖುಮೋ ರಜೋತಿ** ತಮೇವ ಪುರಿಸಂ ಪಚ್ಚೇತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಉಪರಿ ಪತತಿ, ಏವಮೇವ ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಪದುಟ್ಠಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಪಾಣಿಪ್ಪಹರಾದೀನಿ ದದನ್ತೋ ಪದುಸ್ಸತಿ, **ತಮೇವ ಬಾಲಂ** ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ, ಸಮ್ಪರಾಯೇ ವಾ ನಿರಯಾದೀಸು ವಿಪಚ್ಚಮಾನಂ ತಂ **ಪಾಪಂ** ವಿಪಾಕದುಕ್ಖವಸೇನ ಪಚ್ಚೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಕೋಕಸುನಖಲುದ್ದಕವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಮಣಿಕಾರಕುಲೂಪಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಗಬ್ಭಮೇಕೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಣಿಕಾರಕುಲೂಪಕಂ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಥೇರೋ ಏಕಸ್ಸ ಮಣಿಕಾರಸ್ಸ ಕುಲೇ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಭುಞ್ಜಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಮಾತಾಪಿತುಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸೋ ಮಣಿಕಾರೋ ಥೇರಸ್ಸ ಪುರತೋ ಮಂಸಂ ಛಿನ್ದನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಏಕಂ ಮಣಿರತನಂ "ಇಮಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಹಿಣತೂ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಮಣಿಕಾರೋ ಸಲೋಹಿತೇನೇವ ಹತ್ಥೇನ ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪೇಳಾಯ ಉಪರಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಧೋವನತ್ಥಂ ಅನ್ತೋ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಗೇಹೇ ಪೋಸಾವನಿಯಕೋಞ್ಚಸಕುಣೋ ಅತ್ಥಿ। ಸೋ ಲೋಹಿತಗನ್ಧೇನ ಮಂಸಸಞ್ಞಾಯ ತಂ ಮಣಿಂ ಥೇರಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಗಿಲಿ। ಮಣಿಕಾರೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಣಿಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ಮಣಿ ಕೇನ ಗಹಿತೋ"ತಿ ಭರಿಯಞ್ಚ ಪುತ್ತಕೇ ಚ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇಹಿ "ನ ಗಣ್ಹಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಥೇರೇನ ಗಹಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇಸಿ - "ಥೇರೇನ ಮಣಿ ಗಹಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸಾ, ಸಾಮಿ, ಮಾ ಏವಂ ಅವಚ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಮಯಾ ಥೇರಸ್ಸ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವಜ್ಜಂ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ, ನ ಸೋ ಮಣಿಂ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ। ಮಣಿಕಾರೋ ಥೇರಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಣಿರತನಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಗಹಿತ"ನ್ತಿ। ನ ಗಣ್ಹಾಮಿ, ಉಪಾಸಕಾತಿ। ಭನ್ತೇ, ನ ಇಧ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಿ, ತುಮ್ಹೇಹಿಯೇವ ಗಹಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದೇಥ ಮೇ ಮಣಿರತನನ್ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೇ ಪುನ ಭರಿಯಂ ಆಹ - "ಥೇರೇನೇವ ಮಣಿ ಗಹಿತೋ, ಪೀಳೇತ್ವಾ ನಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ, ಸಾಮಿ, ಮಾ ನೋ ನಾಸಯಿ, ವರಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ದಾಸಬ್ಯಂ ಉಪಗನ್ತುಂ, ನ ಚ ಥೇರಂ ಏವರೂಪಂ ವತ್ತುನ್ತಿ। ಸೋ "ಸಬ್ಬೇವ ಮಯಂ ದಾಸತ್ತಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಾ ಮಣಿಮೂಲಂ ನ ಅಗ್ಘಾಮಾ"ತಿ ರಜ್ಜುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸೀಸಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ದಣ್ಡೇನ ಘಟ್ಟೇಸಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಸೀಸತೋ ಚ ಕಣ್ಣನಾಸಾಹಿ ಚ ಲೋಹಿತಂ ಪಗ್ಘರಿ, ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಕ್ಖಮನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಸೋ ವೇದನಾಪಮತ್ತೋ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿ। ಕೋಞ್ಚೋ ಲೋಹಿತಗನ್ಧೇನಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಲೋಹಿತಂ ಪಿವಿ। ಅಥ ನಂ ಮಣಿಕಾರೋ ಥೇರೇ ಉಪ್ಪನ್ನಕೋಧವೇಗೇನ "ತ್ವಂ ಕಿಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಪಾದೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಖಿಪಿ। ಸೋ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಮರಿತ್ವಾ ಉತ್ತಾನೋ ಅಹೋಸಿ।

ಥೇರೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ, ಉಪಾಸಕ, ಸೀಸೇ ವೇಠನಂ ತಾವ ಮೇ ಸಿಥಿಲಂ ಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಕೋಞ್ಚಂ ಓಲೋಕೇಹಿ "ಮತೋ ವಾ, ನೋ ವಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆಹ - "ಏಸೋ ವಿಯ ತ್ವಮ್ಪಿ ಮರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। ಉಪಾಸಕ, ಇಮಿನಾ ಸೋ ಮಣಿ ಗಿಲಿತೋ, ಸಚೇ ಅಯಂ ನ ಅಮರಿಸ್ಸಾ, ನ ತೇ ಅಹಂ ಮರನ್ತೋಪಿ ಮಣಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಉದರಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಮಣಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪವೇಧೇನ್ತೋ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಖಮಥ, ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಜಾನನ್ತೇನ ಮಯಾ ಕತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಉಪಾಸಕ, ನೇವ ತುಯ್ಹಂ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ನ ಮಯ್ಹಂ, ವಟ್ಟಸ್ಸೇವೇಸ ದೋಸೋ, ಖಮಾಮಿ ತೇತಿ। ಭನ್ತೇ, ಸಚೇ ಮೇ ಖಮಥ, ಪಕತಿನಿಯಾಮೇನೇವ ಮೇ ಗೇಹೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾತಿ। "ಉಪಾಸಕ, ನ ದಾನಾಹಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರೇಸಂ ಗೇಹಸ್ಸ ಅನ್ತೋಛದನಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅನ್ತೋಗೇಹಪವೇಸನಸ್ಸೇವ ಹಿ ಅಯಂ ದೋಸೋ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾದೇಸು ಆವಹನ್ತೇಸು ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಠಿತೋವ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧುತಙ್ಗಂ ಸಮಾದಾಯ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

> "ಪಚ್ಚತಿ ಮುನಿನೋ ಭತ್ತಂ, ಥೋಕಂ ಥೋಕಂ ಕುಲೇ ಕುಲೇ।
> ಪಿಣ್ಡಿಕಾಯ ಚರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅತ್ಥಿ ಜಙ್ಘಬಲಂ ಮಮಾ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೨೪೮) -

ಇದಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಥೇರೋ ತೇನೇವ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಕೋಞ್ಚೋ ಮಣಿಕಾರಸ್ಸ ಭರಿಯಾಯ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಮಣಿಕಾರೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಮಣಿಕಾರಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಥೇರೇ ಮುದುಚಿತ್ತತಾಯ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ತೇಸಂ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ಗಬ್ಭೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ,

ಏಕಚ್ಚೇ ಪಾಪಕಾರಿನೋ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಕತಕಲ್ಯಾಣಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ಅನಾಸವಾ ಪನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೬."ಗಬ್ಭಮೇಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನಿರಯಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಿನೋ।
ಸಗ್ಗಂ ಸುಗತಿನೋ ಯನ್ತಿ, ಪರಿನಿಬ್ಬನ್ತಿ ಅನಾಸವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಗಬ್ಭನ್ತಿ** ಇಧ ಮನುಸ್ಸಗಬ್ಭೋವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮಣಿಕಾರಕುಲೂಪಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ತಯೋಜನವತ್ಥು

ನ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತಯೋ ಜನೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸತ್ಥರಿ ಕಿರ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕಂ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು। ಗಾಮವಾಸಿನೋ ತೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಆದಾಯ ಆಸನಸಾಲಾಯ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತವೇಲಂ ಆಗಮಯಮಾನಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಭತ್ತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಧೂಪಯಮಾನಾಯ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಭಾಜನತೋ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಛದನಂ ಗಣ್ಹಿ। ತತೋ ಏಕಂ ತಿಣಕರಳಂ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಜಲಮಾನಂ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಏಕೋ ಕಾಕೋ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತತ್ಥ ಗೀವಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ತಿಣವಲ್ಲಿವೇಠಿತೋ ಝಾಯಿತ್ವಾ ಗಾಮಮಜ್ಝೇ ಪತಿ । ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹೋ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ, ಪಸ್ಸಥಾವುಸೋ, ಕಾಕೇನ ಪತ್ತಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ, ಇಮಿನಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸತ್ಥಾರಾ ಕೋ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ಸತ್ಥಾರಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಅಪರೇಸಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸತ್ಥು ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ನಾವಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ನಾವಾ ಸಮುದ್ದೇ ನಿಚ್ಚಲಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಕಾಳಕಣ್ಣಿನಾ ಏತ್ಥ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಲಾಕಂ ವಿಚಾರೇಸುಂ। ನಾವಿಕಸ್ಸ ಚ ಭರಿಯಾ ಪಠಮವಯೇ ಠಿತಾ ದಸ್ಸನೀಯಾ ಪಾಸಾದಿಕಾ, ಸಲಾಕಾ ತಸ್ಸಾ ಪಾಪುಣಿ। "ಸಲಾಕಂ ಪುನ ವಿಚಾರೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಯಾವತತಿಯಂ ವಿಚಾರೇಸುಂ, ತಿಕ್ಖತ್ತುಮ್ಪಿ ತಸ್ಸಾ ಏವ ಪಾಪುಣಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಕಿಂ, ಸಾಮೀ"ತಿ ನಾವಿಕಸ್ಸ ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇಸುಂ। ನಾವಿಕೋ "ನ ಸಕ್ಕಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಅತ್ಥಾಯ ಮಹಾಜನಂ ನಾಸೇತುಂ, ಉದಕೇ ನಂ ಖಿಪಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಉದಕೇ ಖಿಪಿಯಮಾನಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ ವಿರವಂ ಅಕಾಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ನಾವಿಕೋ ಕೋ ಅತ್ಥೋ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಆಭರಣೇಹಿ ನಟ್ಠೇಹಿ, ಸಬ್ಬಾಭರಣಾನಿ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಿಲೋತಿಕಂ ನಿವಾಸಾಪೇತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇಥ ನಂ, ಅಹಂ ಪನೇತಂ ಉದಕಪಿಟ್ಠೇ ಪ್ಲವಮಾನಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ನಂ ಅಹಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ತಥಾ ಏಕಂ ವಾಲುಕಕುಟಂ ಗೀವಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಮುದ್ದೇ ಖಿಪಥಾತಿ। ತೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ತಮ್ಪಿ ಪತಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಾ ವಿಲುಮ್ಪಿಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ "ಠಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಕೋ ಅಞ್ಞೋ ಏತಿಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ಸತ್ಥಾರಂ ತಸ್ಸಾ ಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಇಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ನಾವಾತೋ ಓರುಯ್ಹ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಅಪರೇಪಿ ಸತ್ತ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಸಾಯಂ ಏಕಂ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಚ ಲೇಣೇ ಸತ್ತ ಮಞ್ಚಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇಸಂ ತದೇವ ಲಭಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಪನ್ನಾನಂ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಕೂಟಾಗಾರಮತ್ತೋ ಪಾಸಾಣೋ ಪವಟ್ಟಮಾನೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಲೇಣದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿ। ನೇವಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಮಯಂ ಇಮಂ ಲೇಣಂ ಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಪಯಿಮ್ಹಾ, ಅಯಞ್ಚ ಮಹಾಪಾಸಾಣೋ ಲೇಣದ್ವಾರಂ ಪಿದಹನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಅಪನೇಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಹಿ ಗಾಮೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇ

ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ವಾಯಮನ್ತಾಪಿ ಠಾನಾ ಚಾಲೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಭಿಕ್ಖೂಪಿ ವಾಯಮಿಂಸುಯೇವ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಸತ್ತಾಹಂ ಪಾಸಾಣಂ ಚಾಲೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಆಗನ್ತುಕಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಛಾತಜ್ಝತ್ತಾ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿಂಸು। ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಪಾಸಾಣೋ ಸಯಮೇವ ಪವಟ್ಟಿತ್ವಾ ಅಪಗತೋ। ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಮಂ ಪಾಪಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸತ್ಥಾರಾ ಕೋ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ತೇ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಏಕತೋವ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರಾ ಅತ್ತನಾ ಅತ್ತನಾ ದಿಟ್ಠಾನುಭೂತಾನಿ ಕಾರಣಾನಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾಪಿ ತೇಸಂ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ - "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ತಾವ ಕಾಕೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಮೇವ ಅನುಭೋಸಿ। ಅತೀತಕಾಲೇ ಹಿ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಏಕೋ ಕಸ್ಸಕೋ ಅತ್ತನೋ ಗೋಣಂ ದಮೇನ್ತೋ ದಮೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಸೋ ಹಿಸ್ಸ ಗೋಣೋ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಪೋಥೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಪಿತೋಪಿ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನಪಿ ತಥೇವ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ವಾಯಮಿತ್ವಾ ತಂ ದಮೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಕೋಧಾಭಿಭೂತೋ ಹುತ್ವಾ 'ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಸುಖಂ ನಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಸೀ'ತಿ ಪಲಾಲಪಿಣ್ಡಂ ವಿಯ ಕರೋನ್ತೋ ಪಲಾಲೇನ ತಸ್ಸ ಗೀವಂ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಮದಾಸಿ, ಗೋಣೋ ತತ್ಥೇವ ಝಾಯಿತ್ವಾ ಮತೋ। ತದಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇನ ಕಾಕೇನ ತಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತಂ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ದೀಘರತ್ತಂ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಕಾಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಏವಮೇವ ಆಕಾಸೇ ಝಾಯಿತ್ವಾವ ಮತೋ"ತಿ।

ಸಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥೀ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಮೇವ ಅನುಭೋಸಿ। ಸಾ ಹಿ ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಏಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿಕಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಉದಕಹರಣಕೋಟ್ಟನಪಚನಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಸಹತ್ಥೇನೇವ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಏಕೋ ಸುನಖೋ ತಂ ಗೇಹೇ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕುರುಮಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋವ ನಿಸೀದತಿ। ಖೇತ್ತೇ ಭತ್ತಂ ಹರನ್ತಿಯಾ ದಾರುಪಣ್ಣಾದೀನಂ ವಾ ಅತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ದಹರಮನುಸ್ಸಾ "ಅಮ್ಭೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಸುನಖಲುದ್ದಕೋ, ಅಜ್ಜ ಮಯಂ ಮಂಸೇನ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಉಪ್ಪಣ್ಡೇನ್ತಿ। ಸಾ ತೇಸಂ ಕಥಾಯ ಮಙ್ಕು ಹುತ್ವಾ ಸುನಖಂ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಲಾಪೇತಿ, ಸುನಖೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪುನ ಅನುಬನ್ಧತಿ। ಸೋ ಕಿರಸ್ಸಾ ತತಿಯೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಭತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಿನೇಹಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹಿ ಅನಮತಗ್ಗೇ ಸಂಸಾರೇ ಜಾಯಾ ವಾ ಪತಿ ವಾ ಅಭೂತಪುಬ್ಬಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅವಿದೂರೇ ಪನ ಅತ್ತಭಾವೇ ಞಾತಕೇಸು ಅಧಿಮತ್ತೋ ಸಿನೇಹೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಸುನಖೋ ತಂ ವಿಜಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಖೇತ್ತಂ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಯಾಗುಂ ಹರಮಾನಾ ರಜ್ಜುಂ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ, ಸುನಖೋ ತಾಯೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಗತೋ। ಸಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಯಾಗುಂ ದತ್ವಾ ತುಚ್ಛಕುಟಂ ಆದಾಯ ಏಕಂ ಉದಕಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಟಂ ವಾಲುಕಾಯ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಮೀಪೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಸುನಖಸ್ಸ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ಸುನಖೋ "ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಮೇ ಅಜ್ಜ ಮಧುರಕಥಾ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಚಾಲೇನ್ತೋ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಸಾ ತಂ ಗೀವಾಯಂ ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಾಯ ರಜ್ಜುಕೋಟಿಯಾ ಕುಟಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕಂ ರಜ್ಜುಕೋಟಿಂ ಸುನಖಸ್ಸ ಗೀವಾಯಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕುಟಂ ಉದಕಾಭಿಮುಖಂ ಪವಟ್ಟೇಸಿ। ಸುನಖೋ ಕುಟಂ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ಉದಕೇ ಪತಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ದೀಘರತ್ತಂ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಅತ್ತಭಾವಸತೇ ವಾಲುಕಕುಟಂ ಗೀವಾಯಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉದಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾ ಕಾಲಮಕಾಸೀತಿ।

ತುಮ್ಹೇಹಿಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಮೇವ ಅನುಭೂತಂ। ಅತೀತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿನೋ ಸತ್ತ ಗೋಪಾಲಕದಾರಕಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಟವಿಪದೇಸೇ ಸತ್ತಾಹವಾರೇನ ಗಾವಿಯೋ ವಿಚರನ್ತಾ ಏಕದಿವಸಂ ಗಾವಿಯೋ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕಂ ಮಹಾಗೋಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನುಬನ್ಧಿಂಸು। ಗೋಧಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಏಕಂ ವಮ್ಮಿಕಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ವಮ್ಮಿಕಸ್ಸ ಸತ್ತ ಛಿದ್ದಾನಿ, ದಾರಕಾ "ಮಯಂ ದಾನಿ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ಸ್ವೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಏಕೇಕೋ ಏಕೇಕಂ ಸಾಖಭಙ್ಗಮುಟ್ಠಿಂ ಆದಾಯ ಸತ್ತಪಿ ಜನಾ ಸತ್ತ ಛಿದ್ದಾನಿ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು । ತೇ ಪುನದಿವಸೇ ತಂ ಗೋಧಂ ಅಮನಸಿಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಗಾವಿಯೋ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಗಾವಿಯೋ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ತಂ ವಮ್ಮಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತಿಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ "ಕಾ ನು ಖೋ

ತಸ್ಸಾ ಗೋಧಾಯ ಪವತ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ತನಾ ಅತ್ತನಾ ಪಿದಹಿತಾನಿ ಛಿದ್ದಾನಿ ವಿವರಿಂಸು। ಗೋಧಾ ಜೀವಿತೇ ನಿರಾಲಯಾ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಿಚಮ್ಮಾವಸೇಸಾ ಪವೇಧಮಾನಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತೇ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಕತ್ವಾ "ಮಾ ನಂ ಮಾರೇಥ, ಸತ್ತಾಹಂ ಛಿನ್ನಭತ್ತಾ ಜಾತಾ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಸುಖೇನ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ತೇ ಗೋಧಾಯ ಅಮಾರಿತತ್ತಾ ನಿರಯೇ ತಾವ ನ ಪಚ್ಚಿಂಸು। ತೇ ಪನ ಸತ್ತ ಜನಾ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಚುದ್ದಸಸು ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಸತ್ತ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಛಿನ್ನಭತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ತದಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಗೋಪಾಲಕೇಹಿ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತನ್ತಿ। ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ತೇಹಿ ಪುಟ್ಠಪುಟ್ಠಂ ಪಞ್ಹಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

ಅಥೇಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹ - "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತಸ್ಸಪಿ ಸಮುದ್ದಂ ಪಕ್ಖನ್ದಸ್ಸಾಪಿ ಪಬ್ಬತನ್ತರಂ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸಾಪಿ ಮೋಕ್ಖೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಏವಮೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಕಾಸಾದೀಸುಪಿ ಏಕಪದೇಸೋಪಿ ನತ್ಥಿ, ಯತ್ಥ ಠಿತೋ ಪಾಪಕಮ್ಮತೋ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೭."ನ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ನ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ, ನ ಪಬ್ಬತಾನಂ ವಿವರಂ ಪವಿಸ್ಸ।
ನ ವಿಜ್ಜತೀ ಸೋ ಜಗತಿಪ್ಪದೇಸೋ, ಯತ್ಥಟ್ಠಿತೋ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಪಾಪಕಮ್ಮಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸಚೇ ಹಿ ಕೋಚಿ "ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮತೋ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ **ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ** ವಾ ನಿಸೀದೇಯ್ಯ, ಚತುರಾಸೀತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸಗಮ್ಭೀರಂ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ವಾ ಪವಿಸೇಯ್ಯ, ಪಬ್ಬತನ್ತರೇ ವಾ ನಿಸೀದೇಯ್ಯ, ನೇವ ಪಾಪಕಮ್ಮತೋ **ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ**। ಪುರತ್ಥಿಮಾದೀಸು ಜಗತಿಪದೇಸೇಸು ಪಥವೀಭಾಗೇಸು ನ ಸೋ ವಾಲಗ್ಗಮತ್ತೋಪಿ ಓಕಾಸೋ ಅತ್ಥಿ, ಯತ್ಥ ಠಿತೋ ಪಾಪಕಮ್ಮತೋ ಮುಚ್ಚಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ತಯೋಜನವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಸಕ್ಕವತ್ಥು

ನ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಸಕ್ಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ "ಅಯಂ ಮಮ ಧೀತರಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಚ, ಮಮ ಪುತ್ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವೇರಿಟ್ಠಾನೇ ಠಿತೋ ಚಾ"ತಿ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಸತ್ಥರಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ "ನ ದಾನಿಸ್ಸ ನಿಮನ್ತನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಮನಮಗ್ಗಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಸುರಂ ಪಿವನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥರಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೇ ತಂ ಠಾನಂ ಆಗತೇ "ಸತ್ಥಾ ಆಗತೋ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ । ಸೋ ಆಹ - "ಪುರತೋ ಗಚ್ಛಾತಿ ತಸ್ಸ ವದೇಥ, ನಾಯಂ ಮಯಾ ಮಹಲ್ಲಕತರೋ, ನಾಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ಮಾತುಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಮಗ್ಗಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ತತೋ ನಿವತ್ತಿ। ಸೋಪಿ ಏಕಂ ಚರಪುರಿಸಂ ಪೇಸೇಸಿ "ಗಚ್ಛ, ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ನಿವತ್ತನ್ತೋ ಸಿತಂ ಕತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ "ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಿತಸ್ಸ ಪಾತುಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯೋ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಆಹ - "ಪಸ್ಸಸಿ, ಆನನ್ದ, ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧ"ನ್ತಿ। ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಭನ್ತೇತಿ। ಭಾರಿಯಂ ತೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಅದೇನ್ತೇನ, ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದೇ ಸೋಪಾನಪಾದಮೂಲೇ ಪಥವಿಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸತೀತಿ। ಚರಪುರಿಸೋ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ಮಮ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೇನ ನಿವತ್ತನ್ತೇನ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಯಥಾಸುತಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ನ ದಾನಿ ಮಮ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ಕಥಾಯ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ಅದ್ಧಾ ಯಂ ಸೋ ವದತಿ, ತಂ ತಥೇವ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನಂ ಇದಾನಿ

ಮುಸಾವಾದೇನ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸೋ ಹಿ ಮಂ ‘ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಪಥವಿಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಅನಿಯಮೇನ ಅವತ್ವಾ ‘ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದೇ ಸೋಪಾನಪಾದಮೂಲೇ ಪಥವಿಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ಆಹ। ‘‘ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯಾಹಂ ತಂ ಠಾನಂ ನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಥ ನಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಥವಿಂ ಅಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮುಸಾವಾದೇನ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪಭೋಗಜಾತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸೋಪಾನಂ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಾಪೇತ್ವಾ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ದ್ವಾರೇ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಮಲ್ಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ‘‘ಸಚಾಹಂ ಪಮಾದೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ಓರೋಹಿತುಕಾಮೋ ಹೋಮಿ, ನಿವಾರೇಯ್ಯಾಥ ಮ’’ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ಪಾಸಾದತಲೇ ಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ, ‘‘ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ನ ಕೇವಲಂ ಪಾಸಾದತಲೇ ವೇಹಾಸಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ವಾ ನಿಸೀದತು, ನಾವಾಯ ವಾ ಸಮುದ್ದಂ ಪಕ್ಖನ್ದತು, ಪಬ್ಬತನ್ತರಂ ವಾ ಪವಿಸತು, ಬುದ್ಧಾನಂ ಕಥಾಯ ದ್ವಿಧಾಭಾವೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಯಾ ವುತ್ತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಸೋ ಪಥವಿಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೮‘‘ನ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ನ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ, ನ ಪಬ್ಬತಾನಂ ವಿವರಂ ಪವಿಸ್ಸ।
ನ ವಿಜ್ಜತೀ ಸೋ ಜಗತಿಪ್ಪದೇಸೋ, ಯತ್ಥಟ್ಠಿತಂ ನಪ್ಪಸಹೇಯ್ಯ ಮಚ್ಚೂ’’ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯತ್ಥ ಠಿತಂ ನಪ್ಪಸಹೇಯ್ಯ, ಮಚ್ಚೂ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಠಿತಂ ಮರಣಂ ನಪ್ಪಸಹೇಯ್ಯ ನಾಭಿಭವೇಯ್ಯ, ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತೋಪಿ ಪಥವಿಪ್ಪದೇಸೋ ನತ್ಥಿ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸತ್ಥು ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಮಗ್ಗಸ್ಸ ನಿರುದ್ಧವೇಲಾಯ ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದೇ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲಸ್ಸೋ ಉದ್ದಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ತಂ ಭಿತ್ತಿಂ ಪಹರಿ। ಸೋ ಉಪರಿ ನಿಸಿನ್ನೋವಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ‘‘ಕಿಮೇತ’’ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ‘‘ಮಙ್ಗಲಸ್ಸೋ ಉದ್ದಾಮೋ’’ತಿ। ಸೋ ಪನಸ್ಸೋ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾವ ಸನ್ನಿಸೀದತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಾ ಉಟ್ಠಾಯ ದ್ವಾರಾಭಿಮುಖೋ ಅಹೋಸಿ, ದ್ವಾರಾನಿ ಸಯಮೇವ ವಿವಟಾನಿ, ಸೋಪಾನಂ ಸಕಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಠಿತಂ। ದ್ವಾರೇ ಠಿತಾ ಮಲ್ಲಾ ತಂ ಗೀವಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಭಿಮುಖಂ ಖಿಪಿಂಸು। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಸತ್ತಸುಪಿ ತಲೇಸು ದ್ವಾರಾನಿ ಸಯಮೇವ ವಿವಟಾನಿ, ಸೋಪಾನಾನಿ ಯಥಾಠಾನೇ ಠಿತಾನಿ। ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಮಲ್ಲಾ ತಂ ಗೀವಾಯಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಭಿಮುಖಂ ಖಿಪಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದೇ ಸೋಪಾನಪಾದಮೂಲಂ ಸಮ್ಪತ್ತಮೇವ ಮಹಾಪಥವೀ ವಿವರಮಾನಾ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ, ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೀತಿ।

ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಸಕ್ಯವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಮಂ।

ಪಾಪವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ನವಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೦. ದಣ್ಡವಗ್ಗೋ

೧. ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಸಬ್ಬೇ ತಸನ್ತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸತ್ತರಸವಗ್ಗಿಯೇಹಿ ಸೇನಾಸನೇ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತೇ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ''ನಿಕ್ಖಮಥ, ಮಯಂ ಮಹಲ್ಲಕತರಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತಂ ಪಾಪುಣಾತೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ''ನ ಮಯಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪಠಮಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ''ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಹರಿಂಸು। ಸತ್ತರಸವಗ್ಗಿಯಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ''ಕಿಂ ಇದ''ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ''ಇದಂ ನಾಮಾ''ತಿ ಆರೋಚಿತೇ ''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಏವಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಕರೋತಿ, ಸೋ ಇಮಂ ನಾಮ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀ''ತಿ **ಪಹಾರದಾನಸಿಕ್ಖಾಪದಂ** (ಪಾಚಿ॰ ೪೪೯ ಆದಯೋ) ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ, ''ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ 'ಯಥಾ ಅಹಂ, ತಥೇವ ಅಞ್ಞೇಪಿ ದಣ್ಡಸ್ಸ ತಸನ್ತಿ, ಮಚ್ಚುನೋ ಭಾಯನ್ತೀ'ತಿ ಞತ್ವಾ ಪರೋ ನ ಪಹರಿತಬ್ಬೋ, ನ ಘಾತೇತಬ್ಬೋ''ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೨೯.''ಸಬ್ಬೇ ತಸನ್ತಿ ದಣ್ಡಸ್ಸ, ಸಬ್ಬೇ ಭಾಯನ್ತಿ ಮಚ್ಚುನೋ।
ಅತ್ತಾನಂ ಉಪಮಂ ಕತ್ವಾ, ನ ಹನೇಯ್ಯ ನ ಘಾತಯೇ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬೇ ತಸನ್ತೀ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸತ್ತಾ ಅತ್ತನಿ ದಣ್ಡೇ ಪತನ್ತೇ ತಸ್ಸ ದಣ್ಡಸ್ಸ ತಸನ್ತಿ। **ಮಚ್ಚುನೋ**ತಿ ಮರಣಸ್ಸಾಪಿ **ಭಾಯನ್ತಿ**ಯೇವ। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಚ ದೇಸನಾಯ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ನಿರವಸೇಸಂ, ಅತ್ಥೋ ಪನ ಸಾವಸೇಸೋ। ಯಥಾ ಹಿ ರಞ್ಞಾ ''ಸಬ್ಬೇ ಸನ್ನಿಪತನ್ತೂ''ತಿ ಭೇರಿಯಾ ಚರಾಪಿತಾಯಪಿ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಾ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ, ಏವಮಿಧ ''ಸಬ್ಬೇ ತಸನ್ತೀ''ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಹತ್ಥಾಜಾನೇಯ್ಯೋ ಅಸ್ಸಾಜಾನೇಯ್ಯೋ ಉಸಭಾಜಾನೇಯ್ಯೋ ಖೀಣಾಸವೋತಿ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾವ ತಸನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಇಮೇಸು ಹಿ ಖೀಣಾಸವೋ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಹೀನತ್ತಾ ಮರಣಕಸತ್ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ನ ಭಾಯತಿ, ಇತರೇ ತಯೋ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಯಾ ಬಲವತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಪಕ್ಖಭೂತಂ ಸತ್ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ನ ಭಾಯನ್ತೀತಿ। **ನ ಹನೇಯ್ಯ ನ ಘಾತಯೇ**ತಿ ಯಥಾ ಅಹಂ , ಏವಂ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಸತ್ತಾತಿ ನೇವ ಪರಂ ಪಹರೇಯ್ಯ ನ ಪಹರಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಸಬ್ಬೇ ತಸನ್ತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇಯೇವ ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ ಪುರಿಮಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಸತ್ತರಸವಗ್ಗಿಯೇ ಪಹರಿಂಸು। ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ ತೇಸಂ ತಲಸತ್ತಿಕಂ ಉಗ್ಗಿರಿಂಸು। ಇಧಾಪಿ ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ''ಕಿಂ ಇದ''ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ''ಇದಂ ನಾಮಾ''ತಿ ಆರೋಚಿತೇ ''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಏವಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ಯೋ ಕರೋತಿ, ಸೋ ಇಮಂ ನಾಮ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀ''ತಿ **ತಲಸತ್ತಿಕಸಿಕ್ಖಾಪದಂ** (ಪಾಚಿ॰ ೪೫೪ ಆದಯೋ) ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ, ''ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ 'ಯಥಾ ಅಹಂ, ತಥೇವ ಅಞ್ಞೇಪಿ

ದಣ್ಡಸ್ಸ ತಸನ್ತಿ, ಯಥಾ ಚ ಮಯ್ಹಂ, ತಥೇವ ನೇಸಂ ಜೀವಿತಂ ಪಿಯ'ನ್ತಿ ಇತ್ವಾ ಪರೋ ನ ಪಹರಿತಬ್ಬೋ ನ ಘಾಟೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೦"ಸಬ್ಬೇ ತಸನ್ತಿ ದಣ್ಡಸ್ಸ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಜೀವಿತಂ ಪಿಯಂ।
ಅತ್ತಾನಂ ಉಪಮಂ ಕತ್ವಾ, ನ ಹನೇಯ್ಯ ನ ಘಾತಯೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬೇಸಂ ಜೀವಿತಂ ಪಿಯ**ನ್ತಿ ಖೀಣಾಸವಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಸತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತಂ ಪಿಯಂ ಮಧುರಂ, ಖೀಣಾಸವೋ ಪನ ಜೀವಿತೇ ವಾ ಮರಣೇ ವಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋವ ಹೋತಿ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಸಬ್ಬಹುಲಕುಮಾರಕವತ್ಥು

ಸುಖಕಾಮಾನಿ ಭೂತಾನೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಕುಮಾರಕೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಕುಮಾರಕೇ ಏಕಂ ಘರಸಪ್ಪಜಾತಿಕಂ ಅಹಿಂ ದಣ್ಡಕೇನ ಪಹರನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕುಮಾರಕಾ ಕಿಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಹಿಂ, ಭನ್ತೇ, ದಣ್ಡಕೇನ ಪಹರಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ ಪುನ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಡಂಸನಭಯೇನ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತುಮ್ಹೇ 'ಅತ್ತನೋ ಸುಖಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಇಮಂ ಪಹರನ್ತಾ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಸುಖಲಾಭಿನೋ ನ ಭವಿಸ್ಸಥ। ಅತ್ತನೋ ಸುಖಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೇನ ಹಿ ಪರಂ ಪಹರಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೩೧"ಸುಖಕಾಮಾನಿ ಭೂತಾನಿ, ಯೋ ದಣ್ಡೇನ ವಿಹಿಂಸತಿ।
ಅತ್ತನೋ ಸುಖಮೇಸಾನೋ, ಪೇಚ್ಚ ಸೋ ನ ಲಭತೇ ಸುಖಂ॥

೧೩೨"ಸುಖಕಾಮಾನಿ ಭೂತಾನಿ, ಯೋ ದಣ್ಡೇನ ನ ಹಿಂಸತಿ।
ಅತ್ತನೋ ಸುಖಮೇಸಾನೋ, ಪೇಚ್ಚ ಸೋ ಲಭತೇ ಸುಖ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೋ ದಣ್ಡೇನಾ**ತಿ ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದಣ್ಡೇನ ವಾ ಲೇಡ್ಡುಆದೀಹಿ ವಾ ವಿಹೇಠೇತಿ। **ಪೇಚ್ಚ ಸೋ ನ ಲಭತೇ ಸುಖ**ನ್ತಿ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಲೋಕೇ ಮನುಸ್ಸಸುಖಂ ವಾ ದಿಬ್ಬಸುಖಂ ವಾ ಪರಮತ್ಥಭೂತಂ ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಸುಖಂ ನ ಲಭತಿ। ದುತಿಯಗಾಥಾಯ **ಪೇಚ್ಚ ಸೋ ಲಭತೇ**ತಿ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಲೋಕೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ತಿವಿಧಮ್ಪಿ **ಸುಖಂ** ಲಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ತೇ ಕುಮಾರಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ಸಮ್ಬಹುಲಕುಮಾರಕವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಕೋಣ್ಡಧಾನತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಮಾವೋಚ ಫರುಸಂ ಕಞ್ಚೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಣ್ಡಧಾನತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸ ಕಿರ ಪಬ್ಬಜಿತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕಂ ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ವಿಚರತಿ। ತಂ ಥೇರೋ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ಮಹಾಜನೋ ಪನ ಪಸ್ಸತಿ। ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತೋಪಿಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಹೋತು, ಅಯಂ ಪನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯಿಕಾಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ದದನ್ತಿ।

ಕಿಂ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮನ್ತಿ? ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಕಿರ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಏಕಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಸದಿಸಾ ಅತಿವಿಯ ಸಮಗ್ಗಾ ಅಹೇಸುಂ। ದೀಘಾಯುಕಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಚ ಅನುಸಂವಚ್ಛರಂ ವಾ ಅನುಛಮಾಸಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪೋಸಥತ್ಥಾಯ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ತೇಪಿ "ಉಪೋಸಥಗ್ಗಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವಸನಟ್ಠಾನಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ತೇ ಏಕಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತದೇವತಾ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತಿವಿಯ ಸಮಗ್ಗಾ, ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ ಇಮೇ ಭಿನ್ದಿತು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಬಾಲತಾಯ ಚಿನ್ತಿತಸಮನನ್ತರಮೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸು ಏಕೇನ, "ಆವುಸೋ, ಮುಹುತ್ತಂ ಆಗಮೇಹಿ, ಸರೀರಕಿಚ್ಚೇನಮ್ಹಿ ಅತ್ಥಿಕೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಾ ದೇವತಾ ಏಕಂ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿವಣ್ಣಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಗಚ್ಛನ್ತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಕೇಸಕಲಾಪಂ, ಏಕೇನ ನಿವಾಸನಂ ಸಣ್ಠಾಪಯಮಾನಾ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸೋ ತಂ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ತಮಾಗಮಯಮಾನೋ ಪನ ಪುರತೋ ಠಿತಭಿಕ್ಖು ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕಯಮಾನೋ ತಂ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಂ ಪಸ್ಸಿ। ಸಾ ತೇನ ದಿಟ್ಠಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ಇತರೋ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಕಾಲೇ ಆಹ – "ಆವುಸೋ, ಸೀಲಂ ತೇ ಭಿನ್ನ"ನ್ತಿ। "ನತ್ಥಾವುಸೋ, ಮಯ್ಹಂ ಏವರೂಪ"ನ್ತಿ। ಇದಾನೇವ ತೇ ಮಯಾ ಪಚ್ಛತೋ ನಿಕ್ಖಮಮಾನಾ ತರುಣಇತ್ಥೀ ಇದಂ ನಾಮ ಕರೋನ್ತೀ ದಿಟ್ಠಾ, ತ್ವಂ "ನತ್ಥಿ ಮಯ್ಹಂ ಏವರೂಪ"ನ್ತಿ ಕಿಂ ವದೇಸೀತಿ। ಸೋ ಅಸನಿಯಾ ಮತ್ಥಕೇ ಅವತ್ಥಟೋ ವಿಯ ಮಾ ಮಂ, ಆವುಸೋ, ನಾಸೇಹಿ, ನತ್ಥಿ ಮಯ್ಹಂ ಏವರೂಪನ್ತಿ। ಇತರೋ "ಮಯಾ ಸಾಮಂ ಅಕ್ಖೀಹಿ ದಿಟ್ಠಂ, ಕಿಂ ತವ ಸದ್ದಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದಣ್ಡಕೋ ವಿಯ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ, ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇಪಿ "ನಾಹಂ ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪೋಸಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಸೀದಿ। ಇತರೋ "ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸೀಲೇ ಅಣುಮತ್ತಮ್ಪಿ ಕಾಳಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋಪಿ "ಮಯಾ ಸಾಮಂ ದಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಆಹ। ದೇವತಾ ತಂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪೋಸಥಂ ಕಾತುಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಭಾರಿಯಂ ಮಯಾ ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ – "ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಸೀಲಭೇದೋ ನತ್ಥಿ, ಮಯಾ ಪನ ವೀಮಂಸನವಸೇನೇತಂ ಕತಂ, ಕರೋಥ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪೋಸಥ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತಿಯಾ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಅಕಾಸಿ , ನ ಪನ ಥೇರೇ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯ ಮುದುಚಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಏತ್ತಕಂ ದೇವತಾಯ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ।

ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪನ ತೇ ಥೇರಾ ಯಥಾಸುಖಂ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ದೇವತಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ತತ್ಥ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿ। ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ತಥೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ತೇನೇವಸ್ಸ **ಕೋಣ್ಡಧಾನತ್ಥೇರೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತಂ ತಥಾವಿಚರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಆಹಂಸು – "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಇಮಂ ದುಸ್ಸೀಲಂ ತವ ವಿಹಾರಾ ನೀಹರ। ಇಮಞ್ಹಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಯಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥಾ ವಿಹಾರೇ ನತ್ಥೀತಿ? ಅತ್ಥಿ ಉಪಾಸಕಾತಿ। ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥಾವ ಜಾನಿಸ್ಸತೀತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಸಾಖಾಯಪಿ ತಥೇವ ಕಥೇಸುಂ। ಸಾಪಿ ನೇಸಂ ತಥೇವ ಪಟಿವಚನಂ ಅದಾಸಿ।

ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ತೇಹಿ ಅಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತವಚನಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ – "ಮಹಾರಾಜ, ಕೋಣ್ಡಧಾನತ್ಥೇರೋ ಏಕಂ ಇತ್ಥಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಯಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ, ತಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಜಿತಾ ನೀಹರಥಾ"ತಿ। "ಕಹಂ ಪನ ಸೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ವಿಹಾರೇ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಕತರಸ್ಮಿಂ ಸೇನಾಸನೇ ವಿಹರತೀ"ತಿ? "ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಥ, ಅಹಂ ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಸೇನಾಸನಂ ಪುರಿಸೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಾಭಿಮುಖೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಥೇರೋ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಮುಖೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಮ್ಪಿಸ್ಸ ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ಠಿತಂ ರಾಜಾ ಅದ್ದಸ। ಥೇರೋ ರಞ್ಞೋ ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾ ಥೇರಂ ನ ವನ್ದಿ, ತಮ್ಪಿ ಇತ್ಥಿಂ ನಾದ್ದಸ। ಸೋ

ದ್ವಾರನ್ತರೇಪಿ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚೇಪಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅದಿಸ್ವಾವ ಥೇರಂ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಏಕಂ ಇತ್ಥಿಂ ಅದ್ದಸಂ, ಕಹಂ ಸಾ"ತಿ? "ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ಠಿತಾ ದಿಟ್ಠಾ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ "ಅಹಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ"ಚ್ಚೇವಾಹ। ರಾಜಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇತೋ ತಾವ ನಿಕ್ಖಮಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಮುಖೇ ಠಿತೇ ಪುನ ಸಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುನ ಉಪರಿತಲಂ ಅಭಿರುಹಿ, ತಸ್ಸ ಆಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಥೇರೋ ನಿಸೀದಿ। ಪುನ ರಾಜಾ ತಂ ಸಬ್ಬಟ್ಠಾನೇಸು ಓಲೋಕೇನ್ತೋಪಿ ಅದಿಸ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕಹಂ ಸಾ ಇತ್ಥೀ"ತಿ ಪುನ ಥೇರಂ ಪುಚ್ಛಿ। ನಾಹಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಮಹಾರಾಜಾತಿ। "ಕಿಂ ಕಥೇಥ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಇದಾನೇವ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ಠಿತಾ ದಿಟ್ಠಾ"ತಿ ಆಹ। ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಹಾಜನೋಪಿ "ಮೇ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಇತ್ಥೀ ವಿಚರತೀ"ತಿ ವದತಿ, ಅಹಂ ಪನ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ । ರಾಜಾ "ಪಟಿರೂಪಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪುನ ಥೇರಂ, "ಭನ್ತೇ, ಇತೋ ತಾವ ಓತರಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಪಮುಖೇ ಠಿತೇ ಪುನ ತಂ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪರಿತಲಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಪುನ ನಾದ್ದಸ। ಸೋ ಪುನ ಥೇರಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇನ "ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ"ಚ್ಚೇವ ವುತ್ತೇ "ಪಟಿರೂಪಕಮೇವೇತ"ನ್ತಿ ನಿಟ್ಠಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪೇ ಸಂಕಿಲೇಸೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ವಿಚರನ್ತೇ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಭಿಕ್ಖಂ ನ ದಸ್ಸತಿ, ನಿಬದ್ಧಂ ಮಮ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಥ, ಅಹಮೇವ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಥೇರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ "ಪಸ್ಸಥಾವುಸೋ, ರಞ್ಞೋ ಪಾಪಕಿರಿಯಂ, 'ಏತಂ ವಿಹಾರತೋ ನೀಹರಾ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಗತೋ"ತಿ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು। ತಮ್ಪಿ ಥೇರಂ ಆಹಂಸು - "ಅಮ್ಭೋ, ದುಸ್ಸೀಲ, ಇದಾನಿಸಿ ರಾಜಕೋಣ್ಡೋ ಜಾತೋ"ತಿ। ಸೋಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ತುಮ್ಹೇ ದುಸ್ಸೀಲಾ, ತುಮ್ಹೇ ಕೋಣ್ಡಾ, ತುಮ್ಹೇ ಇತ್ಥಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ - "ಭನ್ತೇ, ಕೋಣ್ಡಧಾನತ್ಥೇರೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ವುತ್ತೋ ಅಮ್ಹೇ 'ದುಸ್ಸೀಲಾ'ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಅಕ್ಕೋಸತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಏವಂ ವದೇಸೀ"ತಿ? "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಿತಕಾರಣಾ"ತಿ। "ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಸ್ಮಾ ಕಥೇಥಾ"ತಿ। "ಇಮಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಇತ್ಥಿಂ ವಿಚರನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಇಮೇ ಕಿರ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಇತ್ಥಿಂ ವಿಚರನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ವದನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಕಸ್ಮಾ ಕಥೇಸಿ , ಏತೇ ತಾವ ದಿಸ್ವಾ ಕಥೇನ್ತಿ। ತ್ವಂ ಅದಿಸ್ವಾವ ಇಮೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಸ್ಮಾ ಕಥೇಸಿ, ನನು ಪುಬ್ಬೇ ತವೇವ ಪಾಪಿಕಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇದಂ ಜಾತಂ, ಇದಾನಿ ಕಸ್ಮಾ ಪುನ ಪಾಪಿಕಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಗಣ್ಹಾಸೀ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಿನಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖು ಇದಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತ್ವಂ ಇಮಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪತ್ತೋ, ಇದಾನಿ ತೇ ಪುನ ತಥಾರೂಪಂ ಪಾಪಿಕಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಗಹೇತುಂ ನ ಯುತ್ತಂ, ಮಾ ಪುನ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇಹಿ, ನಿಸ್ಸದ್ದೋ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಛಿನ್ನಕಂಸಥಾಲಸದಿಸೋ ಹೋಹಿ, ಏವಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪತ್ತೋ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೩೩."ಮಾವೋಚ ಫರುಸಂ ಕಞ್ಚಿ, ವುತ್ತಾ ಪಟಿವದೇಯ್ಯು ತಂ।
ದುಕ್ಖಾ ಹಿ ಸಾರಮ್ಭಕಥಾ, ಪಟಿದಣ್ಡಾ ಫುಸೇಯ್ಯು ತಂ॥

೧೩೪."ಸಚೇ ನೇರೇಸಿ ಅತ್ತಾನಂ, ಕಂಸೋ ಉಪಹತೋ ಯಥಾ।
ಏಸ ಪತ್ತೋಸಿ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ಸಾರಮ್ಭೋ ತೇ ನ ವಿಜ್ಜತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾವೋಚ ಫರುಸಂ ಕಞ್ಚೀ**ತಿ ಕಞ್ಚಿ ಏಕಪುಗ್ಗಲಮ್ಪಿ ಫರುಸಂ ಮಾ ಅವಚ। **ವುತ್ತಾ**ತಿ ತಯಾ ಪರೇ "ದುಸ್ಸೀಲಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ, ತಮ್ಪಿ ತಥೇವ **ಪಟಿವದೇಯ್ಯುಂ**। **ಸಾರಮ್ಭಕಥಾ**ತಿ ಏಸಾ ಕರಣುತ್ತರಾ ಯುಗಗ್ಗಾಹಕಥಾ ನಾಮ **ದುಕ್ಖಾ**। **ಪಟಿದಣ್ಡಾ**ತಿ ಕಾಯದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಪರಂ ಪಹರನ್ತಸ್ಸ ತಾದಿಸಾ ಪಟಿದಣ್ಡಾ ಚ ತವ ಮತ್ಥಕೇ ಪತೇಯ್ಯುಂ। **ಸಚೇ ನೇರೇಸೀ**ತಿ ಸಚೇ ಅತ್ತಾನಂ ನಿಚ್ಚಲಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ। **ಕಂಸೋ ಉಪಹತೋ ಯಥಾ**ತಿ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಲಮತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಠಪಿತಕಂಸಥಾಲಂ ವಿಯ।

ತಙ್ಹಿ ಹತ್ಥಪಾದೇಹಿ ವಾ ದಣ್ಡಕೇನ ವಾ ಪಹಟಮ್ಪಿ ಸದ್ದಂ ನ ಕರೋತಿ, **ಏಸ ಪತ್ತೋಸೀತಿ** ಸಚೇ ಏವರೂಪೋ ಭವಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಇಮಂ ಪಟಿಪದಂ ಪೂರಯಮಾನೋ ಇದಾನಿ ಅಪ್ಪತ್ತೋಪಿ ಏಸೋ ನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪತ್ತೋ ನಾಮ। **ಸಾರಮ್ಭೋ ತೇ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ** ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಚ ಪನ "ತ್ವಂ ದುಸ್ಸೀಲೋ, ತುಮ್ಹೇ ದುಸ್ಸೀಲಾ"ತಿಏವಮಾದಿಕೋ ಉತ್ತರಕರಣವಾಚಾಲಕ್ಖಣೋ ಸಾರಮ್ಭೋಪಿ ತೇ ನ ವಿಜ್ಜತಿ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ಕೋಣ್ಡಧಾನತ್ಥೇರೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಾ ದಿನ್ನಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ, ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಸಲಾಕಂ ಗಣ್ಹೀತಿ।

ಕೋಣ್ಡಧಾನತ್ಥೇರವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಉಪೋಸಥಿಕಇತ್ಥೀನಂ ವತ್ಥು

ಯಥಾ ದಣ್ಡೇನಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಸಾಖಾದೀನಂ ಉಪಾಸಿಕಾನಂ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಪಞ್ಚಸತಮತ್ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಉಪೋಸಥಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಿಂಸು। ವಿಸಾಖಾ ತಾಸು ಮಹಲ್ಲಕಿತ್ಥಿಯೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ, "ಅಮ್ಮಾ, ಕಿಮತ್ಥಂ ಉಪೋಸಥಿಕಾ ಜಾತತ್ಥಾ"ತಿ। ತಾಹಿ "ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಮಜ್ಝಿಮಿತ್ಥಿಯೋ ಪುಚ್ಛಿ, ತಾಹಿ "ಸಪತ್ತಿವಾಸಾ ಮುಚ್ಚನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತರುಣಿತ್ಥಿಯೋ ಪುಚ್ಛಿ, ತಾಹಿ "ಪಠಮಗಬ್ಭೇ ಪುತ್ತಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಕುಮಾರಿಕಾಯೋ ಪುಚ್ಛಿ, ತಾಹಿ "ತರುಣಭಾವೇಯೇವ ಪತಿಕುಲಗಮನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ತಾಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತಾ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ವಿಸಾಖೇ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಜಾತಿಆದಯೋ ನಾಮ ದಣ್ಡಹತ್ಥಕಗೋಪಾಲಕಸದಿಸಾ, ಜಾತಿ ಜರಾಯ ಸನ್ತಿಕಂ, ಜರಾ ಬ್ಯಾಧಿನೋ ಸನ್ತಿಕಂ, ಬ್ಯಾಧಿ ಮರಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಮರಣಂ ಕುಠಾರಿಯಾ ಛಿನ್ದನ್ತಾ ವಿಯ ಜೀವಿತಂ ಛಿನ್ದತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ವಿವಟ್ಟಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ವಟ್ಟಮೇವ ಪನ ಪತ್ಥೇನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೫."ಯಥಾ ದಣ್ಡೇನ ಗೋಪಾಲೋ, ಗಾವೋ ಪಾಜೇತಿ ಗೋಚರಂ।
ಏವಂ ಜರಾ ಚ ಮಚ್ಚು ಚ, ಆಯುಂ ಪಾಜೇನ್ತಿ ಪಾಣಿನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಾಜೇತೀತಿ** ಛೇಕೋ **ಗೋಪಾಲೋ** ಕೇದಾರನ್ತರಂ ಪವಿಸನ್ತಿಯೋ **ಗಾವೋ ದಣ್ಡೇನ** ನಿವಾರೇತ್ವಾ ತೇನೇವ ಪೋಥೇನ್ತೋ ಸುಲಭತಿಣೋದಕಂ **ಗೋಚರಂ** ನೇತಿ। **ಆಯುಂ ಪಾಜೇನ್ತೀತಿ** ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಛಿನ್ದನ್ತಿ ಖೇಪೇನ್ತಿ। ಗೋಪಾಲಕೋ ವಿಯ ಹಿ ಜರಾ ಚ ಮಚ್ಚು ಚ, ಗೋಗಣೋ ವಿಯ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಗೋಚರಭೂಮಿ ವಿಯ ಮರಣಂ। ತತ್ಥ ಜಾತಿ ತಾವ ಸತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಜರಾಯ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ, ಜರಾ ಬ್ಯಾಧಿನೋ ಸನ್ತಿಕಂ , ಬ್ಯಾಧಿ ಮರಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ। ತಮೇವ ಮರಣಂ ಕುಠಾರಿಯಾ ಛೇದಂ ವಿಯ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಇದಮೇತ್ಥ ಓಪಮ್ಮಸಮ್ಪಟಿಪಾದನಂ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಉಪೋಸಥಿಕಇತ್ಥೀನಂ ವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಅಜಗರಪೇತವತ್ಥು

ಅಥ ಪಾಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಜಗರಪೇತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಲಕ್ಖಣತ್ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಿಜ್ಝಕೂಟತೋ ಓತರನ್ತೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯೋಜನಿಕಂ ಅಜಗರಪೇತಂ ನಾಮ ಅದ್ದಸ। ತಸ್ಸ ಸೀಸತೋ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿಯನ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಪರಿಯನ್ತತೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಉಭಯತೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಓತರನ್ತಿ। ಥೇರೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ। ಲಕ್ಖಣತ್ಥೇರೇನ ಸಿತಕಾರಣಂ ಪುಟ್ಠೋ "ಅಕಾಲೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಮಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗತಕಾಲೇ ಲಕ್ಖಣತ್ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠೋ ಆಹ - "ತತ್ರಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಏಕಂ ಪೇತಂ ಅದ್ದಸಂ, ತಸ್ಸ ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ಅತ್ತಭಾವೋ, ಅಹಂ ತಂ ದಿಸ್ವಾ 'ನ ವತ ಮೇ ಏವರೂಪೋ ಅತ್ತಭಾವೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ'ತಿ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಚಕ್ಖುಭೂತಾ ವತ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾವಕಾ ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿಆದೀನಿ (ಪಾರಾ॰ ೨೨೮; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೨೦೨) ವದನ್ತೋ ಥೇರಸ್ಸ ಕಥಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ "ಮಯಾಪಿ ಏಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪೇತೋ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇಯೇವ ದಿಟ್ಠೋ, 'ಯೇ ಚ ಪನ ಮೇ ವಚನಂ ನ ಸದ್ದಹೇಯ್ಯುಂ, ತೇಸಂ ತಂ ಅಹಿತಾಯ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ ನ ಕಥೇಸಿಂ, ಇದಾನಿ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಸಕ್ಖಿಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಕಥೇಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಪುಟ್ಠೋ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಕಿರ ಸುಮಙ್ಗಲಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಸುವಣ್ಣಿಟ್ಠಕಾಹಿ ಭೂಮಿಂ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ವೀಸತಿಉಸಭಟ್ಠಾನೇ ತತ್ತಕೇನೇವ ಧನೇನ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಾವತ್ತಕೇನೇವ ವಿಹಾರಮಹಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಾತೋವ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ನಗರದ್ವಾರೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಸಾಲಾಯ ಕಾಸಾವಂ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಕಲಲಮಕ್ಖಿತೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ನಿಪನ್ನಂ ಏಕಂ ಚೋರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಕಲಲಮಕ್ಖಿತಪಾದೋ ರತ್ತಿಂ ವಿಚರಿತ್ವಾ ದಿವಾ ನಿಪನ್ನಮನುಸ್ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಚೋರೋ ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಹೋತು, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಖೇತ್ತಂ ಝಾಪೇಸಿ, ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ವಜೇ ಗುನ್ನಂ ಪಾದೇ ಛಿನ್ದಿ, ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಗೇಹಂ ಝಾಪೇಸಿ, ಸೋ ಏತ್ತಕೇನಾಪಿ ಕೋಪಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಚೂಳೂಪಟ್ಠಾಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವಂ ಕತ್ವಾ "ಕಿಂ ತೇ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಪಿಯ"ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ಅಞ್ಞಂ ತಸ್ಸ ಪಿಯತರಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಹೋತು, ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಕೋಪಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ಥರಿ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠೇ ಪಾನೀಯಪರಿಭೋಜನೀಯಘಟೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಅದಾಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ "ಗನ್ಧಕುಟಿ ಕಿರ ಝಾಯತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಝಾಮಕಾಲೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಝಾಮಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ವಾಲಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಅಕತ್ವಾ ವಾಮಬಾಹುಂ ಸಮಿಞ್ಜಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಮಹಾಅಪ್ಫೋಟನಂ ಅಪ್ಫೋಟೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಮೀಪೇ ಠಿತಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಕಸ್ಮಾ, ಸಾಮಿ, ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕತಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ಝಾಮಕಾಲೇ ಅಪ್ಫೋಟೇಸೀ"ತಿ? ಸೋ ಆಹ - "ಏತ್ತಕಂ ಮೇ, ತಾತಾ, ಅಗ್ಗಿಆದೀಹಿ ಅಸಾಧಾರಣೇ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಧನಂ ನಿದಹಿತುಂ ಲದ್ಧಂ, 'ಪುನಪಿ ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಕಾತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಅಪ್ಫೋಟೇಸಿ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಪುನ ತತ್ತಕಂ ಧನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚೋರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಇಮಂ ಅಮಾರೇತ್ವಾ ಮಕ್ಖುಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಹೋತು, ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ನಿವಾಸನನ್ತರೇ ಛುರಿಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ವಿಹಾರೇ ವಿಚರನ್ತೋಪಿ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಏಕೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಖೇತ್ತಂ ಝಾಪಿತಂ, ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ವಜೇ ಗುನ್ನಂ ಪಾದಾ ಛಿನ್ನಾ, ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಗೇಹಂ ಝಾಪಿತಂ, ಇದಾನಿ ಗನ್ಧಕುಟಿಪಿ ತೇನೇವ ಝಾಪಿತಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ದಾನೇ ಪಠಮಂ ಪತ್ತಿಂ ತಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಚೋರೋ "ಭಾರಿಯಂ ವತ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಏವಂ ಅಪರಾಧಕಾರಕೇ ಮಯಿ ಇಮಸ್ಸ ಕೋಪಮತ್ತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ಇಮಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ದಾನೇ ಮಯ್ಹಮೇವ ಪಠಮಂ ಪತ್ತಿಂ ದೇತಿ, ಅಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ದುಬ್ಭಾಮಿ, ಏವರೂಪಂ ಮೇ ಪುರಿಸಂ ಅಖಮಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ದೇವದಣ್ಡೋಪಿ ಮೇ ಮತ್ಥಕೇ ಪತೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಖಮಾಹಿ ಮೇ, ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಅಯುತ್ತಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಮಯಾ ಕತಂ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಖಮಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ "ತಯಾ ಮೇ

ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕತ"ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ, ಮಯಾ ಕತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ತ್ವಂ ಮಯಾ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಕಸ್ಮಾ ಮೇ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಏವಮಕಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೇನ ತೇನ ವುತ್ತವಚನಂ ಸಾರೇತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಮೇ ಕಾರಣೇನ ಕೋಪೋ ಉಪ್ಪಾದಿತೋ"ತಿ ಆಹ। ಸೇಟ್ಠಿ ಅತ್ತನಾ ವುತ್ತಂ ಸರಿತ್ವಾ "ಆಮ, ತಾತ, ವುತ್ತಂ ಮಯಾ , ತಂ ಮೇ ಖಮಾಹೀ"ತಿ ಚೋರಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ "ಉಟ್ಠೇಹಿ, ತಾತ, ಖಮಾಮಿ ತೇ, ಗಚ್ಛ, ತಾತಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಚೇ ಮೇ, ಸಾಮಿ, ಖಮಸಿ, ಸಪುತ್ತದಾರಂ ಮಂ ಗೇಹೇ ದಾಸಂ ಕರೋಹೀತಿ। ತಾತ, ತ್ವಂ ಮಯಾ ಏತ್ತಕೇ ಕಥಿತೇ ಏವರೂಪಂ ಭೇದನಂ ಅಕಾಸಿ, ಗೇಹೇ ವಸನ್ತೇನ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇತುಂ, ನ ಮೇ ತಯಾ ಗೇಹೇ ವಸನ್ತೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ಖಮಾಮಿ ತೇ, ಗಚ್ಛ, ತಾತಾತಿ। ಚೋರೋ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ದೀಘರತ್ತಂ ತತ್ಥ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಇದಾನಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ ಪಚ್ಚತೀತಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾಲಾ ನಾಮ ಪಾಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತಾ ನ ಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ಪಚ್ಛಾ ಪನ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮೇಹಿ ಡಯ್ಹಮಾನಾ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ದಾವಗ್ಗಿಸದಿಸಾವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೬."ಅಥ ಪಾಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ, ಕರಂ ಬಾಲೋ ನ ಬುಜ್ಝತಿ।
ಸೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ಅಗ್ಗಿಡಡ್ಢೋವ ತಪ್ಪತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಥ ಪಾಪಾನೀ**ತಿ ನ ಕೇವಲಂ **ಬಾಲೋ** ಕೋಧವಸೇನ ಪಾಪಾನಿ ಕರೋತಿ, ಕರೋನ್ತೋಪಿ ಪನ **ನ ಬುಜ್ಝತೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಾಪಂ ಕರೋನ್ತೋ ಚ "ಪಾಪಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಅಬುಜ್ಝನಕೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। "ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ವಿಪಾಕೋ"ತಿ ಅಜಾನನತಾಯ "ನ ಬುಜ್ಝತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸೇಹೀ**ತಿ ಸೋ ತೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇಹಿ **ಕಮ್ಮೇಹಿ ದುಮ್ಮೇಧೋ** ನಿಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ **ಅಗ್ಗಿಡಡ್ಢೋವ ತಪ್ಪತೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅಜಗರಪೇತವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೋ ದಣ್ಡೇನಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ತಿತ್ಥಿಯಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಮನ್ತೇಸುಂ - "ಜಾನಾಥಾವುಸೋ, 'ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಮಹಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ'ತಿ । ಮಯಂ ನ ಜಾನಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಜಾನಾಥಾತಿ। ಆಮ, ಜಾನಾಮ, ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ನಾಮ ಏಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನೋ। ಸೋ ಹಿ ದೇವಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದೇವತಾಹಿ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಥೇತಿ 'ಇದಂ ನಾಮ ಕತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಲಭನ್ತೀ'ತಿ। ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಥೇತಿ 'ಇದಂ ನಾಮ ಕತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವನ್ತೀ'ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಅಭಿಹರನ್ತಿ, ಸಚೇ ತಂ ಮಾರೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ಸೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತೇ "ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಏಕಚ್ಛನ್ದಾ ಹುತ್ವಾ "ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಕತ್ವಾ ತಂ ಮಾರಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೇ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪುರಿಸಘಾತಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಚರನ್ತೇ ಚೋರೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಕಾಳಸಿಲಾಯಂ ವಸತಿ, ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಮಾರೇಥಾ"ತಿ ತೇಸಂ ಕಹಾಪಣೇ ಅದಂಸು।

ಚೋರಾ ಧನಲೋಭೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಥೇರಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪರಿವಾರೇಸುಂ। ಥೇರೋ ತೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಕುಞ್ಚಿಕಚ್ಛಿದ್ದೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತೇ ಚೋರಾ ತಂ ದಿವಸಂ ಥೇರಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಪುನೇಕದಿವಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಥೇರೋ ಞತ್ವಾ ಕಣ್ಣಿಕಾಮಣ್ಡಲಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಏವಂ ತೇ ಪಠಮಮಾಸೇಪಿ ಮಜ್ಝಿಮಮಾಸೇಪಿ ಥೇರಂ ಗಹೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಪಚ್ಛಿಮಮಾಸೇ ಪನ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಥೇರೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಆಕಡ್ಢನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ನ ಅಪಗಚ್ಛಿ। ಚೋರಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಣ್ಡುಲಕಣಮತ್ತಾನಿಸ್ಸ ಅಟ್ಠೀನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಭಿನ್ದಿಂಸು। ಅಥ ನಂ “ಮತೋ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗುಮ್ಬಪಿಟ್ಠೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಥೇರೋ “ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾವ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅತ್ತಭಾವಂ ಝಾನವೇಠನೇನ ವೇಠೇತ್ವಾ ಥಿರಂ ಕತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। “ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಸಿ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ”ತಿ? “ಆಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಕತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ”ತಿ? “ಕಾಳಸಿಲಾಪದೇಸಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ತೇನ ಹಿ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಮಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಯಾಹಿ। ತಾದಿಸಸ್ಸ ಹಿ ಮೇ ಸಾವಕಸ್ಸ ಇದಾನಿ ದಸ್ಸನಂ ನತ್ಥೀತಿ। ಸೋ “ಏವಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನದಿವಸೇ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ವಿಯ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಇದ್ಧಿಯೋ ಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕಾಳಸಿಲಾಟವಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। “ಥೇರಂ ಕಿರ ಚೋರಾ ಮಾರೇಸು”ನ್ತಿ ಅಯಮ್ಪಿ ಕಥಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪತ್ಥರಿ। ರಾಜಾ ಅಜಾತಸತ್ತು ಚೋರೇ ಪರಿಯೇಸನತ್ಥಾಯ ಚರಪುರಿಸೇ ಪಯೋಜೇಸಿ। ತೇಸುಪಿ ಚೋರೇಸು ಸುರಾಪಾನೇ ಸುರಂ ಪಿವನ್ತೇಸು ಏಕೋ ಏಕಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಾತೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ “ಅಮ್ಭೋ ದುಬ್ಬಿನೀತ, ತ್ವಂ ಕಸ್ಮಾ ಮೇ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಾತೇಸೀ”ತಿ ಆಹ। ಕಿಂ ಪನ ಹರೇ ದುಟ್ಠಚೋರ, ತಯಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಪಠಮಂ ಪಹಟೋತಿ? ಕಿಂ ಪನ ಮಯಾ ಪಹಟಭಾವಂ ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸೀತಿ? ಇತಿ ನೇಸಂ “ಮಯಾ ಪಹಟೋ, ಮಯಾ ಪಹಟೋ”ತಿ ವದನ್ತಾನಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತೇ ಚರಪುರಿಸಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಚೋರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಚೋರೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ತುಮ್ಹೇಹಿ ಥೇರೋ ಮಾರಿತೋ”ತಿ? “ಆಮ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಕೇನ ತುಮ್ಹೇ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾ”ತಿ? “ನಗ್ಗಸಮಣಕೇಹಿ, ದೇವಾ”ತಿ। ರಾಜಾ ಪಞ್ಚಸತೇ ನಗ್ಗಸಮಣಕೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತೇಹಿ ಚೋರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ನಾಭಿಪ್ಪಮಾಣೇಸು ಆವಾಟೇಸು ನಿಖಣಾಪೇತ್ವಾ ಪಲಾಲೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದಾಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ದಾಪೇಸಿ । ಅಥ ನೇಸಂ ಝಾಮಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅಯನಙ್ಗಲೇಹಿ ಕಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - “ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಅತ್ತನೋ ಅನನುರೂಪಮೇವ ಮರಣಂ ಪತ್ತೋ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಇಮಸ್ಸೇವ ಅತ್ತಭಾವಸ್ಸ ಅನನುರೂಪಂ ಮರಣಂ ಪತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ತೇನ ಕತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುರೂಪಮೇವ ಮರಣಂ ಪತ್ತೋ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಕಿಂ ಪನಸ್ಸ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ -

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ಏಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸಯಮೇವ ಕೋಟ್ಟನಪಚನಾದೀನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ನಂ, “ತಾತ, ತ್ವಂ ಏಕಕೋವ ಗೇಹೇ ಚ ಅರಞ್ಞೇ ಚ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕಿಲಮಸಿ, ಏಕಂ ತೇ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ, “ಅಮ್ಮತಾತಾ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಏವರೂಪಾಯತ್ಥೋ, ಅಹಂ ಯಾವ ತುಮ್ಹೇ ಜೀವಥ, ತಾವ ವೋ ಸಹತ್ಥಾ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ತಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆನಯಿಂಸು। ಸಾ ಕತಿಪಾಹಮೇವ ತೇ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ತೇಸಂ ದಸ್ಸನಮ್ಪಿ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೀ “ನ ಸಕ್ಕಾ ತವ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ವಸಿತು”ನ್ತಿ ಉಜ್ಝಾಯಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತನೋ ಕಥಂ ಅಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಬಹಿಗತಕಾಲೇ ಮಕಚಿವಾಕಖಣ್ಡಾನಿ ಚ ಯಾಗುಫೇಣಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ತೇನಾಗನ್ತ್ವಾ “ಕಿಂ ಇದ”ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠಾ ಆಹ - “ಇಮೇಸಂ ಅನ್ಧಮಹಲ್ಲಕಾನಂ ಏತಂ ಕಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ಗೇಹಂ ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಕರೋನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಏತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ವಸಿತು”ನ್ತಿ। ಏವಂ ತಾಯ ನಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥಯಮಾನಾಯ ಏವರೂಪೋಪಿ ಪೂರಿತಪಾರಮೀ ಸತ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಜ್ಜಿ। ಸೋ “ಹೋತು,

ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ ನೇಸಂ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ತೇ ಭೋಜೇತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮತಾತಾ, ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತಕಾ ಆಗಮನಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತೇ ಯಾನಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಟವಿಮಜ್ಝಂ ಪತ್ತಕಾಲೇ, "ತಾತ, ರಸ್ಮಿಯೋ ಗಣ್ಹಥ, ಗಾವೋ ಪತೋದಸಞ್ಞಾಯ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಚೋರಾ ವಸನ್ತಿ, ಅಹಂ ಓತರಾಮೀ"ತಿ ಪಿತು ಹತ್ಥೇ ರಸ್ಮಿಯೋ ದತ್ವಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸದ್ದಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಚೋರಾನಂ ಉಟ್ಠಿತಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಚೋರಾ ಉಟ್ಠಿತಾ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ, "ತಾತ, ಮಯಂ ಮಹಲ್ಲಕಾ, ತ್ವಂ ಅತ್ತಾನಮೇವ ರಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ತಥಾವಿರವನ್ತೇಪಿ ಚೋರಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ಅಟವಿಯಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಮಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇದಂ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಏತ್ತಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅನೇಕವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಅತ್ತಭಾವಸತೇ ಏವಮೇವ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಸಂಚುಣ್ಣಿತೋ ಮರಣಂ ಪತ್ತೋ। ಏವಂ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಾನುರೂಪಮೇವ ಮರಣಂ ಲದ್ಧಂ, ಪಞ್ಚಹಿ ಚೋರಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಲಭಿಂಸು। ಅಪ್ಪದುಟ್ಠೇಸು ಹಿ ಪದುಸ್ಸನ್ತೋ ದಸಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಪಾಪುಣಾತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೩೭."ಯೋ ದಣ್ಡೇನ ಅದಣ್ಡೇಸು, ಅಪ್ಪದುಟ್ಠೇಸು ದುಸ್ಸತಿ।
ದಸನ್ನಮಞ್ಞತರಂ ಠಾನಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಿಗಚ್ಛತಿ॥

೧೩೮."ವೇದನಂ ಫರುಸಂ ಜಾನಿಂ, ಸರೀರಸ್ಸ ವ ಭೇದನಂ।
ಗರುಕಂ ವಾಪಿ ಆಬಾಧಂ, ಚಿತ್ತಕ್ಖೇಪಂ ವ ಪಾಪುಣೇ॥

೧೩೯."ರಾಜತೋ ವಾ ಉಪಸಗ್ಗಂ, ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ ವ ದಾರುಣಂ।
ಪರಿಕ್ಖಯಂ ವ ಞಾತೀನಂ, ಭೋಗಾನಂ ವ ಪಭಙ್ಗುರಂ॥

೧೪೦."ಅಥ ವಾಸ್ಸ ಅಗಾರಾನಿ, ಅಗ್ಗಿ ಡಹತಿ ಪಾವಕೋ।
ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ, ನಿರಯಂ ಸೋಪಪಜ್ಜತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅದಣ್ಡೇಸೂತಿ** ಕಾಯದಣ್ಡಾದಿರಹಿತೇಸು ಖೀಣಾಸವೇಸು। **ಅಪ್ಪದುಟ್ಠೇಸೂತಿ** ಪರೇಸು ವಾ ಅತ್ತನಿ ವಾ ನಿರಪರಾಧೇಸು। **ದಸನ್ನಮಞ್ಞತರಂ ಠಾನನ್ತಿ** ದಸಸು ದುಕ್ಖಕಾರಣೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಕಾರಣಂ। **ವೇದನನ್ತಿ** ಸೀಸರೋಗಾದಿಭೇದಂ **ಫರುಸಂ** ವೇದನಂ। **ಜಾನಿನ್ತಿ** ಕಿಚ್ಛಾಧಿಗತಸ್ಸ ಧನಸ್ಸ ಜಾನಿಂ। **ಭೇದನನ್ತಿ** ಹತ್ಥಚ್ಛೇದಾದಿಕಂ ಸರೀರಭೇದನಂ। **ಗರುಕನ್ತಿ** ಪಕ್ಖಹತಏಕಚಕ್ಖುಕಪೀಠಸಪ್ಪಿಕುಣೀಭಾವಕುಟ್ಠರೋಗಾದಿಭೇದಂ ಗರುಕಾಬಾಧಂ ವಾ। **ಚಿತ್ತಕ್ಖೇಪನ್ತಿ** ಉಮ್ಮಾದಂ। **ಉಪಸಗ್ಗನ್ತಿ** ಯಸವಿಲೋಪಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಾದಿಅಚ್ಛಿನ್ದನಾದಿಕಂ **ರಾಜತೋ** ಉಪಸಗ್ಗಂ ವಾ। **ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನನ್ತಿ** ಅದಿಟ್ಠಅಸುತಅಚಿನ್ತಿತಪುಬ್ಬಂ "ಇದಂ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಾದಿಕಮ್ಮಂ, ಇದಂ ವಾ ರಾಜಾಪರಾಧಿತಕಮ್ಮಂ ತಯಾ ಕತ"ನ್ತಿ ಏವರೂಪಂ **ದಾರುಣಂ** ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ ವಾ। **ಪರಿಕ್ಖಯಂ ವ ಞಾತೀನನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಅವಸ್ಸಯೋ ಭವಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾನಂ **ಞಾತೀನಂ** ಪರಿಕ್ಖಯಂ ವಾ। **ಪಭಙ್ಗುರನ್ತಿ** ಪಭಙ್ಗುಭಾವಂ ಪೂತಿಭಾವಂ। ಯಂ ಹಿಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಧಞ್ಞಂ, ತಂ ಪೂತಿಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಸುವಣ್ಣಂ ಅಙ್ಗಾರಭಾವಂ, ಮುತ್ತಾ ಕಪ್ಪಾಸಟ್ಠಿಭಾವಂ, ಕಹಾಪಣಂ ಕಪಾಲಖಣ್ಡಾದಿಭಾವಂ, ದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದಾ ಕಾಣಕುಣಾದಿಭಾವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಗ್ಗಿ ಡಹತೀತಿ** ಏಕಸಂವಚ್ಛರೇ ದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಡಾಹಕೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಅಸನಿಅಗ್ಗಿ ವಾ ಪತಿತ್ವಾ ಡಹತಿ, ಅತ್ತನೋವ ಧಮ್ಮತಾಯ ಉಟ್ಠಿತೋ ಪಾವಕೋ ವಾ ಡಹತಿಯೇವ। **ನಿರಯನ್ತಿ** ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಇಮೇಸಂ ದಸನ್ನಂ ಠಾನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಪತ್ವಾಪಿ ಏಕಂಸೇನ ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಪತ್ತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ನಿರಯಂ ಸೋಪಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಬಹುಭಣ್ಡಿಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ನ ನಗ್ಗಚರಿಯಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಬಹುಭಣ್ಡಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕಿರೇಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಭರಿಯಾಯ ಕಾಲಕತಾಯ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋ ಪಬ್ಬಜನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವೇಣಞ್ಚ ಅಗ್ಗಿಸಾಲಞ್ಚ ಭಣ್ಡಗಬ್ಭಞ್ಚ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಭಣ್ಡಗಬ್ಭಂ ಸಪ್ಪಿಮಧುತೇಲಾದೀಹಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ, ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಅತ್ತನೋ ದಾಸೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿಕಂ ಆಹಾರಂ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತಿ। ಬಹುಭಣ್ಡೋ ಚ ಬಹುಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಚ ಅಹೋಸಿ। ರತ್ತಿಂ ಅಞ್ಞಂ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ಹೋತಿ, ದಿವಾ ಅಞ್ಞಂ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ಹೋತಿ, ದಿವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತೇ ವಸತಿ। ತಸ್ಸೇಕದಿವಸಂ ಚೀವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾನಿ ಸುಕ್ಖಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಚಾರಿಕಂ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ "ಕಸ್ಸಿಮಾನಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆವುಸೋ, ಭಗವತಾ ತಿಚೀವರಾನಿ ಅನುಞ್ಞಾತಾನಿ, ತ್ವಞ್ಚ ಪನ ಏವಂ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಏವಂ ಬಹುಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಜಾತೋ"ತಿ ತಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ , ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅತಿಬಹುಭಣ್ಡೋ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತಂ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಆಹ - "ಕಸ್ಮಾ ಪನ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಮಯಾ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾಯ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸಿತೇ ಏವಂ ಬಹುಭಣ್ಡೋ ಜಾತೋ"ತಿ। ಸೋ ತಾವತ್ತಕೇನೇವ ಕುಪಿತೋ "ಇಮಿನಾ ದಾನಿ ನೀಹಾರೇನ ಚರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾರುಪನಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಏಕಚೀವರೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಯಮಾನೋ ನನು ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬೇ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಗವೇಸಕೋ ದಕರಕ್ಖಸಕಾಲೇಪಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಗವೇಸಮಾನೋ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ವಿಹಾಸಿ, ಕಸ್ಮಾ ಇದಾನಿ ಏವಂ ಗರುಕೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಪಾರುಪನಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಹಾಯ ಠಿತೋಸೀತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಆವಿಭಾವತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಭಗವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ -

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ **ಮಹಿಂಸಕುಮಾರೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ **ಚನ್ದಕುಮಾರೋ** ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತೇಸಂ ಮಾತರಿ ಕಾಲಕತಾಯ ರಾಜಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸಾಪಿ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ, **ಸೂರಿಯಕುಮಾರೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾ ತುಟ್ಠೋ "ಪುತ್ತಸ್ಸ ತೇ ವರಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾಪಿ ಖೋ, "ದೇವ, ಇಚ್ಛಿತಕಾಲೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ರಾಜಾನಂ ಆಹ - "ದೇವೇನ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಜಾತಕಾಲೇ ವರೋ ದಿನ್ನೋ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ದೇಹೀ"ತಿ । ರಾಜಾ "ಮಮ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಾ ವಿಯ ಜಲನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ದಾತು"ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾಪಿ ತಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಮಾನಮೇವ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮೇ ಪುತ್ತಾನಂ ಅನತ್ಥಮ್ಪಿ ಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಪುತ್ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ತಾತಾ, ಅಹಂ ಸೂರಿಯಕುಮಾರಸ್ಸ ಜಾತಕಾಲೇ ವರಂ ಅದಾಸಿಂ, ಇದಾನಿಸ್ಸ ಮಾತಾ ರಜ್ಜಂ ಯಾಚತಿ, ಅಹಂ ತಸ್ಸ ನ ದಾತುಕಾಮೋ, ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನತ್ಥಮ್ಪಿ ಕರೇಯ್ಯ, ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ, ಅರಞ್ಞೇ ವಸಿತ್ವಾ ಮಮಚ್ಚಯೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ತೇ ಪಿತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಾ ಓತರನ್ತೇ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಕೀಳಮಾನೋ ಸೂರಿಯಕುಮಾರೋ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತೇಸಂ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೂರಿಯಕುಮಾರಂ ಆಹ - "ತಾತ, ಏತಂ ಸರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಚ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಪದುಮಿನಿಪಣ್ಣೇಹಿ ಉದಕಂ ಆಹರಾ"ತಿ। ಸೋ ಪನ ಸರೋ ವೇಸ್ಸವಣ್ಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಏಕೇನ ದಕರಕ್ಖಸೇನ ಲದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ವೇಸ್ಸವಣ್ಣೋ ಚ ತಂ ಆಹ - "ಠಪೇತ್ವಾ ದೇವಧಮ್ಮಜಾನನಕೇ ಯೇ ಚ ಅಞ್ಞೇ ಇಮಂ ಸರಂ ಓತರನ್ತಿ, ತೇ ಖಾದಿತುಂ ಲಭಸೀ"ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋ ತಂ

ಸರಂ ಓತಿಣ್ಣೋತಿಣ್ಣೇ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಜಾನನ್ತೇ ಖಾದತಿ, ಸೂರಿಯಕುಮಾರೋಪಿ ತಂ ಸರಂ ಅವೀಮಂಸಿತ್ವಾವ ಓತರಿ, ತೇನ ಚ "ದೇವಧಮ್ಮೇ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ "ದೇವಧಮ್ಮಾ ನಾಮ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ "ತ್ವಂ ದೇವಧಮ್ಮೇ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಉದಕಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಭವನೇ ಠಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತಂ ಚಿರಾಯನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚನ್ದಕುಮಾರಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋಪಿ ತೇನ "ದೇವಧಮ್ಮೇ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ "ದೇವಧಮ್ಮಾ ನಾಮ ಚತಸ್ಸೋ ದಿಸಾ"ತಿ ಆಹ। ದಕರಕ್ಖಸೋ ತಮ್ಪಿ ಉದಕಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಠಪೇಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಚಿರಾಯನ್ತೇ "ಅನ್ತರಾಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಓತರಣಪದಂಯೇವ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಸರೋ ರಕ್ಖಸಪರಿಗ್ಗಹಿತೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಖಗ್ಗಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಧನುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಕ್ಖಸೋ ತಂ ಅನೋತರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವನಕಮ್ಮಿಕಪುರಿಸವೇಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಆಹ - "ಭೋ ಪುರಿಸ, ತ್ವಂ ಮಗ್ಗಕಿಲನ್ತೋ, ಕಸ್ಮಾ ಇಮಂ ಸರಂ ಓತರಿತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಚ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ ಭಿಸಮುಳಾಲಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ನ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಏಸ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ತಯಾ ಮೇ ಭಾತರೋ ಗಹಿತಾ"ತಿ ಆಹ। ಆಮ, ಮಯಾ ಗಹಿತಾತಿ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾತಿ? ಅಹಂ ಇಮಂ ಸರಂ ಓತಿಣ್ಣೋತಿಣ್ಣೇ ಲಭಾಮೀತಿ । ಕಿಂ ಪನ ಸಬ್ಬೇವ ಲಭಸೀತಿ? ದೇವಧಮ್ಮಜಾನನಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸೇ ಲಭಾಮೀತಿ। ಅತ್ಥಿ ಪನ ತೇ ದೇವಧಮ್ಮೇಹಿ ಅತ್ಥೋತಿ? ಆಮ, ಅತ್ಥೀತಿ। ಅಹಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀತಿ। ತೇನ ಹಿ ಕಥೇಹೀತಿ। ನ ಸಕ್ಕಾ ಕಿಲಿಟ್ಠೇನ ಗತ್ತೇನ ಕಥೇತುನ್ತಿ। ಯಕ್ಖೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಮಣ್ಡಪಮಜ್ಝೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಯಮಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸುಣಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಹಿರಿಓತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಸುಕ್ಕಧಮ್ಮಸಮಾಹಿತಾ।
ಸನ್ತೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಲೋಕೇ, **ದೇವಧಮ್ಮಾ**ತಿ ವುಚ್ಚರೇ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೬)।

ಯಕ್ಖೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಹ - "ಪಣ್ಡಿತ, ಅಹಂ ತೇ ಪಸನ್ನೋ, ಏಕಂ ಭಾತರಂ ದಮ್ಮಿ, ಕತರಂ ಆನೇಮೀ"ತಿ? "ಕನಿಟ್ಠಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ। ಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಕೇವಲಂ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಜಾನಾಸಿಯೇವ, ನ ಪನ ತೇಸು ವತ್ತಸೀತಿ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾತಿ? ಯಸ್ಮಾ ಜೇಟ್ಠಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಂ ಆಹರಾಪೇನ್ತೋ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿಕಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೋಸೀತಿ, ದೇವಧಮ್ಮೇ ಚಾಹಂ ಯಕ್ಖ ಜಾನಾಮಿ, ತೇಸು ಚ ವತ್ತಾಮಿ। ಮಯಞ್ಹಿ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮಂ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠಾ। ಏತಸ್ಸ ಹಿ ಅತ್ಥಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತರಂ ಏತಸ್ಸ ಮಾತಾ ರಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಪಿತಾ ತಂ ವರಂ ಅದತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನುರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞೇ ವಾಸಂ ಅನುಜಾನಿ, ಸೋ ಕುಮಾರೋ ಅನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತೋ। "ತಂ ಅರಞ್ಞೇ ಏಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಖಾದೀ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ನ ಕೋಚಿ ಸದ್ದಹಿಸ್ಸತಿ। ತೇನಾಹಂ ಗರಹಭಯಭೀತೋ ತಮೇವಾಹರಾಪೇಮೀತಿ। ಯಕ್ಖೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಸೀದಿತ್ವಾ "ಸಾಧು ಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಮೇವ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಜಾನಾಸಿ, ದೇವಧಮ್ಮೇಸು ಚ ವತ್ತಸೀ"ತಿ ದ್ವೇ ಭಾತರೋ ಆನೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಯಕ್ಖಭಾವೇ ಆದೀನವಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಸುಸಂವಿಹಿತಾರಕ್ಖೋ ತಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪಿತರಿ ಕಾಲಕತೇ ಯಕ್ಖಂ ಆದಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚನ್ದಕುಮಾರಸ್ಸ ಉಪರಜ್ಜಂ, ಸೂರಿಯಕುಮಾರಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ರಮಣೀಯೇ ಠಾನೇ ಆಯತನಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಸೋ ಲಾಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಅಕಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ರಕ್ಖಸೋ ಬಹುಭಣ್ಡಿಕಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಸೂರಿಯಕುಮಾರೋ ಆನನ್ದೋ, ಚನ್ದಕುಮಾರೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಮಹಿಂಸಕುಮಾರೋ ಪನ ಅಹಮೇವಾ"ತಿ। ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಜಾತಕಂ ಕಥೇತ್ವಾ "ಏವಂ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಪುಬ್ಬೇ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಗವೇಸಮಾನೋ ಹಿರಿಓತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಇಮಿನಾ ನೀಹಾರೇನ ಠತ್ವಾ ಮಮ ಪುರತೋ 'ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋಮ್ಹೀ'ತಿ ವದನ್ತೋ ಅಯುತ್ತಂ ಅಕಾಸಿ। ನ ಹಿ

ಸಾಟಕಪಟಿಕ್ಖೇಪಾದಿಮತ್ತೇನ ಸಮಣೋ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೧."ನ ನಗ್ಗಚರಿಯಾ ನ ಜಟಾ ನ ಪಙ್ಕಾ, ನಾನಾಸಕಾ ಥಣ್ಡಿಲಸಾಯಿಕಾ ವಾ।
ರಜೋಜಲ್ಲಂ ಉಕ್ಕುಟಿಕಪ್ಪಧಾನಂ, ಸೋಧೇನ್ತಿ ಮಚ್ಚಂ ಅವಿತಿಣ್ಣಕಙ್ಖ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾನಾಸಕಾ**ತಿ ನ ಅನಸಕಾ, ಭತ್ತಪಟಿಕ್ಖೇಪಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಥಣ್ಡಿಲಸಾಯಿಕಾ**ತಿ ಭೂಮಿಸಯನಾ। **ರಜೋಜಲ್ಲ**ನ್ತಿ ಕದ್ದಮಲೇಪನಾಕಾರೇನ ಸರೀರೇ ಸನ್ನಿಹಿತರಜೋ । **ಉಕ್ಕುಟಿಕಪ್ಪಧಾನ**ನ್ತಿ ಉಕ್ಕುಟಿಕಭಾವೇನ ಆರದ್ಧವೀರಿಯಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯೋ ಹಿ ಮಚ್ಚೋ "ಏವಂ ಅಹಂ ಲೋಕನಿಸ್ಸರಣಸಙ್ಖಾತಂ ಸುದ್ಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇಮೇಸು ನಗ್ಗಚರಿಯಾದೀಸು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತೇಯ್ಯ, ಸೋ ಕೇವಲಂ ಮಿಚ್ಛಾದಸ್ಸನಞ್ಞೇವ ವಡ್ಢೇಯ್ಯ, ಕಿಲಮಥಸ್ಸ ಚ ಭಾಗೀ ಅಸ್ಸ। ನ ಹಿ ಏತಾನಿ ಸುಸಮಾದಿನ್ನಾನಿಪಿ ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಾಯ ಕಙ್ಖಾಯ ಅವಿತಿಣ್ಣಭಾವೇನ **ಅವಿತಿಣ್ಣಕಙ್ಖಂ ಮಚ್ಚಂ ಸೋಧೇನ್ತೀ**ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಬಹುಭಣ್ಡಿಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸನ್ತತಿಮಹಾಮತ್ತವತ್ಥು

ಅಲಙ್ಕತೋ ಚೇಪೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸನ್ತತಿಮಹಾಮತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಹಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಕೋಸಲಸ್ಸ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಕುಪಿತಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಆಗತೋ। ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಾ ತುಟ್ಠೋ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ರಜ್ಜಂ ದತ್ವಾ ಏಕಂ ನಚ್ಚಗೀತಕುಸಲಂ ಇತ್ಥಿಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಸುರಾಮದಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧವರಗತೋ ನ್ಹಾನತಿತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತಂ ದ್ವಾರನ್ತರೇ ದಿಸ್ವಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧವರಗತೋವ ಸೀಸಂ ಚಾಲೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸತ್ಥಾ ಸಿತಂ ಕತ್ವಾ "ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಿತಪಾತುಕರಣೇ ಹೇತೂ"ತಿ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠೋ ಸಿತಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಆಹ - "ಪಸ್ಸಾನನ್ದ, ಸನ್ತತಿಮಹಾಮತ್ತಂ, ಅಜ್ಜ ಸಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋವ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಚತುಪ್ಪದಿಕಗಾಥಾವಸಾನೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ತತಾಲಮತ್ತೇ ಆಕಾಸೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಮಹಾಜನೋ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ಸತ್ಥು ವಚನಂ ಅಸ್ಸೋಸಿ। ತತ್ಥ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಪಸ್ಸಥ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ, ಮುಖಪ್ಪತ್ತಮೇವ ಭಾಸತಿ, ಅಜ್ಜ ಕಿರ ಏಸ ಏವಂ ಸುರಾಮದಮತ್ತೋ ಯಥಾಲಙ್ಕತೋವ ಏತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಅಜ್ಜೇವ ತಂ ಮುಸಾವಾದೇನ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಚಿನ್ತೇಸುಂ - "ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಮಹಾನುಭಾವತಾ, ಅಜ್ಜ ಬುದ್ಧಲೀಳಞ್ಚೇವ ಸನ್ತತಿಮಹಾಮತ್ತಲೀಳಞ್ಚ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ಸನ್ತತಿಮಹಾಮತ್ತೋಪಿ ನ್ಹಾನತಿತ್ಥೇ ದಿವಸಭಾಗಂ ಉದಕಕೀಳಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಪಾನಭೂಮಿಯಂ ನಿಸೀದಿ। ಸಾಪಿ ಇತ್ಥೀ ರಙ್ಗಮಜ್ಝಂ ಓತರಿತ್ವಾ ನಚ್ಚಗೀತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಆರಭಿ। ತಸ್ಸಾ ಸರೀರಲೀಳಾಯ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಅಪ್ಪಾಹಾರತಾಯ ತಂ ದಿವಸಂ ನಚ್ಚಗೀತಂ ದಸ್ಸಯಮಾನಾಯ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಯಂ ಸತ್ಥಕವಾತಾ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ಹದಯಮಂಸಂ ಕನ್ತಿತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। ಸಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಮುಖೇನ ಚೇವ ಅಕ್ಖೀಹಿ ಚ ವಿವಟೇಹಿ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಸನ್ತತಿಮಹಾಮತ್ತೋ "ಉಪಧಾರೇಥ ನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ನಿರುದ್ಧಾ, ಸಾಮೀ"ತಿ ಚ ವುತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ಬಲವಸೋಕೇನ ಅಭಿಭೂತೋ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಂ ಪೀತಸುರಾ ತತ್ತಕಪಾಲೇ ಉದಕಬಿನ್ದು ವಿಯ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ "ನ ಮೇ ಇಮಂ ಸೋಕಂ ಅಞ್ಞೋ ನಿಬ್ಬಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅಞ್ಞತ್ರ

ತಥಾಗತೇನಾ"ತಿ ಬಲಕಾಯಪರಿವುತೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಭನ್ತೇ, 'ಏವರೂಪೋ ಮೇ ಸೋಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತಂ ಮೇ ತುಮ್ಹೇ ನಿಬ್ಬಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥಾ'ತಿ ಆಗತೋಮ್ಹಿ, ಪಟಿಸರಣಂ ಮೇ ಹೋಥಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಸೋಕಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇತುಂ ಸಮತ್ಥಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋಸಿ। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಹಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಇಮಿನಾವ ಆಕಾರೇನ ಮತಕಾಲೇ ತವ ರೋದನ್ತಸ್ಸ ಪಗ್ಘರಿತಅಸ್ಸೂನಿ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾಸಮುದ್ದಾನಂ ಉದಕತೋ ಅತಿರೇಕತರಾನೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ತಂ ವಿಸೋಸೇಹಿ, ಪಚ್ಛಾ ತೇ ಮಾಹು ಕಿಞ್ಚನಂ।
ಮಜ್ಝೇ ಚೇ ನೋ ಗಹೇಸ್ಸಸಿ, ಉಪಸನ್ತೋ ಚರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ॥ (ಸು॰ ನಿ॰ ೯೪೯, ೧೧೦೬; ಚೂಳನಿ॰ ಜತುಕಣ್ಣಿಮಾಣವಪುಚ್ಛಾನಿದ್ದೇಸ ೬೮)।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸನ್ತತಿಮಹಾಮತ್ತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಪ್ಪವತ್ತನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಮೇ ಅನುಜಾನಾಥಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇನ ಕತಕಮ್ಮಂ ಜಾನನ್ತೋಪಿ "ಮುಸಾವಾದೇನ ನಿಗ್ಗಣ್ಹನತ್ಥಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸನ್ತಿ, 'ಬುದ್ಧಲೀಳಞ್ಚೇವ ಸನ್ತತಿಮಹಾಮತ್ತಲೀಳಞ್ಚ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಇಮಿನಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪುಞ್ಞೇಸು ಆದರಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ತಯಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಮಯ್ಹಂ ಕಥೇಹಿ, ಕಥೇನ್ತೋ ಚ ಭೂಮಿಯಂ ಠಿತೋ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಸತ್ತತಾಲಮತ್ತೇ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ ಕಥೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕತಾಲಪ್ಪಮಾಣಂ ಉಗ್ಗಮ್ಮ ಓರೋಹಿತ್ವಾ ಪುನ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸತ್ತತಾಲಪ್ಪಮಾಣೇ ಆಕಾಸೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಸುಣಾಥ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಆಹ -

ಇತೋ ಏಕನವುತಿಕಪ್ಪೇ ವಿಪಸ್ಸೀಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಅಹಂ ಬನ್ಧುಮತಿನಗರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿಂ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಪರೇಸಂ ಛೇದಂ ವಾ ಪೀಳಂ ವಾ ಅಕರಣಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮಘೋಸಕಕಮ್ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮಹಾಜನಂ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ "ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋಥ, ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಸು ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಿಯಥ, ದಾನಂ ದೇಥ, ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾಥ, ಬುದ್ಧರತನಾದೀಹಿ ಸದಿಸಂ ಅಞ್ಞಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಉಗ್ಘೋಸೇನ್ತೋ ವಿಚರಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪಿತಾ ಬನ್ಧುಮತಿಮಹಾರಾಜಾ ಮಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ತಾತ, ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಚರಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ದೇವ, ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಗುಣಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇಸು ಸಮಾದಪೇನ್ತೋ ವಿಚರಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಕತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಿಚರಸೀ"ತಿ ಮಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಪದಸಾವ, ದೇವಾ"ತಿ ಮಯಾ ವುತ್ತೇ, "ತಾತ, ನ ತ್ವಂ ಏವಂ ವಿಚರಿತುಂ ಅರಹಸಿ, ಇಮಂ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ಪಿಲನ್ಧಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ವಿಚರಾ"ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಮುತ್ತಾದಾಮಸದಿಸಂ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ದತ್ವಾ ದನ್ತಂ ಅಸ್ಸಂ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ಮಂ ರಞ್ಞಾ ದಿನ್ನಪರಿಹಾರೇನ ತಥೇವ ಉಗ್ಘೋಸೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಂ ಪುನ ರಾಜಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ತಾತ, ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಚರಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ತದೇವ, ದೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ತಾತ, ಅಸ್ಸೋಪಿ ತೇ ನಾನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಇಧ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವಿಚರಾ"ತಿ ಚತುಸಿನ್ಧವಯುತ್ತರಥಂ ಅದಾಸಿ। ತತಿಯವಾರೇಪಿ ಮೇ ರಾಜಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ತಾತ, ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಚರಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ತದೇವ, ದೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ತಾತ, ರಥೋಪಿ ತೇ ನಾನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಮಹನ್ತಂ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಮಹಾಪಸಾಧನಞ್ಚ ದತ್ವಾ ಏಕಞ್ಚ ಹತ್ಥಿಂ ಅದಾಸಿ। ಸ್ವಾಹಂ ಸಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಸೀತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಧಮ್ಮಘೋಸಕಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿಂ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಕಾಯತೋ ಚನ್ದನಗನ್ಧೋ ವಾಯತಿ, ಮುಖತೋ ಉಪ್ಪಲಗನ್ಧೋ ವಾಯತಿ। ಇದಂ ಮಯಾ ಕತಕಮ್ಮನ್ತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಸರೀರೇ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಮಂಸಲೋಹಿತಂ ಝಾಪೇಸಿ, ಸುಮನಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಯ ಧಾತುಯೋ ಅವಸಿಸ್ಸಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಸುದ್ಧವತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ, ಧಾತುಯೋ ತತ್ಥ ಪತಿಂಸು। ತಾ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚತುಮಹಾಪಥೇ ಥೂಪಂ ಕಾರೇಸಿ "ಮಹಾಜನೋ

ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಭಾಗೀ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ, "ಆವುಸೋ, ಸನ್ತತಿಮಹಾಮತ್ತೋ ಗಾಥಾವಸಾನೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೋಯೇವ ಆಕಾಸೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತಂ 'ಸಮಣೋ'ತಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ ಉದಾಹು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತಂ 'ಸಮಣೋ'ತಿಪಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ'ತಿಪಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೨ಅಲಙ್ಕತೋ ಚೇಪಿ ಸಮಂ ಚರೇಯ್ಯ,
ಸನ್ತೋ ದನ್ತೋ ನಿಯತೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ।
ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸು ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡಂ,
ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋ ಸಮಣೋ ಸ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಲಙ್ಕತೋತಿ** ವತ್ಥಾಭರಣೇಹಿ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಾದೀಹಿ ಅಲಙ್ಕತೋ **ಚೇಪಿ** ಪುಗ್ಗಲೋ ಕಾಯಾದೀಹಿ **ಸಮಂ ಚರೇಯ್ಯ,** ರಾಗಾದಿವೂಪಸಮೇನ **ಸನ್ತೋ** ಇನ್ದ್ರಿಯದಮನೇನ **ದನ್ತೋ** ಚತುಮಗ್ಗನಿಯಮೇನ **ನಿಯತೋ** ಸೇಟ್ಠಚರಿಯಾಯ **ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ** ಕಾಯದಣ್ಡಾದೀನಂ ಓರೋಪಿತತಾಯ **ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸು ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡಂ। ಸೋ** ಏವರೂಪೋ ಬಾಹಿತಪಾಪತ್ತಾ **ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ**ತಿಪಿ ಸಮಿತಪಾಪತ್ತಾ **ಸಮಣೋ**ತಿಪಿ ಭಿನ್ನಕಿಲೇಸತ್ತಾ **ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿಪಿ ವತ್ತಬ್ಬೋಯೇವಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸನ್ತತಿಮಹಾಮತ್ತವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಪಿಲೋತಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಹಿರೀನಿಸೇಧೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಿಲೋತಿಕತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಏಕಂ ಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡನಿವತ್ಥಂ ಕಪಾಲಂ ಆದಾಯ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತಂ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ತೇ ಏವಂ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಜೀವನತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನ ಉತ್ತರಿತರಾ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕೋ ಮಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಹಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಹತ್ಥಾ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ತಞ್ಚ ಪನ ನಿವತ್ಥಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪರಿಸ್ಸಾವನಕರಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ಗಯ್ಹೂಪಗಂ ಕಞ್ಚಿ ಪದೇಸಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಕಪಾಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಿಸ್ಸಾ ರುಕ್ಖಸಾಖಾಯ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಮಾನೋ ಮಹಗ್ಘಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ಥೂಲಸರೀರೋ ಹುತ್ವಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ಮೇ ಜನಸ್ಸ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ವಿಚರಣೇನ, ಅತ್ತನೋ ಪಿಲೋತಿಕಮೇವ ನಿವಾಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಲೋತಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಹಿರಿಕ ನಿಲ್ಲಜ್ಜ ಏವರೂಪಾನಂ ವತ್ಥಾನಂ ಅಚ್ಛಾದನಟ್ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ಇಮಂ ಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕಪಾಲಹತ್ಥೋ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತುಂ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ತಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದಿ, ಓವದನ್ತಸ್ಸೇವ ಪನಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಸನ್ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ತಂ ಪಿಲೋತಿಕಂ ತತ್ಥೇವ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಮೇವ ಗತೋ। ಸೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಪುನಪಿ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ, ಪುನಪಿ ತಥೇವಾತಿ। ತಂ ಏವಂ ಅಪರಾಪರಂ ವಿಚರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಕಹಂ , ಆವುಸೋ, ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ। ಸೋ "ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮಾವುಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಏತೇನೇವ ನೀಹಾರೇನ ಅತ್ತನೋ ಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡಮೇವ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ನಿಸೇಧೇತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಆಹಂಸು - "ಕಿಂ, ಆವುಸೋ, ನ ದಾನಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಸಿ, ನನು ಅಯಂ ತೇ ವಿಚರಣಮಗ್ಗೋ"ತಿ। ಆವುಸೋ, ಆಚರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸಗ್ಗೇ

ಸತಿ ಗತೋಮ್ಹಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಮೇ ಛಿನ್ನೋ ಸಂಸಗ್ಗೋ, ತೇನಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನ ಗಚ್ಛಾಮೀತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ - "ಭನ್ತೇ, ಪಿಲೋತಿಕತ್ಥೇರೋ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ। ಕಿಮಾಹ, ಭಿಕ್ಖವೇತಿ? ಇದಂ ನಾಮ, ಭನ್ತೇತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಸಂಸಗ್ಗೇ ಸತಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ, ಇದಾನಿ ಪನಸ್ಸ ಸಂಸಗ್ಗೋ ಛಿನ್ನೋ, ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ನಿಸೇಧೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೪೩."ಹಿರೀನಿಸೇಧೋ ಪುರಿಸೋ, ಕೋಚಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಯೋ ನಿದ್ದಂ ಅಪಬೋಧೇತಿ, ಅಸ್ಸೋ ಭದ್ರೋ ಕಸಾಮಿವ॥

೧೪೪."ಅಸ್ಸೋ ಯಥಾ ಭದ್ರೋ ಕಸಾನಿವಿಟ್ಠೋ,
ಆತಾಪಿನೋ ಸಂವೇಗಿನೋ ಭವಾಥ।
ಸದ್ಧಾಯ ಸೀಲೇನ ಚ ವೀರಿಯೇನ ಚ,
ಸಮಾಧಿನಾ ಧಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯೇನ ಚ।
ಸಮ್ಪನ್ನವಿಜ್ಜಾಚರಣಾ ಪತಿಸ್ಸತಾ,
ಜಹಿಸ್ಸಥ ದುಕ್ಖಮಿದಂ ಅನಪ್ಪಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ ಅನ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಕುಸಲವಿತಕ್ಕಂ ಹಿರಿಯಾ ನಿಸೇಧೇತೀತಿ **ಹಿರೀನಿಸೇಧೋ**। **ಕೋಚಿ ಲೋಕಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುಲ್ಲಭೋ, ಕೋಚಿದೇವ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ **ವಿಜ್ಜತಿ**। **ಯೋ ನಿದ್ದ**ನ್ತಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ನಿದ್ದಂ ಅಪಹರನ್ತೋ ಬುಜ್ಝತೀತಿ **ಅಪಬೋಧೇತಿ**। **ಕಸಾಮಿವಾ**ತಿ ಯಥಾ **ಭದ್ರೋ ಅಸ್ಸೋ** ಅತ್ತನಿ ಪತಮಾನಂ ಕಸಂ ಅಪಹರತಿ, ಅತ್ತನಿ ಪತಿತುಂ ನ ದೇತಿ। ಯೋ ಏವಂ ನಿದ್ದಂ ಅಪಬೋಧೇತಿ, ಸೋ ದುಲ್ಲಭೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುತಿಯಗಾಥಾಯ ಅಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಥಾ **ಭದ್ರೋ ಅಸ್ಸೋ** ಪಮಾದಮಾಗಮ್ಮ ಕಸಾಯ ನಿವಿಟ್ಠೋ, ಅಹಮ್ಪಿ ನಾಮ ಕಸಾಯ ಪಹಟೋ"ತಿ ಅಪರಭಾಗೇ ಆತಪ್ಪಂ ಕರೋತಿ, ಏವಂ ತುಮ್ಹೇಪಿ **ಆತಾಪಿನೋ ಸಂವೇಗಿನೋ ಭವಥ** , ಏವಂಭೂತಾ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಾಯ ದುವಿಧಾಯ **ಸದ್ಧಾಯ** ಚ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲೇನ ಚ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕವೀರಿಯೇನ ಚ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಸಮಾಧಿನಾ ಚ ಕಾರಣಾಕಾರಣಜಾನನಲಕ್ಖಣೇನ **ಧಮ್ಮವಿನಿಚ್ಛಯೇನ** ಚ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಹುತ್ವಾ ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ವಾ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ವಾ ವಿಜ್ಜಾನಂ, ಪಞ್ಚದಸನ್ನಞ್ಚ ಚರಣಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ **ಸಮ್ಪನ್ನವಿಜ್ಜಾಚರಣಾ** । ಉಪಟ್ಠಿತಸತಿತಾಯ **ಪತಿಸ್ಸತಾ** ಹುತ್ವಾ ಇದಂ ಅನಪ್ಪಕಂ ವಟ್ಟದುಕ್ಖಂ ಪಜಹಿಸ್ಸಥಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಿಲೋತಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ಸುಖಸಾಮಣೇರವತ್ಥು

ಉದಕಞ್ಹಿ ನಯನ್ತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುಖಸಾಮಣೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಅತೀತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗನ್ಧಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಪಿತರಿ ಕಾಲಕತೇ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ತಸ್ಸೇವ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ **ಗನ್ಧಸೇಟ್ಠೀ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ ಧನಗಬ್ಭದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ, "ಸಾಮಿ, ಇದಂ ತೇ ಏತ್ತಕಂ ಪಿತು ಧನಂ, ಏತ್ತಕಂ ಪಿತಾಮಹಾದೀನ"ನ್ತಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಧನರಾಸಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಆಹ - "ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಇಮಂ ಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನ

ಗಮಿಂಸೂ"ತಿ। "ಸಾಮಿ, ಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಅತ್ತನಾ ಕತಂ ಕುಸಲಾಕುಸಲಮೇವ ಹಿ ಆದಾಯ ಸತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ತೇ ಬಾಲತಾಯ ಧನಂ ಸಣ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಹಾಯ ಗತಾ, ಅಹಂ ಪನೇತಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಏವಂ ಪನ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ "ದಾನಂ ವಾ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಪೂಜಂ ವಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಖಾದಿತ್ವಾವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸೋ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಫಲಿಕಮಯಂ ನ್ಹಾನಕೋಟ್ಠಕಂ ಕಾರೇಸಿ, ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಫಲಿಕಮಯಮೇವ ನ್ಹಾನಫಲಕಂ, ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ನಿಸೀದನಪಲ್ಲಙ್ಕಂ, ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಭೋಜನಪಾತಿಂ, ಸತಸಹಸ್ಸಮೇವ ದತ್ವಾ ಭೋಜನಟ್ಠಾನೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ, ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಭೋಜನಪಾತಿಯಾ ಆಸಿತ್ತಕೂಪಧಾನಂ ಕಾರೇಸಿ, ಸತಸಹಸ್ಸೇನೇವ ಗೇಹೇ ಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ಸಣ್ಠಾಪೇಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಪಾತರಾಸತ್ಥಾಯ ಸಹಸ್ಸಂ ಅದಾಸಿ, ಸಾಯಮಾಸತ್ಥಾಯಪಿ ಸಹಸ್ಸಮೇವ। ಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ ಪನ ಭೋಜನತ್ಥಾಯ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದಾಪೇಸಿ, ತಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜನದಿವಸೇ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ - "ಗನ್ಧಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಕಿರ ಭತ್ತಭುಞ್ಜನಾಕಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೂ"ತಿ।

ಮಹಾಜನೋ ಮಞ್ಚಾತಿಮಞ್ಚೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸನ್ನಿಪತಿ। ಸೋಪಿ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೇ ನ್ಹಾನಕೋಟ್ಠಕೇ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೇ ಫಲಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೋಳಸಹಿ ಗನ್ಧೋದಕಘಟೇಹಿ ನ್ಹತ್ವಾ ತಂ ಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಆಸಿತ್ತಕೂಪಧಾನೇ ತಂ ಪಾತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಭೋಜನಂ ವಡ್ಢೇಸುಂ। ಸೋ ನಾಟಕಪರಿವುತೋ ಏವರೂಪಾಯ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ತಂ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜತಿ। ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಏಕೋ ಗಾಮಿಕಮನುಸ್ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಬ್ಬಯಾಹರಣತ್ಥಂ ದಾರುಆದೀನಿ ಯಾನಕೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನಿವಾಸಂ ಗಣ್ಹಿ। ತದಾ ಪನ ಪುಣ್ಣಮದಿವಸೋ ಹೋತಿ। "ಗನ್ಧಸೇಟ್ಠಿನೋ ಭುಞ್ಜನಲೀಳಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೂ"ತಿ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಹಾಯಕೋ ಆಹ - "ಸಮ್ಮ, ಗನ್ಧಸೇಟ್ಠಿನೋ ತೇ ಭುಞ್ಜನಲೀಳಂ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬ"ನ್ತಿ। "ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಏಹಿ, ಗಚ್ಛಾಮ, ಅಯಂ ನಗರೇ ಭೇರೀ ಚರತಿ, ಏತಸ್ಸ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಗರವಾಸೀ ಜನಪದವಾಸಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಮಹಾಜನೋಪಿ ಮಞ್ಚಾತಿಮಞ್ಚೇ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಪಸ್ಸತಿ। ಗಾಮವಾಸೀ ಭತ್ತಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾವ ನಗರವಾಸಿಂ ಆಹ - "ಮಯ್ಹಂ ಏತಾಯ ಪಾತಿಯಾ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡೇ ಪಿಪಾಸಾ ಜಾತಾ"ತಿ। ಸಮ್ಮ, ಮಾ ಏತಂ ಪತ್ಥಯಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಲದ್ಧುನ್ತಿ। ಸಮ್ಮ, ಅಲಭನ್ತೋ ನ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಸೋ ತಂ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ಠತ್ವಾ "ಪಣಮಾಮಿ ತೇ, ಸಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಮಹಾಸದ್ದಂ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ "ಕೋ ಏಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಹಂ, ಸಾಮೀತಿ। "ಕಿಮೇತ"ನ್ತಿ। "ಅಯಂ ಏಕೋ ಗಾಮವಾಸೀ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾತಿಯಂ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡೇ ಪಿಪಾಸಂ ಉಪಾದೇಸಿ, ಏಕಂ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡಂ ದಾಪೇಥಾ"ತಿ। "ನ ಸಕ್ಕಾ ಲದ್ಧು"ನ್ತಿ। "ಕಿಂ, ಸಮ್ಮ, ಸುತಂ ತೇ"ತಿ? "ಸುತಂ ಮೇ, ಅಪಿಚ ಲಭನ್ತೋ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಮರಣಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ಪುನಪಿ ವಿರವಿ - "ಅಯಂ ಕಿರ, ಸಾಮಿ, ಅಲಭನ್ತೋ ಮರಿಸ್ಸತಿ, ಜೀವಿತಮಸ್ಸ ದೇಥಾ"ತಿ। ಅಮ್ಭೋ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡೋ ನಾಮ ಸತಮ್ಪಿ ಅಗ್ಘತಿ, ಸತದ್ವಯಮ್ಪಿ ಅಗ್ಘತಿ। ಯೋ ಯೋ ಯಾಚತಿ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ದದಮಾನೋ ಅಹಂ ಕಿಂ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ? ಸಾಮಿ, ಅಯಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಮರಿಸ್ಸತಿ, ಜೀವಿತಮಸ್ಸ ದೇಥಾತಿ। ನ ಸಕ್ಕಾವ ಮುಧಾ ಲದ್ಧುಂ, ಯದಿ ಪನ ಅಲಭನ್ತೋ ನ ಜೀವತಿ, ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಮಮ ಗೇಹೇ ಭತಿಂ ಕರೋತು, ಏವಮಸ್ಸ ಭತ್ತಪಾತಿಂ ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಗಾಮವಾಸೀ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಏವಂ ಹೋತು, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ ಸಹಾಯಕಂ ವತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಂ ಪಹಾಯ "ಭತ್ತಪಾತಿಅತ್ಥಾಯ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಭತಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋ ಭತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಅಕಾಸಿ। ಗೇಹೇ ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಾ ರತ್ತಿಂ ವಾ ದಿವಾ ವಾ ಸಬ್ಬಾನಿ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಾನಿ ಕತಾನೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿಂಸು। "ಭತ್ತಭತಿಕೋ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ಸಕಲನಗರೇಪಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಅಥಸ್ಸ ದಿವಸೇ ಪರಿಪುಣ್ಣೇ ಭತ್ತವೇಯ್ಯಾವಟಿಕೋ "ಭತ್ತಭತಿಕಸ್ಸ, ಸಾಮಿ, ದಿವಸೋ ಪುಣ್ಣೋ, ದುಕ್ಕರಂ ತೇನ ಕತಂ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಭತಿಂ ಕರೋನ್ತೇನ, ಏಕಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪಿತಪುಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆಹ।

ಅಥಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿ ಅತ್ತನೋ ಸಾಯಪಾತರಾಸತ್ಥಾಯ ದ್ವೇ ಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತಸ್ಸ ಪಾತರಾಸತ್ಥಾಯ ಸಹಸ್ಸನ್ತಿ ತೀಣಿ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ದಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ - "ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಪರಿಹಾರಂ ತಸ್ಸೇವ ಕರೋಥಾ"ತಿ। ವತ್ವಾ ಚ ಪನ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಚಿನ್ತಾಮಣಿಂ ನಾಮ ಪಿಯಭರಿಯಂ ಅವಸೇಸಜನಮ್ಪಿ "ಅಜ್ಜ ತಮೇವ ಪರಿವಾರೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ತಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿನೋ

ನ್ಹಾನೋದಕೇನ ತಸ್ಸೇವ ಕೋಟ್ಠಕೇ ತಸ್ಮಿಂ ಫಲಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ನ್ಹತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ನಿವಾಸನಸಾಟಕೇ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪಿ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ – "ಭತ್ತಭತಿಕೋ ಗನ್ಧಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹೇ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಾತಿಂ ಲಭಿ, ತಸ್ಸ ಭುಞ್ಜನಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೂ"ತಿ। ಮಹಾಜನೋ ಮಞ್ಚಾತಿಮಞ್ಚೇ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಪಸ್ಸತಿ, ಗಾಮವಾಸಿಸ್ಸ ಓಲೋಕಿತೋಲೋಕಿತಟ್ಠಾನಂ ಕಮ್ಪನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। ನಾಟಕಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು, ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಭತ್ತಪಾತಿಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಠಪಯಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಹತ್ಥಧೋವನವೇಲಾಯ ಗನ್ಧಮಾದನೇ ಏಕೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ಅಜ್ಜ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಭತ್ತಭತಿಕಂ ಅದ್ದಸ। ಅಥ ಸೋ "ಅಯಂ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಭತ್ತಪಾತಿಂ ಲಭಿ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಏತಸ್ಸ ಸದ್ಧಾ, ನತ್ಥೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಸದ್ಧಾಪಿ ಏಕಚ್ಚೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ಚೇವ ಮಮ ಚ ಸಙ್ಗಹಕರಣಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಪತ್ತಮಾದಾಯ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಸನ್ತರೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಠಿತಮೇವ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ।

ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅದಿನ್ನಭಾವೇನ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಭತ್ತಪಾತಿಯಾ ಅತ್ಥಾಯ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಪರಗೇಹೇ ಭತಿಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಇದಂ ಭತ್ತಂ ಏಕಂ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಸಚೇ ಪನ ನಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಅನೇಕಾನಿಪಿ ಕಪ್ಪಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ರಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ , ಅಯ್ಯಸ್ಸೇವ ನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಲದ್ಧಭತ್ತಪಾತಿತೋ ಏಕಪಿಣ್ಡಮ್ಪಿ ಮುಖೇ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ತಣ್ಹಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಪಾತಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾತಿಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾತಿಂ ವಾಮಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥೇನ ತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಭತ್ತಂ ಆಕಿರಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಭತ್ತಸ್ಸ ಉಪಡ್ಢಸೇಸಕಾಲೇ ಪತ್ತಂ ಹತ್ಥೇನ ಪಿದಹಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆಹ – "ಭನ್ತೇ, ಏಕೋವ ಪಟಿವಿಸೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ದ್ವಿಧಾ ಕಾತುಂ, ಮಾ ಮಂ ಇಧಲೋಕೇನ ಸಙ್ಗಣ್ಹಥ, ಪರಲೋಕೇನ ಸಙ್ಗಹಮೇವ ಕರೋಥ, ಸಾವಸೇಸಂ ಅಕತ್ವಾ ನಿರವಸೇಸಮೇವ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅತ್ತನೋ ಹಿ ಥೋಕಮ್ಪಿ ಅನವಸೇಸೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ನಿರವಸೇಸದಾನಂ ನಾಮ, ತಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಕರೋನ್ತೋ ಸಬ್ಬಂ ದತ್ವಾ ಪುನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ – "ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಭತ್ತಪಾತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಮೇ ಪರಗೇಹೇ ಭತಿಂ ಕರೋನ್ತೇನ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೂತಂ, ಇದಾನಿ ಮೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಸುಖಮೇವ ಹೋತು, ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸ್ಸೇವ ಭಾಗೀ ಅಸ್ಸ"ನ್ತಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ "ಏವಂ ಹೋತು, ಚಿನ್ತಾಮಣಿ ವಿಯ ತೇ ಸಬ್ಬಕಾಮದದೋ ಮನೋಸಙ್ಕಪ್ಪಾ ಪುಣ್ಣಚನ್ದೋ ವಿಯ ಪೂರೇನ್ತೂ"ತಿ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ –

"ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ತುಯ್ಹಂ, ಸಬ್ಬಮೇವ ಸಮಿಜ್ಝತು।
ಸಬ್ಬೇ ಪೂರೇನ್ತು ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಚನ್ದೋ ಪನ್ನರಸೋ ಯಥಾ॥

"ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿಕಂ ತುಯ್ಹಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಸಮಿಜ್ಝತು।
ಸಬ್ಬೇ ಪೂರೇನ್ತು ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಮಣಿ ಜೋತಿರಸೋ ಯಥಾ"ತಿ॥ –

ವತ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಹಾಜನೋ ಯಾವ ಗನ್ಧಮಾದನಪಬ್ಬತಗಮನಾ ಮಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ತಿಟ್ಠತೂ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ಧಮಾದನಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಮಹಾಜನೋಪಿ ನಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪಞ್ಚಸತಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸಬ್ಬೇ ಅತ್ತನೋ ಪಹೋನಕಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। "ಅಪ್ಪೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಕಥಂ ಪಹೋಸೀ"ತಿ ನ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಂ। ಚತ್ತಾರಿ ಹಿ ಅಚಿನ್ತೇಯ್ಯಾನಿ (ಅಂ॰ ನಿ॰ ೪.೭೭) ವುತ್ತಾನಿ, ತತ್ರಾಯಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧವಿಸಯೋತಿ। ಮಹಾಜನೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಾಧುಕಾರಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪವತ್ತೇಸಿ, ಅಸನಿಸತನಿಪಾತಸದ್ದೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ

ಗನ್ಧಸೇಟ್ಠಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಭತ್ತಭತಿಕೋ ಮಯಾ ದಿನ್ನಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಧಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ ಮಞ್ಞೇ, ತೇನಾಯಂ ಮಹಾಜನೋ ಪರಿಹಾಸಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸನ್ನಿಪತಿತೋ ನದತೀ”ತಿ। ಸೋ ತಪ್ಪವತ್ತಿಜಾನನತ್ಥಂ ಮನುಸ್ಸೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಸಮ್ಪತ್ತಿಧಾರಕಾ ನಾಮ, ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಹೋನ್ತೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೇಟ್ಠಿ ತಂ ಸುತ್ವಾವ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾಯ ಪೀತಿಯಾ ಫುಟ್ಠಸರೀರೋ ಹುತ್ವಾ “ಅಹೋ ದುಕ್ಕರಂ ತೇನ ಕತಂ, ಅಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಏವರೂಪಾಯ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಠಿತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ದಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ”ನ್ತಿ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತಯಾ ಇದಂ ನಾಮ ಕತ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಆಮ, ಸಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಹನ್ದ, ಸಹಸ್ಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತವ ದಾನೇ ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಪತ್ತಿಂ ದೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪಿಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ।

ಚತಸ್ಸೋ ಹಿ ಸಮ್ಪದಾ ನಾಮ - ವತ್ಥುಸಮ್ಪದಾ, ಪಚ್ಚಯಸಮ್ಪದಾ, ಚೇತನಾಸಮ್ಪದಾ, ಗುಣಾತಿರೇಕಸಮ್ಪದಾತಿ। ತತ್ಥ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಿತೋ ಅರಹಾ ವಾ ಅನಾಗಾಮೀ ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ **ವತ್ಥುಸಮ್ಪದಾ** ನಾಮ। ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಉಪ್ಪತ್ತಿ **ಪಚ್ಚಯಸಮ್ಪದಾ** ನಾಮ। ದಾನತೋ ಪುಬ್ಬೇ ದಾನಕಾಲೇ ಪಚ್ಛಾ ಭಾಗೇತಿ ತೀಸು ಕಾಲೇಸು ಚೇತನಾಯ ಸೋಮನಸ್ಸಸಹಗತಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತಭಾವೋ **ಚೇತನಾಸಮ್ಪದಾ** ನಾಮ। ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಸ್ಸ ಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಿತಭಾವೋ **ಗುಣಾತಿರೇಕಸಮ್ಪದಾ** ನಾಮಾತಿ। ಇಮಸ್ಸ ಚ ಖೀಣಾಸವೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ, ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಲದ್ಧಭಾವೇನ ಪಚ್ಚಯೋ ಧಮ್ಮತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತೀಸು ಕಾಲೇಸು ಪರಿಸುದ್ಧಾ ಚೇತನಾ, ಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಿತಮತ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಗುಣಾತಿರೇಕೋತಿ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಸಮ್ಪದಾ ನಿಪ್ಫನ್ನಾ। ಏತಾಸಂ ಆನುಭಾವೇನ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಲಭಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಚ ರಾಜಾಪಿ ಇಮಿನಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಪತ್ತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಮಹನ್ತಂ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ದತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿ। **ಭತ್ತಭತಿಕಸೇಟ್ಠೀ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಗನ್ಧಸೇಟ್ಠಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಹಾಯೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕತೋ ಖಾದನ್ತೋ ಪಿವನ್ತೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸುಪಟ್ಠಾಕಕುಲೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ಲದ್ಧಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಾ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ “ಅಹೋ ವತಾಹಂ ಪಞ್ಚಸತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸತರಸಭೋಜನಂ ದತ್ವಾ ಕಾಸಾಯವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ ಸುವಣ್ಣಸರಕಂ ಆದಾಯ ಆಸನಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಾವಸೇಸಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ದೋಹಳಿನೀ ಹುತ್ವಾ ತಥೇವ ಕತ್ವಾ ದೋಹಳಂ ಪಟಿವಿನೋದೇಸಿ। ಸಾ ಸೇಸಮಙ್ಗಲೇಸುಪಿ ತಥಾರೂಪಮೇವ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ “ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ದೇಥಾ”ತಿ ಥೇರಂ ಆಹ। ಥೇರೋ “ಕಿಮಸ್ಸ ನಾಮ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಭನ್ತೇ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಕಸ್ಸಚಿ ದುಕ್ಖಂ ನಾಮ ನ ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ತೇನೇವಸ್ಸ **ಸುಖಕುಮಾರೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತದೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಅದಾಸಿ।

ತದಾ ಏವಞ್ಚಸ್ಸ ಮಾತು “ನಾಹಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಕಣ್ಣವಿಜ್ಝನಮಙ್ಗಲಾದೀಸುಪಿ ತಥೇವ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಕುಮಾರೋಪಿ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ “ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಅಮ್ಮ, ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತು”ನ್ತಿ ಆಹ। ಸಾ “ಸಾಧು, ತಾತ, ನಾಹಂ ತವ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಥೇರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಇಚ್ಛತಿ, ಇಮಾಹಂ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ವಿಹಾರಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಥೇರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಞಾತಕೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ “ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಅಜ್ಜೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ವಿಹಾರಂ ನೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ಥೇರೋಪಿ ತಂ, “ತಾತ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮ ದುಕ್ಕರಾ , ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ಅಭಿರಮಿತು”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ, “ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಓವಾದ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಮಾತಾಪಿತರೋಪಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸತರಸಭೋಜನಂ ದತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಅಗಮಂಸು। ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಗಾಮಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ವಿಹಾರೇ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಂ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾಮಣೇರೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಮಾತಿಕಾದೀನಿ ದಿಸ್ವಾ

ಪಣ್ಡಿತಸಾಮಣೇರೋ ವಿಯ ಪುಚ್ಛಿ। ಥೇರೋಪಿ ತಸ್ಸ ತಥೇವ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸಾಮಣೇರೋ ತಾನಿ ಕಾರಣಾನಿ ಸುತ್ವಾ "ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಥ, ಅಹಂ ನಿವತ್ತೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಅಭಿನ್ದಿತ್ವಾ, "ಸಾಮಣೇರ, ದೇಹಿ ಮಮ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ ಪತ್ತಚೀವರೇ ಗಹಿತೇ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಮಾನೋ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಆಹಾರಂ ಆಹರಮಾನೋ ಸತರಸಭೋಜನಂ ಆಹರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಕುತೋ ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀತಿ? ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞೇನ ಅಲಭನ್ತೋ ಮಮ ಪುಞ್ಞೇನ ಲಭಿಸ್ಸಥ, ಭನ್ತೇತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಥೇರೋ ಕುಞ್ಚಿಕಂ ದತ್ವಾ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋಪಿ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಗಬ್ಭಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪಿಧಾಯ ಅತ್ತನೋ ಕಾಯೇ ಞಾಣಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಸ ಗುಣತೇಜೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸಾಮಣೇರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸುಖಸಾಮಣೇರೋ ಅತ್ತನೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರಂ ದತ್ವಾ 'ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ನಿವತ್ತೋ, ಮಯಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ತಾತಾ, ವಿಹಾರಸ್ಸೂಪವನೇ ದುಸ್ಸದ್ದಕೇ ಸಕುಣೇ ಪಲಾಪೇಥಾ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ತೇ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಸಾಮನ್ತಾ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ "ಅತ್ತನೋ ವಿಮಾನಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ತಿಟ್ಠಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ತೇಪಿ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ಸಯಮ್ಪಿ ಆವಿಞ್ಛನಟ್ಠಾನೇ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿ। ವಿಹಾರೋ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೋ ನಿರವೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಾಮಣೇರೋ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತೇನ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ತೀಣಿ ಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ಪಾಪುಣಿ। ಥೇರೋ "ಸಾಮಣೇರೇನ 'ಸತರಸಭೋಜನಂ ಆಹರೇಯ್ಯಾಥಾ'ತಿ ವುತ್ತಂ, ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಘರೇ ಸಕ್ಕಾ ಲದ್ಧು"ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಏಕಂ ಅಜ್ಝಾಸಯಸಮ್ಪನ್ನಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಸಾಧು ವೋ ಕತಂ ಅಜ್ಜ ಇಧಾಗಚ್ಛನ್ತೇಹೀ"ತಿ ತೇಹಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸೇಹಿ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ಯಾವ ಭತ್ತಕಾಲಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಯಾಚಿತೋ ತೇಸಂ ಸಾರಣೀಯಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ದೇಸನಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತರಸಭೋಜನಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತುಕಾಮಂ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಭುಞ್ಜಥ, ಭನ್ತೇ, ಅಪರಮ್ಪಿ ತೇ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಥೇರಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಪುನ ಪತ್ತಪೂರಂ ಅದಂಸು। ಥೇರೋ ತಂ ಆದಾಯ "ಸಾಮಣೇರೋ ಮೇ ಛಾತೋ"ತಿ ತುರಿತತುರಿತೋ ವಿಹಾರಂ ಪಾಯಾಸಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಾತೋವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಆವಜ್ಜೇಸಿ - "ಅಜ್ಜ ಸುಖಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರಂ ದತ್ವಾ 'ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ನಿವತ್ತೋ, ನಿಪ್ಫನ್ನಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚ"ನ್ತಿ। ಸೋ ತಿಣ್ಣಂಯೇವ ಮಗ್ಗಫಲಾನಂ ಪತ್ತಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಉತ್ತರಿಪಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಾಯಂ ಅಜ್ಜ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿತುಂ , ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಪನ 'ಸಾಮಣೇರೋ ಮೇ ಛಾತೋ'ತಿ ವೇಗೇನ ಭತ್ತಂ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ಸಚೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅರಹತ್ತಂ ಅಪ್ಪತ್ತೇ ಭತ್ತಂ ಆಹರಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿ।

ಥೇರೋಪಿ ಭತ್ತಂ ಆಹರಿ। ಅಥ ನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛಿ। ಪಞ್ಹವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾವಸಾನೇ ಸಾಮಣೇರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸತ್ಥಾ ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ತೇ ಭತ್ತಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಆಕೋಟೇಸಿ। ಸಾಮಣೇರೋಪಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ "ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಥೇರಸ್ಸ ಭತ್ತೇನ ಅನತ್ಥಿಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕುಮಾರೋ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ನೀಚಾಸನಟ್ಠಾನಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಧೋವಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಆರಕ್ಖಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾಪಿ ವಿಮಾನಾನಿ ಮುಞ್ಚಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋಪಿ ಆವಿಞ್ಛನಟ್ಠಾನೇ ಆರಕ್ಖಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೂರಿಯೋ ನಭಮಜ್ಝಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋಯೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಸಾಯನ್ಹೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಸಾಮಣೇರೇನ ಚ ಇದಾನೇವ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತಂ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಜ್ಜ ಪುಬ್ಬಣ್ಹೋ ಬಲವಾ ಜಾತೋ, ಸಾಯನ್ಹೋ ಮನ್ದೋ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ ಪುಬ್ಬಣ್ಹೋ ಬಲವಾ ಜಾತೋ, ಸಾಯನ್ಹೋ ಮನ್ದೋ, ಸಾಮಣೇರೇನ ಚ ಇದಾನೇವ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತಂ, ಅಥ ಚ ಪನ ಸೂರಿಯೋ ನಭಮಜ್ಝಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋಯೇವ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಮೇವಂ ಹೋತಿ ಪುಞ್ಞವನ್ತಾನಂ ಸಮಣಧಮ್ಮಕರಣಕಾಲೇ। ಅಜ್ಜ ಹಿ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಸಾಮನ್ತಾ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ

ವಿಮಾನಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು, ಸಕ್ಕೋ ಆವಿಞ್ಛನಕೇ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿಂ, ಅಜ್ಜ ಸುಖಸಾಮಣೇರೋ ಮಾತಿಕಾಯ ಉದಕಂ ಹರನ್ತೇ, ಉಸುಕಾರೇ ಉಸುಂ ಉಜುಂ ಕರೋನ್ತೇ , ತಚ್ಛಕೇ ಚಕ್ಕಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ದಮೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೫."ಉದಕಞ್ಹಿ ನಯನ್ತಿ ನೇತ್ತಿಕಾ, ಉಸುಕಾರಾ ನಮಯನ್ತಿ ತೇಜನಂ।
ದಾರುಂ ನಮಯನ್ತಿ ತಚ್ಛಕಾ, ಅತ್ತಾನಂ ದಮಯನ್ತಿ ಸುಬ್ಬತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುಬ್ಬತಾ**ತಿ ಸುವದಾ, ಸುಖೇನ ಓವದಿತಬ್ಬಾ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸುಖಸಾಮಣೇರವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

ದಣ್ಡವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ದಸಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೧. ಜರಾವಗ್ಗೋ

೧. ವಿಸಾಖಾಯ ಸಹಾಯಿಕಾನಂ ವತ್ಥು

ಕೋ ನು ಹಾಸೋ ಕಿಮಾನನ್ದೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಸಾಖಾಯ ಸಹಾಯಿಕಾಯೋ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಪಞ್ಚಸತಾ ಕುಲಪುತ್ತಾ "ಏವಂ ಇಮಾ ಅಪ್ಪಮಾದವಿಹಾರಿನಿಯೋ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾಯೋ ವಿಸಾಖಂ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸುಂ। ತಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ವಾ ವಿಹಾರಂ ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯೋ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ "ಸತ್ತಾಹಂ ಸುರಾಛಣೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಛಣೇ ಸಙ್ಘುಟ್ಠೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಸುರಂ ಪಟಿಯಾದೇಸುಂ। ತೇ ಸತ್ತಾಹಂ ಸುರಾಛಣಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಕಮ್ಮನ್ತಭೇರಿಯಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾಯ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಅಗಮಂಸು। ತಾಪಿ ಇತ್ಥಿಯೋ "ಮಯಂ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸುರಂ ಪಾತುಂ ನ ಲಭಿಮ್ಹಾ, ಅವಸೇಸಾ ಸುರಾ ಚ ಅತ್ಥಿ, ಇದಂ ಯಥಾ ತೇ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ತಥಾ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವಿಸಾಖಾಯ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಇಚ್ಛಾಮ, ಅಯ್ಯೇ, ಉಯ್ಯಾನಂ ದಟ್ಠು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಸಾಧು, ಅಮ್ಮಾ, ತೇನ ಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಕಾರೇನ ಸುರಂ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮತ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸು। ವಿಸಾಖಾಪಿ "ಅಯುತ್ತಂ ಇಮಾಹಿ ಕತಂ, ಇದಾನಿ ಮಂ 'ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಿಕಾ ವಿಸಾಖಾ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ವಿಚರತೀ'ತಿ ತಿತ್ಥಿಯಾಪಿ ಗರಹಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಆಹ - "ಅಮ್ಮಾ ಅಯುತ್ತಂ ವೋ ಕತಂ, ಮಮಪಿ ಅಯಸೋ ಉಪ್ಪಾದಿತೋ, ಸಾಮಿಕಾಪಿ ವೋ ಕುಜ್ಝಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ। ಗಿಲಾನಾಲಯಂ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಾಮ, ಅಯ್ಯೇತಿ। ತೇನ ಹಿ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸಥ ಸಕೇನ ಕಮ್ಮೇನಾತಿ। ತಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಿಲಾನಾಲಯಂ ಕರಿಂಸು। ಅಥ ತಾಸಂ ಸಾಮಿಕಾ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಾ ಚ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಾ ಚ ಕಹ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಗಿಲಾನಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಅದ್ಧಾ ಏತಾಹಿ ಅವಸೇಸಸುರಾ ಪೀತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ತಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಪಾಪೇಸುಂ। ತಾ ಅಪರಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಛಣವಾರೇ ತಥೇವ ಸುರಂ ಪಿವಿತುಕಾಮಾ ವಿಸಾಖಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯೇ, ಉಯ್ಯಾನಂ ನೋ ನೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮೇ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಯಸೋ ಉಪ್ಪಾದಿತೋ, ಗಚ್ಛಥ, ನ ವೋ ಅಹಂ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಾಯ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ "ಇದಾನಿ ಏವಂ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಮ್ಮನ್ತಯಿತ್ವಾ ಪುನ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹಂಸು, "ಅಯ್ಯೇ , ಬುದ್ಧಪೂಜಂ ಕಾತುಕಾಮಾಮ್ಹಾ, ವಿಹಾರಂ ನೋ ನೇಹೀ"ತಿ। ಇದಾನಿ ಅಮ್ಮಾ ಯುಜ್ಜತಿ, ಗಚ್ಛಥ, ಪರಿವಚ್ಛಂ ಕರೋಥಾತಿ। ತಾ ಚಙ್ಕೋಟಕೇಹಿ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಸುರಾಪುಣ್ಣೇ ಮುಟ್ಠಿವಾರಕೇ ಹತ್ಥೇಹಿ ಓಲಮ್ಬೇತ್ವಾ ಮಹಾಪಟೇ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ವಿಸಾಖಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಮಾನಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮುಟ್ಠಿವಾರಕೇಹೇವ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ವಾರಕೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸತ್ಥು ಪುರತೋ ನಿಸೀದಿಂಸು ।

ವಿಸಾಖಾ "ಇಮಾಸಂ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತಾಪಿ ಮದವೇಗೇನ ಕಮ್ಪಮಾನಸರೀರಾ "ಇಚ್ಛಾಮ, ಗಾಯಾಮಾ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸುಂ। ಅಥೇಕಾ ಮಾರಕಾಯಿಕಾ ದೇವತಾ "ಇಮಾಸಂ ಸರೀರೇ ಅಧಿಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಪುರತೋ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಾಸಂ ಸರೀರೇ ಅಧಿಮುಚ್ಚಿ। ತಾಸು ಏಕಚ್ಚಾ ಸತ್ಥು ಪುರತೋ ಪಾಣಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಹಸಿತುಂ, ಏಕಚ್ಚಾ ನಚ್ಚಿತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ನ ಇದಾನಿ ಮಾರಕಾಯಿಕಾನಂ ಓತಾರಂ ಲಭಿತುಂ ದಸ್ಸಾಮಿ। ನ ಹಿ ಮಯಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇನ್ತೇನ ಮಾರಕಾಯಿಕಾನಂ ಓತಾರಲಾಭತ್ಥಾಯ ಪೂರಿತಾ"ತಿ ತಾ ಸಂವೇಜೇತುಂ ಭಮುಕಲೋಮತೋ ರಸ್ಮಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ತಾವದೇವ ಅನ್ಧಕಾರತಿಮಿಸಾ ಅಹೋಸಿ। ತಾ ಭೀತಾ ಅಹೇಸುಂ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ। ತೇನ ತಾಸಂ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಸುರಾ ಜೀರಿ। ಸತ್ಥಾ ನಿಸಿನ್ನಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಸಿನೇರುಮುದ್ಧನಿ ಠತ್ವಾ ಉಣ್ಣಾಲೋಮತೋ ರಸ್ಮಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ತಙ್ಖಣಂಯೇವ ಚನ್ದಸಹಸ್ಸುಗ್ಗಮನಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ

ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛಮಾನಾಹಿ ಪಮತ್ತಾಹಿ ಆಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಹಿ ಪಮಾದೇನೇವ ಮಾರಕಾಯಿಕಾ ದೇವತಾ ಓತಾರಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಹಸಾದೀನಂ ಅಕರಣಟ್ಠಾನೇ ಹಸಾದೀನಿ ಕಾರಾಪೇಸಿ, ಇದಾನಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ರಾಗಾದೀನಂ ಅಗ್ಗೀನಂ ನಿಬ್ಬಾಪನತ್ಥಾಯ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೬."ಕೋ ನು ಹಾಸೋ ಕಿಮಾನನ್ದೋ, ನಿಚ್ಚಂ ಪಜ್ಜಲಿತೇ ಸತಿ।
ಅನ್ಧಕಾರೇನ ಓನದ್ಧಾ, ಪದೀಪಂ ನ ಗವೇಸಥಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆನನ್ದೋ**ತಿ ತುಟ್ಠಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೇ ರಾಗಾದೀಹಿ ಏಕಾದಸಹಿ ಅಗ್ಗೀಹಿ **ನಿಚ್ಚಂ ಪಜ್ಜಲಿತೇ ಸತಿ ಕೋ ನು** ತುಮ್ಹಾಕಂ **ಹಾಸೋ** ವಾ ತುಟ್ಠಿ ವಾ? ನನು ಏಸ ಅಕತ್ತಬ್ಬರೂಪೋಯೇವ। ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕೇನ ಹಿ ಅವಿಜ್ಜನ್ಧಕಾರೇನ **ಓನದ್ಧಾ** ತುಮ್ಹೇ ತಸ್ಸೇವ ಅನ್ಧಕಾರಸ್ಸ ವಿಧಮನತ್ಥಾಯ ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಞಾಣಪ್ಪದೀಪಂ **ನ ಗವೇಸಥ** ನ ಕರೋಥಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ತಾಸಂ ಅಚಲಸದ್ಧಾಯ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಿನೇರುಮತ್ಥಕಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ವಿಸಾಖಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಸುರಾ ನಾಮೇಸಾ ಪಾಪಿಕಾ। ಏವರೂಪಾ ಹಿ ನಾಮ ಇಮಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ತುಮ್ಹಾದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪುರತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಇರಿಯಾಪಥಮತ್ತಮ್ಪಿ ಸಣ್ಠಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಿಯೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಾಣಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಹಸನಗೀತನಚ್ಚಾದೀನಿ ಆರಭಿಂಸೂ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಆಮ, ವಿಸಾಖೇ, ಪಾಪಿಕಾ ಏವ ಏಸಾ ಸುರಾ ನಾಮ। ಏತಞ್ಹಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅನೇಕೇ ಸತ್ತಾ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕದಾ ಪನೇಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಉಪ್ಪನ್ನಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಸ್ಸಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಕಥೇತುಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ **ಕುಮ್ಭಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧೬.೩೩ ಆದಯೋ) ಕಥೇಸೀತಿ।

ವಿಸಾಖಾಯ ಸಹಾಯಿಕಾನಂ ವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಸಿರಿಮಾವತ್ಥು

ಪಸ್ಸ ಚಿತ್ತಕತನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಿರಿಮಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾ ಕಿರ ರಾಜಗಹೇ ಅಭಿರೂಪಾ ಗಣಿಕಾ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪನ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾಯ ಪುಣ್ಣಕಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಧೀತಾಯ ಉತ್ತರಾಯ ನಾಮ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಅಪರಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಂ ಪಸಾದೇತುಕಾಮಾ ತಸ್ಸಾ ಗೇಹೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಭತ್ತಾನುಮೋದನಂ ಸುತ್ವಾ -

"ಅಕ್ಕೋಧೇನ ಜಿನೇ ಕೋಧಂ, ಅಸಾಧುಂ ಸಾಧುನಾ ಜಿನೇ।
ಜಿನೇ ಕದರಿಯಂ ದಾನೇನ, ಸಚ್ಚೇನಾಲಿಕವಾದಿನ"ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೨.೨; ಧ॰ ಪ॰ ೨೨೩) -

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರಕಥಾ ಪನ ಕೋಧವಗ್ಗೇ ಅನುಮೋದನಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯಮೇವ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಏವಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಪನ ಸಿರಿಮಾ ದಸಬಲಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಭತ್ತಂ ನಿಬದ್ಧಂ ದಾಪೇಸಿ। ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಬದ್ಧಂ ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖೂ ಗೇಹಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। "ಸಪ್ಪಿಂ ಗಣ್ಹಥ, ಖೀರಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪತ್ತೇ ಪೂರೇತಿ। ಏಕೇನ ಲದ್ಧಂ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಪಹೋತಿ। ದೇವಸಿಕಂ ಸೋಳಸಕಹಾಪಣಪರಿಬ್ಬಯೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ದೀಯತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ತಸ್ಸಾ ಗೇಹೇ ಅಟ್ಠಕಭತ್ತಂ

ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಿಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ ಏಕಂ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾಯಂ ಥೇರುಪಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಆವುಸೋ, ಕಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ। ಸಿರಿಮಾಯ ಅಟ್ಠಕಭತ್ತಂ ಮೇ ಭುತ್ತನ್ತಿ। ಮನಾಪಂ ಕತ್ವಾ ದೇತಿ, ಆವುಸೋತಿ। "ನ ಸಕ್ಕಾ ತಸ್ಸಾ ಭತ್ತಂ ವಣ್ಣೇತುಂ, ಅತಿವಿಯ ಪಣೀತಂ ಕತ್ವಾ ದೇತಿ, ಏಕೇನ ಲದ್ಧಂ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಪಹೋತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪನ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮತೋಪಿ ದಸ್ಸನಮೇವ ಉತ್ತರಿತರಂ। ಸಾ ಹಿ ಇತ್ಥೀ ಏವರೂಪಾ ಚ ಏವರೂಪಾ ಚಾ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಗುಣೇ ವಣ್ಣೇಸಿ।

ಅಥೇಕೋ ಭಿಕ್ಖು ತಸ್ಸಾ ಗುಣಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಅದಸ್ಸನೇನೇವ ಸಿನೇಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಮಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಟ್ಠುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಸ್ಸಗ್ಗಂ ಕಥೇತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಠಿತಿಕಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸ್ವೇ, ಆವುಸೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ತ್ವಂ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಕಭತ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕನ್ತೋಪಿ ಪಾತೋವ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇ ಸಲಾಕಗ್ಗಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಗೇಹೇ ಅಟ್ಠಕಭತ್ತಂ ಲಭಿ। ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಹಿಯ್ಯೋ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ, ತಸ್ಸ ಗತವೇಲಾಯಮೇವ ಅಸ್ಸಾ ಸರೀರೇ ರೋಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಮಾ ಸಾ ಆಭರಣಾನಿ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ದಾಸಿಯೋ ಅಟ್ಠಕಭತ್ತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಆಗತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸಾ ಸಹತ್ಥಾ ಪತ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತುಂ ವಾ ಪರಿವಿಸಿತುಂ ವಾ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ದಾಸಿಯೋ ಆಣಾಪೇಸಿ - "ಅಮ್ಮಾ ಪತ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ, ಅಯ್ಯೇ, ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ಭತ್ತವೇಲಾಯ ಪತ್ತೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ದೇಥಾ"ತಿ। ತಾ "ಸಾಧು, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ಭತ್ತವೇಲಾಯ ಭತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸಾ "ಮಂ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನೇಥ, ಅಯ್ಯೇ, ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಾಹಿ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ನೀತಾ ವೇಧಮಾನೇನ ಸರೀರೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ವನ್ದಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಗಿಲಾನಾಯ ತಾವ ಏವರೂಪಾ ಅಯಂ ಏತಿಸ್ಸಾ ರೂಪಸೋಭಾ, ಅರೋಗಕಾಲೇ ಪನ ಸಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾಯ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕೀದಿಸೀ ರೂಪಸಮ್ಪತ್ತೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅನೇಕವಸ್ಸಕೋಟಿಸನ್ನಿಚಿತೋ ಕಿಲೇಸೋ ಸಮುದಾಚರಿ, ಸೋ ಅಞ್ಞಾಣೀ ಹುತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಪತ್ತಮಾದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಪಿಧಾಯ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಅಥ ನಂ ಏಕೋ ಸಹಾಯಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಾಚನ್ತೋಪಿ ಭೋಜೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಸೋ ಛಿನ್ನಭತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಸಿರಿಮಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥು ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಭನ್ತೇ, ಜೀವಕಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಭಗಿನೀ, ಸಿರಿಮಾ, ಕಾಲಮಕಾಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ "ಸಿರಿಮಾಯ ಝಾಪನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಆಮಕಸುಸಾನೇ ತಂ ಯಥಾ ಕಾಕಸುನಖಾದಯೋ ನ ಖಾದನ್ತಿ, ತಥಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ರಕ್ಖಾಪೇಥಾ"ತಿ। ರಾಜಾಪಿ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ತಯೋ ದಿವಸಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಚತುತ್ಥೇ ದಿವಸೇ ಸರೀರಂ ಉದ್ಧುಮಾಯಿ, ನವಹಿ ವಣಮುಖೇಹಿ ಪುಳವಾ ಪಗ್ಘರಿಂಸು , ಸಕಲಸರೀರಂ ಭಿನ್ನಂ ಸಾಲಿಭತ್ತಚಾಟಿ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ - "ಠಪೇತ್ವಾ ಗೇಹರಕ್ಖಕೇ ದಾರಕೇ ಸಿರಿಮಾಯ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಅಟ್ಠ ಕಹಾಪಣಾನಿ ದಣ್ಡೋ"ತಿ। ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿ ಕಞ್ಚ ಪೇಸೇಸಿ - "ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಸಿರಿಮಾಯ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಆಗಚ್ಛತೂ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಸಿರಿಮಾಯ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸೋಪಿ ದಹರಭಿಕ್ಖು ಚತ್ತಾರೋ ದಿವಸೇ ಕಸ್ಸಚಿ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಛಿನ್ನಭತ್ತೋವ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಪತ್ತೇ ಭತ್ತಂ ಪೂತಿಕಂ ಜಾತಂ, ಪತ್ತೇ ಮಲಂ ಉಟ್ಠಹಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಸಹಾಯಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಆವುಸೋ, ಸತ್ಥಾ ಸಿರಿಮಾಯ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಥಾ ಛಾತಜ್ಝತ್ತೋಪಿ "ಸಿರಿಮಾ"ತಿ ವುತ್ತಪದೇಯೇವ ಸಹಸಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ಭಣಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಸತ್ಥಾ ಸಿರಿಮಂ ದಟ್ಠುಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆಮ, ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭತ್ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಏಕಪಸ್ಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋಪಿ ರಾಜಪರಿಸಾಪಿ ಉಪಾಸಕಪರಿಸಾಪಿ ಉಪಾಸಿಕಾಪರಿಸಾಪಿ ಏಕೇಕಪಸ್ಸೇ ಅಟ್ಠಂಸು ।

ಸತ್ಥಾ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಾ ಏಸಾ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ಭನ್ತೇ, ಜೀವಕಸ್ಸ ಭಗಿನೀ, ಸಿರಿಮಾ, ನಾಮಾತಿ। ಸಿರಿಮಾ, ಏಸಾತಿ। ಆಮ, ಭನ್ತೇತಿ। ತೇನ ಹಿ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಹಿ "ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಸಿರಿಮಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ।

ಏಕೋಪಿ ‘ಹ’ನ್ತಿ ವಾ ‘ಹು’ನ್ತಿ ವಾ ವದನ್ತೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸಿ - “ನ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ತೇನ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಗ್ಘಂ ಓಹಾರೇಹೀತಿ। ರಾಜಾ “ಪಞ್ಚಸತಾನಿ ದತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೂ”ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಕಞ್ಚಿ ಗಣ್ಹನಕಂ ಅದಿಸ್ವಾ “ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾನಿ ಸತಾನಿ, ದ್ವೇ ಸತಾನಿ, ಸತಂ, ಪಣ್ಣಾಸಂ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಕಹಾಪಣೇ, ದಸ ಕಹಾಪಣೇ, ಪಞ್ಚ ಕಹಾಪಣೇ, ಏಕಂ ಕಹಾಪಣಂ ಅಡ್ಢಂ, ಪಾದಂ, ಮಾಸಕಂ, ಕಾಕಣಿಕಂ ದತ್ವಾ ಸಿರಿಮಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ”ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ। ಕೋಚಿ ತಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। “ಮುಧಾಪಿ ಗಣ್ಹನ್ತೂ”ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ। ‘ಹ’ನ್ತಿ ವಾ ‘ಹು’ನ್ತಿ ವಾ ವದನ್ತೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ರಾಜಾ “ಮುಧಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಗಣ್ಹನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ”ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ “ಪಸ್ಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪಿಯಂ ಮಾತುಗಾಮಂ, ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಗರೇ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಏಕದಿವಸಂ ಲಭಿಂಸು, ಇದಾನಿ ಮುಧಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋಪಿ ನತ್ಥಿ, ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ರೂಪಂ ಖಯವಯಪ್ಪತ್ತಂ, ಪಸ್ಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆತುರಂ ಅತ್ತಭಾವ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೭.“ಪಸ್ಸ ಚಿತ್ತಕತಂ ಬಿಮ್ಬಂ, ಅರುಕಾಯಂ ಸಮುಸ್ಸಿತಂ।
ಆತುರಂ ಬಹುಸಙ್ಕಪ್ಪಂ, ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಧುವಂ ಠಿತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚಿತ್ತಕತ**ನ್ತಿ ಕತಚಿತ್ತಂ, ವತ್ಥಾಭರಣಮಾಲಾಲತ್ತಕಾದೀಹಿ ವಿಚಿತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬಿಮ್ಬ**ನ್ತಿ ದೀಘಾದಿಯುತ್ತಟ್ಠಾನೇಸು ದೀಘಾದೀಹಿ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗೇಹಿ ಸಣ್ಠಿತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ। **ಅರುಕಾಯ**ನ್ತಿ ನವನ್ನಂ ವಣಮುಖಾನಂ ವಸೇನ ಅರುಭೂತಂ ಕಾಯಂ। **ಸಮುಸ್ಸಿತ**ನ್ತಿ ತೀಹಿ ಅಟ್ಠಿಸತೇಹಿ ಸಮುಸ್ಸಿತಂ। **ಆತುರ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಇರಿಯಾಪಥಾದೀಹಿ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬತಾಯ ನಿಚ್ಚಗಿಲಾನಂ। **ಬಹುಸಙ್ಕಪ್ಪ**ನ್ತಿ ಮಹಾಜನೇನ ಬಹುಧಾ ಸಙ್ಕಪ್ಪಿತಂ। **ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಧುವಂ ಠಿತೀ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಧುವಭಾವೋ ವಾ ಠಿತಿಭಾವೋ ವಾ ನತ್ಥಿ, ಏಕನ್ತೇನ ಭೇದನವಿಕಿರಣವಿದ್ಧಂಸನಧಮ್ಮಮೇವೇತಂ, ಇಮಂ ಪಸ್ಸಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೋಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹೀತಿ।

ಸಿರಿಮಾವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಉತ್ತರಾಥೇರೀವತ್ಥು

ಪರಿಜಿಣ್ಣಮಿದನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉತ್ತರಾಥೇರಿಂ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಥೇರೀ ಕಿರ ವೀಸವಸ್ಸಸತಿಕಾ ಜಾತಿಯಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಪಿಣ್ಡಪಾತಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, ತಸ್ಸ ಅಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ದತ್ವಾ ನಿರಾಹಾರಾ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ದುತಿಯೇಪಿ ತತಿಯೇಪಿ ದಿವಸೇ ತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಭತ್ತಂ ದತ್ವಾ ನಿರಾಹಾರಾ ಅಹೋಸಿ, ಚತುತ್ಥೇ ದಿವಸೇ ಪನ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೀ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಮ್ಬಾಧಟ್ಠಾನೇ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತೀ ಓಲಮ್ಬನ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಚೀವರಕಣ್ಣಂ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, “ಭಗಿನಿ, ಪರಿಜಿಣ್ಣೋ ತೇ ಅತ್ತಭಾವೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೮.“ಪರಿಜಿಣ್ಣಮಿದಂ ರೂಪಂ, ರೋಗನೀಳಂ ಪಭಙ್ಗುರಂ।
ಭಿಜ್ಜತಿ ಪೂತಿಸನ್ದೇಹೋ, ಮರಣನ್ತಞ್ಹಿ ಜೀವಿತ”ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಭಗಿನಿ **ಇದಂ** ತವ ಸರೀರಸಙ್ಖಾತಂ **ರೂಪಂ** ಮಹಲ್ಲಕಭಾವೇನ **ಪರಿಜಿಣ್ಣಂ,** ತಞ್ಚ ಖೋ ಸಬ್ಬರೋಗಾನಂ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ **ರೋಗನೀಳಂ,** ಯಥಾ ಖೋ ಪನ ತರುಣೋಪಿ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ “ಜರಸಿಙ್ಗಾಲೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತರುಣಾಪಿ

ಗಳೋಚೇಲತಾ “ಪೂತಿಲತಾ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂ ತದಹುಜಾತಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಮ್ಪಿ ಸಮಾನಂ ನಿಚ್ಚಂ ಪಗ್ಘರಣಟ್ಠೇನ ಪೂತಿತಾಯ **ಪಭಙ್ಗುರಂ,** ಸೋ ಏಸ ಪೂತಿಕೋ ಸಮಾನೋ ತವ ದೇಹೋ **ಭಿಜ್ಜತಿ,** ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? **ಮರಣನ್ತಞ್ಹಿ ಜೀವಿತಂ** ಯಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತಂ ಮರಣಪರಿಯೋಸಾನಮೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಾ ಥೇರೀ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತಾ, ಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಉತ್ತರಾಥೇರೀವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಸಮ್ಬಹುಲಅಧಿಮಾನಿಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಯಾನಿಮಾನೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಅಧಿಮಾನಿಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಪಞ್ಚಸತಾ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಘಟೇನ್ತಾ ವಾಯಮನ್ತಾ ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ “ಕಿಲೇಸಾನಂ ಅಸಮುದಾಚಾರೇನ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ನೋ ನಿಪ್ಫನ್ನಂ, ಅತ್ತನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಗುಣಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಆಗಮಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಂ ಪತ್ತಕಾಲೇಯೇವ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಹ - “ಆನನ್ದ, ಏತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಯಾ ದಿಟ್ಠೇನ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಆಮಕಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಂ ಪಸ್ಸನ್ತೂ”ತಿ। ಥೇರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತೇ “ಕಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಮಕಸುಸಾನೇನಾ”ತಿ ಅವತ್ವಾವ “ದೀಘದಸ್ಸಿನಾ ಬುದ್ಧೇನ ಕಾರಣಂ ದಿಟ್ಠಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಆಮಕಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಕುಣಪಾನಿ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ಏಕಾಹದ್ವೀಹಪತಿತೇಸು ಕುಣಪೇಸು ಆಘಾತಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ತಂ ಖಣಂ ಪತಿತೇಸು ಅಲ್ಲಸರೀರೇಸು ರಾಗಂ ಉಪ್ಪಾದಯಿಂಸು, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅತ್ತನೋ ಸಕಿಲೇಸಭಾವಂ ಜಾನಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಮ್ಮುಖೇ ಕಥೇನ್ತೋ ವಿಯ “ನಪ್ಪತಿರೂಪಂ ನು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಏವರೂಪಂ ಅಟ್ಠಿಸಙ್ಘಾತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಗರತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತು”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೯.“ಯಾನಿಮಾನಿ ಅಪತ್ಥಾನಿ, ಅಲಾಬೂನೇವ ಸಾರದೇ।
ಕಾಪೋತಕಾನಿ ಅಟ್ಠೀನಿ, ತಾನಿ ದಿಸ್ವಾನ ಕಾ ರತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪತ್ಥಾನೀತಿ** ಛಡ್ಡಿತಾನಿ। **ಸಾರದೇತಿ** ಸರದಕಾಲೇ ವಾತಾತಪಪಹತಾನಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಅಲಾಬೂನಿ ವಿಯ। **ಕಾಪೋತಕಾನೀತಿ** ಕಪೋತಕವಣ್ಣಾನಿ। **ತಾನಿ ದಿಸ್ವಾನಾತಿ** ತಾನಿ ಏವರೂಪಾನಿ ಅಟ್ಠೀನಿ ದಿಸ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಾ ರತಿ, ನನು ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಕಾಮರತಿಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಯಥಾಠಿತಾವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿತ್ಥವಮಾನಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿಂಸೂತಿ।

ಸಮ್ಬಹುಲಅಧಿಮಾನಿಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ ರೂಪನನ್ದಾಥೇರೀವತ್ಥು

ಅಟ್ಠೀನಂ ನಗರಂ ಕತನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ ರೂಪನನ್ದಾಥೇರಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾ ಕಿರ ಏಕದಿವಸಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಮಯ್ಹಂ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕೋ ರಜ್ಜಸಿರಿಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲೋಕೇ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲೋ ಬುದ್ಧೋ ಜಾತೋ, ಪುತ್ತೋಪಿಸ್ಸ ರಾಹುಲಕುಮಾರೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಭತ್ತಾಪಿ ಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಮಾತಾಪಿ ಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಅಹಮ್ಪಿ ಏತ್ತಕೇ

ಞಾತಿಜನೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಗೇಹೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ ಞಾತಿಸಿನೇಹೇನೇವ, ನೋ ಸದ್ಧಾಯ, ಅಭಿರೂಪತಾಯ ಪನ **ರೂಪನನ್ದಾ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। "ಸತ್ಥಾ ಕಿರ 'ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನತ್ತಾ, ವೇದನಾ... ಸಞ್ಞಾ... ಸಙ್ಖಾರಾ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನತ್ತಾ'ತಿ ವದೇತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸಾ ಏವಂ ದಸ್ಸನೀಯೇ ಪಾಸಾದಿಕೇ ಮಮಪಿ ರೂಪೇ ದೋಸಂ ಕಥೇಯ್ಯಾತಿ ಸತ್ಥು ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ। ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಪಾತೋವ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸಮಾದಿನ್ನುಪೋಸಥಾ ಸುದ್ಧುತ್ತರಾಸಙ್ಗಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಜೇತವನೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋಪಿ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಛನ್ದೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ। ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೋವ ಪವಿಸತಿ।

ಚತುಪ್ಪಮಾಣಿಕೇ ಹಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೇ ಅಪ್ಪಕಾವ ತೇ ಸತ್ತಾ, ಯೇಸಂ ತಥಾಗತಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಪಸಾದೋ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ರೂಪಪ್ಪಮಾಣಿಕಾಪಿ ಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸರೀರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸೀದನ್ತಿ, ಘೋಸಪ್ಪಮಾಣಿಕಾಪಿ ಅನೇಕಾನಿ ಜಾತಿಸತಾನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪವತ್ತಂ ಸತ್ಥು ಗುಣಘೋಸಞ್ಚೇವ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಘೋಸಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ ಪಸೀದನ್ತಿ, ಲೂಖಪ್ಪಮಾಣಿಕಾಪಿಸ್ಸ ಚೀವರಾದಿಲೂಖತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಪಸೀದನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಪ್ಪಮಾಣಿಕಾಪಿ "ಏವರೂಪಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಸೀಲಂ, ಏವರೂಪೋ ಸಮಾಧಿ, ಏವರೂಪಾ ಪಞ್ಞಾ, ಭಗವಾ ಸೀಲಾದೀಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಅಸಮೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ"ತಿ ಪಸೀದನ್ತಿ। ತೇಸಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತಾನಂ ಮುಖಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ। ರೂಪನನ್ದಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚೇವ ಉಪಾಸಿಕಾನಞ್ಚ ಸನ್ತಿಕಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅತಿವಿಯ ಮೇ ಭಾತಿಕಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಕಥೇನ್ತಿಯೇವ। ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಮೇ ರೂಪೇ ದೋಸಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಕಿತ್ತಕಂ ಕಥೇಸ್ಸತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾವ ತಥಾಗತಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಮಸ್ಸ ಸುಣಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸಾ "ಅಹಮ್ಪಿ ಅಜ್ಜ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ "ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ರೂಪನನ್ದಾಯ ಸತ್ಥು ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತುಕಾಮತಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ಅಜ್ಜ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಚಿತ್ರಧಮ್ಮದೇಸನಂ ನಾನಾನಯಂ ದೇಸೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ತಂ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಸಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ಅಹಂ ಅತ್ತಾನಂ ನೇವ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಅಜ್ಜ ರೂಪನನ್ದಾ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಕೀದಿಸೀ ನು ಖೋ ತಸ್ಸಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಸಪ್ಪಾಯಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ರೂಪಗರುಕಾ ಏಸಾ ಅತ್ತಭಾವೇ ಬಲವಸಿನೇಹಾ, ಕಣ್ಟಕೇನ ಕಣ್ಟಕುದ್ಧರಣಂ ವಿಯ ರೂಪೇನೇವಸ್ಸಾ ರೂಪಮದನಿಮ್ಮದನಂ ಸಪ್ಪಾಯ"ನ್ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸನಸಮಯೇ ಏಕಂ ಪನ ಅಭಿರೂಪಂ ಇತ್ಥಿಂ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಂ ರತ್ತವತ್ಥನಿವತ್ಥಂ ಸಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಬೀಜನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಠತ್ವಾ ಬೀಜಯಮಾನಂ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಇತ್ಥಿಂ ಸತ್ಥಾ ಚೇವ ಪಸ್ಸತಿ ರೂಪನನ್ದಾ ಚ। ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅನ್ತರೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಪಾದನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಲಕ್ಖಣವಿಚಿತ್ತಂ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸಮುಜ್ಜಲಂ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸತ್ಥು ಸರೀರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಸಸ್ಸಿರಿಕಂ ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಸಮೀಪೇ ಠಿತಂ ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ಅದ್ದಸ । ಸಾ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತಭಾವಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಸುವಣ್ಣರಾಜಹಂಸಿಯಾ ಪುರತೋ ಕಾಕೀಸದಿಸಂ ಅತ್ತಾನಂ ಅವಮಞ್ಞಿ। ಇದ್ಧಿಮಯರೂಪಂ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯೇವ ಹಿ ತಸ್ಸಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ಭಮಿಂಸು। ಸಾ "ಅಹೋ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕೇಸಾ ಸೋಭನಾ, ಅಹೋ ನಲಾಟಂ ಸೋಭನ"ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಾರೀರಪ್ಪದೇಸಾನಂ ರೂಪಸಿರಿಯಾ ಸಮಾಕಡ್ಢಿತಚಿತ್ತಾ ತಸ್ಮಿಂ ರೂಪೇ ಬಲವಸಿನೇಹಾ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಾ ತತ್ಥ ಅಭಿರತಿಂ ಞತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋವ ತಂ ರೂಪಂ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಭಾವಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವೀಸತಿವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ। ರೂಪನನ್ದಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ನ ವತಿದಂ ರೂಪಂ ಪುರಿಮಸದಿಸ"ನ್ತಿ ಥೋಕಂ ವಿರತ್ತಚಿತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನೇವ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸಕಿಂ ವಿಜಾತವಣ್ಣಂ ಮಜ್ಝಿಮಿತ್ಥಿವಣ್ಣಂ ಜರಾಜಿಣ್ಣಮಹಲ್ಲಿಕಿತ್ಥಿವಣ್ಣಞ್ಚ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಾಪಿ ಅನುಪುಬ್ಬೇನೇವ "ಇದಮ್ಪಿ ಅನ್ತರಹಿತಂ, ಇದಮ್ಪಿ ಅನ್ತರಹಿತ"ನ್ತಿ ಜರಾಜಿಣ್ಣಕಾಲೇ ತಂ ವಿರಜ್ಜಮಾನಾ ಖಣ್ಡದನ್ತಿಂ ಪಲಿತಸಿರಂ

ಓಭಗ್ಗಂ ಗೋಪಾನಸಿವಙ್ಕಂ ದಣ್ಡಪರಾಯಣಂ ಪವೇಧಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತಿವಿಯ ವಿರಜ್ಜಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ತಂ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ಅಭಿಭೂತಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ದಣ್ಡಞ್ಚ ತಾಲವಣ್ಟಞ್ಚ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವಮಾನಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿತ್ವಾ ಸಕೇ ಮುತ್ತಕರೀಸೇ ನಿಮುಗ್ಗಾ ಅಪರಾಪರಂ ಪರಿವತ್ತಿ। ರೂಪನನ್ದಾ ತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ಅತಿವಿಯ ವಿರಜ್ಜಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಮರಣಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಾ ತಙ್ಖಣಂಯೇವ ಉದ್ಧುಮಾತಕಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿ, ನವಹಿ ವಣಮುಖೇಹಿ ಪುಬ್ಬವಟ್ಟಿಯೋ ಚೇವ ಪುಳವಾ ಚ ಪಗ್ಘರಿಂಸು, ಕಾಕಾದಯೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ವಿಲುಮ್ಪಿಂಸು। ರೂಪನನ್ದಾಪಿ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಇತ್ಥೀ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಜರಂ ಪತ್ತಾ, ಬ್ಯಾಧಿಂ ಪತ್ತಾ, ಮರಣಂ ಪತ್ತಾ, ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಮೇ ಅತ್ತಭಾವಸ್ಸ ಏವಮೇವ ಜರಾಬ್ಯಾಧಿಮರಣಾನಿ ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ತಭಾವಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಪಸ್ಸಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ಏವ ಪನ ದುಕ್ಖತೋ ಅನತ್ತತೋ ದಿಟ್ಠೋಯೇವ ಹೋತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ತಯೋ ಭವಾ ಆದಿತ್ತಾ ಗೇಹಾ ವಿಯ ಗೀವಾಯ ಬದ್ಧಕುಣಪಂ ವಿಯ ಚ ಉಪಟ್ಠಹಿಂಸು, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾಭಿಮುಖಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಸತ್ಥಾ ತಾಯ ಅನಿಚ್ಚತೋ ದಿಟ್ಠಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಸಯಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಪಚ್ಚಯಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸಪ್ಪಾಯವಸೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಆಹ –

"ಆತುರಂ ಅಸುಚಿಂ ಪೂತಿಂ, ಪಸ್ಸ ನನ್ದೇ ಸಮುಸ್ಸಯಂ।
ಉಗ್ಘರನ್ತಂ ಪಗ್ಘರನ್ತಂ, ಬಾಲಾನಂ ಅಭಿಪತ್ಥಿತಂ॥

"ಯಥಾ ಇದಂ ತಥಾ ಏತಂ, ಯಥಾ ಏತಂ ತಥಾ ಇದಂ।
ಧಾತುತೋ ಸುಞ್ಞತೋ ಪಸ್ಸ, ಮಾ ಲೋಕಂ ಪುನರಾಗಮಿ।
ಭವೇ ಛನ್ದಂ ವಿರಾಜೇತ್ವಾ, ಉಪಸನ್ತೋ ಚರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥ –

ಇತ್ಥಂ ಸುದಂ ಭಗವಾ ನನ್ದಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಆರಬ್ಭ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿತ್ಥಾತಿ। ನನ್ದಾ ದೇಸನಾನುಸಾರೇನ ಞಾಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ತಿಣ್ಣಂ ಮಗ್ಗಫಲಾನಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಪರಿವಾಸತ್ಥಾಯ ಸುಞ್ಞತಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇತುಂ, "ನನ್ದೇ, ಮಾ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸರೀರೇ ಸಾರೋ ಅತ್ಥೀ'ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಕರಿ। ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋಪಿ ಹಿ ಏತ್ಥ ಸಾರೋ ನತ್ಥಿ, ತೀಣಿ ಅಟ್ಠಿಸತಾನಿ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಕತಂ ಅಟ್ಠಿನಗರಮೇತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೫೦."ಅಟ್ಠೀನಂ ನಗರಂ ಕತಂ, ಮಂಸಲೋಹಿತಲೇಪನಂ।
ಯತ್ಥ ಜರಾ ಚ ಮಚ್ಚು ಚ, ಮಾನೋ ಮಕ್ಖೋ ಚ ಓಹಿತೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ – ಯಥೇವ ಹಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಣಾಪರಣ್ಣಾದೀನಂ ಓದಹನತ್ಥಾಯ ಕಟ್ಠಾನಿ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ವಲ್ಲೀಹಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಯ ವಿಲಿಮ್ಪೇತ್ವಾ ನಗರಸಙ್ಖಾತಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ಗೇಹಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏವಮಿದಂ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಮ್ಪಿ ತೀಣಿ ಅಟ್ಠಿಸತಾನಿ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ನ್ಹಾರುವಿನದ್ಧಂ ಮಂಸಲೋಹಿತಲೇಪನಂ ತಚಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಜೀರಣಲಕ್ಖಣಾಯ ಜರಾಯ ಮರಣಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಮಚ್ಚುನೋ ಆರೋಹಸಮ್ಪದಾದೀನಿ ಪಟಿಚ್ಚ ಮಜ್ಜನಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಮಾನಸ್ಸ ಸುಕತಕಾರಣವಿನಾಸನಲಕ್ಖಣಸ್ಸ ಮಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಓದಹನತ್ಥಾಯ **ನಗರಂ ಕತಂ**। ಏವರೂಪೋ ಏವ ಹಿ ಏತ್ಥ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕೋ ಆಬಾಧೋ ಓಹಿತೋ, ಇತೋ ಉದ್ಧಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಯ್ಹೂಪಗಂ ನತ್ಥೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಾ ಥೇರೀ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ, ಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ ರೂಪನನ್ದಾಥೇರೀವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಮಲ್ಲಿಕಾದೇವೀವತ್ಥು

ಜೀರನ್ತಿ ವೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಲ್ಲಿಕಂ ದೇವಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾ ಕಿರ ಏಕದಿವಸಂ ನ್ಹಾನಕೋಟ್ಠಕಂ ಪವಿಟ್ಠಾ ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಓನತಸರೀರಾ ಜಙ್ಘಂ ಧೋವಿತುಂ ಆರಭಿ। ತಾಯ ಚ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಪವಿಟ್ಠೋ ಏಕೋ ವಲ್ಲಭಸುನಖೋ ಅತ್ಥಿ। ಸೋ ತಂ ತಥಾ ಓನತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸನ್ಥವಂ ಕಾತುಂ ಆರಭಿ। ಸಾ ಫಸ್ಸಂ ಸಾದಿಯನ್ತೀ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ವಾತಪಾನೇನ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತತೋ ಆಗತಕಾಲೇ "ನಸ್ಸ, ವಸಲಿ, ಕಸ್ಮಾ ಏವರೂಪಮಕಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಕಿಂ ಮಯಾ ಕತಂ, ದೇವಾತಿ। ಸುನಖೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವೋತಿ। ನತ್ಥೇತಂ, ದೇವಾತಿ। ಮಯಾ ಸಾಮಂ ದಿಟ್ಠಂ, ನಾಹಂ ತವ ಸದ್ದಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ನಸ್ಸ, ವಸಲೀತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ಯೋ ಕೋಚಿ ಇಮಂ ಕೋಟ್ಠಕಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಇಮಿನಾ ವಾತಪಾನೇನ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ಏಕೋವ ದ್ವಿಧಾ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ಅಭೂತಂ ಕಥೇಸಿ। ದೇವ, ಸಚೇ ಮೇ ಸದ್ದಹಸಿ, ಏತಂ ಕೋಟ್ಠಕಂ ಪವಿಸ, ಅಹಂ ತಂ ಇಮಿನಾ ವಾತಪಾನೇನ ಓಲೋಕೇಸ್ಸಾಮೀತಿ। ರಾಜಾ ಮೂಳ್ಹಧಾತುಕೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠಕಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾಪಿ ಖೋ ದೇವೀ ವಾತಪಾನೇ ಠತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ "ಅನ್ಧಬಾಲ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ, ಅಜಿಕಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ನಾಹಂ, ಭದ್ದೇ, ಏವರೂಪಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇಪಿ "ಮಯಾ ಸಾಮಂ ದಿಟ್ಠಂ, ನಾಹಂ ತವ ಸದ್ದಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ಅದ್ಧಾ ಇಮಂ ಕೋಟ್ಠಕಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಏಕೋವ ದ್ವಿಧಾ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ಸದ್ದಹಿ। ಮಲ್ಲಿಕಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ರಾಜಾ ಅನ್ಧಬಾಲತಾಯ ಮಯಾ ವಞ್ಚಿತೋ, ಪಾಪಂ ಮೇ ಕತಂ, ಅಯಞ್ಚ ಮೇ ಅಭೂತೇನ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖಿತೋ, ಇದಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಸತ್ಥಾಪಿ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾಪಿ ಅಸೀತಿ ಮಹಾಸಾವಕಾಪಿ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಹೋ ವತ ಮೇ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ। ಅಯಂ ಕಿರ ರಞ್ಞೋ ಅಸದಿಸದಾನೇ ಸಹಾಯಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ತತ್ಥ ಚ ಏಕದಿವಸಂ ಕತಪರಿಚ್ಚಾಗೋ ಧನಸ್ಸ ಚುದ್ದಸಕೋಟಿಅಗ್ಘನಕೋ ಅಹೋಸಿ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ನಿಸೀದನಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಆಧಾರಕೋ ಪಾದಪೀಠನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಪನ ಚತ್ತಾರಿ ಅನಗ್ಘಾನೇವ ಅಹೇಸುಂ। ಸಾ ಮರಣಕಾಲೇ ಏವರೂಪಂ ಮಹಾಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ನಾನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ತದೇವ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೀ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ರಞ್ಞೋ ಪನ ಸಾ ಅತಿವಿಯ ಪಿಯಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಬಲವಸೋಕಾಭಿಭೂತೋ ತಸ್ಸಾ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇತ್ವಾ "ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಮಸ್ಸಾ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಯಥಾ ಸೋ ಆಗತಕಾರಣಂ ನ ಸರತಿ, ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಸಾರಣೀಯಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಸರಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಭಣೇ ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಮುಟ್ಠೋ, ಸ್ವೇ ಪುನ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುನದಿವಸೇಪಿ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಯಥಾ ಸೋ ನ ಸರತಿ , ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸಾಪಿ ಸತ್ತಾಹಮೇವ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ತತೋ ಚುತಾ ತುಸಿತಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪನಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಅಸರಣಭಾವಂ ಅಕಾಸೀತಿ? ಸಾ ಕಿರ ತಸ್ಸ ಅತಿವಿಯ ಪಿಯಾ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪಾ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ಸಚೇ ಏವರೂಪಾ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಗೇಹೇ ಪವತ್ತಂ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಂ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಯ್ಯ, ತೇನಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಅಸರಣಭಾವಂ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಸಯಮೇವ ರಾಜಕುಲದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ರಾಜಾ "ಸತ್ಥಾ ಆಗತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿತುಂ ಆರಭಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ರಥಸಾಲಾಯ ನಿಸೀದಿತುಂ ಆಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥಾರಂ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕೇನ ಪಟಿಮಾನೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ದೇವಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಮುಟ್ಠೋ, ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ಸಾ, ಭನ್ತೇ, ನಿಬ್ಬತ್ತಾತಿ। ತುಸಿತಭವನೇ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ, ಭನ್ತೇ, ತಾಯ ತುಸಿತಭವನೇ ಅನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿಯಾ ಕೋ ಅಞ್ಞೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತಿ , ಭನ್ತೇ, ನತ್ಥಿ ತಾಯ ಸದಿಸಾ ಇತ್ಥೀ। ತಸ್ಸಾ ಹಿ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಾದೀಸು "ಸ್ವೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಇದಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಇದಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದಾನಸಂವಿಧಾನಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಚ್ಚಮೇವ ನತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ, ತಸ್ಸಾ ಪರಲೋಕಂ ಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸರೀರಂ ಮೇ ನ ವಹತೀತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಧುವಧಮ್ಮೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ರಥೋ ಕಸ್ಸಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ "ಪಿತಾಮಹಸ್ಸ ಮೇ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। "ಅಯಂ ಕಸ್ಸಾ"ತಿ?

“ಪಿತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಅಯಂ ಪನ ರಥೋ ಕಸ್ಸಾ”ತಿ? “ಮಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥಾ, “ಮಹಾರಾಜ, ತವ ಪಿತಾಮಹಸ್ಸ ರಥೋ ತೇನೇವಾಕಾರೇನ ತವ ಪಿತು ರಥಂ ನ ಪಾಪುಣಿ, ತವ ಪಿತು ರಥೋ ತವ ರಥಂ ನ ಪಾಪುಣಿ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ನಾಮ ಕಟ್ಠಕಲಿಙ್ಗರಸ್ಸಾಪಿ ಜರಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಅತ್ತಭಾವಸ್ಸ। ಮಹಾರಾಜ, ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮಸ್ಸೇವ ಹಿ ಜರಾ ನತ್ಥಿ, ಸತ್ತಾ ಪನ ಅಜೀರಕಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೫೧.“ಜೀರನ್ತಿ ವೇ ರಾಜರಥಾ ಸುಚಿತ್ತಾ,
ಅಥೋ ಸರೀರಮ್ಪಿ ಜರಂ ಉಪೇತಿ।
ಸತಞ್ಚ ಧಮ್ಮೋ ನ ಜರಂ ಉಪೇತಿ,
ಸನ್ತೋ ಹವೇ ಸಬ್ಭಿ ಪವೇದಯನ್ತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವೇ**ತಿ ನಿಪಾತೋ। **ಸುಚಿತ್ತಾ**ತಿ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಅಪರೇಹಿ ಚ ರಥಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಸುಟ್ಠು ಚಿತ್ತಿತಾ ರಾಜೂನಂ ರಥಾಪಿ **ಜೀರನ್ತಿ**। **ಸರೀರಮ್ಪೀ**ತಿ ನ ಕೇವಲಂ ರಥಾ ಏವ, ಇದಂ ಸುಪ್ಪಟಿಜಗ್ಗಿತಂ ಸರೀರಮ್ಪಿ ಖಣ್ಡಿಚ್ಚಾದೀನಿ ಪಾಪುಣನ್ತಂ **ಜರಂ ಉಪೇತಿ**। **ಸತಞ್ಚಾ**ತಿ ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ಪನ ಸನ್ತಾನಂ ನವವಿಧೋ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೋ ಚ ಕಿಞ್ಚಿ ಉಪಘಾತಂ ನ ಉಪೇತೀತಿ **ನ ಜರಂ ಉಪೇತಿ** ನಾಮ। **ಪವೇದಯನ್ತೀ**ತಿ ಏವಂ **ಸನ್ತೋ** ಬುದ್ಧಾದಯೋ **ಸಬ್ಭಿ** ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮಲ್ಲಿಕಾದೇವೀವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಲಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅಪ್ಪಸ್ಸುತಾಯನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಮಙ್ಗಲಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ತಿರೋಕುಟ್ಟೇಸು ತಿಟ್ಠನ್ತೀ”ತಿಆದಿನಾ (ಖು॰ ಪಾ॰ ೭.೧; ಪೇ॰ ವ॰ ೧೪) ನಯೇನ ಅವಮಙ್ಗಲಂ ಕಥೇತಿ, ಅವಮಙ್ಗಲಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಿರೋಕುಟ್ಟಾದೀಸು ಕಥೇತಬ್ಬೇಸು “ದಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾ ಚಾ”ತಿಆದಿನಾ (ಖು॰ ಪಾ॰ ೫.೭; ಸು॰ ನಿ॰ ೨೬೬) ನಯೇನ ಮಙ್ಗಲಗಾಥಾ ವಾ “ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿತ್ತಂ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ”ತಿ ರತನಸುತ್ತಂ (ಖು॰ ಪಾ॰ ೬.೩; ಸು॰ ನಿ॰ ೨೨೬) ವಾ ಕಥೇತಿ। ಏವಂ ತೇಸು ತೇಸು ಠಾನೇಸು “ಅಞ್ಞಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಕಥೇನ್ತೋಪಿ “ಅಞ್ಞಂ ಕಥೇಮೀ”ತಿ ನ ಜಾನಾತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ – “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಲಾಳುದಾಯಿಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲಾಮಙ್ಗಲಟ್ಠಾನೇಸು ಗಮನೇನ, ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಥೇತಬ್ಬೇ ಅಞ್ಞಮೇವ ಕಥೇತೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸ ಏವಂ ಕಥೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಥೇತಬ್ಬೇ ಅಞ್ಞಮೇವ ಕಥೇಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ –

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಅಗ್ಗಿದತ್ತಸ್ಸ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಸೋಮದತ್ತಕುಮಾರೋ ನಾಮ ರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಪಿಯೋ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪೋ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪನ ಕಸಿಕಮ್ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವತಿ। ತಸ್ಸ ದ್ವೇಯೇವ ಗೋಣಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಏಕೋ ಮತೋ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುತ್ತಂ ಆಹ – “ತಾತ, ಸೋಮದತ್ತ, ರಾಜಾನಂ ಮೇ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಗೋಣಂ ಆಹರಾ”ತಿ। ಸೋಮದತ್ತೋ “ಸಚಾಹಂ ರಾಜಾನಂ ಯಾಚಿಸ್ಸಾಮಿ, ಲಹುಭಾವೋ ಮೇ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ತುಮ್ಹೇಯೇವ, ತಾತ, ರಾಜಾನಂ ಯಾಚಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ “ತೇನ ಹಿ, ತಾತ, ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾಹೀ”ತಿ ವುತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದನ್ಧಪಞ್ಞೋ ಅಭಿಕ್ಕಮಾದಿವಚನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಅಞ್ಞಮೇವ ವದತಿ, ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಪನ ನಂ ನೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ತಂ ಆದಾಯ ಬೀರಣತ್ಥಮ್ಭಕಂ ನಾಮ ಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಿಣಕಲಾಪೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ “ಅಯಂ ರಾಜಾ, ಅಯಂ

ಉಪರಾಜಾ, ಅಯಂ ಸೇನಾಪತೀ"ತಿ ನಾಮಾನಿ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಿತು ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ರಾಜಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏವಂ ಅಭಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ನಾಮ ರಾಜಾ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ನಾಮ ಉಪರಾಜಾ, ರಾಜಾನಂ ಪನ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ 'ಜಯತು ಭವಂ, ಮಹಾರಾಜಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಏವಂ ಠತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಗೋಣಂ ಯಾಚೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಗಾಥಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ –

"ದ್ವೇ ಮೇ ಗೋಣಾ ಮಹಾರಾಜ, ಯೇಹಿ ಖೇತ್ತಂ ಕಸಾಮಸೇ।
ತೇಸು ಏಕೋ ಮತೋ ದೇವ, ದುತಿಯಂ ದೇಹಿ ಖತ್ತಿಯಾ"ತಿ॥

ಸೋ ಹಿ ಸಂವಚ್ಛರಮತ್ತೇನ ತಂ ಗಾಥಂ ಪಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಗುಣಭಾವಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ, ತಾತ, ಕಞ್ಚಿದೇವ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆದಾಯ ಆಗಚ್ಛಥ, ಅಹಂ ಪುರಿಮತರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು, ತಾತಾ"ತಿ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೋಮದತ್ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತಕಾಲೇ ಉಸ್ಸಾಹಪ್ಪತ್ತೋ ರಾಜಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೇನ ಕತಪಟಿಸಮ್ಮೋದನೋ, "ತಾತ, ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಆಗತತ್ಥ, ಇದಮಾಸನಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವದಥ, ಯೇನತ್ಥೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

"ದ್ವೇ ಮೇ ಗೋಣಾ ಮಹಾರಾಜ, ಯೇಹಿ ಖೇತ್ತಂ ಕಸಾಮಸೇ।
ತೇಸು ಏಕೋ ಮತೋ ದೇವ, ದುತಿಯಂ ಗಣ್ಹ ಖತ್ತಿಯಾ"ತಿ॥

ರಞ್ಞಾ "ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ತಾತ, ಪುನ ವದೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ತಮೇವ ಗಾಥಂ ಆಹ। ರಾಜಾ ತೇನ ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕಥಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಿತಂ ಕತ್ವಾ, "ಸೋಮದತ್ತ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ ಬಹೂ ಮಞ್ಞೇ ಗೋಣಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿನ್ನಾ ಬಹೂ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ದೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸೋಳಸ ಗೋಣೇ ಅಲಙ್ಕಾರಭಣ್ಡಕಂ ನಿವಾಸಗಾಮಞ್ಚಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯಂ ದತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಲಾಳುದಾಯೀ, ಸೋಮದತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವಾ"ತಿ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಅತ್ತನೋ ಅಪ್ಪಸ್ಸುತತಾಯ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಅಞ್ಞಮೇವ ವದತಿ। ಅಪ್ಪಸ್ಸುತಪುರಿಸೋ ಹಿ ಬಲಿಬದ್ದಸದಿಸೋ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೫೨."ಅಪ್ಪಸ್ಸುತಾಯಂ ಪುರಿಸೋ, ಬಲಿಬದ್ದೋವ ಜೀರತಿ।
ಮಂಸಾನಿ ತಸ್ಸ ವಡ್ಢನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾ ತಸ್ಸ ನ ವಡ್ಢತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಸ್ಸುತಾಯ**ನ್ತಿ ಏಕಸ್ಸ ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಾ ಪಣ್ಣಾಸಕಾನಂ। ಅಥ ವಾ ಪನ ವಗ್ಗಾನಂ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಏಕಸ್ಸ ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಾ ಸುತ್ತನ್ತಾನಂ ವಾಪಿ ಅಭಾವೇನ ಅಪ್ಪಸ್ಸುತೋ ಅಯಂ। ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಪನ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಯುಞ್ಜನ್ತೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋವ। **ಬಲಿಬದ್ದೋವ ಜೀರತೀತಿ** ಯಥಾ ಹಿ ಬಲಿಬದ್ದೋ ಜೀರಮಾನೋ ವಡ್ಢಮಾನೋ ನೇವ ಮಾತು, ನ ಪಿತು, ನ ಸೇಸಞಾತಕಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ವಡ್ಢತಿ, ಅಥ ಖೋ ನಿರತ್ಥಕಮೇವ ಜೀರತಿ, ಏವಮೇವಂ ಅಯಮ್ಪಿ ನ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಂ ಕರೋತಿ, ನ ಆಚರಿಯವತ್ತಂ, ನ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಾದೀನಿ, ನ ಭಾವನಾರಾಮತಂ ಅನುಯುಞ್ಜತಿ, ನಿರತ್ಥಕಮೇವ ಜೀರತಿ, **ಮಂಸಾನಿ ತಸ್ಸ ವಡ್ಢನ್ತೀತಿ** ಯಥಾ ಬಲಿಬದ್ದಸ್ಸ "ಯುಗನಙ್ಗಲಾದೀನಿ ವಹಿತುಂ ಅಸಮತ್ಥೋ ಏಸೋ"ತಿ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಸ್ಸ ತತ್ಥೇವ ವಿಚರನ್ತಸ್ಸ ಖಾದನ್ತಸ್ಸ ಪಿವನ್ತಸ್ಸ ಮಂಸಾನಿ ವಡ್ಢನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಾದೀಹಿ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಸ್ಸ ಸಙ್ಘಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಉದ್ಧವಿರೇಚನಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಕಾಯಂ ಪೋಸೇನ್ತಸ್ಸ ಮಂಸಾನಿ ವಡ್ಢನ್ತಿ, ಥೂಲಸರೀರೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಚರತಿ। **ಪಞ್ಞಾ ತಸ್ಸಾತಿ**

ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಾ ಪನಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾ ಏಕಙ್ಗುಲಮತ್ತಾಪಿ **ನ ವಡ್ಢತಿ,** ಅರಞ್ಞೇ ಪನ ಗಚ್ಛಲತಾದೀನಿ ವಿಯ ಛ ದ್ವಾರಾನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಣ್ಹಾ ಚೇವ ನವವಿಧಮಾನೋ ಚ ವಡ್ಢತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಮಹಾಜನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣೀತಿ।

ಲಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಉದಾನವತ್ಥು

ಅನೇಕಜಾತಿಸಂಸಾರನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಉದಾನವಸೇನ ಉದಾನೇತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠೋ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಹಿ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸೂರಿಯೇ ಅನತ್ಥಙ್ಗತೇಯೇವ ಮಾರಬಲಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ ಪಠಮಯಾಮೇ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಪಟಿಚ್ಛಾದಕಂ ತಮಂ ಪದಾಲೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಂ ವಿಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇ ಸತ್ತೇಸು ಕಾರುಞ್ಞತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಪಚ್ಚಯಾಕಾರೇ ಞಾಣಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ತಂ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮವಸೇನ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ಅರುಣುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅನೇಕೇಹಿ ಬುದ್ಧಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಅವಿಜಹಿತಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೫೩.“ಅನೇಕಜಾತಿಸಂಸಾರಂ, ಸನ್ಧಾವಿಸ್ಸಂ ಅನಿಬ್ಬಿಸಂ।
ಗಹಕಾರಂ ಗವೇಸನ್ತೋ, ದುಕ್ಖಾ ಜಾತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ॥

೧೫೪.“ಗಹಕಾರಕ ದಿಟ್ಠೋಸಿ, ಪುನ ಗೇಹಂ ನ ಕಾಹಸಿ।
ಸಬ್ಬಾ ತೇ ಫಾಸುಕಾ ಭಗ್ಗಾ, ಗಹಕೂಟಂ ವಿಸಙ್ಖತಂ।
ವಿಸಙ್ಖಾರಗತಂ ಚಿತ್ತಂ, ತಣ್ಹಾನಂ ಖಯಮಜ್ಝಗಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಗಹಕಾರಂ ಗವೇಸನ್ತೋ**ತಿ ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಅತ್ತಭಾವಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಗೇಹಸ್ಸ ಕಾರಕಂ ತಣ್ಹಾವಡ್ಢಕಿಂ ಗವೇಸನ್ತೋ ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಸಕ್ಕಾ ತಂ ದಟ್ಠುಂ , ತಸ್ಸ ಬೋಧಿಞಾಣಸ್ಸತ್ಥಾಯ ದೀಪಙ್ಕರಪಾದಮೂಲೇ ಕತಾಭಿನೀಹಾರೋ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ **ಅನೇಕಜಾತಿಸಂಸಾರಂ** ಅನೇಕಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖಾತಂ ಇಮಂ ಸಂಸಾರವಟ್ಟಂ **ಅನಿಬ್ಬಿಸಂ** ತಂ ಞಾಣಂ ಅವಿನ್ದನ್ತೋ ಅಲಭನ್ತೋಯೇವ **ಸನ್ಧಾವಿಸ್ಸಂ** ಸಂಸರಿಂ, ಅಪರಾಪರಂ ಅನುವಿಚರಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದುಕ್ಖಾ ಜಾತಿ ಪುನಪ್ಪುನ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಗಹಕಾರಕಗವೇಸನಸ್ಸ ಕಾರಣವಚನಂ। ಯಸ್ಮಾ ಜರಾಬ್ಯಾಧಿಮರಣಮಿಸ್ಸಿತಾಯ ಜಾತಿ ನಾಮೇಸಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಉಪಗನ್ತುಂ ದುಕ್ಖಾ, ನ ಚ ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅದಿಟ್ಠೇ ನಿವತ್ತತಿ। ತಸ್ಮಾ ತಂ ಗವೇಸನ್ತೋ ಸನ್ಧಾವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿಟ್ಠೋಸೀ**ತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೇನ ಮಯಾ ಇದಾನಿ ದಿಟ್ಠೋಸಿ। **ಪುನ ಗೇಹ**ನ್ತಿ ಪುನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಂಸಾರವಟ್ಟೇ ಅತ್ತಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ಮಮ ಗೇಹಂ **ನ ಕಾಹಸಿ। ಸಬ್ಬಾ ತೇ ಫಾಸುಕಾ ಭಗ್ಗಾ**ತಿ ತವ ಸಬ್ಬಾ ಅವಸೇಸಾ ಕಿಲೇಸಫಾಸುಕಾ ಮಯಾ ಭಗ್ಗಾ। **ಗಹಕೂಟಂ ವಿಸಙ್ಖತ**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸ ತಯಾ ಕತಸ್ಸ ಅತ್ತಭಾವಗೇಹಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಾಸಙ್ಖಾತಂ ಕಣ್ಣಿಕಮಣ್ಡಲಮ್ಪಿ ಮಯಾ ವಿದ್ಧಂಸಿತಂ। **ವಿಸಙ್ಖಾರಗತಂ ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಇದಾನಿ ಮಮ ಚಿತ್ತಂ ವಿಸಙ್ಖಾರಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಮ್ಮಣಕರಣವಸೇನ ಗತಂ ಅನುಪವಿಟ್ಠಂ। **ತಣ್ಹಾನಂ ಖಯಮಜ್ಝಗಾ**ತಿ ತಣ್ಹಾನಂ ಖಯಸಙ್ಖಾತಂ ಅರಹತ್ತಂ ಅಧಿಗತೋಸ್ಮೀತಿ।

ಉದಾನವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಮಹಾಧನಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತವತ್ಥು

ಅಚರಿತ್ವಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಧನಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚಿನ್ತೇಸುಂ – "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲೇ ಮಹಾಭೋಗಕ್ಖನ್ಧೋ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ನೋ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಯಥಾಸುಖಂ ಪರಿಭೋಗಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಅಞ್ಞೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ತಂ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಮತ್ತಮೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಗರೇ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವೇ ಕುಲೇ ಏಕಾ ಧೀತಾಪಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ ತಥೇವ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಮತ್ತಮೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸುಂ। ತೇಸಂ ವಯಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಆವಾಹವಿವಾಹೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಅಪರಭಾಗೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕಾಲಮಕಂಸು। ದ್ವೇಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗೇಹೇ ಅಹೋಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ದಿವಸಸ್ಸ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ರಞ್ಞೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ತಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಧುತ್ತಾ ಚಿನ್ತೇಸುಂ – "ಸಚಾಯಂ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಸುರಾಸೋಣ್ಡೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಫಾಸುಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಮ ನಂ ಸುರಾಸೋಣ್ಡಭಾವ"ನ್ತಿ। ತೇ ಸುರಂ ಆದಾಯ ಖಜ್ಜಕಮಂಸೇ ಚೇವ ಲೋಣಸಕ್ಖರಾ ಚ ದುಸ್ಸನ್ತೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮೂಲಕನ್ದೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ರಾಜಕುಲತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಲೋಣಸಕ್ಖರಂ ಮುಖೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮೂಲಕನ್ದಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ "ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವ ಸಾಮಿ, ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯಂ ಖಾದನಪಿವನಸಮತ್ಥಾ ಭವೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಚೂಳೂಪಟ್ಠಾಕಂ ಪುಚ್ಛಿ – "ಕಿಂ ಏತೇ ಪಿವನ್ತೀ"ತಿ। ಏಕಂ ಪಾನಕಂ, ಸಾಮೀತಿ। ಮನಾಪಜಾತಿಕಂ ಏತನ್ತಿ। ಸಾಮಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಜೀವಲೋಕೇ ಇಮಿನಾ ಸದಿಸಂ ಪಾತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ। ಸೋ "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಯಾಪಿ ಪಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಥೋಕಂ ಥೋಕಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪಿವತಿ। ಅಥಸ್ಸ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ತೇ ಧುತ್ತಾ ಪಿವನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಂ ಪರಿವಾರಯಿಂಸು। ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಪರಿವಾರೋ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಸತೇನಪಿ ಸತದ್ವಯೇನಪಿ ಸುರಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪಿವನ್ತೋ ಇಮಿನಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನೇವ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಕಹಾಪಣರಾಸಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸುರಂ ಪಿವನ್ತೋ "ಇಮಿನಾ ಮಾಲಾ ಆಹರಥ, ಇಮಿನಾ ಗನ್ಧೇ, ಅಯಂ ಜನೋ ಜೂತೇ ಛೇಕೋ, ಅಯಂ ನಚ್ಚೇ, ಅಯಂ ಗೀತೇ, ಅಯಂ ವಾದಿತೇ। ಇಮಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸಂ ದೇಥ, ಇಮಸ್ಸ ದ್ವೇ ಸಹಸ್ಸಾನೀ"ತಿ ಏವಂ ವಿಕಿರನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ "ಖೀಣಂ ತೇ, ಸಾಮಿ, ಧನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಕಿಂ ಭರಿಯಾಯ ಮೇ ಸನ್ತಕಂ ನತ್ಥೀತಿ। ಅತ್ಥಿ, ಸಾಮೀತಿ । ತೇನ ಹಿ ತಂ ಆಹರಥಾತಿ। ತಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಖೇತ್ತಆರಾಮುಯ್ಯಾನಯೋಗ್ಗಾದಿಕಮ್ಪಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಭಾಜನಭಣ್ಡಕಮ್ಪಿ ಅತ್ಥರಣಪಾವುರಣನಿಸೀದನಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಖಾದಿ। ಅಥ ನಂ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಯೇಹಿಸ್ಸ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ಗೇಹಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಗಹಿತಂ, ತೇ ತಂ ಗೇಹಾ ನೀಹರಿಂಸು। ಸೋ ಭರಿಯಂ ಆದಾಯ ಪರಜನಸ್ಸ ಗೇಹಭಿತ್ತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನ್ತೋ ಕಪಾಲಖಣ್ಡಂ ಆದಾಯ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಜನಸ್ಸ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಕಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಆರಭಿ।

ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಆಸನಸಾಲಾಯ ದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ದಹರಸಾಮಣೇರೇಹಿ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಕಭೋಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಸಿತಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ ಸಿತಕಾರಣಂ ಕಥೇನ್ತೋ "ಪಸ್ಸಾನನ್ದ, ಇಮಂ ಮಹಾಧನಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ದ್ವೇಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಆದಾಯ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತಂ। ಸಚೇ ಹಿ ಅಯಂ ಪಠಮವಯೇ ಭೋಗೇ ಅಖೇಪೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಪಯೋಜಯಿಸ್ಸ, ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಗರೇ ಅಗ್ಗಸೇಟ್ಠಿ ಅಭವಿಸ್ಸ। ಸಚೇ ಪನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸ, ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸ, ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಸ್ಸ। ಸಚೇ ಮಜ್ಝಿಮವಯೇ ಭೋಗೇ ಅಖೇಪೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಪಯೋಜಯಿಸ್ಸ, ದುತಿಯಸೇಟ್ಠಿ ಅಭವಿಸ್ಸ, ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜನ್ತೋ ಅನಾಗಾಮೀ ಅಭವಿಸ್ಸ। ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಸ್ಸ। ಸಚೇ ಪಚ್ಛಿಮವಯೇ ಭೋಗೇ ಅಖೇಪೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಪಯೋಜಯಿಸ್ಸ, ತತಿಯಸೇಟ್ಠಿ ಅಭವಿಸ್ಸ, ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜನ್ತೋಪಿ ಸಕದಾಗಾಮೀ ಅಭವಿಸ್ಸ , ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಸ್ಸ। ಇದಾನಿ ಪನೇಸ ಗಿಹಿಭೋಗತೋಪಿ ಪರಿಹೀನೋ ಸಾಮಞ್ಞತೋಪಿ। ಪರಿಹಾಯಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸುಕ್ಖಪಲ್ಲಲೇ ಕೋಞ್ಚಸಕುಣೋ ವಿಯ ಜಾತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧೫೫. “ಅಚರಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಅಲದ್ಧಾ ಯೋಬ್ಬನೇ ಧನಂ।
ಜಿಣ್ಣಕೋಞ್ಚಾವ ಝಾಯನ್ತಿ, ಖೀಣಮಚ್ಛೇವ ಪಲ್ಲಲೇ॥

೧೫೬. “ಅಚರಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಅಲದ್ಧಾ ಯೋಬ್ಬನೇ ಧನಂ।
ಸೇನ್ತಿ ಚಾಪಾತಿಖೀಣಾವ, ಪುರಾಣಾನಿ ಅನುತ್ಥುನ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಚರಿತ್ವಾ**ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಂ ಅವಸಿತ್ವಾ। **ಯೋಬ್ಬನೇ**ತಿ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ವಾ ಭೋಗೇ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ವಾ ಭೋಗೇ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಮತ್ಥಕಾಲೇ ಧನಮ್ಪಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ। **ಖೀಣಮಚ್ಛೇ**ತಿ ತೇ ಏವರೂಪಾ ಬಾಲಾ ಉದಕಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ಖೀಣಮಚ್ಛೇ **ಪಲ್ಲಲೇ** ಪರಿಕ್ಖೀಣಪತ್ತಾ **ಜಿಣ್ಣಕೋಞ್ಚಾ** ವಿಯ ಅವಝಾಯನ್ತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಪಲ್ಲಲೇ ಉದಕಸ್ಸ ಅಭಾವೋ ವಿಯ ಹಿ ಇಮೇಸಂ ವಸನಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಅಭಾವೋ, ಮಚ್ಛಾನಂ ಖೀಣಭಾವೋ ವಿಯ ಇಮೇಸಂ ಭೋಗಾನಂ ಅಭಾವೋ, ಖೀಣಪತ್ತಾನಂ ಕೋಞ್ಚಾನಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಗಮನಾಭಾವೋ ವಿಯ ಇಮೇಸಂ ಇದಾನಿ ಜಲಥಲಪಥಾದೀಹಿ ಭೋಗೇ ಸಣ್ಠಾಪೇತುಂ ಅಸಮತ್ಥಭಾವೋ। ತಸ್ಮಾ ತೇ ಖೀಣಪತ್ತಾ ಕೋಞ್ಚಾ ವಿಯ ಏತ್ಥೇವ ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅವಝಾಯನ್ತೀತಿ। **ಚಾಪಾತಿಖೀಣಾವಾ**ತಿ ಚಾಪತೋ ಅತಿಖೀಣಾ, ಚಾಪಾ ವಿನಿಮುತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಚಾಪಾ ವಿನಿಮುತ್ತಾ ಸರಾ ಯಥಾವೇಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪತಿತಾ, ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತೇ ಅಸತಿ ತತ್ಥೇವ ಉಪಚಿಕಾನಂ ಭತ್ತಂ ಹೋನ್ತಿ, ಏವಂ ಇಮೇಪಿ ತಯೋ ವಯೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಇದಾನಿ ಅತ್ತಾನಂ ಉದ್ಧರಿತುಂ ಅಸಮತ್ಥತಾಯ ಮರಣಂ ಉಪಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - “ಸೇನ್ತಿ ಚಾಪಾತಿಖೀಣಾವಾ”ತಿ। **ಪುರಾಣಾನಿ ಅನುತ್ಥುನ**ನ್ತಿ “ಇತಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಖಾದಿತಂ ಇತಿ ಪೀತ”ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಾನಿ ಖಾದಿತಪಿವಿತನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಾದೀನಿ ಅನುತ್ಥುನನ್ತಾ ಸೋಚನ್ತಾ ಅನುಸೋಚನ್ತಾ ಸೇನ್ತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮಹಾಧನಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತವತ್ಥು ನವಮಂ।

ಜರಾವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಏಕಾದಸಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೨. ಅತ್ತವಗ್ಗೋ

೧. ಬೋಧಿರಾಜಕುಮಾರವತ್ಥು

ಅತ್ತಾನಞ್ಚೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಭೇಸಕಳಾವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಬೋಧಿರಾಜಕುಮಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಪಥವೀತಲೇ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪಾಸಾದೇಹಿ ಅಸದಿಸರೂಪಂ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಮಾನಂ ವಿಯ ಕೋಕನುದಂ ನಾಮ ಪಾಸಾದಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಡ್ಢಕಿಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಿಂ ತಯಾ ಅಞ್ಞತ್ಥಾಪಿ ಏವರೂಪೋ ಪಾಸಾದೋ ಕತಪುಬ್ಬೋ, ಉದಾಹು ಪಠಮಸಿಪ್ಪಮೇವ ತೇ ಇದ"ನ್ತಿ। "ಪಠಮಸಿಪ್ಪಮೇವ, ದೇವಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚೇ ಅಯಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸಪಿ ಏವರೂಪಂ ಪಾಸಾದಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಅಯಂ ಪಾಸಾದೋ ಅನಚ್ಛರಿಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇಮಂ ಮಯಾ ಮಾರೇತುಂ ವಾ ಹತ್ಥಪಾದೇ ವಾಸ್ಸ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಅಕ್ಖೀನಿ ವಾ ಉಪ್ಪಾಟೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪಾಸಾದಂ ನ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ತಮತ್ಥಂ ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಸಞ್ಜೀವಕಪುತ್ತಸ್ಸ ನಾಮ ಮಾಣವಕಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಏಸ ವಡ್ಢಕಿಂ ನಾಸೇಸ್ಸತಿ, ಅನಗ್ಘೋ ಸಿಪ್ಪೀ, ಸೋ ಮಯಿ ಪಸ್ಸನ್ತೇ ಮಾ ನಸ್ಸತು, ಸಞ್ಞಮಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಪಾಸಾದೇ ತೇ ಕಮ್ಮಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ, ನೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ನಿಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ರಾಜಕುಮಾರೋ ತಂ ನಾಸೇತುಕಾಮೋ ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ । ವಡ್ಢಕೀಪಿ "ಭದ್ದಕಂ ತೇ, ಸಾಮಿ, ಕತಂ ಮಮ ಆರೋಚೇನ್ತೇನ, ಅಹಮೇತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಸಮ್ಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಸಾದೇ ಕಮ್ಮಂ ನಿಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ ರಾಜಕುಮಾರೇನ ಪುಟ್ಠೋ "ನ ತಾವ, ದೇವ, ನಿಟ್ಠಿತಂ, ಬಹು ಅವಸಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ಅವಸಿಟ್ಠನ್ತಿ? ಪಚ್ಛಾ, ದೇವ, ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ದಾರೂನಿ ತಾವ ಆಹರಾಪೇಥಾತಿ। ಕಿಂ ದಾರೂನಿ ನಾಮಾತಿ? ನಿಸ್ಸಾರಾನಿ ಸುಕ್ಖದಾರೂನಿ, ದೇವಾತಿ। ಸೋ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆಹ - "ದೇವ, ತೇ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ನಾಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? ಸುಖುಮಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಕಮ್ಮವಿಕ್ಖೇಪೋ ಹೋತಿ, ಆಹಾರವೇಲಾಯಂ ಪನ ಮೇ ಭರಿಯಾವ ಆಹಾರಂ ಆಹರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ರಾಜಕುಮಾರೋಪಿ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿ। ಸೋಪಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಬ್ಭೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಾನಿ ದಾರೂನಿ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ನಿಸೀದನಯೋಗ್ಗಂ ಗರುಳಸಕುಣಂ ಕತ್ವಾ ಆಹಾರವೇಲಾಯ ಪನ ಭರಿಯಂ ಆಹ - "ಗೇಹೇ ವಿಜ್ಜಮಾನಕಂ ಸಬ್ಬಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। ರಾಜಕುಮಾರೋಪಿ ವಡ್ಢಕಿಸ್ಸ ಅನಿಕ್ಖಮನತ್ಥಾಯ ಗೇಹಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇಸಿ। ವಡ್ಢಕೀಪಿ ಸಕುಣಸ್ಸ ನಿಟ್ಠಿತಕಾಲೇ "ಅಜ್ಜ ಸಬ್ಬೇಪಿ ದಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಭರಿಯಂ ವತ್ವಾ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ಪುತ್ತದಾರಂ ಸಕುಣಸ್ಸ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ವಾತಪಾನೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ಸೋ ತೇಸಂ, "ದೇವ, ವಡ್ಢಕೀ ಪಲಾಯತೀ"ತಿ ಕನ್ದನ್ತಾನಂಯೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಏಕಂ ನಗರಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಕಟ್ಠವಾಹನರಾಜಾ ನಾಮ ಜಾತೋ।

ರಾಜಕುಮಾರೋಪಿ "ಪಾಸಾದಮಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಾಸಾದೇ ಚತುಜ್ಜಾತಿಯಗನ್ಧೇಹಿ ಪರಿಭಣ್ಡಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಠಮಉಮ್ಮಾರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚೇಲಪಟಿಕಂ ಪತ್ಥರಿ। ಸೋ ಕಿರ ಅಪುತ್ತಕೋ, ತಸ್ಮಾ "ಸಚಾಹಂ ಪುತ್ತಂ ವಾ ಧೀತರಂ ವಾ ಲಚ್ಛಾಮಿ, ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪತ್ಥರಿ। ಸೋ ಸತ್ಥರಿ ಆಗತೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಪವಿಸಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ನ ಪಾವಿಸಿ, ಸೋ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಯಾಚಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಪವಿಸಿತ್ವಾವ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಥೇರೋ ಓಲೋಕಿತಸಞ್ಞಾಯೇವ ವತ್ಥಾನಂ ಅನಕ್ಕಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಂ "ಸಂಹರತು, ರಾಜಕುಮಾರ, ದುಸ್ಸಾನಿ, ನ ಭಗವಾ ಚೇಲಪಟಿಕಂ ಅಕ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ, ಪಚ್ಛಿಮಜನತಂ ತಥಾಗತೋ ಓಲೋಕೇತೀ"ತಿ ದುಸ್ಸಾನಿ ಸಂಹರಾಪೇಸಿ। ಸೋ ದುಸ್ಸಾನಿ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನಂ ಪವೇಸೆತ್ವಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕೇನ ಸಮ್ಮಾನೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಕಾರಕೋ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸರಣಂ ಗತೋ, ಕುಚ್ಛಿಗತೋ ಚ ಕಿರಮ್ಹಿ ಏಕವಾರಂ ಸರಣಂ ಗತೋ, ದುತಿಯಂ ತರುಣದಾರಕಕಾಲೇ, ತತಿಯಂ ವಿಞ್ಞುಭಾವಂ ಪತ್ತಕಾಲೇ। ತಸ್ಸ ಮೇ ಕಸ್ಮಾ ಚೇಲಪಟಿಕಂ ನ ಅಕ್ಕಮಿತ್ಥಾ"ತಿ? "ಕಿಂ ಪನ

ತ್ವಂ, ಕುಮಾರ, ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಚೇಲಾನಿ ಅತ್ಥರೀ"ತಿ? "ಸಚೇ ಪುತ್ತಂ ವಾ ಧೀತರಂ ವಾ ಲಚ್ಛಾಮಿ, ಸತ್ಥಾ ಮೇ ಚೇಲಪಟಿಕಂ ಅಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಇದಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, ಭನ್ತೇತಿ। ತೇನೇವಾಹಂ ತಂ ನ ಅಕ್ಕಮಿನ್ತಿ। "ಕಿಂ ಪನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುತ್ತಂ ವಾ ಧೀತರಂ ವಾ ನೇವ ಲಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಕುಮಾರಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಪುರಿಮಕಅತ್ತಭಾವೇ ಜಾಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಪಮಾದಂ ಆಪನ್ನತ್ತಾ"ತಿ। "ಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ -

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಅನೇಕಸತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಮಹತಿಯಾ ನಾವಾಯ ಸಮುದ್ದಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿಂಸು। ನಾವಾ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ಭಿಜ್ಜಿ। ದ್ವೇ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಏಕಂ ಫಲಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತರದೀಪಕಂ ಪವಿಸಿಂಸು, ಸೇಸಾ ಸಬ್ಬೇ ತತ್ಥೇವ ಮರಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ದೀಪಕೇ ಮಹಾಸಕುಣಸಙ್ಘೋ ವಸತಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಂ ಖಾದಿತಬ್ಬಕಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಛಾತಜ್ಝತ್ತಾ ಸಕುಣಅಣ್ಡಾನಿ ಅಙ್ಗಾರೇಸು ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದಿಂಸು, ತೇಸು ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇಸು ಸಕುಣಚ್ಛಾಪೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದಿಂಸು। ಏವಂ ಪಠಮವಯೇಪಿ ಮಜ್ಝಿಮವಯೇಪಿ ಪಚ್ಛಿಮವಯೇಪಿ ಖಾದಿಂಸುಯೇವ। ಏಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ವಯೇ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ನಾಪಜ್ಜಿಂಸು, ಏಕೋಪಿ ಚ ನೇಸಂ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ನಾಪಜ್ಜಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇದಂ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಸಚೇ ಹಿ ತ್ವಂ, ಕುಮಾರ, ತದಾ ಏಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ವಯೇ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸ, ಏಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ವಯೇ ಪುತ್ತೋ ವಾ ಧೀತಾ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಸಚೇ ಪನ ವೋ ಏಕೋಪಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಅಭವಿಸ್ಸ, ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಪುತ್ತೋ ವಾ ಧೀತಾ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸ। ಕುಮಾರ, ಅತ್ತಾನಞ್ಹಿ ಪಿಯಂ ಮಞ್ಞಮಾನೇನ ತೀಸುಪಿ ವಯೇಸು ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ಅತ್ತಾ ರಕ್ಖಿತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇನ ಏಕವಯೇಪಿ ರಕ್ಖಿತಬ್ಬೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೭."ಅತ್ತಾನಞ್ಚೇ ಪಿಯಂ ಜಞ್ಞಾ, ರಕ್ಖೇಯ್ಯ ನಂ ಸುರಕ್ಖಿತಂ।
ತಿಣ್ಣಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಯಾಮಂ, ಪಟಿಜಗ್ಗೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಾಮ**ನ್ತಿ ಸತ್ಥಾ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮಿಸ್ಸರತಾಯ ದೇಸನಾಕುಸಲತಾಯ ಚ ಇಧ ತಿಣ್ಣಂ ವಯಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ವಯಂ ಯಾಮನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ದೇಸೇಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ **ಅತ್ತಾನಂ ಪಿಯಂ** ಜಾನೇಯ್ಯ, **ರಕ್ಖೇಯ್ಯ ನಂ ಸುರಕ್ಖಿತ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಸೋ ಸುರಕ್ಖಿತೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ನಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ। ತತ್ಥ ಸಚೇ ಗಿಹೀ ಸಮಾನೋ "ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪರಿಪಾಸಾದತಲೇ ಸುಸಂವುತಂ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪನ್ನಾರಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ವಸನ್ತೋಪಿ, ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಸುಸಂವುತೇ ಪಿಹಿತದ್ವಾರವಾತಪಾನೇ ಲೇಣೇ ವಿಹರನ್ತೋಪಿ ಅತ್ತಾನಂ ನ ರಕ್ಖತಿಯೇವ। ಗಿಹೀ ಪನ ಸಮಾನೋ ಯಥಾಬಲಂ ದಾನಸೀಲಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ, ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ ಪನ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಪರಿಯತ್ತಿಮನಸಿಕಾರೇಸು ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖತಿ ನಾಮ। ಏವಂ ತೀಸು ವಯೇಸು ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ವಯೇ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಅತ್ತಾನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗತಿಯೇವ। ಸಚೇ ಹಿ ಗಿಹಿಭೂತೋ ಪಠಮವಯೇ ಖಿಡ್ಡಾಪಸುತತಾಯ ಕುಸಲಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಮಜ್ಝಿಮವಯೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ಹುತ್ವಾ ಕುಸಲಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಮಜ್ಝಿಮವಯೇ ಪುತ್ತದಾರಂ ಪೋಸೇನ್ತೋ ಕುಸಲಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಪಚ್ಛಿಮವಯೇ ಕಾತಬ್ಬಮೇವ। ಏವಮ್ಪಿ ಕರೋನ್ತೇನ ಅತ್ತಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತೋವ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಅತ್ತಾ ಪಿಯೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಅಪಾಯಪರಾಯಣಮೇವ ನಂ ಕರೋತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಪಠಮವಯೇ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ಧಾರೇನ್ತೋ ವಾಚೇನ್ತೋ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಮಾದಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಮಜ್ಝಿಮವಯೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ಸಮಣಧಮ್ಮೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ಪಠಮವಯೇ ಉಗ್ಗಹಿತಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಅಟ್ಠಕಥಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕಾರಣಾಕಾರಣಞ್ಚ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಮಜ್ಝಿಮವಯೇ ಪಮಾದಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಪಚ್ಛಿಮವಯೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ಸಮಣಧಮ್ಮೋ ಕಾತಬ್ಬೋಯೇವ। ಏವಮ್ಪಿ ಕರೋನ್ತೇನ ಅತ್ತಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತೋವ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಪನ ಅತ್ತಾ ಪಿಯೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಪಚ್ಛಾನುತಾಪೇನೇವ ನಂ ತಾಪೇತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬೋಧಿರಾಜಕುಮಾರೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಬೋಧಿರಾಜಕುಮಾರವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೧. ಉಪನನ್ದಸಕ್ಯಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅತ್ತಾನಮೇವ ಪಠಮನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಪನನ್ದಂ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಥೇರೋ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತುಂ ಛೇಕೋ। ತಸ್ಸ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ತಿಚೀವರೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಧುತಙ್ಗಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿಂಸು। ತೇಹಿ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಸೋಯೇವ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಉಪಕಟ್ಠೇ ಜನಪದಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ದಹರಸಾಮಣೇರಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಪೇಮೇನ, “ಭನ್ತೇ, ಇಧ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇಥಾ”ತಿ ವದಿಂಸು। “ಇಧ ಕಿತ್ತಕಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಲಬ್ಭತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇಹಿ “ಏಕೇಕೋ ಸಾಟಕೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತತ್ಥ ಉಪಾಹನಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ । ದುತಿಯಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಇಧ ಕಿಂ ಲಬ್ಭತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ದ್ವೇ ಸಾಟಕಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಂ ಠಪೇಸಿ। ತತಿಯಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಇಧ ಕಿಂ ಲಬ್ಭತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ತಯೋ ಸಾಟಕಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತತ್ಥ ಉದಕತುಮ್ಬಂ ಠಪೇಸಿ। ಚತುತ್ಥಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಇಧ ಕಿಂ ಲಬ್ಭತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಚತ್ತಾರೋ ಸಾಟಕಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಸಾಧು ಇಧ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತತ್ಥ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಗಹಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ನಂ ಬಹೂಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ ಚೇವ ಚೀವರೇಹಿ ಚ ಪೂಜೇಸುಂ। ಸೋ ವುಟ್ಠವಸ್ಸೋ ಇತರೇಸುಪಿ ವಿಹಾರೇಸು ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ “ಮಯಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಸ್ಸ ಠಪಿತತ್ತಾ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಲದ್ಧಬ್ಬಂ, ತಂ ಮೇ ಪಹಿಣನ್ತೂ”ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಯಾನಕಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಿ।

ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ದ್ವೇ ದಹರಭಿಕ್ಖೂ ದ್ವೇ ಸಾಟಕೇ ಏಕಞ್ಚ ಕಮ್ಬಲಂ ಲಭಿತ್ವಾ “ತುಯ್ಹಂ ಸಾಟಕಾ ಹೋನ್ತು, ಮಯ್ಹಂ ಕಮ್ಬಲೋ”ತಿ ಭಾಜೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಮಗ್ಗಸಮೀಪೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವಿವದನ್ತಿ। ತೇ ತಂ ಥೇರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ನೋ ಭಾಜೇತ್ವಾ ದೇಥಾ”ತಿ ವದಿಂಸು। ತುಮ್ಹೇಯೇವ ಭಾಜೇಥಾತಿ। ನ ಸಕ್ಕೋಮ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಯೇವ ನೋ ಭಾಜೇತ್ವಾ ದೇಥಾತಿ। ತೇನ ಹಿ ಮಮ ವಚನೇ ಠಸ್ಸಥಾತಿ। ಆಮ, ಠಸ್ಸಾಮಾತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಸಾಧೂ”ತಿ ತೇಸಂ ದ್ವೇ ಸಾಟಕೇ ದತ್ವಾ “ಅಯಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾನಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾರುಪನಾರಹೋ”ತಿ ಮಹಗ್ಘಂ ಕಮ್ಬಲಂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ದಹರಭಿಕ್ಖೂ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ ಕರೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕಾಸಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಅತೀತಸ್ಮಿಂ ಅನುತೀರಚಾರೀ ಚ ಗಮ್ಭೀರಚಾರೀ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಉದ್ದಾ ಮಹನ್ತಂ ರೋಹಿತಮಚ್ಛಂ ಲಭಿತ್ವಾ “ಮಯ್ಹಂ ಸೀಸಂ ಹೋತು, ತವ ನಙ್ಗುಟ್ಠ”ನ್ತಿ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಭಾಜೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಏಕಂ ಸಿಙ್ಗಾಲಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಹಂಸು - “ಮಾತುಲ, ಇಮಂ ನೋ ಭಾಜೇತ್ವಾ ದೇಹೀ”ತಿ। ಅಹಂ ರಞ್ಞಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತೋ, ತತ್ಥ ಚಿರಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಜಙ್ಘವಿಹಾರತ್ಥಾಯ ಆಗತೋಮ್ಹಿ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಓಕಾಸೋ ನತ್ಥೀತಿ। ಮಾತುಲ, ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಥ, ಭಾಜೇತ್ವಾ ಏವ ನೋ ದೇಥಾತಿ। ಮಮ ವಚನೇ ಠಸ್ಸಥಾತಿ। ಠಸ್ಸಾಮ, ಮಾತುಲಾತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಸಾಧೂ”ತಿ ಸೋ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಅಕಾಸಿ, ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಏಕಮನ್ತೇ। ಕತ್ವಾ ಚ ಪನ, “ತಾತಾ, ಯೇನ ವೋ ಅನುತೀರೇ ಚರಿತಂ, ಸೋ ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಗಣ್ಹಾತು। ಯೇನ ಗಮ್ಭೀರೇ ಚರಿತಂ, ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಹೋತು। ಅಯಂ ಪನ ಮಜ್ಝಿಮೋ ಖಣ್ಡೋ ಮಮ ವಿನಿಚ್ಛಯಧಮ್ಮೇ ಠಿತಸ್ಸ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ತೇ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತೋ -

“ಅನುತೀರಚಾರಿ ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ, ಸೀಸಂ ಗಮ್ಭೀರಚಾರಿನೋ।
ಅಚ್ಚಾಯಂ ಮಜ್ಝಿಮೋ ಖಣ್ಡೋ, ಧಮ್ಮಟ್ಠಸ್ಸ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೭.೩೩) -

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಖಣ್ಡಂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತೇಪಿ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಏವಮೇಸ ಅತೀತೇಪಿ ತುಮ್ಹೇ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ ಅಕಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಉಪನನ್ದಂ ಗರಹನ್ತೋ, "ಭಿಕ್ಖವೇ , ಪರಂ ಓವದನ್ತೇನ ನಾಮ ಪಠಮಮೇವ ಅತ್ತಾ ಪತಿರೂಪೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೮"ಅತ್ತಾನಮೇವ ಪಠಮಂ, ಪತಿರೂಪೇ ನಿವೇಸಯೇ।
ಅಥಞ್ಞಮನುಸಾಸೇಯ್ಯ, ನ ಕಿಲಿಸ್ಸೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪತಿರೂಪೇ ನಿವೇಸಯೇ**ತಿ ಅನುಚ್ಛವಿಕೇ ಗುಣೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯೋ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾದಿಗುಣೇಹಿ ವಾ ಅರಿಯವಂಸಪಟಿಪದಾದೀಹಿ ವಾ ಪರಂ ಅನುಸಾಸಿತುಕಾಮೋ, ಸೋ **ಅತ್ತಾನಮೇವ ಪಠಮಂ** ತಸ್ಮಿಂ ಗುಣೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ। ಏವಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ **ಅಥಞ್ಞಂ** ತೇಹಿ ಗುಣೇಹಿ **ಅನುಸಾಸೇಯ್ಯ**। ಅತ್ತಾನಞ್ಹಿ ತತ್ಥ ಅನಿವೇಸೇತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಪರಮೇವ ಅನುಸಾಸಮಾನೋ ಪರತೋ ನಿನ್ದಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ ನಾಮ, ತತ್ಥ ಅತ್ತಾನಂ ನಿವೇಸೇತ್ವಾ ಅನುಸಾಸಮಾನೋ ಪರತೋ ಪಸಂಸಂ ಲಭತಿ, ತಸ್ಮಾ ನ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ ನಾಮ। ಏವಂ ಕರೋನ್ತೋ **ಪಣ್ಡಿತೋ ನ ಕಿಲಿಸ್ಸೇಯ್ಯಾ**ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಉಪನನ್ದಸಕ್ಯಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಪಧಾನಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅತ್ತಾನಞ್ಚೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಧಾನಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆದಾಯ ಅರಞ್ಞೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ, "ಆವುಸೋ, ಧರಮಾನಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹಿತಂ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾವ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸುಪತಿ। ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಠಮಯಾಮೇ ಚಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸನ್ತಿ। ಸೋ ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ ಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇ 'ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಆಗತಾ, ಸೀಘಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥೇವ ಸುಪತಿ। ಇತರೇ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ಬಹಿ ಚಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸನ್ತಿ। ಸೋ ಪುನಪಿ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ವಿಹಾರಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥೇವ ಸುಪತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಏವಂ ಕರೋನ್ತೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಜ್ಝಾಯಂ ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಮನಸಿಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಚಿತ್ತಂ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ಅತಿವಿಯ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ, ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾ ತಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ನಟ್ಠಮ್ಹಾ, ಆವುಸೋ, ಆಚರಿಯೋ ನೋ ತುಚ್ಛರವಂ ರವತೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। ತೇಸಂ ಅತಿವಿಯ ನಿದ್ದಾಯ ಕಿಲಮನ್ತಾನಂ ಏಕಭಿಕ್ಖುಪಿ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ತೇ ವುಟ್ಠವಸ್ಸಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರಾ "ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತರಾಯಮಕಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ -

"ಅಮಾತಾಪಿತರಸಂವಡ್ಢೋ, ಅನಾಚೇರಕುಲೇ ವಸಂ।
ನಾಯಂ ಕಾಲಂ ಅಕಾಲಂ ವಾ, ಅಭಿಜಾನಾತಿ ಕುಕ್ಕುಟೋ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೧೯) -

ಇಮಂ **ಅಕಾಲರಾವಿಕುಕ್ಕುಟಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। "ತದಾ ಹಿ ಸೋ ಕುಕ್ಕುಟೋ ಅಯಂ ಪಧಾನಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಅಹೋಸಿ, ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇ ಮಾಣವಾ ಅಹೇಸುಂ, ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಅಹಮೇವಾ"ತಿ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಜಾತಕಂ

ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಂ ಓವದನ್ತೇನ ನಾಮ ಅತ್ತಾ ಸುದನ್ತೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಓವದನ್ತೋ ಹಿ ಸುದನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ದಮೇತಿ ನಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೯.“ಅತ್ತಾನಞ್ಚೇ ತಥಾ ಕಯಿರಾ, ಯಥಾಞ್ಞಮನುಸಾಸತಿ।
ಸುದನ್ತೋ ವತ ದಮೇಥ, ಅತ್ತಾ ಹಿ ಕಿರ ದುದ್ದಮೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು “ಪಠಮಯಾಮಾದೀಸು ಚಙ್ಕಮಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪರಂ ಓವದತಿ, ಸಯಂ ಚಙ್ಕಮನಾದೀನಿ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋ **ಅತ್ತಾನಞ್ಚೇ ತಥಾ ಕಯಿರಾ, ಯಥಾಞ್ಞಮನುಸಾಸತಿ,** ಏವಂ ಸನ್ತೇ **ಸುದನ್ತೋ ವತ ದಮೇಥಾ**ತಿ ಯೇನ ಗುಣೇನ ಪರಂ ಅನುಸಾಸತಿ, ತೇನ ಅತ್ತನಾ ಸುದನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ದಮೇಯ್ಯ। **ಅತ್ತಾ ಹಿ ಕಿರ ದುದ್ದಮೋ**ತಿ ಅಯಞ್ಹಿ ಅತ್ತಾ ನಾಮ ದುದ್ದಮೋ। ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ಸೋ ಸುದನ್ತೋ ಹೋತಿ, ತಥಾ ದಮೇತಬ್ಬೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಞ್ಚ ಸತಾಪಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಧಾನಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪಮಾತುಥೇರೀವತ್ಥು

ಅತ್ತಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ನಾಥೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಮಾತರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾ ಕಿರ ರಾಜಗಹನಗರೇ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ಅಥ ಸಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಮಾನಾಪಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಪತಿಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪತಿದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಾ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾವ ಸಾಮಿಕಂ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಂ ನೇತ್ವಾ ಅಜಾನನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಪಕ್ಖಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ತಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭಿನಿಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಾಹಿ “ಕಿಂ ಇದ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಾ ನಾಹಂ, ಅಯ್ಯೇ, ಜಾನಾಮಿ “ಕಿಮೇತಂ”, ಸೀಲಂ ವತ ಮೇ ಅರೋಗಮೇವಾತಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ತಂ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ “ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಮಯಂ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಜಾನಾಮ, ಕಾಲಂ ನ ಜಾನಾಮ, ಕಿಂ ದಾನಿ ಕರೋಮಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ದೇವದತ್ತೋ “ಮಾ ಮಯ್ಹಂ ಓವಾದಕಾರಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅಯಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೂ”ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಉಪ್ಪಬ್ಬಾಜೇಥ ನ”ನ್ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾ ದಹರಾ ಮಾ ಮಂ, ಅಯ್ಯೇ, ನಾಸೇಥ, ನಾಹಂ ದೇವದತ್ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಏಥ, ಮಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಜೇತವನಂ ನೇಥಾತಿ। ತಾ ತಂ ಆದಾಯ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ “ತಸ್ಸಾ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ”ತಿ ಜಾನನ್ತೋಪಿ ಪರವಾದಮೋಚನತ್ಥಂ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಕೋಸಲಂ ಮಹಾಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಚೂಳಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ವಿಸಾಖಾಉಪಾಸಿಕಂ ಅಞ್ಞಾನಿ ಚ ಮಹಾಕುಲಾನಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಂ ಆಣಾಪೇಸಿ - “ಗಚ್ಛ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ದಹರಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಕಮ್ಮಂ ಪರಿಸೋಧೇಹೀ”ತಿ। ಥೇರೋ ರಞ್ಞೋ ಪುರತೋ ವಿಸಾಖಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಅಧಿಕರಣಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ। ಸಾ ಸಾಣಿಪಾಕಾರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಯಂ ತಸ್ಸಾ ಹತ್ಥಪಾದನಾಭಿಉದರಪರಿಯೋಸಾನಾನಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಮಾಸದಿವಸೇ ಸಮಾನೇತ್ವಾ “ಗಿಹಿಭಾವೇ ಇಮಾಯ ಗಬ್ಭೋ ಲದ್ಧೋ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಥೇರೋ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಪರಿಸುದ್ಧಭಾವಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನಂ ಮಹಾನುಭಾವಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಸಮೀಪೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದಾರಕಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ದೇವ, ಏಕಿಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ, ತಸ್ಸೇಸ ಸದ್ದೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಕುಮಾರಂ ಅತ್ತನೋ ಘರಂ ನೇತ್ವಾ ಧಾತೀನಂ ಅದಾಸಿ। ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಚಸ್ಸ **ಕಸ್ಸಪೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಕುಮಾರಪರಿಹಾರೇನ ವಡ್ಢಿತತ್ತಾ **ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ**ತಿ ಸಞ್ಜಾನಿಂಸು। ಸೋ ಕೀಳಾಮಣ್ಡಲೇ ದಾರಕೇ ಪಹರಿತ್ವಾ "ನಿಮ್ಮಾತಾಪಿತಿಕೇನಮ್ಹಾ ಪಹಟಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ದೇವ, ಮಂ 'ನಿಮ್ಮಾತಾಪಿತಿಕೋ'ತಿ ವದನ್ತಿ, ಮಾತರಂ ಮೇ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಧಾತಿಯೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಇಮಾ ತೇ ಮಾತರೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ಏತ್ತಿಕಾ ಮೇ ಮಾತರೋ, ಏಕಾಯ ಮೇ ಮಾತರಾ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತಂ ಮೇ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ನ ಸಕ್ಕಾ ಇಮಂ ವಞ್ಚೇತು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, ತಾತ, ತವ ಮಾತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ, ತ್ವಂ ಮಯಾ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಾ ಆನೀತೋತಿ। ಸೋ ತಾವತಕೇನೇವ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಸಂವೇಗೋ ಹುತ್ವಾ, "ತಾತ, ಪಬ್ಬಾಜೇಥ ಮ"ನ್ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಸಾಧು, ತಾತಾ"ತಿ ತಂ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸೋ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ **ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಾಯಮಿತ್ವಾ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ಪುನ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ಧವನೇ ವಿಹಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಏಕತೋ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಭಿಕ್ಖು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪನ್ನರಸ ಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮೇ ಪಞ್ಹೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅಞ್ಞೋ ಬ್ಯಾಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಗಚ್ಛ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮೇಸಂ ಅತ್ಥಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಹವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾವಸಾನೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ನಿಕ್ಖನ್ತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಮಾತುಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅಕ್ಖೀಹಿ ಅಸ್ಸೂನಿ ಪವತ್ತಿಂಸು। ಸಾ ಪುತ್ತವಿಯೋಗದುಕ್ಖಿತಾ ಅಸ್ಸುತಿನ್ತೇನೇವ ಮುಖೇನ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಮಾನಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾವ, "ಪುತ್ತ , ಪುತ್ತಾ"ತಿ ವಿರವನ್ತೀ ತಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಉಪಧಾವಮಾನಾ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪತಿ। ಸಾ ಥನೇಹಿ ಖೀರಂ ಮುಞ್ಚನ್ತೇಹಿ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಲ್ಲಚೀವರಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚಾಯಂ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ಮಧುರವಚನಂ ಲಭಿಸ್ಸತಿ, ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ। ಥದ್ಧಮೇವ ಕತ್ವಾ ಇಮಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಆಹ - "ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೀ ವಿಚರಸಿ, ಸಿನೇಹಮತ್ತಮ್ಪಿ ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಸೀ"ತಿ। ಸಾ "ಅಹೋ ಕಕ್ಖಳಾ ಥೇರಸ್ಸ ಕಥಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ತಾತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನಪಿ ತೇನ ತಥೇವ ವುತ್ತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಅಸ್ಸೂನಿ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಅಯಂ ಪನೇವಂ ಥದ್ಧಹದಯೋ, ಕಿಂ ಮೇ ಇಮಿನಾ"ತಿ ಪುತ್ತಸಿನೇಹಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಂದಿವಸಮೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೇನ ಏವಂ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ ಚ ಥೇರೀ ಚ ನಾಸಿತಾ, ಸತ್ಥಾ ಪನ ತೇಸಂ ಪತಿಟ್ಠಾ ಜಾತೋ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಲೋಕಾನುಕಮ್ಪಕಾ"ತಿ । ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಅಹಂ ಇಮೇಸಂ ಪಚ್ಚಯೋ ಪತಿಟ್ಠಾ ಜಾತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ನೇಸಂ ಅಹಂ ಪತಿಟ್ಠಾ ಅಹೋಸಿಂಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ -

"ನಿಗ್ರೋಧಮೇವ ಸೇವೇಯ್ಯ, ನ ಸಾಖಮುಪಸಂವಸೇ।
ನಿಗ್ರೋಧಸ್ಮಿಂ ಮತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಞ್ಚೇ ಸಾಖಸ್ಮಿ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೨; ೧.೧೦.೮೧) -

ಇಮಂ **ನಿಗ್ರೋಧಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇನ ಕಥೇತ್ವಾ "ತದಾ ಸಾಖಮಿಗೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಪರಿಸಾಪಿಸ್ಸ ದೇವದತ್ತಪರಿಸಾ, ವಾರಪ್ಪತ್ತಾ ಮಿಗಧೇನು ಥೇರೀ ಅಹೋಸಿ, ಪುತ್ತೋ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ, ಗಬ್ಭಿನೀಮಿಗಿಯಾ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಗತೋ ನಿಗ್ರೋಧಮಿಗರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವಾ"ತಿ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಸಿನೇಹಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಥೇರಿಯಾ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಾನಕತಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಸ್ಮಾ ಪರಸ್ಸ ಅತ್ತನಿ ಠಿತೇನ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣೇನ ವಾ ಮಗ್ಗಪರಾಯಣೇನ ವಾ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾ ಅತ್ತಾವ ಅತ್ತನೋ ನಾಥೋ, ಪರೋ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೦"ಅತ್ತಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ನಾಥೋ, ಕೋ ಹಿ ನಾಥೋ ಪರೋ ಸಿಯಾ।
ಅತ್ತನಾ ಹಿ ಸುದನ್ತೇನ, ನಾಥಂ ಲಭತಿ ದುಲ್ಲಭ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾಥೋತಿ** ಪತಿಟ್ಠಾ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಸ್ಮಾ ಅತ್ತನಿ ಠಿತೇನ ಅತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗಂ ವಾ ಪಾಪುಣಿತುಂ, ಮಗ್ಗಂ ವಾ ಭಾವೇತುಂ, ಫಲಂ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾ । ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅತ್ತಾವ **ಅತ್ತನೋ** ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋತಿ, **ಪರೋ ಕೋ** ನಾಮ ಕಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಾ **ಸಿಯಾ। ಅತ್ತನಾ** ಏವ **ಹಿ ಸುದನ್ತೇನ** ನಿಬ್ಬಿಸೇವನೇನ ಅರಹತ್ತಫಲಸಙ್ಖಾತಂ **ದುಲ್ಲಭಂ ನಾಥಂ ಲಭತಿ**। ಅರಹತ್ತಞ್ಹಿ ಸನ್ಧಾಯ ಇಧ "ನಾಥಂ ಲಭತಿ ದುಲ್ಲಭ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪಮಾತುಥೇರೀವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಮಹಾಕಾಲಉಪಾಸಕವತ್ಥು

ಅತ್ತನಾ ಹಿ ಕತಂ ಪಾಪನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಮಹಾಕಾಲಂ ನಾಮ ಸೋತಾಪನ್ನಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಮಾಸಸ್ಸ ಅಟ್ಠದಿವಸೇಸು ಉಪೋಸಥಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಹಾರೇ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣಾತಿ। ಅಥ ರತ್ತಿಂ ಚೋರಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಸನ್ಧಿಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಲೋಹಭಾಜನಸದ್ದೇನ ಪಬುದ್ಧೇಹಿ ಸಾಮಿಕೇಹಿ ಅನುಬದ್ಧಾ ಗಹಿತಭಣ್ಡಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಸಾಮಿಕಾಪಿ ತೇ ಅನುಬನ್ಧಿಂಸುಯೇವ, ತೇ ದಿಸಾ ಪಕ್ಖನ್ದಿಂಸು। ಏಕೋ ಪನ ವಿಹಾರಮಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹಾಕಾಲಸ್ಸ ರತ್ತಿಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಪೋಕ್ಖರಣಿತೀರೇ ಮುಖಂ ಧೋವನ್ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ಚೋರೇ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆಗತಮನುಸ್ಸಾ ಭಣ್ಡಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ತ್ವಂ ನೋ ಗೇಹಸನ್ಧಿಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಹರಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ವಿಯ ವಿಚರಸೀ"ತಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಗಮಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ಪಾತೋವ ಪಾನೀಯಘಟಂ ಆದಾಯ ಗತಾ ದಹರಸಾಮಣೇರಾ ದಿಸ್ವಾ "ವಿಹಾರೇ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಯಿತಉಪಾಸಕೋ ಅಯುತ್ತಂ ಮರಣಂ ಲಭತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಕಾಲೇನ ಅಪ್ಪತಿರೂಪಂ ಮರಣಂ ಲದ್ಧಂ, ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪನ ತೇನ ಯುತ್ತಮೇವ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ -

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ವಿಜಿತೇ ಏಕಸ್ಸ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಸ್ಸ ಅಟವಿಮುಖೇ ಚೋರಾ ಪಹರನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಅಟವಿಮುಖೇ ಏಕಂ ರಾಜಭಟಂ ಠಪೇಸಿ, ಸೋ ಭತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಓರತೋ ಪಾರಂ ನೇತಿ, ಪಾರತೋ ಓರಂ ಆನೇತಿ। ಅಥೇಕೋ ಮನುಸ್ಸೋ ಅಭಿರೂಪಂ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಂ ಚೂಳಯಾನಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಭಟೋ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾವ ಸಞ್ಜಾತಸಿನೇಹೋ ತೇನ "ಅಟವಿಂ ನೋ , ಸಾಮಿ, ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ "ಇದಾನಿ ವಿಕಾಲೋ, ಪಾತೋವ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಸಕಾಲೋ, ಸಾಮಿ, ಇದಾನೇವ ನೋ ನೇಹೀತಿ। ನಿವತ್ತ, ಭೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂಯೇವ ಗೇಹೇ ಆಹಾರೋ ಚ ನಿವಾಸೋ ಚ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ। ಸೋ ನೇವ ನಿವತ್ತಿತುಂ ಇಚ್ಛಿ। ಇತರೋ ಪುರಿಸಾನಂ ಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ಯಾನಕಂ ನಿವತ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಅನಿಚ್ಛನ್ತಸ್ಸೇವ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ನಿವಾಸಂ ದತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಪಟಿಯಾದಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಗೇಹೇ ಏಕಂ ಮಣಿರತನಂ ಅತ್ಥಿ। ಸೋ ತಂ ತಸ್ಸ ಯಾನಕನ್ತರೇ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಚೋರಾನಂ ಪವಿಟ್ಠಸದ್ದಂ ಕಾರೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುರಿಸಾ "ಮಣಿರತನಂ, ಸಾಮಿ, ಚೋರೇಹಿ ಹಟ"ನ್ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ ಗಾಮದ್ವಾರೇಸು ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ಅನ್ತೋಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇ ವಿಚಿನಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಇತರೋಪಿ ಪಾತೋವ ಯಾನಕಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಯಾನಕಂ ಸೋಧೇನ್ತಾ ಅತ್ತನಾ ಠಪಿತಂ ಮಣಿರತನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಮಣಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಸೀ"ತಿ ಪೋಥೇತ್ವಾ

“ಗಹಿತೋ ನೋ, ಸಾಮಿ, ಚೋರೋ”ತಿ ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ಸೋ “ಭತಕಸ್ಸ ವತ ಮೇ ಗೇಹೇ ನಿವಾಸಂ ದತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ದಿನ್ನಂ, ಮಣಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ, ಗಣ್ಹಥ ನಂ ಪಾಪಪುರಿಸ”ನ್ತಿ ಪೋಥಾಪೇತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ಛಡ್ಡಾಪೇಸಿ। ಇದಂ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ। ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ದೀಘರತ್ತಂ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಅತ್ತಭಾವಸತೇ ತಥೇವ ಪೋಥಿತೋ ಮರಣಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಮಹಾಕಾಲಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ಇಮೇ ಸತ್ತೇ ಅತ್ತನಾ ಕತಪಾಪಕಮ್ಮಮೇವ ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು ಅಭಿಮತ್ಥತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೧.“ಅತ್ತನಾ ಹಿ ಕತಂ ಪಾಪಂ, ಅತ್ತಜಂ ಅತ್ತಸಮ್ಭವಂ।
ಅಭಿಮತ್ಥತಿ ದುಮ್ಮೇಧಂ, ವಜಿರಂವಸ್ಮಮಯಂ ಮಣಿ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಜಿರಂವಸ್ಮಮಯಂ ಮಣಿ**ನ್ತಿ ವಜಿರಂವ ಅಸ್ಮಮಯಂ ಮಣಿಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಪಾಸಾಣಮಯಂ ಪಾಸಾಣಸಮ್ಭವಂ ವಜಿರಂ ತಮೇವ ಅಸ್ಮಮಯಂ ಮಣಿಂ ಅತ್ತನೋ ಉಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನಸಙ್ಖಾತಂ ಪಾಸಾಣಮಣಿಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಛಿದ್ದಂ ಛಿದ್ದಂ ಖಣ್ಡಂ ಖಣ್ಡಂ ಕತ್ವಾ ಅಪರಿಭೋಗಂ ಕರೋತಿ, ಏವಮೇವ **ಅತ್ತನಾ ಕತಂ** ಅತ್ತನಿ ಜಾತಂ **ಅತ್ತಸಮ್ಭವಂ** ಪಾಪಂ **ದುಮ್ಮೇಧಂ** ನಿಪ್ಪಞ್ಞಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು **ಅಭಿಮತ್ಥತಿ** ಕನ್ತತಿ ವಿದ್ಧಂಸೇತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಮ್ಪತ್ತಭಿಕ್ಖೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮಹಾಕಾಲಉಪಾಸಕವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ದೇವದತ್ತವತ್ಥು

ಯಸ್ಸ ಅಚ್ಚನ್ತದುಸ್ಸೀಲ್ಯನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - “ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಕಾರಣೇನ ವಡ್ಢಿತಾಯ ತಣ್ಹಾಯ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಪಿತುವಧೇ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ **ಕುರುಙ್ಗಮಿಗಜಾತಕಾ**ದೀನಿ (ಜಾ॰ ೧.೨.೧೧೧-೨) ಕಥೇತ್ವಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಚ್ಚನ್ತದುಸ್ಸೀಲಪುಗ್ಗಲಂ ನಾಮ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಕಾರಣಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ತಣ್ಹಾ ಮಾಲುವಾ ವಿಯ ಸಾಲಂ ಪರಿಯೋನನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಮ್ಭಞ್ಜಮಾನಾ ನಿರಯಾದೀಸು ಪಕ್ಖಿಪತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಾಮಾಹ -

೧೬೨.“ಯಸ್ಸ ಅಚ್ಚನ್ತದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ, ಮಾಲುವಾ ಸಾಲಮಿವೋತ್ಥತಂ।
ಕರೋತಿ ಸೋ ತಥತ್ತಾನಂ, ಯಥಾ ನಂ ಇಚ್ಛತೀ ದಿಸೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಚ್ಚನ್ತದುಸ್ಸೀಲ್ಯ**ನ್ತಿ ಏಕನ್ತದುಸ್ಸೀಲಭಾವೋ। ಗಿಹೀ ವಾ ಜಾತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಸ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇ ಕರೋನ್ತೋ, ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗರುಕಾಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜಮಾನೋ ಅಚ್ಚನ್ತದುಸ್ಸೀಲೋ ನಾಮ। ಇಧ ಪನ ಯೋ ದ್ವೀಸು ತೀಸು ಅತ್ತಭಾವೇಸು ದುಸ್ಸೀಲೋ, ಏತಸ್ಸ ಗತಿಯಾ ಆಗತಂ ದುಸ್ಸೀಲಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ। **ದುಸ್ಸೀಲಭಾವೋ**ತಿ ಚೇತ್ಥ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಛ ದ್ವಾರಾನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ತಣ್ಹಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ಮಾಲುವಾ ಸಾಲಮಿವೋತ್ಥತ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ತಂ

ತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಾತಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಯಥಾ ನಾಮ ಮಾಲುವಾ ಸಾಲಂ ಓತ್ಥರನ್ತೀ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಪತ್ತೇಹಿ ಉದಕಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಮ್ಭಞ್ಜನವಸೇನ ಸಬ್ಬತ್ಥಕಮೇವ ಪರಿಯೋನನ್ಧತಿ, ಏವಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಓತ್ಥತಂ ಪರಿಯೋನನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಿತಂ। ಸೋ ಮಾಲುವಾಯ ಸಮ್ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತಿಯಮಾನೋ ರುಕ್ಖೋ ವಿಯ ತಾಯ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಸಙ್ಖಾತಾಯ ತಣ್ಹಾಯ ಸಮ್ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅಪಾಯೇಸು ಪಾತಿಯಮಾನೋ, ಯಥಾ ನಂ ಅನತ್ಥಕಾಮೋ ದಿಸೋ ಇಚ್ಛತಿ, ತಥಾ ಅತ್ತಾನಂ ಕರೋತಿ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ದೇವದತ್ತವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಙ್ಘಭೇದಪರಿಸಕ್ಕನವತ್ಥು

ಸುಕರಾನೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಙ್ಘಭೇದಪರಿಸಕ್ಕನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ದೇವದತ್ತೋ ಸಙ್ಘಭೇದಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಇಧಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿಂ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ದೇವದತ್ತೋ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಏತದವೋಚ - 'ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ದಾನಾಹಂ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಭಗವತಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಉಪೋಸಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಞ್ಚಾ'ತಿ। ಅಜ್ಜ ಭಗವಾ ದೇವದತ್ತೋ ಸಙ್ಘಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸತಿ, ಉಪೋಸಥಞ್ಚ ಕರಿಸ್ಸತಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಿ ಚಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥಾ -

"ಸುಕರಂ ಸಾಧುನಾ ಸಾಧು, ಸಾಧು ಪಾಪೇನ ದುಕ್ಕರಂ।
ಪಾಪಂ ಪಾಪೇನ ಸುಕರಂ, ಪಾಪಮರಿಯೇಹಿ ದುಕ್ಕರ"ನ್ತಿ॥ (ಉದಾ॰ ೪೮) -

ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ, "ಆನನ್ದ, ಅತ್ತನೋ ಅಹಿತಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ಸುಕರಂ, ಹಿತಕಮ್ಮಮೇವ ದುಕ್ಕರ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೩."ಸುಕರಾನಿ ಅಸಾಧೂನಿ, ಅತ್ತನೋ ಅಹಿತಾನಿ ಚ।
ಯಂ ವೇ ಹಿತಞ್ಚ ಸಾಧುಞ್ಚ, ತಂ ವೇ ಪರಮದುಕ್ಕರ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ **ಅಸಾಧೂನಿ** ಸಾವಜ್ಜಾನಿ ಅಪಾಯಸಂವತ್ತನಿಕತ್ತಾಯೇವ **ಅತ್ತನೋ ಅಹಿತಾನಿ ಚ** ಹೋನ್ತಿ, ತಾನಿ **ಸುಕರಾನಿ । ಯಂ** ಪನ ಸುಗತಿಸಂವತ್ತನಿಕತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ **ಹಿತಞ್ಚ** ಅನವಜ್ಜತ್ಥೇನ **ಸಾಧುಞ್ಚ** ಸುಗತಿಸಂವತ್ತನಿಕಞ್ಚೇವ ನಿಬ್ಬಾನಸಂವತ್ತನಿಕಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ, **ತಂ** ಪಾಚೀನನಿನ್ನಾಯ ಗಙ್ಗಾಯ ಉಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಮುಖಕರಣಂ ವಿಯ ಅತಿದುಕ್ಕರನ್ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಙ್ಘಭೇದಪರಿಸಕ್ಕನವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಕಾಲತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೋ ಸಾಸನನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಾಲತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕಾ ಇತ್ಥೀ ಮಾತುಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ತಂ ಥೇರಂ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ತಸ್ಸಾ ಪಟಿವಿಸ್ಸಕಗೇಹೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಅಚ್ಛರಿಯಾ, ಅಹೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಮಧುರಾ"ತಿ ಪಸಂಸನ್ತಿ। ಸಾ ಇತ್ಥೀ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಹಮ್ಪಿ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸೋತುಕಾಮಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋ "ತತ್ಥ ಮಾ ಗಮೀ"ತಿ ತಂ ನಿವಾರೇಸಿ। ಸಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪುನದಿವಸೇಪೀತಿ ಯಾವತತಿಯಂ ತೇನ ನಿವಾರಿಯಮಾನಾಪಿ ಸೋತುಕಾಮಾವ ಅಹೋಸಿ। ಕಸ್ಮಾ ಸೋ ಪನೇತಂ ನಿವಾರೇಸೀತಿ? ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ - "ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಮಯಿ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ಪಾತೋವ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸಾ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ, ಸಾಧುಕಂ ಅಯ್ಯಂ ಪರಿವಿಸೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಧೀತರಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಧೀತಾಪಿಸ್ಸಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಗತಕಾಲೇ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ "ಕುಹಿಂ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ "ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗತಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾವ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಉಟ್ಠಿತೇನ ಡಾಹೇನ ಸನ್ತಪ್ಪಮಾನೋ "ಇದಾನಿ ಸಾ ಮಯಿ ಭಿನ್ನಾ"ತಿ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹ, "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಇತ್ಥೀ ದನ್ಧಾ ಸುಖುಮಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಖನ್ಧಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಸುಖುಮಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಅಕಥೇತ್ವಾ ದಾನಕಥಂ ವಾ ಸೀಲಕಥಂ ವಾ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಜ್ಝಾಸಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ "ತ್ವಂ ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪಾಪಿಕಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಸನಂ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಸಿ। ಅತ್ತಘಾತಾಯೇವ ವಾಯಮಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೪."ಯೋ ಸಾಸನಂ ಅರಹತಂ, ಅರಿಯಾನಂ ಧಮ್ಮಜೀವಿನಂ।
ಪಟಿಕ್ಕೋಸತಿ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ದಿಟ್ಠಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಾಪಿಕಂ।
ಫಲಾನಿ ಕಟ್ಠಕಸ್ಸೇವ, ಅತ್ತಘಾತಾಯ ಫಲ್ಲತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - **ಯೋ ದುಮ್ಮೇಧೋ** ಪುಗ್ಗಲೋ ಅತ್ತನೋ ಸಕ್ಕಾರಹಾನಿಭಯೇನ **ಪಾಪಿಕಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ** "ಧಮ್ಮಂ ವಾ ಸೋಸ್ಸಾಮ, ದಾನಂ ವಾ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವದನ್ತೇ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನ್ತೋ **ಅರಹತಂ ಅರಿಯಾನಂ ಧಮ್ಮಜೀವಿನಂ** ಬುದ್ಧಾನಂ **ಸಾಸನಂ ಪಟಿಕ್ಕೋಸತಿ,** ತಸ್ಸ ತಂ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನಂ ಸಾ ಚ ಪಾಪಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ವೇಳುಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ **ಕಟ್ಠಕಸ್ಸ ಫಲಾನಿ** ವಿಯ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ಕಟ್ಠಕೋ ಫಲಾನಿ ಗಣ್ಹನ್ತೋ **ಅತ್ತಘಾತಾಯ ಫಲ್ಲತಿ,** ಅತ್ತನೋ ಘಾತತ್ಥಮೇವ ಫಲತಿ, ಏವಂ ಸೋಪಿ ಅತ್ತಘಾತಾಯ ಫಲ್ಲತೀತಿ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ -

"ಫಲಂ ವೇ ಕದಲಿಂ ಹನ್ತಿ, ಫಲಂ ವೇಳುಂ ಫಲಂ ನಳಂ।
ಸಕ್ಕಾರೋ ಕಾಪುರಿಸಂ ಹನ್ತಿ, ಗಬ್ಭೋ ಅಸ್ಸತರಿಂ ಯಥಾ"ತಿ॥ (ಚೂಳವ॰ ೩೩೫; ಅ॰ ನಿ॰ ४.೬೮)।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಉಪಾಸಿಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಕಾಲತ್ಥೇರವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಚೂಳಕಾಲಉಪಾಸಕವತ್ಥು

ಅತ್ತನಾ ಹಿ ಕತನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚೂಳಕಾಲಂ ಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಮಹಾಕಾಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಉಮಙ್ಗಚೋರಾ ಸಾಮಿಕೇಹಿ ಅನುಬದ್ಧಾ ರತ್ತಿಂ ವಿಹಾರೇ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಾತೋವ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಪುರತೋ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ರತ್ತಿಂ ಚೋರಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ವಿಯ ಚರತಿ, ಗಣ್ಹಥ ನ"ನ್ತಿ ತಂ ಪೋಥಯಿಂಸು। ಕುಮ್ಭದಾಸಿಯೋ ಉದಕತಿತ್ಥಂ ಗಚ್ಛಮಾನಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಪೇಥ, ಸಾಮಿ, ನಾಯಂ ಏವರೂಪಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ತಂ ಮೋಚೇಸುಂ।

ಸೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಅಹಮ್ಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ನಾಸಿತೋ, ಕುಮ್ಭದಾಸಿಯೋ ಮೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲದ್ಧ”ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೂಳಕಾಲಉಪಾಸಕೋ ಕುಮ್ಭದಾಸಿಯೋ ಚೇವ ನಿಸ್ಸಾಯ, ಅತ್ತನೋ ಚ ಅಕರಣಭಾವೇನ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿ। ಇಮೇ ಹಿ ನಾಮ ಸತ್ತಾ ಅತ್ತನಾ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ನಿರಯಾದೀಸು ಅತ್ತನಾವ ಕಿಲಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ಪನ ಸುಗತಿಞ್ಚೇವ ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅತ್ತನಾವ ವಿಸುಜ್ಝನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೫. “ಅತ್ತನಾ ಹಿ ಕತಂ ಪಾಪಂ, ಅತ್ತನಾ ಸಂಕಿಲಿಸ್ಸತಿ।
ಅತ್ತನಾ ಅಕತಂ ಪಾಪಂ, ಅತ್ತನಾವ ವಿಸುಜ್ಝತಿ।
ಸುದ್ಧೀ ಅಸುದ್ಧಿ ಪಚ್ಚತ್ತಂ, ನಾಞ್ಞೋ ಅಞ್ಞಂ ವಿಸೋಧಯೇ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯೇನ **ಅತ್ತನಾ** ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಂ **ಕತಂ** ಹೋತಿ, ಸೋ ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವನ್ತೋ **ಅತ್ತನಾವ ಸಂಕಿಲಿಸ್ಸತಿ**। ಯೇನ ಪನ **ಅತ್ತನಾ ಅಕತಂ ಪಾಪಂ,** ಸೋ ಸುಗತಿಞ್ಚೇವ ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ಗಚ್ಛನ್ತೋ **ಅತ್ತನಾವ ವಿಸುಜ್ಝತಿ**। ಕುಸಲಕಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಾ **ಸುದ್ಧಿ** ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಾ ಚ **ಅಸುದ್ಧಿ ಪಚ್ಚತ್ತಂ** ಕಾರಕಸತ್ತಾನಂ ಅತ್ತನಿಯೇವ ವಿಪಚ್ಚತಿ। **ಅಞ್ಞೋ** ಪುಗ್ಗಲೋ **ಅಞ್ಞಂ** ಪುಗ್ಗಲಂ **ನ ವಿಸೋಧಯೇ** ನೇವ ವಿಸೋಧೇತಿ, ನ ಕಿಲೇಸೇತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಚೂಳಕಾಲೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಚೂಳಕಾಲಉಪಾಸಕವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಅತ್ತದತ್ಥತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅತ್ತದತ್ಥನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅತ್ತದತ್ಥತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾರಾ ಹಿ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೇ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಹಂ ಇತೋ ಚತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನಸಂವೇಗಾ ಸತ್ತಸತಾ ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಸಮ್ಮನ್ತಯಮಾನಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಅತ್ತದತ್ಥತ್ಥೇರೋ ಪನ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ಚತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಞ್ಚಮ್ಹಿ ಅವೀತರಾಗೋ, ಸತ್ಥರಿ ಧರಮಾನೇಯೇವ ಅರಹತ್ತತ್ಥಾಯ ವಾಯಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ “ಕಸ್ಮಾ, ಆವುಸೋ, ತ್ವಂ ನೇವ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛಸಿ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನ್ತೇಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ “ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ನಾಮ ಕರೋತೀ”ತಿ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಾಪಿ “ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ಚತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಥ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇಸು ಧರನ್ತೇಸುಯೇವ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ವಾಯಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಸ್ಸ ಮಯಿ ಸಿನೇಹೋ ಅತ್ಥಿ, ತೇನ ಅತ್ತದತ್ಥೇನ ವಿಯ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ನ ಹಿ ಗನ್ಧಾದೀಹಿ ಪೂಜೇನ್ತಾ ಮಂ ಪೂಜೇನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಪನ ಮಂ ಪೂಜೇನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞೇನಪಿ ಅತ್ತದತ್ಥಸದಿಸೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೬. “ಅತ್ತದತ್ಥಂ ಪರತ್ಥೇನ, ಬಹುನಾಪಿ ನ ಹಾಪಯೇ।
ಅತ್ತದತ್ಥಮಭಿಞ್ಞಾಯ, ಸದತ್ಥಪಸುತೋ ಸಿಯಾ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಗಿಹಿಭೂತಾ ತಾವ ಕಾಕಣಿಕಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಂ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತೇನಾಪಿ ಪರಸ್ಸ ಅತ್ಥೇನ ನ ಹಾಪಯೇ। ಕಾಕಣಿಕಮತ್ತೇನಾಪಿ ಹಿಸ್ಸ ಅತ್ತದತ್ಥೋವ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ನಿಪ್ಫಾದೇಯ್ಯ, ನ ಪರತ್ಥೋ। ಇದಂ ಪನ ಏವಂ

ಅಕಥೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಸೀಸೇನ ಕಥಿತಂ, ತಸ್ಮಾ “ಅತ್ತದತ್ಥಂ ನ ಹಾಪೇಮೀ”ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಚೇತಿಯಪಟಿಸಙ್ಖರಣಾದಿಕಿಚ್ಚಂ ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಾದಿವತ್ತಂ ವಾ ನ ಹಾಪೇತಬ್ಬಂ। ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕವತ್ತಞ್ಹಿ ಪೂರೇನ್ತೋಯೇವ ಅರಿಯಫಲಾದೀನಿ ಸಚ್ಛಿಕರೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಯಮ್ಪಿ ಅತ್ತದತ್ಥೋವ। ಯೋ ಪನ ಅಚ್ಚಾರದ್ಧವಿಪಸ್ಸಕೋ “ಅಜ್ಜ ವಾ ಸುವೇ ವಾ”ತಿ ಪಟಿವೇಧಂ ಪತ್ಥಯಮಾನೋ ವಿಚರತಿ, ತೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಾದೀನಿಪಿ ಹಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕಿಚ್ಚಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಏವರೂಪಞ್ಹಿ **ಅತ್ತದತ್ಥಮಭಿಞ್ಞಾಯ** “ಅಯಂ ಮೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥೋ”ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ , **ಸದತ್ಥಪಸುತೋ ಸಿಯಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸಕೇ ಅತ್ಥೇ ಉಯ್ಯುತ್ತಪಯುತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಥೇರೋ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅತ್ತದತ್ಥತ್ಥೇರವತ್ಥು ದಸಮಂ।

ಅತ್ತವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ದ್ವಾದಸಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೩. ಲೋಕವಗ್ಗೋ

೧. ದಹರಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಹೀನಂ ಧಮ್ಮನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ದಹರಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಅಞ್ಞತರೋ ಕಿರ ಥೇರೋ ದಹರಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾತೋವ ವಿಸಾಖಾಯ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ವಿಸಾಖಾಯ ಗೇಹೇ ಪಞ್ಚಸತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧುವಯಾಗು ನಿಚ್ಚಪಞ್ಞತ್ತಾ ಹೋತಿ। ಥೇರೋ ತತ್ಥ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ದಹರಭಿಕ್ಖುಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಅಞ್ಞಂ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ವಿಸಾಖಾಯ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಧೀತಾ ಅಯ್ಯಿಕಾಯ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕರೋತಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ದಹರಸ್ಸ ಉದಕಂ ಪರಿಸ್ಸಾವೇನ್ತೀ ಚಾಟಿಯಂ ಅತ್ತನೋ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಹಸಿ, ದಹರೋಪಿ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಹಸಿ। ಸಾ ತಂ ಹಸಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಛಿನ್ನಸೀಸೋ ಹಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ದಹರೋ "ತ್ವಂ ಛಿನ್ನಸೀಸಾ, ಮಾತಾಪಿತರೋಪಿ ತೇ ಛಿನ್ನಸೀಸಾ"ತಿ ಅಕ್ಕೋಸಿ। ಸಾ ರೋದಮಾನಾ ಮಹಾನಸೇ ಅಯ್ಯಿಕಾಯ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ಇದಂ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸಾ ದಹರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ , "ಭನ್ತೇ, ಮಾ ಕುಜ್ಝಿ, ನ ಏತಂ ಛಿನ್ನಕೇಸನಖಸ್ಸ ಛಿನ್ನನಿವಾಸನಪಾರುಪನಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಛಿನ್ನಕಪಾಲಂ ಆದಾಯ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಅಗರುಕ"ನ್ತಿ ಆಹ। ದಹರೋ ಆಮ, ಉಪಾಸಿಕೇ, ತ್ವಂ ಮಮ ಛಿನ್ನಕೇಸಾದಿಭಾವಂ ಜಾನಾಸಿ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಮಂ "ಛಿನ್ನಸೀಸೋ"ತಿ ಕತ್ವಾ ಅಕ್ಕೋಸಿತುಂ ವಟ್ಟಿಸ್ಸತೀತಿ। ವಿಸಾಖಾ ನೇವ ದಹರಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಖಿ, ನಪಿ ದಾರಿಕಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಥೇರೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಮಿದಂ ಉಪಾಸಿಕೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ ದಹರಂ ಓವದನ್ತೋ ಆಹ - "ಅಪೇಹಿ, ಆವುಸೋ, ನಾಯಂ ಛಿನ್ನಕೇಸನಖವತ್ಥಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಛಿನ್ನಕಪಾಲಂ ಆದಾಯ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸ ಅಕ್ಕೋಸೋ, ತುಣ್ಹೀ ಹೋಹೀ"ತಿ। ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಂ ಅತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಂ ತಜ್ಜೇಥ, ಮಂ "ಛಿನ್ನಸೀಸೋ"ತಿ ಅಕ್ಕೋಸಿತುಂ ವಟ್ಟಿಸ್ಸತೀತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ವಿಸಾಖಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ದಹರಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಯಾ ಇಮಂ ದಹರಂ ಅನುವತ್ತಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವಿಸಾಖಂ ಆಹ - "ಕಿಂ ಪನ ವಿಸಾಖೇ ತವ ದಾರಿಕಾಯ ಛಿನ್ನಕೇಸಾದಿಮತ್ತಕೇನೇವ ಮಮ ಸಾವಕೇ ಛಿನ್ನಸೀಸೇ ಕತ್ವಾ ಅಕ್ಕೋಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? ದಹರೋ ತಾವದೇವ ಉಟ್ಠಾಯ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ , "ಭನ್ತೇ, ಏತಂ ಪಞ್ಹಂ ತುಮ್ಹೇವ ಸುಟ್ಠು ಜಾನಾಥ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಚ ಉಪಾಸಿಕಾ ಚ ಸುಟ್ಠು ನ ಜಾನನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ದಹರಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಅನುಕುಲಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಕಾಮಗುಣಂ ಆರಬ್ಭ ಹಸನಭಾವೋ ನಾಮ ಹೀನೋ ಧಮ್ಮೋ, ಹೀನಞ್ಚ ನಾಮ ಧಮ್ಮಂ ಸೇವಿತುಂ ಪಮಾದೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಸಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೭."ಹೀನಂ ಧಮ್ಮಂ ನ ಸೇವೇಯ್ಯ, ಪಮಾದೇನ ನ ಸಂವಸೇ।
ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ನ ಸೇವೇಯ್ಯ, ನ ಸಿಯಾ ಲೋಕವಡ್ಢನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹೀನಂ ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಂ ಧಮ್ಮಂ। ಸೋ ಹಿ ಹೀನೋ ಧಮ್ಮೋ ನ ಅನ್ತಮಸೋ ಓಟ್ಠಗೋಣಾದೀಹಿಪಿ ಪಟಿಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ಹೀನೇಸು ಚ ನಿರಯಾದೀಸು ಠಾನೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಾಪೇತೀತಿ ಹೀನೋ ನಾಮ, ತಂ **ನ ಸೇವೇಯ್ಯ**। **ಪಮಾದೇನಾ**ತಿ ಸತಿವೋಸ್ಸಗ್ಗಲಕ್ಖಣೇನ ಪಮಾದೇನಾಪಿ **ನ ಸಂವಸೇ**। **ನ ಸೇವೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಮ್ಪಿ ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। **ಲೋಕವಡ್ಢನೋ**ತಿ ಯೋ ಹಿ ಏವಂ ಕರೋತಿ, ಸೋ ಲೋಕವಡ್ಢನೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಏವಂ ಅಕರಣೇನ ನ ಸಿಯಾ ಲೋಕವಡ್ಢನೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ದಹರೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ದಹರಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಸುದ್ಧೋದನವತ್ಥು

ಉತ್ತಿಟ್ಠೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಿತರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ಪಠಮಗಮನೇನ ಕಪಿಲಪುರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಞಾತೀಹಿ ಕತಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನೋ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮಂ ಪತ್ವಾ ಞಾತೀನಂ ಮಾನಭಿನ್ದನತ್ಥಾಯ ಆಕಾಸೇ ರತನಚಙ್ಕಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಞಾತೀ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ವನ್ದಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಞಾತಿಸಮಾಗಮೇ ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿ। ತಂ ಆರಬ್ಭ ಮಹಾಜನೇನ ಕಥಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾಪಿತಾಯ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಯ್ಹಂ ಞಾತಿಸಮಾಗಮೇ ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ **ವೇಸ್ಸನ್ತರಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೧೬೫೫ ಆದಯೋ) ಕಥೇಸಿ। ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತೇಸು ಞಾತೀಸು ಏಕೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ನ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ರಾಜಾಪಿ "ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಮಮ ಗೇಹಂ ಅನಾಗನ್ತ್ವಾ ಕಹಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅನಿಮನ್ತೇತ್ವಾವ ಅಗಮಾಸಿ। ಗನ್ತ್ವಾ ಚ ಪನ ಗೇಹೇ ವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಂ ಯಾಗುಆದೀನಿ ಪಟಿಯಾದಾಪೇತ್ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇಸಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅತೀತಬುದ್ಧಾ ಪಿತು ನಗರಂ ಪತ್ವಾ ಉಜುಕಮೇವ ಞಾತಿಕುಲಂ ಪವಿಸಿಂಸು, ಉದಾಹು ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಂಸೂ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ "ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಚರಿಂಸೂ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ ಪಠಮಗೇಹತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಪಾಯಾಸಿ। ರಾಹುಲಮಾತಾ ಪಾಸಾದತಲೇ ನಿಸಿನ್ನಾವ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ಸಾಟಕಂ ಸಣ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ವೇಗೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ - "ಪುತ್ತ, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ನಾಸೇಸಿ, ಅತಿವಿಯ ತೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೇನ ಲಜ್ಜಾ ಉಪ್ಪಾದಿತಾ, ಯುತ್ತಂ ನಾಮ ವೋ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಗರೇ ಸುವಣ್ಣಸಿವಿಕಾದೀಹಿ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತುಂ, ಕಿಂ ಮಂ ಲಜ್ಜಾಪೇಸೀ"ತಿ? "ನಾಹಂ ತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಲಜ್ಜಾಪೇಮಿ, ಅತ್ತನೋ ಪನ ಕುಲವಂಸಂ ಅನುವತ್ತಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ತಾತ, ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಜೀವನವಂಸೋ ಮಮ ವಂಸೋ"ತಿ? "ನೇಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ತವ ವಂಸೋ, ಮಮ ಪನೇಸೋ ವಂಸೋ। ಅನೇಕಾನಿ ಹಿ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾವ ಜೀವಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೬೮."ಉತ್ತಿಟ್ಠೇ ನಪ್ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಧಮ್ಮಂ ಸುಚರಿತಂ ಚರೇ।
ಧಮ್ಮಚಾರೀ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ॥

೧೬೯."ಧಮ್ಮಂ ಚರೇ ಸುಚರಿತಂ, ನ ನಂ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರೇ।
ಧಮ್ಮಚಾರೀ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉತ್ತಿಟ್ಠೇತಿ** ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರೇಸಂ ಘರದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಪಿಣ್ಡೇ। **ನಪ್ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ** ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತಞ್ಹಿ ಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತಭೋಜನಾನಿ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಉತ್ತಿಟ್ಠೇ ಪಮಜ್ಜತಿ ನಾಮ, ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಪನ ನ ಪಮಜ್ಜತಿ ನಾಮ। ಏವಂ ಕರೋನ್ತೋ ಉತ್ತಿಟ್ಠೇ ನಪ್ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯ। **ಧಮ್ಮನ್ತಿ** ಅನೇಸನಂ ಪಹಾಯ ಸಪದಾನಂ ಚರನ್ತೋ ತಮೇವ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಧಮ್ಮಂ **ಸುಚರಿತಂ ಚರೇ**। **ಸುಖಂ ಸೇತೀತಿ** ದೇಸನಾಮತ್ತಮೇತಂ, ಏವಂ ಪನೇತಂ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಧಮ್ಮಂ ಚರನ್ತೋ **ಧಮ್ಮಚಾರೀ** ಇಧ ಲೋಕೇ ಚತೂಹಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಹಿ **ಸುಖಂ** ವಿಹರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ನಂ ದುಚ್ಚರಿತನ್ತಿ** ವೇಸಿಯಾದಿಭೇದೇ ಅಗೋಚರೇ ಚರನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಧಮ್ಮಂ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರತಿ ನಾಮ। ಏವಂ ಅಚರಿತ್ವಾ **ಧಮ್ಮಂ ಚರೇ ಸುಚರಿತಂ, ನ ನಂ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರೇ**। ಸೇಸಂ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ರಾಜಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸುದ್ಧೋದನವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಪಞ್ಚಸತವಿಪಸ್ಸಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಯಥಾ ಪುಬ್ಬುಳಕನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಚಸತೇ ವಿಪಸ್ಸಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಘಟೇನ್ತಾ ವಾಯಮನ್ತಾ ಅಪ್ಪವಿಸೇಸಾ "ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಮರೀಚಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಭಾವೇನ್ತಾವ ಆಗಮಿಂಸು । ತೇಸಂ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠಕ್ಖಣೇಯೇವ ದೇವೋ ವಸ್ಸಿ। ತೇ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಮುಖೇಸು ಠತ್ವಾ ಧಾರಾವೇಗೇನ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಭಿಜ್ಜನ್ತೇ ಪುಬ್ಬಳಕೇ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಮ್ಪಿ ಅತ್ತಭಾವೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭಿಜ್ಜನಟ್ಠೇನ ಪುಬ್ಬುಳಕಸದಿಸೋಯೇವಾ"ತಿ ಆರಮ್ಮಣಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತೋ ವಿಯ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೦"ಯಥಾ ಪುಬ್ಬುಳಕಂ ಪಸ್ಸೇ, ಯಥಾ ಪಸ್ಸೇ ಮರೀಚಿಕಂ।
ಏವಂ ಲೋಕಂ ಅವೇಕ್ಖನ್ತಂ, ಮಚ್ಚುರಾಜಾ ನ ಪಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮರೀಚಿಕ**ನ್ತಿ ಮಯೂಖಂ। ತೇ ಹಿ ದೂರತೋವ ಗೇಹಸಣ್ಠಾನಾದಿವಸೇನ ಉಪಟ್ಠಿತಾಪಿ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಅಗಯ್ಹೂಪಗಾ ರಿತ್ತಕಾ ತುಚ್ಛಕಾವ। ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭಿಜ್ಜನಟ್ಠೇನ **ಪುಬ್ಬುಳಕಂ** ರಿತ್ತತುಚ್ಛಾದಿಭಾವೇನೇವ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಖನ್ಧಾದಿಲೋಕಂ **ಅವೇಕ್ಖನ್ತಂ ಮಚ್ಚುರಾಜಾ ನ ಪಸ್ಸತೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಠಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಞ್ಚಸತವಿಪಸ್ಸಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಅಭಯರಾಜಕುಮಾರವತ್ಥು

ಏಥ ಪಸ್ಸಥಿಮಂ ಲೋಕನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಭಯರಾಜಕುಮಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸ ಕಿರ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಆಗತಸ್ಸ ಪಿತಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಏಕಂ ನಚ್ಚಗೀತಕುಸಲಂ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ರಜ್ಜಮದಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಗೇಹಾ ಬಹಿ ಅನಿಕ್ಖನ್ತೋವ ರಜ್ಜಸಿರಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ನದೀತಿತ್ಥಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸನ್ತತಿಮಹಾಮತ್ತೋ ವಿಯ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ನಚ್ಚಗೀತಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಸಾಪಿ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಸನ್ತತಿಮಹಾಮತ್ತಸ್ಸ ನಾಟಕಿತ್ಥೀ ವಿಯ ಸತ್ಥಕವಾತಾನಂ ವಸೇನ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಕುಮಾರೋ ತಸ್ಸಾ ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಸೋಕೋ "ನ ಮೇ ಇಮಂ ಸೋಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅಞ್ಞೋ ನಿಬ್ಬಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಸೋಕಂ ಮೇ ನಿಬ್ಬಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ "ತಯಾ ಹಿ, ಕುಮಾರ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಏವಮೇವ ಮತಕಾಲೇ ರೋದನ್ತೇನ ಪವತ್ತಿತಾನಂ ಅಸ್ಸೂನಂ ಅನಮತಗ್ಗೇ ಸಂಸಾರೇ ಪಮಾಣಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಾಯ ದೇಸನಾಯ ಸೋಕಸ್ಸ ತನುಭಾವಂ ಞತ್ವಾ, "ಕುಮಾರ, ಮಾ ಸೋಚಿ, ಬಾಲಜನಾನಂ ಸಂಸೀದನಟ್ಠಾನಮೇತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೧"ಏಥ ಪಸ್ಸಥಿಮಂ ಲೋಕಂ, ಚಿತ್ತಂ ರಾಜರಥೂಪಮಂ।
ಯತ್ಥ ಬಾಲಾ ವಿಸೀದನ್ತಿ, ನತ್ಥಿ ಸಙ್ಗೋ ವಿಜಾನತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇ ಪಸ್ಸಥಾ**ತಿ ರಾಜಕುಮಾರಮೇವ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಇಮಂ ಲೋಕ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಖನ್ಧಲೋಕಾದಿಸಙ್ಖಾತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ। **ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಸತ್ತರತನಾದಿವಿಚಿತ್ತಂ ರಾಜರಥಂ ವಿಯ ವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಾದಿಚಿತ್ತಿತಂ। **ಯತ್ಥ ಬಾಲಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಬಾಲಾ ಏವಂ ವಿಸೀದನ್ತಿ। **ವಿಜಾನತ**ನ್ತಿ ವಿಜಾನನ್ತಾನಂ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಏತ್ಥ ರಾಗಸಙ್ಗಾದೀಸು ಏಕೋಪಿ **ಸಙ್ಗೋ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ರಾಜಕುಮಾರೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅಭಯರಾಜಕುಮಾರವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಸಮ್ಮಜ್ಜನತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೋ ಚ ಪುಬ್ಬೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮ್ಮಜ್ಜನತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಪಾತೋ ವಾ ಸಾಯಂ ವಾತಿ ವೇಲಂ ಪಮಾಣಂ ಅಕತ್ವಾ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತೋವ ವಿಚರತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಿವಾಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ರೇವತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ''ಅಯಂ ಮಹಾಕುಸೀತೋ ಜನಸ್ಸ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದತಿ, ಕಿಂ ನಾಮೇತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಠಾನಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ''ಓವಾದಮಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಹಾವುಸೋತಿ। ಕಿಂ, ಭನ್ತೇತಿ? ಗಚ್ಛ ನ್ಹತ್ವಾ ಏಹೀತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಓವದನ್ತೋ ಆಹ - ''ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ನ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತೇನ ವಿಚರಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪಾತೋ ಏವ ಪನ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನೇ ವಾ ದಿವಾಟ್ಠಾನೇ ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇನ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಂ ಸಜ್ಝಾಯಿತ್ವಾ ಅತ್ತಭಾವೇ ಖಯವಯಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹೇ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಅಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋಪಿ ನಾಮ ಓಕಾಸೋ ಕಾತಬ್ಬೋ''ತಿ। ಸೋ ಥೇರಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಂ ತಂ ಠಾನಂ ಉಕ್ಲಾಪಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಹಂಸು - ''ಆವುಸೋ ಸಮ್ಮಜ್ಜನತ್ಥೇರ, ತಂ ತಂ ಠಾನಂ ಉಕ್ಲಾಪಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ಸಮ್ಮಜ್ಜಸೀ''ತಿ? ''ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಪಮಾದಕಾಲೇ ಏವಂ ಕತಂ, ಇದಾನಾಮ್ಹಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ''ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ''ಅಯಂ ಥೇರೋ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ''ತಿ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ''ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಪಮಾದಕಾಲೇ ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತೋ ವಿಚರಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಮಗ್ಗಫಲಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ನ ಸಮ್ಮಜ್ಜತೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೨''ಯೋ ಚ ಪುಬ್ಬೇ ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ, ಪಚ್ಛಾ ಸೋ ನಪ್ಪಮಜ್ಜತಿ।
ಸೋಮಂ ಲೋಕಂ ಪಭಾಸೇತಿ, ಅಬ್ಭಾ ಮುತ್ತೋವ ಚನ್ದಿಮಾ''ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - **ಯೋ** ಪುಗ್ಗಲೋ **ಪುಬ್ಬೇ** ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಕರಣೇನ ವಾ ಸಜ್ಝಾಯಾದೀಹಿ ವಾ **ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ** ಮಗ್ಗಫಲಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ **ನಪ್ಪಮಜ್ಜತಿ, ಸೋ** ಅಬ್ಭಾದೀಹಿ **ಮುತ್ತೋ** ಚನ್ದೋವ ಓಕಾಸಲೋಕಂ ಮಗ್ಗಞಾಣೇನ **ಇಮಂ** ಖನ್ಧಾದಿಲೋಕಂ ಓಭಾಸೇತಿ, ಏಕಾಲೋಕಂ ಕರೋತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಮ್ಮಜ್ಜನತ್ಥೇರವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯಸ್ಸ ಪಾಪನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು **ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲಸುತ್ತನ್ತ**ವಸೇನೇವ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೩೪೭ ಆದಯೋ) ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಥೇರೋ ಪನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲೋ ರಹೋಗತೋ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ। ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಯೋ ಚ ಪುಬ್ಬೇ ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ, ಪಚ್ಛಾ ಸೋ ನಪ್ಪಮಜ್ಜತಿ।
ಸೋಮಂ ಲೋಕಂ ಪಭಾಸೇತಿ, ಅಬ್ಭಾ ಮುತ್ತೋವ ಚನ್ದಿಮಾ"ತಿ॥ –

ಆದಿನಾ ನಯೇನ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಕಹಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಥೇರೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ? ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲತ್ಥೇರಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಕಥಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಏತ್ತಕೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಪುಬ್ಬೇ ಏಕಂ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಪಾಪಮಕಾಸಿ, ಪಚ್ಛಾ ಪನ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಪಚ್ಚಯಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇನಸ್ಸ ತಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕುಸಲೇನ ಪಿಹಿತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೭೩."ಯಸ್ಸ ಪಾಪಂ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ, ಕುಸಲೇನ ಪಿಧೀಯತಿ।
ಸೋಮಂ ಲೋಕಂ ಪಭಾಸೇತಿ, ಅಬ್ಭಾ ಮುತ್ತೋವ ಚನ್ದಿಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕುಸಲೇನಾ**ತಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲತ್ಥೇರವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪೇಸಕಾರಧೀತಾವತ್ಥು

ಅನ್ಧಭೂತೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಅಗ್ಗಾಳವೇ ಚೇತಿಯೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಪೇಸಕಾರಧೀತರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಆಳವಿವಾಸಿನೋ ಸತ್ಥರಿ ಆಳವಿಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದಾನಂ ಅದಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಅದ್ಧುವಂ ಮೇ ಜೀವಿತಂ, ಧುವಂ ಮೇ ಮರಣಂ, ಅವಸ್ಸಂ ಮಯಾ ಮರಿತಬ್ಬಮೇವ , ಮರಣಪರಿಯೋಸಾನಂ ಮೇ ಜೀವಿತಂ, ಜೀವಿತಮೇವ ಅನಿಯತಂ, ಮರಣಂ ನಿಯತನ್ತಿ ಏವಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇಥ। ಯೇಸಞ್ಹಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ ಅಭಾವಿತಾ, ತೇ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಕಾಲೇ ಆಸೀವಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಭೀತಅದಣ್ಡಪುರಿಸೋ ವಿಯ ಸನ್ತಾಸಪ್ಪತ್ತಾ ಭೇರವರವಂ ರವನ್ತಾ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಯೇಸಂ ಪನ ಮರಣಸ್ಸತಿ ಭಾವಿತಾ, ತೇ ದೂರತೋವ ಆಸೀವಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ ದಣ್ಡಕೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಠಿತಪುರಿಸೋ ವಿಯ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಕಾಲೇ ನ ಸನ್ತಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮರಣಸ್ಸತಿ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಅವಸೇಸಜನಾ ಸಕಿಚ್ಚಪ್ಪಸುತಾವ ಅಹೇಸುಂ। ಏಕಾ ಪನ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಾ ಪೇಸಕಾರಧೀತಾ "ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಕಥಾ ನಾಮ ಅಚ್ಛರಿಯಾ, ಮಯಾ ಪನ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಮೇವ ಭಾವೇಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾಪಿ ಕುಮಾರಿಕಾ ತೀಣಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇಸಿಯೇವ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಇಮಾಯ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ಮಮ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಸುತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೀಣಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ ಭಾವಿತಾ, ಇದಾನಾಹಂ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಇಮಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಾಯ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿಯಾ ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸಾ ಗಾಥಾವಸಾನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರೋ ಜೇತವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಅಗ್ಗಾಳವವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಆಳವಿವಾಸಿನೋ "ಸತ್ಥಾ ಆಗತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಮನ್ತಯಿಂಸು। ತದಾ ಸಾಪಿ ಕುಮಾರಿಕಾ ಸತ್ಥು ಆಗಮನಂ ಸುತ್ವಾ "ಆಗತೋ ಕಿರ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತಾ, ಸಾಮಿ, ಆಚರಿಯೋ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಮುಖೋ ಮಹಾಗೋತಮಬುದ್ಧೋ"ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ "ಇತೋ ಮೇ ತಿಣ್ಣಂ ಸಂವಚ್ಛರಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಸತ್ಥಾ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಇದಾನಿಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸರೀರಂ ದಟ್ಠುಂ ಮಧುರೋಜಞ್ಚ ವರಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಪಿತಾ ಪನಸ್ಸಾ ಸಾಲಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಆಹ - "ಅಮ್ಮ, ಪರಸನ್ತಕೋ ಮೇ ಸಾಟಕೋ ಆರೋಪಿತೋ, ತಸ್ಸ ವಿದತ್ಥಿಮತ್ತಂ ಅನಿಟ್ಠಿತಂ, ತಂ ಅಜ್ಜ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಸೀಘಂ ಮೇ ತಸರಂ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಆಹರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮಾ, ಪಿತಾ ಚ ಮಂ ಏವಂ ಆಹ। ಕಿಂ ನು ಖೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾಮಿ, ಉದಾಹು ಪಿತು ತಸರಂ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಹರಾಮೀ"ತಿ? ಅಥಸ್ಸಾ ಏತದಹೋಸಿ "ಪಿತಾ ಮಂ ತಸರೇ ಅನಾಹರಿಯಮಾನೇ ಪೋಥೇಯ್ಯಪಿ ಪಹರೇಯ್ಯಪಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸರಂ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪೀಠಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಸರಂ ವಟ್ಟೇಸಿ।

ಆಳವಿವಾಸಿನೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನತ್ಥಾಯ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಯಮಹಂ ಕುಲಧೀತರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಿಂಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಆಗತೋ, ಸಾ ಅಜ್ಜಾಪಿ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭತಿ। ತಾಯ ಓಕಾಸೇ ಲದ್ಧೇ ಅನುಮೋದನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತಮ್ಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಕೋಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತುಂ ನ ವಿಸಹತಿ। ಸಾಪಿ ಖೋ ಕುಮಾರಿಕಾ ತಸರಂ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಮಾನಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ಠತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಗೀವಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸಾ ಓಲೋಕಿತಾಕಾರೇನೇವ ಅಞ್ಞಾಸಿ - "ಸತ್ಥಾ ಏವರೂಪಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾವ ಮಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಮಾಗಮನಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತಿ, ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮನಮೇವ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತೀ"ತಿ। ಸಾ ತಸರಪಚ್ಛಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಓಲೋಕೇಸೀತಿ? ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ "ಏಸಾ ಏತ್ತೋವ ಗಚ್ಛಮಾನಾ ಪುಥುಜ್ಜನಕಾಲಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಅನಿಯತಗತಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಚ್ಛಮಾನಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ನಿಯತಗತಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ತುಸಿತವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಕಿರ ತಂ ದಿವಸಂ ಮರಣತೋ ಮುತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಸಾ ಓಲೋಕಿತಸಞ್ಞಾಣೇನೇವ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸೀನಂ ಅನ್ತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಥಾರೂಪಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತಂ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಕ್ಖಣೇಯೇವ ತಂ ಆಹ - "ಕುಮಾರಿಕೇ, ಕುತೋ ಆಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? "ಜಾನಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಇತಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛಿ। ಮಹಾಜನೋ ಉಜ್ಝಾಯಿ - "ಅಮ್ಭೋ, ಪಸ್ಸಥ, ಅಯಂ ಪೇಸಕಾರಧೀತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಂ ಕಥೇಸಿ, ನನು ನಾಮ ಇಮಾಯ 'ಕುತೋ ಆಗಚ್ಛಸೀ'ತಿ ವುತ್ತೇ 'ಪೇಸಕಾರಗೇಹತೋ'ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। 'ಕಹಂ ಗಚ್ಛಸೀ'ತಿ ವುತ್ತೇ 'ಪೇಸಕಾರಸಾಲ'ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ"ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಮಹಾಜನಂ ನಿಸ್ಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ, "ಕುಮಾರಿಕೇ, ತ್ವಂ ಕುತೋ ಆಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಸ್ಮಾ ನ ಜಾನಾಮೀತಿ ವದೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಮಮ ಪೇಸಕಾರಗೇಹತೋ ಆಗತಭಾವಂ ಜಾನಾಥ, "ಕುತೋ ಆಗತಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ಪನ "ಕುತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಇಧ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಥ। ಅಹಂ ಪನ ನ ಜಾನಾಮಿ "ಕುತೋ ಚ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಇಧ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಮ್ಹೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸತ್ಥಾ

“ಸಾಧು ಸಾಧು, ಕುಮಾರಿಕೇ, ಮಯಾ ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹೋವ ತಯಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೋ”ತಿ ಪಠಮಂ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಪುಚ್ಛಿ - “ಕತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಸೀತಿ ಪುನ ಪುಟ್ಠಾ ಕಸ್ಮಾ ‘ನ ಜಾನಾಮೀ’ತಿ ವದೇಸೀ”ತಿ? ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಮಂ ತಸರಪಚ್ಛಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೇಸಕಾರಸಾಲಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ಜಾನಾಥ, “ಇತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಕತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಥ। ಅಹಞ್ಚ ಇತೋ ಚುತಾ ನ ಜಾನಾಮಿ “ಕತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸತ್ಥಾ “ಮಯಾ ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹೋಯೇವ ತಯಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೋ”ತಿ ದುತಿಯಂ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಪುಚ್ಛಿ - “ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ‘ನ ಜಾನಾಸೀ’ತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ಜಾನಾಮೀ’ತಿ ವದೇಸೀ”ತಿ? “ಮರಣಭಾವಂ ಜಾನಾಮಿ, ಭನ್ತೇ, ತಸ್ಮಾ ಏವಂ ವದೇಮೀ”ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸತ್ಥಾ “ಮಯಾ ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹೋಯೇವ ತಯಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೋ”ತಿ ತತಿಯಂ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಪುಚ್ಛಿ - “ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ‘ಜಾನಾಸೀ’ತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ನ ಜಾನಾಮೀ’ತಿ ವದೇಸೀ”ತಿ। ಮಮ ಮರಣಭಾವಮೇವ ಅಹಂ ಜಾನಾಮಿ, ಭನ್ತೇ, “ರತ್ತಿನ್ದಿವಪುಬ್ಬಣ್ಹಾದೀಸು ಪನ ಅಸುಕಕಾಲೇ ನಾಮ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ನ ಜಾನಾಮಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಂ ವದೇಮೀತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸತ್ಥಾ “ಮಯಾ ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹೋಯೇವ ತಯಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೋ”ತಿ ಚತುತ್ಥಂ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಪರಿಸಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ತುಮ್ಹೇ ಇಮಾಯ ಕಥಿತಂ ನ ಜಾನಾಥ, ಕೇವಲಂ ಉಜ್ಝಾಯಥೇವ। ಯೇಸಞ್ಹಿ ಪಞ್ಞಾಚಕ್ಖು ನತ್ಥಿ, ತೇ ಅನ್ಧಾ ಏವ । ಯೇಸಂ ಪಞ್ಞಾಚಕ್ಖು ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಏವ ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೪“ಅನ್ಧಭೂತೋ ಅಯಂ ಲೋಕೋ, ತನುಕೇತ್ಥ ವಿಪಸ್ಸತಿ।
ಸಕುಣೋ ಜಾಲಮುತ್ತೋವ, ಅಪ್ಪೋ ಸಗ್ಗಾಯ ಗಚ್ಛತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನ್ಧಭೂತೋ ಅಯಂ ಲೋಕೋ**ತಿ ಅಯಂ ಲೋಕಿಯಮಹಾಜನೋ ಪಞ್ಞಾಚಕ್ಖುನೋ ಅಭಾವೇನ ಅನ್ಧಭೂತೋ। **ತನುಕೇತ್ಥಾ**ತಿ ತನುಕೋ ಏತ್ಥ, ನ ಬಹು ಜನೋ ಅನಿಚ್ಚಾದಿವಸೇನ **ವಿಪಸ್ಸತಿ। ಜಾಲಮುತ್ತೋವಾ**ತಿ ಯಥಾ ಛೇಕೇನ ಸಾಕುಣಿಕೇನ ಜಾಲೇನ ಓತ್ಥರಿತ್ವಾ ಗಯ್ಹಮಾನೇಸು ವಟ್ಟಕೇಸು ಕೋಚಿದೇವ ಜಾಲತೋ ಮುಚ್ಚತಿ। ಸೇಸಾ ಅನ್ತೋಜಾಲಮೇವ ಪವಿಸನ್ತಿ। ತಥಾ ಮರಣಜಾಲೇನ ಓತ್ಥಟೇಸು ಸತ್ತೇಸು ಬಹೂ ಅಪಾಯಗಾಮಿನೋ ಹೋನ್ತಿ, **ಅಪ್ಪೋ** ಕೋಚಿದೇವ ಸತ್ತೋ **ಸಗ್ಗಾಯ ಗಚ್ಛತಿ,** ಸುಗತಿಂ ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ವಾ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಕುಮಾರಿಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸಾಪಿ ತಸರಪಚ್ಛಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಸೋಪಿ ನಿಸಿನ್ನಕೋವ ನಿದ್ದಾಯಿ। ತಸ್ಸಾ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾವ ತಸರಪಚ್ಛಿಂ ಉಪನಾಮೇನ್ತಿಯಾ ತಸರಪಚ್ಛಿ ವೇಮಕೋಟಿಯಂ ಪಟಿಹಞ್ಞಿತ್ವಾ ಸದ್ದಂ ಕುರುಮಾನಾ ಪತಿ। ಸೋ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗಹಿತನಿಮಿತ್ತೇನೇವ ವೇಮಕೋಟಿಂ ಆಕಡ್ಢಿ। ವೇಮಕೋಟಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಉರೇ ಪಹರಿ, ಸಾ ತತ್ಥೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತುಸಿತಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಪಿತಾ ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸಕಲಸರೀರೇನ ಲೋಹಿತಮಕ್ಖಿತೇನ ಪತಿತ್ವಾ ಮತಂ ಅದ್ದಸ। ಅಥಸ್ಸ ಮಹಾಸೋಕೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ “ನ ಮಮ ಸೋಕಂ ಅಞ್ಞೋ ನಿಬ್ಬಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ರೋದನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಸೋಕಂ ಮೇ ನಿಬ್ಬಾಪೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ “ಮಾ ಸೋಚಿ, ಉಪಾಸಕ। ಅನಮತಗ್ಗಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಂಸಾರೇ ತವ ಏವಮೇವ ಧೀತು ಮರಣಕಾಲೇ ಪಗ್ಘರಿತಅಸ್ಸು ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾಸಮುದ್ದಾನಂ ಉದಕತೋ ಅತಿರೇಕತರ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅನಮತಗ್ಗಕಥಂ ಕಥೇಸಿ । ಸೋ ತನುಭೂತಸೋಕೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣೀತಿ।

ಪೇಸಕಾರಧೀತಾವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ತಿಂಸಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಹಂಸಾದಿಚ್ಚಪಥೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತಿಂಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ದಿಸಾವಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು। ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ವತ್ತಕರಣವೇಲಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಾ ಇಮೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರೇ ಕತೇ ವತ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸಾರಣೀಯಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಅಗಮಿಂಸು। ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ತೇಸು ಚಿರಾಯನ್ತೇಸು ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇದಾನೇವ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗತಾ, ತೇ ಕುಹಿ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಗತಾ, ಆನನ್ದಾ"ತಿ। "ಕತರೇನ ಮಗ್ಗೇನ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಆಕಾಸೇನಾನನ್ದಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಾ"ತಿ? "ಆಮಾನನ್ದ, ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಖಣೇ ಆಕಾಸೇನ ಹಂಸಾ ಆಗಮಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಯಸ್ಸ ಖೋ ಪನಾನನ್ದ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಸುಭಾವಿತಾ, ಸೋ ಹಂಸಾ ವಿಯ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೫."ಹಂಸಾದಿಚ್ಚಪಥೇ ಯನ್ತಿ, ಆಕಾಸೇ ಯನ್ತಿ ಇದ್ಧಿಯಾ।
ನೀಯನ್ತಿ ಧೀರಾ ಲೋಕಮ್ಹಾ, ಜೇತ್ವಾ ಮಾರಂ ಸವಾಹಿನಿ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಇಮೇ **ಹಂಸಾ ಆದಿಚ್ಚಪಥೇ ಆಕಾಸೇ** ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಯೇಸಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಸುಭಾವಿತಾ, ತೇಪಿ ಆಕಾಸೇ **ಯನ್ತಿ ಇದ್ಧಿಯಾ। ಧೀರಾ** ಪಣ್ಡಿತಾ **ಸವಾಹಿನಿಂ ಮಾರಂ ಜೇತ್ವಾ** ಇಮಮ್ಹಾ ವಟ್ಟಲೋಕಾ **ನೀಯನ್ತಿ,** ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ತಿಂಸಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾವತ್ಥು

ಏಕಂ ಧಮ್ಮನ್ತಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಪಠಮಬೋಧಿಯಞ್ಹಿ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪುಥುಭೂತೇಸು ಸಾವಕೇಸು ಅಪ್ಪಮಾಣೇಸು ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಅರಿಯಭೂಮಿಂ ಓಕ್ಕನ್ತೇಸು ಪತ್ಥಟೇ ಗುಣಸಮುದಯೇ ಮಹಾಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಉದಪಾದಿ। ತಿತ್ಥಿಯಾ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನೇ ಖಜ್ಜೋಪನಕಸದಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾ। ತೇ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠತ್ವಾ "ಕಿಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋವ ಬುದ್ಧೋ, ಮಯಮ್ಪಿ ಬುದ್ಧಾ, ಕಿಂ ತಸ್ಸೇವ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಮೇವ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ದೇಥ ಸಕ್ಕರೋಥಾ"ತಿ ಏವಂ ಮನುಸ್ಸೇ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಾಪಿ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ರಹೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಉಪಾಯೇನ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಅವಣ್ಣಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಾಸೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು।

ತದಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ ನಾಮೇಕಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ಉತ್ತಮರೂಪಧರಾ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ದೇವಚ್ಛರಾ ವಿಯ। ಅಸ್ಸಾ ಸರೀರತೋ ರಸ್ಮಿಯೋ ನಿಚ್ಛರನ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಖರಮನ್ತೀ ಏವಮಾಹ - "ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಾಸೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ "ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಂಸು। ಅಥ ಸಾ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ತಿತ್ಥಿಯಾ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಕಥೇಸುಂ। ಸಾ "ಕೋ ನು ಖೋ ಮೇ ದೋಸೋ"ತಿ ಯಾವತತಿಯಂ "ವನ್ದಾಮಿ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯಾ, ಕೋ ನು ಖೋ ಮೇ ದೋಸೋ, ಕಿಂ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಭಗಿನಿ, ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಅಮ್ಹೇ ವಿಹೇಠಯನ್ತಂ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರೇ ಕತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮಿ, ಅಯ್ಯಾ, ಕಿಂ ಪನೇತ್ಥ ಮಯಾ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। "ಸಚೇ ತ್ವಂ, ಭಗಿನಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸುಖಮಿಚ್ಛಸಿ, ಅತ್ತಾನಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಾಸೇಹೀ"ತಿ।

ಸಾ “ಸಾಧು, ಅಯ್ಯಾ, ಮಯ್ಹಂವೇಸೋ ಭಾರೋ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಮಾಯಾಸು ಕುಸಲತಾಯ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀನಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಜೇತವನಾ ನಿಕ್ಖಮನಸಮಯೇ ಇನ್ದಗೋಪಕವಣ್ಣಂ ಪಟಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ಜೇತವನಾಭಿಮುಖೀ ಗಚ್ಛತಿ। “ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ಕುಹಿಂ ಗಚ್ಛಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಕಿಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಮ ಗಮನಟ್ಠಾನೇನಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಜೇತವನಸಮೀಪೇ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ “ಅಗ್ಗವನ್ದನಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇ ಉಪಾಸಕಜನೇ ಜೇತವನಸ್ಸ ಅನ್ತೋವುಟ್ಠಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸತಿ। “ಕುಹಿಂ ವುಟ್ಠಾಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಕಿಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಮ ವುಟ್ಠಟ್ಠಾನೇನಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಮಾಸದ್ಧಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನಾ ಜೇತವನೇ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ವುಟ್ಠಾಮ್ಹೀತಿ। ಪುಥುಜ್ಜನಾನಂ “ಸಚ್ಚಂ ನು ಖೋ ಏತಂ, ನೋ”ತಿ ಕಙ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತೇಮಾಸಚತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪಿಲೋತಿಕಾಹಿ ಉದರಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಗಬ್ಭಿನಿವಣ್ಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ರತ್ತಪಟಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ “ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಗಬ್ಭೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ಅನ್ಧಬಾಲೇ ಸದ್ದಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠನವಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಉದರೇ ದಾರುಮಣ್ಡಲಿಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪಟಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದಪಿಟ್ಠಿಯೋ ಗೋಹನುಕೇನ ಕೋಟ್ಟಾಪೇತ್ವಾ ಉಸ್ಸದೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕಿಲನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯಾ ಹುತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ತಥಾಗತೇ ಅಲಙ್ಕತಧಮ್ಮಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೇ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ, “ಮಹಾಸಮಣ, ಮಹಾಜನಸ್ಸ ತಾವ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ಮಧುರೋ ತೇ ಸದ್ದೋ, ಸಮ್ಫುಸಿತಂ ದನ್ತಾವರಣಂ। ಅಹಂ ಪನ ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಗಬ್ಭಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಗಬ್ಭಾ ಜಾತಾ, ನೇವ ಮೇ ಸೂತಿಘರಂ ಜಾನಾಸಿ, ಸಪ್ಪಿತೇಲಾದೀನಿ ಸಯಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಾನಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞತರಂ ಕೋಸಲರಾಜಾನಂ ವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ವಾ ವಿಸಾಖಂ ಉಪಾಸಿಕಂ ವಾ ‘ಇಮಿಸ್ಸಾ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾಯ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಕರೋಹೀ’ತಿ ನ ವದೇಸಿ, ಅಭಿರಮಿತುಂಯೇವ ಜಾನಾಸಿ, ಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಂ ನ ಜಾನಾಸೀ”ತಿ ಗೂಥಪಿಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ದೂಸೇತುಂ ವಾಯಮನ್ತೀ ವಿಯ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ತಥಾಗತಂ ಅಕ್ಕೋಸಿ। ತಥಾಗತೋ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೀಹೋ ವಿಯ ಅಭಿನದನ್ತೋ, “ಭಗಿನಿ, ತಯಾ ಕಥಿತಸ್ಸ ತಥಭಾವಂ ವಾ ವಿತಥಭಾವಂ ವಾ ಅಹಮೇವ ಚ ತ್ವಞ್ಚ ಜಾನಾಮಾ”ತಿ ಆಹ। “ಆಮ, ಮಹಾಸಮಣ, ತಯಾ ಚ ಮಯಾ ಚ ಞಾತಭಾವೇನೇತಂ ಜಾತ”ನ್ತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ “ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ ತಥಾಗತಂ ಅಭೂತೇನ ಅಕ್ಕೋಸತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ “ಇದಂ ವತ್ಥುಂ ಸೋಧೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚತೂಹಿ ದೇವಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಮಿ। ದೇವಪುತ್ತಾ ಮೂಸಿಕಪೋತಕಾ ಹುತ್ವಾ ದಾರುಮಣ್ಡಲಿಕಸ್ಸ ಬನ್ಧನರಜ್ಜುಕೇ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಛಿನ್ದಿಂಸು, ಪಾರುತಪಟಂ ವಾತೋ ಉಕ್ಖಿಪಿ, ದಾರುಮಣ್ಡಲಿಕಂ ಪತಮಾನಂ ತಸ್ಸಾ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪತಿ , ಉಭೋ ಅಗ್ಗಪಾದಾ ಛಿಜ್ಜಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ “ಧೀ ಕಾಳಕಣ್ಣಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅಕ್ಕೋಸೀ”ತಿ ಸೀಸೇ ಖೇಳಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದಿಹತ್ಥಾ ಜೇತವನಾ ನೀಹರಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಚಕ್ಖುಪಥಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇ ಮಹಾಪಥವೀ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಿವರಮದಾಸಿ, ಅವೀಚಿತೋ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾ ಉಟ್ಠಹಿ। ಸಾ ಕುಲದತ್ತಿಯಂ ಕಮ್ಬಲಂ ಪಾರುಪಮಾನಾ ವಿಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಪರಿಹಾಯಿ, ದಸಬಲಸ್ಸ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ವಡ್ಢಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ, “ಆವುಸೋ, ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ ಏವಂ ಉಳಾರಗುಣಂ ಅಗ್ಗದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅಭೂತೇನ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏಸಾ ಮಂ ಅಭೂತೇನ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಾಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ -

“ನಾದಟ್ಠಾ ಪರತೋ ದೋಸಂ, ಅಣುಂ ಥೂಲಾನಿ ಸಬ್ಬಸೋ।
ಇಸ್ಸರೋ ಪಣಯೇ ದಣ್ಡಂ, ಸಾಮಂ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿಯಾ”ತಿ॥ -

ಇಮಂ ದ್ವಾದಸನಿಪಾತೇ **ಮಹಾಪದುಮಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧೨.೧೦೬) ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ -

ತದಾ ಕಿರೇಸಾ ಮಹಾಪದುಮಕುಮಾರಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಾತು ಸಪತ್ತೀ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇನ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮನಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನಿ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಗಿಲಾನಾಲಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ತವ ಪುತ್ತೋ ಮಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತಿಂ ಇಮಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪಾಪೇಸೀ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ಕುದ್ಧೋ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಚೋರಪಪಾತೇ ಖಿಪಿ। ಅಥ ನಂ ಪಬ್ಬತಕುಚ್ಛಿಯಂ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಫಣಗಬ್ಭೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇಸಿ। ನಾಗರಾಜಾ ತಂ ನಾಗಭವನಂ ನೇತ್ವಾ ಉಪಡ್ಢರಜ್ಜೇನ ಸಮ್ಮಾನೇಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಸಂವಚ್ಛರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸಂ ಪತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಾಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕೋ ವನಚರಕೋ ದಿಸ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ರಜ್ಜೇನ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ತೇನ "ಮಯ್ಹಂ ರಜ್ಜೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ತ್ವಂ ಪನ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇತ್ವಾ ಅಗತಿಗಮನಂ ಪಹಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಹೀ"ತಿ ಓವದಿತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ರೋದಿತ್ವಾ ನಗರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅಹಂ ಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏವಂ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪುತ್ತೇನ ವಿಯೋಗಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ? "ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಉದ್ಧಂಪಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚೋರಪಪಾತೇ ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಮಹಾಪದುಮಕುಮಾರೋ ಸತ್ಥಾ ಅಹೋಸಿ, ಮಾತು ಸಪತ್ತೀ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಂ ಧಮ್ಮಞ್ಹಿ ಸಚ್ಚವಚನಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾನಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಪರಲೋಕಾನಂ ಅಕತ್ತಬ್ಬಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೬."ಏಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಅತೀತಸ್ಸ, ಮುಸಾವಾದಿಸ್ಸ ಜನ್ತುನೋ।
ವಿತಿಣ್ಣಪರಲೋಕಸ್ಸ, ನತ್ಥಿ ಪಾಪಂ ಅಕಾರಿಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏಕಂ ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಸಚ್ಚಂ। **ಮುಸಾವಾದಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ದಸಸು ವಚನೇಸು ಏಕಮ್ಪಿ ಸಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ಮುಸಾವಾದಿನೋ । **ವಿತಿಣ್ಣಪರಲೋಕಸ್ಸಾ**ತಿ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಪರಲೋಕಸ್ಸ। ಏವರೂಪೋ ಹಿ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದೇವಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅವಸಾನೇ ನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪತ್ತಿನ್ತಿ ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ನ ಪಸ್ಸತಿ। **ನತ್ಥಿ ಪಾಪ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಇದಂ ನಾಮ ಪಾಪಂ ಅಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ನತ್ಥಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಅಸದಿಸದಾನವತ್ಥು

ನ ವೇ ಕದರಿಯಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಸದಿಸದಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ಚಾರಿಕಂ ಚರಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರೋ ಜೇತವನಂ ಪಾವಿಸಿ। ರಾಜಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಆಗನ್ತುಕದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ "ದಾನಂ ಮೇ ಪಸ್ಸನ್ತೂ"ತಿ ನಾಗರೇ ಪಕ್ಕೋಸಿ। ನಾಗರಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ದಾನಂ, ದೇವೋ, ಪಸ್ಸತೂ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಪಹಿಣಿಂಸು। ರಾಜಾ ತೇಸಂ ದಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇಹಿ ಮಮ ದಾನತೋ ಉತ್ತರಿತರಂ ಕತಂ, ಪುನ ದಾನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುನದಿವಸೇಪಿ ದಾನಂ ಸಜ್ಜೇಸಿ। ನಾಗರಾಪಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸಜ್ಜಯಿಂಸು। ಏವಂ ನೇವ ರಾಜಾ ನಾಗರೇ ಪರಾಜೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ನ ನಾಗರಾ ರಾಜಾನಂ। ಅಥ ಛಟ್ಠೇ ವಾರೇ ನಾಗರಾ ಸತಗುಣಂ ಸಹಸ್ಸಗುಣಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಯಥಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ "ಇದಂ ನಾಮ ಇಮೇಸಂ ದಾನೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ತುಂ, ಏವಂ ದಾನಂ ಸಜ್ಜಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಚಾಹಂ ಇಮೇಸಂ

ದಾನತೋ ಉತ್ತರಿತರಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಜೀವಿತೇನಾ"ತಿ ಉಪಾಯಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ನಂ ಮಲ್ಲಿಕಾ ದೇವೀ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಕಸ್ಮಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಂ ನಿಪನ್ನೋಸಿ, ಕೇನ ತೇ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಕಿಲನ್ತಾನಿ ವಿಯಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ರಾಜಾ ಆಹ - "ನ ದಾನಿ ತ್ವಂ, ದೇವಿ, ಜಾನಾಸೀ"ತಿ। "ನ ಜಾನಾಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಆಹ - "ದೇವ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಕಹಂ ತಯಾ ಪಥವಿಸ್ಸರೋ ರಾಜಾ ನಾಗರೇಹಿ ಪರಾಜಿಯಮಾನೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ ವಾ ಸುತಪುಬ್ಬೋ ವಾ, ಅಹಂ ತೇ ದಾನಂ ಸಂವಿದಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಇತಿಸ್ಸ ಅಸದಿಸದಾನಂ ಸಂವಿದಹಿತುಕಾಮತಾಯ ಏವಂ ವತ್ವಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಾಲಕಲ್ಯಾಣಿಪದರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಅನ್ತೋ ಆವಟ್ಟೇ ನಿಸೀದನಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇಹಿ, ಸೇಸಾ ಬಹಿಆವಟ್ಟೇ ನಿಸೀದಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಪಞ್ಚ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಸತಾನಿ ಕಾರೇಹಿ, ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಹತ್ಥೀ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ ಧಾರಯಮಾನಾ ಠಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಟ್ಠ ವಾ ದಸ ವಾ ರತ್ತಸುವಣ್ಣನಾವಾಯೋ ಕಾರೇಹಿ, ತಾ ಮಣ್ಡಪಮಜ್ಝೇ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ। ದ್ವಿನ್ನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕೇಕಾ ಖತ್ತಿಯಧೀತಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಗನ್ಧೇ ಪಿಸಿಸ್ಸತಿ, ಏಕೇಕಾ ಖತ್ತಿಯಧೀತಾ ಬೀಜನಂ ಆದಾಯ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಬೀಜಮಾನಾ ಠಸ್ಸತಿ, ಸೇಸಾ ಖತ್ತಿಯಧೀತರೋ ಪಿಸೇ ಪಿಸೇ ಗನ್ಧೇ ಹರಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣನಾವಾಸು ಪಕ್ಖಿಪಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಾಸು ಏಕಚ್ಚಾ ಖತ್ತಿಯಧೀತರೋ ನೀಲುಪ್ಪಲಕಲಾಪೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣನಾವಾಸು ಪಕ್ಖಿತ್ತಗನ್ಧೇ ಆಲೋಳೇತ್ವಾ ವಾಸಂ ಗಾಹಾಪೇಸ್ಸನ್ತಿ। ನಾಗರಾನಞ್ಹಿನೇವ ಖತ್ತಿಯಧೀತರೋ ಅತ್ಥಿ, ನ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಾನಿ, ನ ಹತ್ಥಿನೋ ಚ। ಇಮೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ನಾಗರಾ ಪರಾಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏವಂ ಕರೋಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧು, ದೇವಿ, ಕಲ್ಯಾಣಂ ತೇ ಕಥಿತ"ನ್ತಿ ತಾಯ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನ ಸಬ್ಬಂ ಕಾರೇಸಿ। ಏಕಸ್ಸ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏಕೋ ಹತ್ಥಿ ನಪ್ಪಹೋಸಿ। ಅಥ ರಾಜಾ ಮಲ್ಲಿಕಂ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏಕೋ ಹತ್ಥಿ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಕಿಂ, ದೇವ, ಪಞ್ಚ ಹತ್ಥಿಸತಾನಿ ನತ್ಥೀ"ತಿ? "ಅತ್ಥಿ, ದೇವಿ, ಅವಸೇಸಾ ದುಟ್ಠಹತ್ಥಿನೋ, ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾವ ವೇರಮ್ಭವಾತಾ ವಿಯ ಚಣ್ಡಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। "ದೇವ, ಅಹಂ ಏಕಸ್ಸ ದುಟ್ಠಹತ್ಥಿಪೋತಕಸ್ಸ ಛತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಿಟ್ಠನಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। "ಕತ್ಥ ನಂ ಠಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ? "ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ। ಹತ್ಥಿಪೋತಕೋ ವಾಲಧಿಂ ಅನ್ತರಸತ್ಥಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಭೋ ಕಣ್ಣೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಮಿಲೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಹಾಜನೋ "ಏವರೂಪಸ್ಸ ನಾಮ ಚಣ್ಡಹತ್ಥಿನೋ ಅಯಮಾಕಾರೋ"ತಿ ಹತ್ಥಿಮೇವ ಓಲೋಕೇಸಿ।

ರಾಜಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಯಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ದಾನಗ್ಗೇ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ವಾ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಆಹ । ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ದಾನೇ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ಚುದ್ದಸಕೋಟಿಧನಂ ಹೋತಿ। ಸತ್ಥು ಪನ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ನಿಸೀದನಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಆಧಾರಕೋ ಪಾದಪೀಠಿಕಾತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅನಗ್ಘಾನೇವ। ಪುನ ಏವರೂಪಂ ಕತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ದಾನಂ ನಾಮ ದಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಹೋಸಿ, ತೇನೇವ ತಂ "ಅಸದಿಸದಾನ"ನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ತಂ ಕಿರ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಏಕವಾರಂ ಹೋತಿಯೇವ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪನ ಇತ್ಥಿಯೇವ ಸಂವಿದಹತಿ। ರಞ್ಞೋ ಪನ ಕಾಳೋ ಚ ಜುಣ್ಹೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಅಮಚ್ಚಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಕಾಳೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹೋ ರಾಜಕುಲಸ್ಸ ಪರಿಹಾನಿ, ಏಕದಿವಸೇನೇವ ಚುದ್ದಸಕೋಟಿಧನಂ ಖಯಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಇಮೇ ಇಮಂ ದಾನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಪನ್ನಾ ನಿದ್ದಾಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಹೋ ನಟ್ಠಂ ರಾಜಕುಲ"ನ್ತಿ। ಜುಣ್ಹೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹೋ ರಞ್ಞೋ ದಾನಂ ಸುದಿನ್ನಂ। ನ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ರಾಜಭಾವೇ ಅಟ್ಠಿತೇನ ಏವರೂಪಂ ದಾನಂ ದಾತುಂ, ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಪತ್ತಿಂ ಅದೇನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಪನಿದಂ ದಾನಂ ಅನುಮೋದಾಮೀ"ತಿ।

ಸತ್ಥು ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ರಾಜಾ ಅನುಮೋದನತ್ಥಾಯ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸತ್ಥಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ರಞ್ಞಾ ಮಹೋಘಂ ಪವತ್ತೇನ್ತೇನ ವಿಯ ಮಹಾದಾನಂ ದಿನ್ನಂ, ಅಸಕ್ಖಿ ನು ಖೋ ಮಹಾಜನೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತುಂ, ಉದಾಹು ನೋ"ತಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಞತ್ವಾ "ಸಚೇ ರಞ್ಞೋ ದಾನಾನುಚ್ಛವಿಕಂ ಅನುಮೋದನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕಾಳಸ್ಸ ಮುದ್ಧಾ ಸತ್ತಧಾ ಫಲಿಸ್ಸತಿ, ಜುಣ್ಹೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಕಾಳೇ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಏವರೂಪಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಚತುಪ್ಪದಿಕಂ ಗಾಥಮೇವ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಗತೋ। ಭಿಕ್ಖೂ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ನ ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದುಟ್ಠಹತ್ಥಿಂ ಛತ್ತಂ ಧಾರೇತ್ವಾ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಾಯೀ"ತಿ? "ನ ಭಾಯಿಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ। ತೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹಂಸು -

“ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋಸೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲೋ ಭಾಯತಿ। ಖೀಣಾಸವಉಸಭಾನಞ್ಹಿ ಅನ್ತರೇ ಜೇಟ್ಠಕಉಸಭಾ ಮಮ ಪುತ್ತಸದಿಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಭಾಯನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಗ್ಗೇ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

“ಉಸಭಂ ಪವರಂ ವೀರಂ, ಮಹೇಸಿಂ ವಿಜಿತಾವಿನಂ।
ಅನೇಜಂ ನ್ಹಾತಕಂ ಬುದ್ಧಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ”ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೪೨೨; ಸು॰ ನಿ॰ ೬೫೧)।

ರಾಜಾಪಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ “ಏವರೂಪಾಯ ನಾಮ ಪರಿಸಾಯ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕತ್ವಾ ಗಾಥಮೇವ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಗತೋ। ಮಯಾ ಸತ್ಥು ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ದಾನಂ ಅಕತ್ವಾ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ , ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಅದತ್ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ವಾ ದಿನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸತ್ಥಾರಾ ಮೇ ಕುಪಿತೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಏವಞ್ಹಿ ಅಸದಿಸದಾನಂ ನಾಮ, ದಾನಾನುರೂಪಂ ಅನುಮೋದನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚ - “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ದಾತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ದಾನಂ ನ ದಿನ್ನಂ, ಉದಾಹು ದಾನಾನುರೂಪಂ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಅದತ್ವಾ ಅಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಮೇವ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ। “ಕಿಮೇತಂ , ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ? “ನ ಮೇ ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಾನಾನುಚ್ಛವಿಕಾ ಅನುಮೋದನಾ ಕತಾ”ತಿ? “ಮಹಾರಾಜ, ಅನುಚ್ಛವಿಕಮೇವ ತೇ ದಾನಂ ದಿನ್ನಂ। ಏತಞ್ಹಿ ಅಸದಿಸದಾನಂ ನಾಮ, ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಏಕವಾರಮೇವ ಸಕ್ಕಾ ದಾತುಂ, ಪುನ ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ದಾನಂ ದುದ್ದದ”ನ್ತಿ। “ಅಥ ಕಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಮೇ ದಾನಾನುರೂಪಂ ಅನುಮೋದನಂ ನ ಕರಿತ್ಥಾ”ತಿ? “ಪರಿಸಾಯ ಅಸುದ್ಧತ್ತಾ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। “ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಪರಿಸಾಯ ದೋಸೋ”ತಿ? ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಕಾಳೇ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಅನುಮೋದನಾಯ ಅಕತಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ರಾಜಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತೇ, ಕಾಳ, ಏವಂ ಚಿನ್ತಿತ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಸಚ್ಚ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ತವ ಸನ್ತಕಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಮಮ ಪುತ್ತದಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಯಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ದೇನ್ತೇ ತುಯ್ಹಂ ಕಾ ಪೀಳಾ। ಗಚ್ಛ, ಭೋ, ಯಂ ತೇ ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ, ತಂ ದಿನ್ನಮೇವ ಹೋತು, ರಟ್ಠತೋ ಪನ ಮೇ ನಿಕ್ಖಮಾ”ತಿ ತಂ ರಟ್ಠಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಜುಣ್ಹಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತೇ ಏವಂ ಚಿನ್ತಿತ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಸಚ್ಚ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಸಾಧು, ಮಾತುಲ, ಪಸನ್ನೋಸ್ಮಿ, ತ್ವಂ ಮಮ ಪರಿಜನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಯಾ ದಿನ್ನನಿಯಾಮೇನೇವ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ದಾನಂ ದೇಹೀ”ತಿ ಸತ್ತಾಹಂ ರಜ್ಜಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹ - “ಪಸ್ಸಥ, ಭನ್ತೇ, ಬಾಲಸ್ಸ ಕರಣಂ, ಮಯಾ ಏವಂ ದಿನ್ನದಾನೇ ಪಹಾರಮದಾಸೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಬಾಲಾ ನಾಮ ಪರಸ್ಸ ದಾನಂ ಅನಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ದುಗ್ಗತಿಪರಾಯಣಾ ಹೋನ್ತಿ, ಧೀರಾ ಪನ ಪರೇಸಮ್ಪಿ ದಾನಂ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣಾ ಏವ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೭.“ನ ವೇ ಕದರಿಯಾ ದೇವಲೋಕಂ ವಜನ್ತಿ, ಬಾಲಾ ಹವೇ ನಪ್ಪಸಂಸನ್ತಿ ದಾನಂ।
ಧೀರೋ ಚ ದಾನಂ ಅನುಮೋದಮಾನೋ, ತೇನೇವ ಸೋ ಹೋತಿ ಸುಖೀ ಪರತ್ಥಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕದರಿಯಾ**ತಿ ಥದ್ಧಮಚ್ಛರಿನೋ। **ಬಾಲಾ**ತಿ ಇಧಲೋಕಪರಲೋಕಂ ಅಜಾನನಕಾ। **ಧೀರೋ**ತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ। **ಸುಖೀ ಪರತ್ಥಾ**ತಿ **ತೇನೇವ ಸೋ** ದಾನಾನುಮೋದನಪುಞ್ಞೇನ ಪರಲೋಕೇ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಮಾನೋ ಸುಖೀ **ಹೋತೀ**ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಜುಣ್ಹೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸಿ, ಜುಣ್ಹೋಪಿ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ರಞ್ಞಾ ದಿನ್ನನಿಯಾಮೇನೇವ ದಾನಂ ಅದಾಸೀತಿ।

ಅಸದಿಸದಾನವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಕಪುತ್ತಕಾಲವತ್ಥು

ಪಥಬ್ಯಾ ಏಕರಜ್ಜೇನಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಾಲಂ ನಾಮ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನೇವ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಂ, ನ ಗೇಹಂ ಆಗತಕಾಲೇ ದಟ್ಠುಂ, ನ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ, ನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕಾತುಂ ಇಚ್ಛತಿ। ಪಿತರಾ "ಮಾ ಏವಂ, ತಾತ, ಕರೀ"ತಿ ವುತ್ತೋಪಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ನ ಸುಣಾತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಯಂ ಏವರೂಪಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ಅವೀಚಿಪರಾಯಣೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನ ಖೋ ಪನೇತಂ ಪತಿರೂಪಂ, ಯಂ ಮಯಿ ಪಸ್ಸನ್ತೇ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ನಿರಯಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಲೋಕೇ ಧನದಾನೇನ ಅಭಿಜ್ಜನಕಸತ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಧನೇನ ನಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಆಹ – "ತಾತ, ಉಪೋಸಥಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಏಹಿ, ಕಹಾಪಣಸತಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ದಸ್ಸಥ, ತಾತಾತಿ। ದಸ್ಸಾಮಿ, ಪುತ್ತಾತಿ। ಸೋ ಯಾವತತಿಯಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇನ ಪನಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಯಥಾಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಸಯಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಉಪೋಸಥಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೀಘಮಸ್ಸ ಯಾಗುಆದೀನಿ ಆಹರಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ "ಕಹಾಪಣೇ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹಟಾಹಟಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಪೀಳಂ ಅಸಹನ್ತೋ ಕಹಾಪಣಭಣ್ಡಂ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾವ ಆಹಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ।

ಅಥ ನಂ ಪುನದಿವಸೇ ಸೇಟ್ಠಿ, "ತಾತ, ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸತ್ಥು ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ ಏಕಂ ಧಮ್ಮಪದಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋಪಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪುರತೋ ಠತ್ವಾವ ಏಕಮೇವ ಪದಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖಣಾಕಾರಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ಪದಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಉಪರಿಪದಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಠತ್ವಾ ಅಸ್ಸೋಸಿಯೇವ । ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸುಣನ್ತೋವ ಕಿರ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸುಣಾತಿ ನಾಮ। ಏವಞ್ಚ ಕಿರ ಸುಣನ್ತಾನಂ ಧಮ್ಮೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಾದಯೋ ದೇತಿ। ಸೋಪಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸುಣಾತಿ, ಸತ್ಥಾಪಿಸ್ಸ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖಣಾಕಾರಂ ಕರೋತಿ। ಸೋ "ಉಪರಿಪದಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಠತ್ವಾ ಸುಣನ್ತೋವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ಸೋ ಪುನದಿವಸೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖೇನ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆಕಾರೋ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ತಸ್ಸಪಿ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಹೋ ವತ ಮೇ ಪಿತಾ ಅಜ್ಜ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಹಾಪಣೇ ನ ದದೇಯ್ಯ, ಕಹಾಪಣಕಾರಣಾ ಮಯ್ಹಂ ಉಪೋಸಥಿಕಭಾವಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನಸ್ಸ ಹಿಯ್ಯೋವ ಕಹಾಪಣಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಉಪೋಸಥಿಕಭಾವಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಯಾಗುಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸಪಿ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋವ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿ, ಖಾದನೀಯಂ ಖಾದಿ, ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಸತ್ಥು ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಸಹಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಂ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ, "ತಾತ, ಮಯಾ ತೇ 'ಸಹಸ್ಸಂ ದಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಪಹಿತೋ। ಇದಂ ತೇ ಸಹಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಪುರತೋ ಕಹಾಪಣೇ ದಿಯ್ಯಮಾನೇ ದಿಸ್ವಾ ಲಜ್ಜನ್ತೋ "ಅಲಂ ಮೇ ಕಹಾಪಣೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಗಣ್ಹ, ತಾತಾ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ ನ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆಕಾರೋ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮಯಾ ಏಸ ಪುರಿಮದಿವಸೇ 'ಕಹಾಪಣಸತಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಪೇಸಿತೋ। ಪುನದಿವಸೇ ಕಹಾಪಣೇ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ, ಅಜ್ಜ ಪನ ದಿಯ್ಯಮಾನೇಪಿ ಕಹಾಪಣೇ ನ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಆಮ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಅಜ್ಜ ತವ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿತೋಪಿ ದೇವಲೋಕಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸಮ್ಪತ್ತೀಹಿಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಮೇವ ವರ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೭೮"ಪಥಬ್ಯಾ ಏಕರಜ್ಜೇನ, ಸಗ್ಗಸ್ಸ ಗಮನೇನ ವಾ।
ಸಬ್ಬಲೋಕಾಧಿಪಚ್ಚೇನ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ವರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಥಬ್ಯಾ ಏಕರಜ್ಜೇನಾತಿ** ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜೇನ। **ಸಗ್ಗಸ್ಸ ಗಮನೇನ ವಾತಿ** ಛಬ್ಬೀಸತಿವಿಧಸ್ಸ ಸಗ್ಗಸ್ಸ ಅಧಿಗಮನೇನ। **ಸಬ್ಬಲೋಕಾಧಿಪಚ್ಚೇನಾತಿ** ನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಏತ್ತಕೇ ಲೋಕೇ ನಾಗಸುಪಣ್ಣವೇಮಾನಿಕಪೇತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ, ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಆಧಿಪಚ್ಚೇನ। **ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ವರ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಏತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾಪಿ ನಿರಯಾದೀಹಿ ಅಮುತ್ತೋವ ಹೋತಿ, ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಪನ ಪಿಹಿತಾಪಾಯದ್ವಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬದುಬ್ಬಲೋಪಿ ಅಟ್ಠಮೇ ಭವೇ ನ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಮೇವ ವರಂ ಉತ್ತಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಕಪುತ್ತಕಾಲವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

ಲೋಕವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ತೇರಸಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೪. ಬುದ್ಧವಗ್ಗೋ

೧. ಮಾರಧೀತರವತ್ಥು

ಯಸ್ಸ ಜಿತನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಾರಧೀತರೋ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇಸನಂ ಪನ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ।

ಕುರುರಟ್ಠೇ ಕಿರ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧೀತಾ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾಯೇವ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ ಉತ್ತಮರೂಪಧರಾ। ತಂ ಪತ್ಥಯಮಾನಾ ಅನೇಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ಚೇವ ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾ ಚ "ಧೀತರಂ ನೋ ದೇತೂ"ತಿ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಸ್ಸ ಪಹಿಣಿಂಸು। ಸೋಪಿ "ನ ತುಮ್ಹೇ ಮಯ್ಹಂ ಧೀತು ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ"ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತೇವ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಂ ಮಾಗಣ್ಡಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಚ ತಿಣ್ಣಂ ಮಗ್ಗಫಲಾನಂ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ಅದ್ದಸ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ಬಹಿಗಾಮೇ ನಿಬದ್ಧಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಾತೋವ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ತಂ ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸತ್ಥು ರೂಪಸಿರಿಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಇಮಿನಾ ಸದಿಸೋ ಪುರಿಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಧೀತು ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಇಮಸ್ಸ ಮೇ ಧೀತರಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹ - "ಸಮಣ, ಮಮ ಏಕಾ ಧೀತಾ ಅತ್ಥಿ, ಅಹಂ ತಸ್ಸಾ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಪುರಿಸಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ತಂ ನ ಕಸ್ಸಚಿ ಅದಾಸಿಂ, ತ್ವಂ ಪನಸ್ಸಾ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಅಹಂ ತೇ ಧೀತರಂ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಂ ಕತ್ವಾ ದಾತುಕಾಮೋ, ಯಾವ ನಂ ಆನೇಮಿ, ತಾವ ಇಧೇವ ತಿಟ್ಠಾಹೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ನೇವ ಅಭಿನನ್ದಿ, ನ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಆಹ - "ಭೋತಿ, ಅಜ್ಜ ಮೇ ಧೀತು ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ ಪುರಿಸೋ ದಿಟ್ಠೋ, ತಸ್ಸ ನಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಧೀತರಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ತಂ ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಮಹಾಜನೋಪಿ ಕುತೂಹಲಜಾತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸತ್ಥಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ವುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪದಚೇತಿಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬುದ್ಧಾನಂ ಕಿರ ಪದಚೇತಿಯಂ "ಇದಂ ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಪಸ್ಸತೂ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಸೇಸಟ್ಠಾನೇ ತಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛಮಾನಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ "ಕಹಂ ಸೋ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠಾಹೀತಿ ತಂ ಅವಚ"ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪದವಲಞ್ಜಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಮಸ್ಸ ಪದ"ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಾ ಲಕ್ಖಣಮನ್ತಕುಸಲತಾಯ "ನ ಇದಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಾಮಭೋಗಿನೋ ಪದ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ, "ಭೋತಿ, ತ್ವಂ ಉದಕಪಾತಿಮ್ಹಿ ಸುಸುಮಾರಂ ಪಸ್ಸಸಿ, ಮಯಾ ಸೋ ಸಮಣೋ ದಿಟ್ಠೋ 'ಧೀತರಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ವುತ್ತೋ, ತೇನಾಪಿ ಅಧಿವಾಸಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತ್ವಂ ಏವಂ ವದೇಸಿ, ಇದಂ ಪನ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಸ್ಸೇವ ಪದ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ರತ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ಪದಂ ಭವೇ,
ದುಟ್ಠಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸಹಸಾನುಪೀಳಿತಂ।
ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ಹೋತಿ ಅವಕಡ್ಢಿತಂ ಪದಂ,
ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದಸ್ಸ ಇದಮೀದಿಸಂ ಪದ"ನ್ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೪೫; ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೬೦-೨೬೧; ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಸಾಮಾವತೀವತ್ಥು)।

ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, "ಭೋತಿ, ಮಾ ವಿರವಿ, ತುಣ್ಹೀಭೂತಾವ ಏಹೀ"ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಸೋ ಪುರಿಸೋ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಸಮಣ, ಧೀತರಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಮೇ ತವ

ಧೀತಾಯ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಅವತ್ವಾ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏಕಂ ತೇ ಕಾರಣಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಸುಣಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಥೇಹಿ, ಭೋ ಸಮಣ, ಸುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪಕಥಾ - ಮಹಾಸತ್ತೋ ರಜ್ಜಸಿರಿಂ ಪಹಾಯ ಕಣ್ಡಕಂ ಆರುಯ್ಹ ಛನ್ನಸಹಾಯೋ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ನಗರದ್ವಾರೇ ಠಿತೇನ ಮಾರೇನ "ಸಿದ್ಧತ್ಥ, ನಿವತ್ತ, ಇತೋ ತೇ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಚಕ್ಕರತನಂ ಪಾತುಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಅಹಮೇತಂ, ಮಾರ, ಜಾನಾಮಿ, ನ ಮೇ ತೇನತ್ಥೋ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ಕಿಮತ್ಥಾಯ ನಿಕ್ಖಮಸೀತಿ? ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣತ್ಥಾಯಾತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಸಚೇ ಅಜ್ಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಾದೀನಂ ಏಕಮ್ಪಿ ವಿತಕ್ಕಂ ವಿತಕ್ಕೇಸ್ಸಸಿ, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಓತಾರಾಪೇಕ್ಖೋ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚತ್ತಪುರಿಸಕಾರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬೋಧಿಮೂಲೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದಯಮಾನೋ ಪಞ್ಚಮಸತ್ತಾಹೇ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮಾರೋ "ಅಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಓತಾರಾಪೇಕ್ಖೋಪಿ ಇಮಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಖಲಿತಂ ನಾದ್ದಸಂ, ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ ಇದಾನಿ ಏಸ ಮಮ ವಿಸಯ"ನ್ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ತಣ್ಹಾ ಅರತೀ ರಗಾತಿ ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಧೀತರೋ "ಪಿತಾ ನೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ಏತರಹೀ"ತಿ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ತಂ ತಥಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ , ತಾತ, ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ತಾಸಂ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ತಾ ಆಹಂಸು - "ತಾತ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಮಯಂ ತಂ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಕತ್ವಾ ಆನೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಮ್ಮಾ, ಏಸ ಕೇನಚಿ ವಸೇ ಕಾತು"ನ್ತಿ। "ತಾತ, ಮಯಂ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಇದಾನೇವ ನಂ ರಾಗಪಾಸಾದೀಹಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆನೇಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಪಾದೇ ತೇ, ಸಮಣ, ಪರಿಚಾರೇಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸತ್ಥಾ ನೇವ ತಾಸಂ ವಚನಂ ಮನಸಾಕಾಸಿ, ನ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ।

ಪುನ ಮಾರಧೀತರೋ "ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಖೋ ಪುರಿಸಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಾ, ಕೇಸಞ್ಚಿ ಕುಮಾರಿಕಾಸು ಪೇಮಂ ಹೋತಿ, ಕೇಸಞ್ಚಿ ಪಠಮವಯೇ ಠಿತಾಸು, ಕೇಸಞ್ಚಿ ಮಜ್ಝಿಮವಯೇ ಠಿತಾಸು, ಕೇಸಞ್ಚಿ ಪಚ್ಛಿಮವಯೇ ಠಿತಾಸು, ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ತಂ ಪಲೋಭೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಏಕೇಕಾ ಕುಮಾರಿಕವಣ್ಣಾದಿವಸೇನ ಸತಂ ಸತಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಕುಮಾರಿಯೋ, ಅವಿಜಾತಾ, ಸಕಿಂ ವಿಜಾತಾ, ದುವಿಜಾತಾ, ಮಜ್ಝಿಮಿತ್ಥಿಯೋ, ಮಹಲ್ಲಕಿತ್ಥಿಯೋ ಚ ಹುತ್ವಾ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಪಾದೇ ತೇ, ಸಮಣ, ಪರಿಚಾರೇಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತಮ್ಪಿ ಭಗವಾ ನ ಮನಸಾಕಾಸಿ ಯಥಾ ತಂ ಅನುತ್ತರೇ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತೋತಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಏತ್ತಕೇನಪಿ ತಾ ಅನುಗಚ್ಛನ್ತಿಯೋ "ಅಪೇಥ, ಕಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏವಂ ವಾಯಮಥ, ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ವೀತರಾಗಾನಂ ಪುರತೋ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪನ ರಾಗಾದಯೋ ಪಹೀನಾ। ಕೇನ ತಂ ಕಾರಣೇನ ಅತ್ತನೋ ವಸಂ ನೇಸ್ಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೭೯."ಯಸ್ಸ ಜಿತಂ ನಾವಜೀಯತಿ,

ಜಿತಂ ಯಸ್ಸ ನೋಯಾತಿ ಕೋಚಿ ಲೋಕೇ।

ತಂ ಬುದ್ಧಮನನ್ತಗೋಚರಂ,

ಅಪದಂ ಕೇನ ಪದೇನ ನೇಸ್ಸಥ॥

೧೮೦."ಯಸ್ಸ ಜಾಲಿನೀ ವಿಸತ್ತಿಕಾ,

ತಣ್ಹಾ ನತ್ಥಿ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ನೇತವೇ।

ತಂ ಬುದ್ಧಮನನ್ತಗೋಚರಂ,

ಅಪದಂ ಕೇನ ಪದೇನ ನೇಸ್ಸಥಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಸ್ಸ ಜಿತಂ ನಾವಜೀಯತೀತಿ** ಯಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ತೇನ ತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಜಿತಂ ರಾಗಾದಿಕಿಲೇಸಜಾತಂ ಪುನ ಅಸಮುದಾಚರಣತೋ ನಾವಜೀಯತಿ, ದುಜ್ಜಿತಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। **ನೋಯಾತೀತಿ** ನ ಉಯ್ಯಾತಿ, ಯಸ್ಸ ಜಿತಂ ಕಿಲೇಸಜಾತಂ ರಾಗಾದೀಸು ಕೋಚಿ ಏಕೋ ಕಿಲೇಸೋಪಿ ಲೋಕೇ ಪಚ್ಛತೋ ವತ್ತೀ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ನಾನುಬನ್ಧತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನನ್ತಗೋಚರನ್ತಿ** ಅನನ್ತಾರಮ್ಮಣಸ್ಸ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ವಸೇನ ಅಪರಿಯನ್ತ ಗೋಚರಂ। **ಕೇನ ಪದೇನಾತಿ** ಯಸ್ಸ ಹಿ ರಾಗಪದಾದೀಸು ಏಕಪದಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ತುಮ್ಹೇ ತೇನ ಪದೇನ ನೇಸ್ಸಥ। ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪನ ಏಕಪದಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ತಂ ಅಪದಂ ಬುದ್ಧಂ ತುಮ್ಹೇ ಕೇನ ಪದೇನ ನೇಸ್ಸಥ।

ದುತಿಯಗಾಥಾಯ ತಣ್ಹಾ ನಾಮೇಸಾ ಸಂಸಿಬ್ಬಿತಪರಿಯೋನನ್ಧನಟ್ಠೇನ ಜಾಲಮಸ್ಸಾ ಅತ್ಥೀತಿಪಿ ಜಾಲಕಾರಿಕಾತಿಪಿ ಜಾಲೂಪಮಾತಿಪಿ **ಜಾಲಿನೀ**। ರೂಪಾದೀಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ವಿಸತ್ತತಾಯ ವಿಸತ್ತಮನತಾಯ ವಿಸಾಹರತಾಯ ವಿಸಪುಪ್ಫತಾಯ ವಿಸಫಲತಾಯ ವಿಸಪರಿಭೋಗತಾಯ **ವಿಸತ್ತಿಕಾ**। ಸಾ ಏವರೂಪಾ ತಣ್ಹಾ **ಯಸ್ಸ ಕುಹಿಞ್ಚಿ** ಭವೇ **ನೇತುಂ** ನತ್ಥಿ, ತಂ ತುಮ್ಹೇ ಅಪದಂ ಬುದ್ಧಂ ಕೇನ ಪದೇನ ನೇಸ್ಸಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂನಂ ದೇವತಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಮಾರಧೀತರೋಪಿ ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತರಧಾಯಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, “ಮಾಗಣ್ಡಿಯ, ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಮಾರಧೀತರೋ ಅದ್ದಸಂ ಸೇಮ್ಹಾದೀಹಿ ಅಪಲಿಬುದ್ಧೇನ ಸುವಣ್ಣಕ್ಖನ್ಧಸದಿಸೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ತದಾಪಿ ಮೇಥುನಸ್ಮಿಂ ಛನ್ದೋ ನಾಹೋಸಿಯೇವ। ತವ ಧೀತು ಸರೀರಂ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಕುಣಪಪರಿಪೂರಂ ಬಹಿವಿಚಿತ್ತೋ ವಿಯ ಅಸುಚಿಘಟೋ। ಸಚೇ ಹಿ ಮಮ ಪಾದೋ ಅಸುಚಿಮಕ್ಖಿತೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಅಯಞ್ಚ ಉಮ್ಮಾರಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ತಥಾಪಿಸ್ಸಾ ಸರೀರೇ ಅಹಂ ಪಾದೇ ನ ಫುಸೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

“ದಿಸ್ವಾನ ತಣ್ಹಂ ಅರತಿಂ ರಗಞ್ಚ,
ನಾಹೋಸಿ ಛನ್ದೋ ಅಪಿ ಮೇಥುನಸ್ಮಿಂ।
ಕಿಮೇವಿದಂ ಮುತ್ತಕರೀಸಪುಣ್ಣಂ,
ಪಾದಾಪಿ ನಂ ಸಮ್ಫುಸಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛೇ”ತಿ॥ (ಸು॰ ನಿ॰ ೮೪೧; ಮಹಾನಿ॰ ೭೦)।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಉಭೋಪಿ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ಮಾರಧೀತರವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ದೇವೋರೋಹಣವತ್ಥು

ಯೇ ಝಾನಪಸುತಾ ಧೀರಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರದ್ವಾರೇ ಬಹೂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇಸನಾ ಪನ ರಾಜಗಹೇ ಸಮುಟ್ಠಿತಾ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿ ಪರಿಸ್ಸಯಮೋಚನತ್ಥಞ್ಚೇವ ಪಮಾದೇನ ಗಲಿತಾನಂ ಆಭರಣಾದೀನಂ ರಕ್ಖಣತ್ಥಞ್ಚ ಜಾಲಕರಣ್ಡಕಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯ ಉದಕಕೀಳಂ ಕೀಳಿ। ಅಥೇಕೋ ರತ್ತಚನ್ದನರುಕ್ಖೋ ಗಙ್ಗಾಯ ಉಪರಿತೀರೇ ಜಾತೋ ಗಙ್ಗೋದಕೇನ ಧೋತಮೂಲೋ ಪತಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಾಸಾಣೇಸು ಸಂಭಜ್ಜಮಾನೋ ವಿಪ್ಪಕಿರಿ। ತತೋ ಏಕಾ ಘಟಪ್ಪಮಾಣಾ ಘಟಿಕಾ ಪಾಸಾಣೇಹಿ ಘಂಸಿಯಮಾನಾ ಉದಕಊಮೀಹಿ ಪೋಥಿಯಮಾನಾ ಮಟ್ಠಾ ಹುತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವುಯ್ಹಮಾನಾ

ಸೇವಾಲಪರಿಯೋನದ್ಧಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಜಾಲೇ ಲಗ್ಗಿ। ಸೇಟ್ಠಿ "ಕಿಮೇತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ರುಕ್ಖಘಟಿಕಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ ಉಪಧಾರಣತ್ಥಂ ವಾಸಿಕಣ್ಣೇನ ತಚ್ಛಾಪೇಸಿ। ತಾವದೇವ ಅಲತ್ತಕವಣ್ಣಂ ರತ್ತಚನ್ದನಂ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ನೇವ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ನ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಮಜ್ಝತ್ತಧಾತುಕೋ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯ್ಹಂ ಗೇಹೇ ರತ್ತಚನ್ದನಂ ಬಹು, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮಿನಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ 'ಮಯಂ ಅರಹನ್ತೋ ಮಯಂ ಅರಹನ್ತೋ'ತಿ ವತ್ತಾರೋ ಬಹೂ, ಅಹಂ ಏಕಂ ಅರಹನ್ತಮ್ಪಿ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಗೇಹೇ ಭಮಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಲಿಖಾಪೇತ್ವಾ ಸಿಕ್ಕಾಯ ಠಪೇತ್ವಾ ವೇಳುಪರಮ್ಪರಾಯ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಮತ್ತೇ ಆಕಾಸೇ ಓಲಮ್ಬಾಪೇತ್ವಾ 'ಸಚೇ ಅರಹಾ ಅತ್ಥಿ, ಇಮಂ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತೂ'ತಿ ವಕ್ಖಾಮಿ। ಯೋ ತಂ ಗಹೇಸ್ಸತಿ, ತಂ ಸಪುತ್ತದಾರೋ ಸರಣಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಪತ್ತಂ ಲಿಖಾಪೇತ್ವಾ ವೇಳುಪರಮ್ಪರಾಯ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ "ಯೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಅರಹಾ, ಸೋ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಇಮಂ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಾತೂ"ತಿ ಆಹ।

ಛ ಸತ್ಥಾರೋ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಅಮ್ಹಾಕಮೇವ ನಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಸೋ "ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ಛಟ್ಠೇ ದಿವಸೇ ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಪೇಸೇಸಿ - "ಗಚ್ಛಥ, ಸೇಟ್ಠಿಂ ಏವಂ ವದೇಥ - 'ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸೇವ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋಯಂ, ಮಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಆಕಾಸೇನಾಗಮನಂ ಕರಿ, ದೇಹಿ ಕಿರ ಮೇ ತಂ ಪತ್ತ'"ನ್ತಿ । ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ತಥಾ ವದಿಂಸು। ಸೇಟ್ಠಿ "ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋವ ಗಣ್ಹಾತೂ"ತಿ ಆಹ। ನಾಟಪುತ್ತೋ ಸಯಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ - "ಅಹಂ ಏಕಂ ಹತ್ಥಞ್ಚ ಪಾದಞ್ಚ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತುಕಾಮೋ ವಿಯ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಮಂ, 'ಆಚರಿಯ, ಕಿಂ ಕರೋಥ, ದಾರುಮಯಪತ್ತಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಅರಹತ್ತಗುಣಂ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಮಾ ದಸ್ಸಯಿತ್ಥಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಮಂ ಹತ್ಥೇಸು ಚ ಪಾದೇಸು ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢನ್ತಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಆಹ, "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಮಯ್ಹಂ ಅಯಂ ಪತ್ತೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ನಾನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಮಾ ತೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಮಮ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತನಂ ರುಚ್ಚಿ, ದೇಹಿ ಮೇ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ। ಭನ್ತೇ, ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾವ ಗಣ್ಹಥಾತಿ। ತತೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ "ತೇನ ಹಿ ಅಪೇಥ ಅಪೇಥಾ"ತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಅಪನೇತ್ವಾ "ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಂ ಹತ್ಥಞ್ಚ ಪಾದಞ್ಚ ಉಕ್ಖಿಪಿ। ಅಥ ನಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ, "ಆಚರಿಯ, ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಕರೋಥ, ಛವಸ್ಸ ಲಾಮಕಸ್ಸ ದಾರುಮಯಪತ್ತಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಗುಣೇನ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ದಸ್ಸಿತೇನ ಕೋ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ತಂ ಹತ್ಥಪಾದೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇಸುಂ। ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಆಹ - "ಇಮೇ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಉಪ್ಪತಿತುಂ ನ ದೇನ್ತಿ, ದೇಹಿ ಮೇ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ। ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥ, ಭನ್ತೇತಿ। ಏವಂ ತಿತ್ಥಿಯಾ ಛ ದಿವಸಾನಿ ವಾಯಮಿತ್ವಾಪಿ ತಂ ಪತ್ತಂ ನ ಲಭಿಂಸುಯೇವ।

ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಚ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಚ "ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ಠತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪನಕಾಲೇ ಧುತ್ತಕಾ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಅಮ್ಭೋ ಪುಬ್ಬೇ ಛ ಸತ್ಥಾರೋ ಲೋಕೇ 'ಮಯಂ ಅರಹನ್ತಮ್ಹಾ'ತಿ ವಿಚರಿಂಸು।, ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿನೋ ಪನ ಅಜ್ಜ ಸತ್ತಮೋ ದಿವಸೋ ಪತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ 'ಸಚೇ ಅರಹಾ ಅತ್ಥಿ, ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತೂ'ತಿ ವದನ್ತಸ್ಸ, ಏಕೋಪಿ 'ಅಹಂ ಅರಹಾ'ತಿ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತನ್ತೋ ನತ್ಥಿ। ಅಜ್ಜ ನೋ ಲೋಕೇ ಅರಹನ್ತಾನಂ ನತ್ಥಿಭಾವೋ ಞಾತೋ"ತಿ। ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜಂ ಆಹ - "ಸುತಂ ತೇ, ಆವುಸೋ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಇಮೇಸಂ ವಚನಂ, ಇಮೇ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾ ವಿಯ ವದನ್ತಿ। ತ್ವಞ್ಚ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಗಚ್ಛ ತಂ ಪತ್ತಂ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। ಆವುಸೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ತ್ವಂ ಇದ್ಧಿಮನ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗೋ, ತ್ವಂ ಏತಂ ಗಣ್ಹಾಹಿ, ತಯಿ ಪನ ಅಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೇ ಅಹಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। "ಗಣ್ಹಾವುಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜೋ ಅಭಿಞ್ಞಾಪಾದಕಂ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ತಿಗಾವುತಂ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಂ ಪಾದನ್ತೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೋ ತುಲಪಿಚು ವಿಯ ಆಕಾಸೇ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಗಹನಗರಸ್ಸ ಉಪರಿ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಅನುಪರಿಯಾಯಿ। ಸೋ ತಿಗಾವುತಪಮಾಣಸ್ಸ ನಗರಸ್ಸ ಪಿಧಾನಂ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ನಗರವಾಸಿನೋ "ಪಾಸಾಣೋ ನೋ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ ಭೀತಾ ಸುಪ್ಪಾದೀನಿ ಮತ್ಥಕೇ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ನಿಲೀಯಿಂಸು । ಸತ್ತಮೇ ವಾರೇ ಥೇರೋ

ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜ, ತವ ಪಾಸಾಣಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹ, ಮಾ ನೋ ಸಬ್ಬೇ ನಾಸಯೀ”ತಿ। ಥೇರೋ ಪಾಸಾಣಂ ಪಾದನ್ತೇನ ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಥಾಠಾನೇಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಥೇರೋ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹಮತ್ಥಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿ ಉರೇನ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ “ಓತರಥ ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಆಕಾಸತೋ ಓತಿಣ್ಣಂ ಥೇರಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಓತಾರಾಪೇತ್ವಾ ಚತುಮಧುರಪುಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಯೇ ಅರಞ್ಞಗತಾ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತಾ ವಾ ತಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ನಾದ್ದಸಂಸು। ತೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಸ್ಸೇಹೀ”ತಿ ಥೇರಂ ಅನುಬನ್ಧಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉನ್ನಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ, “ಆನನ್ದ, ಕಸ್ಸೇಸೋ ಸದ್ದೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜೇನ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಚನ್ದನಪತ್ತೋ ಗಹಿತೋ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಏಸೋ ಸದ್ದೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಭಾರದ್ವಾಜಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತಯಾ ಏವಂ ಕತ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಕಸ್ಮಾ ತೇ, ಭಾರದ್ವಾಜ, ಏವಂ ಕತ”ನ್ತಿ ಥೇರಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ತಂ ಪತ್ತಂ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಂ ಭೇದಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಞ್ಜನಪಿಸನತ್ಥಾಯ ದಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಸ್ಸ ಅಕರಣತ್ಥಾಯ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೨) ಪಞ್ಞಾಪೇಸಿ।

ತಿತ್ಥಿಯಾ “ಸಮಣೋ ಕಿರ ಗೋತಮೋ ತಂ ಪತ್ತಂ ಭೇದಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಸ್ಸ ಅಕರಣತ್ಥಾಯ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸೀ”ತಿ ಸುತ್ವಾ “ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕಾ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಜೀವಿತಹೇತುಪಿ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಸಮಣೋಪಿ ಗೋತಮೋ ತಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸತೇವ। ಇದಾನಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಓಕಾಸೋ ಲದ್ಧೋ”ತಿ ನಗರವೀಥೀಸು ಆರೋಚೇನ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸು “ಮಯಂ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಂ ರಕ್ಖನ್ತಾ ಪುಬ್ಬೇ ದಾರುಮಯಪತ್ತಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಂ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ನ ದಸ್ಸಯಿಮ್ಹಾ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕಾ ಪತ್ತಕಮತ್ತಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಂ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಡಿತತಾಯ ಪತ್ತಂ ಭೇದಾಪೇತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸಿ, ಇದಾನಿ ಮಯಂ ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ।

ರಾಜಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಟಿಹಾರಿಯಸ್ಸ ಅಕರಣತ್ಥಾಯ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತ”ನ್ತಿ? “ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। ಇದಾನಿ ತಿತ್ಥಿಯಾ “ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ಕಿಂ ಇದಾನಿ ಕರಿಸ್ಸಥಾತಿ? “ತೇಸು ಕರೋನ್ತೇಸು ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। ನನು ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ। ನಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅತ್ತನೋ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸಿಂ, ತಂ ಮಮೇವ ಸಾವಕಾನಂ ಪಞ್ಞತ್ತನ್ತಿ। ತುಮ್ಹೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಭನ್ತೇತಿ। ತೇನ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ತಮೇವೇತ್ಥ ಪಟಿಪುಚ್ಛಾಮಿ, “ಅತ್ಥಿ ಪನ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ವಿಜಿತೇ ಉಯ್ಯಾನ”ನ್ತಿ। “ಅತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಸಚೇ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಉಯ್ಯಾನೇ ಮಹಾಜನೋ ಅಮ್ಬಾದೀನಿ ಖಾದೇಯ್ಯ, ಕಿಮಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ? “ದಣ್ಡೋ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ತ್ವಂ ಪನ ಖಾದಿತುಂ ಲಭಸೀ”ತಿ? “ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ದಣ್ಡೋ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಖಾದಿತುಂ ಲಭಾಮೀ”ತಿ। “ಮಹಾರಾಜ, ಯಥಾ ತವ ತಿಯೋಜನಸತಿಕೇ ರಜ್ಜೇ ಆಣಾ ಪವತ್ತತಿ, ಅತ್ತನೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ಅಮ್ಬಾದೀನಿ ಖಾದನ್ತಸ್ಸ ದಣ್ಡೋ ನತ್ಥಿ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅತ್ಥಿ, ಏವಂ ಮಮಪಿ ಚಕ್ಕವಾಳಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸೇ ಆಣಾ ಪವತ್ತತಿ, ಅತ್ತನೋ ಸಿಕ್ಖಾಪದಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಅತಿಕ್ಕಮೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪನ ಅತ್ಥಿ, ಕರಿಸ್ಸಾಮಹಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯ”ನ್ತಿ। ತಿತ್ಥಿಯಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಇದಾನಮ್ಹಾ ನಟ್ಠಾ, ಸಮಣೇನ ಕಿರ ಗೋತಮೇನ ಸಾವಕಾನಂಯೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ನ ಅತ್ತನೋ। ಸಯಮೇವ ಕಿರ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರೋಮಾ”ತಿ ಮನ್ತಯಿಂಸು।

ರಾಜಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ – “ಭನ್ತೇ, ಕದಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ। “ಇತೋ ಚತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಯಂ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। “ಕತ್ಥ ಕರಿಸ್ಸಥ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ? “ಸಾವತ್ಥಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। “ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಏವಂ ದೂರಟ್ಠಾನಂ ಅಪದಿಸೀ”ತಿ? “ಯಸ್ಮಾ ತಂ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಮಹಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣಟ್ಠಾನಂ, ಅಪಿಚ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸನ್ನಿಪಾತನತ್ಥಾಯಪಿ

ದೂರಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಪದಿಸೀ”ತಿ। ತಿತ್ಥಿಯಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಇತೋ ಕಿರ ಚತುನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ತಂ ಅಮುಞ್ಚಿತ್ವಾವ ಅನುಬನ್ಧಿಸ್ಸಾಮ, ಮಹಾಜನೋ ಅಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ ‘ಕಿಂ ಇದ’ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ। ಅಥಸ್ಸ ವಕ್ಖಾಮ ‘ಮಯಂ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ವದಿಮ್ಹಾ। ಸೋ ಪಲಾಯತಿ, ಮಯಮಸ್ಸ ಪಲಾಯಿತುಂ ಅದತ್ವಾ ಅನುಬನ್ಧಾಮಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಿತ್ಥಿಯಾಪಿಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಟ್ಠಾನೇ ವಸನ್ತಿ। ವಸಿತಟ್ಠಾನೇ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತರಾಸಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತೇ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ “ಕಿಮಿದ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಚಿನ್ತಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಆರೋಚೇಸುಂ । ಮಹಾಜನೋಪಿ “ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಅನುಬನ್ಧಿ।

ಸತ್ಥಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಿತ್ಥಿಯಾಪಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಕೇ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಖದಿರಥಮ್ಭೇಹಿ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ನೀಲುಪ್ಪಲೇಹಿ ಛಾದಾಪೇತ್ವಾ “ಇಧ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ನಿಸೀದಿಂಸು। ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ಮಣ್ಡಪೋ ಕಾರಿತೋ, ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಣ್ಡಪಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಅಲಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅತ್ಥಿ ಮಯ್ಹಂ ಮಣ್ಡಪಕಾರಕೋ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಕೋ ಅಞ್ಞೋ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ಸಕ್ಕೋ, ದೇವರಾಜಾ”ತಿ। “ಕಹಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ? “ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। ತಿತ್ಥಿಯಾ “ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಕಿರ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಯೋಜನಬ್ಭನ್ತರೇ ಠಾನೇ ಅನ್ತಮಸೋ ತದಹುಜಾತಮ್ಪಿ ಅಮ್ಬಪೋತಕಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಖಿಪಾಪೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ ಅನ್ತೋನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ರಞ್ಞೋಪಿ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಕಣ್ಡೋ ನಾಮ ಏಕಂ ಪಿಙ್ಗಲಕಿಪಿಲ್ಲಿಕೇಹಿ ಕತಪತ್ತಪುಟಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ಮಹನ್ತಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗನ್ಧರಸಲೋಭೇನ ಸಮ್ಪತನ್ತೇ ವಾಯಸೇ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಖಾದನತ್ಥಾಯ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ರಾಜಾ ಇಮಂ ಅಮ್ಬಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಅಟ್ಠ ವಾ ಸೋಳಸ ವಾ ಕಹಾಪಣೇ ದದೇಯ್ಯ, ತಂ ಮೇ ಏಕತ್ತಭಾವೇಪಿ ಜೀವಿತವುತ್ತಿಯಾ ನಾಲಂ। ಸಚೇ ಪನಾಹಂ ಸತ್ಥು ಇಮಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಅವಸ್ಸಂ ತಂ ಮೇ ದೀಘಕಾಲಂ ಹಿತಾವಹಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಸೋ ತಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಸತ್ಥು ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಓಲೋಕೇಸಿ । ಅಥಸ್ಸ ಥೇರೋ ಚತುಮಹಾರಾಜದತ್ತಿಯಂ ಪತ್ತಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪತ್ತಂ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಥೇರೋ ಚೀವರಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಥೇರೋ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪಾನಕಂ ಕತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಮ್ಬಪಾನಕಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಕಣ್ಡಂ ಆಹ - “ಇಮಂ ಅಮ್ಬಟ್ಠಿಂ ಇಧೇವ ಪಂಸುಂ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ರೋಪೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಹತ್ಥಂ ಧೋವಿ। ಹತ್ಥೇ ಧೋವಿತಮತ್ತೇಯೇವ ನಙ್ಗಲಸೀಸಮತ್ತಕ್ಖನ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಉಬ್ಬೇಧೇನ ಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥೋ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೋ ಉಟ್ಠಹಿ। ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಏಕೇಕಾ, ಉದ್ಧಂ ಏಕಾತಿ ಪಞ್ಚ ಮಹಾಸಾಖಾ ಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ ತಾವದೇವ ಪುಪ್ಫಫಲಸಞ್ಛನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪರಿಪಕ್ಕಅಮ್ಬಪಿಣ್ಡಿಧರೋ ಅಹೋಸಿ। ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಾನಿ ಖಾದನ್ತಾ ಏವ ಆಗಮಿಂಸು। ರಾಜಾ “ಏವರೂಪೋ ಕಿರ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೋ ಉಟ್ಠಿತೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ “ಮಾ ನಂ ಕೋಚಿ ಛಿನ್ದೀ”ತಿ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಪನ ಕಣ್ಡೇನ ರೋಪಿತತ್ತಾ **ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖೋ**ತ್ವೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಧುತ್ತಕಾಪಿ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ “ಹರೇ ದುಟ್ಠತಿತ್ಥಿಯಾ ‘ಸಮಣೋ ಕಿರ ಗೋತಮೋ ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಯೋಜನಬ್ಭನ್ತರೇ ತದಹುಜಾತಾಪಿ ಅಮ್ಬಪೋತಕಾ ಉಪ್ಪಾಟಾಪಿತಾ, ಕಣ್ಡಮ್ಬೋ ನಾಮ ಅಯ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತೇ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಅಮ್ಬಟ್ಠೀಹಿ ಪಹರಿಂಸು।

ಸಕ್ಕೋ ವಾತವಲಾಹಕಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಆಣಾಪೇಸಿ “ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಮಣ್ಡಪಂ ವಾತೇಹಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾರಭೂಮಿಯಂ ಖಿಪಾಪೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸೂರಿಯಮ್ಪಿ ದೇವಪುತ್ತಂ ಆಣಾಪೇಸಿ “ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ ನಿಕಡ್ಢನ್ತೋ ತಾಪೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಪುನ ವಾತವಲಾಹಕಂ ಆಣಾಪೇಸಿ “ವಾತಮಣ್ಡಲಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಯಾಹೀ”ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಕರೋನ್ತೋ ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪಗ್ಘರಿತಸೇದಸರೀರೇ ರಜೋವಟ್ಟಿಯಾ ಓಕಿರಿ। ತೇ ತಮ್ಬಮತ್ತಿಕಸದಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ। ವಸ್ಸವಲಾಹಕಮ್ಪಿ ಆಣಾಪೇಸಿ “ಮಹನ್ತಾನಿ ಬಿನ್ದೂನಿ ಪಾತೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಕಾಯೋ ಕಬರಗಾವಿಸದಿಸೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ನಿಗಣ್ಠಾ

ಲಜ್ಜಮಾನಾ ಹುತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇನೇವ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಏವಂ ಪಲಾಯನ್ತೇಸು ಪುರಾಣಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಏಕೋ ಕಸ್ಸಕೋ "ಇದಾನಿ ಮೇ ಅಯ್ಯಾನಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣವೇಲಾ, ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗೋಣೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಆಭತಂ ಯಾಗುಕುಟಞ್ಚೇವ ಯೋತ್ತಕಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪುರಾಣಂ ತಥಾ ಪಲಾಯನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, ಭನ್ತೇ , ಅಜ್ಜ 'ಅಯ್ಯಾನಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಕಹಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ಕಿಂ ತೇ ಪಾಟಿಹಾರಿಯೇನ, ಇಮಂ ಕುಟಞ್ಚ ಯೋತ್ತಞ್ಚ ದೇಹೀತಿ। ಸೋ ತೇನ ದಿನ್ನಂ ಕುಟಞ್ಚ ಯೋತ್ತಞ್ಚ ಆದಾಯ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಟಂ ಯೋತ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಗೀವಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಲಜ್ಜನ್ತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಕಥೇತ್ವಾ ರಹದೇ ಪತಿತ್ವಾ ಉದಕಪುಬ್ಬುಳೇ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸಕ್ಕೋ ಆಕಾಸೇ ರತನಚಙ್ಕಮಂ ಮಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಏಕಾ ಕೋಟಿ ಪಾಚೀನಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಅಹೋಸಿ, ಏಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ। ಸತ್ಥಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾಯ ಛತ್ತಿಂಸಯೋಜನಿಕಾಯ ಪರಿಸಾಯ ವಡ್ಢಮಾನಕಚ್ಛಾಯಾಯ "ಇದಾನಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣವೇಲಾ"ತಿ ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಮುಖೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ **ಘರಣೀ** ನಾಮ ಇದ್ಧಿಮನ್ತೀ ಏಕಾ ಅನಾಗಾಮಿಉಪಾಸಿಕಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಮಾದಿಸಾಯ ಧೀತರಿ ವಿಜ್ಜಮಾನಾಯ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಲಮನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಥಂ ತ್ವಂ ಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಘರಣೀ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭೇ ಮಹಾಪಥವಿಂ ಉದಕಂ ಕತ್ವಾ ಉದಕಸಕುಣಿಕಾ ವಿಯ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಾಚೀನಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ತಥಾ ಪಚ್ಛಿಮಉತ್ತರದಕ್ಖಿಣಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ, ತಥಾ ಮಜ್ಝೇ"। ಮಹಾಜನೋ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಾ ಏಸಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ವಕ್ಖತಿ "ಘರಣೀ ನಾಮೇಸಾ, ಅಯಂ ತಾವ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಆನುಭಾವೋ, ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೋ ಪನ ಕೀದಿಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ । ಏವಂ ತಿತ್ಥಿಯಾ ತುಮ್ಹೇ ಅದಿಸ್ವಾವ ಪಲಾಯಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಜಾನಾಮಿ ತೇ ಘರಣೀ ಏವರೂಪಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಭಾವಂ, ನ ಪನಾಯಂ ತವತ್ಥಾಯ ಬದ್ಧೋ ಮಾಲಾಪುಟೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಸಾ "ನ ಮೇ ಸತ್ಥಾ ಅನುಜಾನಾತಿ, ಅದ್ಧಾ ಮಯಾ ಉತ್ತರಿತರಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ "ಏವಮೇವ ತೇಸಂ ಗುಣೋ ಪಾಕಟೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಏವಂ ಛತ್ತಿಂಸಯೋಜನಿಕಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಅಪರೇಪಿ ಪುಚ್ಛಿ - "ತುಮ್ಹೇ ಕಥಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಏವಞ್ಚ ಏವಞ್ಚ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಸತ್ಥು ಪುರತೋ ಠಿತಾವ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿಂಸು। ತೇಸು ಕಿರ **ಚೂಳಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ** "ಮಾದಿಸೇ ಅನಾಗಾಮಿಉಪಾಸಕೇ ಪುತ್ತೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಸತ್ಥು ಕಿಲಮನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಥಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಬ್ರಹ್ಮತ್ತಭಾವಂ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಮಹಾಮೇಘಗಜ್ಜಿತಸದಿಸೇನ ಸದ್ದೇನ ಬ್ರಹ್ಮಅಪ್ಫೋಟನಂ ನಾಮ ಅಪ್ಫೋಟೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಮಹಾಜನೋ "ಕಿಂ ನಾಮೇಸೋ ಸದ್ದೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಚೂಳಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಕಿರ ಬ್ರಹ್ಮಅಪ್ಫೋಟನಸದ್ದೋ ನಾಮಾ"ತಿ ವಕ್ಖತಿ। ತಿತ್ಥಿಯಾ "ಗಹಪತಿಕಸ್ಸ ಕಿರ ತಾವ ಏಸೋ ಆನುಭಾವೋ, ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೋ ಕೀದಿಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತುಮ್ಹೇ ಅದಿಸ್ವಾವ ಪಲಾಯಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಜಾನಾಮಿ ತೇ ಆನುಭಾವ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸಪಿ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣಂ ನಾನುಜಾನಿ।

ಅಥೇಕಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತಾ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಾ ಚೀರಸಾಮಣೇರೀ ಕಿರ ನಾಮ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಥಂ ಕರಿಸ್ಸಸಿ ಚೀರೇ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಸಿನೇರುಞ್ಚ ಚಕ್ಕವಾಳಪಬ್ಬತಞ್ಚ ಹಿಮವನ್ತಞ್ಚ ಆಹರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಹಂ ಹಂಸಸಕುಣೀ ವಿಯ ತತೋ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಸಜ್ಜಮಾನಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹಾಜನೋ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ 'ಕಾ ಏಸಾ'ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ 'ಚೀರಸಾಮಣೇರೀ'ತಿ ವಕ್ಖತಿ। ತಿತ್ಥಿಯಾ 'ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಾಯ ತಾವ ಸಾಮಣೇರಿಯಾ ಅಯಮಾನುಭಾವೋ, ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೋ ಕೀದಿಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ತುಮ್ಹೇ ಅದಿಸ್ವಾವ ಪಲಾಯಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಇತೋ ಪರಂ ಏವರೂಪಾನಿ ವಚನಾನಿ ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ಭಗವಾ "ಜಾನಾಮಿ ತೇ ಆನುಭಾವ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣಂ ನಾನುಜಾನಿ। ಅಥೇಕೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತೋ ಖೀಣಾಸವೋ **ಚುನ್ದಸಾಮಣೇರೋ** ನಾಮ ಜಾತಿಯಾ

ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಭಗವಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಥಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಆಹ - "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಜಮ್ಬುದೀಪಸ್ಸ ಧಜಭೂತಂ ಮಹಾಜಮ್ಬುರುಕ್ಖಂ ಖನ್ಧೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಾಲೇತ್ವಾ ಮಹಾಜಮ್ಬುಪೇಸಿಯೋ ಆಹರಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಪರಿಸಂ ಖಾದಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಕುಸುಮಾನಿ ಚ ಆಹರಿತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಜಾನಾಮಿ ತೇ ಆನುಭಾವ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ।

ಅಥ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ಥೇರೀ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಥಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠಾ ಆಹ - "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮನ್ತಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಪರಿಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಆವಟ್ಟತೋ ಛತ್ತಿಂಸಯೋಜನಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ । ಸತ್ಥಾ "ಜಾನಾಮಿ ತೇ ಆನುಭಾವ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸಾಪಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಅಥ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಥಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಆಹ - "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಿನೇರುಪಬ್ಬತರಾಜಾನಂ ದನ್ತನ್ತರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಾಸಸಾಸಪಬೀಜಂ ವಿಯ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಅಞ್ಞಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಇಮಂ ಮಹಾಪಥವಿಂ ಕಟಸಾರಕಂ ವಿಯ ಸಂವೇಲ್ಲಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗುಲನ್ತರೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಅಞ್ಞಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಮಹಾಪಥವಿಂ ಕುಲಾಲಚಕ್ಕಂ ವಿಯ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಪಥವೋಜಂ ಖಾದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಅಞ್ಞಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ವಾಮಹತ್ಥೇ ಪಥವಿಂ ಕತ್ವಾ ಇಮೇ ಸತ್ತೇ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥೇನ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದೀಪೇ ಠಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಅಞ್ಞಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಸಿನೇರುಂ ಛತ್ತದಣ್ಡಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಪಥವಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸುಪರಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಛತ್ತಹತ್ಥೋ ಭಿಕ್ಖು ವಿಯ ಏಕಹತ್ಥೇನಾದಾಯ ಆಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಜಾನಾಮಿ ತೇ ಆನುಭಾವ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸಪಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣಂ ನಾನುಜಾನಿ। ಸೋ "ಜಾನಾತಿ ಮಞ್ಞೇ ಸತ್ಥಾ ಮಯಾ ಉತ್ತರಿತರಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥ"ನ್ತಿ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ನಾಯಂ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ತವತ್ಥಾಯ ಬದ್ಧೋ ಬಾಲಾಪುಟೋ। ಅಹಞ್ಹಿ ಅಸಮಧುರೋ, ಮಮ ಧುರಂ ಅಞ್ಞೋ ವಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಅನಚ್ಛರಿಯಮೇತಂ, ಯಂ ಇದಾನಿ ಮಮ ಧುರಂ ವಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ಭವೇಯ್ಯ। ಅಹೇತುಕತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಕಾಲೇಪಿ ಮಮ ಧುರಂ ಅಞ್ಞೋ ವಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕದಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

"ಯತೋ ಯತೋ ಗರು ಧುರಂ, ಯತೋ ಗಮ್ಭೀರವತ್ತನೀ।
ತದಾಸ್ಸು ಕಣ್ಹಂ ಯುಞ್ಜನ್ತಿ, ಸ್ವಾಸ್ಸು ತಂ ವಹತೇ ಧುರ"ನ್ತಿ॥ -

ಇದಂ **ಕಣ್ಹಉಸಭಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೨೯) ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಪುನ ತಮೇವ ವತ್ಥುಂ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ -

"ಮನುಞ್ಞಮೇವ ಭಾಸೇಯ್ಯ, ನಾಮನುಞ್ಞಂ ಕುದಾಚನಂ।
ಮನುಞ್ಞಂ ಭಾಸಮಾನಸ್ಸ, ಗರುಂ ಭಾರಂ ಉದದ್ಧರಿ।
ಧನಞ್ಚ ನಂ ಅಲಾಭೇಸಿ, ತೇನ ಚತ್ತಮನೋ ಅಹೂ"ತಿ॥ -

ಇದಂ **ನನ್ದಿವಿಸಾಲಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। ಕಥೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸತ್ಥಾ ರತನಚಙ್ಕಮಂ ಅಭಿರುಹಿ, ಪುರತೋ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಾ ಪರಿಸಾ ಅಹೋಸಿ ತಥಾ ಪಚ್ಛತೋ ಚ ಉತ್ತರತೋ ಚ ದಕ್ಖಿಣತೋ ಚ। ಉಜುಕಂ ಪನ ಚತುವೀಸತಿಯೋಜನಿಕಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಭಗವಾ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಅಕಾಸಿ।

ತಂ ಪಾಳಿತೋ ತಾವ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೧೧೬) - ಕತಮಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯೇ ಞಾಣಂ? ಇಧ ತಥಾಗತೋ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರೋತಿ ಅಸಾಧಾರಣಂ ಸಾವಕೇಹಿ, ಉಪರಿಮಕಾಯತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ,

ಹೇಟ್ಠಿಮಕಾಯತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ । ಹೇಟ್ಠಿಮಕಾಯತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಉಪರಿಮಕಾಯತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ। ಪುರತ್ಥಿಮಕಾಯತೋ, ಪಚ್ಛಿಮಕಾಯತೋ; ಪಚ್ಛಿಮಕಾಯತೋ, ಪುರತ್ಥಿಮಕಾಯತೋ; ದಕ್ಖಿಣಅಕ್ಖಿತೋ, ವಾಮಅಕ್ಖಿತೋ; ವಾಮಅಕ್ಖಿತೋ, ದಕ್ಖಿಣಅಕ್ಖಿತೋ; ದಕ್ಖಿಣಕಣ್ಣಸೋತತೋ, ವಾಮಕಣ್ಣಸೋತತೋ; ವಾಮಕಣ್ಣಸೋತತೋ, ದಕ್ಖಿಣಕಣ್ಣಸೋತತೋ; ದಕ್ಖಿಣನಾಸಿಕಾಸೋತತೋ, ವಾಮನಾಸಿಕಾಸೋತತೋ; ವಾಮನಾಸಿಕಾಸೋತತೋ, ದಕ್ಖಿಣನಾಸಿಕಾಸೋತತೋ; ದಕ್ಖಿಣಅಂಸಕೂಟತೋ, ವಾಮಅಂಸಕೂಟತೋ; ವಾಮಅಂಸಕೂಟತೋ, ದಕ್ಖಿಣಅಂಸಕೂಟತೋ; ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥತೋ, ವಾಮಹತ್ಥತೋ; ವಾಮಹತ್ಥತೋ, ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥತೋ; ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸತೋ, ವಾಮಪಸ್ಸತೋ; ವಾಮಪಸ್ಸತೋ, ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸತೋ; ದಕ್ಖಿಣಪಾದತೋ, ವಾಮಪಾದತೋ; ವಾಮಪಾದತೋ, ದಕ್ಖಿಣಪಾದತೋ; ಅಙ್ಗುಲಙ್ಗುಲೇಹಿ, ಅಙ್ಗುಲನ್ತರಿಕಾಹಿ; ಅಙ್ಗುಲನ್ತರಿಕಾಹಿ, ಅಙ್ಗುಲಙ್ಗುಲೇಹಿ; ಏಕೇಕಲೋಮಕೂಪತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಏಕೇಕಲೋಮತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ। ಏಕೇಕಲೋಮತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಏಕೇಕಲೋಮಕೂಪತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ ಛನ್ನಂ ವಣ್ಣಾನಂ ನೀಲಾನಂ ಪೀತಕಾನಂ ಲೋಹಿತಕಾನಂ ಓದಾತಾನಂ ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಾನಂ ಪಭಸ್ಸರಾನಂ। ಭಗವಾ ಚಙ್ಕಮತಿ, ಬುದ್ಧನಿಮ್ಮಿತೋ ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ವಾ ಸೇಯ್ಯಂ ವಾ ಕಪ್ಪೇತಿ…ಪೇ॰… ನಿಮ್ಮಿತೋ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಭಗವಾ ಚಙ್ಕಮತಿ ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ವಾ। ಇದಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯೇ ಞಾಣನ್ತಿ।

ಇದಂ ಪನ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಭಗವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ತೇಜೋಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಉಪರಿಮಕಾಯತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಆಪೋಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಹೇಟ್ಠಿಮಕಾಯತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ। ನ ಪನ ಉದಕಧಾರಾಯ ಪವತ್ತನಟ್ಠಾನತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಪವತ್ತನಟ್ಠಾನತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಹೇಟ್ಠಿಮಕಾಯತೋ ಉಪರಿಮಕಾಯತೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏಸೇವ ನಯೋ ಸಬ್ಬಪದೇಸು। ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪನೇತ್ಥ ಉದಕಧಾರಾಯ ಅಸಮ್ಮಿಸ್ಸೋ ಅಹೋಸಿ, ತಥಾ ಉದಕಧಾರಾ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೇನ। ಉಭಯಮ್ಪಿ ಕಿರ ಚೇತಂ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಪತತಿ। "ಛನ್ನಂ ವಣ್ಣಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಾ ಪನಸ್ಸ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸಿಯೋ ಘಟೇಹಿ ಆಸಿಞ್ಚಮಾನಂ ವಿಲೀನಸುವಣ್ಣಂ ವಿಯ ಯನ್ತನಾಲಿಕತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಸುವಣ್ಣರಸಧಾರಾ ವಿಯ ಚ ಏಕಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭತೋ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಆಹಚ್ಚ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಮೇವ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಏಕಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ವಙ್ಕಗೋಪಾನಸಿಕಂ ವಿಯ ಬೋಧಿಘರಂ ಅಹೋಸಿ ಏಕಾಲೋಕಂ।

ತಂದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಚಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ। ಕಥೇನ್ತೋ ಚ ಜನಂ ನಿರಸ್ಸಾಸಂ ಅಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾಸವಾರಂ ದೇತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಹಾಜನೋ ಸಾಧುಕಾರಂ ಪವತ್ತೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಸಾಧುಕಾರಪವತ್ತನಕಾಲೇ ಸತ್ಥಾ ತಾವಮಹತಿಯಾ ಪರಿಸಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಆಕಾರಾನಂ ವಸೇನ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಏವಂ ಲಹುಕಪರಿವತ್ತಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಚಿತ್ತಂ । ಯೋ ಯೋ ಯಸ್ಮಿಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಯಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪಾಟಿಹೀರೇ ಪಸನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯವಸೇನೇವ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಕಥೇಸಿ, ಪಾಟಿಹೀರಞ್ಚ ಅಕಾಸಿ। ಏವಂ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸಿಯಮಾನೇ ಪಾಟಿಹೀರೇ ಚ ಕರಿಯಮಾನೇ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಾಗಮೇ ಅತ್ತನೋ ಮನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಸಮತ್ಥಂ ಅದಿಸ್ವಾ ನಿಮ್ಮಿತಬುದ್ಧಂ ಮಾಪೇಸಿ। ತೇನ ಪುಚ್ಛಿತಂ ಪಞ್ಹಂ ಸತ್ಥಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ಸತ್ಥಾರಾ ಪುಚ್ಛಿತಂ ಸೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಭಗವತೋ ಚಙ್ಕಮನಕಾಲೇ ನಿಮ್ಮಿತೋ ಠಾನಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ, ನಿಮ್ಮಿತಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮನಕಾಲೇ ಭಗವಾ ಠಾನಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "ನಿಮ್ಮಿತೋ ಚಙ್ಕಮತಿ ವಾ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಸತ್ಥು ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಾಗಮೇ ವೀಸತಿಯಾ ಪಾಣಕೋಟೀನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಪಾಟಿಹೀರಂ ಕರೋನ್ತೋವ "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ಅತೀತಬುದ್ಧಾ ಇದಂ ಪಾಟಿಹೀರಂ ಕತ್ವಾ ವಸ್ಸಂ ಉಪೇನ್ತೀ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ "ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತು ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕಂ ದೇಸೇನ್ತೀ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಪಾದಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ

ಯುಗನ್ಧರಮತ್ಥಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಇತರಂ ಪಾದಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಿನೇರುಮತ್ಥಕೇ ಠಪೇಸಿ। ಏವಂ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿಯೋಜನಸತಸಹಸ್ಸಟ್ಠಾನೇ ತಯೋ ಪದವಾರಾ ಅಹೇಸುಂ, ದ್ವೇ ಪಾದಛಿದ್ದಾನಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಾದಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಅಕ್ಕಮೀತಿ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಸ ಹಿ ಪಾದುಕ್ಖಿಪನಕಾಲೇಯೇವ ಪಬ್ಬತಾ ಪಾದಮೂಲಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಂಸು, ಸತ್ಥಾರಾ ಅಕ್ಕಮನಕಾಲೇ ತೇ ಪಬ್ಬತಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಕಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ಉಪೇಸ್ಸತಿ, ಬಹೂನಞ್ಚ ದೇವತಾನಂ ಉಪಕಾರೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸತ್ಥರಿ ಪನೇತ್ಥ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ಉಪಗತೇ ಅಞ್ಞಾ ದೇವತಾ ಹತ್ಥಮ್ಪಿ ಠಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಪನ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾ ದೀಘತೋ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಾ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪಣ್ಣಾಸಯೋಜನಾ, ಪುಥುಲತೋ ಪನ್ನರಸಯೋಜನಾ, ಸತ್ಥರಿ ನಿಸಿನ್ನೇಪಿ ತುಚ್ಛಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಸಿಲಾಸನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದಯಮಾನಂ ಖಿಪಿ। ಸಕ್ಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಚೀವರಂ ತಾವ ಪಟಿಚ್ಛಾದಯಮಾನಂ ಖಿಪಿ, ಸಯಂ ಪನ ಪರಿತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ನೀಚಪೀಠಕಂ ಮಹಾಪಂಸುಕೂಲಿಕೋ ವಿಯ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಂ ಅನ್ತೋಚೀವರಭೋಗೇಯೇವ ಕತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಮಹಾಜನೋಪಿ ತಂಖಣಞ್ಞೇವ ಸತ್ಥಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಾದ್ದಸ, ಚನ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಿತಕಾಲೋ ವಿಯ ಸೂರಿಯಸ್ಸ ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಿತಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಜನೋ –

"ಗತೋ ನು ಚಿತ್ತಕೂಟಂ ವಾ, ಕೇಲಾಸಂ ವಾ ಯುಗನ್ಧರಂ।
ನ ನೋ ದಕ್ಖೇಮು ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಲೋಕಜೇಟ್ಠಂ ನರಾಸಭ"ನ್ತಿ॥ –

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವದನ್ತೋ ಪರಿದೇವಿ। ಅಪರೇ "ಸತ್ಥಾ ನಾಮ ಪವಿವೇಕರತೋ, ಸೋ 'ಏವರೂಪಾಯ ಮೇ ಪರಿಸಾಯ ಏವರೂಪಂ ಪಾಟಿಹೀರಂ ಕತ'ನ್ತಿ ಲಜ್ಜಾಯ ಅಞ್ಞಂ ರಟ್ಠಂ ವಾ ಜನಪದಂ ವಾ ಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನ ದಾನಿ ತಂ ದಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪರಿದೇವನ್ತಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹಂಸು –

"ಪವಿವೇಕರತೋ ಧೀರೋ, ನಿಮಂ ಲೋಕಂ ಪುನೇಹಿತಿ।
ನ ನೋ ದಕ್ಖೇಮು ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಲೋಕಜೇಟ್ಠಂ ನರಾಸಭ"ನ್ತಿ॥

ತೇ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು – "ಕಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥಾ"ತಿ? ಸೋ ಸಯಂ ಜಾನನ್ತೋಪಿ "ಪರೇಸಮ್ಪಿ ಗುಣಾ ಪಾಕಟಾ ಹೋನ್ತೂ"ತಿ ಅಜ್ಝಾಸಯೇನ "ಅನುರುದ್ಧಂ ಪುಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಥೇರಂ ತಥಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು – "ಕಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥಾ"ತಿ? ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಯಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತು ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕಂ ದೇಸೇತುಂ ಗತೋತಿ। "ಕದಾ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ತಯೋ ಮಾಸೇ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮಹಾಪವಾರಣದಿವಸೇ"ತಿ। ತೇ "ಸತ್ಥಾರಂ ಅದಿಸ್ವಾ ನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತತ್ಥೇವ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ಬನ್ಧಿಂಸು। ಆಕಾಸಮೇವ ಕಿರ ನೇಸಂ ಛದನಂ ಅಹೋಸಿ। ತಾಯ ಚ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಸಾಯ ಸರೀರನಿಘಂಸೋ ನಾಮ ನ ಪಞ್ಞಾಯಿ, ಪಥವೀ ವಿವರಂ ಅದಾಸಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪರಿಸುದ್ಧಮೇವ ಭೂಮಿತಲಂ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಪಠಮಮೇವ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಂ ಅವೋಚ – "ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ತ್ವಂ ಏತಿಸ್ಸಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಯ್ಯಾಸಿ, ಚೂಳಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಆಹಾರಂ ದಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ ತಂ ತೇಮಾಸಂ ಚೂಳಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋವ ತಸ್ಸಾ ಪರಿಸಾಯ ಯಾಪನಂ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ಖಾದನೀಯಂ ತಮ್ಬುಲತೇಲಗನ್ಧಮಾಲಾಪಿಲನ್ಧನಾನಿ ಚ ಅದಾಸಿ। ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ಪಾಟಿಹಾರಿಯದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಆಗತಾಗತೇಹಿ ಪುಟ್ಠಪಞ್ಹೇ ಚ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸತ್ಥಾರಮ್ಪಿ ಮಾತು ಅಭಿಧಮ್ಮದೇಸನತ್ಥಂ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಯಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತಂ ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ಪರಿವಾರಯಿಂಸು। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

"ತಾವತಿಂಸೇ ಯದಾ ಬುದ್ಧೋ, ಸಿಲಾಯಂ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲೇ।
ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಮೂಲಮ್ಹಿ, ವಿಹಾಸಿ ಪುರಿಸುತ್ತಮೋ॥

“ದಸಸು ಲೋಕಧಾತೂಸು, ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾನ ದೇವತಾ।
ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ವಸನ್ತಂ ನಾಗಮುದ್ಧನಿ॥

“ನ ಕೋಚಿ ದೇವೋ ವಣ್ಣೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಿರೋಚತಿ।
ಸಬ್ಬೇ ದೇವೇ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋವ ವಿರೋಚತೀ”ತಿ॥ (ಪೇ॰ ವ॰ ೨೧೭-೨೧೯)।

ಏವಂ ಸಬ್ಬಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಪ್ಪಭಾಯ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಪನಸ್ಸ ಮಾತಾ ತುಸಿತವಿಮಾನತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇ ನಿಸೀದಿ। ಇನ್ದಕೋಪಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇಯೇವ ನಿಸೀದಿ, ಅಙ್ಕುರೋ ವಾಮಪಸ್ಸೇ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ಮಹೇಸಕ್ಖಾಸು ದೇವತಾಸು ಸನ್ನಿಪತನ್ತೀಸು ಅಪಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಠಾನೇ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿ, ಇನ್ದಕೋ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾಸನೇ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಪುಗ್ಗಲಾನಂ ದಿನ್ನದಾನಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲಭಾವಂ ಞಾಪೇತುಕಾಮೋ ಏವಮಾಹ – “ಅಙ್ಕುರ, ತಯಾ ದೀಘಮನ್ತರೇ ದಸವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಪರಿಮಾಣಕಾಲೇ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಉದ್ಧನಪನ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದಿನ್ನಂ, ಇದಾನಿ ಮಮ ಸಮಾಗಮಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಠಾನೇ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ್ಥ ಕಾರಣ”ನ್ತಿ? ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ –

“ಓಲೋಕೇತ್ವಾನ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಅಙ್ಕುರಞ್ಚಾಪಿ ಇನ್ದಕಂ।
ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಂ ಸಮ್ಭಾವೇನ್ತೋ, ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವಿ॥

“ಮಹಾದಾನಂ ತಯಾ ದಿನ್ನಂ, ಅಙ್ಕುರ ದೀಘಮನ್ತರೇ।
ಅತಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನೋಸಿ, ಆಗಚ್ಛ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ”ತಿ॥ (ಪೇ॰ ವ॰ ೨೨೧-೨೨೨)।

ಸೋ ಸದ್ದೋ ಪಥವೀತಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸಬ್ಬಾಪಿ ನಂ ಸಾ ಪರಿಸಾ ಅಸ್ಸೋಸಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ –

“ಚೋದಿತೋ ಭಾವಿತತ್ತೇನ, ಅಙ್ಕುರೋ ಏತಮಬ್ರವಿ।
ಕಿಂ ಮಯ್ಹಂ ತೇನ ದಾನೇನ, ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇನ ಸುಞ್ಞತಂ॥

“ಅಯಂ ಸೋ ಇನ್ದಕೋ ಯಕ್ಖೋ, ದಜ್ಜಾ ದಾನಂ ಪರಿತ್ತಕಂ।
ಅತಿರೋಚತಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ, ಚನ್ದೋ ತಾರಾಗಣೇ ಯಥಾ”ತಿ॥ (ಪೇ॰ ವ॰ ೨೨೩-೨೨೪)।

ತತ್ಥ **ದಜ್ಜಾ**ತಿ ದತ್ವಾ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥಾ ಇನ್ದಕಂ ಆಹ – “ಇನ್ದಕ, ತ್ವಂ ಮಮ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಕಸ್ಮಾ ಅನಪಗನ್ತ್ವಾವ ನಿಸೀದಸೀ”ತಿ? ಸೋ “ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸುಖೇತ್ತೇ ಅಪ್ಪಕಬೀಜಂ ವಪನಕಸ್ಸಕೋ ವಿಯ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಸಮ್ಪದಂ ಅಲತ್ಥ”ನ್ತಿ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಂ ಪಭಾವೇನ್ತೋ ಆಹ –

“ಉಜ್ಜಙ್ಗಲೇ ಯಥಾ ಖೇತ್ತೇ, ಬೀಜಂ ಬಹುಮ್ಪಿ ರೋಪಿತಂ।
ನ ಫಲಂ ವಿಪುಲಂ ಹೋತಿ, ನಪಿ ತೋಸೇತಿ ಕಸ್ಸಕಂ॥

“ತಥೇವ ದಾನಂ ಬಹುಕಂ, ದುಸ್ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಿತಂ।
ನ ಫಲಂ ವಿಪುಲಂ ಹೋತಿ, ನಪಿ ತೋಸೇತಿ ದಾಯಕಂ॥

“ಯಥಾಪಿ ಭದ್ದಕೇ ಖೇತ್ತೇ, ಬೀಜಂ ಅಪ್ಪಮ್ಪಿ ರೋಪಿತಂ।

ಸಮ್ಮಾ ಧಾರಂ ಪವೇಚ್ಛನ್ತೇ, ಫಲಂ ತೋಸೇತಿ ಕಸ್ಸಕಂ॥

“ತಥೇವ ಸೀಲವನ್ತೇಸು, ಗುಣವನ್ತೇಸು ತಾದಿಸು।
ಅಪ್ಪಕಮ್ಪಿ ಕತಂ ಕಾರಂ, ಪುಞ್ಞಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲ”ನ್ತಿ॥ (ಪೇ॰ ವ॰ ೩೧೫-೩೧೮)।

ಕಿಂ ಪನೇತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮನ್ತಿ? ಸೋ ಕಿರ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಆಭತಂ ಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಂ ದಾಪೇಸಿ। ತದಾ ತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಂ ಅಙ್ಕುರೇನ ದಸವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಉದ್ಧನಪನ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ದಿನ್ನದಾನತೋ ಮಹಪ್ಫಲತರಂ ಜಾತಂ। ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥಾ, “ಅಙ್ಕುರ, ದಾನಂ ನಾಮ ವಿಚೇಯ್ಯ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ತಂ ಸುಖೇತ್ತೇಸು ವುತ್ತಬೀಜಂ ವಿಯ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ। ತ್ವಂ ಪನ ನ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ, ತೇನ ತೇ ದಾನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ನ ಜಾತ”ನ್ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ -

“ವಿಚೇಯ್ಯ ದಾನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ…ಪೇ॰…॥

“ವಿಚೇಯ್ಯ ದಾನಂ ಸುಗತಪ್ಪಸತ್ಥಂ,
ಯೇ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ಇಧ ಜೀವಲೋಕೇ।
ಏತೇಸು ದಿನ್ನಾನಿ ಮಹಪ್ಫಲಾನಿ,
ಬೀಜಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ ಯಥಾ ಸುಖೇತ್ತೇ”ತಿ॥ (ಪೇ॰ ವ॰ ೩೧೯-೩೨೦) -

ವತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

“ತಿಣದೋಸಾನಿ ಖೇತ್ತಾನಿ, ರಾಗದೋಸಾ ಅಯಂ ಪಜಾ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ವೀತರಾಗೇಸು, ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

“ತಿಣದೋಸಾನಿ ಖೇತ್ತಾನಿ, ದೋಸದೋಸಾ ಅಯಂ ಪಜಾ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ವೀತದೋಸೇಸು, ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

“ತಿಣದೋಸಾನಿ ಖೇತ್ತಾನಿ, ಮೋಹದೋಸಾ ಅಯಂ ಪಜಾ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ವೀತಮೋಹೇಸು, ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

“ತಿಣದೋಸಾನಿ ಖೇತ್ತಾನಿ, ಇಚ್ಛಾದೋಸಾ ಅಯಂ ಪಜಾ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ವಿಗತಿಚ್ಛೇಸು, ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲ”ನ್ತಿ॥

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಅಙ್ಕುರೋ ಚ ಇನ್ದಕೋ ಚ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅಥ ಸತ್ಥಾ ದೇವಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಮಾತರಂ ಆರಬ್ಭ “ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಬ್ಯಾಕತಾ ಧಮ್ಮಾ”ತಿ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಏವಂ ತಯೋ ಮಾಸೇ ನಿರನ್ತರಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕಂ ಕಥೇಸಿ। ಕಥೇನ್ತೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾಯ “ಯಾವ ಮಮಾಗಮನಾ ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತೂ”ತಿ ನಿಮ್ಮಿತಬುದ್ಧಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾಗಲತಾದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅನೋತತ್ತದಹೇ ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಕುರುತೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ

ಮಹಾಸಾಲಮಾಳಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಅಕಾಸಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ವತ್ತಂ ಕರೋತಿ। ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ, "ಸಾರಿಪುತ್ತ , ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಏತ್ತಕೋ ನಾಮ ಧಮ್ಮೋ ಭಾಸಿತೋ, ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಾಚೇಹೀ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ। ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರೇ ಕಿರ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತೇ ಸನ್ಧಾಯ ಥೇರಂ ಏವಮಾಹ। ವತ್ವಾ ಚ ಪನ ದೇವಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಮ್ಮಿತಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಥೇರೋಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತೇ ಸತ್ಥರಿ ದೇವಲೋಕೇ ವಿಹರನ್ತೇಯೇವ ಸತ್ತಪಕರಣಿಕಾ ಅಹೇಸುಂ।

ತೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಖುದ್ದಕವಗ್ಗುಲಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಭಾರೇ ಓಲಮ್ಬನ್ತಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಥೇರಾನಂ ಚಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಭಿಧಮ್ಮಂ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತಾನಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಸರೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಗ್ಗಹೇಸುಂ। ತೇ "ಇಮೇ ಖನ್ಧಾ ನಾಮ, ಇಮಾ ಧಾತುಯೋ ನಾಮಾ"ತಿ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಸರೇ ನಿಮಿತ್ತಗಹಣಮತ್ತೇನೇವ ತತೋ ಚುತಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಘರೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರೇ ಉಪ್ಪನ್ನಪಸಾದಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಸತ್ತಪಕರಣಿಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾಪಿ ತೇನೇವ ನೀಹಾರೇನ ತಂ ತೇಮಾಸಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಂ ದೇವತಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ, ಮಹಾಮಾಯಾಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

ಸಾಪಿ ಖೋ ಛತ್ತಿಂಸಯೋಜನಪರಿಮಣ್ಡಲಾ ಪರಿಸಾ "ಇದಾನಿ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಮಹಾಪವಾರಣಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ ಸತ್ಥು, ಓರೋಹಣದಿವಸಂ ಸಞ್ಞಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಹಿ ಮಯಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಸಾಧಾವುಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಪಥವಿಯಂ ನಿಮುಗ್ಗೋ ಸಿನೇರುಪಾದಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಮಂ ಅಭಿರುಹನ್ತಂ ಪರಿಸಾ ಪಸ್ಸತೂ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಮಣಿರತನೇನ ಆವುತಂ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸುತ್ತಂ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನರೂಪೋವ ಸಿನೇರುಮಜ್ಝೇನ ಅಭಿರುಹಿ। ಮನುಸ್ಸಾಪಿ ನಂ "ಏಕಯೋಜನಂ ಅಭಿರುಳ್ಹೋ, ದ್ವಿಯೋಜನಂ ಅಭಿರುಳ್ಹೋ"ತಿ ಓಲೋಕಯಿಂಸು। ಥೇರೋಪಿ ಸತ್ಥು ಪಾದೇ ಸೀಸೇನ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ವಿಯ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಭನ್ತೇ, ಪರಿಸಾ ತುಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾವ ಗನ್ತುಕಾಮಾ, ಕದಾ ಓರೋಹಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ। "ಕಹಂ ಪನ ತೇ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತೋ"ತಿ। ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಅಹಂ ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರದ್ವಾರೇ ಓತರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ತತ್ಥ ಆಗಚ್ಛನ್ತು, ಸಾವತ್ಥಿತೋ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರದ್ವಾರಂ ತಿಂಸಯೋಜನಾನಿ, ಏತ್ತಕೇ ಮಗ್ಗೇ ಕಸ್ಸಚಿ ಪಾಥೇಯ್ಯಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಉಪೋಸಥಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಧುರವಿಹಾರಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ವಿಯ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾತಿ ತೇಸಂ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಸೀತಿ। ಥೇರೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ವುಟ್ಠವಸ್ಸೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಮಹಾರಾಜ, ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ । ಸಕ್ಕೋ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ಮಣಿಮಯಂ ರಜತಮಯನ್ತಿ ತೀಣಿ ಸೋಪಾನಾನಿ ಮಾಪೇಸಿ। ತೇಸಂ ಪಾದಾ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರದ್ವಾರೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಸೀಸಾನಿ ಸಿನೇರುಮುದ್ಧನಿ। ತೇಸು ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ಸೋಪಾನಂ ದೇವತಾನಂ ಅಹೋಸಿ, ವಾಮಪಸ್ಸೇ ರಜತಮಯಂ ಸೋಪಾನಂ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಅಹೋಸಿ, ಮಜ್ಝೇ ಮಣಿಮಯಂ ಸೋಪಾನಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಸಿನೇರುಮುದ್ಧನಿ ಠತ್ವಾ ದೇವೋರೋಹಣಸಮಯೇ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಉದ್ಧಂ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಏಕಙ್ಗಣಾ ಅಹೇಸುಂ। ಅಧೋ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಯಾವ ಅವೀಚಿತೋ ಏಕಙ್ಗಣಂ ಅಹೋಸಿ। ದಿಸಾವಿದಿಸಾ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಅನೇಕಾನಿ ಚಕ್ಕವಾಳಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏಕಙ್ಗಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ದೇವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಪಸ್ಸಿಂಸು, ಮನುಸ್ಸಾಪಿ ದೇವೇ ಪಸ್ಸಿಂಸು, ಸಬ್ಬೇ ಸಮ್ಮುಖಾವ ಪಸ್ಸಿಂಸು।

ಭಗವಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಬುದ್ಧಸಿರಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಛತ್ತಿಂಸಯೋಜನ ಪರಿಮಣ್ಡಲಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಏಕೋಪಿ ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಅಪತ್ಥೇನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಸುವಣ್ಣಸೋಪಾನೇನ ದೇವಾ ಓತರಿಂಸು, ರಜತಸೋಪಾನೇನ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ಓತರಿಂಸು, ಮಣಿಸೋಪಾನೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಓತರಿ। ಪಞ್ಚಸಿಖೋ ಗನ್ಧಬ್ಬದೇವಪುತ್ತೋ ಬೇಲುವಪಣ್ಡುವೀಣಂ ಆದಾಯ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಗನ್ಧಬ್ಬಮಧುರದಿಬ್ಬವೀಣಾಯ ಸದ್ದೇನ ಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತೋ ಓತರಿ, ಮಾತಲಿ, ಸಙ್ಗಾಹಕೋ ವಾಮಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಮಾಲಾಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ಓತರಿ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಛತ್ತಂ ಧಾರೇಸಿ, ಸುಯಾಮೋ ವಾಲಬೀಜನಿಂ ಧಾರೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಇಮಿನಾ ಪರಿವಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರದ್ವಾರೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೇನ ತಥಾರೂಪಾಯ ಬುದ್ಧಸಿರಿಯಾ ಓತರನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಾ -

"ನ ಮೇ ದಿಟ್ಠೋ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ, ನ ಸುತೋ ಉದ ಕಸ್ಸಚಿ।
ಏವಂ ವಗ್ಗುವದೋ ಸತ್ಥಾ, ತುಸಿತಾ ಗಣಿಮಾಗತೋ"ತಿ॥ (ಸು॰ ನಿ॰ ೯೬೧; ಮಹಾನಿ॰ ೧೯೦) -

ಆದೀಹಿ ಅತ್ತನೋ ತುಟ್ಠಿಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ ಸಬ್ಬೇಪಿ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿಹಯನ್ತಿ, ಪತ್ಥೇನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ, "ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಏವರೂಪೇಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಬುದ್ಧಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯಾ ಹೋನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮೧."ಯೇ ಝಾನಪಸುತಾ ಧೀರಾ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮೂಪಸಮೇ ರತಾ।
ದೇವಾಪಿ ತೇಸಂ ಪಿಹಯನ್ತಿ, ಸಮ್ಬುದ್ಧಾನಂ ಸತೀಮತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇ ಝಾನಪಸುತಾ**ತಿ ಲಕ್ಖಣೂಪನಿಜ್ಝಾನಂ ಆರಮ್ಮಣೂಪನಿಜ್ಝಾನನ್ತಿ ಇಮೇಸು ದ್ವೀಸು ಝಾನೇಸು ಆವಜ್ಜನಸಮಾಪಜ್ಜನಅಧಿಟ್ಠಾನವುಟ್ಠಾನಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣೇಹಿ ಯುತ್ತಪ್ಪಯುತ್ತಾ। **ನೇಕ್ಖಮ್ಮೂಪಸಮೇ ರತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮನ್ತಿ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ಕಿಲೇಸವೂಪಸಮನಿಬ್ಬಾನರತಿಂ ಪನ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ। **ದೇವಾಪೀ**ತಿ ದೇವಾಪಿ ಮನುಸ್ಸಾಪಿ ತೇಸಂ ಪಿಹಯನ್ತಿ ಪತ್ಥೇನ್ತಿ। **ಸತೀಮತ**ನ್ತಿ ಏವರೂಪಗುಣಾನಂ ತೇಸಂ ಸತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾನಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾನಂ। "ಅಹೋ ವತ ಮಯಂ ಬುದ್ಧಾ ಭವೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಇಚ್ಛಮಾನಾ ಪಿಹಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತಿಂಸಮತ್ತಾನಂ ಪಾಣಕೋಟೀನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ, ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾ ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು।

ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಕಿರ ಅವಿಜಹಿತಮೇವ ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರದ್ವಾರೇ ಓತರಣಂ। ತತ್ಥ ಪನ ದಕ್ಖಿಣಪಾದಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಅಚಲಚೇತಿಯಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಪುಥುಜ್ಜನಾದೀನಂ ವಿಸಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ, ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಸಯೇ ಪಞ್ಹೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸೋತಾಪನ್ನವಿಸಯೇ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ತಥಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಆದೀನಂ ವಿಸಯೇ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ, ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನವಿಸಯೇ ಸೇಸಮಹಾಸಾವಕಾ, ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಿಸಯೇ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ಬುದ್ಧವಿಸಯೇ ಚ ಸಾರಿಪುತ್ತೋಪಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಯೇವ। ಸೋ ಪಾಚೀನದಿಸಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಏಕಙ್ಗಣಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ಅಟ್ಠಸು ದಿಸಾಸು ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಉದ್ಧಂ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಭೂಮಟ್ಠಾ ಚ ಯಕ್ಖನಾಗಸುಪಣ್ಣಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇಧ ತಸ್ಸ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಾ ನತ್ಥಿ, ಏತ್ಥೇವ ಉಪಧಾರೇಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಕಿಲಮತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹೇಸ -

"ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮಾಸೇ, ಯೇ ಚ ಸೇಖಾ ಪುಥೂ ಇಧ।

ತೇಸಂ ಮೇ ನಿಪಕೋ ಇರಿಯಂ, ಪುಟ್ಠೋ ಪಬ್ರೂಹಿ ಮಾರಿಸಾ"ತಿ॥ (ಸು॰ ನಿ॰ ೧೦೪೪; ಚೂಳನಿ॰
ಅಜಿತಮಾಣವಪುಚ್ಛಾನಿದ್ದೇಸ ೭) -

ಇಮಂ ಬುದ್ಧವಿಸಯೇ ಪುಟ್ಠಪಞ್ಹಂ ಸುತ್ವಾ 'ಸತ್ಥಾ ಮಂ ಸೇಖಾಸೇಖಾನಂ ಆಗಮನಪಟಿಪದಂ ಪುಚ್ಛತೀ'ತಿ ಪಞ್ಹೇ ನಿಕ್ಕಙ್ಖೋ, ಖನ್ಧಾದೀಸು ಪನ ಕತರೇನ ನು ಖೋ ಮುಖೇನ ಇಮಂ ಪಟಿಪದಂ ಕಥೇನ್ತೋ 'ಅಹಂ ಸತ್ಥು ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಮಮ ಅಜ್ಝಾಸಯೇ ಕಙ್ಖತಿ, ಸೋ ಮಯಾ ನಯೇ ಅದಿನ್ನೇ ಕಥೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ನಯಮಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀತಿ ನಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "ಭೂತಮಿದಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸಮನುಪಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ "ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಮಮ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತೋ ಖನ್ಧವಸೇನ ಕಥೇಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಸಹ ನಯದಾನೇನ ಸೋ ಪಞ್ಹೋ ನಯಸತೇನ ನಯಸಹಸ್ಸೇನ ನಯಸತಸಹಸ್ಸೇನ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಾ ದಿನ್ನನಯೇ ಠತ್ವಾ ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸಿ। ಠಪೇತ್ವಾ ಕಿರ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅಞ್ಞೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಞ್ಹಂ ಪಾಪುಣಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತೇನೇವ ಕಿರ ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿ - "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಕಲಕಪ್ಪಮ್ಪಿ ದೇವೇ ವುಟ್ಠೇ 'ಏತ್ತಕಾನಿ ಬಿನ್ದೂನಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಪತಿತಾನಿ, ಏತ್ತಕಾನಿ ಭೂಮಿಯಂ, ಏತ್ತಕಾನಿ ಪಬ್ಬತೇ'ತಿ ಗಣೇತ್ವಾ ಲೇಖಂ ಆರೋಪೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ನಂ "ಜಾನಾಮಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಗಣೇತುಂ ಸಮತ್ಥಭಾವ"ನ್ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಉಪಮಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತೇನೇವಾಹ -

"ಗಙ್ಗಾಯ ವಾಲುಕಾ ಖೀಯೇ, ಉದಕಂ ಖೀಯೇ ಮಹಣ್ಣವೇ।
ಮಹಿಯಾ ಮತ್ತಿಕಾ ಖೀಯೇ, ನ ಖೀಯೇ ಮಮ ಬುದ್ಧಿಯಾ"ತಿ॥

ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಸಚೇ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಲೋಕನಾಥ, ಮಯಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಹೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೇ ಏಕಂ ವಾ ವಾಲುಕಂ ಏಕಂ ವಾ ಉದಕಬಿನ್ದುಂ ಏಕಂ ವಾ ಪಂಸುಖಣ್ಡಂ ಅಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾನಂ ಸತೇನ ವಾ ಸಹಸ್ಸೇನವಾ ಸತಸಹಸ್ಸೇನ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೇ ಗಙ್ಗಾಯ ವಾಲುಕಾದೀಸು ಏಕೇಕಂ ಏಕಮನ್ತೇ ಖಿಪೇಯ್ಯ, ಖಿಪ್ಪತರಂ ಗಙ್ಗಾದೀಸು ವಾಲುಕಾದಯೋ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ, ನ ತ್ವೇವ ಮಮ ಪಞ್ಞಾನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನನ್ತಿ। ಏವಂ ಮಹಾಪಞ್ಞೋಪಿ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು ಬುದ್ಧವಿಸಯೇ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ವಾ ಕೋಟಿಂ ವಾ ಅದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ದಿನ್ನನಯೇ ಠತ್ವಾವ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಯಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಜನೋ ಕಥೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿ, ತಂ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏಕಕೋವ ಕಥೇಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ನ ಇದಾನೇವ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಯಂ ಪಞ್ಹಂ ಮಹಾಜನೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ , ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅನೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತುಂ -

"ಪರೋಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಸಮಾಗತಾನಂ,
ಕನ್ದೇಯ್ಯುಂ ತೇ ವಸ್ಸಸತಂ ಅಪಞ್ಞಾ।
ಏಕೋವ ಸೇಯ್ಯೋ ಪುರಿಸೋ ಸಪಞ್ಞೋ,
ಯೋ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿಜಾನಾತಿ ಅತ್ಥ"ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೯೯) -

ಇಮಂ ಜಾತಕಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಕಥೇಸೀತಿ।

ದೇವೋರೋಹಣವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಏರಕಪತ್ತನಾಗರಾಜವತ್ಥು

ಕಿಚ್ಛೋ ಮನುಸ್ಸಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಸತ್ತಸಿರೀಸಕರುಕ್ಖಮೂಲೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏರಕಪತ್ತಂ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಪುಬ್ಬೇ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ದಹರಭಿಕ್ಖು ಹುತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯ ನಾವಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಏರಕಗುಮ್ಬೇ ಏರಕಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಾವಾಯ ವೇಗಸಾ ಗಚ್ಛಮಾನಾಯಪಿ ನ ಮುಞ್ಚಿ, ಏರಕಪತ್ತಂ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗತಂ। ಸೋ "ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಏತ"ನ್ತಿ ಆಪತ್ತಿಂ ಅದೇಸೇತ್ವಾ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅರಞ್ಞೇ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾಪಿ ಮರಣಕಾಲೇ ಏರಕಪತ್ತೇನ ಗೀವಾಯ ಗಹಿತೋ ವಿಯ ಆಪತ್ತಿಂ ದೇಸೇತುಕಾಮೋಪಿ ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಪಸ್ಸಮಾನೋ "ಅಪರಿಸುದ್ಧಂ ಮೇ ಸೀಲ"ನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಏಕರುಕ್ಖದೋಣಿಕನಾವಪ್ಪಮಾಣೋ ನಾಗರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, **ಏರಕಪತ್ತೋ**ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಅತ್ತಭಾವಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಕಾಲಂ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಹೇತುಕಯೋನಿಯಂ ಮಣ್ಡೂಕಭಕ್ಖಟ್ಠಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಏಕಂ ಧೀತರಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಗಙ್ಗಾಯ ಉದಕಪಿಟ್ಠೇ ಮಹನ್ತಂ ಫಲಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಧೀತರಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನಚ್ಚಾಪೇತ್ವಾ ಗಾಯಾಪೇಸಿ। ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ - "ಅದ್ಧಾ ಅಹಂ ಇಧ ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಬುದ್ಧೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ತಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಯೋ ಮೇ ಗೀತಸ್ಸ ಪಟಿಗೀತಂ ಆಹರತಿ , ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತೇನ ನಾಗಭವನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಧೀತರಂ ದಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅನ್ವಡ್ಢಮಾಸಂ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ತಂ ಧೀತರಂ ಫಣೇ ಠಪೇಸಿ। ಸಾ ತತ್ಥ ಠಿತಾ ನಚ್ಚನ್ತೀ -

"ಕಿಂಸು ಅಧಿಪ್ಪತೀ ರಾಜಾ, ಕಿಂಸು ರಾಜಾ ರಜ್ಜಿಸ್ಸರೋ।
ಕಥಂಸು ವಿರಜೋ ಹೋತಿ, ಕಥಂ ಬಾಲೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ -

ಇಮಂ ಗೀತಂ ಗಾಯತಿ।

ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ "ನಾಗಮಾಣವಿಕಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಾಬಲೇನ ಪಟಿಗೀತಂ ಕತ್ವಾ ಗಾಯನ್ತಿ। ಸಾ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। ತಸ್ಸಾ ಅನ್ವಡ್ಢಮಾಸಂ ಫಣೇ ಠತ್ವಾ ಏವಂ ಗಾಯನ್ತಿಯಾವ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ವೀತಿವತ್ತಂ। ಅಥ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತ್ಥಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಏರಕಪತ್ತಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಉತ್ತರಮಾಣವಂ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ "ಅಜ್ಜ ಏರಕಪತ್ತಸ್ಸ ಧೀತರಂ ಫಣೇ ಠಪೇತ್ವಾ ನಚ್ಚಾಪನದಿವಸೋ, ಅಯಂ ಉತ್ತರಮಾಣವೋ ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ ಪಟಿಗೀತಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋವ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ। ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ 'ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ'ತಿ ಞತ್ವಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಂ ತಸ್ಮಿಂ ಆಗತೇ ಮಹಾಸಮಾಗಮೇ ಗಾಥಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅದ್ದಸ। ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಅವಿದೂರೇ ಸತ್ತ ಸಿರೀಸಕರುಕ್ಖಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇಸು ಏಕಸ್ಸ ಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ಗೀತಪಟಿಗೀತಂ ಆದಾಯ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಉತ್ತರಮಾಣವಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಹಿ, ಉತ್ತರಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಇತೋ ತಾವ ಏಹೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಆಹ "ಕಹಂ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ? "ಏರಕಪತ್ತಸ್ಸ ಧೀತು ಗಾಯನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ। "ಜಾನಾಸಿ ಪನ ಗೀತಪಟಿಗೀತ"ನ್ತಿ? "ಜಾನಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ವದೇಹಿ ತಾವ ನ"ನ್ತಿ? ಅಥ ನಂ ಅತ್ತನೋ ಜಾನನನಿಯಾಮೇನೇವ ವದನ್ತಂ "ನ ಉತ್ತರಂ ಏತಂ ಪಟಿಗೀತಂ, ಅಹಂ ತೇ ಪಟಿಗೀತಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಆದಾಯ ನಂ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ, ಉತ್ತರ, ತ್ವಂ ನಾಗಮಾಣವಿಕಾಯ ಗೀತಕಾಲೇ -

"ಛದ್ವಾರಾಧಿಪ್ಪತೀ ರಾಜಾ, ರಜ್ಜಮಾನೋ ರಜ್ಜಿಸ್ಸರೋ।
ಅರಜ್ಜಂ ವಿರಜೋ ಹೋತಿ, ರಜ್ಜಂ ಬಾಲೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ -

ಇಮಂ ಪಟಿಗೀತಂ ಗಾಯೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ಆಹ।

ಮಾಣವಿಕಾಯ ಗೀತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ - **ಕಿಂಸು ಅಧಿಪ್ಪತೀ ರಾಜಾ**ತಿ ಕಿಂ ಅಧಿಪ್ಪತಿ ರಾಜಾ ನಾಮ ಹೋತಿ? **ಕಿಂಸು ರಾಜಾ ರಜ್ಜಿಸ್ಸರೋ**ತಿ ಕಥಂ ಪನ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಿಸ್ಸರೋ ನಾಮ ಹೋತಿ? **ಕಥಂಸು ವಿರಜೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಕಥಂ ನು ಖೋ ಸೋ ರಾಜಾ ವಿರಜೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ?

ಪಟಿಗೀತಸ್ಸ ಪನ ಅತ್ಥೋ - **ಛದ್ವಾರಾಧಿಪ್ಪತೀ ರಾಜಾ**ತಿ ಯೋ ಛನ್ನಂ ದ್ವಾರಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪತಿ, ಏಕದ್ವಾರೇಪಿ ರೂಪಾದೀಹಿ ಅನಭಿಭೂತೋ, ಅಯಂ ರಾಜಾ ನಾಮ। **ರಜ್ಜಮಾನೋ ರಜ್ಜಿಸ್ಸರೋ**ತಿ ಯೋ ಪನ ತೇಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ರಜ್ಜತಿ, ಸೋ ರಜ್ಜಮಾನೋ ರಜ್ಜಿಸ್ಸರೋ ನಾಮ। **ಅರಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಅರಜ್ಜಮಾನೋ ಪನ ವಿರಜೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ರಜ್ಜ**ನ್ತಿ ರಜ್ಜಮಾನೋ ಬಾಲೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ।

ಏವಮಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಪಟಿಗೀತಂ ದತ್ವಾ, ಉತ್ತರ, ತಯಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೀತೇ ಗಾಯಿತೇ ಇಮಸ್ಸ ಗೀತಸ್ಸ ಇಮಂ ಪಟಿಗೀತಂ ಗಾಯಿಸ್ಸತಿ -

"ಕೇನಸ್ಸು ವುಯ್ಹತಿ ಬಾಲೋ, ಕಥಂ ನುದತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಯೋಗಕ್ಖೇಮೀ ಕಥಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ"ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ ತ್ವಂ ಇದಂ ಪಟಿಗೀತಂ ಗಾಯೇಯ್ಯಾಸಿ -

"ಓಘೇನ ವುಯ್ಹತಿ ಬಾಲೋ, ಯೋಗಾ ನುದತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಸಬ್ಬಯೋಗವಿಸಂಯುತ್ತೋ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮೀತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - "ಕಾಮೋಘಾದಿನಾ ಚತುಬ್ಬಿಧೇನ ಓಘೇನ ಬಾಲೋ ವುಯ್ಹತಿ, ತಂ ಓಘಂ ಪಣ್ಡಿತೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಸಙ್ಖಾತೇನ ಯೋಗೇನ ನುದತಿ। ಸೋ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಕಾಮಯೋಗಾದೀಹಿ ವಿಸಂಯುತ್ತೋ ಯೋಗಕ್ಖೇಮೀ ನಾಮ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ।

ಉತ್ತರೋ ಇಮಂ ಪಟಿಗೀತಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸೋ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಗಾಥಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಅಮ್ಭೋ, ಮಯಾ ಗೀತಪಟಿಗೀತಂ ಆಹಟಂ, ಓಕಾಸಂ ಮೇ ದೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಿರನ್ತರಂ ಠಿತಸ್ಸ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಜಣ್ಣುನಾ ಅಕ್ಕಮನ್ತೋ ಅಗಮಾಸಿ। ನಾಗಮಾಣವಿಕಾ ಪಿತು ಫಣೇ ಠತ್ವಾ ನಚ್ಚಮಾನಾ "ಕಿಂಸು ಅಧಿಪ್ಪತೀ ರಾಜಾ"ತಿ ಗೀತಂ ಗಾಯತಿ? ಉತ್ತರೋ "ಛದ್ವಾರಾಧಿಪ್ಪತೀ ರಾಜಾ"ತಿ ಪಟಿಗೀತಂ ಗಾಯಿ। ಪುನ ನಾಗಮಾಣವಿಕಾ "ಕೇನಸ್ಸು ವುಯ್ಹತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಗೀತಂ ಗಾಯತಿ? ಅಥಸ್ಸಾ ಪಟಿಗೀತಂ ಗಾಯನ್ತೋ ಉತ್ತರೋ "ಓಘೇನ ವುಯ್ಹತೀ"ತಿ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ। ನಾಗರಾಜಾ ತಂ ಸುತ್ವಾವ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಮಯಾ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ಏವರೂಪಂ ಪದಂ ನಾಮ ನ ಸುತಪುಬ್ಬಂ, ಉಪ್ಪನ್ನೋ ವತ, ಭೋ, ಲೋಕೇ ಬುದ್ಧೋ"ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ನಙ್ಗುಟ್ಠೇನ ಉದಕಂ ಪಹರಿ, ಮಹಾವೀಚಿಯೋ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು, ಉಭೋ ತೀರಾನಿ ಭಿಜ್ಜಿಂಸು। ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಉಸಭಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಉದಕೇ ನಿಮುಜ್ಜಿಂಸು। ಸೋ ಏತ್ತಕಂ ಮಹಾಜನಂ ಫಣೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಥಲೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಉತ್ತರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಹಂ, ಸಾಮಿ, ಸತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ಸೋ "ಏಹಿ, ಸಾಮಿ, ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಉತ್ತರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಮಹಾಜನೋಪಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗತೋ। ನಾಗರಾಜಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸೀನಂ ಅನ್ತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ರೋದಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಕಿಂ ಇದಂ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ? "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾವಕೋ ಹುತ್ವಾ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಸೋಪಿ ಮಂ ಸಮಣಧಮ್ಮೋ ನಿದ್ಧಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಏರಕಪತ್ತಛಿನ್ದನಮತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ

ಅಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉರೇನ ಪರಿಸಕ್ಕನಟ್ಠಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಸ್ಮಿ, ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ನೇವ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಲಭಾಮಿ, ನ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ, ನ ತುಮ್ಹಾದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ದಸ್ಸನ"ನ್ತಿ ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಮಹಾರಾಜ, ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ನಾಮ ದುಲ್ಲಭಮೇವ, ತಥಾ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ , ತಥಾ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೋ, ಇದಂ ಕಿಚ್ಛೇನ ಕಸಿರೇನ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮೨."ಕಿಚ್ಛೋ ಮನುಸ್ಸಪಟಿಲಾಭೋ, ಕಿಚ್ಛಂ ಮಚ್ಚಾನ ಜೀವಿತಂ।
ಕಿಚ್ಛಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ, ಕಿಚ್ಛೋ ಬುದ್ಧಾನಮುಪ್ಪಾದೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಮಹನ್ತೇನ ಹಿ ವಾಯಾಮೇನ ಮಹನ್ತೇನ ಕುಸಲೇನ ಲದ್ಧತ್ತಾ ಮನುಸ್ಸತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ನಾಮ ಕಿಚ್ಛೋ ದುಲ್ಲಭೋ। ನಿರನ್ತರಂ ಕಸಿಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತವುತ್ತಿಂ ಘಟನತೋಪಿ ಪರಿತ್ತಟ್ಠಾಯಿತಾಯಪಿ ಮಚ್ಚಾನಂ ಜೀವಿತಂ ಕಿಚ್ಛಂ। ಅನೇಕೇಸುಪಿ ಕಪ್ಪೇಸು ಧಮ್ಮದೇಸಕಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದುಲ್ಲಭತಾಯ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಮ್ಪಿ ಕಿಚ್ಛಂ। ಮಹನ್ತೇನ ವಾಯಾಮೇನ ಅಭಿನೀಹಾರಸ್ಸ ಸಮಿಜ್ಝನತೋ ಸಮಿದ್ಧಾಭಿನೀಹಾರಸ್ಸ ಚ ಅನೇಕೇಹಿಪಿ ಕಪ್ಪಕೋಟಿಸಹಸ್ಸೇಹಿ ದುಲ್ಲಭುಪ್ಪಾದತೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೋಪಿ ಕಿಚ್ಛೋಯೇವ, ಅತಿವಿಯ ದುಲ್ಲಭೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ನಾಗರಾಜಾಪಿ ತಂದಿವಸಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಲಭೇಯ್ಯ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತತ್ತಾ ಪನ ನಾಲತ್ಥ। ಸೋ ಯೇಸು ಪಟಿಸನ್ಧಿಗಹಣತಚಜಹನವಿಸ್ಸಟ್ಠನಿದ್ದೋಕ್ಕಮನಸಜಾತಿಯಾಮೇಥುನಸೇವನಚುತಿಸಙ್ಖಾತೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು ನಾಗಸರೀರಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಿಲಮನ್ತಿ, ತೇಸು ಅಕಿಲಮನಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ಮಾಣವರೂಪೇನೇವ ವಿಚರಿತುಂ ಲಭತೀತಿ।

ಏರಕಪತ್ತನಾಗರಾಜವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಆನನ್ದತ್ಥೇರಪಞ್ಹವತ್ಥು

ಸಬ್ಬಪಾಪಸ್ಸ ಅಕರಣನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಞ್ಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಥೇರೋ ಕಿರ ದಿವಾಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸತ್ಥಾರಾ ಸತ್ತನ್ನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆಯುಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಬೋಧಿ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತೋ ಅಗ್ಗಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತೋ ಅಗ್ಗಸಾವಕಉಪಟ್ಠಾಕೋತಿ ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಕಥಿತಂ, ಉಪೋಸಥೋ ಪನ ಅಕಥಿತೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ತೇಸಮ್ಪಿ ಅಯಮೇವ ಉಪೋಸಥೋ, ಅಞ್ಞೋ"ತಿ? ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ತೇಸಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಕಾಲಭೇದೋವ ಅಹೋಸಿ, ನ ಕಥಾಭೇದೋ। ವಿಪಸ್ಸೀ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹಿ ಸತ್ತಮೇ ಸತ್ತಮೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಉಪೋಸಥಂ ಅಕಾಸಿ। ಏಕದಿವಸಂ ದಿನ್ನೋವಾದೋಯೇವ ಹಿಸ್ಸ ಸತ್ತನ್ನಂ ಸಂವಚ್ಛರಾನಂ ಅಲಂ ಹೋತಿ। ಸಿಖೀ ಚೇವ ವೇಸ್ಸಭೂ ಚ ಛಟ್ಠೇ ಛಟ್ಠೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕರಿಂಸು, ಕಕುಸನ್ಧೋ ಕೋಣಾಗಮನೋ ಚ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ। ಕಸ್ಸಪದಸಬಲೋ ಛಟ್ಠೇ ಛಟ್ಠೇ ಮಾಸೇ ಉಪೋಸಥಂ ಅಕಾಸಿ। ಏಕದಿವಸಂ ದಿನ್ನೋವಾದೋ ಏವ ಹಿಸ್ಸ ಛನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಅಲಂ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಾ ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಇಮಂ ಕಾಲಭೇದಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಓವಾದಗಾಥಾ ಪನ ನೇಸಂ ಇಮಾಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಏಕಮೇವ ಉಪೋಸಥಂ ಆವಿ ಕರೋನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೮೩."ಸಬ್ಬಪಾಪಸ್ಸ ಅಕರಣಂ, ಕುಸಲಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾ।
ಸಚಿತ್ತಪರಿಯೋದಪನಂ, ಏತಂ ಬುದ್ಧಾನ ಸಾಸನಂ॥

೧೮೪."ಖನ್ತೀ ಪರಮಂ ತಪೋ ತಿತಿಕ್ಖಾ,

ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಮಂ ವದನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ।
ನ ಹಿ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಪರೂಪಘಾತೀ,
ನ ಸಮಣೋ ಹೋತಿ ಪರಂ ವಿಹೇಠಯನ್ತೋ॥

೧೮೫.“ಅನೂಪವಾದೋ ಅನೂಪಘಾತೋ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಚ ಸಂವರೋ।
ಮತ್ತಞ್ಞುತಾ ಚ ಭತ್ತಸ್ಮಿಂ, ಪನ್ತಞ್ಚ ಸಯನಾಸನಂ।
ಅಧಿಚಿತ್ತೇ ಚ ಆಯೋಗೋ, ಏತಂ ಬುದ್ಧಾನ ಸಾಸನ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬಪಾಪಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಸ್ಸ। **ಉಪಸಮ್ಪದಾ**ತಿ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಾ ಕುಸಲಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದನಞ್ಚೇವ ಉಪ್ಪಾದಿತಸ್ಸ ಚ ಭಾವನಾ। **ಸಚಿತ್ತಪರಿಯೋದಪನ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ನೀವರಣೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾಪನಂ। **ಏತಂ ಬುದ್ಧಾನ ಸಾಸನ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಅಯಮನುಸಿಟ್ಠಿ।

ಖನ್ತೀತಿ ಯಾ ಏಸಾ ತಿತಿಕ್ಖಾಸಙ್ಖಾತಾ ಖನ್ತೀ ನಾಮ, ಇದಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಪರಮಂ ಉತ್ತಮಂ ತಪೋ। **ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಮಂ ವದನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ**ತಿ ಬುದ್ಧಾ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಚ ಅನುಬುದ್ಧಾ ಚಾತಿ ಇಮೇ ತಯೋ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಉತ್ತಮನ್ತೀ ವದನ್ತಿ। **ನ ಹಿ ಪಬ್ಬಜಿತೋ**ತಿ ಪಾಣಿಆದೀಹಿ ಪರಂ ಅಪಹನನ್ತೋ ವಿಹೇಠೇನ್ತೋ ಪರೂಪಘಾತೀ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। **ನ ಸಮಣೋ**ತಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಪರಂ ವಿಹೇಠಯನ್ತೋ ಸಮಣೋಪಿ ನ ಹೋತಿಯೇವ ।

ಅನೂಪವಾದೋತಿ ಅನೂಪವಾದನಞ್ಚೇವ ಅನೂಪವಾದಾಪನಞ್ಚ। **ಅನೂಪಘಾತೋ**ತಿ ಅನೂಪಘಾತನಞ್ಚೇವ ಅನೂಪಘಾತಾಪನಞ್ಚ । **ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ**ತಿ ಜೇಟ್ಠಕಸೀಲೇ। **ಸಂವರೋ**ತಿ ಪಿದಹನಂ। **ಮತ್ತಞ್ಞುತಾ**ತಿ ಮತ್ತಞ್ಞುಭಾವೋ ಪಮಾಣಜಾನನಂ। **ಪನ್ತ**ನ್ತಿ ವಿವಿತ್ತಂ। **ಅಧಿಚಿತ್ತೇ**ತಿ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತೇ ಅಧಿಚಿತ್ತೇ। **ಆಯೋಗೋ**ತಿ ಪಯೋಗಕರಣಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಸನಂ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಅನೂಪವಾದೇನ ವಾಚಸಿಕಂ ಸೀಲಂ ಕಥಿತಂ, ಅನೂಪಘಾತೇನ ಕಾಯಿಕಸೀಲಂ, “ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಚ ಸಂವರೋ”ತಿ ಸೀಲಂ ಕಥಿತಂ, ಅನೂಪಘಾತೇನ ಕಾಯಿಕಸೀಲಂ, “ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಚ ಸಂವರೋ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸೀಲಞ್ಚೇವ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಞ್ಚ, ಮತ್ತಞ್ಞುತಾಯ ಆಜೀವಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಚೇವ ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಸಿತಸೀಲಞ್ಚ, ಪನ್ತಸೇನಾಸನೇನ ಸಪ್ಪಾಯಸೇನಾಸನಂ, ಅಧಿಚಿತ್ತೇನ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ। ಏವಂ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ ಕಥಿತಾ ಏವ ಹೋನ್ತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಆನನ್ದತ್ಥೇರಪಞ್ಹವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಅನಭಿರತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ನ ಕಹಾಪಣವಸ್ಸೇನಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅನಭಿರತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ “ಅಸುಕಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಗನ್ತ್ವಾ ಉದ್ದೇಸಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಪೇಸಿತೋ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತುನೋ ರೋಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಪುತ್ತಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತುಂ ಸಮತ್ಥಂ ಕಞ್ಚಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಸೋಕೇನ ವಿಪ್ಪಲಪನ್ತೋಯೇವ ಆಸನ್ನಮರಣೋ ಹುತ್ವಾ “ಇದಂ ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರಮೂಲಂ ಕರೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ ಕಹಾಪಣಸತಂ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಸೋ ದಹರಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲೇ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಪವಟ್ಟೇನ್ತೋ ರೋದಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಪಿತಾ ತೇ ವಿಪ್ಪಲಪನ್ತೋವ ಕಾಲಕತೋ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ತೇನ ಕಹಾಪಣಸತಂ ಹತ್ಥೇ ಠಪಿತಂ,

ತೇನ ಕಿಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಆಹ। ದಹರೋ "ನ ಮೇ ಕಹಾಪಣೇಹಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಕಿಂ ಮೇ ಪರಕುಲೇಸು ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತೇನ, ಸಕ್ಕಾ ತಂ ಕಹಾಪಣಸತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತುಂ, ವಿಬ್ಭಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಸಜ್ಝಾಯನಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೋ ಪಣ್ಡುರೋಗೀ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ದಹರಸಾಮಣೇರಾ "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ತೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ದಸ್ಸೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಸ್ಮಾ ಏವಮಕಾಸಿ, ಅತ್ಥಿ ಪನ ತೇ ಕೋಚಿ ಜೀವಿತಪಚ್ಚಯೋ"ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ತೇ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? "ಕಹಾಪಣಸತಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ತೇನ ಹಿ ಕತ್ಥಚಿ ತಾವ ಸಕ್ಖರಾ ಆಹರ, ಗಣೇತ್ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮ "ಸಕ್ಕಾ ವಾ ತಾವತ್ತಕೇನ ಜೀವಿತುಂ, ನೋ ವಾ"ತಿ। ಸೋ ಸಕ್ಖರಾ ಆಹರಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ತಾವ ಪಣ್ಣಾಸಂ ಠಪೇಹಿ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಗೋಣಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಚತುವೀಸತಿ, ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಬೀಜತ್ಥಾಯ, ಯುಗನಙ್ಗಲತ್ಥಾಯ, ಕುದ್ದಾಲವಾಸಿಫರಸುಅತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಏವಂ ಗಣಿಯಮಾನೇ ತಂ ಕಹಾಪಣಸತಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖು ತವ ಕಹಾಪಣಾ ಅಪ್ಪಕಾ, ಕಥಂ ಏತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಣ್ಹಂ ಪೂರೇಸ್ಸಸಿ, ಅತೀತೇ ಕಿರ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅಪ್ಫೋಟಿತಮತ್ತೇನ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಟ್ಠಾನೇ ಕಟಿಪ್ಪಮಾಣೇನ ರತನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಾಪೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಯಾವ ಛತ್ತಿಂಸ ಸಕ್ಕಾ ಚವನ್ತಿ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ದೇವರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾಪಿ ಮರಣಕಾಲೇ ತಣ್ಹಂ ಅಪೂರೇತ್ವಾವ ಕಾಲಮಕಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ **ಮನ್ಧಾತುಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೩.೨೨) ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ -

"ಯಾವತಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ ಪರಿಹರನ್ತಿ, ದಿಸಾ ಭನ್ತಿ ವಿರೋಚನಾ।
ಸಬ್ಬೇವ ದಾಸಾ ಮನ್ಧಾತು, ಯೇ ಪಾಣಾ ಪಥವಿಸ್ಸಿತಾ"ತಿ॥ -

ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಅನನ್ತರಾ ಇಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೮೬."ನ ಕಹಾಪಣವಸ್ಸೇನ, ತಿತ್ತಿ ಕಾಮೇಸು ವಿಜ್ಜತಿ।
ಅಪ್ಪಸ್ಸಾದಾ ದುಖಾ ಕಾಮಾ, ಇತಿ ವಿಞ್ಞಾಯ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

೧೮೭."ಅಪಿ ದಿಬ್ಬೇಸು ಕಾಮೇಸು, ರತಿಂ ಸೋ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ।
ತಣ್ಹಕ್ಖಯರತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾವಕೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಹಾಪಣವಸ್ಸೇನಾ**ತಿ ಯಂ ಸೋ ಅಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಸತ್ತರತನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಾಪೇಸಿ, ತಂ ಇಧ ಕಹಾಪಣವಸ್ಸನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತೇನಪಿ ಹಿ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇಸು ತಿತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏವಂ ದುಪ್ಪೂರಾ ಏಸಾ ತಣ್ಹಾ। **ಅಪ್ಪಸ್ಸಾದಾ**ತಿ ಸುಪಿನಸದಿಸತಾಯ ಪರಿತ್ತಸುಖಾ। **ದುಖಾ**ತಿ ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಾದೀಸು ಆಗತದುಕ್ಖವಸೇನ ಪನ ಬಹುದುಕ್ಖಾವ। **ಇತಿ ವಿಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ಏವಮೇತೇ ಕಾಮೇ ಜಾನಿತ್ವಾ। **ಅಪಿ ದಿಬ್ಬೇಸೂ**ತಿ ಸಚೇ ಹಿ ದೇವಾನಂ ಉಪಕಪ್ಪನಕಕಾಮೇಹಿ ನಿಮನ್ತೇಯ್ಯಾಪಿ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ವಿಯ ಏವಮ್ಪಿ ತೇಸು ಕಾಮೇಸು ರತಿಂ ನ ವಿನ್ದತಿಯೇವ। **ತಣ್ಹಕ್ಖಯರತೋ**ತಿ ಅರಹತ್ತೇ ಚೇವ ನಿಬ್ಬಾನೇ ಚ ಅಭಿರತೋ ಹೋತಿ, ತಂ ಪತ್ಥಯಮಾನೋ ವಿಹರತಿ। **ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾವಕೋ**ತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸವನೇನ ಜಾತೋ ಯೋಗಾವಚರಭಿಕ್ಖೂತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅನಭಿರತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಅಗ್ಗಿದತ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಬಹುಂ ವೇ ಸರಣಂ ಯನ್ತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಾಲಿಕರಾಸಿಮ್ಹಿ ನಿಸಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಿದತ್ತಂ ನಾಮ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಪುರೋಹಿತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಮಹಾಕೋಸಲಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಪಿತರಿ ಕಾಲಕತೇ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ "ಪಿತು ಮೇ ಪುರೋಹಿತೋ"ತಿ ಗಾರವೇನ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಕಾಲೇ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕರೋತಿ, "ಆಚರಿಯ, ಇಧ ನಿಸೀದಥಾ"ತಿ ಸಮಾನಾಸನಂ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ರಾಜಾ ಮಯಿ ಅತಿವಿಯ ಗಾರವಂ ಕರೋತಿ, ನ ಖೋ ಪನ ರಾಜೂನಂ ನಿಚ್ಚಕಾಲಮೇವ ಸಕ್ಕಾ ಚಿತ್ತಂ ಗಹೇತುಂ। ಸಮಾನವಯೇನೇವ ಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ರಜ್ಜಸುಖಂ ನಾಮ ಸುಖಂ ಹೋತಿ, ಅಹಞ್ಚಮ್ಹಿ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಮೇ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ। ಸೋ ರಾಜಾನಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹೇನ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಧನಂ ದಾನಮುಖೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಬಾಹಿರಕಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದಸ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅನುಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ಸೋ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಙ್ಗಮಗಧಾನಞ್ಚ ಕುರುರಟ್ಠಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತರೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಓವಾದಂ ದೇತಿ, "ತಾತಾ, ಯಸ್ಸ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಾದಯೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸೋ ನದಿತೋ ಏಕೇಕಂ ವಾಲುಕಪುಟಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಓಕಿರತೂ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಾದೀನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಮಹಾವಾಲುಕರಾಸಿ ಅಹೋಸಿ, ತಂ ಅಹಿಛತ್ತೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ। ಅಙ್ಗಮಗಧವಾಸಿನೋ ಚೇವ ಕುರುರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಚ ಮಾಸೇ ಮಾಸೇ ತೇಸಂ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ ದಾನಂ ದೇನ್ತಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಅಗ್ಗಿದತ್ತೋ ಇಮಂ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ - "ಪಬ್ಬತಂ ಸರಣಂ ಯಾಥ, ವನಂ ಸರಣಂ ಯಾಥ, ಆರಾಮಂ ಸರಣಂ ಯಾಥ, ರುಕ್ಖಂ ಸರಣಂ ಯಾಥ, ಏವಂ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖತೋ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ। ಅತ್ತನೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಪಿ ಇಮಿನಾ ಓವಾದೇನ ಓವದಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಕತಾಭಿನಿಕ್ಖಮನೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಾವತ್ಥಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಗ್ಗಿದತ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಸದ್ಧಿಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಬ್ಬೇಪಿ ಇಮೇ ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಂ ಆಹ - "ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಕಿಂ ಪಸ್ಸಸಿ ಅಗ್ಗಿದತ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮಹಾಜನಂ ಅತಿತ್ಥೇ ಪಕ್ಖನ್ದಾಪೇನ್ತಂ, ಗಚ್ಛ ತೇಸಂ ಓವಾದಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ಭನ್ತೇ, ಬಹೂ ಏತೇ, ಏಕಕಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ ಅವಿಸಯ್ಹಾ। ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇಪಿ ಆಗಮಿಸ್ಸಥ, ವಿಸಯ್ಹಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ। ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಅಹಮ್ಪಿ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಪುರತೋ ಯಾಹೀತಿ। ಥೇರೋ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋವ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಏತೇ ಬಲವನ್ತೋ ಚೇವ ಬಹೂ ಚ। ಸಚೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಮಾಗಮಟ್ಠಾನೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ವಗ್ಗವಗ್ಗೇನ ಉಟ್ಠಹೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಥೂಲಫುಸಿತಕಂ ದೇವಂ ವುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತೇ ಥೂಲಫುಸಿತಕೇಸು ಪತನ್ತೇಸು ಉಟ್ಠಾಯುಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ಥೇರೋ ಅಗ್ಗಿದತ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ "ಅಗ್ಗಿದತ್ತಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ನಾಮೇನ ಆಲಪಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಕೋ ನು ಖೋ ಮಂ ನಾಮೇನ ಆಲಪತೀ"ತಿ ಮಾನಥದ್ಧತಾಯ "ಕೋ ಏಸೋ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ವದೇಸೀ"ತಿ? "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಏಕರತ್ತಿಂ ಇಧ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ತ್ವಂ ಆಚಿಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ। "ಇಧ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥಿ, ಏಕಸ್ಸ ಏಕಾವ ಪಣ್ಣಸಾಲಾ"ತಿ। "ಅಗ್ಗಿದತ್ತ, ಮನುಸ್ಸಾ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಗಾವೋ ಗುನ್ನಂ, ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ, ದೇಹಿ ಮೇ ವಸನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಪಬ್ಬಜಿತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಸಚೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಕಹಂ ತೇ ಖಾರಿಭಣ್ಡಂ, ಕೋ ಪಬ್ಬಜಿತಪರಿಕ್ಖಾರೋ"ತಿ। "ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಪರಿಕ್ಖಾರೋ, ವಿಸುಂ ಪನ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರಿತುಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರೇನೇವ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರಾಮಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ। ಸೋ "ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆಹ - "ಅಮ್ಭೋ, ಅಗ್ಗಿದತ್ತ, ಮಾ ಕುಜ್ಝಿ, ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಮೇ ಆಚಿಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ। ನತ್ಥಿ ಏತ್ಥ ವಸನಟ್ಠಾನನ್ತಿ। ಏತಸ್ಮಿಂ ಪನ ವಾಲುಕರಾಸಿಮ್ಹಿ ಕೋ ವಸತೀತಿ। ಏಕೋ, ನಾಗರಾಜಾತಿ। ಏತಂ ಮೇ ದೇಹೀತಿ। ನ ಸಕ್ಕಾ ದಾತುಂ, ಭಾರಿಯಂ ಏತಸ್ಸ ಕಮ್ಮನ್ತಿ। ಹೋತು, ದೇಹಿ ಮೇತಿ। ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ಏವ ಜಾನಾಹೀತಿ।

ಥೇರೋ ವಾಲುಕರಾಸಿಅಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ನಾಗರಾಜಾ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಸಮಣೋ ಇತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ನ ಜಾನಾತಿ ಮಞ್ಞೇ ಮಮ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ, ಧೂಮಾಯಿತ್ವಾ ನಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧೂಮಾಯಿ। ಥೇರೋ "ಅಯಂ ನಾಗರಾಜಾ 'ಅಹಮೇವ ಧೂಮಾಯಿತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಅಞ್ಞೇ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀ'ತಿ ಮಞ್ಞೇ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತೀ"ತಿ ಸಯಮ್ಪಿ ಧೂಮಾಯಿ। ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸರೀರತೋ ಉಗ್ಗತಾ ಧೂಮಾ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಉಭೋಪಿ ಧೂಮಾ ಥೇರಂ ಅಬಾಧೇತ್ವಾ ನಾಗರಾಜಾನಮೇವ ಬಾಧೇನ್ತಿ। ನಾಗರಾಜಾ ಧೂಮವೇಗಂ ಸಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಪಜ್ಜಲಿ। ಥೇರೋಪಿ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಪಜ್ಜಲಿ। ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಉಭೋಪಿ ಥೇರಂ ಅಬಾಧೇತ್ವಾ ನಾಗರಾಜಾನಮೇವ ಬಾಧಯಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರಂ ಉಕ್ಕಾಹಿ ಪದಿತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಇಸಿಗಣೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ನಾಗರಾಜಾ, ಸಮಣಂ ಝಾಪೇತಿ, ಭದ್ದಕೋ ವತ ಸಮಣೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಚನಂ ಅಸುತ್ವಾ ನಟ್ಠೋ"ತಿ। ಥೇರೋ ನಾಗರಾಜಾನಂ ದಮೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ ವಾಲುಕರಾಸಿಮ್ಹಿ ನಿಸೀದಿ। ನಾಗರಾಜಾ ವಾಲುಕರಾಸಿಂ ಭೋಗೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕೂಟಾಗಾರಕುಚ್ಛಿಪಮಾಣಂ ಫಣಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಉಪರಿ ಧಾರೇಸಿ।

ಇಸಿಗಣಾ ಪಾತೋವ "ಸಮಣಸ್ಸ ಮತಭಾವಂ ವಾ ಅಮತಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ವಾಲುಕರಾಸಿಮತ್ಥಕೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಭಿತ್ಥವನ್ತಾ ಆಹಂಸು - "ಸಮಣ, ಕಚ್ಚಿ ನಾಗರಾಜೇನ ನ ಬಾಧಿತೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ನ ಪಸ್ಸಥ ಮಮ ಉಪರಿಫಣಂ ಧಾರೇತ್ವಾ ಠಿತ"ನ್ತಿ? ತೇ "ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ ಭೋ, ಸಮಣಸ್ಸ ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ ದಮಿತೋ"ತಿ ಥೇರಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ ಆಗತೋ। ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ವನ್ದಿ। ಅಥ ನಂ ಇಸಯೋ ಆಹಂಸು - "ಅಯಮ್ಪಿ ತಯಾ ಮಹನ್ತತರೋ"ತಿ। ಏಸೋ ಭಗವಾ ಸತ್ಥಾ, ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಸಾವಕೋತಿ। ಸತ್ಥಾ ವಾಲುಕರಾಸಿಮತ್ಥಕೇ ನಿಸೀದಿ, ಇಸಿಗಣೋ "ಅಯಂ ತಾವ ಸಾವಕಸ್ಸ ಆನುಭಾವೋ, ಇಮಸ್ಸ ಪನ ಆನುಭಾವೋ ಕೀದಿಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಸತ್ಥಾರಂ ಅಭಿತ್ಥವಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಗ್ಗಿದತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಆಹ - "ಅಗ್ಗಿದತ್ತ, ತ್ವಂ ತವ ಸಾವಕಾನಞ್ಚ ಉಪಟ್ಠಾಕಾನಞ್ಚ ಓವಾದಂ ದದಮಾನೋ ಕಿನ್ತಿ ವತ್ವಾ ದೇಸೀ"ತಿ। "ಏತಂ ಪಬ್ಬತಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಥ, ವನಂ ಆರಾಮಂ ರುಕ್ಖಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಥ। ಏತಾನಿ ಹಿ ಸರಣಂ ಗತೋ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಏವಂ ತೇಸಂ ಓವಾದಂ ದಮ್ಮೀತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ, ಅಗ್ಗಿದತ್ತ, ಏತಾನಿ ಸರಣಂ ಗತೋ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತಿ, ಬುದ್ಧಂ ಧಮ್ಮಂ ಸಙ್ಘಂ ಪನ ಸರಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಕಲವಟ್ಟದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೮೮."ಬಹುಂ ವೇ ಸರಣಂ ಯನ್ತಿ, ಪಬ್ಬತಾನಿ ವನಾನಿ ಚ।
ಆರಾಮರುಕ್ಖಚೇತ್ಯಾನಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಭಯತಜ್ಜಿತಾ॥

೧೮೯."ನೇತಂ ಖೋ ಸರಣಂ ಖೇಮಂ, ನೇತಂ ಸರಣಮುತ್ತಮಂ।
ನೇತಂ ಸರಣಮಾಗಮ್ಮ, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತಿ॥

೧೯೦."ಯೋ ಚ ಬುದ್ಧಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಸರಣಂ ಗತೋ।
ಚತ್ತಾರಿ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ, ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಪಸ್ಸತಿ॥

೧೯೧."ದುಕ್ಖಂ ದುಕ್ಖಸಮುಪ್ಪಾದಂ, ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಅತಿಕ್ಕಮಂ।
ಅರಿಯಂ ಚಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ, ದುಕ್ಖೂಪಸಮಗಾಮಿನಂ॥

೧೯೨."ಏತಂ ಖೋ ಸರಣಂ ಖೇಮಂ, ಏತಂ ಸರಣಮುತ್ತಮಂ।
ಏತಂ ಸರಣಮಾಗಮ್ಮ, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಹುನ್ತಿ** ಬಹು। **ಪಬ್ಬತಾನೀತಿ** ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಇಸಿಗಿಲಿವೇಪುಲ್ಲವೇಭಾರಾದಿಕೇ ಪಬ್ಬತೇ ಚ ಮಹಾವನಗೋಸಿಙ್ಗಸಾಲವನಾದೀನಿ ವನಾನಿ ಚ ವೇಳುವನಜೀವಕಮ್ಬವನಾದಯೋ ಆರಾಮೇ ಚ ಉದೇನಚೇತಿಯಗೋತಮಚೇತಿಯಾದೀನಿ ರುಕ್ಖಚೇತ್ಯಾನಿ ಚ ತೇ ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ತೇನ ತೇನ ಭಯೇನ ತಜ್ಜಿತಾ ಭಯತೋ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮಾ ಪುತ್ತಲಾಭಾದೀನಿ ವಾ ಪತ್ಥಯಮಾನಾ ಸರಣಂ ಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನೇತಂ ಸರಣ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಸರಣಂ ನೇವ ಖೇಮಂ ನ ಉತ್ತಮಂ, ನ ಚ ಏತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಜಾತಿಆದಿಧಮ್ಮೇಸು ಸತ್ತೇಸು ಏಕೋಪಿ ಜಾತಿಆದಿತೋ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯೋ ಚಾತಿ ಇದಂ ಅಖೇಮಂ ಅನುತ್ತಮಂ ಸರಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಖೇಮಂ ಉತ್ತಮಂ ಸರಣಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಆರದ್ಧಂ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯೋ ಚ ಗಹಟ್ಠೋ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ "ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿಆದಿಕಂ ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಸಙ್ಘಾನುಸ್ಸತಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೇಟ್ಠವಸೇನ ಬುದ್ಧಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಸರಣಂ ಗತೋ, ತಸ್ಸಪಿ ತಂ ಸರಣಗಮನಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯವನ್ದನಾದೀಹಿ ಕುಪ್ಪತಿ ಚಲತಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಅಚಲಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಮಗ್ಗೇನ ಆಗತಸರಣಮೇವ ಪಕಾಸನ್ತೋ **ಚತ್ತಾರಿ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಪಸ್ಸತೀ**ತಿ ಆಹ। ಯೋ ಹಿ ಏತೇಸಂ ಸಚ್ಚಾನಂ ದಸ್ಸನವಸೇನ ಏತಾನಿ ಸರಣಂ ಗತೋ, ಏತಸ್ಸ ಏತಂ ಸರಣಂ ಖೇಮಞ್ಚ ಉತ್ತಮಞ್ಚ, ಸೋ ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಏತಂ ಸರಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಕಲಸ್ಮಾಪಿ ವಟ್ಟದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಏತಂ ಖೋ ಸರಣಂ ಖೇಮ**ನ್ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಇಸಯೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಸತ್ಥಾಪಿ ಚೀವರಗಬ್ಭತೋ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ "ಏಥ ಭಿಕ್ಖವೋ, ಚರಥ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯ"ನ್ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಙ್ಖಣೇಯೇವ ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರಧರಾ ವಸ್ಸಸಟ್ಠಿಕಥೇರಾ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ ಚ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅಙ್ಗಮಗಧಕುರುರಟ್ಠವಾಸೀನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಆದಾಯ ಆಗಮನದಿವಸೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಸಕ್ಕಾರಂ ಆದಾಯ ಆಗತಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಇಸಯೋ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಗ್ಗಿದತ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಹಾ, ಉದಾಹು ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಆಗತತ್ತಾ "ಅಗ್ಗಿದತ್ತೋವ ಮಹಾ"ತಿ ಮಞ್ಞಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, "ಅಗ್ಗಿದತ್ತ, ಪರಿಸಾಯ ಕಙ್ಖಂ ಛಿನ್ದಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಅಹಮ್ಪಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಾಮೀ"ತಿ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಓರುಯ್ಹ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ, ಸಾವಕೋಹಮಸ್ಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಾವಕತ್ತಂ ಪಕಾಸೇಸೀತಿ।

ಅಗ್ಗಿದತ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಆನನ್ದತ್ಥೇರಪಞ್ಹವತ್ಥು

ದುಲ್ಲಭೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಞ್ಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಥೇರೋ ಹಿ ಏಕದಿವಸಂ ದಿವಾಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಹತ್ಥಾಜಾನೀಯೋ ಛದ್ದನ್ತಕುಲೇ ವಾ ಉಪೋಸಥಕುಲೇ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯೋ ಸಿನ್ಧವಕುಲೇ ವಾ ವಲಾಹಕಸ್ಸರಾಜಕುಲೇ ವಾ, ಉಸಭೋ ಗೋಆಜನೀಯೋ ದಕ್ಖಿಣಪಥೇತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತೇನ ಸತ್ಥಾರಾ ಹತ್ಥಿಆಜಾನೀಯಾದೀನಂ ಉಪ್ಪತ್ತಿಟ್ಠಾನಾದೀನಿ ಕಥಿತಾನಿ, ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ ಪನ ಕಹಂ ನು ಖೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ, "ಆನನ್ದ, ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ ನಾಮ ಸಬ್ಬತ್ಥ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಉಜುಕತೋ ಪನ ತಿಯೋಜನಸತಾಯಾಮೇ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಸತೇ ಆವಟ್ಟತೋ ನವಯೋಜನಸತಪ್ಪಮಾಣೇ ಮಜ್ಝಿಮಪದೇಸಟ್ಠಾನೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೋ ಚ ಪನ ನ ಯಸ್ಮಿಂ ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ವಾ ಕುಲೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲಾನಂ ಪನ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂಯೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೩"ದುಲ್ಲಭೋ ಪುರಿಸಾಜಞ್ಞೋ, ನ ಸೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಜಾಯತಿ।
ಯತ್ಥ ಸೋ ಜಾಯತೀ ಧೀರೋ, ತಂ ಕುಲಂ ಸುಖಮೇಧತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಲ್ಲಭೋತಿ** ಪುರಿಸಾಜಞ್ಞೋ ಹಿ ದುಲ್ಲಭೋ, ನ ಹತ್ಥಿಆಜಾನೀಯಾದಯೋ ವಿಯ ಸುಲಭೋ, ಸೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪಚ್ಚನ್ತದೇಸೇ ವಾ ನೀಚಕುಲೇ ವಾ ನ ಜಾಯತಿ, ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇಪಿ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಅಭಿವಾದನಾದಿಸಕ್ಕಾರಕರಣಟ್ಠಾನೇ ಖತ್ತಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಜಾಯತಿ। ಏವಂ ಜಾಯಮಾನೋ **ಯತ್ಥ ಸೋ ಜಾಯತಿ ಧೀರೋ** ಉತ್ತಮಪಞ್ಞೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ , **ತಂ ಕುಲಂ ಸುಖಮೇಧತೀತಿ** ಸುಖಪ್ಪತ್ತಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಆನನ್ದತ್ಥೇರಪಞ್ಹವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಸಮ್ಬಹುಲಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಸುಖೋ ಬುದ್ಧಾನನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನಾ, "ಆವುಸೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸುಖ"ನ್ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ? ತತ್ಥ ಕೇಚಿ "ರಜ್ಜಸುಖಸದಿಸಂ ಸುಖಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಕೇಚಿ ಕಾಮಸುಖಸದಿಸಂ, ಕೇಚಿ "ಸಾಲಿಮಂಸಭೋಜನಾದಿಸದಿಸಂ ಸುಖಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಂ ಕಥೇಥ? ಇದಞ್ಹಿ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಸುಖಂ ವಟ್ಟದುಕ್ಖಪರಿಯಾಪನ್ನಮೇವ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೋ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ, ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗೀ, ಸಮ್ಮೋದಮಾನಭಾವೋತಿ ಇದಮೇವ ಸುಖ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೪"ಸುಖೋ ಬುದ್ಧಾನಮುಪ್ಪಾದೋ, ಸುಖಾ ಸದ್ಧಮ್ಮದೇಸನಾ।
ಸುಖಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಾಮಗ್ಗೀ, ಸಮಗ್ಗಾನಂ ತಪೋ ಸುಖೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬುದ್ಧಾನಮುಪ್ಪಾದೋತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಮಹಾಜನಂ ರಾಗಕನ್ತಾರಾದೀಹಿ ತಾರೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೋ ಸುಖೋ ಉತ್ತಮೋ। ಯಸ್ಮಾ ಸದ್ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಗಮ್ಮ ಜಾತಿಆದಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಸದ್ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಸುಖಾ। ಸಾಮಗ್ಗೀತಿ** ಸಮಚಿತ್ತತಾ, ಸಾಪಿ ಸುಖಾ ಏವ। ಸಮಗ್ಗಾನಂ ಪನ ಏಕಚಿತ್ತಾನಂ ಯಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧವಚನಂ ವಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ಧುತಙ್ಗಾನಿ ವಾ ಪರಿಹರಿತುಂ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ವಾ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾ **ಸಮಗ್ಗಾನಂ ತಪೋ ಸುಖೋತಿ** ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವಾಹ - "ಯಾವಕೀವಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮಗ್ಗಾ ಸನ್ನಿಪತಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಮ್ಮಗ್ಗಾ ವುಟ್ಠಹಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಮಗ್ಗಾ ಸಙ್ಘಕರಣೀಯಾನಿ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವುದ್ಧಿಯೇವ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ, ನೋ ಪರಿಹಾನೀ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೩೬)।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸಮ್ಬಹುಲಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯವತ್ಥು

ಪೂಜಾರಹೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಥಾಗತೋ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ತೋದೇಯ್ಯಗಾಮಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವಾರೋ ಅಞ್ಞತರಂ ದೇವಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ತತ್ರ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಕಸಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ । ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ಅನಭಿವನ್ದಿತ್ವಾ ತಮೇವ ದೇವಟ್ಠಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸುಗತೋಪಿ "ಇಮಂ ಪದೇಸಂ ಕಿನ್ತಿ ಮಞ್ಞಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪವೇಣಿಯಾ ಆಗತಚೇತಿಯಟ್ಠಾನನ್ತಿ ವನ್ದಾಮಿ, ಭೋ ಗೋತಮಾತಿ। "ಇಮಂ ಠಾನಂ ವನ್ದನ್ತೇನ ತಯಾ ಸಾಧು ಕತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ ಸುಗತೋ ತಂ ಸಮ್ಪಹಂಸೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಭಗವಾ ಏವಂ ಸಮ್ಪಹಂಸೇಸೀ"ತಿ ಸಂಸಯಂ ಸಞ್ಜನೇಸುಂ। ತತೋ ತಥಾಗತೋ ತೇಸಂ ಸಂಸಯಮಪನೇತುಂ ಮಜ್ಝಿಮನಿಕಾಯೇ **ಘಟಿಕಾರಸುತ್ತನ್ತಂ** (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೨೮೨ ಆದಯೋ) ವತ್ವಾ ಇದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಯೋಜನುಬ್ಬೇಧಂ ಕನಕಚೇತಿಯಂ ಅಪರಞ್ಚ ಕನಕಚೇತಿಯಂ ಆಕಾಸೇ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವಂವಿಧಾನಂ ಪೂಜಾರಹಾನಂ ಪೂಜಾ ಯುತ್ತತರಾವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ **ಮಹಾಪರಿನಿಬ್ಬಾನಸುತ್ತೇ** (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೨೦೬) ದಸ್ಸಿತನಯೇನೇವ ಬುದ್ಧಾದಿಕೇ ಚತ್ತಾರೋ ಥೂಪಾರಹೇ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಸರೀರಚೇತಿಯಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಚೇತಿಯಂ ಪರಿಭೋಗಚೇತಿಯನ್ತಿ ತೀಣಿ ಚೇತಿಯಾನಿ ವಿಸೇಸತೋ ಪರಿದೀಪೇತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೯೫."ಪೂಜಾರಹೇ ಪೂಜಯತೋ, ಬುದ್ಧೇ ಯದಿ ಚ ಸಾವಕೇ।
ಪಪಞ್ಚಸಮತಿಕ್ಕನ್ತೇ, ತಿಣ್ಣಸೋಕಪರಿದ್ದವೇ॥

೧೯೬."ತೇ ತಾದಿಸೇ ಪೂಜಯತೋ, ನಿಬ್ಬುತೇ ಅಕುತೋಭಯೇ।
ನ ಸಕ್ಕಾ ಪುಞ್ಞಂ ಸಙ್ಖಾತುಂ, ಇಮೇತ್ತಮಪಿ ಕೇನಚೀ"ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೧೦.೧-೨)।

ತತ್ಥ ಪೂಜಿತುಂ ಅರಹಾ **ಪೂಜಾರಹಾ,** ಪೂಜಿತುಂ ಯುತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪೂಜಾರಹೇ ಪೂಜಯತೋ**ತಿ ಅಭಿವಾದನಾದೀಹಿ ಚ ಚತೂಹಿ ಚ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಪೂಜೇನ್ತಸ್ಸ। ಪೂಜಾರಹೇ ದಸ್ಸೇತಿ **ಬುದ್ಧೇ**ತಿಆದಿನಾ। **ಬುದ್ಧೇ**ತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ। **ಯದೀ**ತಿ ಯದಿ ವಾ, ಅಥ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇತಿ ಕಥಿತಂ ಹೋತಿ, ಸಾವಕೇ ಚ। **ಪಪಞ್ಚಸಮತಿಕ್ಕನ್ತೇ**ತಿ ಸಮತಿಕ್ಕನ್ತತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠಿಮಾನಪಪಞ್ಚೇ। **ತಿಣ್ಣಸೋಕಪರಿದ್ದವೇ**ತಿ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಸೋಕಪರಿದ್ದವೇ , ಇಮೇ ದ್ವೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತೇಹಿ ಪೂಜಾರಹತ್ತಂ ದಸ್ಸಿತಂ।

ತೇತಿ ಬುದ್ಧಾದಯೋ। **ತಾದಿಸೇ**ತಿ ವುತ್ತಗಹಣವಸೇನ। **ನಿಬ್ಬುತೇ**ತಿ ರಾಗಾದಿನಿಬ್ಬುತಿಯಾ। ನತ್ಥಿ ಕುತೋಚಿ ಭವತೋ ವಾ ಆರಮ್ಮಣತೋ ವಾ ಏತೇಸಂ ಭಯನ್ತಿ ಅಕುತೋಭಯಾ, ತೇ **ಅಕುತೋಭಯೇ। ನ ಸಕ್ಕಾ ಪುಞ್ಞಂ ಸಙ್ಖಾತು**ನ್ತಿ ಪುಞ್ಞಂ ಗಣೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। ಕಥನ್ತಿ ಚೇ? **ಇಮೇತ್ತಮಪಿ ಕೇನಚೀ**ತಿ ಇಮಂ ಏತ್ತಕಂ, ಇಮಂ ಏತ್ತಕನ್ತಿ ಕೇನಚೀತಿ ಅಪಿಸದ್ದೋ ಇಧ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬೋ, ಕೇನಚಿ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಮಾನೇನ ವಾ। ತತ್ಥ **ಪುಗ್ಗಲೇನಾ**ತಿ ತೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿನಾ। **ಮಾನೇನಾ**ತಿ ತಿವಿಧೇನ ಮಾನೇನ ತೀರಣೇನ ಧಾರಣೇನ ಪೂರಣೇನ ವಾ। **ತೀರಣಂ** ನಾಮ ಇದಂ ಏತ್ತಕನ್ತಿ ನಯತೋ ತೀರಣಂ। **ಧಾರಣ**ನ್ತಿ ತುಲಾಯ ಧಾರಣಂ। **ಪೂರಣಂ** ನಾಮ ಅಡ್ಢಪಸತಪತ್ಥನಾಳಿಕಾದಿವಸೇನ ಪೂರಣಂ। ಕೇನಚಿ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಮಾನೇಹಿ ಬುದ್ಧಾದಿಕೇ ಪೂಜಯತೋ ಪುಞ್ಞಂ ವಿಪಾಕವಸೇನ ಗಣೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಪರಿಯನ್ತರಹಿತತೋತಿ ದ್ವೀಸು ಠಾನೇಸು ಪೂಜಯತೋ ಕಿಂ ದಾನಂ ಪಠಮಂ ಧರಮಾನೇ ಬುದ್ಧಾದೀ ಪೂಜಯತೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ಪುಞ್ಞಂ ಸಙ್ಖಾತುಂ, ಪುನ ತೇ ತಾದಿಸೇ ಕಿಲೇಸಪರಿನಿಬ್ಬಾನನಿಮಿತ್ತೇನ ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ನಿಬ್ಬುತೇಪಿ ಪೂಜಯತೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ಸಙ್ಖಾತುನ್ತಿ ಭೇದಾ ಯುಜ್ಜನ್ತಿ। ತೇನ ಹಿ ವಿಮಾನವತ್ಥುಮ್ಹಿ -

"ತಿಟ್ಠನ್ತೇ ನಿಬ್ಬುತೇ ಚಾಪಿ, ಸಮೇ ಚಿತ್ತೇ ಸಮಂ ಫಲಂ।
ಚೇತೋಪಣಿಧಿಹೇತು ಹಿ, ಸತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಸುಗ್ಗತಿ"ನ್ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೮೦೬)।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಅಹೋಸೀತಿ। ಯೋಜನಿಕಂ ಕನಕಚೇತಿಯಂ ಸತ್ತಾಹಮಾಕಾಸೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಮಹನ್ತೇನ ಸಮಾಗಮೋ ಚಾಹೋಸಿ, ಸತ್ತಾಹಂ ಚೇತಿಯಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಪೂಜೇಸುಂ। ತತೋ ಭಿನ್ನಲದ್ಧಿಕಾನಂ ಲದ್ಧಿಭೇದೋ ಜಾತೋ, ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ತಂ ಚೇತಿಯಂ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತಂ, ತತ್ಥೇವ ತಂಖಣೇ ಮಹನ್ತಂ ಪಾಸಾಣಚೇತಿಯಂ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಾಗಮೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯವತ್ಥು ನವಮಂ।

ಬುದ್ಧವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಚುದ್ದಸಮೋ ವಗ್ಗೋ।

ಪಠಮಭಾಣವಾರಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

೧೫. ಸುಖವಗ್ಗೋ

೧. ಞಾತಿಕಲಹವೂಪಸಮನವತ್ಥು

ಸುಸುಖಂ ವತಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರನ್ತೋ ಕಲಹವೂಪಸಮನತ್ಥಂ ಞಾತಕೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾಕಿಯಕೋಲಿಯಾ ಕಿರ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರಸ್ಸ ಚ ಕೋಲಿಯನಗರಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತರೇ ರೋಹಿಣಿಂ ನಾಮ ನದಿಂ ಏಕೇನೇವ ಆವರಣೇನ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಸಸ್ಸಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ। ಅಥ ಜೇಟ್ಠಮೂಲಮಾಸೇ ಸಸ್ಸೇಸು ಮಿಲಾಯನ್ತೇಸು ಉಭಯನಗರವಾಸಿಕಾನಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಕಾರಾ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ತತ್ಥ ಕೋಲಿಯನಗರವಾಸಿನೋ ಆಹಂಸು – "ಇದಂ ಉದಕಂ ಉಭಯತೋ ಹರಿಯಮಾನಂ ನೇವ ತುಮ್ಹಾಕಂ, ನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಹೋಸ್ಸತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಸಸ್ಸಂ ಏಕಉದಕೇನೇವ ನಿಪ್ಫಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಇದಂ ಉದಕಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇಥಾ"ತಿ। ಇತರೇಪಿ ಆಹಂಸು – "ತುಮ್ಹೇಸು ಕೋಟ್ಠಕೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ಠಿತೇಸು ಮಯಂ ರತ್ತಸುವಣ್ಣನೀಲಮಣಿಕಾಳಕಹಾಪಣೇ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಪಸಿಬ್ಬಕಾದಿಹತ್ಥಾ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಘರದ್ವಾರೇ ವಿಚರಿತುಂ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಸಸ್ಸಂ ಏಕಉದಕೇನೇವ ನಿಪ್ಫಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಇದಂ ಉದಕಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇಥಾ"ತಿ। ನ ಮಯಂ ದಸ್ಸಾಮಾತಿ। ಮಯಮ್ಪಿ ನ ದಸ್ಸಾಮಾತಿ ಏವಂ ಕಥಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಏಕೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಏಕಸ್ಸ ಪಹಾರಂ ಅದಾಸಿ, ಸೋಪಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸಾತಿ ಏವಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ರಾಜಕುಲಾನಂ ಜಾತಿಂ ಘಟ್ಟೇತ್ವಾ ಕಲಹಂ ವಡ್ಢಯಿಂಸು।

ಕೋಲಿಯಕಮ್ಮಕಾರಾ ವದನ್ತಿ – "ತುಮ್ಹೇ ಕಪಿಲವತ್ಥುವಾಸಿಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಜ್ಜಥ, ಯೇ ಸೋಣಸಿಙ್ಗಾಲಾದಯೋ ವಿಯ ಅತ್ತನೋ ಭಗಿನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಸಿಂಸು, ಏತೇಸಂ ಹತ್ಥಿನೋ ಚೇವ ಅಸ್ಸಾ ಚ ಫಲಕಾವುಧಾನಿ ಚ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಸಾಕಿಯಕಮ್ಮಕಾರಾಪಿ ವದನ್ತಿ "ತುಮ್ಹೇ ಇದಾನಿ ಕುಟ್ಠಿನೋ ದಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಜ್ಜಥ, ಯೇ ಅನಾಥಾ ನಿಗ್ಗತಿಕಾ ತಿರಚ್ಛಾನಾ ವಿಯ ಕೋಲರುಕ್ಖೇ ವಸಿಂಸು, ಏತೇಸಂ ಹತ್ಥಿನೋ ಚ ಅಸ್ಸಾ ಚ ಫಲಕಾವುಧಾನಿ ಚ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ ನಿಯುತ್ತಾನಂ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ಕಥಯಿಂಸು, ಅಮಚ್ಚಾ ರಾಜಕುಲಾನಂ ಕಥೇಸುಂ। ತತೋ ಸಾಕಿಯಾ "ಭಗಿನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಸಿತಕಾನಂ ಥಾಮಞ್ಚ ಬಲಞ್ಚ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಯುದ್ಧಸಜ್ಜಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಕೋಲಿಯಾಪಿ "ಕೋಲರುಕ್ಖವಾಸೀನಂ ಥಾಮಞ್ಚ ಬಲಞ್ಚ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಯುದ್ಧಸಜ್ಜಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾಪಿ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಞಾತಕೇ ದಿಸ್ವಾ "ಮಯಿ ಅಗಚ್ಛನ್ತೇ ಇಮೇ ನಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಯಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ರೋಹಿಣಿನದಿಯಾ ಮಜ್ಝೇ ಆಕಾಸೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ। ಞಾತಕಾ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಆವುಧಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವನ್ದಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಸತ್ಥಾ ಆಹ – "ಕಿಂ ಕಲಹೋ ನಾಮೇಸ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕೋ ದಾನಿ ಜಾನಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? ತೇ "ಉಪರಾಜಾ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ಸೇನಾಪತಿ ಜಾನಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಯಾವ ದಾಸಕಮ್ಮಕರೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಉದಕಕಲಹೋ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಉದಕಂ ಕಿಂ ಅಗ್ಘತಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ? "ಅಪ್ಪಗ್ಘಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಖತ್ತಿಯಾ ಕಿಂ ಅಗ್ಘನ್ತಿ ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ? "ಖತ್ತಿಯಾ ನಾಮ ಅನಗ್ಘಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಅಯುತ್ತಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಉದಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅನಗ್ಘೇ ಖತ್ತಿಯೇ ನಾಸೇತು"ನ್ತಿ। ತೇ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ತೇ ಸತ್ಥಾ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ ಮಹಾರಾಜಾ ಏವರೂಪಂ ಕರೋಥ, ಮಯಿ ಅಸನ್ತೇ ಅಜ್ಜ ಲೋಹಿತನದೀ ಪವತ್ತಿಸ್ಸತಿ, ಅಯುತ್ತಂ ವೋ ಕತಂ, ತುಮ್ಹೇ ಪಞ್ಚಹಿ ವೇರೇಹಿ ಸವೇರಾ ವಿಹರಥ, ಅಹಂ ಅವೇರೋ ವಿಹರಾಮಿ। ತುಮ್ಹೇ ಕಿಲೇಸಾತುರಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಹರಥ, ಅಹಂ ಅನಾತುರೋ। ತುಮ್ಹೇ ಕಾಮಗುಣಪರಿಯೇಸನುಸ್ಸುಕ್ಕಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಹರಥ, ಅಹಂ ಅನುಸ್ಸುಕ್ಕೋ ವಿಹರಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧೯೭."ಸುಸುಖಂ ವತ ಜೀವಾಮ, ವೇರಿನೇಸು ಅವೇರಿನೋ,

ವೇರಿನೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು, ವಿಹರಾಮ ಅವೇರಿನೋ॥

೧೯೮."ಸುಸುಖಂ ವತ ಜೀವಾಮ, ಆತುರೇಸು ಅನಾತುರಾ।
ಆತುರೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು, ವಿಹರಾಮ ಅನಾತುರಾ॥

೧೯೯."ಸುಸುಖಂ ವತ ಜೀವಾಮ, ಉಸ್ಸುಕೇಸು ಅನುಸ್ಸುಕಾ।
ಉಸ್ಸುಕೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು, ವಿಹರಾಮ ಅನುಸ್ಸುಕಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುಸುಖ**ನ್ತಿ ಸುಟ್ಠು ಸುಖಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯೇ ಗಿಹಿನೋ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಾದಿವಸೇನ, ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ ಪನ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಾದಿವಸೇನ ಜೀವಿತವುತ್ತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಸುಖೇನ ಜೀವಾಮಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಮಯಮೇವ ಸುಸುಖಂ ವತ ಜೀವಾಮ, ಯೇ ಮಯಂ ಪಞ್ಚಹಿ ವೇರೀಹಿ ವೇರಿನೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು ಅವೇರಿನೋ, ಕಿಲೇಸಾತುರೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು ನಿಕ್ಕಿಲೇಸತಾಯ ಅನಾತುರಾ, ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಪರಿಯೇಸನೇ ಉಸ್ಸುಕೇಸು ತಾಯ ಪರಿಯೇಸನಾಯ ಅಭಾವೇನ ಅನುಸ್ಸುಕಾತಿ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಞಾತಿಕಲಹವೂಪಸಮನವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಮಾರವತ್ಥು

ಸುಸುಖಂ ವತ ಜೀವಾಮಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಚಸಾಲಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಚಸತಾನಂ ಕುಮಾರಿಕಾನಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಗಾಮಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹಾಸಿ। ತಾಪಿ ಕುಮಾರಿಕಾಯೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಕ್ಖತ್ತದಿವಸೇ ನದಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಾ ಗಾಮಾಭಿಮುಖಿಯೋ ಪಾಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾಪಿ ತಂ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ। ಅಥ ಮಾರೋ ಸಕಲಗಾಮವಾಸೀನಂ ಸರೀರೇ ಅಧಿಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಯಥಾ ಸತ್ಥಾ ಕಟಚ್ಛುಭತ್ತಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಲಭತಿ, ಏವಂ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಧೋತೇನ ಪತ್ತೇನ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಆಹ - "ಅಪಿ, ಸಮಣ, ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಲಭಿತ್ಥಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಪಾಪಿಮ, ತಥಾ ಅಕಾಸಿ, ಯಥಾಹಂ ಪಿಣ್ಡಂ ನ ಲಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಪುನ ಪವಿಸಥಾ"ತಿ। ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ - "ಸಚೇ ಪುನ ಪವಿಸತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸರೀರೇ ಅಧಿಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಪುರತೋ ಪಾಣಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಹಸ್ಸಕೇಳಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತಾ ಕುಮಾರಿಕಾಯೋ ಗಾಮದ್ವಾರಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಮಾರೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹ - "ಅಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಪಿಣ್ಡಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಜಿಘಚ್ಛಾದುಕ್ಖೇನ ಪೀಳಿತತ್ಥಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಅಜ್ಜ ಮಯಂ, ಪಾಪಿಮ, ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಭಿತ್ವಾಪಿ ಆಭಸ್ಸರಲೋಕೇ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ವಿಯ ಪೀತಿಸುಖೇನೇವ ವೀತಿನಾಮೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೦೦."ಸುಸುಖಂ ವತ ಜೀವಾಮ, ಯೇಸಂ ನೋ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚನಂ।
ಪೀತಿಭಕ್ಖಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮ, ದೇವಾ ಆಭಸ್ಸರಾ ಯಥಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇಸಂ ನೋ**ತಿ ಯೇಸಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಲಿಬುಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ರಾಗಾದೀಸು ಕಿಞ್ಚನೇಸು ಏಕಮ್ಪಿ ಕಿಞ್ಚನಂ ನತ್ಥಿ। **ಪೀತಿಭಕ್ಖಾ**ತಿ ಯಥಾ ಆಭಸ್ಸರಾ ದೇವಾ ಪೀತಿಭಕ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ ಪೀತಿಸುಖೇನೇವ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತಿ, ಏವಂ ಮಯಮ್ಪಿ, ಪಾಪಿಮ, ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪೀತಿಭಕ್ಖಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ಕುಮಾರಿಕಾಯೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ಮಾರವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಪರಾಜಯವತ್ಥು

ಜಯಂ ವೇರನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಪರಾಜಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಕಾಸಿಕಗಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೇನ ಅಜಾತಸತ್ತುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝನ್ತೋ ತೇನ ತಯೋ ವಾರೇ ಪರಾಜಿತೋ ತತಿಯವಾರೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಖೀರಮುಖಮ್ಪಿ ದಾರಕಂ ಪರಾಜೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ಕಿಂ ಮೇ ಜೀವಿತೇನಾ"ತಿ। ಸೋ ಆಹಾರೂಪಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಾ ಪವತ್ತಿ ಸಕಲನಗರಂ ಪತ್ಥರಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ - "ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಕಿರ ಕಾಸಿಕಗಾಮಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಯೋ ವಾರೇ ಪರಾಜಿತೋ, ಸೋ ಇದಾನಿ ಪರಾಜಿತ್ವಾ ಆಗತೋ 'ಖೀರಮುಖಮ್ಪಿ ದಾರಕಂ ಪರಾಜೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ಕಿಂ ಮೇ ಜೀವಿತೇನಾ'ತಿ ಆಹಾರೂಪಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪನ್ನೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಿನನ್ತೋಪಿ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ಪರಾಜಿತೋ ಪನ ದುಕ್ಖಂ ಸೇತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೦೧."ಜಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ದುಕ್ಖಂ ಸೇತಿ ಪರಾಜಿತೋ।
ಉಪಸನ್ತೋ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಹಿತ್ವಾ ಜಯಪರಾಜಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜಯ**ನ್ತಿ ಪರಂ ಜಿನನ್ತೋ ವೇರಂ ಪಟಿಲಭತಿ। **ಪರಾಜಿತೋ**ತಿ ಪರೇನ ಪರಾಜಿತೋ "ಕದಾ ನು ಖೋ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ದಟ್ಠುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದುಕ್ಖಂ ಸೇತಿ ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇಸು ದುಕ್ಖಮೇವ ವಿಹರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪಸನ್ತೋ**ತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಉಪಸನ್ತರಾಗಾದಿಕಿಲೇಸೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಜಯಞ್ಚ ಪರಾಜಯಞ್ಚ ಹಿತ್ವಾ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇಸು ಸುಖಮೇವ ವಿಹರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಪರಾಜಯವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಅಞ್ಞತರಕುಲದಾರಿಕಾವತ್ಥು

ನತ್ಥಿ ರಾಗಸಮೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಕುಲದಾರಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸಾ ಕಿರ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆವಾಹಂ ಕತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸಾಪಿ ಖೋ ವಧುಕಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉದಕಪರಿಸ್ಸಾವನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೀ ಅಪರಾಪರಂ ಸಞ್ಚರತಿ। ಸಾಮಿಕೋಪಿಸ್ಸಾ ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಸ ರಾಗವಸೇನ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಕಿಲೇಸೋ ಸಮುದಾಚರಿ। ಸೋ ಅಞ್ಞಾಣಾಭಿಭೂತೋ ನೇವ ಬುದ್ಧಂ ಉಪಟ್ಠಹಿ, ನ ಅಸೀತಿ ಮಹಾಥೇರೇ। ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ "ತಂ ವಧುಕಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪನ ಚಿತ್ತಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಜ್ಝಾಸಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಯಥಾ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ಏವಮಕಾಸಿ। ಸೋ ಅದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಠಿತಕಾಲೇ "ಕುಮಾರಕ, ನ ಹಿ ರಾಗಗ್ಗಿನಾ ಸದಿಸೋ ಅಗ್ಗಿ ನಾಮ , ದೋಸಕಲಿನಾ ಸದಿಸೋ ಕಲಿ ನಾಮ, ಖನ್ಧಪರಿಹರಣದುಕ್ಖೇನ ಸದಿಸಂ ದುಕ್ಖಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ನಿಬ್ಬಾನಸುಖಸದಿಸಂ ಸುಖಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೦೨"ನತ್ಥಿ ರಾಗಸಮೋ ಅಗ್ಗಿ, ನತ್ಥಿ ದೋಸಸಮೋ ಕಲಿ।
ನತ್ಥಿ ಖನ್ಧಸಮಾ ದುಕ್ಖಾ, ನತ್ಥಿ ಸನ್ತಿಪರಂ ಸುಖ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನತ್ಥಿ ರಾಗಸಮೋ**ತಿ ಧೂಮಂ ವಾ ಜಾಲಂ ವಾ ಅಙ್ಗಾರಂ ವಾ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಯೇವ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಭಸ್ಮಮುಟ್ಠಿಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ರಾಗೇನ ಸಮೋ ಅಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಕಲೀ**ತಿ ದೋಸೇನ ಸಮೋ ಅಪರಾಧೋಪಿ ನತ್ಥಿ। **ಖನ್ಧಸಮಾ**ತಿ ಖನ್ಧೇಹಿ ಸಮಾ। ಯಥಾ ಪರಿಹರಿಯಮಾನಾ ಖನ್ಧಾ ದುಕ್ಖಾ, ಏವಂ ಅಞ್ಞಂ ದುಕ್ಖಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಸನ್ತಿಪರ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನತೋ ಉತ್ತರಿಂ ಅಞ್ಞಂ ಸುಖಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ। ಅಞ್ಞಞ್ಹಿ ಸುಖಂ ಸುಖಮೇವ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಮಸುಖನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಕುಮಾರಿಕಾ ಚ ಕುಮಾರಕೋ ಚ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಭಗವಾ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ದಸ್ಸನಾಕಾರಂ ಅಕಾಸೀತಿ।

ಅಞ್ಞತರಕುಲದಾರಿಕಾವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಏಕಉಪಾಸಕವತ್ಥು

ಜಿಘಚ್ಛಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಳವಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಆಳವಿಯಂ ಏಕಂ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸೂಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರೋ ಆಳವಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಆಳವಿವಾಸಿನೋ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತಯಿಂಸು। ಸೋಪಿ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸೋ "ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ಆಗತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮನಂ ಅಕಾಸಿ। ತಂದಿವಸಮೇವ ಚಸ್ಸ ಏಕೋ ಗೋಣೋ ಪಲಾಯಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಗೋಣಂ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಉದಾಹು ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಗೋಣಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾತೋವ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಆಳವಿವಾಸಿನೋಪಿ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದನತ್ಥಾಯ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಹಂ ತಿಂಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಆಗತೋ, ಸೋ ಗೋಣಂ ಪರಿಯೇಸಿತುಂ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಆಗತೇಯೇವ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ಸೋಪಿ ಮನುಸ್ಸೋ ದಿವಾ ಗೋಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಗೋಗಣೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಸಚೇಪಿ ಅಞ್ಞಂ ನತ್ಥಿ, ಸತ್ಥು ವನ್ದನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಜಿಘಚ್ಛಾಪೀಳಿತೋಪಿ ಗೇಹಂ ಗಮನಾಯ ಮನಂ ಅಕತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಠಿತಕಾಲೇ ದಾನವೇಯ್ಯಾವಟಿಕಂ ಆಹ – "ಅತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅತಿರಿತ್ತಭತ್ತ"ನ್ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। ತೇನ ಹಿ "ಇಮಂ ಪರಿವಿಸಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಾ ವುತ್ತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ತಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯೇಹಿ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪರಿವಿಸಿ। ಸೋ ಭುತ್ತಭತ್ತೋ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇಸಿ। ಠಪೇತ್ವಾ ಕಿರ ಇಮಂ ಠಾನಂ ತೀಸು ಪಿಟಕೇಸು ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತಾಗತಸ್ಸ ಭತ್ತವಿಚಾರಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸದ್ಧದರಥಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಸೋ ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಮಹಾಜನೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾಯೇವ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು – "ಪಸ್ಸಥಾವುಸೋ, ಸತ್ಥು ಕಮ್ಮಂ, ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ಏವರೂಪಂ ನತ್ಥಿ, ಅಜ್ಜ ಪನೇಕಂ ಮನುಸ್ಸಂ ದಿಸ್ವಾವ ಯಾಗುಆದೀನಿ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ದಾಪೇಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ "ಕಿಂ ಕಥೇಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಹಂ ತಿಂಸಯೋಜನಂ ಕನ್ತಾರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಸ್ಸ

ಉಪಾಸಕಸ್ಸೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಗತೋ, ಸೋ ಅತಿವಿಯ ಜಿಘಚ್ಛಿತೋ, ಪಾತೋವ ಪಟ್ಠಾಯ ಗೋಣಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಚರಿ। 'ಜಿಘಚ್ಛದುಕ್ಖೇನ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸಿಯಮಾನೇಪಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏವಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಜಿಘಚ್ಛಾರೋಗಸದಿಸೋ ರೋಗೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೦೩."ಜಿಘಚ್ಛಾಪರಮಾ ರೋಗಾ, ಸಙ್ಖಾರಪರಮಾ ದುಖಾ।
ಏತಂ ಞತ್ವಾ ಯಥಾಭೂತಂ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಮಂ ಸುಖ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜಿಘಚ್ಛಾಪರಮಾ ರೋಗಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞೋ ರೋಗೋ ಸಕಿಂ ತಿಕಿಚ್ಛಿತೋ ವಿನಸ್ಸತಿ ವಾ ತದಙ್ಗವಸೇನ ವಾ ಪಹೀಯತಿ , ಜಿಘಚ್ಛಾ ಪನ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ತಿಕಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಾಯೇವಾತಿ ಸೇಸರೋಗಾನಂ ಅಯಂ ಪರಮಾ ನಾಮ। **ಸಙ್ಖಾರಾ**ತಿ ಪಞ್ಚ ಖನ್ಧಾ। **ಏತಂ ಞತ್ವಾ**ತಿ ಜಿಘಚ್ಛಾಸಮೋ ರೋಗೋ ನತ್ಥಿ, ಖನ್ಧಪರಿಹರಣಸಮಂ ದುಕ್ಖಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಏತಮತ್ಥಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಞತ್ವಾ ಪಣ್ಡಿತೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸಚ್ಛಿ ಕರೋತಿ। **ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಮಂ ಸುಖ**ನ್ತಿ ತಞ್ಹಿ ಸಬ್ಬಸುಖಾನಂ ಪರಮಂ ಉತ್ತಮಂ ಸುಖನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಏಕಉಪಾಸಕವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಪಸೇನದಿಕೋಸಲವತ್ಥು

ಆರೋಗ್ಯಪರಮಾ ಲಾಭಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಕೋಸಲಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ರಾಜಾ ತಣ್ಡುಲದೋಣಸ್ಸ ಓದನಂ ತದುಪಿಯೇನ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ಭುಞ್ಜತಿ। ಏಕದಿವಸಂ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ಭತ್ತಸಮ್ಮದಂ ಅವಿನೋದೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಿಲನ್ತರೂಪೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತತಿ, ನಿದ್ದಾಯ ಅಭಿಭೂಯಮಾನೋಪಿ ಉಜುಕಂ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಕಿಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾವ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಭುತ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮೇ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಹೋತೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ, "ಮಹಾರಾಜ , ಅತಿಬಹುಭೋಜನಂ ಏವಂ ದುಕ್ಖಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಮಿದ್ಧೀ ಯದಾ ಹೋತಿ ಮಹಗ್ಘಸೋ ಚ,
ನಿದ್ದಾಯಿತಾ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಸಾಯೀ।
ಮಹಾವರಾಹೋವ ನಿವಾಪಪುಟ್ಠೋ,
ಪುನಪ್ಪುನಂ ಗಬ್ಭಮುಪೇತಿ ಮನ್ದೋ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೨೫)। -

ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಓವದಿತ್ವಾ, "ಮಹಾರಾಜ, ಭೋಜನಂ ನಾಮ ಮತ್ತಾಯ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಮತ್ತಭೋಜಿನೋ ಹಿ ಸುಖಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಉತ್ತರಿ ಓವದನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಮನುಜಸ್ಸ ಸದಾ ಸತೀಮತೋ,
ಮತ್ತಂ ಜಾನತೋ ಲದ್ಧಭೋಜನೇ।
ತನುಕಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವೇದನಾ,
ಸಣಿಕಂ ಜೀರತಿ ಆಯುಪಾಲಯ"ನ್ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೨೪)।

ರಾಜಾ ಗಾಥಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಸಮೀಪೇ ಠಿತಂ ಪನ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ, ಸುದಸ್ಸನಂ ನಾಮ ಮಾಣವಂ "ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹ, ತಾತಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಂ ಗಾಥಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ರಞ್ಞೋ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಓಸಾನಪಿಣ್ಡಕಾಲೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವದೇಯ್ಯಾಸಿ, ರಾಜಾ ಅತ್ಥಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಯಂ ಪಿಣ್ಡಂ ಛಡ್ಡೇಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಪಿಣ್ಡೇ ಸಿತ್ಥಗಣನಾಯ ರಞ್ಞೋ ಭತ್ತಪಚನಕಾಲೇ ತತ್ತಕೇ ತಣ್ಡುಲೇ ಹರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಸಾಯಮ್ಪಿ ಪಾತೋಪಿ ರಞ್ಞೋ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಓಸಾನಪಿಣ್ಡಕಾಲೇ ತಂ ಗಾಥಂ ಉದಾಹರಿತ್ವಾ ತೇನ ಛಡ್ಡಿತಪಿಣ್ಡೇ ಸಿತ್ಥಗಣನಾಯ ತಣ್ಡುಲೇ ಹಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ತಸ್ಸ ಗಾಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ಸಹಸ್ಸಂ ದಾಪೇಸಿ । ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ನಾಳಿಕೋದನಪರಮತಾಯ ಸಣ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸುಖಪ್ಪತ್ತೋ ತನುಸರೀರೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಸುಖಂ ಜಾತಂ, ಮಿಗಮ್ಪಿ ಅಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನಸಮತ್ಥೋ ಜಾತೋಮ್ಹಿ। ಪುಬ್ಬೇ ಮೇ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯುದ್ಧಮೇವ ಹೋತಿ, ಇದಾನಿ ವಜೀರಕುಮಾರಿಂ ನಾಮ ಧೀತರಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಸೋ ಗಾಮೋ ತಸ್ಸಾಯೇವ ನ್ಹಾನಚುಣ್ಣಮೂಲಂ ಕತ್ವಾ ದಿನ್ನೋ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಗ್ಗಹೋ ವೂಪಸನ್ತೋ, ಇಮಿನಾಪಿ ಮೇ ಕಾರಣೇನ ಸುಖಮೇವ ಜಾತಂ। ಕುಲಸನ್ತಕಂ ರಾಜಮಣಿರತನಂ ನೋ ಗೇಹೇ ಪುರಿಮದಿವಸೇ ನಟ್ಠಂ, ತಮ್ಪಿ ಇದಾನಿ ಹತ್ಥಪತ್ತಂ ಆಗತಂ, ಇಮಿನಾಪಿ ಮೇ ಕಾರಣೇನ ಸುಖಮೇವ ಜಾತಂ। ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಾವಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಇಚ್ಛನ್ತೇನ ಞಾತಿಧೀತಾಪಿ ನೋ ಗೇಹೇ ಕತಾ, ಇಮಿನಾಪಿ ಮೇ ಕಾರಣೇನ ಸುಖಮೇವ ಜಾತ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಆರೋಗ್ಯಂ ನಾಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಪರಮೋ ಲಾಭೋ, ಯಥಾಲದ್ಧೇನ ಸನ್ತುಟ್ಠಭಾವಸದಿಸಮ್ಪಿ ಧನಂ, ವಿಸ್ಸಾಸಸದಿಸೋ ಚ ಪರಮಾ ಞಾತಿ, ನಿಬ್ಬಾನಸದಿಸಞ್ಚ ಸುಖಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೦೪"ಆರೋಗ್ಯಪರಮಾ ಲಾಭಾ, ಸನ್ತುಟ್ಠಿಪರಮಂ ಧನಂ।
ವಿಸ್ಸಾಸಪರಮಾ ಞಾತಿ, ನಿಬ್ಬಾನಪರಮಂ ಸುಖ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆರೋಗ್ಯಪರಮಾ ಲಾಭಾತಿ** ಅರೋಗಭಾವಪರಮಾ ಲಾಭಾ। ರೋಗಿನೋ ಹಿ ವಿಜ್ಜಮಾನಾಪಿ ಲಾಭಾ ಅಲಾಭಾಯೇವ, ತಸ್ಮಾ ಅರೋಗಸ್ಸ ಸಬ್ಬಲಾಭಾ ಆಗತಾವ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನೇತಂ ವುತ್ತಂ - "ಆರೋಗ್ಯಪರಮಾ ಲಾಭಾ"ತಿ। **ಸನ್ತುಟ್ಠಿಪರಮಂ ಧನನ್ತಿ** ಗಿಹಿನೋ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ ಯಂ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ, ತೇನೇವ ತುಸ್ಸನಭಾವೋ ಸನ್ತುಟ್ಠೀ ನಾಮ ಸೇಸಧನೇಹಿ ಪರಮಂ ಧನಂ। **ವಿಸ್ಸಾಸಪರಮಾ ಞಾತೀತಿ** ಮಾತಾ ವಾ ಹೋತು ಪಿತಾ ವಾ, ಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ನತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಞ್ಞಾತಕೋವ। ಯೇನ ಅಞ್ಞಾತಕೇನ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಸಮ್ಬನ್ಧೋಪಿ ಪರಮೋ ಉತ್ತಮೋ ಞಾತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - "ವಿಸ್ಸಾಸಪರಮಾ ಞಾತೀ"ತಿ। ನಿಬ್ಬಾನಸದಿಸಂ ಪನ ಸುಖಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತೇನೇವಾಹ - **ನಿಬ್ಬಾನಪರಮಂ ಸುಖ**ನ್ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಸೇನದಿಕೋಸಲವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಪವಿವೇಕರಸನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾರಾ ಹಿ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಹಂ ಇತೋ ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಸತ್ತ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಸನ್ತಾಸಂ ಆಪಜ್ಜಿಂಸು, ಖೀಣಾಸವಾನಂ ಧಮ್ಮಸಂವೇಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಅಸ್ಸೂನಿ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂ ವಗ್ಗಾ ವಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮನ್ತೇನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖೂ "ಸತ್ಥಾ ಕಿರ

ಚತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಞ್ಚಮ್ಹಿ ಅವೀತರಾಗೋ, ಸತ್ಥರಿ ಧರಮಾನೇಯೇವ ಮಯಾ ಅರಹತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚತೂಸು ಇರಿಯಾಪಥೇಸು ಏಕಕೋವ ವಿಹಾಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಮನಂ ವಾ ಕೇನಚಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ ವಾ ನತ್ಥಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಹಂಸು - "ಆವುಸೋ, ತಿಸ್ಸ ತಸ್ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ಕಥಂ ನ ಸುಣಾತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಸು ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಿನೇಹೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ ತಿಸ್ಸ ಏವಂ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇ ಆರೋಚಿತೇ "ಸಾಧು, ತಿಸ್ಸಾ"ತಿ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಿ ಸಿನೇಹೋ ತಿಸ್ಸಸದಿಸೋವ ಹೋತು। ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತಾಪಿ ನೇವ ಮಂ ಪೂಜೇನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನಾಯೇವ ಪನ ಮಂ ಪೂಜೇನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೦೫."ಪವಿವೇಕರಸಂ ಪಿತ್ವಾ, ರಸಂ ಉಪಸಮಸ್ಸ ಚ।
ನಿದ್ದರೋ ಹೋತಿ ನಿಪ್ಪಾಪೋ, ಧಮ್ಮಪೀತಿರಸಂ ಪಿವ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪವಿವೇಕರಸ**ನ್ತಿ ಪವಿವೇಕತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ರಸಂ, ಏಕೀಭಾವಸುಖನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿತ್ವಾ**ತಿ ದುಕ್ಖಪರಿಞ್ಞಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಆರಮ್ಮಣತೋ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾವಸೇನ ಪಿವಿತ್ವಾ। **ಉಪಸಮಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಕಿಲೇಸೂಪಸಮನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಚ ರಸಂ ಪಿತ್ವಾ। **ನಿದ್ದರೋ ಹೋತೀ**ತಿ ತೇನ ಉಭಯರಸಪಾನೇನ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ರಾಗದರಥಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ ನಿದ್ದರೋ ಚೇವ ನಿಪ್ಪಾಪೋ ಚ ಹೋತಿ। **ರಸಂ ಪಿವ**ನ್ತಿ ನವವಿಧಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪೀತಿರಸಂ ಪಿವನ್ತೋಪಿ ನಿದ್ದರೋ ನಿಪ್ಪಾಪೋ ಚ ಹೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ, ಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಸಕ್ಕವತ್ಥು

ಸಾಹು ದಸ್ಸನನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವಗಾಮಕೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಕ್ಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಥಾಗತಸ್ಸ ಹಿ ಆಯುಸಙ್ಖಾರೇ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೇ ಲೋಹಿತಪಕ್ಖನ್ದಿಕಾಬಾಧಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಇತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ "ಮಯಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಾದೇ ಪರಿಮಜ್ಜಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ "ಕೋ ಏಸೋ"ತಿ? "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಕ್ಕೋ"ತಿ। "ಕಸ್ಮಾ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ? "ತುಮ್ಹೇ ಗಿಲಾನೇ ಉಪಟ್ಠಹಿತುಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಸಕ್ಕ, ದೇವಾನಂ ಮನುಸ್ಸಗನ್ಧೋ ಯೋಜನಸತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗಲೇ ಬದ್ಧಕುಣಪಂ ವಿಯ ಹೋತಿ , ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಚತುರಾಸೀತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸಮತ್ಥಕೇ ಠಿತೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸೀಲಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ ಆಗತೋ, ಅಹಮೇವ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋ ಸತ್ಥು ಸರೀರವಳಞ್ಜನಭಾಜನಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಹತ್ಥೇನಾಪಿ ಫುಸಿತುಂ ಅದತ್ವಾ ಸೀಸೇಯೇವ ಠಪೇತ್ವಾ ನೀಹರನ್ತೋ ಮುಖಸಙ್ಕೋಚನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಅಕಾಸಿ, ಗನ್ಧಭಾಜನಂ ಪರಿಹರನ್ತೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಫಾಸುಕಕಾಲೇಯೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಅಹೋ ಸತ್ಥರಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಸಿನೇಹೋ, ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಮುಖಸಙ್ಕೋಚನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಕತ್ವಾ ಗನ್ಧಭಾಜನಂ ನೀಹರನ್ತೋ ವಿಯ ಸತ್ಥು ಸರೀರವಳಞ್ಜನಭಾಜನಂ ಸೀಸೇನ ನೀಹರನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಮಕಾಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಕಿಂ ವದೇಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಏತಂ, ಯಂ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಮಯಿ ಸಿನೇಹಂ ಕರೋತಿ। ಅಯಂ ಸಕ್ಕೋ ಹಿ ದೇವರಾಜಾ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜರಸಕ್ಕಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ

ತರುಣಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭಾವಂ ಪತ್ತೋ, ಅಹಂ ಹಿಸ್ಸ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಸ್ಸ ಪಞ್ಚಸಿಖಗನ್ಧಬ್ಬದೇವಪುತ್ತಂ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಆಗತಕಾಲೇ ಇನ್ದಸಾಲಗುಹಾಯಂ ದೇವಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ -

"ಪುಚ್ಛ ವಾಸವ ಮಂ ಪಞ್ಹಂ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸಿ।
ತಸ್ಸ ತಸ್ಸೇವ ಪಞ್ಹಸ್ಸ, ಅಹಂ ಅನ್ತಂ ಕರೋಮಿ ತೇ"ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೩೫೬) -

ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕಙ್ಖಂ ವಿನೋದೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿಂ। ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಚುದ್ದಸನ್ನಂ ಪಾಣಕೋಟೀನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋಪಿ ಯಥಾನಿಸಿನ್ನೋವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ತರುಣಸಕ್ಕೋ ಜಾತೋ। ಏವಮಸ್ಸಾಹಂ ಬಹೂಪಕಾರೋ। ತಸ್ಸ ಮಯಿ ಸಿನೇಹೋ ನಾಮ ಅನಚ್ಛರಿಯೋ। ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಾನಞ್ಹಿ ದಸ್ಸನಮ್ಪಿ ಸುಖಂ, ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ಸನ್ನಿವಾಸೋಪಿ ಸುಖೋ। ಬಾಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪನ ಸಬ್ಬಮೇತಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೦೬."ಸಾಹು ದಸ್ಸನಮರಿಯಾನಂ, ಸನ್ನಿವಾಸೋ ಸದಾ ಸುಖೋ।
ಅದಸ್ಸನೇನ ಬಾಲಾನಂ, ನಿಚ್ಚಮೇವ ಸುಖೀ ಸಿಯಾ॥

೨೦೭."ಬಾಲಸಙ್ಗತಚಾರೀ ಹಿ, ದೀಘಮದ್ಧಾನ ಸೋಚತಿ।
ದುಕ್ಖೋ ಬಾಲೇಹಿ ಸಂವಾಸೋ, ಅಮಿತ್ತೇನೇವ ಸಬ್ಬದಾ।
ಧೀರೋ ಚ ಸುಖಸಂವಾಸೋ, ಞಾತೀನಂವ ಸಮಾಗಮೋ"॥

ತಸ್ಮಾ ಹಿ -

೨೦೮."ಧೀರಞ್ಚ ಪಞ್ಞಞ್ಚ ಬಹುಸ್ಸುತಞ್ಚ,ಧೋರಯ್ಹಸೀಲಂ ವತವನ್ತಮರಿಯಂ।
ತಂ ತಾದಿಸಂ ಸಪ್ಪುರಿಸಂ ಸುಮೇಧಂ,ಭಜೇಥ ನಕ್ಖತ್ತಪಥಂ ವ ಚನ್ದಿಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾಹೂತಿ** ಸುನ್ದರಂ ಭದ್ದಕಂ। **ಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ** ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ತೇಸಂ ದಸ್ಸನಮೇವ, ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದನಾದಿಭಾವೋಪಿ ತೇಸಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕಾತುಂ ಲಭನಭಾವೋಪಿ ಸಾಧುಯೇವ। **ಬಾಲಸಙ್ಗತಚಾರೀ ಹೀತಿ** ಯೋ ಬಾಲೇನ ಸಹಚಾರೀ। **ದೀಘಮದ್ಧಾನನ್ತಿ** ಸೋ ಬಾಲಸಹಾಯೇನ "ಏಹಿ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಾದೀನಿ ಕರೋಮಾ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಛನ್ದೋ ಹುತ್ವಾ ತಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಹತ್ಥಚ್ಛೇದಾದೀನಿ ಪತ್ವಾ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ ಸೋಚತಿ। **ಸಬ್ಬದಾತಿ** ಯಥಾ ಅಸಿಹತ್ಥೇನ ವಾ ಅಮಿತ್ತೇನ ಆಸೀವಿಸಾದೀಹಿ ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ವಾಸೋ ನಾಮ ನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖೋ, ತಥೇವ ಬಾಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧೀರೋ ಚ ಸುಖಸಂವಾಸೋತಿ** ಏತ್ಥ ಸುಖೋ ಸಂವಾಸೋ ಏತೇನಾತಿ ಸುಖಸಂವಾಸೋ, ಪಣ್ಡಿತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ಸಂವಾಸೋ ಸುಖೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಥಂ? **ಞಾತೀನಂವ ಸಮಾಗಮೋತಿ** ಯಥಾಪಿ ಞಾತೀನಂ ಸಮಾಗಮೋ ಸುಖೋ, ಏವಂ ಸುಖೋ।

ತಸ್ಮಾ ಹೀತಿ ಯಸ್ಮಾ ಬಾಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸೋ ದುಕ್ಖೋ, ಪಣ್ಡಿತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸುಖೋ, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಧಿತಿಸಮ್ಪನ್ನಂ ಧೀರಞ್ಚ, ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪಞ್ಞಞ್ಚ , ಆಗಮಾಧಿಗಮಸಮ್ಪನ್ನಂ ಬಹುಸ್ಸುತಞ್ಚ, ಅರಹತ್ತಪಾಪನಕಸಙ್ಖಾತಾಯ ಧುರವಹನಸೀಲತಾಯ ಧೋರಯ್ಹಸೀಲಂ, ಸೀಲವತೇನ ಚೇವ ಧುತಙ್ಗವತೇನ ಚ ವತವನ್ತಂ, ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಆರಕತಾಯ ಅರಿಯಂ, ತಥಾರೂಪಂ ಸಪ್ಪುರಿಸಂ ಸೋಭನಪಞ್ಞಂ ಯಥಾ ನಿಮ್ಮಲಂ ನಕ್ಖತ್ತಪಥಸಙ್ಖಾತಂ ಆಕಾಸಂ ಚನ್ದಿಮಾ ಭಜತಿ, ಏವಂ ಭಜೇಥ ಪಯಿರುಪಾಸೇಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಕ್ಕವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

ಸುಖವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪನ್ನರಸಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೬. ಪಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ತಯೋಜನಪಬ್ಬಜಿತವತ್ಥು

ಅಯೋಗೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತಯೋ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಅಹೋಸಿ ಪಿಯೋ ಮನಾಪೋ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಗೇಹೇ ನಿಮನ್ತಿತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ತೇ ನಾನುಜಾನಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಹಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾನಂಯೇವ ಬಹಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ "ಇಮಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಮಾತರಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ, ಮಾತಾ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೀ ಪಿತರಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏಕದಿವಸಂ ಪಿತರಿ ಬಹಿ ಗತೇ ಮಾತಾ "ಪುತ್ತಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಂ ದ್ವಾರಬಾಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏಕಂ ಪಾದೇಹಿ ಉಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ಛಮಾಯ ನಿಸಿನ್ನಾ ಸುತ್ತಂ ಕನ್ತತಿ। ಸೋ "ಇಮಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ, ಥೋಕಂ ತಾವ ಅಪೇಹಿ, ಸರೀರವಲಞ್ಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಾಯ ಪಾದೇ ಸಮಿಞ್ಜಿತೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಪಬ್ಬಾಜೇಥ ಮಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿ – "ಕಹಂ ಮೇ ಪುತ್ತೋ"ತಿ? "ಸಾಮಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಅಹೋಸೀ"ತಿ। ಸೋ "ಕಹಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ವಿಹಾರಂ ಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಕನ್ದಿತ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾ, "ತಾತ, ಕಿಂ ಮಂ ನಾಸೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಮಮ ಪುತ್ತೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಅಹಂ ಇದಾನಿ ಗೇಹೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಯಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಚ ಪತಿ ಚ ಚಿರಾಯನ್ತಿ, ಕಚ್ಚಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ"ತಿ ತೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇಸಂ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇ ಮಮ ಗೇಹೇನ ಕೋ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಸಯಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಉಪಸ್ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ತೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾಪಿ ವಿನಾ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ವಿಹಾರೇಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಉಪಸ್ಸಯೇಪಿ ಏಕತೋವ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಲ್ಲಪನ್ತಾ ದಿವಸಂ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತಿ। ತೇನ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋಪಿ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹಾ ಹೋನ್ತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ನೇಸಂ ಕಿರಿಯಂ ಸತ್ಥುಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಥ? ನ ಹಿ ಏಸ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಯೋಗೋ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ವಿನಾ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಾ"ತಿ। "ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವಂ ಕರಣಂ ಅಯುತ್ತಂ। ಪಿಯಾನಞ್ಹಿ ಅದಸ್ಸನಂ, ಅಪ್ಪಿಯಾನಞ್ಚ ದಸ್ಸನಂ ದುಕ್ಖಮೇವ। ತಸ್ಮಾ ಸತ್ತೇಸು ಚ ಸಙ್ಖಾರೇಸು ಚ ಕಞ್ಚಿ ಪಿಯಂ ವಾ ಅಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೨೦೯."ಅಯೋಗೇ ಯುಞ್ಜಮತ್ತಾನಂ, ಯೋಗಸ್ಮಿಞ್ಚ ಅಯೋಜಯಂ।
ಅತ್ಥಂ ಹಿತ್ವಾ ಪಿಯಗ್ಗಾಹೀ, ಪಿಹೇತತ್ತಾನುಯೋಗಿನಂ॥

೨೧೦."ಮಾ ಪಿಯೇಹಿ ಸಮಾಗಞ್ಛಿ, ಅಪ್ಪಿಯೇಹಿ ಕುದಾಚನಂ।
ಪಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸನಂ ದುಕ್ಖಂ, ಅಪ್ಪಿಯಾನಞ್ಚ ದಸ್ಸನಂ॥

೨೧೧."ತಸ್ಮಾ ಪಿಯಂ ನ ಕಯಿರಾಥ, ಪಿಯಾಪಾಯೋ ಹಿ ಪಾಪಕೋ।
ಗನ್ಥಾ ತೇಸಂ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಯೇಸಂ ನತ್ಥಿ ಪಿಯಾಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಯೋಗೇತಿ** ಅಯುಞ್ಜಿತಬ್ಬೇ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೇ। ವೇಸಿಯಾಗೋಚರಾದಿಭೇದಸ್ಸ ಹಿ ಛಬ್ಬಿಧಸ್ಸ ಅಗೋಚರಸ್ಸ ಸೇವನಂ ಇಧ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ ನಾಮ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೇ ಅತ್ತಾನಂ ಯುಞ್ಜನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೋಗಸ್ಮಿನ್ತಿ** ತಬ್ಬಿಪರೀತೇ ಚ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೇ ಅಯುಞ್ಜನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ಥಂ ಹಿತ್ವಾತಿ** ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಧಿಸೀಲಾದಿಸಿಕ್ಖತ್ತಯಂ ಅತ್ಥೋ ನಾಮ, ತಂ ಅತ್ಥಂ ಹಿತ್ವಾ। **ಪಿಯಗ್ಗಾಹೀತಿ** ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಸಙ್ಖಾತಂ ಪಿಯಮೇವ ಗಣ್ಹನ್ತೋ। **ಪಿಹೇತತ್ತಾನುಯೋಗಿನನ್ತಿ** ತಾಯ ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಾಸನತೋ ಚುತೋ ಗಿಹಿಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಯೇ ಅತ್ತಾನುಯೋಗಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ಸೀಲಾದೀನಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಸಕ್ಕಾರಂ ಲಭನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಪಿಹೇತಿ, "ಅಹೋ ವತಾಹಮ್ಪಿ ಏವರೂಪೋ ಅಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಇಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಮಾ ಪಿಯೇಹೀತಿ ಪಿಯೇಹಿ ಸತ್ತೇಹಿ ವಾ ಸಙ್ಖಾರೇಹಿ ವಾ ಕುದಾಚನಂ ಏಕಕ್ಖಣೇಪಿ ನ ಸಮಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತಥಾ ಅಪ್ಪಿಯೇಹಿ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? ಪಿಯಾ ನಞ್ಹಿ ವಿಯೋಗವಸೇನ ಅದಸ್ಸನಂ ಅಪ್ಪಿಯಾನಞ್ಚ ಉಪಸಙ್ಕಮನವಸೇನ ದಸ್ಸನಂ ನಾಮ ದುಕ್ಖಂ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಇದಂ ಉಭಯಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ, ತಸ್ಮಾ ಕಞ್ಚಿ ಸತ್ತಂ ವಾ ಸಙ್ಖಾರಂ ವಾ ಪಿಯಂ ನಾಮ ನ ಕರೇಯ್ಯ। **ಪಿಯಾಪಾಯೋ ಹೀತಿ** ಪಿಯೇಹಿ ಅಪಾಯೋ ವಿಯೋಗೋ । **ಪಾಪಕೋತಿ** ಲಾಮಕೋ। **ಗನ್ಥಾ ತೇಸಂ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತೀತಿ** ಯೇಸಂ ಪಿಯಂ ನತ್ಥಿ, ತೇಸಂ ಅಭಿಜ್ಝಾಕಾಯಗನ್ಥೋ ಪಹೀಯತಿ। ಯೇಸಂ ಅಪ್ಪಿಯಂ ನತ್ಥಿ, ತೇಸಂ ಬ್ಯಾಪಾದೋ ಕಾಯಗನ್ಥೋ। ತೇಸು ಪನ ದ್ವೀಸು ಪಹೀನೇಸು ಸೇಸಗನ್ಥಾ ಪಹೀನಾ ಹೋನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಪಿಯಂ ವಾ ಅಪ್ಪಿಯಂ ವಾ ನ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ। ತೇನ ಪನ ತಯೋ ಜನಾ "ಮಯಂ ವಿನಾ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಾ"ತಿ ವಿಬ್ಭಮಿತ್ವಾ ಗೇಹಮೇವ ಅಗಮಿಂಸೂತಿ।

ತಯೋಜನಪಬ್ಬಜಿತವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಅಞ್ಞತರಕುಟುಮ್ಬಿಕವತ್ಥು

ಪಿಯತೋ ಜಾಯತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತೇ ಕಾಲಕತೇ ಪುತ್ತಸೋಕಾಭಿಭೂತೋ ಆಳಾಹನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರೋದತಿ, ಪುತ್ತಸೋಕಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಏಕಂ ಪಚ್ಛಾಸಮಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಆಗತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕಾತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಗೇಹಮಜ್ಝೇ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ನಿಸಿನ್ನೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಉಪಾಸಕ, ದುಕ್ಖಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇನ ಪುತ್ತವಿಯೋಗದುಕ್ಖೇ ಆರೋಚಿತೇ, "ಉಪಾಸಕ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಇದಂ ಮರಣಂ ನಾಮ ನ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ, ನ ಚ ಏಕಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ, ಯಾವತಾ ಪನ ಭವುಪ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಹೋತಿಯೇವ। ಏಕಸಙ್ಖಾರೋಪಿ ನಿಚ್ಚೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತಸ್ಮಾ 'ಮರಣಧಮ್ಮಂ ಮತಂ, ಭಿಜ್ಜನಧಮ್ಮಂ ಭಿನ್ನ'ನ್ತಿ ಯೋನಿಸೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ನ ಸೋಚಿತಬ್ಬಂ। ಪೋರಾಣಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಹಿ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮತಕಾಲೇ 'ಮರಣಧಮ್ಮಂ ಮತಂ, ಭಿಜ್ಜನಧಮ್ಮಂ ಭಿನ್ನ'ನ್ತಿ ಸೋಕಂ ಅಕತ್ವಾ ಮರಣಸ್ಸತಿಮೇವ ಭಾವಯಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕೇ ಏವಮಕಂಸು, ಕದಾ ಚ ಅಕಂಸು, ಆಚಿಕ್ಖಥ ಮೇ"ತಿ ಯಾಚಿತೋ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸ ಪಕಾಸನತ್ಥಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

"ಉರಗೋವ ತಚಂ ಜಿಣ್ಣಂ, ಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ ಸಂ ತನುಂ।
ಏವಂ ಸರೀರೇ ನಿಬ್ಭೋಗೇ, ಪೇತೇ ಕಾಲಕತೇ ಸತಿ॥

“ಡಯ್ಹಮಾನೋ ನ ಜಾನಾತಿ, ಞಾತೀನಂ ಪರಿದೇವಿತಂ।

ತಸ್ಮಾ ಏತಂ ನ ಸೋಚಾಮಿ, ಗತೋ ಸೋ ತಸ್ಸ ಯಾ ಗತೀ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೫.೧೯-೨೦) -

ಇಮಂ ಪಞ್ಚಕನಿಪಾತೇ **ಉರಗಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ “ಏವಂ ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಪಿಯಪುತ್ತೇ ಕಾಲಕತೇ ಯಥಾ ಏತರಹಿ ತ್ವಂ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಿರಾಹಾರೋ ರೋದನ್ತೋ ವಿಚರಸಿ, ತಥಾ ಅವಿಚರಿತ್ವಾ ಮರಣಸ್ಸತಿಭಾವನಾಬಲೇನ ಸೋಕಂ ಅಕತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಂಸು, ಕಮ್ಮನ್ತಞ್ಚ ಅಧಿಟ್ಠಹಿಂಸು । ತಸ್ಮಾ ‘ಪಿಯಪುತ್ತೋ ಮೇ ಕಾಲಕತೋ’ತಿ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ। ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೋ ಹಿ ಸೋಕೋ ವಾ ಭಯಂ ವಾ ಪಿಯಮೇವ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೧೨“ಪಿಯತೋ ಜಾಯತೀ ಸೋಕೋ, ಪಿಯತೋ ಜಾಯತೀ ಭಯಂ।

ಪಿಯತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಸ್ಸ, ನತ್ಥಿ ಸೋಕೋ ಕುತೋ ಭಯ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಿಯತೋ**ತಿ ವಟ್ಟಮೂಲಕೋ ಹಿ ಸೋಕೋ ವಾ ಭಯಂ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಂ ಪಿಯಮೇವ ಸತ್ತಂ ವಾ ಸಙ್ಖಾರಂ ವಾ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತತೋ ಪನ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಸ್ಸ ಉಭಯಮ್ಪೇತಂ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅಞ್ಞತರಕುಟುಮ್ಬಿಕವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ವಿಸಾಖಾವತ್ಥು

ಪೇಮತೋ ಜಾಯತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಸಾಖಂ ಉಪಾಸಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾ ಕಿರ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಧೀತರಂ ಸುದತ್ತಂ ನಾಮ ಕುಮಾರಿಕಂ ಅತ್ತನೋ ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಗೇಹೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಸಾ ತಸ್ಸಾ ಸರೀರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸೋಕಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ದುಕ್ಖಿನೀ ದುಮ್ಮನಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ತ್ವಂ, ವಿಸಾಖೇ, ದುಕ್ಖಿನೀ ದುಮ್ಮನಾ ಅಸ್ಸುಮುಖಾ ರೋದಮಾನಾ ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ “ಪಿಯಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಇದಾನಿ ತಥಾರೂಪಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। “ಕಿತ್ತಕಾ ಪನ, ವಿಸಾಖೇ, ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಮನುಸ್ಸಾ”ತಿ? “ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿಯೇವ ಮೇ ಕಥಿತಂ ಸತ್ತ ಜನಕೋಟಿಯೋ”ತಿ। “ಸಚೇ ಪನಾಯಂ ಏತ್ತಕೋ ಜನೋ ತವ ನತ್ತಾಯ ಸದಿಸೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ ನ”ನ್ತಿ? “ಆಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಕತಿ ಪನ ಜನಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ದೇವಸಿಕಂ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತೀ”ತಿ? “ಬಹೂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ನನು ಏವಂ, ಭನ್ತೇ, ತವ ಅಸೋಚನಕಾಲೋ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ರೋದನ್ತೀಯೇವ ವಿಚರೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ। “ಹೋತು, ಭನ್ತೇ, ಞಾತಂ ಮಯಾ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ತೇನ ಹಿ ಮಾ ಸೋಚಿ, ಸೋಕೋ ವಾ ಭಯಂ ವಾ ಪೇಮತೋವ ಜಾಯತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೧೩“ಪೇಮತೋ ಜಾಯತೀ ಸೋಕೋ, ಪೇಮತೋ ಜಾಯತೀ ಭಯಂ।

ಪೇಮತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಸ್ಸ, ನತ್ಥಿ ಸೋಕೋ ಕುತೋ ಭಯ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪೇಮತೋ**ತಿ ಪುತ್ತಧೀತಾದೀಸು ಕತಂ ಪೇಮಮೇವ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೋಕೋ ಜಾಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ವಿಸಾಖಾವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಲಿಚ್ಛವೀವತ್ಥು

ರತಿಯಾ ಜಾಯತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಸಾಲಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಲಿಚ್ಛವೀ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಛಣದಿವಸೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಸದಿಸೇಹಿ ಅಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಗಮನತ್ಥಾಯ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತೋ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಪಸ್ಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲಿಚ್ಛವಯೋ, ಯೇಹಿ ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ, ತೇ ಇಮೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ತೇಪಿ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕಂ ನಗರಸೋಭಿನಿಂ ಇತ್ಥಿಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಸ್ಸಾಭಿಭೂತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಲೋಹಿತಂ ನದಿಂ ವಿಯ ಪವತ್ತಯಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಮಞ್ಚೇನಾದಾಯ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆಗಮಂಸು। ಸತ್ಥಾಪಿ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಲಿಚ್ಛವಯೋ ತಥಾ ನೀಯಮಾನೇ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಲಿಚ್ಛವಿರಾಜಾನೋ ಪಾತೋವ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಾ ದೇವಾ ವಿಯ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಏಕಂ ಇತ್ಥಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮಂ ಬ್ಯಸನಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋಕೋ ವಾ ಭಯಂ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಂ ರತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೧೪."ರತಿಯಾ ಜಾಯತೀ ಸೋಕೋ, ರತಿಯಾ ಜಾಯತೀ ಭಯಂ।
ರತಿಯಾ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಸ್ಸ, ನತ್ಥಿ ಸೋಕೋ ಕುತೋ ಭಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರತಿಯಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣರತಿತೋ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಲಿಚ್ಛವೀವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧಕುಮಾರವತ್ಥು

ಕಾಮತೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧಕುಮಾರಂ ನಾಮ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಚುತಸತ್ತೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಜಾತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇತ್ಥಿಸಮೀಪಂ ಉಪಗನ್ತುಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ಇತ್ಥಿಯಾ ಗಯ್ಹಮಾನೋ ರೋದತಿ। ವತ್ಥಚುಮ್ಬಟಕೇನ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಥಞ್ಞಂ ಪಾಯೇನ್ತಿ। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ, "ತಾತ, ಆವಾಹಂ ತೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ಮೇ ಇತ್ಥಿಯಾ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿಯಮಾನೋ ಪಞ್ಚಸತೇ ಸುವಣ್ಣಕಾರೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ರತ್ತಸುವಣ್ಣನಿಕ್ಖಸಹಸ್ಸಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ಅತಿವಿಯ ಪಾಸಾದಿಕಂ ಘನಕೋಟ್ಟಿಮಂ ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪುನ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ, "ತಾತ, ತಯಿ ಆವಾಹಂ ಅಕರೋನ್ತೇ ಕುಲವಂಸೋ ನ ಪತಿಟ್ಠಹಿಸ್ಸತಿ, ಕುಮಾರಿಕಂ ತೇ ಆನೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ಸಚೇ ಮೇ ಏವರೂಪಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆನೇಸ್ಸಥ, ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ವೋ ವಚನ"ನ್ತಿ ತಂ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅಭಿಞ್ಞಾತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತೋ ಮಹಾಪುಞ್ಞೋ, ಅವಸ್ಸಂ ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕತಪುಞ್ಞಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಗಚ್ಛಥ ಇಮಂ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಪಹಿಣಿಂಸು। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಾ ಮದ್ದರಟ್ಠೇ ಸಾಗಲನಗರಂ ಗತಾ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ನಗರೇ ಏಕಾ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ತಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಸ್ಸ

ಪಾಸಾದಸ್ಸೂಪರಿಮತಲೇ ಪರಿವಾಸೇಸುಂ। ತೇಪಿ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ “ಸಚೇ ಇಧ ಏವರೂಪಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ದಿಸ್ವಾ ‘ಅಯಂ ಅಸುಕಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಧೀತಾ ವಿಯ ಅಭಿರೂಪಾ’ತಿ ವಕ್ಖನ್ತೀ”ತಿ ತಂ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಂ ತಿತ್ಥಮಗ್ಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು।

ಅಥಸ್ಸ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ಧಾತೀ ತಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ನ್ಹಾಯಿತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ತಿತ್ಥಂ ಆಗತಾ ತಂ ರೂಪಕಂ ದಿಸ್ವಾ “ಧೀತಾ ಮೇ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ “ದುಬ್ಬಿನೀತಾಸಿ, ಇದಾನೇವಾಹಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ, ತ್ವಂ ಮಯಾ ಪುರೇತರಂ ಇಧಾಗತಾಸೀ”ತಿ ಹತ್ಥೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಥದ್ಧಭಾವಞ್ಚೇವ ನಿಬ್ಬಿಕಾರತಞ್ಚ ಞತ್ವಾ “ಅಹಂ ಮೇ, ಧೀತಾತಿ ಸಞ್ಞಮಕಾಸಿಂ, ಕಿಂ ನಾಮೇತ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ “ಏವರೂಪಾ ತೇ, ಅಮ್ಮ, ಧೀತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಅಯಂ ಮಮ ಧೀತು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಿಂ ಅಗ್ಘತೀತಿ? ತೇನ ಹಿ ತೇ ಧೀತರಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸೇಹೀತಿ। ಸಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕತಪಟಿಸಮ್ಮೋದನಾ ಧೀತರಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದೇ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಪೇಸುಂ। ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಂ ನಿಪ್ಪಭಂ ಅಹೋಸಿ, ಕುಮಾರಿಕಾ ಸಪ್ಪಭಾ ಅಹೋಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತಂ ತೇಸಂ ದತ್ವಾ ಕುಮಾರಿಕಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧಕುಮಾರಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ತೇ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ “ಗಚ್ಛಥ, ನಂ ಸೀಘಂ ಆನೇಥಾ”ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ಪಹಿಣಿಂಸು।

ಕುಮಾರೋಪಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ “ಕಞ್ಚನರೂಪತೋಪಿ ಕಿರ ಅಭಿರೂಪತರಾ ದಾರಿಕಾ ಅತ್ಥೀ”ತಿ ಸವನವಸೇನೇವ ಸಿನೇಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ “ಸೀಘಂ ಆನೇನ್ತೂ”ತಿ ಆಹ। ಸಾಪಿ ಖೋ ಯಾನಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಆನೀಯಮಾನಾ ಅತಿಸುಖುಮಾಲತಾಯ ಯಾನುಗ್ಘಾತೇನ ಸಮುಪ್ಪಾದಿತವಾತರೋಗಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇಯೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಕುಮಾರೋಪಿ “ಆಗತಾ”ತಿ ನಿರನ್ತರಂ ಪುಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಸ ಅತಿಸಿನೇಹೇನ ಪುಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಸಹಸಾವ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸೋ “ತಥಾರೂಪಾಯ ನಾಮ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮಾಗಮಂ ನಾಲತ್ಥ”ನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನದೋಮನಸ್ಸೋ ಪಬ್ಬತೇನ ವಿಯ ಸೋಕದುಕ್ಖೇನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ತಂ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನ್ತೋಗೇಹಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪರಿವಿಸಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ “ಕಹಂ ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧಕುಮಾರೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಏಸೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಹಾರೂಪಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೇ ನಿಸಿನ್ನೋ”ತಿ। “ಪಕ್ಕೋಸಥ ನ”ನ್ತಿ। ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಕುಮಾರ, ಬಲವಸೋಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ‘ಏವರೂಪಾ ನಾಮ ಇತ್ಥೀ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಕಾಲಕತಾ’ತಿ ಸುತ್ವಾ ಬಲವಸೋಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಭತ್ತಮ್ಪಿ ಮೇ ನಚ್ಛಾದೇತೀ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಜಾನಾಸಿ ಪನ ತ್ವಂ, ಕುಮಾರ, ಕಿಂ ತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೋಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ? “ನ ಜಾನಾಮಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಕಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ, ಕುಮಾರ, ಬಲವಸೋಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಸೋಕೋ ವಾ ಭಯಂ ವಾ ಕಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೧೫.ಕಾಮತೋ ಜಾಯತೀ ಸೋಕೋ, ಕಾಮತೋ ಜಾಯತೀ ಭಯಂ।
ಕಾಮತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಸ್ಸ, ನತ್ಥಿ ಸೋಕೋ ಕುತೋ ಭಯ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಮತೋತಿ** ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮತೋ, ದುವಿಧಮ್ಪೇತಂ ಕಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧಕುಮಾರೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧಕುಮಾರವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ತಣ್ಹಾಯ ಜಾಯತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಏಕದಿವಸಂ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಖೇತ್ತಂ ಸೋಧೇತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಪುರೇತರಂ ಆಲಪಿತ್ವಾ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಿಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಖೇತ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸೋಧೇಮೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಏತ್ತಕಮೇವ ವತ್ವಾ ಗತೋ। ಪುನದಿವಸೇಪಿ ತಸ್ಸ ಖೇತ್ತಂ ಕಸಿತುಂ ಆಗತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಿಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಖೇತ್ತಂ ಕಸಾಮಿ, ಭೋ ಗೋತಮಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಪುನದಿವಸಾದೀಸುಪಿ ತಥೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಭೋ ಗೋತಮ, ಖೇತ್ತಂ ವಪಾಮಿ ನಿದ್ದೇಮಿ ರಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಹ - "ಭೋ ಗೋತಮ, ತ್ವಂ ಮಮ ಖೇತ್ತಸೋಧನದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಗತೋ। ಸಚೇ ಮೇ ಸಸ್ಸಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತುಯ್ಹಮ್ಪಿ ಸಂವಿಭಾಗಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಯ್ಹಂ ಅದತ್ವಾ ಸಯಂ ನ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ತ್ವಂ ಮಮ ಸಹಾಯೋ"ತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಸಸ್ಸಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜಿ , ತಸ್ಸ "ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಮೇ ಸಸ್ಸಂ, ಸ್ವೇ ದಾನಿ ಲಾಯಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಲಾಯನತ್ಥಂ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ರತ್ತಿಂ ಮಹಾಮೇಘೋ ವಸ್ಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಸಸ್ಸಂ ಹರಿ, ಖೇತ್ತಂ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ಠಪಿತಸದಿಸಂ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ಪಠಮದಿವಸಂಯೇವ "ತಂ ಸಸ್ಸಂ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಾತೋವ "ಖೇತ್ತಂ ಓಲೋಕೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗತೋ ತುಚ್ಛಂ ಖೇತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಬಲವಸೋಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಮಮ ಖೇತ್ತಸೋಧನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಗತೋ , ಅಹಮ್ಪಿ ನಂ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಸ್ಸೇ ನಿಪ್ಫನ್ನೇ ತುಯ್ಹಮ್ಪಿ ಸಂವಿಭಾಗಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಯ್ಹಂ ಅದತ್ವಾ ಸಯಂ ನ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾನಿ ತ್ವಂ ಮಮ ಸಹಾಯೋ'ತಿ ಅವಚಂ। ಸೋಪಿ ಮೇ ಮನೋರಥೋ ಮತ್ಥಕಂ ನ ಪಾಪುಣೀ"ತಿ ಆಹಾರೂಪಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಆಗಮನಂ ಸುತ್ವಾ "ಸಹಾಯಂ ಮೇ ಆನೇತ್ವಾ ಇಧ ನಿಸೀದಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಪರಿಜನೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಕಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಗಬ್ಭೇ ನಿಪನ್ನೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಪಕ್ಕೋಸಥ ನ"ನ್ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಆಹ "ಕಿಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ? ಭೋ ಗೋತಮ, ತುಮ್ಹೇ ಮಮ ಖೇತ್ತಸೋಧನದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಗತಾ, ಅಹಮ್ಪಿ "ಸಸ್ಸೇ ನಿಪ್ಫನ್ನೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಂವಿಭಾಗಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅವಚಂ। ಸೋ ಮೇ ಮನೋರಥೋ ಅನಿಪ್ಫನ್ನೋ, ತೇನ ಮೇ ಸೋಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಭತ್ತಮ್ಪಿ ಮೇ ನಚ್ಛಾದೇತೀತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಜಾನಾಸಿ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಿಂ ತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೋಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ನ ಜಾನಾಮಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ತ್ವಂ ಪನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೋ ಸೋಕೋ ವಾ ಭಯಂ ವಾ ತಣ್ಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೧೬."ತಣ್ಹಾಯ ಜಾಯತೀ ಸೋಕೋ, ತಣ್ಹಾಯ ಜಾಯತೀ ಭಯಂ।
ತಣ್ಹಾಯ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಸ್ಸ, ನತ್ಥಿ ಸೋಕೋ ಕುತೋ ಭಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಣ್ಹಾಯಾ**ತಿ ಛದ್ವಾರಿಕಾಯ ತಣ್ಹಾಯ, ಏತಂ ತಣ್ಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹೀತಿ।

ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಞ್ಚಸತದಾರಕವತ್ಥು

ಸೀಲದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಸತದಾರಕೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ ಅಸೀತಿಮಹಾಥೇರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರೋ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಛಣದಿವಸೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ದಾರಕೇ ಪೂವಪಚ್ಛಿಯೋ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಅದ್ದಸ। ತೇಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು, ತೇ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಪಿ "ಪೂವಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ನ ವದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಗತಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಹ - "ಖಾದಿಸ್ಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪೂವೇ"ತಿ। "ಕಹಂ ಭನ್ತೇ, ಪೂವಾ"ತಿ? "ಕಿಂ ನ ಪಸ್ಸಥ ತೇ ದಾರಕೇ ಪೂವಪಚ್ಛಿಯೋ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪಾ ನಾಮ ದಾರಕಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಪೂವಂ ನ ದೇನ್ತೀ"ತಿ। "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಏತೇ ಮಂ ವಾ ತುಮ್ಹೇ ವಾ ಪೂವೇಹಿ ನ ನಿಮನ್ತಯಿಂಸು, ಪೂವಸಾಮಿಕೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಪೂವೇ ಖಾದಿತ್ವಾವ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಬುದ್ಧಾನಞ್ಹಿ ಏಕಪುಗ್ಗಲೇಪಿ ಇಸ್ಸಾ ವಾ ದೋಸೋ ವಾ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಂ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಆದಾಯ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಛಾಯಾಯ ನಿಸೀದಿ। ದಾರಕಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಂ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹಾ ಪೀತಿವೇಗೇನ ಪರಿಪುಣ್ಣಸರೀರಾ ಹುತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಯೋ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪೂವೇ ಪಚ್ಛೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಗಣ್ಹಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಥೇರಂ ವದಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಥೇರೋ ಆಹ - "ಏಸ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಂವಿಭಾಗಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪೂವೇ ದತ್ವಾ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಠತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗಾವಸಾನೇ ಉದಕಂ ಅದಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು "ದಾರಕೇಹಿ ಮುಖೋಲೋಕನೇನ ಭಿಕ್ಖಾ ದಿನ್ನಾ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ವಾ ಮಹಾಥೇರೇ ವಾ ಪೂವೇಹಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಚ್ಛೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಆದಾಯ ಆಗಮಿಂಸೂ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೇನ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೇನ ಸದಿಸೋ ಭಿಕ್ಖು ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ತೇ ಚ ತಸ್ಸ ಚತುಪಚ್ಚಯೇನ ಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೧೭."ಸೀಲದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಧಮ್ಮಟ್ಠಂ ಸಚ್ಚವೇದಿನಂ।
ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮ ಕುಬ್ಬಾನಂ, ತಂ ಜನೋ ಕುರುತೇ ಪಿಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೀಲದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನನ್ತಿ** ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲೇನ ಚೇವ ಮಗ್ಗಫಲಸಮ್ಪಯುತ್ತೇನ ಚ ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಂ। **ಧಮ್ಮಟ್ಠನ್ತಿ** ನವವಿಧಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೇ ಠಿತಂ, ಸಚ್ಛಿಕತಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಚ್ಚವೇದಿನನ್ತಿ** ಚತುನ್ನಂ ಸಚ್ಚಾನಂ ಸೋಳಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಛಿಕತತ್ತಾ ಸಚ್ಚಞಾಣೇನ ಸಚ್ಚವೇದಿನಂ। **ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮ ಕುಬ್ಬಾನನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾ, ತಾ ಪೂರಯಮಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಂ ಜನೋತಿ** ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಲೋಕಿಯಮಹಾಜನೋ ಪಿಯಂ ಕರೋತಿ, ದಟ್ಠುಕಾಮೋ ವನ್ದಿತುಕಾಮೋ ಪಚ್ಚಯೇನ ಪೂಜೇತುಕಾಮೋ ಹೋತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ದಾರಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ಪಞ್ಚಸತದಾರಕವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಏಕಅನಾಗಾಮಿತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಛನ್ದಜಾತೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅನಾಗಾಮಿತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಚ ತಂ ಥೇರಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - “ಅತ್ಥಿ ಪನ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮೋ”ತಿ। ಥೇರೋ “ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ನಾಮ ಗಹಟ್ಠಾಪಿ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಕಾಲೇಯೇವ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಹರಾಯಮಾನೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಕಥೇತ್ವಾವ ಕಾಲಕತೋ ಸುದ್ಧಾವಾಸದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ರೋದನ್ತಾವ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಸತ್ಥಾ “ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರೋದಥಾ”ತಿ ಆಹ। “ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಲಕತೋ”ತಿ। “ಹೋತು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಧುವಧಮ್ಮೋ ನಾಮೇಸೋ”ತಿ? “ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಮ್ಪಿ ಜಾನಾಮ, ಅಪಿಚ ಮಯಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಂ ಪುಚ್ಛಿಮ್ಹಾ, ಸೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಕಥೇತ್ವಾವ ಕಾಲಕತೋ, ತೇನಮ್ಹ ದುಕ್ಖಿತಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ವೋ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ಪತ್ತಂ, ಸೋ ‘ಗಿಹೀಪೇತಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾವ ನೇಸಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಹರಾಯನ್ತೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಅಸ್ಸಾಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವೋ ಕಾಮೇಸು ಅಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತತಂ ಪತ್ತೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೧೮“ಛನ್ದಜಾತೋ ಅನಕ್ಖಾತೇ, ಮನಸಾ ಚ ಫುಟೋ ಸಿಯಾ।
ಕಾಮೇಸು ಚ ಅಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ, ಉದ್ಧಂಸೋತೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಛನ್ದಜಾತೋ**ತಿ ಕತ್ತುಕಾಮತಾವಸೇನ ಜಾತಛನ್ದೋ ಉಸ್ಸಾಹಪತ್ತೋ। **ಅನಕ್ಖಾತೇ**ತಿ ನಿಬ್ಬಾನೇ। ತಞ್ಹಿ “ಅಸುಕೇನ ಕತಂ ವಾ ನೀಲಾದೀಸು ಏವರೂಪಂ ವಾ”ತಿ ಅವತ್ತಬ್ಬತಾಯ ಅನಕ್ಖಾತಂ ನಾಮ। **ಮನಸಾ ಚ ಫುಟೋ ಸಿಯಾ**ತಿ ಹೇಟ್ಠಿಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಮಗ್ಗಫಲಚಿತ್ತೇಹಿ ಫುಟೋ ಪೂರಿತೋ ಭವೇಯ್ಯ। **ಅಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ**ತಿ ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗವಸೇನ ಕಾಮೇಸು ಅಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ। **ಉದ್ಧಂಸೋತೋ**ತಿ ಏವರೂಪೋ ಭಿಕ್ಖು ಅವಿಹೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಟಿಸನ್ಧಿವಸೇನ ಅಕನಿಟ್ಠಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಉದ್ಧಂಸೋತೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಾದಿಸೋ ವೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಏಕಅನಾಗಾಮಿತ್ಥೇರವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನನ್ದಿಯವತ್ಥು

ಚಿರಪ್ಪವಾಸಿನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಇಸಿಪತನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ನನ್ದಿಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ನನ್ದಿಯೋ ನಾಮ ಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅನುರೂಪೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಙ್ಘುಪಟ್ಠಾಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಸಮ್ಮುಖಗೇಹತೋ ಮಾತುಲಧೀತರಂ ರೇವತಿಂ ನಾಮ ಆನೇತುಕಾಮಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸಾ ಪನ ಅಸ್ಸದ್ಧಾ ಅದಾನಸೀಲಾ, ನನ್ದಿಯೋ ತಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ರೇವತಿಂ ಆಹ - “ಅಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸಜ್ಜನಟ್ಠಾನಂ ಉಪಲಿಮ್ಪಿತ್ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇಹಿ, ಆಧಾರಕೇ ಠಪೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಗತಕಾಲೇ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕರಣೇನ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಭುತ್ತಕಾಲೇ ಪತ್ತೇ ಧೋವ, ಏವಂ ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆರಾಧಿತಾ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ। ಸಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ “ಓವಾದಕ್ಖಮಾ ಜಾತಾ”ತಿ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತೇನ ಸಾಧೂತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇ ದಿವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಆವಾಹಂ ಕರಿಂಸು ।

ಅಥ ನಂ ನನ್ದಿಯೋ ಆಹ - “ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚ ಮೇ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಸಿ, ಏವಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ವಸಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಹೀ”ತಿ। ಸಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ಸದ್ಧಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಭತ್ತಾರಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೀ ದ್ವೇ ಪುತ್ತೇ ವಿಜಾಯಿ। ನನ್ದಿಯಸ್ಸಾಪಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕಾಲಮಕಂಸು, ಗೇಹೇ ಸಬ್ಬಿಸ್ಸರಿಯಂ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಅಹೋಸಿ। ನನ್ದಿಯೋಪಿ

ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಕಾಲಕಿರಿಯತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಹಾದಾನಪತಿ ಹುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಕಪಣದ್ಧಿಕಾದೀನಮ್ಪಿ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಪಾಕವತ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಆವಾಸದಾನೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಇಸಿಪತನೇ ಮಹಾವಿಹಾರೇ ಚತೂಹಿ ಗಬ್ಭೇಹಿ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಚತುಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀನಿ ಅತ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಆವಾಸಂ ನಿಯ್ಯಾದೇನ್ತೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥು ಹತ್ಥೇ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಪತಿಟ್ಠಾನೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೋ ಉದ್ಧಂ ಯೋಜನಸತುಬ್ಬೇಧೋ ಸತ್ತರತನಮಯೋ ನಾರೀಗಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ದಿಬ್ಬಪಾಸಾದೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸೇ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಠಿತೋ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಆಗತೇ ದೇವಪುತ್ತೇ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಸ್ಸೇಸೋ ಅಚ್ಛರಾಗಣಪರಿವುತೋ ದಿಬ್ಬಪಾಸಾದೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಾ ವಿಮಾನಸಾಮಿಕಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಾ ಆಹಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಯೇನ ನನ್ದಿಯೇನ ನಾಮ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೇನ ಇಸಿಪತನೇ ಸತ್ಥು ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ದಿನ್ನೋ, ತಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಏತಂ ವಿಮಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತ"ನ್ತಿ । ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಘೋಪಿ ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾಸಾದತೋ ಓರೋಹಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ 'ನನ್ದಿಯಸ್ಸ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಇಧ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ತಂ ಪನ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ ಅತಿವಿಯ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಮ್ಹಾ, ಮತ್ತಿಕಪಾತಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಗಹಣಂ ವಿಯ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಜಹಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಗಹಣಂ, ಇಧಾಗಮನತ್ಥಾಯ ನಂ ವದೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ಥೇರೋ ತತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಠಿತಾನಂಯೇವ ಕತಕಲ್ಯಾಣಾನಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತೀ"ತಿ। "ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ನನು ತೇ ದೇವಲೋಕೇ ನನ್ದಿಯಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿ ಸಾಮಂ ದಿಟ್ಠಾ, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ಪುಚ್ಛಸೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ, ನಿಬ್ಬತ್ತತೀ"ತಿ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಕಥೇಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಚಿರಪ್ಪವುಟ್ಠಂ ಪುತ್ತಂ ವಾ ಭಾತರಂ ವಾ ವಿಪ್ಪವಾಸತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ ಕೋಚಿದೇವ ದಿಸ್ವಾ ವೇಗೇನ ಗೇಹಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ 'ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಆಗತೋ'ತಿ ಆರೋಚೇಯ್ಯ, ಅಥಸ್ಸ ಞಾತಕಾ ಹಟ್ಠಪಹಟ್ಠಾ ವೇಗೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ 'ಆಗತೋಸಿ, ತಾತ, ಅರೋಗೋಸಿ, ತಾತಾ'ತಿ ತಂ ಅಭಿನನ್ದೇಯ್ಯುಂ, ಏವಮೇವ ಇಧ ಕತಕಲ್ಯಾಣಂ ಇತ್ಥಿಂ ವಾ ಪುರಿಸಂ ವಾ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಪರಲೋಕಂ ಗತಂ ದಸವಿಧಂ ದಿಬ್ಬಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆದಾಯ 'ಅಹಂ ಪುರತೋ , ಅಹಂ ಪುರತೋ'ತಿ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ದೇವತಾ ಅಭಿನನ್ದನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೧೯."ಚಿರಪ್ಪವಾಸಿಂ ಪುರಿಸಂ, ದೂರತೋ ಸೋತ್ಥಿಮಾಗತಂ।
ಞಾತಿಮಿತ್ತಾ ಸುಹಜ್ಜಾ ಚ, ಅಭಿನನ್ದನ್ತಿ ಆಗತಂ॥

೨೨೦."ತಥೇವ ಕತಪುಞ್ಞಮ್ಪಿ, ಅಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ ಪರಂ ಗತಂ।
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪಟಿಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಪಿಯಂ ಞಾತೀವ ಆಗತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚಿರಪ್ಪವಾಸಿ**ನ್ತಿ ಚಿರಪ್ಪವುಟ್ಠಂ। **ದೂರತೋ ಸೋತ್ಥಿಮಾಗತ**ನ್ತಿ ವಣಿಜ್ಜಂ ವಾ ರಾಜಪೋರಿಸಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಲದ್ಧಲಾಭಂ ನಿಪ್ಫನ್ನಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಪದ್ದವೇನ ದೂರಟ್ಠಾನತೋ ಆಗತಂ। **ಞಾತಿಮಿತ್ತಾ ಸುಹಜ್ಜಾ ಚಾ**ತಿ ಕುಲಸಮ್ಬನ್ಧವಸೇನ ಞಾತೀ ಚ ಸನ್ದಿಟ್ಠಾದಿಭಾವೇನ ಮಿತ್ತಾ ಚ ಸುಹದಯಭಾವೇನ ಸುಹಜ್ಜಾ ಚ। **ಅಭಿನನ್ದನ್ತಿ ಆಗತ**ನ್ತಿ ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಗತನ್ತಿ ವಚನಮತ್ತೇನ ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣಮತ್ತೇನ ವಾ ಗೇಹಸಮ್ಪತ್ತಂ ಪನ ನಾನಪ್ಪಕಾರಪಣ್ಣಾಕಾರಾಭಿಹರಣವಸೇನ ಅಭಿನನ್ದನ್ತಿ। **ತಥೇವಾ**ತಿ ತೇನೇವಾಕಾರೇನ ಕತಪುಞ್ಞಮ್ಪಿ ಪುಗ್ಗಲಂ ಇಮಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ ಪರಲೋಕಂ ಗತಂ ದಿಬ್ಬಂ ಆಯುವಣ್ಣಸುಖಯಸಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ, ದಿಬ್ಬಂ ರೂಪಸದ್ದಗನ್ಧರಸಫೋಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ ಇಮಂ ದಸವಿಧಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆದಾಯ ಮಾತಾಪಿತುಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಅಭಿನನ್ದನ್ತಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ। **ಪಿಯಂ ಞಾತೀವಾ**ತಿ ಇಧಲೋಕೇ ಪಿಯಞಾತಕಂ ಆಗತಂ ಸೇಸಞಾತಕಾ ವಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ನನ್ದಿಯವತ್ಥು ನವಮಂ।

ಪಿಯವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸೋಳಸಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೭. ಕೋಧವಗ್ಗೋ

೧. ರೋಹಿನೀಖತ್ತಿಯಕಞ್ಞಾವತ್ಥು

ಕೋಧಂ ಜಹೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ರೋಹಿನಿಂ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯಕಞ್ಞಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಸಮಯೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಪಞ್ಚಸತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಞಾತಕಾ "ಥೇರೋ ಆಗತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು ಠಪೇತ್ವಾ ರೋಹಿನಿಂ ನಾಮ ಥೇರಸ್ಸ ಭಗಿನಿಂ। ಥೇರೋ ಞಾತಕೇ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಹಂ, ರೋಹಿನೀ"ತಿ? "ಗೇಹೇ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಸ್ಮಾ ಇಧ ನಾಗತಾ"ತಿ? "ಸರೀರೇ ತಸ್ಸಾ ಛವಿರೋಗೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋತಿ ಲಜ್ಜಾಯ ನಾಗತಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಥೇರೋ "ಪಕ್ಕೋಸಥ ನ"ನ್ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಕಞ್ಚುಕಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಆಗತಂ ಏವಮಾಹ - "ರೋಹಿನಿ, ಕಸ್ಮಾ ನಾಗತಾಸೀ"ತಿ? "ಸರೀರೇ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಛವಿರೋಗೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತಸ್ಮಾ ಲಜ್ಜಾಯ ನಾಗತಾಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಪುಞ್ಞಂ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಆಸನಸಾಲಂ ಕಾರೇಹೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ"ತಿ? "ಕಿಂ ತೇ ಪಸಾಧನಭಣ್ಡಕಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ? "ಅತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಮೂಲ"ನ್ತಿ? "ದಸಸಹಸ್ಸಮೂಲಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಆಸನಸಾಲಂ ಕಾರೇಹೀ"ತಿ। "ಕೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕಾರೇಸ್ಸತೀ"ತಿ? ಥೇರೋ ಸಮೀಪೇ ಠಿತಞಾತಕೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಭಾರೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಆಹ। "ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಅಹಮ್ಪಿ ಇಧೇವ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಏತಿಸ್ಸಾ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇ ಆಹರಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹರಿಂಸು।

ಥೇರೋ ಆಸನಸಾಲಂ ಸಂವಿದಹನ್ತೋ ರೋಹಿನಿಂ ಆಹ - "ದ್ವಿಭೂಮಿಕಂ ಆಸನಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪದರಾನಂ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹೇಟ್ಠಾಸಾಲಂ ನಿಬದ್ಧಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇಹಿ, ನಿಬದ್ಧಂ ಪಾನೀಯಘಟೇ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಸಾ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಪಸಾಧನಭಣ್ಡಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ದ್ವಿಭೂಮಿಕಆಸನಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪದರಾನಂ ದಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹೇಟ್ಠಾಸಾಲಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಾದೀನಿ ಅಕಾಸಿ। ನಿಬದ್ಧಂ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸೀದನ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಆಸನಸಾಲಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತಿಯಾವ ಛವಿರೋಗೋ ಮಿಲಾಯಿ। ಸಾ ಆಸನಸಾಲಾಯ ನಿಟ್ಠಿತಾಯ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಆಸನಸಾಲಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಣೀತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ "ಕಸ್ಸೇತಂ ದಾನ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭಗಿನಿಯಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ರೋಹಿನಿಯಾ"ತಿ। "ಸಾ ಪನ ಕಹ"ನ್ತಿ? "ಗೇಹೇ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಪಕ್ಕೋಸಥ ನ"ನ್ತಿ? ಸಾ ಆಗನ್ತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಮ್ಪಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿಯೇವ। ಆಗನ್ತ್ವಾ ಚ ಪನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಆಹ - "ರೋಹಿನಿ, ಕಸ್ಮಾ ನಾಗಮಿತ್ಥಾ"ತಿ? "ಸರೀರೇ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಛವಿರೋಗೋ ಅತ್ಥಿ, ತೇನ ಲಜ್ಜಮಾನಾ ನಾಗತಾಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಜಾನಾಸಿ ಪನ ಕಿಂ ತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏಸ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತವ ಕೋಧಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಏಸೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕತ"ನ್ತಿ? "ತೇನ ಹಿ ಸುಣಾಹೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸತ್ಥಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಏಕಿಸ್ಸಾ ರಞ್ಞೋ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಯಾ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ದುಕ್ಖಮಸ್ಸಾ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾಕಚ್ಛುಫಲಾನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಸಾ ನ ಜಾನಾತಿ, ಏವಮಸ್ಸಾ ಸಯನೇ ಚೇವ ಪಾವಾರಕೋಜವಾದೀನಞ್ಚ ಅನ್ತರೇಸು ಕಚ್ಛುಚುಣ್ಣಾನಿ ಠಪಾಪೇಸಿ, ಕೇಳಿಂ ಕುರುಮಾನಾ ವಿಯ ತಸ್ಸಾ ಸರೀರೇಪಿ ಓಕಿರಿ। ತಂ ಖಣಂಯೇವ ತಸ್ಸಾ ಸರೀರಂ ಉಪ್ಪಕ್ಕುಪ್ಪಕ್ಕಂ ಗಣ್ಡಾಗಣ್ಡಜಾತಂ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಕಣ್ಡುವನ್ತೀ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಯನೇ ನಿಪಜ್ಜಿ, ತತ್ರಾಪಿಸ್ಸಾ ಕಚ್ಛುಚುಣ್ಣೇಹಿ ಖಾದಿಯಮಾನಾಯ ಖರತರಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತದಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ರೋಹಿನೀ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, "ರೋಹಿನಿ, ತದಾ ತಯಾವೇತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ। ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋಪಿ ಹಿ ಕೋಧೋ ವಾ ಇಸ್ಸಾ ವಾ ಕಾತುಂ ನ ಯುತ್ತರೂಪೋ ಏವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೨೧."ಕೋಧಂ ಜಹೇ ವಿಪ್ಪಜಹೇಯ್ಯ ಮಾನಂ,
ಸಂಯೋಜನಂ ಸಬ್ಬಮತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ।
ತಂ ನಾಮರೂಪಸ್ಮಿಮಸಜ್ಜಮಾನಂ,
ಅಕಿಞ್ಚನಂ ನಾನುಪತನ್ತಿ ದುಕ್ಖಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋಧ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಾಕಾರಮ್ಪಿ ಕೋಧಂ ನವವಿಧಮ್ಪಿ ಮಾನಂ ಜಹೇಯ್ಯ। **ಸಂಯೋಜನ**ನ್ತಿ ಕಾಮರಾಗಸಂಯೋಜನಾದಿಕಂ ದಸವಿಧಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ। **ಅಸಜ್ಜಮಾನ**ನ್ತಿ ಅಲಗ್ಗಮಾನಂ। ಯೋ ಹಿ "ಮಮ ರೂಪಂ ಮಮ ವೇದನಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ನಾಮರೂಪಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಸೋಚತಿ ವಿಹಞ್ಞತಿ , ಅಯಂ ನಾಮರೂಪಸ್ಮಿಂ ಸಜ್ಜತಿ ನಾಮ। ಏವಂ ಅಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅವಿಹಞ್ಞನ್ತೋ ನ ಸಜ್ಜತಿ ನಾಮ। ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಏವಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನಂ ರಾಗಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ ಅಕಿಞ್ಚನಂ ದುಕ್ಖಾ ನಾಮ ನಾನುಪತನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ। ರೋಹಿನೀಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ, ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವಸ್ಸಾ ಸರೀರಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಅಹೋಸಿ।

ಸಾ ತತೋ ಚುತಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಚತುನ್ನಂ ದೇವಪುತ್ತಾನಂ ಸೀಮನ್ತರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಿಕಾ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ। ಚತ್ತಾರೋಪಿ ದೇವಪುತ್ತಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹಾ ಹುತ್ವಾ "ಮಮ ಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಮಮ ಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ"ತಿ ವಿವದನ್ತಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ದೇವ, ಇಮಂ ನೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಡ್ಡೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನಾಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸಕ್ಕೋಪಿ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾವ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹೋ ಹುತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಇಮಾಯ ವೋ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಥಂ ಚಿತ್ತಾನಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾನೀ"ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಆಹ - "ಮಮ ತಾವ ಉಪ್ಪನ್ನಚಿತ್ತಂ ಸಙ್ಗಾಮಭೇರಿ ವಿಯ ಸನ್ನಿಸೀದಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖೀ"ತಿ। ದುತಿಯೋ "ಮಮ ಚಿತ್ತಂ ಪಬ್ಬತನದೀ ವಿಯ ಸೀಘಂ ಪವತ್ತತಿಯೇವಾ"ತಿ । ತತಿಯೋ "ಮಮ ಇಮಿಸ್ಸಾ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಕ್ಕಟಸ್ಸ ವಿಯ ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸೂ"ತಿ। ಚತುತ್ಥೋ "ಮಮ ಚಿತ್ತಂ ಚೇತಿಯೇ ಉಸ್ಸಾಪಿತಧಜೋ ವಿಯ ನಿಚ್ಚಲಂ ಠಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖೀ"ತಿ। ಅಥ ನೇ ಸಕ್ಕೋ ಆಹ - "ತಾತಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ತಾವ ಚಿತ್ತಾನಿ ಪಸಯ್ಹರೂಪಾನಿ, ಅಹಂ ಪನ ಇಮಂ ಲಭನ್ತೋ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಮರಣಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ದೇವಪುತ್ತಾ, "ಮಹಾರಾಜ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮರಣೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ತಂ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಸಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪಿಯಾ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪಾ। "ಅಸುಕಕೀಳಂ ನಾಮ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖೀತಿ।

ರೋಹಿನೀಖತ್ತಿಯಕಞ್ಞಾವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಅಞ್ಞತರಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಯೋ ವೇ ಉಪ್ಪತಿತನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಅಗ್ಗಾಳವೇ ಚೇತಿಯೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾರಾ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸೇನಾಸನೇ ಅನುಞ್ಞಾತೇ ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿಆದೀಹಿ ಸೇನಾಸನೇಸು ಕರಿಯಮಾನೇಸು ಏಕೋ ಆಳವಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಸೇನಾಸನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಏಕಂ ಮನಾಪರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಆರಭಿ। ತತ್ಥ ಪನ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಏಕಾ ತರುಣಪುತ್ತಾ ದೇವತಾ ಪುತ್ತಂ ಅಙ್ಕೇನಾದಾಯ ಠಿತಾ ಯಾಚಿ "ಮಾ ಮೇ, ಸಾಮಿ, ವಿಮಾನಂ ಛಿನ್ದಿ, ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ಪುತ್ತಂ ಆದಾಯ ಅನಾವಾಸಾ ವಿಚರಿತು"ನ್ತಿ। ಸೋ "ಅಹಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಈದಿಸಂ ರುಕ್ಖಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ನಾದಿಯಿ। ಸಾ "ಇಮಮ್ಪಿ ತಾವ ದಾರಕಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಓರಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುತ್ತಂ ರುಕ್ಖಸಾಖಾಯ ಠಪೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಖಿಪಿತಂ ಫರಸುಂ

ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ದಾರಕಸ್ಸ ಬಾಹುಂ ಭಿನ್ದಿ, ದೇವತಾ ಉಪ್ಪನ್ನಬಲವಕೋಧಾ "ಪಹರಿತ್ವಾ ನಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಭೋ ಹತ್ಥೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏವಂ ತಾವ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ। ಸಚಾಹಂ ಇಮಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ನಿರಯಗಾಮಿನೀ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸೇಸದೇವತಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ 'ಅಸುಕದೇವತಾಯ ಏವಂ ನಾಮ ಮಾರಿತೋ ಭಿಕ್ಖೂ'ತಿ ಮಂ ಪಮಾಣಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಮಾರೇಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಯಞ್ಚ ಸಸಾಮಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು, ಸಾಮಿಕಸ್ಸೇವ ನಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಹತ್ಥೇ ಅಪನೇತ್ವಾ ರೋದಮಾನಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ದೇವತೇ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮೇ ಸಾವಕೇನ ಇದಂ ನಾಮ ಕತಂ, ಅಹಮ್ಪಿ ನಂ ಮಾರೇತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಇದಂ ನಾಮ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅಮಾರೇತ್ವಾವ ಇಧಾಗತಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಸಾಧು, ಸಾಧು ದೇವತೇ, ಸಾಧು ತೇ ಕತಂ ಏವಂ ಉಗ್ಗತಂ ಕೋಪಂ ಭನ್ತಂ ರಥಂ ವಿಯ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಮಾನಾಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೨೨"ಯೋ ವೇ ಉಪ್ಪತಿತಂ ಕೋಧಂ, ರಥಂ ಭನ್ತಂವ ವಾರಯೇ।
ತಮಹಂ ಸಾರಥಿಂ ಬ್ರೂಮಿ, ರಸ್ಮಿಗ್ಗಾಹೋ ಇತರೋ ಜನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಪ್ಪತಿತ**ನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ। **ರಥಂ ಭನ್ತಂ ವಾ**ತಿ ಯಥಾ ನಾಮ ಛೇಕೋ ಸಾರಥಿ ಅತಿವೇಗೇನ ಧಾವನ್ತಂ ರಥಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಯಥಿಚ್ಛಕಂ ಠಪೇತಿ, ಏವಂ ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕೋಧಂ ವಾರಯೇ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ। **ತಮಹ**ನ್ತಿ ತಂ ಅಹಂ ಸಾರಥಿಂ ಬ್ರೂಮಿ। **ಇತರೋ ಜನೋ**ತಿ ಇತರೋ ಪನ ರಾಜಉಪರಾಜಾದೀನಂ ರಥಸಾರಥಿಜನೋ ರಸ್ಮಿಗ್ಗಾಹೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನ ಉತ್ತಮಸಾರಥೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ದೇವತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ದೇವತಾ ಪನ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಹುತ್ವಾಪಿ ರೋದಮಾನಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ದೇವತೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ವಿಮಾನಂ ಮೇ ನಟ್ಠಂ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಅಲಂ ದೇವತೇ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಅಹಂ ತೇ ವಿಮಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಜೇತವನೇ ಗನ್ಧಕುಟಿಸಮೀಪೇ ಪುರಿಮದಿವಸೇ ಚುತದೇವತಂ ಏಕಂ ರುಕ್ಖಂ ಅಪದಿಸನ್ತೋ "ಅಮುಕಸ್ಮಿಂ ಓಕಾಸೇ ರುಕ್ಖೋ ವಿವಿತ್ತೋ, ತತ್ಥ ಉಪಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತತ್ಥ ಉಪಗಚ್ಛಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ಬುದ್ಧದತ್ತಿಯಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ವಿಮಾನ"ನ್ತಿ ಮಹೇಸಕ್ಖದೇವತಾಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಚಾಲೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಅತ್ಥುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭೂತಗಾಮಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸೀತಿ।

ಅಞ್ಞತರಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಉತ್ತರಾಉಪಾಸಿಕಾವತ್ಥು

ಅಕ್ಕೋಧೇನ ಜಿನೇ ಕೋಧನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉತ್ತರಾಯ ಗೇಹೇ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಉತ್ತರಂ ಉಪಾಸಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತತ್ರಾಯಮನುಪುಬ್ಬೀ ಕಥಾ - ರಾಜಗಹೇ ಕಿರ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುಣ್ಣೋ ನಾಮ ದಲಿದ್ದೋ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವತಿ। ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಚ ಉತ್ತರಾ ನಾಮ ಧೀತಾ ಚಾತಿ ದ್ವೇಯೇವ ಗೇಹಮಾನುಸಕಾ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ "ಸತ್ತಾಹಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ರಾಜಗಹೇ ಘೋಸನಂ ಕರಿಂಸು। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿ ಪಾತೋವ ಆಗತಂ ಪುಣ್ಣಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ತಾತ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪರಿಜನೋ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿತುಕಾಮೋ, ತ್ವಂ ಕಿಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಸಿ, ಉದಾಹು ಭತಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಸಾಮಿ, ನಕ್ಖತ್ತಂ ನಾಮ

ಸಧನಾನಂ ಹೋತಿ, ಮಮ ಪನ ಗೇಹೇ ಸ್ವಾತನಾಯ ಯಾಗುತಣ್ಡುಲಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ಮೇ ನಕ್ಖತ್ತೇನ, ಗೋಣೇ ಲಭನ್ತೋ ಕಸಿತುಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಗೋಣೇ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಬಲವಗೋಣೇ ಚ ನಙ್ಗಲಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ, "ಭದ್ದೇ, ನಾಗರಾ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳನ್ತಿ, ಅಹಂ ದಲಿದ್ದತಾಯ ಭತಿಂ ಕಾತುಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ತಾವ ಅಜ್ಜ ದ್ವಿಗುಣಂ ನಿವಾಪಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಆಹರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಭರಿಯಂ ವತ್ವಾ ಖೇತ್ತಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋಪಿ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರೋಧಸಮಾಪನ್ನೋ ತಂ ದಿವಸಂ ವುಟ್ಠಾಯ "ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪುಣ್ಣಂ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸದ್ಧೋ ನು ಖೋ ಏಸ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ವಾ ಮೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸದ್ಧಭಾವಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಭಾವಞ್ಚ ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಚಸ್ಸ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಪಟಿಲಾಭಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ತಸ್ಸ ಕಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆವಾಟತೀರೇ ಏಕಂ ಗುಮ್ಬಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಪುಣ್ಣೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾವ ಕಸಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ದನ್ತಕಟ್ಠೇನ ಅತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಥೇರೋ ಪತ್ತಞ್ಚ ಪರಿಸ್ಸಾವನಞ್ಚ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸೋ "ಪಾನೀಯೇನ ಅತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಯಂ ಪರೇಸಂ ಪಚ್ಛಿಮಗೇಹೇ ವಸತಿ। ಸಚಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇಮಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಮಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸತಿ। ಯಾವಸ್ಸಾ ಭತ್ತಂ ಆದಾಯ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ, ತಾವ ಇಧೇವ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥೇವ ಥೋಕಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಗ್ಗಾರುಳ್ಹಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಗರಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ।

ಸಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಪ್ಪೇಕದಾಹಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇ ಸತಿ ಅಯ್ಯಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಅಪ್ಪೇಕದಾ ಮೇ ಅಯ್ಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ನ ಹೋತಿ। ಅಜ್ಜ ಪನ ಮೇ ಅಯ್ಯೋ ಚ ದಿಟ್ಠೋ, ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ಚಾಯಂ ಅತ್ಥಿ, ಕರಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಸಙ್ಗಹ"ನ್ತಿ। ಸಾ ಭತ್ತಭಾಜನಂ ಓರೋಪೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇದಂ ಲೂಖಂ ವಾ ಪಣೀತಂ ವಾತಿ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದಾಸಸ್ಸ ವೋ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಪತ್ತಂ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ ತಾಯ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಭಾಜನಂ ಧಾರೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ತತೋ ಭತ್ತಂ ದದಮಾನಾಯ ಉಪಡ್ಢಭತ್ತೇ ದಿನ್ನೇ "ಅಲ"ನ್ತಿ ಹತ್ಥೇನ ಪತ್ತಂ ಪಿದಹಿ। ಸಾ, "ಭನ್ತೇ, ಏಕೋವ ಪಟಿವಿಸೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ದ್ವಿಧಾ ಕಾತುಂ। ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾಸಸ್ಸ ಇಧಲೋಕಸಙ್ಗಹಂ ಅಕತ್ವಾ ಪರಲೋಕಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋಥ, ನಿರವಸೇಸಮೇವ ದಾತುಕಾಮಮ್ಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬಮೇವ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸ್ಸೇವ ಭಾಗೀ ಅಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಥೇರೋ "ಏವಂ ಹೋತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಅನುಮೋದನಂ ಕರಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉದಕಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಮಕಾಸಿ। ಸಾಪಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಣ್ಡುಲೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಪಚಿ। ಪುಣ್ಣೋಪಿ ಅಡ್ಢಕರೀಸಮತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಕಸಿತ್ವಾ ಜಿಘಚ್ಛಂ ಸಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಗೋಣೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಏಕರುಕ್ಖಚ್ಛಾಯಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಭತ್ತಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛಮಾನಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಏಸ ಜಿಘಚ್ಛಾಯ ಪೀಳಿತೋ ಮಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ। ಸಚೇ ಮಂ 'ಅತಿವಿಯ ಜೇ ಚಿರಾಯೀ'ತಿ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪತೋದಲಟ್ಠಿಯಾ ಮಂ ಪಹರಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ನಿರತ್ಥಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಪಟಿಕಚ್ಚೇವಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ – "ಸಾಮಿ, ಅಜ್ಜೇಕದಿವಸಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇಹಿ, ಮಾ ಮಯಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ನಿರತ್ಥಕಂ ಕರಿ। ಅಹಞ್ಹಿ ಪಾತೋವ ತೇ ಭತ್ತಂ ಆಹರನ್ತೀ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತವ ಭತ್ತಂ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಆಗತಾ, ಪಸಾದೇಹಿ, ಸಾಮಿ, ಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ಭದ್ದೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪುನ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಭದ್ದೇ, ಸಾಧು ವತ ತೇ ಕತಂ ಮಮ ಭತ್ತಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ದದಮಾನಾಯ, ಮಯಾಪಿಸ್ಸ ಅಜ್ಜ ಪಾತೋವ ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ

ಮುಖೋದಕಞ್ಚ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ತಂ ವಚನಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಉಸ್ಸುರೇ ಲದ್ಧಭತ್ತತಾಯ ಕಿಲನ್ತಕಾಯೋ ತಸ್ಸಾ ಅಙ್ಕೇ ಸೀಸಂ ಕತ್ವಾ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಪಾತೋವ ಕಸಿತಟ್ಠಾನಂ ಪಂಸುಚುಣ್ಣಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬಂ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಂ ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫರಾಸಿ ವಿಯ ಸೋಭಮಾನಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಪಬುದ್ಧೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಏತಂ ಕಸಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಬ್ಬಂ ಮಮ ಸುವಣ್ಣಂ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಅತಿಉಸ್ಸುರೇ ಲದ್ಧಭತ್ತತಾಯ ಅಕ್ಖೀನಿ ಭಮನ್ತೀ"ತಿ। "ಸಾಮಿ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಏವಮೇವ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ। ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಪಿಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಙ್ಗಲಸೀಸೇ ಪಹರಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಅಹೋ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಮೇ ದಿನ್ನದಾನೇನ ಅಜ್ಜೇವ ವಿಪಾಕೋ ದಸ್ಸಿತೋ, ನ ಖೋ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ ಭರಿಯಾಯ ಆಭತಂ ಭತ್ತಪಾತಿಂ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ರಾಜಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಕತೋಕಾಸೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ "ಕಿಂ, ತಾತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ದೇವ, ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಕಸಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಬ್ಬಂ ಸುವಣ್ಣಭರಿತಮೇವ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಂ, ಇದಂ ಸುವಣ್ಣಂ ಆಹರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ? "ಪುಣ್ಣೋ ನಾಮ ಅಹ"ನ್ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಅಜ್ಜ ಕತ"ನ್ತಿ? "ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಮೇ ಅಜ್ಜ ಪಾತೋವ ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ ಮುಖೋದಕಞ್ಚ ದಿನ್ನಂ, ಭರಿಯಾಯಪಿ ಮೇ ಮಯ್ಹಂ ಆಹರಣಭತ್ತಂ ತಸ್ಸೇವ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ಅಜ್ಜೇವ ಕಿರ, ಭೋ, ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ದಿನ್ನದಾನೇನ ವಿಪಾಕೋ ದಸ್ಸಿತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ತಾತ, ಕಿಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಬಹೂನಿ ಸಕಟಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಂ ಆಹರಾಪೇಥಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಸಕಟಾನಿ ಪಹಿಣಿ। ರಾಜಪುರಿಸೇಸು "ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ಗಣ್ಹನ್ತೇಸು ಗಹಿತಗಹಿತಂ ಮತ್ತಿಕಾವ ಹೋತಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಿನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಗಹಿತ"ನ್ತಿ। ಪುಟ್ಠಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ಆಹಂಸು। ನ ಮಯ್ಹಂ, ತಾತಾ, ಸನ್ತಕಂ, ಗಚ್ಛಥ "ಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥಾತಿ। ತೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು, ಗಹಿತಗಹಿತಂ ಸುವಣ್ಣಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ರಾಸಿಮಕಂಸು, ಅಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧೋ ರಾಸಿ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ನಾಗರೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಅತ್ಥಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಏತ್ತಕಂ ಸುವಣ್ಣ"ನ್ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನಸ್ಸ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಸೇಟ್ಠಿಛತ್ತಂ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಬಾಹುಧನಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಹೋತೂ"ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಭೋಗೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿಛತ್ತಮದಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆಹ - "ಮಯಂ, ದೇವ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಪರಕುಲೇ ವಸಿಮ್ಹಾ, ವಸನಟ್ಠಾನಂ ನೋ ದೇಥಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಪಸ್ಸ, ಏಸ ಗುಮ್ಬೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏತಂ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಕಾರೇಹೀ"ತಿ ಪುರಾಣಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಗೇಹಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಗೇಹಪ್ಪವೇಸನಮಙ್ಗಲಞ್ಚ ಛತ್ತಮಙ್ಗಲಞ್ಚ ಏಕತೋವ ಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಧಮ್ಮಕಥಾವಸಾನೇ ಪುಣ್ಣಸೇಟ್ಠಿ ಚ ಭರಿಯಾ ಚಸ್ಸ ಧೀತಾ ಚ ಉತ್ತರಾತಿ ತಯೋ ಜನಾ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಪರಭಾಗೇ ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿ ಪುಣ್ಣಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತರಂ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾರೇಸಿ। ಸೋ "ನಾಹಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಮಾ ಏವಂ ಕರೋತು, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಅಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನ್ತೇನೇವ ತೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ, ದೇತು ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಧೀತರ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ, ಮಮ ಧೀತಾ ತೀಹಿ ರತನೇಹಿ ವಿನಾ ವತ್ತಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ನೇವಸ್ಸ ಧೀತರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಬಹೂ ಸೇಟ್ಠಿಗಣಾದಯೋ ಕುಲಪುತ್ತಾ "ಮಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಭಿನ್ದಿ, ದೇಹಿಸ್ಸ ಧೀತರ"ನ್ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ಧೀತರಂ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ಪತಿಕುಲಂ ಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ದಾನಂ ವಾ ದಾತುಂ ಧಮ್ಮಂ ವಾ ಸೋತುಂ ನಾಲತ್ಥ। ಏವಂ ಅಡ್ಢತಿಯೇಸು ಮಾಸೇಸು ವೀತಿವತ್ತೇಸು ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತಂ ಪರಿಚಾರಿಕಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಇದಾನಿ ಕಿತ್ತಕಂ ಅನ್ತೋವಸ್ಸಸ್ಸ ಅವಸಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ? "ಅಡ್ಢಮಾಸೋ, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ। ಸಾ ಪಿತು ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ "ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ಏವರೂಪೇ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು, ವರಂ ಮೇ ಲಕ್ಖಣಾಹತಂ ಕತ್ವಾ ಪರೇಸಂ ದಾಸಿಂ ಸಾವೇತುಂ। ಏವರೂಪಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕುಲಸ್ಸ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಆಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖುದಸ್ಸನಾದೀಸು ಏಕಮ್ಪಿ ಪುಞ್ಞಂ ಕಾತುಂ ನ ಲಭಾಮೀ"ತಿ।

ಅಥಸ್ಸಾ ಪಿತಾ “ದುಕ್ಖಿತಾ ವತ ಮೇ ಧೀತಾ”ತಿ ಅನತ್ತಮನತಂ ಪವೇದೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚದಸ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪೇಸೇಸಿ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಸಿರಿಮಾ ನಾಮ ಗಣಿಕಾ ಅತ್ಥಿ, ದೇವಸಿಕಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಇಮೇಹಿ ಕಹಾಪಣೇಹಿ ತಂ ಆನೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಸಯಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತೂ”ತಿ । ಸಾ ಸಿರಿಮಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಸಹಾಯಿಕೇ ಇಮೇ ಕಹಾಪಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ತವ ಸಹಾಯಕಂ ಪರಿಚರಾಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿ। ಸಾ ತಂ ಆದಾಯ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನ ಸಿರಿಮಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂ ಇದ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಸಾಮಿ, ಇಮಂ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ಮಮ ಸಹಾಯಿಕಾ ತುಮ್ಹೇ ಪರಿಚರತು, ಅಹಂ ಪನ ಇಮಂ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ದಾನಞ್ಚೇವ ದಾತುಕಾಮಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಕಾಮಾ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಂ ಅಭಿರೂಪಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ಉತ್ತರಾಪಿ ಖೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಇಧೇವ ಭಿಕ್ಖಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ”ತಿ ಸತ್ಥು ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಮಹಾಪವಾರಣಾ, ತಾವ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ “ಏವಂ ಯಾಗುಂ ಪಚಥ, ಏವಂ ಪೂವೇ ಪಚಥಾ”ತಿ ಮಹಾನಸೇ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಸಂವಿದಹನ್ತೀ ವಿಚರತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕೋ “ಸ್ವೇ ಪವಾರಣಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಮಹಾನಸಾಭಿಮುಖೋ ವಾತಪಾನೇ ಠತ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರೋನ್ತೀ ಸಾ ಅನ್ಧಬಾಲಾ ವಿಚರತೀ”ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಸೇದಕಿಲಿನ್ನಂ ಛಾರಿಕಾಯ ಓಕಿಣ್ಣಂ ಅಙ್ಗಾರಮಸಿಮಕ್ಖಿತಂ ತಥಾ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ವಿಚರಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಹೋ ಅನ್ಧಬಾಲಾ ಏವರೂಪೇ ಠಾನೇ ಇಮಂ ಸಿರಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ನಾನುಭವತಿ, ‘ಮುಣ್ಡಕಸಮಣೇ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ವಿಚರತೀ”ತಿ ಹಸಿತ್ವಾ ಅಪಗಞ್ಛಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಅಪಗತೇ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತಾ ಸಿರಿಮಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಏಸ ಹಸೀ”ತಿ ತೇನೇವ ವಾತಪಾನೇನ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಉತ್ತರಂ ದಿಸ್ವಾ “ಇಮಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಇಮಿನಾ ಹಸಿತಂ, ಅದ್ಧಾ ಇಮಸ್ಸ ಏತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವೋ ಅತ್ಥೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸಾ ಕಿರ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಬಾಹಿರಕಇತ್ಥೀ ಹುತ್ವಾ ವಸಮಾನಾಪಿ ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಮಾನಾ ಅತ್ತನೋ ಬಾಹಿರಕಇತ್ಥಿಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ “ಅಹಂ ಘರಸಾಮಿನೀ”ತಿ ಸಞ್ಞಮಕಾಸಿ। ಸಾ ಉತ್ತರಾಯ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ “ದುಕ್ಖಮಸ್ಸಾ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಾಸಾದಾ ಓರುಯ್ಹ ಮಹಾನಸಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪೂವಪಚನಟ್ಠಾನೇ ಪಕ್ಕುಥಿತಂ ಸಪ್ಪಿಂ ಕಟಚ್ಛುನಾ ಆದಾಯ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖಂ ಪಾಯಾಸಿ। ಉತ್ತರಾ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ “ಮಮ ಸಹಾಯಿಕಾಯ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಕಾರೋ ಕತೋ, ಚಕ್ಕವಾಳಂ ಅತಿಸಮ್ಬಾಧಂ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೋ ಅತಿನೀಚಕೋ, ಮಮ ಸಹಾಯಿಕಾಯ ಗುಣೋವ ಮಹನ್ತೋ। ಅಹಞ್ಹಿ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದಾನಞ್ಚ ದಾತುಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಂ ಲಭಿಂ। ಸಚೇ ಮಮ ಏತಿಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ಕೋಪೋ ಅತ್ಥಿ, ಇದಂ ಸಪ್ಪಿ ಮಂ ದಹತು। ಸಚೇ ನತ್ಥಿ, ಮಾ ದಹತೂ”ತಿ ತಂ ಮೇತ್ತಾಯ ಫರಿ। ತಾಯ ತಸ್ಸಾ ಮತ್ಥಕೇ ಆಸಿತ್ತಂ ಪಕ್ಕುಥಿತಸಪ್ಪಿ ಸೀತುದಕಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ನಂ “ಇದಂ ಸೀತಲಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಕಟಚ್ಛುಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ಉತ್ತರಾಯ ದಾಸಿಯೋ ದಿಸ್ವಾ “ಅಪೇಹಿ ದುಬ್ಬಿನೀತೇ, ನ ತ್ವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯಾಯ ಪಕ್ಕುಥಿತಂ ಸಪ್ಪಿಂ ಆಸಿಞ್ಚಿತುಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ”ತಿ ಸನ್ತಜ್ಜೇನ್ತಿಯೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಉಟ್ಠಾಯ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಪಾದೇಹಿ ಚ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇಸುಂ। ಉತ್ತರಾ ವಾರೇನ್ತೀಪಿ ವಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ಠಿತಾ ಸಬ್ಬಾ ದಾಸಿಯೋ ಪಟಿಬಾಹಿತ್ವಾ “ಕಿಸ್ಸ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಭಾರಿಯಂ ಕತ”ನ್ತಿ ಸಿರಿಮಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಸತಪಾಕತೇಲೇನ ಅಬ್ಭಞ್ಜಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಬಾಹಿರಕಿತ್ಥಿಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಮಯಾ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಹಸನಮತ್ತಕಾರಣಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ಪಕ್ಕುಥಿತಂ ಸಪ್ಪಿಂ ಆಸಿಞ್ಚನ್ತಿಯಾ, ಅಯಂ ‘ಗಣ್ಹಥ ನ’ನ್ತಿ ದಾಸಿಯೋ ನ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಮಂ ವಿಹೇಠನಕಾಲೇಪಿ ಸಬ್ಬದಾಸಿಯೋ ಪಟಿಬಾಹಿತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಕತ್ತಬ್ಬಮೇವ ಅಕಾಸಿ। ಸಚಾಹಂ ಇಮಂ ನ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಮುದ್ಧಾ ಮೇ ಸತ್ತಧಾ ಫಲೇಯ್ಯಾ”ತಿ ತಸ್ಸಾ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ, “ಅಯ್ಯೇ, ಖಮಾಹಿ ಮೇ”ತಿ ಆಹ। ಅಹಂ ಸಪಿತಿಕಾ ಧೀತಾ, ಪಿತರಿ ಖಮನ್ತೇ ಖಮಾಮೀತಿ। ಹೋತು, ಅಯ್ಯೇ, ಪಿತರಂ ತೇ ಪುಣ್ಣಸೇಟ್ಠಿಂ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಪುಣ್ಣೋ ಮಮ ವಟ್ಟಜನಕಪಿತಾ, ವಿವಟ್ಟಜನಕೇ ಪಿತರಿ ಖಮನ್ತೇ ಪನಾಹಂ ಖಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಕೋ ಪನ ತೇ ವಿವಟ್ಟಜನಕಪಿತಾತಿ? ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ। ಮಯ್ಹಂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ನತ್ಥೀತಿ। ಅಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸತ್ಥಾ ಸ್ವೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಆದಾಯ

ಇಧಾಗಮಿಸ್ಸತಿ, ತ್ವಂ ಯಥಾಲದ್ಧಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಧೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಖಮಾಪೇಹೀತಿ। ಸಾ "ಸಾಧು, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ಉಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಪರಿವಾರಿತ್ಥಿಯೋ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ನಾನಾವಿಧಾನಿ ಖಾದನೀಯಾನಿ ಚೇವ ಸೂಪೇಯ್ಯಾನಿ ಚ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಆದಾಯ ಉತ್ತರಾಯ ಗೇಹಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತೀ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉತ್ತರಾವ ಸಂವಿದಹಿ। ಸಿರಿಮಾಪಿ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿವಾರೇನ ಸತ್ಥು ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕೋ ತೇ ಅಪರಾಧೋ"ತಿ? ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಹಿಯ್ಯೋ ಇದಂ ನಾಮ ಕತಂ, ಅಥ ಮೇ ಸಹಾಯಿಕಾ ಮಂ ವಿಹೇಠಯಮಾನಾ ದಾಸಿಯೋ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಕಾರಮೇವ ಅಕಾಸಿ। ಸಾಹಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗುಣಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಖಮಾಪೇಸಿಂ, ಅಥ ಮಂ ಏಸಾ "ತುಮ್ಹೇಸು ಖಮನ್ತೇಸು ಖಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಏವಂ ಕಿರ ಉತ್ತರೇ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಸೀಸೇ ಮೇ ಸಹಾಯಿಕಾಯ ಪಕ್ಕುಥಿತಸಪ್ಪಿ ಆಸಿತ್ತ"ನ್ತಿ। ಅಥ "ತಯಾ ಕಿಂ ಚಿನ್ತಿತ"ನ್ತಿ? "ಚಕ್ಕವಾಳಂ ಅತಿಸಮ್ಬಾಧಂ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೋ ಅತಿನೀಚಕೋ, ಮಮ ಸಹಾಯಿಕಾಯ ಗುಣೋವ ಮಹನ್ತೋ। ಅಹಞ್ಹಿ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದಾನಞ್ಚ ದಾತುಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಂ ಅಲತ್ಥಂ, ಸಚೇ ಮೇ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ಕೋಪೋ ಅತ್ಥಿ, ಇದಂ ಮಂ ದಹತು। ನೋ ಚೇ, ಮಾ ದಹತೂ"ತಿ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಮೇತ್ತಾಯ ಫರಿಂ, ಭನ್ತೇತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಉತ್ತರೇ, ಏವಂ ಕೋಧಂ ಜಿನಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಕೋಧೋ ಹಿ ನಾಮ ಅಕ್ಕೋಧೇನ, ಅಕ್ಕೋಸಕಪರಿಭಾಸಕೋ ಅನಕ್ಕೋಸನ್ತೇನ ಅಪರಿಭಾಸನ್ತೇನ, ಥದ್ಧಮಚ್ಛರೀ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಸ್ಸ ದಾನೇನ, ಮುಸಾವಾದೀ ಸಚ್ಚವಚನೇನ ಜಿನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೨೩."ಅಕ್ಕೋಧೇನ ಜಿನೇ ಕೋಧಂ, ಅಸಾಧುಂ ಸಾಧುನಾ ಜಿನೇ।
ಜಿನೇ ಕದರಿಯಂ ದಾನೇನ, ಸಚ್ಚೇನಾಲಿಕವಾದಿನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಕ್ಕೋಧೇನಾ**ತಿ ಕೋಧನೋ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಕ್ಕೋಧೇನ ಹುತ್ವಾ ಜಿನಿತಬ್ಬೋ। **ಅಸಾಧು**ನ್ತಿ ಅಭದ್ದಕೋ ಭದ್ದಕೇನ ಹುತ್ವಾ ಜಿನಿತಬ್ಬೋ। **ಕದರಿಯ**ನ್ತಿ ಥದ್ಧಮಚ್ಛರೀ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಸ್ಸ ಚಾಗಚಿತ್ತೇನ ಜಿನಿತಬ್ಬೋ। ಅಲಿಕವಾದೀ ಸಚ್ಚವಚನೇನ ಜಿನಿತಬ್ಬೋ। ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ - "ಅಕ್ಕೋಧೇನ ಜಿನೇ ಕೋಧಂ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಚೇನಾಲಿಕವಾದಿನ"ನ್ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಿರಿಮಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಸತಾಹಿ ಇತ್ಥೀಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹೀತಿ।

ಉತ್ತರಾಉಪಾಸಿಕಾವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಪಞ್ಹವತ್ಥು

ಸಚ್ಚಂ ಭಣೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಞ್ಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಥೇರೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹೇಸಕ್ಖಾಯ ದೇವತಾಯ ವಿಮಾನದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ಏವಮಾಹ - "ದೇವತೇ ಮಹತೀ ತೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಅಲತ್ಥಾ"ತಿ? "ಮಾ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ದೇವತಾ ಕಿರ ಅತ್ತನೋ ಪರಿತ್ತಕಮ್ಮೇನ ಲಜ್ಜಮಾನಾ ಏವಂ ವದತಿ। ಸಾ ಪನ ಥೇರೇನ "ಕಥೇಹಿಯೇವಾ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ನೇವ ದಾನಂ ದಿನ್ನಂ, ನ ಪೂಜಾ ಕತಾ, ನ ಧಮ್ಮೋ ಸುತೋ, ಕೇವಲಂ ಸಚ್ಚಮತ್ತಂ ರಕ್ಖಿತ"ನ್ತಿ। ಥೇರೋ ಅಞ್ಞಾನಿ ವಿಮಾನದ್ವಾರಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಗತಾಗತಾ ಅಪರಾಪಿ ದೇವಧೀತರೋ ಪುಚ್ಛಿ। ತಾಸುಪಿ ತಥೇವ ನಿಗುಹಿತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀಸು ಏಕಾ ತಾವ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ನೇವ ದಾನಾದೀಸು ಕತಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಪನ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಪರಸ್ಸ ದಾಸೀ ಅಹೋಸಿಂ, ತಸ್ಸಾ ಮೇ ಸಾಮಿಕೋ ಅತಿವಿಯ ಚಣ್ಡೋ ಫರುಸೋ,

ಗಹಿತಗ್ಗಹಿತೇನೇವ ಕಟ್ಠೇನ ವಾ ಕಲಿಙ್ಗರೇನ ವಾ ಸೀಸಂ ಭಿನ್ದತಿ। ಸಾಹಂ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಕೋಪೇ 'ಏಸ ತವ ಸಾಮಿಕೋ ಲಕ್ಖಣಾಹತಂ ವಾ ಕಾತುಂ ನಾಸಾದೀನಿ ವಾ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಇಸ್ಸರೋ, ಮಾ ಕುಜ್ಝೀ'ತಿ ಅತ್ತಾನಮೇವ ಪರಿಭಾಸೇತ್ವಾ ಕೋಪಂ ನಾಮ ನ ಅಕಾಸಿಂ, ತೇನ ಮೇ ಅಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ"ತಿ। ಅಪರಾ ಆಹ - "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಉಚ್ಛುಖೇತ್ತಂ ರಕ್ಖಮಾನಾ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿಂ ಅದಾಸಿಂ"। ಅಪರಾ ಏಕಂ ತಿಮ್ಬರುಸಕಂ ಅದಾಸಿಂ। ಅಪರಾ ಏಕಂ ಏಳಾಲುಕಂ ಅದಾಸಿಂ। ಅಪರಾ ಏಕಂ ಫಾರುಸಕಂ ಅದಾಸಿಂ। ಅಪರಾ ಏಕಂ ಮೂಲಮುಟ್ಠಿಂ। ಅಪರಾ "ನಿಮ್ಬಮುಟ್ಠಿ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅತ್ತನಾ ಅತ್ತನಾ ಕತಂ ಪರಿತ್ತದಾನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ಥೇರೋ ತಾಹಿ ಕತಕಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಚ್ಚಕಥನಮತ್ತೇನ, ಕೋಪನಿಬ್ಬಾಪನಮತ್ತೇನ, ಅತಿಪರಿತ್ತಕೇನ ತಿಮ್ಬರುಸಕಾದಿದಾನಮತ್ತೇನ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಲದ್ಧು"ನ್ತಿ। "ಕಸ್ಮಾ ಮಂ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಪುಚ್ಛಸಿ, ನನು ತೇ ದೇವತಾಹಿ ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ ಕಥಿತೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಲಬ್ಭತಿ ಮಞ್ಞೇ ಏತ್ತಕೇನ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಸಚ್ಚಮತ್ತಂ ಕಥೇತ್ವಾಪಿ ಕೋಪಮತ್ತಂ ಜಹಿತ್ವಾಪಿ ಪರಿತ್ತಕಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾಪಿ ದೇವಲೋಕಂ ಗಚ್ಛತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೨೪."ಸಚ್ಚಂ ಭಣೇ ನ ಕುಜ್ಝೇಯ್ಯ, ದಜ್ಜಾ ಅಪ್ಪಮ್ಪಿ ಯಾಚಿತೋ।
ಏತೇಹಿ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ, ಗಚ್ಛೇ ದೇವಾನ ಸನ್ತಿಕೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಚ್ಚಂ ಭಣೇ**ತಿ ಸಚ್ಚಂ ದೀಪೇಯ್ಯ ವೋಹರೇಯ್ಯ, ಸಚ್ಚೇ ಪತಿಟ್ಠಹೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಕುಜ್ಝೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಪರಸ್ಸ ನ ಕುಜ್ಝೇಯ್ಯ । **ಯಾಚಿತೋ**ತಿ ಯಾಚಕಾ ನಾಮ ಸೀಲವನ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿತಾ। ತೇ ಹಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ "ದೇಥಾ"ತಿ ಅಯಾಚಿತ್ವಾವ ಘರದ್ವಾರೇ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಅತ್ಥತೋ ಪನ ಯಾಚನ್ತಿಯೇವ ನಾಮ। ಏವಂ ಸೀಲವನ್ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅಪ್ಪಸ್ಮಿಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ದದೇಯ್ಯ। **ಏತೇಹಿ ತೀಹೀ**ತಿ ಏತೇಸು ತೀಸು ಏಕೇನಾಪಿ ಕಾರಣೇನ ದೇವಲೋಕಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಪಞ್ಹವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಬುದ್ಧಪಿತುಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಅಹಿಂಸಕಾ ಯೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾಕೇತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಞ್ಜನವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪುಟ್ಠಪಞ್ಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಭಗವತೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತಸ್ಸ ಸಾಕೇತಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನಕಾಲೇ ಏಕೋ ಸಾಕೇತವಾಸೀ ಮಹಲ್ಲಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಗರತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ಅನ್ತರಘರದ್ವಾರೇ ದಸಬಲಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾದೇಸು ನಿಪತಿತ್ವಾ ಗೋಪ್ಫಕೇಸು ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ, "ತಾತ, ನನು ನಾಮ ಪುತ್ತೇಹಿ ಜಿಣ್ಣಕಾಲೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತಬ್ಬಾ, ಕಸ್ಮಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ತಾನಂ ನ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಮಯಾ ತಾವ ದಿಟ್ಠೋಸಿ, ಮಾತರಮ್ಪಿ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಏಹೀ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪಾದೇಸು ನಿಪತಿತ್ವಾ, "ತಾತ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಕುಹಿಂ ಗತೋಸಿ, ನನು ನಾಮ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಉಪಟ್ಠಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುತ್ತಧೀತರೋ "ಏಥ ಭಾತರಂ ವನ್ದಥಾ"ತಿ ವನ್ದಾಪೇಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇಧೇವ ನಿಬದ್ಧಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಏಕಟ್ಠಾನೇಯೇವ ನಿಬದ್ಧಂ ಭಿಕ್ಖಂ ನ ಗಣ್ಹನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಯೇ ವೋ ನಿಮನ್ತೇತುಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ,

ತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಮನ್ತೇತುಂ ಆಗತೇ "ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ "ಮಯಂ ಸ್ವಾತನಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇಮಾ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದನ್ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುನದಿವಸೇ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹತೋ ಭತ್ತಭಾಜನಸೂಪೇಯ್ಯಭಾಜನಾನಿ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಞ್ಞತ್ರ ಪನ ನಿಮನ್ತನೇ ಅಸತಿ ಸತ್ಥಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸೇವ ಗೇಹೇ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋತಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ದೇನ್ತಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣನ್ತಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು।

ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ, "ಆವುಸೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ 'ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸುದ್ಧೋದನೋ ಪಿತಾ, ಮಹಾಮಾಯಾ ಮಾತಾ'ತಿ ಜಾನಾತಿ, ಜಾನನ್ತೋವ ಸದ್ಧಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ತಥಾಗತಂ 'ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತೋ'ತಿ ವದತಿ, ಸತ್ಥಾಪಿ ತಥೇವ ಅಧಿವಾಸೇತಿ। ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ? ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಭೋಪಿ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಮೇವ ಪುತ್ತೋತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಿರನ್ತರಂ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ಅಹೋಸಿ, ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಚೂಳಪಿತಾ, ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಮಹಾಪಿತಾ। ಸಾಪಿ ಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ನಿರನ್ತರಮೇವ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಮಾತಾ ಅಹೋಸಿ, ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಚೂಳಮಾತಾ, ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಮಹಾಮಾತಾ। ಏವಾಹಂ ದಿಯಡ್ಢಜಾತಿಸಹಸ್ಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಸಂವಡ್ಢೋ, ದಿಯಡ್ಢಜಾತಿಸಹಸ್ಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಹತ್ಥೇತಿ ತೀಣಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ತೇಸಂ ಪುತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

"ಯಸ್ಮಿಂ ಮನೋ ನಿವಿಸತಿ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಾಪಿ ಪಸೀದತಿ।
ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಕೇ ಪೋಸೇ, ಕಾಮಂ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ವಿಸ್ಸಸೇ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೬೮)।

"ಪುಬ್ಬೇವ ಸನ್ನಿವಾಸೇನ, ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಹಿತೇನ ವಾ।
ಏವಂ ತಂ ಜಾಯತೇ ಪೇಮಂ, ಉಪ್ಪಲಂವ ಯಥೋದಕೇ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೨.೧೭೪)।

ಸತ್ಥಾ ತೇಮಾಸಮೇವ ತಂ ಕುಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹಾಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಏಕಕೂಟಾಗಾರಮೇವ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ನೀಹರಿಂಸು। ಸತ್ಥಾಪಿ ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರೋ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಆಳಾಹನಂ ಅಗಮಾಸಿ। "ಬುದ್ಧಾನಂ ಕಿರ ಮಾತಾಪಿತರೋ"ತಿ ಮಹಾಜನೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಆಳಾಹನಸಮೀಪೇ ಏಕಂ ಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಠತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, 'ಮಾತಾಪಿತರೋ ವೋ ಕಾಲಕತಾ'ತಿ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇ "ಮಾ ಏವಂ ಅವಚುತ್ಥಾ"ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿಸಾಯ ಆಸಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಾನುರೂಪಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ –

"ಅಪ್ಪಂ ವತ ಜೀವಿತಂ ಇದಂ,
ಓರಂ ವಸ್ಸಸತಾಪಿ ಮಿಯ್ಯತಿ।
ಯೋ ಚೇಪಿ ಅತಿಚ್ಚ ಜೀವತಿ,
ಅಥ ಸೋ ಜರಸಾಪಿ ಮಿಯ್ಯತೀ"ತಿ॥ (ಸು॰ ನಿ॰ ೮೧೦; ಮಹಾನಿ॰ ೩೯) –

ಇದಂ **ಜರಾಸುತ್ತಂ** ಕಥೇಸಿ। ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಚ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತಾ, "ಭನ್ತೇ, ತೇಸಂ ಕೋ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವರೂಪಾನಂ ಅಸೇಖಮುನೀನಂ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏವರೂಪಾ ಹಿ ಅಚ್ಚುತಂ ಅಮತಂ ಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಮೇವ ಪಾಪುಣನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೨೨೫."ಅಹಿಂಸಕಾ ಯೇ ಮುನಯೋ, ನಿಚ್ಚಂ ಕಾಯೇನ ಸಂವುತಾ।
ತೇ ಯನ್ತಿ ಅಚ್ಚುತಂ ಠಾನಂ, ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಸೋಚರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮುನಯೋ**ತಿ ಮೋನೇಯ್ಯಪಟಿಪದಾಯ ಮಗ್ಗಫಲಪತ್ತಾ ಅಸೇಖಮುನಯೋ। **ಕಾಯೇನಾ**ತಿ ದೇಸನಾಮತ್ತಮೇವೇತಂ, ತೀಹಿಪಿ ದ್ವಾರೇಹಿ ಸುಸಂವುತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಚ್ಚುತ**ನ್ತಿ ಸಸ್ಸತಂ। **ಠಾನ**ನ್ತಿ ಅಕುಪ್ಪಟ್ಠಾನಂ ಧುವಟ್ಠಾನಂ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬಾನೇ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಸೋಚರೇ ನ ಸೋಚನ್ತಿ ನ ವಿಹಞ್ಞನ್ತಿ, ತಂ ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಬುದ್ಧಪಿತುಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಪುಣ್ಣದಾಸೀವತ್ಥು

ಸದಾ ಜಾಗರಮಾನಾನನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುಣ್ಣಂ ನಾಮ ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿನೋ ದಾಸಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸಾ ಕಿರ ಏಕದಿವಸಂ ಕೋಟ್ಟನತ್ಥಾಯ ಬಹುವೀಹಿಂ ಅದಂಸು। ಸಾ ರತ್ತಿಮ್ಪಿ ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ವೀಹಿಂ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತೀ ವಿಸ್ಸಮನತ್ಥಾಯ ಸೇದತಿನ್ತೇನ ಗತ್ತೇನ ಬಹಿವಾತೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ದಬ್ಬೋ ಮಲ್ಲಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೇನಾಸನಪಞ್ಞಾಪಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಸುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಸೇನಾಸನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ಪುರತೋ ಮಗ್ಗದೇಸನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಲೋಕಂ ನಿಮ್ಮಿನಿ। ಪುಣ್ಣಾ ತೇನಾಲೋಕೇನ ಪಬ್ಬತೇ ವಿಚರನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹಂ ತಾವ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖೇನ ಉಪದ್ದುತಾ ಇಮಾಯಪಿ ವೇಲಾಯ ನಿದ್ದಂ ನ ಉಪೇಮಿ, ಭದ್ದನ್ತಾ ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ನ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಅದ್ಧಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಫಾಸುಕಂ ವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದೀಘಜಾತಿಕೇನ ವಾ ಉಪದ್ದವೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಕುಣ್ಡಕಂ ಆದಾಯ ಉದಕೇನ ತೇಮೇತ್ವಾ ಹತ್ಥತಲೇ ಪೂವಂ ಕತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರೇಸು ಪಚಿತ್ವಾ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ ಕತ್ವಾ ತಿತ್ಥಮಗ್ಗೇ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಘಟಂ ಆದಾಯ ತಿತ್ಥಾಭಿಮುಖೀ ಪಾಯಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತುಂ ತಮೇವ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ।

ಸಾ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ಸತ್ಥರಿ ದಿಟ್ಠೇಪಿ ಮಮ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ನ ಹೋತಿ, ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇ ಸತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಇದಾನಿ ಮೇ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ಚ ಅತ್ಥಿ, ಸತ್ಥಾ ಚ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೋ। ಸಚೇ ಲೂಖಂ ವಾ ಪಣೀತಂ ವಾತಿ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ದದೇಯ್ಯಾಹಂ ಇಮಂ ಪೂವ"ನ್ತಿ ಘಟಂ ಏಕಮನ್ತೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ , ಇಮಂ ಲೂಖಂ ದಾನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಮಮ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇನ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಮಹಾರಾಜದತ್ತಿಯಂ ಪತ್ತಂ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ ಪೂವಂ ಗಣ್ಹಿ। ಪುಣ್ಣಾಪಿ ತಂ ಸತ್ಥು ಪತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾವ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೋಯೇವ ಮೇ ಸಮಿಜ್ಝತೂ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಠಿತಕೋವ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ।

ಪುಣ್ಣಾಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಮೇ ಸತ್ಥಾ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪೂವಂ ಗಣ್ಹಿ, ನ ಪನಿದಂ ಖಾದಿಸ್ಸತಿ। ಅದ್ಧಾ ಪುರತೋ ಕಾಕಸ್ಸ ವಾ ಸುನಖಸ್ಸ ವಾ ದತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ವಾ ರಾಜಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಣೀತಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏಸಾ ಚಿನ್ತೇಸೀ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಞತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ನಿಸೀದನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಥೇರೋ ಚೀವರಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಬಹಿನಗರೇಯೇವ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಅಕಾಸಿ। ದೇವತಾ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭೇ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಪಕಪ್ಪನಕಂ ಓಜಂ ಮಧುಪಟಲಂ ವಿಯ ಪೀಳೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಪುಣ್ಣಾ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಥೇರೋ ಉದಕಂ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಪುಣ್ಣಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಪುಣ್ಣೇ ಮಮ ಸಾವಕೇ ಪರಿಭವಸೀ"ತಿ ಆಹ। ನ ಪರಿಭವಾಮಿ, ಭನ್ತೇತಿ। ಅಥ ತಯಾ ಮಮ ಸಾವಕೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಿಂ ಕಥಿತನ್ತಿ? "ಅಹಂ ತಾವ ಇಮಿನಾ ದುಕ್ಖುಪದ್ದವೇನ ನಿದ್ದಂ ನ ಉಪೇಮಿ, ಭದ್ದನ್ತಾ ಕಿಮತ್ಥಂ ನಿದ್ದಂ ನ ಉಪೇನ್ತಿ, ಅದ್ಧಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಫಾಸುಕಂ ವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದೀಘಜಾತಿಕೇನ ವಾ ಉಪದ್ದವೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಂ ಮಯಾ, ಭನ್ತೇ, ಚಿನ್ತಿತನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಪುಣ್ಣೇ ತ್ವಂ ನ ತಾವ ದುಕ್ಖುಪದ್ದವೇನ ನಿದ್ದಾಯಸಿ, ಮಮ ಸಾವಕಾ ಸದಾ ಜಾಗರಿಯಮನುಯುತ್ತತಾಯ ನ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೨೬."ಸದಾ ಜಾಗರಮಾನಾನಂ, ಅಹೋರತ್ತಾನುಸಿಕ್ಖಿನಂ।
ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಧಿಮುತ್ತಾನಂ, ಅತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಆಸವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಹೋರತ್ತಾನುಸಿಕ್ಖಿನ**ನ್ತಿ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತಿಞ್ಚ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾನಂ। **ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಧಿಮುತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನಜ್ಝಾಸಯಾನಂ। **ಅತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ ಏವರೂಪಾನಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಆಸವಾ ಅತ್ಥಂ ವಿನಾಸಂ ನತ್ಥಿಭಾವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಯಥಾಠಿತಾ ಪುಣ್ಣಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಕುಣ್ಡಕಅಙ್ಗಾರಪೂವೇನ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ದುಕ್ಕರಂ , ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಕತಂ ಪುಣ್ಣಾಯ ದಿನ್ನೇನ ಕುಣ್ಡಕಅಙ್ಗಾರಪೂವೇನ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತೇನಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಯಾ ಇಮಾಯ ದಿನ್ನಕುಣ್ಡಕಂ ಪರಿಭುತ್ತಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

"ಭುತ್ವಾ ತಿಣಪರಿಘಾಸಂ, ಭುತ್ವಾ ಆಚಾಮಕುಣ್ಡಕಂ।
ಏತಂ ತೇ ಭೋಜನಂ ಆಸಿ, ಕಸ್ಮಾ ದಾನಿ ನ ಭುಞ್ಜಸಿ॥

"ಯತ್ಥ ಪೋಸಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಜಾತಿಯಾ ವಿನಯೇನ ವಾ।
ಬಹುಂ ತತ್ಥ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮೇ, ಅಪಿ ಆಚಾಮಕುಣ್ಡಕಂ॥

"ತ್ವಞ್ಚ ಖೋ ಮಂ ಪಜಾನಾಸಿ, ಯಾದಿಸಾಯಂ ಹಯುತ್ತಮೋ।
ಜಾನನ್ತೋ ಜಾನಮಾಗಮ್ಮ, ನ ತೇ ಭಕ್ಖಾಮಿ ಕುಣ್ಡಕ"ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೨.೧೦-೧೨) -

ಇಮಂ **ಕುಣ್ಡಕಸಿನ್ಧವಪೋತಕಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ।

ಪುಣ್ಣದಾಸೀವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಅತುಲಉಪಾಸಕವತ್ಥು

ಪೋರಾಣಮೇತನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅತುಲಂ ನಾಮ ಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಹಿ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಉಪಾಸಕೋ ಪಞ್ಚಸತಉಪಾಸಕಪರಿವಾರೋ ಏಕದಿವಸಂ ತೇ ಉಪಾಸಕೇ ಆದಾಯ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರೇವತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ರೇವತತ್ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ।

ಸೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾರಾಮೋ ಸೀಹೋ ವಿಯ ಏಕಚಾರೋ, ತಸ್ಮಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ "ಅಯಂ ಥೇರೋ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇಸೀ"ತಿ ಕುದ್ಧೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಥೇರೇನ "ಕೇನತ್ಥೇನ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಇಮೇ ಉಪಾಸಕೇ ಆದಾಯ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ರೇವತತ್ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಥೇರೋ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇಸಿ, ಸ್ವಾಹಂ ತಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಇಧಾಗತೋ, ಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ಥೇರೋ "ತೇನ ಹಿ ಉಪಾಸಕಾ ನಿಸೀದಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬಹುಕಂ ಕತ್ವಾ ಅಭಿಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಉಪಾಸಕೋಪಿ "ಅಭಿಧಮ್ಮಕಥಾ ನಾಮ ಅತಿಸಣ್ಹಾ, ಥೇರೋ ಬಹುಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಮೇವ ಕಥೇಸಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಮಿನಾ ಕೋ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪರಿಸಂ ಆದಾಯ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಥೇರೇನಾಪಿ "ಕಿಂ ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ರೇವತತ್ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಮ್ಹಾ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಆಲಾಪಸಲ್ಲಾಪಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಕುದ್ಧಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಿಮ್ಹಾ, ಸೋಪಿ ನೋ ಅತಿಸಣ್ಹಂ ಬಹುಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಮೇವ ಕಥೇಸಿ, 'ಇಮಿನಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕೋ ಅತ್ಥೋ'ತಿ ಏತಸ್ಸಾಪಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಇಧಾಗಮಿಮ್ಹಾ, ಕಥೇಹಿ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಕಥ"ನ್ತಿ। ತೇನ ಹಿ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸುಣಾಥಾತಿ ಥೇರೋ ತೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಕತ್ವಾ ಅಪ್ಪಕಮೇವ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಥೇರಸ್ಸಪಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು, ಅಥ ನೇ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಕಸ್ಮಾ ಉಪಾಸಕಾ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ? "ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಸುತೋ ಪನ ವೋ ಧಮ್ಮೋ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಆದಿತೋ ರೇವತತ್ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಮ್ಹಾ, ಸೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಮ್ಹಾ, ತೇನ ನೋ ಬಹು ಅಭಿಧಮ್ಮೋ ಕಥಿತೋ, ತಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಮ್ಹಾ, ತೇನ ನೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋವ ಧಮ್ಮೋ ಕಥಿತೋ, ತಸ್ಸಪಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಇಧಾಗತಮ್ಹಾ"ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಅತುಲ, ಪೋರಾಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಚಿಣ್ಣಮೇವೇತಂ, ತುಣ್ಹೀಭೂತಮ್ಪಿ ಬಹುಕಥಮ್ಪಿ ಮನ್ದಕಥಮ್ಪಿ ಗರಹನ್ತಿಯೇವ। ಏಕನ್ತಂ ಗರಹಿತಬ್ಬೋಯೇವ ವಾ ಹಿ ಪಸಂಸಿತಬ್ಬೋಯೇವ ವಾ ನತ್ಥಿ । ರಾಜಾನೋಪಿ ಏಕಚ್ಚೇ ನಿನ್ದನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಪಸಂಸನ್ತಿ। ಮಹಾಪಥವಿಮ್ಪಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇಪಿ ಆಕಾಸಾದಯೋಪಿ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಏಕಚ್ಚೇ ಗರಹನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಪಸಂಸನ್ತಿ। ಅನ್ಧಬಾಲಾನಞ್ಹಿ ನಿನ್ದಾ ವಾ ಪಸಂಸಾ ವಾ ಅಪ್ಪಮಾಣಾ, ಪಣ್ಡಿತೇನ ಪನ ಮೇಧಾವಿನಾ ನಿನ್ದಿತೋ ನಿನ್ದಿತೋ ನಾಮ, ಪಸಂಸಿತೋ ಚ ಪಸಂಸಿತೋ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೨೭."ಪೋರಾಣಮೇತಂ ಅತುಲ, ನೇತಂ ಅಜ್ಜತನಾಮಿವ।
ನಿನ್ದನ್ತಿ ತುಣ್ಹಿಮಾಸೀನಂ, ನಿನ್ದನ್ತಿ ಬಹುಭಾಣಿನಂ।
ಮಿತಭಾಣಿಮ್ಪಿ ನಿನ್ದನ್ತಿ, ನತ್ಥಿ ಲೋಕೇ ಅನಿನ್ದಿತೋ॥

೨೨೮."ನ ಚಾಹು ನ ಚ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನ ಚೇತರಹಿ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಏಕನ್ತಂ ನಿನ್ದಿತೋ ಪೋಸೋ, ಏಕನ್ತಂ ವಾ ಪಸಂಸಿತೋ॥

೨೨೯."ಯಂ ಚೇ ವಿಞ್ಞೂ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಅನುವಿಚ್ಚ ಸುವೇ ಸುವೇ।
ಅಚ್ಛಿದ್ದವುತ್ತಿಂ ಮೇಧಾವಿಂ, ಪಞ್ಞಾಸೀಲಸಮಾಹಿತಂ॥

೨೩೦."ನಿಕ್ಖಂ ಜಮ್ಬೋನದಸ್ಸೇವ, ಕೋ ತಂ ನಿನ್ದಿತುಮರಹತಿ।
ದೇವಾಪಿ ನಂ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಬ್ರಹ್ಮುನಾಪಿ ಪಸಂಸಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪೋರಾಣಮೇತನ್ತಿ** ಪುರಾಣಕಂ ಏತಂ। **ಅತುಲಾತಿ** ತಂ ಉಪಾಸಕಂ ನಾಮೇನ ಆಲಪತಿ। **ನೇತಂ ಅಜ್ಜತನಾಮಿವಾತಿ** ಇದಂ ನಿನ್ದನಂ ವಾ ಪಸಂಸನಂ ವಾ ಅಜ್ಜತನಂ ಅಧುನಾ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ವಿಯ ನ ಹೋತಿ। **ತುಣ್ಹಿಮಾಸೀನನ್ತಿ** ಕಿಂ ಏಸೋ ಮೂಗೋ ವಿಯ ಬಧಿರೋ ವಿಯ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಜಾನನ್ತೋ ವಿಯ ತುಣ್ಹೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋತಿ ನಿನ್ದನ್ತಿ। **ಬಹುಭಾಣಿನನ್ತಿ** ಕಿಂ ಏಸ ವಾತಾಹತತಾಲಪಣ್ಣಂ ವಿಯ ತಟತಟಾಯತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಕಥಾಪರಿಯನ್ತೋಯೇವ ನತ್ಥೀತಿ ನಿನ್ದನ್ತಿ। **ಮಿತಭಾಣಿಮ್ಪೀತಿ** ಕಿಂ ಏಸ ಸುವಣ್ಣಹಿರಞ್ಞಂ ವಿಯ ಅತ್ತನೋ ವಚನಂ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ವತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸೀತಿ ನಿನ್ದನ್ತಿ। ಏವಂ ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಅನಿನ್ದಿತೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಚಾಹೂತಿ** ಅತೀತೇಪಿ ನಾಹೋಸಿ, ಅನಾಗತೇಪಿ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಯಂ ಚೇ ವಿಞ್ಞೂತಿ ಬಾಲಾನಂ ನಿನ್ದಾ ವಾ ಪಸಂಸಾ ವಾ ಅಪ್ಪಮಾಣಾ, ಯಂ ಪನ ಪಣ್ಡಿತಾ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಅನುವಿಚ್ಚ ನಿನ್ದಕಾರಣಂ ವಾ ಪಸಂಸಕಾರಣಂ ವಾ ಜಾನಿತ್ವಾ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಅಚ್ಛಿದ್ದಾಯ ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಯ ಅಚ್ಛಿದ್ದಾಯ ವಾ ಜೀವಿತವುತ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಅಚ್ಛಿದ್ದವುತ್ತಿಂ ಧಮ್ಮೋಜಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಮೇಧಾವಿಂ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಪಞ್ಞಾಯ ಚೇವ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾಸೀಲಸಮಾಹಿತಂ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ತಂ ಸುವಣ್ಣದೋಸವಿರಹಿತಂ ಘಟ್ಟನಮಜ್ಜನಕ್ಖಮಂ ಜಮ್ಬೋನದನಿಕ್ಖಂ ವಿಯ ಕೋ ನಿನ್ದಿತುಮರಹತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದೇವಾಪೀತಿ** ದೇವತಾಪಿ ಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸಾಪಿ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಉಪಟ್ಠಾಯ ಥೋಮೇನ್ತಿ ಪಸಂಸನ್ತಿ। **ಬ್ರಹ್ಮುನಾಪೀತಿ** ನ ಕೇವಲಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ, ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳೇ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮುನಾಪಿ ಏಸ ಪಸಂಸಿತೋಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ಉಪಾಸಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ಅತುಲಉಪಾಸಕವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯವತ್ಥು

ಕಾಯಪ್ಪಕೋಪನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತೇಸಂ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾನಂ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಯಟ್ಠಿಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಟ್ಠಪಾದುಕಾ ಆರುಯ್ಹ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತಾನಂ ಖಟಖಟಾತಿಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ, “ಆನನ್ದ, ಕಿಂ ಸದ್ದೋ ನಾಮೇಸೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾನಂ ಪಾದುಕಾ ಆರುಯ್ಹ ಚಙ್ಕಮನ್ತಾನಂ ಖಟಖಟಸದ್ದೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ “ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಕಾಯಾದೀನಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೩೧. “ಕಾಯಪ್ಪಕೋಪಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಕಾಯೇನ ಸಂವುತೋ ಸಿಯಾ।
ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಂ ಹಿತ್ವಾ, ಕಾಯೇನ ಸುಚರಿತಂ ಚರೇ॥

೨೩೨. “ವಚೀಪಕೋಪಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ವಾಚಾಯ ಸಂವುತೋ ಸಿಯಾ।
ವಚೀದುಚ್ಚರಿತಂ ಹಿತ್ವಾ, ವಾಚಾಯ ಸುಚರಿತಂ ಚರೇ॥

೨೩೩. “ಮನೋಪಕೋಪಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಮನಸಾ ಸಂವುತೋ ಸಿಯಾ।
ಮನೋದುಚ್ಚರಿತಂ ಹಿತ್ವಾ, ಮನಸಾ ಸುಚರಿತಂ ಚರೇ॥

೨೩೪. “ಕಾಯೇನ ಸಂವುತಾ ಧೀರಾ, ಅಥೋ ವಾಚಾಯ ಸಂವುತಾ।
ಮನಸಾ ಸಂವುತಾ ಧೀರಾ, ತೇ ವೇ ಸುಪರಿಸಂವುತಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಯಪ್ಪಕೋಪನ್ತಿ** ತಿವಿಧಂ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ। **ಕಾಯೇನ ಸಂವುತೋತಿ** ಕಾಯದ್ವಾರೇ ದುಚ್ಚರಿತಪವೇಸನಂ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ಸಂವುತೋ ಪಿಹಿತದ್ವಾರೋ ಸಿಯಾ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಂ ಹಿತ್ವಾ ಕಾಯಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತೋ ಉಭಯಮ್ಪೇತಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಂ ಹಿತ್ವಾ, ಕಾಯೇನ ಸುಚರಿತಂ ಚರೇ**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅನನ್ತರಗಾಥಾಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಕಾಯೇನ ಸಂವುತಾ ಧೀರಾ**ತಿ ಯೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಿ ಅಕರೋನ್ತಾ ಕಾಯೇನ, ಮುಸಾವಾದಾದೀನಿ ಅಕರೋನ್ತಾ ವಾಚಾಯ, ಅಭಿಜ್ಝಾದೀನಿ ಅಸಮುಟ್ಠಪೇನ್ತಾ ಮನಸಾ ಸಂವುತಾ, ತೇ ಇಧ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಸುಸಂವುತಾ ಸುರಕ್ಖಿತಾ ಸುಗೋಪಿತಾ ಸುಪಿಹಿತದ್ವಾರಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

ಕೋಧವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಸತ್ತರಸಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೮. ಮಲವಗ್ಗೋ

೧. ಗೋಘಾತಕಪುತ್ತವತ್ಥು

ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋವ ದಾನಿಸೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಗೋಘಾತಕಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕೋ ಗೋಘಾತಕೋ ಗಾವೋ ವಧಿತ್ವಾ ವರಮಂಸಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮಂಸಞ್ಚ ಖಾದತಿ, ಮೂಲೇನ ಚ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಏವಂ ಪಞ್ಚಪಣ್ಣಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಗೋಘಾತಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಧುರವಿಹಾರೇ ವಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಸತ್ಥು ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಕಟಚ್ಛುಮತ್ತಮ್ಪಿ ಯಾಗುಂ ವಾ ಭತ್ತಂ ವಾ ನ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಚ ವಿನಾ ಮಂಸೇನ ಭತ್ತಂ ನ ಭುಞ್ಜತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ದಿವಸಭಾಗೇ ಮಂಸಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಪಚಿತುಂ ಏಕಂ ಮಂಸಖಣ್ಡಂ ಭರಿಯಾಯ ದತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಹಾಯಕೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಆಹ – “ಥೋಕಂ ಮೇ ವಿಕ್ಕಿಣಿಯಮಂಸಂ ದೇಹಿ, ಗೇಹಂ ಮೇ ಪಾಹುನಕೋ ಆಗತೋ”ತಿ। ನತ್ಥಿ ವಿಕ್ಕಿಣಿಯಮಂಸಂ, ಸಹಾಯಕೋ ತೇ ಮಂಸಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಗತೋತಿ। ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ, ಸಚೇ ಮಂಸಖಣ್ಡಂ ಅತ್ಥಿ, ದೇಹೀತಿ। ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ತೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮಂಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ನತ್ಥೀತಿ। ಸೋ “ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಮೇ ಅತ್ಥಾಯ ಠಪಿತಮಂಸತೋ ಅಞ್ಞಂ ಮಂಸಂ ನತ್ಥಿ, ಸೋ ಚ ವಿನಾ ಮಂಸೇನ ನ ಭುಞ್ಜತಿ, ನಾಯಂ ದಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸಾಮಂಯೇವ ತಂ ಮಂಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಗೋಘಾತಕೋಪಿ ನ್ಹತ್ವಾ ಆಗತೋ ತಾಯ ಅತ್ತನೋ ಪಕ್ಕಪಣ್ಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಭತ್ತೇ ಉಪನೀತೇ ಆಹ “ಕಹಂ ಮಂಸ”ನ್ತಿ? “ನತ್ಥಿ, ಸಾಮೀ”ತಿ। ನನು ಅಹಂ ಪಚ್ಚನತ್ಥಾಯ ಮಂಸಂ ದತ್ವಾ ಗತೋತಿ। ತವ ಸಹಾಯಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಪಾಹುನಕೋ ಮೇ ಆಗತೋ, ವಿಕ್ಕಿಣಿಯಮಂಸಂ ದೇಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಮಯಾ “ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ತೇ ಠಪಿತಮಂಸತೋ ಅಞ್ಞಂ ಮಂಸಂ ನತ್ಥಿ, ಸೋ ಚ ವಿನಾ ಮಂಸೇನ ನ ಭುಞ್ಜತೀ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ತಂ ಮಂಸಂ ಸಾಮಂಯೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋತಿ। ಅಹಂ ವಿನಾ ಮಂಸೇನ ಭತ್ತಂ ನ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ಹರಾಹಿ ನನ್ತಿ। ಕಿಂ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತುಂ, ಭುಞ್ಜ, ಸಾಮೀತಿ। ಸೋ “ನಾಹಂ ಭುಞ್ಜಾಮೀ”ತಿ ತಂ ಭತ್ತಂ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಂ ಆದಾಯ ಪಚ್ಛಾಗೇಹೇ ಠಿತೋ ಗೋಣೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮುಖೇ ಹತ್ಥಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಜಿವ್ಹಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥೇನ ಮೂಲೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರೇಸು ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಭತ್ತಮತ್ಥಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಏಕಂ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಮಂಸಖಣ್ಡಂ ಮುಖೇ ಠಪೇಸಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವಸ್ಸ ಜಿವ್ಹಾ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭತ್ತಪಾತಿಯಂ ಪತಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಕಮ್ಮಸರಿಕ್ಖಕಂ ವಿಪಾಕಂ ಲಭಿ। ಸೋಪಿ ಖೋ ಗೋಣೋ ವಿಯ ಲೋಹಿತಧಾರಾಯ ಮುಖತೋ ಪಗ್ಘರನ್ತಿಯಾ ಅನ್ತೋಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ವಿಚರನ್ತೋ ವಿರವಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಗೋಘಾತಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಪಿತರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸಮೀಪೇ ಠಿತೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ ಆಹ – “ಪಸ್ಸ, ಪುತ್ತ, ಇಮಂ ಗೋಘಾತಕಂ ಗೋಣಂ ವಿಯ ಗೇಹಮಜ್ಝೇ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ವಿಚರಿತ್ವಾ ವಿರವನ್ತಂ, ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ತವ ಮತ್ಥಕೇ ಪತಿಸ್ಸತಿ, ಮಮಮ್ಪಿ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸೋತ್ಥಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಲಾಯಸ್ಸೂ”ತಿ। ಸೋ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಮಾತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ, ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಗೋಘಾತಕೋಪಿ ಗೋಣೋ ವಿಯ ಗೇಹಮಜ್ಝೇ ವಿರವನ್ತೋ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಕಾಲಕತೋ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಗೋಣೋಪಿ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಗೋಘಾತಕಪುತ್ತೋಪಿ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಕಾರಕಮ್ಮಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿ। ಅಥಸ್ಸಾಚರಿಯೋ ಗಾಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ “ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಅಲಙ್ಕಾರಂ ಕರೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋಪಿ ತಥಾರೂಪಂ ಅಲಙ್ಕಾರಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾಚರಿಯೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಯಂ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೀವಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ”ತಿ ವಯಪ್ಪತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಧೀತರಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಪುತ್ತಧೀತಾಹಿ ವಡ್ಢಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಸನ್ತಾ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಿತಾಪಿ ನೇಸಂ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕುಸಲಂ ಅಕತ್ವಾವ ಜರಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ "ಪಿತಾ ನೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಪಿತು ಅತ್ಥಾಯ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತಯಿಂಸು। ತೇ ಪುನದಿವಸೇ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಇದಂ ಪಿತು ಜೀವಭತ್ತಂ ದಿನ್ನಂ, ಪಿತು ನೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಉಪಾಸಕ, ತ್ವಂ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಪರಿಪಕ್ಕಸರೀರೋ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸಸದಿಸೋ, ತವ ಪರಲೋಕಗಮನಾಯ ಕುಸಲಪಾಥೇಯ್ಯಂ ನತ್ಥಿ, ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ಕರೋಹಿ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಭವ, ಮಾ ಬಾಲೋ"ತಿ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೩೫."ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋವ ದಾನಿಸಿ,
ಯಮಪುರಿಸಾಪಿ ಚ ತೇ ಉಪಟ್ಠಿತಾ।
ಉಯ್ಯೋಗಮುಖೇ ಚ ತಿಟ್ಠಸಿ,
ಪಾಥೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ಚ ತೇ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

೨೩೬."ಸೋ ಕರೋಹಿ ದೀಪಮತ್ತನೋ,
ಖಿಪ್ಪಂ ವಾಯಮ ಪಣ್ಡಿತೋ ಭವ।
ನಿದ್ಧನ್ತಮಲೋ ಅನಙ್ಗಣೋ,
ದಿಬ್ಬಂ ಅರಿಯಭೂಮಿಂ ಉಪೇಹಿಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋವ ದಾನಿಸೀ**ತಿ, ಉಪಾಸಕ, ತ್ವಂ ಇದಾನಿ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿತಪಣ್ಡುಪಲಾಸೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। **ಯಮಪುರಿಸಾ**ತಿ ಯಮದೂತಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಇದಂ ಪನ ಮರಣಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಮರಣಂ ತೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಯ್ಯೋಗಮುಖೇ**ತಿ ಪರಿಹಾನಿಮುಖೇ, ಅವುಡ್ಢಿಮುಖೇ ಚ ಠಿತೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಥೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಗಮಿಕಸ್ಸ ತಣ್ಡುಲಾದಿಪಾಥೇಯ್ಯಂ ವಿಯ ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ತವ ಕುಸಲಪಾಥೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ ಕರೋಹೀ**ತಿ ಸೋ ತ್ವಂ ಸಮುದ್ದೇ ನಾವಾಯ ಭಿನ್ನಾಯ ದೀಪಸಙ್ಖಾತಂ ಪತಿಟ್ಠಂ ವಿಯ ಅತ್ತನೋ ಕುಸಲಪತಿಟ್ಠಂ ಕರೋಹಿ। ಕರೋನ್ತೋ ಚ ಖಿಪ್ಪಂ ವಾಯಮ, ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ವೀರಿಯಂ ಆರಭ, ಅತ್ತನೋ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪತಿಟ್ಠಕರಣೇನ ಪಣ್ಡಿತೋ ಭವ। ಯೋ ಹಿ ಮರಣಮುಖಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಕಾಲೇವ ಕುಸಲಂ ಕರೋತಿ, ಏಸ ಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮ, ತಾದಿಸೋ ಭವ, ಮಾ ಅನ್ಧಬಾಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿಬ್ಬಂ ಅರಿಯಭೂಮಿ**ನ್ತಿ ಏವಂ ವೀರಿಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ರಾಗಾದೀನಂ ಮಲಾನಂ ನೀಹಟತಾಯ ನಿದ್ಧನ್ತಮಲೋ ಅಙ್ಗಣಾಭಾವೇನ ಅನಙ್ಗಣೋ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚವಿಧಂ ಸುದ್ಧಾವಾಸಭೂಮಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಉಪಾಸಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ತೇ ಪುನದಿವಸತ್ಥಾಯಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನುಮೋದನಕಾಲೇ ಆಹಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಇದಮ್ಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತು ಜೀವಭತ್ತಮೇವ, ಇಮಸ್ಸೇವ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೩೭."ಉಪನೀತವಯೋ ಚ ದಾನಿಸಿ,
ಸಮ್ಪಯಾತೋಸಿ ಯಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ।
ವಾಸೋ ತೇ ನತ್ಥಿ ಅನ್ತರಾ,

ಪಾಥೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ಚ ತೇ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

೨೩೮“ಸೋ ಕರೋಹಿ ದೀಪಮತ್ತನೋ,
ಖಿಪ್ಪಂ ವಾಯಮ ಪಣ್ಡಿತೋ ಭವ।
ನಿದ್ಧನ್ತಮಲೋ ಅನಙ್ಗಣೋ,
ನ ಪುನ ಜಾತಿಜರಂ ಉಪೇಹಿಸೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಪನೀತವಯೋತಿ ಉಪಾತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, **ನೀತವಯೋತಿ** ವಿಗತವಯೋ ಅತಿಕ್ಕನ್ತವಯೋ, ತ್ವಞ್ಚಸಿ ದಾನಿ ತಯೋ ವಯೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮರಣಮುಖೇ ಠಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮ್ಪಯಾತೋಸಿ ಯಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕನ್ತಿ** ಮರಣಮುಖಂ ಗನ್ತುಂ ಸಜ್ಜೋ ಹುತ್ವಾ ಠಿತೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಾಸೋ ತೇ ನತ್ಥಿ ಅನ್ತರಾತಿ** ಯಥಾ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ತಾನಿ ತಾನಿ ಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ವಸನ್ತಿ, ನ ಏವಂ ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ। ನ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ “ಅಧಿವಾಸೇಥ ಕತಿಪಾಹಂ, ದಾನಂ ತಾವ ದೇಮಿ, ಧಮ್ಮಂ ತಾವ ಸುಣಾಮೀ”ತಿಆದೀನಿ ವತ್ತುಂ। ಇತೋ ಪನ ಚವಿತ್ವಾ ಪರಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋವ ಹೋತಿ। ಇಮಮತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ। **ಪಾಥೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಇದಂ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ, ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಪನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ದಳ್ಹೀಕರಣತ್ಥಂ ಇಧಾಪಿ ಸತ್ಥಾರಾ ಕಥಿತಂ। **ಜಾತಿಜರನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಬ್ಯಾಧಿಮರಣಾನಿಪಿ ಗಹಿತಾನೇವ ಹೋನ್ತಿ। ಹೇಟ್ಠಿಮಗಾಥಾಹಿ ಚ ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ ಕಥಿತೋ, ಇಧ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಕಥಿತೋ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಯಥಾ ನಾಮ ರಞ್ಞಾ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಪಮಾಣೇನ ಕಬಳಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಉಪನೀತೇ ಸೋ ಕುಮಾರೋ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಪಮಾಣೇನೇವ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಏವಮೇವ ಸತ್ಥಾರಾ ಉಪರಿಮಗ್ಗವಸೇನ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸಿತೇಪಿ ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತನೋ ಉಪನಿಸ್ಸಯವಸೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅನುಮೋದನಾಯ ಅವಸಾನೇ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ಪತ್ತೋ। ಸೇಸಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಗೋಘಾತಕಪುತ್ತವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಅನುಪುಬ್ಬೇನಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಏಕದಿವಸಂ ಪಾತೋವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೀವರಪಾರುಪನಟ್ಠಾನೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪನ್ತೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ಪನ ಠಾನಂ ವಿರೂಳ್ಹತಿಣಂ ಹೋತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪನ್ತಸ್ಸ ಚೀವರಕಣ್ಣೋ ತಿಣೇಸು ಪವಟ್ಟೇನ್ತೋ ಉಸ್ಸಾವಬಿನ್ದೂಹಿ ತೇಮಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ “ಇಮಂ ಠಾನಂ ಅಪ್ಪಹರಿತಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಪುನದಿವಸೇ ಕುದ್ದಾಲಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ಖಲಮಣ್ಡಲಸದಿಸಂ ಅಕಾಸಿ। ಪುನದಿವಸೇಪಿ ತಂ ಠಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಚೀವರಂ ಪಾರುಪನ್ತೇಸು ಏಕಸ್ಸ ಚೀವರಕಣ್ಣಂ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿತ್ವಾ ಪಂಸುಮ್ಹಿ ಪವಟ್ಟಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಇಧ ವಾಲುಕಂ ಓಕಿರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವಾಲುಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಓಕಿರಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಚಣ್ಡೋ ಆತಪೋ ಅಹೋಸಿ, ತದಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪನ್ತಾನಂ ಗತ್ತತೋ ಸೇದಾ ಮುಚ್ಚನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ “ಇಧ ಮಯಾ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇಸಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿ, ವದ್ದಲಿಕಂ ಅಹೋಸಿ। ತದಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋವ ಠಿತೋ ತಿನ್ತಚೀವರಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ “ಏತ್ಥ ಮಯಾ ಸಾಲಂ ಕಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ “ಇದಾನಿ ಸಾಲಮಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಅನುಮೋದನತ್ಥಾಯ ಸತ್ಥು ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೀವರಪಾರುಪನಕಾಲೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಠಿತೋ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ

ಕಾರೇಸಿ"ನ್ತಿ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಣ್ಡಿತಾ ನಾಮ ಖಣೇ ಖಣೇ ಥೋಕಂ ಕುಸಲಂ ಕರೋನ್ತಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಅತ್ತನೋ ಅಕುಸಲಮಲಂ ನೀಹರನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೩೯."ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಮೇಧಾವೀ, ಥೋಕಂ ಥೋಕಂ ಖಣೇ ಖಣೇ।
ಕಮ್ಮಾರೋ ರಜತಸ್ಸೇವ, ನಿದ್ಧಮೇ ಮಲಮತ್ತನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನುಪುಬ್ಬೇನಾ**ತಿ ಅನುಪಟಿಪಾಟಿಯಾ। **ಮೇಧಾವೀ**ತಿ ಧಮ್ಮೋಜಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಖಣೇ ಖಣೇ**ತಿ ಓಕಾಸೇ ಓಕಾಸೇ ಕುಸಲಂ ಕರೋನ್ತೋ। **ಕಮ್ಮಾರೋ ರಜತಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಯಥಾ ಸುವಣ್ಣಕಾರೋ ಏಕವಾರಮೇವ ಸುವಣ್ಣಂ ತಾಪೇತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಮಲಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಪಿಲನ್ಧನವಿಕತಿಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ , ಪುನಪ್ಪುನಂ ತಾಪೇನ್ತೋ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತೋ ಪನ ಮಲಂ ನೀಹರತಿ, ತತೋ ಅನೇಕವಿಧಂ ಪಿಲನ್ಧನವಿಕತಿಂ ಕರೋತಿ, ಏವಮೇವ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕುಸಲಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಅತ್ತನೋ ರಾಗಾದಿಮಲಂ ನಿದ್ಧಮೇಯ್ಯ, ಏವಂ ನಿದ್ಧನ್ತಮಲೋ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅಯಸಾವ ಮಲನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಜನಪದವಿಹಾರೇ ವಸ್ಸೂಪಗತೋ ಅಟ್ಠಹತ್ಥಕಂ ಥೂಲಸಾಟಕಂ ಲಭಿತ್ವಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗಿನಿಯಾ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಸಾ "ನ ಮೇ ಏಸೋ ಸಾಟಕೋ ಭಾತು ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ತಂ ತಿಖಿಣಾಯ ವಾಸಿಯಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಹೀರಹೀರಂ ಕತ್ವಾ ಉದುಕ್ಖಲೇ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪವಿಸೇತ್ವಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಸುಖುಮಸುತ್ತಂ ಕನ್ತಿತ್ವಾ ಸಾಟಕಂ ವಾಯಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋಪಿ ಸುತ್ತಞ್ಚೇವ ಸೂಚಿಯೋ ಚ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಚೀವರಕಾರಕೇ ದಹರಸಾಮಣೇರೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಭಗಿನಿಯಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ತಂ ಮೇ ಸಾಟಕಂ ದೇಥ, ಚೀವರಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ನವಹತ್ಥಂ ಸಾಟಕಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಮಮ ಸಾಟಕೋ ಥೂಲೋ ಅಟ್ಠಹತ್ಥೋ, ಅಯಂ ಸುಖುಮೋ ನವಹತ್ಥೋ। ನಾಯಂ ಮಮ ಸಾಟಕೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಏಸ, ನ ಮೇ ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥೋ, ತಮೇವ ಮೇ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ಏಸೋ, ಗಣ್ಹಥ ನ"ನ್ತಿ? ಸೋ ನೇವ ಇಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಿಚ್ಚಂ ಸಬ್ಬಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಮೇವೇಸ, ಗಣ್ಹಥ ನ"ನ್ತಿ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಭಗಿನೀ ಚೀವರಕಾರಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ಸಮ್ಪಾದೇಸಿ। ಚೀವರಸ್ಸ ನಿಟ್ಠಿತದಿವಸೇ ಪನ ಅತಿರೇಕಸಕ್ಕಾರಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋ ಚೀವರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹೋ "ಸ್ವೇ ದಾನಿ ನಂ ಪಾರುಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಚೀವರವಂಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಂ ರತ್ತಿಂ ಭುತ್ತಾಹಾರಂ ಜಿರಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಚೀವರೇ ಊಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಭಗಿನೀಪಿಸ್ಸ ಕಾಲಕಿರಿಯಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾದೇಸು ಪವತ್ತಮಾನಾ ರೋದಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಅಭಾವೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। "ಭಾಜೇಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ತಂ ಚೀವರಂ ನೀಹರಾಪೇಸುಂ। ಸಾ ಊಕಾ "ಇಮೇ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತೀ"ತಿ ವಿರವನ್ತೀ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಸನ್ಧಾವಿ। ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ, "ಆನನ್ದ, ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಅಭಾಜೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ವದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ

ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ। ಸಾಪಿ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತುಸಿತವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಥಾ ಕರಿಂಸು।

ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಕಸ್ಮಾ ನು ಖೋ ಸತ್ಥಾ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಸತ್ತ ದಿವಸೇ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅನುಜಾನೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಸ್ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಚೀವರೇ ಊಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ಭಾಜಿಯಮಾನೇ ‘ಇಮೇ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತೀ’ತಿ ವಿರವನ್ತೀ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಧಾವಿ। ಸಾ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಚೀವರೇ ಗಯ್ಹಮಾನೇ ತುಮ್ಹೇಸು ಮನಂ ಪದುಸ್ಸಿತ್ವಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಯ್ಯ, ತೇನ ಚಾಹಂ ಚೀವರಂ ನಿಕ್ಖಿಪಾಪೇಸಿಂ। ಇದಾನಿ ಪನ ಸಾ ತುಸಿತವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ತೇನ ವೋ ಮಯಾ ಚೀವರಗಹಣಂ ಅನುಞ್ಞಾತ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ತೇಹಿ “ಭಾರಿಯಾ ವತ ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ತಣ್ಹಾ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ತಣ್ಹಾ ನಾಮ ಭಾರಿಯಾ। ಯಥಾ ಅಯತೋ ಮಲಂ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಯಮೇವ ಖಾದತಿ ವಿನಾಸೇತಿ ಅಪರಿಭೋಗಂ ಕರೋತಿ, ಏವಮೇವಾಯಂ ತಣ್ಹಾ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಸತ್ತೇ ನಿರಯಾದೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಾಪೇತಿ, ವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೪೦.“ಅಯಸಾವ ಮಲಂ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ,
ತತುಟ್ಠಾಯ ತಮೇವ ಖಾದತಿ।
ಏವಂ ಅತಿಧೋನಚಾರಿನಂ,
ಸಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ನಯನ್ತಿ ದುಗ್ಗತಿ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಯಸಾವಾ**ತಿ ಅಯತೋ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ। **ತತುಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ ತತೋ ಉಟ್ಠಾಯ। **ಅತಿಧೋನಚಾರಿನ**ನ್ತಿ ಧೋನಾ ವುಚ್ಚತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ “ಇದಮತ್ಥಂ ಏತೇ”ತಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನಪಞ್ಞಾ, ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚರನ್ತೋ ಅತಿಧೋನಚಾರೀ ನಾಮ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಅಯತೋ ಮಲಂ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ತತೋ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ ತಮೇವ ಖಾದತಿ, ಏವಮೇವಂ ಚತುಪಚ್ಚಯೇ ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಂ ಅತಿಧೋನಚಾರಿನಂ ಸಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಅತ್ತನಿ ಠಿತತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಾನೇವ ತಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ದುಗ್ಗತಿಂ ನಯನ್ತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಲಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅಸಜ್ಝಾಯಮಲಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಪಞ್ಚಕೋಟಿಮತ್ತಾ ಅರಿಯಸಾವಕಾ ವಸನ್ತಿ, ದ್ವೇ ಕೋಟಿಮತ್ತಾ ಪುಥುಜ್ಜನಾ ವಸನ್ತಿ। ತೇಸು ಅರಿಯಸಾವಕಾ ಪುರೇಭತ್ತಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಸಪ್ಪಿತೇಲಮಧುಫಾಣಿತವತ್ಥಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣನ್ತಿ। ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ ಚ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾನಂ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಿ। ಉದಾಯಿತ್ಥೇರೋ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಏತೇಸಂ ತಾವ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ಕಥೇಥ, ಮಮ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಕಿಂ ನು ಖೋ ನ ಕಥೇಸ್ಸಥಾ”ತಿ ವದತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಅಯಂ ಏಕೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಸ್ಸಪಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸೋತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ

ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಥೇರಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನದಿವಸೋ”ತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಿವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋಪಿ ತೇಸಂ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ।

ತೇಹಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನವೇಲಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ನೋ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಲಾಲುದಾಯಿತ್ಥೇರೋ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತಬೀಜನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಾಲೇನ್ತೋ ಏಕಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಪದಂ ಅದಿಸ್ವಾ “ಅಹಂ ಸರಭಞ್ಞಂ ಭಣಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಓತರಿ। ತೇ ಅಞ್ಞೇನ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಸರಭಾಣತ್ಥಾಯ ಪುನ ತಂ ಆಸನಂ ಆರೋಪಯಿಂಸು। ಸೋ ಪುನಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾ “ಅಹಂ ರತ್ತಿಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅಞ್ಞೋ ಸರಭಞ್ಞಂ ಭಣತೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಆಸನಾ ಓತರಿ। ತೇ ಅಞ್ಞೇನ ಸರಭಞ್ಞಂ ಭಣಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ರತ್ತಿಂ ಥೇರಂ ಆನಯಿಂಸು। ಸೋ ರತ್ತಿಮ್ಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾ “ಅಹಂ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ರತ್ತಿಂ ಅಞ್ಞೋ ಕಥೇತೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಓತರಿ। ತೇ ಅಞ್ಞೇನ ರತ್ತಿಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಪಚ್ಚೂಸೇ ತಂ ಆನಯಿಂಸು। ಸೋ ಪುನಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ನಾದ್ದಸ। ಮಹಾಜನೋ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ, “ಅನ್ಧಬಾಲ, ತ್ವಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾನಂ ವಣ್ಣೇ ಕಥಿಯಮಾನೇ ಏವಞ್ಚೇವಞ್ಚ ವದೇಸಿ, ಇದಾನಿ ಕಸ್ಮಾ ನ ಕಥೇಸೀ”ತಿ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಲಾಯನ್ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಸೋ ಪಲಾಯನ್ತೋ ಏಕಿಸ್ಸಾ ವಚ್ಚಕುಟಿಯಾ ಪತಿ।

ಮಹಾಜನೋ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ - “ಅಜ್ಜ ಲಾಲುದಾಯೀ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾನಂ ಗುಣಕಥಾಯ ಪವತ್ತಮಾನಾಯ ಉಸ್ಸೂಯನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಭಾವಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ‘ಧಮ್ಮಂ ಸುಣೋಮಾ’ತಿ ವುತ್ತೇ ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಥೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ‘ತ್ವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯೇಹಿ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಗಗ್ಗಾಹಂ ಗಣ್ಹಾಸೀ’ತಿ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಲಾಪಿಯಮಾನೋ ವಚ್ಚಕುಟಿಯಾ ಪತಿತೋ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏಸೋ ಗೂಥಕೂಪೇ ನಿಮುಗ್ಗೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

“ಚತುಪ್ಪದೋ ಅಹಂ ಸಮ್ಮ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮ ಚತುಪ್ಪದೋ।
ಏಹಿ ಸಮ್ಮ ನಿವತ್ತಸ್ಸು, ಕಿಂ ನು ಭೀತೋ ಪಲಾಯಸಿ॥

“ಅಸುಚಿಪೂತಿಲೋಮೋಸಿ, ದುಗ್ಗನ್ಧೋ ವಾಸಿ ಸೂಕರ।
ಸಚೇ ಯುಜ್ಝಿತುಕಾಮೋಸಿ, ಜಯಂ ಸಮ್ಮ ದದಾಮಿ ತೇ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೨.೫-೬) -

ಇಮಂ **ಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಸೀಹೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೂಕರೋ ಲಾಲುದಾಯೀತಿ। ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲಾಲುದಾಯಿನಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋವ ಧಮ್ಮೋ ಉಗ್ಗಹಿತೋ, ಸಜ್ಝಾಯಂ ಪನ ನೇವ ಅಕಾಸಿ, ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಿಯತ್ತಿಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅಸಜ್ಝಾಯಕರಣಂ ಮಲಮೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೪೧. “ಅಸಜ್ಝಾಯಮಲಾ ಮನ್ತಾ, ಅನುಟ್ಠಾನಮಲಾ ಘರಾ।
ಮಲಂ ವಣ್ಣಸ್ಸ ಕೋಸಜ್ಜಂ, ಪಮಾದೋ ರಕ್ಖತೋ ಮಲ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸಜ್ಝಾಯಮಲಾ**ತಿ ಯಾಕಾಚಿ ಪರಿಯತ್ತಿ ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾ ಯಸ್ಮಾ ಅಸಜ್ಝಾಯನ್ತಸ್ಸ ಅನನುಯುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಿನಸ್ಸತಿ ವಾ ನಿರನ್ತರಂ ವಾ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ತಸ್ಮಾ “ಅಸಜ್ಝಾಯಮಲಾ ಮನ್ತಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಉಟ್ಠಾಯುಟ್ಠಾಯ ಜಿಣ್ಣಪಟಿಸಙ್ಖರಣಾದೀನಿ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಘರಂ ನಾಮ ವಿನಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ **“ಅನುಟ್ಠಾನಮಲಾ ಘರಾ”**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಸ್ಮಾ ಗಿಹಿಸ್ಸ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ವಾ ಕೋಸಜ್ಜವಸೇನ ಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನಂ ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಪಟಿಜಗ್ಗನಂ ವಾ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕಾಯೋ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ **“ಮಲಂ ವಣ್ಣಸ್ಸ ಕೋಸಜ್ಜ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಸ್ಮಾ ಗಾವೋ ರಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಪಮಾದವಸೇನ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಸ್ಸ ವಾ

ಕೀಳನ್ತಸ್ಸ ವಾ ತಾ ಗಾವೋ ಅತಿತ್ಥಪಕ್ಖನ್ದನಾದಿನಾ ವಾ ವಾಳಮಿಗಚೋರಾದಿಉಪದ್ದವೇನ ವಾ ಪರೇಸಂ ಸಾಲಿಖೇತ್ತಾದೀನಿ ಓತರಿತ್ವಾ ಖಾದನವಸೇನ ವಿನಾಸಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸಯಮ್ಪಿ ದಣ್ಡಂ ವಾ ಪರಿಭಾಸಂ ವಾ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಂ ವಾ ಪನ ಛ ದ್ವಾರಾನಿ ಅರಕ್ಖನ್ತಂ ಪಮಾದವಸೇನ ಕಿಲೇಸಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಸಾಸನಾ ಚಾವೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ **"ಪಮಾದೋ ರಕ್ಖತೋ ಮಲ"**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸೋ ಹಿಸ್ಸ ವಿನಾಸಾವಹನೇನ ಮಲಟ್ಠಾನಿಯತ್ತಾ ಮಲನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಲಾಲುದಾಯಿತ್ಥೇರವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಅಞ್ಞತರಕುಲಪುತ್ತವತ್ಥು

ಮಲಿತ್ಥಿಯಾ ದುಚ್ಚರಿತನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸ ಕಿರ ಸಮಾನಜಾತಿಕಂ ಕುಲಕುಮಾರಿಕಂ ಆನೇಸುಂ। ಸಾ ಆನೀತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅತಿಚಾರಿನೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ಅತಿಚಾರೇನ ಲಜ್ಜಿತೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವಂ ಉಪಗನ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಾದೀನಿ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಕಿಂ, ಉಪಾಸಕ, ನ ದಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ, "ಉಪಾಸಕ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಯಾ 'ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ನದೀಆದಿಸದಿಸಾ, ತಾಸು ಪಣ್ಡಿತೇನ ಕೋಧೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ'ತಿ ವುತ್ತಂ, ತ್ವಂ ಪನ ಭವಪಟಿಚ್ಛನ್ನತ್ತಾ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ -

"ಯಥಾ ನದೀ ಚ ಪನ್ಥೋ ಚ, ಪಾನಾಗಾರಂ ಸಭಾ ಪಪಾ।
ಏವಂ ಲೋಕಿತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ, ವೇಲಾ ತಾಸಂ ನ ವಿಜ್ಜತೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೬೫; ೧.೧೨.೯) -

ಜಾತಕಂ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ, "ಉಪಾಸಕ, ಇತ್ಥಿಯಾ ಹಿ ಅತಿಚಾರಿನಿಭಾವೋ ಮಲಂ, ದಾನಂ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಮಚ್ಛೇರಂ ಮಲಂ, ಇಧಲೋಕಪರಲೋಕೇಸು ಸತ್ತಾನಂ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ವಿನಾಸನಟ್ಠೇನ ಮಲಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಪನ ಸಬ್ಬಮಲಾನಂ ಉತ್ತಮಮಲ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೪೨."ಮಲಿತ್ಥಿಯಾ ದುಚ್ಚರಿತಂ, ಮಚ್ಛೇರಂ ದದತೋ ಮಲಂ।
ಮಲಾ ವೇ ಪಾಪಕಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ॥

೨೪೩."ತತೋ ಮಲಾ ಮಲತರಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಪರಮಂ ಮಲಂ।
ಏತಂ ಮಲಂ ಪಹನ್ತ್ವಾನ, ನಿಮ್ಮಲಾ ಹೋಥ ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಚ್ಚರಿತ**ನ್ತಿ ಅತಿಚಾರೋ। ಅತಿಚಾರಿನಿಞ್ಹಿ ಇತ್ಥಿಂ ಸಾಮಿಕೋಪಿ ಗೇಹಾ ನೀಹರತಿ, ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತಮ್ಪಿ "ತ್ವಂ ಕುಲಸ್ಸ ಅಗಾರವಭೂತಾ, ಅಕ್ಖೀಹಿಪಿ ನ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ"ತಿ ತಂ ನೀಹರನ್ತಿ। ಸಾ ಅನಾಥಾ ವಿಚರನ್ತೀ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ತೇನಸ್ಸಾ ದುಚ್ಚರಿತಂ "ಮಲ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ದದತೋ**ತಿ ದಾಯಕಸ್ಸ। ಯಸ್ಸ ಹಿ ಖೇತ್ತಕಸನಕಾಲೇ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖೇತ್ತೇ ಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸಲಾಕಭತ್ತಾದೀನಿ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಪ್ಫನ್ನೇ ಸಸ್ಸೇಪಿ ಮಚ್ಛೇರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಚಾಗಚಿತ್ತಂ ನಿವಾರೇತಿ, ಸೋ ಮಚ್ಛೇರವಸೇನ ಚಾಗಚಿತ್ತೇ ಅವಿರೂಹನ್ತೇ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪತ್ತಿನ್ತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ನ ಲಭತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - **"ಮಚ್ಛೇರಂ ದದತೋ ಮಲ"**ನ್ತಿ। ಸೇಸೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಪಾಪಕಾ ಧಮ್ಮಾ**ತಿ ಅಕುಸಲಧಮ್ಮಾ ಪನ ಇಧಲೋಕೇ ಚ ಪರಲೋಕೇ ಚ ಮಲಮೇವ।

ತತೋತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮಲತೋ। **ಮಲತರ**ನ್ತಿ ಅತಿರೇಕಮಲಂ ವೋ ಕಥೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅವಿಜ್ಜಾ**ತಿ ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಂ ಅಞ್ಞಾಣಮೇವ ಪರಮಂ ಮಲಂ। **ಪಹನ್ತ್ವಾನಾ**ತಿ ಏತಂ ಮಲಂ ಜಹಿತ್ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹೇ ನಿಮ್ಮಲಾ ಹೋಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅಞ್ಞತರಕುಲಪುತ್ತವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಚೂಳಸಾರಿವತ್ಥು

ಸುಜೀವನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚೂಳಸಾರಿಂ ನಾಮ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಏಕದಿವಸೇ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಣೀತಭೋಜನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇದಂ ಮಯಾ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಲದ್ಧಂ, ತುಮ್ಹೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಏವರೂಪಂ ಭೋಜನಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಥ, ಇಮಂ ಭುಞ್ಜಥ, ಅಹಂ ತೇ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಏವರೂಪಂ ಆಹಾರಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋವ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಹಿರಿಕೋ ನಾಮ ಪಗಬ್ಭೋ ಕಾಕಸದಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕವೀಸತಿವಿಧಾಯ ಅನೇಸನಾಯ ಠತ್ವಾ ಸುಖಂ ಜೀವತಿ, ಹಿರಿಓತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪನ ದುಕ್ಖಂ ಜೀವತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೪೪"ಸುಜೀವಂ ಅಹಿರಿಕೇನ, ಕಾಕಸೂರೇನ ಧಂಸಿನಾ।
ಪಕ್ಖನ್ದಿನಾ ಪಗಬ್ಭೇನ, ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠೇನ ಜೀವಿತಂ॥

೨೪೫"ಹಿರೀಮತಾ ಚ ದುಜ್ಜೀವಂ, ನಿಚ್ಚಂ ಸುಚಿಗವೇಸಿನಾ।
ಅಲೀನೇನಾಪ್ಪಗಬ್ಭೇನ, ಸುದ್ಧಾಜೀವೇನ ಪಸ್ಸತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಹಿರಿಕೇನಾ**ತಿ ಛಿನ್ನಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಕೇನ। ಏವರೂಪೇನ ಹಿ ಅಮಾತರಮೇವ "ಮಾತಾ ಮೇ"ತಿ ಅಪಿತಾದಯೋ ಏವ ಚ "ಪಿತಾ ಮೇ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವತ್ವಾ ಏಕವೀಸತಿವಿಧಾಯ ಅನೇಸನಾಯ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸುಖೇನ ಜೀವತುಂ ಸಕ್ಕಾ। **ಕಾಕಸೂರೇನಾ**ತಿ ಸೂರಕಾಕಸದಿಸೇನ। ಯಥಾ ಹಿ ಸೂರಕಾಕೋ ಕುಲಘರೇಸು ಯಾಗುಆದೀನಿ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮೋ ಭಿತ್ತಿಆದೀಸು ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಓಲೋಕನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅನೋಲೋಕೇನ್ತೋ ವಿಯ ಅಞ್ಞವಿಹಿತಕೋ ವಿಯ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋ ವಿಯ ಚ ಹುತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಮಾದಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಅನುಪತಿತ್ವಾ "ಸೂಸೂ"ತಿ ವದನ್ತೇಸುಯೇವ ಭಾಜನತೋ ಮುಖಪೂರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾಯತಿ, ಏವಮೇವಂ ಅಹಿರಿಕಪುಗ್ಗಲೋಪಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಯಾಗುಭತ್ತಟ್ಠಾನಾದೀನಿ ವವತ್ಥಪೇತಿ। ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಆದಾಯ ಆಸನಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತಾ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತಿ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಆಸನಸಾಲಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತಿ। ಅಯಂ ಪನ ಅಕತ್ವಾ ಗಾಮಾಭಿಮುಖೋವ ಹೋತಿ।

ಸೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ "ಪಸ್ಸಥಿಮ"ನ್ತಿ ಓಲೋಕಿಯಮಾನೋಪಿ ಅನೋಲೋಕೇನ್ತೋ ವಿಯ ಅಞ್ಞವಿಹಿತೋ ವಿಯ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋ ವಿಯ ಗಣ್ಠಿಕಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚನ್ತೋ ವಿಯ ಚೀವರಂ ಸಂವಿದಹನ್ತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ "ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ವದನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ವವತ್ಥಪಿತಗೇಹೇಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಗೇಹಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಘರಮಾನುಸಕೇಸು ಥೋಕಂ ಕವಾಟಂ ಪಿಧಾಯ ದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕನ್ದನ್ತೇಸುಪಿ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಕವಾಟಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸತಿ। ಅಥ ನಂ

ದಿಸ್ವಾ ಅಕಾಮಕಾಪಿ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಆದೀಸು ಯಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ದೇನ್ತಿ। ಸೋ ಯಾವದತ್ಥಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಪತ್ತೇನಾದಾಯ ಪಕ್ಕಮತಿ। ಅಯಂ ಕಾಕಸೂರೋ ನಾಮ। ಏವರೂಪೇನ ಅಹಿರಿಕೇನ ಸುಜೀವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಧಂಸಿನಾತಿ "ಅಸುಕತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ"ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತೇಸು - "ಕಿಂ ಪನ ಮಯಂ ನ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಾ"ತಿಆದಿವಚನೇನ ಪರೇಸಂ ಗುಣಧಂಸನತಾಯ ಧಂಸಿನಾ। ತಥಾರೂಪಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಯಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾದಿಗುಣೇ ಯುತ್ತೋ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಮನುಸ್ಸಾ ದಾತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ಸೋ ಪನ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಞ್ಞೂಪುರಿಸಾನಂ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತಮ್ಹಾಪಿ ಲಾಭಾ ಪರಿಹಾಯತಿ। ಏವಂ ಧಂಸಿಪುಗ್ಗಲೋ ಅತ್ತನೋಪಿ ಪರಸ್ಸಪಿ ಲಾಭಂ ನಾಸೇತಿಯೇವ।

ಪಕ್ಖನ್ದಿನಾತಿ ಪಕ್ಖನ್ದಚಾರಿನಾ। ಪರೇಸಂ ಕಿಚ್ಚಾನಿಪಿ ಅತ್ತನೋ ಕಿಚ್ಚಾನಿ ವಿಯ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಪಾತೋವ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಾದೀಸು ವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನಸಿಕಾರೇನ ಥೋಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಗಾಮಂ ಪವಿಸನ್ತೇಸು ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪಣ್ಡುಕಾಸಾವಪಾರುಪನಅಕ್ಖಿಅಞ್ಜನಸೀಸಮಕ್ಖನಾದೀಹಿ ಅತ್ತಭಾವಂ ಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತೋ ವಿಯ ದ್ವೇ ತಯೋ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಪಹಾರೇ ದತ್ವಾ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಾಭಿಮುಖೋ ಹೋತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಪಾತೋವ "ಚೇತಿಯಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮ, ಮಾಲಾಪೂಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಗತಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ವಿಹಾರೋ ಇಮಂ ದಹರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಟಿಜಗ್ಗನಂ ಲಭತಿ, ಇಮಂ ಮಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ಏವರೂಪೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿನಾಪಿ ಸುಜೀವಂ। **ಪಗಬ್ಭೇನಾತಿ** ಕಾಯಪಾಗಬ್ಭಿಯಾದೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ। **ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠೇನ ಜೀವಿತ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಜೀವನ್ತೇನ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠೇನ ಹುತ್ವಾ ಜೀವಿತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ತಂ ದುಜ್ಜೀವಿತಂ ಪಾಪಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಹಿರೀಮತಾ ಚಾತಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ ದುಜ್ಜೀವಂ। ಸೋ ಹಿ ಅಮಾತಾದಯೋವ "ಮಾತಾ ಮೇ"ತಿಆದೀನಿ ಅವತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮಿಕೇ ಪಚ್ಚಯೇ ಗೂಥಂ ವಿಯ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತೋ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತೋ ಲೂಖಂ ಜೀವಿಕಂ ಜೀವತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಚಿಗವೇಸಿನಾತಿ** ಸುಚೀನಿ ಕಾಯಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಗವೇಸನ್ತೇನ। **ಅಲೀನೇನಾತಿ** ಜೀವಿತವುತ್ತಿಮನಲ್ಲೀನೇನ। **ಸುದ್ಧಾಜೀವೇನ ಪಸ್ಸತಾತಿ** ಏವರೂಪೋ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸುದ್ಧಾಜೀವೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತೇನ ಏವಂ ಸುದ್ಧಾಜೀವೇನ ತಮೇವ ಸುದ್ಧಾಜೀವಂ ಸಾರತೋ ಪಸ್ಸತಾ ಲೂಖಜೀವಿತವಸೇನ ದುಜ್ಜೀವಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಚೂಳಸಾರಿವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಞ್ಚಉಪಾಸಕವತ್ಥು

ಯೋ ಪಾಣನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಉಪಾಸಕೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇಸು ಹಿ ಏಕೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾವೇರಮಣಿಸಿಕ್ಖಾಪದಮೇವ ರಕ್ಖತಿ, ಇತರೇ ಇತರಾನಿ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ "ಅಹಂ ದುಕ್ಕರಂ ಕರೋಮಿ, ದುಕ್ಕರಂ ರಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕಸೀಲಮ್ಪಿ ಕನಿಟ್ಠಕಂ ಅಕತ್ವಾ "ಸಬ್ಬಾನೇವ ದುರಕ್ಖಾನೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೪೬."ಯೋ ಪಾಣಮತಿಪಾತೇತಿ, ಮುಸಾವಾದಞ್ಚ ಭಾಸತಿ।
ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಮಾದಿಯತಿ, ಪರದಾರಞ್ಚ ಗಚ್ಛತಿ॥

೨೪೭."ಸುರಾಮೇರಯಪಾನಞ್ಚ , ಯೋ ನರೋ ಅನುಯುಞ್ಜತಿ।

ಇಧೇವ ಮೇಸೋ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಮೂಲಂ ಖಣತಿ ಅತ್ತನೋ॥

೨೪೮"ಏವಂ ಭೋ ಪುರಿಸ ಜಾನಾಹಿ, ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ಅಸಞ್ಞತಾ।
ಮಾ ತಂ ಲೋಭೋ ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಚಿರಂ ದುಕ್ಖಾಯ ರನ್ಧಯು"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೋ ಪಾಣಮತಿಪಾತೇತೀ**ತಿ ಯೋ ಸಾಹತ್ಥಿಕಾದೀಸು ಛಸು ಪಯೋಗೇಸು ಏಕಪಯೋಗೇನಾಪಿ ಪರಸ್ಸ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದತಿ। **ಮುಸಾವಾದ**ನ್ತಿ ಪರೇಸಂ ಅತ್ಥಭಞ್ಜನಕಂ ಮುಸಾವಾದಞ್ಚ ಭಾಸತಿ। **ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಮಾದಿಯತೀ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಲೋಕೇ ಥೇಯ್ಯಾವಹಾರಾದೀಸು ಏಕೇನಪಿ ಅವಹಾರೇನ ಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಆದಿಯತಿ। **ಪರದಾರಞ್ಚ ಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಪರಸ್ಸ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತೇಸು ಭಣ್ಡೇಸು ಅಪರಜ್ಝನ್ತೋ ಉಪ್ಪಥಚಾರಂ ಚರತಿ। **ಸುರಾಮೇರಯಪಾನ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸುರಾಯ ಚೇವ ಮೇರಯಸ್ಸ ಚ ಪಾನಂ। **ಅನುಯುಞ್ಜತೀ**ತಿ ಸೇವತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ। **ಮೂಲಂ ಖಣತೀ**ತಿ ತಿಟ್ಠತು ಪರಲೋಕೋ, ಸೋ ಪನ ಪುಗ್ಗಲೋ ಇಧ ಲೋಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಯೇನ ಖೇತ್ತವತ್ಥುಆದಿನಾ ಮೂಲೇನ ಪತಿಟ್ಠಹೇಯ್ಯ, ತಮ್ಪಿ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ವಾ ಸುರಂ ಪಿವನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಮೂಲಂ ಖಣತಿ, ಅನಾಥೋ ಕಪಣೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಚರತಿ। **ಏವಂ, ಭೋ**ತಿ ಪಞ್ಚದುಸ್ಸೀಲ್ಯಕಮ್ಮಕಾರಕಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಆಲಪತಿ। **ಪಾಪಧಮ್ಮಾ**ತಿ ಲಾಮಕಧಮ್ಮಾ। **ಅಸಞ್ಞತಾ**ತಿ ಕಾಯಸಞ್ಞತಾದಿರಹಿತಾ। ಅಚೇತಸಾತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಚಿತ್ತಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಲೋಭೋ ಅಧಮ್ಮೋ ಚಾ**ತಿ ಲೋಭೋ ಚೇವ ದೋಸೋ ಚ। ಉಭಯಮ್ಪಿ ಹೇತಂ ಅಕುಸಲಮೇವ। **ಚಿರಂ ದುಕ್ಖಾಯ ರನ್ಧಯು**ನ್ತಿ ಚಿರಕಾಲಂ ನಿರಯದುಕ್ಖಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ತಂ ಏತೇ ಧಮ್ಮಾ ಮಾ ರನ್ಧೇನ್ತು ಮಾ ಮತ್ಥೇನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಪಞ್ಚ ಉಪಾಸಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಪಞ್ಚಉಪಾಸಕವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ತಿಸ್ಸದಹರವತ್ಥು

ದದಾತಿ ವೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತಿಸ್ಸದಹರಂ ನಾಮ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿನೋ ವಿಸಾಖಾಯ ಉಪಾಸಿಕಾಯಾತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅರಿಯಸಾವಕಕೋಟೀನಂ ದಾನಂ ನಿನ್ದನ್ತೋ ವಿಚರಿ, ಅಸದಿಸದಾನಮ್ಪಿ ನಿನ್ದಿಯೇವ। ತೇಸಂ ತೇಸಂ ದಾನಗ್ಗೇ ಸೀತಲಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ಸೀತಲ"ನ್ತಿ ನಿನ್ದಿ, ಉಣ್ಹಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ಉಣ್ಹ"ನ್ತಿ ನಿನ್ದಿ। ಅಪ್ಪಂ ದೇನ್ತೇಪಿ "ಕಿಂ ಇಮೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ದೇನ್ತೀ"ತಿ ನಿನ್ದಿ, ಬಹುಂ ದೇನ್ತೇಪಿ "ಇಮೇಸಂ ಗೇಹೇ ಠಪನಟ್ಠಾನಂ ಮಞ್ಞೇ ನತ್ಥಿ, ನನು ನಾಮ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಏತ್ತಕಂ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ನಿರತ್ಥಕಮೇವ ವಿಸ್ಸಜ್ಜತೀ"ತಿ ನಿನ್ದಿ। ಅತ್ತನೋ ಪನ ಞಾತಕೇ ಆರಬ್ಭ "ಅಹೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತಕಾನಂ ಗೇಹಂ ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹಿ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಓಪಾನಭೂತ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಪಸಂಸಂ ಪವತ್ತೇಸಿ। ಸೋ ಪನೇಕಸ್ಸ ದೋವಾರಿಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಜನಪದಂ ವಿಚರನ್ತೇಹಿ ವಡ್ಢಕೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಚರನ್ತೋ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಏವಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ದಾನಾದೀನಿ ನಿನ್ದನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಆವುಸೋ, ತವ ಞಾತಕಾ ಕಹಂ ವಸನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಸುಕಗಾಮೇ ನಾಮಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾವ ಕತಿಪಯೇ ದಹರೇ ಪೇಸೇಸುಂ। ತೇ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಾಮವಾಸಿಕೇಹಿ ಆಸನಸಾಲಾಯ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕತಸಕ್ಕಾರಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು – "ಇಮಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ತಿಸ್ಸೋ ನಾಮ ದಹರೋ ಅತ್ಥಿ। ತಸ್ಸ ಕತಮೇ ಞಾತಕಾ"ತಿ? ಮನುಸ್ಸಾ "ಇಧ ಕುಲಗೇಹತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತದಾರಕೋ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮೇ ವದನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಏಕೋ ದೋವಾರಿಕಪುತ್ತೋ ವಡ್ಢಕೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋತಿ ಸುಣೋಮ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದೇಥ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ದಹರಭಿಕ್ಖು ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ತತ್ಥ ಇಸ್ಸರಞಾತಕಾನಂ ಅಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಕಾರಣಮೇವ, ಭನ್ತೇ, ತಿಸ್ಸೋ ವಿಲಪನ್ತೋ ವಿಚರತೀ"ತಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ತಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ವಿಕತ್ಥೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಿಕತ್ಥಕೋವ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

"ಬಹುಮ್ಪಿ ಸೋ ವಿಕತ್ಥೇಯ್ಯ, ಅಞ್ಞಂ ಜನಪದಂ ಗತೋ।
ಅನ್ವಾಗನ್ತ್ವಾನ ದೂಸೇಯ್ಯ, ಭುಞ್ಜ ಭೋಗೇ ಕಟಾಹಕಾ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೨೫) -

ಇಮಂ **ಕಟಾಹಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೋ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರೇಹಿ ಅಪ್ಪಕೇ ವಾ ಬಹುಕೇ ವಾ ಲೂಖೇ ವಾ ಪಣೀತೇ ವಾ ದಿನ್ನೇ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಾ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅದಿನ್ನೇ ಮಙ್ಕು ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಝಾನಂ ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಾ ಮಗ್ಗಫಲಾದೀನಿ ವಾ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೪೯."ದದಾತಿ ವೇ ಯಥಾಸದ್ಧಂ, ಯಥಾಪಸಾದನಂ ಜನೋ।
ತತ್ಥ ಯೋ ಚ ಮಙ್ಕು ಹೋತಿ, ಪರೇಸಂ ಪಾನಭೋಜನೇ।
ನ ಸೋ ದಿವಾ ವಾ ರತ್ತಿಂ ವಾ, ಸಮಾಧಿಮಧಿಗಚ್ಛತಿ॥

೨೫೦."ಯಸ್ಸ ಚೇತಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಂ, ಮೂಲಘಚ್ಚಂ ಸಮೂಹತಂ।
ಸ ವೇ ದಿವಾ ವಾ ರತ್ತಿಂ ವಾ, ಸಮಾಧಿಮಧಿಗಚ್ಛತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದದಾತಿ ವೇ ಯಥಾಸದ್ಧ**ನ್ತಿ ಲೂಖಪಣೀತಾದೀಸು ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ದೇನ್ತೋ ಜನೋ ಯಥಾಸದ್ಧಂ ಅತ್ತನೋ ಸದ್ಧಾನುರೂಪಮೇವ ದೇತಿ। **ಯಥಾಪಸಾದನ**ನ್ತಿ ಥೇರನವಾದೀಸು ಚಸ್ಸ ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಪಸಾದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ದೇನ್ತೋ ಯಥಾಪಸಾದನಂ ಅತ್ತನೋ ಪಸಾದಾನುರೂಪಮೇವ ದೇತಿ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪರಸ್ಸ ದಾನೇ "ಮಯಾ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಲದ್ಧಂ, ಲೂಖಂ ವಾ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಮಙ್ಕುಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। **ಸಮಾಧಿ**ನ್ತಿ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದಿವಾ ವಾ ರತ್ತಿಂ ವಾ ಉಪಚಾರಪ್ಪನಾವಸೇನ ವಾ ಮಗ್ಗಫಲವಸೇನ ವಾ ಸಮಾಧಿಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ। **ಯಸ್ಸ ಚೇತ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಏತಂ ಏಕೇಸು ಠಾನೇಸು ಮಙ್ಕುಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ಅಕುಸಲಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಂ ಮೂಲಘಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ಸಮೂಹತಂ, ಸೋ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಸಮಾಧಿಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ತಿಸ್ಸದಹರವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪಞ್ಚಉಪಾಸಕವತ್ಥು

ನತ್ಥಿ ರಾಗಸಮೋ ಅಗ್ಗೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಉಪಾಸಕೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಬುದ್ಧಾನಞ್ಚ "ಅಯಂ ಖತ್ತಿಯೋ, ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಅಯಂ ಅಡ್ಢೋ, ಅಯಂ ದುಗ್ಗತೋ, ಇಮಸ್ಸ ಉಳಾರಂ ಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಇಮಸ್ಸ ನೋ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಆರಬ್ಭ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮಗಾರವಂ ಪುರಕ್ಖತ್ವಾ ಆಕಾಸಗಙ್ಗಂ ಓತಾರೇನ್ತೋ

ವಿಯ ದೇಸೇತಿ। ಏವಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಪನ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ತೇಸಂ ಏಕೋ ನಿಸಿನ್ನಕೋವ ನಿದ್ದಾಯಿ, ಏಕೋ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಭೂಮಿಂ ಲಿಖನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ, ಏಕೋ ಏಕಂ ರುಕ್ಖಂ ಚಾಲೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ, ಏಕೋ ಆಕಾಸಂ ಉಲ್ಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ, ಏಕೋ ಪನ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಸ್ಸೋಸಿ।

ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಬೀಜಯಮಾನೋ ತೇಸಂ ಆಕಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಇಮೇಸಂ ಮಹಾಮೇಘಗಜ್ಜಿತಂ ಗಜ್ಜನ್ತಾ ವಿಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಥ, ಏತೇ ಪನ ತುಮ್ಹೇಸುಪಿ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತೇಸು ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕರೋನ್ತಾ ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ। "ಆನನ್ದ, ತ್ವಂ ಏತೇ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? "ಆಮ, ನ ಜಾನಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಏತೇಸು ಹಿ ಯೋ ಏಸ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಏಸ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಸಪ್ಪಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಭೋಗೇಸು ಸೀಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯಿ, ಇದಾನಿಪಿಸ್ಸ ನಿದ್ದಾಯ ತಿತ್ತಿ ನತ್ಥಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಣ್ಣಂ ಮಮ ಸದ್ದೋ ಪವಿಸತೀತಿ। ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಕಥೇಥ, ಉದಾಹು ಅನ್ತರನ್ತರಾತಿ। ಆನನ್ದ, ಏತಸ್ಸ ಹಿ ಕಾಲೇನ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ, ಕಾಲೇನ ದೇವತ್ತಂ, ಕಾಲೇನ ನಾಗತ್ತನ್ತಿ ಏವಂ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಉಪಪತ್ತಿಯೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣೇನಾಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತುಂ। ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪನೇಸ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ನಾಗಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋಪಿ ನಿದ್ದಾಯ ಅತಿತ್ತೋಯೇವ। ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಭೂಮಿಂ ಲಿಖನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನಪುರಿಸೋಪಿ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಗಣ್ಡುಪ್ಪಾದಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಂ ಖಣಿ, ಇದಾನಿಪಿ ಭೂಮಿಂ ಖಣನ್ತೋವ ಮಮ ಸದ್ದಂ ನ ಸುಣಾತಿ। ಏಸ ರುಕ್ಖಂ ಚಾಲೇನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನಪುರಿಸೋಪಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಮಕ್ಕಟಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಇದಾನಿಪಿ ಪುಬ್ಬಾಚಿಣ್ಣವಸೇನ ರುಕ್ಖಂ ಚಾಲೇತಿಯೇವ, ನಾಸ್ಸ ಕಣ್ಣಂ ಮಮ ಸದ್ದೋ ಪವಿಸತಿ। ಏಸ ಆಕಾಸಂ ಉಲ್ಲೋಕೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಪುರಿಸೋಪಿ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ನಕ್ಖತ್ತಪಾಠಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಇದಾನಿ ಪುಬ್ಬಾಚಿಣ್ಣವಸೇನ ಅಜ್ಜಾಪಿ ಆಕಾಸಮೇವ ಉಲ್ಲೋಕೇತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಣ್ಣಂ ಮಮ ಸದ್ದೋ ಪವಿಸತಿ। ಏಸ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನಪುರಿಸೋ ಪನ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಮನ್ತಜ್ಝಾಯಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಇದಾನಿಪಿ ಮನ್ತಂ ಸಂಸನ್ದನ್ತೋ ವಿಯ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸುಣಾತೀತಿ।

"ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಛವಿಆದೀನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಿಮಿಞ್ಜಂ ಆಹಚ್ಚ ತಿಟ್ಠತಿ, ಕಸ್ಮಾ ಇಮೇ ತುಮ್ಹೇಸುಪಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೇಸು ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ನ ಸುಣನ್ತೀ"ತಿ? "ಆನನ್ದ, ಮಮ ಧಮ್ಮೋ ಸುಸ್ಸವನೀಯೋತಿ ಸಞ್ಞಂ ಕರೋಸಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ದುಸ್ಸವನೀಯೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಆನನ್ದಾ"ತಿ। "ಕಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ? "ಆನನ್ದ, ಬುದ್ಧೋತಿ ವಾ ಧಮ್ಮೋತಿ ವಾ ಸಙ್ಘೋತಿ ವಾ ಪದಂ ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತೇಹಿ ಅನೇಕೇಸುಪಿ ಕಪ್ಪಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸೇಸು ಅಸುತಪುಬ್ಬಂ। ಯಸ್ಮಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಅನಮತಗ್ಗೇ ಸಂಸಾರೇ ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂಯೇವ ಸುಣನ್ತಾ ಆಗತಾ, ತಸ್ಮಾ ಸುರಾಪಾನಕೇಳಿಮಣ್ಡಲಾದೀಸು ಗಾಯನ್ತಾ ನಚ್ಚನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪನೇತೇ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ?

ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ, "ಆನನ್ದ, ರಾಗಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದೋಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮೋಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಣ್ಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ರಾಗಗ್ಗಿಸದಿಸೋ ಅಗ್ಗಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸೋ ಛಾರಿಕಮ್ಪಿ ಅಸೇಸೇತ್ವಾ ಸತ್ತೇ ದಹತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸತ್ತಸೂರಿಯಪಾತುಭಾವಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕೋ ಅಗ್ಗಿಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅನವಸೇಸೇತ್ವಾವ ಲೋಕಂ ದಹತಿ, ಸೋ ಪನ ಅಗ್ಗಿ ಕದಾಚಿಯೇವ ದಹತಿ। ರಾಗಗ್ಗಿನೋ ಅದಹನಕಾಲೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ರಾಗಸಮೋ ವಾ ಅಗ್ಗಿ ದೋಸಸಮೋ ವಾ ಗಹೋ ಮೋಹಸಮಂ ವಾ ಜಾಲಂ ತಣ್ಹಾಸಮಾ ವಾ ನದೀ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೫೧."ನತ್ಥಿ ರಾಗಸಮೋ ಅಗ್ಗಿ, ನತ್ಥಿ ದೋಸಸಮೋ ಗಹೋ।
ನತ್ಥಿ ಮೋಹಸಮಂ ಜಾಲಂ, ನತ್ಥಿ ತಣ್ಹಾಸಮಾ ನದೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರಾಗಸಮೋತಿ** ಧೂಮಾದೀಸು ಕಿಞ್ಚಿ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಯೇವ ಉಟ್ಠಾಯ ಝಾಪನವಸೇನ ರಾಗೇನ ಸಮೋ ಅಗ್ಗಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ದೋಸಸಮೋತಿ** ಯಕ್ಖಗಹಅಜಗರಗಹಕುಮ್ಭಿಲಗಹಾದಯೋ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ತಭಾವೇ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ದೋಸಗಹೋ ಪನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಏಕನ್ತಮೇವ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ದೋಸೇನ ಸಮೋ ಗಹೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಮೋಹಸಮನ್ತಿ** ಓನನ್ಧನಪರಿಯೋನನ್ಧನಟ್ಠೇನ ಪನ ಮೋಹಸಮಂ ಜಾಲಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ತಣ್ಹಾಸಮಾತಿ** ಗಙ್ಗಾದೀನಂ ನದೀನಂ ಪುಣ್ಣಕಾಲೋಪಿ ಊನಕಾಲೋಪಿ ಸುಕ್ಖಕಾಲೋಪಿ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಣ್ಹಾಯ ಪನ ಪುಣ್ಣಕಾಲೋ ವಾ ಸುಕ್ಖಕಾಲೋ ವಾ ನತ್ಥಿ, ನಿಚ್ಚಂ ಊನಾವ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ದುಪ್ಪೂರಣಟ್ಠೇನ ತಣ್ಹಾಯ ಸಮಾ ನದೀ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಉಪಾಸಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಪಞ್ಚಉಪಾಸಕವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು

ಸುದಸ್ಸಂ ವಜ್ಜನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಭದ್ದಿಯನಗರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜಾತಿಯಾವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ಅಙ್ಗುತ್ತರಾಪೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿನೋ ಚ, ಭರಿಯಾಯ ಚಸ್ಸ ಚನ್ದಪದುಮಾಯ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಚ ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿನೋ, ಸುಣಿಸಾಯ ಚ ಸುಮನದೇವಿಯಾ, ನತ್ತಾಯ ಚಸ್ಸ ವಿಸಾಖಾಯ, ದಾಸಸ್ಸ ಚ ಪುಣ್ಣಸ್ಸಾತಿ ಇಮೇಸಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಭದ್ದಿಯನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜಾತಿಯಾವನೇ ವಿಹಾಸಿ। ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿ ಸತ್ಥು ಆಗಮನಂ ಅಸ್ಸೋಸಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪನೇಸ ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಜಾತೋತಿ? ತಸ್ಸ ಕಿರ ಪಚ್ಛಿಮಗೇಹೇ ಅಟ್ಠಕರೀಸಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಉಸಭಪಮಾಣಾ ಸುವಣ್ಣಮೇಣ್ಡಕಾ ಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಹರಮಾನಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ತೇಸಂ ಮುಖೇಸು ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾನಂ ಸುತ್ತಾನಂ ಗೇಣ್ಡುಕಾ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸಪ್ಪಿತೇಲಮಧುಫಾಣಿತಾದೀಹಿ ವಾ ವತ್ಥಚ್ಛಾದನಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾದೀಹಿ ವಾ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ತೇಸಂ ಮುಖತೋ ಗೇಣ್ಡುಕೇ ಅಪನೇನ್ತಿ, ಏಕಸ್ಸಾಪಿ ಮೇಣ್ಡಕಸ್ಸ ಮುಖತೋ ಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸೀನಂ ಪಹೋನಕಂ ಸಪ್ಪಿತೇಲಮಧುಫಾಣಿತವತ್ಥಚ್ಛಾದನಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ನಿಕ್ಖಮತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠೀತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ।

ಕಿಂ ಪನಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮನ್ತಿ? ವಿಪಸ್ಸೀಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಕಿರ ಏಸ ಅವರೋಜಸ್ಸ ನಾಮ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಮಾತುಲೇನ ಸಮಾನನಾಮೋ ಅವರೋಜೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತುಲೋ ಸತ್ಥು ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಕಾತುಂ ಆರಭಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಮಾತುಲ, ಉಭೋಪಿ ಸಹೇವ ಕರೋಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಹಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸಾಧಾರಣಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇನ ಪನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಕಾಲೇ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ಕತಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಠಾನೇ ಕುಞ್ಜರಸಾಲಂ ನಾಮ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞತೋ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಥಮ್ಭಂ ಸುವಣ್ಣಖಚಿತಂ, ಏಕಂ ರಜತಖಚಿತಂ, ಏಕಂ ಮಣಿಖಚಿತಂ, ಏಕಂ ಸತ್ತರತನಖಚಿತನ್ತಿ ಏವಂ ತುಲಾಸಙ್ಘಾತದ್ವಾರಕವಾಟವಾತಪಾನಗೋಪಾನಸೀಭದನಿಟ್ಠಕಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸುವಣ್ಣಾದಿಖಚಿತಾವ ಕಾರೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸತ್ತರತನಮಯಂ ಕುಞ್ಜರಸಾಲಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ಘನರತ್ತಸುವಣ್ಣಮಯಾ ಕಮ್ಬಲಾ ಪವಾಳಮಯಾ ಸಿಖರಥೂಪಿಕಾಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಕುಞ್ಜರಸಾಲಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಠಾನೇ ರತನಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಾಸನಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಘನರತ್ತಸುವಣ್ಣಮಯಾ ಪಾದಾ ಅಹೇಸುಂ, ತಥಾ ಚತಸ್ಸೋ ಅಟನಿಯೋ। ಚತ್ತಾರೋ ಪನ ಸುವಣ್ಣಮೇಣ್ಡಕೇ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಆಸನಸ್ಸ ಚತುನ್ನಂ ಪಾದಾನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಠಪೇಸಿ, ದ್ವೇ ಮೇಣ್ಡಕೇ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದಪೀಠಕಾಯ ಹೇಟ್ಠಾ ಠಪೇಸಿ, ಛ ಸುವಣ್ಣಮೇಣ್ಡಕೇ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಮಣ್ಡಪಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪೇನ್ತೋ ಠಪೇಸಿ। ಧಮ್ಮಾಸನಂ ಪಠಮಂ ಸುತ್ತಮಯೇಹಿ ರಜ್ಜುಕೇಹಿ

ವಾಯಾಪೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಸುವಣ್ಣಸುತ್ತಮಯೇಹಿ ಉಪರಿ ಮುತ್ತಮಯೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ ವಾಯಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಚನ್ದನಮಯೋ ಅಪಸ್ಸಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ಕುಞ್ಜರಸಾಲಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಲಾಮಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠೀಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಓಸಾನದಿವಸೇ ತಿಚೀವರಂ ಅದಾಸಿ। ತತ್ಥ ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಏವಂ ವಿಪಸ್ಸೀಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಭದ್ದಕಪ್ಪೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ರಾಜೂಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪುರೋಹಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ, ಆಚರಿಯ, ನಕ್ಖತ್ತಮುಹುತ್ತಂ, ಉಪಧಾರೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಆಮ, ಉಪಧಾರೇಮಿ, ಕಿಂ ಅಞ್ಞಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮನ್ತಿ। ತೇನ ಹಿ ಕೀದಿಸಂ ಜನಪದಚಾರಿತ್ತನ್ತಿ? ಏಕಂ ಭಯಂ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ। ಕಿಂ ಭಯಂ ನಾಮಾತಿ? ಛಾತಕಭಯಂ ಸೇಟ್ಠೀತಿ। ಕದಾ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ? ಇತೋ ತಿಣ್ಣಂ ಸಂವಚ್ಛರಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನಾತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿ ಬಹುಂ ಕಸಿಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಗೇಹೇ ವಿಜ್ಜಮಾನಧನೇನಾಪಿ ಧಞ್ಞಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢತೇರಸಾನಿ ಕೋಟ್ಠಸತಾನಿ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕೋಟ್ಠಕೇ ವೀಹೀಹಿ ಪರಿಪೂರೇಸಿ। ಕೋಟ್ಠೇಸು ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇಸು ಚಾಟಿಆದೀನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಭೂಮಿಯಂ ಆವಾಟೇ ಕತ್ವಾ ನಿಖಣಿ। ನಿಧಾನಾವಸೇಸಂ ಮತ್ತಿಕಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಭಿತ್ತಿಯೋ ಲಿಮ್ಪಾಪೇಸಿ।

ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಛಾತಕಭಯೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಯಥಾನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಧಞ್ಞಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಕೋಟ್ಠೇಸು ಚ ಚಾಟಿಆದೀಸು ಚ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಧಞ್ಞೇ ಪರಿಕ್ಖೀಣೇ ಪರಿಜನೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ – "ಗಚ್ಛಥ, ತಾತಾ, ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಜೀವನ್ತಾ ಸುಭಿಕ್ಖಕಾಲೇ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತುಕಾಮಾ ಆಗಚ್ಛಥ, ಅನಾಗನ್ತುಕಾಮಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಥಾ"ತಿ। ತೇ ರೋದಮಾನಾ ಅಸ್ಸುಮುಖಾ ಹುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ತಸ್ಸ ಪನ ಸನ್ತಿಕೇ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ ಏಕೋವ ಪುಣ್ಣೋ ನಾಮ ದಾಸೋ ಓಹೀಯಿ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸೇಟ್ಠಿಜಾಯಾ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಸುಣಿಸಾತಿ ಪಞ್ಚೇವ ಜನಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಭೂಮಿಯಂ ಆವಾಟೇಸು ನಿಹಿತಧಞ್ಞೇಪಿ ಪರಿಕ್ಖೀಣೇ ಭಿತ್ತಿಮತ್ತಿಕಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ತೇಮೇತ್ವಾ ತತೋ ಲದ್ಧಧಞ್ಞೇನ ಯಾಪಯಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಜಾಯಾ ಛಾತಕೇ ಅವತ್ಥರನ್ತೇ ಮತ್ತಿಕಾಯ ಖೀಯಮಾನಾಯ ಭಿತ್ತಿಪಾದೇಸು ಅವಸಿಟ್ಠಮತ್ತಿಕಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ತೇಮೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢಾಳ್ಹಕಮತ್ತಂ ವೀಹಿಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಏಕಂ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಛಾತಕಕಾಲೇ ಚೋರಾ ಬಹೂ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಚೋರಭಯೇನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಟೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ ರಾಜೂಪಟ್ಠಾನತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಹ – "ಭದ್ದೇ, ಛಾತೋಮ್ಹಿ, ಅತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ"ತಿ। ಸಾ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ "ನತ್ಥೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಏಕಾ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಹಂ ಸಾ"ತಿ? "ಚೋರಭಯೇನ ಮೇ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಠಪಿತಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ನಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಚಾಹೀ"ತಿ। "ಸಚೇ ಯಾಗುಂ ಪಚಿಸ್ಸಾಮಿ, ದ್ವೇ ವಾರೇ ಲಭಿಸ್ಸತಿ। ಸಚೇ ಭತ್ತಂ ಪಚಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏಕವಾರಮೇವ ಲಭಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ಪಚಾಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚಯೋ ನತ್ಥಿ, ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸಾಮ, ಭತ್ತಮೇವ ಪಚಾಹೀ"ತಿ। ಸಾ ಭತ್ತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ಠಪೇಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಗನ್ಧಮಾದನಪಬ್ಬತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾತಿ। ಅನ್ತೋಸಮಾಪತ್ತಿಯಂ ಕಿರ ಸಮಾಪತ್ತಿಬಲೇನ ಜಿಘಚ್ಛಾ ನ ಬಾಧತಿ। ಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಿತಾನಂ ಪನ ಬಲವತೀ ಹುತ್ವಾ ಉದರಪಟಲಂ ಡಯ್ಹನ್ತೀ ವಿಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ತಸ್ಮಾ ತೇ ಲಭನಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತಂ ದಿವಸಞ್ಚ ತೇಸಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಲಭನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋಪಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಛಾತಕಭಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಸೇಟ್ಠಿಗೇಹೇ ಚ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ ನಾಳಿಕೋದನೋವ ಪಕ್ಕೋ, ಸದ್ಧಾ ನು ಖೋ ಏತೇ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ ಮಮ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ತೇಸಂ ಸದ್ಧಭಾವಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಭಾವಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಪುರತೋ ದ್ವಾರೇ ಠಿತಮೇವ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ "ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಯಾ ದಾನಸ್ಸ ಅದಿನ್ನತ್ತಾ ಏವರೂಪಂ ಛಾತಕಂ ದಿಟ್ಠಂ, ಇದಂ ಖೋ ಪನ ಭತ್ತಂ ಮಂ ಏಕದಿವಸಮೇವ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ। ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಪನ ದಿನ್ನಂ ಅನೇಕಾಸು ಕಪ್ಪಕೋಟೀಸು ಮಮ ಹಿತಸುಖಾವಹಂ

ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಭತ್ತಪಾತಿಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಾದಪೀಠೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭತ್ತಪಾತಿಮಾದಾಯ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಓಕಿರಿ। ಉಪಡ್ಢಾವಸೇಸೇ ಭತ್ತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಹತ್ಥೇನ ಪತ್ತಂ ಪಿದಹಿ। ಅಥ ನಂ, "ಭನ್ತೇ, ಏಕಾಯ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜನಾನಂ ಪಕ್ಕಓದನಸ್ಸ ಅಯಂ ಏಕೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ, ಇಮಂ ದ್ವಿಧಾ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। ಮಾ ಮಯ್ಹಂ ಇಧಲೋಕೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋಥ, ಅಹಂ ನಿರವಸೇಸಂ ದಾತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಭತ್ತಮದಾಸಿ। ದತ್ವಾ ಚ ಪನ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ, "ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಪುನ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಏವರೂಪಂ ಛಾತಕಭಯಂ ಅದ್ದಸಂ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸೀನಂ ಬೀಜಭತ್ತಂ ದಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಭವೇಯ್ಯಂ, ಸಹತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ನ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯಂ, ಅಡ್ಢತೇರಸ ಕೋಟ್ಠಸತಾನಿ ಸೋಧಾಪೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಉದ್ಧಂ ಓಲೋಕಿತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಮೇ ರತ್ತಸಾಲಿಧಾರಾ ಪತಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕೋಟ್ಠೇ ಪೂರೇಯ್ಯುಂ। ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಚ ಅಯಮೇವ ಭರಿಯಾ, ಅಯಮೇವ ಪುತ್ತೋ, ಅಯಮೇವ ಸುಣಿಸಾ, ಅಯಮೇವ ದಾಸೋ ಹೋತೂ"ತಿ।

ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ "ಮಮ ಸಾಮಿಕೇ ಜಿಘಚ್ಛಾಯ ಪೀಳಿಯಮಾನೇ ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ, "ಭನ್ತೇ, ಇದಾನಿ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಏವರೂಪಂ ಛಾತಕಭಯಂ ನ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ, ಭತ್ತಥಾಲಿಕಂ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸೀನಂ ಭತ್ತಂ ದೇನ್ತಿಯಾಪಿ ಚ ಮೇ ಯಾವ ನ ಉಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಾವ ಗಹಿತಗಹಿತಟ್ಠಾನಂ ಪೂರಿತಮೇವ ಹೋತು। ಅಯಮೇವ ಸಾಮಿಕೋ, ಅಯಮೇವ ಪುತ್ತೋ, ಅಯಮೇವ ಸುಣಿಸಾ, ಅಯಮೇವ ದಾಸೋ ಹೋತೂ"ತಿ। ಪುತ್ತೋಪಿಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ, "ಭನ್ತೇ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವರೂಪಂ ಛಾತಕಭಯಂ ನ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ, ಏಕಞ್ಚ ಮೇ ಸಹಸ್ಸಥವಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸೀನಂ ಕಹಾಪಣಂ ದೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಯಂ ಸಹಸ್ಸಥವಿಕಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಾವ ಹೋತು, ಇಮೇಯೇವ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಹೋನ್ತು, ಅಯಂ ಭರಿಯಾ, ಅಯಂ ದಾಸೋ ಹೋತೂ"ತಿ।

ಸುಣಿಸಾಪಿಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ, "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವರೂಪಂ ಛಾತಕಭಯಂ ನ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ, ಏಕಞ್ಚ ಮೇ ಧಞ್ಞಪಿಟಕಂ ಪುರತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸೀನಂ ಬೀಜಭತ್ತಂ ದೇನ್ತಿಯಾಪಿ ಖೀಣಭಾವೋ ಮಾ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ, ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಇಮೇಯೇವ ಸಸುರಾ ಹೋನ್ತು, ಅಯಮೇವ ಸಾಮಿಕೋ, ಅಯಮೇವ ದಾಸೋ ಹೋತೂ"ತಿ। ದಾಸೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ , "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವರೂಪಂ ಛಾತಕಭಯಂ ನ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ, ಸಬ್ಬೇ ಇಮೇ ಸಾಮಿಕಾ ಹೋನ್ತು, ಕಸನ್ತಸ್ಸ ಚ ಮೇ ಇತೋ ತಿಸ್ಸೋ, ಏತ್ತೋ ತಿಸ್ಸೋ, ಮಜ್ಝೇ ಏಕಾತಿ ದಾರುಅಮ್ಬಣಮತ್ತಾ ಸತ್ತ ಸತ್ತ ಸೀತಾಯೋ ಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ದಿವಸಂ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಲದ್ಧುಂ ಸಮತ್ಥೋಪಿ ಸಾಮಿಕೇಸು ಸಿನೇಹೇನ "ಇಮೇಯೇವ ಮೇ ಸಾಮಿಕಾ ಹೋನ್ತೂ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ವಚನಾವಸಾನೇ "ಏವಂ ಹೋತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ –

"ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ತುಯ್ಹಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಸಮಿಜ್ಝತು।
ಸಬ್ಬೇ ಪೂರೇನ್ತು ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಚನ್ದೋ ಪನ್ನರಸೋ ಯಥಾ॥

"ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ತುಯ್ಹಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಸಮಿಜ್ಝತು।
ಸಬ್ಬೇ ಪೂರೇನ್ತು ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಮಣಿ ಜೋತಿರಸೋ ಯಥಾ"ತಿ॥ –

ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಗಾಥಾಹಿ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ "ಮಯಾ ಇಮೇಸಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಯಾವ ಗನ್ಧಮಾದನಪಬ್ಬತಾ ಇಮೇ ಮಂ ಪಸ್ಸನ್ತೂ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತೇಪಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾವ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಭತ್ತಂ

ಪಞ್ಚಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿಭಜಿ। ತಂ ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಪಹೋತಿ। ತೇ ಓಲೋಕೇನ್ತಾಯೇವ ಅಟ್ಠಂಸು।

ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಪನ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೇ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ ಉಕ್ಖಲಿಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಜಿಘಚ್ಛಾಯ ಪೀಳಿತೋ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ಸೋ ಸಾಯನ್ಹೇ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಅತಿವಿಯ ಛಾತೋಮ್ಹಿ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಉಕ್ಖಲಿಯಾ ತಲೇ ಝಾಮಕಸಿತ್ಥಾನೀ"ತಿ। ಸಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಲಿಯಾ ಠಪಿತಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೀಪಿ "ನತ್ಥೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಉಕ್ಖಲಿಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಟ್ಠಾಯ ಉಕ್ಖಲಿಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಕ್ಖಲಿಂ ವಿವರಿ, ತಾವದೇವ ಸುಮನಮಕುಲಸದಿಸವಣ್ಣಸ್ಸ ಭತ್ತಸ್ಸ ಪೂರಾ ಉಕ್ಖಲಿ ಪಿಧಾನಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಪೀತಿಯಾ ಫುಟ್ಠಸರೀರಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಆಹ - "ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಉಕ್ಖಲಿಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪಿದಹಿಂ, ಸಾ ಪನ ಸುಮನಮಕುಲಸದಿಸವಣ್ಣಸ್ಸ ಭತ್ತಸ್ಸ ಪೂರಾ, ಪುಞ್ಞಾನಿ ನಾಮ ಕತ್ತಬ್ಬರೂಪಾನಿ, ದಾನಂ ನಾಮ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ। ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಸಾಮಿ, ಭುಞ್ಜಸ್ಸೂ"ತಿ। ಸಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಿತಾಪುತ್ತಾನಂ ಭತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ತೇಸು ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತೇಸು ಸುಣಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ಗಹಿತಗಹಿತಟ್ಠಾನಂ ನ ಖೀಯತಿ, ಕಟಚ್ಛುನಾ ಸಕಿಂ ಗಹಿತಟ್ಠಾನಮೇವ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ತಂದಿವಸಮೇವ ಕೋಟ್ಠಾದಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಪೂರಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಪುನ ಪೂರಯಿಂಸು। "ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಭತ್ತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಬೀಜಭತ್ತೇಹಿ ಅತ್ಥಿಕಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ನಗರೇ ಘೋಸನಂ ಕಾರೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಸ್ಸ ಗೇಹತೋ ಬೀಜಭತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಂಸುಯೇವ।

ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಭದ್ದಿಯನಗರೇ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ತಸ್ಸೇವ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಚ್ಛಾಗೇಹೇ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾ ಮೇಣ್ಡಕಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಪುತ್ತೋಪಿ ನೇಸಂ ಪುತ್ತೋವ, ಸುಣಿಸಾ ಸುಣಿಸಾವ, ದಾಸೋ ದಾಸೋವ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಂ ವೀಮಂಸಿತುಕಾಮೋ ಅಡ್ಢತೇರಸಾನಿ ಕೋಟ್ಠಸತಾನಿ ಸೋಧಾಪೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ನ್ಹಾತೋ ದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಉದ್ಧಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾನಂ ರತ್ತಸಾಲೀನಂ ಪೂರಯಿಂಸು। ಸೋ ಸೇಸಾನಮ್ಪಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ವೀಮಂಸಿತುಕಾಮೋ ಭರಿಯಞ್ಚ ಪುತ್ತಾದಯೋ ಚ "ತುಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಆಹ।

ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ತಣ್ಡುಲೇ ಮಿನಾಪೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ಭತ್ತಂ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಕಟಚ್ಛುಂ ಆದಾಯ "ಭತ್ತೇನ ಅತ್ಥಿಕಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ಘೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಉಪನೀತಭಾಜನಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸಕಲದಿವಸಮ್ಪಿ ದೇನ್ತಿಯಾ ಕಟಚ್ಛುನಾ ಗಹಿತಟ್ಠಾನಮೇವ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ತಸ್ಸಾ ಪನ ಪುರಿಮಬುದ್ಧಾನಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾಮಹತ್ಥೇನ ಉಕ್ಖಲಿಂ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥೇನ ಕಟಚ್ಛುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏವಮೇವ ಪತ್ತೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ಭತ್ತಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ ವಾಮಹತ್ಥತಲಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪದುಮಲಕ್ಖಣಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥತಲಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಚನ್ದಲಕ್ಖಣಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ವಾಮಹತ್ಥತೋ ಧಮ್ಮಕರಣಂ ಆದಾಯ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉದಕಂ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ದದಮಾನಾ ಅಪರಾಪರಂ ವಿಚರಿ, ತೇನಸ್ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಪಾದತಲಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಚನ್ದಲಕ್ಖಣಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ವಾಮಪಾದತಲಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪದುಮಲಕ್ಖಣಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಚನ್ದಪದುಮಾತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು।

ಪುತ್ತೋಪಿಸ್ಸ ಸೀಸಂ ನ್ಹಾತೋ ಸಹಸ್ಸಥವಿಕಂ ಆದಾಯ "ಕಹಾಪಣೇಹಿ ಅತ್ಥಿಕಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಗಹಿತಭಾಜನಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಥವಿಕಾಯ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಂ ಅಹೋಸಿಯೇವ। ಸುಣಿಸಾಪಿಸ್ಸ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ವೀಹಿಪಿಟಕಂ ಆದಾಯ ಆಕಾಸಙ್ಗಣೇ ನಿಸಿನ್ನಾ "ಬೀಜಭತ್ತೇಹಿ ಅತ್ಥಿಕಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಗಹಿತಭಾಜನಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಪಿಟಕಂ ಯಥಾಪೂರಿತಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ದಾಸೋಪಿಸ್ಸ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಯುಗೇಸು ಸುವಣ್ಣಯೋತ್ತೇಹಿ ಗೋಣೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪತೋದಯಟ್ಠಿಂ ಆದಾಯ ದ್ವಿನ್ನಂ ಗೋಣಾನಂ ಗನ್ಧಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕಾನಿ ದತ್ವಾ ವಿಸಾಣೇಸು ಸುವಣ್ಣಕೋಸಕೇ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಖೇತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಜೇಸಿ। ಇತೋ ತಿಸ್ಸೋ, ಏತ್ತೋ

ತಿಸ್ಸೋ, ಮಜ್ಝೇ ಏಕಾತಿ ಸತ್ತ ಸೇತಾ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। ಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ಭತ್ತಬೀಜಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾದೀಸು ಯಥಾರುಚಿತಂ ಸೇಟ್ಠಿಗೇಹತೋಯೇವ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾ।

ಏವಂ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಸೇಟ್ಠಿ "ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ಆಗತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಸತ್ಥು ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ತಿತ್ಥಿಯೇ ದಿಸ್ವಾ ತೇಹಿ "ಕಸ್ಮಾ ತಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಾನೋ ಅಕಿರಿಯವಾದಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ನಿವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ । ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ಅವಣ್ಣಂ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವಾರಿತಭಾವಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ, "ಗಹಪತಿ, ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ನಾಮ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ದೋಸಂ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಅವಿಜ್ಜಮಾನಮ್ಪಿ ಪರೇಸಂ ದೋಸಂ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭುಸಂ ವಿಯ ಓಪುನನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೨೫೨."ಸುದಸ್ಸಂ ವಜ್ಜಮಞ್ಞೇಸಂ, ಅತ್ತನೋ ಪನ ದುದ್ದಸಂ।
ಪರೇಸಞ್ಹಿ ಸೋ ವಜ್ಜಾನಿ, ಓಪುನಾತಿ ಯಥಾ ಭುಸಂ।
ಅತ್ತನೋ ಪನ ಛಾದೇತಿ, ಕಲಿಂವ ಕಿತವಾ ಸಠೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುದಸ್ಸಂ ವಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಪರಸ್ಸ ಅಣುಮತ್ತಮ್ಪಿ ವಜ್ಜಂ ಖಲಿತಂ ಸುದಸ್ಸಂ ಸುಖೇನೇವ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಅತ್ತನೋ ಪನ ಅತಿಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ದುದ್ದಸಂ। **ಪರೇಸಂ ಹೀ**ತಿ ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಾದೀಸು ಪರೇಸಂ ವಜ್ಜಾನಿ ಉಚ್ಚಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭುಸಂ ಓಪುನನ್ತೋ ವಿಯ ಓಪುನಾತಿ। **ಕಲಿಂವ ಕಿತವಾ ಸಠೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸಕುಣೇಸು ಅಪರಜ್ಝನಭಾವೇನ ಅತ್ತಭಾವೋ ಕಲಿ ನಾಮ, ಸಾಖಭಙ್ಗಾದಿಕಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದನಂ ಕಿತವಾ ನಾಮ, ಸಾಕುಣಿಕೋ ಸಠೋ ನಾಮ। ಯಥಾ ಸಕುಣಲುದ್ದಕೋ ಸಕುಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾರೇತುಕಾಮೋ ಕಿತವಾ ವಿಯ ಅತ್ತಭಾವಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ವಜ್ಜಂ ಛಾದೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞಿತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಪರವಜ್ಜಾನುಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞಿಂ ನಾಮ ಏಕಂ ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ "ಅಯಂ ಏವಂ ನಿವಾಸೇತಿ, ಏವಂ ಪಾರುಪತೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರಮೇವ ಗವೇಸನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಸುಕೋ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ, ಥೇರೋ ಏವಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ವತ್ತಸೀಸೇ ಠತ್ವಾ ಏವಂ ಓವದನ್ತೋ ಅನನುಪವಾದೋ। ಯೋ ಪನ ನಿಚ್ಚಂ ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞಿತಾಯ ಪರೇಸಂ ಅನ್ತರಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ವಿಚರತಿ, ತಸ್ಸ ಝಾನಾದೀಸು ಏಕೋಪಿ ವಿಸೇಸೋ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಕೇವಲಂ ಆಸವಾಯೇವ ವಡ್ಢನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೨೫೩."ಪರವಜ್ಜಾನುಪಸ್ಸಿಸ್ಸ, ನಿಚ್ಚಂ ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞಿನೋ।
ಆಸವಾ ತಸ್ಸ ವಡ್ಢನ್ತಿ, ಆರಾ ಸೋ ಆಸವಕ್ಖಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞಿನೋತಿ** ಏವಂ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಂ ಏವಂ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಪರೇಸಂ ಅನ್ತರಗವೇಸಿತಾಯ ಉಜ್ಝಾನಬಹುಲಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಝಾನಾದೀಸು ಏಕಧಮ್ಮೋಪಿ ನ ವಡ್ಢತಿ, ಅಥ ಖೋ ಆಸವಾವ ತಸ್ಸ ವಡ್ಢನ್ತಿ। ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ ಸೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸಙ್ಖಾತಾ ಆಸವಕ್ಖಯಾ ಆರಾ ದೂರಂ ಗತೋವ ಹೋತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞಿತ್ಥೇರವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ಸುಭದ್ದಪರಿಬ್ಬಾಜಕವತ್ಥು

ಆಕಾಸೇತಿ ಇದಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಕುಸಿನಾರಾಯಂ ಉಪವತ್ತನೇ ಮಲ್ಲಾನಂ ಸಾಲವನೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪನ್ನೋ ಸುಭದ್ದಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಅತೀತೇ ಕನಿಟ್ಠಭಾತರಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಸ್ಸೇ ನವಕ್ಖತ್ತುಂ ಅಗ್ಗದಾನಂ ದೇನ್ತೇ ದಾನಂ ದಾತುಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೋ ಓಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ಅವಸಾನೇ ಅದಾಸಿ। ತಸ್ಮಾ ಪಠಮಬೋಧಿಯಮ್ಪಿ ಮಜ್ಝಿಮಬೋಧಿಯಮ್ಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಂ ನಾಲತ್ಥ। ಪಚ್ಛಿಮಬೋಧಿಯಂ ಪನ ಸತ್ಥು ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೇ "ಅಹಂ ತೀಸು ಪಞ್ಹೇಸು ಅತ್ತನೋ ಕಙ್ಖಂ ಮಹಲ್ಲಕೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ 'ದಹರೋ'ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ನ ಪುಚ್ಛಿಂ , ತಸ್ಸ ಚ ದಾನಿ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ, ಪಚ್ಛಾ ಮೇ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅಪುಚ್ಛಿತಕಾರಣಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ನಿವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಾ ಓಕಾಸಂ ಕತ್ವಾ, "ಆನನ್ದ, ಮಾ ಸುಭದ್ದಂ ನಿವಾರಯಿ, ಪುಚ್ಛತು ಮಂ ಪಞ್ಹ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, "ಭೋ ಸಮಣ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಆಕಾಸೇ ಪದಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ಸಮಣೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಸಙ್ಖಾರಾ ಸಸ್ಸತಾ ನಾಮ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಇಮೇ ಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಅಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ –

೨೫೪."ಆಕಾಸೇವ ಪದಂ ನತ್ಥಿ, ಸಮಣೋ ನತ್ಥಿ ಬಾಹಿರೇ।
ಪಪಞ್ಚಾಭಿರತಾ ಪಜಾ, ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಾ ತಥಾಗತಾ॥

೨೫೫.ಆಕಾಸೇವ ಪದಂ ನತ್ಥಿ, ಸಮಣೋ ನತ್ಥಿ ಬಾಹಿರೇ।
ಸಙ್ಖಾರಾ ಸಸ್ಸತಾ ನತ್ಥಿ, ನತ್ಥಿ ಬುದ್ಧಾನಮಿಞ್ಜಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪದನ್ತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆಕಾಸೇ ವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನವಸೇನ ಏವರೂಪನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತಬ್ಬಂ ಕಸ್ಸಚಿ ಪದಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಬಾಹಿರೇತಿ** ಮಮ ಸಾಸನತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ಮಗ್ಗಫಲಟ್ಠೋ ಸಮಣೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಪಜಾತಿ** ಅಯಂ ಸತ್ತಲೋಕಸಙ್ಖಾತಾ ಪಜಾ ತಣ್ಹಾದೀಸು ಪಪಞ್ಚೇಸುಯೇವಾಭಿರತಾ। **ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಾತಿ** ಬೋಧಿಮೂಲೇಯೇವ ಸಬ್ಬಪಪಞ್ಚಾನಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಾ ತಥಾಗತಾ। **ಸಙ್ಖಾರಾತಿ** ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ। ತೇಸು ಹಿ ಏಕೋಪಿ ಸಸ್ಸತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಇಞ್ಜಿತನ್ತಿ** ಬುದ್ಧಾನಂ ಪನ ತಣ್ಹಾಮಾನಾದೀಸು ಇಞ್ಜಿತೇಸು ಯೇನ ಸಙ್ಖಾರಾ ಸಸ್ಸತಾತಿ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ತಂ ಏಕಂ ಇಞ್ಜಿತಮ್ಪಿ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸುಭದ್ದೋ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸುಭದ್ದಪರಿಬ್ಬಾಜಕವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಮಂ।

ಮಲವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಅಟ್ಠಾರಸಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೯. ಧಮ್ಮಟ್ಠವಗ್ಗೋ

೧. ವಿನಿಚ್ಛಯಮಹಾಮತ್ತವತ್ಥು

ನ ತೇನ ಹೋತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯಮಹಾಮತ್ತೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಉತ್ತರದ್ವಾರಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ನಗರಮಜ್ಝೇನ ವಿಹಾರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮೇಘೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಾವಸ್ಸಿ। ತೇ ಸಮ್ಮುಖಾಗತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಮಹಾಮತ್ತೇ ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇ ಅಸಾಮಿಕೇ ಕರೋನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹೋ ಇಮೇ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ, ಮಯಂ ಪನ 'ಇಮೇ ಧಮ್ಮೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕರೋನ್ತೀ'ತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ ಅಹುಮ್ಹಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವಸ್ಸೇ ವಿಗತೇ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛನ್ದಾದಿವಸಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ, ಅಪರಾಧಂ ಪನ ಅನುವಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಪರಾಧಾನುರೂಪಂ ಅಸಾಹಸೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕರೋನ್ತಾ ಏವ ಧಮ್ಮಟ್ಠಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೫೬."ನ ತೇನ ಹೋತಿ ಧಮ್ಮಟ್ಠೋ, ಯೇನತ್ಥಂ ಸಾಹಸಾ ನಯೇ।
ಯೋ ಚ ಅತ್ಥಂ ಅನತ್ಥಞ್ಚ, ಉಭೋ ನಿಚ್ಛೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

೨೫೭."ಅಸಾಹಸೇನ ಧಮ್ಮೇನ, ಸಮೇನ ನಯತೀ ಪರೇ।
ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಗುತ್ತೋ ಮೇಧಾವೀ, ಧಮ್ಮಟ್ಠೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇನಾತಿ** ಏತ್ತಕೇನೇವ ಕಾರಣೇನ। **ಧಮ್ಮಟ್ಠೋತಿ** ರಾಜಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಕಾತಬ್ಬೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋಪಿ ಧಮ್ಮಟ್ಠೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। **ಯೇನಾತಿ** ಯೇನ ಕಾರಣೇನ। **ಅತ್ಥನ್ತಿ** ಓತಿಣ್ಣಂ ವಿನಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಂ। **ಸಾಹಸಾ ನಯೇತಿ** ಛನ್ದಾದೀಸು ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಸಾಹಸೇನ ಮುಸಾವಾದೇನ ವಿನಿಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಯೋ ಹಿ ಛನ್ದೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಞಾತೀತಿ ವಾ ಮಿತ್ತೋತಿ ವಾ ಮುಸಾ ವತ್ವಾ ಅಸಾಮಿಕಮೇವ ಸಾಮಿಕಂ ಕರೋತಿ, ದೋಸೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ವೇರೀನಂ ಮುಸಾ ವತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಮೇವ ಅಸಾಮಿಕಂ ಕರೋತಿ, ಮೋಹೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಕಾಲೇ ಅಞ್ಞವಿಹಿತೋ ವಿಯ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಮುಸಾ ವತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಜಿತಂ, ಅಯಂ ಪರಾಜಿತೋ"ತಿ ಪರಂ ನೀಹರತಿ, ಭಯೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಕಸ್ಸಚಿದೇವ ಇಸ್ಸರಜಾತಿಕಸ್ಸ ಪರಾಜಯಂ ಪಾಪುಣನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಜಯಂ ಆರೋಪೇತಿ, ಅಯಂ ಸಾಹಸೇನ ಅತ್ಥಂ ನೇತಿ ನಾಮ। ಏಸೋ ಧಮ್ಮಟ್ಠೋ ನಾಮ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ಥಂ ಅನತ್ಥಞ್ಚಾತಿ** ಭೂತಞ್ಚ ಅಭೂತಞ್ಚ ಕಾರಣಂ। **ಉಭೋ ನಿಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ** ಯೋ ಪನ ಪಣ್ಡಿತೋ ಉಭೋ ಅತ್ಥಾನತ್ಥೇ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿತ್ವಾ ವದತಿ। **ಅಸಾಹಸೇನಾತಿ** ಅಮುಸಾವಾದೇನ। **ಧಮ್ಮೇನಾತಿ** ವಿನಿಚ್ಛಯಧಮ್ಮೇನ, ನ ಛನ್ದಾದಿವಸೇನ। **ಸಮೇನಾತಿ** ಅಪರಾಧಾನುರೂಪೇನೇವ ಪರೇ ನಯತಿ, ಜಯಂ ವಾ ಪರಾಜಯಂ ವಾ ಪಾಪೇತಿ। **ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಗುತ್ತೋತಿ** ಸೋ ಧಮ್ಮಗುತ್ತೋ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತೋ ಧಮ್ಮೋಜಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮೇಧಾವೀ ವಿನಿಚ್ಛಯಧಮ್ಮೇ ಠಿತತ್ತಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ವಿನಿಚ್ಛಯಮಹಾಮತ್ತವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯವತ್ಥು

ನ ತೇನ ಪಣ್ಡಿತೋ ಹೋತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ವಿಹಾರೇಪಿ ಗಾಮೇಪಿ ಭತ್ತಗ್ಗಂ ಆಕುಲಂ ಕರೋನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಾಮೇ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಆಗತೇ ದಹರೇ ಸಾಮಣೇರೇ ಚ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಕೀದಿಸಂ, ಆವುಸೋ, ಭತ್ತಗ್ಗ"ನ್ತಿ? ಭನ್ತೇ, ಮಾ ಪುಚ್ಛಥ, ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ "ಮಯಮೇವ ವಿಯತ್ತಾ, ಮಯಮೇವ ಪಣ್ಡಿತಾ, ಇಮೇ ಪಹರಿತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಕಚವರಂ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ನೀಹರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಚವರಂ ಓಕಿರನ್ತಾ ಭತ್ತಗ್ಗಂ ಆಕುಲಂ ಅಕಂಸೂತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಹುಂ ಭಾಸಿತ್ವಾ ಪರೇ ವಿಹೇಠಯಮಾನಂ 'ಪಣ್ಡಿತೋ'ತಿ ವದಾಮಿ, ಖೇಮಿನಂ ಪನ ಅವೇರಿನಂ ಅಭಯಮೇವ ಪಣ್ಡಿತೋತಿ ವದಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೫೮."ನ ತೇನ ಪಣ್ಡಿತೋ ಹೋತಿ, ಯಾವತಾ ಬಹು ಭಾಸತಿ।
ಖೇಮೀ ಅವೇರೀ ಅಭಯೋ, ಪಣ್ಡಿತೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಾವತಾ**ತಿ ಯತ್ತಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಾದೀಸು ಬಹುಂ ಕಥೇತಿ, ತೇನ ಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ । ಯೋ ಪನ ಸಯಂ ಖೇಮೀ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ವೇರಾನಂ ಅಭಾವೇನ ಅವೇರೀ ನಿಬ್ಭಯೋ , ಯಂ ವಾ ಆಗಮ್ಮ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಭಯಂ ನ ಹೋತಿ, ಸೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಏಕುದಾನಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರವತ್ಥು

ನ ತಾವತಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕುದಾನತ್ಥೇರಂ ನಾಮ ಖೀಣಾಸವಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಏಕಕೋವ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ವಿಹರತಿ, ಏಕಮೇವಸ್ಸ ಉದಾನಂ ಪಗುಣಂ -

"ಅಧಿಚೇತಸೋ ಅಪ್ಪಮಜ್ಜತೋ,
ಮುನಿನೋ ಮೋನಪಥೇಸು ಸಿಕ್ಖತೋ।
ಸೋಕಾ ನ ಭವನ್ತಿ ತಾದಿನೋ,
ಉಪಸನ್ತಸ್ಸ ಸದಾ ಸತೀಮತೋ"ತಿ॥ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫೩; ಉದಾ॰ ೩೭)।

ಸೋ ಕಿರ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಸು ಸಯಮೇವ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಘೋಸೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವದತಿ। ಪಥವಿಉನ್ದ್ರಿಯನಸದ್ದೋ ವಿಯ ದೇವತಾನಂ ಸಾಧುಕಾರಸದ್ದೋ ಹೋತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಸತಪರಿವಾರಾ ದ್ವೇ ತಿಪಿಟಕಧರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಂಸು। ಸೋ ತೇ ದಿಸ್ವಾವ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ "ಸಾಧು ವೋ ಕತಂ ಇಧ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇಹಿ, ಅಜ್ಜ ಮಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಅತ್ಥಿ ಪನ, ಆವುಸೋ, ಇಧ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮಾತಿ। ಅತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ವನಸಣ್ಡೋ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನದಿವಸೇ ದೇವತಾನಂ ಸಾಧುಕಾರಸದ್ದೇನ ಏಕನಿನ್ನಾದೋ ಹೋತೀತಿ। ತೇಸು ಏಕೋ ತಿಪಿಟಕಧರೋ ಧಮ್ಮಂ ಓಸಾರೇಸಿ, ಏಕೋ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದೇವತಾಪಿ ಸಾಧುಕಾರಂ ನಾದಾಸಿ। ತೇ ಆಹಂಸು - "ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮಸ್ಸವನದಿವಸೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ದೇವತಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಸಾಧುಕಾರಂ ದೇನ್ತೀತಿ ವದೇಸಿ, ಕಿಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ। ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ಸಾಧುಕಾರಸದ್ದೇನ ಏಕನಿನ್ನಾದೋ ಏವ ಹೋತಿ, ನ ಅಜ್ಜ ಪನ ಜಾನಾಮಿ "ಕಿಮೇತ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ,

ಆವುಸೋ, ತ್ವಂ ತಾವ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಬೀಜನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ತಮೇವ ಗಾಥಂ ವದೇಸಿ। ದೇವತಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಸಾಧುಕಾರಮದಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಪರಿವಾರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು "ಇಮಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ದೇವತಾ ಮುಖೋಲೋಕನೇನ ಸಾಧುಕಾರಂ ದದನ್ತಿ, ತಿಪಿಟಕಧರಭಿಕ್ಖುಸು ಏತ್ತಕಂ ಭಣನ್ತೇಸುಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಸಂಸನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅವತ್ವಾ ಏಕೇನ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರೇನ ಏಕಗಾಥಾಯ ಕಥಿತಾಯ ಮಹಾಸದ್ದೇನ ಸಾಧುಕಾರಂ ದದನ್ತೀ"ತಿ। ತೇಪಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ "ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೋ ಬಹುಮ್ಪಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ವಾ ಭಾಸತಿ ವಾ, ತಂ ಧಮ್ಮಧರೋತಿ ವದಾಮಿ। ಯೋ ಪನ ಏಕಮ್ಪಿ ಗಾಥಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮಧರೋ ನಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೫೯."ನ ತಾವತಾ ಧಮ್ಮಧರೋ, ಯಾವತಾ ಬಹು ಭಾಸತಿ।
ಯೋ ಚ ಅಪ್ಪಮ್ಪಿ ಸುತ್ವಾನ, ಧಮ್ಮಂ ಕಾಯೇನ ಪಸ್ಸತಿ।
ಸ ವೇ ಧಮ್ಮಧರೋ ಹೋತಿ, ಯೋ ಧಮ್ಮಂ ನಪ್ಪಮಜ್ಜತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಾವತಾತಿ** ಯತ್ತಕೇನ ಉಗ್ಗಹಣಧಾರಣವಾಚನಾದಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಬಹುಂ ಭಾಸತಿ, ತಾವತ್ತಕೇನ ಧಮ್ಮಧರೋ ನ ಹೋತಿ, ವಂಸಾನುರಕ್ಖಕೋ ಪನ ಪವೇಣಿಪಾಲಕೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಯೋ ಚ ಅಪ್ಪಮ್ಪೀ**ತಿ ಯೋ ಪನ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಮನ್ವಾಯ ಅತ್ಥಮನ್ವಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ನಾಮಕಾಯೇನ ದುಕ್ಖಾದೀನಿ ಪರಿಜಾನನ್ತೋ ಚತುಸಚ್ಚಧಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಸ ವೇ ಧಮ್ಮಧರೋ ಹೋತಿ। **ಯೋ ಧಮ್ಮಂ ನಪ್ಪಮಜ್ಜತೀ**ತಿ ಯೋಪಿ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜೇವಾತಿ ಪಟಿವೇಧಂ ಆಕಙ್ಖನ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ನಪ್ಪಮಜ್ಜತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಧರೋಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಏಕುದಾನಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರವತ್ಥು

ನ ತೇನ ಥೇರೋ ಸೋ ಹೋತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ಥೇರೇ ಸತ್ಥು ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತಮತ್ತೇ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಆರಞ್ಞಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ಏವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಅರಹತ್ತೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಇತೋ ಗತಂ ಏಕಂ ಥೇರಂ ಪಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ನ ಪಸ್ಸಾಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ನು ದಿಟ್ಠೋ ವೋ"ತಿ? "ಏಕಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಾಮಣೇರಂ ಪಸ್ಸಿಮ್ಹಾ"ತಿ। "ನ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಮಣೇರೋ, ಥೇರೋ ಏವ ಸೋ"ತಿ? "ಅತಿವಿಯ ಖುದ್ದಕೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಲ್ಲಕಭಾವೇನ ಥೇರಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನಮತ್ತಕೇನ ಥೇರೋತಿ ವದಾಮಿ। ಯೋ ಪನ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಅಹಿಂಸಕಭಾವೇ ಠಿತೋ, ಅಯಂ ಥೇರೋ ನಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೬೦."ನ ತೇನ ಥೇರೋ ಸೋ ಹೋತಿ, ಯೇನಸ್ಸ ಪಲಿತಂ ಸಿರೋ।
ಪರಿಪಕ್ಕೋ ವಯೋ ತಸ್ಸ, ಮೋಘಜಿಣ್ಣೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

೨೬೧."ಯಮ್ಹಿ ಸಚ್ಚಞ್ಚ ಧಮ್ಮೋ ಚ, ಅಹಿಂಸಾ ಸಂಯಮೋ ದಮೋ।

ಸ ವೇ ವನ್ತಮಲೋ ಧೀರೋ, ಥೇರೋ ಇತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪರಿಪಕ್ಕೋ**ತಿ ಪರಿಣತೋ, ವುಡ್ಢಭಾವಂ ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮೋಘಜಿಣ್ಣೋ**ತಿ ಅನ್ತೋ ಥೇರಕರಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಭಾವೇನ ತುಚ್ಛಜಿಣ್ಣೋ ನಾಮ। **ಯಮ್ಹಿ ಸಚ್ಚಞ್ಚ ಧಮ್ಮೋ ಚಾ**ತಿ ಯಮ್ಹಿ ಪನ ಪುಗ್ಗಲೇ ಸೋಳಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಟಿವಿದ್ಧತ್ತಾ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಸಚ್ಚಂ, ಞಾಣೇನ ಸಚ್ಛಿಕತತ್ತಾ ನವವಿಧೋ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೋ ಚ ಅತ್ಥಿ। **ಅಹಿಂಸಾ**ತಿ ಅಹಿಂಸನಭಾವೋ। ದೇಸನಾಮತ್ತಮೇತಂ, ಯಮ್ಹಿ ಪನ ಚತುಬ್ಬಿಧಾಪಿ ಅಪ್ಪಮಞ್ಞಾಭಾವನಾ ಅತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಂಯಮೋ ದಮೋ**ತಿ ಸೀಲಞ್ಚೇವ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ ಚ। **ವನ್ತಮಲೋ**ತಿ ಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ನೀಹಟಮಲೋ। **ಧೀರೋ**ತಿ ಧಿತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ। **ಥೇರೋ**ತಿ ಸೋ ಇಮೇಹಿ ಥಿರಭಾವಕಾರಕೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಥೇರೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಸಮ್ಬಹುಲಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ನ ವಾಕ್ಕರಣಮತ್ತೇನಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ದಹರೇ ಚೇವ ಸಾಮಣೇರೇ ಚ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮಾಚರಿಯಾನಮೇವ ಚೀವರರಜನಾದೀನಿ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಾನಿ ಕರೋನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಚ್ಚೇ ಥೇರಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಮಯಮ್ಪಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಸಮಯೇ ಕುಸಲಾ, ಅಮ್ಹಾಕಮೇವ ಕಿಞ್ಚಿ ನತ್ಥಿ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯಾಮ, 'ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಸಮಯೇ ಕುಸಲಾ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾಪಿ ಇಮೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಸೋಧೇತ್ವಾ ಮಾ ಸಜ್ಝಾಯಿತ್ಥಾತಿ ದಹರಸಾಮಣೇರೇ ಆಣಾಪೇಥಾ'ತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ವಡ್ಢಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಥಾ ವದಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಪವೇಣಿವಸೇನೇವ ಏವಂ ವತ್ತುಂ ಲಭತಿ, ಇಮೇ ಪನ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೇ ನಿಸ್ಸಿತಾತಿ ಞತ್ವಾ ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇ ವಾಕ್ಕರಣಮತ್ತೇನ ಸಾಧುರೂಪಾತಿ ನ ವದಾಮಿ। ಯಸ್ಸ ಪನೇತೇ ಇಸ್ಸಾದಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ, ಏಸೋ ಏವ ಸಾಧುರೂಪೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೬೨."ನ ವಾಕ್ಕರಣಮತ್ತೇನ, ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ವಾ।
ಸಾಧುರೂಪೋ ನರೋ ಹೋತಿ, ಇಸ್ಸುಕೀ ಮಚ್ಛರೀ ಸಠೋ॥

೨೬೩."ಯಸ್ಸ ಚೇತಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಂ, ಮೂಲಘಚ್ಚಂ ಸಮೂಹತಂ।
ಸವನ್ತದೋಸೋ ಮೇಧಾವೀ, ಸಾಧುರೂಪೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ವಾಕ್ಕರಣಮತ್ತೇನಾ**ತಿ ವಚೀಕರಣಮತ್ತೇನ ಸದ್ದಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನವಚನಮತ್ತೇನ। **ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ವಾ**ತಿ ಸರೀರವಣ್ಣಸ್ಸ ಮನಾಪಭಾವೇನ ವಾ। **ನರೋ**ತಿ ಏತ್ತಕೇನೇವ ಕಾರಣೇನ ಪರಲಾಭಾದೀಸು ಇಸ್ಸಾಮನಕೋ ಪಞ್ಚವಿಧೇನ ಮಚ್ಛೇರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಕೇರಾಟಿಕಭಾವೇನ ಸಠೋ ನರೋ ಸಾಧುರೂಪೋ ನ ಹೋತಿ। **ಯಸ್ಸ ಚೇತ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಚ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇತಂ ಇಸ್ಸಾದಿದೋಸಜಾತಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ಸಮೂಲಕಂ ಛಿನ್ನಂ, ಮೂಲಘಾತಂ ಕತ್ವಾ ಸಮೂಹತಂ , ಸೋ ವನ್ತದೋಸೋ ಧಮ್ಮೋಜಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಾಧುರೂಪೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಮ್ಬಹುಲಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಹತ್ಥಕವತ್ಥು

ನ ಮುಣ್ಡಕೇನ ಸಮಣೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಹತ್ಥಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ವಾದಕ್ಖಿತ್ತೋ "ತುಮ್ಹೇ ಅಸುಕವೇಲಾಯ ಅಸುಕಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ, ವಾದಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುರೇತರಮೇವ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ "ಪಸ್ಸಥ, ತಿತ್ಥಿಯಾ ಮಮ ಭಯೇನ ನಾಗತಾ, ಏಸೋವ ಪನ ನೇಸಂ ಪರಾಜಯೋ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ವಾದಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅಞ್ಞೇನಞ್ಞಂ ಪಟಿಚರನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಹತ್ಥಕೋ ಕಿರ ಏವಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಹತ್ಥಕ, ಏವಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಸಿ? ಏವರೂಪಞ್ಹಿ ಮುಸಾವಾದಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸೀಸಮುಣ್ಡನಾದಿಮತ್ತೇನೇವ ಸಮಣೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ಯೋ ಪನ ಅಣೂನಿ ವಾ ಥೂಲಾನಿ ವಾ ಪಾಪಾನಿ ಸಮೇತ್ವಾ ಠಿತೋ, ಅಯಮೇವ ಸಮಣೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೬೪."ನ ಮುಣ್ಡಕೇನ ಸಮಣೋ, ಅಬ್ಬತೋ ಅಲಿಕಂ ಭಣಂ।
ಇಚ್ಛಾಲೋಭಸಮಾಪನ್ನೋ, ಸಮಣೋ ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ॥

೨೬೫.ಯೋ ಚ ಸಮೇತಿ ಪಾಪಾನಿ, ಅಣುಂ ಥೂಲಾನಿ ಸಬ್ಬಸೋ।
ಸಮಿತತ್ತಾ ಹಿ ಪಾಪಾನಂ, ಸಮಣೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮುಣ್ಡಕೇನಾ**ತಿ ಸೀಸಮುಣ್ಡನಮತ್ತೇನ। **ಅಬ್ಬತೋ**ತಿ ಸೀಲವತೇನ ಚ ಧುತಙ್ಗವತೇನ ಚ ವಿರಹಿತೋ। **ಅಲಿಕಂ ಭಣ**ನ್ತಿ ಮುಸಾವಾದಂ ಭಣನ್ತೋ ಅಸಮ್ಪತ್ತೇಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಇಚ್ಛಾಯ ಪತ್ತೇಸು ಚ ಲೋಭೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಮಣೋ ನಾಮ ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ? **ಸಮೇತೀ**ತಿ ಯೋ ಚ ಪರಿತ್ತಾನಿ ವಾ ಮಹನ್ತಾನಿ ವಾ ಪಾಪಾನಿ ವೂಪಸಮೇತಿ, ಸೋ ತೇಸಂ ಸಮಿತತ್ತಾ ಸಮಣೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಹತ್ಥಕವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ನ ತೇನ ಭಿಕ್ಖು ಸೋ ಹೋತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಬಾಹಿರಸಮಯೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಣೇನ 'ಭಿಕ್ಖೂ'ತಿ ವದತಿ, ಮಮ್ಪಿ 'ಭಿಕ್ಖೂ'ತಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಹಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರಿತ್ವಾ ಜೀವಾಮಿ, ಮಮ್ಪಿ 'ಭಿಕ್ಖೂ'ತಿ ವದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ನಾಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಭಿಕ್ಖನಮತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ವದಾಮಿ। ನ ಹಿ ವಿಸ್ಸಂ ಧಮ್ಮಂ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ನಾಮ ಹೋತಿ। ಯೋ ಪನ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇಸು ಸಙ್ಖಾಯ ಚರತಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ನಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೬೬."ನ ತೇನ ಭಿಕ್ಖು ಸೋ ಹೋತಿ, ಯಾವತಾ ಭಿಕ್ಖತೇ ಪರೇ।
ವಿಸ್ಸಂ ಧಮ್ಮಂ ಸಮಾದಾಯ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ ನ ತಾವತಾ॥

೨೬೭."ಯೋಧ ಪುಞ್ಞಞ್ಚ ಪಾಪಞ್ಚ, ಬಾಹೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾ।
ಸಙ್ಖಾಯ ಲೋಕೇ ಚರತಿ, ಸ ವೇ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಾವತಾತಿ** ಯತ್ತಕೇನ ಪರೇ ಭಿಕ್ಖತೇ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖನಮತ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖು ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। **ವಿಸ್ಸನ್ತಿ** ವಿಸಮಂ ಧಮ್ಮಂ, ವಿಸ್ಸಗನ್ಧಂ ವಾ ಕಾಯಕಮ್ಮಾದಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಸಮಾದಾಯ ಚರನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। **ಯೋಧಾತಿ** ಯೋ ಇಧ ಸಾಸನೇ ಉಭಯಮ್ಪೇತಂ ಪುಞ್ಞಞ್ಚ ಪಾಪಞ್ಚ ಮಗ್ಗಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇನ ಬಾಹೇತ್ವಾ ಪನುದಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾ ಹೋತಿ। **ಸಙ್ಖಾಯಾತಿ** ಞಾಣೇನ। **ಲೋಕೇತಿ** ಖನ್ಧಾದಿಲೋಕೇ "ಇಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾ ಖನ್ಧಾ, ಇಮೇ ಬಾಹಿರಾ"ತಿ ಏವಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಧಮ್ಮೇ ಜಾನಿತ್ವಾ ಚರತಿ, ಸೋ ತೇನ ಞಾಣೇನ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಭಿನ್ನತ್ತಾ "ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ತಿತ್ಥಿಯವತ್ಥು

ನ ಮೋನೇನಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತಿತ್ಥಿಯೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ಭುತ್ತಟ್ಠಾನೇಸು ಮನುಸ್ಸಾನಂ "ಖೇಮಂ ಹೋತು, ಸುಖಂ ಹೋತು, ಆಯು ವಡ್ಢತು, ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಕಲಲಂ ಅತ್ಥಿ, ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಕಣ್ಟಕೋ ಅತ್ಥಿ, ಏವರೂಪಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಮಙ್ಗಲಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಪನ ಪಠಮಬೋಧಿಯಂ ಅನುಮೋದನಾದೀನಂ ಅನನುಞ್ಞಾತಕಾಲೇ ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಮಙ್ಗಲಂ ಸುಣಾಮ, ಭದ್ದನ್ತಾ ಪನ ತುಣ್ಹೀಭೂತಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತೀ"ತಿ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂ ತಮತ್ಥಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭತ್ತಗ್ಗಾದೀಸು ಯಥಾಸುಖಂ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋಥ, ಉಪನಿಸಿನ್ನಕಥಂ ಕರೋಥ, ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಅನುಜಾನಿ। ತೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ ಅನುಮೋದನಾದೀನಿ ಸುಣನ್ತಾ ಉಸ್ಸಾಹಪ್ಪತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ತಿತ್ಥಿಯಾ ಪನ "ಮಯಂ ಮುನಿನೋ ಮೋನಂ ಕರೋಮ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕಾ ಭತ್ತಗ್ಗಾದೀಸು ಮಹಾಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತೀ"ತಿ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ "ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಣ್ಹೀಭಾವಮತ್ತೇನ 'ಮುನೀ'ತಿ ವದಾಮಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಹಿ ಅಜಾನನ್ತಾ ನ ಕಥೇನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಅವಿಸಾರದತಾಯ, ಏಕಚ್ಚೇ 'ಮಾ ನೋ ಇಮಂ ಅತಿಸಯತ್ಥಂ ಅಞ್ಞೇ ಜಾನಿಂಸೂ'ತಿ ಮಚ್ಛೇರೇನ। ತಸ್ಮಾ ಮೋನಮತ್ತೇನ ಮುನಿ ನ ಹೋತಿ, ಪಾಪವೂಪಸಮೇನ ಪನ ಮುನಿ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೬೮."ನ ಮೋನೇನ ಮುನೀ ಹೋತಿ, ಮೂಳ್ಹರೂಪೋ ಅವಿದ್ದಸು।
ಯೋ ಚ ತುಲಂವ ಪಗ್ಗಯ್ಹ, ವರಮಾದಾಯ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

೨೬೯."ಪಾಪಾನಿ ಪರಿವಜ್ಜೇತಿ, ಸ ಮುನೀ ತೇನ ಸೋ ಮುನಿ।
ಯೋ ಮುನಾತಿ ಉಭೋ ಲೋಕೇ, ಮುನಿ ತೇನ ಪವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಮೋನೇನಾ**ತಿ ಕಾಮಞ್ಚಿ ಮೋನೇಯ್ಯಪಟಿಪದಾಸಙ್ಖಾತೇನ ಮಗ್ಗಞಾಣಮೋನೇನ ಮುನಿ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಇಧ ಪನ ತುಣ್ಹೀಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಮೋನೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಮೂಳ್ಹರೂಪೋ**ತಿ ತುಚ್ಛರೂಪೋ। **ಅವಿದ್ದಸೂ**ತಿ ಅವಿಞ್ಞೂ। ಏವರೂಪೋ ಹಿ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋಪಿ ಮುನಿ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ಅಥ ವಾ ಮೋನೇನ ಮುನಿ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ತುಚ್ಛಸಭಾವೋ ಪನ ಅವಿಞ್ಞೂ ಚ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೋ ಚ ತುಲಂವ ಪಗಯ್ಹಾ**ತಿ ಯಥಾ ಹಿ ತುಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೋ ಅತಿರೇಕಂ ಚೇ ಹೋತಿ, ಹರತಿ। ಊನಂ ಚೇ ಹೋತಿ , ಪಕ್ಖಿಪತಿ। ಏವಮೇವ ಯೋ ಅತಿರೇಕಂ ಹರನ್ತೋ ವಿಯ ಪಾಪಂ ಹರತಿ ಪರಿವಜ್ಜೇತಿ, ಊನಕೇ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ವಿಯ ಕುಸಲಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ಕರೋನ್ತೋ ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಸಙ್ಖಾತಂ ವರಂ ಉತ್ತಮಮೇವ ಆದಾಯ ಪಾಪಾನಿ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಾನಿ ಪರಿವಜ್ಜೇತಿ। **ಸ ಮುನೀ**ತಿ ಸೋ ಮುನಿ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇನ ಸೋ ಮುನೀ**ತಿ ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಸೋ ಮುನೀತಿ ಚೇ? ಯಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಕಾರಣಂ, ತೇನ ಸೋ ಮುನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ ಮುನಾತಿ ಉಭೋ ಲೋಕೇ**ತಿ ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖನ್ಧಾದಿಲೋಕೇ ತುಲಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಮಿನನ್ತೋ ವಿಯ "ಇಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾ ಖನ್ಧಾ, ಇಮೇ ಬಾಹಿರಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಇಮೇ ಉಭೋ ಅತ್ಥೇ ಮುನಾತಿ। **ಮುನಿ ತೇನ ಪವುಚ್ಚತೀ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಮುನೀತಿ ವುಚ್ಚತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ತಿತ್ಥಿಯವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಬಾಲಿಸಿಕವತ್ಥು

ನ ತೇನ ಅರಿಯೋ ಹೋತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅರಿಯಂ ನಾಮ ಬಾಲಿಸಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಉತ್ತರದ್ವಾರಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ತತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೋ ಬಾಲಿಸಿಕೋ ಬಲಿಸೇನ ಮಚ್ಛೇ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ದಿಸ್ವಾ ಬಲಿಸಯಟ್ಠಿಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಠಿತೋ "ತ್ವಂ ಕಿಂ ನಾಮೋಸೀ"ತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಾದೀನಂ ನಾಮಾನಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇಪಿ "ಅಹಂ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಹಂ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ನಾಮಾನಿ ಕಥಯಿಂಸು। ಬಾಲಿಸಿಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸತ್ಥಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ನಾಮಾನಿ ಪುಚ್ಛತಿ, ಮಮಮ್ಪಿ ನಾಮಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಇಚ್ಛಂ ಞತ್ವಾ, "ಉಪಾಸಕ, ತ್ವಂ ಕೋ ನಾಮೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅರಿಯೋ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಉಪಾಸಕ, ತಾದಿಸಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಿನೋ ಅರಿಯಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ, ಅರಿಯಾ ಪನ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಅಹಿಂಸನಭಾವೇ ಠಿತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೭೦."ನ ತೇನ ಅರಿಯೋ ಹೋತಿ, ಯೇನ ಪಾಣಾನಿ ಹಿಂಸತಿ।
ಅಹಿಂಸಾ ಸಬ್ಬಪಾಣಾನಂ, ಅರಿಯೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಹಿಂಸಾ**ತಿ ಅಹಿಂಸನೇನ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯೇನ ಹಿ ಪಾಣಾನಿ ಹಿಂಸತಿ, ನ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಅರಿಯೋ ಹೋತಿ। ಯೋ ಪನ ಸಬ್ಬಪಾಣಾನಂ ಪಾಣಿಆದೀಹಿ ಅಹಿಂಸನೇನ ಮೇತ್ತಾದಿಭಾವನಾಯ ಪತಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ ಹಿಂಸತೋ ಆರಾವ ಠಿತೋ, ಅಯಂ ಅರಿಯೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಾಲಿಸಿಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಬಾಲಿಸಿಕವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಸಮ್ಬಹುಲಸೀಲಾದಿಸಮ್ಪನ್ನಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ನ ಸೀಲಬ್ಬತಮತ್ತೇನಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಸೀಲಾದಿಸಮ್ಪನ್ನೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇಸು ಕಿರ ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಏವಂ ಅಹೋಸಿ - "ಮಯಂ ಸಮ್ಪನ್ನಸೀಲಾ, ಮಯಂ ಧುತಙ್ಗಧರಾ, ಮಯಂ ಬಹುಸ್ಸುತಾ, ಮಯಂ ಪನ್ತಸೇನಾಸನವಾಸಿನೋ, ಮಯಂ ಝಾನಲಾಭಿನೋ, ನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅರಹತ್ತಂ ದುಲ್ಲಭಂ, ಇಚ್ಛಿತದಿವಸೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಯೇಪಿ ತತ್ಥ ಅನಾಗಾಮಿನೋ, ತೇಸಮ್ಪಿ ಏತದಹೋಸಿ - "ನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇದಾನಿ ಅರಹತ್ತಂ ದುಲ್ಲಭ"ನ್ತಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ "ಅಪಿ ನು ಖೋ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ಸತ್ಥಾರಾ ಪುಟ್ಠಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಏವರೂಪಾ ಏವರೂಪಾ ಚ, ತಸ್ಮಾ 'ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತುಂ ಸಮತ್ಥಮ್ಹಾ'ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವಿಹರಾಮಾ"ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲಾದಿಮತ್ತಕೇನ ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಸುಖಪ್ಪತ್ತಮತ್ತಕೇನ ವಾ 'ಅಪ್ಪಕಂ ನೋ ಭವದುಕ್ಖ'ನ್ತಿ ವತ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಆಸವಕ್ಖಯಂ ಪನ ಅಪ್ಪತ್ವಾ 'ಸುಖಿತೋಮ್ಹೀ'ತಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೭೧."ನ ಸೀಲಬ್ಬತಮತ್ತೇನ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನ ವಾ ಪನ।
ಅಥ ವಾ ಸಮಾಧಿಲಾಭೇನ, ವಿವಿತ್ತಸಯನೇನ ವಾ॥

೨೭೨."ಫುಸಾಮಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಂ, ಅಪುಥುಜ್ಜನಸೇವಿತಂ।
ಭಿಕ್ಖು ವಿಸ್ಸಾಸಮಾಪಾದಿ, ಅಪ್ಪತ್ತೋ ಆಸವಕ್ಖಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೀಲಬ್ಬತಮತ್ತೇನಾ**ತಿ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಮತ್ತೇನ ವಾ ತೇರಸಧುತಙ್ಗಮತ್ತೇನ ವಾ। **ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನ ವಾ**ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ಪಿಟಕಾನಂ ಉಗ್ಗಹಿತಮತ್ತೇನ ವಾ। **ಸಮಾಧಿಲಾಭೇನಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಲಾಭೇನ। **ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖ**ನ್ತಿ ಅನಾಗಾಮಿಸುಖಂ। ತಂ ಅನಾಗಾಮಿಸುಖಂ ಫುಸಾಮೀತಿ ಏತ್ತಕಮತ್ತೇನ ವಾ। **ಅಪುಥುಜ್ಜನಸೇವಿತ**ನ್ತಿ ಪುಥುಜ್ಜನೇಹಿ ಅಸೇವಿತಂ ಅರಿಯಸೇವಿತಮೇವ। **ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಆಲಪನ್ತೋ ಆಹ। **ವಿಸ್ಸಾಸಮಾಪಾದೀ**ತಿ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ನ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಭಿಕ್ಖು ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಪನ್ನಸೀಲಾದಿಭಾವಮತ್ತಕೇನೇವ "ಮಯ್ಹಂ ಭವೋ ಅಪ್ಪಕೋ ಪರಿತ್ತಕೋ"ತಿ ಆಸವಕ್ಖಯಸಙ್ಖಾತಂ ಅರಹತ್ತಂ ಅಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖು ನಾಮ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ನಾಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಯಥಾ ಹಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋಪಿ ಗೂಥೋ ದುಗ್ಗನ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋಪಿ ಭವೋ ದುಕ್ಖೋತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸಮ್ಬಹುಲಸೀಲಾದಿಸಮ್ಪನ್ನಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ದಸಮಂ।

ಧಮ್ಮಟ್ಠವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಏಕೂನವೀಸತಿಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೨೦. ಮಗ್ಗವಗ್ಗೋ

೧. ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಮಗ್ಗಾನಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಚಸತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ಸತ್ಥರಿ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರಿತ್ವಾ ಪುನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗತೇ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಅಸುಕಗಾಮತೋ ಅಸುಕಗಾಮಸ್ಸ ಮಗ್ಗೋ ಸಮೋ, ಅಸುಕಗಾಮಸ್ಸ ಮಗ್ಗೋ ವಿಸಮೋ, ಸಸಕ್ಖರೋ, ಅಸಕ್ಖರೋ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅತ್ತನೋ ವಿಚರಿತಮಗ್ಗಂ ಆರಬ್ಭ ಮಗ್ಗಕಥಂ ಕಥೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಅರಹತ್ತಸ್ಸೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಬಾಹಿರಕಮಗ್ಗೋ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಞ್ಹಿ ಕರೋನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೭೩."ಮಗ್ಗಾನಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಸೇಟ್ಠೋ, ಸಚ್ಚಾನಂ ಚತುರೋ ಪದಾ।
ವಿರಾಗೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಧಮ್ಮಾನಂ, ದ್ವಿಪದಾನಞ್ಚ ಚಕ್ಖುಮಾ॥

೨೭೪."ಏಸೇವ ಮಗ್ಗೋ ನತ್ಥಞ್ಞೋ, ದಸ್ಸನಸ್ಸ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ।
ಏತಞ್ಹಿ ತುಮ್ಹೇ ಪಟಿಪಜ್ಜಥ, ಮಾರಸ್ಸೇತಂ ಪಮೋಹನಂ॥

೨೭೫."ಏತಞ್ಹಿ ತುಮ್ಹೇ ಪಟಿಪನ್ನಾ, ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸಥ।
ಅಕ್ಖಾತೋ ವೋ ಮಯಾ ಮಗ್ಗೋ, ಅಞ್ಞಾಯ ಸಲ್ಲಕನ್ತನಂ॥

೨೭೬."ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಿಚ್ಚಮಾತಪ್ಪಂ, ಅಕ್ಖಾತಾರೋ ತಥಾಗತಾ।
ಪಟಿಪನ್ನಾ ಪಮೋಕ್ಖನ್ತಿ, ಝಾಯಿನೋ ಮಾರಬನ್ಧನಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಗ್ಗಾನಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ**ತಿ ಜಙ್ಘಮಗ್ಗಾದಯೋ ವಾ ಹೋನ್ತು ದ್ವಾಸಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿಗತಮಗ್ಗಾ ವಾ, ತೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಮಗ್ಗಾನಂ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಆದೀಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಆದೀನಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಪಹಾನಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಿರೋಧಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಚತೂಸುಪಿ ಸಚ್ಚೇಸು ದುಕ್ಖಪರಿಜಾನನಾದಿಕಿಚ್ಚಂ ಸಾಧಯಮಾನೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಉತ್ತಮೋ। **ಸಚ್ಚಾನಂ ಚತುರೋ ಪದಾ**ತಿ "ಸಚ್ಚಂ ಭಣೇ ನ ಕುಜ್ಝೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೨೨೪) ಆಗತಂ ವಚೀಸಚ್ಚಂ ವಾ ಹೋತು, "ಸಚ್ಚೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಚ್ಚೋ ಖತ್ತಿಯೋ"ತಿಆದಿಭೇದಂ ಸಮ್ಮುತಿಸಚ್ಚಂ ವಾ "ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ (ಧ॰ ಸ॰ ೧೧೪೪; ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೧೮೭-೧೮೮) ದಿಟ್ಠಿಸಚ್ಚಂ ವಾ "ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚ"ನ್ತಿಆದಿಭೇದಂ ಪರಮತ್ಥಸಚ್ಚಂ ವಾ ಹೋತು, ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಇಮೇಸಂ ಸಚ್ಚಾನಂ ಪರಿಜಾನಿತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ಪಹಾತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ಭಾವೇತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ಏಕಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಚ ತಥಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಚ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚನ್ತಿಆದಯೋ ಚತುರೋ ಪದಾ ಸೇಟ್ಠಾ ನಾಮ। **ವಿರಾಗೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಧಮ್ಮಾನ**ನ್ತಿ "ಯಾವತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಸಙ್ಖತಾ ವಾ ಅಸಙ್ಖತಾ ವಾ, ವಿರಾಗೋ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತೀ"ತಿ (ಇತಿವು॰ ೯೦; ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೩೪) ವಚನತೋ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ ನಿಬ್ಬಾನಸಙ್ಖಾತೋ ವಿರಾಗೋ ಸೇಟ್ಠೋ। **ದ್ವಿಪದಾನಞ್ಚ ಚಕ್ಖುಮಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಾದಿಭೇದಾನಂ ದ್ವಿಪದಾನಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಚಕ್ಖೂಹಿ ಚಕ್ಖುಮಾ ತಥಾಗತೋವ ಸೇಟ್ಠೋ। ಚ-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ, ಅರೂಪಧಮ್ಮೇ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತಿ। ತಸ್ಮಾ ಅರೂಪಧಮ್ಮಾನಮ್ಪಿ ತಥಾಗತೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಉತ್ತಮೋ।

ದಸ್ಸನಸ್ಸ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾತಿ ಮಗ್ಗಫಲದಸ್ಸನಸ್ಸ ವಿಸುದ್ಧತ್ಥಂ ಯೋ ಮಯಾ "ಸೇಟ್ಠೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ, ಏಸೋವ ಮಗ್ಗೋ, ನತ್ಥಞ್ಞೋ। **ಏತಞ್ಹಿ ತುಮ್ಹೇ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ಏತಮೇವ ಪಟಿಪಜ್ಜಥ। **ಮಾರಸ್ಸೇತಂ ಪಮೋಹನ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಮಾರಮೋಹನಂ ಮಾರಮನ್ಥನನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತ**ನ್ತಿ ಸಕಲಸ್ಸಪಿ ವಟ್ಟದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞಾಯ ಸಲ್ಲಕನ್ತನ**ನ್ತಿ ರಾಗಸಲ್ಲಾದೀನಂ ಕನ್ತನಂ ನಿಮ್ಮಥನಂ ಅಬ್ಬೂಹಣಂ ಏತಂ ಮಗ್ಗಂ, ಮಯಾ ವಿನಾ ಅನುಸ್ಸವಾದೀಹಿ ಅತ್ತಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಞತ್ವಾವ ಅಯಂ ಮಗ್ಗೋ ಅಕ್ಖಾತೋ, ಇದಾನಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಆತಾಪನೇನ "ಆತಪ್ಪ"ನ್ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತಂ ತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮತ್ಥಾಯ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನವೀರಿಯಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಕರಣೀಯಂ। ಕೇವಲಞ್ಹಿ ಅಕ್ಖಾತಾರೋವ ತಥಾಗತಾ। ತಸ್ಮಾ ತೇಹಿ ಅಕ್ಖಾತವಸೇನ ಯೇ ಪಟಿಪನ್ನಾ ದ್ವೀಹಿ ಝಾನೇಹಿ ಝಾಯಿನೋ, ತೇ ತೇಭೂಮಕವಟ್ಟಸಙ್ಖಾತಾ ಮಾರಬನ್ಧನಾ ಪಮೋಕ್ಖನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಅನಿಚ್ಚಲಕ್ಖಣವತ್ಥು

ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಿಚ್ಚಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಚಸತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಾಯಮನ್ತಾಪಿ ಅರಹತ್ತಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ "ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮೇಸಂ ಸಪ್ಪಾಯ"ನ್ತಿ ವೀಮಂಸನ್ತೋ "ಇಮೇ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅನಿಚ್ಚಲಕ್ಖಣೇ ಅನುಯುಞ್ಜಿಂಸು, ತಸ್ಮಾ ಅನಿಚ್ಚಲಕ್ಖಣೇನೇವ ತೇಸಂ ಏಕಂ ಗಾಥಂ ದೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಮಭವಾದೀಸು ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಙ್ಖಾರಾ ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವಟ್ಠೇನ ಅನಿಚ್ಚಾ ಏವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೭೭."ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಿಚ್ಚಾತಿ, ಯದಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಪಸ್ಸತಿ।
ಅಥ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ ದುಕ್ಖೇ, ಏಸ ಮಗ್ಗೋ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ**ತಿ ಕಾಮಭವಾದೀಸು ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಖನ್ಧಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ನಿರುಜ್ಝನತೋ **ಅನಿಚ್ಚಾ**ತಿ ಯದಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಪಞ್ಞಾಯ ಪಸ್ಸತಿ, ಅಥ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖನ್ಧಪರಿಹರಣದುಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ದುಕ್ಖಪರಿಜಾನನಾದಿವಸೇನ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। **ಏಸ ಮಗ್ಗೋ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ**ತಿ ವಿಸುದ್ಧತ್ಥಾಯ ವೋದಾನತ್ಥಾಯ ಏಸ ಮಗ್ಗೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅನಿಚ್ಚಲಕ್ಖಣವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ದುಕ್ಖಲಕ್ಖಣವತ್ಥು

ದುತಿಯಗಾಥಾಯಪಿ ಏವರೂಪಮೇವ ವತ್ಥು। ತದಾ ಹಿ ಭಗವಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದುಕ್ಖಲಕ್ಖಣೇ ಕತಾಭಿಯೋಗಭಾವಂ ಞತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಖನ್ಧಾ ಪಟಿಪೀಳನಟ್ಠೇನ ದುಕ್ಖಾ ಏವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೭೮."ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ದುಕ್ಖಾತಿ, ಯದಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಪಸ್ಸತಿ।
ಅಥ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ ದುಕ್ಖೇ, ಏಸ ಮಗ್ಗೋ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಕ್ಖಾತಿ** ಪಟಿಪೀಳನಟ್ಠೇನ ದುಕ್ಖಾ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ।

ದುಕ್ಖಲಕ್ಖಣವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣವತ್ಥು

ತತಿಯಗಾಥಾಯಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಕೇವಲಞ್ಹಿ ಏತ್ಥ ಭಗವಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣೇ ಅನುಯುತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಖನ್ಧಾ ಅವಸವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಅನತ್ತಾ ಏವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೭೯."ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನತ್ತಾತಿ, ಯದಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಪಸ್ಸತಿ।
ಅಥ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ ದುಕ್ಖೇ, ಏಸ ಮಗ್ಗೋ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾತಿ** ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ ಏವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। **ಅನತ್ತಾತಿ** "ಮಾ ಜೀಯನ್ತು ಮಾ ಮೀಯನ್ತೂ"ತಿ ವಸೇ ವತ್ತೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ ಅವಸವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಅನತ್ತಾ ಅತ್ತಸುಞ್ಞಾ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಾ ಅನಿಸ್ಸರಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವಾತಿ।

ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಧಾನಕಮ್ಮಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಉಟ್ಠಾನಕಾಲಮ್ಹೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಧಾನಕಮ್ಮಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಕಿರ ಪಞ್ಚಸತಾ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಅಗಮಂಸು। ತೇಸು ಏಕೋ ತತ್ಥೇವ ಓಹೀಯಿ। ಅವಸೇಸಾ ಅರಞ್ಞೇ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ "ಪಟಿಲದ್ಧಗುಣಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪುನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅಗಮಂಸು। ತೇ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ಯೋಜನಮತ್ತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಏಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀಹಿ ಪತಿಮಾನೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಸುತ್ವಾ ಪುನದಿವಸತ್ಥಾಯಪಿ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ತೇ ತದಹೇವ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅತಿವಿಯ ತುಟ್ಠಿಂ ಪವೇದಯಮಾನೋ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅಥ ನೇಸಂ ತತ್ಥ ಓಹೀನೋ ಸಹಾಯಕಭಿಕ್ಖು ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸತ್ಥು ಇಮೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಮುಖಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಮಗ್ಗಫಲಾಭಾವೇನ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಕಥೇತಿ, ಅಜ್ಜೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಆಗಮನಮಗ್ಗೇ ಏಕೇನ ಉಪಾಸಕೇನ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತಿತಾ, ತತ್ಥ ಪಾತೋವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಅಪಲೋಕೇಸುಂ। ಅಥ ನೇಸಂ ಸಹಾಯಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ನಿದ್ದಾವಸೇನ ಚಙ್ಕಮಕೋಟಿಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾಣಫಲಕೇ ಪತಿ, ಊರುಟ್ಠಿ ಭಿಜ್ಜಿ। ಸೋ ಮಹಾಸದ್ದೇನ ವಿರವಿ। ತಸ್ಸ ತೇ ಸಹಾಯಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸದ್ದಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಉಪಧಾವಿಂಸು। ತೇಸಂ ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಾನಂಯೇವ ಅರುಣೋ ಉಟ್ಠಹಿ, ತೇ ತಂ ಗಾಮಂ ಗನ್ತುಂ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಗಾಮಂ ನ ಗಮಿತ್ಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಸ ಇದಾನೇವ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಲಾಭನ್ತರಾಯಂ ಕರೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

"ಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಕರಣೀಯಾನಿ, ಪಚ್ಛಾ ಸೋ ಕಾತುಮಿಚ್ಛತಿ।

ವರುಣಕಟ್ಠಭಞ್ಜೋವ, ಸ ಪಚ್ಛಾ ಮನುತಪ್ಪತೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೭೧) -

ಜಾತಕಂ ವಿತ್ಥಾರೇಸಿ। ತದಾ ಕಿರ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಞ್ಚಸತಾ ಮಾಣವಕಾ ಅಹೇಸುಂ, ಕುಸೀತಮಾಣವಕೋ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ತಥಾಗತೋವ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೋ ಹಿ ಉಟ್ಠಾನಕಾಲೇ ಉಟ್ಠಾನಂ ನ ಕರೋತಿ, ಸಂಸನ್ನಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಹೋತಿ, ಕುಸೀತೋ ಸೋ ಝಾನಾದಿಭೇದಂ ವಿಸೇಸಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೮೦."ಉಟ್ಠಾನಕಾಲಮ್ಹಿ ಅನುಟ್ಠಹಾನೋ,
ಯುವಾ ಬಲೀ ಆಲಸಿಯಂ ಉಪೇತೋ।
ಸಂಸನ್ನಸಙ್ಕಪ್ಪಮನೋ ಕುಸೀತೋ,
ಪಞ್ಞಾಯ ಮಗ್ಗಂ ಅಲಸೋ ನ ವಿನ್ದತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನುಟ್ಠಹಾನೋತಿ** ಅನುಟ್ಠಹನ್ತೋ ಅವಾಯಮನ್ತೋ। **ಯುವಾ ಬಲೀತಿ** ಪಠಮಯೋಬ್ಬನೇ ಠಿತೋ ಬಲಸಮ್ಪನ್ನೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಅಲಸಭಾವೇನ ಉಪೇತೋ ಹೋತಿ, ಭುತ್ವಾ ಸಯತಿ। **ಸಂಸನ್ನಸಙ್ಕಪ್ಪಮನೋತಿ** ತೀಹಿ ಮಿಚ್ಛಾವಿತಕ್ಕೇಹಿ ಸುಟ್ಠು ಅವಸನ್ನಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಚಿತ್ತೋ। **ಕುಸೀತೋತಿ** ನಿಬ್ಬೀರಿಯೋ। **ಅಲಸೋತಿ** ಮಹಾಅಲಸೋ ಪಞ್ಞಾಯ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ ಅರಿಯಮಗ್ಗಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ನ ವಿನ್ದತಿ, ನ ಪಟಿಲಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಧಾನಕಮ್ಮಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸೂಕರಪೇತವತ್ಥು

ವಾಚಾನುರಕ್ಖೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸೂಕರಪೇತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಲಕ್ಖಣತ್ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಿಜ್ಝಕೂಟಾ ಓರೋಹನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ। "ಕೋ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಹೇತು ಸಿತಸ್ಸ ಪಾತುಕಮ್ಮಾಯಾ"ತಿ ಲಕ್ಖಣತ್ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠೋ "ಅಕಾಲೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಹಸ್ಸ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಮಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಲಕ್ಖಣತ್ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ವೇಳುವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಲಕ್ಖಣತ್ಥೇರೋ ತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ಆಹ - "ಆವುಸೋ, ಅಹಂ ಏಕಂ ಪೇತಂ ಅದ್ದಸಂ, ತಸ್ಸ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಂ ಸರೀರಂ, ತಂ ಮನುಸ್ಸಸರೀರಸದಿಸಂ। ಸೀಸಂ ಪನ ಸೂಕರಸ್ಸ ವಿಯ, ತಸ್ಸ ಮುಖೇ ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಜಾತಂ, ತತೋ ಪುಳವಾ ಪಗ್ಘರನ್ತಿ। ಸ್ವಾಹಂ 'ನ ಮೇ ಏವರೂಪೋ ಸತ್ತೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ'ತಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಚಕ್ಖುಭೂತಾ ವತ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾ ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಹಮ್ಪೇತಂ ಸತ್ತಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇಯೇವ ಅದ್ದಸಂ। 'ಯೇ ಪನ ಮೇ ನ ಸದ್ದಹೇಯ್ಯುಂ, ತೇಸಂ ಅಹಿತಾಯ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ ಪರೇಸಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ನ ಕಥೇಸಿಂ। ಇದಾನಿ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಸಕ್ಖಿಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಮಿ। ಸಚ್ಚಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಆಹಾ"ತಿ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಣಾಥಾ"ತಿ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ।

ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಕಿರ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕಾವಾಸೇ ದ್ವೇ ಥೇರಾ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕೋ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸೋ, ಏಕೋ ಏಕೂನಸಟ್ಠಿವಸ್ಸೋ । ಏಕೂನಸಟ್ಠಿವಸ್ಸೋ ಇತರಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಆದಾಯ ವಿಚರಿ, ಸಾಮಣೇರೋ ವಿಯ ಸಬ್ಬಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಅಕಾಸಿ। ತೇಸಂ ಏಕಮಾತುಕುಚ್ಛಿಯಂ ವುತ್ಥಭಾತೂನಂ ವಿಯ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸನ್ತಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಏಕೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಆಗಮಿ। ತದಾ ಚ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನದಿವಸೋ ಹೋತಿ। ಥೇರಾ ನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ "ಧಮ್ಮಕಥಂ ನೋ ಕಥೇಹಿ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಥೇರಾ "ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ನೋ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ಪುನದಿವಸೇ ತಂ ಆದಾಯ ಧುರಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾ, "ಆವುಸೋ, ಹಿಯ್ಯೋ ಕಥಿತಟ್ಠಾನತೋವ ಥೋಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಹೀ"ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ಕಥಾಪೇಸುಂ। ಮನುಸ್ಸಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪುನದಿವಸತ್ಥಾಯಪಿ ನಿಮನ್ತಯಿಂಸು। ಏವಂ ಸಮನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಗಾಮೇಸು ದ್ವೇ ದ್ವೇ ದಿವಸೇ ತಂ ಆದಾಯ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಂಸು।

ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮೇ ದ್ವೇಪಿ ಅತಿಮುದುಕಾ, ಮಯಾ ಉಭೋಪೇತೇ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ಸಾಯಂ ಥೇರೂಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಉಟ್ಠಾಯ ಗತಕಾಲೇ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಮಹಾಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಥೇಹಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಥೋಕಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕಥಾ ನಾಮೇಸಾ ಮಹಾಸಾವಜ್ಜಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಕಥೇತ್ವಾವ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅನುಥೇರಸ್ಸಾಪಿ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥೇವ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ದುತಿಯದಿವಸೇ ತಥೇವ ಕತ್ವಾ ತತಿಯದಿವಸೇ ತೇಸಂ ಅತಿವಿಯ ಕೋತುಹಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಮಹಾಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಸನ್ತಿಕೇ ವತ್ತುಂ ನ ವಿಸಹಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ "ಹೋತು, ಆವುಸೋ, ಕಥೇಹೀ"ತಿ ನಿಪ್ಪೀಳಿತೋ ಆಹ - "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅನುಥೇರೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಭೋಗೋ"ತಿ। ಸಪ್ಪುರಿಸ, ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಕಥೇಸಿ, ಮಯಂ ಏಕಮಾತುಕುಚ್ಛಿಯಂ ವುತ್ಥಪುತ್ತಾ ವಿಯ, ಅಮ್ಹೇಸು ಏಕೇನ ಯಂ ಲದ್ಧಂ, ಇತರೇನಾಪಿ ಲದ್ಧಮೇವ ಹೋತಿ। ಮಯಾ ಏತಸ್ಸ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಅಗುಣೋ ನಾಮ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋತಿ? ಏವಂ, ಭನ್ತೇತಿ। ಆಮಾವುಸೋತಿ। ಭನ್ತೇ ಮಂ ಅನುಥೇರೋ ಏವಮಾಹ - "ಸಪ್ಪುರಿಸ, ತ್ವಂ ಕುಲಪುತ್ತೋ, ಅಯಂ ಮಹಾಥೇರೋ ಲಜ್ಜೀ ಪೇಸಲೋತಿ ಏತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಭೋಗಂ ಕರೋನ್ತೋ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಕರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಏವಮೇಸ ಮಂ ಆಗತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವದತೀತಿ।

ಮಹಾಥೇರೋ ತಂ ಸುತ್ವಾವ ಕುದ್ಧಮಾನಸೋ ದಣ್ಡಾಭಿಹತಂ ಕುಲಾಲಭಾಜನಂ ವಿಯ ಭಿಜ್ಜಿ। ಇತರೋಪಿ ಉಟ್ಠಾಯ ಅನುಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥೇವ ಅವೋಚ, ಸೋಪಿ ತಥೇವ ಭಿಜ್ಜಿ। ತೇಸು ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಏಕೋಪಿ ವಿಸುಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಪುನದಿವಸೇ ಪನ ವಿಸುಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅನುಥೇರೋ ಪುರೇತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಮಹಾಥೇರೋ ಪಚ್ಛಾ ಅಗಮಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನುಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಉದಾಹು ನೋ"ತಿ। ಸೋ "ನ ಇದಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾಪಿ "ಹೋತು, ನ ಮಯಾ ಏವಂ ಕತಪುಬ್ಬಂ, ಮಯಾ ಅತ್ತನೋ ವತ್ತಂ ಹಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಮುದುಕಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಪತ್ತಚೀವರಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಇತರೋ "ಗಚ್ಛ, ದುಬ್ಬಿನೀತ, ನ ತ್ವಂ ಮಮ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ಯುತ್ತರೂಪೋ"ತಿ ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ತೇನಪಿ "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ತಚೀವರಂ ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮೀತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆವುಸೋ ನವಕ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ಮಮ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಕೋಚಿ ಸಙ್ಗೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಇತರೋಪಿ "ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ಏವಂ ಮಞ್ಞಥ 'ಮಮ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಕೋಚಿ ಸಙ್ಗೋ ಅತ್ಥೀ'ತಿ, ಏಸೋ ತೇ ವಿಹಾರೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಇತರೋಪಿ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಏಕಮಗ್ಗೇನಾಪಿ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಏಕೋ ಪಚ್ಛಿಮದ್ವಾರೇನ ಮಗ್ಗಂ ಗಣ್ಹಿ, ಏಕೋ ಪುರತ್ಥಿಮದ್ವಾರೇನ। ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ, "ಭನ್ತೇ, ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಥ, ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತಿಟ್ಠಾವುಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ನಿವತ್ತಿ। ಸೋ ಪುನದಿವಸೇ ಧುರಗಾಮಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ, "ಭನ್ತೇ, ಭದ್ದನ್ತಾ ಕುಹಿ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆವುಸೋ, ಮಾ ಪುಚ್ಛಥ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲುಪಕಾ ಹಿಯ್ಯೋ ಕಲಹಂ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು, ಅಹಂ ಯಾಚನ್ತೋಪಿ ನಿವತ್ತೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। ತೇಸು ಬಾಲಾ ತುಣ್ಹೀ

ಅಹೇಸುಂ। ಪಣ್ಡಿತಾ ಪನ "ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಭದ್ದನ್ತಾನಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಖಲಿತಂ ನಾಮ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ, ತೇಸಂ ಭಯಂ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ।

ತೇಪಿ ಥೇರಾ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಚಿತ್ತಸುಖಂ ನಾಮ ನ ಲಭಿಂಸು। ಮಹಾಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹೋ ನವಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಮುಹುತ್ತಂ ದಿಟ್ಠಂ ನಾಮ ಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆಹ - 'ಮಹಾಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಭೋಗಂ ಮಾ ಅಕಾಸೀ'"ತಿ। ಇತರೋಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹೋ ಮಹಾಥೇರಸ್ಸ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಮುಹುತ್ತಂ ದಿಟ್ಠಂ ನಾಮ ಆಗನ್ತುಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆಹ - 'ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಭೋಗಂ ಮಾ ಅಕಾಸೀ'"ತಿ। ತೇಸಂ ನೇವ ಸಜ್ಝಾಯೋ ನ ಮನಸಿಕಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ವಸ್ಸಸತಚ್ಚಯೇನ ಪಚ್ಛಿಮದಿಸಾಯ ಏಕಂ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಂಸು। ತೇಸಂ ಏಕಮೇವ ಸೇನಾಸನಂ ಪಾಪುಣಿ। ಮಹಾಥೇರೇ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಇತರೋಪಿ ಪಾವಿಸಿ। ಮಹಾಥೇರೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸೂನಿ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಇತರೋಪಿ ಮಹಾಥೇರಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸುಪುಣ್ಣೇಹಿ ನೇತ್ತೇಹಿ "ಕಥೇಮಿ ನು ಖೋ ಮಾ ಕಥೇಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ನ ತಂ ಸದ್ಧೇಯ್ಯರೂಪ"ನ್ತಿ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರಿಂ, ಅಪಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಕಾಯದ್ವಾರಾದೀಸು ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಸಾರುಪ್ಪಂ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬ"ನ್ತಿ। "ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ। ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಂ ಅವಚುತ್ಥ "ಮಾ ಏತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಭೋಗಮಕಾಸೀ"ತಿ? "ನಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ಕಥೇಮಿ, ತಯಾ ಕಿರ ಮಮ ಅನ್ತರೇ ಏವಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। "ಅಹಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ನ ವದಾಮೀ"ತಿ। ತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ "ತೇನ ಅಮ್ಹೇ ಭಿನ್ದಿತುಕಾಮೇನ ಏವಂ ವುತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಚ್ಚಯಂ ದೇಸಯಿಂಸು। ತೇ ವಸ್ಸಸತಂ ಚಿತ್ತಸ್ಸಾದಂ ಅಲಭನ್ತಾ ತಂ ದಿವಸಂ ಸಮಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾ "ಆಯಾಮ, ನಂ ತತೋ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ತಂ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಂಸು।

ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋಪಿ ಥೇರೇ ದಿಸ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ಉಪಗಚ್ಛಿ। ಥೇರಾ "ನ ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸಿತುಂ ಯುತ್ತರೂಪೋ"ತಿ ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿಂಸು। ಸೋ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತಾವದೇವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ಅಥ ನಂ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕತೋ ಸಮಣಧಮ್ಮೋ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋತೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇದಂ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಕಾಯಾದೀಹಿ ಉಪಸನ್ತರೂಪೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೮೧"ವಾಚಾನುರಕ್ಖೀ ಮನಸಾ ಸುಸಂವುತೋ,
ಕಾಯೇನ ಚ ನಾಕುಸಲಂ ಕಯಿರಾ।
ಏತೇ ತಯೋ ಕಮ್ಮಪಥೇ ವಿಸೋಧಯೇ,
ಆರಾಧಯೇ ಮಗ್ಗಮಿಸಿಪ್ಪವೇದಿತ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಚತುನ್ನಂ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತಾನಂ ವಜ್ಜನೇನ ವಾಚಾನುರಕ್ಖೀ ಅಭಿಜ್ಝಾದೀನಂ ಅನುಪ್ಪಾದನೇನ ಮನಸಾ ಚ ಸುಟ್ಠು ಸಂವುತೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಯೋ ಪಜಹನ್ತೋ ಕಾಯೇನ ಚ ಅಕುಸಲಂ ನ ಕಯಿರಾ। ಏವಂ ಏತೇ ತಯೋ ಕಮ್ಮಪಥೇ ವಿಸೋಧಯೇ। ಏವಂ ವಿಸೋಧೇನ್ತೋ ಹಿ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಾದೀನಂ ಏಸಕೇಹಿ ಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಇಸೀಹಿ ಪವೇದಿತಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಮಗ್ಗಂ ಆರಾಧೇಯ್ಯಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸೂಕರಪೇತವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪೋಟ್ಠಿಲತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೋಗಾ ವೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪೋಟ್ಠಿಲಂ ನಾಮ ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಸತ್ತನ್ನಮ್ಪಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಸನೇ ತೇಪಿಟಕೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ವಾಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ 'ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖನಿಸ್ಸರಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ ಸಂವೇಜೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಥೇರಂ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಕಾಲೇ "ಏಹಿ, ತುಚ್ಛಪೋಟ್ಠಿಲ, ವನ್ದ, ತುಚ್ಛಪೋಟ್ಠಿಲ, ನಿಸೀದ, ತುಚ್ಛಪೋಟ್ಠಿಲ, ಯಾಹಿ, ತುಚ್ಛಪೋಟ್ಠಿಲಾ"ತಿ ವದತಿ। ಉಟ್ಠಾಯ ಗತಕಾಲೇಪಿ "ತುಚ್ಛಪೋಟ್ಠಿಲೋ ಗತೋ"ತಿ ವದತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಸಾಟ್ಠಕಥಾನಿ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಧಾರೇಮಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಅಟ್ಠಾರಸ ಮಹಾಗಣೇ ಧಮ್ಮಂ ವಾಚೇಮಿ, ಅಥ ಪನ ಮಂ ಸತ್ಥಾ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ, 'ತುಚ್ಛಪೋಟ್ಠಿಲಾ'ತಿ ವದೇತಿ, ಅದ್ಧಾ ಮಂ ಸತ್ಥಾ ಝಾನಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ ಏವಂ ವದೇತೀ"ತಿ। ಸೋ ಉಪ್ಪನ್ನಸಂವೇಗೋ "ದಾನಿ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಯಮೇವ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ಧಮ್ಮಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಪರಿವೇಣೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತಾ ನಂ "ಆಚರಿಯೋ"ತಿ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸುಂ। ಸೋ ವೀಸಯೋಜನಸತಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಾವಾಸೇ ತಿಂಸ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸನ್ತಿ, ತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅವಸ್ಸಯೋ ಮೇ ಹೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಆವುಸೋ, ತ್ವಂ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ನಾಮ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಿಞ್ಚಿ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ವದೇಸೀತಿ? ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಕರೋಥ, ಅವಸ್ಸಯೋ ಮೇ ಹೋಥಾತಿ। ತೇ ಪನ ಸಬ್ಬೇ ಖೀಣಾಸವಾವ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಥೇರೋ "ಇಮಸ್ಸ ಉಗ್ಗಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಾನೋ ಅತ್ಥಿಯೇವಾ"ತಿ ಅನುಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ತಥೇವಾಹ। ಇಮಿನಾ ನೀಹಾರೇನ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತಂ ಪೇಸೇನ್ತಾ ದಿವಾಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೂಚಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬನವಕಸ್ಸ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣಿಂಸು। ಏವಮಸ್ಸ ಮಾನಂ ನೀಹರಿಂಸು।

ಸೋ ನಿಹತಮಾನೋ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಅವಸ್ಸಯೋ ಮೇ ಹೋಹಿ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಹೋ, ಆಚರಿಯ, ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಕಥೇಥ, ತುಮ್ಹೇ ಮಹಲ್ಲಕಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಮಯಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾರಣಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ। ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ, ಸಪ್ಪುರಿಸ, ಹೋಹಿಯೇವ ಮೇ ಅವಸ್ಸಯೋತಿ। ಭನ್ತೇ, ಸಚೇಪಿ ಓವಾದಕ್ಖಮಾ ಭವಿಸ್ಸಥ, ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ ವೋ ಅವಸ್ಸಯೋತಿ। ಹೋಮಿ, ಸಪ್ಪುರಿಸ, ಅಹಂ "ಅಗ್ಗಿಂ ಪವಿಸಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಪವಿಸಾಮಿಯೇವಾತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಂ ಸರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಯಥಾನಿವತ್ಥಪಾರುತೋವ ಇಮಂ ಸರಂ ಪವಿಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಹಿಸ್ಸ ಮಹಗ್ಘಾನಂ ದುಪಟ್ಟಚೀವರಾನಂ ನಿವತ್ಥಪಾರುತಭಾವಂ ಞತ್ವಾಪಿ "ಓವಾದಕ್ಖಮೋ ನು ಖೋ"ತಿ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ಏವಮಾಹ। ಥೇರೋಪಿ ಏಕವಚನೇನೇವ ಉದಕಂ ಓತರಿ। ಅಥ ನಂ ಚೀವರಕಣ್ಣಾನಂ ತೇಮಿತಕಾಲೇ "ಏಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಏಕವಚನೇನೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಠಿತಂ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕೇ ಛ ಛಿದ್ದಾನಿ, ತತ್ಥ ಏಕೇನ ಛಿದ್ದೇನ ಗೋಧಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಾ, ತಂ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮೋ ಇತರಾನಿ ಪಞ್ಚ ಛಿದ್ದಾನಿ ಥಕೇತ್ವಾ ಛಟ್ಠಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪವಿಟ್ಠಛಿದ್ದೇನೇವ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಏವಂ ತುಮ್ಹೇಪಿ ಛದ್ವಾರಿಕೇಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಸೇಸಾನಿ ಪಞ್ಚದ್ವಾರಾನಿ ಪಿಧಾಯ ಮನೋದ್ವಾರೇ ಕಮ್ಮಂ ಪಟ್ಠಪೇಥಾ"ತಿ। ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏತ್ತಕೇನೇವ ಪದೀಪುಜ್ಜಲನಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ಏತ್ತಕಮೇವ ಹೋತು ಸಪ್ಪುರಿಸಾ"ತಿ ಕರಜಕಾಯೇ ಞಾಣಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಆರಭಿ।

ಸತ್ಥಾ ವೀಸಯೋಜನಸತಮತ್ಥಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಯಥೇವಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಭೂರಿಪಞ್ಞೋ , ಏವಮೇವಂ ಅನೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತೋ ವಿಯ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೮೨"ಯೋಗಾ ವೇ ಜಾಯತೀ ಭೂರಿ, ಅಯೋಗಾ ಭೂರಿಸಙ್ಖಯೋ।

ಏತಂ ದ್ವೇಧಾಪಥಂ ಞತ್ವಾ, ಭವಾಯ ವಿಭವಾಯ ಚ।
ತಥಾತ್ತಾನಂ ನಿವೇಸೇಯ್ಯ, ಯಥಾ ಭೂರಿ ಪವಡ್ಢತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೋಗಾತಿ** ಅಟ್ಠತಿಂಸಾಯ ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರಾ। **ಭೂರೀತಿ** ಪಥವೀಸಮಾಯ ವಿತ್ಥತಾಯ ಪಞ್ಞಾಯೇತಂ ನಾಮಂ। **ಸಙ್ಖಯೋತಿ** ವಿನಾಸೋ। **ಏತಂ ದ್ವೇಧಾಪಥನ್ತಿ** ಏತಂ ಯೋಗಞ್ಚ ಅಯೋಗಞ್ಚ। **ಭವಾಯ ವಿಭವಾಯ ಚಾತಿ** ವುದ್ಧಿಯಾ ಚ ಅವುದ್ಧಿಯಾ ಚ। **ತಥಾತಿ** ಯಥಾ ಅಯಂ ಭೂರಿಸಙ್ಖಾತಾ ಪಞ್ಞಾ ಪವಡ್ಢತಿ, ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ನಿವೇಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪೋಟ್ಠಿಲತ್ಥೇರೋ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹೀತಿ।

ಪೋಟ್ಠಿಲತ್ಥೇರವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಪಞ್ಚಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರವತ್ಥು

ವನಂ ಛಿನ್ದಥಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಮಹಲ್ಲಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಾ ಮಹದ್ಧನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಹಾಯಕಾ ಏಕತೋ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಯಂ ಮಹಲ್ಲಕಾ, ಕಿಂ ನೋ ಘರಾವಾಸೇನಾ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು, ಮಹಲ್ಲಕಭಾವೇನ ಪನ ಧಮ್ಮಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ವಿಹಾರಪರಿಯನ್ತೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಏಕತೋವ ವಸಿಂಸು। ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಾಪಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸೇವ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಮಧುರಪಾಚಿಕಾ ನಾಮ, ಸಾ ತೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಉಪಕಾರಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ಕಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಾಹಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಏವ ಗೇಹೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ? ಸಾಪಿ ನೇಸಂ ಯಥಾಸನ್ನಿಹಿತಂ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಂ ದೇತಿ। ಸಾ ಅಞ್ಞತರಾಬಾಧೇನ ಫುಟ್ಠಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಅಥ ತೇ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಾ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಗೀವಾಸು ಗಹೇತ್ವಾ "ಮಧುರಪಾಚಿಕಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಕಾಲಕತಾ"ತಿ ವಿಲಪನ್ತಾ ರೋದಿಂಸು । ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಚ ಸಮನ್ತತೋ ಉಪಧಾವಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ಇದಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ ಪುಟ್ಠಾ, "ಭನ್ತೇ, ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ನೋ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಕಾಲಕತಾ, ಸಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅತಿವಿಯ ಉಪಕಾರಿಕಾ। ಇದಾನಿ ಕುತೋ ತಥಾರೂಪಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ರೋದಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಕಾಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸಮುದ್ದತೀರೇ ಚರಮಾನಾ ಸಮುದ್ದಊಮಿಯಾ ಸಮುದ್ದಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಮಾರಿತಾಯ ಕಾಕಿಯಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ತಂ ನೀಹರಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಮುಖತುಣ್ಡಕೇಹಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಉಸ್ಸಿಞ್ಚನ್ತಾ ಕಿಲಮಿಂಸೂ"ತಿ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

"ಅಪಿ ನು ಹನುಕಾ ಸನ್ತಾ, ಮುಖಞ್ಚ ಪರಿಸುಸ್ಸತಿ।
ಓರಮಾಮ ನ ಪಾರೇಮ, ಪೂರತೇವ ಮಹೋದಧೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೪೬)।

ಇಮಂ **ಕಾಕಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ, ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಗದೋಸಮೋಹವನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಪತ್ತಂ, ತಂ ವನಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ನಿದ್ದುಕ್ಖಾ ಭವಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೮೩."ವನಂ ಛಿನ್ದಥ ಮಾ ರುಕ್ಖಂ, ವನತೋ ಜಾಯತೇ ಭಯಂ।

ಛೇತ್ವಾ ವನಞ್ಚ ವನಥಞ್ಚ, ನಿಬ್ಬನಾ ಹೋಥ ಭಿಕ್ಖವೋ॥

೨೮೪“ಯಾವ ಹಿ ವನಥೋ ನ ಛಿಜ್ಜತಿ,

ಅಣುಮತ್ತೋಪಿ ನರಸ್ಸ ನಾರಿಸು।

ಪಟಿಬದ್ಧಮನೋವ ತಾವ ಸೋ,

ವಚ್ಛೋ ಖೀರಪಕೋವ ಮಾತರೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾ ರುಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಸತ್ಥಾರಾ ಹಿ “ವನಂ ಛಿನ್ದಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇಸಂ ಅಚಿರಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ “ಸತ್ಥಾ ಅಮ್ಹೇ ವಾಸಿಆದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವನಂ ಛಿನ್ದಾಪೇತೀ”ತಿ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತುಕಾಮತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ನೇ “ಮಯಾ ರಾಗಾದಿಕಿಲೇಸವನಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ, ನ ರುಕ್ಖೇ”ತಿ ಪಟಿಸೇಧೇನ್ತೋ “ಮಾ ರುಕ್ಖ”ನ್ತಿ ಆಹ। **ವನತೋ**ತಿ ಯಥಾ ಪಾಕತಿಕವನತೋ ಸೀಹಾದಿಭಯಂ ಜಾಯತಿ, ಏವಂ ಜಾತಿಆದಿಭಯಮ್ಪಿ ಕಿಲೇಸವನತೋ ಜಾಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವನಞ್ಚ ವನಥಞ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮಹನ್ತಾ ರುಕ್ಖಾ ವನಂ ನಾಮ, ಖುದ್ದಕಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನೇ ಠಿತತ್ತಾ ವನಥಾ ನಾಮ। ಪುಬ್ಬುಪ್ಪತ್ತಿಕರುಕ್ಖಾ ವಾ ವನಂ ನಾಮ, ಅಪರಾಪರುಪ್ಪತ್ತಿಕಾ ವನಥಾ ನಾಮ। ಏವಮೇವ ಮಹನ್ತಮಹನ್ತಾ ಭವಾಕಡ್ಢನಕಾ ಕಿಲೇಸಾ ವನಂ ನಾಮ, ಪವತ್ತಿಯಂ ವಿಪಾಕದಾಯಕಾ ವನಥಾ ನಾಮ। ಪುಬ್ಬುಪ್ಪತ್ತಿಕಾ ವನಂ ನಾಮ, ಅಪರಾಪರುಪ್ಪತ್ತಿಕಾ ವನಥಾ ನಾಮ। ತಂ ಉಭಯಂ ಚತುತ್ಥಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಂ। ತೇನಾಹ - “ಛೇತ್ವಾ ವನಞ್ಚ ವನಥಞ್ಚ, ನಿಬ್ಬನಾ ಹೋಥ ಭಿಕ್ಖವೋ”ತಿ। **ನಿಬ್ಬನಾ ಹೋಥಾ**ತಿ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಾ ಹೋಥ। **ಯಾವ ಹಿ ವನಥೋ**ತಿ ಯಾವ ಏಸ ಅಣುಮತ್ತೋಪಿ ಕಿಲೇಸವನಥೋ ನರಸ್ಸ ನಾರೀಸು ನ ಛಿಜ್ಜತಿ , ತಾವ ಸೋ ಖೀರಪಕೋ ವಚ್ಛೋ ಮಾತರಿ ವಿಯ ಪಟಿಬದ್ಧಮನೋ ಲಗ್ಗಚಿತ್ತೋವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಞ್ಚಪಿ ತೇ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಪಞ್ಚಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸುವಣ್ಣಕಾರತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಉಚ್ಛಿನ್ದಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೋ ಕಿರ ಸುವಣ್ಣಕಾರಪುತ್ತೋ ಅಭಿರೂಪೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿ। ಥೇರೋ “ತರುಣಾನಂ ರಾಗೋ ಉಸ್ಸನ್ನೋ ಹೋತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ರಾಗಪಟಿಘಾತಾಯ ಅಸುಭಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ತಂ ಅಸಪ್ಪಾಯಂ। ತಸ್ಮಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತೇಮಾಸಂ ವಾಯಮನ್ತೋ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪುನ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರೇನ “ಉಪಟ್ಠಿತಂ ತೇ, ಆವುಸೋ, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಥೇರೋ “ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ವೋಸಾನಂ ಆಪಜ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ತದೇವ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸಾಧುಕಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ದುತಿಯವಾರೇಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಥೇರೋಪಿ ಸಕಾರಣಂ ಸಉಪಮಂ ಕತ್ವಾ ತದೇವ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ ಪುನಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಅಸಮ್ಪಜ್ಜನಭಾವಂ ಕಥೇಸಿ। ಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಕಾರಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನಿ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಾದಯೋ ವಿಜ್ಜಮಾನಾತಿ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಾತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಕಾರಕೋ, ನೋ ಅಕಾರಕೋ, ಪಟಿಪನ್ನೋ, ನೋ ಅಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅಹಂ ಪನೇತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಬುದ್ಧವೇನೇಯ್ಯೋ ಏಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ , ಮಮ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ, ಇಮಸ್ಸ ಮಯಾ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಇದಂ ನಾಮ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಆಸಯಾನುಸಯಞಾಣಂ ನಾಮೇತಂ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಉನ್ನಾದೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂಯೇವ ವಿಸಯೋ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಕತರಕುಲಾ ನು ಖೋ ಏಸ ಪಬ್ಬಜಿತೋ”ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ “ಸುವಣ್ಣಕಾರಕುಲಾ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಅತೀತೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಕಾರಕುಲೇಯೇವ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಅತ್ತಭಾವಸತಾನಿ ದಿಸ್ವಾ “ಇಮಿನಾ ದಹರೇನ ದೀಘರತ್ತಂ ಸುವಣ್ಣಕಾರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫಪದುಮಪುಪ್ಫಾದೀನಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಮೇವ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಸ್ಸ ಅಸುಭಪಟಿಕೂಲಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಮನಾಪಮೇವಸ್ಸ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸಪ್ಪಾಯ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, “ಸಾರಿಪುತ್ತ, ತಯಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಕಿಲಮಿತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಜ್ಜ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಸಿ, ಗಚ್ಛ ತ್ವ”ನ್ತಿ ಥೇರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಯಾ ಚಕ್ಕಮತ್ತಂ ಸುವಣ್ಣಪದುಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪತ್ತೇಹಿ ಚೇವ ನಾಲೇಹಿ ಚ ಉದಕಬಿನ್ದೂನಿ ಮುಞ್ಚನ್ತಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ “ಭಿಕ್ಖು ಇಮಂ ಪದುಮಂ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತೇ ವಾಲುಕರಾಸಿಮ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ‘ಲೋಹಿತಕಂ ಲೋಹಿತಕ’ನ್ತಿ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋಹೀ”ತಿ ಅದಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುಹತ್ಥತೋ ಪದುಮಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸೇವ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದಿ। ಸೋ ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾಲುಕಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪದುಮನಾಲಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ “ಲೋಹಿತಕಂ ಲೋಹಿತಕ”ನ್ತಿ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಆರಭಿ। ಅಥಸ್ಸ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ನೀವರಣಾನಿ ವಿಕ್ಖಮ್ಭಿಂಸು, ಉಪಚಾರಜ್ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತದನನ್ತರಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ವಸೀಭಾವಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಯಥಾನಿಸಿನ್ನೋವ ದುತಿಯಜ್ಝಾನಾದೀನಿಪಿ ಪತ್ವಾ ವಸೀಭೂತೋ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನೇನ ಝಾನಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಝಾನಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ “ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಏಸ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಉತ್ತರಿ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತು”ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ “ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ “ತಂ ಪದುಮಂ ಮಿಲಾಯತೂ”ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿ। ತಂ ಹತ್ಥೇಹಿ ಮದ್ದಿತಪದುಮಂ ಮಿಲಾಯನ್ತಂ ವಿಯ ಕಾಳವಣ್ಣಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮಂ ಪದುಮಂ ಜರಾಯ ಪಹಟಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಅನುಪಾದಿಣ್ಣಕೇಪಿ ಏವಂ ಜರಾಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯಮಾನೇ ಉಪಾದಿಣ್ಣಕೇ ಕಥಾವ ನತ್ಥಿ। ಇದಮ್ಪಿ ಹಿ ಜರಾ ಅಭಿಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಅನಿಚ್ಚಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸಿ । ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ದಿಟ್ಠೇ ದುಕ್ಖಲಕ್ಖಣಞ್ಚ ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣಞ್ಚ ದಿಟ್ಠಮೇವ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ತಯೋ ಭವಾ ಆದಿತ್ತಾ ವಿಯ ಕಣ್ಠೇ ಬದ್ಧಕುಣಪಾ ವಿಯ ಚ ಖಾಯಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಕುಮಾರಕಾ ಏಕಂ ಸರಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಕುಮುದಾನಿ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಥಲೇ ರಾಸಿಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಸೋ ಜಲೇ ಚ ಥಲೇ ಚ ಕುಮುದಾನಿ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಜಲೇ ಕುಮುದಾನಿ ಅಭಿರೂಪಾನಿ ಉದಕಪಗ್ಘರನ್ತಾನಿ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಹಿಂಸು, ಇತರಾನಿ ಅಗ್ಗಗ್ಗೇಸು ಪರಿಮಿಲಾತಾನಿ । ಸೋ “ಅನುಪಾದಿಣ್ಣಕಂ ಜರಾ ಏವಂ ಪಹರತಿ, ಉಪಾದಿಣ್ಣಕಂ ಕಿಂ ಪನ ನ ಪಹರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸುಟ್ಠುತರಂ ಅನಿಚ್ಚಲಕ್ಖಣಾದೀನಿ ಅದ್ದಸ। ಸತ್ಥಾ “ಪಾಕಟೀಭೂತಂ ಇದಾನಿ ಇಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನಕೋವ ಓಭಾಸಂ ಮುಞ್ಚಿ, ಸೋ ತಸ್ಸ ಮುಖಂ ಪಹರಿ। ಅಥಸ್ಸ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ”ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖೇ ಠಿತೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಸಪ್ಪಾಯಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೮೫.“ಉಚ್ಛಿನ್ದ ಸಿನೇಹಮತ್ತನೋ, ಕುಮುದಂ ಸಾರದಿಕಂವ ಪಾಣಿನಾ।
ಸನ್ತಿಮಗ್ಗಮೇವ ಬ್ರೂಹಯ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸುಗತೇನ ದೇಸಿತ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಚ್ಛಿನ್ದಾತಿ** ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಉಚ್ಛಿನ್ದ। **ಸಾರದಿಕನ್ತಿ** ಸರದಕಾಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ। **ಸನ್ತಿಮಗ್ಗನ್ತಿ** ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ। **ಬ್ರೂಹಯಾತಿ** ವಡ್ಢಯ। ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಹಿ ಸುಗತೇನ ದೇಸಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

ಸುವಣ್ಣಕಾರತ್ಥೇರವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಮಹಾಧನವಾಣಿಜವತ್ಥು

ಇಧ ವಸ್ಸನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಧನವಾಣಿಜಂ ನಾಮ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಕುಸುಮ್ಭರತ್ತಾನಂ ವತ್ಥಾನಂ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ವಣಿಜ್ಜಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗತೋ ನದೀತೀರಂ ಪತ್ವಾ "ಸ್ವೇ ನದಿಂ ಉತ್ತರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತತ್ಥೇವ ಸಕಟಾನಿ ಮೋಚೇತ್ವಾ ವಸಿ। ರತ್ತಿಂ ಮಹಾಮೇಘೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಿ। ನದೀ ಸತ್ತಾಹಂ ಉದಕಸ್ಸ ಪೂರಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ನಾಗರಾಪಿ ಸತ್ತಾಹಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಂಸು। ಕುಸುಮ್ಭರತ್ತೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ ಕಿಚ್ಚಂ ನ ನಿಟ್ಠಿತಂ। ವಾಣಿಜೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ದೂರಂ ಆಗತೋ। ಸಚೇ ಪುನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಪಞ್ಚೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇಧೇವ ವಸ್ಸಞ್ಚ ಹೇಮನ್ತಞ್ಚ ಗಿಮ್ಹಞ್ಚ ಮಮ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಸಿತ್ವಾ ಇಮಾನಿ ವಿಕ್ಕಿಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ನಗರೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತುಕರಿತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಸಿತಕಾರಣಂ ಪುಟ್ಠೋ ಆಹ - "ದಿಟ್ಠೋ ತೇ, ಆನನ್ದ, ಮಹಾಧನವಾಣಿಜೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಸಂವಚ್ಛರಂ ಇಧೇವ ವಸಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತುಂ ಚಿತ್ತಮಕಾಸೀತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತಸ್ಸ, ಭನ್ತೇ, ಅನ್ತರಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? ಸತ್ಥಾ "ಆಮಾನನ್ದ, ಸತ್ತಾಹಮೇವ ಜೀವಿತ್ವಾ ಸೋ ಮಚ್ಚುಮುಖೇ ಪತಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

"ಅಜ್ಜೇವ ಕಿಚ್ಚಮಾತಪ್ಪಂ, ಕೋ ಜಞ್ಞಾ ಮರಣಂ ಸುವೇ।
ನ ಹಿ ನೋ ಸಙ್ಗರಂ ತೇನ, ಮಹಾಸೇನೇನ ಮಚ್ಚುನಾ॥

"ಏವಂ ವಿಹಾರಿಂ ಆತಾಪಿಂ, ಅಹೋರತ್ತಮತನ್ದಿತಂ।
ತಂ ವೇ ಭದ್ದೇಕರತ್ತೋತಿ, ಸನ್ತೋ ಆಚಿಕ್ಖತೇ ಮುನೀ"ತಿ॥ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೨೭೨)।

ಗಚ್ಛಾಮಿಸ್ಸ, ಭನ್ತೇ, ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀತಿ। ವಿಸ್ಸತ್ಥೋ ಗಚ್ಛಾನನ್ದಾತಿ। ಥೇರೋ ಸಕಟಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿ। ವಾಣಿಜೋ ಥೇರಂ ಆಹಾರೇನ ಪತಿಮಾನೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಆಹ - "ಕಿತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಇಧ ವಸಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ದೂರತೋ ಆಗತೋ"। ಸಚೇ ಪುನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಪಞ್ಚೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ಸಂವಚ್ಛರಂ ಇಧ ವಸಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಉಪಾಸಕ, ದುಜ್ಜಾನೋ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ, ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅನ್ತರಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಆಮ, ಉಪಾಸಕ, ಸತ್ತಾಹಮೇವ ತೇ ಜೀವಿತಂ ಪವತ್ತಿಸ್ಸತೀತಿ" । ಸೋ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಅನುಮೋದನತ್ಥಾಯ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ, "ಉಪಾಸಕ, ಪಣ್ಡಿತೇನ ನಾಮ 'ಇಧೇವ ವಸ್ಸಾದೀನಿ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ಪಯೋಜೇಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಚಿನ್ತೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅತ್ತನೋ ಪನ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಮೇವ ಚಿನ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೮೬."ಇಧ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇಧ ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹಿಸು।
ಇತಿ ಬಾಲೋ ವಿಚಿನ್ತೇತಿ, ಅನ್ತರಾಯಂ ನ ಬುಜ್ಝತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಧ ವಸ್ಸನ್ತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕರೋನ್ತೋ ಚತುಮಾಸಂ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ। **ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹಿಸೂತಿ** ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹೇಸುಪಿ "ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕರೋನ್ತೋ ಇಧೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ ಅತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಬಾಲೋ ವಿಚಿನ್ತೇತಿ। **ಅನ್ತರಾಯನ್ತಿ** "ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಕಾಲೇ ವಾ ದೇಸೇ ವಾ ವಯೇ ವಾ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಂ ನ ಬುಜ್ಝತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ವಾಣಿಜೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸಿ । ವಾಣಿಜೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ''ಸೀಸರೋಗೋ ವಿಯ ಮೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ''ತಿ ಸಯನೇ ನಿಪಜ್ಜಿ, ತಥಾನಿಪನ್ನೋವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತುಸಿತವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಮಹಾಧನವಾಣಿಜವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ಕಿಸಾಗೋತಮೀವತ್ಥು

ತಂ ಪುತ್ತಪಸುಸಮ್ಮತ್ತನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಿಸಾಗೋತಮಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಸಹಸ್ಸವಗ್ಗೇ -

''ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇ, ಅಪಸ್ಸಂ ಅಮತಂ ಪದಂ।
ಏಕಾಹಂ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಪಸ್ಸತೋ ಅಮತಂ ಪದ''ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೧೪) -

ಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥಿತಂ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ ''ಕಿಸಾಗೋತಮಿ ಲದ್ಧಾ ತೇ ಏಕಚ್ಛರಮತ್ತಾ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕಾ''ತಿ ಆಹ। ''ನ ಲದ್ಧಾ, ಭನ್ತೇ, ಸಕಲಗಾಮೇ ಜೀವನ್ತೇಹಿ ಕಿರ ಮತಕಾ ಏವ ಬಹುತರಾ''ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ''ತ್ವಂ 'ಮಮೇವ ಪುತ್ತೋ ಮತೋ'ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ, ಧುವಧಮ್ಮೋ ಏಸ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ। ಮಚ್ಚುರಾಜಾ ಹಿ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಜ್ಝಾಸಯೇ ಏವ ಮಹೋಘೋ ವಿಯ ಪರಿಕಡ್ಢಮಾನೋ ಅಪಾಯಸಮುದ್ದೇ ಪಕ್ಖಿಪತೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೮೭''ತಂ ಪುತ್ತಪಸುಸಮ್ಮತ್ತಂ, ಬ್ಯಾಸತ್ತಮನಸಂ ನರಂ।
ಸುತ್ತಂ ಗಾಮಂ ಮಹೋಘೋವ, ಮಚ್ಚು ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತೀ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಂ ಪುತ್ತಪಸುಸಮ್ಮತ್ತ**ನ್ತಿ ತಂ ರೂಪಬಲಾದಿಸಮ್ಪನ್ನೇ ಪುತ್ತೇ ಚ ಪಸೂ ಚ ಲಭಿತ್ವಾ ''ಮಮ ಪುತ್ತಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಬಲಸಮ್ಪನ್ನಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಸಮತ್ಥಾ, ಮಮ ಗೋಣಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಅರೋಗಾ ಮಹಾಭಾರವಹಾ, ಮಮ ಗಾವೀ ಬಹುಖೀರಾ''ತಿ ಏವಂ ಪುತ್ತೇಹಿ ಚ ಪಸೂಹಿ ಚ ಸಮ್ಮತ್ತಂ ನರಂ। **ಬ್ಯಾಸತ್ತಮನಸ**ನ್ತಿ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾದೀಸು ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಾದೀಸು ವಾ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಲಭಿತ್ವಾ ತತೋ ಉತ್ತರಿತರಂ ಪತ್ಥನತಾಯ ಆಸತ್ತಮಾನಸಂ ವಾ, ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾದೀಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇಸು ವಾ ಪರಿಕ್ಖಾರೇಸು ಯಂ ಯಂ ಲದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ಲಗ್ಗನತಾಯ ಬ್ಯಾಸತ್ತಮಾನಸಂ ವಾ। **ಸುತ್ತಂ ಗಾಮ**ನ್ತಿ ನಿದ್ದಂ ಉಪಗತಂ ಸತ್ತನಿಕಾಯಂ। **ಮಹೋಘೋವಾ**ತಿ ಯಥಾ ಏವರೂಪಂ ಗಾಮಂ ಗಮ್ಭೀರವಿತ್ಥತೋ ಮಹನ್ತೋ ಮಹಾನದೀನಂ ಓಘೋ ಅನ್ತಮಸೋ ಸುನಖಮ್ಪಿ ಅಸೇಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ನರಂ ಮಚ್ಚು ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಕಿಸಾಗೋತಮೀ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಕಿಸಾಗೋತಮೀವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ಪಟಾಚಾರಾವತ್ಥು

ನ ಸನ್ತಿ ಪುತ್ತಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಟಾಚಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಸಹಸ್ಸವಗ್ಗೇ -

''ಯೋ ಚ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವೇ, ಅಪಸ್ಸಂ ಉದಯಬ್ಬಯಂ।
ಏಕಾಹಂ ಜೀವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಪಸ್ಸತೋ ಉದಯಬ್ಬಯ''ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೧೩) -

ಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥಿತಂ। ತದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಪಟಾಚಾರಂ ತನುಭೂತಸೋಕಂ ಞತ್ವಾ "ಪಟಾಚಾರೇ ಪುತ್ತಾದಯೋ ನಾಮ ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ತಾಣಂ ವಾ ಲೇಣಂ ವಾ ಸರಣಂ ವಾ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವಿಜ್ಜಮಾನಾಪಿ ತೇ ನ ಸನ್ತಿಯೇವ। ಪಣ್ಡಿತೇನ ಪನ ಸೀಲಂ ವಿಸೋಧೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿಮಗ್ಗಮೇವ ಸೋಧೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೮೮."ನ ಸನ್ತಿ ಪುತ್ತಾ ತಾಣಾಯ, ನ ಪಿತಾ ನಾಪಿ ಬನ್ಧವಾ।
ಅನ್ತಕೇನಾಧಿಪನ್ನಸ್ಸ, ನತ್ಥಿ ಞಾತೀಸು ತಾಣತಾ॥

೨೮೯."ಏತಮತ್ಥವಸಂ ಞತ್ವಾ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಸೀಲಸಂವುತೋ।
ನಿಬ್ಬಾನಗಮನಂ ಮಗ್ಗಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ವಿಸೋಧಯೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಾಣಾಯಾ**ತಿ ತಾಣಭಾವಾಯ ಪತಿಟ್ಠಾನತ್ಥಾಯ। **ಬನ್ಧವಾ**ತಿ ಪುತ್ತೇ ಚ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಾ ಞಾತಿಸುಹಜ್ಜಾ। **ಅನ್ತಕೇನಾಧಿಪನ್ನಸ್ಸಾ**ತಿ ಮರಣೇನ ಅಭಿಭೂತಸ್ಸ। ಪವತ್ತಿಯಞ್ಹಿ ಪುತ್ತಾದಯೋ ಅನ್ನಪಾನಾದಿದಾನೇನ ಚೇವ ಉಪ್ಪನ್ನಕಿಚ್ಚನಿತ್ಥರಣೇನ ಚ ತಾಣಾ ಹುತ್ವಾಪಿ ಮರಣಕಾಲೇ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ಮರಣಂ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ಅಸಮತ್ಥತಾಯ ತಾಣತ್ಥಾಯ ಲೇಣತ್ಥಾಯ ನ ಸನ್ತಿ ನಾಮ। ತೇನೇವ ವುತ್ತಂ - **"ನತ್ಥಿ ಞಾತೀಸು ತಾಣತಾ"**ತಿ। **ಏತಮತ್ಥವಸ**ನ್ತಿ ಏವಂ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ತಾಣಂ ಭವಿತುಂ ಅಸಮತ್ಥಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ಕಾರಣಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಪಣ್ಡಿತೋ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲೇನ ಸಂವುತೋ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಗಮನಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ವಿಸೋಧೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಟಾಚಾರಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಅಞ್ಞೇ ಚ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಟಾಚಾರಾವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಮಂ।

ಮಗ್ಗವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ವೀಸತಿಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೨೧. ಪಕಿಣ್ಣಕವಗ್ಗೋ

೧. ಅತ್ತನೋಪುಬ್ಬಕಮ್ಮವತ್ಥು

ಮತ್ತಾಸುಖಪರಿಚ್ಚಾಗಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ವೇಸಾಲೀ ಇದ್ಧಾ ಅಹೋಸಿ ಫೀತಾ ಬಹುಜನಾ ಆಕಿಣ್ಣಮನುಸ್ಸಾ। ತತ್ಥ ಹಿ ವಾರೇನ ವಾರೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತಾನಂ ಖತ್ತಿಯಾನಂಯೇವ ಸತ್ತಸತಾಧಿಕಾನಿ ಸತ್ತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸತ್ತ ಚ ಖತ್ತಿಯಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸಂ ವಸನತ್ಥಾಯ ತತ್ತಕಾಯೇವ ಪಾಸಾದಾ ತತ್ತಕಾನೇವ ಕೂಟಾಗಾರಾನಿ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಹಾರತ್ಥಾಯ ತತ್ತಕಾಯೇವ ಆರಾಮಾ ಚ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ ಚ ಅಹೇಸುಂ। ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಾ ಅಹೋಸಿ ದುಸ್ಸಸ್ಸಾ। ತತ್ಥ ಛಾತಕಭಯೇನ ಪಠಮಂ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸಾ ಕಾಲಮಕಂಸು। ತೇಸಂ ತೇಸಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಛಡ್ಡಿತಾನಂ ಕುಣಪಾನಂ ಗನ್ಧೇನ ಅಮನುಸ್ಸಾ ನಗರಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ಅಮನುಸ್ಸೂಪದ್ದವೇನ ಬಹುತರಾ ಕಾಲಮಕಂಸು। ತೇಸಂ ಕುಣಪಗನ್ಧಪಟಿಕ್ಕೂಲತಾಯ ಸತ್ತಾನಂ ಅಹಿವಾತರೋಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಏವಂ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಭಯಂ ಅಮನುಸ್ಸಭಯಂ ರೋಗಭಯನ್ತಿ ತೀಣಿ ಭಯಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಂಸು।

ನಗರವಾಸಿನೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಆಹಂಸು - "ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ತೀಣಿ ಭಯಾನಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾನಿ, ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ರಾಜಪರಿವಟ್ಟಾ ಏವರೂಪಂ ಭಯಂ ನಾಮ ನ ಉಪ್ಪನ್ನಪುಬ್ಬಂ। ಅಧಮ್ಮಿಕರಾಜೂನಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಏವರೂಪಂ ಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸನ್ನಿಪಾತಂ ಕಾರೇತ್ವಾ "ಸಚೇ ಮೇ ಅಧಮ್ಮಿಕಭಾವೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ವಿಚಿನಥಾ"ತಿ ಆಹ। ವೇಸಾಲಿವಾಸಿನೋ ಸಬ್ಬಂ ಪವೇಣಿ ವಿಚಿನನ್ತಾ ರಞ್ಞೋ ಕಞ್ಚಿ ದೋಸಂ ಅದಿಸ್ವಾ, "ಮಹಾರಾಜ, ನತ್ಥಿ ತೇ ದೋಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಥಂ ನು ಖೋ ಇದಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಯಂ ವೂಪಸಮಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಮನ್ತಯಿಂಸು। ತತ್ಥ ಏಕಚ್ಚೇಹಿ "ಬಲಿಕಮ್ಮೇನ ಆಯಾಚನಾಯ ಮಙ್ಗಲಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ತಂ ವಿಧಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಅಥಞ್ಞೇ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಛ ಸತ್ಥಾರೋ ಮಹಾನುಭಾವಾ, ತೇಸು ಇಧಾಗತಮತ್ತೇಸು ಭಯಂ ವೂಪಸಮೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಅಪರೇ "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ। ಸೋ ಹಿ ಭಗವಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಹಿತಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಇಧ ಆಗತೇ ಇಮಾನಿ ಭಯಾನಿ ವೂಪಸಮೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ಆಹಂಸು। ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ "ಕಹಂ ನು ಖೋ ಸೋ ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು । ತದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಉಪಕಟ್ಠಾಯ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾಯ ರಞ್ಞೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸಮಾಗಮೇ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತೋ ಮಹಾಲಿ ನಾಮ ಲಿಚ್ಛವೀ ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ।

ವೇಸಾಲಿವಾಸಿನೋ ಮಹನ್ತಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ಇಧಾನೇಥಾ"ತಿ ಮಹಾಲಿಞ್ಚೇವ ಲಿಚ್ಛವಿಂ ಪುರೋಹಿತಪುತ್ತಞ್ಚ ಪಹಿಣಿಂಸು। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ನಿವೇದೇತ್ವಾ, "ಮಹಾರಾಜ, ಸತ್ಥಾರಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಗರಂ ಪೇಸೇಥಾ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ರಾಜಾ "ತುಮ್ಹೇವ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ತೇ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಯಾಚಿಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ವೇಸಾಲಿಯಂ ತೀಣಿ ಭಯಾನಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾನಿ, ತಾನಿ ತುಮ್ಹೇಸು ಆಗತೇಸು ವೂಪಸಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏಥ, ಭನ್ತೇ, ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ "ವೇಸಾಲಿಯಂ **ರತನಸುತ್ತೇ** (ಖು॰ ಪಾ॰ ೬.೧ ಆದಯೋ; ಸು॰ ನಿ॰ ೨೨೪ ಆದಯೋ) ವುತ್ತೇ ಸಾ ರಕ್ಖಾ ಚಕ್ಕವಾಳಾನಂ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಂ ಫರಿಸ್ಸತಿ, ಸುತ್ತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಾನಿ ಚ ಭಯಾನಿ ವೂಪಸಮಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ರಾಜಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ "ಸತ್ಥರಾ ಕಿರ ವೇಸಾಲಿಗಮನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ ನಗರೇ ಘೋಸನಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ವೇಸಾಲಿಗಮನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಆಗಮೇಥ, ತಾವ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಯಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ರಾಜಗಹಸ್ಸ ಚ ಗಙ್ಗಾಯ ಚ ಅನ್ತರೇ ಪಞ್ಚಯೋಜನಭೂಮಿಂ ಸಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಯೋಜನೇ ಯೋಜನೇ ವಿಹಾರಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಗಮನಕಾಲಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ರಾಜಾ ಯೋಜನನ್ತರೇ ಜಣ್ಣುಮತ್ತೇನ ಓಧಿನಾ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಕಿರಾಪೇತ್ವಾ ಧಜಪಟಾಕಕದಲೀಆದೀನಿ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಛತ್ತಾತಿಛತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವೇ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಾನಿ ಏಕಮೇಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏಕಮೇಕಂ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಉಪರಿ ಧಾರೇತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಪುಪ್ಫಗನ್ಧಾದೀಹಿ ಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಾದೀನಿ ದತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ದಿವಸೇಹಿ ಗಙ್ಗಾತೀರಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಾವಂ ಅಲಙ್ಕರೋನ್ತೋ ವೇಸಾಲಿಕಾನಂ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕರೋನ್ತೂ"ತಿ। ತೇ "ದಿಗುಣಂ ಪೂಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವೇಸಾಲಿಯಾ ಚ ಗಙ್ಗಾಯ ಚ ಅನ್ತರೇ ತಿಯೋಜನಭೂಮಿಂ ಸಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಚತೂಹಿ ಸೇತಚ್ಛತ್ತೇಹಿ ಏಕಮೇಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದ್ವೀಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಸೇತಚ್ಛತ್ತೇಹಿ ಛತ್ತಾತಿಛತ್ತಾನಿ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪೂಜಂ ಕುರುಮಾನಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಅಟ್ಠಂಸು। ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ದ್ವೇ ನಾವಾ ಸಙ್ಘಾಟೇತ್ವಾ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫದಾಮಾದೀಹಿ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬರತನಮಯಂ ಬುದ್ಧಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಸೀದಿ। ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ರಾಜಾ ಅನುಗಚ್ಛನ್ತೋ ಗಲಪ್ಪಮಾಣಂ ಉದಕಂ ಓತರಿತ್ವಾ "ಯಾವ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ತಾವಾಹಂ ಇಧೇವ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಾವಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಯೋಜನಮತ್ತಂ ಅದ್ಧಾನಂ ಗಙ್ಗಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ವೇಸಾಲಿಕಾನಂ ಸೀಮಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಲಿಚ್ಛವೀರಾಜಾನೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಗಲಪ್ಪಮಾಣಂ ಉದಕಂ ಓತರಿತ್ವಾ ನಾವಂ ತೀರಂ ಉಪನೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ನಾವಾತೋ ಓತಾರಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾರಾ ಓತರಿತ್ವಾ ತೀರೇ ಅಕ್ಕನ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ಮಹಾಮೇಘೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿ। ಸಬ್ಬತ್ಥ ಜಣ್ಣುಪ್ಪಮಾಣಊರುಪ್ಪಮಾಣಕಟಿಪ್ಪಮಾಣಾದೀನಿ ಉದಕಾನಿ ಸನ್ದನ್ತಾನಿ ಸಬ್ಬಕುಣಪಾನಿ ಗಙ್ಗಂ ಪವೇಸಯಿಂಸು, ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಭೂಮಿಭಾಗೋ ಅಹೋಸಿ। ಲಿಚ್ಛವೀರಾಜಾನೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಯೋಜನೇ ಯೋಜನೇ ವಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ದಿಗುಣಂ ಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತಾ ತೀಹಿ ದಿವಸೇಹಿ ವೇಸಾಲಿಂ ನಯಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ದೇವಗಣಪರಿವುತೋ ಆಗಮಾಸಿ, ಮಹೇಸಕ್ಖಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇನ ಅಮನುಸ್ಸಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಸಾಯಂ ನಗರದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಂ, ಆನನ್ದ, ರತನಸುತ್ತಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಲಿಚ್ಛವೀಕುಮಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಚರನ್ತೋ ವೇಸಾಲಿಯಾ ತಿಣ್ಣಂ ಪಾಕಾರಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಪರಿತ್ತಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ।

ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಾ ದಿನ್ನಂ ರತನಸುತ್ತಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸೇಲಮಯಪತ್ತೇನ ಉದಕಂ ಆದಾಯ ನಗರದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ ಪಣಿಧಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಥಾಗತಸ್ಸ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ದಸ ಉಪಪಾರಮಿಯೋ ದಸ ಪರಮತ್ಥಪಾರಮಿಯೋತಿ ಸಮತಿಂಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಪಞ್ಚ ಮಹಾಪರಿಚ್ಚಾಗೇ ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾ ಞಾತತ್ಥಚರಿಯಾ ಬುದ್ಧತ್ಥಚರಿಯಾತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಚರಿಯಾಯೋ ಪಚ್ಛಿಮಭವೇ ಗಬ್ಭವೋಕ್ಕನ್ತಿಂ ಜಾತಿಂ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ಪಧಾನಚರಿಯಂ ಬೋಧಿಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ಮಾರವಿಜಯಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಪಟಿವೇಧಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪವತ್ತನಂ ನವಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೇತಿ ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಿಯಾಮರತ್ತಿಂ ತೀಸು ಪಾಕಾರನ್ತರೇಸು ಪರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಚರಿ। ತೇನ "ಯಂಕಿಞ್ಚೀ"ತಿ ವುತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ಉದ್ಧಂ ಖಿತ್ತಉದಕಂ ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಪರಿ ಪತಿ। "ಯಾನೀಧ ಭೂತಾನೀ"ತಿ ಗಾಥಾಕಥನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಜತವಟಂಸಕಾ ವಿಯ ಉದಕಬಿನ್ದೂನಿ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಿಲಾನಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಪರಿ ಪತಿಂಸು। ತಾವದೇವ ವೂಪಸನ್ತರೋಗಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಉಟ್ಠಾಯುಟ್ಠಾಯ ಥೇರಂ ಪರಿವಾರೇಸುಂ । "ಯಂಕಿಞ್ಚೀ"ತಿ ವುತ್ತಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಉದಕಫುಸಿತೇಹಿ ಫುಟ್ಠಫುಟ್ಠಾ ಸಬ್ಬೇ ಅಪಲಾಯನ್ತಾ ಸಙ್ಕಾರಕೂಟಭಿತ್ತಿಪದೇಸಾದಿನಿಸ್ಸಿತಾ ಅಮನುಸ್ಸಾ ತೇನ ತೇನ ದ್ವಾರೇನ ಪಲಾಯಿಂಸು। ದ್ವಾರಾನಿ ಅನೋಕಾಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಓಕಾಸಂ ಅಲಭನ್ತಾ ಪಾಕಾರಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾಪಿ ಪಲಾಯಿಂಸು।

ಮಹಾಜನೋ ನಗರಮಜ್ಝೇ ಸನ್ಥಾಗಾರಂ ಸಬ್ಬಗನ್ಧೇಹಿ ಉಪಲಿಮ್ಪೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಸುವಣ್ಣತಾರಕಾದಿವಿಚಿತ್ತಂ ವಿತಾನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಆನೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋಪಿ ಲಿಚ್ಛವೀಗಣೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ದೇವಗಣಪರಿವುತೋ ಪತಿರೂಪೇ ಓಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಥೇರೋಪಿ ಸಕಲನಗರಂ ಅನುವಿಚರಿತ್ವಾ ವೂಪಸನ್ತರೋಗೇನ ಮಹಾಜನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ಪರಿಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತದೇವ ರತನಸುತ್ತಂ ಅಭಾಸಿ। ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ಪುನದಿವಸೇಪೀತಿ ಸತ್ತಾಹಂ ತದೇವ ರತನಸುತ್ತಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಭಯಾನಂ ವೂಪಸನ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಲಿಚ್ಛವೀಗಣಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ವೇಸಾಲಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಲಿಚ್ಛವೀರಾಜಾನೋ ದಿಗುಣಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಾ ಪುನ ತೀಹಿ ದಿವಸೇಹಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಗಙ್ಗಾತೀರಂ ನಯಿಂಸು।

ಗಙ್ಗಾಯ ನಿಬ್ಬತ್ತನಾಗರಾಜಾನೋ ಚಿನ್ತೇಸುಂ - "ಮನುಸ್ಸಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಮಯಂ ಕಿಂ ನ ಕರೋಮಾ"ತಿ। ತೇ ಸುವಣ್ಣರಜತಮಣಿಮಯಾ ನಾವಾಯೋ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣರಜತಮಣಿಮಯೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಪದುಮಸಞ್ಛನ್ನಂ ಉದಕಂ ಕರಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಅನುಗ್ಗಹಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಣತ್ಥಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಯಾಚಿಂಸು। "ಮನುಸ್ಸಾ ಚ ನಾಗಾ ಚ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಮಯಂ ಪನ ಕಿಂ ನ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಭೂಮಟ್ಠಕದೇವೇಪಿ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಅಕನಿಟ್ಠಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಸಬ್ಬೇ ದೇವಾ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಂಸು। ತತ್ಥ ನಾಗಾ ಯೋಜನಿಕಾನಿ ಛತ್ತಾತಿಛತ್ತಾನಿ ಉಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಏವಂ ಹೇಟ್ಠಾ ನಾಗಾ ಭೂಮಿತಲೇ ರುಕ್ಖಗಚ್ಛಪಬ್ಬತಾದೀಸು ಭೂಮಟ್ಠಕಾ ದೇವತಾ, ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಆಕಾಸಟ್ಠದೇವಾತಿ ನಾಗಭವನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಚಕ್ಕವಾಳಪರಿಯನ್ತೇನ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಛತ್ತಾತಿಛತ್ತಾನಿ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಛತ್ತನ್ತರೇಸು ಧಜಾ, ಧಜನ್ತರೇಸು ಪಟಾಕಾ, ತೇಸಂ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಪುಪ್ಫದಾಮವಾಸಚುಣ್ಣಧೂಮಾದೀಹಿ ಸಕ್ಕಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ದೇವಪುತ್ತಾ ಛಣವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಗ್ಘೋಸಯಮಾನಾ ಆಕಾಸೇ ವಿಚರಿಂಸು। ತಯೋ ಏವ ಕಿರ ಸಮಾಗಮಾ ಮಹನ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ - ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಸಮಾಗಮೋ ದೇವೋರೋಹಣಸಮಾಗಮೋ ಅಯಂ ಗಙ್ಗೋರೋಹಣಸಮಾಗಮೋತಿ।

ಪರತೀರೇ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋಪಿ ಲಿಚ್ಛವೀಹಿ ಕತಸಕ್ಕಾರತೋ ದಿಗುಣಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಆಗಮನಂ ಉದಿಕ್ಖಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಗಙ್ಗಾಯ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ರಾಜೂನಂ ಮಹನ್ತಂ ಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ನಾಗಾದೀನಞ್ಚ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಏಕೇಕಾಯ ನಾವಾಯ ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಭಿಕ್ಖುಸತಪರಿವಾರಂ ಏಕೇಕಂ ನಿಮ್ಮಿತಬುದ್ಧಂ ಮಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಸ್ಸ ಚೇವ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪುಪ್ಫದಾಮಸ್ಸ ಚ ಹೇಟ್ಠಾ ನಾಗಗಣಪರಿವುತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಭೂಮಟ್ಠಕದೇವತಾದೀಸುಪಿ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಓಕಾಸೇ ಸಪರಿವಾರಂ ಏಕೇಕಂ ನಿಮ್ಮಿತಬುದ್ಧಂ ಮಾಪೇಸಿ। ಏವಂ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭೇ ಏಕಾಲಙ್ಕಾರೇ ಏಕುಸ್ಸವೇ ಏಕಛಣೇಯೇವ ಚ ಜಾತೇ ಸತ್ಥಾ ನಾಗಾನಮನುಗ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ಏಕಂ ರತನನಾವಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಭಿಕ್ಖೂಸುಪಿ ಏಕೇಕೋ ಏಕೇಕಮೇವ ಅಭಿರುಹಿ। ನಾಗರಾಜಾನೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಾಗಭವನಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ದಿಬ್ಬೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾಹಿ ಪೂಜಿಯಮಾನೋ ಪಞ್ಚಹಿ ನಾವಾಸತೇಹಿ ಗಙ್ಗಾನದಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿ।

ರಾಜಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ನಾವಾತೋ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಲಿಚ್ಛವೀಹಿ ಕತಸಕ್ಕಾರತೋ ದಿಗುಣಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪಞ್ಚಹಿ ದಿವಸೇಹಿ ರಾಜಗಹಂ ಅಭಿನೇಸಿ। ದುತಿಯದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಅಹೋ ಸತ್ಥರಿ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಸಾದೋ, ಗಙ್ಗಾಯ ನಾಮ ಓರತೋ ಚ ಪಾರತೋ ಚ ಅಟ್ಠಯೋಜನೇ ಮಗ್ಗೇ ಬುದ್ಧಗತೇನ ಪಸಾದೇನ ರಾಜೂಹಿ ಸಮತಲಂ ಭೂಮಿಂ ಕತ್ವಾ ವಾಲುಕಾ ಓಕಿಣ್ಣಾ, ಜಣ್ಣುಮತ್ತೇನ ಓಧಿನಾ ನಾನಾವಣ್ಣಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಸನ್ಥತಾನಿ, ಗಙ್ಗಾಯ

ಉದಕಂ ನಾಗಾನುಭಾವೇನ ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇಹಿ ಪದುಮೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನಂ, ಯಾವ ಅಕನಿಟ್ಠಭವನಾ ಛತ್ತಾತಿಛತ್ತಾನಿ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾನಿ, ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ಏಕಾಲಙ್ಕಾರಂ ಏಕುಸ್ಸವಂ ವಿಯ ಜಾತ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಸ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರೋ ಮಯ್ಹಂ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ನ ನಾಗದೇವಬ್ರಹ್ಮಾನುಭಾವೇನ। ಅತೀತೇ ಪನ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಪರಿಚ್ಚಾಗಾನುಭಾವೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಙ್ಖೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಸುಸೀಮೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಿತರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ತಾತ, ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮನ್ತೇ ಅಜ್ಝಾಯಿತು"ನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಪಿತಾ ಆಹ - "ತೇನ ಹಿ, ತಾತ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಮ ಸಹಾಯಕೋ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಧೀಯಸ್ಸೂ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಿತರಾ ಪಹಿತಭಾವಮಾಚಿಕ್ಖಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ "ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಮೇ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಟಿಪಸ್ಸದ್ಧದರಥಂ ಭದ್ದಕೇನ ದಿವಸೇನ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇತುಮಾರಭಿ। ಸೋ ಲಹುಞ್ಚ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಬಹುಞ್ಚ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಉಗ್ಗಹಿತುಗ್ಗಹಿತಂ ಸುವಣ್ಣಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಸೀಹತೇಲಮಿವ ಅವಿನಸ್ಸಮಾನಂ ಧಾರೇನ್ತೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖತೋ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಂ ಸಬ್ಬಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಉಗ್ಗಹಿತಸಿಪ್ಪಸ್ಸ ಆದಿಮಜ್ಝಮೇವ ಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಪರಿಯೋಸಾನಂ।

ಸೋ ಆಚರಿಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಪ್ಪಸ್ಸ ಆದಿಮಜ್ಝಮೇವ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ನೋ ಪರಿಯೋಸಾನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಆಚರಿಯೇನ "ಅಹಮ್ಪಿ, ತಾತ, ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಥ ಕೋ, ಆಚರಿಯ, ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮೇ, ತಾತ, ಇಸಯೋ ಇಸಿಪತನೇ ವಿಹರನ್ತಿ, ತೇ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ, ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಸ್ಸೂ"ತಿ ಆಚರಿಯೇನ ವುತ್ತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಜಾನಾಮಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಮೇ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ? "ನ ಮಯಂ ಅಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಾಮ। ಸಚೇ ತೇ ಪರಿಯೋಸಾನೇನತ್ಥೋ , ಪಬ್ಬಜಸ್ಸೂ"ತಿ । ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿ। ಅಥಸ್ಸ ತೇ "ಇದಂ ತಾವ ಸಿಕ್ಖಸ್ಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಏವಂ ತೇ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। ಸೋ ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖನ್ತೋ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನತ್ತಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸಕಲಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ಗಗನತಲೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದೋ ವಿಯ ಪಾಕಟೋ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಅಪ್ಪಾಯುಕಸಂವತ್ತನಿಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಚ ಮಹಾಜನೋ ಚ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಧಾತುಯೋ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರೇ ಥೂಪಂ ಕಾರೇಸುಂ।

ಸಙ್ಖೋಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಚಿರಂ ಗತೋ, ಪವತ್ತಿಮಸ್ಸ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ಮಹಾಜನಕಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅದ್ಧಾ ಇಮೇಸು ಏಕೋಪಿ ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಂ ಜಾನಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಸುಸೀಮೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಇಧಾಗಮಿ, ಅಪಿ ನು ಖೋ ತಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಜಾನಾಮ, ಅಸುಕಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ತಯೋ ವೇದೇ ಸಜ್ಝಾಯಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ, ಅಯಮಸ್ಸ ಥೂಪೋ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೋ"ತಿ। ಸೋ ಭೂಮಿಂ ಹತ್ಥೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಕನ್ದಿತ್ವಾ ತಂ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಿಣಾನಿ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಸಾಟಕೇನ ವಾಲುಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣೇ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಕಮಣ್ಡಲುತೋ ಉದಕೇನ ಪರಿಪ್ಫೋಸಿತ್ವಾ ವನಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಟಕೇನ ಪಟಾಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಥೂಪಸ್ಸ ಉಪರಿ ಅತ್ತನೋ ಛತ್ತಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇದಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ತದಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಹಂ ಸಙ್ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿಂ। ಮಯಾ ಸುಸೀಮಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣೇ ತಿಣಾನಿ ಉದ್ಧಟಾನಿ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಅಟ್ಠಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ವಿಹತಖಾಣುಕಕಣ್ಟಕಂ

ಕತ್ವಾ ಸುದ್ಧಂ ಸಮತಲಂ ಕರಿಂಸು। ಮಯಾ ತತ್ಥ ವಾಲುಕಾ ಓಕಿಣ್ಣಾ, ತಸ್ಸ ಮೇ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಅಟ್ಠಯೋಜನಮಗ್ಗೇ ವಾಲುಕಂ ಓಕಿರಿಂಸು। ಮಯಾ ತತ್ಥ ವನಕುಸುಮೇಹಿ ಪೂಜಾ ಕತಾ, ತಸ್ಸ ಮೇ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಅಟ್ಠಯೋಜನಮಗ್ಗೇ ನಾನಾವಣ್ಣಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಕಿಣ್ಣಾನಿ, ಏಕಯೋಜನಟ್ಠಾನೇ ಗಙ್ಗಾಯ ಉದಕಂ ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇಹಿ ಪದುಮೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನಂ। ಮಯಾ ತತ್ಥ ಕಮಣ್ಡಲುಉದಕೇನ ಭೂಮಿ ಪರಿಪ್ಫೋಸಿತಾ, ತಸ್ಸ ಮೇ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ವೇಸಾಲಿಯಂ ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿ। ಮಯಾ ತತ್ಥ ಪಟಾಕಾ, ಆರೋಪಿತಾ, ಛತ್ತಕಞ್ಚ ಬದ್ಧಂ, ತಸ್ಸ ಮೇ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಯಾವ ಅಕನಿಟ್ಠಭವನಾ ಧಜಪಟಾಕಛತ್ತಾತಿಛತ್ತಾದೀಹಿ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ಏಕುಸ್ಸವಂ ವಿಯ ಜಾತಂ। ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಸ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರೋ ಮಯ್ಹಂ ನೇವ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ನ ನಾಗದೇವಬ್ರಹ್ಮಾನುಭಾವೇನ, ಅತೀತೇ ಪನ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಪರಿಚ್ಚಾಗಾನುಭಾವೇನಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೯೦."ಮತ್ತಾಸುಖಪರಿಚ್ಚಾಗಾ , ಪಸ್ಸೇ ಚೇ ವಿಪುಲಂ ಸುಖಂ।
ಚಜೇ ಮತ್ತಾಸುಖಂ ಧೀರೋ, ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ವಿಪುಲಂ ಸುಖ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮತ್ತಾಸುಖಪರಿಚ್ಚಾಗಾತಿ ಮತ್ತಾಸುಖ**ನ್ತಿ ಪಮಾಣಯುತ್ತಕಂ ಪರಿತ್ತಸುಖಂ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ। **ವಿಪುಲಂ ಸುಖ**ನ್ತಿ ಉಳಾರಂ ಸುಖಂ ನಿಬ್ಬಾನಸುಖಂ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ ಚೇ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಏಕಞ್ಹಿ ಭೋಜನಪಾತಿಂ ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಮತ್ತಾಸುಖಂ ನಾಮ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಂ ಪನ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ವಾ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ದಾನಂ ವಾ ದದನ್ತಸ್ಸ ವಿಪುಲಂ ಉಳಾರಂ ನಿಬ್ಬಾನಸುಖಂ ನಾಮ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸಚೇ ಏವಂ ತಸ್ಸ ಮತ್ತಾಸುಖಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಾಗಾ ವಿಪುಲಂ ಸುಖಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಅಥೇತಂ ವಿಪುಲಂ ಸುಖಂ ಸಮ್ಮಾ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ತಂ ಮತ್ತಾಸುಖಂ ಚಜೇಯ್ಯಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅತ್ತನೋಪುಬ್ಬಕಮ್ಮವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಕುಕ್ಕುಟಅಣ್ಡಖಾದಿಕಾವತ್ಥು

ಪರದುಕ್ಖೂಪಧಾನೇನಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕುಕ್ಕುಟಅಣ್ಡಖಾದಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಕಿರ ಅವಿದೂರೇ ಪಣ್ಡುರಂ ನಾಮ ಏಕೋ ಗಾಮೋ, ತತ್ಥೇಕೋ ಕೇವಟ್ಟೋ ವಸತಿ। ಸೋ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಚಿರವತಿಯಂ ಕಚ್ಛಪಅಣ್ಡಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ತಾನಿ ಆದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಕುಮಾರಿಕಾಯಪಿ ಏಕಂ ಅಣ್ಡಂ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಞ್ಞಂ ಖಾದನೀಯಂ ನಾಮ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಮಾತಾ ಕುಕ್ಕುಟಿಯಾ ವಿಜಾತಟ್ಠಾನತೋ ಏಕಂ ಅಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬದ್ಧಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಯಮೇವ ಕುಕ್ಕುಟಿಯಾ ಅಣ್ಡಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದತಿ। ಕುಕ್ಕುಟೀ ವಿಜಾತವಿಜಾತಕಾಲೇ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಅಣ್ಡಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತಾಯ ಉಪದ್ದುತಾ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ಇತೋ ದಾನಿ ಚುತಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಹುತ್ವಾ ತವ ಜಾತದಾರಕೇ ಖಾದಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗೇಹೇ ಮಜ್ಜಾರೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಇತರಾಪಿ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಕುಕ್ಕುಟೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಕುಕ್ಕುಟೀ ಅಣ್ಡಾನಿ ವಿಜಾಯಿ, ಮಜ್ಜಾರೀ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖಾದಿಯೇವ। ಕುಕ್ಕುಟೀ "ತಯೋ ವಾರೇ ಮಮ ಅಣ್ಡಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಮಮ್ಪಿ ಖಾದಿತುಕಾಮಾಸಿ , ಇತೋ ಚುತಾ ಸಪುತ್ತಕಂ ತಂ ಖಾದಿತುಂ ಲಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ದೀಪಿನೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಇತರಾಪಿ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಮಿಗೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ವಿಜಾತಕಾಲೇ ದೀಪಿನೀ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಪುತ್ತೇಹಿ ಖಾದಿ। ಏವಂ ಖಾದನ್ತಾ ಪಞ್ಚಸು ಅತ್ತಭಾವಸತೇಸು ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಅವಸಾನೇ ಏಕಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಏಕಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಧೀತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಇತೋ ಪರಂ "ನ ಹಿ ವೇರೇನ ವೇರಾನೀ"ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೫) ಗಾಥಾಯ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಇಧ ಪನ ಸತ್ಥಾ "ವೇರಞ್ಹಿ ಅವೇರೇನ ಉಪಸಮ್ಮತಿ, ನೋ ವೇರೇನಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೯೧."ಪರದುಕ್ಖೂಪಧಾನೇನ, ಅತ್ತನೋ ಸುಖಮಿಚ್ಛತಿ।
ವೇರಸಂಸಗ್ಗಸಂಸಟ್ಠೋ, ವೇರಾ ಸೋ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪರದುಕ್ಖೂಪಧಾನೇನಾ**ತಿ ಪರಸ್ಮಿಂ ದುಕ್ಖೂಪಧಾನೇನ, ಪರಸ್ಸ ದುಕ್ಖುಪ್ಪಾದನೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೇರಸಂಸಗ್ಗಸಂಸಟ್ಠೋ**ತಿ ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಕ್ಕೋಸನಪಚ್ಚಕ್ಕೋಸನಪಹರಣಪಟಿಹರಣಾದೀನಂ ವಸೇನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕತೇನ ವೇರಸಂಸಗ್ಗೇನ ಸಂಸಟ್ಠೋ। **ವೇರಾ ಸೋ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತೀ**ತಿ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ವೇರವಸೇನ ದುಕ್ಖಮೇವ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಯಕ್ಖಿನೀ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ವೇರತೋ ಮುಚ್ಚಿ, ಇತರಾಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಕುಕ್ಕುಟಅಣ್ಡಖಾದಿಕಾವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಭದ್ದಿಯಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಯಞ್ಹಿ ಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಭದ್ದಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜಾತಿಯಾವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಭದ್ದಿಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ಪಾದುಕಮಣ್ಡನೇ ಉಯ್ಯುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಯಥಾಹ - "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭದ್ದಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪಾದುಕಮಣ್ಡನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ತಿಣಪಾದುಕಂ ಕರೋನ್ತಿಪಿ ಕಾರಾಪೇನ್ತಿಪಿ, ಮುಞ್ಜಪಾದುಕಂ ಕರೋನ್ತಿಪಿ ಕಾರಾಪೇನ್ತಿಪಿ, ಪಬ್ಬಜಪಾದುಕಂ ಹಿನ್ತಾಲಪಾದುಕಂ ಕಮಲಪಾದುಕಂ ಕಮ್ಬಲಪಾದುಕಂ ಕರೋನ್ತಿಪಿ ಕಾರಾಪೇನ್ತಿಪಿ, ರಿಞ್ಚನ್ತಿ ಉದ್ದೇಸಂ ಪರಿಪುಚ್ಛಂ ಅಧಿಸೀಲಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಪಞ್ಞ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೧)। ಭಿಕ್ಖೂ ತೇಸಂ ತಥಾಕರಣಭಾವಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಉಜ್ಝಾಯಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗರಹಿತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹೇ ಅಞ್ಞೇನ ಕಿಚ್ಚೇನ ಆಗತಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಿಚ್ಚೇ ಉಯ್ಯುತ್ತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೯೨."ಯಞ್ಹಿ ಕಿಚ್ಚಂ ಅಪವಿದ್ಧಂ, ಅಕಿಚ್ಚಂ ಪನ ಕರೀಯತಿ।
ಉನ್ನಳಾನಂ ಪಮತ್ತಾನಂ, ತೇಸಂ ವಡ್ಢನ್ತಿ ಆಸವಾ॥

೨೯೩."ಯೇಸಞ್ಚ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ, ನಿಚ್ಚಂ ಕಾಯಗತಾ ಸತಿ।
ಅಕಿಚ್ಚಂ ತೇ ನ ಸೇವನ್ತಿ, ಕಿಚ್ಚೇ ಸಾತಚ್ಚಕಾರಿನೋ।
ಸತಾನಂ ಸಮ್ಪಜಾನಾನಂ, ಅತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಆಸವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಞ್ಹಿ ಕಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಹಿ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಪರಿಮಾಣಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಗೋಪನಂ ಅರಞ್ಞಾವಾಸೋ ಧುತಙ್ಗಪರಿಹರಣಂ ಭಾವನಾರಾಮತಾತಿ ಏವಮಾದೀನಿ ಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮ। ಇಮೇಹಿ ಪನ ಯಂ ಅತ್ತನೋ ಕಿಚ್ಚಂ, ತಂ ಅಪವಿದ್ಧಂ ಛಡ್ಡಿತಂ। **ಅಕಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಛತ್ತಮಣ್ಡನಂ ಉಪಾಹನಮಣ್ಡನಂ ಪಾದುಕಪತ್ತಥಾಲಕಧಮ್ಮಕರಣಕಾಯಬನ್ಧನಅಂಸಬದ್ಧಕಮಣ್ಡನಂ ಅಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮ। ಯೇಹಿ ತಂ ಕಯಿರತಿ, ತೇಸಂ ಮಾನನಳಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚರಣೇನ ಉನ್ನಳಾನಂ ಸತಿವೋಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪಮತ್ತಾನಂ ಚತ್ತಾರೋ ಆಸವಾ ವಡ್ಢನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ**ತಿ ಸುಪಗ್ಗಹಿತಾ। **ಕಾಯಗತಾ ಸತೀ**ತಿ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾಭಾವನಾ। **ಅಕಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ

ತೇ ಏತಂ ಛತ್ತಮಣ್ಡನಾದಿಕಂ ಅಕಿಚ್ಚಂ ನ ಸೇವನ್ತಿ ನ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಚ್ಚೇ**ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ಅಪರಿಮಾಣಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಗೋಪನಾದಿಕೇ ಕರಣೀಯೇ। **ಸಾತಚ್ಚಕಾರಿನೋ**ತಿ ಸತತಕಾರಿನೋ ಅಟ್ಠಿತಕಾರಿನೋ। ತೇಸಂ ಸತಿಯಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸೇನ ಸತಾನಂ ಸಾತ್ಥಕಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಸಪ್ಪಾಯಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಗೋಚರಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಅಸಮ್ಮೋಹಸಮ್ಪಜಞ್ಞನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇಹಿ ಸಮ್ಪಜಾನಾನಂ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಆಸವಾ ಅತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಅಭಾವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಭದ್ದಿಯವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಮಾತರನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿವಾಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಞತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಪಸ್ಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಮಾತಾಪಿತರೋ ಹನ್ತ್ವಾ ನಿದ್ದುಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ಯಾತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಸತ್ಥಾ ವದತೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಾನಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಂಸಯಪಕ್ಖನ್ದೇಹಿ, "ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ವದೇಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೯೪."ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ಹನ್ತ್ವಾ, ರಾಜಾನೋ ದ್ವೇ ಚ ಖತ್ತಿಯೇ।
ರಟ್ಠಂ ಸಾನುಚರಂ ಹನ್ತ್ವಾ, ಅನೀಘೋ ಯಾತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾನುಚರ**ನ್ತಿ ಆಯಸಾಧಕೇನ ಆಯುತ್ತಕೇನ ಸಹಿತಂ। ಏತ್ಥ ಹಿ "ತಣ್ಹಾ ಜನೇತಿ ಪುರಿಸ"ನ್ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೫೫-೫೭) ವಚನತೋ ತೀಸು ಭವೇಸು ಸತ್ತಾನಂ ಜನನತೋ ತಣ್ಹಾ ಮಾತಾ ನಾಮ। "ಅಹಂ ಅಸುಕಸ್ಸ ನಾಮ ರಞ್ಞೋ ವಾ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಪಿತರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಸ್ಮಿಮಾನಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜನತೋ ಅಸ್ಮಿಮಾನೋ ಪಿತಾ ನಾಮ। ಲೋಕೋ ವಿಯ ರಾಜಾನಂ ಯಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬದಿಟ್ಠಿಗತಾನಿ ದ್ವೇ ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿಯೋ ಭಜನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ದ್ವೇ ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿಯೋ ದ್ವೇ ಖತ್ತಿಯರಾಜಾನೋ ನಾಮ। ದ್ವಾದಸಾಯತನಾನಿ ವಿತ್ಥತಟ್ಠೇನ ರಟ್ಠಸದಿಸತ್ತಾ ರಟ್ಠಂ ನಾಮ। ಆಯಸಾಧಕೋ ಆಯುತ್ತಕಪುರಿಸೋ ವಿಯ ತನ್ನಿಸ್ಸಿತೋ ನನ್ದಿರಾಗೋ ಅನುಚರೋ ನಾಮ। **ಅನೀಘೋ**ತಿ ನಿದ್ದುಕ್ಖೋ। **ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ**ತಿ ಖೀಣಾಸವೋ। ಏತೇಸಂ ತಣ್ಹಾದೀನಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣಾಸಿನಾ ಹತತ್ತಾ ಖೀಣಾಸವೋ ನಿದ್ದುಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ಯಾತೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು।

ದುತಿಯಗಾಥಾಯಪಿ ವತ್ಥು ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಮೇವ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೯೫."ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ಹನ್ತ್ವಾ, ರಾಜಾನೋ ದ್ವೇ ಚ ಸೋತ್ಥಿಯೇ।
ವೇಯಗ್ಘಪಞ್ಚಮಂ ಹನ್ತ್ವಾ, ಅನೀಘೋ ಯಾತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದ್ವೇ ಚ ಸೋತ್ಥಿಯೇ**ತಿ ದ್ವೇ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಸತ್ಥಾ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮಿಸ್ಸರತಾಯ ಚ ದೇಸನಾವಿಧಿಕುಸಲತಾಯ ಚ ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿಯೋ ದ್ವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಜಾನೋ ಚ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। **ವೇಯಗ್ಘಪಞ್ಚಮ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಬ್ಯಗ್ಘಾನುಚರಿತೋ ಸಪ್ಪಟಿಭಯೋ ದುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಮಗ್ಗೋ ವೇಯಗ್ಘೋ ನಾಮ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾನೀವರಣಮ್ಪಿ ತೇನ ಸದಿಸತಾಯ ವೇಯಗ್ಘಂ ನಾಮ, ತಂ ಪಞ್ಚಮಂ ಅಸ್ಸಾತಿ ನೀವರಣಪಞ್ಚಕಂ ವೇಯಗ್ಘಪಞ್ಚಮಂ ನಾಮ। ಇದಞ್ಚ ವೇಯಗ್ಘಪಞ್ಚಮಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣಾಸಿನಾ ನಿಸ್ಸೇಸಂ ಹನ್ತ್ವಾ ಅನೀಘೋವ ಯಾತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತಿ ಅಯಮೇತ್ಥತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವಾತಿ।

ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ದಾರುಸಾಕಟಿಕಪುತ್ತವತ್ಥು

ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದಾರುಸಾಕಟಿಕಸ್ಸ ಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ರಾಜಗಹಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಪುತ್ತೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಪುತ್ತೋತಿ ದ್ವೇ ದಾರಕಾ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಗುಳಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತಿ। ತೇಸು ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಪುತ್ತೋ ಗುಳಂ ಖಿಪಮಾನೋ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿಂ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ "ನಮೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ವತ್ವಾ ಗುಳಂ ಖಿಪತಿ। ಇತರೋ ತಿತ್ಥಿಯಗುಣೇ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ "ನಮೋ ಅರಹನ್ತಾನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ವತ್ವಾ ಖಿಪತಿ। ತೇಸು ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಜಿನಾತಿ, ಇತರೋ ಪನ ಪರಾಜಯತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಏವಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಗುಳಂ ಖಿಪನ್ತೋ ಮಮಂ ಜಿನಾತಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಏವರೂಪಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿಯಂ ಪರಿಚಯಮಕಾಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಸ್ಸ ಪಿತಾ ಸಕಟಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ದಾರೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಮ್ಪಿ ದಾರಕಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಟವಿಯಂ ದಾರೂನಂ ಸಕಟಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಬಹಿನಗರೇ ಸುಸಾನಸಾಮನ್ತೇ ಉದಕಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಗೋಣೇ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಭತ್ತವಿಸ್ಸಗ್ಗಮಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ತೇ ಗೋಣಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತೇನ ಗೋಗಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಗರಮೇವ ಪವಿಸಿಂಸು। ಸಾಕಟಿಕೋಪಿ ಗೋಣೇ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಗೋಣೇ ದಿಸ್ವಾ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ದ್ವಾರಂ ನ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಅಸಮ್ಪತ್ತೇಯೇವ ದ್ವಾರಂ ಪಿಹಿತಂ।

ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಏಕಕೋವ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಸಕಟಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ರಾಜಗಹಂ ಪನ ಪಕತಿಯಾಪಿ ಅಮನುಸ್ಸಬಹುಲಂ। ಅಯಞ್ಚ ಸುಸಾನಸನ್ತಿಕೇ ನಿಪನ್ನೋ। ತತ್ಥ ನಂ ದ್ವೇ ಅಮನುಸ್ಸಾ ಪಸ್ಸಿಂಸು। ಏಕೋ ಸಾಸನಸ್ಸ ಪಟಿಕಣ್ಡಕೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ, ಏಕೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ। ತೇಸು ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಆಹ - "ಅಯಂ ನೋ ಭಕ್ಖೋ, ಇಮಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಇತರೋ "ಅಲಂ ಮಾ ತೇ ರುಚ್ಚೀ"ತಿ ನಿವಾರೇತಿ। ಸೋ ತೇನ ನಿವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ದಾರಕಂ ಪಾದೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢಿ। ಸೋ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿಯಾ ಪರಿಚಿತತ್ತಾ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ "ನಮೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಮನುಸ್ಸೋ ಮಹಾಭಯಭೀತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಇತರೋ "ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಕಿಚ್ಚಂ ಕತಂ, ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ತಸ್ಸ ಕರೋಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ರಕ್ಖಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಭೋಜನಪಾತಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಭೋಜನಂ ಆಹರಿ। ಅಥ ನಂ ಉಭೋಪಿ ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ "ಇಮಾನಿ ಅಕ್ಖರಾನಿ ರಾಜಾವ ಪಸ್ಸತು, ಮಾ ಅಞ್ಞೋ"ತಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಪಕಾಸೇನ್ತಾ ಯಕ್ಖಾನುಭಾವೇನ ಭೋಜನಪಾತಿಯಂ ಅಕ್ಖರಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾತಿಂ ದಾರುಸಕಟೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಆರಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಪುನದಿವಸೇ "ರಾಜಕುಲತೋ ಚೋರೇಹಿ ಭೋಜನಭಣ್ಡಂ ಅವಹಟ"ನ್ತಿ ಕೋಲಾಹಲಂ ಕರೋನ್ತಾ ದ್ವಾರಾನಿ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ತತ್ಥ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ದಾರುಸಕಟೇ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಚೋರೋ"ತಿ ತಂ ದಾರಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಅಕ್ಖರಾನಿ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಏತಂ, ತಾತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ನಾಹಂ ,

ದೇವ, ಜಾನಾಮಿ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ರಕ್ಖಮಾನಾ ಅಟ್ಠಂಸು, ಅಹಮ್ಪಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಂ ರಕ್ಖನ್ತೀತಿ ನಿಬ್ಭಯೋವ ನಿದ್ದಂ ಉಪಗತೋ। ಏತ್ತಕಂ ಅಹಂ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋಪಿ ತಂ ಠಾನಂ ಆಗಮಂಸು। ರಾಜಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ತೇ ತಯೋಪಿ ಜನೇ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿ ಏವ ರಕ್ಖಾ ಹೋತಿ, ಉದಾಹು ಧಮ್ಮಾನುಸ್ಸತಿಆದಯೋಪೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ, "ಮಹಾರಾಜ, ನ ಕೇವಲಂ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿಯೇವ ರಕ್ಖಾ, ಯೇಸಂ ಪನ ಛಬ್ಬಿಧೇನ ಚಿತ್ತಂ ಸುಭಾವಿತಂ, ತೇಸಂ ಅಞ್ಞೇನ ರಕ್ಖಾವರಣೇನ ವಾ ಮನ್ತೋಸಧೇಹಿ ವಾ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಛ ಠಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ।

೨೯೬."ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಪಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸದಾ ಗೋತಮಸಾವಕಾ।
ಯೇಸಂ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ, ನಿಚ್ಚಂ ಬುದ್ಧಗತಾ ಸತಿ॥

೨೯೭."ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಪಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸದಾ ಗೋತಮಸಾವಕಾ।
ಯೇಸಂ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ, ನಿಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮಗತಾ ಸತಿ॥

೨೯೮."ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಪಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸದಾ ಗೋತಮಸಾವಕಾ।
ಯೇಸಂ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ, ನಿಚ್ಚಂ ಸಙ್ಘಗತಾ ಸತಿ॥

೨೯೯."ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಪಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸದಾ ಗೋತಮಸಾವಕಾ।
ಯೇಸಂ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ, ನಿಚ್ಚಂ ಕಾಯಗತಾ ಸತಿ॥

೩೦೦."ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಪಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸದಾ ಗೋತಮಸಾವಕಾ।
ಯೇಸಂ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ, ಅಹಿಂಸಾಯ ರತೋ ಮನೋ॥

೩೦೧."ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಪಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸದಾ ಗೋತಮಸಾವಕಾ।
ಯೇಸಂ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ, ಭಾವನಾಯ ರತೋ ಮನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಪಬುಜ್ಝನ್ತೀ**ತಿ ಬುದ್ಧಗತಂ ಸತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುಪನ್ತಾ, ಗಹೇತ್ವಾಯೇವ ಚ ಪಬುಜ್ಝನ್ತಾ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಪಬುಜ್ಝನ್ತಿ ನಾಮ। **ಸದಾ ಗೋತಮಸಾವಕಾ**ತಿ ಗೋತಮಗೋತ್ತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸವನನ್ತೇ ಜಾತತ್ತಾ ತಸ್ಸೇವ ಅನುಸಾಸನಿಯಾ ಸವನತಾಯ ಗೋತಮಸಾವಕಾ। **ಬುದ್ಧಗತಾ ಸತೀ**ತಿ ಯೇಸಂ "ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ"ತಿಆದಿಪ್ಪಭೇದೇ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಆರಬ್ಭ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಸತಿ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಸದಾಪಿ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಪಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಥಾ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಪನ ಏಕದಿವಸಂ ತೀಸು ಕಾಲೇಸು ದ್ವೀಸು ಕಾಲೇಸು ಏಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಕಾಲೇ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿಂ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತಾ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಪಬುಜ್ಝನ್ತಿಯೇವ ನಾಮ। **ಧಮ್ಮಗತಾ ಸತೀ**ತಿ "ಸ್ವಾಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ"ತಿಆದಿಪ್ಪಭೇದೇ ಧಮ್ಮಗುಣೇ ಆರಬ್ಭ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಸತಿ। **ಸಙ್ಘಗತಾ ಸತೀ**ತಿ "ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ"ತಿಆದಿಪ್ಪಭೇದೇ ಸಙ್ಘಗುಣೇ ಆರಬ್ಭ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಸತಿ। **ಕಾಯಗತಾ ಸತೀ**ತಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರವಸೇನ ವಾ ನವಸಿವಥಿಕಾವಸೇನ ವಾ ಚತುಧಾತುವವತ್ಥಾನವಸೇನ ವಾ ಅಜ್ಝತ್ತನೀಲಕಸಿಣಾದಿರೂಪಜ್ಝಾನವಸೇನ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಸತಿ। **ಅಹಿಂಸಾಯ ರತೋ**ತಿ "ಸೋ ಕರುಣಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ಏಕಂ ದಿಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತೀ"ತಿ (ವಿಭ॰ ೬೪೨) ಏವಂ ವುತ್ತಾಯ ಕರುಣಾಭಾವನಾಯ ರತೋ। **ಭಾವನಾಯಾ**ತಿ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಕರುಣಾಭಾವನಾಯ ವುತ್ತತ್ತಾ ಇಧ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಅವಸೇಸಾ ಭಾವನಾ ನಾಮ, ಇಧ ಪನ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ಸೇಸಂ ಪಠಮಗಾಥಾಯ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ದಾರಕೋ ಸದ್ಧಿಂ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಪಚ್ಛಾ ಪನ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ದಾರುಸಾಕಟಿಕಪುತ್ತವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ದುಪ್ಪಬ್ಬಜ್ಜನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಸಾಲಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ - ಅಞ್ಞತರೋ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕೋ ಭಿಕ್ಖು ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ, ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ವೇಸಾಲಿಯಂ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಛಣೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ವೇಸಾಲಿಯಾ ತೂರಿಯತಾಳಿತವಾದಿತನಿಗ್ಘೋಸಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಏಕಕಾ ಮಯಂ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರಾಮ,
ಅಪವಿದ್ಧಂವ ವನಸ್ಮಿಂ ದಾರುಕಂ।
ಏತಾದಿಸಿಕಾಯ ರತ್ತಿಯಾ,
ಕೋಸು ನಾಮಮ್ಹೇಹಿ ಪಾಪಿಯೋ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೨೯)।

ಸೋ ಕಿರ ವಜ್ಜಿರಟ್ಠೇ ರಾಜಪುತ್ತೋ ವಾರೇನ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವೇಸಾಲಿಯಂ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಾಬದ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಸಕಲನಗರೇ ಧಜಪಟಾಕಾದೀಹಿ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ಕೋಮುದಿಯಾ ಪುಣ್ಣಮಾಯ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಛಣವಾರೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಭೇರಿಯಾದೀನಂ ತೂರಿಯಾನಂ ತಾಳಿತಾನಂ ನಿಗ್ಘೋಸಂ ವೀಣಾದೀನಞ್ಚ ವಾದಿತಾನಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಯಾನಿ ವೇಸಾಲಿಯಂ ಸತ್ತ ರಾಜಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸತ್ತ ರಾಜಸತಾನಿ ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ, ತತ್ತಕಾ ಏವ ಚ ನೇಸಂ ಉಪರಾಜಸೇನಾಪತಿಆದಯೋ, ತೇಸು ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೇಸು ನಕ್ಖತ್ತಕೀಳನತ್ಥಾಯ ವೀಥಿಂ ಓತಿಣ್ಣೇಸು ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥೇ ಮಹಾಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮಮಾನೋ ಗಗನಮಜ್ಝೇ ಠಿತಂ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಙ್ಕಮಕೋಟಿಯಂ ಫಲಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತೋ ವೇಠನಾಲಙ್ಕಾರವಿರಹಿತತ್ತಾ ವನೇ ಛಡ್ಡಿತದಾರುಕಂ ವಿಯ ಅತ್ತಭಾವಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಅಞ್ಞೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಲಾಮಕತರೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಪಕತಿಯಾ ಆರಞ್ಞಕಾದಿಗುಣಯುತ್ತೋಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ಏವಮಾಹ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾಯ ದೇವತಾಯ "ಇಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಂವೇಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ -

"ಏಕಕೋವ ತ್ವಂ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರಸಿ, ಅಪವಿದ್ಧಂವ ವನಸ್ಮಿಂ ದಾರುಕಂ।
ತಸ್ಸ ತೇ ಬಹುಕಾ ಪಿಹಯನ್ತಿ, ನೇರಯಿಕಾ ವಿಯ ಸಗ್ಗಗಾಮಿನ"ನ್ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೨೯) -

ವುತ್ತಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಸ್ಸ ದುಕ್ಖತಂ ಪಕಾಸೇತುಕಾಮೋ ಪಞ್ಚ ದುಕ್ಖಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೦೨"ದುಪ್ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ದುರಭಿರಮಂ, ದುರಾವಾಸಾ ಘರಾ ದುಖಾ।
ದುಕ್ಖೋಸಮಾನಸಂವಾಸೋ, ದುಕ್ಖಾನುಪತಿತದ್ಧಗೂ।
ತಸ್ಮಾ ನ ಚದ್ಧಗೂ ಸಿಯಾ, ನ ಚ ದುಕ್ಖಾನುಪತಿತೋ ಸಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಪ್ಪಬ್ಬಜ್ಜನ್ತಿ** ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಞ್ಚೇವ ಞಾತಿಪರಿವಟ್ಟಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ನಾಮ ದುಕ್ಖಂ। **ದುರಭಿರಮನ್ತಿ** ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೇನಾಪಿ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾಯ ಜೀವಿತವುತ್ತಿಂ ಘಟೇನ್ತೇನ

ಅಪರಿಮಾಣಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಗೋಪನಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿಪೂರಣವಸೇನ ಅಭಿರಮಿತುಂ ದುಕ್ಖಂ। **ದುರಾವಾಸಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಘರಂ ಆವಸನ್ತೇನ ರಾಜೂನಂ ರಾಜಕಿಚ್ಚಂ, ಇಸ್ಸರಾನಂ ಇಸ್ಸರಕಿಚ್ಚಂ ವಹಿತಬ್ಬಂ, ಪರಿಜನಾ ಚೇವ ಧಮ್ಮಿಕಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚ ಸಙ್ಗಹಿತಬ್ಬಾ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಘರಾವಾಸೋ ಛಿದ್ದಘಟೋ ವಿಯ ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ವಿಯ ಚ ದುಪ್ಪೂರೋ। ತಸ್ಮಾ ಘರಾವಾಸಾ ನಾಮೇತೇ ದುರಾವಾಸಾ ದುಕ್ಖಾ ಆವಸಿತುಂ, ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ ದುಕ್ಖಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದುಕ್ಖೋ ಸಮಾನಸಂವಾಸೋ**ತಿ ಗಿಹಿನೋ ವಾ ಹಿ ಯೇ ಜಾತಿಗೋತ್ತಕುಲಭೋಗೇಹಿ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ ಸೀಲಾಚಾರಬಾಹುಸಚ್ಚಾದೀಹಿ ಸಮಾನಾಪಿ ಹುತ್ವಾ "ಕೋಸಿ ತ್ವಂ, ಕೋಸ್ಮಿ ಅಹ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಅಧಿಕರಣಪಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ಅಸಮಾನಾ ನಾಮ, ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸೋ ದುಕ್ಖೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದುಕ್ಖಾನುಪತಿತದ್ಧಗೂ**ತಿ ಯೇ ವಟ್ಟಸಙ್ಖಾತಂ ಅದ್ಧಾನಂ ಪಟಿಪನ್ನತ್ತಾ ಅದ್ಧಗೂ, ತೇ ದುಕ್ಖೇ ಅನುಪತಿತಾವ। **ತಸ್ಮಾ ನ ಚದ್ಧಗೂ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ದುಕ್ಖಾನುಪತಿತಭಾವೋಪಿ ದುಕ್ಖೋ ಅದ್ಧಗೂಭಾವೋಪಿ, ತಸ್ಮಾ ವಟ್ಟಸಙ್ಖಾತಂ ಅದ್ಧಾನಂ ಗಮನತಾಯ ಅದ್ಧಗೂ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ದುಕ್ಖೇನ ಅನುಪತಿತೋಪಿ ನ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು ದಸ್ಸಿತೇ ದುಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ಪಞ್ಚೋರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಪಞ್ಚ ಉದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ ಪದಾಲೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹೀತಿ।

ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಚಿತ್ತಗಹಪತಿವತ್ಥು

ಸದ್ಧೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚಿತ್ತಗಹಪತಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಬಾಲವಗ್ಗೇ "ಅಸನ್ತಂ ಭಾವನಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯ ವಿತ್ಥಾರಿತಂ। ಗಾಥಾಪಿ ತತ್ಥೇವ ವುತ್ತಾ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ತತ್ಥ (ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೭೪) -

"ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಏತಸ್ಸ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸೇವಾಯಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ। "ಆನನ್ದ, ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ತಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೇವ। ಅಯಞ್ಹಿ ಉಪಾಸಕೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಸಮ್ಪನ್ನಸೀಲೋ, ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಯಂ ಯಂ ಪದೇಸಂ ಭಜತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವಸ್ಸ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ನಿಬ್ಬತ್ತತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೦೩."ಸದ್ಧೋ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಯಸೋಭೋಗಸಮಪ್ಪಿತೋ।
ಯಂ ಯಂ ಪದೇಸಂ ಭಜತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ಪೂಜಿತೋ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೭೪)।

ತತ್ಥ **ಸದ್ಧೋ**ತಿ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಸದ್ಧಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಸೀಲೇನಾ**ತಿ ಆಗಾರಿಯಸೀಲಂ, ಅನಾಗಾರಿಯಸೀಲನ್ತಿ ದುವಿಧಂ ಸೀಲಂ। ತೇಸು ಇಧ ಆಗಾರಿಯಸೀಲಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ, ತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಸೋಭೋಗಸಮಪ್ಪಿತೋ**ತಿ ಯಾದಿಸೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಾದೀನಂ ಪಞ್ಚಉಪಾಸಕಸತಪರಿವಾರಸಙ್ಖಾತೋ ಆಗಾರಿಯಯಸೋ, ತಾದಿಸೇನೇವ ಯಸೇನ ಧನಧಞ್ಞಾದಿಕೋ ಚೇವ ಸತ್ತವಿಧಅರಿಯಧನಸಙ್ಖಾತೋ ಚಾತಿ ದುವಿಧೋ ಭೋಗೋ, ತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಂ ಯಂ ಪದೇಸ**ನ್ತಿ ಪುರತ್ಥಿಮಾದೀಸು ದಿಸಾಸು ಏವರೂಪೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯಂ ಯಂ ಪದೇಸಂ ಭಜತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಏವರೂಪೇನ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೇನ ಪೂಜಿತೋವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಚಿತ್ತಗಹಪತಿವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಚೂಳಸುಭದ್ದಾವತ್ಥು

ದೂರೇ ಸನ್ತೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಧೀತರಂ ಚೂಳಸುಭದ್ದಂ ನಾಮ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಕಿರ ದಹರಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಗ್ಗನಗರವಾಸೀ ಉಗ್ಗೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಸಹಾಯಕೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಏಕಾಚರಿಯಕುಲೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕತಿಕಂ ಕರಿಂಸು "ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಪುತ್ತಧೀತಾಸು ಜಾತಾಸು ಯೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಧೀತರಂ ವಾರೇತಿ, ತೇನ ತಸ್ಸ ಧೀತಾ ದಾತಬ್ಬಾ"ತಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ನಗರೇ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಉಗ್ಗಸೇಟ್ಠಿ ವಣಿಜ್ಜಂ ಪಯೋಜೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಅತ್ತನೋ ಧೀತರಂ ಚೂಳಸುಭದ್ದಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ, ಪಿತಾ ತೇ ಉಗ್ಗಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಆಗತೋ, ತಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಸಬ್ಬಂ ತವ ಭಾರೋ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆಗತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಹತ್ಥೇನೇವ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಾದೀನಿ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಾದೀನಿ ಅಭಿಸಙ್ಖರೋತಿ , ಭೋಜನಕಾಲೇ ತಸ್ಸ ನ್ಹಾನೋದಕಂ ಪಟಿಯಾದಾಪೇತ್ವಾ ನ್ಹಾನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಸಾಧುಕಂ ಕರೋತಿ।

ಉಗ್ಗಸೇಟ್ಠಿ ತಸ್ಸಾ ಆಚಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸುಖಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೋ "ಮಯಂ ದಹರಕಾಲೇ ಏವಂ ನಾಮ ಕತಿಕಂ ಕರಿಮ್ಹಾ"ತಿ ಸಾರೇತ್ವಾ ಚೂಳಸುಭದ್ದಂ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಸ್ಸತ್ಥಾಯ ವಾರೇಸಿ। ಸೋ ಪನ ಪಕತಿಯಾವ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ। ತಸ್ಮಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಉಗ್ಗಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನುಞ್ಞಾತೋ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ದಿವಸಂ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ಧೀತರಂ ವಿಸಾಖಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇನ್ತೋ ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿ ವಿಯ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಸುಭದ್ದಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ, ಸಸುರಕುಲೇ ವಸನ್ತಿಯಾ ನಾಮ ಅನ್ತೋಅಗ್ಗಿ ಬಹಿ ನ ನೀಹರಿತಬ್ಬೋ"ತಿ (ಅಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೫೯; ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೨ ವಿಸಾಖಾವತ್ಥು) ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿನಾ ವಿಸಾಖಾಯ ದಿನ್ನನಯೇನೇವ ದಸ ಓವಾದೇ ದತ್ವಾ "ಸಚೇ ಮೇ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಧೀತು ದೋಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸೋಧೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಅಟ್ಠ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇ ಪಾಟಿಭೋಗೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಉಯ್ಯೋಜನದಿವಸೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪುರಿಮಭವೇ ಧೀತರಾ ಕತಾನಂ ಸುಚರಿತಾನಂ ಫಲವಿಭೂತಿಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಾಕಟಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ವಿಯ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ಧೀತರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಉಗ್ಗನಗರಂ ಪತ್ತಕಾಲೇ ಸಸುರಕುಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಹಾಜನೋ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಮಕಾಸಿ।

ಸಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸಿರಿವಿಭವಂ ಪಾಕಟಂ ಕಾತುಂ ವಿಸಾಖಾ ವಿಯ ಸಕಲನಗರಸ್ಸ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ ರಥೇ ಠತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಾಗರೇಹಿ ಪೇಸಿತೇ ಪಣ್ಣಾಕಾರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುರೂಪವಸೇನ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಪೇಸೇನ್ತೀ ಸಕಲನಗರಂ ಅತ್ತನೋ ಗುಣೇಹಿ ಏಕಾಬದ್ಧಮಕಾಸಿ। ಮಙ್ಗಲದಿವಸಾದೀಸು ಪನಸ್ಸಾ ಸಸುರೋ ಅಚೇಲಕಾನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಮಣೇ ವನ್ದತೂ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾ ಲಜ್ಜಾಯ ನಗ್ಗೇ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಗನ್ತುಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ। ಸೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾಪಿ ತಾಯ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ನೀಹರಥ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸಾ "ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಮ ಅಕಾರಣೇನ ದೋಸಂ ಆರೋಪೇತು"ನ್ತಿ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತೇ ತಸ್ಸಾ ನಿದ್ದೋಸಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಸಞ್ಞಾಪೇಸುಂ। ಸೋ "ಅಯಂ ಮಮ ಸಮಣೇ ಅಹಿರಿಕಾತಿ ನ ವನ್ದೀ"ತಿ ಭರಿಯಾಯ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸಾ "ಕೀದಿಸಾ ನು ಖೋ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಸಮಣಾ, ಅತಿವಿಯ ತೇಸಂ ಪಸಂಸತೀ"ತಿ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ –

"ಕೀದಿಸಾ ಸಮಣಾ ತುಯ್ಹಂ, ಬಾಳ್ಹಂ ಖೋ ನೇ ಪಸಂಸಸಿ।
ಕಿಂಸೀಲಾ ಕಿಂಸಮಾಚಾರಾ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ"ತಿ॥ (ಅಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪.೨೪)।

ಅಥಸ್ಸಾ ಸುಭದ್ದಾ ಬುದ್ಧಾನಞ್ಚೇವ ಬುದ್ಧಸಾವಕಾನಞ್ಚ ಗುಣೇ ಪಕಾಸೇನ್ತೀ -

"ಸನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯಾ ಸನ್ತಮಾನಸಾ, ಸನ್ತಂ ತೇಸಂ ಗತಂ ಠಿತಂ।
ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖೂ ಮಿತಭಾಣೀ, ತಾದಿಸಾ ಸಮಣಾ ಮಮ॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೪.೧೪)।

"ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಸುಚಿ ನೇಸಂ, ವಾಚಾಕಮ್ಮಂ ಅನಾವಿಲಂ।
ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಸುವಿಸುದ್ಧಂ, ತಾದಿಸಾ ಸಮಣಾ ಮಮ॥

"ವಿಮಲಾ ಸಙ್ಖಮುತ್ತಾಭಾ, ಸುದ್ಧಾ ಅನ್ತರಬಾಹಿರಾ।
ಪುಣ್ಣಾ ಸುದ್ಧೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ, ತಾದಿಸಾ ಸಮಣಾ ಮಮ॥

"ಲಾಭೇನ ಉನ್ನತೋ ಲೋಕೋ, ಅಲಾಭೇನ ಚ ಓನತೋ।
ಲಾಭಾಲಾಭೇನ ಏಕಟ್ಠಾ, ತಾದಿಸಾ ಸಮಣಾ ಮಮ॥

"ಯಸೇನ ಉನ್ನತೋ ಲೋಕೋ, ಅಯಸೇನ ಚ ಓನತೋ।
ಯಸಾಯಸೇನ ಏಕಟ್ಠಾ, ತಾದಿಸಾ ಸಮಣಾ ಮಮ॥

"ಪಸಂಸಾಯುನ್ನತೋ ಲೋಕೋ, ನಿನ್ದಾಯಾಪಿ ಚ ಓನತೋ।
ಸಮಾ ನಿನ್ದಾಪಸಂಸಾಸು, ತಾದಿಸಾ ಸಮಣಾ ಮಮ॥

"ಸುಖೇನ ಉನ್ನತೋ ಲೋಕೋ, ದುಕ್ಖೇನಾಪಿ ಚ ಓನತೋ।
ಅಕಮ್ಪಾ ಸುಖದುಕ್ಖೇಸು, ತಾದಿಸಾ ಸಮಣಾ ಮಮಾ"ತಿ॥ -

ಏವಮಾದೀಹಿ ವಚನೇಹಿ ಸಸ್ಸುಂ ತೋಸೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ "ಸಕ್ಕಾ ತವ ಸಮಣೇ ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇತು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ಯಥಾ ಮಯಂ ತೇ ಪಸ್ಸಾಮ, ತಥಾ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಉಪರಿಪಾಸಾದತಲೇ ಠತ್ವಾ ಜೇತವನಾಭಿಮುಖೀ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಗನ್ಧವಾಸಪುಪ್ಫಧುಮೇಹಿ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಸ್ವಾತನಾಯ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇಮಿ, ಇಮಿನಾ ಮೇ ಸಞ್ಞಾಣೇನ ಸತ್ಥಾ ನಿಮನ್ತಿತಭಾವಂ ಜಾನಾತೂ"ತಿ ಸುಮನಪುಪ್ಫಾನಂ ಅಟ್ಠ ಮುಟ್ಠಿಯೋ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪಿ। ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಉಪರಿ ಮಾಲಾವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋಪಿ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಅಧಿವುತ್ಥಂ ಮಯಾ, ಗಹಪತಿ, ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಪುರೇತರಂ ಆಗತೋ ನತ್ಥಿ, ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ವೋ ಅಧಿವುತ್ಥ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಚೂಳಸುಭದ್ದಾಯ, ಗಹಪತಿ, ನಿಮನ್ತಿತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ "ನನು, ಭನ್ತೇ, ಚೂಳಸುಭದ್ದಾ ದೂರೇ ವಸತಿ ಇತೋ ವೀಸತಿಯೋಜನಸತಮತ್ಥಕೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಆಮ ಗಹಪತಿ, ದೂರೇ ವಸನ್ತಾಪಿ ಹಿ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಅಭಿಮುಖೇ ಠಿತಾ ವಿಯ ಪಕಾಸೇನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೦೪."ದೂರೇ ಸನ್ತೋ ಪಕಾಸೇನ್ತಿ, ಹಿಮವನ್ತೋವ ಪಬ್ಬತೋ।
ಅಸನ್ತೇತ್ಥ ನ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ರತ್ತಿಂ ಖಿತ್ತಾ ಯಥಾ ಸರಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ತೋ**ತಿ ರಾಗಾದೀನಂ ಸನ್ತತಾಯ ಬುದ್ಧಾದಯೋ ಸನ್ತಾ ನಾಮ। ಇಧ ಪನ ಪುಬ್ಬಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರಾ ಉಸ್ಸನ್ನಕುಸಲಮೂಲಾ ಭಾವಿತಭಾವನಾ ಸತ್ತಾ ಸನ್ತೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। **ಪಕಾಸೇನ್ತೀ**ತಿ ದೂರೇ ಠಿತಾಪಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಞಾಣಪಥಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಪಾಕಟಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಹಿಮವನ್ತೋ ವಾ**ತಿ ಯಥಾ ಹಿ ತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸವಿತ್ಥತೋ ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತುಬ್ಬೇಧೋ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಕೂಟಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತೋ ದೂರೇ ಠಿತಾನಮ್ಪಿ ಅಭಿಮುಖೇ ಠಿತೋ ವಿಯ ಪಕಾಸೇತಿ, ಏವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಸನ್ತೇತ್ಥಾ**ತಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಗರುಕಾ ವಿತಿಣ್ಣಪರಲೋಕಾ ಆಮಿಸಚಕ್ಖುಕಾ ಜೀವಿಕತ್ಥಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಬಾಲಪುಗ್ಗಲಾ ಅಸನ್ತೋ ನಾಮ, ತೇ ಏತ್ಥ ಬುದ್ಧಾನಂ ದಕ್ಖಿಣಸ್ಸ ಜಾಣುಮಣ್ಡಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನಾಪಿ ನ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ। **ರತ್ತಿಂ ಖಿತ್ತಾ**ತಿ ರತ್ತಿಂ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇ ಅನ್ಧಕಾರೇ ಖಿತ್ತಸರಾ ವಿಯ ತಥಾರೂಪಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಭೂತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಹೇತುನೋ ಅಭಾವೇನ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ "ಸತ್ಥಾರಾ ಸುಭದ್ದಾಯ ನಿಮನ್ತನಂ ಅಧಿವಾಸಿತ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮದೇವಪುತ್ತಂ ಆಣಾಪೇಸಿ - "ಪಞ್ಚ ಕೂಟಾಗಾರಸತಾನಿ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಸ್ವೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಉಗ್ಗನಗರಂ ನೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಪುನದಿವಸೇ ಪಞ್ಚಸತಾನಿ ಕೂಟಾಗಾರಾನಿ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಜೇತವನದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಉಚ್ಚಿನಿತ್ವಾ ವಿಸುದ್ಧಖೀಣಾಸವಾನಂಯೇವ ಪಞ್ಚಸತಾನಿ ಆದಾಯ ಸಪರಿವಾರೋ ಕೂಟಾಗಾರೇಸು ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಉಗ್ಗನಗರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಉಗ್ಗಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಸಪರಿವಾರೋ ಸುಭದ್ದಾಯ ದಿನ್ನನಯೇನೇವ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆಗತಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಮಹನ್ತೇನ ಸಿರಿವಿಭವೇನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಮಾಲಾದೀಹಿ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಪರಿವಾರೋ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿಸ್ಸ ಸಪ್ಪಾಯಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಚೂಳಸುಭದ್ದಾಯ ಅನುಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ತ್ವಂ ಇಧೇವ ಹೋಹೀ"ತಿ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಂ ನಿವತ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ನಗರಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಚೂಳಸುಭದ್ದಾವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಏಕವಿಹಾರಿತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಏಕಾಸನನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕವಿಹಾರಿತ್ಥೇರಂ ನಾಮ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಥೇರೋ ಏಕಕೋವ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಏಕಕೋವ ನಿಸೀದತಿ, ಏಕಕೋವ ಚಙ್ಕಮತಿ, ಏಕಕೋವ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಚತುಪರಿಸನ್ತರೇ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ, "ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪೋ ನಾಮಾಯಂ ಥೇರೋ"ತಿ ತಥಾಗತಸ್ಸಾರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ಸಾಧು ಸಾಧೂ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಪವಿವಿತ್ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವಿವೇಕೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೦೫. "ಏಕಾಸನಂ ಏಕಸೇಯ್ಯಂ, ಏಕೋ ಚರಮತನ್ದಿತೋ।
ಏಕೋ ದಮಯಮತ್ತಾನಂ, ವನನ್ತೇ ರಮಿತೋ ಸಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏಕಾಸನಂ ಏಕಸೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಮಜ್ಝೇಪಿ ಮೂಲಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ತೇನೇವ ಮನಸಿಕಾರೇನ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಆಸನಂ ಏಕಾಸನಂ ನಾಮ। ಲೋಹಪಾಸಾದಸದಿಸೇಪಿ ಚ ಪಾಸಾದೇ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಮಜ್ಝೇಪಿ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ವಿಚಿತ್ರಪಚ್ಚತ್ಥರಣೂಪಧಾನೇ ಮಹಾರಹೇ ಸಯನೇ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಮೂಲಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನಸಿಕಾರೇನ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸೇಯ್ಯಾ

ಏಕಸೇಯ್ಯಾ ನಾಮ। ಏವರೂಪಂ ಏಕಾಸನಞ್ಚ ಏಕಸೇಯ್ಯಞ್ಚ ಭಜೇಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತನ್ದಿತೋ**ತಿ ಜಙ್ಘಬಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಕಪ್ಪನೇನ ಅಕುಸೀತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇಸು ಏಕಕೋವ ಚರನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕೋ ದಮಯ**ನ್ತಿ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಅನುಯುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗಫಲಾಧಿಗಮವಸೇನ ಏಕೋವ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ದಮೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವನನ್ತೇ ರಮಿತೋ ಸಿಯಾ**ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ದಮೇನ್ತೋ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಸದ್ದಾದೀಹಿ ಪವಿವಿತ್ತೇ ವನನ್ತೇಯೇವ ಅಭಿರಮಿತೋ ಭವೇಯ್ಯ। ನ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ಆಕಿಣ್ಣವಿಹಾರಿನಾ ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ದಮೇತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಹಾಜನೋ ಏಕವಿಹಾರಿಕಮೇವ ಪತ್ಥೇಸೀತಿ।

ಏಕವಿಹಾರಿತ್ಥೇರವತ್ಥು ನವಮಂ।

ಪಕಿಣ್ಣಕವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಏಕವೀಸತಿಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೧೧. ನಿರಯವಗ್ಗೋ

೧. ಸುನ್ದರೀಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾವತ್ಥು

ಅಭೂತವಾದೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುನ್ದರಿಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

''ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕತೋ ಹೋತಿ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ''ತಿ ವತ್ಥು ವಿತ್ಥಾರತೋ ಉದಾನೇ (ಉದಾ॰ ೩೮) ಆಗತಮೇವ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ - ಭಗವತೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಮಹಾನದೀನಂ ಮಹೋಘಸದಿಸೇ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಕಾಲೇ ಖಜ್ಜೋಪನಕಾ ವಿಯ ನಿಪ್ಪಭಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕತೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಮನ್ತಯಿಂಸು - ''ಮಯಂ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾ, ನ ನೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ಥಿಭಾವಮ್ಪಿ ಜಾನಾತಿ, ಕೇನ ನು ಖೋ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಮಸ್ಸ ಅನ್ತರಧಾಪೇಯ್ಯಾಮಾ''ತಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಏತದಹೋಸಿ - ''ಸುನ್ದರಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಸುನ್ದರಿಂ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ನಾಲಪಿಂಸು। ಸಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೀಪಿ ಪಟಿವಚನಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ''ಅಪಿ ಪನಯ್ಯಾ, ಕೇನಚಿ ವಿಹೇಠಿತತ್ಥಾ''ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ''ಕಿಂ, ಭಗಿನಿ, ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಅಮ್ಹೇ ವಿಹೇಠೇತ್ವಾ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರೇ ಕತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಂ ನ ಪಸ್ಸಸೀ''ತಿ? ''ಮಯಾ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ? ''ತ್ವಂ ಖೋಸಿ, ಭಗಿನಿ, ಅಭಿರೂಪಾ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅಯಸಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ತವ ಕಥಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋಹೀ''ತಿ। ಸಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ ''ಸಾಧೂ''ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಕಪ್ಪೂರಕಟುಕಫಲಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸನಕಾಲೇ ಜೇತವನಾಭಿಮುಖೀ ಗಚ್ಛತಿ, ''ಕಹಂ ಗಚ್ಛಸೀ''ತಿ ಚ ಪುಟ್ಠಾ ''ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹಞ್ಹಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ವಸಾಮೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಜೇತವನಮಗ್ಗಂ ಓತರಿತ್ವಾ ನಗರಾಭಿಮುಖೀ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ ''ಕಿಂ, ಸುನ್ದರಿ, ಕಹಂ ಗತಾಸೀ''ತಿ ಪುಟ್ಠಾ ''ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ವಸಿತ್ವಾ ತಂ ಕಿಲೇಸರತಿಯಾ ರಮಾಪೇತ್ವಾ ಆಗತಾಮ್ಹೀ''ತಿ ವದತಿ।

ಅಥ ತೇ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಧುತ್ತಾನಂ ಕಹಾಪಣೇ ದತ್ವಾ ''ಗಚ್ಛಥ ಸುನ್ದರಿಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ಸಮೀಪೇ ಮಾಲಾಕಚವರನ್ತರೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಥಾ''ತಿ ವದಿಂಸು। ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ತತೋ ತಿತ್ಥಿಯಾ ''ಸುನ್ದರಿಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ ಕೋಲಾಹಲಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ''ಕಹಂ ವೋ ಆಸಙ್ಕಾ''ತಿ ವುತ್ತಾ ''ಇಮೇಸು ದಿವಸೇಸು ಜೇತವನೇ ವಸತಿ, ತತ್ಥಸ್ಸಾ ಪವತ್ತಿಂ ನ ಜಾನಾಮಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ''ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಥ, ನಂ ವಿಚಿನಥಾ''ತಿ ರಞ್ಞಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಚಿನನ್ತಾ ಮಾಲಾಕಚವರನ್ತರೇ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಞ್ಚಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ''ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕಾ 'ಸತ್ಥಾರಾ ಕತಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಸುನ್ದರಿಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಾಲಾಕಚವರನ್ತರೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿಂಸೂ''ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ''ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಥ, ನಗರಂ ಆಹಿಣ್ಡಥಾ''ತಿ ಆಹ। ತೇ ನಗರವೀಥೀಸು ''ಪಸ್ಸಥ ಸಮಣಾನಂ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾನಂ ಕಮ್ಮ''ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನದ್ವಾರಂ ಆಗಮಿಂಸು। ರಾಜಾ ಸುನ್ದರಿಯಾ ಸರೀರಂ ಆಮಕಸುಸಾನೇ ಅಟ್ಟಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ರಕ್ಖಾಪೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೇ ಸೇಸಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ''ಪಸ್ಸಥ ಸಮಣಾನಂ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾನಂ ಕಮ್ಮ''ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಗರೇಪಿ ಬಹಿನಗರೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ''ತೇನ ಹಿ ತುಮ್ಹೇಪಿ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಏವಂ ಪಟಿಚೋದೇಥಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೦೬.''ಅಭೂತವಾದೀ ನಿರಯಂ ಉಪೇತಿ,

යෝ වාපි කත්වා න කරෝමිචාහ।
උභෝපි තේ පෙච්ච සමා භවන්ති,
නිහීනකම්මා මනුජා පරත්ථා"ති॥

තත්ථ **අභූතවාදී**ති පරස්ස දෝසං අදිස්වාව මුසාවාදං කත්වා තුච්ඡේන පරං අබ්භාචික්ඛන්තෝ। **කත්වා**ති යෝ වා පන පාපකම්මං කත්වා "නාහං ඒතං කරෝමී"ති ආහ। **පෙච්ච සමා භවන්තී**ති තේ උභෝපි ජනා පරලෝකං ගන්ත්වා නිරයං උපගමනේන ගතියා සමා භවන්ති। ගතියේව නේසං පරිච්ඡින්නා, ආයු පන නේසං න පරිච්ඡින්නං। බහුකඤ්හි පාපකම්මං කත්වා චිරං නිරයේ පච්චන්ති, පරිත්තං කත්වා අප්පමත්තකමේව කාලං। යස්මා පන නේසං උභින්නම්පි ලාමකමේව කම්මං, තේන වුත්තං - **"නිහීනකම්මා මනුජා පරත්ථා"**ති। පරත්ථාති ඉමස්ස පන පදස්ස පුරතෝ පෙච්චපදේන සම්බන්ධෝ। පෙච්ච පරත්ථ ඉතෝ ගන්ත්වා තේ නිහීනකම්මා පරලෝකේ සමා භවන්තීති අත්ථෝ। දේසනාවසානේ බහූ සෝතාපත්තිඵලාදීනි පාපුණිංසූති।

රාජා "සුන්දරියා අඤ්ඤේහි මාරිතභාවං ජානාථා"ති පුරිසේ උය්යෝජේසි। අථ තේ ධුත්තා තේහි කහාපණේහි සුරං පිවන්තා අඤ්ඤමඤ්ඤං කලහං කරිංසු। ඒකෝ ඒකං ආහ - "ත්වං සුන්දරිං ඒකප්පහාරේනේව මාරේත්වා මාලාකචවරන්තරේ නික්ඛිපිත්වා තතෝ ලද්ධකහාපණේහි සුරං පිවසි, හෝතු හෝතූ"ති। රාජපුරිසා තේ ධුත්තේ ගහේත්වා රඤ්ඤෝ දස්සේසුං। අථ නේ රාජා "තුම්හේහි සා මාරිතා"ති පුච්ඡි। "ආම, දේවා"ති। "කේහි මාරාපිතා"ති? "අඤ්ඤතිත්ථියේහි, දේවා"ති। රාජා තිත්ථියේ පක්කෝසාපේත්වා පුච්ඡි। තේ තථේව වදිංසු। තේන හි ගච්ඡථ තුම්හේ ඒවං වදන්තා නගරං ආහිණ්ඩථ - "අයං සුන්දරී සමණස්ස ගෝතමස්ස අවණ්ණං ආරෝපේතුකාමේහි අම්හේහි මාරාපිතා, නේව සමණස්ස ගෝතමස්ස, න සාවකානං දෝසෝ අත්ථි, අම්හාකමේව දෝසෝ"ති। තේ තථා කරිංසු। බාලමහාජනෝ තදා සද්දහි, තිත්ථියාපි ධුත්තාපි පුරිසවධදණ්ඩං පාපුණිංසු। තතෝ පට්ඨාය බුද්ධානං සක්කාරෝ මහා අහෝසීති।

සුන්දරීපරිබ්බාජිකාවත්ථු පඨමං।

೨. දුච්චරිතඵලපීළිතවත්ථු

කාසාවකණ්ඨාති ඉමං ධම්මදේසනං සත්ථා වේළුවනේ විහරන්තෝ දුච්චරිතඵලානුභාවේන පීළිතේ සත්තේ ආරබ්භ කථේසි।

ආයස්මා හි මෝග්ගල්ලානෝ ලක්ඛණත්ථේරේන සද්ධිං ගිජ්ඣකූටා ඕරෝහන්තෝ අට්ඨිසඞ්ඛලිකපේතාදීනං අත්තභාවේ දිස්වා සිතං කරෝන්තෝ ලක්ඛණත්ථේරේන සිතකාරණං පුට්ඨෝ "අකාලෝ, ආවුසෝ, ඉමස්ස පඤ්හස්ස, තථාගතස්ස සන්තිකේ මං පුච්ඡෙය්‍යාසී"ති වත්වා තථාගතස්ස සන්තිකේ ථේරේන පුට්ඨෝ අට්ඨිසඞ්ඛලිකපේතාදීනං දිට්ඨභාවං ආචික්ඛිත්වා "ඉධාහං, ආවුසෝ, ගිජ්ඣකූටා පබ්බතා ඕරෝහන්තෝ අද්දසං භික්ඛුං වේහාසං ගච්ඡන්තං, තස්ස සඞ්ඝාටිපි ආදිත්තා සම්පජ්ජලිතා සජෝතිභූතා...පේ॰... කායෝපි ආදිත්තෝ"තිආදිනා (පාරා॰ ೨೩೦; සං॰ නි॰ ೨.೨೧೮) නයේන සද්ධිං පත්තචීවරකායබන්ධනාදීහි ඩය්හමානේ පඤ්ච සහධම්මිකේ ආරෝචේසි। සත්ථා තේසං කස්සපදසබලස්ස සාසනේ පබ්බජිත්වා පබ්බජ්ජාය අනුරූපං කාතුං අසක්කෝන්තානං පාපභාවං ආචික්ඛිත්වා තස්මිං ඛණේ තත්ථ නිසින්නානං බහූනං පාපභික්ඛූනං දුච්චරිතකම්මස්ස විපාකං දස්සේන්තෝ ඉමං ගාථමාහ -

೩೦೭"ಕಾಸಾವಕಣ್ಠಾ ಬಹವೋ, ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ಅಸಞ್ಞತಾ।
ಪಾಪಾ ಪಾಪೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ, ನಿರಯಂ ತೇ ಉಪಪಜ್ಜರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಸಾವಕಣ್ಠಾ**ತಿ ಕಾಸಾವೇನ ಪಲಿವೇಠಿತಕಣ್ಠಾ। **ಪಾಪಧಮ್ಮಾ**ತಿ ಲಾಮಕಧಮ್ಮಾ। **ಅಸಞ್ಞತಾ**ತಿ ಕಾಯಾದಿಸಂಯಮರಹಿತಾ, ತಥಾರೂಪಾ ಪಾಪಪುಗ್ಗಲಾ ಅತ್ತನಾ ಕತೇಹಿ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮೇಹಿ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತೇ ತತ್ಥ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಪೇತೇಸುಪಿ ಏವಂ ಪಚ್ಚನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ದುಚ್ಚರಿತಫಲಪೀಳಿತವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ವಗ್ಗುಮುದಾತೀರಿಯಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಸೇಯ್ಯೋ ಅಯೋಗುಳೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಸಾಲಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಗ್ಗುಮುದಾತೀರಿಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಪಾರಾಜಿಕೇ (ಪಾರಾ॰ ೧೯೩ ಆದಯೋ) ಆಗತಮೇವ।

ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ "ಕಿಂ ಪನ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉದರಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಗಿಹೀನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸಿತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಗರಹಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೦೮"ಸೇಯ್ಯೋ ಅಯೋಗುಳೋ ಭುತ್ತೋ, ತತ್ತೋ ಅಗ್ಗಿಸಿಖೂಪಮೋ।
ಯಞ್ಚೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ದುಸ್ಸೀಲೋ, ರಟ್ಠಪಿಣ್ಡಮಸಞ್ಞತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಞ್ಚೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಯಂ ದುಸ್ಸೀಲೋ ನಿಸ್ಸೀಲಪುಗ್ಗಲೋ ಕಾಯಾದೀಹಿ ಅಸಞ್ಞತೋ ರಟ್ಠವಾಸೀಹಿ ಸದ್ಧಾಯ ದಿನ್ನಂ ರಟ್ಠಪಿಣ್ಡಂ "ಸಮಣೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಪಟಿಜಾನನ್ತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ತತ್ತೋ ಆದಿತ್ತೋ ಅಗ್ಗಿವಣ್ಣೋ ಅಯೋಗುಳೋವ ಭುತ್ತೋ ಸೇಯ್ಯೋ ಸುನ್ದರತರೋ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಹಿ ಏಕೋವ ಅತ್ತಭಾವೋ ಝಾಯೇಯ್ಯ, ದುಸ್ಸೀಲೋ ಪನ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನೇಕಾನಿಪಿ ಜಾತಿಸತಾನಿ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ವಗ್ಗುಮುದಾತೀರಿಯಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಖೇಮಕಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತವತ್ಥು

ಚತ್ತಾರಿ ಠಾನಾನೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ಖೇಮಕಂ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಅಭಿರೂಪೋ ಅಹೋಸಿ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಇತ್ಥಿಯೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಗಾಭಿಭೂತಾ ಸಕಭಾವೇನ ಸಣ್ಠಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಪರದಾರಕಮ್ಮಾಭಿರತೋವ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ರತ್ತಿಂ ರಾಜಪುರಿಸಾ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಲಜ್ಜಾಮೀತಿ ತಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಪನ ನೇವ ವಿರಮಿ । ಅಥ ನಂ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ರಾಜಪುರಿಸಾ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿಯೇವ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು

ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಸಂವೇಗಕಥಂ ವತ್ವಾ ಪರದಾರಸೇವನಾಯ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೦೯“ಚತ್ತಾರಿ ಠಾನಾನಿ ನರೋ ಪಮತ್ತೋ,
ಆಪಜ್ಜತಿ ಪರದಾರೂಪಸೇವೀ।
ಅಪುಞ್ಞಲಾಭಂ ನ ನಿಕಾಮಸೇಯ್ಯಂ,
ನಿನ್ದಂ ತತೀಯಂ ನಿರಯಂ ಚತುತ್ಥಂ॥

೩೧೦“ಅಪುಞ್ಞಲಾಭೋ ಚ ಗತೀ ಚ ಪಾಪಿಕಾ,
ಭೀತಸ್ಸ ಭೀತಾಯ ರತೀ ಚ ಥೋಕಿಕಾ।
ರಾಜಾ ಚ ದಣ್ಡಂ ಗರುಕಂ ಪಣೇತಿ,
ತಸ್ಮಾ ನರೋ ಪರದಾರಂ ನ ಸೇವೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಠಾನಾನೀ**ತಿ ದುಕ್ಖಕಾರಣಾನಿ। **ಪಮತ್ತೋ**ತಿ ಸತಿವೋಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಆಪಜ್ಜತೀ**ತಿ ಪಾಪುಣಾತಿ। **ಪರದಾರೂಪಸೇವೀ**ತಿ ಪರದಾರಂ ಉಪಸೇವನ್ತೋ ಉಪ್ಪಥಚಾರೀ। **ಅಪುಞ್ಞಲಾಭ**ನ್ತಿ ಅಕುಸಲಲಾಭಂ। **ನ ನಿಕಾಮಸೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಇಚ್ಛತಿ, ಏವಂ ಸೇಯ್ಯಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಅನಿಚ್ಛಿತಂ ಪರಿತ್ತಕಮೇವ ಕಾಲಂ ಸೇಯ್ಯಂ ಲಭತಿ। **ಅಪುಞ್ಞಲಾಭೋ ಚಾ**ತಿ ಏವಂ ತಸ್ಸ ಅಯಞ್ಚ ಅಪುಞ್ಞಲಾಭೋ, ತೇನ ಚ ಅಪುಞ್ಞೇನ ನಿರಯಸಙ್ಖಾತಾ ಪಾಪಿಕಾ ಗತಿ ಹೋತಿ। **ರತೀ ಚ ಥೋಕಿಕಾ**ತಿ ಯಾ ತಸ್ಸ ಭೀತಸ್ಸ ಭೀತಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ರತಿ, ಸಾಪಿ ಥೋಕಿಕಾ ಪರಿತ್ತಾ ಹೋತಿ। **ಗರುಕ**ನ್ತಿ ರಾಜಾ ಚ ಹತ್ಥಚ್ಛೇದಾದಿವಸೇನ ಗರುಕಂ ದಣ್ಡಂ ಪಣೇತಿ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಪರದಾರಂ ಸೇವನ್ತೋ ಏತಾನಿ ಅಪುಞ್ಞಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪರದಾರಂ ನ ಸೇವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಖೇಮಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಹಾಜನೋ ಸುಖಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ಕಿಂ ಪನಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮನ್ತಿ? ಸೋ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಉತ್ತಮಮಲ್ಲೋ ಹುತ್ವಾ ದ್ವೇ ಸುವಣ್ಣಪಟಾಕಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಕಞ್ಚನಥೂಪೇ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ “ಠಪೇತ್ವಾ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಿತ್ಥಿಯೋ ಅವಸೇಸಾ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ರಜ್ಜನ್ತೂ”ತಿ। ಇದಮಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮನ್ತಿ। ತೇನ ತಂ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ದಿಸ್ವಾ ಪರೇಸಂ ಇತ್ಥಿಯೋ ಸಕಭಾವೇನ ಸಣ್ಠಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸೂತಿ।

ಖೇಮಕಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಕುಸೋ ಯಥಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಏಕಂ ತಿಣಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, “ಆವುಸೋ, ಯೋ ತಿಣಂ ಛಿನ್ದತಿ, ತಸ್ಸ ಕಿಂ ಹೋತೀ”ತಿ ತಂ ಅತ್ತನಾ ಕತಭಾವಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಇತರೋ “ತ್ವಂ ತಿಣಸ್ಸ ಛಿನ್ನಕಾರಣಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಹೋತೀತಿ ಸಞ್ಞಂ ಕರೋಸಿ, ನ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿ ಹೋತಿ, ದೇಸೇತ್ವಾ ಪನ ಮುಚ್ಚತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ತಿಣಂ ಲುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ವಿಗರಹಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೧೧“ಕುಸೋ ಯಥಾ ದುಗ್ಗಹಿತೋ, ಹತ್ಥಮೇವಾನುಕನ್ತತಿ।

ಸಾಮಞ್ಞಂ ದುಪ್ಪರಾಮಟ್ಠಂ, ನಿರಯಾಯುಪಕಡ್ಢತಿ॥

೩೧೨"ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಥಿಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಞ್ಚ ಯಂ ವತಂ।
ಸಙ್ಕಸ್ಸರಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ನ ತಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೩೧೩"ಕಯಿರಾ ಚೇ ಕಯಿರಾಥೇನಂ, ದಳ್ಹಮೇನಂ ಪರಕ್ಕಮೇ।
ಸಿಥಿಲೋ ಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜೋ, ಭಿಯ್ಯೋ ಆಕಿರತೇ ರಜ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕುಸೋ**ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತಿಖಿಣಧಾರಂ ತಿಣಂ ಅನ್ತಮಸೋ ತಾಲಪಣ್ಣಮ್ಪಿ, ಯಥಾ ಸೋ ಕುಸೋ ಯೇನ ದುಗ್ಗಹಿತೋ, ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಂ ಅನುಕನ್ತತಿ ಫಾಲೇತಿ, ಏವಮೇವ ಸಮಣಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಂ ಸಾಮಞ್ಞಮ್ಪಿ ಖಣ್ಡಸೀಲಾದಿತಾಯ ದುಪ್ಪರಾಮಟ್ಠಂ **ನಿರಯಾಯುಪಕಡ್ಢತಿ,** ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಿಥಿಲ**ನ್ತಿ ಓಲೀಯಿತ್ವಾ ಕರಣೇನ ಸಿಥಿಲಗಾಹಂ ಕತ್ವಾ ಕತಂ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ। **ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ವೇಸಿಯಾದಿಕೇಸು ಅಗೋಚರೇಸು ಚರಣೇನ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಂ। **ಸಙ್ಕಸ್ಸರ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಕಾಹಿ ಸರಿತಬ್ಬಂ, ಉಪೋಸಥಕಿಚ್ಚಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಕಿಚ್ಚೇನ ಸನ್ನಿಪತಿತಮ್ಪಿ ಸಙ್ಘಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅದ್ಧಾ ಇಮೇ ಮಮ ಚರಿಯಂ ಞತ್ವಾ ಮಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಕಾಮಾವ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ"ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಆಸಙ್ಕಾಹಿ ಸರಿತಂ ಉಸ್ಸಙ್ಕಿತಂ ಪರಿಸಙ್ಕಿತಂ। **ನ ತಂ ಹೋತೀ**ತಿ ತಂ ಏವರೂಪಂ ಸಮಣಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲಂ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲಾಭಾವೇನೇವ ಭಿಕ್ಖದಾಯಕಾನಮ್ಪಿಸ್ಸ ನ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಯಿರಾ ಚೇ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ, ತಂ ಕರೇಯ್ಯಾಥೇವ। **ದಳ್ಹಮೇನಂ ಪರಕ್ಕಮೇ**ತಿ ಥಿರಕತಮೇವ ಕತ್ವಾ ಅವತ್ತಸಮಾದಾನೋ ಹುತ್ವಾ ಏನಂ ಕಯಿರಾ। **ಪರಿಬ್ಬಾಜೋ**ತಿ ಸಿಥಿಲಭಾವೇನ ಕತೋ ಖಣ್ಡಾದಿಭಾವಪ್ಪತ್ತೋ ಸಮಣಧಮ್ಮೋ। **ಭಿಯ್ಯೋ ಆಕಿರತೇ ರಜ**ನ್ತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ರಾಗರಜಾದಿಂ ಏವರೂಪೋ ಸಮಣಧಮ್ಮೋ ಅಪನೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಅಪರಮ್ಪಿ ರಾಗರಜಾದಿಂ ಆಕಿರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ಸೋಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಸಂವರೇ ಠತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣೀತಿ।

ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಇಸ್ಸಾಪಕತಿತ್ಥಿವತ್ಥು

ಅಕತನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಇಸ್ಸಾಪಕತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸಾ ಕಿರ ಸಾಮಿಕೋ ಏಕಾಯ ಗೇಹದಾಸಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವಂ ಅಕಾಸಿ। ಸಾ ಇಸ್ಸಾಪಕತಾ ತಂ ದಾಸಿಂ ಹತ್ಥಪಾದೇಸು ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಕಣ್ಣನಾಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗುಳ್ಹಗಬ್ಭೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅತ್ತನಾ ಕತಭಾವಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತುಂ "ಏಹಿ, ಅಯ್ಯ, ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಾಮಿಕಂ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೀ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಆಗನ್ತುಕಞಾತಕಾ ಗೇಹಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ತಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ದಾಸಿಂ ಮೋಚಯಿಂಸು। ಸಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಠಿತಾ ತಮತ್ಥಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ದುಚ್ಚರಿತಂ ನಾಮ 'ಇದಂ ಮೇ ಅಞ್ಞೇ ನ ಜಾನನ್ತೀ'ತಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ನ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಅಜಾನನ್ತೇಪಿ ಸುಚರಿತಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಕತಮ್ಪಿ ಹಿ ದುಚ್ಚರಿತಂ ನಾಮ ಪಚ್ಛಾನುತಾಪಂ ಕರೋತಿ, ಸುಚರಿತಂ ಪಾಮೋಜ್ಜಮೇವ ಜನೇತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೩೧೪"ಅಕತಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಪಚ್ಛಾ ತಪ್ಪತಿ ದುಕ್ಕಟಂ।

          ಕತಞ್ಚ ಸುಕತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಂ ಕತ್ವಾ ನಾನುತಪ್ಪತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಕ್ಕಟನ್ತಿ** ಸಾವಜ್ಜಂ ಅಪಾಯಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಕತಮೇವ ಸೇಯ್ಯೋ ವರಂ ಉತ್ತಮಂ। **ಪಚ್ಛಾ ತಪ್ಪತೀತಿ** ತಞ್ಹಿ ಅನುಸ್ಸರಿತಾನುಸ್ಸರಿತಕಾಲೇ ತಪ್ಪತಿಯೇವ। **ಸುಕತನ್ತಿ** ಅನವಜ್ಜಂ ಪನ ಸುಖದಾಯಕಂ ಸುಗತಿಸಂವತ್ತನಿಕಮೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಸೇಯ್ಯೋ। **ಯಂ ಕತ್ವಾತಿ** ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಅನುಸ್ಸರಣಕಾಲೇ ನ ತಪ್ಪತಿ ನಾನುತಪ್ಪತಿ, ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋವ ಹೋತಿ, ತಂ ಕಮ್ಮಂ ವರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಉಪಾಸಕೋ ಚ ಸಾ ಚ ಇತ್ಥೀ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ತಞ್ಚ ಪನ ದಾಸಿಂ ತತ್ಥೇವ ಭುಜಿಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮಚಾರಿನಿಂ ಕರಿಂಸೂತಿ।

ಇಸ್ಸಾಪಕತಿತ್ಥಿವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಮ್ಬಹುಲಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ನಗರಂ ಯಥಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಆಗನ್ತುಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಚನ್ತೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪಠಮಮಾಸೇ ಸುಖಂ ವಿಹರಿಂಸು। ಮಜ್ಝಿಮಮಾಸೇ ಚೋರಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಗೋಚರಗಾಮಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಕರಮರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮನುಸ್ಸಾ ಚೋರಾನಂ ಪಟಿಬಾಹನತ್ಥಾಯ ತಂ ಪಚ್ಚನ್ತನಗರಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರೋನ್ತಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭಿಂಸು। ತೇ ಅಫಾಸುಕಂ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ ಸತ್ಥು ದಸ್ಸನಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ “ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಸುಖಂ ವಸಿತ್ಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಪಠಮಮಾಸಮೇವ ಸುಖಂ ವಸಿಮ್ಹಾ, ಮಜ್ಝಿಮಮಾಸೇ ಚೋರಾ ಗಾಮಂ ಪಹರಿಂಸು, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮನುಸ್ಸಾ ನಗರಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರೋನ್ತಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭಿಂಸು। ತಸ್ಮಾ ಅಫಾಸುಕಂ ವಸ್ಸಂ ವಸಿಮ್ಹಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಅಲಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಫಾಸುವಿಹಾರೋ ನಾಮ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ದುಲ್ಲಭೋ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಯಥಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ನಗರಂ ಗೋಪಯಿಂಸು, ಏವಂ ಅತ್ತಭಾವಮೇವ ಗೋಪಯಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೧೫.“ನಗರಂ ಯಥಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ, ಗುತ್ತಂ ಸನ್ತರಬಾಹಿರಂ।
          ಏವಂ ಗೋಪೇಥ ಅತ್ತಾನಂ, ಖಣೋ ವೋ ಮಾ ಉಪಚ್ಚಗಾ।
          ಖಣಾತೀತಾ ಹಿ ಸೋಚನ್ತಿ, ನಿರಯಮ್ಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ತರಬಾಹಿರನ್ತಿ**, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಥಾ ತೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ತಂ ಪಚ್ಚನ್ತನಗರಂ ದ್ವಾರಪಾಕಾರಾದೀನಿ ಥಿರಾನಿ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಸಅನ್ತರಂ, ಅಟ್ಟಾಲಕಪರಿಖಾದೀನಿ ಥಿರಾನಿ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಸಬಾಹಿರನ್ತಿ ಸನ್ತರಬಾಹಿರಂ ಸುಗುತ್ತಂ ಕತಂ, ಏವಂ ತುಮ್ಹೇಪಿ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾನಿ ಛ ದ್ವಾರಾನಿ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ದ್ವಾರರಕ್ಖಿಕಂ ಸತಿಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಗಯ್ಹಮಾನಾನಿ ಬಾಹಿರಾನಿ ಛ ಆಯತನಾನಿ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾನಂ ಉಪಘಾತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ತಥಾ ಅಗ್ಗಹಣೇನ ತಾನಿಪಿ ಥಿರಾನಿ ಕತ್ವಾ ತೇಸಂ ಅಪ್ಪವೇಸಾಯ ದ್ವಾರರಕ್ಖಿಕಂ ಸತಿಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ ವಿಚರನ್ತಾ ಅತ್ತಾನಂ ಗೋಪೇಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖಣೋ ವೋ ಮಾ ಉಪಚ್ಚಗಾತಿ** ಯೋ ಹಿ ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ನ ಗೋಪೇತಿ, ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಅಯಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಕ್ಖಣೋ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ ಉಪ್ಪತ್ತಿಕ್ಖಣೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಟಿಲದ್ಧಕ್ಖಣೋ ಛನ್ನಂ ಆಯತನಾನಂ ಅವೇಕಲ್ಲಕ್ಖಣೋತಿ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಅಯಂ ಖಣೋ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ, ಸೋ ಖಣೋ ತುಮ್ಹೇ ಮಾ

ಅತಿಕ್ಕಮತು। **ಖಣಾತೀತಾ**ತಿ ಯೇ ಹಿ ತಂ ಖಣಂ ಅತೀತಾ, ತೇ ಚ ಪುಗ್ಗಲೇ ಸೋ ಚ ಖಣೋ ಅತೀತೋ, ತೇ ನಿರಯಮ್ಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತಾ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸೋಚನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪ್ಪನ್ನಸಂವೇಗಾ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ಸಮ್ಬಹುಲಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ನಿಗಣ್ಠವತ್ಥು

ಅಲಜ್ಜಿತಾಯೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ನಿಗಣ್ಠೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಗಣ್ಠೇ ದಿಸ್ವಾ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ, "ಆವುಸೋ, ಸಬ್ಬಸೋ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇಹಿ ಅಚೇಲಕೇಹಿ ಇಮೇ ನಿಗಣ್ಠಾ ವರತರಾ, ಯೇ ಏಕಂ ಪುರಿಮಪಸ್ಸಮ್ಪಿ ತಾವ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತಿ, ಸಹಿರಿಕಾ ಮಞ್ಞೇ ಏತೇ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ನಿಗಣ್ಠಾ "ನ ಮಯಂ ಏತೇನ ಕಾರಣೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಮ, ಪಂಸುರಜಾದಯೋ ಪನ ಪುಗ್ಗಲಾ ಏವ, ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಪಟಿಬದ್ಧಾ ಏವ, ತೇ ನೋ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನೇಸು ಮಾ ಪತಿಂಸೂತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಾದಪಟಿವಾದವಸೇನ ಬಹುಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸುಂ। ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಲಜ್ಜಿತಬ್ಬೇನ ಲಜ್ಜಿತ್ವಾ ಲಜ್ಜಿತಬ್ಬೇನ ಅಲಜ್ಜಮಾನಾ ನಾಮ ದುಗ್ಗತಿಪರಾಯಣಾವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೩೧೬."ಅಲಜ್ಜಿತಾಯೇ ಲಜ್ಜನ್ತಿ, ಲಜ್ಜಿತಾಯೇ ನ ಲಜ್ಜರೇ।
ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸಮಾದಾನಾ, ಸತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ದುಗ್ಗತಿಂ॥

೩೧೭."ಅಭಯೇ ಭಯದಸ್ಸಿನೋ, ಭಯೇ ಚಾಭಯದಸ್ಸಿನೋ।
ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸಮಾದಾನಾ, ಸತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ದುಗ್ಗತಿ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಲಜ್ಜಿತಾಯೇ**ತಿ ಅಲಜ್ಜಿತಬ್ಬೇನ। ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನಞ್ಹಿ ಅಲಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ನಾಮ, ತೇ ಪನ ತಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಾ ತೇನ ಲಜ್ಜನ್ತಿ ನಾಮ। **ಲಜ್ಜಿತಾಯೇ**ತಿ ಅಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇನ ಹಿರಿಕೋಪೀನಙ್ಗೇನ ಲಜ್ಜಿತಬ್ಬೇನ। ತೇ ಪನ ತಂ ಅಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಾ ಲಜ್ಜಿತಾಯೇ ನ ಲಜ್ಜನ್ತಿ ನಾಮ। ತೇನ ತೇಸಂ ಅಲಜ್ಜಿತಬ್ಬೇನ ಲಜ್ಜಿತಂ ಲಜ್ಜಿತಬ್ಬೇನ ಅಲಜ್ಜಿತಂ ತುಚ್ಛಗಹಣಭಾವೇನ ಚ ಅಞ್ಞಥಾಗಹಣಭಾವೇನ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಹೋತಿ। ತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಾ ಪನ ತೇ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸಮಾದಾನಾ ಸತ್ತಾ ನಿರಯಾದಿಭೇದಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಭಯೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ರಾಗದೋಸಮೋಹಮಾನದಿಟ್ಠಿಕಿಲೇಸದುಚ್ಚರಿತಭಯಾನಂ ಅನುಪ್ಪಜ್ಜನತೋ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನಂ ಅಭಯಂ ನಾಮ, ಭಯೇನ ತಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತಾ ಪನ ಅಭಯೇ **ಭಯದಸ್ಸಿನೋ** ನಾಮ। ಹಿರಿಕೋಪೀನಙ್ಗಂ ಪನ ನಿಸ್ಸಾಯ ರಾಗಾದೀನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನತೋ ತಂ ಭಯಂ ನಾಮ, ತಸ್ಸ ಅಪಟಿಚ್ಛಾದನೇನ **ಭಯೇ ಚಾಭಯದಸ್ಸಿನೋ**। ತಸ್ಸ ತಂ ಅಯಥಾಗಹಣಸ್ಸ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸಮಾದಾನಾ ಸತ್ತಾ ದುಗ್ಗಹಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ನಿಗಣ್ಠಾ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸಾ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ನಿಗಣ್ಠವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕವತ್ಥು

ಅವಜ್ಜೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕಾ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತೇ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾನಂ ಉಪಾಸಕಾನಂ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಪರಿವಾರೇ ಕೀಳಮಾನೇ ದಿಸ್ವಾ ಗೇಹಂ ಆಗತಕಾಲೇ "ನ ವೋ ಸಮಣಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ, ನಾಪಿ ತೇಸಂ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಪಥಂ ಕಾರಯಿಂಸು। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಜೇತವನವಿಹಾರಸ್ಸ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಸಾಮನ್ತೇ ಕೀಳನ್ತಾ ಪಿಪಾಸಿತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥೇಕಂ ಉಪಾಸಕದಾರಕಂ "ತ್ವಂ ಏತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಆಹರಾಹೀ"ತಿ ಪಹಿಣಿಂಸು। ಸೋ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ತ್ವಮೇವ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಇತರೇಪಿ ಪಾನೀಯಪಿವನತ್ಥಾಯ ಇಧೇವ ಪೇಸೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸಪ್ಪಾಯಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ತೇ ಅಚಲಸದ್ಧೇ ಕತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತೇ ಸಕಾನಿ ಗೇಹಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಆರೋಚೇಸುಂ । ಅಥ ನೇಸಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ "ಪುತ್ತಕಾ ನೋ ವಿಪನ್ನದಿಟ್ಠಿಕಾ ಜಾತಾ"ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಾ ಪರಿದೇವಿಂಸು। ಅಥ ತೇಸಂ ಛೇಕಾ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಪಟಿವಿಸ್ಸಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದೋಮನಸ್ಸವೂಪಸಮನತ್ಥಾಯ ಧಮ್ಮಂ ಕಥಯಿಂಸು। ತೇ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಮೇ ದಾರಕೇ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸೇವ ನಿಯ್ಯಾದೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಞಾತಿಗಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ನಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೧೮."ಅವಜ್ಜೇ ವಜ್ಜಮತಿನೋ, ವಜ್ಜೇ ಚಾವಜ್ಜದಸ್ಸಿನೋ।
ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸಮಾದಾನಾ, ಸತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ದುಗ್ಗತಿಂ॥

೩೧೯."ವಜ್ಜಞ್ಚ ವಜ್ಜತೋ ಞತ್ವಾ, ಅವಜ್ಜಞ್ಚ ಅವಜ್ಜತೋ।
ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಸಮಾದಾನಾ, ಸತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಸುಗ್ಗತಿ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅವಜ್ಜೇ**ತಿ ದಸವತ್ಥುಕಾಯ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ, ತಸ್ಸಾ ಉಪನಿಸ್ಸಯಭೂತೇ ಧಮ್ಮೇ ಚ। **ವಜ್ಜಮತಿನೋ**ತಿ ವಜ್ಜಂ ಇದನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಮತಿನೋ। ದಸವತ್ಥುಕಾಯ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪನ ತಸ್ಸಾ ಉಪನಿಸ್ಸಯಭೂತೇ ಧಮ್ಮೇ ಚ ಅವಜ್ಜದಸ್ಸಿನೋ, ಏತಿಸ್ಸಾ ಅವಜ್ಜಂ ವಜ್ಜತೋ ವಜ್ಜಞ್ಚ ಅವಜ್ಜತೋ ಞತ್ವಾ ಗಹಣಸಙ್ಖಾತಾಯ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸಮಾದಾನಾ ಸತ್ತಾ ದುಗ್ಗತಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ದುತಿಯಗಾಥಾಯ ವುತ್ತವಿಪರಿಯಾಯೇನ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ತೀಸು ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅಪರಾಪರಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕವತ್ಥು ನವಮಂ।

ನಿರಯವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ದ್ವಾವೀಸತಿಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೨೩. ನಾಗವಗ್ಗೋ

೧. ಅತ್ತದನ್ತವತ್ಥು

ಅಹಂ ನಾಗೋ ವಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಅಪ್ಪಮಾದವಗ್ಗಸ್ಸ ಆದಿಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯ ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ತತ್ಥ (ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಸಾಮಾವತಿವತ್ಥು) -

ಮಾಗಣ್ಡಿಯಾ ತಾಸಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣಿತ್ವಾ "ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸೇವ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಾಗರಾನಂ ಲಞ್ಜಂ ದತ್ವಾ "ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಅನ್ತೋನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಚರನ್ತಂ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಪೋರಿಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಕ್ಕೋಸೇತ್ವಾ ಪರಿಭಾಸೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ತೀಸು ರತನೇಸು ಅಪ್ಪಸನ್ನಾ ಅನ್ತೋನಗರಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ಚೋರೋಸಿ ಬಾಲೋಸಿ ಮೂಳ್ಹೋಸಿ ಥೇನೋಸಿ ಓಟ್ಠೋಸಿ ಗೋಣೋಸಿ ಗದ್ರಭೋಸಿ ನೇರಯಿಕೋಸಿ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋಸಿ, ನತ್ಥಿ ತುಯ್ಹಂ ಸುಗತಿ, ದುಗ್ಗತಿಯೇವ ತುಯ್ಹಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ"ತಿ ದಸಹಿ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಹಿ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ ಪರಿಭಾಸನ್ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏತದವೋಚ - "ಭನ್ತೇ, ಇಮೇ ನಾಗರಾ ಅಮ್ಹೇ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ ಪರಿಭಾಸನ್ತಿ, ಇತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। "ಕುಹಿಂ, ಆನನ್ದಾ"ತಿ? "ಅಞ್ಞಂ ನಗರಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೇಸು ಪರಿಭಾಸನ್ತೇಸು ಪುನ ಕತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾನನ್ದಾ"ತಿ। "ತತೋಪಿ ಅಞ್ಞಂ ನಗರಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೇಸು ಪರಿಭಾಸನ್ತೇಸು ಕುಹಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾನನ್ದಾ"ತಿ। "ತತೋಪಿ ಅಞ್ಞಂ ನಗರಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಆನನ್ದ, ನ ಏವಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಯತ್ಥ ಅಧಿಕರಣಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತತ್ಥೇವ ತಸ್ಮಿಂ ವೂಪಸನ್ತೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕೇ ಪನ ತೇ, ಆನನ್ದ, ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೀ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ದಾಸಕಮ್ಮಕರೇ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬೇ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೀ"ತಿ। "ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಸಙ್ಗಾಮಂ ಓತಿಣ್ಣಹತ್ಥಿಸದಿಸೋ। ಸಙ್ಗಾಮಂ ಓತಿಣ್ಣಹತ್ಥಿನೋ ಹಿ ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹಿ ಆಗತೇ ಸರೇ ಸಹಿತುಂ ಭಾರೋ, ತಥೇವ ಬಹೂಹಿ ದುಸ್ಸೀಲೇಹಿ ಕಥಿತಕಥಾನಂ ಸಹನಂ ನಾಮ ಮಯ್ಹಂ ಭಾರೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೨೦."ಅಹಂ ನಾಗೋವ ಸಙ್ಗಾಮೇ, ಚಾಪತೋ ಪತಿತಂ ಸರಂ।
ಅತಿವಾಕ್ಯಂ ತಿತಿಕ್ಖಿಸ್ಸಂ, ದುಸ್ಸೀಲೋ ಹಿ ಬಹುಜ್ಜನೋ॥

೩೨೧."ದನ್ತಂ ನಯನ್ತಿ ಸಮಿತಿಂ, ದನ್ತಂ ರಾಜಾಭಿರೂಹತಿ।
ದನ್ತೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಯೋತಿವಾಕ್ಯಂ ತಿತಿಕ್ಖತಿ॥

೩೨೨."ವರಮಸ್ಸತರಾ ದನ್ತಾ, ಆಜಾನೀಯಾ ಚ ಸಿನ್ಧವಾ।
ಕುಞ್ಜರಾ ಚ ಮಹಾನಾಗಾ, ಅತ್ತದನ್ತೋ ತತೋ ವರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾಗೋವಾ**ತಿ ಹತ್ಥೀ ವಿಯ। **ಚಾಪತೋ ಪತಿತ**ನ್ತಿ ಧನುತೋ ಮುತ್ತಂ। **ಅತಿವಾಕ್ಯ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಅನರಿಯವೋಹಾರವಸೇನ ಪವತ್ತಂ ವೀತಿಕ್ಕಮವಚನಂ। **ತಿತಿಕ್ಖಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರೋ ಸುದನ್ತೋ ಮಹಾನಾಗೋ ಖಮೋ ಸತ್ತಿಪಹಾರಾದೀನಿ ಚಾಪತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಿ ಪತಿತೇ ಸರೇ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ ತಿತಿಕ್ಖತಿ, ಏವಮೇವ ಏವರೂಪಂ ಅತಿವಾಕ್ಯಂ ತಿತಿಕ್ಖಿಸ್ಸಂ, ಸಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದುಸ್ಸೀಲೋ ಹೀ**ತಿ ಅಯಞ್ಹಿ ಲೋಕಿಯಮಹಾಜನೋ ಬಹುದುಸ್ಸೀಲೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿವಸೇನ ವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ ಘಟ್ಟೇನ್ತೋ ಚರತಿ, ತತ್ಥ ಅಧಿವಾಸನಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖನಮೇವ ಮಮ ಭಾರೋ। **ಸಮಿತಿ**ನ್ತಿ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಮಣ್ಡಲಾದೀಸು ಮಹಾಜನಮಜ್ಝಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ದನ್ತಮೇವ ಗೋಣಜಾತಿಂ ವಾ ಅಸ್ಸಜಾತಿಂ ವಾ ಯಾನೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ನಯನ್ತಿ। **ರಾಜಾ**ತಿ ತಥಾರೂಪೇಹೇವ ವಾಹನೇಹಿ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ರಾಜಾಪಿ ದನ್ತಮೇವ ಅಭಿರೂಹತಿ। **ಮನುಸ್ಸೇಸೂ**ತಿ ಮನುಸ್ಸೇಸುಪಿ

ಚತೂಹಿ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇಹಿ ದನ್ತೋ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನೋವ ಸೇಟ್ಠೋ। **ಯೋತಿವಾಕ್ಯನ್ತಿ** ಯೋ ಏವರೂಪಂ ಅತಿಕ್ಕಮವಚನಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನಮ್ಪಿ ತಿತಿಕ್ಖತಿ ನ ಪಟಿಪ್ಫರತಿ ನ ವಿಹಞ್ಞತಿ, ಏವರೂಪೋ ದನ್ತೋ ಸೇಟ್ಠೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಸ್ಸತರಾತಿ ವಳವಾಯ ಗದ್ರಭೇನ ಜಾತಾ। **ಆಜಾನೀಯಾತಿ** ಯಂ ಅಸ್ಸದಮಸಾರಥಿ ಕಾರಣಂ ಕಾರೇತಿ, ತಸ್ಸ ಖಿಪ್ಪಂ ಜಾನನಸಮತ್ಥಾ। **ಸಿನ್ಧವಾತಿ** ಸಿನ್ಧವರಟ್ಠೇ ಜಾತಾ ಅಸ್ಸಾ। **ಮಹಾನಾಗಾತಿ** ಕುಞ್ಜರಸಙ್ಖಾತಾ ಮಹಾಹತ್ಥಿನೋ। **ಅತ್ತದನ್ತೋತಿ** ಏತೇ ಅಸ್ಸತರಾ ಚ ಸಿನ್ಧವಾ ಚ ಕುಞ್ಜರಾ ಚ ದನ್ತಾವ ವರಂ, ನ ಅದನ್ತಾ। ಯೋ ಪನ ಚತೂಹಿ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ದನ್ತತಾಯ ಅತ್ತದನ್ತೋ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನೋ, ಅಯಂ ತತೋಪಿ ವರಂ, ಸಬ್ಬೇಹಿಪಿ ಏತೇಹಿ ಉತ್ತರಿತರೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವೀಥಿಸಿಙ್ಘಾಟಕಾದೀಸು ಠತ್ವಾ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೋ ಪರಿಭಾಸನ್ತೋ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಸೋ ಮಹಾಜನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣೀತಿ।

ಅತ್ತದನ್ತವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಹತ್ಥಾಚರಿಯಪುಬ್ಬಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ನ ಹಿ ಏತೇಹೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಪುಬ್ಬಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಏಕದಿವಸಂ ಅಚಿರವತೀನದೀತೀರೇ ಹತ್ಥಿದಮಕಂ "ಏಕಂ ಹತ್ಥಿಂ ದಮೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನಾ ಇಚ್ಛಿತಂ ಕಾರಣಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಮೀಪೇ ಠಿತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಆಹ - "ಆವುಸೋ, ಸಚೇ ಅಯಂ ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋ ಇಮಂ ಹತ್ಥಿಂ ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ವಿಜ್ಝೇಯ್ಯ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ತಂ ಹತ್ಥಿಂ ಸುದನ್ತಂ ದಮೇಸಿ। ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತಯಾ ಏವಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ ವಿಗರಹಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ತೇ, ಮೋಘಪುರಿಸ, ಹತ್ಥಿಯಾನೇನ ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ದನ್ತೇನ। ನ ಹಿ ಏತೇಹಿ ಯಾನೇಹಿ ಅಗತಪುಬ್ಬಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಅತ್ತನಾ ಪನ ಸುದನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾ ಅಗತಪುಬ್ಬಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತುಂ, ತಸ್ಮಾ ಅತ್ತಾನಮೇವ ದಮೇಹಿ, ಕಿಂ ತೇ ಏತೇಸಂ ದಮನೇನಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೨೩."ನ ಹಿ ಏತೇಹಿ ಯಾನೇಹಿ, ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಅಗತಂ ದಿಸಂ।
ಯಥಾತ್ತನಾ ಸುದನ್ತೇನ, ದನ್ತೋ ದನ್ತೇನ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯಾನಿ ತಾನಿ ಹತ್ಥಿಯಾನಾದೀನಿ ಯಾನಾನಿ, ನ ಹಿ ಏತೇಹಿ ಯಾನೇಹಿ ಕೋಚಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸುಪಿನನ್ತೇನಪಿ ಅಗತಪುಬ್ಬತ್ತಾ "ಅಗತ"ನ್ತಿ ಸಙ್ಖಾತಂ ನಿಬ್ಬಾನದಿಸಂ ತಥಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಯಥಾ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಇನ್ದ್ರಿಯದಮೇನ ಅಪರಭಾಗೇ ಅರಿಯಮಗ್ಗಭಾವನಾಯ ಸುದನ್ತೇನ ದನ್ತೋ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನೋ ಸಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಂ ಅಗತಪುಬ್ಬಂ ದಿಸಂ ಗಚ್ಛತಿ, ದನ್ತಭೂಮಿಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ತಸ್ಮಾ ಅತ್ತದಮನಮೇವ ತತೋ ವರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಹತ್ಥಾಚರಿಯಪುಬ್ಬಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಪರಿಜಿಣ್ಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುತ್ತವತ್ಥು

ಧನಪಾಲೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಪರಿಜಿಣ್ಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪುತ್ತೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಟ್ಠಸತಸಹಸ್ಸವಿಭವೋ ವಯಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಪುತ್ತಾನಂ ಆವಾಹಂ ಕತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಕಾಲಕತಾಯ ಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮನ್ತಯಿಂಸು - "ಸಚೇ ಅಯಂ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಆನೇಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾನಂ ವಸೇನ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಹನ್ದ ನಂ ಮಯಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತೇ ತಂ ಪಣೀತೇಹಿ ಘಾಸಚ್ಛಾದನಾದೀಹಿ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಾ ಹತ್ಥಪಾದಸಮ್ಬಾಹನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಮಸ್ಸ ದಿವಾ ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾದೇ ಸಮ್ಬಾಹನ್ತಾ ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕಂ ಘರಾವಾಸೇ ಆದೀನವಂ ವತ್ವಾ "ಮಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಇಮಿನಾ ನೀಹಾರೇನ ಯಾವಜೀವಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮ, ಸೇಸಧನಮ್ಪಿ ನೋ ದೇಥಾ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುನ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವತ್ಥಪಾರುಪನಮತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗಂ ಚತ್ತಾರೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ತಂ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಕತಿಪಾಹಂ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ನ್ಹತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠತ್ವಾ ಸುಣ್ಹಾ ಏವಮಾಹ - "ಕಿಂ ತಯಾ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ಸತಂ ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ಅತಿರೇಕಂ ದಿನ್ನಂ ಅತ್ಥಿ, ನನು ಸಬ್ಬೇಸಂ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ದಿನ್ನಾನಿ, ಕಿಂ ಸೇಸಪುತ್ತಾನಂ ಘರಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ। ಸೋಪಿ "ನಸ್ಸ ವಸಲೀ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಘರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತೋಪಿ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಇಮಿನಾವ ಉಪಾಯೇನ ಪಲಾಪಿತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸಾತಿ ಏವಂ ಏಕಘರಮ್ಪಿ ಪವೇಸನಂ ಅಲಭಮಾನೋ ಪಣ್ಡರಙ್ಗಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತೋ ಕಾಲಾನಮಚ್ಚಯೇನ ಜರಾಜಿಣ್ಣೋ ದುಬ್ಭೋಜನದುಕ್ಖಸೇಯ್ಯಾಹಿ ಮಿಲಾತಸರೀರೋ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತೋ ಆಗಮ್ಮ ಪೀಠಿಕಾಯ ನಿಪನ್ನೋ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅತ್ತಾನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪುತ್ತೇಸು ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಮಣೋ ಕಿರ ಗೋತಮೋ ಅಬ್ಭಾಕುಟಿಕೋ ಉತ್ತಾನಮುಖೋ ಸುಖಸಮ್ಭಾಸೋ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಕುಸಲೋ, ಸಕ್ಕಾ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಲಭಿತು"ನ್ತಿ। ಸೋ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಭಾಜನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಣ್ಡಮಾದಾಯ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೦) -

ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲೋ ಲೂಖೋ ಲೂಖಪಾವುರಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೇನ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಏತದವೋಚ - "ಕಿನ್ನು ತ್ವಂ , ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಲೂಖೋ ಲೂಖಪಾವುರಣೋ"ತಿ। ಇಧ ಮೇ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಚತ್ತಾರೋ ಪುತ್ತಾ , ತೇ ಮಂ ದಾರೇಹಿ ಸಂಪುಚ್ಛ ಘರಾ ನಿಕ್ಖಾಮೇನ್ತೀತಿ। ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಪರಿಯಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸಭಾಯಂ ಮಹಾಜನಕಾಯೇ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ಪುತ್ತೇಸು ಚ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಭಾಸಸ್ಸು -

"ಯೇಹಿ ಜಾತೇಹಿ ನನ್ದಿಸ್ಸಂ, ಯೇಸಞ್ಚ ಭವಮಿಚ್ಛಿಸಂ।
ತೇ ಮಂ ದಾರೇಹಿ ಸಂಪುಚ್ಛ, ಸಾವ ವಾರೇನ್ತಿ ಸೂಕರಂ॥

"ಅಸನ್ತಾ ಕಿರ ಮಂ ಜಮ್ಮಾ, ತಾತ ತಾತಾತಿ ಭಾಸರೇ।
ರಕ್ಖಸಾ ಪುತ್ತರೂಪೇನ, ತೇ ಜಹನ್ತಿ ವಯೋಗತಂ॥

"ಅಸ್ಸೋವ ಜಿಣ್ಣೋ ನಿಬ್ಭೋಗೋ, ಖಾದನಾ ಅಪನೀಯತಿ।
ಬಾಲಕಾನಂ ಪಿತಾ ಥೇರೋ, ಪರಾಗಾರೇಸು ಭಿಕ್ಖತಿ॥

"ದಣ್ಡೋವ ಕಿರ ಮೇ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಞ್ಚೇ ಪುತ್ತಾ ಅನಸ್ಸವಾ।
ಚಣ್ಡಮ್ಪಿ ಗೋಣಂ ವಾರೇತಿ, ಅಥೋ ಚಣ್ಡಮ್ಪಿ ಕುಕ್ಕುರಂ॥

“ಅನ್ಧಕಾರೇ ಪುರೇ ಹೋತಿ, ಗಮ್ಭೀರೇ ಗಾಧಮೇಧತಿ।
ದಣ್ಡಸ್ಸ ಆನುಭಾವೇನ, ಖಲಿತ್ವಾ ಪತಿತಿಟ್ಠತೀ”ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೦)।

ಸೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ತಾ ಗಾಥಾಯೋ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತಥಾರೂಪೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸಮಾಗಮದಿವಸೇ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇಸು ಪುತ್ತೇಸು ತಂ ಸಭಂ ಓಗಾಹಿತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಮಹಾರಹೇಸು ಆಸನೇಸು ನಿಸಿನ್ನೇಸು “ಅಯಂ ಮೇ ಕಾಲೋ”ತಿ ಸಭಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ “ಅಹಂ, ಭೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗಾಥಾಯೋ ಭಾಸಿತುಕಾಮೋ, ಸುಣಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಭಾಸಸ್ಸು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸುಣೋಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಠಿತಕೋವ ಅಭಾಸಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವತ್ತಂ ಹೋತಿ “ಯೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಕಂ ಖಾದನ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ನ ಪೋಸೇತಿ, ಸೋ ಮಾರೇತಬ್ಬೋ”ತಿ। ತಸ್ಮಾ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುತ್ತಾ ಪಿತು ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ “ಜೀವಿತಂ ನೋ, ತಾತ, ದೇಥಾ”ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋ ಪಿತು ಹದಯಮುದುತಾಯ “ಮಾ ಮೇ, ಭೋ, ಪುತ್ತಕೇ ವಿನಾಸಯಿತ್ಥ, ಪೋಸೇಸ್ಸನ್ತಿ ಮ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಆಹಂಸು – “ಸಚೇ, ಭೋ , ಅಜ್ಜ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಿತರಂ ನ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಥ, ಘಾತೇಸ್ಸಾಮ ವೋ”ತಿ। ತೇ ಭೀತಾ ಪಿತರಂ ಪೀಠೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಸರೀರಂ ತೇಲೇನ ಅಬ್ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಚುಣ್ಣಾದೀಹಿ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತರಂ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಥ, ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಪಮಾದಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸಥ, ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ ವೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಣೀತಭೋಜನಂ ಭೋಜೇಸುಂ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸುಭೋಜನಞ್ಚ ಸುಖಸೇಯ್ಯಞ್ಚ ಆಗಮ್ಮ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಸಞ್ಜಾತಬಲೋ ಪೀಣಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಅತ್ತಭಾವಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ “ಅಯಂ ಮೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಲದ್ಧಾ”ತಿ ಪಣ್ಣಾಕಾರತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ದುಸ್ಸಯುಗಂ ಆದಾಯ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ತಂ ದುಸ್ಸಯುಗಂ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ “ಮಯಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನಾಮ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಆಚರಿಯಧನಂ ಪರಿಯೇಸಾಮ, ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತು ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಆಚರಿಯೋ ಆಚರಿಯಧನ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಏವಮಾಹ – “ಭೋ ಗೋತಮ, ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೇಹಿ ಚತ್ತಾರಿ ಧುವಭತ್ತಾನಿ ದಿನ್ನಾನಿ, ತತೋ ಅಹಂ ದ್ವೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಯಂ ಪನ ರುಚ್ಚನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತೇ ಆಹ – “ತಾತಾ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯೋ, ತಸ್ಸ ಮೇ ದ್ವೇ ಧುವಭತ್ತಾನಿ ದಿನ್ನಾನಿ, ತುಮ್ಹೇ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಮಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ಥಾ”ತಿ। ತೇ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ಘರದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪತ್ತಮಾದಾಯ ಘರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಮಹಾರಹೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತಭೋಜನಮದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪುನದಿವಸೇ ಇತರಸ್ಸ ಇತರಸ್ಸಾತಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಘರಾನಿ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಬ್ಬೇ ತೇ ತಥೇವ ಸಕ್ಕಾರಂ ಅಕಂಸು। ಏಕದಿವಸಂ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಮಙ್ಗಲೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೇ ಪಿತರಂ ಆಹ – “ತಾತ, ಕಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲಂ ದೇಮಾ”ತಿ? “ನಾಹಂ ಅಞ್ಞೇ ಜಾನಾಮಿ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯೋ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ತಂ ಸ್ವಾತನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಮನ್ತೇಥಾ”ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸಪರಿವಾರೋ ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಹರಿತುಪಲಿತ್ತೇ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ಗೇಹೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪೋದಕಮಧುಪಾಯಸೇನ ಚೇವ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಚ ಪರಿವಿಸಿ। ಅನ್ತರಾಭತ್ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಚತ್ತಾರೋ ಪುತ್ತಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಆಹಂಸು – “ಭೋ ಗೋತಮ, ಮಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಮ ನ ಪಮಜ್ಜಾಮ , ಪಸ್ಸಥಿಮಸ್ಸ ಅತ್ತಭಾವ”ನ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ “ಕಲ್ಯಾಣಂ ವೋ ಕತಂ, ಮಾತಾಪಿತುಪೋಸನಂ ನಾಮ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಆಚಿಣ್ಣಮೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ “ತಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ವಿಪ್ಪವಾಸೇನ, ವಿರೂಳ್ಹಾ ಸಲ್ಲಕೀ ಚ ಕುಟಜಾ ಚಾ”ತಿ ಇಮಂ ಏಕಾದಸನಿಪಾತೇ **ಮಾತುಪೋಸಕನಾಗರಾಜಜಾತಕಂ**

(ಚರಿಯಾ॰ ೨.೧ ಆದಯೋ; ಜಾ॰ ೧.೧೧.೧ ಆದಯೋ) ವಿತ್ಥಾರೇನ ಕಥೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

೩೨೪"ಧನಪಾಲೋ ನಾಮ ಕುಞ್ಜರೋ,
ಕಟುಕಭೇದನೋ ದುನ್ನಿವಾರಯೋ।
ಬದ್ಧೋ ಕಬಳಂ ನ ಭುಞ್ಜತಿ,
ಸುಮರತಿ ನಾಗವನಸ್ಸ ಕುಞ್ಜರೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧನಪಾಲೋ ನಾಮಾ**ತಿ ತದಾ ಕಾಸಿಕರಞ್ಞಾ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ರಮಣೀಯೇ ನಾಗವನೇ ಗಾಹಾಪಿತಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನೋ ಏತಂ ನಾಮಂ। **ಕಟುಕಭೇದನೋ**ತಿ ತಿಖಿಣಮದೋ। ಹತ್ಥೀನಞ್ಹಿ ಮದಕಾಲೇ ಕಣ್ಣಚೂಳಿಕಾ ಪಭಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಪಕತಿಯಾಪಿ ಹತ್ಥಿನೋ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅಙ್ಕುಸೇ ವಾ ಕುನ್ತತೋಮರೇ ವಾ ನ ಗಣೇನ್ತಿ, ಚಣ್ಡಾ ಭವನ್ತಿ। ಸೋ ಪನ ಅತಿಚಣ್ಡೋಯೇವ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - **ಕಟುಕಭೇದನೋ ದುನ್ನಿವಾರಯೋ**ತಿ। **ಬದ್ಧೋ ಕಬಳಂ ನ ಭುಞ್ಜತೀ**ತಿ ಸೋ ಬದ್ಧೋ ಹತ್ಥಿಸಾಲಂ ಪನ ನೇತ್ವಾ ವಿಚಿತ್ರಸಾಣಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಕತಗನ್ಧಪರಿಭಣ್ಡಾಯ ಉಪರಿ ಬದ್ಧವಿಚಿತ್ರವಿತಾನಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಠಪಿತೋ ರಞ್ಞಾ ರಾಜಾರಹೇನ ನಾನಗ್ಗರಸೇನ ಭೋಜನೇನ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತೋಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ, ತಮತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಬದ್ಧೋ ಕಬಳಂ ನ ಭುಞ್ಜತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸುಮರತಿ ನಾಗವನಸ್ಸಾ**ತಿ ಸೋ ರಮಣೀಯಂ ಮೇ ವಸನಟ್ಠಾನನ್ತಿ ನಾಗವನಂ ಸರತಿ। "ಮಾತಾ ಪನ ಮೇ ಅರಞ್ಞೇ ಪುತ್ತವಿಯೋಗೇನ ದುಕ್ಖಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ, ಮಾತಾಪಿತುಉಪಟ್ಠಾನಧಮ್ಮೋ ನ ಮೇ ಪೂರತಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಇಮಿನಾ ಭೋಜನೇನಾ"ತಿ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಮಾತಾಪಿತುಉಪಟ್ಠಾನಧಮ್ಮಮೇವ ಸರಿ। ತಂ ಪನ ಯಸ್ಮಾ ತಸ್ಮಿಂ ನಾಗವನೇಯೇವ ಠಿತೋ ಸಕ್ಕಾ ಪೂರೇತುಂ, ತೇನ ವುತ್ತಂ - **ಸುಮರತಿ ನಾಗವನಸ್ಸ ಕುಞ್ಜರೋ**ತಿ। ಸತ್ಥರಿ ಇಮಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿಯಂ ಆನೇತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತೇ ಕಥೇನ್ತೇಯೇವ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಅಸ್ಸುಧಾರಾ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಮುದುಹದಯಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಭವಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಭಗವಾ ಸಪ್ಪಾಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸದ್ಧಿಂ ಪುತ್ತೇಹಿ ಚೇವ ಸುಣಿಸಾಹಿ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹೀತಿ।

ಪರಿಜಿಣ್ಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುತ್ತವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಪಸೇನದಿಕೋಸಲವತ್ಥು

ಮಿದ್ಧೀ ಯದಾ ಹೋತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಕೋಸಲಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ರಾಜಾ ತಣ್ಡುಲದೋಣಸ್ಸ ಓದನಂ ತದುಪಿಯೇನ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ಭುಞ್ಜತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ಭತ್ತಸಮ್ಮದಂ ಅವಿನೋದೇತ್ವಾವ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಿಲನ್ತರೂಪೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತತಿ, ನಿದ್ದಾಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯಮಾನೋಪಿ ಉಜುಕಂ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಕಿಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾವ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಭುತ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮೇ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಹೋತೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ, "ಮಹಾರಾಜ, ಅತಿಬಹುಭೋಜನಂ ಏವಂ ದುಕ್ಖಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೨೫"ಮಿದ್ಧೀ ಯದಾ ಹೋತಿ ಮಹಗ್ಘಸೋ ಚ,
ನಿದ್ದಾಯಿತಾ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಸಾಯೀ।
ಮಹಾವರಾಹೋವ ನಿವಾಪಪುಟ್ಠೋ,

ಪುನಪ್ಪುನಂ ಗಬ್ಭಮುಪೇತಿ ಮನ್ದೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಿದ್ಧೀ**ತಿ ಥಿನಮಿದ್ಧಾಭಿಭೂತೋ। **ಮಹಗ್ಘಸೋ ಚಾ**ತಿ ಮಹಾಭೋಜನೋ ಆಹರಹತ್ಥಕಅಲಂಸಾಟಕತತ್ರವಟ್ಟಕಕಾಕಮಾಸಕಭುತ್ತವಮಿತಕಾನಂ ಅಞ್ಞತರೋ ವಿಯ। **ನಿವಾಪಪುಟ್ಠೋ**ತಿ ಕುಣ್ಡಕಾದಿನಾ ಸೂಕರಭತ್ತೇನ ಪುಟ್ಠೋ। ಘರಸೂಕರೋ ಹಿ ದಹರಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪೋಸಿಯಮಾನೋ ಥೂಲಸರೀರಕಾಲೇ ಗೇಹಾ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚಾದೀಸು ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಸನ್ತೋ ಪಸ್ಸಸನ್ತೋ ಸಯತೇವ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯದಾ ಪುರಿಸೋ ಮಿದ್ಧೀ ಚ ಹೋತಿ ಮಹಗ್ಘಸೋ ಚ, ನಿವಾಪಪುಟ್ಠೋ ಮಹಾವರಾಹೋ ವಿಯ ಚ ಅಞ್ಞೇನ ಇರಿಯಾಪಥೇನ ಯಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ನಿದ್ದಾಯನಸೀಲೋ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಸಾಯೀ, ತದಾ ಸೋ "ಅನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನತ್ತಾ"ತಿ ತೀಣಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಮನಸಿಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ತೇಸಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ಮನ್ದಪಞ್ಞೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಗಬ್ಭಮುಪೇತಿ, ಗಬ್ಭವಾಸತೋ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತೀತಿ। ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸತ್ಥಾ ರಞ್ಞೋ ಉಪಕಾರವಸೇನ -

"ಮನುಜಸ್ಸ ಸದಾ ಸತೀಮತೋ, ಮತ್ತಂ ಜಾನತೋ ಲದ್ಧಭೋಜನೇ।
ತನುಕಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವೇದನಾ, ಸಣಿಕಂ ಜೀರತಿ ಆಯು ಪಾಲಯ"ನ್ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೨೪)।

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಉತ್ತರಮಾಣವಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಗಾಥಂ ರಞ್ಞೋ ಭೋಜನವೇಲಾಯ ಪವೇದೇಯ್ಯಾಸಿ, ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಭೋಜನಂ ಪರಿಹಾಪೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಉಪಾಯಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ, ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ನಾಳಿಕೋದನಪರಮತಾಯ ಸಣ್ಠಿತೋ ಸುಸಲ್ಲಹುಕಸರೀರೋ ಸುಖಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಉಪ್ಪನ್ನವಿಸ್ಸಾಸೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಅಸದಿಸದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸಿ। ದಾನಾನುಮೋದನಾಯ ಮಹಾಜನೋ ಮಹನ್ತಂ ವಿಸೇಸಂ ಪಾಪುಣೀತಿ।

ಪಸೇನದಿಕೋಸಲವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಸಾನುಸಾಮಣೇರವತ್ಥು

ಇದಂ ಪುರೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾನುಂ ನಾಮ ಸಾಮಣೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ದಹರಕಾಲೇಯೇವ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೀಲವಾ ಅಹೋಸಿ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಆಗನ್ತುಕಾನಂ ವತ್ತಂ ಕತಮೇವ ಹೋತಿ। ಮಾಸಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಉಟ್ಠಾಯ ಉದಕಮಾಳಕೇ ಉದಕಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಗ್ಗಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಘೋಸೇತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಥಾಮಂ ಞತ್ವಾ "ಸರಭಞ್ಞಂ ಭಣ ಸಾಮಣೇರಾ"ತಿ ಅಜ್ಝೇಸನ್ತಿ। ಸೋ "ಮಯ್ಹಂ ಹದಯವಾತೋ ರುಜತಿ, ಕಾಯೋ ವಾ ಬಾಧತೀ"ತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಚ್ಚಾಹಾರಂ ಅಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮಾಸನಂ ಅಭಿರೂಹಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಗಙ್ಗಂ ಓತಾರೇನ್ತೋ ವಿಯ ಸರಭಞ್ಞಂ ವತ್ವಾ ಓತರನ್ತೋ "ಮಯ್ಹಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸರಭಞ್ಞೇ ಪತ್ತಿಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವದತಿ। ತಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪತ್ತಿಯಾ ದಿನ್ನಭಾವಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ। ಅನನ್ತರತ್ತಭಾವೇ ಪನಸ್ಸ ಮಾತಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಸಾ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ "ಸಾಮಣೇರೇನ ದಿನ್ನಪತ್ತಿಂ ಅನುಮೋದಾಮಿ, ತಾತಾ"ತಿ ವದತಿ। "ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಿಯೋ ಹೋತೀ"ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸಾಮಣೇರೇ ದೇವತಾ ಸಲಜ್ಜಾ ಸಗಾರವಾ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ವಿಯ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಂ ವಿಯ ಚ ನಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ಸಾಮಣೇರೇ ಗಾರವೇನ ತಞ್ಚ ಯಕ್ಖಿನಿಂ ಗರುಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ತಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಯಕ್ಖಸಮಾಗಮಾದೀಸು "ಸಾನುಮಾತಾ ಸಾನುಮಾತಾ"ತಿ ಯಕ್ಖಿನಿಯಾ ಅಗ್ಗಾಸನಂ ಅಗ್ಗೋದಕಂ ಅಗ್ಗಪಿಣ್ಡಂ ದೇನ್ತಿ। ಮಹೇಸಕ್ಖಾಪಿ ಯಕ್ಖಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಹನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಾಮಣೇರೋ ವುಡ್ಢಿಮನ್ವಾಯ ಪರಿಪಕ್ಕಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತೋ ಅನಭಿರತಿಂ ವಿನೋದೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಪರುಳ್ಹಕೇಸನಖೋ ಕಿಲಿಟ್ಠನಿವಾಸನಪಾರುಪನೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಏಕಕೋವ ಮಾತುಘರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ಪುತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಕಿಂ, ತಾತ, ತ್ವಂ ಪುಬ್ಬೇ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ವಾ ದಹರಸಾಮಣೇರೇಹಿ ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಇಧಾಗಚ್ಛಸಿ, ಕಸ್ಮಾ ಏಕಕೋವ ಅಜ್ಜ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ? ಸೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಾವಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಘರಾವಾಸೇ ಆದೀನವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಓವದಮಾನಾಪಿ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ "ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯಪಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅನುಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ "ತಿಟ್ಠ, ತಾತ, ಯಾವ ತೇ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ಸಮ್ಪಾದೇಮಿ, ಯಾಗುಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ತೇ ಮನಾಪಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ನಿಸೀದಿ ಸಾಮಣೇರೋ। ಉಪಾಸಿಕಾ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಅಥ "ಭತ್ತಂ ಸಮ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ತಣ್ಡುಲೇ ಧೋವತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಾ ಯಕ್ಖಿನೀ "ಕಹಂ ನು ಖೋ ಸಾಮಣೇರೋ, ಕಚ್ಚಿ ಭಿಕ್ಖಾಹಾರಂ ಲಭತಿ, ನೋ"ತಿ ಆವಜ್ಜಮಾನಾ ತಸ್ಸ ವಿಬ್ಭಮಿತುಕಾಮತಾಯ ನಿಸಿನ್ನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಸಾಮಣೇರೋ ಮೇ ಮಹೇಸಕ್ಖಾನಂ ದೇವತಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಲಜ್ಜಂ ಉಪ್ಪಾದೇಯ್ಯ, ಗಚ್ಛಾಮಿಸ್ಸ ವಿಬ್ಭಮನೇ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಅಧಿಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಗೀವಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಖೇಳೇನ ಪಗ್ಘರನ್ತೇನ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಪತಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ತಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಆಲಿಙ್ಗೇತ್ವಾ ಊರೂಸು ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ಸಕಲಗಾಮವಾಸಿನೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಕರಿಂಸು। ಉಪಾಸಿಕಾ ಪನ ಪರಿದೇವಮಾನಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

"ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಂ, ಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀ।
ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತಂ॥

"ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸನ್ತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತಿ ಯೇ।
ನ ತೇಹಿ ಯಕ್ಖಾ ಕೀಳನ್ತಿ, ಇತಿ ಮೇ ಅರಹತಂ ಸುತಂ।
ಸಾ ದಾನಿ ಅಜ್ಜ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಯಕ್ಖಾ ಕೀಳನ್ತಿ ಸಾನುನಾ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೯)।

ಉಪಾಸಿಕಾಯ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ -

"ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಂ, ಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀ।
ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತಂ॥

"ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸನ್ತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತಿ ಯೇ।
ನ ತೇಹಿ ಯಕ್ಖಾ ಕೀಳನ್ತಿ, ಸಾಹು ತೇ ಅರಹತಂ ಸುತ"ನ್ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೯) -

ವತ್ವಾ ಆಹ -

"ಸಾನುಂ ಪಬುದ್ಧಂ ವಜ್ಜಾಸಿ, ಯಕ್ಖಾನಂ ವಚನಂ ಇದಂ।
ಮಾಕಾಸಿ ಪಾಪಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಆವಿ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರಹೋ॥

"ಸಚೇ ಚ ಪಾಪಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಕರಿಸ್ಸಸಿ ಕರೋಸಿ ವಾ।
ನ ತೇ ದುಕ್ಖಾ ಪಮುತ್ಯತ್ಥಿ, ಉಪ್ಪಚ್ಚಾಪಿ ಪಲಾಯತೋ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೯)।

ಏವಂ ಪಾಪಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಸಕುಣಸ್ಸ ವಿಯ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಪಲಾಯತೋಪಿ ತೇ ಮೋಕ್ಖೋ ನತ್ಥೀತಿ ವತ್ವಾ ಸಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಸಾಮಣೇರಂ ಮುಞ್ಚಿ। ಸೋ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಕೇಸೇ ವಿಕಿರಿಯ ಅಸ್ಸಸನ್ತಿಂ ಪಸ್ಸಸನ್ತಿಂ ರೋದಮಾನಂ ಸಕಲಗಾಮವಾಸಿನೋ ಚ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಯಕ್ಖೇನ ಗಹಿತಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ "ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಪೀಠೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಮಾತಾ ಮೇ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಣ್ಡುಲೇ ಧೋವಿ, ಇದಾನಿ ಪನಮ್ಹಿ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಪನ್ನೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ನಿಪನ್ನಕೋವ ಮಾತರಂ ಆಹ –

"ಮತಂ ವಾ ಅಮ್ಮ ರೋದನ್ತಿ, ಯೋ ವಾ ಜೀವಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ।
ಜೀವನ್ತಂ ಅಮ್ಮ ಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ಅಮ್ಮ ರೋದಸೀ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೪೪; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೯)।

ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಪುನ ವಿಬ್ಭಮನತ್ಥಂ ಆಗಮನೇ ಆದೀನವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ ಆಹ –

"ಮತಂ ವಾ ಪುತ್ತ ರೋದನ್ತಿ, ಯೋ ವಾ ಜೀವಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ।
ಯೋ ಚ ಕಾಮೇ ಚಜಿತ್ವಾನ, ಪುನರಾಗಚ್ಛತೇ ಇಧ।
ತಂ ವಾಪಿ ಪುತ್ತ ರೋದನ್ತಿ, ಪುನ ಜೀವಂ ಮತೋ ಹಿ ಸೋ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೯)।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಕುಕ್ಕುಳಸದಿಸಞ್ಚೇವ ನರಕಸದಿಸಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ಘರಾವಾಸೇ ಆದೀನವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ ಪುನ ಆಹ –

"ಕುಕ್ಕುಳಾ ಉಬ್ಭತೋ ತಾತ, ಕುಕ್ಕುಳಂ ಪತಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ।
ನರಕಾ ಉಬ್ಭತೋ ತಾತ, ನರಕಂ ಪತಿತುಮಿಚ್ಛಸೀ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೯)।

ಅಥ ನಂ, "ಪುತ್ತ, ಭದ್ದಂ ತವ ಹೋತು, ಮಯಾ ಪನ 'ಅಯಂ ನೋ ಪುತ್ತಕೋ ಡಯ್ಹಮಾನೋ'ತಿ ಗೇಹಾ ಭಣ್ಡಂ ವಿಯ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಾಜಿತೋ, ಘರಾವಾಸೇ ಪುನ ಡಯ್ಹಿತುಂ ಇಚ್ಛಸಿ। ಅಭಿಧಾವಥ ಪರಿತ್ತಾಯಥ ನೋತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಕಸ್ಸ ಉಜ್ಝಾಪಯಾಮ ಕಂ ನಿಜ್ಝಾಪಯಾಮಾ"ತಿ ದೀಪೇತುಂ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

"ಅಭಿಧಾವಥ ಭದ್ದನ್ತೇ, ಕಸ್ಸ ಉಜ್ಝಾಪಯಾಮಸೇ।
ಆದಿತ್ತಾ ನೀಹತಂ ಭಣ್ಡಂ, ಪುನ ಡಯ್ಹಿತುಮಿಚ್ಛಸೀ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೯)।

ಸೋ ಮಾತರಿ ಕಥೇನ್ತಿಯಾ ಕಥೇನ್ತಿಯಾ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ನತ್ಥಿ ಮಯ್ಹಂ ಗಿಹಿಭಾವೇನ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ "ಸಾಧು, ತಾತಾ"ತಿ ತುಟ್ಠಾ ಪಣೀತಭೋಜನಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ "ಕತಿವಸ್ಸೋಸಿ, ತಾತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣವಸ್ಸಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಿಚೀವರಂ ಪಟಿಯಾದೇಸಿ। ಸೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಪತ್ತಚೀವರೋ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅಚಿರೂಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಚಿತ್ತನಿಗ್ಗಹೇ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಜನೇನ್ತೋ "ಚಿತ್ತಂ ನಾಮೇತಂ ನಾನಾರಮ್ಮಣೇಸು ದೀಘರತ್ತಂ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಂ ಅನಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಸೋತ್ಥಿಭಾವೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಙ್ಕುಸೇನ ಮತ್ತಹತ್ಥಿನೋ ವಿಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ನಿಗ್ಗಣ್ಹನೇ ಯೋಗೋ ಕರಣೀಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೩೨೬."ಇದಂ ಪುರೇ ಚಿತ್ತಮಚಾರಿ ಚಾರಿಕಂ,
ಯೇನಿಚ್ಛಕಂ ಯತ್ಥಕಾಮಂ ಯಥಾಸುಖಂ।
ತದಜ್ಜಹಂ ನಿಗ್ಗಹೇಸ್ಸಾಮಿ ಯೋನಿಸೋ,
ಹತ್ಥಿಪ್ಪಭಿನ್ನಂ ವಿಯ ಅಙ್ಕುಸಗ್ಗಹೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಇದಂ ಚಿತ್ತಂ ನಾಮ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ರೂಪಾದೀಸು ಚ ಆರಮ್ಮಣೇಸು ರಾಗಾದೀನಂ ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ಇಚ್ಛತಿ, ಯತ್ಥೇವಸ್ಸ ಕಾಮೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ವಸೇನ ಯತ್ಥ ಕಾಮಂ ಯಥಾರುಚಿ ಚರನ್ತಸ್ಸ ಸುಖಂ ಹೋತಿ, ತಥೇವ ವಿಚರಣತೋ ಯಥಾಸುಖಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಚಾರಿಕಂ ಚರಿ, ತಂ ಅಜ್ಜ ಅಹಂ ಪಭಿನ್ನಂ ಮತ್ತಹತ್ಥಿಂ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಸಙ್ಖಾತೋ ಛೇಕೋ ಅಙ್ಕುಸಗ್ಗಹೋ ಅಙ್ಕುಸೇನ ವಿಯ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೇನ ನಿಗ್ಗಹೇಸ್ಸಾಮಿ, ನಾಸ್ಸ ವೀತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ದಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಾನುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಾನಂ ಬಹೂನಂ ದೇವತಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋಪಾಯಸ್ಮಾ ತೇಪಿಟಕಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಮಹಾಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ವೀಸವಸ್ಸಸತಂ ಠತ್ವಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಸಙ್ಖೋಭೇತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀತಿ।

ಸಾನುಸಾಮಣೇರವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಪಾವೇಯ್ಯಕಹತ್ಥಿವತ್ಥು

ಅಪ್ಪಮಾದರತಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಪಾವೇಯ್ಯಕಂ ನಾಮ ಹತ್ಥಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಹತ್ಥೀ ತರುಣಕಾಲೇ ಮಹಾಬಲೋ ಹುತ್ವಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಜರಾವಾತವೇಗಬ್ಭಾಹತೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕಂ ಮಹನ್ತಂ ಸರಂ ಓರುಯ್ಹ ಕಲಲೇ ಲಗ್ಗಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಮಹಾಜನೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏವರೂಪೋಪಿ ನಾಮ ಹತ್ಥೀ ಇಮಂ ದುಬ್ಬಲಭಾವಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಂ ಆಣಾಪೇಸಿ - "ಗಚ್ಛ, ಆಚರಿಯ, ತಂ ಹತ್ಥಿಂ ಕಲಲತೋ ಉದ್ಧರಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಙ್ಗಾಮಸೀಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಙ್ಗಾಮಭೇರಿಂ ಆಕೋಟಾಪೇಸಿ। ಮಾನಜಾತಿಕೋ ಹತ್ಥೀ ವೇಗೇನುಟ್ಠಾಯ ಥಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಹತ್ಥಿನಾ ಪಕತಿಪಙ್ಕದುಗ್ಗತೋ ಅತ್ತಾ ಉದ್ಧಟೋ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಕಿಲೇಸದುಗ್ಗೇ ಪಕ್ಖನ್ದಾ। ತಸ್ಮಾ ಯೋನಿಸೋ ಪದಹಿತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇಪಿ ತತೋ ಅತ್ತಾನಂ ಉದ್ಧರಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೨೭."ಅಪ್ಪಮಾದರತಾ ಹೋಥ, ಸಚಿತ್ತಮನುರಕ್ಖಥ।
ದುಗ್ಗಾ ಉದ್ಧರಥತ್ತಾನಂ, ಪಙ್ಕೇ ಸನ್ನೋವ ಕುಞ್ಜರೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಮಾದರತಾತಿ** ಸತಿಯಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸೇ ಅಭಿರತಾ ಹೋಥ। **ಸಚಿತ್ತನ್ತಿ** ರೂಪಾದೀಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಂ ಯಥಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ನ ಕರೋತಿ, ಏವಂ ರಕ್ಖಥ। **ದುಗ್ಗಾತಿ** ಯಥಾ ಸೋ ಪಙ್ಕೇ ಸನ್ನೋ ಕುಞ್ಜರೋ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಪಾದೇಹಿ ಚ ವಾಯಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಙ್ಕದುಗ್ಗತೋ ಅತ್ತಾನಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಥಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ಏವಂ ತುಮ್ಹೇಪಿ ಕಿಲೇಸದುಗ್ಗತೋ ಅತ್ತಾನಂ ಉದ್ಧರಥ, ನಿಬ್ಬಾನಥಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ಪಾವೇಯ್ಯಕಹತ್ಥಿವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಮ್ಬಹುಲಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಸಚೇ ಲಭೇಥಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ರಕ್ಖಿತವನಸಣ್ಡೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಯಮಕವಗ್ಗೇ "ಪರೇ ಚ ನ ವಿಜಾನನ್ತೀ"ತಿ ಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯ ಆಗತಮೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ (ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫ ಕೋಸಮ್ಬಕವತ್ಥು) -

ತಥಾಗತಸ್ಸ ತತ್ಥ ಹತ್ಥಿನಾಗೇನ ಉಪಟ್ಠಿಯಮಾನಸ್ಸ ವಸನಭಾವೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿನಗರತೋ "ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ವಿಸಾಖಾ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ"ತಿ ಏವಮಾದೀನಿ ಮಹಾಕುಲಾನಿ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿಂಸು "ಸತ್ಥಾರಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ದಸ್ಸೇಥಾ"ತಿ। ದಿಸಾವಾಸಿನೋಪಿ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವುಟ್ಠವಸ್ಸಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಚಿರಸ್ಸುತಾ ನೋ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಧಮ್ಮೀ ಕಥಾ, ಸಾಧು ಮಯಂ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಲಭೇಯ್ಯಾಮ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಧಮ್ಮಿಂ ಕಥಂ ಸವನಾಯಾ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ಥೇರೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆದಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ "ತೇಮಾಸಂ ಏಕವಿಹಾರಿನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಏತ್ತಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನಂ ಅಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಬಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ದಣ್ಡಮಾದಾಯ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ತಂ ಸತ್ಥಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಪೇಹಿ, ಅಪೇಹಿ, ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕ, ಮಾ ವಾರಯಿ, ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕೋ ಏಸೋ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತತ್ಥೇವ ದಣ್ಡಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಥೇರೋ ನಾದಾಸಿ। ನಾಗೋ "ಸಚೇ ಉಗ್ಗಹಿತವತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸತ್ಥು ನಿಸೀದನಪಾಸಾಣಫಲಕೇ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ನ ಠಪೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಥೇರೋ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪೇಸಿ। ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹಿ ಗರೂನಂ ಆಸನೇ ವಾ ಸಯನೇ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ನ ಠಪೇನ್ತಿ।

ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ "ಏಕಕೋವ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಆಗತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ಕಹಂ ಪನ ತೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಬಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಪಕ್ಕೋಸಾಹಿ ನೇ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ, "ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಬುದ್ಧಸುಖುಮಾಲೋ ಚೇವ ಖತ್ತಿಯಸುಖುಮಾಲೋ ಚ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ತೇಮಾಸಂ ಏಕಕೇಹಿ ತಿಟ್ಠನ್ತೇಹಿ ನಿಸೀದನ್ತೇಹಿ ಚ ದುಕ್ಕರಂ ಕತಂ, ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಕಾರಕೋಪಿ ಮುಖೋದಕಾದಿದಾಯಕೋಪಿ ನಾಹೋಸಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕಹತ್ಥಿನಾ ಮಮ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕತಾನಿ। ಏವರೂಪಞ್ಹಿ ಸಹಾಯಂ ಲಭನ್ತೇನ ಏಕಕೋವ ವಸಿತುಂ ಯುತ್ತಂ, ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಏಕಚಾರಿಕಭಾವೋವ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಾಗವಗ್ಗೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೨೮. "ಸಚೇ ಲಭೇಥ ನಿಪಕಂ ಸಹಾಯಂ,
ಸದ್ಧಿಂಚರಂ ಸಾಧುವಿಹಾರಿ ಧೀರಂ।
ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಸಬ್ಬಾನಿ ಪರಿಸ್ಸಯಾನಿ,
ಚರೇಯ್ಯ ತೇನತ್ತಮನೋ ಸತೀಮಾ॥

೩೨೯. "ನೋ ಚೇ ಲಭೇಥ ನಿಪಕಂ ಸಹಾಯಂ,
ಸದ್ಧಿಂಚರಂ ಸಾಧುವಿಹಾರಿ ಧೀರಂ।
ರಾಜಾವ ರಟ್ಠಂ ವಿಜಿತಂ ಪಹಾಯ,
ಏಕೋ ಚರೇ ಮಾತಙ್ಗರಞ್ಞೇವ ನಾಗೋ॥

೩೩೦. "ಏಕಸ್ಸ ಚರಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ,
ನತ್ಥಿ ಬಾಲೇ ಸಹಾಯತಾ।
ಏಕೋ ಚರೇ ನ ಚ ಪಾಪಾನಿ ಕಯಿರಾ,

അപ്പോസ്സുക്കോ മാതങ്ഗരഞ്ഞേവ നാഗോ"തി॥

തത്ഥ **നിപക**ന്തി നേപക്കപഞ്ഞായ സമന്നാഗതം। **സാധുവിഹാരി ധീര**ന്തി ഭദ്ദകവിഹാരിം പണ്ഡിതം। **പരിസ്സയാനീ**തി താദിസം മേത്താവിഹാരിം സഹായം ലഭന്തോ സീഹബ്യഗ്ഘാദയോ പാകടപരിസ്സയേ ച രാഗഭയദോസഭയമോഹഭയാദയോ പടിച്ഛന്നപരിസ്സയേ ചാതി സബ്ബേവ പരിസ്സയേ അഭിഭവിത്വാ തേന സദ്ധിം അത്തമനോ ഉപട്ഠിതസതീ ഹുത്വാ ചരേയ്യ, വിഹരേയ്യാതി അത്ഥോ।

രാജാവ രട്ഠന്തി രട്ഠം ഹിത്വാ ഗതോ മഹാജനകരാജാ വിയ। ഇദം വുത്തം ഹോതി - യഥാ വിജിതഭൂമിപദേസോ രാജാ "ഇദം രജ്ജം നാമ മഹന്തം പമാദട്ഠാനം, കിം മേ രജ്ജേന കാരിതേനാ"തി വിജിതം രട്ഠം പഹായ ഏകകോവ മഹാരഞ്ഞം പവിസിത്വാ താപസപബ്ബജ്ജം പബ്ബജിത്വാ ചതൂസു ഇരിയാപഥേസു ഏകകോവ ചരതി, ഏവം ഏകകോവ ചരേയ്യാതി। **മാതങ്ഗരഞ്ഞേവ നാഗോ**തി യഥാ ച "അഹം ഖോ ആകിണ്ണോ വിഹരാമി ഹത്ഥീഹി ഹത്ഥിനീഹി ഹത്ഥികളഭേഹി ഹത്ഥിച്ഛാപേഹി, ഛിന്നഗ്ഗാനി ചേവ തിണാനി ഖാദാമി, ഓഭഗ്ഗോഭഗ്ഗഞ്ച മേ സാഖാഭങ്ഗം ഖാദന്തി, ആവിലാനി ച പാനീയാനി പിവാമി, ഓഗാഹാ ച മേ ഉത്തിണ്ണസ്സ ഹത്ഥിനിയോ കായം ഉപനിഘംസന്തിയോ ഗച്ഛന്തി, യംനൂനാഹം ഏകകോവ ഗണമ്ഹാ വൂപകട്ഠോ വിഹരേയ്യ"ന്തി (മഹാവ॰ ൪൬൭; ഉദാ॰ ൩൫) ഏവം പടിസഞ്ചിക്ഖിത്വാ ഗമനതോ മാതങ്ഗോതി ലദ്ധനാമോ ഇമസ്മിം അരഞ്ഞേ അയം ഹത്ഥിനാഗോ യൂഥം പഹായ സബ്ബിരിയാപഥേസു ഏകകോവ സുഖം ചരതി, ഏവമ്പി ഏകോവ ചരേയ്യാതി അത്ഥോ।

ഏകസ്സാതി പബ്ബജിതസ്സ ഹി പബ്ബജിതകാലതോ പട്ഠായ ഏകീഭാവാഭിരതസ്സ ഏകകസ്സേവ ചരിതം സേയ്യോ। **നത്ഥി ബാലേ സഹായതാ**തി ചൂളസീലം മജ്ഝിമസീലം മഹാസീലം ദസ കഥാവത്ഥൂനി തേരസ ധുതങ്ഗഗുണാനി വിപസ്സനാഞാണം ചത്താരോ മഗ്ഗാ ചത്താരി ഫലാനി തിസ്സോ വിജ്ജാ ഛ അഭിഞ്ഞാ അമതമഹാനിബ്ബാനന്തി അയഞ്ഹി സഹായതാ നാമ। സാ ബാലേ നിസ്സായ അധിഗന്തും ന സക്കാതി നത്ഥി ബാലേ സഹായതാ। **ഏകോ**തി ഇമിനാ കാരണേന സബ്ബിരിയാപഥേസു ഏകകോവ ചരേയ്യ, അപ്പമത്തകാനിപി ന ച പാപാനി കയിരാ। യഥാ സോ അപ്പോസ്സുക്കോ നിരാലയോ ഇമസ്മിം അരഞ്ഞേ മാതങ്ഗനാഗോ ഇച്ഛിതിച്ഛിതട്ഠാനേ സുഖം ചരതി, ഏവം ഏകകോവ ഹുത്വാ ചരേയ്യ, അപ്പമത്തകാനിപി ന ച പാപാനി കരേയ്യാതി അത്ഥോ। തസ്മാ തുമ്ഹേഹി പതിരൂപം സഹായം അലഭന്തേഹി ഏകചാരീഹേവ ഭവിതബ്ബന്തി ഇമമത്ഥം ദസ്സേന്തോ സത്ഥാ തേസം ഭിക്ഖൂനം ഇമം ധമ്മദേസനം ദേസേസി।

ദേസനാവസാനേ പഞ്ചസതാപി തേ ഭിക്ഖൂ അരഹത്തേ പതിട്ഠഹിംസൂതി।

സമ്ബഹുലഭിക്ഖുവത്ഥു സത്തമം।

൮. മാരവത്ഥു

അത്ഥമ്ഹീതി ഇമം ധമ്മദേസനം സത്ഥാ ഹിമവന്തപദേസേ അരഞ്ഞകുടികായം വിഹരന്തോ മാരം ആരബ്ഭ കഥേസി।

തസ്മിം കിര കാലേ രാജാനോ മനുസ്സേ പീളേത്വാ രജ്ജം കാരേന്തി। അഥ ഭഗവാ അധമ്മികരാജൂനം രജ്ജേ ദണ്ഡകരണപീളിതേ മനുസ്സേ ദിസ്വാ കാരുഞ്ഞേന ഏവം ചിന്തേസി - "സക്കാ നു ഖോ രജ്ജം കാരേതും അഹനം അഘാതയം, അജിനം അജാപയം, അസോചം അസോചാപയം ധമ്മേനാ"തി, മാരോ പാപിമാ തം ഭഗവതോ പരിവിതക്കം ഞത്വാ "സമണോ ഗോതമോ 'സക്കാ നു ഖോ രജ്ജം കാരേതു'ന്തി ചിന്തേസി, ഇദാനി രജ്ജം കാരേതുകാമോ ഭവിസ്സതി, രജ്ജഞ്ച

ನಾಮೇತಂ ಪಮಾದಟ್ಠಾನಂ, ತಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಸಕ್ಕಾ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿತುಂ, ಗಚ್ಛಾಮಿ ಉಸ್ಸಾಹಮಸ್ಸ ಜನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಕಾರೇತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ರಜ್ಜಂ, ಕಾರೇತು ಸುಗತೋ ರಜ್ಜಂ ಅಹನಂ ಅಘಾತಯಂ, ಅಜಿನಂ ಅಜಾಪಯಂ, ಅಸೋಚಂ ಅಸೋಚಾಪಯಂ ಧಮ್ಮೇನಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ಪನ ಮೇ ತ್ವಂ, ಪಾಪಿಮ, ಪಸ್ಸಸಿ, ಯಂ ಮಂ ತ್ವಂ ಏವಂ ವದೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಭಗವತಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಸುಭಾವಿತಾ। ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಹಿ ಭಗವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪಬ್ಬತರಾಜಂ 'ಸುವಣ್ಣ'ನ್ತಿ ಅಧಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ, ತಞ್ಚ ಸುವಣ್ಣಮೇವ ಅಸ್ಸ, ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ ಧನೇನ ಧನಕರಣೀಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸ್ಸಥಾ"ತಿ ತೇನ ವುತ್ತೇ -

"ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ, ಜಾತರೂಪಸ್ಸ ಕೇವಲೋ।
ದ್ವಿತ್ತಾವ ನಾಲಮೇಕಸ್ಸ, ಇತಿ ವಿದ್ವಾ ಸಮಞ್ಚರೇ॥

"ಯೋ ದುಕ್ಖಮದಕ್ಖಿ ಯತೋನಿದಾನಂ,
ಕಾಮೇಸು ಸೋ ಜನ್ತು ಕಥಂ ನಮೇಯ್ಯ।
ಉಪಧಿಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಙ್ಗೋತಿ ಲೋಕೇ,
ತಸ್ಸೇವ ಜನ್ತು ವಿನಯಾಯ ಸಿಕ್ಖೇ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೫೬) -

ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ "ಅಞ್ಞೋ ಏವ ಖೋ, ಪಾಪಿಮ, ತವ ಓವಾದೋ, ಅಞ್ಞೋ ಮಮ, ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಧಮ್ಮಸಂಸನ್ದನಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಹಞ್ಹಿ ಏವಂ ಓವದಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೩೧."ಅತ್ಥಮ್ಹಿ ಜಾತಮ್ಹಿ ಸುಖಾ ಸಹಾಯಾ,
ತುಟ್ಠೀ ಸುಖಾ ಯಾ ಇತರೀತರೇನ।
ಪುಞ್ಞಂ ಸುಖಂ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಯಮ್ಹಿ,
ಸಬ್ಬಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸುಖಂ ಪಹಾನಂ॥

೩೩೨."ಸುಖಾ ಮತ್ತೇಯ್ಯತಾ ಲೋಕೇ,
ಅಥೋ ಪೇತ್ತೇಯ್ಯತಾ ಸುಖಾ।
ಸುಖಾ ಸಾಮಞ್ಞತಾ ಲೋಕೇ,
ಅಥೋ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞತಾ ಸುಖಾ॥

೩೩೩."ಸುಖಂ ಯಾವ ಜರಾಸೀಲಂ, ಸುಖಾ ಸದ್ಧಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।
ಸುಖೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಲಾಭೋ, ಪಾಪಾನಂ ಅಕರಣಂ ಸುಖ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತ್ಥಮ್ಹೀ**ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸಾಪಿ ಹಿ ಚೀವರಕರಣಾದಿಕೇ ವಾ ಅಧಿಕರಣವೂಪಸಮಾದಿಕೇ ವಾ ಗಿಹಿನೋಪಿ ಕಸಿಕಮ್ಮಾದಿಕೇ ವಾ ಬಲವಪಕ್ಖಸನ್ನಿಸ್ಸಿತೇಹಿ ಅಭಿಭವನಾದಿಕೇ ವಾ ಕಿಚ್ಚೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಯೇ ತಂ ಕಿಚ್ಚಂ ನಿಪ್ಫಾದೇತುಂ ವಾ ವೂಪಸಮೇತುಂ ವಾ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಏವರೂಪಾ ಸುಖಾ ಸಹಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತುಟ್ಠೀ ಸುಖಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಗಿಹಿನೋಪಿ ಸಕೇನ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಾದೀನಿ ಆರಭನ್ತಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಾಪಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಅನೇಸನಂ। ಇತಿ ತೇ ಸುಖಂ ನ ವಿನ್ದನ್ತಿಯೇವ। ತಸ್ಮಾ ಯಾ ಇತರೀತರೇನ ಪರಿತ್ತೇನ ವಾ ವಿಪುಲೇನ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇನ ಸನ್ತುಟ್ಠಿ, ಅಯಮೇವ ಸುಖಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಮರಣಕಾಲೇ ಪನ ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯೇನ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಕತಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಮೇವ ಸುಖಂ। **ಸಬ್ಬಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಕಲಸ್ಸಪಿ ಪನ ವಟ್ಟದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಹಾನಸಙ್ಖಾತಂ ಅರಹತ್ತಮೇವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸುಖಂ ನಾಮ।

ಮತ್ತೇಯ್ಯತಾತಿ ಮಾತರಿ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಪತ್ತಿ। **ಪೇತ್ತೇಯ್ಯತಾ**ತಿ ಪಿತರಿ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಪತ್ತಿ। ಉಭಯೇನಪಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಉಪಟ್ಠಾನಮೇವ ಕಥಿತಂ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ಹಿ ಪುತ್ತಾನಂ ಅನುಪಟ್ಠಹನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಭೂಮಿಯಂ ವಾ ನಿದಹನ್ತಿ, ಪರೇಸಂ ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ, "ಮಾತಾಪಿತರೋ ನ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೀ"ತಿ ನೇಸಂ ನಿನ್ದಾಪಿ ವಡ್ಢತಿ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಗೂಥನಿರಯೇಪಿ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ಯೇ ಪನ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ತೇ ತೇಸಂ ಸನ್ತಕಂ ಧನಮ್ಪಿ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಪಸಂಸಮ್ಪಿ ಲಭನ್ತಿ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಉಭಯಮ್ಪೇತಂ ಸುಖನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಾಮಞ್ಞತಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇಸು ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಪತ್ತಿ। **ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞತಾ**ತಿ ಬಾಹಿತಪಾಪೇಸು ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸಾವಕೇಸು ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಪತ್ತಿಯೇವ। ಉಭಯೇನಪಿ ತೇಸಂ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಪಟಿಜಗ್ಗನಭಾವೋ ಕಥಿತೋ, ಇದಮ್ಪಿ ಲೋಕೇ ಸುಖಂ ನಾಮ ಕಥಿಕಂ।

ಸೀಲನ್ತಿ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲರತ್ತವತ್ಥಾದಯೋ ಹಿ ಅಲಙ್ಕಾರಾ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ವಯೇ ಠಿತಾನಂಯೇವ ಸೋಭನ್ತಿ। ನ ದಹರಾನಂ ಅಲಙ್ಕಾರೋ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ, ಮಹಲ್ಲಕಾನಂ ವಾ ಅಲಙ್ಕಾರೋ ದಹರಕಾಲೇ ಸೋಭತಿ, "ಉಮ್ಮತ್ತಕೋ ಏಸ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಗರಹುಪ್ಪಾದನೇನ ಪನ ದೋಸಮೇವ ಜನೇತಿ। ಪಞ್ಚಸೀಲದಸಸೀಲಾದಿಭೇದಂ ಪನ ಸೀಲಂ ದಹರಸ್ಸಾಪಿ ಮಹಲ್ಲಕಸ್ಸಾಪಿ ಸಬ್ಬವಯೇಸು ಸೋಭತಿಯೇವ, "ಅಹೋ ವತಾಯಂ ಸೀಲವಾ"ತಿ ಪಸಂಸುಪ್ಪಾದನೇನ ಸೋಮನಸ್ಸಮೇವ ಆವಹತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - **ಸುಖಂ ಯಾವ ಜರಾ ಸೀಲ**ನ್ತಿ। **ಸದ್ಧಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ**ತಿ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರತೋ ದುವಿಧಾಪಿ ಸದ್ಧಾ ನಿಚ್ಚಲಾ ಹುತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। **ಸುಖೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಲಾಭೋ**ತಿ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಪಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಲಾಭೋ ಸುಖೋ। **ಪಾಪಾನಂ ಅಕರಣ**ನ್ತಿ ಸೇತುಘಾತವಸೇನ ಪನ ಪಾಪಾನಂ ಅಕರಣಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸುಖನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂನಂ ದೇವತಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಮಾರವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

ನಾಗವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ತೇವೀಸತಿಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೨೪. ತಣ್ಹಾವಗ್ಗೋ

೧. ಕಪಿಲಮಚ್ಛವತ್ಥು

ಮನುಜಸ್ಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಪಿಲಮಚ್ಛಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಭಗವತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಕಾಲೇ ದ್ವೇ ಕುಲಭಾತರೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಾವಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತೇಸು ಜೇಟ್ಠೋ ಸಾಗತೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಕಪಿಲೋ ನಾಮ। ಮಾತಾ ಪನ ನೇಸಂ ಸಾಧಿನೀ ನಾಮ, ಕನಿಟ್ಠಭಗಿನೀ ತಾಪನಾ ನಾಮ। ತಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಸು ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ಏವಂ ತೇಸು ಪಬ್ಬಜಿತೇಸು ಉಭೋ ಭಾತರೋ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಾ ಏಕದಿವಸಂ, "ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಕತಿ ಧುರಾನೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಗನ್ಥಧುರಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರಞ್ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಧುರಾನೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠೋ "ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರಂ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಞ್ಚ ವಸ್ಸಾನಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿತ್ವಾ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಾಯಮನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಕನಿಟ್ಠೋ "ಅಹಂ ತಾವ ತರುಣೋ, ವುಡ್ಢಕಾಲೇ ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರಂ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ಥಧುರಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸ ಪರಿಯತ್ತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಪರಿವಾರೋ, ಪರಿವಾರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಲಾಭೋ ಉದಪಾದಿ। ಸೋ ಬಾಹುಸಚ್ಚಮದೇನ ಮತ್ತೋ ಲಾಭತಣ್ಹಾಯ ಅಭಿಭೂತೋ ಅತಿಪಣ್ಡಿತಮಾನಿತಾಯ ಪರೇಹಿ ವುತ್ತಂ ಕಪ್ಪಿಯಮ್ಪಿ "ಅಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ವದೇತಿ, ಅಕಪ್ಪಿಯಮ್ಪಿ "ಕಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ವದೇತಿ, ಸಾವಜ್ಜಮ್ಪಿ "ಅನವಜ್ಜ"ನ್ತಿ, ಅನವಜ್ಜಮ್ಪಿ "ಸಾವಜ್ಜ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಪೇಸಲೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ "ಮಾ, ಆವುಸೋ ಕಪಿಲ, ಏವಂ ಅವಚಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿನಯಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಓವದಿಯಮಾನೋಪಿ "ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಜಾನಾಥ, ರಿತ್ತಮುಟ್ಠಿಸದಿಸಾ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಖುಂಸೇನ್ತೋ ವಮ್ಭೇನ್ತೋ ಚರತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭಾತು ಸಾಗತತ್ಥೇರಸ್ಸಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋಪಿ ನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಆವುಸೋ ಕಪಿಲ, ತುಮ್ಹಾದಿಸಾನಞ್ಹಿ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪತ್ತಿ ಸಾಸನಸ್ಸ ಆಯು ನಾಮ, ತಸ್ಮಾ ಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಕಪ್ಪಿಯಾದೀನಿ ಪಟಿಬಾಹನ್ತೋ ಮಾ ಏವಂ ಅವಚಾ"ತಿ ಓವದಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಪಿ ವಚನಂ ನಾದಿಯಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಥೇರೋ ದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಓವಾದಂ ಅಗಣ್ಹನ್ತಂ "ನಾಯಂ ಮಮ ವಚನಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ತೇನ, ಆವುಸೋ, ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸಸಿ ಸಕೇನ ಕಮ್ಮೇನಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ । ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಂ ಅಞ್ಞೇ ಪೇಸಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಛಡ್ಡಯಿಂಸು।

ಸೋ ದುರಾಚಾರೋ ಹುತ್ವಾ ದುರಾಚಾರಪರಿವುತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇ "ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬೀಜನಿಂ ಆದಾಯ ಧಮ್ಮಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ವತ್ತತಿ, ಆವುಸೋ, ಏತ್ಥ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಕೋ ಅತ್ಥೋ ಇಮಸ್ಸ ಪಟಿವಚನೇನ ದಿನ್ನೇನಾ"ತಿ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ, "ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮೋ ವಾ ವಿನಯೋ ವಾ ನತ್ಥಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇನ ಸುತೇನ ವಾ ಅಸುತೇನ ವಾ ಕೋ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಹಿ। ಏವಂ ಸೋ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪರಿಯತ್ತಿಸಾಸನಂ ಓಸಕ್ಕಾಪೇಸಿ। ಸಾಗತತ್ಥೇರೋಪಿ ತದಹೇವ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಕಪಿಲೋ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ಮಹಾನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸಾಪಿಸ್ಸ ಮಾತಾ ಚ ಭಗಿನೀ ಚ ತಸ್ಸೇವ ದಿಟ್ಠಾನುಗತಿಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪೇಸಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು।

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ಪಞ್ಚಸತಾ ಪುರಿಸಾ ಗಾಮಘಾತಕಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಚೋರಿಕಾಯ ಜೀವನ್ತಾ ಜನಪದಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಅನುಬದ್ಧಾ ಪಲಾಯಮಾನಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಸರಣಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಆರಞ್ಞಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಪಟಿಸರಣಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಹೋಥಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಥೇರೋ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸೀಲಸದಿಸಂ ಪಟಿಸರಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪಞ್ಚಸೀಲಾನಿ ಸಮಾದಿಯಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸೀಲಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಥೇರೋ ಓವದಿ – "ಇದಾನಿ ತುಮ್ಹೇ ಸೀಲವನ್ತಾ, ಜೀವಿತಹೇತುಪಿ ವೋ ನೇವ ಸೀಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ನ ಮನೋಪದೋಸೋ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಜನಪದಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಪರಿಯೇಸಮಾನಾ ತೇ ಚೋರೇ

ದಿಸ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸುಂ। ತೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು, ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಜೇಟ್ಠಕದೇವಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ।

ತೇ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮವಸೇನ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ದೇವಲೋಕೇ ಸಂಸರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿನಗರದ್ವಾರೇ ಪಞ್ಚಸತಕುಲಿಕೇ ಕೇವಟ್ಟಗಾಮೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ಜೇಟ್ಠಕದೇವಪುತ್ತೋ ಕೇವಟ್ಟಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ, ಇತರೇ ಇತರೇಸು। ಏವಂ ತೇಸಂ ಏಕದಿವಸೇಯೇವ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗಹಣಞ್ಚ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮನಞ್ಚ ಅಹೋಸಿ। ಕೇವಟ್ಟಜೇಟ್ಠಕೋ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಅಞ್ಞೇಪಿ ದಾರಕಾ ಅಜ್ಜ ಜಾತಾ"ತಿ ಪರಿಯೇಸಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಜಾತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಏತೇ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪೋಸಾವನಿಕಂ ದಾಪೇಸಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಹಪಂಸುಕೀಳಕಾ ಸಹಾಯಕಾ ಹುತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸಂ ಕೇವಟ್ಟಜೇಟ್ಠಕಪುತ್ತೋವ ಯಸತೋ ಚ ತೇಜತೋ ಚ ಅಗ್ಗಪುರಿಸೋ ಅಹೋಸಿ।

ಕಪಿಲೋಪಿ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅಚಿರವತಿಯಾ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ದುಗ್ಗನ್ಧಮುಖೋ ಮಚ್ಛೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತೇ ಸಹಾಯಕಾ "ಮಚ್ಛೇ ಬನ್ಧಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಜಾಲಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನದಿಯಾ ಖಿಪಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಅನ್ತೋಜಾಲಂ ಸೋ ಮಚ್ಛೋ ಪಾವಿಸಿ । ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಕೇವಟ್ಟಗಾಮವಾಸಿನೋ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಕಂಸು - "ಪುತ್ತಾ ನೋ ಪಠಮಂ ಮಚ್ಛೇ ಬನ್ಧನ್ತಾ ಸುವಣ್ಣಮಚ್ಛಂ ಬನ್ಧಿಂಸು, ಇದಾನಿ ನೋ ರಾಜಾ ಬಹುಧನಂ ದಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತೇಪಿ ಖೋ ಸಹಾಯಕಾ ಮಚ್ಛಂ ನಾವಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಾವಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು। ರಞ್ಞಾಪಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಕಿಂ ಏತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮಚ್ಛೋ, ದೇವಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ರಾಜಾ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಮಚ್ಛಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸತ್ಥಾ ಏತಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಕಾರಣಂ ಜಾನಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಚ್ಛಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಮಚ್ಛೇನ ಮುಖೇ ವಿವಟಮತ್ತೇಯೇವ ಸಕಲಜೇತವನಂ ಅತಿವಿಯ ದುಗ್ಗನ್ಧಂ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಮಚ್ಛೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಜಾತೋ, ಕಸ್ಮಾ ಚಸ್ಸ ಮುಖತೋ ದುಗ್ಗನ್ಧೋ ವಾಯತೀ"ತಿ?

ಅಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಸ್ಸಪಭಗವತೋ ಪಾವಚನೇ ಕಪಿಲೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಮಹಾಪರಿವಾರೋ ಲಾಭತಣ್ಹಾಯ ಅಭಿಭೂತೋ ಅತ್ತನೋ ವಚನಂ ಅಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಅಕ್ಕೋಸಕಪರಿಭಾಸಕೋ, ತಸ್ಸ ಚ ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಓಸಕ್ಕಾಪೇಸಿ, ಸೋ ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಇದಾನಿ ಮಚ್ಛೋ ಹುತ್ವಾ ಜಾತೋ। ಯಂ ಪನ ಸೋ ದೀಘರತ್ತಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ವಾಚೇಸಿ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಚ ಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ, ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಇಮಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಪಟಿಲಭಿ। ಯಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಕ್ಕೋಸಕಪರಿಭಾಸಕೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇನಸ್ಸ ಮುಖತೋ ದುಗ್ಗನ್ಧೋ ವಾಯತಿ। "ಕಥಾಪೇಮಿ ನಂ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ? "ಕಥಾಪೇಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ತ್ವಂಸಿ ಕಪಿಲೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಕಪಿಲೋ"ತಿ। "ಕುತೋ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ? "ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯತೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕೋ ತೇ ಸಾಗತೋ ಕುಹಿಂ ಗತೋ"ತಿ? "ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಮಾತಾ ಪನ ತೇ ಸಾಧಿನೀ ಕಹ"ನ್ತಿ? "ಮಹಾನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕನಿಟ್ಠಭಗಿನೀ ಚ ತೇ ತಾಪನಾ ಕಹ"ನ್ತಿ? "ಮಹಾನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ತ್ವಂ ಕಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯಮೇವ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಾಭಿಭೂತೋ ನಾವಂ ಸೀಸೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ತಾವದೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಮಹಾಜನೋ ಸಂವಿಗ್ಗೋ ಅಹೋಸಿ ಲೋಮಹಟ್ಠಜಾತೋ।

ಅಥ ಭಗವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸನ್ನಿಪತಿತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಾನುರೂಪಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ "ಧಮ್ಮಚರಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಏತದಾಹು ವಸುತ್ತಮ"ನ್ತಿ ಸುತ್ತನಿಪಾತೇ (ಸು॰ ನಿ॰ ೨೭೬) **ಕಪಿಲಸುತ್ತಂ** ಕಥೇತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೩೪"ಮನುಜಸ್ಸ ಪಮತ್ತಚಾರಿನೋ, ತಣ್ಹಾ ವಡ್ಢತಿ ಮಾಲುವಾ ವಿಯ।
ಸೋ ಪ್ಲವತೀ ಹುರಾ ಹುರಂ, ಫಲಮಿಚ್ಛಂವ ವನಸ್ಮಿ ವಾನರೋ॥

೩೩೫"ಯಂ ಏಸಾ ಸಹತೇ ಜಮ್ಮೀ, ತಣ್ಹಾ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕಾ।
ಸೋಕಾ ತಸ್ಸ ಪವಡ್ಢನ್ತಿ, ಅಭಿವಟ್ಠಂವ ಬೀರಣಂ॥

೩೩೬"ಯೋ ಚೇತಂ ಸಹತೇ ಜಮ್ಮಿಂ, ತಣ್ಹಂ ಲೋಕೇ ದುರಚ್ಚಯಂ।
ಸೋಕಾ ತಮ್ಹಾ ಪಪತನ್ತಿ, ಉದಬಿನ್ದುವ ಪೋಕ್ಖರಾ॥

೩೩೭"ತಂ ವೋ ವದಾಮಿ ಭದ್ದಂ ವೋ, ಯಾವನ್ತೇತ್ಥ ಸಮಾಗತಾ।
ತಣ್ಹಾಯ ಮೂಲಂ ಖಣಥ, ಉಸೀರತ್ಥೋವ ಬೀರಣಂ।
ಮಾ ವೋ ನಳಂವ ಸೋತೋವ, ಮಾರೋ ಭಞ್ಜಿ ಪುನಪ್ಪುನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಮತ್ತಚಾರಿನೋತಿ** ಸತಿವೋಸ್ಸಗ್ಗಲಕ್ಖಣೇನ ಪಮಾದೇನ ಪಮತ್ತಚಾರಿಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ನೇವ ಝಾನಂ ನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ನ ಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ವಡ್ಢನ್ತಿ। ಯಥಾ ಪನ ರುಕ್ಖಂ ಸಂಸಿಬ್ಬನ್ತೀ ಪರಿಯೋನನ್ಧನ್ತೀ ತಸ್ಸ ವಿನಾಸಾಯ ಮಾಲುವಾಲತಾ ವಡ್ಢತಿ , ಏವಮಸ್ಸ ಛ ದ್ವಾರಾನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನತೋ ತಣ್ಹಾ ವಡ್ಢತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ ಪ್ಲವತೀ ಹುರಾ ಹುರ**ನ್ತಿ ಸೋ ತಣ್ಹಾವಸಿಕೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಭವೇ ಭವೇ ಉಪ್ಲವತಿ ಧಾವತಿ। ಯಥಾ ಕಿಂ ವಿಯಾತಿ? **ಫಲಮಿಚ್ಛಂವ ವನಸ್ಮಿ ವಾನರೋ,** ಯಥಾ ರುಕ್ಖಫಲಂ ಇಚ್ಛನ್ತೋ ವಾನರೋ ವನಸ್ಮಿಂ ಧಾವತಿ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಾಖಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಮ್ಪಿ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, "ಸಾಖಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬತಂ ನಾಪಜ್ಜತಿ, ಏವಮೇವ ತಣ್ಹಾವಸಿಕೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಹುರಾ ಹುರಂ ಧಾವನ್ತೋ "ಆರಮ್ಮಣಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ತಣ್ಹಾಯ ಅಪವತ್ತಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬತಂ ನಾಪಜ್ಜತಿ।

ಯನ್ತಿ ಯಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಏಸಾ ಲಾಮಕಭಾವೇನ ಜಮ್ಮೀ ವಿಸಾಹಾರತಾಯ ವಿಸಪುಪ್ಫತಾಯ ವಿಸಫಲತಾಯ ವಿಸಪರಿಭೋಗತಾಯ ರೂಪಾದೀಸು ವಿಸತ್ತತಾಯ ಆಸತ್ತತಾಯ ವಿಸತ್ತಿಕಾತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗತಾ ಛದ್ವಾರಿಕತಣ್ಹಾ ಅಭಿಭವತಿ। ಯಥಾ ನಾಮ ವಸ್ಸಾನೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಸ್ಸನ್ತೇನ ದೇವೇನ ಅಭಿವಟ್ಠಂ ಬೀರಣತಿಣಂ ವಡ್ಢತಿ, ಏವಂ ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ವಟ್ಟಮೂಲಕಾ ಸೋಕಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುರಚ್ಚಯನ್ತಿ ಯೋ ಪನ ಪುಗ್ಗಲೋ ಏವಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ಪಜಹಿತುಂ ದುಕ್ಕರತಾಯ ದುರಚ್ಚಯಂ ತಣ್ಹಂ ಸಹತಿ ಅಭಿಭವತಿ, ತಮ್ಹಾ ಪುಗ್ಗಲಾ ವಟ್ಟಮೂಲಕಾ ಸೋಕಾ ಪಪತನ್ತಿ। ಯಥಾ ನಾಮ ಪೋಕ್ಖರೇ ಪದುಮಪತ್ತೇ ಪತಿತಂ ಉದಕಬಿನ್ದು ನ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ, ಏವಂ ನ ಪತಿಟ್ಠಹನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಂ ವೋ ವದಾಮೀತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇ ವದಾಮಿ। **ಭದ್ದಂ ವೋತಿ** ಭದ್ದಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಹೋತು, ಮಾ ಅಹಂ ಕಪಿಲೋ ವಿಯ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮೂಲ**ನ್ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಛದ್ವಾರಿಕತಣ್ಹಾಯ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ಮೂಲಂ ಖಣಥ। ಕಿಂ ವಿಯಾತಿ? **ಉಸೀರತ್ಥೋವ ಬೀರಣಂ,** ಯಥಾ ಉಸೀರೇನ ಅತ್ಥಿಕೋ ಪುರಿಸೋ ಮಹನ್ತೇನ ಕುದಾಲೇನ ಬೀರಣಂ ಖಣತಿ, ಏವಮಸ್ಸಾ ಮೂಲಂ ಖಣಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಾ ವೋ ನಳಂವ ಸೋತೋವ, ಮಾರೋ ಭಞ್ಜಿ ಪುನಪ್ಪುನ**ನ್ತಿ ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ನದೀಸೋತೇ ಜಾತಂ ನಳಂ ಮಹಾವೇಗೇನ ಆಗತೋ ನದೀಸೋತೋ ವಿಯ ಕಿಲೇಸಮಾರೋ ಮರಣಮಾರೋ ದೇವಪುತ್ತಮಾರೋ ಚ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಭಞ್ಜತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ಕೇವಟ್ಟಪುತ್ತಾ ಸಂವೇಗಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕಿರಿಯಂ ಪತ್ಥಯಮಾನಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆನೇಞ್ಜವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿಧಮ್ಮಪರಿಭೋಗೇನ ಏಕಪರಿಭೋಗಾ ಅಹೇಸುನ್ತಿ।

ಕಪಿಲಮಚ್ಛವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಸೂಕರಪೋತಿಕಾವತ್ಥು

ಯಥಾಪಿ ಮೂಲೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಗೂಥಸೂಕರಪೋತಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತೋ ಏಕಂ ಸೂಕರಪೋತಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಸಿತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಮುಖವಿವರನಿಗ್ಗತಂ ದನ್ತೋಭಾಸಮಣ್ಡಲಂ ದಿಸ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ "ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಹೇತು ಸಿತಸ್ಸ ಪಾತುಕಮ್ಮಾಯಾ"ತಿ ಸಿತಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಪಸ್ಸಸೇತಂ, ಆನನ್ದ, ಸೂಕರಪೋತಿಕ"ನ್ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಏಸಾ ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಏಕಾಯ ಆಸನಸಾಲಾಯ ಸಾಮನ್ತಾ ಕುಕ್ಕುಟೀ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಏಕಸ್ಸ ಯೋಗಾವಚರಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸನಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಘೋಸಂ ಸುತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಉಬ್ಬರೀ ನಾಮ ರಾಜಧೀತಾ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಸರೀರವಲಞ್ಜಟ್ಠಾನಂ ಪವಿಟ್ಠಾ ಪುಳವಕರಾಸಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ಪುಳವಕಸಞ್ಞಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಭಿ। ಸಾ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಪುನ ಗತಿವಸೇನ ಆಲುಲಮಾನಾ ಇದಾನಿ ಸೂಕರಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಇದಂ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಯಾ ಸಿತಂ ಪಾತುಕತನ್ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಪ್ಪಮುಖಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಮಹನ್ತಂ ಸಂವೇಗಂ ಪಟಿಲಭಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಸಂವೇಗಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಭವತಣ್ಹಾಯ ಆದೀನವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠಿತಕೋವ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೩೮."ಯಥಾಪಿ ಮೂಲೇ ಅನುಪದ್ದವೇ ದಳ್ಹೇ,
ಛಿನ್ನೋಪಿ ರುಕ್ಖೋ ಪುನರೇವ ರೂಹತಿ।
ಏವಮ್ಪಿ ತಣ್ಹಾನುಸಯೇ ಅನೂಹತೇ,
ನಿಬ್ಬತ್ತತೀ ದುಕ್ಖಮಿದಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ॥

೩೩೯."ಯಸ್ಸ ಛತ್ತಿಂಸತಿ ಸೋತಾ, ಮನಾಪಸವನಾ ಭುಸಾ।
ಮಹಾವಹನ್ತಿ ದುದ್ದಿಟ್ಠಿಂ, ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ ರಾಗನಿಸ್ಸಿತಾ॥

೩೪೦."ಸವನ್ತಿ ಸಬ್ಬಧಿ ಸೋತಾ, ಲತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜ ತಿಟ್ಠತಿ।
ತಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ಲತಂ ಜಾತಂ, ಮೂಲಂ ಪಞ್ಞಾಯ ಛಿನ್ದಥ॥

೩೪೧."ಸರಿತಾನಿ ಸಿನೇಹಿತಾನಿ ಚ,
ಸೋಮನಸ್ಸಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಜನ್ತುನೋ।
ತೇ ಸಾತಸಿತಾ ಸುಖೇಸಿನೋ,
ತೇ ವೇ ಜಾತಿಜರೂಪಗಾ ನರಾ॥

೩೪೨."ತಸಿಣಾಯ ಪುರಕ್ಖತಾ ಪಜಾ,
ಪರಿಸಪ್ಪನ್ತಿ ಸಸೋವ ಬನ್ಧಿತೋ।

ಸಂಯೋಜನಸಙ್ಗಸತ್ತಕಾ,
ದುಕ್ಖಮುಪೇನ್ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಚಿರಾಯ॥

೩೪೩"ತಸಿಣಾಯ ಪುರಕ್ಖತಾ ಪಜಾ,
ಪರಿಸಪ್ಪನ್ತಿ ಸಸೋವ ಬನ್ಧಿತೋ।
ತಸ್ಮಾ ತಸಿಣಂ ವಿನೋದಯೇ,
ಆಕಙ್ಖನ್ತ ವಿರಾಗಮತ್ತನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮೂಲೇ**ತಿ ಯಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಚತುಧಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ಉಜುಕಮೇವ ಗತೇ ಪಞ್ಚವಿಧಮೂಲೇ ಛೇದನಫಾಲನಪಾಚನವಿಜ್ಝನಾದೀನಂ ಕೇನಚಿ ಉಪದ್ದವೇನ ಅನುಪದ್ದವೇ ಥಿರಪತ್ತತಾಯ ದಳ್ಹೇ ಸೋ ರುಕ್ಖೋ ಉಪರಿಛಿನ್ನೋಪಿ ಸಾಖಾನಂ ವಸೇನ ಪುನದೇವ ರೂಹತಿ, ಏವಮೇವ ಛದ್ವಾರಿಕಾಯ ತಣ್ಹಾಯ ಅನುಸಯೇ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ಅನುಹತೇ ಅಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೇ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಭವೇ ಜಾತಿಆದಿಭೇದಂ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯಸ್ಸಾತಿ ಯಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ "ಇತಿ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಸ್ಸೂಪಾದಾಯ ಅಟ್ಠಾರಸ ತಣ್ಹಾವಿಚರಿತಾನಿ ಬಾಹಿರಸ್ಸೂಪಾದಾಯ ಅಟ್ಠಾರಸ ತಣ್ಹಾವಿಚರಿತಾನೀ"ತಿ ಇಮೇಸಂ ತಣ್ಹಾವಿಚರಿತಾನಂ ವಸೇನ ಛತ್ತಿಂಸತಿಯಾ ಸೋತೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನಾಪೇಸು ರೂಪಾದೀಸು ಆಸವತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ ಮನಾಪಸವನಾ ತಣ್ಹಾ ಭುಸಾ ಬಲವತೀ ಹೋತಿ, ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವಿಪನ್ನಞಾಣತಾಯ ದುದ್ದಿಟ್ಠಿಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನತೋ ಮಹನ್ತಭಾವೇನ ಮಹಾ ಹುತ್ವಾ ಝಾನಂ ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಾ ಅನಿಸ್ಸಾಯ ರಾಗನಿಸ್ಸಿತಾ ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ ವಹನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸವನ್ತಿ ಸಬ್ಬಧಿ ಸೋತಾತಿ ಇಮೇ ತಣ್ಹಾಸೋತಾ ಚಕ್ಖುದ್ವಾರಾದೀನಂ ವಸೇನ ಸಬ್ಬೇಸು ರೂಪಾದೀಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಸವನತೋ, ಸಬ್ಬಾಪಿ ರೂಪತಣ್ಹಾ…ಪೇ॰… ಧಮ್ಮತಣ್ಹಾತಿ ಸಬ್ಬಭವೇಸು ವಾ ಸವನತೋ ಸಬ್ಬಧಿ ಸವನ್ತಿ ನಾಮ। **ಲತಾ**ತಿ ಪಲಿವೇಠನಟ್ಠೇನ ಸಂಸಿಬ್ಬನಟ್ಠೇನ ಚ ಲತಾ ವಿಯಾತಿ ಲತಾ। **ಉಪ್ಪಜ್ಜ ತಿಟ್ಠತೀ**ತಿ ಛಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ರೂಪಾದೀಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ತಿಟ್ಠತಿ। **ತಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ತಂ ಪನ ತಣ್ಹಾಲತಂ "ಏತ್ಥೇಸಾ ತಣ್ಹಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಜಾತಟ್ಠಾನವಸೇನ ದಿಸ್ವಾ। **ಪಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ಸತ್ಥೇನ ವನೇ ಜಾತಂ ಲತಂ ವಿಯ ಮಗ್ಗಪಞ್ಞಾಯ ಮೂಲೇ ಛಿನ್ದಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸರಿತಾನೀತಿ ಅನುಸಟಾನಿ ಪಯಾತಾನಿ। **ಸಿನೇಹಿತಾನೀ**ತಿ ಚೀವರಾದೀಸು ಪವತ್ತಸಿನೇಹವಸೇನ ಸಿನೇಹಿತಾನಿ ಚ, ತಣ್ಹಾಸಿನೇಹಮಕ್ಖಿತಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋಮನಸ್ಸಾನೀ**ತಿ ತಣ್ಹಾವಸಿಕಸ್ಸ ಜನ್ತುನೋ ಏವರೂಪಾನಿ ಸೋಮನಸ್ಸಾನಿ ಭವನ್ತಿ। **ತೇ ಸಾತಸಿತಾ**ತಿ ತೇ ತಣ್ಹಾವಸಿಕಾ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸಾತನಿಸ್ಸಿತಾ ಸುಖನಿಸ್ಸಿತಾ ಚ ಹುತ್ವಾ ಸುಖೇಸಿನೋ ಸುಖಪರಿಯೇಸಿನೋ ಭವನ್ತಿ। **ತೇ ವೇ**ತಿ ಯೇ ಏವರೂಪಾ ನರಾ, ತೇ ಜಾತಿಜರಾಬ್ಯಾಧಿಮರಣಾನಿ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿಯೇವಾತಿ ಜಾತಿಜರೂಪಗಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ। **ಪಜಾ**ತಿ ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ತಾಸಕರಣೇನ ತಸಿಣಾತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗತಾಯ ತಣ್ಹಾಯ ಪುರಕ್ಖತಾ ಪರಿವಾರಿತಾ ಹುತ್ವಾ।

ಬನ್ಧಿತೋತಿ ಲುದ್ದೇನ ಅರಞ್ಞೇ ಬದ್ಧೋ ಸಸೋ ವಿಯ ಪರಿಸಪ್ಪನ್ತಿ ಭಾಯನ್ತಿ। **ಸಂಯೋಜನಸಙ್ಗಸತ್ತಕಾ**ತಿ ದಸವಿಧೇನ ಸಂಯೋಜನಸಙ್ಗೇನ ಚೇವ ಸತ್ತವಿಧೇನ ರಾಗಸಙ್ಗಾದಿನಾ ಚ ಸತ್ತಾ ಬದ್ಧಾ ತಸ್ಮಿಂ ವಾ ಲಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾ। **ಚಿರಾಯಾ**ತಿ ಚಿರಂ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಜಾತಿಆದಿಕಂ ದುಕ್ಖಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ತಸಿಣಾಯ ಪುರಕ್ಖತಾ ಪಲಿವೇಠಿತಾ ಸತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಅತ್ತನೋ ವಿರಾಗಂ ರಾಗಾದಿವಿಗಮಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನೇತಂ ತಸಿಣಂ ವಿನೋದಯೇ ಪನುದಿತ್ವಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು।

ಸಾಪಿ ಖೋ ಸೂಕರಪೋತಿಕಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಭೂಮಿಯಂ ರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತತೋ ಚುತಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ, ತತೋ ಚುತಾ ಸುಪ್ಪಾರಕಪಟ್ಟನೇ ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತತೋ ಚುತಾ ಕಾವೀರಪಟ್ಟನೇ ನಾವಿಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತತೋ ಚುತಾ ಅನುರಾಧಪುರೇ ಇಸ್ಸರಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತತೋ ಚುತಾ ತಸ್ಸೇವ ದಕ್ಖಿಣದಿಸಾಯ ಭೋಕ್ಕನ್ತಗಾಮೇ ಸುಮನಸ್ಸ ನಾಮ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಧೀತಾ ನಾಮೇನ ಸುಮನಾ ಏವ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಪಿತಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಛಡ್ಡಿತೇ ದೀಘವಾಪಿರಟ್ಠಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಮುನಿಗಾಮೇ ನಾಮ ವಸಿ। ತತ್ಥ ನಂ ದುಟ್ಠಗಾಮಣಿರಞ್ಞೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಲಕುಣ್ಡಕಅತಿಮ್ಬರೋ ನಾಮ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಗತೋ ದಿಸ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಮಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಆದಾಯ ಮಹಾಪುಣ್ಣಗಾಮಂ ಗತೋ। ಅಥ ನಂ ಕೋಟಿಪಬ್ಬತಮಹಾವಿಹಾರವಾಸೀ ಮಹಾಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ತತ್ಥ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಸಿ, "ಆವುಸೋ, ಸೂಕರಪೋತಿಕಾ ನಾಮ ಲಕುಣ್ಡಕಅತಿಮ್ಬರಮಹಾಮತ್ತಸ್ಸ ಭರಿಯಭಾವಂ ಪತ್ತಾ, ಅಹೋ ಅಚ್ಛರಿಯ"ನ್ತಿ। ಸಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಅತೀತಭವೇ ಉಗ್ಘಾಟೇತ್ವಾ ಜಾತಿಸ್ಸರಞಾಣಂ ಪಟಿಲಭಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಉಪ್ಪನ್ನಸಂವೇಗಾ ಸಾಮಿಕಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಇಸ್ಸರಿಯೇನ ಪಞ್ಚಬಲಕತ್ಥೇರೀನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಿಸ್ಸಮಹಾವಿಹಾರೇ ಮಹಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಸುತ್ತಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಪಚ್ಛಾ ದಮಿಳಮದ್ದನೇ ಕತೇ ಞಾತೀನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಭೋಕ್ಕನ್ತಗಾಮಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೀ ಕಲ್ಲಮಹಾವಿಹಾರೇ ಆಸೀವಿಸೋಪಮಸುತ್ತನ್ತಂ ಸುತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಸಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಇಮಂ ಪವತ್ತಿಂ ನಿರನ್ತರಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಮಣ್ಡಲಾರಾಮವಾಸಿನಾ ಧಮ್ಮಪದಭಾಣಕಮಹಾತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ಕುಕ್ಕುಟೀ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸೇನಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಸೀಸಚ್ಛೇದಂ ಪತ್ವಾ ರಾಜಗಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾಸು ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಠಮಜ್ಝಾನಭೂಮಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಚವಿತ್ವಾ ಸೂಕರಯೋನಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ಸುವಣ್ಣಭೂಮಿಂ, ತತೋ ಚುತಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ, ತತೋ ಚುತಾ ಸುಪ್ಪಾರಕಪಟ್ಟನಂ, ತತೋ ಚುತಾ ಕಾವೀರಪಟ್ಟನಂ, ತತೋ ಚುತಾ ಅನುರಾಧಪುರಂ, ತತೋ ಚುತಾ ಭೋಕ್ಕನ್ತಗಾಮ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಸಮವಿಸಮೇ ತೇರಸ ಅತ್ತಭಾವೇ ಪತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಾ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಸಮ್ಪಾದೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಚತಸ್ಸೋ ಪರಿಸಾ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀತಿ।

ಸೂಕರಪೋತಿಕಾವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ವಿಬ್ಭನ್ತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಯೋ ನಿಬ್ಬನಥೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ವಿಬ್ಭನ್ತಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೋ ಕಿರ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಝಾನಾನಿ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಮಾತುಲಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಕಾರಸ್ಸ ಗೇಹೇ ವಿಸಭಾಗಾರಮ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ವಿಬ್ಭಮಿ। ಅಥ ನಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಅಲಸಭಾವೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತಂ ಗೇಹಾ ನೀಹರಿಂಸು। ಸೋ ಪಾಪಮಿತ್ತಸಂಸಗ್ಗೇನ ಚೋರಕಮ್ಮೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತೋ ವಿಚರಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಗಾಳ್ಹಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚತುಕ್ಕೇ ಚತುಕ್ಕೇ ಕಸಾಹಿ ತಾಳೇನ್ತಾ ಆಘಾತನಂ ನಯಿಂಸು। ಥೇರೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತುಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ತಂ ದಕ್ಖಿಣೇನ ದ್ವಾರೇನ ನೀಹರಿಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಬನ್ಧನಂ ಸಿಥಿಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ "ಪುಬ್ಬೇ ತಯಾ ಪರಿಚಿತಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಪುನ ಆವಜ್ಜೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತೇನ ಓವಾದೇನ ಸತುಪ್ಪಾದಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪುನ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ಅಥ ನಂ "ಆಘಾತನಂ ನೇತ್ವಾ ಘಾತೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸೂಲೇ ಉತ್ತಾಸೇಸುಂ। ಸೋ ನ ಭಾಯತಿ ನ ಸನ್ತಸತಿ। ಅಥಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ದಿಸಾಭಾಗೇ ಠಿತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಅಸಿಸತ್ತಿತೋಮರಾದೀನಿ ಆವುಧಾನಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾಪಿ ತಂ ಅಸನ್ತಸನ್ತಮೇವ ದಿಸ್ವಾ "ಪಸ್ಸಥ, ಭೋ, ಇಮಂ ಪುರಿಸಂ, ಅನೇಕಸತಾನಞ್ಹಿ ಆವುಧಹತ್ಥಾನಂ ಪುರಿಸಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ನೇವ ಛಮ್ಭತಿ ನ ವೇಧತಿ, ಅಹೋ ಅಚ್ಛರಿಯ"ನ್ತಿ

ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಜಾತಾ ಮಹಾನಾದಂ ನದಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಸುತ್ವಾ "ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಥ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಮ್ಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೪೪."ಯೋ ನಿಬ್ಬನಥೋ ವನಾಧಿಮುತ್ತೋ,

ವನಮುತ್ತೋ ವನಮೇವ ಧಾವತಿ।

ತಂ ಪುಗ್ಗಲಮೇಥ ಪಸ್ಸಥ,

ಮುತ್ತೋ ಬನ್ಧನಮೇವ ಧಾವತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಗಿಹಿಭಾವೇ ಆಲಯಸಙ್ಖಾತಂ ವನಥಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತತಾಯ ನಿಬ್ಬನಥೋ ದಿಬ್ಬವಿಹಾರಸಙ್ಖಾತೇ ತಪೋವನೇ ಅಧಿಮುತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಬನ್ಧನಸಙ್ಖಾತಾ ತಣ್ಹಾವನಾ ಮುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪುನ ಘರಾವಾಸಬನ್ಧನಸಙ್ಖಾತಂ ತಣ್ಹಾವನಮೇವ ಧಾವತಿ, ಏಥ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಪಸ್ಸಥ, ಏಸೋ ಘರಾವಾಸಬನ್ಧನತೋ ಮುತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಬನ್ಧನಮೇವ ಧಾವತೀತಿ।

ಇಮಂ ಪನ ದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋ ರಾಜಪುರಿಸಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಸೂಲಗ್ಗೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ವೇಹಾಸಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನೇವ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸರಾಜಿಕಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣೀತಿ।

ವಿಬ್ಭನ್ತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಬನ್ಧನಾಗಾರವತ್ಥು

ನ ತಂ ದಳ್ಹನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಬನ್ಧನಾಗಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಕಾಲೇ ಬಹೂ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಕಪನ್ಥಘಾತಕಮನುಸ್ಸಘಾತಕೇ ಚೋರೇ ಆನೇತ್ವಾ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸಯಿಂಸು। ತೇ ರಾಜಾ ಅನ್ದುಬನ್ಧನರಜ್ಜುಬನ್ಧನಸಙ್ಖಲಿಕಬನ್ಧನೇಹಿ ಬನ್ಧಾಪೇಸಿ। ತಿಂಸಮತ್ತಾಪಿ ಖೋ ಜಾನಪದಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಾ ಬನ್ಧನಾಗಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ಚೋರೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೇಹಿ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ಬಹೂ ಚೋರಾ ಅನ್ದುಬನ್ಧನಾದೀಹಿ ಬದ್ಧಾ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವನ್ತಾ ದಿಟ್ಠಾ, ತೇ ತಾನಿ ಬನ್ಧನಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ತೇಹಿ ಬನ್ಧನೇಹಿ ಥಿರತರಂ ಅಞ್ಞಂ ಬನ್ಧನಂ ನಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಂ ಬನ್ಧನಾನಿ ನಾಮೇತಾನಿ, ಯಂ ಪನೇತಂ ಧನಧಞ್ಞಪುತ್ತದಾರಾದೀಸು ತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಾತಂ ಕಿಲೇಸಬನ್ಧನಂ, ಏತಂ ಏತೇಹಿ ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಸತಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಥಿರತರಂ, ಏವಂ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಪನೇತಂ ದುಚ್ಛಿನ್ದನಿಯಂ ಬನ್ಧನಂ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ -

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದುಗ್ಗತಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ವಯಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪಿತಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಸೋ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪೋಸೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಸ್ಸೇವ ಏಕಂ ಕುಲಧೀತರಂ ಗೇಹೇ ಕತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಭರಿಯಾಯಪಿಸ್ಸ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸೋ ಗಬ್ಭಸ್ಸ

ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋವ, “ಭದ್ದೇ, ತ್ವಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। “ಸಾಮಿ, ನನು ಗಬ್ಭೋ ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ಮಯಿ ವಿಜಾತಾಯ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ವಿಜಾತಕಾಲೇ, “ಭದ್ದೇ, ತ್ವಂ ಸೋತ್ಥಿನಾ ವಿಜಾತಾ, ಇದಾನಿ ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ “ಪುತ್ತಸ್ಸ ತಾವ ಥನಪಾನತೋ ಅಪಗಮನಕಾಲಂ ಆಗಮೇಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಇಮಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಲಾಯಿ। ಅಥ ನಂ ನಗರಗುತ್ತಿಕಾ ಅಗ್ಗಹೇಸುಂ। ಸೋ “ಅಹಂ, ಸಾಮಿ, ಮಾತುಪೋಸಕೋ ನಾಮ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಥ ಮ”ನ್ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಲಭಿತ್ವಾ ಝಾನಕೀಳಾಯ ಕೀಳನ್ತೋ ವಿಹಾಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೋಯೇವ “ಏವರೂಪಮ್ಪಿ ನಾಮ ಮೇ ದುಚ್ಛಿನ್ದನಿಯಂ ಪುತ್ತದಾರಬನ್ಧನಂ ಕಿಲೇಸಬನ್ಧನಂ ಛಿನ್ನ”ನ್ತಿ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತೇನ ಉದಾನಿತಂ ಉದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೩೪೫.“ನ ತಂ ದಳ್ಹಂ ಬನ್ಧನಮಾಹು ಧೀರಾ,
ಯದಾಯಸಂ ದಾರುಜಪಬ್ಬಜಞ್ಚ।
ಸಾರತ್ತರತ್ತಾ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲೇಸು,
ಪುತ್ತೇಸು ದಾರೇಸು ಚ ಯಾ ಅಪೇಕ್ಖಾ॥

೩೪೬.“ಏತಂ ದಳ್ಹಂ ಬನ್ಧನಮಾಹು ಧೀರಾ,
ಓಹಾರಿನಂ ಸಿಥಿಲಂ ದುಪ್ಪಮುಞ್ಚಂ।
ಏತಮ್ಪಿ ಛೇತ್ವಾನ ಪರಿಬ್ಬಜನ್ತಿ,
ಅನಪೇಕ್ಖಿನೋ ಕಾಮಸುಖಂ ಪಹಾಯಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧೀರಾತಿ** ಬುದ್ಧಾದಯೋ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸಾ ಯಂ ಸಙ್ಖಲಿಕಸಙ್ಖಾತಂ ಅಯಸಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಆಯಸಂ, ಅನ್ದುಬನ್ಧನಸಙ್ಖಾತಂ ದಾರುಜಂ, ಯಞ್ಚ ಪಬ್ಬಜತಿಣೇಹಿ ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಾ ವಾಕಾದೀಹಿ ರಜ್ಜುಂ ಕತ್ವಾ ಕತಂ ರಜ್ಜುಬನ್ಧನಂ, ತಂ ಅಸಿಆದೀಹಿ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಭಾವೇನ ಥಿರನ್ತಿ ನ ವದನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾರತ್ತರತ್ತಾತಿ** ಸಾರತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ರತ್ತಾ, ಬಹಲತರರಾಗರತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಣಿಕುಣ್ಡಲೇಸೂತಿ** ಮಣೀಸು ಚೇವ ಕುಣ್ಡಲೇಸು ಚ, ಮಣಿವಿಚಿತ್ತೇಸು ವಾ ಕುಣ್ಡಲೇಸು। **ಏತಂ ದಳ್ಹನ್ತಿ** ಯೇ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲೇಸು ಸಾರತ್ತರತ್ತಾ, ತೇಸಂ ಸೋ ರಾಗೋ ಚ ಯಾ ಪುತ್ತದಾರೇಸು ಅಪೇಕ್ಖಾ ತಣ್ಹಾ, ಏತಂ ಕಿಲೇಸಮಯಂ ಬನ್ಧನಞ್ಚ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸಾ ದಳ್ಹನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಓಹಾರಿನನ್ತಿ** ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು ಪಾತನತೋ ಅವಹರತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಹರತೀತಿ ಓಹಾರಿನಂ। **ಸಿಥಿಲನ್ತಿ** ಬನ್ಧನಟ್ಠಾನೇ ಛವಿಚಮ್ಮಮಂಸಾನಿ ನ ಛಿನ್ದತಿ, ಲೋಹಿತಂ ನ ನೀಹರತಿ, ಬನ್ಧನಭಾವಮ್ಪಿ ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಥಲಪಥಜಲಪಥಾದೀಸು ಕಮ್ಮಾನಿ ಕಾತುಂ ದೇತೀತಿ ಸಿಥಿಲಂ। **ದುಪ್ಪಮುಞ್ಚನ್ತಿ** ಲೋಭವಸೇನ ಹಿ ಏಕವಾರಮ್ಪಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕಿಲೇಸಬನ್ಧನಂ ದಟ್ಠಟ್ಠಾನತೋ ಕಚ್ಛಪೋ ವಿಯ ದುಮ್ಮೋಚಯಂ ಹೋತೀತಿ ದುಪ್ಪಮುಞ್ಚಂ। **ಏತಮ್ಪಿ ಛೇತ್ವಾನಾತಿ** ಏತಂ ದಳ್ಹಮ್ಪಿ ಕಿಲೇಸಬನ್ಧನಂ ಞಾಣಖಗ್ಗೇನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಕಾಮಸುಖಂ ಪಹಾಯ ಪರಿಬ್ಬಜನ್ತಿ, ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ ಪಬ್ಬಜನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಬನ್ಧನಾಗಾರವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಖೇಮಾಥೇರೀವತ್ಥು

ಯೇ ರಾಗರತ್ತಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಖೇಮಂ ನಾಮ ರಞ್ಞೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾ ಕಿರ ಪದುಮುತ್ತರಪಾದಮೂಲೇ ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನಾ ಅತಿವಿಯ ಅಭಿರೂಪಾ ಪಾಸಾದಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। "ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ರೂಪಸ್ಸ ದೋಸಂ ಕಥೇತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಪನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ರೂಪಮದಮತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ವೇಳುವನವಣ್ಣನಾಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾನಿ ಗೀತಾನಿ ಕಾರೇತ್ವಾ ನಟಾದೀನಂ ದಾಪೇಸಿ। ತೇಸಂ ತಾನಿ ಗಾಯನ್ತಾನಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ವೇಳುವನಂ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ ವಿಯ ಅಸುತಪುಬ್ಬಂ ವಿಯ ಚ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ "ಕತರಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ಗಾಯಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ದೇವೀ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ವೇಳುವನುಯ್ಯಾನಮೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಾ ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋವ ತಾಲವಣ್ಟಂ ಆದಾಯ ಅತ್ತನೋ ಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾ ಬೀಜಮಾನಂ ಅಭಿರೂಪಂ ಇತ್ಥಿಂ ನಿಮ್ಮಿನಿ। ಖೇಮಾ, ದೇವೀಪಿ ಪವಿಸಮಾನಾವ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ರೂಪಸ್ಸ ದೋಸಂ ಕಥೇತೀತಿ ವದನ್ತಿ, ಅಯಞ್ಚಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಇತ್ಥೀ ಬೀಜಯಮಾನಾ ಠಿತಾ, ನಾಹಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕಲಭಾಗಮ್ಪಿ ಉಪೇಮಿ, ನ ಮಯಾ ಈದಿಸಂ ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ, ಸತ್ಥಾರಂ ಅಭೂತೇನ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಕಥಾಸದ್ದಮ್ಪಿ ಅನಿಸಾಮೇತ್ವಾ ತಮೇವ ಇತ್ಥಿಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ರೂಪೇ ಉಪ್ಪನ್ನಬಹುಮಾನತಂ ಞತ್ವಾ ತಂ ರೂಪಂ ಪಠಮವಯಾದಿವಸೇನ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅಟ್ಠಿಮತ್ತಾವಸಾನಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಖೇಮಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏವರೂಪಮ್ಪಿ ನಾಮೇತಂ ರೂಪಂ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ಖಯವಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಂ, ನತ್ಥಿ ವತ ಇಮಸ್ಮಿಂ ರೂಪೇ ಸಾರೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಾ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, "ಖೇಮೇ, ತ್ವಂ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ರೂಪೇ ಸಾರೋ ಅತ್ಥೀ'ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ಪಸ್ಸ ದಾನಿಸ್ಸ ಅಸಾರಭಾವ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಆತುರಂ ಅಸುಚಿಂ ಪೂತಿಂ, ಪಸ್ಸ ಖೇಮೇ ಸಮುಸ್ಸಯಂ।
ಉಗ್ಘರನ್ತಂ ಪಗ್ಘರನ್ತಂ, ಬಾಲಾನಂ ಅಭಿಪತ್ಥಿತ"ನ್ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರೀ ೨.೨.೩೫೪)।

ಸಾ ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ, "ಖೇಮೇ, ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ರಾಗರತ್ತಾ ದೋಸಪದುಟ್ಠಾ ಮೋಹಮೂಳ್ಹಾ ಅತ್ತನೋ ತಣ್ಹಾಸೋತಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತತ್ಥೇವ ಲಗ್ಗನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೪೭."ಯೇ ರಾಗರತ್ತಾನುಪತನ್ತಿ ಸೋತಂ,
ಸಯಂ ಕತಂ ಮಕ್ಕಟಕೋವ ಜಾಲಂ।
ಏತಮ್ಪಿ ಛೇತ್ವಾನ ವಜನ್ತಿ ಧೀರಾ,
ಅನಪೇಕ್ಖಿನೋ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಂ ಪಹಾಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಕ್ಕಟಕೋವ ಜಾಲ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ನಾಮ ಮಕ್ಕಟಕೋ ಸುತ್ತಜಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಠಾನೇ ನಾಭಿಮಣ್ಡಲೇ ನಿಪನ್ನೋ ಪರಿಯನ್ತೇ ಪತಿತಂ ಪಟಙ್ಗಂ ವಾ ಮಕ್ಖಿಕಂ ವಾ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ರಸಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ಏವಮೇವ ಯೇ ಸತ್ತಾ ರಾಗರತ್ತಾ ದೋಸಪದುಟ್ಠಾ ಮೋಹಮೂಳ್ಹಾ ಸಯಂಕತಂ ತಣ್ಹಾಸೋತಂ ಅನುಪತನ್ತಿ, ತೇ ತಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಏವಂ ದುರತಿಕ್ಕಮಂ। **ಏತಮ್ಪಿ ಛೇತ್ವಾನ ವಜನ್ತಿ ಧೀರಾ**ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಏತಂ ಬನ್ಧನಂ ಛೇತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖಿನೋ ನಿರಾಲಯಾ ಹುತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಂ ಪಹಾಯ ವಜನ್ತಿ, ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಖೇಮಾ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಮಹಾಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ರಾಜಾನಂ ಆಹ - "ಮಹಾರಾಜ, ಖೇಮಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿತುಂ ವಾ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಭನ್ತೇ, ಪಬ್ಬಾಜೇಥ ನಂ, ಅಲಂ

ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನಾತಿ। ಸಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಖೇಮಾಥೇರೀವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಉಗ್ಗಸೇನವತ್ಥು

ಮುಞ್ಚ ಪುರೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಗ್ಗಸೇನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಪಞ್ಚಸತಾ ಕಿರ ನಟಾ ಸಂವಚ್ಛರೇ ವಾ ಛಮಾಸೇ ವಾ ಪತ್ತೇ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಸಮಜ್ಜಂ ಕತ್ವಾ ಬಹುಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಲಭನ್ತಿ, ಅನ್ತರನ್ತರೇ ಉಕ್ಖೇಪದಾಯಾನಂ ಪರಿಯನ್ತೋ ನತ್ಥಿ। ಮಹಾಜನೋ ಮಞ್ಚಾತಿಮಞ್ಚಾದೀಸು ಠತ್ವಾ ಸಮಜ್ಜಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಅಥೇಕಾ ಲಙ್ಘಿಕಧೀತಾ ವಂಸಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪರಿಯನ್ತೇ ಆಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮಮಾನಾ ನಚ್ಚತಿ ಚೇವ ಗಾಯತಿ ಚ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಉಗ್ಗಸೇನೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಸಹಾಯಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಞ್ಚಾತಿಮಞ್ಚೇ ಠಿತೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಹತ್ಥಪಾದವಿಕ್ಖೇಪಾದೀಸು ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ತಂ ಲಭನ್ತೋ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಇಧೇವ ಮರಣ"ನ್ತಿ ಆಹಾರೂಪಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ, "ತಾತ, ಕಿಂ ತೇ ರುಜ್ಜತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೋಪಿ "ತಂ ಮೇ ನಟಧೀತರಂ ಲಭನ್ತಸ್ಸ ಜೀವಿತಂ ಅತ್ಥಿ, ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಇಧೇವ ಮರಣ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ, "ತಾತ, ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ, ಅಞ್ಞಂ ತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲಸ್ಸ ಚ ಭೋಗಾನಞ್ಚ ಅನುರೂಪಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಬಹುಂ ಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ ತಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸಹಾಯಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ "ಇಮೇ ಕಹಾಪಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಧೀತರಂ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ದೇತೂ"ತಿ ಪಹಿಣಿ। ಸೋ "ನಾಹಂ ಕಹಾಪಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ದೇಮಿ, ಸಚೇ ಪನ ಸೋ ಇಮಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಜೀವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತೇನ ಹಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ವಿಚರತು, ದಸ್ಸಾಮಿಸ್ಸ ಧೀತರ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ "ಅಹಂ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಚರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಯಾಚನ್ತಾನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ನಾಟಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಧೀತರಂ ದತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನೀಸು ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ವಿಚರಿ।

ಸಾಪಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಕೀಳಾಪಯಮಾನಾ "ಸಕಟಗೋಪಕಸ್ಸ ಪುತ್ತ, ಭಣ್ಡಹಾರಕಸ್ಸ ಪುತ್ತ, ಕಿಞ್ಚಿ ಅಜಾನಕಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ"ತಿ ವದತಿ। ಸೋಪಿ ನೇಸಂ ಸಕಟಪರಿವತ್ತಕಂ ಕತ್ವಾ ಠಿತಟ್ಠಾನೇ ಗೋಣಾನಂ ತಿಣಂ ಆಹರತಿ, ಸಿಪ್ಪದಸ್ಸನಟ್ಠಾನೇ ಲದ್ಧಭಣ್ಡಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಹರತಿ । ತದೇವ ಕಿರ ಸನ್ಧಾಯ ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಪುತ್ತಂ ಕೀಳಾಪಯಮಾನಾ ತಥಾ ವದತಿ। ಸೋ ಅತ್ತಾನಂ ಆರಬ್ಭ ತಸ್ಸಾ ಗಾಯನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ಕಥೇಸೀ"ತಿ? "ಆಮ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯಾ"ತಿ। "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅಹಂ ಪಲಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ । ಸಾ "ಕಿಂ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ತಯಾ ಪಲಾಯಿತೇನ ವಾ ಆಗತೇನ ವಾ"ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ತದೇವ ಗೀತಂ ಗಾಯತಿ। ಸಾ ಕಿರ ಅತ್ತನೋ ರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚೇವ ಧನಲಾಭಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ನ ಮಞ್ಞತಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಯಂ ಮಾನೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ "ಸಿಪ್ಪಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಹೋತು, ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಸುರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಜಾನನಕಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಾಮನಿಗಮಾದೀಸು ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ರಾಜಗಹಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಉಗ್ಗಸೇನೋ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ನಗರವಾಸೀನಂ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ।

ನಗರವಾಸಿನೋ ಮಞ್ಚಾತಿಮಞ್ಚಾದಯೋ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಂ ವಂಸಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ "ಸ್ವೇ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ವಂಸಮತ್ಥಕೇ ಠಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಮಹಾಜನೋ ಸನ್ನಿಪತಿಸ್ಸತಿ। ತತ್ರ ಅಹಂ ಚತುಪ್ಪದಿಕಂ ಗಾಥಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಸುತ್ವಾ

ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉಗ್ಗಸೇನೋಪಿ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪುನದಿವಸೇ ಕಾಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಉಗ್ಗಸೇನೋಪಿ ಸತ್ಥರಿ ಅನ್ತೋನಗರಂ ಅಪವಿಟ್ಠೇಯೇವ ಉನ್ನಾದನತ್ಥಾಯ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಅಙ್ಗುಲಿಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ವಂಸಮತ್ಥಕೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಆಕಾಸೇಯೇವ ಸತ್ತ ವಾರೇ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓರುಯ್ಹ ವಂಸಮತ್ಥಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ಯಥಾ ತಂ ಪರಿಸಾ ನ ಓಲೋಕೇತಿ, ಏವಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಮೇವ ಓಲೋಕಾಪೇಸಿ। ಉಗ್ಗಸೇನೋ ಪರಿಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ನ ಮಂ ಪರಿಸಾ ಓಲೋಕೇತೀ"ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ "ಇದಂ ಮಯಾ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಪ್ಪಂ, ಸತ್ಥರಿ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತೇ ಪರಿಸಾ ಮಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಮೇವ ಓಲೋಕೇತಿ, ಮೋಘಂ ವತ ಮೇ ಸಿಪ್ಪದಸ್ಸನಂ ಜಾತ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ವದೇಹಿ 'ಸಿಪ್ಪಂ ಕಿರ ದಸ್ಸೇತೂ'"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ವಂಸಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಠಿತೋ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಇಙ್ಘ ಪಸ್ಸ ನಟಪುತ್ತ, ಉಗ್ಗಸೇನ ಮಹಬ್ಬಲ।
ಕರೋಹಿ ರಙ್ಗಂ ಪರಿಸಾಯ, ಹಾಸಯಸ್ಸು ಮಹಾಜನ"ನ್ತಿ॥

ಸೋ ಥೇರಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾ ಮಞ್ಞೇ ಮಮ ಸಿಪ್ಪಂ ಪಸ್ಸಿತುಕಾಮೋ"ತಿ ವಂಸಮತ್ಥಕೇ ಠಿತಕೋವ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಇಙ್ಘ ಪಸ್ಸ ಮಹಾಪಞ್ಞ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ ಮಹಿದ್ಧಿಕ।
ಕರೋಮಿ ರಙ್ಗಂ ಪರಿಸಾಯ, ಹಾಸಯಾಮಿ ಮಹಾಜನ"ನ್ತಿ॥

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ವಂಸಮತ್ಥಕತೋ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇವ ಚುದ್ದಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓರುಯ್ಹ ವಂಸಮತ್ಥಕೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ, "ಉಗ್ಗಸೇನ, ಪಣ್ಡಿತೇನ ನಾಮ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇಸು ಖನ್ಧೇಸು ಆಲಯಂ ಪಹಾಯ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಮುಚ್ಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೪೮. "ಮುಞ್ಚ ಪುರೇ ಮುಞ್ಚ ಪಚ್ಛತೋ,
ಮಜ್ಝೇ ಮುಞ್ಚ ಭವಸ್ಸ ಪಾರಗೂ।
ಸಬ್ಬತ್ಥ ವಿಮುತ್ತಮಾನಸೋ,
ನ ಪುನಂ ಜಾತಿಜರಂ ಉಪೇಹಿಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮುಞ್ಚ ಪುರೇ**ತಿ ಅತೀತೇಸು ಖನ್ಧೇಸು ಆಲಯಂ ನಿಕನ್ತಿಂ ಅಜ್ಝೋಸಾನಂ ಪತ್ಥನಂ ಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಗಾಹಂ ಪರಾಮಾಸಂ ತಣ್ಹಂ ಮುಞ್ಚ। **ಪಚ್ಛತೋ**ತಿ ಅನಾಗತೇಸುಪಿ ಖನ್ಧೇಸು ಆಲಯಾದೀನಿ ಮುಞ್ಚ। **ಮಜ್ಝೇ**ತಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇಸುಪಿ ತಾನಿ ಮುಞ್ಚ। **ಭವಸ್ಸ ಪಾರಗೂ**ತಿ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಿವಿಧಸ್ಸಾಪಿ ಭವಸ್ಸ ಅಭಿಞ್ಞಾಪರಿಞ್ಞಾಪಹಾನಭಾವನಾಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯವಸೇನ ಪಾರಗೂ ಪಾರಙ್ಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಖನ್ಧಧಾತುಆಯತನಾದಿಭೇದೇ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖತೇ ವಿಮುತ್ತಮಾನಸೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುನ ಜಾತಿಜರಾಮರಣಾನಿ ನ ಉಪಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋಪಿ ವಂಸಮತ್ಥಕೇ ಠಿತಕೋವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ವಂಸತೋ ಓರುಯ್ಹ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ "ಏಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಾವದೇವ

ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರಧರೋ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಿಕತ್ಥೇರೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ, “ಆವುಸೋ ಉಗ್ಗಸೇನ, ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಸ್ಸ ತೇ ವಂಸಸ್ಸ ಮತ್ಥಕತೋ ಓತರನ್ತಸ್ಸ ಭಯಂ ನಾಮ ನಾಹೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ನತ್ಥಿ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಭಯ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ, “ಭನ್ತೇ, ಉಗ್ಗಸೇನೋ ‘ನ ಭಾಯಾಮೀ’ತಿ ವದತಿ, ಅಭೂತಂ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೇನ ಉಗ್ಗಸೇನೇನ ಸದಿಸಾ ಛಿನ್ನಸಂಯೋಜನಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಾಯನ್ತಿ, ನ ತಸನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಗ್ಗೇ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

“ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಂ ಛೇತ್ವಾ, ಯೋ ವೇ ನ ಪರಿತಸ್ಸತಿ।
ಸಙ್ಗಾತಿಗಂ ವಿಸಂಯುತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ”ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೯೭; ಸು॰ ನಿ॰ ೬೨೬)।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಪುನೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ಅರಹತ್ತೂಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಟಧೀತರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನಟೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಚರಣಕಾರಣಂ, ಕಿಂ ಅರಹತ್ತೂಪನಿಸ್ಸಯಕಾರಣ”ನ್ತಿ? ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಭಯಮ್ಪೇತಂ ಇಮಿನಾ ಏವ ಕತ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತುಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿನೋ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಬಹುಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಯಾನಕೇಸು ಆರೋಪೇತ್ವಾ “ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಚೇತಿಯಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಏಕಂ ಥೇರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತಂ ಪಸ್ಸಿಂಸು। ಅಥೇಕಾ ಕುಲಧೀತಾ ಥೇರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಂ ಆಹ - “ಸಾಮಿ, ಅಯ್ಯೋ, ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸತಿ, ಯಾನಕೇ ಚ ನೋ ಬಹುಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ, ಪತ್ತಮಸ್ಸ ಆಹರ, ಭಿಕ್ಖಂ ದಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ಸೋ ತಂ ಪತ್ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಪತ್ಥನಂ ಕರಿಂಸು, “ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸ್ಸೇವ ಭಾಗಿನೋ ಭವೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ। ಸೋಪಿ ಥೇರೋ ಖೀಣಾಸವೋವ, ತಸ್ಮಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತೇಸಂ ಪತ್ಥನಾಯ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಿತಂ ಅಕಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಸಾಮಿಕಂ ಆಹ - “ಅಮ್ಹಾಕಂ, ಅಯ್ಯೋ, ಸಿತಂ ಕರೋತಿ, ಏಕೋ ನಟಕಾರಕೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಸಾಮಿಕೋಪಿಸ್ಸಾ “ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಭದ್ದೇ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಇದಂ ತೇಸಂ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ। ತೇ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಸಾ ಇತ್ಥೀ ನಟಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಪುರಿಸೋ ಸೇಟ್ಠಿಗೇಹೇ। ಸೋ “ಏವಂ, ಭದ್ದೇ, ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ತಸ್ಸಾ ಪಟಿವಚನಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ ನಟೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಚರಿ। ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸಾಪಿ ನಟಧೀತಾ “ಯಾ ಮೇ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಗತಿ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಸಾ ಏವ ಗತೀ”ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹೀತಿ।

ಉಗ್ಗಸೇನವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಚೂಳಧನುಗ್ಗಹಪಣ್ಡಿತವತ್ಥು

ವಿತಕ್ಕಮಥಿತಸ್ಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚೂಳಧನುಗ್ಗಹಪಣ್ಡಿತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೋ ಕಿರ ದಹರಭಿಕ್ಖು ಸಲಾಕಗ್ಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಸಲಾಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಲಾಕಯಾಗುಂ ಆದಾಯ ಆಸನಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿವಿ। ತತ್ಥ ಉದಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಉದಕತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ಘರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥ ತಂ ಏಕಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ದಿಸ್ವಾವ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹಾ, “ಭನ್ತೇ, ಪುನ ಪಾನೀಯೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಇಧೇವ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯದಾ ಪಾನೀಯಂ ನ ಲಭತಿ, ತದಾ ತತ್ಥೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ಸಾಪಿಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ದೇತಿ। ಏವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಯಾಗುಮ್ಪಿ ದತ್ವಾ ಪುನೇಕದಿವಸಂ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ಸನ್ತಿಕೇ ಚಸ್ಸ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ , “ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ನತ್ಥಿ ನಾಮ, ಕೇವಲಂ ಮಯಂ

ವಿಚರಣಕಮನುಸ್ಸಮೇವ ನ ಲಭಾಮಾ"ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಕಥಿಪಾಹೇನೇವ ತಸ್ಸಾ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಕಿಸೋ ಉಪ್ಪಣ್ಡುಪಣ್ಡುಕಜಾತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಮ್ಹಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ನಯಿಂಸು। ತೇಪಿ ನಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ 'ಸೋತಾಪನ್ನೋ'ತಿ ವಾ 'ಸಕದಾಗಾಮೀ'ತಿ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅವದಾಪೇತ್ವಾ 'ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ'ತಿ ವದಾಪೇಸಿ, ಭಾರಿಯಂ ತೇ ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭನ್ತೇ, ಏಕಾ ಮಂ ಇತ್ಥೀ ಏವಮಾಹಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖು, ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಏತಂ ತಸ್ಸಾ ಕಿರಿಯಂ। ಸಾ ಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಅಗ್ಗಧನುಗ್ಗಹಪಣ್ಡಿತಂ ಪಹಾಯ ತಂಮುಹುತ್ತದಿಟ್ಠಕೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಿನೇಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸ ಪಕಾಸನತ್ಥಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾಚಿತೋ -

ಅತೀತೇ ಚೂಳಧನುಗ್ಗಹಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತೇನ ತುಟ್ಠೇನ ದಿನ್ನಂ ಧೀತರಂ ಆದಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಟವಿಮುಖೇ ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸಾಯ ಕಣ್ಡೇಹಿ ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸಚೋರೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಕಣ್ಡೇಸು ಖೀಣೇಸು ಚೋರಜೇಟ್ಠಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇತ್ವಾ, "ಭದ್ದೇ, ಅಸಿಂ ಆಹರಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಾಯ ತಙ್ಖಣಂ ದಿಟ್ಠಚೋರೇ ಸಿನೇಹಂ ಕತ್ವಾ ಚೋರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಅಸಿಥರುಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಚೋರೇನ ಧನುಗ್ಗಹಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಮಾರಿತಭಾವಂ ಆವಿಕತ್ವಾ ಚೋರೇನ ಚ ತಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ "ಮಮ್ಪಿ ಏಸಾ ಅಞ್ಞಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಂ ವಿಯ ಮಾರಾಪೇಸ್ಸತಿ , ಕಿಂ ಮೇ ಇಮಾಯಾ"ತಿ ಏಕಂ ನದಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಓರಿಮತೀರೇ ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಭಣ್ಡಕಂ ಆದಾಯ "ತ್ವಂ ಇಧೇವ ಹೋಹಿ, ಯಾವಾಹಂ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಉತ್ತಾರೇಮೀ"ತಿ ತತ್ಥೇವ ತಂ ಪಹಾಯ ಗಮನಭಾವಞ್ಚ ಆವಿಕತ್ವಾ -

"ಸಬ್ಬಂ ಭಣ್ಡಂ ಸಮಾದಾಯ, ಪಾರಂ ತಿಣ್ಣೋಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛ ಲಹುಂ ಖಿಪ್ಪಂ, ಮಮ್ಪಿ ತಾರೇಹಿ ದಾನಿತೋ॥

"ಅಸನ್ಥುತಂ ಮಂ ಚಿರಸನ್ಥುತೇನ,
ನಿಮೀನಿ ಭೋತೀ ಅದ್ಧುವಂ ಧುವೇನ।
ಮಯಾಪಿ ಭೋತೀ ನಿಮಿನೇಯ್ಯ ಅಞ್ಞಂ,
ಇತೋ ಅಹಂ ದೂರತರಂ ಗಮಿಸ್ಸಂ॥

"ಕಾಯಂ ಏಳಗಲಾಗುಮ್ಬೇ, ಕರೋತಿ ಅಹುಹಾಸಿಯಂ।
ನಯೀಧ ನಚ್ಚಂ ವಾ ಗೀತಂ ವಾ, ತಾಳಂ ವಾ ಸುಸಮಾಹಿತಂ।
ಅನಮ್ಹಿಕಾಲೇ ಸುಸೋಣಿ, ಕಿಂ ನು ಜಗ್ಘಸಿ ಸೋಭನೇ॥

"ಸಿಙ್ಗಾಲ ಬಾಲ ದುಮ್ಮೇಧ, ಅಪ್ಪಪಞ್ಞೋಸಿ ಜಮ್ಬುಕ।
ಜೀನೋ ಮಚ್ಛಞ್ಚ ಪೇಸಿಞ್ಚ, ಕಪಣೋ ವಿಯ ಝಾಯಸಿ॥

"ಸುದಸ್ಸಂ ವಜ್ಜಮಞ್ಞೇಸಂ, ಅತ್ತನೋ ಪನ ದುದ್ದಸಂ।
ಜೀನಾ ಪತಿಞ್ಚ ಜಾರಞ್ಚ, ಮಞ್ಞೇ ತ್ವಞ್ಞೇವ ಝಾಯಸಿ॥

"ಏವಮೇತಂ ಮಿಗರಾಜ, ಯಥಾ ಭಾಸಸಿ ಜಮ್ಬುಕ।
ಸಾ ನೂನಾಹಂ ಇತೋ ಗನ್ತ್ವಾ, ಭತ್ತು ಹೇಸ್ಸಂ ವಸಾನುಗಾ॥

“ಯೋ ಹರೇ ಮತ್ತಿಕಂ ಥಾಲಂ, ಕಂಸಥಾಲಮ್ಪಿ ಸೋ ಹರೇ।
ಕತಞ್ಚೇವ ತಯಾ ಪಾಪಂ, ಪುನಪೇವಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೫.೧೨೮-೧೩೪) -

ಇಮಂ ಪಞ್ಚಕನಿಪಾತೇ ಚೂಳಧನುಗ್ಗಹಜಾತಕಂ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ “ತದಾ ಚೂಳಧನುಗ್ಗಹಪಣ್ಡಿತೋ ತ್ವಂ ಅಹೋಸಿ, ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಏತರಹಿ ಅಯಂ ಕುಮಾರಿಕಾ, ಸಿಙ್ಗಾಲರೂಪೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ನಿಗ್ಗಹಕಾರಕೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಅಹಮೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಏವಂ ಸಾ ಇತ್ಥೀ ತಂಮುಹುತ್ತದಿಟ್ಠಕೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಿನೇಹೇನ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಅಗ್ಗಪಣ್ಡಿತಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ, ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಆರಬ್ಭ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ತವ ತಣ್ಹಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಿಹರಾಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ತಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೪೯“ವಿತಕ್ಕಮಥಿತಸ್ಸ ಜನ್ತುನೋ,
ತಿಬ್ಬರಾಗಸ್ಸ ಸುಭಾನುಪಸ್ಸಿನೋ।
ಭಿಯ್ಯೋ ತಣ್ಹಾ ಪವಡ್ಢತಿ,
ಏಸ ಖೋ ದಳ್ಹಂ ಕರೋತಿ ಬನ್ಧನಂ॥

೩೫೦“ವಿತಕ್ಕೂಪಸಮೇ ಚ ಯೋ ರತೋ,
ಅಸುಭಂ ಭಾವಯತೇ ಸದಾ ಸತೋ।
ಏಸ ಖೋ ಬ್ಯನ್ತಿ ಕಾಹಿತಿ,
ಏಸ ಛೇಚ್ಛತಿ ಮಾರಬನ್ಧನ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿತಕ್ಕಮಥಿತಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಾದೀಹಿ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ನಿಮ್ಮಥಿತಸ್ಸ। **ತಿಬ್ಬರಾಗಸ್ಸಾ**ತಿ ಬಹಲರಾಗಸ್ಸ। **ಸುಭಾನುಪಸ್ಸಿನೋ**ತಿ ಇಟ್ಠಾರಮ್ಮಣೇ ಸುಭನಿಮಿತ್ತಗಾಹಾದಿವಸೇನ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಮಾನಸತಾಯ ಸುಭನ್ತಿ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ। **ತಣ್ಹಾ**ತಿ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಝಾನಾದೀಸು ಏಕಮ್ಪಿ ನ ವಡ್ಢತಿ, ಅಥ ಖೋ ಛದ್ವಾರಿಕಾ ತಣ್ಹಾಯೇವ ಭಿಯ್ಯೋ ವಡ್ಢತಿ। **ಏಸ ಖೋ**ತಿ ಏಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಣ್ಹಾಬನ್ಧನಂ ದಳ್ಹಂ ಸುಥಿರಂ ಕರೋತಿ। **ವಿತಕ್ಕೂಪಸಮೇ**ತಿ ಮಿಚ್ಛಾವಿತಕ್ಕಾದೀನಂ ವೂಪಸಮಸಙ್ಖಾತೇ ದಸಸು ಅಸುಭೇಸು ಪಠಮಜ್ಝಾನೇ। **ಸದಾ ಸತೋ**ತಿ ಯೋ ಏತ್ಥ ಅಭಿರತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಿತಸತಿತಾಯ ಸತೋ ತಂ ಅಸುಭಝಾನಂ ಭಾವೇತಿ। **ಬ್ಯನ್ತಿ ಕಾಹಿತೀ**ತಿ ಏಸ ಭಿಕ್ಖು ತೀಸು ಭವೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಂ ತಣ್ಹಂ ವಿಗತನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ। **ಮಾರಬನ್ಧನ**ನ್ತಿ ಏಸೋ ತೇಭೂಮಕವಟ್ಟಸಙ್ಖಾತಂ ಮಾರಬನ್ಧನಮ್ಪಿ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಚೂಳಧನುಗ್ಗಹಪಣ್ಡಿತವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಮಾರವತ್ಥು

ನಿಟ್ಠಙ್ಗತೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ವಿಕಾಲೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಥೇರಾ ಜೇತವನವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಹುಲತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಉಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ಪಮುಖೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತದಾ ಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ಅವಸ್ಸಿಕೋವ ಹೋತಿ। ಮಾರೋ ವಸವತ್ತಿಭವನೇ ಠಿತೋಯೇವ ತಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಗನ್ಧಕುಟಿಪಮುಖೇ ನಿಪನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ರುಜನಕಅಙ್ಗುಲೀ ಬಹಿ ನಿಪನ್ನೋ, ಸಯಂ ಅನ್ತೋಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಪನ್ನೋ, ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ

ಪೀಳಿಯಮಾನಾಯ ಸಯಮ್ಪಿ ಪೀಳಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ಮಹನ್ತಂ ಹತ್ಥಿರಾಜವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಆಗಮ್ಮ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಥೇರಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ರವಿ। ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತಸ್ಸ ಮಾರಭಾವಂ ಞತ್ವಾ, "ಮಾರ, ತಾದಿಸಾನಂ ಸತಸಹಸ್ಸೇನಾಪಿ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಭಯಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। ಪುತ್ತೋ ಹಿ ಮೇ ಅಸನ್ತಾಸೀ ವೀತತಣ್ಹೋ ಮಹಾವೀರಿಯೋ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೫೧."ನಿಟ್ಠಙ್ಗತೋ ಅಸನ್ತಾಸೀ, ವೀತತಣ್ಹೋ ಅನಙ್ಗಣೋ।
ಅಚ್ಛಿನ್ದಿ ಭವಸಲ್ಲಾನಿ, ಅನ್ತಿಮೋಯಂ ಸಮುಸ್ಸಯೋ॥

೩೫೨."ವೀತತಣ್ಹೋ ಅನಾದಾನೋ, ನಿರುತ್ತಿಪದಕೋವಿದೋ।
ಅಕ್ಖರಾನಂ ಸನ್ನಿಪಾತಂ, ಜಞ್ಞಾ ಪುಬ್ಬಾಪರಾನಿ ಚ।
ಸ ವೇ ಅನ್ತಿಮಸಾರೀರೋ,
ಮಹಾಪಞ್ಞೋ ಮಹಾಪುರಿಸೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಿಟ್ಠಙ್ಗತೋ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಅರಹತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಂ ನಾಮ, ತಂ ಗತೋ ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಸನ್ತಾಸೀ**ತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ರಾಗಸನ್ತಾಸಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ ಅಸನ್ತಸನಕೋ। **ಅಚ್ಛಿನ್ದಿ ಭವಸಲ್ಲಾನೀ**ತಿ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ಭವಗಾಮೀನಿ ಸಲ್ಲಾನಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿ। **ಸಮುಸ್ಸಯೋ**ತಿ ಅಯಂ ಏತಸ್ಸ ಅನ್ತಿಮೋ ದೇಹೋ।

ಅನಾದಾನೋತಿ ಖನ್ಧಾದೀಸು ನಿಗ್ಗಹಣೋ। **ನಿರುತ್ತಿಪದಕೋವಿದೋ**ತಿ ನಿರುತ್ತಿಯಞ್ಚ ಸೇಸಪದೇಸು ಚಾತಿ ಚತೂಸುಪಿ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಸು ಛೇಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಕ್ಖರಾನಂ ಸನ್ನಿಪಾತಂ, ಜಞ್ಞಾ ಪುಬ್ಬಾಪರಾನಿ ಚಾ**ತಿ ಅಕ್ಖರಾನಂ ಸನ್ನಿಪಾತಸಙ್ಖಾತಂ ಅಕ್ಖರಪಿಣ್ಡಞ್ಚ ಜಾನಾತಿ, ಪುಬ್ಬಕ್ಖರೇನ ಅಪರಕ್ಖರಂ, ಅಪರಕ್ಖರೇನ ಪುಬ್ಬಕ್ಖರಞ್ಚ ಜಾನಾತಿ। ಪುಬ್ಬಕ್ಖರೇನ ಅಪರಕ್ಖರಂ ಜಾನಾತಿ ನಾಮ - ಆದಿಮ್ಹಿ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನೇ ಮಜ್ಝಪರಿಯೋಸಾನೇಸು ಅಪಞ್ಞಾಯಮಾನೇಸುಪಿ "ಇಮೇಸಂ ಅಕ್ಖರಾನಂ ಇದಂ ಮಜ್ಝಂ, ಇದಂ ಪರಿಯೋಸಾನ"ನ್ತಿ ಜಾನಾತಿ। ಅಪರಕ್ಖರೇನ ಪುಬ್ಬಕ್ಖರಂ ಜಾನಾತಿ ನಾಮ - ಅನ್ತೇ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನೇ ಆದಿಮಜ್ಝೇಸು ಅಪಞ್ಞಾಯಮಾನೇಸು "ಇಮೇಸಂ ಅಕ್ಖರಾನಂ ಇದಂ ಮಜ್ಝಂ, ಅಯಂ ಆದೀ"ತಿ ಜಾನಾತಿ। ಮಜ್ಝೇ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನೇಪಿ "ಇಮೇಸಂ ಅಕ್ಖರಾನಂ ಅಯಂ ಆದಿ, ಅಯಂ ಅನ್ತೋ"ತಿ ಜಾನಾತಿ। ಏವಂ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ। **ಸ ವೇ ಅನ್ತಿಮಸಾರೀರೋ**ತಿ ಏಸ ಕೋಟಿಯಂ ಠಿತಸರೀರೋ, ಮಹನ್ತಾನಂ ಅತ್ಥಧಮ್ಮನಿರುತ್ತಿಪಟಿಭಾನಾನಂ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಾದೀನಞ್ಚ ಪರಿಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, "ವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತತ್ತಾ ಖ್ವಾಹಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಮಹಾಪುರಿಸೋತಿ ವದಾಮೀ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೩೭೭) ವಚನತೋ ವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತತಾಯ ಚ ಮಹಾಪುರಿಸೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಮಾರೋಪಿ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ"ತಿ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

ಮಾರವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಉಪಕಾಜೀವಕವತ್ಥು

ಸಬ್ಬಾಭಿಭೂತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಉಪಕಂ ಆಜೀವಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ಪತ್ತಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣೋ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಸತ್ತಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪವತ್ತನತ್ಥಂ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅಟ್ಠಾರಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ

ಉಪಕಂ ಆಜೀವಕಂ ಅದ್ದಸ। ಸೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ “ವಿಪ್ಪಸನ್ನಾನಿ ಖೋ ತೇ, ಆವುಸೋ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ, ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಛವಿವಣ್ಣೋ ಪರಿಯೋದಾತೋ, ಕಂಸಿ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಕೋ ವಾ ತೇ ಸತ್ಥಾ, ಕಸ್ಸ ವಾ ತ್ವಂ ಧಮ್ಮಂ ರೋಚೇಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ “ಮಯ್ಹಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ ಆಚರಿಯೋ ವಾ ನತ್ಥೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೫೩.“ಸಬ್ಬಾಭಿಭೂ ಸಬ್ಬವಿದೂಹಮಸ್ಮಿ,
ಸಬ್ಬೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಅನೂಪಲಿತ್ತೋ।
ಸಬ್ಬಞ್ಜಹೋ ತಣ್ಹಕ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತೋ,
ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಕಮುದ್ದಿಸೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬಾಭಿಭೂ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ತೇಭೂಮಕಧಮ್ಮಾನಂ ಅಭಿಭವನತೋ ಸಬ್ಬಾಭಿಭೂ। **ಸಬ್ಬವಿದೂ**ತಿ ವಿದಿತಸಬ್ಬಚತುಭೂಮಕಧಮ್ಮೋ। **ಸಬ್ಬೇಸು ಧಮ್ಮೇಸೂ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸುಪಿ ತೇಭೂಮಕಧಮ್ಮೇಸು ತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠೀಹಿ ಅನೂಪಲಿತ್ತೋ। **ಸಬ್ಬಞ್ಜಹೋ**ತಿ ಸಬ್ಬೇ ತೇಭೂಮಕಧಮ್ಮೇ ಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋ। **ತಣ್ಹಕ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತೋ**ತಿ ತಣ್ಹಕ್ಖಯನ್ತೇ ಉಪ್ಪಾದಿತೇ ತಣ್ಹಕ್ಖಯಸಙ್ಖಾತೇ ಅರಹತ್ತೇ ಅಸೇಖಾಯ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ವಿಮುತ್ತೋ। **ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾದಿಭೇದೇ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಮೇವ ಜಾನಿತ್ವಾ। **ಕಮುದ್ದಿಸೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ “ಅಯಂ ಮೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ ಆಚರಿಯೋ ವಾ”ತಿ ಕಂ ನಾಮ ಉದ್ದಿಸೇಯ್ಯನ್ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಉಪಕೋ ಆಜೀವಕೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಚನಂ ನೇವಾಭಿನನ್ದಿ, ನ ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿ। ಸೀಸಂ ಪನ ಚಾಲೇತ್ವಾ ಜಿವ್ಹಂ ನಿಲ್ಲಾಳೇತ್ವಾ ಏಕಪದಿಕಮಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಲುದ್ದಕನಿವಾಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸೀತಿ।

ಉಪಕಾಜೀವಕವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಸಕ್ಕಪಞ್ಹವತ್ಥು

ಸಬ್ಬದಾನನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವರಾಜಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕೇ ದೇವತಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಹೇ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಕತರಂ ದಾನಂ ನು ಖೋ ದಾನೇಸು, ಕತರೋ ರಸೋ ರಸೇಸು, ಕತರಾ ರತಿ ರತೀಸು ಜೇಟ್ಠಕಾ, ತಣ್ಹಕ್ಖಯೋವ ಕಸ್ಮಾ ಜೇಟ್ಠಕೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ? ತೇ ಪಞ್ಹೇ ಏಕಾ ದೇವತಾಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಏಕೋ ಪನ ದೇವೋ ಏಕಂ ದೇವಂ, ಸೋಪಿ ಅಪರನ್ತಿ ಏವಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ದಸಸು ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸೇಸು ದ್ವಾದಸ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ವಿಚರಿಂಸು। ಏತ್ತಕೇನಾಪಿ ಕಾಲೇನ ಪಞ್ಹಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಅದಿಸ್ವಾ ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾರಾಜಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಕಿಂ, ತಾತಾ, ಮಹಾದೇವತಾಸನ್ನಿಪಾತೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಹೇ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಮ್ಹಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಪಞ್ಹಂ ನಾಮೇತಂ, ತಾತಾ”ತಿ। “ದಾನರಸರತೀಸು ಕತಮಾ ದಾನರಸರತೀ ನು ಖೋ ಸೇಟ್ಠಾ, ತಣ್ಹಕ್ಖಯೋವ ಕಸ್ಮಾ ಸೇಟ್ಠೋ”ತಿ ಇಮೇ ಪಞ್ಹೇ ವಿನಿಚ್ಛಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಆಗತಮ್ಹಾತಿ। ತಾತಾ, ಮಯಮ್ಪಿ ಇಮೇಸಂ ಅತ್ಥೇ ನ ಜಾನಾಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ರಾಜಾ ಜನಸಹಸ್ಸೇನ ಚಿನ್ತಿತೇ ಅತ್ಥೇ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಙ್ಖಣೇನೇವ ಜಾನಾತಿ, ಸೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಚ ಪುಞ್ಞೇನ ಚ ವಿಸಿಟ್ಠೋ, ಏಥ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮಾತಿ ತಮೇವ ದೇವಗಣಂ ಆದಾಯ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನಾಪಿ “ಕಿಂ, ತಾತಾ, ಮಹನ್ತೋ ದೇವಸನ್ನಿಪಾತೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। “ತಾತಾ, ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಹಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಜಾನಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಬುದ್ಧವಿಸಯಾ ಹೇತೇ। ಸತ್ಥಾ ಪನೇತರಹಿ ಕಹಂ ವಿಹರತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಜೇತವನೇ”ತಿ ಸುತ್ವಾ “ಏಥ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ದೇವಗಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಸಕಲಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ “ಕಿಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಹತಾ ದೇವಸಙ್ಘೇನ ಆಗತೋಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ಭನ್ತೇ, ದೇವಗಣೇನ ಇಮೇ

ನಾಮ ಪಞ್ಹಾ ಸಮುಟ್ಠಾಪಿತಾ, ಅಞ್ಞೋ ಇಮೇಸಂ ಅತ್ಥಂ ಜಾನಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಇಮೇಸಂ ನೋ ಅತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇಥಾ"ತಿ ಆಹ।

ಸತ್ಥಾ "ಸಾಧು ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಾ ಹಿ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಮಹಾಪರಿಚ್ಚಾಗೇ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾದಿಸಾನಂ ಕಙ್ಖಚ್ಛೇದನತ್ಥಮೇವ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿವಿದ್ಧಂ, ತಯಾ ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹೇಸು ಹಿ ಸಬ್ಬದಾನಾನಂ ಧಮ್ಮದಾನಂ ಸೇಟ್ಠಂ, ಸಬ್ಬರಸಾನಂ ಧಮ್ಮರಸೋ ಸೇಟ್ಠೋ, ಸಬ್ಬರತೀನಂ ಧಮ್ಮರತಿ ಸೇಟ್ಠಾ, ತಣ್ಹಕ್ಖಯೋ ಪನ ಅರಹತ್ತಂ ಸಮ್ಪಾಪಕತ್ತಾ ಸೇಟ್ಠೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೫೪."ಸಬ್ಬದಾನಂ ಧಮ್ಮದಾನಂ ಜಿನಾತಿ,
ಸಬ್ಬರಸಂ ಧಮ್ಮರಸೋ ಜಿನಾತಿ।
ಸಬ್ಬರತಿಂ ಧಮ್ಮರತಿ ಜಿನಾತಿ,
ತಣ್ಹಕ್ಖಯೋ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಂ ಜಿನಾತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬದಾನಂ ಧಮ್ಮದಾನನ್ತಿ** ಸಚೇಪಿ ಹಿ ಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭೇ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ನಿರನ್ತರಂ ಕತ್ವಾ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಖೀಣಾಸವಾನಂ ಕದಲಿಗಬ್ಭಸದಿಸಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ದದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಾಗಮೇ ಚತುಪ್ಪದಿಕಾಯ ಗಾಥಾಯ ಕತಾನುಮೋದನಾವ ಸೇಟ್ಠಾ। ತಞ್ಹಿ ದಾನಂ ತಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಸೋಳಸಿಂ ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ। ಏವಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ದೇಸನಾಪಿ ವಾಚನಮ್ಪಿ ಸವನಮ್ಪಿ ಮಹನ್ತಂ। ಯೇನ ಚ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಬಹೂನಂ ತಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಕಾರಿತಂ, ತಸ್ಸೇವ ಆನಿಸಂಸೋ ಮಹಾ। ತಥಾರೂಪಾಯ ಏವ ಪರಿಸಾಯ ಪಣೀತಪಿಣ್ಡಪಾತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ದಿನ್ನದಾನತೋಪಿ ಸಪ್ಪಿತೇಲಾದೀನಂ ಪತ್ತೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಭೇಸಜ್ಜದಾನತೋಪಿ ಮಹಾವಿಹಾರಸದಿಸಾನಂ ವಿಹಾರಾನಞ್ಚ ಲೋಹಪಾಸಾದಸದಿಸಾನಞ್ಚ ಪಾಸಾದಾನಂ ಅನೇಕಾನಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕಾರೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಸೇನಾಸನದಾನತೋಪಿ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಾದೀಹಿ ವಿಹಾರೇ ಆರಬ್ಭ ಕತಪರಿಚ್ಚಾಗತೋಪಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಚತುಪ್ಪದಿಕಾಯ ಗಾಥಾಯ ಅನುಮೋದನಾವಸೇನಾಪಿ ಪವತ್ತಿತಂ ಧಮ್ಮದಾನಮೇವ ವರಂ ಸೇಟ್ಠಂ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? ಏವರೂಪಾನಿ ಹಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾವ ಕರೋನ್ತಿ, ನೋ ಅಸುತ್ವಾ। ಸಚೇ ಹಿ ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಧಮ್ಮಂ ನ ಸುಣೇಯ್ಯುಂ, ಉಳುಙ್ಕಮತ್ತಂ ಯಾಗುಮ್ಪಿ ಕಟಚ್ಛುಮತ್ತಂ ಭತ್ತಮ್ಪಿ ನ ದದೇಯ್ಯುಂ। ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಸಬ್ಬದಾನೇಹಿ ಧಮ್ಮದಾನಮೇವ ಸೇಟ್ಠಂ। ಅಪಿಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧೇ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಚ ಸಕಲಕಪ್ಪಂ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಉದಕಬಿನ್ದೂನಿ ಗಣೇತುಂ ಸಮತ್ಥಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಾದಯೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಅಧಿಗನ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರಾದೀಹಿ ಕಥಿತಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕರಿಂಸು, ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಸಾವಕಪಾರಮೀಞಾಣಂ ಸಚ್ಛಿಕರಿಂಸು। ಇಮಿನಾಪಿ ಕಾರಣೇನ, ಮಹಾರಾಜ, ಧಮ್ಮದಾನಮೇವ ಸೇಟ್ಠಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - "**ಸಬ್ಬದಾನಂ ಧಮ್ಮದಾನಂ ಜಿನಾತೀ**"ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಪನ ಗನ್ಧರಸಾದಯೋಪಿ ರಸಾ ಉಕ್ಕಂಸತೋ ದೇವತಾನಂ ಸುಧಾಭೋಜನರಸೋಪಿ ಸಂಸಾರವಟ್ಟೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ದುಕ್ಖಾನುಭವನಸ್ಸೇವ ಪಚ್ಚಯೋ। ಯೋ ಪನೇಸ ಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತೋ ಚ ನವಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತೋ ಚ ಧಮ್ಮರಸೋ, ಅಯಮೇವ ಸಬ್ಬರಸಾನಂ ಸೇಟ್ಠೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - "**ಸಬ್ಬರಸಂ ಧಮ್ಮರಸೋ ಜಿನಾತೀ**"ತಿ । ಯಾಪೇಸಾ ಪುತ್ತರತಿಧೀತುರತಿಧನರತಿಇತ್ಥಿರತಿನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಾದಿರತಿಪಭೇದಾ ಚ ಅನೇಕಪ್ಪಭೇದಾ ರತೀ, ಸಾಪಿ ಸಂಸಾರವಟ್ಟೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ದುಕ್ಖಾನುಭವನಸ್ಸೇವ ಪಚ್ಚಯೋ। ಯಾ ಪನೇಸಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಸುಣನ್ತಸ್ಸ ವಾ ವಾಚೇನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಪೀತಿ ಉದಗ್ಗಭಾವಂ ಜನೇತಿ, ಅಸ್ಸೂನಿ ಪವತ್ತೇತಿ, ಲೋಮಹಂಸಂ ಜನೇತಿ, ಸಾಯಂ ಸಂಸಾರವಟ್ಟಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬರತೀನಂ ಏವರೂಪಾ ಧಮ್ಮರತಿಯೇವ ಸೇಟ್ಠಾ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - "**ಸಬ್ಬರತಿಂ ಧಮ್ಮರತಿ ಜಿನಾತೀ**"ತಿ ತಣ್ಹಕ್ಖಯೋ ಪನ ತಣ್ಹಾಯ ಖಯನ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅರಹತ್ತಂ ಸಕಲಸ್ಸಪಿ ವಟ್ಟದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅಭಿಭವನತೋ ಸಬ್ಬಸೇಟ್ಠಮೇವ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - "**ತಣ್ಹಕ್ಖಯೋ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಂ ಜಿನಾತೀ**"ತಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥರಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಅತ್ಥಂ ಕಥೇನ್ತೇಯೇವ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಕ್ಕೋಪಿ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಭನ್ತೇ, ಏವಂಜೇಟ್ಠಕೇ ನಾಮ ಧಮ್ಮದಾನೇ ಕಿಮತ್ಥಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ತಿಂ ನ ದಾಪೇಥ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥೇತ್ವಾ ಪತ್ತಿಂ ದಾಪೇಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಜ್ಜಾದಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ವಾ ಪಾಕತಿಕಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ವಾ ಉಪನಿಸಿನ್ನಕಥಂ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಅನುಮೋದನಮ್ಪಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಪತ್ತಿಂ ದದೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಆಹ।

ಸಕ್ಕಪಞ್ಹವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ಅಪುತ್ತಕಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು

ಹನನ್ತಿ ಭೋಗಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಪುತ್ತಕಸೇಟ್ಠಿಂ ನಾಮ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸ ಕಿರ ಕಾಲಕಿರಿಯಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ "ಅಪುತ್ತಕಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ಕಸ್ಸ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ರಞ್ಞೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ತಹಿ ದಿವಸೇಹಿ ತಸ್ಸ ಗೇಹತೋ ಧನಂ ರಾಜಕುಲಂ ಅಭಿಹರಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಹನ್ದ ಕುತೋ ನು ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಆಗಚ್ಛಸಿ ದಿವಾದಿವಸ್ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸೇಟ್ಠಿ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಲಕತೋ, ತಮಹಂ ಅಪುತ್ತಕಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ರಾಜನ್ತೇಪುರಂ ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಬ್ಬಂ ಸುತ್ತೇ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೩೦) ಆಗತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಸೋ ಕಿರ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಾ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನೇ ಉಪನೀತೇ "ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಕೇಳಿಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಭೋಜನೇ ಉಪಟ್ಠಿತೇ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ "ಇದಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಭೋಜನ"ನ್ತಿ ಕಣಾಜಕಂ ಭುಞ್ಜತಿ ಬಿಳಙ್ಗದುತಿಯಂ। ವತ್ಥಯಾನಛತ್ತೇಸುಪಿ ಮನಾಪೇಸು ಉಪಟ್ಠಾಪಿತೇಸು ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಪಹರನ್ತೋ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಣಾನಿ ಧಾರೇತಿ, ಜಜ್ಜರರಥಕೇನ ಯಾತಿ ಪಣ್ಣಛತ್ತಕೇನ ಧಾರಿಯಮಾನೇನಾತಿ ಏವಂ ರಞ್ಞಾ ಆರೋಚಿತೇ ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ।

ಭೂತಪುಬ್ಬಂ ಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿ, ಗಹಪತಿ, ತಗರಸಿಖಿಂ ನಾಮ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ ಪಟಿಪಾದೇಸಿ। "ದೇಥ ಸಮಣಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಅಸ್ಸದ್ಧೇ ಬಾಲೇ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ "ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಮೇ ಇಮಸ್ಸ ಮುಖತೋ 'ದೇಹೀ'ತಿ ವಚನಂ ಸುತಂ, ಅಜ್ಜ ಮಮ ಮನೋರಥಂ ಪೂರೇನ್ತೀ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಣೀತಭೋಜನಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಿವತ್ತಮಾನೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ, ಸಮಣ, ಕಿಞ್ಚಿ ತೇ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಣೀತಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಿಸ್ವಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಹುತ್ವಾ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ವರಮೇತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಾಸಾ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾ ವಾ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯುಂ। ತೇ ಹಿ ಇಮಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಯಂ ಪನ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯಿಸ್ಸತಿ, ನಟ್ಠೋ ಮೇ ಸೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ"ತಿ। ಸೋ ಭಾತು ಚ ಪನ ಏಕಪುತ್ತಕಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರಸ್ಸ ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ "ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತುಸನ್ತಕಂ ಯಾನಕಂ, ಅಯಂ ತಸ್ಸ ಗೋಣೋ"ತಿಆದೀನಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿ "ಇದಾನಿ ತಾವೇಸ ಏವಂ ವದೇತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಪನ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಭೋಗೇ ಕೋ ರಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಅರಞ್ಞಂ ನೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಚ್ಛಮೂಲೇ ಗೀವಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಮೂಲಕನ್ದಂ ವಿಯ ಗೀವಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಛಡ್ಡೇಸಿ। ಇದಮಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಯಂ ಖೋ ಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿ, ಗಹಪತಿ, ತಗರಸಿಖಿಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ ಪಟಿಪಾದೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜಿ, ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ

ಇಮಿಸ್ಸಾಯೇವ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಸೇಟ್ಠಿತ್ತಂ ಕಾರೇಸಿ। ಯಂ ಖೋ ಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿ, ಗಹಪತಿ, ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಅಹೋಸಿ 'ವರಮೇತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಾಸಾ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾ ವಾ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ನಾಸ್ಸುಳಾರಾಯ ಭತ್ತಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ, ನಾಸ್ಸುಳಾರಾಯ ವತ್ಥಭೋಗಾಯ, ನಾಸ್ಸುಳಾರಾಯ ಯಾನಭೋಗಾಯ, ನಾಸ್ಸುಳಾರಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕಾಮಗುಣಾನಂ ಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ। ಯಂ ಖೋ ಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿ, ಗಹಪತಿ, ಭಾತು ಚ ಪನ ಏಕಪುತ್ತಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ಥ, ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಇದಂ ಸತ್ತಮಂ ಅಪುತ್ತಕಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ರಾಜಕೋಸಂ ಪವೇಸೇತಿ। ತಸ್ಸ ಖೋ ಪನ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಪುರಾಣಞ್ಚ ಪುಞ್ಞಂ ಪರಿಕ್ಖೀಣಂ, ನವಞ್ಚ ಪುಞ್ಞಂ ಅನುಪಚಿತಂ। ಅಜ್ಜ ಪನ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿ, ಗಹಪತಿ, ಮಹಾರೋರುವೇ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚತೀ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೩೧)।

ರಾಜಾ ಸತ್ಥು ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಹೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ, ಏತ್ತಕೇ ನಾಮ ಭೋಗೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ನೇವ ಅತ್ತನಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ನ ತುಮ್ಹಾದಿಸೇ ಬುದ್ಧೇ ಧುರವಿಹಾರೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ಆಹ । ಸತ್ಥಾ "ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ದುಮ್ಮೇಧಪುಗ್ಗಲಾ ನಾಮ ಭೋಗೇ ಲಭಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ನ ಗವೇಸನ್ತಿ, ಭೋಗೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನತಣ್ಹಾ ಪನೇತೇ ದೀಘರತ್ತಂ ಹನತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೫೫."ಹನನ್ತಿ ಭೋಗಾ ದುಮ್ಮೇಧಂ, ನೋ ಚ ಪಾರಗವೇಸಿನೋ।
ಭೋಗತಣ್ಹಾಯ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ಹನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇವ ಅತ್ತನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನೋ ಚ ಪಾರಗವೇಸಿನೋತಿ** ಯೇ ಪನ ನಿಬ್ಬಾನಪಾರಗವೇಸಿನೋ ಪುಗ್ಗಲಾ, ನ ತೇ ಭೋಗಾ ಹನನ್ತಿ। **ಅಞ್ಞೇವ ಅತ್ತನನ್ತಿ** ಭೋಗೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ತಣ್ಹಾಯ ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರೇ ವಿಯ ಅತ್ತಾನಮೇವ ಹನತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅಪುತ್ತಕಸೇಟ್ಠಿವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ಅಙ್ಕುರವತ್ಥು

ತಿಣದೋಸಾನೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಙ್ಕುರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು "ಯೇ ಝಾನಪ್ಪಸುತಾ ಧೀರಾ"ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೮೧) ಗಾಥಾಯ ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ತತ್ಥ ಇನ್ದಕಂ ಆರಬ್ಭ। ಸೋ ಕಿರ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಆಭತಂ ಕಟಚ್ಛುಮತ್ತಕಂ ಭಿಕ್ಖಂ ದಾಪೇಸಿ। ತದಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಂ ಅಙ್ಕುರೇನ ದಸವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಉದ್ಧನಪನ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ದಿನ್ನದಾನತೋ ಮಹಪ್ಫಲತರಂ ಜಾತಂ। ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥಾ, "ಅಙ್ಕುರ, ದಾನಂ ನಾಮ ವಿಚೇಯ್ಯ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ತಂ ಸುಖೇತ್ತೇ ಸುವುತ್ತಬೀಜಂ ವಿಯ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ। ತ್ವಂ ಪನ ತಥಾ ನಾಕಾಸಿ, ತೇನ ತೇ ದಾನಂ ನ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಜಾತ"ನ್ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ -

"ವಿಚೇಯ್ಯ ದಾನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ।
ವಿಚೇಯ್ಯ ದಾನಂ ಸುಗತಪ್ಪಸತ್ಥಂ,
ಯೇ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ಇಧ ಜೀವಲೋಕೇ।
ಏತೇಸು ದಿನ್ನಾನಿ ಮಹಪ್ಫಲಾನಿ,

ಬೀಜಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ ಯಥಾಸುಖೇತ್ತೇ”ತಿ॥ (ಪೇ॰ ವ॰ ೩೧೯) -

ವತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೫೬“ತಿಣದೋಸಾನಿ ಖೇತ್ತಾನಿ, ರಾಗದೋಸಾ ಅಯಂ ಪಜಾ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ವೀತರಾಗೇಸು, ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೩೫೭“ತಿಣದೋಸಾನಿ ಖೇತ್ತಾನಿ, ದೋಸದೋಸಾ ಅಯಂ ಪಜಾ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ವೀತದೋಸೇಸು, ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೩೫೮“ತಿಣದೋಸಾನಿ ಖೇತ್ತಾನಿ, ಮೋಹದೋಸಾ ಅಯಂ ಪಜಾ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ವೀತಮೋಹೇಸು, ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೩೫೯“ತಿಣದೋಸಾನಿ ಖೇತ್ತಾನಿ, ಇಚ್ಛಾದೋಸಾ ಅಯಂ ಪಜಾ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ವಿಗತಿಚ್ಛೇಸು, ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಿಣದೋಸಾನೀ**ತಿ ಸಾಮಾಕಾದೀನಿ ತಿಣಾನಿ ಉಟ್ಠಹನ್ತಾನಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಣಾಪರಣ್ಣಾನಿ ಖೇತ್ತಾನಿ ದೂಸೇನ್ತಿ, ತೇನ ತಾನಿ ನ ಬಹುಫಲಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಸತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಅನ್ತೋ ರಾಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೋ ಸತ್ತೇ ದೂಸೇತಿ, ತೇನ ತೇಸು ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ನ ಹೋತಿ । ಖೀಣಾಸವೇಸು ದಿನ್ನಂ ಪನ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ತಿಣದೋಸಾನಿ ಖೇತ್ತಾನಿ, ರಾಗದೋಸಾ ಅಯಂ ಪಜಾ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ವೀತರಾಗೇಸು, ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲ”ನ್ತಿ॥ -

ಸೇಸಗಾಥಾಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಅಙ್ಕುರೋ ಚ ಇನ್ದಕೋ ಚ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅಙ್ಕುರವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಮಂ।

ತಣ್ಹಾವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಚತುವೀಸತಿಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೨೫. ಭಿಕ್ಖುವಗ್ಗೋ

೧. ಪಞ್ಚಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಚಕ್ಖುನಾ ಸಂವರೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇಸು ಕಿರ ಏಕೇಕೋ ಚಕ್ಖುದ್ವಾರಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ದ್ವಾರೇಸು ಏಕೇಕಮೇವ ರಕ್ಖಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ದುರಕ್ಖಂ ರಕ್ಖಾಮಿ, ಅಹಂ ದುರಕ್ಖಂ ರಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ವಿವದಿತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಇಮಮತ್ಥಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಚಕ್ಖುದ್ವಾರಾದೀನಿ ರಕ್ಖನ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ರಕ್ಖನದ್ವಾರಮೇವ ದುರಕ್ಖನ್ತಿ ಮಞ್ಞಾಮ, ಕೋ ನು ಖೋ ಅಮ್ಹೇಸು ದುರಕ್ಖಂ ರಕ್ಖತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಪಿ ಅನೋಸಾದೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಾನಿ ಪೇತಾನಿ ದುರಕ್ಖಾನೇವ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ನ ಇದಾನೇವ ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು ಅಸಂವುತಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಸಂವುತಾ, ಅಸಂವುತತ್ತಾಯೇವ ಚ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಓವಾದೇ ಅವತ್ತಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕದಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತೇ ತಕ್ಕಸಿಲಜಾತಕಸ್ಸ ವತ್ಥುಂ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ರಕ್ಖಸೀನಂ ವಸೇನ ರಾಜಕುಲೇ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೇ ಪತ್ತಾಭಿಸೇಕೇನ ಮಹಾಸತ್ತೇನ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ರಾಜಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಅತ್ತನೋ ಸಿರಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ವೀರಿಯಂ ನಾಮೇತಂ ಸತ್ತೇಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಮೇವಾ"ತಿ ಉದಾನವಸೇನ ಉದಾನಿತಂ -

"ಕುಸಲೂಪದೇಸೇ ಧಿತಿಯಾ ದಳ್ಹಾಯ ಚ,
ಅನಿವತ್ತಿತತ್ತಾಭಯಭೀರುತಾಯ ಚ।
ನ ರಕ್ಖಸೀನಂ ವಸಮಾಗಮಿಮ್ಹಸೇ,
ಸ ಸೋತ್ಥಿಭಾವೋ ಮಹತಾ ಭಯೇನ ಮೇ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೩೨) -

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ತದಾಪಿ ತುಮ್ಹೇವ ಪಞ್ಚ ಜನಾ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ರಜ್ಜಗಹಣತ್ಥಾಯ ನಿಕ್ಖನ್ತಂ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಆವುಧಹತ್ಥಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ರಕ್ಖಸೀಹಿ ಚಕ್ಖುದ್ವಾರಾದಿವಸೇನ ಉಪನೀತೇಸು ರೂಪಾರಮ್ಮಣಾದೀಸು ಅಸಂವುತಾ ಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಅವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೀಯನ್ತಾ ರಕ್ಖಸೀಹಿ ಖಾದಿತಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿತ್ಥ। ತೇಸು ಪನ ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಸುಸಂವುತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧನ್ತಿಂ ದೇವವಣ್ಣಿಂ ಯಕ್ಖಿನಿಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸೋತ್ಥಿನಾ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ತೋ ರಾಜಾ ಅಹಮೇವಾ"ತಿ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಸಬ್ಬಾನಿ ದ್ವಾರಾನಿ ಸಂವರಿತಬ್ಬಾನಿ। ಏತಾನಿ ಹಿ ಸಂವರನ್ತೋ ಏವ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೬೦."ಚಕ್ಖುನಾ ಸಂವರೋ ಸಾಧು, ಸಾಧು ಸೋತೇನ ಸಂವರೋ।
ಘಾನೇನ ಸಂವರೋ ಸಾಧು, ಸಾಧು ಜಿವ್ಹಾಯ ಸಂವರೋ॥

೩೬೧."ಕಾಯೇನ ಸಂವರೋ ಸಾಧು, ಸಾಧು ವಾಚಾಯ ಸಂವರೋ।
ಮನಸಾ ಸಂವರೋ ಸಾಧು, ಸಾಧು ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಂವರೋ।
ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಂವುತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚಕ್ಖುನಾತಿ** ಯದಾ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚಕ್ಖುದ್ವಾರೇ ರೂಪಾರಮ್ಮಣಂ ಆಪಾಥಮಾಗಚ್ಛತಿ, ತದಾ ಇಟ್ಠಾರಮ್ಮಣೇ ಅರಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಅನಿಟ್ಠಾರಮ್ಮಣೇ ಅದುಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಅಸಮಪೇಕ್ಖನೇನ ಮೋಹಂ ಅನುಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ದ್ವಾರೇ ಸಂವರೋ ಥಕನಂ ಪಿದಹನಂ ಗುತ್ತಿ ಕತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಸೋ ಏವರೂಪೋ ಚಕ್ಖುನಾ ಸಂವರೋ ಸಾಧು। ಏಸ ನಯೋ ಸೋತದ್ವಾರಾದೀಸುಪಿ।

ಚಕ್ಖುದ್ವಾರಾದೀಸುಯೇವ ಪನ ಸಂವರೋ ವಾ ಅಸಂವರೋ ವಾ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪರತೋ ಪನ ಜವನವೀಥಿಯಂ ಏಸ ಲಬ್ಭತಿ। ತದಾ ಹಿ ಅಸಂವರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಾ ಅಕ್ಖನ್ತಿ ಕೋಸಜ್ಜಂ ಮುಟ್ಠಸಚ್ಚಂ ಅಞ್ಞಾಣನ್ತಿ ಅಕುಸಲವೀಥಿಯಂ ಅಯಂ ಪಞ್ಚವಿಧೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಸಂವರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೋ ಸದ್ಧಾ ಖನ್ತಿ ವೀರಿಯಂ ಸತಿ ಞಾಣನ್ತಿ ಕುಸಲವೀಥಿಯಂ ಅಯಂ ಪಞ್ಚವಿಧೋ ಲಬ್ಭತಿ।

ಕಾಯೇನ ಸಂವರೋತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಪಸಾದಕಾಯೋಪಿ ಚೋಪನಕಾಯೋಪಿ ಲಬ್ಭತಿ। ಉಭಯಮ್ಪಿ ಪನೇತಂ ಕಾಯದ್ವಾರಮೇವ। ತತ್ಥ ಪಸಾದದ್ವಾರೇ ಸಂವರಾಸಂವರೋ ಕಥಿತೋವ। ಚೋಪನದ್ವಾರೇಪಿ ತಂವತ್ಥುಕಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಅದಿನ್ನಾದಾನಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ। ತೇಹಿ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಕುಸಲವೀಥಿಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೇಹಿ ತಂ ದ್ವಾರಂ ಅಸಂವುತಂ ಹೋತಿ, ಕುಸಲವೀಥಿಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೇಹಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾವೇರಮಣಿಆದೀಹಿ ಸಂವುತಂ। **ಸಾಧು ವಾಚಾಯಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಚೋಪನವಾಚಾಪಿ ವಾಚಾ। ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೇಹಿ ಮುಸಾವಾದಾದೀಹಿ ತಂ ದ್ವಾರಂ ಅಸಂವುತಂ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದಾವೇರಮಣಿಆದೀಹಿ ಸಂವುತಂ। **ಮನಸಾ ಸಂವರೋ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಜವನಮನತೋ ಅಞ್ಞೇನ ಮನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಭಿಜ್ಝಾದಯೋ ನತ್ಥಿ। ಮನೋದ್ವಾರೇ ಪನ ಜವನಕ್ಖಣೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೇಹಿ ಅಭಿಜ್ಝಾದೀಹಿ ತಂ ದ್ವಾರಂ ಅಸಂವುತಂ ಹೋತಿ, ಅನಭಿಜ್ಝಾದೀಹಿ ಸಂವುತಂ ಹೋತಿ। **ಸಾಧು ಸಬ್ಬತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ಚಕ್ಖುದ್ವಾರಾದೀಸು ಸಬ್ಬೇಸುಪಿ ಸಂವರೋ ಸಾಧು। ಏತ್ತಾವತಾ ಹಿ ಅಟ್ಠ ಸಂವರದ್ವಾರಾನಿ ಅಟ್ಠ ಚ ಅಸಂವರದ್ವಾರಾನಿ ಕಥಿತಾನಿ। ತೇಸು ಅಟ್ಠಸು ಅಸಂವರದ್ವಾರೇಸು ಠಿತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಕಲವಟ್ಟಮೂಲಕದುಕ್ಖತೋ ನ ಮುಚ್ಚತಿ, ಸಂವರದ್ವಾರೇಸು ಪನ ಠಿತೋ ಸಬ್ಬಸ್ಮಾಪಿ ವಟ್ಟಮೂಲಕದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - "ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಂವುತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ತೇ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಪಞ್ಚಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಹಂಸಘಾತಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಹತ್ಥಸಂಯತೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಹಂಸಘಾತಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಕಿರ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕಾ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಏಕತೋ ವಿಚರನ್ತಿ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಅಚಿರವತಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಆತಪೇ ತಪ್ಪಮಾನಾ ಸಾರಣೀಯಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ದ್ವೇ ಹಂಸಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ದಹರಭಿಕ್ಖು ಸಕ್ಖರಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಏಕಸ್ಸ ಹಂಸಪೋತಕಸ್ಸ ಅಕ್ಖಿಂ ಪಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ, ಇತರೋ "ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಿಟ್ಠತು ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ಅಕ್ಖಿ, ಪರಪಸ್ಸೇ ಅಕ್ಖಿಂ ಪಹರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿಯೇವಾತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಉಪಧಾರೇಹೀ"ತಿ ದುತಿಯಂ ಸಕ್ಖರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಹಂಸಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾಭಾಗೇ ಖಿಪಿ, ಹಂಸೋ ಸಕ್ಖರಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಇತರಂ ವಟ್ಟಸಕ್ಖರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಪಸ್ಸೇ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಓರಿಮಕ್ಖಿನಾ ನಿಕ್ಖಾಮೇಸಿ। ಹಂಸೋ ವಿರವನ್ತೋ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಾದಮೂಲೇಯೇವ ಪತಿ। ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಠಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ, "ಆವುಸೋ, ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ವೋ ಕತಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಕರೋನ್ತೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ದಸ್ಸೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತಯಾ ಭಿಕ್ಖು ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ಕತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖು ಕಸ್ಮಾ ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಏವಮಕಾಸಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ವಸಮಾನಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇಸುಪಿ ಠಾನೇಸು ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕರಿಂಸು , ತ್ವಂ ಪನ ಏವರೂಪೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಇನ್ದಪತ್ತನಗರೇ ಧನಞ್ಚಯೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಿತರಾ ಉಪರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ವಾ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇನ್ತೋ ಕುರುಧಮ್ಮೇ ವತ್ತಿತ್ಥ। ಕುರುಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ಪಞ್ಚಸೀಲಾನಿ, ತಾನಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪರಿಸುದ್ಧಾನಿ ಕತ್ವಾ ರಕ್ಖಿ। ಯಥಾ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ, ಏವಮಸ್ಸ ಮಾತಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಉಪರಾಜಾ ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರಜ್ಜುಗಾಹಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಸಾರಥಿ ಸೇಟ್ಠಿ ದೋಣಮಾಪಕೋ ಮಹಾಮತ್ತೋ ದೋವಾರಿಕೋ ನಗರಸೋಭಿನೀ ವಣ್ಣದಾಸೀತಿ ಏವಮೇತೇಸು ಏಕಾದಸಸು ಜನೇಸು ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖನ್ತೇಸು ಕಲಿಙ್ಗರಟ್ಠೇ ದನ್ತಪುರನಗರೇ ಕಲಿಙ್ಗೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ತಸ್ಮಿಂ ರಟ್ಠೇ ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಅಞ್ಜನಸನ್ನಿಭೋ ನಾಮ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥೀ ಮಹಾಪುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ। ರಟ್ಠವಾಸಿನೋ "ತಸ್ಮಿಂ ಆನೀತೇ ದೇವೋ ವಸ್ಸಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಆನಯನತ್ಥಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪಹಿಣಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಹತ್ಥಿಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಯಾಚನಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಆಹ -

"ತವ ಸದ್ಧಞ್ಚ ಸೀಲಞ್ಚ, ವಿದಿತ್ವಾನ ಜನಾಧಿಪ।
ವಣ್ಣಂ ಅಞ್ಜನವಣ್ಣೇನ, ಕಲಿಙ್ಗಸ್ಮಿಂ ನಿಮಿಮ್ಹಸೇ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೩.೭೬) -

ಇಮಂ ತಿಕನಿಪಾತೇ ಜಾತಕಂ ಕಥೇಸಿ। ಹತ್ಥಿಮ್ಹಿ ಪನ ಆನೀತೇಪಿ ದೇವೇ ಅವಸ್ಸನ್ತೇ "ಸೋ ರಾಜಾ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖತಿ, ತೇನಸ್ಸ ರಟ್ಠೇ ದೇವೋ ವಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ "ಯಂ ಸೋ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖತಿ, ತಂ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಆನೇಥಾ"ತಿ ಪುನ ಕಾಲಿಙ್ಗೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಚ ಅಮಚ್ಚೇ ಚ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇಸು ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾಚನ್ತೇಸು ರಾಜಾನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲೇಸು ಕಿಞ್ಚಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಮತ್ತಂ ಕತ್ವಾ "ಅಪರಿಸುದ್ಧಂ ನೋ ಸೀಲ"ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾಪಿ "ನ ಏತ್ತಾವತಾ ಸೀಲಭೇದೋ ಹೋತೀ"ತಿ ತೇಹಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿತಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಾನಿ ಕಥಯಿಂಸು। ಕಾಲಿಙ್ಗೋ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಾಪೇತ್ವಾ ಆಭತಂ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ದಿಸ್ವಾವ ಸಮಾದಾಯ ಸಾಧುಕಂ ಪೂರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ರಟ್ಠೇ ದೇವೋ ಪಾವಸ್ಸಿ, ರಟ್ಠಂ ಖೇಮಂ ಸುಭಿಕ್ಖಂ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

"ಗಣಿಕಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ, ಪುಣ್ಣೋ ದೋವಾರಿಕೋ ತದಾ।
ರಜ್ಜುಗಾಹೋ ಚ ಕಚ್ಚಾನೋ, ದೋಣಮಾಪಕೋ ಚ ಕೋಲಿತೋ॥

"ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತದಾ ಸೇಟ್ಠೀ, ಅನುರುದ್ಧೋ ಚ ಸಾರಥೀ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಥೇರೋ, ಉಪರಾಜಾನನ್ದಪಣ್ಡಿತೋ॥

"ಮಹೇಸೀ ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಮಾಯಾದೇವೀ ಜನೇತ್ತಿಕಾ।
ಕುರುರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ, ಏವಂ ಧಾರೇಥ ಜಾತಕ"ನ್ತಿ॥ -

ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇಪಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಭೇದೇ ಆಸಙ್ಕಂ ಕರಿಂಸು, ತ್ವಂ ಪನ ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅತಿಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಮಕಾಸಿ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ವಾಚಾಯ ಚ ಸಂಯತೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೬೨."ಹತ್ಥಸಂಯತೋ ಪಾದಸಂಯತೋ,
ವಾಚಾಸಂಯತೋ ಸಂಯತುತ್ತಮೋ।
ಅಜ್ಝತ್ತರತೋ ಸಮಾಹಿತೋ,

ಏಕೋ ಸನ್ತುಸಿತೋ ತಮಾಹು ಭಿಕ್ಖು”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹತ್ಥಸಂಯತೋ**ತಿ ಹತ್ಥಕೀಳಾಪನಾದೀನಂ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಪರೇಸಂ ಪಹರಣಾದೀನಂ ವಾ ಅಭಾವೇನ ಹತ್ಥಸಂಯತೋ। ದುತಿಯಪದೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ವಾಚಾಯ ಪನ ಮುಸಾವಾದಾದೀನಂ ಅಕರಣತೋ ವಾಚಾಯ ಸಂಯತೋ। **ಸಂಯತುತ್ತಮೋ**ತಿ ಸಂಯತತತ್ತಭಾವೋ, ಕಾಯಚಲನಸೀಸುಕ್ಖಿಪನಭಮುಕವಿಕಾರಾದೀನಂ ಅಕಾರಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಜ್ಝತ್ತರತೋ**ತಿ ಗೋಚರಜ್ಝತ್ತಸಙ್ಖಾತಾಯ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಭಾವನಾಯ ರತೋ। **ಸಮಾಹಿತೋ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಠಪಿತೋ। **ಏಕೋ ಸನ್ತುಸಿತೋ**ತಿ ಏಕವಿಹಾರೀ ಹುತ್ವಾ ಸುಟ್ಠು ತುಸಿತೋ ವಿಪಸ್ಸನಾಚಾರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಗಮೇನ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ। ಪುಥುಜ್ಜನಕಲ್ಯಾಣಕಞ್ಹಿ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸೇಖಾ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಗಮೇನ ಸನ್ತುಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಸನ್ತುಸಿತಾ, ಅರಹಾ ಪನ ಏಕನ್ತಸನ್ತುಸಿತೋವ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಹಂಸಘಾತಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಕೋಕಾಲಿಕವತ್ಥು

ಯೋ ಮುಖಸಂಯತೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು “ಅಥ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೀ”ತಿ ಸುತ್ತೇ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೧; ಸು॰ ನಿ॰ ಕೋಕಾಲಿಕಸುತ್ತ; ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೮೯) ಆಗತಮೇವ। ಅತ್ಥೋಪಿಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಕೋಕಾಲಿಕೇ ಪನ ಪದುಮನಿರಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಅಹೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಮುಖಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ, ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಹಿಸ್ಸ ಪಥವೀ ವಿವರಂ ಅದಾಸೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಮುಖಮೇವ ನಿಸ್ಸಾಯ ನಟ್ಠೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಸೋತುಕಾಮೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾಚಿತೋ ತಸ್ಸ ಪಕಾಸನತ್ಥಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ಕಚ್ಛಪೋ ವಸತಿ। ದ್ವೇ ಹಂಸಪೋತಕಾ ಗೋಚರಾಯ ಚರನ್ತಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಕತ್ವಾ ದಳ್ಹವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಕಚ್ಛಪಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - “ಸಮ್ಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಹಿಮವನ್ತೇ ಚಿತ್ತಕೂಟಪಬ್ಬತತಲೇ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯ ವಸನಟ್ಠಾನಂ, ರಮಣೀಯೋ ಪದೇಸೋ, ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಸಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿ”ನ್ತಿ। “ಸಮ್ಮ, ಅಹಂ ಕಥಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ? “ಮಯಂ ತಂ ನೇಸ್ಸಾಮ, ಸಚೇ ಮುಖಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ। “ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಮ್ಮಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಂ ಗಚ್ಛಥಾ”ತಿ। ತೇ “ಸಾಧೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಏಕಂ ದಣ್ಡಕಂ ಕಚ್ಛಪೇನ ಡಂಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ತಸ್ಸ ಉಭೋ ಕೋಟಿಯೋ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿಂಸು। ತಂ ತಥಾ ಹಂಸೇಹಿ ನೀಯಮಾನಂ ಗಾಮದಾರಕಾ ದಿಸ್ವಾ “ದ್ವೇ ಹಂಸಾ ಕಚ್ಛಪಂ ದಣ್ಡೇನ ಹರನ್ತೀ”ತಿ ಆಹಂಸು। ಕಚ್ಛಪೋ “ಯದಿ ಮಂ ಸಹಾಯಕಾ ನೇನ್ತಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಹೋತಿ ದುಟ್ಠಚೇಟಕಾ”ತಿ ವತ್ತುಕಾಮೋ ಹಂಸಾನಂ ಸೀಘವೇಗತಾಯ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ರಾಜನಿವೇಸನಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗಂ ಸಮ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ದಟ್ಠಟ್ಠಾನತೋ ದಣ್ಡಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಙ್ಗಣೇ ಪತಿತ್ವಾ ದ್ವೇಧಾ ಭಿಜ್ಜಿ। ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

“ಅವಧೀ ವತ ಅತ್ತಾನಂ, ಕಚ್ಛಪೋ ಬ್ಯಾಹರಂ ಗಿರಂ।
ಸುಗ್ಗಹೀತಸ್ಮಿಂ ಕಟ್ಠಸ್ಮಿಂ, ವಾಚಾಯ ಸಕಿಯಾವಧೀ॥

“ಏತಮ್ಹಿ ದಿಸ್ವಾ ನರವೀರಿಯಸೇಟ್ಠ,
ವಾಚಂ ಪಮುಞ್ಚೇ ಕುಸಲಂ ನಾತಿವೇಲಂ।
ಪಸ್ಸಸಿ ಬಹುಭಾಣೇನ, ಕಚ್ಛಪಂ ಬ್ಯಸನಂ ಗತ”ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೨.೧೨೯-೧೩೦)।

ಇಮಂ ದುಕನಿಪಾತೇ **ಬಹುಭಾಣಿಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಮುಖಸಂಯತೇನ ಸಮಚಾರಿನಾ ಅನುದ್ಧತೇನ ನಿಬ್ಬುತಚಿತ್ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೬೩.“ಯೋ ಮುಖಸಂಯತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಮನ್ತಭಾಣೀ ಅನುದ್ಧತೋ।
ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ದೀಪೇತಿ, ಮಧುರಂ ತಸ್ಸ ಭಾಸಿತ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮುಖಸಂಯತೋ**ತಿ ದಾಸಚಣ್ಡಾಲಾದಯೋಪಿ “ತ್ವಂ ದುಜ್ಜಾತೋ, ತ್ವಂ ದುಸ್ಸೀಲೋ”ತಿಆದೀನಂ ಅವಚನತಾಯ ಮುಖೇನ ಸಂಯತೋ। **ಮನ್ತಭಾಣೀ**ತಿ ಮನ್ತಾ ವುಚ್ಚತಿ ಪಞ್ಞಾ, ತಾಯ ಭಣನಸೀಲೋ। **ಅನುದ್ಧತೋ**ತಿ ನಿಬ್ಬುತಚಿತ್ತೋ। **ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ದೀಪೇತೀ**ತಿ ಭಾಸಿತತ್ಥಞ್ಚೇವ ದೇಸನಾಧಮ್ಮಞ್ಚ ಕಥೇತಿ। **ಮಧುರ**ನ್ತಿ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಭಾಸಿತಂ ಮಧುರಂ ನಾಮ। ಯೋ ಪನ ಅತ್ಥಮೇವ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ನ ಪಾಳಿಂ, ಪಾಳಿಂಯೇವ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ನ ಅತ್ಥಂ, ಉಭಯಂ ವಾ ಪನ ನ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ಮಧುರಂ ನಾಮ ನ ಹೋತೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಕೋಕಾಲಿಕವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಧಮ್ಮಾರಾಮತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಧಮ್ಮಾರಾಮೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಧಮ್ಮಾರಾಮತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾರಾ ಕಿರ “ಇತೋ ಮೇ ಚತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಆರೋಚಿತೇ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ವಿಚರಿಂಸು। ತತ್ಥ ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಸ್ಸೂನಿ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಖೀಣಾಸವಾನಂ ಧಮ್ಮಸಂವೇಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸಬ್ಬೇಪಿ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವಗ್ಗಬನ್ಧನೇನ ವಿಚರನ್ತಿ। ಏಕೋ ಪನ ಧಮ್ಮಾರಾಮೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ನ ಉಪಸಙ್ಕಮತಿ। ಭಿಕ್ಖೂಹಿ “ಕಿಂ, ಆವುಸೋ”ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಪಟಿವಚನಮ್ಪಿ ಅದತ್ವಾ, “ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ಚತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಞ್ಚಮ್ಹಿ ಅವೀತರಾಗೋ, ಸತ್ಥರಿ ಧರಮಾನೇಯೇವ ವಾಯಮಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಏಕಕೋವ ವಿಹರನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಾ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ಆವಜ್ಜೇತಿ ಚಿನ್ತೇತಿ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ - “ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಾರಾಮಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇಸು ಸಿನೇಹಮತ್ತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ‘ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮನ್ತನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಕರೋತೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಏವಂ ಕರೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಕಿಂ ಕಾರಣಾ”ತಿ? ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ಚತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಥ, ಅಹಞ್ಚಮ್ಹಿ ಅವೀತರಾಗೋ, ತುಮ್ಹೇಸು ಧರನ್ತೇಸುಯೇವ ವಾಯಮಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ಆವಜ್ಜಾಮಿ ಚಿನ್ತೇಮಿ ಅನುಸ್ಸರಾಮೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ “ಸಾಧು ಸಾಧೂ”ತಿ ತಸ್ಸ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞೇನಾಪಿ ಮಯಿ ಸಿನೇಹವನ್ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಧಮ್ಮಾರಾಮಸದಿಸೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀಹಿ ಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತಾ ಮಮ ಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತಿ ನಾಮ, ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಾಯೇವ ಪನ ಮಂ ಪೂಜೇನ್ತಿ ನಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೬೪."ಧಮ್ಮಾರಾಮೋ ಧಮ್ಮರತೋ, ಧಮ್ಮಂ ಅನುವಿಚಿನ್ತಯಂ।
ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರಂ ಭಿಕ್ಖು, ಸದ್ಧಮ್ಮಾ ನ ಪರಿಹಾಯತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ನಿವಾಸನಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಧಮ್ಮೋ ಆರಾಮೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಧಮ್ಮಾರಾಮೋ।** ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಧಮ್ಮೇ ರತೋತಿ **ಧಮ್ಮರತೋ।** ತಸ್ಸೇವ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಿಚಿನ್ತನತಾಯ **ಧಮ್ಮಂ ಅನುವಿಚಿನ್ತಯಂ,** ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನುಸ್ಸರ**ನ್ತಿ ತಮೇವ ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ। **ಸದ್ಧಮ್ಮಾ**ತಿ ಏವರೂಪೋ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ತತಿಂಸಭೇದಾ ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮಾ ನವವಿಧಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಾ ಚ ನ ಪರಿಹಾಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಧಮ್ಮಾರಾಮತ್ಥೇರವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ವಿಪಕ್ಖಸೇವಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಸಲಾಭನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ವಿಪಕ್ಖಸೇವಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸ ಕಿರೇಕೋ ದೇವದತ್ತಪಕ್ಖಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಹಾಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕುಹಿಂ ಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಸುಕಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತು"ನ್ತಿ। "ಲದ್ಧೋ ತೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಲದ್ಧೋ"ತಿ। "ಇಧ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮಹಾಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ, ಕತಿಪಾಹಂ ಇಧೇವ ಹೋಹೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನೇನ ಕತಿಪಾಹಂ ತತ್ಥ ವಸಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ । ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಪಕ್ಖಿಕೋ ಏಸೋ"ತಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಏವಮಕಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ತತ್ಥ ಏಕಂ ದಹರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿಂ, ನ ಚ ಪನ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಲದ್ಧಿಂ ರೋಚೇಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಭಗವಾ "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತ್ವಂ ಲದ್ಧಿಂ ನ ರೋಚೇಸಿ, ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠಕಾನಂಯೇವ ಪನ ಲದ್ಧಿಂ ರೋಚೇನ್ತೋ ವಿಯ ವಿಚರಸಿ। ನ ತ್ವಂ ಇದಾನೇವ ಏವಂ ಕರೋಸಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏವರೂಪೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ತಾವ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಾಮಂ ದಿಟ್ಠೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನೇಸ ಕೇಸಂ ಲದ್ಧಿಂ ರೋಚೇನ್ತೋ ವಿಯ ವಿಚರಿ, ಆಚಿಕ್ಖಥ ನೋ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

"ಪುರಾಣಚೋರಾನ ವಚೋ ನಿಸಮ್ಮ,
ಮಹಿಳಾಮುಖೋ ಪೋಥಯಮನ್ವಚಾರೀ।
ಸುಸಞ್ಞತಾನಞ್ಹಿ ವಚೋ ನಿಸಮ್ಮ,
ಗಜುತ್ತಮೋ ಸಬ್ಬಗುಣೇಸು ಅಟ್ಠಾ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೨೬) -

ಇಮಂ **ಮಹಿಳಾಮುಖಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಸಕಲಾಭೇನೇವ ಸನ್ತುಟ್ಠೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಪರಲಾಭಂ ಪತ್ಥೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಪರಲಾಭಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಝಾನವಿಪಸ್ಸನಾಮಗ್ಗಫಲೇಸು ಏಕಧಮ್ಮೋಪಿ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸಕಲಾಭಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸೇವ ಪನ ಝಾನಾದೀನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೬೫."ಸಲಾಭಂ ನಾತಿಮಞ್ಞೇಯ್ಯ, ನಾಞ್ಞೇಸಂ ಪಿಹಯಂ ಚರೇ।
ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪಿಹಯಂ ಭಿಕ್ಖು, ಸಮಾಧಿಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ॥

೩೬೬."ಅಪ್ಪಲಾಭೋಪಿ ಚೇ ಭಿಕ್ಖು, ಸಲಾಭಂ ನಾತಿಮಞ್ಞತಿ।

ತಂ ವೇ ದೇವಾ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಸುದ್ಧಾಜೀವಿಂ ಅತನ್ದಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಲಾಭನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಲಾಭಂ। ಸಪದಾನಚಾರಞ್ಹಿ ಪರಿವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅನೇಸನಾಯ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತೋ ಸಲಾಭಂ ಅತಿಮಞ್ಞತಿ ಹೀಳೇತಿ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ ನಾಮ। ತಸ್ಮಾ ಏವಂ ಅಕರಣೇನ ಸಲಾಭಂ ನಾತಿಮಞ್ಞೇಯ್ಯ। **ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪಿಹಯನ್ತಿ** ಅಞ್ಞೇಸಂ ಲಾಭಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ನ ಚರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಾಧಿಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತೀತಿ** ಅಞ್ಞೇಸಞ್ಹಿ ಲಾಭಂ ಪಿಹಯನ್ತೋ ತೇಸಂ ಚೀವರಾದಿಕರಣೇ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಆಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಪ್ಪನಾಸಮಾಧಿಂ ವಾ ಉಪಚಾರಸಮಾಧಿಂ ವಾ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ। **ಸಲಾಭಂ ನಾತಿಮಞ್ಞತೀತಿ** ಅಪ್ಪಲಾಭೋಪಿ ಸಮಾನೋ ಉಚ್ಚನೀಚಕುಲೇ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸಪದಾನಂ ಚರನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಲಾಭಂ ನಾತಿಮಞ್ಞತಿ ನಾಮ। **ತಂ ವೇತಿ** ತಂ ಏವರೂಪಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಾರಜೀವಿತತಾಯ ಸುದ್ಧಾಜೀವಿಂ ಜಙ್ಘಬಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಕಪ್ಪನೇನ ಅಕುಸೀತತಾಯ ಅತನ್ದಿತಂ ದೇವಾ ಪಸಂಸನ್ತಿ ಥೋಮೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ವಿಪಕ್ಖಸೇವಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಪಞ್ಚಗ್ಗದಾಯಕಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಸಬ್ಬಸೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಚಗ್ಗದಾಯಕಂ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಸಸ್ಸೇ ಖೇತ್ತೇ ಠಿತಕಾಲೇಯೇವ ಖೇತ್ತಗ್ಗಂ ನಾಮ ದೇತಿ, ಖಲಕಾಲೇ ಖಲಗ್ಗಂ ನಾಮ ದೇತಿ, ಖಲಭಣ್ಡಕಾಲೇ ಖಲಭಣ್ಡಗ್ಗಂ ನಾಮ ದೇತಿ, ಉಕ್ಖಲಿಕಕಾಲೇ ಕುಮ್ಭಗ್ಗಂ ನಾಮ ದೇತಿ, ಪಾತಿಯಂ ವಡ್ಢಿತಕಾಲೇ ಪಾತಗ್ಗಂ ನಾಮ ದೇತೀತಿ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಅಗ್ಗದಾನಾನಿ ದೇತಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಅದತ್ವಾ ನಾಮ ನ ಭುಞ್ಜತಿ। ತೇನಸ್ಸ **ಪಞ್ಚಗ್ಗದಾಯಕೋತ್ವೇವ** ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಚಸ್ಸ ತಿಣ್ಣಂ ಫಲಾನಂ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಭೋಜನವೇಲಾಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋಪಿ ದ್ವಾರಪಮುಖೇ ಅನ್ತೋಗೇಹಾಭಿಮುಖೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತಿ, ಸತ್ಥಾರಂ ದ್ವಾರೇ ಠಿತಂ ನ ಪಸ್ಸತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಪನ ತಂ ಪರಿವಿಸಮಾನಾ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು ಅಗ್ಗಂ ದತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತಿ, ಇದಾನಿ ಚ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ। ಸಚೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಭತ್ತಂ ಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸತಿ, ಪುನಪಾಹಂ ಪಚಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ "ಏವಂ ಅಯಂ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ನ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸತ್ಥು ಪಿಟ್ಠಿಂ ದತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ತಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೀ ಓನಮಿತ್ವಾ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಂ ಪಾಣಿನಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೀ ವಿಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಥಾ ಠಿತಾ ಏವ ಚ ಪನ "ಗತೋ ನು ಖೋ ನೋ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಅಡ್ಢಕ್ಖಿಕೇನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪನ ಸವನಭಯೇನ "ಅತಿಚ್ಛಥಾ"ತಿ ನ ವದೇತಿ, ಓಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ಪನ ಸಣಿಕಮೇವ "ಅತಿಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹ । ಸತ್ಥಾ "ನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೀಸಂ ಚಾಲೇಸಿ। ಲೋಕಗರುನಾ ಬುದ್ಧೇನ "ನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೀಸೇ ಚಾಲಿತೇ ಸಾ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಮಹಾಹಸಿತಂ ಹಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ ಗೇಹಾಭಿಮುಖಂ ಓಭಾಸಂ ಮುಞ್ಚಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ಪಿಟ್ಠಿಂ ದತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋಯೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಹಸಿತಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣಾನಞ್ಚ ರಸ್ಮೀನಂ ಓಭಾಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅದ್ದಸ। ಬುದ್ಧಾ ಹಿ ನಾಮ ಗಾಮೇ ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಾ ಹೇತುಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಅತ್ತಾನಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಭೋತಿ ನಾಸಿತೋಮ್ಹಿ ತಯಾ, ರಾಜಪುತ್ತಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ಠಿತಂ ಮಯ್ಹಂ ಅನಾಚಿಕ್ಖನ್ತಿಯಾ ಭಾರಿಯಂ ತೇ ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅಡ್ಢಭುತ್ತಂ ಭೋಜನಪಾತಿಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಹಂ ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು ಅಗ್ಗಂ ದತ್ವಾವ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ಇತೋ ಚ ಮೇ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕೋವ ಭತ್ತಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಭುತ್ತೋ, ಏಕೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಅವಸಿಟ್ಠೋ, ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಸಿ ಮೇ ಇದಂ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಮೇ ತವ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಭತ್ತೇನ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಅವತ್ವಾ, "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಗ್ಗಮ್ಪಿ ಮಯ್ಹಮೇವ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ, ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಡ್ಢಭುತ್ತಭತ್ತಮ್ಪಿ, ಚರಿಮಕಭತ್ತಪಿಣ್ಡೋಪಿ ಮಯ್ಹಮೇವ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ। ಮಯಞ್ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರದತ್ತೂಪಜೀವಿಪೇತಸದಿಸಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

“ಯದಗ್ಗತೋ ಮಜ್ಝತೋ ಸೇಸತೋ ವಾ,

ಪಿಣ್ಡಂ ಲಭೇಥ ಪರದತ್ತೂಪಜೀವೀ।

ನಾಲಂ ಥುತುಂ ನೋಪಿ ನಿಪಚ್ಚವಾದೀ,

ತಂ ವಾಪಿ ಧೀರಾ ಮುನಿ ವೇದಯನ್ತೀ”ತಿ॥ (ಸು॰ ನಿ॰ ೨೧೯)।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ಸುತ್ವಾವ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ “ಅಹೋ ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ದೀಪಸಾಮಿಕೋ ನಾಮ ರಾಜಪುತ್ತೋ ‘ನ ಮೇ ತವ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಭತ್ತೇನ ಅತ್ಥೋ’ತಿ ಅವತ್ವಾ ಏವಂ ವಕ್ಖತೀ”ತಿ ದ್ವಾರೇ ಠಿತಕೋವ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ - “ಭೋ ಗೋತಮ , ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕೇ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ವದಥ, ಕಿತ್ತಾವತಾ ಭಿಕ್ಖು ನಾಮ ಹೋತೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ಕಥಂರೂಪಾ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಸಪ್ಪಾಯಾ”ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ “ಇಮೇ ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ‘ನಾಮರೂಪ’ನ್ತಿ ವದನ್ತಾನಂ ಕಥಂ ಸುಣಿಂಸು, ನಾಮರೂಪಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾವ ನೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ, “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಾಮೇ ಚ ರೂಪೇ ಚ ಅರಜ್ಜನ್ತೋ ಅಸಜ್ಜನ್ತೋ ಅಸೋಚನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ನಾಮ ಹೋತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೬೭.“ಸಬ್ಬಸೋ ನಾಮರೂಪಸ್ಮಿಂ, ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಮಮಾಯಿತಂ।

ಅಸತಾ ಚ ನ ಸೋಚತಿ, ಸ ವೇ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬಸೋ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ವೇದನಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ, ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಚಾತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ವಸೇನ ಪವತ್ತೇ ನಾಮರೂಪೇ। **ಮಮಾಯಿತ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಅಹನ್ತಿ ವಾ ಮಮನ್ತಿ ವಾ ಗಾಹೋ ನತ್ಥಿ। **ಅಸತಾ ಚ ನ ಸೋಚತೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ನಾಮರೂಪೇ ಖಯವಯಂ ಪತ್ತೇ “ಮಮ ರೂಪಂ ಖೀಣಂ…ಪೇ॰… ಮಮ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಖೀಣ”ನ್ತಿ ನ ಸೋಚತಿ ನ ವಿಹಞ್ಞತಿ, “ಖಯವಯಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಖೀಣ”ನ್ತಿ ಪಸ್ಸತಿ। **ಸ ವೇ**ತಿ ಸೋ ಏವರೂಪೋ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ನಾಮರೂಪೇ ಮಮಾಯಿತರಹಿತೋಪಿ ಅಸತಾಪಿ ತೇನ ಅಸೋಚನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಉಭೋಪಿ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಪಞ್ಚಗ್ಗದಾಯಕಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಮ್ಬಹುಲಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಮೇತ್ತಾವಿಹಾರೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೇ ಅವನ್ತಿಜನಪದೇ ಕುರರಘರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪವತ್ತಪಬ್ಬತೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಸೋಣೋ ನಾಮ ಕೋಟಿಕಣ್ಣೋ ಉಪಾಸಕೋ ಥೇರಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಥೇರೇನ “ದುಕ್ಕರಂ ಖೋ, ಸೋಣ, ಯಾವಜೀವಂ ಏಕಭತ್ತಂ ಏಕಸೇಯ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ದ್ವೇ ವಾರೇ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋಪಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಅತಿವಿಯ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತೋ ತತಿಯವಾರೇ ಥೇರಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಭಿಕ್ಖುಕತ್ತಾ ದಕ್ಖಿಣಾಪಥೇ ತಿಣ್ಣಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇನ ದಿನ್ನಂ ಸಾಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಂಯೇವ ಅನುಞ್ಞಾತಸೇನಾಸನೋ ಬಹುದೇವ ರತ್ತಿಂ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಸೇನಾಸನೇ ತಂ ರತ್ತಿಭಾಗಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾರಾ ಅಜ್ಝಿಟ್ಠೋ ಸೋಳಸ ಅಟ್ಠಕವಗ್ಗಿಕಾನಿ (ಸು॰ ನಿ॰

೭೭೨ ಆದಯೋ) ಸಬ್ಬಾನೇವ ಸರಭಞ್ಞೇನ ಅಭಣಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭಗವಾ ಸರಭಞ್ಞಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅಬ್ಭಾನುಮೋದೇನ್ತೋ - "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಸಾಧುಕಾರಂ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾರಾ ದಿನ್ನಸಾಧುಕಾರಂ ಸುತ್ವಾ ಭೂಮಟ್ಠಕದೇವಾ ನಾಗಾ ಸುಪಣ್ಣಾತಿ ಏವಂ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಏಕಸಾಧುಕಾರಮೇವ ಅಹೋಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜೇತವನತೋ ವೀಸಯೋಜನಸತಮತ್ಥಕೇ ಕುರರಘರನಗರೇ ಥೇರಸ್ಸ ಮಾತು ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯ ಗೇಹೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾಪಿ ಮಹನ್ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಸಾಧುಕಾರಮದಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಉಪಾಸಿಕಾ ಆಹ - "ಕೋ ಏಸ ಸಾಧುಕಾರಂ ದೇತೀ"ತಿ? ಅಹಂ, ಭಗಿನೀತಿ। ಕೋಸಿ ತ್ವನ್ತಿ? ತವ ಗೇಹೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ, ದೇವತಾತಿ। ತ್ವಂ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮಯ್ಹಂ ಸಾಧುಕಾರಂ ಅದತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಕಸ್ಮಾ ದೇಸೀತಿ? ನಾಹಂ ತುಯ್ಹಂ ಸಾಧುಕಾರಂ ದಮ್ಮೀತಿ। ಅಥ ಕಸ್ಸ ತೇ ಸಾಧುಕಾರೋ ದಿನ್ನೋತಿ? ತವ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕೋಟಿಕಣ್ಣಸ್ಸ ಸೋಣತ್ಥೇರಸ್ಸಾತಿ। ಕಿಂ ಮೇ ಪುತ್ತೇನ ಕತನ್ತಿ? ಪುತ್ತೋ ತೇ ಅಜ್ಜ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ವಸಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ಸತ್ಥಾ ತವ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ಸಾಧುಕಾರಮದಾಸಿ। ತೇನಸ್ಸ ಮಯಾಪಿ ಸಾಧುಕಾರೋ ದಿನ್ನೋ। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಹಿ ಸಾಧುಕಾರಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಭೂಮಟ್ಠಕದೇವೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಏಕಸಾಧುಕಾರಮೇವ ಜಾತನ್ತಿ। ಕಿಂ ಪನ, ಸಾಮಿ, ಮಮ ಪುತ್ತೇನ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮೋ ಕಥಿತೋ, ಸತ್ಥಾರಾ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕಥಿತೋತಿ? ತವ ಪುತ್ತೇನ ಸತ್ಥು ಕಥಿತೋತಿ। ಏವಂ ದೇವತಾಯ ಕಥೇನ್ತಿಯಾವ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಕಲಸರೀರಂ ಫರಿ।

ಅಥಸ್ಸಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಸಚೇ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ವಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತುಂ ಸಕ್ಖಿ , ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಕಥೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿಯೇವ । ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋಣತ್ಥೇರೋಪಿ ಖೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಸಾಧುಕಾರೇ ದಿನ್ನೇ "ಅಯಂ ಮೇ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ದಿನ್ನಸಾಸನಂ ಆರೋಚೇತುಂ ಕಾಲೋ"ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ವಿನಯಧರಪಞ್ಚಮೇನ ಗಣೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೯) ಪಞ್ಚ ವರೇ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇಯೇವ ವಸಿತ್ವಾ "ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಜೇತವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಥೇರೋ ಪುನದಿವಸೇ ತಂ ಆದಾಯ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಮಾತು ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾಪಿ ಪುತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ತಾತ, ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ವಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸೀ"ತಿ। "ಉಪಾಸಿಕೇ, ತುಯ್ಹಂ ಕೇನ ಇದಂ ಕಥಿತ"ನ್ತಿ? "ತಾತ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಮಯಾ 'ಕೋ ಏಸೋ'ತಿ ವುತ್ತೇ 'ಅಹ'ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಏವಞ್ಚ ಏವಞ್ಚ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಏತದಹೋಸಿ - 'ಸಚೇ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಕಥೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। ಅಥ ನಂ ಆಹ - 'ತಾತ, ಯತೋ ತಯಾ ಸತ್ಥು ಸಮ್ಮುಖಾ ಧಮ್ಮೋ ಕಥಿತೋ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಕಥೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ಏವ। ಅಸುಕದಿವಸೇ ನಾಮ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತವ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಾತಾ'"ತಿ। ಸೋ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ "ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಮೇವ ದಾಸಿಂ ಗೇಹರಕ್ಖಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಜನಂ ಆದಾಯ ಅನ್ತೋನಗರೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ಕಾರಿತೇ ಮಣ್ಡಪೇ ಅಲಙ್ಕತಧಮ್ಮಾಸನಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸೋತುಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ನವಸತಾ ಚೋರಾ ತಸ್ಸಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಗೇಹೇ ಓತಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಪನ ಗೇಹಂ ಸತ್ತಹಿ ಪಾಕಾರೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸತ್ತದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಯುತ್ತಂ, ತತ್ಥ ತೇಸು ತೇಸು ಠಾನೇಸು ಚಣ್ಡಸುನಖೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಯಿಂಸು। ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ಛದನಸ್ಸ ಉದಕಪಾತಟ್ಠಾನೇ ಪನ ಪರಿಖಂ ಖಣಿತ್ವಾ ತಿಪುನಾ ಪೂರಯಿಂಸು। ತಂ ದಿವಾ ಆತಪೇನ ವಿಲೀನಂ ಪಕ್ಕುಥಿತಂ ವಿಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ರತ್ತಿಂ ಕಠಿನಂ ಕಕ್ಖಳಂ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ। ತಸ್ಸಾನನ್ತರಾ ಮಹನ್ತಾನಿ ಅಯಸಙ್ಘಾಟಕಾನಿ ನಿರನ್ತರಂ ಭೂಮಿಯಂ ಓದಹಿಂಸು। ಇತಿ ಇಮಞ್ಚಾರಕ್ಖಂ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಚ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ಠಿತಭಾವಂ ಪಟಿಚ್ಚ ತೇ ಚೋರಾ ಓಕಾಸಂ

ಅಲಭನ್ತಾ ತಂ ದಿವಸಂ ತಸ್ಸಾ ಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಉಮಙ್ಗಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಿಪುಪರಿಖಾಯ ಚ ಅಯಸಙ್ಘಾಟಕಾನಞ್ಚ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗೇನೇವ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕಂ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣಿಂಸು "ಸಚೇ ಸಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಧ ಪವಿಟ್ಠಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಗೇಹಾಭಿಮುಖೀ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಅಸಿನಾ ನಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಾರೇಥಾ"ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಚೋರಾಪಿ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಕಹಾಪಣಗಬ್ಭದ್ವಾರಂ ವಿವರಿಂಸು। ಸಾ ದಾಸೀ ಚೋರೇ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯೇ, ಬಹೂ ಚೋರಾ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಕಹಾಪಣಗಬ್ಭದ್ವಾರಂ ವಿವರಿಂಸೂ"ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। "ಚೋರಾ ಅತ್ತನಾ ದಿಟ್ಠಕಹಾಪಣೇ ಹರನ್ತು, ಅಹಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣಾಮಿ, ಮಾ ಮೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕರಿ, ಗೇಹಂ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ತಂ ಪಹಿಣಿ। ಚೋರಾಪಿ ಕಹಾಪಣಗಬ್ಭಂ ತುಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ರಜತಗಬ್ಭಂ ವಿವರಿಂಸು। ಸಾ ಪುನಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಉಪಾಸಿಕಾಪಿ "ಚೋರಾ ಅತ್ತನಾ ಇಚ್ಛಿತಂ ಹರನ್ತು, ಮಾ ಮೇ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕರೀ"ತಿ ಪುನ ತಂ ಪಹಿಣಿ। ಚೋರಾ ರಜತಗಬ್ಭಮ್ಪಿ ತುಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಗಬ್ಭಂ ವಿವರಿಂಸು। ಸಾ ಪುನಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಉಪಾಸಿಕಾ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಭೋತಿ ಜೇ ತ್ವಂ ಅನೇಕವಾರಂ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಾ, 'ಚೋರಾ ಯಥಾರುಚಿತಂ ಹರನ್ತು, ಅಹಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣಾಮಿ, ಮಾ ಮೇ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕರೀ'ತಿ ಮಯಾ ವುತ್ತಾಪಿ ಮಮ ಕಥಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಆಗಚ್ಛಸಿಯೇವ। ಸಚೇ ಇದಾನಿ ತ್ವಂ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸಸಿ, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ಗೇಹಮೇವ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಪಹಿಣಿ।

ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ತಸ್ಸಾ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಏವರೂಪಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸನ್ತಕಂ ಹರನ್ತಾನಂ ಅಸನಿ ಪತಿತ್ವಾ ಮತ್ಥಕಂ ಭಿನ್ದೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಚೋರಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸೀಘಂ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಸನ್ತಕಂ ಪಟಿಪಾಕತಿಕಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಕಹಾಪಣೇಹಿ ಕಹಾಪಣಗಬ್ಭಂ, ರಜತಸುವಣ್ಣೇಹಿ ರಜತಸುವಣ್ಣಗಬ್ಭೇ ಪುನ ಪೂರಯಿಂಸು। ಧಮ್ಮತಾ ಕಿರೇಸಾ, ಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಧಮ್ಮಚಾರಿನಂ ರಕ್ಖತಿ। ತೇನೇವಾಹ -

"ಧಮ್ಮೋ ಹವೇ ರಕ್ಖತಿ ಧಮ್ಮಚಾರಿಂ,
ಧಮ್ಮೋ ಸುಚಿಣ್ಣೋ ಸುಖಮಾವಹಾತಿ।
ಏಸಾನಿಸಂಸೋ ಧಮ್ಮೇ ಸುಚಿಣ್ಣೇ,
ನ ದುಗ್ಗತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ ಧಮ್ಮಚಾರೀ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೩೦೩; ಜಾ॰ ೧.೧೦.೧೦೨)।

ಚೋರಾಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಟ್ಠಾನೇ ಅಟ್ಠಂಸು। ಥೇರೋಪಿ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ವಿಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಆಸನಾ ಓತರಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಖಮಾಹಿ ಮೇ, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ಇದಂ, ತಾತಾ"ತಿ? "ಅಹಞ್ಹಿ ತುಮ್ಹೇಸು ಆಘಾತಂ ಕತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಮಾರೇತುಕಾಮೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ತೇ, ತಾತ, ಖಮಾಮೀ"ತಿ। ಸೇಸಚೋರಾಪಿ ತಥೇವ ವತ್ವಾ, "ತಾತಾ, ಖಮಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಆಹಂಸು - "ಅಯ್ಯೇ, ಸಚೇ ನೋ ಖಮಥ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ವೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ದಾಪೇಥಾ"ತಿ। ಸಾ ಪುತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ತಾತ, ಇಮೇ ಚೋರಾ ಮಮ ಗುಣೇಸು ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ಪಸನ್ನಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚನ್ತಿ, ಪಬ್ಬಾಜೇಥ ನೇ"ತಿ। ಥೇರೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ನಿವತ್ಥವತ್ಥಾನಂ ದಸಾನಿ ಛಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ತಮ್ಬಮತ್ತಿಕಾಯ ರಜಾಪೇತ್ವಾ ತೇ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಚ ನೇಸಂ ಏಕೇಕಸ್ಸ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮದಾಸಿ। ತೇ ನವಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ನವಸತಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಛಾಯಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ವೀಸಯೋಜನಸತಮತ್ಥಕೇ ಜೇತವನಮಹಾವಿಹಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಚರಿಯವಸೇನ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತೋ ವಿಯ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೬೮."ಮೇತ್ತಾವಿಹಾರೀ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು, ಪಸನ್ನೋ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ।

අධිගච්ඡේ පදං සන්තං, සඞ්ඛාරූපසමං සුඛං॥

೩೬೯"ಸಿಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖು ಇಮಂ ನಾವಂ, ಸಿತ್ತಾ ತೇ ಲಹುಮೇಸ್ಸತಿ।
ಛೇತ್ವಾ ರಾಗಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ, ತತೋ ನಿಬ್ಬಾನಮೇಹಿಸಿ॥

೩೭೦"ಪಞ್ಚ ಛಿನ್ದೇ ಪಞ್ಚ ಜಹೇ, ಪಞ್ಚ ಚುತ್ತರಿ ಭಾವಯೇ।
ಪಞ್ಚಸಙ್ಗಾತಿಗೋ ಭಿಕ್ಖು, ಓಘತಿಣ್ಣೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

೩೭೧"ಝಾಯ ಭಿಕ್ಖು ಮಾ ಪಮಾದೋ,
ಮಾ ತೇ ಕಾಮಗುಣೇ ರಮೇಸ್ಸು ಚಿತ್ತಂ।
ಮಾ ಲೋಹಗುಳಂ ಗಿಲೀ ಪಮತ್ತೋ,
ಮಾ ಕನ್ದೀ ದುಕ್ಖಮಿದನ್ತಿ ಡಯ್ಹಮಾನೋ॥

೩೭೨"ನತ್ಥಿ ಝಾನಂ ಅಪಞ್ಞಸ್ಸ, ಪಞ್ಞಾ ನತ್ಥಿ ಅಝಾಯತೋ।
ಯಮ್ಹಿ ಝಾನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾ ಚ, ಸ ವೇ ನಿಬ್ಬಾನಸನ್ತಿಕೇ॥

೩೭೩"ಸುಞ್ಞಾಗಾರಂ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ, ಸನ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ।
ಅಮಾನುಸೀ ರತೀ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾ ಧಮ್ಮಂ ವಿಪಸ್ಸತೋ॥

೩೭೪"ಯತೋ ಯತೋ ಸಮ್ಮಸತಿ, ಖನ್ಧಾನಂ ಉದಯಬ್ಬಯಂ।
ಲಭತೀ ಪೀತಿಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಅಮತಂ ತಂ ವಿಜಾನತಂ॥

೩೭೫"ತತ್ರಾಯಮಾದಿ ಭವತಿ, ಇಧ ಪಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ।
ಇನ್ದ್ರಿಯಗುತ್ತಿ ಸನ್ತುಟ್ಠಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಚ ಸಂವರೋ॥

೩೭೬"ಮಿತ್ತೇ ಭಜಸ್ಸು ಕಲ್ಯಾಣೇ, ಸುದ್ಧಾಜೀವೇ ಅತನ್ದಿತೇ।
ಪಟಿಸನ್ಥಾರವುತ್ಯಸ್ಸ, ಆಚಾರಕುಸಲೋ ಸಿಯಾ।
ತತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ, ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮೇತ್ತಾವಿಹಾರೀ**ತಿ ಮೇತ್ತಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋಪಿ ಮೇತ್ತಾವಸೇನ ತಿಕಚತುಕ್ಕಜ್ಝಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ ಮೇತ್ತಾವಿಹಾರೀಯೇವ ನಾಮ। **ಪಸನ್ನೋ**ತಿ ಯೋ ಪನ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಸನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪಸಾದಂ ರೋಚೇತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪದಂ ಸನ್ತ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ। ಏವರೂಪೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಉಪಸನ್ತತಾಯ ಸಙ್ಖಾರೂಪಸಮಂ, ಪರಮಸುಖತಾಯ ಸುಖನ್ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ, ವಿನ್ದತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸಿಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖು ಇಮಂ ನಾವನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖು ಇಮಂ ಅತ್ತಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ನಾವಂ ಮಿಚ್ಛಾವಿತಕ್ಕೋದಕಂ ಛಡ್ಡೇನ್ತೋ ಸಿಞ್ಚ। **ಸಿತ್ತಾ ತೇ ಲಹುಮೇಸ್ಸತೀ**ತಿ ಯಥಾ ಹಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಉದಕಸ್ಸೇವ ಭರಿತಾ ನಾವಾ ಛಿದ್ದಾನಿ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಉದಕಸ್ಸ ಸಿತ್ತತಾಯ ಸಿತ್ತಾ ಸಲ್ಲಹುಕಾ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅನೋಸೀದಿತ್ವಾ ಸೀಘಂ ಸುಪಟ್ಟನಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಂ ತವಾಪಿ ಅಯಂ ಮಿಚ್ಛಾವಿತಕ್ಕೋದಕಭರಿತಾ ಅತ್ತಭಾವನಾವಾ ಚಕ್ಖುದ್ವಾರಾದಿಛಿದ್ದಾನಿ ಸಂವರೇನ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾವಿತಕ್ಕೋದಕಸ್ಸ

ಸಿತ್ತತಾಯ ಸಿತ್ತಾ ಸಲ್ಲಹುಕಾ ಸಂಸಾರವಟ್ಟೇ ಅನೋಸೀದಿತ್ವಾ ಸೀಘಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ। **ಛೇತ್ವಾ**ತಿ ರಾಗದೋಸಬನ್ಧನಾನಿ ಛಿನ್ದ। ಏತಾನಿ ಹಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತೋ ತತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅನುಪಾದಿಸೇಸನಿಬ್ಬಾನಮೇವ ಏಹಿಸಿ, ಗಮಿಸ್ಸಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪಞ್ಚ ಛಿನ್ದೇತಿ ಹೇಟ್ಠಾಅಪಾಯಸಮ್ಪಾಪಕಾನಿ ಪಞ್ಚೋರಮ್ಭಾಗಿಯಸಂಯೋಜನಾನಿ ಪಾದೇ ಬದ್ಧರಜ್ಜುಂ ಪುರಿಸೋ ಸತ್ಥೇನ ವಿಯ ಹೇಟ್ಠಾಮಗ್ಗತ್ತಯೇನ ಛಿನ್ದೇಯ್ಯ। **ಪಞ್ಚ ಜಹೇ**ತಿ ಉಪರಿದೇವಲೋಕಸಮ್ಪಾಪಕಾನಿ ಪಞ್ಚುದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಸಂಯೋಜನಾನಿ ಪುರಿಸೋ ಗೀವಾಯ ಬದ್ಧರಜ್ಜುಕಂ ವಿಯ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಜಹೇಯ್ಯ ಪಜಹೇಯ್ಯ, ಛಿನ್ದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಞ್ಚ ಚುತ್ತರಿ ಭಾವಯೇ**ತಿ ಉದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪಹಾನತ್ಥಾಯ ಸದ್ಧಾದೀನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಉತ್ತರಿ ಭಾವೇಯ್ಯ। **ಪಞ್ಚಸಙ್ಗಾತಿಗೋ**ತಿ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ರಾಗದೋಸಮೋಹಮಾನದಿಟ್ಠಿಸಙ್ಗಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಮನೇನ ಪಞ್ಚಸಙ್ಗಾತಿಗೋ ಭಿಕ್ಖು **ಓಘತಿಣ್ಣೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ,** ಚತ್ತಾರೋ ಓಘೇ ತಿಣ್ಣೋಯೇವಾತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಝಾಯ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಭಿಕ್ಖು ತ್ವಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ವಸೇನ ಝಾಯ ಚೇವ, ಕಾಯಕಮ್ಮಾದೀಸು ಚ ಅಪ್ಪಮತ್ತವಿಹಾರಿತಾಯ ಮಾ ಪಮಜ್ಜಿ। **ರಮೇಸ್ಸೂ**ತಿ ಪಞ್ಚವಿಧೇ ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ತೇ ಚಿತ್ತಂ ಮಾ ರಮೇಸ್ಸು। **ಮಾ ಲೋಹಗುಳ**ನ್ತಿ ಸತಿವೋಸ್ಸಗ್ಗಲಕ್ಖಣೇನ ಹಿ ಪಮಾದೇನ ಪಮತ್ತಾ ನಿರಯೇ ತತ್ತಂ ಲೋಹಗುಳಂ ಗಿಲನ್ತಿ, ತೇನ ತಂ ವದಾಮಿ "ಮಾ ಪಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಲೋಹಗುಳಂ ಗಿಲಿ, ಮಾ ನಿರಯೇ ಡಯ್ಹಮಾನೋ 'ದುಕ್ಖಮಿದ'ನ್ತಿ ಕನ್ದೀ"ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ನತ್ಥಿ ಝಾನನ್ತಿ ಝಾನುಪ್ಪಾದಿಕಾಯ ವಾಯಾಮಪಞ್ಞಾಯ ಅಪಞ್ಞಸ್ಸ ಝಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಪಞ್ಞಾ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಅಝಾಯನ್ತಸ್ಸ "ಸಮಾಹಿತೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತೀ"ತಿ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣಾ ಪಞ್ಞಾ ನತ್ಥಿ। **ಯಮ್ಹಿ ಝಾನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾ ಚಾ**ತಿ ಯಮ್ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇ ಇದಂ ಉಭಯಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತೋಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸುಞ್ಞಾಗಾರಂ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸಾತಿ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ವಿವಿತ್ತೋಕಾಸೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನಸಿಕಾರೇನ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ। **ಸನ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ನಿಬ್ಬುತಚಿತ್ತಸ್ಸ। **ಸಮ್ಮಾ**ತಿ ಹೇತುನಾ ಕಾರಣೇನ ಧಮ್ಮಂ ವಿಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸನಾಸಙ್ಖಾತಾ ಅಮಾನುಸೀ ರತಿ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಾ ದಿಬ್ಬಾಪಿ ರತಿ ಹೋತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯತೋ ಯತೋ ಸಮ್ಮಸತೀತಿ ಅಟ್ಠತಿಂಸಾಯ ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಯೇನ ಯೇನಾಕಾರೇನ, ಪುರೇಭತ್ತಾದೀಸು ವಾ ಕಾಲೇಸು ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತನಾ ಅಭಿರುಚಿತೇ ಕಾಲೇ, ಅಭಿರುಚಿತೇ ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಮ್ಮಸತಿ। **ಉದಯಬ್ಬಯ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಉದಯಂ , ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಏವ ಚ ಲಕ್ಖಣೇಹಿ ವಯಂ। **ಪೀತಿಪಾಮೋಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ಧಮ್ಮಪೀತಿಂ ಧಮ್ಮಪಾಮೋಜ್ಜಞ್ಚ ಲಭತಿ। **ಅಮತ**ನ್ತಿ ತಂ ಸಪ್ಪಚ್ಚಯೇ ನಾಮರೂಪೇ ಪಾಕಟೇ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪೀತಿಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಅಮತನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪಾಪಕತ್ತಾ ವಿಜಾನತಂ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಅಮತಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತ್ರಾಯಮಾದಿ ಭವತೀತಿ ತತ್ರ ಅಯಂ ಆದಿ, ಇದಂ ಪುಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ। **ಇಧ ಪಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಪಣ್ಡಿತಭಿಕ್ಖುನೋ। ಇದಾನಿ "ತಂ ಆದೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಪುಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಇನ್ದ್ರಿಯಗುತ್ತೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಞ್ಹಿ ಪುಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ। ತತ್ಥ **ಇನ್ದ್ರಿಯಗುತ್ತೀ**ತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ। **ಸನ್ತುಟ್ಠೀ**ತಿ ಚತುಪಚ್ಚಯಸನ್ತೋಸೋ। ತೇನ ಆಜೀವಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಚೇವ ಪಚ್ಚಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಞ್ಚ ಸೀಲಂ ಕಥಿತಂ। **ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ**ತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಙ್ಖಾತೇ ಜೇಟ್ಠಕಸೀಲೇ ಪರಿಪೂರಕಾರಿತಾ ಕಥಿತಾ।

ಮಿತ್ತೇ ಭಜಸ್ಸು ಕಲ್ಯಾಣೇತಿ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಕಮ್ಮನ್ತೇ ಅಪತಿರೂಪಸಹಾಯೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಾಧುಜೀವಿತಾಯ ಸುದ್ಧಾಜೀವೇ ಜಙ್ಘಬಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿಕಕಪ್ಪನಾಯ ಅಕುಸೀತೇ ಅತನ್ದಿತೇ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೇ ಭಜಸ್ಸು, ಸೇವಸ್ಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿಸನ್ಥಾರವುತ್ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಆಮಿಸಪಟಿಸನ್ಥಾರೇನ ಚ ಧಮ್ಮಪಟಿಸನ್ಥಾರೇನ ಚ ಸಮ್ಪನ್ನವುತ್ತಿತಾಯ ಪಟಿಸನ್ಥಾರವುತ್ತಿ ಅಸ್ಸ, ಪಟಿಸನ್ಥಾರಸ್ಸ ಕಾರಕಾ

ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಚಾರಕುಸಲೋ**ತಿ ಸೀಲಮ್ಪಿ ಆಚಾರೋ, ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಮ್ಪಿ ಆಚಾರೋ। ತತ್ಥ ಕುಸಲೋ ಸಿಯಾ, ಛೇಕೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ**ತಿ ತತೋ ಪಟಿಸನ್ಥಾರವುತ್ತಿತೋ ಚ ಆಚಾರಕೋಸಲ್ಲತೋ ಚ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಧಮ್ಮಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಸಕಲಸ್ಸಾಪಿ ವಟ್ಟದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾರಾ ದೇಸಿತಾಸು ಇಮಾಸು ಗಾಥಾಸು ಏಕಮೇಕಿಸ್ಸಾಯ ಗಾಥಾಯ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಏಕಮೇಕಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಂ ನಿಸಿನ್ನನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಕಾಸೇನೇವ ವೀಸಯೋಜನಸತಿಕಂ ಕನ್ತಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸರೀರಂ ವಣ್ಣೇನ್ತಾ ಥೋಮೇನ್ತಾ ಪಾದೇ ವನ್ದಿಂಸೂತಿ।

ಸಮ್ಬಹುಲಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ವಸ್ಸಿಕಾ ವಿಯ ಪುಪ್ಫಾನೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಚಸತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇ ಕಿರ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾ ಪಾತೋವ ಪುಪ್ಫಿತಾನಿ ವಸ್ಸಿಕಪುಪ್ಫಾನಿ ಸಾಯಂ ವಣ್ಟತೋ ಮುಚ್ಚನ್ತಾನಿ ದಿಸ್ವಾ "ಪುಪ್ಫಾನಂ ವಣ್ಟೇಹಿ ಮುಚ್ಚನತೋ ಮಯಂ ಪಠಮತರಂ ರಾಗಾದೀಹಿ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವಾಯಮಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ವಣ್ಟತೋ ಮುಚ್ಚನಪುಪ್ಫೇನ ವಿಯ ದುಕ್ಖತೋ ಮುಚ್ಚಿತುಂ ವಾಯಮಿತಬ್ಬಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಆಲೋಕಂ ಫರಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೭೭."ವಸ್ಸಿಕಾ ವಿಯ ಪುಪ್ಫಾನಿ, ಮದ್ದವಾನಿ ಪಮುಞ್ಚತಿ।
ಏವಂ ರಾಗಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ, ವಿಪ್ಪಮುಞ್ಚೇಥ ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಸ್ಸಿಕಾ**ತಿ ಸುಮನಾ। **ಮದ್ದವಾನೀ**ತಿ ಮಿಲಾತಾನಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ವಸ್ಸಿಕಾ ಹಿಯ್ಯೋ ಪುಪ್ಫಿತಪುಪ್ಫಾನಿ ಪುನದಿವಸೇ ಪುರಾಣಭೂತಾನಿ ಮುಞ್ಚತಿ, ವಣ್ಟತೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ಏವಂ ತುಮ್ಹೇಪಿ ರಾಗಾದಯೋ ದೋಸೇ ವಿಪ್ಪಮುಞ್ಚೇಥಾತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸನ್ತಕಾಯತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಸನ್ತಕಾಯೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸನ್ತಕಾಯತ್ಥೇರಂ ನಾಮ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸ ಕಿರ ಹತ್ಥಪಾದಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ, ಕಾಯವಿಜಮ್ಭನರಹಿತೋ ಸನ್ತಅತ್ತಭಾವೋವ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸೀಹಯೋನಿತೋ ಆಗತೋ ಥೇರೋ। ಸೀಹಾ ಕಿರ ಏಕದಿವಸಂ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಜತಸುವಣ್ಣಮಣಿಪವಾಳಗುಹಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ಹರಿತಾಲಚುಣ್ಣೇಸು ಸತ್ತಾಹಂ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಉಟ್ಠಾಯ ನಿಪನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಚೇ ನಙ್ಗುಟ್ಠಸ್ಸ ವಾ ಕಣ್ಣಾನಂ ವಾ ಹತ್ಥಪಾದಾನಂ ವಾ ಚಲಿತತ್ತಾ ಮನೋಸಿಲಾಹರಿತಾಲಚುಣ್ಣಾನಂ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣತಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, "ನ ತೇ ಇದಂ ಜಾತಿಯಾ ವಾ ಗೋತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪತಿರೂಪ"ನ್ತಿ ಪುನ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಹಾರಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಚುಣ್ಣಾನಂ ಪನ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಭಾವೇ ಅಸತಿ "ಇದಂ ತೇ ಜಾತಿಗೋತ್ತಾನಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕ"ನ್ತಿ ಆಸಯಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಿಜಮ್ಭಿತ್ವಾ ದಿಸಾ ಅನುವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿತ್ವಾ ಗೋಚರಾಯ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಏವರೂಪಾಯ ಸೀಹಯೋನಿಯಾ ಆಗತೋ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು। ತಸ್ಸ

ಕಾಯಸಮಾಚಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ – “ನ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಸನ್ತಕಾಯತ್ಥೇರಸದಿಸೋ ಭಿಕ್ಖು ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ। ಇಮಸ್ಸ ಹಿ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಹತ್ಥಚಲನಂ ವಾ ಪಾದಚಲನಂ ವಾ ಕಾಯವಿಜಮ್ಭಿತಾ ವಾ ನತ್ಥೀ”ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ, “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಸನ್ತಕಾಯತ್ಥೇರೇನ ವಿಯ ಕಾಯಾದೀಹಿ ಉಪಸನ್ತೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೩೭೮“ಸನ್ತಕಾಯೋ ಸನ್ತವಾಚೋ, ಸನ್ತವಾ ಸುಸಮಾಹಿತೋ।
ವನ್ತಲೋಕಾಮಿಸೋ ಭಿಕ್ಖು, ಉಪಸನ್ತೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ತಕಾಯೋ**ತಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ ಸನ್ತಕಾಯೋ, ಮುಸಾವಾದಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ **ಸನ್ತವಾಚೋ,** ಅಭಿಜ್ಝಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ **ಸನ್ತವಾ,** ಕಾಯಾದೀನಂ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಸುಟ್ಠು ಸಮಾಹಿತತ್ತಾ **ಸುಸಮಾಹಿತೋ,** ಚತೂಹಿ ಮಗ್ಗೇಹಿ ಲೋಕಾಮಿಸಸ್ಸ ವನ್ತತಾಯ **ವನ್ತಲೋಕಾಮಿಸೋ** ಭಿಕ್ಖು ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ರಾಗಾದೀನಂ ಉಪಸನ್ತತಾಯ **ಉಪಸನ್ತೋ**ತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಥೇರೋ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸನ್ತಕಾಯತ್ಥೇರವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ನಙ್ಗಲಕುಲತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅತ್ತನಾ ಚೋದಯತ್ತಾನನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ನಙ್ಗಲಕುಲತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೋ ಕಿರ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸೋ ಪರೇಸಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವತಿ, ತಂ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡನಿವತ್ಥಂ ನಙ್ಗಲಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಏವಮಾಹ – “ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಏವಂ ಜೀವನತೋ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ನ ವರ”ನ್ತಿ। ಕೋ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಜೀವನ್ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸತೀತಿ? ಸಚೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಸಿ , ಅಹಂ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಸಾಧು ಭನ್ತೇ , ಸಚೇ ಮಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸಥ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಥೇರೋ ಜೇತವನಂ ನೇತ್ವಾ ಸಹತ್ಥೇನ, ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಮಾಳಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಪಿಲೋತಿಕಖಣ್ಡೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಙ್ಗಲಂ ಮಾಳಕಸೀಮಾಯಮೇವ ರುಕ್ಖಸಾಖಾಯಂ ಠಪಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲೇಪಿ **ನಙ್ಗಲಕುಲತ್ಥೇರೋ**ತ್ವೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವನ್ತೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಂ ವಿನೋದೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ “ನ ದಾನಿ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಕಾಸಾಯಾನಿ ಪರಿದಹಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದಿ – “ಅಹಿರಿಕ, ನಿಲ್ಲಜ್ಜ, ಇದಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ವಿಬ್ಭಮಿತ್ವಾ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತುಕಾಮೋ ಜಾತೋ”ತಿ। ತಸ್ಸೇವಂ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದನ್ತಸ್ಸೇವ ಚಿತ್ತಂ ತನುಕಭಾವಂ ಗತಂ। ಸೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪುನ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದಿ, ಪುನಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನಿವತ್ತಿ। ಸೋ ಇಮಿನಾವ ನೀಹಾರೇನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಕಾಲೇ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ತತ್ಥ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, “ಆವುಸೋ, ನಙ್ಗಲತ್ಥೇರ ಕಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ ಗಚ್ಛಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ “ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೇಳಿಂ ಕರೋನ್ತಾ ಆಹಂಸು – “ಆವುಸೋ ನಙ್ಗಲತ್ಥೇರ, ತವ ವಿಚರಣಮಗ್ಗೋ ಅವಳಞ್ಜೋ ವಿಯ ಜಾತೋ, ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನ ಗಚ್ಛಸಿ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ। ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಸಂಸಗ್ಗೇ ಸತಿ ಅಗಮಿಮ್ಹಾ, ಇದಾನಿ ಪನ ಸೋ ಸಂಸಗ್ಗೋ ಛಿನ್ನೋ, ತೇನ ನ ಗಚ್ಛಾಮಾತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ “ಏಸ ಅಭೂತಂ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ”ತಿ ಸತ್ಥು ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ “ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಚೋದೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೩೭೯."ಅತ್ತನಾ ಚೋದಯತ್ತಾನಂ, ಪಟಿಮಂಸೇಥ ಅತ್ತನಾ।
ಸೋ ಅತ್ತಗುತ್ತೋ ಸತಿಮಾ, ಸುಖಂ ಭಿಕ್ಖು ವಿಹಾಹಿಸಿ॥

೩೮೦."ಅತ್ತಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ನಾಥೋ, ಕೋ ಹಿ ನಾಥೋ ಪರೋ ಸಿಯಾ।
ಅತ್ತಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಗತಿ।
ತಸ್ಮಾ ಸಂಯಮಮತ್ತಾನಂ, ಅಸ್ಸಂ ಭದ್ರಂವ ವಾಣಿಜೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚೋದಯತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಚೋದಯ ಸಾರಯ। **ಪಟಿಮಂಸೇಥಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿವೀಮಂಸಥ। **ಸೋ**ತಿ ಸೋ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅತ್ತನಾವ ಗುತ್ತತಾಯ **ಅತ್ತಗುತ್ತೋ,** ಉಪಟ್ಠಿತಸತಿತಾಯ **ಸತಿಮಾ** ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇಸು ಸುಖಂ ವಿಹರಿಸ್ಸಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ನಾಥೋತಿ ಅವಸ್ಸಯೋ ಪತಿಟ್ಠಾ। **ಕೋ ಹಿ ನಾಥೋ ಪರೋ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಪರಸ್ಸ ಅತ್ತಭಾವೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಕುಸಲಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣೇನ ಮಗ್ಗಂ ವಾ ಭಾವೇತ್ವಾ ಸಚ್ಛಿಕತಫಲೇನ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾ ಕೋ ಹಿ ನಾಮ ಪರೋ ನಾಥೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಅತ್ತಾವ ಅತ್ತನೋ ಗತಿ ಪತಿಟ್ಠಾ ಸರಣಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ಭದ್ರಂ ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಲಾಭಂ ಪತ್ಥಯನ್ತೋ ವಾಣಿಜೋ ತಸ್ಸ ವಿಸಮಟ್ಠಾನಚಾರಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಿವಸಸ್ಸ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ನಹಾಪೇನ್ತೋ ಭೋಜೇನ್ತೋ ಸಂಯಮೇತಿ ಪಟಿಜಗ್ಗತಿ, ಏವಂ ತ್ವಮ್ಪಿ ಅನುಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದಂ ನಿವಾರೇನ್ತೋ ಸತಿಸಮ್ಮೋಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಕುಸಲಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ ಸಂಯಮ ಗೋಪಯ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರವಿಸೇಸಂ ಅಧಿಗಮಿಸ್ಸಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ನಙ್ಗಲಕುಲತ್ಥೇರವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ವಕ್ಕಲಿತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಕ್ಕಲಿತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರಾಯಸ್ಮಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಂ ತಥಾಗತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸರೀರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸರೀರಸಮ್ಪತ್ತಿದಸ್ಸನೇನ ಅತಿತ್ತೋ "ಏವಾಹಂ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ತಥಾಗತಂ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಯತ್ಥ ಠಿತೇನ ಸಕ್ಕಾ ದಸಬಲಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ, ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಸಜ್ಝಾಯಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನಸಿಕಾರಾದೀನಿ ಪಹಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋವ ವಿಚರತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಞಾಣಪರಿಪಾಕಂ ಆಗಮೇನ್ತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ "ಇದಾನಿಸ್ಸ ಞಾಣಂ ಪರಿಪಾಕಂ ಗತ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ "ಕಿಂ ತೇ, ವಕ್ಕಲಿ, ಇಮಿನಾ ಪೂತಿಕಾಯೇನ ದಿಟ್ಠೇನ, ಯೋ ಖೋ, ವಕ್ಕಲಿ, ಧಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಮಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಯೋ ಮಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸತೀ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೮೭) ವತ್ವಾ ಓವದಿ। ಸೋ ಏವಂ ಓವದಿತೋಪಿ ಸತ್ಥು ದಸ್ಸನಂ ಪಹಾಯ ನೇವ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ನಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸಂವೇಗಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಬುಜ್ಝಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಕಟ್ಠಾಯ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ "ಅಪೇಹಿ, ವಕ್ಕಲಿ, ಅಪೇಹಿ, ವಕ್ಕಲೀ"ತಿ ಪಣಾಮೇಸಿ। ಸೋ "ನ ಮಂ ಸತ್ಥಾ ಆಲಪತೀ"ತಿ ತೇಮಾಸಂ ಸತ್ಥು ಸಮ್ಮುಖೇ ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ಕಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತೇನ, ಪಬ್ಬತಾ ಅತ್ತಾನಂ ಪಾತೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟಂ ಅಭಿರುಹಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಕಿಲಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಮಗ್ಗಫಲಾನಂ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ನಾಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಓಭಾಸಂ ಮುಞ್ಚಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥು ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಾವಮಹನ್ತೋಪಿ ಸೋಕೋ ಪಹೀಯಿ। ಸತ್ಥಾ ಸುಕ್ಖತಳಾಕಂ ಓಘೇನ ಪೂರೇನ್ತೋ ವಿಯ ಥೇರಸ್ಸ ಬಲವಪೀತಿಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೩೮೧"ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ ಭಿಕ್ಖು, ಪಸನ್ನೋ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ।
ಅಧಿಗಚ್ಛೇ ಪದಂ ಸನ್ತಂ, ಸಙ್ಖಾರೂಪಸಮಂ ಸುಖ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ – ಪಕತಿಯಾಪಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ ಭಿಕ್ಖು ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಸಾದಂ ರೋಚೇತಿ, ಸೋ ಏವಂ ಪಸನ್ನೋ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಸನ್ತಂ ಪದಂ ಸಙ್ಖಾರೂಪಸಮಂ ಸುಖನ್ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ। ಇಮಞ್ಚ ಪನ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ವಕ್ಕಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ –

"ಏಹಿ ವಕ್ಕಲಿ ಮಾ ಭಾಯಿ, ಓಲೋಕೇಹಿ ತಥಾಗತಂ।
ಅಹಂ ತಂ ಉದ್ಧರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಙ್ಕೇ ಸನ್ನಂವ ಕುಞ್ಜರಂ॥

"ಏಹಿ ವಕ್ಕಲಿ ಮಾ ಭಾಯಿ, ಓಲೋಕೇಹಿ ತಥಾಗತಂ।
ಅಹಂ ತಂ ಮೋಚಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ರಾಹುಗ್ಗಹಂವ ಸೂರಿಯಂ॥

"ಏಹಿ ವಕ್ಕಲಿ ಮಾ ಭಾಯಿ, ಓಲೋಕೇಹಿ ತಥಾಗತಂ।
ಅಹಂ ತಂ ಮೋಚಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ರಾಹುಗ್ಗಹಂವ ಚನ್ದಿಮ"ನ್ತಿ॥ –

ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ। ಸೋ "ದಸಬಲೋ ಮೇ ದಿಟ್ಠೋ, ಏಹೀತಿ ಚ ಅವ್ಹಾನಮ್ಪಿ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಬಲವಪೀತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಕುತೋ ನು ಖೋ ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಗಮನಮಗ್ಗಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೇ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಪಠಮಪಾದೇ ಪಬ್ಬತೇ ಠಿತೇಯೇವ ಸತ್ಥಾರಾ ವುತ್ತಗಾಥಾ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಆಕಾಸೇಯೇವ ಪೀತಿಂ ವಿಕ್ಖಮ್ಭೇತ್ವಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ವನ್ದಮಾನೋವ ಓತರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸೀತಿ।

ವಕ್ಕಲಿತ್ಥೇರವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ಸುಮನಸಾಮಣೇರವತ್ಥು

ಯೋ ಹವೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುಮನಸಾಮಣೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತತ್ರಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬೀ ಕಥಾ –

ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಕಾಲಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಏಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ಥಯಮಾನೋ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಹಮ್ಪಿ ಅನಾಗತೇ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಠಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾಯ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ವಿದಿತ್ವಾ "ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಮತ್ಥಕೇ ಗೋತಮಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಅನುರುದ್ಧೋ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಸುತ್ವಾ ಸ್ವೇ ಪತ್ತಬ್ಬಂ ವಿಯ ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಸತ್ಥರಿ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಪರಿಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸತ್ತಯೋಜನಿಕಂ

ಕಞ್ಚನಥೂಪಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನೇಕಾನಿ ದೀಪರುಕ್ಖಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕಾರೇತ್ವಾ ದೀಪಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಂಸರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ದಲಿದ್ದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಸ್ಸ ತಿಣಹಾರಕೋ ಹುತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। **ಅನ್ನಭಾರೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸುಮನಸೇಟ್ಠೀಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಮಹಾದಾನಂ ದೇತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಉಪರಿಟ್ಠೋ ನಾಮ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಗನ್ಧಮಾದನೇ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ “ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಅಜ್ಜ ಅನುಗ್ಗಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಅನ್ನಭಾರಸ್ಸ ಅನುಗ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಇದಾನಿ ಚ ಸೋ ಅಟವಿತೋ ತಿಣಂ ಆದಾಯ ಗೇಹಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಇದ್ಧಿಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ನಭಾರಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೇ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಸಿ। ಅನ್ನಭಾರೋ ತಂ ತುಚ್ಛಪತ್ತಹತ್ಥಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಪಿ , ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖಂ ಲಭಿತ್ಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಲಭಿಸ್ಸಾಮ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಥೋಕಂ ಆಗಮೇಥಾ”ತಿ ತಿಣಕಾಜಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ , “ಭದ್ದೇ, ಮಯ್ಹಂ ಠಪಿತಭಾಗಭತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ, ನತ್ಥೀ”ತಿ ಭರಿಯಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಅತ್ಥಿ, ಸಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ವೇಗೇನ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ “ಮಯ್ಹಂ ದಾತುಕಾಮತಾಯ ಸತಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ನ ಹೋತಿ, ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇ ಸತಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಂ ನ ಲಭಾಮಿ। ಅಜ್ಜ ಪನ ಮೇ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೋ ಚ ದಿಟ್ಠೋ, ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ಚ ಅತ್ಥಿ, ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ”ತಿ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಹರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ -

“ಇಮಿನಾ ಪನ ದಾನೇನ, ಮಾ ಮೇ ದಾಲಿದ್ದಿಯಂ ಅಹು।
ನತ್ಥೀತಿ ವಚನಂ ನಾಮ, ಮಾ ಅಹೋಸಿ ಭವಾಭವೇ॥ -

ಭನ್ತೇ ಏವರೂಪಾ ದುಜ್ಜೀವಿತಾ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯಂ, ನತ್ಥೀತಿ ಪದಮೇವ ನ ಸುಣೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಠಪೇಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ “ಏವಂ ಹೋತು ಮಹಾಪುಞ್ಞಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿನೋಪಿ ಛತ್ತೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ “ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ, ಉಪರಿಟ್ಠೇ ಸುಪತಿಟ್ಠಿತ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾಧುಕಾರಮದಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ “ಕಿಂ ಮಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ದಾನಂ ದದಮಾನಂ ನ ಪಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಆಹ। ನಾಹಂ ತವ ದಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಸಾಧುಕಾರಂ ದೇಮಿ, ಅನ್ನಭಾರೇನ ಪನ ಉಪರಿಟ್ಠಸ್ಸ ದಿನ್ನಪಿಣ್ಡಪಾತೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಮಯಾ ಏಸ ಸಾಧುಕಾರೋ ಪವತ್ತಿತೋತಿ। ಸೋ “ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ, ಭೋ, ಅಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ದಾನಂ ದದನ್ತೋ ದೇವತಂ ಸಾಧುಕಾರಂ ದಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ಅನ್ನಭಾರೋ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವನ್ತೋ ಏಕಪಿಣ್ಡಪಾತೇನೇವ ಸಾಧುಕಾರಂ ದಾಪೇಸಿ, ತಸ್ಸ ದಾನೇ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ ತಯಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ಸಾಮಿ, ಉಪರಿಟ್ಠಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮೇ ಅಜ್ಜ ಭಾಗಭತ್ತಂ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ। “ಹನ್ದ, ಭೋ, ಕಹಾಪಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏತಂ ಮಯ್ಹಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದೇಹೀ”ತಿ? “ನ ದೇಮಿ, ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ಯಾವ ಸಹಸ್ಸಂ ವಡ್ಢೇಸಿ, ಇತರೋ ಸಹಸ್ಸೇನಾಪಿ ನಾದಾಸಿ। ಅಥ ನಂ “ಹೋತು, ಭೋ, ಯದಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ನ ದೇಸಿ, ಸಹಸ್ಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪತ್ತಿಂ ಮೇ ದೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಅಯ್ಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವೇಗೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿ, ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇ ಪತ್ತಿಂ ಯಾಚತಿ, ಕಿಂ ಕರೋಮೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಸೋ ಉಪಮಂ ಆಹರಿ “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಪಣ್ಡಿತ, ಕುಲಸತಿಕೇ ಗಾಮೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ದೀಪಂ ಜಾಲೇಯ್ಯ, ಸೇಸಾ ಅತ್ತನೋ ತೇಲೇನ ವಟ್ಟಿಂ ತೇಮೇತ್ವಾ ಜಾಲಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯುಂ, ಪುರಿಮಪದೀಪಸ್ಸ ಪಭಾ ಅತ್ಥೀತಿ ವತ್ತಬ್ಬಾ ನತ್ಥೀ”ತಿ। ಅತಿರೇಕತರಾ, ಭನ್ತೇ, ಪಭಾ ಹೋತೀತಿ। ಏವಮೇವಂ ಪಣ್ಡಿತ ಉಳುಙ್ಕಯಾಗು ವಾ ಹೋತು, ಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಾ ವಾ, ಅತ್ತನೋ

ಪಿಣ್ಡಪಾತೇ ಪರೇಸಂ ಪತ್ತಿಂ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಯತ್ತಕಾನಂ ದೇತಿ, ತತ್ತಕಂ ವಡ್ಢತಿ। ತ್ವಞ್ಹಿ ಏಕಮೇವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅದಾಸಿ, ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಪನ ಪತ್ತಿಯಾ ದಿನ್ನಾಯ ದ್ವೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಾ ಹೋನ್ತಿ ಏಕೋ ತವ, ಏಕೋ ತಸ್ಸಾತಿ।

ಸೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಗಣ್ಹ, ಸಾಮಿ, ಪತ್ತಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। ತೇನ ಹಿ ಇಮೇ ಕಹಾಪಣೇ ಗಣ್ಹಾತಿ। ನಾಹಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ವಿಕ್ಕಿಣಾಮಿ, ಸದ್ಧಾಯ ತೇ ಪತ್ತಿಂ ದಮ್ಮೀತಿ। "ತ್ವಂ ಸದ್ಧಾಯ ದೇಸಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ತವ ಗುಣೇ ಪೂಜೇಮಿ, ಗಣ್ಹ, ತಾತ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚ ಪನ ಮಾ ಸಹತ್ಥಾ ಕಮ್ಮಮಕಾಸಿ, ವೀಥಿಯಂ ಘರಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ವಸ। ಯೇನ ಚ ತೇ ಅತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ನಿರೋಧಾ ವುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಪನ ದಿನ್ನಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ತದಹೇವ ವಿಪಾಕಂ ದೇತಿ। ತಸ್ಮಾ ರಾಜಾಪಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಅನ್ನಭಾರಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪತ್ತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಭೋಗಂ ದತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ದಾಪೇಸಿ।

ಸೋ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸಹಾಯಕೋ ಹುತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರೇ ಅಮಿತೋದನಸ್ಸ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ, **ಅನುರುದ್ಧೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ಮಹಾನಾಮಸಕ್ಕಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ, ಸತ್ಥು ಚೂಳಪಿತು ಪುತ್ತೋ ಪರಮಸುಖುಮಾಲೋ ಮಹಾಪುಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ। ಏಕದಿವಸಂ ಕಿರ ಛಸು ಖತ್ತಿಯೇಸು ಪೂವೇ ಲಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ಗುಳೇಹಿ ಕೀಳನ್ತೇಸು ಅನುರುದ್ಧೋ ಪರಾಜಿತೋ ಪೂವಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಮಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣಿ। ಸಾ ಮಹನ್ತಂ ಸುವಣ್ಣಥಾಲಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪೂವೇ ಪೇಸೇಸಿ। ಪೂವೇ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪುನ ಕೀಳನ್ತೋ ಪರಾಜಿತೋ ತಥೇವ ಪಹಿಣಿ। ಏವಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪೂವೇಸು ಆಹಟೇಸು ಚತುತ್ಥೇ ವಾರೇ ಮಾತಾ "ಇದಾನಿ ಪೂವಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪಹಿಣಿ। ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅಸುತಪುಬ್ಬತಾಯ "ನತ್ಥಿಪೂವಾ ನಾಮ ಇದಾನಿ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ ನತ್ಥಿಪೂವೇ ಆಹರಾ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ "ನತ್ಥಿಪೂವೇ ಕಿರ, ಅಯ್ಯೇ, ದೇಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮಮ ಪುತ್ತೇನ ನತ್ಥೀತಿ ಪದಂ ನ ಸುತಪುಬ್ಬಂ, ಕಥಂ ನು ಖೋ ನತ್ಥಿಭಾವಂ ಜಾನಾಪೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಅಪರಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಾ ಪಟಿಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಹನ್ದ, ತಾತ, ಇಮಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ದೇಹೀ"ತಿ ಪಹಿಣಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ನಗರಪರಿಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದೇವತಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಮಿನಾ ಅನ್ನಭಾರಕಾಲೇ ಉಪರಿಟ್ಠಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಾಗಭತ್ತಂ ದತ್ವಾ 'ನತ್ಥೀತಿ ಪದಮೇವ ನ ಸುಣೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಾ ನಾಮ ಠಪಿತಾ। ಸಚೇ ಮಯಂ ತಮತ್ಥಂ ಞತ್ವಾ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖೇಯ್ಯಾಮ, ಮುದ್ಧಾಪಿ ನೋ ಸತ್ತಧಾ ಫಲೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಪೂವೇಹಿ ಪಾತಿಂ ಪೂರಯಿಂಸು। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಪಾತಿಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವಿವರಿ। ತೇಸಂ ಗನ್ಧೋ ಸಕಲನಗರಂ ಫರಿ। ಪೂವೋ ಪನ ಮುಖೇ ಠಪಿತಮತ್ತೋವ ಸತ್ತರಸಹರಣಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅನುರುದ್ಧೋಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ನ ಮಂ ಮಞ್ಞೇ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮಾತಾ ಪಿಯಾಯತಿ। ನ ಹಿ ಮೇ ಅಞ್ಞದಾ ತಾಯ ನತ್ಥಿಪೂವಾ ನಾಮ ಪಕ್ಕಪುಬ್ಬಾ"ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಏವಮಾಹ - "ಅಮ್ಮ, ನಾಹಂ ತವ ಪಿಯೋ"ತಿ। ತಾತ, ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ಮಮ ಅಕ್ಖೀಹಿಪಿ ಹದಯಮಂಸತೋಪಿ ತ್ವಂ ಪಿಯತರೋತಿ। ಸಚಾಹಂ, ಅಮ್ಮ, ತವ ಪಿಯೋ, ಕಸ್ಮಾ ಮಮ ಪುಬ್ಬೇ ಏವರೂಪೇ ನತ್ಥಿಪೂವೇ ನಾಮ ನ ಅದಾಸೀತಿ। ಸಾ ತಂ ಪುರಿಸಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ತಾತ, ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾತಿಯಂ ಅಹೋಸೀ"ತಿ। ಆಮ, ಅಯ್ಯೇ, ಪೂವಾನಂ ಪಾತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಅಹೋಸಿ, ನ ಮೇ ಏವರೂಪಾ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾತಿ। ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಕತಪುಞ್ಞೋ, ದೇವತಾಹಿಸ್ಸ ದಿಬ್ಬಪೂವಾ ಪಹಿತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಸೋಪಿ ಮಾತರಂ ಆಹ - "ಅಮ್ಮ, ನ ಮಯಾ ಏವರೂಪಾ ಪೂವಾ ಖಾದಿತಪುಬ್ಬಾ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮೇ ನತ್ಥಿಪೂವಮೇವ ಪಚೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇನ "ಪೂವೇ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಕಾಲೇ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾಯ ಪಾತಿಯಾ ಪಟಿಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಹಿಣತಿ, ದೇವತಾ ಪಾತಿಂ ಪೂರೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ವಸನ್ತೋ ನತ್ಥೀತಿ ಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಪೂವೇಯೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ।

ಸತ್ಥು ಪನ ಪರಿವಾರತ್ಥಂ ಕುಲಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸಾಕಿಯಕುಮಾರೇಸು ಪಬ್ಬಜನ್ತೇಸು ಮಹಾನಾಮೇನ ಸಕ್ಕೇನ, "ತಾತ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲಾ ಕೋಚಿ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನತ್ಥಿ, ತಯಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಬ್ಬಂ, ಮಯಾ ವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸೋ ಆಹ - "ಅಹಂ

ಅತಿಸುಖುಮಾಲೋ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತೇನ ಹಿ ಕಮ್ಮನ್ತಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಕೋ ಏಸ ಕಮ್ಮನ್ತೋ ನಾಮಾತಿ? ಸೋ ಹಿ ಭತ್ತಸ್ಸ ಉಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ಕಮ್ಮನ್ತಂ ಕಿಮೇವ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಅನುರುದ್ಧೋ ಭದ್ದಿಯೋ ಕಿಮಿಲೋತಿ ತಯೋ ಜನಾ "ಭತ್ತಂ ನಾಮ ಕಹಂ ಉಟ್ಠಾತೀ"ತಿ ಮನ್ತಯಿಂಸು। ತೇಸು ಕಿಮಿಲೋ "ಕೋಟ್ಠೇಸು ಉಟ್ಠಾತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಕಿರೇಕದಿವಸಂ ವೀಹೀ ಕೋಟ್ಠಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೇ ಅದ್ದಸ, ತಸ್ಮಾ "ಕೋಟ್ಠೇ ಭತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಏವಮಾಹ। ಅಥ ನಂ ಭದ್ದಿಯೋ "ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಭತ್ತಂ ನಾಮ ಉಕ್ಖಲಿಯಂ ಉಟ್ಠಾತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಕಿರೇಕದಿವಸಂ ಉಕ್ಖಲಿತೋ ಭತ್ತಂ ವಡ್ಢೇನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಏತ್ಥೇವೇತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಮಕಾಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। ಅನುರುದ್ಧೋ ತೇ ಉಭೋಪಿ "ತುಮ್ಹೇ ನ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಭತ್ತಂ ನಾಮ ರತನುಬ್ಬೇಧಮಕುಳಾಯ ಮಹಾಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಂ ಉಟ್ಠಾತೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇನ ಕಿರ ನೇವ ವೀಹಿಂ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತಾ, ನ ಭತ್ತಂ ಪಚನ್ತಾ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ, ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ಠಪಿತಭತ್ತಮೇವ ಪಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಪಾತಿಯಂಯೇವೇತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಮಕಾಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। ಏವಂ ಭತ್ತುಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಅಜಾನನ್ತೋ ಮಹಾಪುಞ್ಞೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಕಿಂ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ।

ಸೋ "ಏಹಿ ಖೋ ತೇ, ಅನುರುದ್ಧ, ಘರಾವಾಸತ್ಥಂ ಅನುಸಾಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಠಮಂ ಖೇತ್ತಂ ಕಸಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಭಾತರಾ ವುತ್ತಾನಂ ಕಮ್ಮನ್ತಾನಂ ಅಪರಿಯನ್ತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ನ ಮೇ ಘರಾವಾಸೇನ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಮಾತರಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಭದ್ದಿಯಪಮುಖೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಾಕಿಯಕುಮಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪಿಯಮ್ಬವನೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪದಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಏಕಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಹತ್ಥತಲೇ ಠಪಿತಆಮಲಕಾನಿ ವಿಯ ಸಹಸ್ಸಲೋಕಧಾತುಯೋ ಓಲೋಕನಸಮತ್ಥೋ ಹುತ್ವಾ -

"ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಜಾನಾಮಿ, ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖು ವಿಸೋಧಿತಂ।
ತೇವಿಜ್ಜೋ ಇದ್ಧಿಪತ್ತೋಮ್ಹಿ, ಕತಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನ"ನ್ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೩೩೨, ೫೬೨) -

ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಕತ್ವಾ ಅಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಪದುಮುತ್ತರಪಾದಮೂಲೇ ಪತ್ಥನಂ ಠಪೇಸಿ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಪುನ "ಸಂಸಾರೇ ಸಂಸರನ್ತೋ ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವನ್ತೋ ಅನ್ನಭಾರೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿಪಿ ಞತ್ವಾ -

"ಅನ್ನಭಾರೋ ಪುರೇ ಆಸಿಂ, ದಲಿದ್ದೋ ತಿಣಹಾರಕೋ।
ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋ, ಉಪರಿಟ್ಠಸ್ಸ ತಾದಿನೋ"ತಿ॥ -

ಆಹ । ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಯೋ ಸೋ ತದಾ ಮಯಾ ಉಪರಿಟ್ಠಸ್ಸ ದಿನ್ನಪಿಣ್ಡಪಾತತೋ ಕಹಾಪಣೇ ದತ್ವಾ ಪತ್ತಿಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ಮಮ ಸಹಾಯಕೋ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿ ಕಹಂ ನು ಖೋ ಸೋ ಏತರಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ। ಅಥ ನಂ "ವಿಞ್ಝಾಟವಿಯಂ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಮುಣ್ಡನಿಗಮೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಮಹಾಮುಣ್ಡಸ್ಸ ನಾಮ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಮಹಾಸುಮನೋ ಚೂಳಸುಮನೋತಿ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ, ತೇಸು ಸೋ ಚೂಳಸುಮನೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ಅದ್ದಸ। ದಿಸ್ವಾ ಚ ಪನ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ತತ್ಥ ಮಯಿ ಗತೇ ಉಪಕಾರೋ, ನತ್ಥೀ"ತಿ। ಸೋ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಇದಂ ಅದ್ದಸ "ಸೋ ತತ್ಥ ಮಯಿ ಗತೇ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತಿ, ಖುರಗ್ಗೇಯೇವ ಚ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ದಿಸ್ವಾ ಚ ಪನ ಉಪಕಟ್ಠೇ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಓತರಿ। ಮಹಾಮುಣ್ಡೋ ಪನ ಉಪಾಸಕೋ ಥೇರಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಏವ। ಸೋ ಥೇರಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಕಾಲೇ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಮಹಾಸುಮನಂ ಆಹ - "ತಾತ, ಅಯ್ಯೋ, ಮೇ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರೋ ಆಗತೋ, ಯಾವಸ್ಸ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪತ್ತಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಾವಸ್ಸ ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹ, ಅಹಂ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಉಪಾಸಕೋ ಥೇರಂ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನೇ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ತೇಮಾಸಂ ವಸನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಿ, ಥೇರೋಪಿ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೋ ವಿಯ ತೇಮಾಸಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ತಿಚೀವರಞ್ಚೇವ ಗುಳತೇಲತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ಚ ಆಹರಿತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಗಣ್ಹಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। "ಅಲಂ, ಉಪಾಸಕ, ನ ಮೇ ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಲಾಭೋ ನಾಮೇಸ, ಗಣ್ಹಥ ನ"ನ್ತಿ? "ನ ಗಣ್ಹಾಮಿ, ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ। "ಕಿಮತ್ಥಂ ನ ಗಣ್ಹಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಮಯ್ಹಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋ ಸಾಮಣೇರೋಪಿ ನತ್ಥೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಮಹಾಸುಮನೋ ಸಾಮಣೇರೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ನ ಮೇ, ಉಪಾಸಕ, ಮಹಾಸುಮನೇನತ್ಥೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಚೂಳಸುಮನಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಥಾ"ತಿ। ಥೇರೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಚೂಳಸುಮನಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸೋ ಖುರಗ್ಗೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಥೇರೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಡ್ಢಮಾಸಮತ್ತಂ ತತ್ಥೇವ ವಸಿತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಞಾತಕೇ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಅರಞ್ಞಕುಟಿಕಾಯ ಓತರಿ।

ಥೇರೋ ಪನ ಪಕತಿಯಾಪಿ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ, ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ಪುಬ್ಬರತ್ತಾಪರರತ್ತಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಉದರವಾತೋ ಸಮುಟ್ಠಹಿ। ಅಥ ನಂ ಕಿಲನ್ತರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ ಪುಚ್ಛಿ – "ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ವೋ ರುಜ್ಜತೀ"ತಿ? "ಉದರವಾತೋ ಮೇ ಸಮುಟ್ಠಿತೋ"ತಿ । "ಅಞ್ಞದಾಪಿ ಸಮುಟ್ಠಿತಪುಬ್ಬೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಆಮಾವುಸೋ"ತಿ। "ಕೇನ ಫಾಸುಕಂ ಹೋತಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಅನೋತತತ್ತತೋ ಪಾನೀಯೇ ಲದ್ಧೇ ಫಾಸುಕಂ ಹೋತಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಆಹರಾಮೀ"ತಿ। "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ಸಾಮಣೇರಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ತೇನ ಹಿ ಅನೋತತತ್ತೇ ಪನ್ನಗೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ ಮಂ ಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ಪಾನೀಯವಾರಕಂ ಆಹರಾತಿ। ಸೋ ಸಾಧೂತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಂ ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ । ತಂ ದಿವಸಂ ಪನ ನಾಗರಾಜಾ ನಾಗನಾಟಕಪರಿವುತೋ ಉದಕಕೀಳಂ ಕೀಳಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಸಾಮಣೇರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಕುಜ್ಝಿ, "ಅಯಂ ಮುಣ್ಡಕಸಮಣೋ ಅತ್ತನೋ ಪಾದಪಂಸುಂ ಮಮ ಮತ್ಥಕೇ ಓಕಿರನ್ತೋ ವಿಚರತಿ, ಅನೋತತತ್ತೇ ಪಾನೀಯತ್ಥಾಯ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನ ದಾನಿಸ್ಸ ಪಾನೀಯಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಣ್ಣಾಸಯೋಜನಿಕಂ ಅನೋತತತ್ತದಹಂ ಮಹಾಪಾತಿಯಾ ಉಕ್ಖಲಿಂ ಪಿದಹನ್ತೋ ವಿಯ ಫಣೇನ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸಾಮಣೇರೋ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಆಕಾರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾವ "ಕುದ್ಧೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

"ಸುಣೋಹಿ ಮೇ ನಾಗರಾಜ, ಉಗ್ಗತೇಜ ಮಹಬ್ಬಲ।
ದೇಹಿ ಮೇ ಪಾನೀಯಘಟಂ, ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಮ್ಹಿ ಆಗತೋ"ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ನಾಗರಾಜಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

"ಪುರತ್ಥಿಮಸ್ಮಿಂ ದಿಸಾಭಾಗೇ, ಗಙ್ಗಾ ನಾಮ ಮಹಾನದೀ।
ಮಹಾಸಮುದ್ದಮಪ್ಪೇತಿ, ತತೋ ತ್ವಂ ಪಾನೀಯಂ ಹರಾ"ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರೋ "ಅಯಂ ನಾಗರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಇಚ್ಛಾಯ ನ ದಸ್ಸತಿ, ಅಹಂ ಬಲಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಆನುಭಾವಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾವ ಪಾನೀಯಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, "ಮಹಾರಾಜ , ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮಂ ಅನೋತತತ್ತತೋವ ಪಾನೀಯಂ ಆಹರಾಪೇತಿ, ತೇನಾಹಂ ಇದಮೇವ ಹರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಪೇಹಿ, ಮಾ ಮಂ ವಾರೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

"ಇತೋವ ಪಾನೀಯಂ ಹಸ್ಸಂ, ಇಮಿನಾವಮ್ಹಿ ಅತ್ಥಿಕೋ।
ಯದಿ ತೇ ಥಾಮಬಲಂ ಅತ್ಥಿ, ನಾಗರಾಜ ನಿವಾರಯಾ"ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ನಾಗರಾಜಾ ಆಹ –

“ಸಾಮಣೇರ ಸಚೇ ಅತ್ಥಿ, ತವ ವಿಕ್ಕಮ ಪೋರಿಸಂ।
ಅಭಿನನ್ದಾಮಿ ತೇ ವಾಚಂ, ಹರಸ್ಸು ಪಾನೀಯಂ ಮಮಾ”ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಸಾಮಣೇರೋ “ಏವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಹರಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಯದಿ ಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಹರಾಹೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ - “ತೇನ ಹಿ ಸುಟ್ಠು ಜಾನಸ್ಸೂ”ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ಬುದ್ಧಸಾಸನಸ್ಸ ಆನುಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಯಾ ಪಾನೀಯಂ ಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಟ್ಠದೇವತಾನಂ ತಾವ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। “ಏತಸ್ಮಿಂ ಅನೋತತ್ತದಹಪಿಟ್ಠೇ ಪನ್ನಗನಾಗರಾಜೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಮ ಸಙ್ಗಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಜಯಪರಾಜಯಂ ಓಲೋಕೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಏತೇನೇವ ನೀಹಾರೇನ ಚತ್ತಾರೋ ಲೋಕಪಾಲೇ ಸಕ್ಕಸುಯಾಮಸನ್ತುಸಿತಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀ ಚ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತತೋ ಪರಂ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮೇಹಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತೇಹಿ “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಏವಂ ಸೋ ಅಸಞ್ಞೇ ಚ ಅರೂಪಿಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ಆಹಿಣ್ಡಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ದೇವತಾ ಅನೋತತ್ತದಹಪಿಟ್ಠೇ ನಾಳಿಯಂ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ ಪಿಟ್ಠಚುಣ್ಣಾನಿ ವಿಯ ಆಕಾಸಂ ನಿರನ್ತರಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ದೇವಸಙ್ಘೇ ಸಾಮಣೇರೋ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ನಾಗರಾಜಂ ಆಹ -

“ಸುಣೋಹಿ ಮೇ ನಾಗರಾಜ, ಉಗ್ಗತೇಜ ಮಹಬ್ಬಲ।
ದೇಹಿ ಮೇ ಪಾನೀಯಘಟಂ, ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಮ್ಹಿ ಆಗತೋ”ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ನಾಗೋ ಆಹ -

“ಸಾಮಣೇರ ಸಚೇ ಅತ್ಥಿ, ತವ ವಿಕ್ಕಮ ಪೋರಿಸಂ।
ಅಭಿನನ್ದಾಮಿ ತೇ ವಾಚಂ, ಹರಸ್ಸು ಪಾನೀಯಂ ಮಮಾ”ತಿ॥

ಸೋ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತಕೋವ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಬ್ರಹ್ಮತ್ತಭಾವಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸತೋ ಓರುಯ್ಹ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಫಣೇ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಧೋಮುಖಂ ನಿಪ್ಪೀಳೇಸಿ, ತಾವದೇವ ಬಲವತಾ ಪುರಿಸೇನ ಅಕ್ಕನ್ತಅಲ್ಲಚಮ್ಮಂ ವಿಯ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಫಣೇ ಅಕ್ಕನ್ತಮತ್ತೇ ಓಗಲಿತ್ವಾ ದಬ್ಬಿಮತ್ತಾ ಫಣಪುಟಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಫಣೇಹಿ ಮುತ್ತಮುತ್ತಟ್ಠಾನತೋ ತಾಲಕ್ಖನ್ಧಪಮಾಣಾ ಉದಕವಟ್ಟಿಯೋ ಉಗ್ಗಞ್ಛಿಂಸು। ಸಾಮಣೇರೋ ಆಕಾಸೇಯೇವ ಪಾನೀಯವಾರಕಂ ಪೂರೇಸಿ। ದೇವಸಙ್ಘೋ ಸಾಧುಕಾರಮದಾಸಿ। ಅಥ ನಾಗರಾಜಾ ಲಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿ, ಜಯಕುಸುಮವಣ್ಣಾನಿಸ್ಸ ಅಕ್ಖೀನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ “ಅಯಂ ಮಂ ದೇವಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಪೇಸಿ, ಏತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮುಖೇ ಹತ್ಥಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಹದಯಮಂಸಂ ವಾಸ್ಸ ಮದ್ದಾಮಿ, ಪಾದೇ ವಾ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾರಗಙ್ಗಾಯಂ ಖಿಪಾಮೀ”ತಿ ವೇಗೇನ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋಪಿ ನಂ ಪಾಪುಣಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಯೇವ। ಸಾಮಣೇರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪಾನೀಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ “ಪಿವಥ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಆಹ। ನಾಗರಾಜಾಪಿ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ ಅನುರುದ್ಧ, ಸಾಮಣೇರೋ ಮಯಾ ಅದಿನ್ನಮೇವ ಪಾನೀಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋ, ಮಾ ಪಿವಿತ್ಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಏವಂ ಕಿರ ಸಾಮಣೇರಾತಿ। “ಪಿವಥ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಿನಾ ಮೇ ದಿನ್ನಂ ಪಾನೀಯಂ ಆಹಟ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ “ಖೀಣಾಸವಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಮುಸಾಕಥನಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ”ತಿ ಇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವಸ್ಸ ಆಬಾಧೋ ಪಟಿಪಸ್ಸಮ್ಭಿ। ಪುನ ನಾಗೋ ಥೇರಂ ಆಹ - “ಭನ್ತೇ, ಸಾಮಣೇರೇನಮ್ಹಿ ಸಬ್ಬಂ ದೇವಗಣಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಪಿತೋ, ಅಹಮಸ್ಸ ಹದಯಂ ವಾ ಫಾಲೇಸ್ಸಾಮಿ, ಪಾದೇ ವಾ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾರಗಙ್ಗಾಯ ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಮಹಾರಾಜ, ಸಾಮಣೇರೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ತುಮ್ಹೇ ಸಾಮಣೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಙ್ಗಾಮೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥ , ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ನಂ ಗಚ್ಛಥಾತಿ। ಸೋ ಸಯಮ್ಪಿ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಆನುಭಾವಂ ಜಾನಾತಿಯೇವ, ಲಜ್ಜಾಯ ಪನ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆಗತೋ। ಅಥ ನಂ ಥೇರಸ್ಸ ವಚನೇನ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ

ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವಂ ಕತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನೋತತ್ತಉದಕೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಆಗಮನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಮಯ್ಹಂ ಪಹಿಣೇಯ್ಯಾಥ, ಅಹಮೇವ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಥೇರೋಪಿ ಸಾಮಣೇರಂ ಆದಾಯ ಪಾಯಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಥೇರಸ್ಸ ಆಗಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ ಥೇರಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಥೇರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸುಂ। ಅಥೇಕಚ್ಚೇ ಸಾಮಣೇರಂ ಸೀಸೇಪಿ ಕಣ್ಣೇಸುಪಿ ಬಾಹಾಯಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಞ್ಚಾಲೇತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಸಾಮಣೇರ ಚೂಳಕನಿಟ್ಠ, ನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಭಾರಿಯಂ ವತಿಮೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಮ್ಮಂ ಆಸೀವಿಸಂ ಗೀವಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ವಿಯ ಸಾಮಣೇರಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ನಾಸ್ಸ ಆನುಭಾವಂ ಜಾನನ್ತಿ, ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಸುಮನಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಗುಣಂ ಪಾಕಟಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಥೇರೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಆನನ್ದ, ಅನೋತತ್ತಉದಕೇನಮ್ಹಿ ಪಾದೇ ಧೋವಿತುಕಾಮೋ , ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಘಟಂ ದತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಆಹರಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ವಿಹಾರೇ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಸಾಮಣೇರಸತಾನಿ ಸನ್ನಿಪಾತೇಸಿ। ತೇಸು ಸುಮನಸಾಮಣೇರೋ ಸಬ್ಬನವಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಥೇರೋ ಸಬ್ಬಮಹಲ್ಲಕಂ ಸಾಮಣೇರಂ ಆಹ - "ಸಾಮಣೇರ, ಸತ್ಥಾ ಅನೋಕತ್ತದಹಉದಕೇನ ಪಾದೇ ಧೋವಿತುಕಾಮೋ, ಘಟಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಆಹರಾ"ತಿ। ಸೋ "ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಥೇರೋ ಸೇಸೇಪಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪುಚ್ಛಿ, ತೇಪಿ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿಂಸು। "ಕಿಂ ಪನೇತ್ಥ ಖೀಣಾಸವಸಾಮಣೇರಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ? ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಪನ "ನಾಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬದ್ಧೋ ಮಾಲಾಪುಟೋ, ಸುಮನಸಾಮಣೇರಸ್ಸೇವ ಬದ್ಧೋ"ತಿ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು, ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಅಸಮತ್ಥತಾಯೇವ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು। ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪನ ಸುಮನಸ್ಸ ವಾರೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ, "ಸಾಮಣೇರ, ಸತ್ಥಾ ಅನೋತತ್ತದಹಉದಕೇನ ಪಾದೇ ಧೋವಿತುಕಾಮೋ, ಕುಟಂ ಆದಾಯ ಕಿರ ಉದಕಂ ಆಹರಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸತ್ಥರಿ ಆಹರಾಪೇನ್ತೇ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅನೋತತ್ತತೋ ಕಿರ ಮಂ ಉದಕಂ ಆಹಾರಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ಸುಮನಾ"ತಿ। ಸೋ ವಿಸಾಖಾಯ ಕಾರಿತೇಸು ಘನಸುವಣ್ಣಕೋಟ್ಟಿಮೇಸು ಸೇನಾಸನಕುಟೇಸು ಏಕಂ ಸಟ್ಠಿಕುಟಉದಕಗಣ್ಹನಕಂ ಮಹಾಘಟಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಮೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಂಸಕೂಟೇ ಠಪಿತೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಓಲಮ್ಬಕಂ ಕತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಾಭಿಮುಖೋ ಪಕ್ಖನ್ದಿ।

ನಾಗರಾಜಾ ಸಾಮಣೇರಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಟಂ ಅಂಸಕೂಟೇನ ಆದಾಯ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಮಾದಿಸೇ ದಾಸೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಕಸ್ಮಾ ಸಯಂ ಆಗತಾ, ಉದಕೇನತ್ಥೇ ಸತಿ ಕಸ್ಮಾ ಸಾಸನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಪಹಿಣಥಾ"ತಿ ಕುಟೇನ ಉದಕಂ ಆದಾಯ ಸಯಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಪುರತೋ ಹೋಥ, ಭನ್ತೇ, ಅಹಮೇವ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ತಿಟ್ಠಥ ತುಮ್ಹೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಮೇವ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಆಣತ್ತೋ"ತಿ ನಾಗರಾಜಾನಂ ನಿವತ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಕುಟಂ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನಾಗಞ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಪಸ್ಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಲೀಲಂ, ಆಕಾಸೇ ಹಂಸರಾಜಾ ವಿಯ ಸೋಭತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋಪಿ ಪಾನೀಯಘಟಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಕತಿವಸ್ಸೋಸಿ ತ್ವಂ, ಸುಮನಾ"ತಿ? "ಸತ್ತವಸ್ಸೋಮ್ಹಿ, ಭನ್ತೇತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಸುಮನ, ಅಜ್ಜ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖು ಹೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದಾಯಜ್ಜಉಪಸಮ್ಪದಂ ಅದಾಸಿ। ದ್ವೇಯೇವ ಕಿರ ಸಾಮಣೇರಾ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಾ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿಂಸು - ಅಯಞ್ಚ ಸುಮನೋ ಸೋಪಾಕೋ ಚಾತಿ।

ಏವಂ ತಸ್ಮಿಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ, "ಅಚ್ಛರಿಯಂ ಆವುಸೋ, ಏವರೂಪೋ ಹಿ ನಾಮ ದಹರಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಆನುಭಾವೋ ಹೋತಿ, ನ ನೋ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಏವರೂಪೋ ಆನುಭಾವೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾಸನೇ ದಹರೋಪಿ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಏವರೂಪಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಲಭತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೮೨."ಯೋ ಹವೇ ದಹರೋ ಭಿಕ್ಖು, ಯುಞ್ಜತಿ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ।

ಸೋಮಂ ಲೋಕಂ ಪಭಾಸೇತಿ, ಅಬ್ಭಾ ಮುತ್ತೋವ ಚನ್ದಿಮಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯುಞ್ಜತೀ**ತಿ ಘಟತಿ ವಾಯಮತಿ। **ಪಭಾಸೇತೀ**ತಿ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ಅಬ್ಭಾದೀಹಿ ಮುತ್ತೋ ಚನ್ದಿಮಾ ವಿಯ ಲೋಕಂ ಖನ್ಧಾದಿಭೇದಂ ಲೋಕಂ ಓಭಾಸೇತಿ, ಏಕಾಲೋಕಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸುಮನಸಾಮಣೇರವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಮಂ।

ಭಿಕ್ಖುವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಞ್ಚವೀಸತಿಮೋ ವಗ್ಗೋ।

೨೬. ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಗ್ಗೋ

೧. ಪಸಾದಬಹುಲಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಛಿನ್ದ ಸೋತನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಸಾದಬಹುಲಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ಸೋಳಸಮತ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಗತವೇಲಾಯ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಆಗಚ್ಛನ್ತು ಭೋನ್ತೋ ಅರಹನ್ತೋ, ನಿಸೀದನ್ತು ಭೋನ್ತೋ ಅರಹನ್ತೋ"ತಿ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ವದನ್ತೋ ಅರಹನ್ತವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಮೇವ ವದತಿ। ತೇಸು ಪುಥುಜ್ಜನಾ "ಅಯಂ ಅಮ್ಹೇಸು ಅರಹನ್ತಸಞ್ಞೀ"ತಿ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು, ಖೀಣಾಸವಾ "ಅಯಂ ನೋ ಖೀಣಾಸವಭಾವಂ ಜಾನಾತೀ"ತಿ। ಏವಂ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತಾ ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ನಾಗಮಿಂಸು। ಸೋ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ "ಕಿನ್ನು ಖೋ, ಅಯ್ಯಾ, ನಾಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ಏತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ಆರೋಚಿತೇ "ಸಾದಿಯಥ ಪನ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಹನ್ತವಾದ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ನ ಸಾದಿಯಾಮ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಏತಂ ಪಸಾದಭಞ್ಞಂ, ಅನಾಪತ್ತಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಸಾದಭಞ್ಞೇ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅರಹನ್ತೇಸು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಪೇಮಂ, ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇಹಿಪಿ ತಣ್ಹಾಸೋತಂ ಛೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಮೇವ ಪತ್ತುಂ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೮೩."ಛಿನ್ದ ಸೋತಂ ಪರಕ್ಕಮ್ಮ, ಕಾಮೇ ಪನುದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಖಯಂ ಞತ್ವಾ, ಅಕತಞ್ಞೂಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪರಕ್ಕಮ್ಮಾ**ತಿ ತಣ್ಹಾಸೋತಂ ನಾಮ ನ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇನ ವಾಯಾಮೇನ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾ ಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತೇನ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಕ್ಕಮೇನ ಪರಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಸೋತಂ ಛಿನ್ದ। ಉಭೋಪಿ **ಕಾಮೇ ಪನುದ** ನೀಹರ। **ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ**ತಿ ಖೀಣಾಸವಾನಂ ಆಲಪನಮೇತಂ। **ಸಙ್ಖಾರಾನ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಖಯಂ ಜಾನಿತ್ವಾ। **ಅಕತಞ್ಞೂ**ತಿ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತ್ವಂ ಸುವಣ್ಣಾದೀಸು ಕೇನಚಿ ಅಕತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಜಾನನತೋ ಅಕತಞ್ಞೂ ನಾಮ ಹೋಸೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಸಾದಬಹುಲಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಪಠಮಂ।

೨. ಸಮ್ಬಹುಲಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ಯದಾ ದ್ವಯೇಸೂತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ದಿಸಾವಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ತೇಸಂ ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭನ್ತೇ, ದ್ವೇ ಧಮ್ಮಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಕತಮೇ ನು ಖೋ ದ್ವೇ ಧಮ್ಮಾ"ತಿ? ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ದ್ವೇ ಧಮ್ಮಾತಿ ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ವುಚ್ಚನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೮೪."ಯದಾ ದ್ವಯೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಪಾರಗೂ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।

ಅಥಸ್ಸ ಸಬ್ಬೇ ಸಂಯೋಗಾ, ಅತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಜಾನತೋ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯದಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ದ್ವಿಧಾ ಠಿತೇಸು ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಧಮ್ಮೇಸು ಅಭಿಞ್ಞಾಪಾರಗಾದಿವಸೇನ ಅಯಂ ಖೀಣಾಸವೋ ಪಾರಗೂ ಹೋತಿ, ಅಥಸ್ಸ ವಟ್ಟಸ್ಮಿಂ ಸಂಯೋಜನಸಮತ್ಥಾ ಸಬ್ಬೇ ಕಾಮಯೋಗಾದಯೋ ಸಂಯೋಗಾ ಏವಂ ಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸೂತಿ।

ಸಮ್ಬಹುಲಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ದುತಿಯಂ।

೩. ಮಾರವತ್ಥು

ಯಸ್ಸ ಪಾರನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರೇಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಪುರಿಸೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - ''ಭನ್ತೇ , ಪಾರಂ ಪಾರನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಕಿನ್ನು ಖೋ ಏತಂ ಪಾರಂ ನಾಮಾ''ತಿ। ಸತ್ಥಾ ''ಮಾರೋ ಅಯ''ನ್ತಿ ವಿದಿತ್ವಾ, ''ಪಾಪಿಮ, ಕಿಂ ತವ ಪಾರೇನ, ತಞ್ಹಿ ವೀತರಾಗೇಹಿ ಪತ್ತಬ್ಬ''ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೮೫.''ಯಸ್ಸ ಪಾರಂ ಅಪಾರಂ ವಾ, ಪಾರಾಪಾರಂ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ವೀತದ್ದರಂ ವಿಸಂಯುತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ''ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಾರ**ನ್ತಿ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾನಿ ಛ ಆಯತನಾನಿ। **ಅಪಾರ**ನ್ತಿ ಬಾಹಿರಾನಿ ಛ ಆಯತನಾನಿ। **ಪಾರಾಪಾರ**ನ್ತಿ ತದುಭಯಂ। ನ **ವಿಜ್ಜತೀತಿ** ಯಸ್ಸ ಸಬ್ಬಮ್ಪೇತಂ ''ಅಹ''ನ್ತಿ ವಾ ''ಮಮ''ನ್ತಿ ವಾ ಗಹಣಾಭಾವೇನ ನತ್ಥಿ, ತಂ ಕಿಲೇಸದರಥಾನಂ ವಿಗಮೇನ **ವೀತದ್ದರಂ** ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ **ವಿಸಂಯುತ್ತಂ ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ** ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮಾರವತ್ಥು ತತಿಯಂ।

೪. ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಝಾಯಿನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಚಿನ್ತೇಸಿ - ''ಸತ್ಥಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕೇ, 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ'ತಿ ವದತಿ, ಅಹಞ್ಚಮ್ಹಿ ಜಾತಿಗೋತ್ತೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಮಮ್ಪಿ ನು ಖೋ ಏವಂ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ ''ನಾಹಂ ಜಾತಿಗೋತ್ತಮತ್ತೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮಿ, ಉತ್ತಮತ್ಥಂ ಅರಹತ್ತಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಮೇವ ಪನೇವಂ ವದಾಮೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೮೬.''ಝಾಯಿಂ ವಿರಜಮಾಸೀನಂ, ಕತಕಿಚ್ಚಮನಾಸವಂ।
ಉತ್ತಮತ್ಥಮನುಪ್ಪತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ''ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಝಾಯಿನ್ತಿ** ದುವಿಧೇನ ಝಾನೇನ ಝಾಯನ್ತಂ ಕಾಮರಜೇನ **ವಿರಜಂ** ವನೇ ಏಕಕ**ಮಾಸೀನಂ** ಚತೂಹಿ ಮಗ್ಗೇಹಿ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಕಿಚ್ಚಾನಂ ಕತತ್ತಾ **ಕತಕಿಚ್ಚಂ** ಆಸವಾನಂ ಅಭಾವೇನ **ಅನಾಸವಂ ಉತ್ತಮತ್ಥಂ** ಅರಹತ್ತಂ **ಅನುಪ್ಪತ್ತಂ ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ** ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಆನನ್ದತ್ಥೇರವತ್ಥು

ದಿವಾ ತಪತೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಕಿರ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಸಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀನಿ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಕಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರೋ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನಾಮಮೇವ ಪನಸ್ಸೇತಂ, ಸರೀರಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಖಣೇ ಚನ್ದೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ಸೂರಿಯೋ ಅತ್ಥಮೇತಿ। ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಅತ್ಥಮೇನ್ತಸ್ಸ ಚ ಸೂರಿಯಸ್ಸ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಚ ಚನ್ದಸ್ಸ ಓಭಾಸಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಸರೀರೋಭಾಸಂ ಥೇರಸ್ಸ ಸರೀರೋಭಾಸಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಚ ಸರೀರೋಭಾಸಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ತತ್ಥ ಸಬ್ಬೋಭಾಸೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾವ ವಿರೋಚತಿ। ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ ಮಮ ಇಮೇ ಓಭಾಸೇ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ಓಭಾಸೋ ರುಚ್ಚತಿ। ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಹಿ ಸರೀರಂ ಸಬ್ಬೋಭಾಸೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಿರೋಚತೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ, "ಆನನ್ದ, ಸೂರಿಯೋ ನಾಮ ದಿವಾ ವಿರೋಚತಿ, ಚನ್ದೋ ರತ್ತಿಂ, ರಾಜಾ ಅಲಙ್ಕತಕಾಲೇಯೇವ, ಖೀಣಾಸವೋ ಗಣಸಙ್ಗಣಿಕಂ ಪಹಾಯ ಅನ್ತೋಸಮಾಪತ್ತಿಯಂಯೇವ ವಿರೋಚತಿ, ಬುದ್ಧಾ ಪನ ರತ್ತಿಮ್ಪಿ ದಿವಾಪಿ ಪಞ್ಚವಿಧೇನ ತೇಜೇನ ವಿರೋಚನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೮೭. "ದಿವಾ ತಪತಿ ಆದಿಚ್ಚೋ, ರತ್ತಿಮಾಭಾತಿ ಚನ್ದಿಮಾ।
ಸನ್ನದ್ಧೋ ಖತ್ತಿಯೋ ತಪತಿ, ಝಾಯೀ ತಪತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಅಥ ಸಬ್ಬಮಹೋರತ್ತಿಂ, ಬುದ್ಧೋ ತಪತಿ ತೇಜಸಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದಿವಾ ತಪತೀತಿ** ದಿವಾ ವಿರೋಚತಿ, ರತ್ತಿಂ ಪನಸ್ಸ ಗತಮಗ್ಗೋಪಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। **ಚನ್ದಿಮಾತಿ** ಚನ್ದೋಪಿ ಅಬ್ಭಾದೀಹಿ ವಿಮುತ್ತೋ ರತ್ತಿಮೇವ ವಿರೋಚತಿ, ನೋ ದಿವಾ। **ಸನ್ನದ್ಧೋತಿ** ಸುವಣ್ಣಮಣಿವಿಚಿತ್ತೇಹಿ ಸಬ್ಬಾಭರಣೇಹಿ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಯಾ ಸೇನಾಯ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋವ ರಾಜಾ ವಿರೋಚತಿ, ನ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ಠಿತೋ। **ಝಾಯೀತಿ** ಖೀಣಾಸವೋ ಪನ ಗಣಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಝಾಯನ್ತೋವ ವಿರೋಚತಿ। **ತೇಜಸಾತಿ** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪನ ಸೀಲತೇಜೇನ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯತೇಜಂ, ಗುಣತೇಜೇನ ನಿಗ್ಗುಣತೇಜಂ, ಪಞ್ಞಾತೇಜೇನ ದುಪ್ಪಞ್ಞತೇಜಂ, ಪುಞ್ಞತೇಜೇನ ಅಪುಞ್ಞತೇಜಂ, ಧಮ್ಮತೇಜೇನ ಅಧಮ್ಮತೇಜಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಇಮಿನಾ ಪಞ್ಚವಿಧೇನ ತೇಜಸಾ ನಿಚ್ಚಕಾಲಮೇವ ವಿರೋಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಆನನ್ದತ್ಥೇರವತ್ಥು ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಬ್ಬಜಿತವತ್ಥು

ಬಾಹಿತಪಾಪೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಬ್ಬಜಿತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕೋ ಕಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬಾಹಿರಕಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ "ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕೇ 'ಪಬ್ಬಜಿತಾ'ತಿ ವದತಿ, ಅಹಞ್ಚಮ್ಹಿ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಮಮ್ಪಿ ಖೋ ಏವಂ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ "ನಾಹಂ ಏತ್ತಕೇನ 'ಪಬ್ಬಜಿತೋ'ತಿ ವದಾಮಿ, ಕಿಲೇಸಮಲಾನಂ ಪನ ಪಬ್ಬಾಜಿತತ್ತಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೮೮."ಬಾಹಿತಪಾಪೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಸಮಚರಿಯಾ ಸಮಣೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।
ಪಬ್ಬಾಜಯಮತ್ತನೋ ಮಲಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮಚರಿಯಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಾಕುಸಲಾನಿ ಸಮೇತ್ವಾ ಚರಣೇನ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಬಾಹಿತಪಾಪತಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಅಕುಸಲಾನಿ ಸಮೇತ್ವಾ ಚರಣೇನ ಸಮಣೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯೋ ಅತ್ತನೋ ರಾಗಾದಿಮಲಂ ಪಬ್ಬಾಜಯನ್ತೋ ವಿನೋದೇನ್ತೋ ಚರತಿ, ಸೋಪಿ ತೇನ ಪಬ್ಬಾಜನೇನ ಪಬ್ಬಜಿತೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಬ್ಬಜಿತವತ್ಥು ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು

ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಠಾನೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಮನುಸ್ಸಾ "ಅಹೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ , ಅಯ್ಯೋ, ಖನ್ತಿಬಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಅಞ್ಞೇಸು ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೇಸು ವಾ ಪಹರನ್ತೇಸು ವಾ ಕೋಪಮತ್ತಮ್ಪಿ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣೇ ಕಥಯಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಕೋ ಏಸ ನ ಕುಜ್ಝತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಥೇರೋ"ತಿ। "ನಂ ಕುಜ್ಝಾಪೇನ್ತೋ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? "ನತ್ಥೇತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅಹಂ ನಂ ಕುಜ್ಝಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? "ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ಕುಜ್ಝಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಹೋತು, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಥೇರಂ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭಾಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಮಜ್ಝೇ ಮಹನ್ತಂ ಪಾಣಿಪ್ಪಹಾರಮದಾಸಿ। ಥೇರೋ "ಕಿಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾವ ಗತೋ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರೇ ಡಾಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ "ಅಹೋ ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಅಯ್ಯೋ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಖಮಥ ಮೇ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂ ಏತ"ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ಅಹಂ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯ ತುಮ್ಹೇ ಪಹರಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಹೋತು ಖಮಾಮಿ ತೇ"ತಿ। "ಸಚೇ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಖಮಥ, ಮಮ ಗೇಹೇಯೇವ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ, ಥೇರೋಪಿ ಪತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಥೇರಂ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಪರಿವಿಸಿ।

ಮನುಸ್ಸಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಿರಪರಾಧೋ ಅಯ್ಯೋ ಪಹಟೋ, ದಣ್ಡೇನಪಿಸ್ಸ ಮೋಕ್ಖೋ ನತ್ಥಿ, ಏತ್ಥೇವ ನಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದಿಹತ್ಥಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಂಸು। ಥೇರೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ನಿವತ್ತೇಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಕಿಂ ಏತಂ ಉಪಾಸಕಾತಿ? ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ತುಮ್ಹೇ ಪಹಟಾ, ಮಯಮಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾತಿ। ಕಿಂ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಇಮಿನಾ ಪಹಟಾ, ಉದಾಹು ಅಹನ್ತಿ? ತುಮ್ಹೇ, ಭನ್ತೇತಿ। "ಮಂ ಏಸ ಪಹರಿತ್ವಾ ಖಮಾಪೇಸಿ, ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ ಮನುಸ್ಸೇ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ನಿವತ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಥೇರೋ ವಿಹಾರಮೇವ ಗತೋ। ಭಿಕ್ಖೂ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು "ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಯೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಪಹಟೋ, ತಸ್ಸೇವ ಗೇಹೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋ। ಥೇರಸ್ಸ ಪಹಟಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇದಾನಿ ಸೋ ಕಸ್ಸ ಲಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಅವಸೇಸೇ ಪೋಥೇನ್ತೋ ವಿಚರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಹರನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಗಿಹಿಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಪನ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಹಟೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕೋಧೋ ನಾಮೇಸ ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಸಮುಗ್ಘಾತಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೮೯."ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಹರೇಯ್ಯ, ನಾಸ್ಸ ಮುಞ್ಚೇಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಧೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಹನ್ತಾರಂ, ತತೋ ಧೀ ಯಸ್ಸ ಮುಞ್ಚತಿ॥

೩೯೦."ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸೇತದಕಿಞ್ಚಿ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯದಾ ನಿಸೇಧೋ ಮನಸೋ ಪಿಯೇಹಿ।
ಯತೋ ಯತೋ ಹಿಂಸಮನೋ ನಿವತ್ತತಿ, ತತೋ ತತೋ ಸಮ್ಮತಿಮೇವ ದುಕ್ಖ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಹರೇಯ್ಯಾ**ತಿ "ಖೀಣಾಸವಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಹಮಸ್ಮೀ"ತಿ ಜಾನನ್ತೋ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ವಾ ಜಾತಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನ ಪಹರೇಯ್ಯ। **ನಾಸ್ಸ ಮುಞ್ಚೇಥಾ**ತಿ ಸೋಪಿ ಪಹಟೋ ಖೀಣಾಸವಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಸ್ಸ ಪಹರಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ವೇರಂ ನ ಮುಞ್ಚೇಥ, ತಸ್ಮಿಂ ಕೋಪಂ ನ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸಾ**ತಿ ಖೀಣಾಸವಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಹನ್ತಾರಂ ಗರಹಾಮಿ। **ತತೋ ಧೀ**ತಿ ಯೋ ಪನ ತಂ ಪಹರನ್ತಂ ಪಟಿಪಹರನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ವೇರಂ ಮುಞ್ಚತಿ, ತಂ ತತೋಪಿ ಗರಹಾಮಿಯೇವ।

ಏತದಕಿಞ್ಚಿ ಸೇಯ್ಯೋತಿ ಯಂ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಂ ವಾ ಅಪಚ್ಚಕ್ಕೋಸನಂ, ಪಹರನ್ತಂ ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಪಹರಣಂ, ಏತಂ ತಸ್ಸ ಖೀಣಾಸವಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಸೇಯ್ಯೋ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಸೇಯ್ಯೋ ನ ಹೋತಿ, ಅಧಿಮತ್ತಮೇವ ಸೇಯ್ಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯದಾ ನಿಸೇಧೋ ಮನಸೋ ಪಿಯೇಹೀ**ತಿ ಕೋಧನಸ್ಸ ಹಿ ಕೋಧುಪ್ಪಾದೋವ ಮನಸೋ ಪಿಯೋ ನಾಮ। ಕೋಧೋ ಹಿ ಪನೇಸ ಮಾತಾಪಿತೂಸುಪಿ ಬುದ್ಧಾದೀಸುಪಿ ಅಪರಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಮಾ ಯೋ ಅಸ್ಸ ತೇಹಿ ಮನಸೋ ನಿಸೇಧೋ ಕೋಧವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ನಿಗ್ಗಹೋ, ಏತಂ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಸೇಯ್ಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಿಂಸಮನೋ**ತಿ ಕೋಧಮನೋ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಯತೋ ಯತೋ ವತ್ಥುತೋ ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಸಮುಗ್ಘಾತಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ನಿವತ್ತತಿ । **ತತೋ ತತೋ**ತಿ ತತೋ ತತೋ ವತ್ಥುತೋ ಸಕಲಮ್ಪಿ ವಟ್ಟದುಕ್ಖಂ ನಿವತ್ತತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಮಹಾಪಜಾಪತಿಗೋತಮೀವತ್ಥು

ಯಸ್ಸ ಕಾಯೇನ ವಾಚಾಯಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಂ ಗೋತಮಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಭಗವತಾ ಹಿ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮೇ ಮಣ್ಡನಕಜಾತಿಯೋ ಪುರಿಸೋ ಸುರಭಿಪುಪ್ಫದಾಮಂ ವಿಯ ಸಿರಸಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರಾ ಮಹಾಪಜಾಪತಿ ಗೋತಮೀ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿ, ಅಞ್ಞೋ ತಸ್ಸಾ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವಾ ಆಚರಿಯೋ ವಾ ನತ್ಥಿ। ಏವಂ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದಂ ಥೇರಿಂ ಆರಬ್ಭ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಮಹಾಪಜಾಪತಿಯಾ ಗೋತಮಿಯಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಸಹತ್ಥೇನೇವ ಕಾಸಾಯಾನಿ ಗಣ್ಹೀ"ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತಿಯೋ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನೇವ ಉಪೋಸಥಂ ನ ಪವಾರಣಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸಪಿ

ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತಾಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಯಾ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಯಾ ಗೋತಮಿಯಾ ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮಾ ದಿನ್ನಾ, ಅಹಮೇವಸ್ಸಾಚರಿಯೋ, ಅಹಮೇವ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ। ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದಿವಿರಹಿತೇಸು ಖೀಣಾಸವೇಸು ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ನಾಮ ನ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೯೧."ಯಸ್ಸ ಕಾಯೇನ ವಾಚಾಯ, ಮನಸಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಕಟಂ।
ಸಂವುತಂ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಕ್ಕಟ**ನ್ತಿ ಸಾವಜ್ಜಂ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಂ ಅಪಾಯಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ। **ತೀಹಿ ಠಾನೇಹೀ**ತಿ ಏತೇಹಿ ಕಾಯಾದೀಹಿ ತೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದಿಪವೇಸನಿವಾರಣತ್ಥಾಯ ದ್ವಾರಂ ಪಿಹಿತಂ, ತಂ ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮಹಾಪಜಾಪತಿಗೋತಮೀವತ್ಥು ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯಮ್ಹಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರಾಯಸ್ಮಾ ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ಯಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ ಥೇರೋ ವಸತೀ"ತಿ ಸುಣಾತಿ, ತತೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ತತೋವ ಸೀಸಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಅಜ್ಜಾಪಿ ದಿಸಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ವಿಚರತೀ"ತಿ ತಮತ್ಥಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಥೇರಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ದಿಸಾ ನಮಸ್ಸನ್ತೋ ವಿಚರಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ , "ಭನ್ತೇ, ಮಮ ದಿಸಾ ನಮಸ್ಸನಭಾವಂ ವಾ ಅನಮಸ್ಸನಭಾವಂ ವಾ ತುಮ್ಹೇವ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ದಿಸಾ ನಮಸ್ಸತಿ, ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪನ ಸನ್ತಿಕಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪತ್ತತಾಯ ಅತ್ತನೋ ಆಚರಿಯಂ ನಮಸ್ಸತಿ। ಯಞ್ಹಿ ಆಚರಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಂ ವಿಜಾನಾತಿ, ತೇನ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಅಗ್ಗಿ ವಿಯ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ನಮಸ್ಸಿತಬ್ಬೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೯೨."ಯಮ್ಹಾ ಧಮ್ಮಂ ವಿಜಾನೇಯ್ಯ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧದೇಸಿತಂ।
ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ತಂ ನಮಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತಂವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತಂವಾ**ತಿ ಯಥಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತಂ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಚರಣೇನ ಚೇವ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಾದೀಹಿ ಚ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ನಮಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಯಮ್ಹಾ ಆಚರಿಯಾ ತಥಾಗತಪವೇದಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ವಿಜಾನೇಯ್ಯ, ತಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ನಮಸ್ಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು ನವಮಂ।

೧೦. ಜಟಿಲಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ನ ಜಟಾಹೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಜಟಿಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ "ಅಹಂ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸುಜಾತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಸಚೇ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತಿ ವದತಿ, ಮಮ್ಪಿ ನು ಖೋ ತಥಾ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ನಾಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಜಟಾಮತ್ತೇನ, ನ ಜಾತಿಗೋತ್ತಮತ್ತೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮಿ, ಪಟಿವಿದ್ಧಸಚ್ಚಮೇವ ಪನಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತಿ ವದಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೯೩."ನ ಜಟಾಹಿ ನ ಗೋತ್ತೇನ, ನ ಜಚ್ಚಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಯಮ್ಹಿ ಸಚ್ಚಞ್ಚ ಧಮ್ಮೋ ಚ, ಸೋ ಸುಚೀ ಸೋ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಸೋಳಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ಸಚ್ಚಞಾಣಞ್ಚೇವ ನವವಿಧೋ ಚ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಸುಚಿ, ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಜಟಿಲಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ದಸಮಂ।

೧೧. ಕುಹಕಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಕಿಂ ತೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ವಗ್ಗುಲಿವತಂ ಕುಹಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ವೇಸಾಲಿನಗರದ್ವಾರೇ ಏಕಂ ಕಕುಧರುಕ್ಖಂ ಆರುಯ್ಹ ದ್ವೀಹಿ ಪಾದೇಹಿ ರುಕ್ಖಸಾಖಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅಧೋಸಿರೋ ಓಲಮ್ಬನ್ತೋ "ಕಪಿಲಾನಂ ಮೇ ಸತಂ ದೇಥ, ಕಹಾಪಣೇ ದೇಥ, ಪರಿಚಾರಿಕಂ ದೇಥ, ನೋ ಚೇ ದಸ್ಸಥ, ಇತೋ ಪತಿತ್ವಾ ಮರನ್ತೋ ನಗರಂ ಅನಗರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವದತಿ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತಸ್ಸ ನಗರಂ ಪವಿಸನಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇಪಿ ನಂ ತಥೇವ ಓಲಮ್ಬನ್ತಂ ಪಸ್ಸಿಂಸು। ನಾಗರಾಪಿ "ಅಯಂ ಪಾತೋವ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವಂ ಓಲಮ್ಬನ್ತೋ ಪತಿತ್ವಾ ಮರನ್ತೋ ನಗರಂ ಅನಗರಂ ಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಗರವಿನಾಸಭೀತಾ "ಯಂ ಸೋ ಯಾಚತಿ, ಸಬ್ಬಂ ದೇಮಾ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಅದಂಸು। ಸೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹಾರೂಪಚಾರೇ ತಂ ಗಾವಿಂ ವಿಯ ವಿರವಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ "ಲದ್ಧಂ ತೇ , ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಥಾಪತ್ಥಿತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ, ಲದ್ಧಂ ಮೇ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಅನ್ತೋವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಸೋ ಕುಹಕಚೋರೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕುಹಕಚೋರೋಯೇವ ಅಹೋಸಿ। ಇದಾನಿ ಪನೇಸ ಬಾಲಜನಂ ವಞ್ಚೇತಿ, ತದಾ ಪನ ಪಣ್ಡಿತೇ ವಞ್ಚೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಮಾಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಏಕಂ ಕಾಸಿಕಗಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏಕೋ ಕುಹಕತಾಪಸೋ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಂ ಏಕಂ ಕುಲಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ದಿವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಾನಂ ವಿಯ ತಸ್ಸಪಿ ಏಕಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ದೇತಿ, ಸಾಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ದೇತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸಾಯಂ ಗೋಧಮಂಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಪಚಿತ್ವಾ ತತೋ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ತಸ್ಸ ಅದಂಸು। ತಾಪಸೋ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾವ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬದ್ಧೋ "ಕಿಂ ಮಂಸಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಗೋಧಮಂಸ"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿದಧಿಕಟುಕಭಣ್ಡಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಪೇಸಿ। ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ಪನ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕೇ ಗೋಧರಾಜಾ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ತಾಪಸಂ ವನ್ದಿತುಂ ಆಗಚ್ಛತಿ। ತಂದಿವಸಂ ಪನೇಸ "ತಂ ವಧಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದಣ್ಡಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಮ್ಮಿಕಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ

ಠಾನೇ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋ ವಿಯ ನಿಸೀದಿ। ಗೋಧರಾಜಾ ವಮ್ಮಿಕತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋವ ಆಕಾರಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ನ ಮೇ ಅಜ್ಜ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಆಕಾರೋ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ ತತೋವ ನಿವತ್ತಿ। ತಾಪಸೋ ತಸ್ಸ ನಿವತ್ತನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಾರಣತ್ಥಾಯ ದಣ್ಡಂ ಖಿಪಿ, ದಣ್ಡೋ ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗತೋ। ಗೋಧರಾಜಾಪಿ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತತೋ ಸೀಸಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಆಗತಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಾಪಸಂ ಆಹ -

"ಸಮಣಂ ತಂ ಮಞ್ಞಮಾನೋ, ಉಪಗಚ್ಛಿಮಸಞ್ಞತಂ।
ಸೋ ಮಂ ದಣ್ಡೇನ ಪಾಹಾಸಿ, ಯಥಾ ಅಸಮಣೋ ತಥಾ॥

"ಕಿಂ ತೇ ಜಟಾಹಿ ದುಮ್ಮೇಧ, ಕಿಂ ತೇ ಅಜಿನಸಾಟಿಯಾ।
ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ತೇ ಗಹನಂ, ಬಾಹಿರಂ ಪರಿಮಜ್ಜಸೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೪.೯೭-೯೮)।

ಅಥ ನಂ ತಾಪಸೋ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇನ ಪಲೋಭೇತುಂ ಏವಮಾಹ -

"ಏಹಿ ಗೋಧ ನಿವತ್ತಸ್ಸು, ಭುಞ್ಜ ಸಾಲೀನಮೋದನಂ।
ತೇಲಂ ಲೋಣಞ್ಚ ಮೇ ಅತ್ಥಿ, ಪಹೂತಂ ಮಯ್ಹ ಪಿಪ್ಫಲೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೪.೯೯)।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಗೋಧರಾಜಾ "ಯಥಾ ಯಥಾ ತ್ವಂ ಕಥೇಸಿ, ತಥಾ ತಥಾ ಮೇ ಪಲಾಯಿತುಕಾಮತಾವ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಏಸ ಭಿಯ್ಯೋ ಪವೇಕ್ಖಾಮಿ, ವಮ್ಮಿಕಂ ಸತಪೋರಿಸಂ।
ತೇಲಂ ಲೋಣಞ್ಚ ಕಿತ್ತೇಸಿ, ಅಹಿತಂ ಮಯ್ಹ ಪಿಪ್ಫಲೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೪.೧೦೦)।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ಅಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತಯಿ ಸಮಣಸಞ್ಞಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಇದಾನಿ ಪನ ತೇ ಮಂ ಪಹರಿತುಕಾಮತಾಯ ದಣ್ಡೋ ಖಿತ್ತೋ, ತಸ್ಸ ಖಿತ್ತಕಾಲೇಯೇವ ಅಸಮಣೋ ಜಾತೋ। ಕಿಂ ತಾದಿಸಸ್ಸ ದುಪ್ಪಞ್ಞಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಜಟಾಹಿ, ಕಿಂ ಸಖುರೇನ ಅಜಿನಚಮ್ಮೇನ। ಅಬ್ಭನ್ತರಞ್ಹಿ ತೇ ಗಹನಂ, ಕೇವಲಂ ಬಾಹಿರಮೇವ ಪರಿಮಜ್ಜಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ತದಾ ಏಸ ಕುಹಕೋ ತಾಪಸೋ ಅಹೋಸಿ, ಗೋಧರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ತದಾ ಗೋಧಪಣ್ಡಿತೇನ ತಸ್ಸ ನಿಗ್ಗಹಿತಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೯೪"ಕಿಂ ತೇ ಜಟಾಹಿ ದುಮ್ಮೇಧ, ಕಿಂ ತೇ ಅಜಿನಸಾಟಿಯಾ।
ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ತೇ ಗಹನಂ, ಬಾಹಿರಂ ಪರಿಮಜ್ಜಸೀ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೪.೯೮)।

ತತ್ಥ **ಕಿಂ ತೇ ಜಟಾಹೀ**ತಿ ಅಮ್ಭೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞ ತವ ಬದ್ಧಾಹಿಪಿ ಇಮಾಹಿ ಜಟಾಹಿ ಸಖುರಾಯ ನಿವತ್ಥಾಯಪಿ ಇಮಾಯ ಅಜಿನಚಮ್ಮಸಾಟಿಕಾಯ ಚ ಕಿಮತ್ಥೋತಿ। **ಅಬ್ಭನ್ತರ**ನ್ತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರಞ್ಹಿ ತೇ ರಾಗಾದಿಕಿಲೇಸಗಹನಂ, ಕೇವಲಂ ಹತ್ಥಿಲಣ್ಡಂ ಅಸ್ಸಲಣ್ಡಂ ವಿಯ ಮಟ್ಠಂ ಬಾಹಿರಂ ಪರಿಮಜ್ಜಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಕುಹಕಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ಕಿಸಾಗೋತಮೀವತ್ಥು

ಪಂಸುಕೂಲಧರನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಿಸಾಗೋತಮಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತದಾ ಕಿರ ಸಕ್ಕೋ ಪಠಮಯಾಮಾವಸಾನೇ ದೇವಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಸಾರಣೀಯಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಕಿಸಾಗೋತಮೀ "ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಸಕ್ಕಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ಸೋ ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಾ ನಾಮೇಸಾ , ಭನ್ತೇ, ಆಗಚ್ಛಮಾನಾವ ತುಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ ನಿವತ್ತತೀ"ತಿ? ಸತ್ಥಾ "ಕಿಸಾಗೋತಮೀ ನಾಮೇಸಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಮ ಧೀತಾ ಪಂಸುಕೂಲಿಕತ್ಥೇರೀನಂ ಅಗ್ಗಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೯೫."ಪಂಸುಕೂಲಧರಂ ಜನ್ತುಂ, ಕಿಸಂ ಧಮನಿಸನ್ಥತಂ।
ಏಕಂ ವನಸ್ಮಿಂ ಝಾಯನ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಿಸ**ನ್ತಿ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಅನುರೂಪಂ ಪಟಿಪದಂ ಪೂರೇನ್ತಾ ಅಪ್ಪಮಂಸಲೋಹಿತಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಧಮನಿಸನ್ಥತಗತ್ತಾ ಚ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। **ಏಕಂ ವನಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ವಿವಿತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಏಕಕಂ ವನಸ್ಮಿಂ ಝಾಯನ್ತಂ ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಕಿಸಾಗೋತಮೀವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಮಂ।

೧೩. ಏಕಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ನ ಚಾಹನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ "ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತಿ ವದತಿ ಅಹಞ್ಚಮ್ಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಮಮ್ಪಿ ನು ಖೋ ಏವಂ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ನಾಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಮತ್ತೇನೇವಂ ವದಾಮಿ, ಯೋ ಪನ ಅಕಿಞ್ಚನೋ ಅಗಹಣೋ, ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೯೬."ನ ಚಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಬ್ರೂಮಿ, ಯೋನಿಜಂ ಮತ್ತಿಸಮ್ಭವಂ।
ಭೋವಾದಿ ನಾಮ ಸೋ ಹೋತಿ, ಸಚೇ ಹೋತಿ ಸಕಿಞ್ಚನೋ।
ಅಕಿಞ್ಚನಂ ಅನಾದಾನಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೋನಿಜ**ನ್ತಿ ಯೋನಿಯಂ ಜಾತಂ। **ಮತ್ತಿಸಮ್ಭವ**ನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಮಾತು ಸನ್ತಕೇ ಉದರಸ್ಮಿಂ ಸಮ್ಭೂತಂ। **ಭೋವಾದೀ**ತಿ ಸೋ ಪನ ಆಮನ್ತನಾದೀಸು "ಭೋ, ಭೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ಭೋವಾದಿ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಸಚೇ ರಾಗಾದೀಹಿ ಕಿಞ್ಚನೇಹಿ ಸಕಿಞ್ಚನೋ। ಅಹಂ ಪನ ರಾಗಾದೀಹಿ **ಅಕಿಞ್ಚನಂ** ಚತೂಹಿ ಉಪಾದಾನೇಹಿ **ಅನಾದಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ** ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಏಕಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ತೇರಸಮಂ।

೧೪. ಉಗ್ಗಸೇನಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತವತ್ಥು

ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಗ್ಗಸೇನಂ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು "ಮುಞ್ಚ ಪುರೇ ಮುಞ್ಚ ಪಚ್ಛತೋ"ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೪೮) ಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯ ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ।

ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ, "ಭನ್ತೇ, ಉಗ್ಗಸೇನೋ 'ನ ಭಾಯಾಮೀ'ತಿ ವದತಿ, ಅಭೂತೇನ ಮಞ್ಞೇ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತಸದಿಸಾ ಛಿನ್ನಸಂಯೋಜನಾ ನ ಭಾಯನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೯೭."ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಂ ಛೇತ್ವಾ, ಯೋ ವೇ ನ ಪರಿತಸ್ಸತಿ।
ಸಙ್ಗಾತಿಗಂ ವಿಸಂಯುತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನನ್ತಿ** ದಸವಿಧಸಂಯೋಜನಂ। **ನ ಪರಿತಸ್ಸತೀತಿ** ತಣ್ಹಾಯ ನ ಭಾಯತಿ। **ತಮಹನ್ತಿ** ತಂ ಅಹಂ ರಾಗಾದೀನಂ ಸಙ್ಗಾನಂ ಅತೀತತ್ತಾ **ಸಙ್ಗಾತಿಗಂ,** ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಯೋಗಾನಂ ಅಭಾವೇನ **ವಿಸಂಯುತ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ** ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಉಗ್ಗಸೇನಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತವತ್ಥು ಚುದ್ದಸಮಂ।

೧೫. ದ್ವೇಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಛೇತ್ವಾ ನದ್ಧಿನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದ್ವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತೇಸು ಕಿರೇಕಸ್ಸ ಚೂಳರೋಹಿತೋ ನಾಮ ಗೋಣೋ ಅಹೋಸಿ, ಏಕಸ್ಸ ಮಹಾರೋಹಿತೋ ನಾಮ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ "ತವ ಗೋಣೋ ಬಲವಾ, ಮಮ ಗೋಣೋ ಬಲವಾ"ತಿ ವಿವದಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ನೋ ವಿವಾದೇನ, ಪಾಜೇತ್ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅಚಿರವತೀತೀರೇ ಸಕಟಂ ವಾಲುಕಾಯ ಪೂರೇತ್ವಾ ಗೋಣೇ ಯೋಜಯಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ತತ್ಥ ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಗೋಣೇ ಪಾಜೇಸುಂ। ಸಕಟಂ ನಿಚ್ಚಲಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ನದ್ಧಿವರತ್ತಾ ಪನ ಛಿಜ್ಜಿಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ , ಬಾಹಿರಾ ಏತಾ ನದ್ಧಿವರತ್ತಾ, ಯೋ ಕೋಚಿ ಏತಾ ಛಿನ್ದತೇವ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪನ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಂ ಕೋಧನದ್ಧಿಞ್ಚೇವ ತಣ್ಹಾವರತ್ತಞ್ಚ ಛಿನ್ದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೯೮."ಛೇತ್ವಾ ನದ್ಧಿಂ ವರತ್ತಞ್ಚ, ಸನ್ದಾನಂ ಸಹನುಕ್ಕಮಂ।
ಉಕ್ಖಿತ್ತಪಲಿಘಂ ಬುದ್ಧಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನದ್ಧಿನ್ತಿ** ನಯ್ಹನಭಾವೇನ ಪವತ್ತಂ ಕೋಧಂ। **ವರತ್ತನ್ತಿ** ಬನ್ಧನಭಾವೇನ ಪವತ್ತಂ ತಣ್ಹಂ। **ಸನ್ದಾನಂ ಸಹನುಕ್ಕಮನ್ತಿ** ಅನುಸಯಾನುಕ್ಕಮಸಹಿತಂ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿದಿಟ್ಠಿಸನ್ದಾನಂ, ಇದಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ಅವಿಜ್ಜಾಪಲಿಘಸ್ಸ ಉಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ **ಉಕ್ಖಿತ್ತಪಲಿಘಂ,** ಚತುನ್ನಂ ಸಚ್ಚಾನಂ ಬುದ್ಧತ್ತಾ **ಬುದ್ಧಂ** ತಂ ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ದ್ವೇಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಪನ್ನರಸಮಂ।

೧೬. ಅಕ್ಕೋಸಕಭಾರದ್ವಾಜವತ್ಥು

ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಕ್ಕೋಸಕಭಾರದ್ವಾಜಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸ ಹಿ ಭಾತು ಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಧನಞ್ಜಾನೀ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಖೀಪಿತ್ವಾಪಿ ಕಾಸಿತ್ವಾಪಿ ಪಕ್ಖಲಿತ್ವಾಪಿ "ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ"ತಿ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ। ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿವೇಸನಾಯ ಪವತ್ತಮಾನಾಯ ಪಕ್ಖಲಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಮಹಾಸದ್ದೇನ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಏವಮೇವಾಯಂ ವಸಲೀ ಯತ್ಥ ವಾ ತತ್ಥ ವಾ ಪಕ್ಖಲಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮುಣ್ಡಕಸ್ಸ ಸಮಣಕಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ತೇ, ವಸಲಿ, ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ವಾದಂ ಆರೋಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸಾ "ಗಚ್ಛ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಾಹಂ ತಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಯೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ವಾದಂ ಆರೋಪೇಯ್ಯ, ಅಪಿ ಚ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಸ್ಸೂ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅವನ್ದಿತ್ವಾವ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

"ಕಿಂಸು ಛೇತ್ವಾ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಕಿಂಸು ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತಿ।
ಕಿಸ್ಸಸ್ಸು ಏಕಧಮ್ಮಸ್ಸ, ವಧಂ ರೋಚೇಸಿ ಗೋತಮಾ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೭)।

ಅಥಸ್ಸ ಪಞ್ಹಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

"ಕೋಧಂ ಛೇತ್ವಾ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಕೋಧಂ ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತಿ।
ಕೋಧಸ್ಸ ವಿಸಮೂಲಸ್ಸ, ಮಧುರಗ್ಗಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ವಧಂ ಅರಿಯಾ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ತಞ್ಹಿ ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತೀ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೭)।

ಸೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠೋ ಅಕ್ಕೋಸಕಭಾರದ್ವಾಜೋ "ಭಾತಾ ಕಿರ ಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಕುದ್ಧೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅಸಬ್ಭಾಹಿ ಫರುಸಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಅಕ್ಕೋಸಿ। ಸೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಾ ಅತಿಥಿನಂ ಖಾದನೀಯಾದಿದಾನಉಪಮ್ಮೇನ ಸಞ್ಞತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಪರೇಪಿಸ್ಸ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬಿಲಿಙ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋತಿ ದ್ವೇ ಕನಿಟ್ಠಭಾತರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಾವ ಸತ್ಥಾರಾ ವಿನೀತಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ, "ಆವುಸೋ, ಅಚ್ಛರಿಯಾ ವತ ಬುದ್ಧಗುಣಾ, ಚತೂಸು ನಾಮ ಭಾತಿಕೇಸು ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೇಸು ಸತ್ಥಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ತೇಸಂಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಾ ಜಾತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಹಂ ಮಮ ಖನ್ತಿಬಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ದುಟ್ಠೇಸು ಅದುಸ್ಸನ್ತೋ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋಮಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೩೯೯."ಅಕ್ಕೋಸಂ ವಧಬನ್ಧಞ್ಚ, ಅದುಟ್ಠೋ ಯೋ ತಿತಿಕ್ಖತಿ।
ಖನ್ತೀಬಲಂ ಬಲಾನೀಕಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅದುಟ್ಠೋ**ತಿ ಏತಂ ದಸಹಿ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಹಿ ಅಕ್ಕೋಸಞ್ಚ ಪಾಣಿಆದೀಹಿ ಪೋಥನಞ್ಚ ಅನ್ದುಬನ್ಧನಾದೀಹಿ ಬನ್ಧನಞ್ಚ ಯೋ ಅಕುದ್ಧಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ ಅಧಿವಾಸೇತಿ , ಖನ್ತಿಬಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ **ಖನ್ತಿಬಲಂ,** ಪುನಪ್ಪುನಂ ಉಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಅನೀಕಭೂತೇನ ತೇನೇವ ಖನ್ತಿಬಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ **ಬಲಾನೀಕಂ ತಂ** ಏವರೂಪಂ **ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ** ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅಕ್ಕೋಸಕಭಾರದ್ವಾಜವತ್ಥು ಸೋಳಸಮಂ।

೧೭. ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅಕ್ಕೋಧನನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತದಾ ಕಿರ ಥೇರೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ನಾಲಕಗಾಮೇ ಮಾತು ಘರದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿವಿಸಮಾನಾ ಅಕ್ಕೋಸಿ - "ಅಮ್ಭೋ, ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಖಾದಕ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಕಞ್ಜಿಯಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪರಘರೇಸು ಉಳುಙ್ಕಪಿಟ್ಠೇನ ಘಟ್ಟಿತಕಞ್ಜಿಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋಸಿ, ನಾಸಿತಮ್ಹಾ ತಯಾ, ಭುಞ್ಜಾಹಿ ದಾನೀ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಭತ್ತಂ ದದಮಾನಾ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕೋ ಕತೋ, ಇದಾನಿ ಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ವದೇತಿ। ಥೇರೋ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ರಾಹುಲೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ರಾಹುಲ, ಕಹಂ ಗಮಿತ್ಥಾ"ತಿ? "ಅಯ್ಯಿಕಾಯ ಗಾಮಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಅಯ್ಯಿಕಾಯ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ವುತ್ತೋ"ತಿ? "ಅಯ್ಯಿಕಾಯ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಅಕ್ಕುಟ್ಠೋ"ತಿ। "ಕಿನ್ತಿ ವತ್ವಾ"ತಿ? "ಇದಂ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಪನ ತೇ ಕಿಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ? "ನ ಕಿಞ್ಚಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ, "ಆವುಸೋ, ಅಚ್ಛರಿಯಾ ವತ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಾ, ಏವಂನಾಮಸ್ಸ ಮಾತರಿ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿಯಾ ಕೋಧಮತ್ತಮ್ಪಿ ನಾಹೋಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೀಣಾಸವಾ ನಾಮ ಅಕ್ಕೋಧನಾವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦೦."ಅಕ್ಕೋಧನಂ ವತವನ್ತಂ, ಸೀಲವನ್ತಂ ಅನುಸ್ಸದಂ।
ದನ್ತಂ ಅನ್ತಿಮಸಾರೀರಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವತವನ್ತ**ನ್ತಿ ಧುತವತೇನ, ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲೇನ **ಸೀಲವನ್ತಂ,** ತಣ್ಹಾಉಸ್ಸದಾಭಾವೇನ **ಅನುಸ್ಸದಂ ,** ಛಳಿನ್ದ್ರಿಯದಮನೇನ **ದನ್ತಂ,** ಕೋಟಿಯಂ ಠಿತೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ **ಅನ್ತಿಮಸರೀರಂ ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ** ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು ಸತ್ತರಸಮಂ।

೧೮. ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾಥೇರೀವತ್ಥು

ವಾರಿ ಪೋಕ್ಖರಪತ್ತೇವಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಥೇರಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು "ಮಧುವಾ ಮಞ್ಞತಿ ಬಾಲೋ"ತಿ ಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯ (ಧ॰ ಪ॰ ೬೯) ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ (ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೬೯) -

ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಮಹಾಜನೋ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ "ಖೀಣಾಸವಾಪಿ ಮಞ್ಞೇ ಕಾಮಸುಖಂ ಸಾದಿಯನ್ತಿ, ಕಾಮಂ ಸೇವನ್ತಿ, ಕಿಂ ನ ಸೇವಿಸ್ಸನ್ತಿ। ನ ಹೇತೇ ಕೋಳಾಪರುಕ್ಖಾ, ನ ಚ ವಮ್ಮಿಕಾ, ಅಲ್ಲಮಂಸಸರೀರಾವ, ತಸ್ಮಾ ಏತೇಪಿ ಕಾಮಸುಖಂ ಸಾದಿಯನ್ತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೀಣಾಸವಾ ಕಾಮಸುಖಂ ಸಾದಿಯನ್ತಿ, ನ ಕಾಮಂ ಸೇವನ್ತಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಪದುಮಪತ್ತೇ ಪತಿತಂ ಉದಕಬಿನ್ದು ನ ಲಿಮ್ಪತಿ ನ ಸಣ್ಠಾತಿ, ವಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪನ ಪತತೇವ। ಯಥಾ ಚ ಆರಗ್ಗೇ ಸಾಸಪೋ ನ ಉಪಲಿಮ್ಪತಿ ನ

ಸಣ್ಠಾತಿ, ವಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪತತೇವ, ಏವಂ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಚಿತ್ತೇ ದುವಿಧೋಪಿ ಕಾಮೋ ನ ಲಿಮ್ಪತಿ ನ ಸಣ್ಠಾತೀ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦೧."ವಾರಿ ಪೋಕ್ಖರಪತ್ತೇವ, ಆರಗ್ಗೇರಿವ ಸಾಸಪೋ।
ಯೋ ನ ಲಿಮ್ಪತಿ ಕಾಮೇಸು, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೋ ನ ಲಿಮ್ಪತೀತಿ** ಏವಮೇವಂ ಯೋ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ದುವಿಧೇಪಿ ಕಾಮೇ ನ ಉಪಲಿಮ್ಪತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಮೇ ನ ಸಣ್ಠಾತಿ, **ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ** ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾಥೇರೀವತ್ಥು ಅಟ್ಠಾರಸಮಂ।

೧೯. ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಯೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಸ ಕಿರೇಕೋ ದಾಸೋ ಅಪಞ್ಞತ್ತೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅದಿಸ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತಂ ದ್ವಾರನ್ತರೇ ದಿಸ್ವಾ ಚೀವರಂ ದಳ್ಹಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ಇದಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ದಾಸೋ ಮೇ, ಭೋ ಗೋತಮಾತಿ । ಪನ್ನಭಾರೋ ಏಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತಿ। "ಪನ್ನಭಾರೋ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಅರಹಾ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ। ತಸ್ಮಾ ಪುನಪಿ ತೇನ "ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥಾ "ಆಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪನ್ನಭಾರೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦೨."ಯೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಜಾನಾತಿ, ಇಧೇವ ಖಯಮತ್ತನೋ।
ಪನ್ನಭಾರಂ ವಿಸಂಯುತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಕ್ಖಸ್ಸಾತಿ** ಖನ್ಧದುಕ್ಖಸ್ಸ। **ಪನ್ನಭಾರನ್ತಿ** ಓಹಿತಖನ್ಧಭಾರಂ ಚತೂಹಿ ಯೋಗೇಹಿ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ವಾ **ವಿಸಂಯುತ್ತಂ ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ** ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅಞ್ಞತರಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಏಕೂನವೀಸತಿಮಂ।

೨೦. ಖೇಮಾಭಿಕ್ಖುನೀವತ್ಥು

ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಖೇಮಂ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಪಠಮಯಾಮಸಮನನ್ತರೇ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಸಾರಣೀಯಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಖೇಮಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ "ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಕ್ಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತಾವ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋ ಏಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಆಗಚ್ಛಮಾನಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತಾವ ಸತ್ಥಾರಂ

ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ "ಏಸಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಮ ಧೀತಾ ಖೇಮಾ ನಾಮ ಮಹಾಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಕೋವಿದಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦೩."ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಂ ಮೇಧಾವಿಂ, ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಸ್ಸ ಕೋವಿದಂ।
ಉತ್ತಮತ್ಥಮನುಪ್ಪತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಗಭೀರಪಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಖನ್ಧಾದೀಸು ಪವತ್ತಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಧಮ್ಮೋಜಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಂ **ಮೇಧಾವಿಂ** "ಅಯಂ ದುಗ್ಗತಿಯಾ ಮಗ್ಗೋ, ಅಯಂ ಸುಗತಿಯಾ ಮಗ್ಗೋ, ಅಯಂ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಮಗ್ಗೋ, ಅಯಂ ಅಮಗ್ಗೋ"ತಿ ಏವಂ ಮಗ್ಗೇ ಚ ಅಮಗ್ಗೇ ಚ ಛೇಕತಾಯ **ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಸ್ಸ ಕೋವಿದಂ** ಅರಹತ್ತಸಙ್ಖಾತಂ **ಉತ್ತಮತ್ಥಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಂ ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ** ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಖೇಮಾಭಿಕ್ಖುನಿವತ್ಥು ವೀಸತಿಮಂ।

೨೧. ಪಬ್ಭಾರವಾಸೀತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅಸಂಸಟ್ಠನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಬ್ಭಾರವಾಸೀತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಯಂ ಸೇನಾಸನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಏಕಂ ಲೇಣಪಬ್ಭಾರಂ ಪಾಪುಣಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗತಂ ಲಭಿ। ಸೋ "ಅಹಂ ಇಧ ವಸನ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ನಿಪ್ಫಾದೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಲೇಣೇಪಿ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ "ಸೀಲವಾ ಭಿಕ್ಖು ಆಗತೋ, ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ವಸಿತುಂ ದುಕ್ಖಂ। ಅಯಂ ಪನ ಇಧ ಏಕರತ್ತಿಮೇವ ವಸಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುತ್ತೇ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಥೇರೋ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಗೋಚರಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ದಿಸ್ವಾವ ಪುತ್ತಸಿನೇಹಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಗೇಹೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತೇಮಾಸಂ ವಸನತ್ಥಾಯ ಯಾಚಿ। ಸೋಪಿ "ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭವನಿಸ್ಸರಣಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ತಮೇವ ಲೇಣಂ ಅಗಮಾಸಿ। ದೇವತಾ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅದ್ಧಾ ಕೇನಚಿ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸ್ವೇ ವಾ ಪರಸುವೇ ವಾ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ।

ಏವಂ ಅಡ್ಢಮಾಸಮತ್ತೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ "ಅಯಂ ಇಧೇವ ಮಞ್ಞೇ ಅನ್ತೋವಸ್ಸಂ ವಸಿಸ್ಸತಿ, ಸೀಲವತಾ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ಪುತ್ತಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಸಿತುಂ ದುಕ್ಕರಂ, ಇಮಞ್ಚ 'ನಿಕ್ಖಮಾ'ತಿ ವತ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಸೀಲೇ ಖಲಿತ"ನ್ತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಉಪಸಮ್ಪದಮಾಳಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಸ ಸೀಲೇ ಖಲಿತಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಪರಿಸುದ್ಧಮಸ್ಸ ಸೀಲಂ, ಕಿಞ್ಚಿದೇವಸ್ಸ ಕತ್ವಾ ಅಯಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲೇ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಅಧಿಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಗೀವಂ ಪರಿವತ್ತೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು, ಮುಖತೋ ಖೇಳೋ ಪಗ್ಘರಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ವಿರವಿ। ಅಥ ನಂ ದೇವತಾ ಅದಿಸ್ಸಮಾನರೂಪಾ ಏವಮಾಹ - "ಮಯಾ ಏಸ ಗಹಿತೋ, ಬಲಿಕಮ್ಮೇನಪಿ ಮೇ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಕುಲೂಪಕಂ ಥೇರಂ ಲಟ್ಠಿಮಧುಕಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ತೇನ ತೇಲಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ನತ್ಥುಕಮ್ಮಂ ದೇಥ, ಏವಾಹಂ ಇಮಂ ಮುಞ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ನಸ್ಸತು ವಾ ಏಸ ಮರತು ವಾ, ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಹಂ ಅಯ್ಯಂ ಲಟ್ಠಿಮಧುಕಂ ಯಾಚಿತುನ್ತಿ। ಸಚೇ ಲಟ್ಠಿಮಧುಕಂ ಯಾಚಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಥ, ನಾಸಿಕಾಯಸ್ಸ ಹಿಙ್ಗುಚುಣ್ಣಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ವದೇಥಾತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ವತ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಾತಿ। ತೇನ ಹಿಸ್ಸ ಪಾದಧೋವನಉದಕಂ ಆದಾಯ ಸೀಸೇ ಆಸಿಞ್ಚಥಾತಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ "ಸಕ್ಕಾ ಇದಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ವೇಲಾಯ ಆಗತಂ ಥೇರಂ

ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ಅನ್ತರಭತ್ತೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇದಂ ಉದಕಂ ದಾರಕಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಆಸಿಞ್ಚಾಮಾ"ತಿ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ಆಸಿಞ್ಚಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸಾ ದೇವತಾ ತಾವದೇವ ತಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಲೇಣದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಥೇರೋಪಿ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಅವಿಸ್ಸಟ್ಠಕಮ್ಮಟ್ಠಾನತಾಯ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಂ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತೋವ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ನಂ ಲೇಣದ್ವಾರಂ ಪತ್ತಕಾಲೇ ಸಾ ದೇವತಾ "ಮಹಾವೇಜ್ಜ ಮಾ ಇಧ ಪವಿಸಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತತ್ಥೇವ ಠತ್ವಾ "ಕಾಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಹಂ ಇಧ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾತಿ। ಥೇರೋ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಮಯಾ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕತಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಮಾಳಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲೇ ತಿಲಕಂ ವಾ ಕಾಳಕಂ ವಾ ಅದಿಸ್ವಾ "ಅಹಂ ಮಯಾ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕತಟ್ಠಾನಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ವದೇಸೀ"ತಿ ಆಹ। ನ ಪಸ್ಸಸೀತಿ। ಆಮ, ನ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ? ಆಚಿಕ್ಖಾಮಿ ತೇತಿ। ಆಮ, ಆಚಿಕ್ಖಾಹೀತಿ। ತಿಟ್ಠತು ತಾವ ದೂರೇ ಕತಂ, ಅಜ್ಜೇವ ತಯಾ ಅಮನುಸ್ಸಗಹಿತಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಧೋವನಉದಕಂ ಸೀಸೇ ಆಸಿತ್ತಂ, ನಾಸಿತ್ತನ್ತಿ? ಆಮ, ಆಸಿತ್ತನ್ತಿ। ಕಿಂ ಏತಂ ನ ಪಸ್ಸಸೀತಿ? ಏತಂ ಸನ್ಧಾಯ ತ್ವಂ ವದೇಸೀತಿ? ಆಮ, ಏತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದಾಮೀತಿ। ಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹೋ ವತ ಮೇ ಸಮ್ಮಾ ಪಣಿಹಿತೋ ಅತ್ತಾ, ಸಾಸನಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ ವತ ಮೇ ಚರಿತಂ, ದೇವತಾಪಿ ಮಮ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲೇ ತಿಲಕಂ ವಾ ಕಾಳಕಂ ವಾ ಅದಿಸ್ವಾ ದಾರಕಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಆಸಿತ್ತಪಾದಧೋವನಮತ್ತಂ ಅದ್ದಸಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸೀಲಂ ಆರಬ್ಭ ಬಲವಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ತಂ ವಿಕ್ಖಮ್ಭೇತ್ವಾ ಪಾದುದ್ಧಾರಮ್ಪಿ ಅಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ "ಮಾದಿಸಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಸಮಣಂ ದೂಸೇತ್ವಾ ಮಾ ಇಧ ವನಸಣ್ಡೇ ವಸಿ, ತ್ವಮೇವ ನಿಕ್ಖಮಾಹೀ"ತಿ ದೇವತಂ ಓವದನ್ತೋ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ವಿಸುದ್ಧೋ ವತ ಮೇ ವಾಸೋ, ನಿಮ್ಮಲಂ ಮಂ ತಪಸ್ಸಿನಂ।
ಮಾ ತ್ವಂ ವಿಸುದ್ಧಂ ದೂಸೇಸಿ, ನಿಕ್ಖಮ ಪವನಾ ತುವ"ನ್ತಿ॥

ಸೋ ತತ್ಥೇವ ತೇಮಾಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ "ಕಿಂ, ಆವುಸೋ, ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ತೇ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪಿತ"ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ತಸ್ಮಿಂ ಲೇಣೇ ವಸ್ಸೂಪಗಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ, "ಆವುಸೋ, ತ್ವಂ ದೇವತಾಯ ಏವಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ನ ಕುಜ್ಝೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ಕುಜ್ಝಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ, "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ದೇವತಾಯ ಇದಂ ನಾಮ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ ನ ಕುಜ್ಝಿನ್ತಿ ವದತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ನೇವ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಕುಜ್ಝತಿ, ಏತಸ್ಸ ಗಿಹೀಹಿ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇಹಿ ವಾ ಸಂಸಗ್ಗೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಸಂಸಟ್ಠೋ ಏಸ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦೪."ಅಸಂಸಟ್ಠಂ ಗಹಟ್ಠೇಹಿ, ಅನಾಗಾರೇಹಿ ಚೂಭಯಂ।
ಅನೋಕಸಾರಿಮಪ್ಪಿಚ್ಛಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸಂಸಟ್ಠ**ನ್ತಿ ದಸ್ಸನಸವನಸಮುಲ್ಲಪನಪರಿಭೋಗಕಾಯಸಂಸಗ್ಗಾನಂ ಅಭಾವೇನ ಅಸಂಸಟ್ಠಂ। **ಉಭಯ**ನ್ತಿ ಗಿಹೀಹಿ ಚ ಅನಾಗಾರೇಹಿ ಚಾತಿ ಉಭಯೇಹಿಪಿ ಅಸಂಸಟ್ಠಂ । **ಅನೋಕಸಾರಿ**ನ್ತಿ ಅನಾಲಯಚಾರಿಂ ತಂ ಏವರೂಪಂ ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಬ್ಭಾರವಾಸೀತಿಸ್ಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ಏಕವೀಸತಿಮಂ।

೨೨. ಅಞ್ಞತರಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಾಯಮನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ "ಪಟಿಲದ್ಧಗುಣಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಏಕಾ ಇತ್ಥೀ ಸಾಮಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಲಹಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ "ಕುಲಘರಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಂ ಥೇರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಥೇರೋ ಪನ ತಂ ನ ಪಸ್ಸತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕೋ ಗೇಹಂ ಆಗತೋ ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಕುಲಗಾಮಂ ಗತಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ನ ಸಕ್ಕಾ ಇಮಾಯ ಏಕಿಕಾಯ ಇಮಂ ಅಟವಿಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತುಂ, ಕಂ ನು ಖೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಇಮಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ಸನ್ತಜ್ಜೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಇತ್ಥೀ "ನೇವ ಮಂ ಏಸ ಭದನ್ತೋ ಪಸ್ಸತಿ, ನ ಆಲಪತಿ, ಮಾ ನಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವಚಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಅತ್ತಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಮಮ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ತುಯ್ಹಮೇವ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಇಮಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಕೋಧೋ ಇತ್ಥಿಯಾ ಆಘಾತೇನ ಥೇರಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ನಿವತ್ತಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರಂ ಸಞ್ಜಾತಗಣ್ಡಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ವಿಹಾರಂ ಗತಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸರೀರಂ ಸಮ್ಬಾಹನ್ತಾ ಗಣ್ಡೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ, "ಆವುಸೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಪುರಿಸೇ ಏವಂ ಪಹರನ್ತೇ ತ್ವಂ ಕಿಂ ಅವಚ, ಕಿಂ ವಾ ತೇ ಕೋಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ। "ನ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಕೋಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಏಸ ಭಿಕ್ಖು 'ಕೋಧೋ ತೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ'ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ 'ನ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಕೋಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ'ತಿ ಅಭೂತಂ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೀಣಾಸವಾ ನಾಮ ನಿಹಿತದಣ್ಡಾ, ತೇ ಪಹರನ್ತೇಸುಪಿ ಕೋಧಂ ನ ಕರೋನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೪೦೫."ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡಂ ಭೂತೇಸು, ತಸೇಸು ಥಾವರೇಸು ಚ।
ಯೋ ನ ಹನ್ತಿ ನ ಘಾತೇತಿ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಿಧಾಯಾತಿ** ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಓರೋಪೇತ್ವಾ। **ತಸೇಸು ಥಾವರೇಸು ಚಾತಿ** ತಣ್ಹಾತಾಸೇನ ತಸೇಸು, ತಣ್ಹಾಅಭಾವೇನ ಥಿರತಾಯ ಥಾವರೇಸು ಚ। **ಯೋ ನ ಹನ್ತೀತಿ** ಯೋ ಏವಂ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ವಿಗತಪಟಿಘತಾಯ ನಿಕ್ಖಿತ್ತದಣ್ಡೋ ನೇವ ಕಞ್ಚಿ ಸಯಂ ಹನತಿ, ನ ಅಞ್ಞೇ ಘಾತೇತಿ, ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅಞ್ಞತರಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು ಬಾವೀಸತಿಮಂ।

೨೩. ಸಾಮಣೇರಾನಂ ವತ್ಥು

ಅವಿರುದ್ಧನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಸಾಮಣೇರೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಾ ಕಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚತುನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಉದ್ದೇಸಭತ್ತಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆಹ – "ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಲ್ಲಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಉದ್ದಿಸಾಪೇತ್ವಾ ಆನೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಚತ್ತಾರೋ ಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಸ ಸಂಕಿಚ್ಚೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಸೋಪಾಕೋ ರೇವತೋತಿ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಾ ಚತ್ತಾರೋ ಖೀಣಾಸವಸಾಮಣೇರಾ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಮಹಾರಹಾನಿ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಠಿತಾ ಸಾಮಣೇರೇ ದಿಸ್ವಾವ ಕುಪಿತಾ ಉದ್ಧನೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಲೋಣಂ ವಿಯ ತಟತಟಾಯಮಾನಾ "ತ್ವಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನತ್ತುಮತ್ತೇಪಿ ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಕುಮಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ

ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ತೇಸು ಆಸನೇಸು ನಿಸೀದಿತುಂ ಅದತ್ವಾ ನೀಚಪೀಠಕಾನಿ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ "ಏತೇಸು ನಿಸೀದಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಹಲ್ಲಕೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಆನೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಥ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆನೇಸಿ। ಥೇರೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರೇ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಭತ್ತಂ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ನ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಚತುನ್ನಮೇವ ಭತ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಯತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಆಹರ ಮೇ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಪಿ "ಕಿಂ ಇಮಿನಾ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏತೇಸಂ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಆಹರ ಮೇ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ, ನ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೀಘಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಆನೇಹೀತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ಆನೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಸಾಮಣೇರೇ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಆಹ - "ಏತೇ ನ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾದಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಮಹಲ್ಲಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ।

ಸಾಮಣೇರಾಪಿ ಪಾತೋವ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಭಮಾನಾ ಜಿಘಚ್ಛಾಯ ಪೀಳಿತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಗುಣತೇಜೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತೇಸಂ ಪಾತೋವ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಕಿಲನ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಮಯಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಜರಾಜಿಣ್ಣೋ ಮಹಲ್ಲಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾದಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಗ್ಗಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಅತ್ತಮನಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏಹಿ ಗೇಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ದ್ವೀಸು ಆಸನೇಸು ಅತ್ಥರಣಂ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯ, ಇಧ ನಿಸೀದಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಕ್ಕೋ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಸಾಮಣೇರೇ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಆಸನಪರಿಯನ್ತೇ ಭೂಮಿಯಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆಹ - "ಅಹೋ ತೇ ಆನೀತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಏತಮ್ಪಿ ಉಮ್ಮತ್ತಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋಸಿ, ಅತ್ತನೋ ನತ್ತುಮತ್ತೇ ವನ್ದನ್ತೋ ವಿಚರತಿ, ಕಿಂ ಇಮಿನಾ, ನೀಹರಾಹಿ ನ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಖನ್ಧೇಪಿ ಹತ್ಥೇಪಿ ಕಚ್ಛಾಯಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿಯಮಾನೋ ಉಟ್ಠಾತುಮ್ಪಿ ನ ಇಚ್ಛತಿ। ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ "ಏಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತ್ವಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಹತ್ಥೇ ಗಣ್ಹ, ಅಹಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಹತ್ಥೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಭೋಪಿ ದ್ವೀಸು ಹತ್ಥೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪೋಥೇನ್ತಾ ಗೇಹದ್ವಾರತೋ ಬಹಿ ಅಕಂಸು। ಸಕ್ಕೋಪಿ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹತ್ಥಂ ಪರಿವತ್ತೇಸಿ। ತೇ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಂ ನಿಸಿನ್ನಮೇವ ದಿಸ್ವಾ ಭೀತರವಂ ರವನ್ತಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕೋ ಅತ್ತನೋ ಸಕ್ಕಭಾವಂ ಜಾನಾಪೇಸಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಆಹಾರಂ ಅದಂಸು। ಪಞ್ಚಪಿ ಜನಾ ಆಹಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕೋ ಕಣ್ಣಿಕಾಮಣ್ಡಲಂ ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ, ಏಕೋ ಛದನಸ್ಸ ಪುರಿಮಭಾಗಂ, ಏಕೋ ಪಚ್ಛಿಮಭಾಗಂ, ಏಕೋ ಪಥವಿಯಂ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ, ಸಕ್ಕೋಪಿ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ನಿಕ್ಖಮೀತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚಧಾ ಅಗಮಂಸು । ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚ ಪನ ತಂ ಗೇಹಂ ಪಞ್ಚಛಿದ್ದಗೇಹಂ ಕಿರ ನಾಮ ಜಾತಂ।

ಸಾಮಣೇರೇಪಿ ವಿಹಾರಂ ಗತಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ, "ಆವುಸೋ, ಕೀದಿಸ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಮಾ ನೋ ಪುಚ್ಛಿತ್ಥ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಕೋಧಾಭಿಭೂತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇಸು ನೋ ನಿಸೀದಿತುಮ್ಪಿ ಅದತ್ವಾ "ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಮಹಲ್ಲಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇಸಂ ನಿಸಿನ್ನಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪತ್ತಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। "ಅಞ್ಞಂ ಮಹಲ್ಲಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆನೇಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಂ ಆನೇಸಿ, ಸೋಪಿ ಅಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ "ನ ಏತೇ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮಾ, ಗಚ್ಛ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾದಕತೋ ಏಕಂ ಮಹಲ್ಲಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಹಿಣಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಸೇನ ಆಗತಂ ಸಕ್ಕಂ ಆನೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಹಾರಂ ಅದಂಸೂತಿ। ಏವಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಪನ ತೇಸಂ ತುಮ್ಹೇ ನ ಕುಜ್ಝಿತ್ಥಾತಿ? ನ ಕುಜ್ಝಿಮ್ಹಾತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ - "ಭನ್ತೇ, ಇಮೇ 'ನ ಕುಜ್ಝಿಮ್ಹಾ'ತಿ ಅಭೂತಂ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೀಣಾಸವಾ ನಾಮ ವಿರುದ್ಧೇಸುಪಿ ನ ವಿರುಜ್ಝನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦೬."ಅವಿರುದ್ಧಂ ವಿರುದ್ಧೇಸು, ಅತ್ತದಣ್ಡೇಸು ನಿಬ್ಬುತಂ।
ಸಾದಾನೇಸು ಅನಾದಾನಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅವಿರುದ್ಧ**ನ್ತಿ ಆಘಾತವಸೇನ ವಿರುದ್ಧೇಸುಪಿ ಲೋಕಿಯಮಹಾಜನೇಸು ಆಘಾತಾಭಾವೇನ ಅವಿರುದ್ಧಂ। ಹತ್ಥಗತೇ ದಣ್ಡೇ ವಾ ಸತ್ಥೇ ವಾ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಪರೇಸಂ ಪಹಾರದಾನತೋ ಅವಿರತತ್ತಾ ಅತ್ತದಣ್ಡೇಸು ಜನೇಸು ನಿಬ್ಬುತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತದಣ್ಡಂ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಅಹಂ ಮಮನ್ತಿ ಗಹಿತತ್ತಾ ಸಾದಾನೇಸು ತಸ್ಸ ಗಹಣಸ್ಸ ಅಭಾವೇನ ಅನಾದಾನಂ ತಂ ಏವರೂಪಂ ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಾಮಣೇರಾನಂ ವತ್ಥು ತೇವೀಸತಿಮಂ।

೨೪. ಮಹಾಪನ್ಥಕತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯಸ್ಸ ರಾಗೋ ಚಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಪನ್ಥಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಹಾಯಸ್ಮಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಏಕಂ ಗಾಥಂ ಪಗುಣಂ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಂ "ತ್ವಂ ಸಾಸನೇ ಅಭಬ್ಬೋ, ಗಿಹಿಭೋಗಾಪಿ ಪರಿಹೀನೋ, ಕಿಂ ತೇ ಇಧ ವಾಸೇನ, ಇತೋ ನಿಕ್ಖಮಾ"ತಿ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಥಕೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ, "ಆವುಸೋ, ಮಹಾಪನ್ಥಕತ್ಥೇರೇನ ಇದಂ ನಾಮ ಕತಂ , ಖೀಣಾಸವಾನಮ್ಪಿ ಮಞ್ಞೇ ಕೋಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೀಣಾಸವಾನಂ ರಾಗಾದಯೋ ಕಿಲೇಸಾ ಅತ್ಥಿ, ಮಮ ಪುತ್ತೇನ ಅತ್ಥಪುರೇಕ್ಖಾರತಾಯ ಚೇವ ಧಮ್ಮಪುರೇಕ್ಖಾರತಾಯ ಚ ಕತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦೭."ಯಸ್ಸ ರಾಗೋ ಚ ದೋಸೋ ಚ, ಮಾನೋ ಮಕ್ಖೋ ಚ ಪಾತಿತೋ।
ಸಾಸಪೋರಿವ ಆರಗ್ಗಾ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆರಗ್ಗಾ**ತಿ ಯಸ್ಸೇತೇ ರಾಗಾದಯೋ ಕಿಲೇಸಾ, ಅಯಞ್ಚ ಪರಗುಣಮಕ್ಖನಲಕ್ಖಣೋ ಮಕ್ಖೋ ಆರಗ್ಗಾ ಸಾಸಪೋ ವಿಯ ಪಾತಿತೋ, ಯಥಾ ಸಾಸಪೋ ಆರಗ್ಗೇ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ, ಏವಂ ಚಿತ್ತೇ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ, ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮಹಾಪನ್ಥಕತ್ಥೇರವತ್ಥು ಚತುವೀಸತಿಮಂ।

೨೫. ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಅಕಕ್ಕಸನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರಾಯಸ್ಮಾ "ಏಹಿ, ವಸಲಿ, ಯಾಹಿ, ವಸಲೀ"ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತೋ ಗಿಹೀಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇಪಿ ವಸಲಿವಾದೇನೇವ ಸಮುದಾಚರತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ - "ಆಯಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛೋ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸಲಿವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸಲಿವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಸ್ಸಾಯಸ್ಮತೋ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಮನಸಿಕರಿತ್ವಾ "ಮಾ ಖೋ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಚ್ಛಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಜ್ಝಾಯಿತ್ಥ, ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಚ್ಛೋ ದೋಸನ್ತರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸಲಿವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರತಿ, ವಚ್ಛಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಅಬ್ಬೋಕಿಣ್ಣಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ಪಚ್ಚಾಜಾತಾನಿ, ಸೋ ತಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ

ವಸಲಿವಾದೋ ಸಮುದಾಚಿಣ್ಣೋ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ನಾಮ ಕಕ್ಕಸಂ ಫರುಸಂ ಪರೇಸಂ ಮಮ್ಮಘಟ್ಟನವಚನಮೇವ ನತ್ಥಿ। ಆಚಿಣ್ಣವಸೇನ ಹಿ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಏವಂ ಕಥೇತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦೮."ಅಕಕ್ಕಸಂ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಂ, ಗಿರಂ ಸಚ್ಚಮುದೀರಯೇ।
ಯಾಯ ನಾಭಿಸಜೇ ಕಞ್ಚಿ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಕಕ್ಕಸ**ನ್ತಿ ಅಫರುಸಂ। **ವಿಞ್ಞಾಪನಿ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥವಿಞ್ಞಾಪನಿಂ। **ಸಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಭೂತತ್ಥಂ। **ನಾಭಿಸಜೇತಿ** ಯಾಯ ಗಿರಾಯ ಅಞ್ಞಂ ಕುಜ್ಝಾಪನವಸೇನ ನ ಲಗ್ಗಾಪೇಯ್ಯ, ಖೀಣಾಸವೋ ನಾಮ ಏವರೂಪಮೇವ ಗಿರಂ ಭಾಸೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛತ್ಥೇರವತ್ಥು ಪಞ್ಚವೀಸತಿಮಂ।

೨೬. ಅಞ್ಞತರತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೋಧ ದೀಘನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸರೀರಗನ್ಧಗಹಣಭಯೇನ ಉತ್ತರಸಾಟಕಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಗೇಹದ್ವಾರಾಭಿಮುಖೋ ನಿಸೀದಿ। ಅಥೇಕೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಸಾಟಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಞ್ಚಿ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ನಿಸ್ಸಾಮಿಕೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಪಂಸುಕೂಲಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದಿಸ್ವಾ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಮುಣ್ಡಕ , ಸಮಣ, ಮಮ ಸಾಟಕಂ ಗಣ್ಹಸೀ"ತಿ ಆಹ। ತವೇಸೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತಿ। ಆಮ, ಸಮಣಾತಿ। "ಮಯಾ ಕಞ್ಚಿ ಅಪಸ್ಸನ್ತೇನ ಪಂಸುಕೂಲಸಞ್ಞಾಯ ಗಹಿತೋ, ಗಣ್ಹ ನ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೇಳಿಂ ಕರೋನ್ತಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಾಟಕೋ ದೀಘೋ ರಸ್ಸೋ ಥೂಲೋ ಸಣ್ಹೋ"ತಿ। ಆವುಸೋ, ದೀಘೋ ವಾ ಹೋತು ರಸ್ಸೋ ವಾ ಥೂಲೋ ವಾ ಸಣ್ಹೋ ವಾ, ನತ್ಥಿ ಮಯ್ಹಂ ತಸ್ಮಿಂ ಆಲಯೋ, ಪಂಸುಕೂಲಸಞ್ಞಾಯ ನಂ ಗಣ್ಹಿನ್ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ - "ಏಸ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಭೂತಂ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಭೂತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಸ ಕಥೇತಿ, ಖೀಣಾಸವಾ ನಾಮ ಪರೇಸಂ ಸನ್ತಕಂ ನ ಗಣ್ಹನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦೯."ಯೋಧ ದೀಘಂ ವ ರಸ್ಸಂ ವಾ, ಅಣುಂ ಥೂಲಂ ಸುಭಾಸುಭಂ।
ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಂ ನಾದಿಯತಿ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸಾಟಕಾಭರಣಾದೀಸು ದೀಘಂ ವಾ ರಸ್ಸಂ ವಾ ಮಣಿಮುತ್ತಾದೀಸು ಅಣುಂ ವಾ ಥೂಲಂ ವಾ ಮಹಗ್ಘಅಪ್ಪಗ್ಘವಸೇನ ಸುಭಂ ವಾ ಅಸುಭಂ ವಾ ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಾದಿಯತಿ, ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅಞ್ಞತರತ್ಥೇರವತ್ಥು ಛಬ್ಬೀಸತಿಮಂ।

೨೭. ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಆಸಾ ಯಸ್ಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಥೇರೋ ಕಿರ ಪಞ್ಚಭಿಕ್ಖುಸತಪರಿವಾರೋ ಜನಪದೇ ಏಕಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಞ್ಛಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಬಹುಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿಂಸು। ಥೇರೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕೇ ಅಸಮ್ಪತ್ತೇಯೇವ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಹ - "ದಹರಾನಞ್ಚೇವ ಸಾಮಣೇರಾನಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕೇ ಆಹಟೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೇಸೇಯ್ಯಾಥ, ಠಪೇತ್ವಾ ವಾ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ಏವಂ ವತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಅಜ್ಜಾಪಿ ಮಞ್ಞೇ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ತಣ್ಹಾ ಅತ್ಥಿಯೇವ। ತಥಾ ಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕೇ ದಿನ್ನೇ ಅತ್ತನೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾನಂ 'ವಸ್ಸಾವಾಸಿಕಂ ಪೇಸೇಯ್ಯಾಥ , ಠಪೇತ್ವಾ ವಾ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣೇಯ್ಯಾಥಾ'ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವತ್ವಾ ಆಗತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ತಣ್ಹಾ ಅತ್ಥಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪನ ಪುಞ್ಞತೋ ದಹರಸಾಮಣೇರಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಿಕಲಾಭತೋ ಪರಿಹಾನಿ ಮಾ ಅಹೋಸೀತಿ ತೇನೇವಂ ಕಥಿತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೧೦."ಆಸಾ ಯಸ್ಸ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ।
ನಿರಾಸಾಸಂ ವಿಸಂಯುತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಸಾತಿ** ತಣ್ಹಾ। **ನಿರಾಸಾಸನ್ತಿ** ನಿತ್ತಣ್ಹಂ। **ವಿಸಂಯುತ್ತನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ವಿಸಂಯುತ್ತಂ ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು ಸತ್ತವೀಸತಿಮಂ।

೨೮. ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯಸ್ಸಾಲಯಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ। ಇಧ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ನಿತ್ತಣ್ಹಭಾವಂ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೧೧."ಯಸ್ಸಾಲಯಾ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾಯ ಅಕಥಂಕಥೀ।
ಅಮತೋಗಧಮನುಪ್ಪತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಲಯಾತಿ** ತಣ್ಹಾ। **ಅಞ್ಞಾಯ ಅಕಥಂಕಥೀತಿ** ಅಟ್ಠ ವತ್ಥೂನಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಾಯ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ನಿಬ್ಬಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ। **ಅಮತೋಗಧಮನುಪ್ಪತ್ತನ್ತಿ** ಅಮತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಓಗಾಹೇತ್ವಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತಂ ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರವತ್ಥು ಅಟ್ಠವೀಸತಿಮಂ।

೨೯. ರೇವತತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೋಧ ಪುಞ್ಞಞ್ಚಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ರೇವತತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು "ಗಾಮೇ ವಾ ಯದಿ ವಾರಞ್ಞೇ"ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೯೮) ಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯ ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ (ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೯೮) -

ಪುನ ಏಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಅಹೋ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಲಾಭೋ, ಅಹೋ ಪುಞ್ಞಂ, ಯೇನ ಏಕಕೇನ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಪಞ್ಚಕೂಟಾಗಾರಸತಾನಿ ಕತಾನೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ನೇವ ಪುಞ್ಞಂ ಅತ್ಥಿ, ನ ಪಾಪಂ, ಉಭಯಮಸ್ಸ ಪಹೀನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೧೨."ಯೋಧ ಪುಞ್ಞಞ್ಚ ಪಾಪಞ್ಚ, ಉಭೋ ಸಙ್ಗಮುಪಚ್ಚಗಾ।
ಅಸೋಕಂ ವಿರಜಂ ಸುದ್ಧಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಭೋತಿ** ದ್ವೇಪಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಚ ಪಾಪಾನಿ ಚ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಙ್ಗನ್ತಿ** ರಾಗಾದಿಭೇದಂ ಸಙ್ಗಂ। **ಉಪಚ್ಚಗಾತಿ** ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ। ವಟ್ಟಮೂಲಕಸೋಕಾಭಾವೇನ ಅಸೋಕಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ರಾಗರಜಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ ವಿರಜಂ ನಿರುಪಕ್ಕಿಲೇಸತಾಯ ಸುದ್ಧಂ ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ರೇವತತ್ಥೇರವತ್ಥು ಏಕೂನತಿಂಸತಿಮಂ।

೩೦. ಚನ್ದಾಭತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಚನ್ದಂ ವಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚನ್ದಾಭತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬೀ ಕಥಾ - ಅತೀತೇ ಏಕೋ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ವಾಣಿಜೋ "ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚನ್ದನಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬಹೂನಿ ವತ್ಥಾಭರಣಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ನಿವಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟವಿಯಂ ಗೋಪಾಲದಾರಕೇ ಪುಚ್ಛಿ - "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಪಬ್ಬತಪಾದಕಮ್ಮಿಕೋ ಕೋಚಿ ಮನುಸ್ಸೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಕೋ ನಾಮೇಸೋ"ತಿ? "ಅಸುಕೋ ನಾಮಾ"ತಿ। "ಭರಿಯಾಯ ಪನಸ್ಸ ಪುತ್ತಾನಂ ವಾ ಕಿಂನಾಮ"ನ್ತಿ? "ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚಾ"ತಿ। "ಕಹಂ ಪನಸ್ಸ ಠಾನೇ ಗೇಹ"ನ್ತಿ? "ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮಾ"ತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ದಿನ್ನಸಞ್ಞಾಯ ಸುಖಯಾನಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾನಾ ಓರುಯ್ಹ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಅಸುಕನಾಮೇ"ತಿ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಿ। ಸಾ "ಏಕೋ ನೋ ಞಾತಕೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ "ಮಮ ಸಹಾಯೋ ಕಹ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅರಞ್ಞಂ ಗತೋ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಅಸುಕೋ ನಾಮ, ಮಮ ಧೀತಾ ಅಸುಕಾ ನಾಮ ಕಹ"ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ನಾಮಂ ಕಿತ್ತೇನ್ತೋವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾನಿ ನೇಸಂ ವತ್ಥಾಭರಣಾನಿ ದದೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಹಾಯಸ್ಸಾಪಿ ಮೇ ಅಟವಿತೋ ಆಗತಕಾಲೇ ಇದಂ ವತ್ಥಾಭರಣಂ ದದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಉಳಾರಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲೇ "ಸಾಮಿ, ಇಮಿನಾ ಆಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬೇಸಂ ನಾಮಂ ವತ್ವಾ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋಪಿಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಕರಿ।

ಅಥ ನಂ ಸಾಯಂ ಸಯನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪುಚ್ಛಿ - "ಸಮ್ಮ, ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಚರನ್ತೇನ ತೇ ಕಿಂ ಬಹುಂ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬ"ನ್ತಿ? "ಅಞ್ಞಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ರತ್ತಸಾಖಾ ಪನ ಮೇ ಬಹೂ ರುಕ್ಖಾ ದಿಟ್ಠಾ"ತಿ। "ಬಹೂ ರುಕ್ಖಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಬಹೂ"ತಿ। ತೇನ ಹಿ ತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ

ದಸ್ಸೇಹೀತಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರತ್ತಚನ್ದನರುಕ್ಖೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಆಹ - "ಸಮ್ಮ, ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಮಮ ಗೇಹಂ, ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಞ್ಞೇನ ಚ ಮೇ ಪಣ್ಣಾಕಾರೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ರತ್ತಸಾಖರುಕ್ಖೇ ಏವ ಆಹರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ರತ್ತಚನ್ದನಮೇವ ಆಹರತಿ, ಸೋಪಿಸ್ಸ ಬಹುಧನಂ ದೇತಿ।

ತತೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೇ ಕಞ್ಚನಥೂಪೇ ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಬಹುಂ ಚನ್ದನಂ ಆದಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸೋ ಸಹಾಯಕೋ ವಾಣಿಜೋ ಬಹುಂ ಚನ್ದನಂ ಪಿಸಾಪೇತ್ವಾ ಪಾತಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಸಮ್ಮ, ಯಾವ ಭತ್ತಂ ಪಚತಿ, ತಾವ ಚೇತಿಯಕರಣಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಚನ್ದನಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋಪಿಸ್ಸ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸೀ ಸಹಾಯಕೋ ಚೇತಿಯಕುಚ್ಛಿಯಂ ಚನ್ದನೇನ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ಅಕಾಸಿ। ಏತ್ತಕಮೇವಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ।

ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ತತ್ಥ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ರಾಜಗಹನಗರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ನಾಭಿಮಣ್ಡಲತೋ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಸದಿಸಾ ಪಭಾ ಉಟ್ಠಹಿ, ತೇನಸ್ಸ **ಚನ್ದಾಭೋ**ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಚೇತಿಯೇ ಕಿರಸ್ಸ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಕರಣನಿಸ್ಸನ್ದೋ ಏಸ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು - "ಸಕ್ಕಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಲೋಕಂ ಖಾದಿತು"ನ್ತಿ। ತಂ ಯಾನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ "ಯೋ ಇಮಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಹತ್ಥೇನ ಪರಾಮಸತಿ, ಸೋ ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಇಸ್ಸರಿಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಲಭತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಿಚರಿಂಸು। ಸತಂ ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ದದಮಾನಾ ಏವ ತಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಹತ್ಥೇನ ಫುಸಿತುಂ ಲಭನ್ತಿ। ತೇ ಏವಂ ಅನುವಿಚರನ್ತಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ ನಗರಸ್ಸ ಚ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತರಾ ನಿವಾಸಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಸಾವತ್ಥಿಯಮ್ಪಿ ಪಞ್ಚಕೋಟಿಮತ್ತಾ ಅರಿಯಸಾವಕಾ ಪುರೇಭತ್ತಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಗನ್ಧಮಾಲವತ್ಥಭೇಸಜ್ಜಾದಿಹತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಹಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯಾತಿ। ಏಥ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಚನ್ದಾಭಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಆನುಭಾವಸದಿಸೋ ಆನುಭಾವೋ ನತ್ಥಿ। ಏತಸ್ಸ ಹಿ ಸರೀರಂ ಫುಸನ್ತಾ ಇದಂ ನಾಮ ಲಭನ್ತಿ, ಏಥ ಪಸ್ಸಥ ನನ್ತಿ। ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚನ್ದಾಭಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕೋ ಆನುಭಾವೋ ನಾಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತ್ಥಾಯೇವ ಮಹಾನುಭಾವೋತಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ "ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚನ್ದಾಭಸ್ಸ ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಾ ಸತ್ಥು ಆನುಭಾವಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇಯೇವ ಚನ್ದಾಭಾಯ ಅನ್ತರಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಅಙ್ಗಾರಪಚ್ಛಿಯಂ ಕಾಕೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕಮನ್ತಂ ನಯಿಂಸು, ಆಭಾ ಪಟಿಪಾಕತಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ಪುನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆನಯಿಂಸು, ಆಭಾ ತಥೇವ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ಏವಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತರಧಾಯಮಾನಂ ಆಭಂ ದಿಸ್ವಾ ಚನ್ದಾಭೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಆಭಾಯ ಅನ್ತರಧಾನಮನ್ತಂ ಜಾನಾತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಆಭಾಯ ಅನ್ತರಧಾನಮನ್ತಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ? ಆಮ, ಜಾನಾಮೀತಿ। ತೇನ ಹಿ ಮೇ ದೇಥಾತಿ। ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ದಾತುನ್ತಿ। ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಆಹ - "ಏತಸ್ಮಿಂ ಮನ್ತೇ ಗಹಿತೇ ಅಹಂ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಏತ್ಥೇವ ಹೋಥ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಮನ್ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಿ। ಅಥಸ್ಸ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಇದಂ ಮನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಸಜ್ಝಾಯಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಪಿ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಗಹಿತೋ ತೇ ಮನ್ತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ। ನ ತಾವ ಗಣ್ಹಾಮೀತಿ। ಸೋ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತಕಾಲೇ "ಯಾಥ ತುಮ್ಹೇ, ಇದಾನಾಹಂ ಅನಾಗಮನಧಮ್ಮೋ ಜಾತೋ"ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ - "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಭೂತಂ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಖೀಣಾಸವೋ ಇದಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಚನ್ದಾಭೋ, ಭೂತಮೇವೇಸ ಕಥೇತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೧೩.“ಚನ್ದಂವ ವಿಮಲಂ ಸುದ್ಧಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮನಾವಿಲಂ।
ನನ್ದೀಭವಪರಿಕ್ಖೀಣಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿಮಲ**ನ್ತಿ ಅಬ್ಭಾದಿಮಲರಹಿತಂ। **ಸುದ್ಧ**ನ್ತಿ ನಿರುಪಕ್ಕಿಲೇಸಂ। **ವಿಪ್ಪಸನ್ನ**ನ್ತಿ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಂ। **ಅನಾವಿಲ**ನ್ತಿ ಕಿಲೇಸಾವಿಲತ್ತರಹಿತಂ। **ನನ್ದೀಭವಪರಿಕ್ಖೀಣ**ನ್ತಿ ತೀಸು ಭವೇಸು ಪರಿಕ್ಖೀಣತಣ್ಹಂ ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಚನ್ದಾಭತ್ಥೇರವತ್ಥು ತಿಂಸತಿಮಂ।

೩೧. ಸೀವಲಿತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೋ ಇಮನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಕುಣ್ಡಕೋಲಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕುಣ್ಡಧಾನವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸೀವಲಿತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ನಾಮ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತವಸ್ಸಾನಿ ಗಬ್ಭಂ ಧಾರೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಾ ದುಕ್ಖಾಹಿ ತಿಬ್ಬಾಹಿ ಕಟುಕಾಹಿ ವೇದನಾಹಿ ಫುಟ್ಠಾ “ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವತ ಸೋ ಭಗವಾ, ಯೋ ಇಮಸ್ಸ ಏವರೂಪಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ। ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ವತ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ, ಯೋ ಇಮಸ್ಸ ಏವರೂಪಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ। ಸುಸುಖಂ ವತ ತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ಯತ್ಥಿದಂ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ನ ಸಂವಿಜ್ಜತೀ”ತಿ (ಉದಾ॰ ೧೮) ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇನ್ತೀ ಸಾಮಿಕಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ತೇನ ತಸ್ಸಾ ವಚನೇನ ಸತ್ಥು ವನ್ದನಾಯ ಆರೋಚಿತಾಯ “ಸುಖಿನೀ ಹೋತು ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ, ಅರೋಗಾ ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯತೂ”ತಿ ಸತ್ಥಾರಾ ವುತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಸುಖಿನೀ ಅರೋಗಾ ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಪುತ್ತೋಪಿಸ್ಸಾ ಜಾತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಧಮ್ಮಕರಣಂ ಆದಾಯ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉದಕಂ ಪರಿಸ್ಸಾವೇಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಪಸ್ಸಥಾವುಸೋ, ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋಸಿ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಅಞ್ಞೇ, ಬಹುಂ ವತ ಇಮಿನಾ ದುಕ್ಖಂ ನಿತ್ಥಿಣ್ಣ”ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಆಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಏತ್ತಕಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ವಿಹರತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೪೧೪.“ಯೋಮಂ ಪಲಿಪಥಂ ದುಗ್ಗಂ, ಸಂಸಾರಂ ಮೋಹಮಚ್ಚಗಾ।
ತಿಣ್ಣೋ ಪಾರಙ್ಗತೋ ಝಾಯೀ, ಅನೇಜೋ ಅಕಥಂಕಥೀ।
ಅನುಪಾದಾಯ ನಿಬ್ಬುತೋ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ”ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ – ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಇಮಂ ರಾಗಪಲಿಪಥಞ್ಚೇವ ಕಿಲೇಸದುಗ್ಗಞ್ಚ ಸಂಸಾರವಟ್ಟಞ್ಚ ಚತುನ್ನಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝನಕಮೋಹಞ್ಚ ಅತೀತೋ, ಚತ್ತಾರೋ ಓಘೇ ತಿಣ್ಣೋ ಹುತ್ವಾ ಪಾರಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ದುವಿಧೇನ ಝಾನೇನ ಝಾಯೀ, ತಣ್ಹಾಯ ಅಭಾವೇನ ಅನೇಜೋ, ಕಥಂಕಥಾಯ ಅಭಾವೇನ ಅಕಥಂಕಥೀ, ಉಪಾದಾನಾನಂ ಅಭಾವೇನ ಅನುಪಾದಿಯಿತ್ವಾ ಕಿಲೇಸನಿಬ್ಬಾನೇನ ನಿಬ್ಬುತೋ, ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸೀವಲಿತ್ಥೇರವತ್ಥು ಏಕತಿಂಸತಿಮಂ।

೩೨. ಸುನ್ದರಸಮುದ್ದತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೋಧ ಕಾಮೇತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುನ್ದರಸಮುದ್ದತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸುನ್ದರಸಮುದ್ದಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿವಿಭವೇ ಮಹಾಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಂ ಮಹಾಜನಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ಜೇತವನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ‘‘ಕಹಂ ಗಚ್ಛಥಾ’’ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ‘‘ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯಾ’’ತಿ ವುತ್ತೇ ‘‘ಅಹಮ್ಪಿ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಆಸಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ‘‘ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತೇನ ಸಙ್ಖಲಿಖಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತು’’ನ್ತಿ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕಥಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಜಾತುಸ್ಸಾಹೋ ಪರಿಸಾಯ ಪಕ್ಕನ್ತಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ‘‘ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಅನನುಞ್ಞಾತಂ ತಥಾಗತಾ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೀ’’ತಿ ಸುತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಟ್ಠಪಾಲಕುಲಪುತ್ತಾದಯೋ ವಿಯ ಮಹನ್ತೇನ ವಾಯಾಮೇನ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ‘‘ಕಿಂ ಮೇ ಇಧ ವಾಸೇನಾ’’ತಿ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಛಣದಿವಸೇ ಮಹನ್ತೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ತಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಕುಮಾರಕೇ ಕೀಳಮಾನೇ ದಿಸ್ವಾ ‘‘ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಇದಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಜಾತ’’ನ್ತಿ ಪರಿದೇವಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಏಕಾ ಗಣಿಕಾ ತಂ ಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಾತರಂ ರೋದಮಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ‘‘ಅಮ್ಮ, ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ರೋದಸೀ’’ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ‘‘ಪುತ್ತಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ರೋದಾಮೀ’’ತಿ। ‘‘ಕಹಂ ಪನ ಸೋ, ಅಮ್ಮಾ’’ತಿ? ‘‘ಭಿಕ್ಖೂಸು ಪಬ್ಬಜಿತೋ’’ತಿ। ‘‘ಕಿಂ ಉಪ್ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ’’ತಿ? ‘‘ವಟ್ಟತಿ, ನ ಪನ ಇಚ್ಛತಿ, ಇತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಾಜಗಹಂ ಗತೋ’’ತಿ। ‘‘ಸಚಾಹಂ ತಂ ಉಪ್ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯಂ, ಕಿಂ ಮೇ ಕರೇಯ್ಯಾಥಾ’’ತಿ? ‘‘ಇಮಸ್ಸ ತೇ ಕುಲಸ್ಸ ಕುಟುಮ್ಬಸಾಮಿನಿಂ ಕರೇಯ್ಯಾಮಾ’’ತಿ। ತೇನ ಹಿ ಮೇ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದೇಥಾತಿ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣವೀಥಿಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇಕಂ ನಿವಾಸಗೇಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಪಣೀತಂ ಆಹಾರಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ, ‘‘ಭನ್ತೇ, ಇಧೇವ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋಥಾ’’ತಿ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ ಪತ್ತಮದಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಪಣೀತೇನ ಆಹಾರೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ, ‘‘ಭನ್ತೇ, ಇಧೇವ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತುಂ ಫಾಸುಕ’’ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ಆಲಿನ್ದೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ ದಾರಕೇ ಪೂವೇಹಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ‘‘ಏಥ ತುಮ್ಹೇ ಥೇರಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲೇ ಮಯಿ ವಾರೇನ್ತಿಯಾಪಿ ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ ರಜಂ ಉಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯಾಥಾ’’ತಿ ಆಹ। ತೇ ಪುನದಿವಸೇ ಥೇರಸ್ಸ ಭೋಜನವೇಲಾಯ ತಾಯ ವಾರಿಯಮಾನಾಪಿ ರಜಂ ಉಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸಾ ಪುನದಿವಸೇ, ‘‘ಭನ್ತೇ, ದಾರಕಾ ವಾರಿಯಮಾನಾಪಿ ಮಮ ವಚನಂ ಅಸುಣಿತ್ವಾ ಇಧ ರಜಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ, ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ನಿಸೀದಥಾ’’ತಿ ಅನ್ತೋ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ಭೋಜೇಸಿ। ಪುನ ದಾರಕೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ‘‘ತುಮ್ಹೇ ಮಯಾ ವಾರಿಯಮಾನಾಪಿ ಥೇರಸ್ಸ ಭೋಜನಕಾಲೇ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಕರೇಯ್ಯಾಥಾ’’ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ಸಾ ಪುನದಿವಸೇ, ‘‘ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅತಿವಿಯ ಮಹಾಸದ್ದೋ ಹೋತಿ, ದಾರಕಾ ಮಯಾ ವಾರಿಯಮಾನಾಪಿ ವಚನಂ ನ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಉಪರಿಪಾಸಾದೇಯೇವ ನಿಸೀದಥಾ’’ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಅಧಿವಾಸಿತೇ ಥೇರಂ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹನ್ತೀ ದ್ವಾರಾನಿ ಪಿದಹಮಾನಾವ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಥೇರೋ ಉಕ್ಕಟ್ಠಸಪದಾನಚಾರಿಕೋ ಸಮಾನೋಪಿ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬದ್ಧೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನೇನ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಂ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿ।

ಸಾ ಥೇರಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ‘‘ಚತ್ತಾಲೀಸಾಯ ಖಲು, ಸಮ್ಮ, ಪುಣ್ಣಮುಖ ಠಾನೇಹಿ ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸಂ ಅಚ್ಚಾವದತಿ ವಿಜಮ್ಭತಿ ವಿನಮತಿ ಗಿಲಸತಿ ವಿಲಜ್ಜತಿ ನಖೇನ ನಖಂ ಘಟ್ಟೇತಿ, ಪಾದೇನ ಪಾದಂ ಅಕ್ಕಮತಿ, ಕಟ್ಠೇನ ಪಥವಿಂ ವಿಲಿಖತಿ, ದಾರಕಂ ಉಲ್ಲಙ್ಘೇತಿ ಓಲಙ್ಘೇತಿ, ಕೀಳತಿ ಕೀಳಾಪೇತಿ, ಚುಮ್ಬತಿ ಚುಮ್ಬಾಪೇತಿ, ಭುಞ್ಜತಿ ಭುಞ್ಜಾಪೇತಿ, ದದಾತಿ ಆಯಾಚತಿ, ಕತಮನುಕರೋತಿ, ಉಚ್ಚಂ ಭಾಸತಿ, ನೀಚಂ ಭಾಸತಿ, ಅವಿಚ್ಚಂ ಭಾಸತಿ, ವಿವಿಚ್ಚಂ ಭಾಸತಿ, ನಚ್ಚೇನ ಗೀತೇನ ವಾದಿತೇನ ರೋದಿತೇನ ವಿಲಸಿತೇನ ವಿಭೂಸಿತೇನ ಜಗ್ಘತಿ, ಪೇಕ್ಖತಿ, ಕಟಿಂ ಚಾಲೇತಿ, ಗುಯ್ಹಭಣ್ಡಕಂ ಚಾಲೇತಿ, ಊರುಂ ವಿವರತಿ, ಊರುಂ ಪಿದಹತಿ, ಥನಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಕಚ್ಛಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ನಾಭಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಅಕ್ಖಿಂ ನಿಖಣತಿ, ಭಮುಕಂ ಉಕ್ಖಿಪತಿ, ಓಟ್ಠಂ ಪಲಿಖತಿ, ಜಿವ್ಹಂ ನಿಲ್ಲಾಲೇತಿ, ದುಸ್ಸಂ ಮುಞ್ಚತಿ, ದುಸ್ಸಂ ಬನ್ಧತಿ, ಸಿರಸಂ ಮುಞ್ಚತಿ, ಸಿರಸಂ ಬನ್ಧತೀ’’ತಿ (ಜಾ॰ ೨.೨೧.೩೦೦) ಏವಂ ಆಗತಂ ಇತ್ಥಿಕುತ್ತಂ ಇತ್ಥಿಲೀಲಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಠಿತಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

> ‘‘ಅಲತ್ತಕಕತಾ ಪಾದಾ, ಪಾದುಕಾರುಯ್ಹ ವೇಸಿಯಾ।
> ತುವಮ್ಪಿ ದಹರೋ ಮಮ, ಅಹಮ್ಪಿ ದಹರಾ ತವ।
> ಉಭೋಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮ, ಜಿಣ್ಣಾ ದಣ್ಡಪರಾಯಣಾ’’ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೪೫೯, ೪೬೨)।

ಥೇರಸ್ಸ ‘‘ಅಹೋ ವತ ಮೇ ಭಾರಿಯಂ ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾ ಕತಕಮ್ಮ’’ನ್ತಿ ಮಹಾಸಂವೇಗೋ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ ಜೇತವನೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ತಂ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಪುಚ್ಛಿ - ‘‘ಭನ್ತೇ, ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು, ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಸಿತಸ್ಸ ಪಾತುಕಮ್ಮಾಯಾ’’ತಿ। ಆನನ್ದ, ರಾಜಗಹನಗರೇ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಪಾಸಾದತಲೇ ಸುನ್ದರಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಗಣಿಕಾಯ ಚ ಸಙ್ಗಾಮೋ ವತ್ತತೀತಿ। ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕಸ್ಸ ಪರಾಜಯೋತಿ? ಸತ್ಥಾ, ‘‘ಆನನ್ದ, ಸುನ್ದರಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಗಣಿಕಾಯ ಪರಾಜಯೋ’’ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಜಯಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಕೋವ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ‘‘ಭಿಕ್ಖು ಉಭೋಪಿ ಕಾಮೇ ನಿರಪೇಕ್ಖೋ ಪಜಹಾ’’ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

> **೪೧೫.**‘‘ಯೋಧ ಕಾಮೇ ಪಹನ್ತ್ವಾನ, ಅನಾಗಾರೋ ಪರಿಬ್ಬಜೇ।
> ಕಾಮಭವಪರಿಕ್ಖೀಣಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ’’ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಇಧ ಲೋಕೇ ಉಭೋಪಿ ಕಾಮೇ ಹಿತ್ವಾ ಅನಾಗಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಜತಿ, ತಂ ಪರಿಕ್ಖೀಣಕಾಮಞ್ಚೇವ ಪರಿಕ್ಖೀಣಭವಞ್ಚ ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋ ಥೇರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಕಣ್ಣಿಕಾಮಣ್ಡಲಂ ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸರೀರಂ ಥೋಮೇನ್ತೋಯೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಮ್ಪಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ, ‘‘ಆವುಸೋ, ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ರಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮನಂ ನಟ್ಠೋ ಸುನ್ದರಸಮುದ್ದತ್ಥೇರೋ, ಸತ್ಥಾ ಪನಸ್ಸ ಅವಸ್ಸಯೋ ಜಾತೋ’’ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ‘‘ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ಏತಸ್ಸ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬದ್ಧಮನಸ್ಸ ಅವಸ್ಸಯೋ ಜಾತೋಯೇವಾ’’ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸ ಪಕಾಸನತ್ಥಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

> ‘‘ನ ಕಿರತ್ಥಿ ರಸೇಹಿ ಪಾಪಿಯೋ,
> ಆವಾಸೇಹಿ ವಾ ಸನ್ಥವೇಹಿ ವಾ।
> ವಾತಮಿಗಂ ಗಹನನಿಸ್ಸಿತಂ,
> ವಸಮಾನೇಸಿ ರಸೇಹಿ ಸಞ್ಜಯೋ’’ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೪) -

ಏಕಕನಿಪಾತೇ ಇಮಂ **ವಾತಮಿಗಜಾತಕಂ** ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ‘‘ತದಾ ಸುನ್ದರಸಮುದ್ದೋ ವಾತಮಿಗೋ ಅಹೋಸಿ, ಇಮಂ ಪನ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತಾ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾಮಚ್ಚೋ ಅಹಮೇವಾ’’ತಿ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸೀತಿ।

ಸುನ್ದರಸಮುದ್ದತ್ಥೇರವತ್ಥು ಬತ್ತಿಂಸತಿಮಂ।

೩೩. ಜಟಿಲತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೋಧ ತಣ್ಹನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಜಟಿಲತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬೀ ಕಥಾ - ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ದ್ವೇ ಭಾತರೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಾ ಮಹನ್ತಂ ಉಚ್ಛುಖೇತ್ತಂ ಕಾರೇಸುಂ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಉಚ್ಛುಖೇತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ‘‘ಏಕಂ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಏಕಂ ಮಯ್ಹಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ದ್ವೇ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿಯೋ ರಸಸ್ಸ ಅನಿಕ್ಖಮನತ್ಥಾಯ ಛಿನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿ। ತದಾ ಕಿರ ಉಚ್ಛೂನಂ ಯನ್ತೇನ ಪೀಳನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಅಗ್ಗೇ ವಾ ಮೂಲೇ ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕಾಲೇ ಧಮ್ಮಕರಣತೋ ಉದಕಂ ವಿಯ ಸಯಮೇವ ರಸೋ ನಿಕ್ಖಮತಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಖೇತ್ತತೋ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಗನ್ಧಮಾದನೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ‘‘ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಅಜ್ಜ ಅನುಗ್ಗಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಜಾಲೇ ಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಭಾವಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಆದಾಯ ಇದ್ಧಿಯಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಉತ್ತರಸಾಟಕಂ ಉಚ್ಚತರೇ ಭೂಮಿಪದೇಸೇ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ, ‘‘ಭನ್ತೇ, ಇಧ ನಿಸೀದಥಾ’’ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ‘‘ಪತ್ತಂ ಉಪನಾಮೇಥಾ’’ತಿ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿಯಾ ಬನ್ಧನಟ್ಠಾನಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪತ್ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಅಕಾಸಿ, ರಸೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಪೂರೇಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇನ ತಸ್ಮಿಂ ರಸೇ ಪೀತೇ ‘‘ಸಾಧುಕಂ ವತ ಮೇ ಅಯ್ಯೇನ ರಸೋ ಪೀತೋ। ಸಚೇ ಮೇ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕೋ ಮೂಲಂ ಆಹರಾಪೇಸ್ಸತಿ, ಮೂಲಂ ದಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಪತ್ತಿಂ ಆಹರಾಪೇಸ್ಸತಿ, ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ, ‘‘ಭನ್ತೇ, ಪತ್ತಂ ಮೇ ಉಪನಾಮೇಥಾ’’ತಿ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ರಸಂ ಅದಾಸಿ। ‘‘ಭಾತಾ ಮೇ ಉಚ್ಛುಖೇತ್ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ಉಚ್ಛುಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ಕಿರಸ್ಸ ವಞ್ಚನಚಿತ್ತಂ ನಾಹೋಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಪನ ಪಠಮಂ ಉಚ್ಛುರಸಸ್ಸ ಪೀತತ್ತಾ ತಂ ಉಚ್ಛುರಸಂ ಅಞ್ಞೇಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಿಭಜಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾವ ನಿಸೀದಿ । ಸೋ ತಸ್ಸ ಆಕಾರಂ ಞತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ, ‘‘ಭನ್ತೇ, ಯೋ ಅಯಂ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋ ಅಗ್ಗರಸೋ, ಇಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಪತ್ತಧಮ್ಮಮೇವ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯ’’ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋಪಿಸ್ಸ ‘‘ಏವಂ ಹೋತೂ’’ತಿ ವತ್ವಾ ‘‘ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ತುಯ್ಹ’’ನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಯಥಾ ಸೋ ಪಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ಧಮಾದನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸತಾನಂ ತಂ ರಸಂ ಅದಾಸಿ।

ಸೋ ತಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ‘‘ಕಹಂ ಗತೋಸೀ’’ತಿ ವುತ್ತೇ ‘‘ಉಚ್ಛುಖೇತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತುಂ ಗತೋಮ್ಹೀ’’ತಿ। ‘‘ಕಿಂ ತಾದಿಸೇನ ಉಚ್ಛುಖೇತ್ತಂ ಗತೇನ, ನನು ನಾಮ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿಯೋ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯಾ’’ತಿ ಭಾತರಾ ವುತ್ತೋ - ‘‘ಆಮ, ಭಾತಿಕ, ದ್ವೇ ಮೇ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿಯೋ ಗಹಿತಾ, ಏಕಂ ಪನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಮ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿತೋ ರಸಂ ದತ್ವಾ ‘ಮೂಲಂ ವಾ ಪತ್ತಿಂ ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಮೇ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿತೋ ರಸೋ ದಿನ್ನೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸ ಮೂಲಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಥ, ಉದಾಹು ಪತ್ತಿ’’ನ್ತಿ ಆಹ। ‘‘ಕಿಂ ಪನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇನ ಕತ’’ನ್ತಿ? ‘‘ಮಮ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿತೋ ರಸಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿತೋ ರಸಂ ಆದಾಯ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ಧಮಾದನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಅದಾಸೀ’’ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಕಥೇನ್ತೇಯೇವ ನಿರನ್ತರಂ ಪೀತಿಯಾ ಫುಟ್ಠಸರೀರೋ ಹುತ್ವಾ ‘‘ತೇನ ಮೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇನ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸ್ಸೇವ ಅಧಿಗಮೋ ಭವೇಯ್ಯಾ’’ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಏವಂ ಕನಿಟ್ಠೇನ ತಿಸ್ಸೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಪತ್ಥಿತಾ, ಜೇಟ್ಠೇನ ಪನ ಏಕಪದೇನೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ಥಿತನ್ತಿ ಇದಂ ತೇಸಂ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ।

ತೇ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ಖೇಪಯಿಂಸು। ತೇಸಂ ದೇವಲೋಕೇ ಠಿತಕಾಲೇಯೇವ ವಿಪಸ್ಸೀ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತೇಪಿ ದೇವಲೋಕತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಬನ್ಧುಮತಿಯಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ಜೇಟ್ಠೋ ಜೇಟ್ಠೋವ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಕನಿಟ್ಠೋವ ಹುತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ತೇಸು ಜೇಟ್ಠಸ್ಸ **ಸೇನೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು, ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ **ಅಪರಾಜಿತೋ**ತಿ । ತೇಸು ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೇಸು "ಬುದ್ಧರತನಂ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಧಮ್ಮರತನಂ, ಸಙ್ಘರತನಂ, ದಾನಾನಿ ದೇಥ, ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋಥ, ಅಜ್ಜ ಅಟ್ಠಮೀ, ಅಜ್ಜ ಚಾತುದ್ದಸೀ, ಅಜ್ಜ ಪನ್ನರಸೀ, ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋಥ, ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾಥಾ"ತಿ ಧಮ್ಮಘೋಸಕಸ್ಸ ಬನ್ಧುಮತೀನಗರೇ ಘೋಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಪುರೇಭತ್ತಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೇನಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ "ಕಹಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಹಮ್ಪಿ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸೀದಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಅತ್ಥಿ ಪನ ತೇ ಅಪಲೋಕೇತಬ್ಬಾ ಞಾತಕಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇತಿ। ತೇನ ಹಿ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಏಹೀತಿ। ಸೋ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಯಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ತವ ಹೋತೂ"ತಿ ಆಹ। ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ಸಾಮೀತಿ। ಅಹಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಸಾಮಿ ಕಿಂ ವದೇಥ, ಅಹಂ ಮಾತರಿ ಮತಾಯ ಮಾತರಂ ವಿಯ, ಪಿತರಿ ಮತೇ ಪಿತರಂ ವಿಯ ತುಮ್ಹೇ ಅಲತ್ಥಂ, ಇದಂ ಕುಲಂ ಮಹಾಭೋಗಂ, ಗೇಹೇ ಠಿತೇಹೇವ ಸಕ್ಕಾ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕಾತುಂ, ಮಾ ಏವಂ ಕರಿತ್ಥಾತಿ। ಮಯಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮೋ ಸುತೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ತಂ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ಠಿತೇನ ಪೂರೇತುಂ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೇವಾಹಂ, ತ್ವಂ ನಿವತ್ತಾಹೀತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಕನಿಟ್ಠಂ ನಿವತ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಕನಿಟ್ಠೋಪಿ "ಭಾತು ಪಬ್ಬಜಿತಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಭಾತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಭವನಿಸ್ಸರಣಂ ಕತಂ, ಅಹಂ ಪನ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಬದ್ಧೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಮಯ್ಹಂ ಗೇಹೇ ಠಿತಸ್ಸೇವ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಮಹನ್ತಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಪಣ್ಡಿತ, ಸತ್ಥು ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ನಾನಾದಾರೂನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಥಮ್ಭಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ತಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಸುವಣ್ಣಖಚಿತಂ, ಏಕಂ ರಜತಖಚಿತಂ, ಏಕಂ ಮಣಿಖಚಿತನ್ತಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಸತ್ತರತನಖಚಿತಾನಿ ಕಾರೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸತ್ತರತನಖಚಿತಾಹೇವ ಛದನಿಟ್ಠಕಾಹಿ ಛಾದಾಪೇಸಿ। ಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ಕರಣಕಾಲೇಯೇವ ಪನ ತಂ ಅತ್ತನಾ ಸಮಾನನಾಮಕೋ ಅಪರಾಜಿತೋಯೇವ ನಾಮ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಅಹಮ್ಪಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಪತ್ತಿಂ ದೇಥ ಮಾತುಲಾ"ತಿ ಆಹ। ನ ದೇಮಿ, ತಾತ, ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಸೋ ಬಹುಮ್ಪಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪತ್ತಿಂ ಅಲಭಮಾನೋ "ಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ಪುರತೋ ಕುಞ್ಜರಸಾಲಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸತ್ತರತನಮಯಂ ಕುಞ್ಜರಸಾಲಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ **ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿ** ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ಪನ ಸತ್ತರತನಮಯಾನಿ ತೀಣಿ ಮಹಾವಾತಪಾನಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸಂ ಅಭಿಮುಖೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಸುಧಾಪರಿಕಮ್ಮಕತಾ ತಿಸ್ಸೋ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ ಕಾರೇತ್ವಾ ಚತುಜ್ಜಾತಿಕಗನ್ಧೋದಕಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅಪರಾಜಿತೋ, ಗಹಪತಿ, ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾನಿ ಕುಸುಮಾನಿ ರೋಪಾಪೇಸಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ವಾತವೇಗೇನ ಸಮುಟ್ಠಿತಾಹಿ ರೇಣುವಟ್ಟೀಹಿ ಸರೀರಸ್ಸ ಓಕಿರಣತ್ಥಂ। ಗನ್ಧಕುಟಿಥೂಪಿಕಾಯ ಕಪಲ್ಲಂ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಮಯಂ ಅಹೋಸಿ, ಪವಾಳಮಯಾ ಸಿಖರಾ, ಹೇಟ್ಠಾ ಮಣಿಮಯಾ ಛದನಿಟ್ಠಕಾ। ಇತಿ ಸಾ ನಚ್ಚನ್ತೋ ವಿಯ ಮೋರೋ ಸೋಭಮಾನಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ತಸು ಪನ ರತನೇಸು ಕೋಟ್ಟೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಇತರಂ ಸಕಲಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಜಣ್ಣುಮತ್ತೇನ ಓಧಿನಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿವೇಣಂ ಪೂರೇಸಿ।

ಏವಂ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅಪರಾಜಿತೋ, ಗಹಪತಿ, ಭಾತಿಕತ್ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ನಿಟ್ಠಿತಾ ಗನ್ಧಕುಟಿ, ಪರಿಭೋಗಮಸ್ಸಾ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಾಮಿ, ಪರಿಭೋಗೇನ ಕಿರ ಮಹನ್ತಂ ಪುಞ್ಞಂ ಹೋತೀ"ತಿ । ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇಮಿನಾ ಕಿರ ವೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇನ ಗನ್ಧಕುಟಿ ಕಾರಿತಾ, ಇದಾನಿ ಪನ ಪರಿಭೋಗಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ

ಗನ್ಧಕುಟಿಅಭಿಮುಖಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತರತನರಾಸಿಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ "ಪವಿಸಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥೇವ ಠತ್ವಾ ತತಿಯವಾರೇ ತಸ್ಸ ಭಾತಿಕತ್ಥೇರಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸೋ ಓಲೋಕಿತಾಕಾರೇನೇವ ಞತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಭಾತರಂ ಆಹ - "ಏಹಿ, ತಾತ, 'ಮಮೇವ ರಕ್ಖಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಯಥಾಸುಖಂ ವಸಥಾ'ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವದೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಯಥಾ ವಾ ನದಿಂ ತರಿತ್ವಾ ಉಳುಮ್ಪಂ ಅನಪೇಕ್ಖಾ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತಿ, ಏವಂ ಅನಪೇಕ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ವಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಕಿಮತ್ಥಂ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ? ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ - "ಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಮ್ಪಿ ಬಹೂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇಸು ರತನಾನಿ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಮನ್ತೇಸು ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ವಾರೇತುಂ, ಪರಿವೇಣಮ್ಹಿ ಏತ್ತಕೇ ರತನೇ ವೋಕಿಣ್ಣೇ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೇ ಹರನ್ತೇಪಿ ನ ವಾರೇತೀತಿ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಮಯಿ ಆಘಾತಂ ಕತ್ವಾ ಅಪಾಯೂಪಗೋ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ಪನ , "ಭನ್ತೇ, ಮಮೇವ ರಕ್ಖಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತುಮ್ಹೇ ವಸಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಾವಿಸಿ।

ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಸಮನ್ತಾ ರಕ್ಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಆಹ - "ತಾತಾ, ಉಚ್ಛಙ್ಗೇನ ವಾ ಪಚ್ಛಿಪಸಿಬ್ಬಕೇಹಿ ವಾ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ವಾರೇಯ್ಯಾಥ, ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಪನ ಮಾ ವಾರಯಿತ್ಥಾ"ತಿ। ಅನ್ತೋನಗರೇಪಿ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ "ಮಯಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಪರಿವೇಣೇ ಸತ್ತ ರತನಾನಿ ಓಕಿಣ್ಣಾನಿ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸಾ ಉಭೋ ಹತ್ಥೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತು, ಸುಖಿತಾಪಿ ಏಕೇನ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ। ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ "ಸದ್ಧಾ ತಾವ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮಾ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿಯೇವ, ಅಸ್ಸದ್ಧಾಪಿ ಪನ ಧನಲೋಭೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ದುಕ್ಖತೋ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಜನಸಙ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಏವಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ತೇನ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ರತನಾನಿ ಗಣ್ಹಿ। ಸಕಿಂ ಓಕಿಣ್ಣರತನೇಸು ಖೀಣೇಸು ಯಾವತತಿಯಂ ಜಣ್ಣುಮತ್ತೇನ ಓಧಿನಾ ಓಕಿರಾಪೇಸಿಯೇವ। ಸತ್ಥು ಪನ ಪಾದಮೂಲೇ ತಿಪುಸಮತ್ತಂ ಅನಗ್ಘಂ ಮಣಿರತನಂ ಠಪೇಸಿ। ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ - "ಸತ್ಥು ಸರೀರತೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾಯ ಪಭಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಮಣಿಪಭಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಾನಂ ತಿತ್ತಿ ನಾಮ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಏವಮಕಾಸಿ। ಮಹಾಜನೋಪಿ ಅತಿತ್ತೋವ ಓಲೋಕೇಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಏಕೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಸತ್ಥು ಕಿರ ಪಾದಮೂಲೇ ಮಹಗ್ಘಂ ಮಣಿರತನಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ಹರಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತುಂ ಆಗತಸ್ಸ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಅನ್ತರೇನ ಪಾವಿಸಿ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ತಸ್ಸ ಪವಿಸನಾಕಾರೇನೇವ "ಮಣಿಂ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮೋ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಅಹೋ ವತ ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದನ್ತೋ ವಿಯ ಪಾದಮೂಲೇ ಹತ್ಥಂ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ ಮಣಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಓವಟ್ಟಿಕಾಯ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ತಸ್ಮಿಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಕಥಾವಸಾನೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಜಣ್ಣುಮತ್ತೇನ ಓಧಿನಾ ಸತ್ತ ರತನಾನಿ ಓಕಿಣ್ಣಾನಿ, ತಾನಿ ಮೇ ಗಣ್ಹನ್ತೇಸು ಆಘಾತೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ, ಚಿತ್ತಂ ಭಿಯ್ಯೋ ಭಿಯ್ಯೋ ಪಸೀದಿಯೇವ। ಅಜ್ಜ ಪನ 'ಅಹೋ ವತಾಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಣಿಂ ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾ'ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಮಣಿಂ ಆದಾಯ ಗತೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ನನು, ಉಪಾಸಕ, ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಪರೇಹಿ ಅನಾಹರಣೀಯಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋಸೀ"ತಿ ನಯಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಾ ದಿನ್ನನಯೇ ಠತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ದಸಿಕಸುತ್ತಮತ್ತಮ್ಪಿ ಮಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಅನೇಕಸತಾಪಿ ರಾಜಾನೋ ವಾ ಚೋರಾ ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ನಾಮ ಮಾ ಹೋನ್ತು, ಅಗ್ಗಿನಾಪಿ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಮಾ ಡಯ್ಹತು, ಉದಕೇನಪಿ ಮಾ ವುಯ್ಹತೂ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ । ಸತ್ಥಾಪಿಸ್ಸ "ಏವಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಗನ್ಧಕುಟಿಮಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇಯೇವ ನವ ಮಾಸೇ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ದಾನಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ತಿಚೀವರಂ ಅದಾಸಿ। ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ಚೀವರಸಾಟಕಾ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸೋ ಏವಂ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ರಾಜಗಹೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢಮಾಸಾಧಿಕೇ

ನವ ಮಾಸೇ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಯಂ ವಸಿ। ಜಾತದಿವಸೇ ಪನಸ್ಸ ಸಕಲನಗರೇ ಸಬ್ಬಾವುಧಾನಿ ಪಜ್ಜಲಿಂಸು, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಕಾಯರೂಳ್ಹಾನಿ ಆಭರಣಾನಿಪಿ ಪಜ್ಜಲಿತಾನಿ ವಿಯ ಓಭಾಸಂ ಮುಞ್ಚಿಂಸು, ನಗರಂ ಏಕಪಜ್ಜೋತಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಪಾತೋವ ರಾಜೂಪಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅಜ್ಜ ಸಬ್ಬಾವುಧಾನಿ ಪಜ್ಜಲಿಂಸು, ನಗರಂ ಏಕಪಜ್ಜೋತಂ ಜಾತಂ, ಜಾನಾಸಿ ನು ಖೋ ಏತ್ಥ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ? "ಜಾನಾಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಂ, ಸೇಟ್ಠೀ"ತಿ? "ಮಮ ಗೇಹೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾಸೋ ಜಾತೋ, ತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞತೇಜೇನೇವಂ ಅಹೋಸೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಚೋರೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? "ನತ್ಥೇತಂ, ದೇವ, ಪುಞ್ಞವಾ ಸತ್ತೋ ಕತಾಭಿನೀಹಾರೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ನಂ ಸಮ್ಮಾ ಪೋಸೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಇದಮಸ್ಸ ಖೀರಮೂಲಂ ಹೋತೂ"ತಿ ದೇವಸಿಕಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ನಾಮಗಹಣದಿವಸೇ ಸಕಲನಗರಸ್ಸ ಏಕಪಜ್ಜೋತಭೂತತ್ತಾ **ಜೋತಿಕೋ**ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು।

ಅಥಸ್ಸ ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಗೇಹಕರಣತ್ಥಾಯ ಭೂಮಿತಲೇ ಸೋಧಿಯಮಾನೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭವನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇದ"ನ್ತಿ ಉಪಧಾರಯಮಾನೋ "ಜೋತಿಕಸ್ಸ ಗೇಹಟ್ಠಾನಂ ಗಣ್ಹನ್ತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ನಾಯಂ ಏತೇಹಿ ಕತಗೇಹೇ ವಸಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಾಪೇತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಡ್ಢಕೀವೇಸೇನ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಜೋತಿಕಸ್ಸ ಗೇಹಟ್ಠಾನಂ ಗಣ್ಹಾಮಾ"ತಿ। "ಅಪೇಥ, ನಾಯಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕತಗೇಹೇ ವಸಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸೋಳಸಕರೀಸಮತ್ತಂ ಭೂಮಿಪದೇಸಂ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಸೋ ತಾವದೇವ ಕಸಿಣಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ ಸಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಪುನ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ತರತನಮಯೋ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಪಾಸಾದೋ ಉಟ್ಠಹತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ, ತಾವದೇವ ತಥಾರೂಪೋ ಪಾಸಾದೋ ಉಟ್ಠಹಿ। ಪುನ "ಇಮಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸತ್ತರತನಮಯಾ ಸತ್ತ ಪಾಕಾರಾ ಉಟ್ಠಹನ್ತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ, ತಥಾರೂಪಾ ಪಾಕಾರಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಅಥ "ನೇಸಂ ಪರಿಯನ್ತೇ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಾ ಉಟ್ಠಹನ್ತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ, ತಥಾರೂಪಾ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। "ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಚತೂಸು ಕಣ್ಣೇಸು ಚತಸ್ಸೋ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಯೋ ಉಟ್ಠಹನ್ತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಥೇವ ಅಹೋಸಿ। ನಿಧಿಕುಮ್ಭೀಸು ಪನ ಏಕಾ ಯೋಜನಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ಏಕಾ ತಿಗಾವುತಿಕಾ, ಏಕಾ ಅಡ್ಢಯೋಜನಿಕಾ, ಏಕಾ ಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಾ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಧಿಕುಮ್ಭೀನಂ ಪನ ಏಕಮುಖಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಹೋಸಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ಪಥವೀಪರಿಯನ್ತಾವ ಅಹೇಸುಂ। ಜೋತಿಕಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಧಿಕುಮ್ಭೀನಂ ಮುಖಪರಿಮಾಣಂ ನ ಕಥಿತಂ, ಸಬ್ಬಾ ಮುಖಛಿನ್ನತಾಲಫಲಂ ವಿಯ ಪರಿಪುಣ್ಣಾವ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಚತೂಸು ಕಣ್ಣೇಸು ತರುಣತಾಲಕ್ಖನ್ಧಪ್ಪಮಾಣಾ ಚತಸ್ಸೋ ಸುವಣ್ಣಮಯಾ ಉಚ್ಛುಯಟ್ಠಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ತಾಸಂ ಮಣಿಮಯಾನಿ ಪತ್ತಾನಿ, ಸೋವಣ್ಣಮಯಾನಿ ಖನ್ಧಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಸ್ಸ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಕಿರೇತಾನಿ, ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು।

ಸತ್ತಸು ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇಸು ಸತ್ತ ಯಕ್ಖಾ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಪಠಮೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಯಮಕೋಳೀ ನಾಮ ಯಕ್ಖೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರೇನ ಯಕ್ಖಸಹಸ್ಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿ, ದುತಿಯೇ ಉಪ್ಪಲೋ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರಯಕ್ಖಾನಂ ದ್ವೀಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ, ತತಿಯೇ ವಜಿರೋ ನಾಮ ತೀಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ, ಚತುತ್ಥೇ ವಜಿರಬಾಹು ನಾಮ ಚತೂಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ, ಪಞ್ಚಮೇ ಕಸಕನ್ದೋ ನಾಮ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ, ಛಟ್ಠೇ ಕಟತ್ಥೋ ನಾಮ ಛಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ, ಸತ್ತಮೇ ದಿಸಾಮುಖೋ ನಾಮ ಸತ್ತಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿ। ಏವಂ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಗಾಳ್ಹರಕ್ಖಾ ಅಹೋಸಿ। "ಜೋತಿಕಸ್ಸ ಕಿರ ಸತ್ತರತನಮಯೋ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಪಾಸಾದೋ ಉಟ್ಠಿತೋ, ಸತ್ತ ಪಾಕಾರಾ ಸತ್ತದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಾ ಚತಸ್ಸೋ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಯೋ ಉಟ್ಠಿತಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ರಾಜಾ ಸೇಟ್ಠಿಚ್ಛತ್ತಂ ಪಹಿಣಿ। ಸೋ ಜೋತಿಕಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ।

ತೇನ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಕತಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಾ ಇತ್ಥೀ ಉತ್ತರಕುರೂಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ದೇವತಾ ತತೋ ಆನೇತ್ವಾ ಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ನಿಸೀದಾಪೇಸುಂ। ಸಾ ಆಗಚ್ಛಮಾನಾ ಏಕಂ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಂ ತಯೋ ಚ ಜೋತಿಪಾಸಾಣೇ ಗಣ್ಹಿ। ತೇಸಂ ಯಾವಜೀವಂ ತಾಯೇವ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಯಾ ಭತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। ಸಚೇ ಕಿರ ತೇ ಸಕಟಸತಮ್ಪಿ ತಣ್ಡುಲಾನಂ ಪೂರೇತುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಾ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿ ನಾಳಿಯೇವ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ। ಭತ್ತಪಚನಕಾಲೇ ತಣ್ಡುಲೇ ಉಕ್ಖಲಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಾಸಾಣಾನಂ ಉಪರಿ ಠಪೇತಿ, ಪಾಸಾಣಾ ತಾವದೇವ ಪಜ್ಜಲಿತ್ವಾ ಭತ್ತೇ ಪಕ್ಕಮತ್ತೇ ನಿಬ್ಬಾಯನ್ತಿ। ತೇನೇವ ಸಞ್ಞಾಣೇನ ಭತ್ತಸ್ಸ ಪಕ್ಕಭಾವಂ ಜಾನನ್ತಿ। ಸೂಪೇಯ್ಯಾದಿಪಚನಕಾಲೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಏವಂ ತೇಸಂ ಜೋತಿಪಾಸಾಣೇಹಿ ಆಹಾರೋ ಪಚ್ಚತಿ। ಮಣಿಆಲೋಕೇನ ಚ

ವಸನ್ತಿ, ಅಗ್ಗಿಸ್ಸ ವಾ ದೀಪಸ್ಸ ವಾ ಓಭಾಸಂ ನೇವ ಜಾನಿಂಸು। “ಜೋತಿಕಸ್ಸ ಕಿರ ಏವರೂಪಾ ಸಮ್ಪತ್ತೀ”ತಿ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಯಾನಾದೀನಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಜೋತಿಕಸೇಟ್ಠಿ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಉತ್ತರಕುರುತಣ್ಡುಲಾನಂ ಭತ್ತಂ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ದಾಪೇಸಿ। “ಕಪ್ಪರುಕ್ಖೇಹಿ ವತ್ಥಾನಿ ಗಣ್ಹನ್ತು, ಆಭರಣಾನಿ ಗಣ್ಹನ್ತೂ”ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। “ಗಾವುತಿಕನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಯಾ ಮುಖಂ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಧನಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ”ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿಕೇಸು ಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇಸು ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಯಾ ಅಙ್ಗುಲಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ಊನಂ ನಾಹೋಸಿ। ಗನ್ಧಕುಟಿಪರಿವೇಣೇ ವಾಲುಕಂ ಕತ್ವಾ ಓಕಿಣ್ಣರತನಾನಂ ಕಿರಸ್ಸ ಏಸೋ ನಿಸ್ಸನ್ದೋ।

ಏವಂ ಮಹಾಜನೇ ವತ್ಥಾಭರಣಾನಿ ಚೇವ ಧನಞ್ಚ ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ತಸ್ಸ ಪಾಸಾದಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋಪಿ ಮಹಾಜನೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಓಕಾಸಂ ನಾಲತ್ಥ। ಅಪರಭಾಗೇ ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಆದಾಯ ಗತತ್ತಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನ್ದೀಭೂತೇಸು ರಾಜಾ ಜೋತಿಕಸ್ಸ ಪಿತರಂ ಆಹ - “ತವ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಾಸಾದಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಮ್ಹಾ”ತಿ। ಸೋ “ಸಾಧು, ದೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ - “ತಾತ, ರಾಜಾ ತೇ ಪಾಸಾದಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ”ತಿ। “ಸಾಧು, ತಾತ, ಆಗಚ್ಛತೂ”ತಿ। ರಾಜಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಪಠಮದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕಚವರಛಡ್ಡಿಕಾ ದಾಸೀ ರಞ್ಞೋ ಹತ್ಥಂ ಅದಾಸಿ, ರಾಜಾ “ಸೇಟ್ಠಿಜಾಯಾ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಲಜ್ಜಮಾನೋ ತಸ್ಸಾ ಬಾಹಾಯ ಹತ್ಥಂ ನ ಠಪೇಸಿ। ಏವಂ ಸೇಸದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇಸುಪಿ ದಾಸಿಯೋ “ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾಯೋ”ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ತಾಸಂ ಬಾಹಾಯ ಹತ್ಥಂ ನ ಠಪೇಸಿ। ಜೋತಿಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ಹುತ್ವಾ “ಪುರತೋ ಯಾಥ, ದೇವಾ”ತಿ ಆಹ। ರಞ್ಞೋ ಮಣಿಪಥವೀ ಸತಪೋರಿಸಪಪಾತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ಸೋ “ಇಮಿನಾ ಮಮ ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಓಪಾತೋ ಖಣಿತೋ”ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಪಾದಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ವಿಸಹಿ। ಜೋತಿಕೋ “ನಾಯಂ, ದೇವ, ಓಪಾತೋ, ಮಮ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛಥಾ”ತಿ ಪುರತೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ತೇನ ಅಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇ ಭೂಮಿಂ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾಸಾದಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ವಿಚರಿ। ತದಾ ಅಜಾತಸತ್ತುಕುಮಾರೋಪಿ ಪಿತು ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅಹೋ ಅನ್ಧಬಾಲೋ ಮಮ ಪಿತಾ, ಗಹಪತಿಕೇ ನಾಮ ಸತ್ತರತನಮಯೇ ಪಾಸಾದೇ ವಸನ್ತೇ ಏಸ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ದಾರುಮಯೇ ಗೇಹೇ ವಸತಿ, ಅಹಂ ದಾನಿ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾದೇ ವಸಿತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ।

ರಞ್ಞೋಪಿ ಉಪರಿಮತಲಾನಿ ಅಭಿರುಹನ್ತಸ್ಸೇವ ಪಾತರಾಸವೇಲಾ ಜಾತಾ। ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, “ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಇಧೇವ ಪಾತರಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ಜಾನಾಮಿ, ದೇವ, ಸಜ್ಜಿತೋ ದೇವಸ್ಸಾಹಾರೋತಿ। ಸೋ ಸೋಳಸಹಿ ಗನ್ಧೋದಕಘಟೇಹಿ ನ್ಹತ್ವಾ ರತನಮಯೇ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ನಿಸೀದನಮಣ್ಡಪೇ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ತಸ್ಸೇವ ನಿಸೀದನಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ಹತ್ಥಧೋವನೂದಕಂ ದತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಾ ಕಿಲಿನ್ನಪಾಯಾಸಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ಠಪಯಿಂಸು। ರಾಜಾ “ಭೋಜನ”ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಆರಭಿ। ಸೇಟ್ಠಿ “ನಯಿದಂ, ದೇವ, ಭೋಜನಂ, ಕಿಲಿನ್ನಪಾಯಾಸೋ ಏಸೋ”ತಿ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಾ ಭೋಜನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಪಾತಿಯಂ ಠಪಯಿಂಸು। ತತೋ ಉಟ್ಠಿತಉತುನಾ ಕಿರ ತಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸುಖಂ ಹೋತಿ। ರಾಜಾ ಮಧುರಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಪಮಾಣಂ ನ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ “ಅಲಂ, ದೇವ, ಏತ್ತಕಮೇವ ಹೋತು, ಇತೋ ಉತ್ತರಿಂ ಜಿರಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ”ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಆಹ - “ಕಿಂ, ಗಹಪತಿ, ಗರುಕಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ ಅತ್ತನೋ ಭತ್ತ”ನ್ತಿ? ದೇವ, ನತ್ಥೇತಂ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಬ್ಬಸ್ಸಾಪಿ ಹಿ ಬಲಕಾಯಸ್ಸ ಇದಮೇವ ಭತ್ತಂ ಇದಂ ಸುಪೇಯ್ಯಂ। ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಅಹಂ ಅಯಸಸ್ಸ ಭಾಯಾಮೀತಿ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾತಿ? ಸಚೇ ದೇವಸ್ಸ ಕಾಯಾಲಸಿಯಮತ್ತಂ ಭವೇಯ್ಯ, “ಹಿಯ್ಯೋ ರಞ್ಞಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಭತ್ತಂ ಭುತ್ತಂ, ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವಚನಸ್ಸ ಭಾಯಾಮಿ, ದೇವಾತಿ। ತೇನ ಹಿ ಭತ್ತಂ ಹರ, ಉದಕಂ ಆಹರಾತಿ। ರಞ್ಞೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಸಬ್ಬೋ ರಾಜಪರಿವಾರೋ ತದೇವ ಭತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ।

ರಾಜಾ ಸುಖಕಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, “ಕಿಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ ನತ್ಥೀ”ತಿ ಆಹ? “ಆಮ ಅತ್ಥಿ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಕಹಂ ಸಾ”ತಿ? “ಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ನಿಸಿನ್ನಾ, ದೇವಸ್ಸ ಆಗತಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತೀ”ತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಹಿ ಪಾತೋವ ರಾಜಾ

ಸಪರಿವಾರೋ ಆಗತೋ, ಸಾ ಪನಸ್ಸ ಆಗತಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತೇವ। ತತೋ ಸೇಟ್ಠಿ "ರಾಜಾ ಮೇ ಭರಿಯಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ರಾಜಾ ಆಗತೋ, ಕಿಂ ತವ ರಾಜಾನಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ನಿಪನ್ನಕಾವ "ಕೋ ಏಸ, ಸಾಮಿ, ರಾಜಾ ನಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ರಾಜಾ ನಾಮ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಸ್ಸರೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅನತ್ತಮನತಂ ಪವೇದೇನ್ತೀ "ದುಕ್ಕಟಾನಿ ವತ ನೋ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಾನಿ, ಯೇಸಂ ನೋ ಇಸ್ಸರೋಪಿ ಅತ್ಥಿ। ಅಸ್ಸದ್ಧಾಯ ನಾಮ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಾನಿ ಕತ್ವಾ ಮಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಿಯಟ್ಠಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಮ್ಹಾ। ಅದ್ಧಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ದಾನಂ ದಿನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಫಲ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂ ದಾನಿ ಕರೋಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಾಲವಣ್ಟಂ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಬೀಜಾಹೀತಿ। ತಸ್ಸಾ ತಾಲವಣ್ಟಂ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಬೀಜೇನ್ತಿಯಾ ರಞ್ಞೋ ವೇಠನಸ್ಸ ಗನ್ಧವಾತೋ ಅಕ್ಖೀನಿ ಪಹರಿ, ಅಥಸ್ಸಾ ಅಕ್ಖೀಹಿ ಅಸ್ಸುಧಾರಾ ಪವತ್ತಿಂಸು। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಆಹ - "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಅಪ್ಪಬುದ್ಧಿಕೋ, 'ರಾಜಾ ಮೇ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾ'ತಿ ಭಯೇನ ರೋದತಿ ಮಞ್ಞೇ, ಅಸ್ಸಾಸೇಹಿ ನಂ 'ನ ಮೇ ತವ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಅತ್ಥೋ'"ತಿ। ನ ಏಸಾ, ದೇವ, ರೋದತೀತಿ। ಅಥ ಕಿಂ ಏತನ್ತಿ? ತುಮ್ಹಾಕಂ ವೇಠನಗನ್ಧೇನಸ್ಸಾ ಅಸ್ಸೂನಿ ಪವತ್ತಿಂಸು। ಅಯಞ್ಹಿ ದೀಪೋಭಾಸಂ ವಾ ಅಗ್ಗಿಓಭಾಸಂ ವಾ ಅದಿಸ್ವಾ ಮಣಿಆಲೋಕೇನೇವ ಭುಞ್ಜತಿ ಚ ನಿಸೀದತಿ ಚ ನಿಪಜ್ಜತಿ ಚ, ದೇವೋ ಪನ ದೀಪಾಲೋಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ? ಆಮ, ಸೇಟ್ಠೀತಿ। ತೇನ ಹಿ, ದೇವ, ಅಜ್ಜ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಣಿಆಲೋಕೇನ ನಿಸೀದಥಾತಿ ಮಹನ್ತಂ ತಿಪುಸಮತ್ತಂ ಅನಗ್ಘಂ ಮಣಿರತನಂ ಅದಾಸಿ। ರಾಜಾ ಗೇಹಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಮಹತೀ ವತ ಜೋತಿಕಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಯಂ ತಾವ **ಜೋತಿಕಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿ**।

ಇದಾನಿ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ - ಬಾರಾಣಸಿಯಞ್ಹಿ ಏಕಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಅಹೋಸಿ, ತಂ ಪನ್ನರಸಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಕಾಲೇ ರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ದಾಸಿಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿಮತಲೇ ಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ವಾಸಯಿಂಸು। ತಂ ಏಕದಿವಸಂ ವಾತಪಾನಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಓಲೋಕಯಮಾನಂ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕೋ ವಿಜ್ಜಾಧರೋ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹೋ ವಾತಪಾನೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವಮಕಾಸಿ। ಸಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಗಬ್ಭಂ ಪಟಿಲಭಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ದಾಸೀ ದಿಸ್ವಾ, "ಅಮ್ಮ, ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಹೋತು ಮಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಆಚಿಕ್ಖೀ"ತಿ ತಾಯ ವುತ್ತಾ ಭಯೇನ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಸಾಪಿ ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ ನವಭಾಜನಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ತಂ ದಾರಕಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಭಾಜನಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪುಪ್ಫದಾಮಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಸೀಸೇನ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ, 'ಕಿಂ ಇದ'ನ್ತಿ ಚ ಪುಟ್ಠಾ 'ಅಯ್ಯಾಯ ಮೇ ಬಲಿಕಮ್ಮ'ನ್ತಿ ವದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ದಾಸಿಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ।

ಹೇಟ್ಠಾಗಙ್ಗಾಯಮ್ಪಿ ದ್ವೇ ಇತ್ಥಿಯೋ ನ್ಹಾಯಮಾನಾ ತಂ ಭಾಜನಂ ಉದಕೇನಾಹರಿಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಾ "ಮಯ್ಹೇತಂ ಭಾಜನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಏಕಾ "ಯಂ ಏತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ, ತಂ ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಭಾಜನೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ತಂ ಆದಾಯ ಥಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವಿವರಿತ್ವಾ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಾ "ಮಮ ಭಾಜನನ್ತಿ ವುತ್ತತಾಯ ದಾರಕೋ ಮಮೇವ ಹೋತೀ"ತಿ ಆಹ। ಏಕಾ "ಯಂ ಭಾಜನಸ್ಸ ಅನ್ತೋ, ತಂ ಮಮೇವ ಹೋತೂತಿ ವುತ್ತತಾಯ ಮಮ ದಾರಕೋ"ತಿ ಆಹ। ತಾ ವಿವದಮಾನಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇಸು ವಿನಿಚ್ಛಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇಸು ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು। ರಾಜಾ ತಾಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ತ್ವಂ ದಾರಕಂ ಗಣ್ಹ, ತ್ವಂ ಭಾಜನಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಆಹ। ಯಾಯ ಪನ ದಾರಕೋ ಲದ್ಧೋ, ಸಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಾ ಸಾ ದಾರಕಂ "ಇಮಂ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪೋಸೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಜಾತದಿವಸೇ ಗಬ್ಭಮಲಸ್ಸ ಧೋವಿತ್ವಾ ಅನಪನೀತತಾಯ ಕೇಸಾ ಜಟಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು, ತೇನಸ್ಸ **ಜಟಿಲೋ**ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಪದಸಾ ವಿಚರಣಕಾಲೇ ಥೇರೋ ತಂ ಗೇಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ಥೇರಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಆಹಾರಮದಾಸಿ। ಥೇರೋ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಉಪಾಸಿಕೇ ದಾರಕೋ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಾಹಂ ದಾರಕಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಪೋಸೇಸಿಂ, ಪಬ್ಬಾಜೇಥ ನ"ನ್ತಿ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಆದಾಯ ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಗಿಹಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತುಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಮಹಾಪುಞ್ಞೋ ಸತ್ತೋ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿಸ್ಸತಿ, ದಹರೋ ಏಸ ತಾವ, ಞಾಣಮ್ಪಿಸ್ಸ ಪರಿಪಾಕಂ ನ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಏಕಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸೋ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಇತೋ ತಂ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ದಾರಕೋ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಆಮ, ಉಪಾಸಕ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತಿ, ದಹರೋ ತಾವ, ತವೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ಹೋತೂತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ತಂ ಪುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಗೇಹೇ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಭಣ್ಡಕಂ ಉಸ್ಸನ್ನಂ ಹೋತಿ। ಸೋ ಗಾಮನ್ತರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ತಂ ಭಣ್ಡಂ ಆಪಣಂ ಹರಿತ್ವಾ ದಾರಕಂ ಆಪಣೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಕಸ್ಸ ಮೂಲಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಇದಞ್ಚ ಇದಞ್ಚ ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತಂದಿವಸಂ ನಗರಪರಿಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದೇವತಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಮರಿಚಜೀರಕಮತ್ತೇನಾಪಿ ಅತ್ಥಿಕೇ ತಸ್ಸೇವ ಆಪಣಾಭಿಮುಖೇ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಉಸ್ಸನ್ನಂ ಭಣ್ಡಕಂ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ವಿಕ್ಕಿಣಿ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಪಣೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾ "ಸಬ್ಬಂ ತೇ, ತಾತ, ಭಣ್ಡಕಂ ನಾಸಿತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ನ ನಾಸೇಮಿ, ಸಬ್ಬಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿಕ್ಕಿಣಿಂ, ಇದಂ ಅಸುಕಸ್ಸ ಮೂಲಂ, ಇದಂ ಅಸುಕಸ್ಸಾತಿ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಪಸೀದಿತ್ವಾ "ಅನಗ್ಘೋ ಪುರಿಸೋ, ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಜೀವಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ವಯಪ್ಪತ್ತಂ ಧೀತರಂ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ "ಗೇಹಮಸ್ಸ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಪುರಿಸೇ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಗೇಹೇ "ಗಚ್ಛಥ, ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ವಸಥಾ"ತಿ ಆಹ।

ಅಥಸ್ಸ ಗೇಹಪವಿಸನಕಾಲೇ ಏಕೇನ ಪಾದೇನ ಉಮ್ಮಾರೇ ಅಕ್ಕನ್ತಮತ್ತೇ ಗೇಹಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಭಾಗೇ ಭೂಮಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಸೀತಿಹತ್ಥೋ ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತೋ ಉಟ್ಠಹಿ। ರಾಜಾ "ಜಟಿಲಕುಮಾರಸ್ಸ ಕಿರ ಗೇಹೇ ಭೂಮಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತೋ ಉಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾವ ತಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿಚ್ಛತ್ತಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ **ಜಟಿಲಸೇಟ್ಠಿ** ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ತಯೋ ಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ ತೇಸಂ ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಸಚೇ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಾನಭೋಗಂ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ದಸ್ಸನ್ತಿ। ನೋ ಚೇ, ನ ದಸ್ಸನ್ತಿ। ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಾನಭೋಗಂ ಕುಲ"ನ್ತಿ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ಇಟ್ಠಕಂ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ಪತೋದಲಟ್ಠಿಂ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ಪಾದುಕಞ್ಚ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪುರಿಸಾನಂ ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ಇಮಾನಿ ಆದಾಯ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ವಿಯ ಜಮ್ಬುದೀಪತಲೇ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಾನಭೋಗಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲಸ್ಸ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ವಾ ನತ್ಥಿಭಾವಂ ವಾ ಞತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಪಹಿಣಿ।

ತೇ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಾ ಭದ್ದಿಯನಗರಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿ ದಿಸ್ವಾ, "ತಾತಾ, ಕಿಂ ಕರೋನ್ತಾ ವಿಚರಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏಕಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ವಿಚರಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಇಮೇಸಂ ಇಮಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಓಲೋಕೇತುಂ ವಿಚರಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ರಟ್ಠಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಮಾನಾ ವಿಚರನ್ತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ, "ತಾತಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಚ್ಛಿಮಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತತ್ಥ ಅಟ್ಠಕರೀಸಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಉಸಭಪ್ಪಮಾಣೇ ಪಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಆಹಚ್ಚ ಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತೇ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇ ಸುವಣ್ಣಮೇಣ್ಡಕೇ ದಿಸ್ವಾ ತೇಸಂ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ವಿಚರಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಸೇಟ್ಠಿ, "ತಾತಾ, ಯಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ವಿಚರಥ, ದಿಟ್ಠೋ ವೋ ಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಪಸ್ಸಾಮ, ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ತೇ ತತೋವ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸೇಟ್ಠಿನಾ "ಕಿಂ, ತಾತಾ, ದಿಟ್ಠಂ ವೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಮಾನಭೋಗಂ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಂ ಅತ್ಥಿ, ಭದ್ದಿಯನಗರೇ ಮೇಣ್ಡಕಸೇಟ್ಠಿನೋ ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ವಿಭವೋ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿ ಅತ್ತಮನೋ ಹುತ್ವಾ "ಏಕಂ ತಾವ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲಂ ಲದ್ಧಂ, ಅಪರಮ್ಪಿ ನು ಖೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಕಮ್ಬಲಂ ದತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ತಾತಾ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ। ಸೇಟ್ಠಿಕುಲಂ ವಿಚಿನಥಾ"ತಿ ಪಹಿಣಿ।

ತೇ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೋತಿಕಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹತೋ ಅವಿದೂರೇ ದಾರುರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ದತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠಕಾಲೇ ಚ "ಏಕಂ ನೋ ಮಹಗ್ಘಕಮ್ಬಲಂ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತಾನಂ ಕಯಿಕೋ ನತ್ಥಿ, ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಾಪಿ ಚೋರಾನಂ ಭಾಯಾಮ, ತೇನ ತಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಜೋತಿಕಸೇಟ್ಠಿ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇ ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ಅಗ್ಘನಕೋ ಕಮ್ಬಲೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದಾಪೇತ್ವಾ "ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕಚವರಛಡ್ಡಿಕಾಯ ದಾಸಿಯಾ ದೇಥಾ"ತಿ ತೇಸಂಯೇವ ಹತ್ಥೇ ಪಹಿಣಿ। ಸಾ ಕಮ್ಬಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರೋದಮಾನಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ಮಂ, ಸಾಮಿ, ಅಪರಾಧೇ ಸತಿ ಪಹರಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಕಸ್ಮಾ ಮೇ ಏವರೂಪಂ

ಥೂಲಕಮ್ಬಲಂ ಪಹಿಣಿತ್ಥ, ಕಥಾಹಂ ಇಮಂ ನಿವಾಸೇಸ್ಸಾಮಿ ವಾ ಪಾರುಪಿಸ್ಸಾಮಿ ವಾ"ತಿ। ನಾಹಂ ತವ ಏತದತ್ಥಾಯ ಪಹಿಣಿಂ, ಏತಂ ಪನ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ತವ ಸಯನಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜನಕಾಲೇ ಗನ್ಧೋದಕೇನ ಧೋತಾನಂ ಪಾದಾನಂ ಪುಞ್ಛನತ್ಥಾಯ ತೇ ಪಹಿಣಿಂ, ಕಿಂ ಏತಮ್ಪಿ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಸೀತಿ। ಸಾ "ಏತಂ ಪನ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇ ಚ ಪುರಿಸಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ, ತಾತಾ, ದಿಟ್ಠಂ ವೋ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ, "ಸಾಮಿ, ಕಿಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ಥಿ, ರಾಜಗಹನಗರೇ ಜೋತಿಕಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಏವರೂಪಾ ನಾಮ ಸಮ್ಪತ್ತೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಗೇಹಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। ಸೇಟ್ಠಿ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ "ಇದಾನಿ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋಮ್ಹಿ, ದೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಾಧು, ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಪಬ್ಬಜಾಹೀತಿ । ಸೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣದಣ್ಡಂ ವಜಿರಕುದ್ದಾಲಂ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ, "ತಾತ, ಪಚ್ಛಿಮಗೇಹೇ ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತತೋ ಸುವಣ್ಣಪಿಣ್ಡಂ ಉದ್ಧರಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಕುದ್ದಾಲಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತಂ ಪಹರಿ, ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ಪಹಟಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಕುದ್ದಾಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಪುತ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ ಪಹಿಣಿ, ತಸ್ಸಪಿ ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತಂ ಪಹರನ್ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ಪಹಟಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಕನಿಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ ಪಹಿಣಿ, ತಸ್ಸ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಹರನ್ತಸ್ಸ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ರಾಸಿಕತಾಯ ಮತ್ತಿಕಾಯ ಪಹಟಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ "ಏಹಿ, ತಾತ, ಅಲಂ ಏತ್ತಕೇನಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇತರೇ ದ್ವೇ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತೋ ನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಸೋ ತೇಸಮೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ, ಕಸ್ಮಾ ಚ ಜಟಿಲೋ ಜಾತಕಾಲೇ ಉದಕೇ ಪಾತಿತೋತಿ? ಅತ್ತನೋ ಕತಕಮ್ಮೇನೇವ।

ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಹಿ ಚೇತಿಯೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ಏಕೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಚೇತಿಯಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, "ತಾತಾ, ಕಸ್ಮಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಉತ್ತರೇನ ಮುಖಂ ನ ಉಟ್ಠಹತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸುವಣ್ಣಂ ನಪ್ಪಹೋತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಅಹಂ ಅನ್ತೋಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಮಾದಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಆದರೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಥಾತಿ। ಸೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ, "ಅಮ್ಮಾ, ತಾತಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಮುಖೇ ಸುವಣ್ಣಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ಸುವಣ್ಣಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ ಮಹಾಜನಂ ಸಮಾದಪೇನ್ತೋ ಸುವಣ್ಣಕಾರಕುಲಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸುವಣ್ಣಕಾರೋಪಿ ತಙ್ಖಣೇಯೇವ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ "ಚೇತಿಯೇ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಗಹಿತಮುಖಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ತಂ ಜಾನಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಭರಿಯಾಯ ಕೋಪೇನ "ತವ ಸತ್ಥಾರಂ ಉದಕೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸಾ "ಅತಿಸಾಹಸಿಕಕಮ್ಮಂ ತೇ ಕತಂ, ಮಮ ಕುದ್ಧೇನ ತೇ ಅಹಮೇವ ಅಕ್ಕೋಸಿತಬ್ಬಾ ವಾ ಪಹರಿತಬ್ಬಾ ವಾ, ಕಸ್ಮಾ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇಸು ಬುದ್ಧೇಸು ವೇರಮಕಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸುವಣ್ಣಕಾರೋ ತಾವದೇವ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ "ಖಮಥ ಮೇ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತಾತ, ಅಹಂ ತಯಾ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವುತ್ತೋ, ಸತ್ಥಾರಂ ಖಮಾಪೇಹೀತಿ। ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಖಮಾಪೇಮಿ, ಭನ್ತೇತಿ। ಸುವಣ್ಣಪುಪ್ಫಾನಂ ತಯೋ ಕುಮ್ಭೇ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತೋಧಾತುನಿಧಾನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಲ್ಲವತ್ಥೋ ಅಲ್ಲಕೇಸೋ ಹುತ್ವಾ ಖಮಾಪೇಹಿ, ತಾತಾತಿ।

ಸೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪುಪ್ಫಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ತೀಸು ಪುತ್ತೇಸು ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಏಹಿ, ತಾತ, ಅಹಂ ಸತ್ಥಾರಂ ವೇರವಚನೇನ ಅವಚಂ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಕತ್ವಾ ಧಾತುನಿಧಾನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಖೋ ಮೇ ಸಹಾಯೋ ಹೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ನ ತ್ವಂ ಮಯಾ ವೇರವಚನಂ ವದಾಪಿತೋ, ತ್ವಂಯೇವ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಕಾತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಮಜ್ಝಿಮಪುತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ತಥೇವಾಹ, ಸೋಪಿ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ಕಾತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಕನಿಟ್ಠಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ತಥೇವಾಹ, ಸೋ "ಪಿತು ಉಪ್ಪನ್ನಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಭಾರೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಿತುಸಹಾಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಅಕಾಸಿ। ಸುವಣ್ಣಕಾರೋ ವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಾನಂ ಪುಪ್ಫಾನಂ ತಯೋ ಕುಮ್ಭೇ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಧಾತುನಿಧಾನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಲ್ಲವತ್ಥೋ ಅಲ್ಲಕೇಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಖಮಾಪೇಸಿ। ಇತಿ ಸೋ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಜಾತಕಾಲೇ ಉದಕೇ ಪಾತನಂ ಲಭಿ। ಅಯಂ ಪನಸ್ಸ ಕೋಟಿಯಂ ಠಿತೋ ಅತ್ತಭಾವೋ।

ಇಧಾಪಿ ತಸ್ಸೇವ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಉದಕೇ ಪಾತಿತೋ। ಯೇ ಪನಸ್ಸ ದ್ವೇ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕಾ ಪುತ್ತಾ ಸುವಣ್ಣಪುಪ್ಫಾನಂ ಕರಣಕಾಲೇ ಸಹಾಯಾ ಭವಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು, ತೇಸಂ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತೋ ನ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಜಟಿಲಸ್ಸ ಚೇವ ಕನಿಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ಚ ಏಕತೋ ಕತಭಾವೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಇತಿ ಸೋ ಪುತ್ತೇ ಅನುಸಾಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಾನಂ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ, ತೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ಭಿಕ್ಖಾದಾನಂ ಅದಂಸು।

ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಅಜ್ಜಾಪಿ ತೇ, ಆವುಸೋ ಜಟಿಲ, ಅಸೀತಿಹತ್ಥೇ ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತೇ ಚ ಪುತ್ತೇಸು ಚ ತಣ್ಹಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ನ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಏತೇಸು ತಣ್ಹಾ ವಾ ಮಾನೋ ವಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। ತೇ "ಅಯಂ ಜಟಿಲತ್ಥೇರೋ ಅಭೂತಂ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ತೇಸು ತಣ್ಹಾ ವಾ ಮಾನೋ ವಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೧೬."ಯೋಧ ತಣ್ಹಂ ಪಹನ್ತ್ವಾನ, ಅನಾಗಾರೋ ಪರಿಬ್ಬಜೇ।
ತಣ್ಹಾಭವಪರಿಕ್ಖೀಣಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯೋ ಇಧ ಲೋಕೇ ಛದ್ವಾರಿಕಂ ತಣ್ಹಂ ವಾ ಮಾನಂ ವಾ ಜಹಿತ್ವಾ ಘರಾವಾಸೇನ ಅನತ್ಥಿಕೋ ಅನಾಗಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಜತಿ, ತಣ್ಹಾಯ ಚೇವ ಭವಸ್ಸ ಚ ಪರಿಕ್ಖೀಣತ್ತಾ ತಣ್ಹಾಭವಪರಿಕ್ಖೀಣಂ ತಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಜಟಿಲತ್ಥೇರವತ್ಥು ತೇತ್ತಿಂಸತಿಮಂ।

೩೪. ಜೋತಿಕತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಯೋಧ ತಣ್ಹನ್ತಿ ಪುನ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಜೋತಿಕತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಅಜಾತಸತ್ತುಕುಮಾರೋ ಹಿ ದೇವದತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಘಾತೇತ್ವಾ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ "ಜೋತಿಕಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಮಹಾಪಾಸಾದಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಯುದ್ಧಸಜ್ಜೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಣಿಪಾಕಾರೇ ಸಪರಿವಾರಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಛಾಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ಗಹಪತಿಕೋ ಯುದ್ಧಸಜ್ಜೋ ಹುತ್ವಾ ಬಲಂ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಉಪಗನ್ತುಂ ನ ವಿಸಹಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪಿ ತಂ ದಿವಸಂ ಉಪೋಸಥಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಪಠಮೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಆರಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೋ ಪನ ಯಮಕೋಳಿ ನಾಮ ಯಕ್ಖೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಹಂ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಸಪರಿವಾರಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ ದಿಸಾವಿದಿಸಾಸು ಅನುಬನ್ಧಿ। ರಾಜಾ ವಿಹಾರಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ ದಿಸ್ವಾವ "ಕಿಂ, ದೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಗಹಪತಿ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ತವ ಪುರಿಸೇ "ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಇಧಾಗಮ್ಮ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ವಿಯ ನಿಸಿನ್ನೋತಿ। ಕಿಂ ಪನ ದೇವೋ ಮಮ ಗೇಹಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಗತೋತಿ? ಆಮ, ಗತೋಮ್ಹೀತಿ। ಮಮ ಅನಿಚ್ಛಾಯ ಮಮ ಗೇಹಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ರಾಜಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ದೇವಾತಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿ। ನಾಹಂ ರಾಜಾ, ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಪನ ದಸಿಕಸುತ್ತಮ್ಪಿ ಮಮ ಅನಿಚ್ಛಾಯ ರಾಜೂಹಿ ವಾ ಚೋರೇಹಿ ವಾ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ। ಕಿಂ ಪನಾಹಂ ತವ ರುಚಿಯಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ? ತೇನ ಹಿ, ದೇವ, ಇಮಾ ಮೇ ದಸಸು ಅಙ್ಗುಲೀಸು ವೀಸತಿ ಮುದ್ದಿಕಾ, ಇಮಾಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ನ ದೇಮಿ। ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋಥ, ಗಣ್ಹಥಾತಿ । ಸೋ ಪನ ರಾಜಾ ಭೂಮಿಯಂ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಉಲ್ಲಙ್ಘನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾರಸಹತ್ಥಂ ಠಾನಂ ಅಭಿರುಹತಿ, ಠತ್ವಾ ಉಲ್ಲಙ್ಘನ್ತೋ ಅಸೀತಿಹತ್ಥಂ ಠಾನಂ

ಅಭಿರುಹತಿ। ಏವಂಮಹಾಬಲೋ ಸಮಾನೋಪಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತೋ ಏಕಂ ಮುದ್ದಿಕಮ್ಪಿ ಕಡ್ಢಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ "ಸಾಟಕಂ ಪತ್ಥರ, ದೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ಉಜುಕಾ ಅಕಾಸಿ, ವೀಸತಿಪಿ ಮುದ್ದಿಕಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ "ಏವಂ, ದೇವ, ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಮಮ ಅನಿಚ್ಛಾಯ ನ ಸಕ್ಕಾ ಗಣ್ಹಿತು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಕಿರಿಯಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಸಂವೇಗೋ "ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಮೇ ಅನುಜಾನ, ದೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಸುಖಂ ಪಾಸಾದಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕವಚನೇನೇವ "ತ್ವಂ ಪಬ್ಬಜಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಜೋತಿಕತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ತಮ್ಪಿಸ್ಸ ಸತುಲಕಾಯಿಂ ನಾಮ ಭರಿಯಂ ದೇವತಾ ಉತ್ತರಕುರುಮೇವ ನಯಿಂಸು।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಆವುಸೋ ಜೋತಿಕ, ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ತೇ ಪಾಸಾದೇ ವಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ತಣ್ಹಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ನತ್ಥಾವುಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ - "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಭೂತಂ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನತ್ಥೇವ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ತಣ್ಹಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೧೬."ಯೋಧ ತಣ್ಹಂ ಪಹನ್ತ್ವಾನ, ಅನಾಗಾರೋ ಪರಿಬ್ಬಜೇ।
ತಣ್ಹಾಭವಪರಿಕ್ಖೀಣಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಜಟಿಲತ್ಥೇರವತ್ಥುಮ್ಹಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಜೋತಿಕತ್ಥೇರವತ್ಥು ಚತುತಿಂಸತಿಮಂ।

೩೫. ನಟಪುತ್ತಕತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಹಿತ್ವಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ನಟಪುತ್ತಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಏಕಂ ನಟಕೀಳಂ ಕೀಳಯಮಾನೋ ವಿಚರನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖೇನ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏಕಂ ನಟಪುತ್ತಂ ಕೀಳನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಆವುಸೋ, ಏಸ ತಯಾ ಕೀಳಿತಕೀಳಿತಂ ಕೀಳತಿ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ತೇ ಏತ್ಥ ಸಿನೇಹೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ನತ್ಥೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಭೂತಂ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಸಬ್ಬಯೋಗೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೧೭."ಹಿತ್ವಾ ಮಾನುಸಕಂ ಯೋಗಂ, ದಿಬ್ಬಂ ಯೋಗಂ ಉಪಚ್ಚಗಾ।
ಸಬ್ಬಯೋಗವಿಸಂಯುತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾನುಸಕಂ ಯೋಗ**ನ್ತಿ ಮಾನುಸಕಂ ಆಯುಞ್ಚೇವ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಚ। ದಿಬ್ಬಯೋಗೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಉಪಚ್ಚಗಾ**ತಿ ಯೋ ಮಾನುಸಕಂ ಯೋಗಂ ಹಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಂ ಯೋಗಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ, ತಂ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಚತೂಹಿಪಿ ಯೋಗೇಹಿ ವಿಸಂಯುತ್ತಂ ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ನಟಪುತ್ತಕತ್ಥೇರವತ್ಥು ಪಞ್ಚತಿಂಸತಿಮಂ।

೩೬. ನಟಪುತ್ತಕತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಹಿತ್ವಾ ರತಿಞ್ಚಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ನಟಪುತ್ತಕಂಯೇವ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ। ಇಧ ಪನ ಸತ್ಥಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ರತಿಞ್ಚ ಅರತಿಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಠಿತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೪೧೮."ಹಿತ್ವಾ ರತಿಞ್ಚ ಅರತಿಞ್ಚ, ಸೀತಿಭೂತಂ ನಿರೂಪಧಿಂ।
ಸಬ್ಬಲೋಕಾಭಿಭುಂ ವೀರಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರತಿ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣರತಿಂ। **ಅರತಿ**ನ್ತಿ ಅರಞ್ಞವಾಸೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತತ್ತಂ। **ಸೀತಿಭೂತ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬುತಂ। **ನಿರೂಪಧಿ**ನ್ತಿ ನಿರುಪಕ್ಕಿಲೇಸಂ। **ವೀರ**ನ್ತಿ ತಂ ಏವರೂಪಂ ಸಬ್ಬಂ ಖನ್ಧಲೋಕಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ವೀರಿಯವನ್ತಂ ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ನಟಪುತ್ತಕತ್ಥೇರವತ್ಥು ಛತ್ತಿಂಸತಿಮಂ।

೩೭. ವಙ್ಗೀಸತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಚುತಿಂ ಯೋ ವೇದೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಙ್ಗೀಸತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ರಾಜಗಹೇ ಕಿರೇಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಙ್ಗೀಸೋ ನಾಮ ಮತಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸೀಸಂ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ "ಇದಂ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ, ಇದಂ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ, ಇದಂ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯೇ, ಇದಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ, ಇದಂ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಸ್ಸ ಸೀಸ"ನ್ತಿ ಜಾನಾತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ "ಸಕ್ಕಾ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಲೋಕಂ ಖಾದಿತು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ದ್ವೇ ರತ್ತವತ್ಥಾನಿ ಪರಿದಹಾಪೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಜನಪದಂ ಚರನ್ತಾ ಮನುಸ್ಸೇ ವದನ್ತಿ "ಏಸೋ ವಙ್ಗೀಸೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮತಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸೀಸಂ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾತಿ, ಅತ್ತನೋ ಞಾತಕಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಯಥಾಬಲಂ ದಸಪಿ ಕಹಾಪಣೇ ವೀಸತಿಪಿ ಸತಮ್ಪಿ ದತ್ವಾ ಞಾತಕಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ। ತೇ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪತ್ವಾ ಜೇತವನಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ನಿವಾಸಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ತೇ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸಾ ಮಹಾಜನಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಹಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ವಿಹಾರಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಙ್ಗೀಸಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಸದಿಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮತಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸೀಸಂ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾತಿ, ಞಾತಕಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತೇ "ವಙ್ಗೀಸೋ ಕಿಂ ಜಾನಾತಿ , ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದಿಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇತರೇಹಿಪಿ "ವಙ್ಗೀಸಸದಿಸೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಕಥಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ "ಏಥ, ದಾನಿ ವೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಾ ಸತ್ಥು ಜಾನನಭಾವಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತೇ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಆಗಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ನಿರಯೇ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ದೇವಲೋಕೇತಿ ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಾನಂ ಚತ್ತಾರಿ ಸೀಸಾನಿ, ಖೀಣಾಸವಸೀಸಞ್ಚಾತಿ ಪಞ್ಚ ಸೀಸಾನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಆಗತಕಾಲೇ ವಙ್ಗೀಸಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ತ್ವಂ ಕಿರ ಸೀಸಂ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ಮತಕಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। "ಇದಂ ಕಸ್ಸ ಸೀಸ"ನ್ತಿ? ಸೋ ತಂ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ "ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ "ಸಾಧು ಸಾಧೂ"ತಿ

ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಇತರಾನಿಪಿ ತೀಣಿ ಸೀಸಾನಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇನ ಅವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ ವುತ್ತವುತ್ತಕ್ಖಣೇ ತಥೇವ ತಸ್ಸ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮಂ ಸೀಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಇದಂ ಕಸ್ಸ ಸೀಸ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ, ಸೋ ತಮ್ಪಿ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ನ ಜಾನಾತಿ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ, ವಙ್ಗೀಸ, ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ಆಮ, ನ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಹಂ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ವಙ್ಗೀಸೋ ಯಾಚಿ "ದೇಥ ಮೇ ಇಮಂ ಮನ್ತ"ನ್ತಿ। ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ದಾತುನ್ತಿ। ಸೋ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮನ್ತೇ ಗಹಿತೇ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಅಹಂ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ "ತುಮ್ಹೇ ತತ್ಥೇವ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಥ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ವಙ್ಗೀಸತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ "ಮನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಸಜ್ಝಾಯಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಂ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತೋ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ "ಗಹಿತೋ ತೇ ಮನ್ತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋ "ಆಗಮೇಥ ತಾವ, ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪುನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಅಭಬ್ಬೋ ದಾನಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಗನ್ತು"ನ್ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಭೂತೇನ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ಅವಚುತ್ಥ, ಇದಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಚುತಿಪಟಿಸನ್ಧಿಕುಸಲೋ ಜಾತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೪೧೯."ಚುತಿಂ ಯೋ ವೇದಿ ಸತ್ತಾನಂ, ಉಪಪತ್ತಿಞ್ಚ ಸಬ್ಬಸೋ।
ಅಸತ್ತಂ ಸುಗತಂ ಬುದ್ಧಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

೪೨೦."ಯಸ್ಸ ಗತಿಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ದೇವಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಮಾನುಸಾ।
ಖೀಣಾಸವಂ ಅರಹನ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೋ ವೇದೀ**ತಿ ಯೋ ಸತ್ತಾನಂ ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ ಚುತಿಞ್ಚ ಪಟಿಸನ್ಧಿಞ್ಚ ಪಾಕಟಂ ಕತ್ವಾ ಜಾನಾತಿ, ತಮಹಂ ಅಲಗ್ಗತಾಯ **ಅಸತ್ತಂ,** ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸುಟ್ಠು ಗತತ್ತಾ **ಸುಗತಂ,** ಚತುನ್ನಂ ಸಚ್ಚಾನಂ ಬುದ್ಧತಾಯ **ಬುದ್ಧಂ** ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಸ್ಸೇತೇ ದೇವಾದಯೋ ಗತಿಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ತಮಹಂ ಆಸವಾನಂ ಖೀಣತಾಯ **ಖೀಣಾಸವಂ,** ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಆರಕತ್ತಾ **ಅರಹನ್ತಂ** ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ವಙ್ಗೀಸತ್ಥೇರವತ್ಥು ಸತ್ತತಿಂಸತಿಮಂ।

೩೮. ಧಮ್ಮದಿನ್ನತ್ಥೇರೀವತ್ಥು

ಯಸ್ಸಾತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಧಮ್ಮದಿನ್ನಂ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ತಸ್ಸಾ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಸಾಮಿಕೋ ವಿಸಾಖೋ ಉಪಾಸಕೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯಾ ಸಬ್ಬಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ಧಮ್ಮದಿನ್ನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಧಮ್ಮದಿನ್ನಂ ವಾತಪಾನೇನ ಓಲೋಕೇನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಕರೋತಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಪನ ವಾತಪಾನೇನ ಠಿತಂ ಅನೋಲೋಕೇನ್ತೋವ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇದ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಹೋತು, ಭೋಜನಕಾಲೇ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭೋಜನವೇಲಾಯ ಭತ್ತಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಸೋ ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು "ಏಹಿ, ಏಕತೋ ಭುಞ್ಜಾಮಾ"ತಿ ವದತಿ, ತಂ ದಿವಸಂ ಪನ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋವ ಭುಞ್ಜಿ। ಸಾ "ಕೇನಚಿದೇವ ಕಾರಣೇನ ಕುಪಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ವಿಸಾಖೋ ಸುಖನಿಸಿನ್ನವೇಲಾಯ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ "ಧಮ್ಮದಿನ್ನೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಸಬ್ಬಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ "ಕುದ್ಧಾ

ನಾಮ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ನ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇನ್ತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಹಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಚಾರೇಮೀತಿ। ತುಮ್ಹೇಹಿ ಛಡ್ಡಿತಂ ಖೇಳಂ ಕೋ ಪಟಿಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಮ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅನುಜಾನಾಥಾತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು, ಭದ್ದೇ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ತಂ ಭಿಕ್ಖುನೀಉಪಸ್ಸಯಂ ನೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದಾ ಧಮ್ಮದಿನ್ನತ್ಥೇರೀ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ।

ಸಾ ಪವಿವೇಕಕಾಮತಾಯ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಿಹರನ್ತೀ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಞಾತಿಜನಾ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಪುನದೇವ ರಾಜಗಹಂ ಪಚ್ಚಾಗಞ್ಛಿ। ಉಪಾಸಕೋ ತಸ್ಸಾ ಆಗತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಆಗತಾ"ತಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಉಪಸ್ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಿಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಾ ನು ಖೋಸಿ, ಅಯ್ಯೇತಿ ವತ್ತುಂ ಅಪ್ಪತಿರೂಪಂ, ಪಞ್ಹಮೇಕಂ ನಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ, ಸಾ ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಉಪಾಸಕೋ ತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಸೇಸಮಗ್ಗೇಸುಪಿ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ಪುಟ್ಠಕಾಲೇ ತಾಯ "ಅಚ್ಚಯಾಸಿ, ಆವುಸೋ, ವಿಸಾಖಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಥೇರಿಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪಂ ಸಬ್ಬಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಸುಕಥಿತಂ ಮಮ ಧೀತಾಯ ಧಮ್ಮದಿನ್ನಾಯ, ಅಹಮ್ಪೇತಂ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಏವಮೇವ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೨೧."ಯಸ್ಸ ಪುರೇ ಚ ಪಚ್ಛಾ ಚ, ಮಜ್ಝೇ ಚ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚನಂ।
ಅಕಿಞ್ಚನಂ ಅನಾದಾನಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪುರೇ**ತಿ ಅತೀತೇಸು ಖನ್ಧೇಸು। **ಪಚ್ಛಾ**ತಿ ಅನಾಗತೇಸು ಖನ್ಧೇಸು। **ಮಜ್ಝೇ**ತಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇಸು ಖನ್ಧೇಸು। **ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚನ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸೇತೇಸು ಠಾನೇಸು ತಣ್ಹಾಗಾಹಸಙ್ಖಾತಂ ಕಿಞ್ಚನಂ ನತ್ಥಿ, ತಮಹಂ ರಾಗಕಿಞ್ಚನಾದೀಹಿ **ಅಕಿಞ್ಚನಂ** ಕಸ್ಸಚಿ ಗಹಣಸ್ಸ ಅಭಾವೇನ **ಅನಾದಾನಂ** ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಧಮ್ಮದಿನ್ನತ್ಥೇರೀವತ್ಥು ಅಟ್ಠತಿಂಸತಿಮಂ।

೩೯. ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲತ್ಥೇರವತ್ಥು

ಉಸಭನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು "ನ ವೇ ಕದರಿಯಾ ದೇವಲೋಕಂ ವಜನ್ತೀ"ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೭೭) ಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯ ವುತ್ತಮೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ -

ಭಿಕ್ಖೂ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲ, ದುಟ್ಠಹತ್ಥಿಂ ಛತ್ತಂ ಧಾರೇತ್ವಾ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಾಯೀ"ತಿ? "ನ ಭಾಯಿಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ। ತೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹಂಸು - "ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲೋ ಭಾಯತಿ। ಖೀಣಾಸವಉಸಭಾನಞ್ಹಿ ಅನ್ತರೇ ಜೇಟ್ಠಕಉಸಭಾ ಮಮ ಪುತ್ತಸದಿಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಭಾಯನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೨೨."ಉಸಭಂ ಪವರಂ ವೀರಂ, ಮಹೇಸಿಂ ವಿಜಿತಾವಿನಂ।
ಅನೇಜಂ ನ್ಹಾತಕಂ ಬುದ್ಧಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಚ್ಛಮ್ಭಿತಟ್ಠೇನ ಉಸಭಸದಿಸತಾಯ **ಉಸಭಂ** ಉತ್ತಮಟ್ಠೇನ **ಪವರಂ** ವೀರಿಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ **ವೀರಂ** ಮಹನ್ತಾನಂ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಾದೀನಂ ಏಸಿತತ್ತಾ **ಮಹೇಸಿಂ** ತಿಣ್ಣಂ ಮಾರಾನಂ ವಿಜಿತತ್ತಾ **ವಿಜಿತಾವಿನಂ** ನ್ಹಾತಕಿಲೇಸತಾಯ **ನ್ಹಾತಕಂ** ಚತುಸಚ್ಚಬುದ್ಧತಾಯ **ಬುದ್ಧಂ** ತಂ ಏವರೂಪಂ ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲತ್ಥೇರವತ್ಥು ಏಕೂನಚತ್ತಾಲೀಸಂ।

೪೦. ದೇವಹಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವಹಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಞ್ಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಭಗವಾ ವಾತರೋಗೇನ ಆಬಾಧಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪವಾಣತ್ಥೇರಂ ಉಣ್ಹೋದಕತ್ಥಾಯ ದೇವಹಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆಬಾಧಿಕಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಉಣ್ಹೋದಕಂ ಯಾಚಿ, ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ "ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಯಂ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಉಣ್ಹೋದಕಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಸಾವಕಂ ಪಹಿಣೀ"ತಿ ಉಣ್ಹೋದಕಸ್ಸ ಕಾಜಂ ಪುರಿಸೇನ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಫಾಣಿತಸ್ಸ ಚ ಪುಟಂ ಉಪವಾಣತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದಾಸಿ। ಥೇರೋ ತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ಫಾಣಿತಂ ಆಲೋಳೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಾಸಿ, ತಸ್ಸ ತಙ್ಖಣೇಯೇವ ಸೋ ಆಬಾಧೋ ಪಟಿಪಸ್ಸಮ್ಭಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ದಿನ್ನೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ, ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಕತ್ಥ ದಜ್ಜಾ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ, ಕತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ।
ಕಥಞ್ಹಿ ಯಜಮಾನಸ್ಸ, ಕಥಂ ಇಜ್ಝತಿ ದಕ್ಖಿಣಾ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೯೯)।

ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ "ಏವರೂಪಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೨೩."ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಯೋ ವೇದಿ, ಸಗ್ಗಾಪಾಯಞ್ಚ ಪಸ್ಸತಿ।
ಅಥೋ ಜಾತಿಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ, ಅಭಿಞ್ಞಾವೋಸಿತೋ ಮುನಿ। (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೯೯)।
ಸಬ್ಬವೋಸಿತವೋಸಾನಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯೋ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಪಾಕಟಂ ಕತ್ವಾ ಜಾನಾತಿ, ಛಬ್ಬೀಸತಿದೇವಲೋಕಭೇದಂ ಸಗ್ಗಞ್ಚ ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಅಪಾಯಞ್ಚ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಪಸ್ಸತಿ, ಅಥೋ ಜಾತಿಕ್ಖಯಸಙ್ಖಾತಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ, ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಭಿಜಾನಿತ್ವಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಪರಿಜಾನಿತ್ವಾ ಪಹಾತಬ್ಬಂ ಪಹಾಯ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ವೋಸಿಕೋ ನಿಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ತೋ, ವುಸಿತವೋಸಾನಂ ವಾ ಪತ್ತೋ, ಆಸವಕ್ಖಯಪಞ್ಞಾಯ ಮೋನಭಾವಂ ಪತ್ತತ್ತಾ ಮುನಿ, ತಮಹಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ವೋಸಾನಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಂ ವುತ್ಥಭಾವೇನ ಸಬ್ಬವೋಸಿತವೋಸಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದಾಮೀತಿ।

ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಉಪಾಸಕತ್ತಂ ಪವೇದೇಸೀತಿ।

ದೇವಹಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು ಚತ್ತಾಲೀಸಂ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಛಬ್ಬೀಸತಿಮೋ ವಗ್ಗೋ।

ನಿಗಮನಕಥಾ

ಏತ್ತಾವತಾ ಸಬ್ಬಪಠಮೇ ಯಮಕವಗ್ಗೇ ಚುದ್ದಸ ವತ್ಥೂನಿ, ಅಪ್ಪಮಾದವಗ್ಗೇ ನವ, ಚಿತ್ತವಗ್ಗೇ ನವ, ಪುಪ್ಫವಗ್ಗೇ ದ್ವಾದಸ, ಬಾಲವಗ್ಗೇ ಪನ್ನರಸ, ಪಣ್ಡಿತವಗ್ಗೇ ಏಕಾದಸ, ಅರಹನ್ತವಗ್ಗೇ ದಸ, ಸಹಸ್ಸವಗ್ಗೇ ಚುದ್ದಸ, ಪಾಪವಗ್ಗೇ ದ್ವಾದಸ, ದಣ್ಡವಗ್ಗೇ ಏಕಾದಸ, ಜರಾವಗ್ಗೇ ನವ, ಅತ್ತವಗ್ಗೇ ದಸ, ಲೋಕವಗ್ಗೇ ಏಕಾದಸ, ಬುದ್ಧವಗ್ಗೇ ನವ, ಸುಖವಗ್ಗೇ ಅಟ್ಠ, ಪಿಯವಗ್ಗೇ ನವ, ಕೋಧವಗ್ಗೇ ಅಟ್ಠ, ಮಲವಗ್ಗೇ ದ್ವಾದಸ, ಧಮ್ಮಟ್ಠವಗ್ಗೇ ದಸ, ಮಗ್ಗವಗ್ಗೇ ದ್ವಾದಸ, ಪಕಿಣ್ಣಕವಗ್ಗೇ ನವ, ನಿರಯವಗ್ಗೇ ನವ, ನಾಗವಗ್ಗೇ ಅಟ್ಠ, ತಣ್ಹಾವಗ್ಗೇ ದ್ವಾದಸ, ಭಿಕ್ಖುವಗ್ಗೇ ದ್ವಾದಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಗ್ಗೇ ಚತ್ತಾಲೀಸಾತಿ ಪಞ್ಚಾಧಿಕಾನಿ ತೀಣಿ ವತ್ಥುಸತಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ನಾತಿಸಙ್ಖೇಪನಾತಿವಿತ್ಥಾರವಸೇನ ಉಪರಚಿತಾ ದ್ವಾಸತ್ತತಿಭಾಣವಾರಪಮಾಣಾ **ಧಮ್ಮಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ** ನಿಟ್ಠಿತಾತಿ।

ಪತ್ತಂ ಧಮ್ಮಪದಂ ಯೇನ, ಧಮ್ಮರಾಜೇನನುತ್ತರಂ।
ಗಾಥಾ ಧಮ್ಮಪದೇ ತೇನ, ಭಾಸಿತಾ ಯಾ ಮಹೇಸಿನಾ॥

ಸತೇವೀಸಾ ಚತುಸ್ಸತಾ, ಚತುಸಚ್ಚವಿಭಾವಿನಾ।
ಸತತ್ತಯಞ್ಚ ವತ್ಥೂನಂ, ಪಞ್ಚಾಧಿಕಾ ಸಮುಟ್ಠಿತಾ॥

ವಿಹಾರೇ ಅಧಿರಾಜೇನ, ಕಾರಿತಮ್ಹಿ ಕತಞ್ಞುನಾ।
ಪಾಸಾದೇ ಸಿರಿಕೂಟಸ್ಸ, ರಞ್ಞೋ ವಿಹರತಾ ಮಯಾ॥

ಅತ್ಥಬ್ಯಞ್ಜನಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಅತ್ಥಾಯ ಚ ಹಿತಾಯ ಚ।
ಲೋಕಸ್ಸ ಲೋಕನಾಥಸ್ಸ, ಸದ್ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಕಮ್ಯತಾ॥

ತಾಸಂ ಅಟ್ಠಕಥಂ ಏತಂ, ಕರೋನ್ತೇನ ಸುನಿಮ್ಮಲಂ।
ದ್ವಾಸತ್ತತಿಪಮಾಣಾಯ, ಭಾಣವಾರೇಹಿ ಪಾಳಿಯಾ॥

ಯಂ ಪತ್ತಂ ಕುಸಲಂ ತೇನ, ಕುಸಲಾ ಸಬ್ಬಪಾಣಿನಂ।
ಸಬ್ಬೇ ಇಜ್ಝನ್ತು ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಲಭನ್ತು ಮಧುರಂ ಫಲನ್ತಿ॥

ಪರಮವಿಸುದ್ಧಸದ್ಧಾಬುದ್ಧಿವೀರಿಯಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇನ ಸೀಲಾಚಾರಜ್ಜವಮದ್ದವಾದಿಗುಣಸಮುದಯಸಮುದಿತೇನ ಸಕಸಮಯಸಮಯನ್ತರಗಹನಜ್ಝೋಗಾಹಣಸಮತ್ಥೇನ ಪಞ್ಞಾವೇಯ್ಯತ್ತಿಯಸಮನ್ನಾಗತೇನ ತಿಪಿಟಕಪರಿಯತ್ತಿಪ್ಪಭೇದೇ ಸಾಟ್ಠಕಥೇ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇ ಅಪ್ಪಟಿಹತಞಾಣಪ್ಪಭಾವೇನ ಮಹಾವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ಕರಣಸಮ್ಪತ್ತಿಜನಿತಸುಖವಿನಿಗ್ಗತಮಧುರೋದಾರವಚನಲಾವಣ್ಣಯುತ್ತೇನ ಯುತ್ತಮುತ್ತವಾದಿನಾ ವಾದೀವರೇನ ಮಹಾಕವಿನಾ ಪಭಿನ್ನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪರಿವಾರೇ ಛಳಭಿಞ್ಞಾಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದಿಪ್ಪಭೇದಗುಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಬುದ್ಧೀನಂ

ಥೇರವಂಸಪ್ಪದೀಪಾನಂ ಥೇರಾನಂ ಮಹಾವಿಹಾರವಾಸೀನಂ ವಂಸಾಲಙ್ಕಾರಭೂತೇನ ವಿಪುಲವಿಸುದ್ಧಬುದ್ಧಿನಾ **ಬುದ್ಧಘೋಸೋತಿ** ಗರೂಹಿ ಗಹಿತನಾಮಧೇಯ್ಯೇನ ಥೇರೇನ ಕತಾಯಂ **ಧಮ್ಮಪದಟ್ಠಕಥಾ** -

ತಾವ ತಿಟ್ಠತು ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಲೋಕನಿತ್ಥರಣೇಸಿನಂ।
ದಸ್ಸೇನ್ತೀ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ, ನಯಂ ಸದ್ಧಾದಿಬುದ್ಧಿಯಾ॥

ಯಾವ ಬುದ್ಧೋತಿ ನಾಮಮ್ಪಿ, ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ ತಾದಿನೋ।
ಲೋಕಮ್ಹಿ ಲೋಕಜೇಟ್ಠಸ್ಸ, ಪವತ್ತತಿ ಮಹೇಸಿನೋತಿ॥

ಇತಿ ತೇವೀಸಾಧಿಕಚತುಸತಗಾಥಾಪಞ್ಚಾಧಿಕತಿಸತವತ್ಥುಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ

ಛಬ್ಬೀಸತಿವಗ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಾ ಧಮ್ಮಪದವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಧಮ್ಮಪದ-ಅಟ್ಠಕಥಾ ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ ನಿಟ್ಠಿತಾ।